

Π. Α. Ο.

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΤΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ

ΙΣΤΟΡΙΑ

ΚΑΙ ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΤΗΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΘΝΙΚΗΝ ΑΝΤΙΣΤΑΣΙΝ

1941 - 1945

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ 1977

Π. Α. Ο.

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΤΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ

ΙΣΤΟΡΙΑ

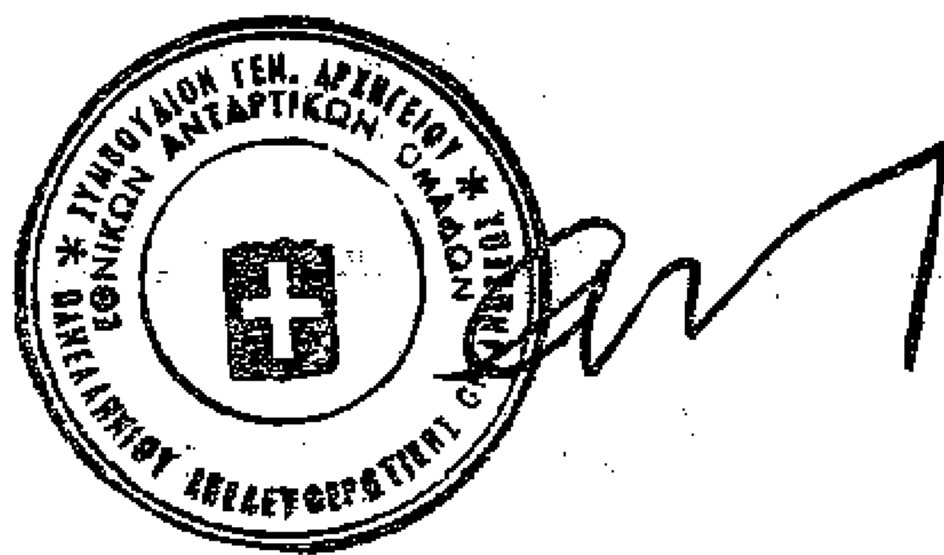
ΚΑΙ ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΤΗΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΘΝΙΚΗΝ ΑΝΤΙΣΤΑΣΙΝ

1941 - 1945

Ἱστορικὴ ἔρευνα καὶ βασικὴ διατύπωσις
τοῦ τότε ταγματάρχου πεζικοῦ
ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΦΡΟΝΤΙΣΤΟΥ

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
1977

Πᾶν γνήσιον ἀντίτυπον φέρει τὴν σφραγῖδα τῆς ΠΑΟ καὶ τὴν ὑπογραφὴν τοῦ προέδρου αὐτῆς.

ΕΙΣ ΤΗΝ ΙΕΡΑΝ ΜΝΗΜΗΝ ΕΚΕΙΝΩΝ
ΟΙΤΙΝΕΣ ΗΓΩΝΙΣΘΗΣΑΝ ΚΑΙ ΕΠΕΣΑΝ ΜΕ
ΤΟ ΟΡΑΜΑ ΤΟΥ ΣΥΝΘΗΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΣ
"ΕΛΕΥΘΕΡΑ ΜΕΓΑΛΗ ΕΛΛΑΣ„

'Εκδοτικὸς Οἶκος Μ. ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ ΥΙΟΙ.
'Ιφιγενείας **4** — 'Αριστοτέλους 31 Θεσ)νίκη.
Τηλ. 414-736 — 276-400

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Σελ.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

'Ολόκληρος ἡ ἀνθρωπότης, μαχομένη καὶ οὐδετέρα, ἐχθρικὴ καὶ φιλία, ἔμεινεν ἔκθαμβος πρὸ τοῦ θαύματος, τοῦ ***ΕΠΟΥΣ ΤΗΣ ΑΛΒΑΝΙΑΣ.***

Ἕνας μικρὸς Λαός, μὲ ἐνόπλους δυνάμεις καλῶς μὲν ὠργανωμένας καὶ ἐκπαιδευμένας ἀλλὰ ἀτελῶς ἐξωπλισμένας, ἐπέτυχε:

— Νὰ ὀρθώσῃ τὸ ἀνάστημά του καὶ νὰ δώσῃ δὶς τὴν ἀρνητικὴν ἀπάντησίν του εἰς μίαν περίοδον, κατὰ τὴν ὁποίαν Μεγάλαι Δυνάμεις ἔκυπτον διαδοχικῶς ταπεινῶς τὸν αὐχένα, πρὸ τοῦ Πανισχύρου Ἄξονος.

— Νὰ ἐξευτελίσῃ μέχρι γελοιοποιήσεως, μίαν Μεγάλην Δύναμιν καυχησιολογοῦσαν πομπωδῶς διὰ τὴν δύναμίν της, τὴν ***ΙΤΑΛΙΑΝ.***

— Νὰ παρατείνῃ ἐπὶ μακρὸν τὴν ἡμερομηνίαν ἐπιθέσεως τῆς ***ΓΕΡΜΑΝΙΚΗΣ*** *κατὰ τῆς* ***ΣΟΒΙΕΤΙΚΗΣ ΕΝΩΣΕΩΣ,*** *μὲ ἀποφασιστικὸν ἀποτέλεσμα διὰ τὴν περαιτέρω ἐξέλιξιν τοῦ πολέμου.*

— Νὰ δώσῃ τὴν πρώτην νίκην τῶν ἐλευθέρων λαῶν.

Ὑπῆρξαν βεβαίως καὶ ἄλλοι συντελεσταὶ τοῦ θαύματος, ἀλλὰ γενικὴ πεποίθησις ἦτο, ὅτι κυρίως συνέβαλεν εἰς τοῦτο ἡ καθολικὴ ἐξέγερσις τῶν Ἑλλήνων ἐκ τῆς ἀπαραδέκτου ***ΑΝΕΝΤΙΜΟΥ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ*** *τῆς* ***ΙΤΑΛΙΑΣ*** *ἔναντι τῆς Πατρίδος των.*

Ὁ ***ΜΟΥΣΣΟΛΙΝΙ*** *καὶ ὁ* ***ΤΣΙΑΝΟ*** *εἰργάσθησαν φιλοτίμως μὲ τὰς ἀθλιότητας περὶ* ***ΝΤΑΟΥΤ ΧΟΝΤΖΑ*** *καὶ μὲ τὸν ἐγκληματικὸν τορπιλλισμὸν τῆς* ***ΕΛΛΗΣ,*** *εἰς τὴν δημιουργίαν ἀδιασπάστου ἑνότητος τῶν Ἑλλήνων καὶ εἰς τὴν ἔξαρσιν τοῦ ἠθικοῦ των μέχρι σχεδὸν ἀλλοφροσύνης.*

Ὁ ***ΧΙΤΛΕΡ*** *παραδειγματισθείς, ἠθέλησε νὰ ἀποφύγῃ τὴν σφαλερὰν πεπατημένην τοῦ* ***ΜΟΥΣΣΟΛΙΝΙ,*** *ἐξύμνησε τὸν ἡρωϊσμὸν τῶν Ἑλληνικῶν Ἐνόπλων Δυνάμεων ἀνεμνήσθη τῆς παλαιᾶς προσφορᾶς τῶν προγόνων των εἰς τὸν σημερινὸν πολιτισμόν, ἀφῆκε τέλος ἐλευθέρους τοὺς αἰχμαλωτισθέντας ἀξιωματικοὺς καὶ ὁπλίτας.*

Παρὰ ταῦτα ὁ τρόπος διοικήσεως τῶν Γερμανικῶν Μονάδων κατοχῆς, ἡ συμπεριφορὰ πρὸς τὸν πληθυσμόν, ἡ προσφορὰ πρὸς τοὺς ἀμάχους συμμάχους του Ἑλληνικῶν ἐδαφῶν, καὶ τέλος ἡ προστασία πάσης ἀνθελληνικῆς προπαγάνδας, ὡδήγησε πάλιν εἰς τὸ αὐτὸ ἀποτέλεσμα ***ΤΗΣ ΜΕΧΡΙ ΑΛΛΟΦΡΟΣΥΝΗΣ ΨΥΧΙΚΗΣ ΕΞΕΓΕΡΣΕΩΣ ΤΩΝ ΔΟΥΛΩΘΕΝΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ.***

Ἓν νέον θαῦμα προητοιμάζετο μὲ τὴν καθολικὴν ἀπόφασιν ἀντιστάσεως. Ὅλαι αἱ ἐνδείξεις ἔπειθον περὶ τούτου.

Εἰς τὴν Βόρειον Ἑλλάδα αἱ συνθῆκαι ἀντιστάσεως ἦσαν πολὺ περισσότερον εὐνοϊκαὶ διὰ τὴν ἀνάπτυξίν της καὶ τὴν ἀπόδοσίν της ἀπὸ πολλῶν πλευρῶν. Οὕτω:

— Ὑπῆρχε ψυχολογικὴ κατάστασις περισσότερον ἐν ἐξεγέρσει, λόγῳ τῆς δράσεως τῶν ποικιλωνύμων προπαγανδῶν.

— Ἐδημιουργήθη συρροὴ ἐκπατρισμένων ἐκ τῆς Βουλγαροκρατουμένης περιοχῆς, διαθεσίμων καὶ ἑτοίμων νὰ προσφέρωσι τὸ πᾶν, διὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τοῦ πατρίου ἐδάφους.

— Τὰ ἐδάφη τῆς περιοχῆς ἦσαν λίαν κατάλληλα δι' ἕνα ἀνορθόδοξον πόλεμον.

— Ὑπῆρχε μία ζῶσα εἰσέτι ἱστορικὴ παράδοσις ἀντιστοίχου ἀγῶνος, ὅπως ἦτο ὁ κατὰ τοῦ Σλαβισμοῦ Μακεδονικὸς τοιοῦτος, εἰς τὰς ἀρχὰς τοῦ αἰῶνος.

— Τέλος ὑπῆρχεν ἀρχικῶς μία μοναδικὴ ὀργάνωσις ἀντιστάσεως, μὲ συμμετοχὴν τοῦ συνόλου τῶν ἀξιωματικῶν τῆς περιοχῆς καὶ μὲ ἄνδρας γνωστοὺς ὡς σταθερούς, ἀκαταβλήτους καὶ πειθαρχικοὺς στρατιώτας.

Ἡ ΥΒΕ καὶ ἡ ἐν τῇ ἐξελίξει της ΠΑΟ, θὰ ἠδύνατο νὰ ὀργανώσῃ, ἐγκαίρως ἐφοδιαζομένη, δύναμιν πιθανῶς ἐγγίζουσαν τὰς 80.000 ἀνδρῶν ἐθελοντῶν. Καὶ βεβαίως ἡ δύναμις αὐτὴ ἄμεσον ἐξάρτημα τοῦ Ἀρχηγείου Μέσης Ἀνατολῆς θὰ εἶχε νὰ προσφέρῃ σημαντικῶς, διὰ τὴν ὅλην περαιτέρω διαμόρφωσιν καὶ ἐξέλιξιν τῶν ἐπιχειρήσεων.

Ὁ ΤΣΩΡΤΣΙΛ θὰ εἶχεν ἕνα σοβαρὸν ἐπιχείρημα δι' ὑποστήριξιν τῆς προτάσεώς του, ὅπως αἱ ἀποβατικαὶ ἐπιχειρήσεις γίνουν εἰς τὴν ΒΑΛΚΑΝΙΚΗΝ ἀντὶ τῆς ΙΤΑΛΙΑΣ.

Δυστυχῶς αἱ ἀντιμαχόμεναι ἐν τῇ Συμμαχίᾳ Μεγάλαι Δυνάμεις, δὲν τὸ ἠθέλησαν. Καὶ βεβαίως δικαιολογημένως καὶ ἐν συνεπείᾳ πρὸς τὴν γενικὴν πολιτικήν της, ἡ ΣΟΒΙΕΤΙΚΗ ΕΝΩΣΙΣ ἀλλὰ ἀδικαιολογήτως καὶ παραδόξως αἱ ΗΝΩΜΕΝΑΙ ΠΟΛΙΤΕΙΑΙ καὶ ἡ ΜΕΓΑΛΗ ΒΡΕΤΤΑΝΙΑ. Καὶ ἡ τελευταία αὐτή, ἦτο τότε ἡ ὑπεύθυνος τῆς περιοχῆς καὶ ἐξ αὐτῆς προῆλθε κυρίως τὸ κτύπημα. Εἶναι πιθανὸν ὅτι ἐν τῇ ἐφαρμογῇ τῆς πολιτικῆς τῆς Βρεττανικῆς Κυβερνήσεως τὰ ἐκτελεστικὰ ὄργανα ὑπερέβησαν τὰ ὅρια τῶν προθέσεων τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἰδίως τοῦ ΤΣΩΡΤΣΙΛ. Εἶναι ἐν τούτοις βέβαιον, ὅτι ἡ βασικὴ γραμμὴ ἦτο Κυβερνητική. Καὶ ἦτο ἀκριβῶς τὸ γνωστὸν «Διαίρει καὶ βασίλευε».

Ἔτσι, ἐδόθη ἀρχικῶς τοὐλάχιστον, ὁλόψυχα ἡ ὑποστήριξις πρὸς τὴν παράταξιν ἐκείνην, τῆς ὁποίας ἡ κοινωνικὴ καὶ πολιτικὴ φιλοσοφία ἦτο ἀντίθετος πρὸς τὰς ἀντιστοίχους τῆς Μεγάλης Βρεττανίας. Δυστυχῶς ὅμως ἦτο ταὐτοχρόνως καὶ σφοδρότατα ἀντίθετος πρὸς τὴν προοπτικὴν καὶ τὰς ἐπιδιώξεις τῆς ἐθνικιστικῆς Ἑλλάδος.

Φαίνεται ὅτι αἱ ἐθνικαὶ φιλοδοξίαι τῶν Ἑλλήνων ἐθεωρήθησαν ὡς μειονέκτημα. Μία νέα ἐπιτυχία των, θὰ ἐδημιούργει περισσότερον ἰσχυρὰ ἐρείσματα διὰ τὴν ἱκανοποίησιν τῶν ἐθνικῶν των πόθων καὶ ἐκρίθη ἴσως σκόπιμον νὰ ἀποφευχθῇ ἡ δημιουργία δυσκόλων προβλημάτων εἰς τὴν συμμαχικὴν Διπλωματίαν.

Οἱ Βρεττανοὶ ἐπλήρωσαν ἐπαξίως τοὺς Ἕλληνας διὰ τὴν ἀνόητον αἰσθηματολογίαν των τοῦ νὰ εἶναι πάντοτε τόσον ἀνιδιοτελῶς καὶ ἀδιασπάστως προσδεδεμένοι μαζύ των.

Βεβαίως τὸ ἐπλήρωσαν καὶ οἱ ἴδιοι καὶ ἡ ἀνθρωπότης ὁλόκληρος καὶ τὸ πληρώνουν ἀκόμη. 'Αλλ' αὐτὸ δὲν μετριάζει τὴν πικρίαν τῆς 'Ελληνικῆς ψυχῆς.

Παρὰ ταῦτα ἡ ΠΑΟ ἔμεινε σταθερῶς ἐπὶ τῆς γραμμῆς τῶν ἰδεολογικῶν της πεποιθήσεων καὶ ἠγωνίσθη μὲ ὅλας τὰς δυνάμεις της κατὰ τὸν πλέον ἄψογον τρόπον διὰ τὴν Συμμαχικὴν Νίκην.

'Εὰν ἡ ἀπόδοσις τοῦ ἐνόπλου ἀγῶνος δὲν ὑπῆρξεν ἀνάλογος τῶν δυνατοτήτων τῶν προσπαθειῶν καὶ τοῦ μεγέθους τῶν θυσιῶν, ὑπῆρξεν ἐν τούτοις κατ' ἐξοχὴν ἐπιτυχὴς ἡ ὅλη ἀντιστασιακὴ δραστηριότης, ὅσον ἀφορᾶ τὴν ἐπιδίωξιν τῆς διατηρήσεως τοῦ 'Ελληνισμοῦ, ὡς ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΝΤΟΤΗΤΟΣ καὶ ΕΝΟΤΗΤΟΣ.

ΙΣΤΟΡΙΚΟΝ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ

Ἡ σύνταξις τῆς πρώτης Ἐκθέσεως διὰ τὴν ἀντιστασιακὴν δραστηριότητα τῆς ΠΑΟ κατὰ τὴν Κατοχὴν ἐγένετο κατὰ τὰ μέσα τοῦ 1947, ὅτε συμπτωματικῶς, Διοικητὴς - Ἐπιτελάρχης - καὶ κυριώτεροι Ἐπιτελεῖς τοῦ Γ. Σ. Στρατοῦ εὑρέθησαν οἱ: Ἀρχηγὸς Ἐπιτελάρχης καὶ Ἐπιτελεῖς τῆς Π.Α.Ο.

Ὁ καθεὶς προσέφερε καὶ ἐμελετήθησαν ὅ,τι στοιχεῖα κατώρθωσε νὰ διαφυλάξῃ καὶ ὅσας προσωπικὰς ἀναμνήσεις εἶχε, τὰς διετύπωσε εἰς ἕνα κεφάλαιον καὶ μετὰ συνδυασμὸν καὶ συντονισμὸν ὑπὸ τοῦ Ἐπιτελάρχου Ἀργυροπούλου, διετυπώθη μία ἔκθεσις 90 περίπου δακτυλογραφημένων σελίδων διὰ τὴν ὕλην δραστηριότητα τῆς Π.Α.Ο. Βάσει ταύτης μετὰ νέαν ἐπεξεργασίαν καὶ σταχυολόγησιν, συνετάγη ἐπίσημος ἔκθεσις διὰ τὴν ἐνέργειαν ἀναγνωρίσεως τῆς Π.Α.Ο. ὡς ὀργανώσεως Ἐθνικῆς Ἀντιστάσεως, ἥτις καὶ ἐγένετο.

Βραδύτερον κατὰ τὸ 1950 - 1952, ἐγένοντο ἐνέργειαι τῆς Διοικούσης Ἐπιτροπῆς πρὸς πλήρη διελεύκανσιν καὶ καθορισμὸν τῆς θέσεως τῆς Ὀργανώσεως κατὰ τὸ τέλος τῆς κατοχῆς ἔναντι τῶν ἀτόμων ἢ τῶν ὁμάδων τὰ ὁποῖα ὑπὸ οἱανδήποτε μορφὴν ἐδέχθησαν τὴν συνεργασίαν ἢ ἔστω καὶ τὴν ἀνοχὴν τῶν καταχτητῶν. Διευκρινίσθη τελικῶς ὅτι ἡ Π.Α.Ο. ὑπὸ τὴν βασικὴν σύνθεσιν, Διοίκησιν καὶ Ἀποστολήν της, εἶχε διακόψει πᾶσαν σχέσιν μετὰ τῶν ἀτόμων ἢ ὁμάδων τούτων, φθάσασα μέχρις ἀδικίας, ὑπερβολῆς καὶ σκληρότητος μὲ τὰ ἄτομα ἢ τὰς ὁμάδας ταύτας.

Μετὰ τὴν ἔκδοσιν καὶ τοῦ σχετικοῦ πορίσματος ὑπὸ τοῦ Στρατηγοῦ Γρηγοροπούλου διὰ τὴν τοιαύτην στάσιν τῆς Π.Α.Ο. κατὰ τὴν κατοχὴν καὶ τὴν ἀπόλυτον δικαίωσίν της, ἤρχισαν αἱ προσπάθειαι πρὸς συγκέντρωσιν στοιχείων διὰ τὴν συγγραφὴν τῆς ἱστορίας τῆς Διοικήσεως, ἡ ὁποία ἦτο ἐν πολλοῖς καὶ ἱστορία τοῦ ἀπελευθερωτικοῦ ἀγῶνος τῶν Βορείων Ἑλλήνων. Ὁ κύριος συντελεστὴς τῆς συγκεντρώσεως, ἀλλὰ καὶ ἐλέγχου τῶν στοιχείων ἦτο ὁ στρατηγὸς Ἀργυρόπουλος Ἀρχιμήδης.

Ἦτο καὶ εἶναι ἐθνικὴ καὶ ἱστορικὴ ἀνάγκη νὰ συνταχθῇ καὶ ἐκδοθῇ ἡ ἱστορία αὕτη τῆς ὀργανώσεως διὰ νὰ ἀποκατασταθῇ ἡ ἀλήθεια ἡ ὁποία βάλλεται ἀδιστάκτως ἀπὸ πολλὰς κατευθύνσεις καὶ ἀκόμη διὰ νὰ δοθῇ πρὸς παραδειγματισμὸν πρὸς τὴν Ἑλληνικὴν νεότητα.

Παρ' ὅλων ὅσων ἔζησαν ἢ ἐγνώρισαν τὴν πραγματικότητα, κρίνεται ὅτι ὁ ἀγὼν τῆς Π.Α.Ο. ὑπῆρξε κατ' ἐξοχήν: ΠΑΤΡΙΩΤΙΚΟΣ, ΙΔΕΟΛΟΓΙΚΟΣ, ΑΚΟΜΜΑΤΙΣΤΟΣ, ΑΝΙΔΙΟΤΕΛΗΣ, ΑΓΝΟΣ μὲ πάρα πολλὰ θύματα, μὲ καμίαν παρέκβασιν καὶ ὑπὸ τὰς δυσκολωτέρας τῶν συνθηκῶν τῆς δράσεώς της.

Τὰ στοιχεῖα δυσκόλως συνεκεντροῦντο καὶ δυσχερῶς ἠλέγχοντο, διότι προήρχοντο ἀπὸ πολλὰς κατευθύνσεις. Πάντως ἡ προσπάθεια συνεχίσθη ἐπὶ πολλὰ ἔτη ὑπὸ τὴν κατεύθυνσιν καὶ τὸν συντονισμὸν διαφόρων προσώπων ἐκ τῆς κατοχικῆς Διοικήσεως τῆς Ὀργανώσεως. Συνεχίσθη ἀφοῦ ἀπεβίωσαν

καὶ οὗτοι, ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τῆς νέας Διοικούσης Ἐπιτροπῆς ἐκ παλαιῶν μελῶν ἢ Ἐπιτελῶν ἢ Ἀρχηγῶν τοῦ ἐνόπλου ἀγῶνος.

Τώρα, ὅτε ἐκδίδεται ἡ ἱστορία τῆς ΠΑΟ πολλὰ ἔχουν ἀλλάξει εἰς τὸ ψυχολογικὸν κλίμα τῆς Ἑλλάδος.

Ἡ σημερινὴ νεότης διαπαιδαγωγεῖται ἐν πολλοῖς μὲ τὰ δόγματα τοῦ ἱστορικοῦ ὑλισμοῦ, ποὺ τείνει ν' ἀποδείξῃ ὅτι ὁ ἀγὼν τοῦ 1821 ἦτο ἕνας ἀποτυχημένος ταξικὸς ἀγὼν τοῦ καταπιεζομένου Ἑλληνικοῦ λαοῦ κατὰ τῶν κοινῶν καταπιεστῶν Κοτσαμπάσηδων καὶ Τούρκων. Ἐν συνεχείᾳ καὶ συνεπείᾳ ἡ νεότης ὑφίσταται πολλαπλῆν διαφώτισιν καὶ πλύσιν ἐγκεφάλου, ὅτι κατὰ τὴν κατοχὴν μόνον ὁ ΕΛΑΣ ἠγωνίσθη κατὰ τοῦ κατακτητοῦ καὶ ὁ Ἄρης Βελουχιώτης ἦτο Ἐθνικὸς ἥρως, ὅλαι δὲ αἱ ἄλλαι ὀργανώσεις συνειργάσθησαν μετὰ τοῦ... κατακτητοῦ!

Εἶναι βέβαιον ὅτι ἡ κυκλοφορία τῆς ἱστορίας τῆς Π.Α.Ο. θὰ προκαλέσῃ σοβαρὰν ἀντίδρασιν, κυρίως ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν στάσιν τοῦ ΕΑΜ—ΕΛΑΣ. Θὰ εἶναι ἐν τούτοις πολὺ ὠφέλιμος ἐὰν ἐπιτύχῃ νὰ προκαλέσῃ ἐνδιαφέρον πρὸς ἔρευναν ἔστω καὶ ὑπὸ δυσμενεστέραν προδιάθεσιν. Ἡ ἀλήθεια θὰ διαλάμψῃ ἀμέσως καὶ εἰς τὰς περισσοτέρας τῶν περιπτώσεων αἱ ὕβρεις περὶ συνεργασίας τῆς ὀργανώσεως μετὰ τοῦ κατακτητοῦ θὰ ἐπιστραφοῦν εἰς τοὺς ὑβριστὰς ἐν εἴδει ΜΠΟΤΜΕΡΑΓΚ.

Αὐτὸ δὲν σημαίνει ὅτι ἐπιζητεῖται ἐκ νέου διχασμὸς ἐσωτερικός, καὶ ἡ ἀντιδικία πρὸς τοὺς γείτονας ἐξωτερικῶς. Ἐπιζητεῖται διὰ τῆς ἱστορικῆς ἀληθείας ἡ ψυχικὴ κάθαρσις τῶν Ἀντιμαχομένων προσώπων, ὁμάδων, παρατάξεων καὶ Ἐθνῶν, ἵνα ἀποφευχθοῦν εἰς τὸ μέλλον παρόμοιαι καταστάσεις. Ἄλλωστε μὲ τὸ σύνολον σχεδὸν τῶν παλαιῶν ἀντιπάλων ἔχομεν ἤδη ὡς Ἔθνος ἀπὸ καλὰς μέχρι φιλικὰς καὶ συμμαχικὰς σχέσεις. Ἡ παραβίασις τῆς Ἱστορίας ὁδηγεῖ εἰς νόθον κατασκεύασμα καὶ τρανὴ ἀπόδειξις αἱ σημεριναὶ σχέσεις μὲ τὴν Τουρκίαν.

Ἐξ ἄλλου ἡ ἰδεολογικὴ διαμόρφωσις τῆς σημερινῆς Ἑλληνικῆς νεότητος, μόνον μὲ τὰς ἐπιδιώξεις τῆς κοινωνικῆς δικαιοσύνης, εἶναι ἐλλειπὴς καὶ θὰ ὁδηγήσῃ εἰς καταστροφήν. Εἶναι ἀπαραίτητον νὰ προστεθῇ ὁ ἐθνικὸς φρονηματισμὸς καὶ ἡ ὑπερηφάνεια διὰ τὴν καταγωγὴν καὶ τὴν προσφορὰν τῆς Ἑλλάδος, Παλαιοτέρας καὶ Νεωτέρας, εἰς τὸν ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΝ ΚΑΙ ΤΗΝ ΙΔΕΑΝ ΤΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ.

Εἰς τὸ 3ον Μέρος περιελήφθησαν καὶ ἐλάχιστα σύγχρονα ἔγγραφα ἀναφερόμενα εἰς τὸν Ἀντιστασιακὸν Ἀγῶνα.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ

Ἡ σύνταξις ἐστηρίχθη κυρίως εἰς προσωπικὰς ἐκθέσεις ὡρισμένων ὑπευθύνων δι' ἑκάστην ἀποστολὴν στελεχῶν, εἰς ἔγγραφα τῶν ἀρχείων τοῦ Συντονιστικοῦ Κέντρου Βεροίας καὶ προσωπικὸν ἀρχεῖον τοῦ ἀειμνήστου Στρατηγοῦ Ἀργυροπούλου Ἀρχιμήδη.

Μερικὰ ἀκόμη στοιχεῖα προέρχονται ἐκ τῶν ἀρχείων τῶν Συμμαχικῶν Ὑπηρεσιῶν ΖΕΥΣ (Βρετανικῆς) καὶ O.S.E. (,Αμερικανικῆς) τῶν ὁποίων οἱ Στρατιωτικοὶ ὑπεύθυνοι ἦσαν καὶ Διευθυνταὶ Ἐπιτελικῶν Γραφείων τῆς ΠΑΟ.

Διὰ τὸν ἔνοπλον ἀγῶνα ὑπέβαλον ἐκθέσεις μερικοὶ τῶν ἐπιζώντων Ἀρχηγῶν ἐνῷ διὰ τοὺς θανόντας ὑπέβαλον οἱ Ὑπαρχηγοὶ ἢ κορυφαῖα στελέχη.

Εἰς τὸ ἰδιαίτερον τρίτον μέρος, περιλαμβάνονται ὅσα ἔγγραφα στοιχεῖα εὑρέθησαν, ἀναφερόμενα κυρίως εἰς τὴν ἀλληλογραφίαν μεταξὺ τοῦ ἀντιπροσώπου τῆς ὀργανώσεως εἰς τὸ κοινὸν Συμμαχικὸν Στρατηγεῖον καὶ τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς, εἰς συμφωνητικὰ μεταξὺ ΠΑΟ—ΕΑΜ τῇ ἐγγυήσει τῶν Βρετανικῶν Συνδέσμων, εἰς ἕνα μοναδικὸν ἔγγραφον τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως Καΐρου, τὸ ὁποῖον συνώδευε τὴν ἀποστολὴν 5.000 λιρῶν, εἰς τὰ ἀρχικὰ ἱδρυτικὰ καταστατικά, εἴς τινας διαταγὰς ἐπὶ διαφόρων ἀντικειμένων, εἰς προκηρύξεις βασικὰς τῆς ΠΑΟ καὶ μερικὰς ἐκ τῶν ἀφθόνων τότε κυκλοφορησασῶν τοῦ ΕΑΜ.

Ἐπίσημον ἀρχεῖον τῆς Ὀργανώσεως δὲν εὑρέθη. Οὕτως ἐλλείπει μέγα μέρος τοῦ μηχανισμοῦ, βάσει τοῦ ὁποίου διωκεῖτο ἡ Ὀργάνωσις καὶ διεβιβάζοντο αἱ κατευθύνσεις καὶ ὁδηγίαι της.

Τὰ ὑπάρχοντα στοιχεῖα εἶναι ἐλλειπῆ. Τὰ διασωθέντα ἔγγραφα ὀλίγα. Αἱ προσωπικαὶ ἐκθέσεις περιωρισμέναι κατὰ τομέα δράσεως, χωρὶς σύνδεσιν ἐν πολλοῖς μεταξύ των.

Τὰ κενὰ ἐπρόκειτο νὰ συμπληρώσῃ ἐν πολλοῖς διὰ τῆς διατυπώσεως ἑνὸς Γενικοῦ διαγράμματος τοῦ ὅλου ἀγῶνος ὁ Στρατηγὸς Ἀργυρόπουλος, κορυφαῖον στέλεχος τῆς Διοικούσης Ἐπιτροπῆς καὶ Ἐπιτελάρχης τῆς ὀργανώσεως μέχρι 25.8.43, καὶ κατόπιν ἀντιπρόσωπος ταύτης εἰς τὸ Κοινὸν Συμμαχικὸν Στρατηγεῖον καὶ ἐν τέλει εἰς τὴν Μέσην Ἀνατολήν.

Ὁ αἰφνίδιος θάνατός του ἀπέκοψε καὶ αὐτὴν τὴν δυνατότητα. Ἐν τούτοις ἡ συμπλήρωσις μερικῶν κενῶν καὶ ἡ διατύπωσις μερικῶν ἐκτιμήσεων ὀφείλονται ἐν πολλοῖς εἰς συζήτησιν μετ' αὐτοῦ.

Ἡ σύνταξις τῆς Ἱστορίας τῆς μοναδικῆς Ἐθνικῆς Ὀργανώσεως Ἀντιστάσεως Β. Ἑλλάδος εἶναι ἀπὸ πολλῶν ἀπόψεων ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΟΣ. Ἐὰν ἐγένετο ἐνωρίτερον, ὅτε ἔζων οἱ βασικοὶ πρωταγωνισταὶ καὶ ἦτο εὐχερεστέρα ἡ συγκέντρωσις στοιχείων θὰ ἦτο πληρεστέρα.

Διὰ τὴν τωρινὴν διατύπωσιν ἐγένετο πᾶν ὅ,τι ἠδύνατο νὰ γίνῃ.

Πιστεύεται ὅτι καὶ ἡ πληρότης της εἶναι σημαντικὴ καὶ ἡ ἀκρίβειά της σημαντικωτέρα.

Ἐὰν συγκεντρωθοῦν τυχὸν ἄλλα στοι-

χεῖα ἢ ἀκόμη ὑπάρχουν ἀντιρρήσεις καὶ ἀμφισβητήσεις θὰ πρέπεινὰ γίνῃ δεκτὴ συμπλήρωσις ἢ διόρθωσις.

Τὸ κύριον θέμα εἶναι νὰ ὑπάρξῃ ὅσον τὸ δυνατὸν πληρεστέρα Ἱστορία τῆς ΠΑΟ ἵνα μὴ ἕνας ἀγὼν ἐκ τῶν πλέον ἁγνῶν καὶ ἀξίων πάσης τιμῆς ἀφεθῇ νὰ καλυφθῇ ὑπὸ τῆς λήθης ἢ ἀκόμη χειρότερον νὰ μείνῃ ἀκάλυπτος ἔναντι τοῦ Συκοφαντικοῦ Διασυρμοῦ τῶν ἀντιθέτων του.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

ΑΠΟΣΤΟΛΑΙ ΠΛΗΝ ΕΝΟΠΛΟΥ ΑΓΩΝΟΣ

Εἰς τὴν σκέψιν τῶν ἀρχικῶν ὀργανωτῶν ὡς κυρία ἀποστολὴ συνελήφθη ἡ ὀργάνωσις ἐνόπλου ἀγῶνος. Ἀρχικῶς ὑπὸ μορφὴν ἄτακτον καὶ ἀνορθόδοξον, μὲ προσπάθειαν ὅμως διαδοχικῆς μετατροπῆς εἰς κάποιαν μορφὴν τακτικοῦ στρατοῦ, ἢ μᾶλλον συνδυασμὸν καὶ τῶν δύο μορφῶν.

Εἶναι αὐτονόητον ὅτι οἱαδήποτε τοιαύτη προσπάθεια θὰ ἀπῄτει καὶ χρόνον καὶ μέσα κυρίως εἰς ὁπλισμόν, τὰ ὁποῖα δυσχερέστατα θὰ ἠδύναντο νὰ ἐξοικονομηθοῦν ὑπὸ τὰς τότε συνθήκας.

Ἐν τῷ μεταξὺ καὶ ἔφεσις μεγάλη, δι' ἄμεσον δρᾶσιν ὑπῆρχε καὶ μεγαλυτέρα δυνατότης παρουσιάζετο καὶ ἀποστολαὶ σπουδαῖαι καὶ ἐπείγουσαι ἦτο ἀνάγκη νὰ ἐξυπηρετηθοῦν καὶ τέλος αἱ ἀποστολαὶ αὗται ἀπετέλουν καὶ τὴν προπαρασκευὴν διὰ τὸν ἔνοπλον ἀγῶνα.

Ὑπ' αὐτὴν τὴν ἔννοιαν αἱ μὴ κυρίως ἔνοπλοι ἀποστολαὶ ὠργανώθησαν ταχέως ἐνῷ δι' αὐτὰς καὶ Συμμαχικὴ ἐνίσχυσις, ἔστω καὶ ὑπὸ ἔμμεσον μορφὴν ἐδόθη.

Ἡ ἀπόδοσις ὑπῆρξε καλλίστη ἀπὸ πλευρᾶς προσφορᾶς εἰς τὸν Συμμαχικὸν ἀγῶνα ὡς ἐπισήμως ἀνεγνωρίσθη ὑπὸ τοῦ Συμμαχικοῦ Στρατηγείου, ἐνῷ ὑπῆρξε καὶ λίαν ἀποδοτικὴ ἀπὸ πλευρᾶς Ἑλληνικῶν ἐπιδιώξεων.

Μετὰ τὴν ἀνεπιτυχῆ περάτωσιν ἐνόπλου ἀγῶνος, ἡ προσπάθεια εἰς τὰς λοιπὰς ἀποστολὰς συνεχίσθη μέχρι τῆς ἀπελευθερώσεως, μετὰ τῆς αὐτῆς ἐπιμονῆς καὶ τῆς αὐτῆς ἀποδόσεως ἀλλὰ ἐν μέσῳ ἀφαντάστως μεγαλυτέρων κινδύνων. Αἱ ἀποστολαὶ τῆς μορφῆς ταύτης περιλαμβάνονται εἰς τὸ πρῶτον μέρος καὶ ὡς ἀνεφέρθη εἶναι αἱ ἑξῆς:

Κεφ. Α. Συγκρότησις, ὀργάνωσις, προπαρασκευὴ πρὸς ἀντίστασιν.

Κεφ. Β. Πολιτικὴ κατεύθυνσις, Διοίκησις.

Κεφ. Γ. Οἰκονομικὴ πλευρά.

Κεφ. Δ. Διαφώτισις, προπαγάνδα, σχέσεις μὲ ἐχθροὺς καὶ φίλους.

Κεφ. Ε. Διαφυγή, πληροφορίαι, δολιοφθοραί, ἐπικοινωνίαι.

Προηγεῖται ὅλων ἕνας λίαν περιληπτικὸς πρόλογος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄

Υ. Β. Ε. - Π. Α. Ο.

ΣΚΟΠΟΣ - ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΙΣ - ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ ΑΥΤΑΣΦΑΛΕΙΑΙ - ΠΡΟΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΑ ΑΙΤΙΑ ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΕΩΣ

Τὸ βαθύτατον μῖσος, ἐναντίον τῶν κατακτητῶν, ἦτο καθολικὸν καὶ διάχυτον εἰς ὅλην τὴν Ἑλλάδα. Κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς κατοχῆς ἡ ἔντασις τοῦ μίσους αὐτοῦ εἶχεν ἀποσβήσει κάθε ἄλλο συναίσθημα, εἶχε γεφυρώσει κάθε χάσμα τοῦ παρελθόντος, καὶ εἶχε δημιουργήσει μίαν συναισθηματικὴν συνισταμένην, ἡ ὁποία πραγματικῶς παρωμοίαζε μὲ κατάστασιν φρενολογικοῦ παροξυσμοῦ. Μία μόνη σκέψις ἐβασάνιζε τὴν καρδίαν καὶ τὸ νοῦν κάθε Ἕλληνος «Πῶς νὰ ἐκδικηθῇ».

Εἰς τὴν Βόρειον Ἑλλάδα, ἐκτὸς τοῦ γενικοῦ καὶ διαχύτου αὐτοῦ μίσους, ἐναντίον τῶν βαρβάρων δῆθεν πολιτισμένων, οἵτινες ἦλθον νὰ ὑποδουλώσουν τὴν χώραν, ἡ ὁποία ὑπῆρξεν ἡ κοιτὶς τῆς ἐλευθερίας καὶ ὁ φορεὺς τοῦ πολιτισμοῦ, ὑπῆρξαν καὶ ἄλλοι τινὲς λόγοι, οἵτινες ἀφεώρων μὲν ὅλους τοὺς Ἕλληνας, ἀλλὰ τῶν ὁποίων ὁ ἀντίκτυπος λόγῳ ἀμέσου τοπικῆς καὶ χρονικῆς ἐπιδράσεως ἦτο πολὺ πλέον ἔντονος εἰς τὴν Βόρειον Ἑλλάδα, ἐνῷ ἤρχετο κάπως ἐλαστικώτερος καὶ περισσότερον ξεθυμασμένος νοτιώτερον.

Οἱ λόγοι οὗτοι εἶναι οἱ ἑξῆς:

Ἡ ἀπώλεια τῆς Ἀνατολικῆς Μακεδονίας καὶ Δυτικῆς Θράκης ἐπ' ὠφελείᾳ τοῦ κατ' ἐξοχὴν μισητοῦ ἐχθροῦ τῶν ΒΟΥΛΓΑΡΩΝ. Ἦτο ἡ βουλγαρικὴ κατοχὴ ἕνα κέντρισμα πολὺ ὀδυνηρὸν εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ Ἑλληνικοῦ πληθυσμοῦ.

Τὰ κύματα τῶν προσφύγων ἔφερον συνεχῶς τὰ μυνήματα τῆς ΒΟΥΛΓΑΡΙΚΗΣ βαρβαρότητος, ἡ ὁποία ὁσημέραι ἔτεινε νὰ ξεπεράσῃ καὶ αὐτὴν τὴν τόσον πλουσίαν εἰς κτηνωδίαν Βουλγαρικὴν ἱστορίαν. Μόνον κατὰ τὸ σατανικῶς προπαρασκευασθὲν δῆθεν κίνημα τοῦ Σεπτεμβρίου 1941, τὸ αἷμα χιλιάδων νεκρῶν ἐπότισε τὰ ἐδάφη τῆς Ἀνατολικῆς Μακεδονίας. Τὰ νερὰ τῆς Ἁγίας Βαρβάρας τῆς Δράμας ἤλλαξαν ἐν τῇ κυριολεξίᾳ χρῶμα ἀπὸ τὴν ὁμαδικὴν σφαγὴν 3.000 ἀνθρώπων.

Ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς ὑπολειφθείσης Μακεδονίας, ἡ Βουλγαρικὴ προπαγάνδα ἐνθέρμως ὑποστηριζομένη ὑπὸ τῶν κατακτητῶν, εὗρε τὸν τρόπον νὰ δίδῃ καθημερινῶς φαρμακεροὺς λογχισμοὺς εἰς τὴν Ἑλληνικὴν ψυχήν.

Οὕτω: Μία ἐλαχίστη, σχεδὸν μηδαμινὴ μερὶς ἀτόμων ρευστῆς ἐθνικῆς συνειδήσεως, ὑποδαυλιζομένη ὑπὸ ἐπισήμων καὶ ἀνεπισήμων ἐκπροσώπων τῆς Βουλγαρίας, ἐπροπηλάκιζε κατὰ τρόπον σαδιστικόν, πᾶν ὅ,τι ἀπετέλει ἱερὸν καὶ ὅσιον διὰ τοὺς ὑποδούλους Ἕλληνας.

Ἀποκαλεῖ τὴν Ἑλλάδα ψοφίμι. Καταπατᾶ εἰς ἐπισήμους τελετὰς τὴν Ἑλληνικὴν ση-

μαίαν. Καταβιβάζει ἐκ τῶν Σχολείων τὰς εἰκόνας τῶν ἡρώων. 'Αφαιρεῖ ἀπὸ τὰς ἐκκλησίας τὰ 'Ελληνικὰ Βιβλία καὶ ἀντικαθιστᾶ τὰς 'Ελληνικὰς ἐπιγραφὰς τῶν 'Αγίων, μὲ Σλαβικοὺς χαρακτῆρας.

Εἰς τὴν ἱερὰν πόλιν τῆς Θεσσαλονίκης, 'Ελληνικὴ ἐκκλησία μετατρέπεται εἰς Βουλγαρικὴν καὶ ἐν συνεχείᾳ καὶ ἑτέρα ὑπὸ Γιουγκοσλαβικὴν ἰδιοκτησίαν. Εἰς τὸ κέντρον τῆς πόλεως ὀργανοῦται Βουλγαρικὸν Σχολεῖον καὶ οἱ Βουλγαρίσαντες μαθηταὶ μὲ τὰ βουλγαρικὰ σήματα ἐπὶ τοῦ πηληκίου καὶ τὰς κονκάρδας τοῦ Βασιλέως Βόριδος καὶ τοῦ Χίτλερ ἐπὶ τοῦ πέτου τῶν χιτωνίων, κυκλοφοροῦν προκλητικῶς εἰς τὰς ὁδοὺς τῆς πόλεως.

Κάθε 'Ελληνικὴ ἀτυχία, ἡ πεῖνα, ὁ παγερὸς χειμῶνας, οἱ θάνατοι, δι' αὐτοὺς ἀπετέλουν ἀφορμὴν ἐκδηλώσεως χαρᾶς καὶ πανηγυρισμοῦ. Τέλος ὅταν εἰς τὰ ἐπίσημα Βουλγαρικὰ καταστήματα ἢ τὰ Βουλγαρίσαντα σπίτια ἦτο ἀναπεπταμένη ἡ Βουλγαρικὴ σημαία, ἐγίνετο ἀμέσως ἀντιληπτὸν ὅτι κάτι τὸ ἀτυχὲς συνέβη διὰ τὴν Συμμαχικὴν ἢ 'Ελληνικὴν ὑπόθεσιν.

'Υπὸ τὴν προστασίαν ἐξαγορασθέντων Γερμανῶν ἐπισήμων, ἡ βουλγαρικὴ προπαγάνδα ἐχρησιμοποίει κάθε θεμιτὸν καὶ ἀθέμιτον μέσον ἵνα παρουσιάσῃ ἕνα τεχνικὸν βουλγαρικὸν ὄγκον καὶ ἐκεῖ ἀκόμη ποὺ οὐδέποτε ἐπάτησε Βούλγαρος.

Εἰς κάθε στιγμήν, ποὺ ἡ ἀνθρωπίνη καρδία δείχνει φυσιολογικὰ σημεῖα κάμψεως, ὅταν τὸ παιδὶ κινδυνεύῃ νὰ σταλῇ εἰς τὸ γερμανικὸν ἐκτελεστικὸν ἀπόσπασμα, ὅταν ἡ πεῖνα καὶ ἡ ἔλλειψις φαρμάκων ἀπειλῇ νὰ σαρώσῃ τὰ παιδιὰ μιᾶς πονεμένης 'Ελληνίδος μάνας, ὁ Βούλγαρος πράκτωρ, μὲ τὴν σατανικὴν μάσκα τοῦ ἀπὸ μηχανῆς Θεοῦ, ἔρχεται νὰ προσφέρῃ τὰς ὑπηρεσίας του μὲ μίαν μοναδικὴν ἀξίωσιν, μίαν ἁπλῆν ὑπογραφὴν ἐγγραφῆς εἰς τὴν Βουλγαρικὴν Λέσχην.

'Η πολυμήχανος καὶ σατανικὴ Βουλγαρικὴ προπαγάνδα εὗρε καὶ ἄλλον τρόπον κάμψεως τῆς ἑλληνικῆς ἀντιστάσεως. Τὴν διάδοσιν περὶ συντόμου καθόδου τῶν Βουλγαρικῶν ὀρδῶν καὶ εἰς τὴν ὑπόλοιπον Μακεδονίαν.

Κάθε μέρα καὶ μία διάδοσις:

"Ερχονται ὁριστικῶς τὴν 1ην τοῦ μηνός. 'Ανεβλήθη διὰ 15 μέρες — 'Επέρασαν ἤδη τὸν Στρυμόνα — "Εφθασαν βαγόνια μὲ βουλγαρικὸν στρατὸν εἰς τὸν Σταθμόν. Καὶ ὁ κύκλος αὐτὸς ἐπαναλαμβάνεται συνεχῶς.

Εἰς τὴν Βουλγαρικήν, ἦλθε νὰ προστεθῇ καὶ μία ἄλλη ἀπειλή, προπαγάνδα καὶ προπηλάκισις. 'Η προσπάθεια ἐκμεταλλεύσεως μιᾶς παλαιᾶς ἐλαχίστης μερίδος ρουμανισάντων διγλώσσων κακῶν 'Ελλήνων ὑπὸ διπλῆν ἤδη μορφήν: Τὴν παλαιόθεν Ρουμανικὴν καὶ τὴν νέαν 'Ιταλικήν.

Καὶ ἡ μὲν Ρουμανικὴ μεταδίδει ἕνα ἀνόητον ἀνθελληνικὸν φανατισμόν, μὲ πρωτοφανεῖς ἐκδηλώσεις ἀσχημιῶν, ἡ δὲ 'Ιταλικὴ προχωρεῖ ἔτι πλέον εἰς προσπάθειαν δημιουργίας ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΥ ΠΡΙΓΚΗΠΑΤΟΥ ΤΗΣ ΠΙΝΔΟΥ ὑπὸ τὴν κηδεμονίαν τῆς 'Ιταλίας καὶ μὲ τὸ σύνθημα «ὅπου ἡ λύκαινα τῆς Ρώμης καὶ ἡμεῖς».

Οὕτως ὅλα τὰ μέσα τίθενται πλουσίως εἰς τὴν διάθεσιν τῶν προπαγανδιστῶν, ἐνῷ διὰ τοὺς ἀντιδρῶντας ἢ καὶ ἁπλῶς μὴ ὑποκύπτοντας, εἶναι πάντοτε ἑτοίμη ἡ κατηγορία «Περὶ ἀντιδράσεως κατὰ τῶν ἀρχῶν τῆς κατοχῆς».

Τέλος, εἰς τὸν κύκλον αὐτὸν τῆς ἐκμεταλλεύσεως καὶ τῆς χυδαιότητος, προστίθενται καί τινα ξενικὰ στοιχεῖα, φιλοξενηθέντα καὶ πολλαπλῶς εὐεργετηθέντα κατὰ τὴν ἐκδίωξίν των ἐκ Τουρκίας.

"Οταν ἡ ὑψικάρηνος δρῦς ἔπεσεν, ὅλος ὁ χύδην ὄχλος τῶν ταπεινῶν καὶ ἀχαρίστων εὗρε τὴν εὐκαιρίαν νὰ ξηλευθῇ κατὰ τὸν πλέον ἄθλιον τρόπον.

Καὶ εἶναι περίεργον καὶ ἀξιοσημείωτον καὶ ἀξιοθαύμαστον τὸ φαινόμενον, ὅτι μέσα εἰς αὐτὸ τὸ ἔρεβος τῆς ἀποχαλινώσεως τῶν

ταπεινῶν αἰσθημάτων, μία ἀκτὶς φωτὸς προέβαλεν ἀπὸ ἐκεῖ ποὺ δὲν ἦτο πιθανὸν νὰ περιμένῃ κανείς. Ἀπὸ τοὺς τσιγγάνους. Οἱ μὲν Χριστιανοὶ καὶ ἐξελληνισμένοι τῆς βουλγαροκρατουμένης περιοχῆς ἐδήλωσαν ὑπερηφάνως ὅτι αὐτοὶ εἶναι ἀπόγονοι τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου καὶ ὅτι νοιώθουν σὰν τοὺς ἀκραιφνεῖς Ἕλληνας, οἱ δὲ Τουρκόγυφτοι ὅτι τρώγουν μὲν τὰ ἄρρωστα καὶ ἑτοιμοθάνατα ζῶα, ἀλλὰ σέβονται τοὺς ὑποφέροντας ἀνθρώπους.

Κατὰ τὰς ζητηθείσας δηλώσεις ΕΘΝΙΚΟΤΗΤΟΣ καὶ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΟΣ, οἱ μὲν Χριστιανοὶ τσιγγανικῆς καταγωγῆς ἐδήλωσαν ἐν τῷ συνόλῳ των ἑλληνικὴν ἐθνικότητα καὶ ὑπηκοότητα, οἱ δὲ Μουσουλμᾶνοι ἁπλῶς ὅτι δὲν εἶναι οὔτε Βούλγαροι οὔτε Ἕλληνες.

Ἀπέναντι τῆς ἀξιοθαυμάστου ὑπερηφάνου αὐτῆς στάσεως τῶν πτωχῶν ἀνθρώπων, ὑπάρχουν, δυστυχῶς, παραδείγματα ταπεινῆς καὶ δουλοπρεποῦς στάσεως εὐπόρων καὶ ἰσχυρῶν, ἀναμφισβητήτου ἑλληνικῆς προελεύσεως οἰκογενειῶν. Κατὰ τὴν τόσον ἐντυπωσιακὴν ἱστορικὴν ἔκφρασιν τοῦ Βολιώτου δημοσιογράφου Τάκη Οἰκονομάκη, ἀπὸ τὸ ἑλληνικὸν ὑπερήφανον ἀρχοντικόν, δὲν ἔλειψαν καὶ οἱ χῶροι ἀποχετεύσεως.

ΥΠΕΡΑΣΠΙΣΤΑΙ ΒΟΡΕΙΟΥ ΕΛΛΑΔΟΣ (Υ.Β.Ε.).

Μὲ τὴν ζωὴν αὐτὴν τῆς συνεχοῦς ἀγωνίας καὶ τοῦ καθημερινοῦ ἐξευτελισμοῦ, οἱ Ἕλληνες τῆς Μακεδονίας ἦτο φυσικὸν νὰ αἰσθάνωνται ἀκόμη ἐντονώτερον τὸ βάρος τῆς δουλείας. Ἐξ ἰδιοσυγκρασίας ψυχραιμότεροι καὶ περισσότερον θετικοί, ἐσκέφθησαν πρῶτοι, ὅτι δὲν ἦτο ἀρκετὸν τὸ μῖσος καὶ αἱ ἀνάλογοι ἐκδηλώσεις. Προέκυπτε βασικὴ ἀνάγκη μιᾶς συντονισμένης καὶ ἀποτελεσματικῆς ὁλοπλεύρου ΑΝΤΙΣΤΑΣΕΩΣ.

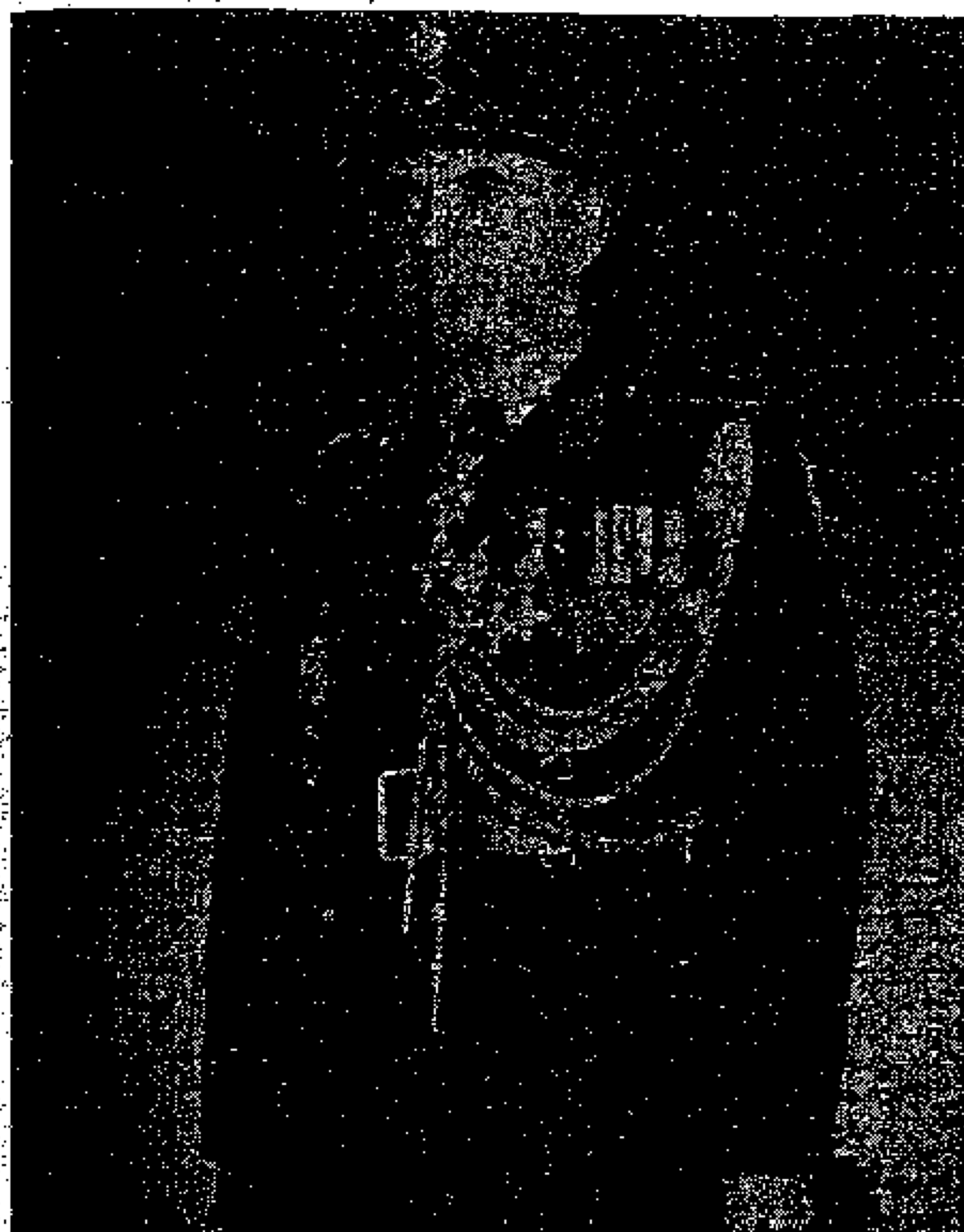
Ἡ γνώμη αὐτὴ ἦτο διάχυτος εἰς ὁλόκληρον τὸν ὄγκον τῶν ὑποδούλων Ἑλλήνων τῆς Βορείου Ἑλλάδος. Ἦτο φυσικὸν νὰ ἐκδηλοῦται περισσότερον ἔντονος καὶ ὑπὸ πλέον συγκεκριμένην μορφὴν εἰς τὸν κύκλον τῶν στρατιωτικῶν. Οὕτω ἀρχικοὶ φορεῖς ὑλοποιήσεως τῆς διαχύτου ταύτης γνώμης διὰ τὴν δημιουργίαν μιᾶς ὀργανώσεως ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΝΤΙΣΤΑΣΕΩΣ ὑπῆρξαν 4 Ἀξιωματικοί. 3 Ταγματάρχαι καὶ 1 Λοχαγός, καταγόμενοι ἐκ τῶν τριῶν διαμερισμάτων τῆς Μακεδονίας. Τὰ ὀνόματα τῶν 4 τούτων ἀρχικῶν ἱδρυτῶν ἦσαν: 1) Ταγματάρχης Παπαθανασίου Ἰωάννης ἐκ Κεντρικῆς Μακεδονίας (Χαλκιδικῆς) ὁ καὶ ἀρχαιότερος, 2) Ταγματάρχης Δόρτας Εὐάγγελος ἐξ Ἀνατολικῆς Μακεδονίας, 3) Ταγματάρχης Μπάρμπας Θωμᾶς καὶ 4) Λοχαγὸς Σακελαρίδης Ἀναστάσιος, οἱ δύο τελευταῖοι ἐκ Δυτικῆς Μακεδονίας.

Τὴν 18ην Ἰουλίου 1941 συνῆλθον ἐν Θεσσαλονίκῃ τὰ πρῶτα ταῦτα ἱδρυτικὰ μέλη καὶ ἀπεφάσισαν τὴν συγκρότησιν μιᾶς ὀργανώσεως, ἥτις νὰ περιλάβῃ ὅλους τοὺς ὑποδούλους τῆς Βορείου Ἑλλάδος, ἀσχέτως πολιτικῆς καὶ πολιτειακῆς τοποθετήσεως. Θὰ ἀπεκλείοντο μόνον μετ' αὐστηρότητος μέχρι σκληρότητος, ἐκεῖνοι τῶν ὁποίων ἡ διαγωγὴ δὲν θὰ παρέμενεν ἀμέμπτως ἑλληνικὴ καὶ τοὺς ὁποίους θὰ ἐβάρυνεν οἱονδήποτε στοιχεῖον συνεργασίας μετὰ τοῦ κατακτητοῦ.

Κατηρτίσθη οὕτω τὸ πρῶτον Καταστατικὸν τῆς Ὀργανώσεως εἰς τὸ ὁποῖον ἐδόθη ὁ τίτλος Υ.Β.Ε. (Ὑπερασπισταὶ Βορείου Ἑλλάδος).

ΣΚΟΠΟΣ: Ἡ ὑποβοήθησις τῆς συμμαχικῆς προσπαθείας πρὸς κατανίκησιν τοῦ ἐχθροῦ.

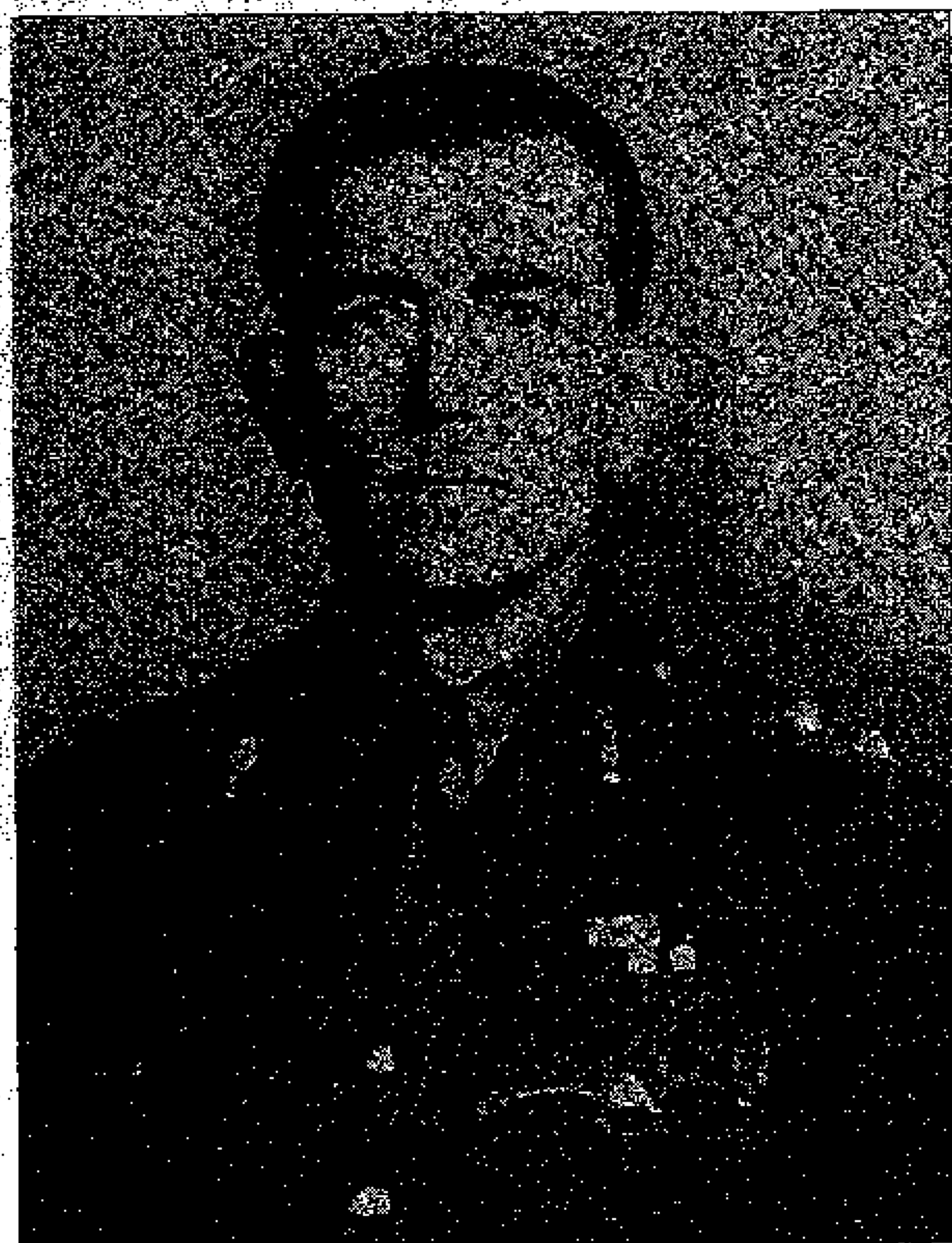
— Τῆς ἐνόπλου καὶ πάσης ἄλλης μορφῆς δράσεως κατὰ τοῦ ἐχθροῦ, συμφώνως πρὸς τὰς διαταγὰς καὶ τοῦ Σ.Μ.Α.
— Τῆς συνεχοῦς τονώσεως τοῦ φρονήματος τῶν Ἑλλήνων, ἐξυψώσεως τοῦ ἐθνικοῦ ἠθικοῦ καὶ τῆς πίστεως πρὸς τὴν τελικὴν νίκην τῶν Συμμάχων.
— Τῆς καταπολεμήσεως δι' ὅλων τῶν μέ-

ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΟΥ
Ταγματάρχης
ἐκ Βάδδου Χαλκιδικῆς 1898 - 1966

ΔΟΡΤΑΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ
Ταγματάρχης
Ἐξ Ἀνατολικῆς Μακεδονίας

ΜΠΑΡΜΠΑΣ ΘΩΜΑΣ
Ταγματάρχης
ἐκ Δυτικῆς Μακεδονίας

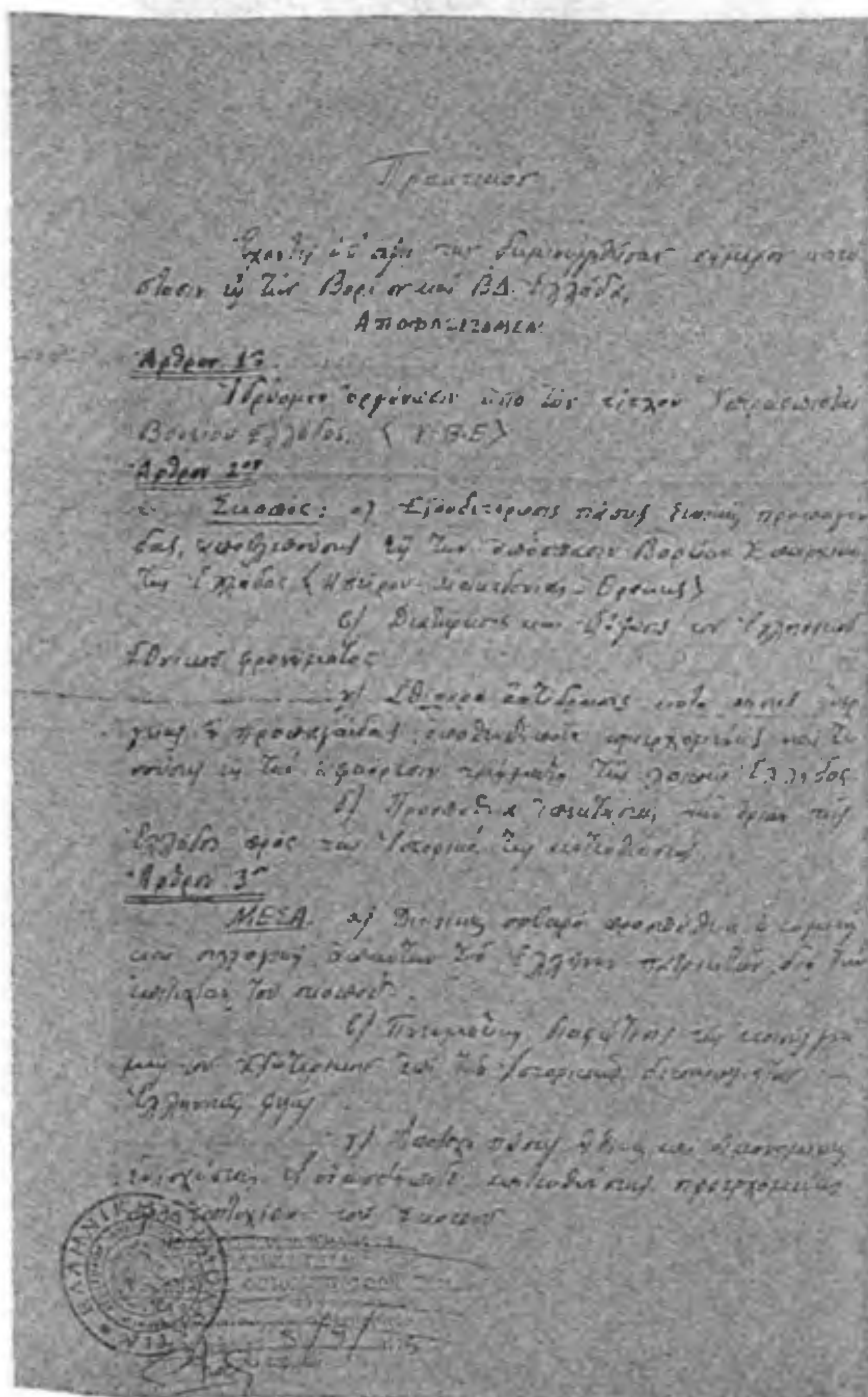

ΣΑΚΕΛΑΡΙΔΗΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ
Λοχαγὸς
ἐκ Δυτικῆς Μακεδονίας

σων, τῆς Βουλγαρικῆς, Ρουμανικῆς καὶ πάσης ἄλλης ἀνθελληνικῆς προπαγάνδας, αἱ ὁποῖαι εἶχον ἀναπτύξει ἐντατικὴν ἐκδήλωσιν, ὑπὸ τὴν προστασίαν τῶν κατακτητῶν ἐν τῇ γερμανοκρατουμένῃ περιοχῇ, ὡς καὶ τῆς βουλγαρικῆς διοικήσεως ἐν τῇ βουλγαροκρατουμένῃ.

ποία ἐνδεχομένως θὰ ἐμεσολάβει μεταξὺ τῆς ἐκκενώσεως τῆς χώρας ὑπὸ τοῦ ἐχθροῦ καὶ τῆς ἐγκαταστάσεως νομίμων στρατιωτικῶν καὶ πολιτικῶν ἀρχῶν.

Δέον νὰ σημειωθῇ, ὅτι ἐν τῇ ἐπιδιώξει τοῦ σκοποῦ, οὐδεμία πολιτικὴ καὶ πολιτειακὴ κίνησις ἐπετρέπετο. Ἡ ὀργάνωσις, μετὰ τὴν

Πρακτικόν

Αποφασίζομεν

Άρθρον 1ον

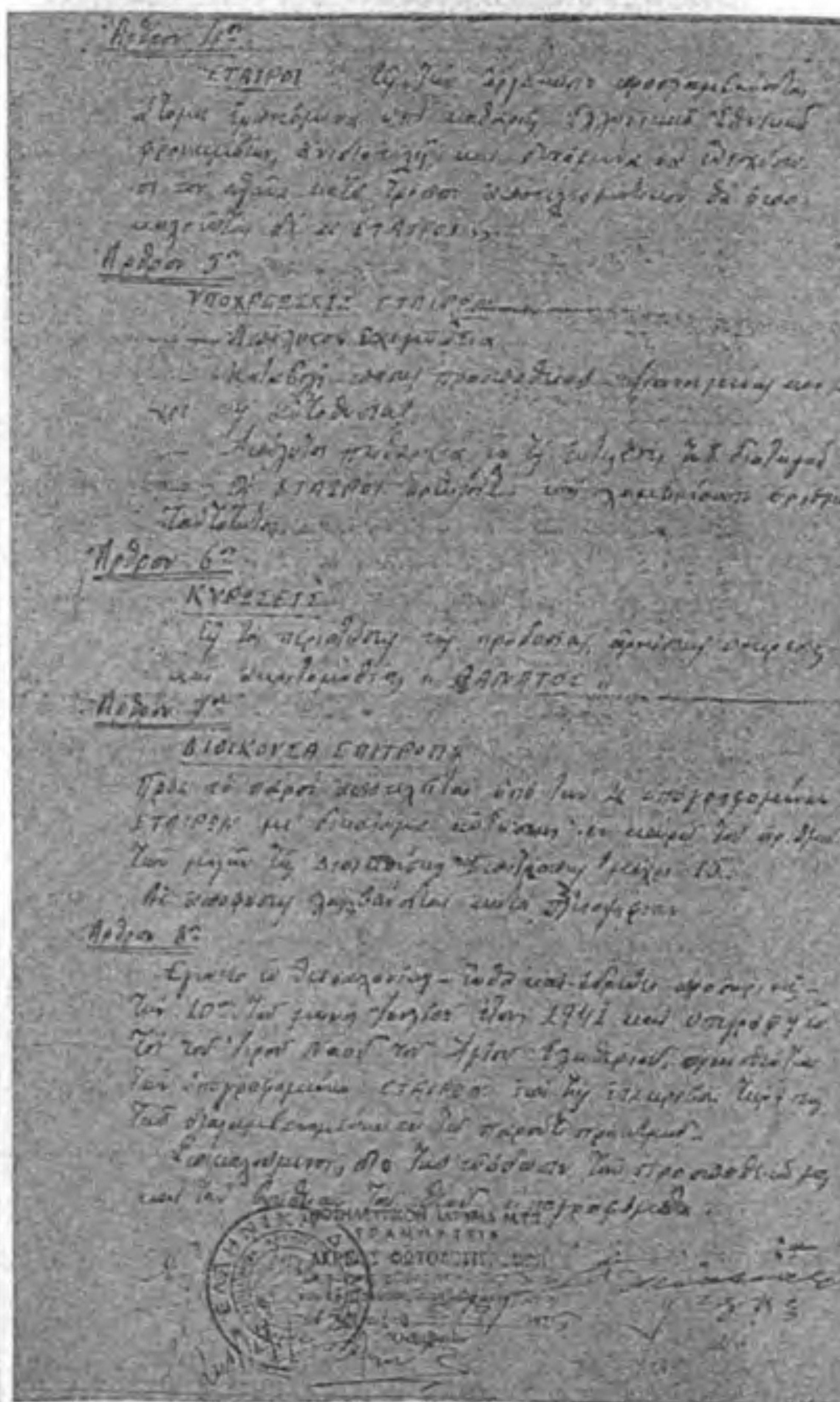
(Υ.Β.Ε.)

Άρθρον 2ον

Σκοπός:

Άρθρον 3ον

ΜΕΣΑ

Άρθρον 4ον

ΕΤΑΙΡΟΙ

Άρθρον 5ον

ΥΠΟΧΡΕΩΣΙΣ ΕΤΑΙΡΩΝ

Άρθρον 6ον

ΚΥΡΩΣΕΙΣ

ΘΑΝΑΤΟΣ

Άρθρον 7ον

ΔΙΟΙΚΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Άρθρον 8ον

1941

Φωτοτυπία τοῦ Πρακτικοῦ Ἱδρύσεως τῆς Υ.Β.Ε.

— Τῆς τηρήσεως τῆς τάξεως ἐναντίον πάσης προσπαθείας βιαίας καταλήψεως τῆς ἀρχῆς, παρ' οἱουδήποτε, ἢ προκλήσεως ταραχῶν ὑπὸ ἀναρχικῶν στοιχείων, κατὰ τὴν εὐπαθῆ μεταβατικὴν περίοδον, ἡ ὁ-

ἐγκατάστασιν τῆς νομίμου Κυβερνήσεως τοῦ ἐξωτερικοῦ, θὰ διελύετο. Ἕκαστος ἦτο ἐλεύθερος νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὸ κόμμα καὶ τὰς πεποιθήσεις του.

ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ, ΜΥΗΣΙΣ, ΑΝΑΠΤΥΞΙΣ

Τοιοῦτον πρόσφορον ἔδαφος, τόσον ἀνώτερος ἰδεολογικὸς σκοπός, ἦτο φυσικὸν ὅτι θὰ ἐπέφερε τὴν ταχίστην ἀνάπτυξιν τῆς ὀργανώσεως. Μεγίστη προθυμία παρουσιάσθη ἰδιαιτέρως εἰς τὰς τάξεις:

— Τῶν Μονίμων 'Αξιωματικῶν καὶ 'Υπαξιωματικῶν.
— Τῶν 'Εφέδρων 'Αξιωματικῶν.
— Τῶν παλαιῶν Μακεδονομάχων.
— Τῶν παλαιῶν 'Οπλαρχηγῶν καὶ Πολεμιστῶν.
— Τῶν ἀγροτῶν.

'Αρχικῶς τὴν ὀργάνωσιν διηύθυνεν ἡ τετραμελὴς ἱδρυτικὴ ἐπιτροπή, ἀλλὰ ταχέως εἰσῆλθον καὶ νέα πρόσωπα μεγαλυτέρου βαθμοῦ καὶ εἶναι φυσικόν, ὅτι ἐγένετο ἀναδιάρθρωσις μὲ τὴν παραμονὴν ἀρχικῶς καὶ ὅλων τῶν ἱδρυτικῶν μελῶν.

Τελικῶς ὠργανώθη μία Κεντρικὴ 'Επιτροπὴ εἰς Θεσσαλονίκην καὶ διάφοροι τοπικαὶ εἰς τὰς πόλεις καὶ τὴν ὕπαιθρον. Σὺν τῇ παρόδῳ τοῦ χρόνου μὲ τὴν ἐπέκτασιν τῆς μυήσεως, ἡ ὀργάνωσις συμπληροῦται, ἵνα λάβῃ μίαν κάπως σταθερωτέραν μορφήν, ὅπως θὰ ἀναφερθῇ εἰς τὸ εἰδικὸν κεφάλαιον.

'Η μύησις καὶ ἐγγραφὴ μελῶν, εἰς τὰ χωρία καὶ τὰ ἐπαρχιακὰ κέντρα ὅπου ὑπῆρχον προσωπικαὶ γνωριμίαι, ἡ πρωτοβουλία ἀφίετο εἰς τὰς Τοπικὰς 'Επιτροπάς. Εἰς τὰς πόλεις ἀπητεῖτο ὑπεύθυνος δήλωσις δύο μελῶν ἐπὶ τῆς ὁποίας κατόπιν καὶ ἰδικῶν της πληροφοριῶν, ἀπεφάσιζεν ἡ Συνοικιακὴ ἢ 'Επαγγελματικὴ 'Επιτροπή. Προκειμένου περὶ προσώπων ἐξεχούσης κοινωνικῆς θέσεως, τὴν πρωτοβουλίαν τῆς μυήσεως εἶχεν ἡ Κεντρικὴ 'Επιτροπή.

'Αρχικῶς ἐτηρεῖτο μητρῶον μελῶν καὶ ἕκαστον νέον μέλος ἐλάμβανε τὸν ἀριθμόν του. Λόγῳ ὅμως τῆς πληθώρας τῶν ἐγγραφῶν, τὸ σύστημα δὲν συνεχίσθη. 'Αρχικῶς ἐπίσης ἐτηρεῖτο ἀπαραιτήτως ἡ ἀρχὴ τῆς ὁρκωμοσίας. Βραδύτερον καὶ ἡ τήρησις τοῦ ὅρκου ἐχαλαρώθη. ('Υπόδειγμα ὅρκου εἰς τὸ τρίτον μέρος).

Προεβλέποντο ἐμπιστευτικοὶ σύνδεσμοι καὶ εἰδικοὶ κώδικες συνεννοήσεως.

'Ως πρῶτοι πόροι προεβλέφθησαν εἰσφοραὶ ὀργανισμῶν, ἐπιχειρήσεων καὶ εὐπόρων μελῶν τῆς ὀργανώσεως.

Πρέπει νὰ σημειωθῇ, ὅτι ὄχι μόνον ὑπῆρχε διάχυτος ἐπιθυμία τοῦ πληθυσμοῦ τῶν πόλεων καὶ τῆς ὑπαίθρου πρὸς ὀργάνωσιν καὶ ἀντίστασιν, ἀλλὰ εἶχεν ἀρχίσει καὶ προοδεύσει παντοῦ μία κίνησις ΑΥΤΟΜΑΤΟΥ συσσωματώσεως καὶ ὀργανώσεως. 'Υπὸ τὴν πίεσιν τῶν ἀπείρων κινδύνων, ποὺ κάθε στιγμὴν ἠπείλουν τὸν ἄμοιρον Ἕλληνα, ὁ καθένας εὕρισκεν ἀνακούφισιν εἰς τὴν σκέψιν, ὅτι ἔπρεπε νὰ συνδεθῇ, συνεργασθῇ καὶ συναντιδράσῃ μὲ τοὺς ἄλλους. Μὲ τὴν πρωτοβουλίαν κυρίως τῆς νεολαίας, ὠργανώθησαν αὐθόρμητα, χωρὶς κατεύθυνσιν καὶ καθοδήγησιν, μικροομάδες στὰ χωριά, στὶς συνοικίες, εἰς τοὺς ἐπαγγελματικοὺς Συλλόγους. 'Η ὀργάνωσις αὐτὴ προυχώρησε καὶ δυνάμωσε περισσότερον, ὅπου ὑπῆρχε ἕνας ἐνδεδειγμένος ἀρχηγός. Στὰ χωριὰ παραδείγματος χάριν ὁ Πρόεδρος, στὰ Ποντιακὰ καὶ γηγενῆ ἕνας παλιὸς Καπετάνιος τοῦ Ποντιακοῦ ἢ Μακεδονικοῦ ἀγῶνος, στὶς συνοικίες ἕνας Ἔφεδρος 'Αξιωματικὸς ἢ 'Υπαξιωματικός, ἀλλὰ παντοῦ, πολὺ ἐντονώτερα ὅπου ἀνεμιγνύετο ἕνας μόνιμος 'Αξιωματικός. Ἔτσι ὑπῆρχαν διάσπαρτοι παντοῦ μικροπυρῆνες ἀντιστάσεως, ἕτοιμοι νὰ τεθοῦν ἐπὶ κεφαλῆς εἰς κάθε περίπτωσιν ἀντιδράσεως κατὰ δυσμενῶν ἀποφάσεων τοῦ κατακτητοῦ. Δύο τοιαῦται κλασσικαὶ περιπτώσεις ἦσαν ἡ διαταγὴ περὶ παραδόσεως τῶν ὅπλων καὶ ἡ ἀπόφασις περὶ παρακρατήσεως τῶν τροφίμων, δῆθεν διὰ γενικοὺς ἐπισιτιστικοὺς σκοπούς, πράγματι δέ, διὰ λεηλασίαν ἢ τοπικὴν τροφοδοσίαν τῶν στρατευμάτων Κατοχῆς. Καὶ εἰς τὰς δύο παρουσιάσθη ἀνυπακοὴ καὶ ἀντίδρασις.

῎Εφεδροι ποὺ ἔφεραν τὰ ὅπλα μαζί των ἀπὸ τὸ μέτωπον, τὰ χωριὰ ποὺ οἱ ἀπολυόμενοι εἶχαν κρύψει τὸν ὁπλισμόν των πρὶν ἐπιστρέψουν στὰ σπίτια των, παρουσίασαν τὴν πρώτην ἀντίδρασιν εἰς τὴν διαταγὴν τῆς παραδόσεως, διότι ἐσκόπουν νὰ τὰ χρησιμοποιήσουν ἐν εὐθέτῳ χρόνῳ. ᾿Ενίοτε γερμανικαὶ περίπολοι εὕρισκαν ὅπλα ἢ πυρομαχικὰ σὲ σπίτια ποὺ ἔκαναν ἔρευνα. ᾿Αμέσως συνεκροτεῖτο ἔκτακτον Στρατοδικεῖον, συνήθως μὲ ἕνα ὑπαξιωματικὸν πρόεδρον ποὺ ἐτυφέκιζε σωρείαν ὑπόπτων ἀνθρώπων τοῦ χωριοῦ ἢ πολλάκις καὶ ἐντελῶς περαστικῶν. Αὐτὸ ὅμως ἔφερε ἀκριβῶς τὸ ἀντίθετο ἀποτέλεσμα. ᾿Αφοῦ δὲν ὑπῆρχε διάκρισις μεταξὺ ἀθώων καὶ ὑπευθύνων, ὅλοι ἐσκέφθησαν ὅτι ἦτο προτιμότερον ν' ἀντισταθοῦν, γιατὶ ἴσως ἔτσι θὰ ἐκινδύνευον ὀλιγώτερον. Τὸ ἴδιο περίπου ἔγινε καὶ μὲ τὰ τρόφιμα.

῾Η ἀνάγκη ἀντιδράσεως κατὰ τῆς παρακολουθήσεως τῆς ἁρπαγῆς καὶ τῶν ἐκτελέσεων, ἐπέβαλε τὴν ὀργάνωσιν. ῎Ετσι τὸ ὅλον σύστημα τῆς δημιουργίας πυρήνων ἀντιστάσεως ἐπολλαπλασιάζετο καὶ ἐπεξετείνετο. Σὺν τῷ χρόνῳ ἤρχισεν ἡ συνεννόησις καὶ ἡ σύνδεσις μεταξύ των. Μερικὰ τμήματα ἐξῆλθον εἰς τὴν ὕπαιθρον ὡπλισμένα, ἐνῷ πρόχειρα σχέδια κατηρτίζοντο ἐγκαίρου εἰδοποιήσεως ὅτι πλησιάζει γερμανικὸν ἀπόσπασμα γιὰ νὰ ἐκκενοῦται τὸ χωριό. Σ' αὐτὴ τὴν κατάστασι βρῆκε τὴν ὀργάνωσιν τοῦ χωριοῦ ἡ Υ.Β.Ε.—Π.Α.Ο. ῾Η διάχυτος αὐθόρμητος καὶ ἀσύνδετος ὀργάνωσις ἤρχισεν ἀμέσως νὰ συστηματοποιῆται, βάσει τοῦ καταστατικοῦ τῆς ὀργανώσεως. Τὰ στελέχη τῆς Π.Α.Ο.—Υ.Β.Ε. ὑπὸ διαφόρους προφάσεις διέτρεχον τὴν ὕπαιθρον, ὡλοκλήρωνον τὴν ὀργάνωσιν καὶ τὴν σχεδίασιν ἀντιστάσεως, ἐνῷ ἐκ παραλλήλου ἐτόνωνον τὸ ἠθικὸν καὶ ἐδημιούργουν τοὺς πρώτους πράκτορας πληροφοριῶν καὶ σαμποτάζ. Δεδομένου ὅτι τὰ περισσότερα καὶ πλέον δυναμικὰ στελέχη τῆς ὀργανώσεως ἦσαν ᾿Αξιωματικοί, ἦτο φυσικὸν ὅτι αἱ κινήσεις των ὑπὸ οἱονδήποτε πρόσχημα, παρηκολουθοῦντο μὲ φιλυποψίαν, κυρίως ἀπὸ τοὺς Βουλγάρους πράκτορας, οἱ ὁποῖοι, μέσῳ τῶν διαβοήτων Βουλγάρων συνδέσμων τὰς κατέδιδον εἰς τὰ γερμανικὰ φρουραρχεῖα. Εἰς τὴν ἰταλοκρατουμένην ζώνην ἡ κίνησις τῶν ᾿Αξιωματικῶν ἐτέθη εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ὑπὸ αὐστηρὸν ἔλεγχον ὑπὸ τῶν καχυπόπτων ᾿Ιταλῶν.

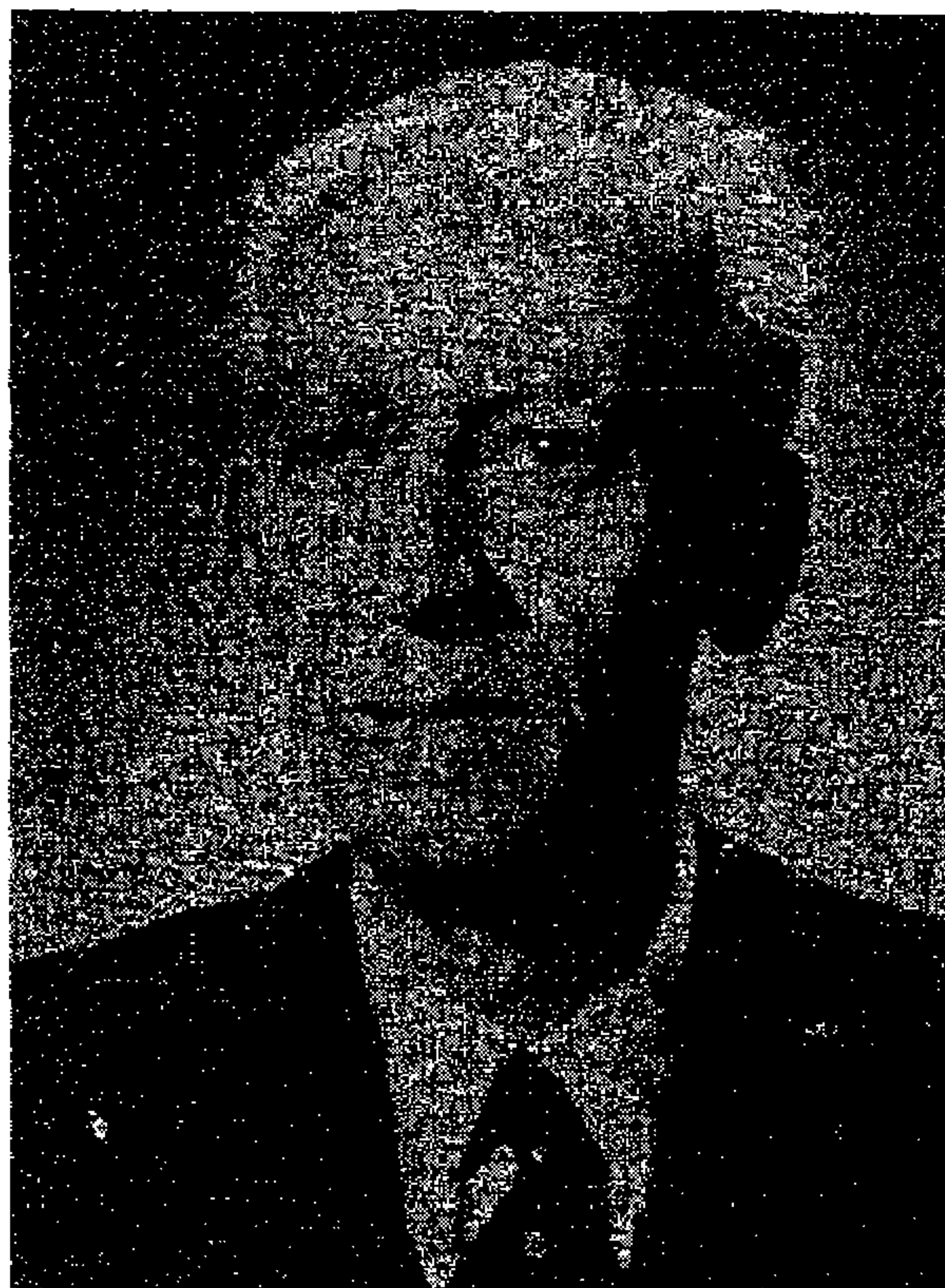
Εἰς τὴν Θεσσαλονίκην εἶχε δημιουργηθῆ μία ἐπίσημος καὶ νομιμοφανὴς κυβερνητικὴ ὑπηρεσία ὑπὸ τὸν τίτλον ΓΕΝΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΝΟΜΑΡΧΙΩΝ, μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τὸν ἄλλοτε ᾿Επιτελάρχην τοῦ Γ' Σώματος Στρατοῦ, Συνταγματάρχην ᾿Ιππικοῦ Χρυσοχόου ᾿Αθανάσιον. ῾Ο Συνταγματάρχης Χρυσοχόου ἐσχεδίασεν, ὡς κυρίαν ἀποστολὴν τῆς ῾Υπηρεσίας του τὴν ἀντίδρασιν κατὰ τῶν ἀνθελληνικῶν προπαγανδῶν, προσπαθῶν νὰ εὕρῃ πάντοτε μίαν νόμιμον κάλυψιν διὰ τὸ ὅλον σύστημα ἐνεργείας. Πρέπει νὰ ὁμολογηθῆ, ὅτι ἐν τῷ μεταξὺ εἶχε στενὴν ἐπαφὴν καὶ μὲ συμμαχικὰς ὑπηρεσίας πληροφοριῶν πρὸς τὰς ὁποίας διεβίβαζε πᾶν ὅ,τι ἠδύνατο νὰ ἀποκομίσῃ καὶ ἐκ τῆς νομιμοφανοῦς καὶ τῆς παρανόμου δραστηριότητός του.

Προσέλαβε συνεργάτας του τοὺς ἄλλοτε ἐπιτελεῖς τοῦ Γ' Σώματος Στρατοῦ, οἱ ὁποῖοι ἐν τῷ συνόλῳ των ἦσαν καὶ μέλη τῆς Υ.Β.Ε. Οὕτως ἐπὶ ἕν διάστημα ἡ Υ.Β.Ε. ἐκαλύπτετο ἐν μέρει ὑπὸ τῆς νομιμοφανείας τῆς Γενικῆς ᾿Επιθεωρήσεως, χωρὶς ἐν τούτοις ν' ἀποφασισθῆ ἡ ἐπίσημος μύησις καὶ τοῦ Συνταγματάρχου Χρυσοχόου. ᾿Εκτὸς τῶν ᾿Αξιωματικῶν, εἰς τὴν Γενικὴν ᾿Επιθεώρησιν ὑπηρέτουν ἰδιῶται ὑπάλληλοι τῆς Γενικῆς Διοικήσεως Μακεδονίας μετὰ τῆς ὁποίας ἡ Γενικὴ ᾿Επιθεώρησις συνεστεγάζετο. Πολὺ συντόμως ἀπὸ τῶν ἀρχῶν ἀκόμα τοῦ 1942, ἀπεφασίσθη ἡ πλήρης ἀπομάκρυνσις τῆς Υ.Β.Ε. ἀπὸ τὴν Γενικὴν ᾿Επιθεώρησιν καὶ ὁ διαχωρισμὸς ἐνεργειῶν καὶ ἀποστολῶν. Παρέμειναν ἐν τούτοις ὡς σύνδεσμοι μεμυημένοι δημόσιοι ὑπάλ-

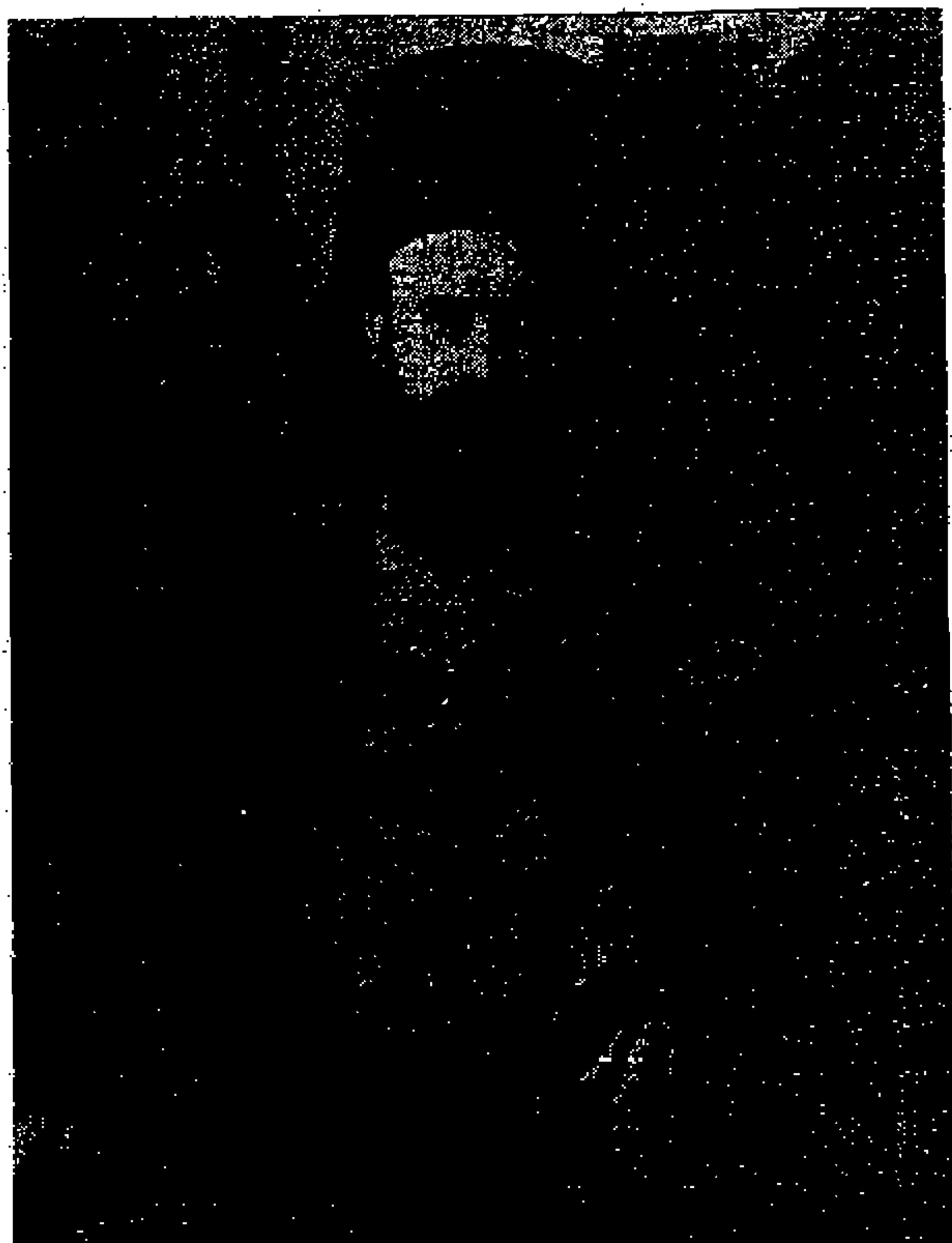
ληλοι, ἐνῷ οἱ ἀξιωματικοὶ ἀπεχώρησαν ἅπαντες.

Βεβαίως ἐδημιουργήθη θέμα στεγάσεως καὶ ἡ κατάστασις ἐξοικονομήθη εἴτε διὰ τῆς κρυφίας συστεγάσεως μὲ ἄλλας Δημοσίας Ὑπηρεσίας, εἴτε μὲ ἐντελῶς παράνομον ἐγκατάστασιν εἰς κρησφύγετα, χρησιμοποιούμενα ὑπὸ Συμμαχικῶν Ὑπηρεσιῶν πληροφοριῶν, τῶν ὁποίων ἡ ὑπευθυνότης καὶ ἡ ἐπάνδρωσις εἶχεν ἀνατεθῆ κυρίως εἰς στελέχη τῆς ΠΑΟ.

Πρέπει νὰ σημειωθῇ τέλος, ὅτι εἶχεν ὀργανωθῆ καὶ μία ἄλλη ὑπηρεσία ἢ μᾶλλον ἁπλῆ ἐπιτροπὴ ἡμινομιμοφανὴς ὑπὸ τὸν Μητροπολίτην Θεσσαλονίκης Γεννάδιον μὲ κύρια μέλη παλαιοὺς πολιτικοὺς παράγοντας, μεταξὺ τῶν ὁποίων σπουδαιότεροι, ὁ δημοσιογράφος Πέτρος Λεβαντῆς καὶ ὁ δικηγόρος καὶ πρώην Ὑπουργὸς Δημήτριος Δίγκας. Ἡ Ἐπιτροπὴ αὕτη ἀποκληθεῖσα ΕΘΝΙΚΟΝ ΚΕΝΤΡΟΝ, ἐπεδείκνυεν ἐνδιαφέρον νομιμοφανὲς ὑπὲρ τῶν ἑκάστοτε ζωτικῶν προβλημάτων τοῦ ὑποδούλου Ἑλληνισμοῦ (ἐπισιτισμός, καταδίκαι ὑπὸ τῶν Στρατοδικείων, ὁμαδικαὶ ἐκτελέσεις, ἀλλὰ ταυτοχρόνως ὑπὸ τὴν παράνομον μορφήν της εἶχεν ἐπαφὴν καὶ συμμετοχὴν καὶ μὲ τὰς Συμμαχικὰς Ὀργανώσεις καὶ μὲ τὴν Γενικὴν Ἐπιθεώρησιν Νομαρχιῶν καὶ μὲ τὴν Ἐθνικόφρονα Ἐθνικὴν Ἀντίστασιν.

ΠΕΤΡΟΣ ΛΕΒΑΝΤΗΣ
Δημοσιογράφος — πρώην Ὑπουργὸς

ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΓΕΝΝΑΔΙΟΣ

Ἡ Τ.Β.Ε. ἐφαίνετο μὴ συμφωνοῦσα μὲ οἱανδήποτε νομιμοφανῆ ἐνέργειαν, διεκήρυσσε τὴν ἀπροκάλυπτον ἐν παρανομίᾳ ἀντίδρασιν τοῦ Κατακτητοῦ. Καὶ οὕτω πολλάκις εὑρέθη ἐν ἀντιμαχίᾳ μὲ τὰς δύο ἀνωτέρω ὀργανώσεις καὶ κυρίως μὲ τὴν Γενικὴν Ἐπιθεώρησιν Νομαρχιῶν. Σήμερον ἐν τούτοις ἱστορικὴ ἀνάγκη ἐπιβάλλει νὰ γίνῃ παραδεκτόν, ὅτι οἱ ἄνδρες αὐτοὶ καὶ τῆς Γενικῆς Ἐπιθεωρήσεως καὶ τῆς ὑπὸ τὸν Μητροπολίτην Ὀργανώσεως, ἦσαν θερμότατοι Ἕλληνες πατριῶται, οὐδέποτε καὶ εἰς οὐδένα τομέα ἐξυπηρετήσαντες τὸν Κατακτητήν, πρόθυμοι πάντοτε νὰ συνεισφέρωσιν εἰς τὸν παράνομον

ἀγῶνα ἐναντίον του, ἀλλὰ καὶ προσπαθοῦντες νὰ ἀνακουφίσωσι τοὺς ὑποφέροντας καὶ διωκομένους. Ὅλοι των παρηκολουθοῦντο καὶ ἐκινδύνευον ἀπὸ πολλαπλὰς κατευθύνσεις.

ΔΙΓΚΑΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ
Δικηγόρος — πρώην Ὑπουργὸς

ΜΕΤΟΝΟΜΑΣΙΑ ΕΙΣ Π.Α.Ο.

Ὡς ἀνεφέρθη ἤδη, ἡ ἀθρόα εἴσοδος νέων στελεχῶν καὶ ἰδίᾳ ἀξιωματικῶν μεγάλου βαθμοῦ, ἐπέφερεν αὐτομάτως ἀλλαγὴν εἰς τὴν σύνθεσιν τῆς Διοικούσης Ἐπιτροπῆς. Ἐξ ἄλλου, πάρα πολλὰ ἐκ τῶν νέων μελῶν, ἦσαν πάσης προελεύσεως ἀρχικῆς καταγωγῆς, ἐνῷ καὶ οἱ σκοποὶ ὁλονὲν προωθοῦντο εἰς ὑψηλότερον ἐπίπεδον ἐθνικῆς ἀντιστάσεως. Οὕτως, ὑπὸ τὴν πίεσιν ὅλων τῶν ἀνωτέρω γεγονότων, ἀπεφασίσθη ἡ μετονομασία τῆς ὀργανώσεως εἰς τίτλον ἀνταποκρινόμενον εἰς τὴν νέαν σύνθεσιν καὶ τοὺς γενικωτέρους σκοποὺς καὶ ἡ ἀναδιάρθρωσις τῆς Διοικήσεως. Ὡς τίτλος ἐπελέγη Π. (Πανελλήνιος) Α. (Ἀπελευθερωτική) Ο. (Ὀργάνωσις), ἐνῷ ὅσον ἀφορᾶ τὴν διάρθρωσιν τῆς Διοικήσεως θὰ ἀναφερθῇ κατωτέρω. Τοῦτο ἐγένετο τοὺς πρώτους μῆνας τοῦ 1942.

Ὑπὸ τὴν νέαν ὀνομασίαν ἡ Ὀργάνωσις συνέχισε τὴν ἐπιδίωξιν τοῦ αὐτοῦ σκοποῦ, ἐνῷ ἐπεβλήθησαν ὡρισμέναι ἁπλῶς τροποποιήσεις τοῦ ἀρχικοῦ καταστατικοῦ.

Μεταξὺ τῶν ἄλλων ἀπεφασίσθη καὶ ἡ συνεργασία μετὰ μιᾶς μικρᾶς ὁμάδος πολιτικῆς κατευθύνσεως, κυρίως ἐξ ἐπιστημόνων. Ταυτοχρόνως ἡ ἰδιαιτέρα ὀργάνωσις τῆς νεολαίας ὑπὸ τὸν τίτλον Π.Α.Ο.Ν. καθὼς καὶ ἡ ὀργάνωσις τῶν γυναικῶν.

Ἡ Π.Α.Ο. συνέχισε τοὺς σκληροὺς ἀγῶνας ἐπὶ πολλῶν ἐπιπέδων, ἔδωκεν ἄπειρα θύματα, ἀλλὰ δυστυχῶς ἠναγκάσθη ἐν τῇ ἐξελίξει ν' ἀμυνθῇ καὶ ἐναντίον νέου ἐχθροῦ, πολὺ περισσότερον σκληροῦ καὶ ἀδυσωπήτου, τοῦ ὁποίου κύριον καὶ ἀκαταμάχητον ὅπλον ὑπῆρξε τὸ ψεῦδος, ἡ ὑπουλότης καὶ ἡ ἀδίστακτος συκοφαντία.

Παρουσιάσθη ἀρχικῶς ὑπὸ τὸν παραπειστικὸν τίτλον Ε.Α.Μ. καὶ ὑπὸ μορφὴν ὑψηλῆς καὶ ἐξωκομματικῆς ἰδεολογικῆς τοποθετήσεως, ἀλλὰ πολὺ συντόμως συνεμάχησε καὶ περιέλαβε ἐν ἑαυτῷ ὅλα τὰ μέχρι τότε γνωστὰ ὡς ἀδιαλλάκτως μισελληνικὰ καὶ ξενόδουλα στοιχεῖα, ἐνῷ ἔθεσεν ὡς κύριον ἐχθρὸν καὶ ἀντίπαλον τοὺς μὴ θέλοντας νὰ παραδεχθοῦν τὰς πραγματικάς του ἐπιδιώξεις, πολιτικὰς (δικτατορία), κοινωνικὰς (κομμουνισμός), ἐθνικὰς (παραδοχὴ τῶν σλαβικῶν ἀξιώσεων ἐπὶ τῶν ἐδαφῶν τῆς Βορείου Ἑλλάδος). Ἡ Π.Α.Ο. ἠναγκάσθη ν' ἀγωνισθῇ καὶ κατὰ τοῦ νέου ἐχθροῦ, ἀλλὰ καίτοι πανταχόθεν πλέον βαλλομένη, οὐδέποτε ἐδέχθη νὰ συμμαχήσῃ μὲ τοὺς κατακτητάς. Ὅταν καὶ ὅσοι ἐλάχιστοι παρήκουσαν εἰς τὴν ἀνενδότως ἀντιαξονικὴν γραμμήν της, ἀπεμονώθησαν καὶ ἀπεκηρύχθησαν. Οὐδὲν τάγμα ἀσφαλείας ὠργανώθη εἰς τὴν Βόρειον Ἑλλάδα καὶ δὲν ὑπάρχει περίπτωσις συμφωνίας οἱασδήποτε

μορφῆς μὲ τὸν πολλάκις προσφερθέντα πρὸς τοῦτο κατακτητήν.

Ἀπεναντίας, ὑπάρχουν ἐπίσημα στοιχεῖα τοιαύτης συνεργασίας τοῦ ΕΛΑΣ — ΓΕΡΜΑΝΩΝ — ΒΟΥΛΓΑΡΩΝ καὶ ἀκόμη περισσότερον, ἀνεπίσημα καὶ συγκεκριμένα, ἀλλὰ ἐπίσης θετικὰ καὶ βέβαια.

Ἡ Π.Α.Ο. ὑπῆρξε καὶ παρέμεινεν ἡ πλέον ἰδεολογικῶς ἁγνὴ καὶ ἡ πλέον συνεπὴς εἰς τὴν ἐπιδίωξιν τοῦ τεθέντος σκοποῦ της.

ΤΕΛΙΚΗ ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΙΣ

Ὡς ἀνεφέρθη ἤδη, εἰς τὴν Ὀργάνωσιν καὶ ὑπὸ τὴν παλαιάν ὀνομασίαν της ὡς ΤΒΕ καὶ ὑπὸ τὴν νέαν της ὡς ΠΑΟ, ἡ διοίκησις αὐτῆς ἀνασυνεκροτήθη ἐπανειλημμένως ὑπὸ τὴν πίεσιν τῶν ἀναγκῶν καὶ τῆς πραγματικότητος, ἵνα λάβῃ τελικῶς τὴν ἑξῆς περίπου μορφήν.

ΕΔΡΑ: ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

ΔΙΟΙΚΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ Ή ΑΝΩΤΑΤΟΝ ΚΕΝΤΡΟΝ

Ἡ Διοικοῦσα Ἐπιτροπὴ ἀπετελέσθη κυρίως ἐξ ἀνωτέρων Ἀξιωματικῶν μὲ μίαν μικρὰν ἀναλογίαν πολιτῶν. Ἐκ τῆς παλαιᾶς τετραμελοῦς Ἐπιτροπῆς τῆς Τ.Β.Ε. συμμετεῖχεν ἤδη εἰς τὴν νέαν Διοίκησιν ὁ ἐπὶ κεφαλῆς της Ταγματάρχης Παπαθανασίου Ἰωάννης, ἐνῷ ἐκ τῶν πολιτῶν, ὁ προεδρεύων τῆς συνεργαζομένης μετὰ τῆς ΠΑΟ Σοσιαλιστικῆς Ὁμάδος ἰατρὸς Οἰκονόμου μέχρι τοῦ θανάτου του, περὶ τὸ τέλος τοῦ 1943. Ἐκ τῶν λοιπῶν μελῶν, μερικὰ παρέμειναν καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν, ἐνῷ ἄλλα ἀντικατεστάθησαν ὑπὸ ἀναπληρωματικῶν, λόγῳ ἀναχωρήσεως εἰς Μέσην Ἀνατολήν, ἢ εἰς τὸν ἔνοπλον ἀγῶνα ἢ εἰς τὸ ἐσωτερικόν. Ἐπὶ μακρὸν χρονικὸν διάστημα προήδρευσεν ὁ ἐκ τῶν πρώτων προσχωρησάντων καὶ ἀρχαιότερος Συνταγματάρχης Παπαγεωργίου Γεώργιος. Μετὰ τὴν ἀναχώρησίν του εἰς Ἀθήνας προήδρευεν ὁ ἑκάστοτε ἀρχαιότερος. Ἡ ἐξέλιξις ὑπῆρξεν ἡ ἑξῆς:

ΕΞΕΛΙΞΙΣ

Α.— Κατὰ τὴν ἀρχικὴν συγκρότησιν ἡ Α.Κ.Ε. ἀπετελέσθη ἐκ τῶν κάτωθι:

α) Συνταγματάρχης Πυροβολικοῦ
β) Ἀντισυνταγματάρχης Μηχανικοῦ
γ) » Πυροβολικοῦ
δ) Ἀρχίατρος
ε) Ταγματάρχης Πεζικοῦ
στ) Ἰδιώτης Ἰατρὸς
ζ) » Δικηγόρος

Παπαγεωργίου Γεώργιος
Ἀργυρόπουλος Ἀρχιμήδης
Ἀβδελᾶς Βασίλειος
Καραγεωργίου Δημήτριος
Παπαθανασίου Ἰωάννης
Οἰκονόμου Ἀντώνιος
Κωνσταντίνου Χρῆστος

Ἅπαντες οἱ ἀνωτέρω εἶναι ἐκ τῶν πρώτων ὀργανωτῶν μετὰ τὰ 4 ἱδρυτικὰ μέλη.

Β.— Ἐν τῇ ἐπεκτάσει τῆς ὀργανώσεως τόσον εἰς τὸν στρατιωτικὸν κόσμον ὅσον καὶ εἰς τοὺς ἰδιώτας, προσετέθησαν βραδύτερον εἰς τοὺς ἀνωτέρω καὶ οἱ ἑξῆς:

α) Συνταγματάρχης Ἱππικοῦ
β) » Πεζικοῦ
γ) » Πυροβολικοῦ
δ) Σμήναρχος ἐ.ά.
ε) Δ)τὴς Ι.Κ.Α. Βορείου Ἑλλάδος

Δημάρατος Σωκράτης, προσχωρήσας βραδύτερον εἰς τὸν ΕΛΑΣ
Μουστεράκης Ἰωάννης, προσχωρήσας ἐπίσης βραδύτερον εἰς τὸν ΕΛΑΣ
Βίμπλης Μιλτιάδης
Θεμελῆς Γεώργιος
Βογιατζῆς Βασίλειος

Γ.— Οἱ ἀποτελέσαντες κατὰ τὸ 1943 τὴν Ἐπιτροπὴν ἡ ὁποία διεχειρίσθη κυρίως τὸν ἔνοπλον ἀγῶνα τῆς Ὀργανώσεως, ἦσαν οἱ ἀναφερθέντες εἰς Α. καὶ Β., ἀπὸ τοὺς ὁποίους πρέπει ν' ἀφαιρεθοῦν οἱ Συνταγματάρχαι

Δημάρατος καὶ Μουστεράκης καὶ νὰ προστεθῇ ὁ ἀντισυνταγματάρχης Πεζικοῦ Πολυχρονιάδης Κωνσταντῖνος.

Δ.— Ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ 1944 ὅτε ἐγένετο ἡ ἀποστολὴ εἰς τὰς ὁμάδας Ἀνατολικῆς Μακεδονίας καὶ τὰ πλεῖστα τῶν μελῶν τῆς Διοικούσης Ἐπιτροπῆς εἶχον μετακινηθῇ παρέστη ἀνάγκη προσθήκης νέων μελῶν εἰς τὴν Κεντρικὴν Ἐπιτροπήν, ἥτις ἐγένετο δι' ἐκλογῆς. Ἐξελέγησαν οἱ Ταγματάρχαι Βεζωνιαράκης καὶ Φροντιστὴς καὶ ὁ Λοχαγὸς Παπανικολόπουλος. Προήδρευε τότε ὁ Ἀντισυνταγματάρχης Πολυχρονιάδης.

ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΣ ΑΡΧΙΜΗΔΗΣ
Ἀντιστράτηγος

ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
Ἀντιστράτηγος
Γενικὸς Ἀρχηγὸς

Ὡς ἀνεφέρθη, δύο ἐκ τῶν στρατιωτικῶν μελῶν τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς προσεχώρησαν εἰς τὸν ΕΛΑΣ ὅπου ἀνέλαβον Διοίκησιν Μεραρχίας. Ἐξ αὐτῶν ὁ Συνταγματάρχης Δημάρατος προσεχώρησεν αὐτοπροαιρέτως ἀλλὰ καὶ αὐτοπροαιρέτως ἐγκατέλειψε τὴν

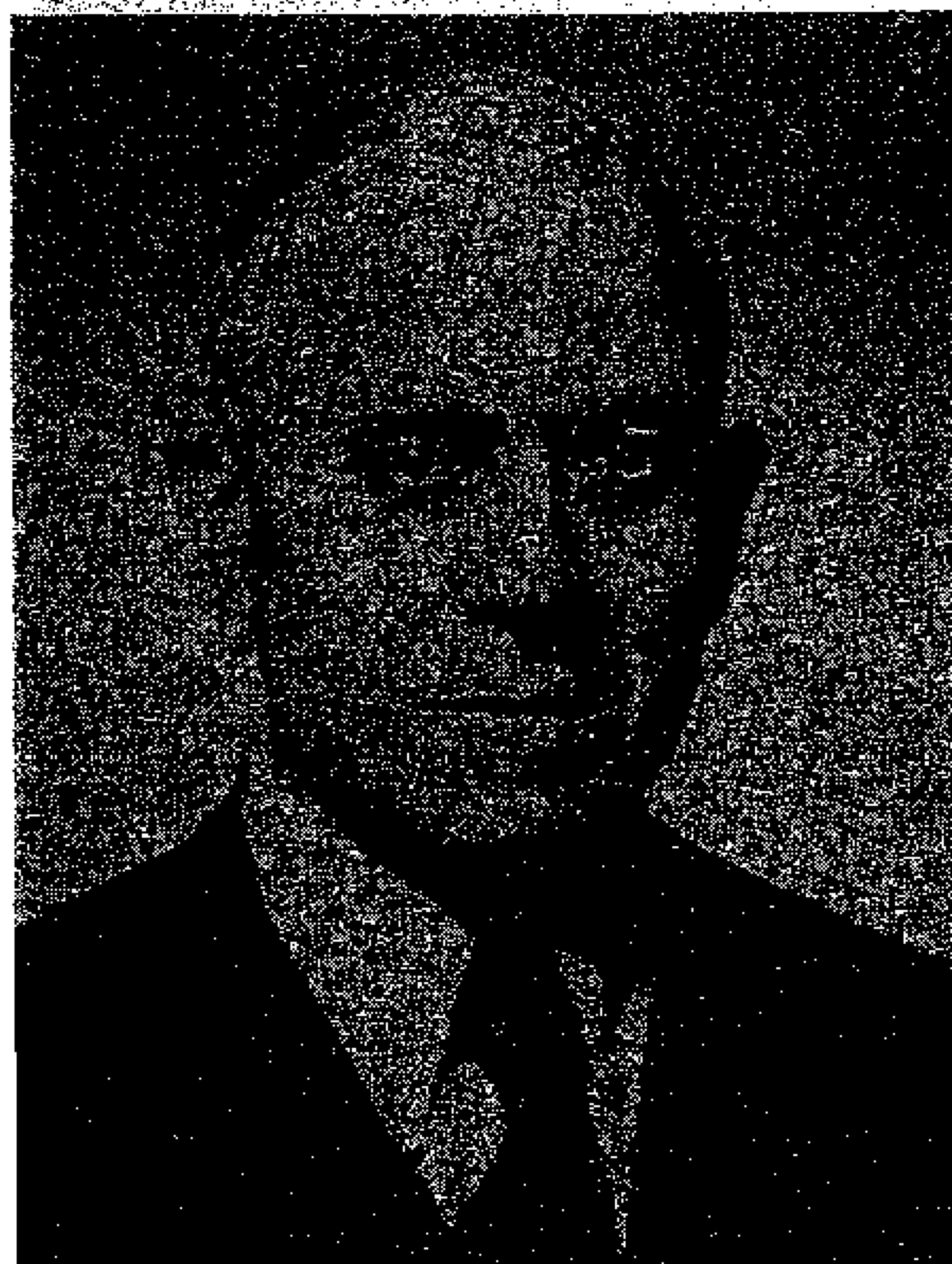
ΘΕΜΕΛΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
Πτέραρχος

ΑΒΔΕΛΑΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ
Συνταγματάρχης Πυροβολικοῦ

ΠΟΛΥΧΡΟΝΙΑΔΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ
Συνταγματάρχης

ΒΟΓΙΑΝΤΖΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ
Καθηγητὴς Πανεπιστημίου

ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ ΑΝΤΩΝΙΟΣ
Ἰατρὸς

θέσιν του εἰς τὸν ΕΛΑΣ καὶ ἐπανῆλθε βραδύτερον εἰς τὴν ἐθνικὴν παράταξιν. Ὁ ἕτερος Συνταγματάρχης Μουστεράκης, ἐνῷ ἐξεβιάσθη νὰ προσχωρήσῃ λόγῳ ὁμηρείας, φυλακίσεως καὶ ἀπειλῶν, παρέμεινεν ἐν τούτοις ὁριστικῶς, ἀλλὰ ὄχι μόνον εἰς τὴν ΕΑΜΙΚΗΝ παράταξιν ἀλλὰ ἔτι πλέον εἰς τὸν κομμουνισμόν, ἀναλαβὼν μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τὴν προεδρίαν τῆς ΕΠΟΝ Βορ. Ἑλλάδος. Εἰς τὸ ΕΑΜ ἐπίσης προσεχώρησε καὶ ὁ ἀντικαταστήσας τὸν θανόντα ἰατρὸν Οἰκονόμου δι' ὀλίγας ἡμέρας Δικηγόρος Μᾶνος.

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ
Ταγματάρχης πεζικοῦ ἐκ Σκιάθου
Δ)ντὴς 2ου Γραφείου καὶ μέλος Δ)σης Ἐπιτροπῆς. Βραδύτερον διετέλεσεν Ἀρχηγὸς Γ.Ε.Ε.Θ.Α., βουλευτὴς καὶ Ὑπουργὸς

Τρία ἐκ τῶν μελῶν τῆς Διοικούσης Ἐπιτροπῆς συμμετεῖχον καὶ εἰς τὸ Ἐπιτελεῖον. Ὁ Ἀντισυνταγματάρχης Ἀργυρόπουλος Ἀρχιμήδης ὡς Ἐπιτελάρχης, ὁ Ἀντισυνταγματάρχης Ἀβδελᾶς Βασίλειος ἀρχικῶς ὡς Δ)τὴς τοῦ Α΄ Γραφείου καὶ μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ Ἀργυροπούλου ὡς Ἐπιτελάρχης καὶ ὁ Ταγματάρχης Παπαθανασίου Ἰωάννης ὡς Δ)τὴς τοῦ Γ. Γραφείου Ἐπιχειρήσεων. Καὶ οἱ τρεῖς δύνανται νὰ θεωρηθοῦν ἀπὸ τὰ βασικώτερα στελέχη τῆς Ὀργανώσεως καὶ κύριοι ἐμπνευσταὶ καὶ φορεῖς τῆς γραμμῆς Διοικήσεως. Καὶ οἱ τρεῖς ὡς ἀνωτέρω Ἐπιτελεῖς καὶ βασικὰ στελέχη τῆς Διοικήσεως ἦσαν Μακεδόνες τὴν καταγωγήν, ἀξιωματικοὶ τῆς Ἐθνικῆς Ἀμύνης, δεδηλωμένων δημοκρατικῶν αἰσθημάτων, θερμοὶ Ἕλληνες πατριῶται μὴ ἐπηρεαζόμενοι ἀπὸ τὸ παρελθὸν καὶ τὰ φρονήματά των κατὰ τὴν ἄσκησιν τῶν καθηκόντων των εἰς τὴν Ὀργάνωσιν. Ὁ Ἀργυρόπουλος ἐξηκολούθησε καὶ μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν νὰ ἔχῃ ἔντονον ἐνδιαφέρον διὰ τὴν Ὀργάνωσιν, πρωταγωνιστῶν εἰς τὴν συγκέντρωσιν στοιχείων διὰ τὴν ἱστορίαν τῆς ΠΑΟ.

Ἐπίσης θερμὸν ἐνδιαφέρον μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν ἐπέδειξαν ὁ Πτέραρχος τότε πλέον καὶ χρηματίσας καὶ Ὑπουργὸς Ἐθνικῆς Ἀμύνης Θεμελῆς — ὁ ἀντιστράτηγος

ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ
Ἀντιστράτηγος

Γ.Ε.ΕΘ.Α. Φροντιστὴς καὶ ὁ καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης Βογιατζῆς.

Εἶναι χαρακτηριστικόν, ὅτι ἅπαντα τὰ μέλη τοῦ πίνακος Α εἶναι Μακεδόνες, ὅτι ἐκ τῶν 5 προστεθέντων εἰς τὸν πίνακα Β οἱ δύο ἦσαν Ἠπειρῶται, οἱ δύο Μακεδόνες καὶ ἕνας μόνον Κρητικός. Ὁ προστεθεὶς εἰς τὸν πίνακα Γ Ἀντισυνταγματάρχης Πολυχρονιάδης ἦτο Θρᾷξ. Τοῦτο οὐδόλως σημαίνει ὅτι ἐγένετο διάκρισις ὑπὲρ τῶν Β. Ἑλλήνων ἀλλὰ ἐπιβεβαιοῖ ἁπλῶς ὅτι οὗτοι ἦσαν ἡ μεγίστη αναλογία καὶ ἐπεδείκνυον τὸ μέγιστον ἐνδιαφέρον. Ὁ ἀρχικὸς πρόεδρος Συνταγματάρχης Παπαγεωργίου ἦτο ἀπὸ οἰκογένειαν μὲ μεγάλην προσφορὰν εἰς τὸν Μακεδονικὸν ἀγῶνα καὶ μὲ πολλὰ θύματα, ὁ δὲ Θεμελῆς κατετάγη ὡς μαθητὴς Γυμνασίου ἐθελοντικῶς εἰς τὸν πόλεμον τοῦ 1913, ὅπου καὶ ἐτραυματίσθη εἰς ἡλικίαν 15 ἐτῶν. Προήρχετο καὶ αὐτὸς ἀπὸ τὸ κίνημα τῆς Ἐθνικῆς Ἀμύνης. Ὁ Συνταγματάρχης Ἀβδελᾶς συμμετέσχεν εἰς τὸν Μακεδονικὸν ἀγῶνα ὡς σύνδεσμος ἀνταρτικῶν Σωμάτων καὶ Ἐπιτροπῶν, εἰς ἡλικίαν 9 ἐτῶν. Ἡ μνήμη του θεωρεῖται ἱερά, ὄχι μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν τῆς Ὀργανώσεως, ἀλλὰ ὑπὸ ὅλων τῶν μὴ κομμουνιστῶν Βορειοελλαδιτῶν.

ΕΠΙΤΕΛΕΙΟΝ

Τὸ Ἐπιτελεῖον ὠργανώθη ἀντιστοίχως μὲ τὰ τότε ἰσχύοντα ἐν τῷ στρατεύματι. Ἤτοι Ἐπιτελάρχης καὶ 4 ἐπιτελικὰ γραφεῖα, μὲ τὰς γνωστὰς ἁρμοδιότητας. Ἐπὶ πλέον Γραφεῖον Διαβιβάσεως καὶ Ὑπηρεσίαι Ἐπιμελητείας. Ἐν τῇ ἐξελίξει τῆς ἀναπτύξεως ἐπεβλήθη ἰδιαιτέρα διαμόρφωσις ὑπηρεσιῶν διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν ὡρισμένων περιπτώσεων. Αἱ ὑπηρεσίαι αὗται εἴτε ὑπήχθησαν ὑπὸ τὸν ἔλεγχον τῶν ἀντιστοίχων ἐπιτελικῶν γραφείων εἴτε κατέστησαν αὐτοτελεῖς καὶ ἀνεξάρτητοι ὑπὸ τὴν κατεύθυνσιν καὶ συντονισμὸν τοῦ Ἐπιτελάρχου ἢ ἀκόμη καὶ αὐτῆς τῆς Διοικούσης Ἐπιτροπῆς. Οὕτω ἀνεπτύχθησαν:

— Ὑπηρεσία Συνδέσμων μεταξὺ τῶν κλιμακίων τῆς ὀργανώσεως καὶ κατόπιν μετὰ τῶν ἐνόπλων τμημάτων.
— Ἀντιπροπαγάνδας καὶ τύπου.
— Διαφυγῆς εἰς Μέσην Ἀνατολὴν — κατασκοπείας — δολιοφθορῶν — ἀσυρμάτου ἐπικοινωνιῶν.
— Εἰδικὴ ἐπιτροπὴ οἰκονομικῶν πόρων.
— Διοικήσεως καὶ συντονισμοῦ ἐνόπλου ἀγῶνος.
— Γυναικῶν.
— ΠΑΟΝ.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω Ὑπηρεσιῶν ἡ τοῦ ἐνόπλου ἀγῶνος διετηρήθη, μέχρι τῆς διαλύσεως τῶν ἐνόπλων τμημάτων, ἤτοι τῶν ἀρχῶν τοῦ 1944, ἐνῷ τῶν γυναικῶν μᾶλλον δὲν ἀπέδωσε καὶ χαλαρωθεῖσα διαδοχικῶς ἠτόνησε.

Ἅπασαι αἱ ἄλλαι ὀργανώσεις διετηρήθησαν καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς κατοχῆς καὶ ἀπέδωσαν τὰ μέγιστα, ὡς θ' ἀναφερθῇ κατὰ τὴν ἀνάπτυξιν ἑκάστης τούτων.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ

Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 3 ἐγκυκλίου πρὸς τὰ ἡγετικὰ στελέχη, καθωρίζετο λεπτομερῶς ἡ ὅλη ὀργάνωσις κατὰ κλιμάκια. Οὕτω προεβλέποντο διαδοχικῶς:

— Ὁμάδες χωρίων
— Τομεὺς — ὁμάδες χωρίων
— Κέντρα — Ἐπαρχία
— Ἀνώτερα Κέντρα — Νομὸς
— Ἀνώτατον Κέντρον — Κεντρικὴ Διοίκησις.

Εἰς ὅλα τὰ κλιμάκια προεβλέπετο μία ὀλιγομελὴς ἐπιτροπὴ μὲ ἕνα Πρόεδρον (ἢ ἀρχηγόν). Εἰς τὰ κλιμάκια τῶν μεγαλυτέρων περιοχῶν, προεβλέπετο ἐπίσης ὀργάνωσις κατὰ ἐπαγγέλματα καὶ κατὰ συνοικίας.

Καθωρίζετο ἐπίσης ἡ ἐσωτερικὴ διάρθρωσις καὶ ἡ ὀργάνωσις διαφόρων ὁμάδων μὲ εἰ-

δικὰς ὑπηρεσίας ὅπως Ο.Α. ('Ομάδες 'Α-
δικὰς ὑπηρεσίας ὅπως Ο.Α. ('Ομάδες 'Α-
καὶ Προπαγάνδας) κλπ.

Δι' ἑτέρας ἀποφάσεως καθωρίζετο ὁ τρόπος ὀργανώσεως τῆς ἐπιστρατεύσεως κατὰ περιοχάς, βάσει τῆς ἰσχυούσης στρατολογικῆς διαιρέσεως, μὲ τὴν προσθήκην ὅτι προεβλέπετο ἤδη ὁ διαχωρισμὸς τῶν ὁμάδων ἀμέσου χρησιμοποιήσεως ὡς ἐνόπλων ἀνταρτικῶν τοιούτων.

Τελικῶς ἐν τούτοις, ὑπὸ τὴν πίεσιν τῶν γεγονότων καὶ τῆς ἐξελίξεως, ὡς ἑξῆς διεμορφώθη ἡ περιφερειακὴ διάρθρωσις.

ΔΙΟΙΚΟΥΣΑΙ ΕΠΙΤΡΟΠΑΙ ΑΓΩΝΟΣ Ή ΚΕΝΤΡΑ. 'Ωργανώθησαν εἰς τὰ κέντρα τῶν Νομῶν καὶ τῶν κυριωτέρων ἐπαρχιακῶν κέντρων, ἤτοι: ΒΕΡΟΙΑ — ΕΔΕΣΣΑ — ΓΙΑΝΝΙΤΣΑ — ΚΟΖΑΝΗ — ΣΙΑΤΙΣΤΑ—ΑΜΥΝΤΑΙΟΝ—ΦΛΩΡΙΝΑ — ΚΑΣΤΟΡΙΑ — ΚΑΤΕΡΙΝΗ — ΝΙΓΡΙΤΑ — ΚΙΛΚΙΣ — ΠΟΛΥΓΥΡΟΣ.

Δύο ἐκ τῶν κέντρων τούτων, τὰ τῆς Βεροίας καὶ τοῦ Κιλκίς, προήχθησαν εἰς ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ.

ΤΟΠΙΚΑΙ ΕΠΙΤΡΟΠΑΙ ΑΓΩΝΟΣ Ή ΤΟΠΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ. Εἰς τὰς λοιπὰς πρωτευούσας τῶν Νομῶν, ὡς καὶ τὰς πρωτευούσας τῶν ἐπαρχιῶν.

ΕΠΙΤΡΟΠΑΙ ΚΩΜΟΠΟΛΕΩΝ Ή ΤΟΜΕΙΣ. Εἰς τὰς κωμοπόλεις.

ΟΜΑΔΕΣ. Εἰς τὰ ὑπόλοιπα χωρία.

Τὸ ΑΝΩΤΑΤΟΝ ΚΕΝΤΡΟΝ ἐφέρετο συνήθως ὡς ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ.

ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ ΕΝΟΠΛΟΥ ΑΓΩΝΟΣ

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βασικῶς τὴν παρακολούθησιν καὶ τὴν διεύθυνσιν τοῦ ἐνόπλου ἀγῶνος εἶχεν ὁ ἑκάστοτε Πρόεδρος τῆς Κεντρικῆς 'Επιτροπῆς, ὡς ἐπὶ κεφαλῆς, μὲ τὸν 'Επιτελάρχην καὶ Διευθυντὰς Ι καὶ ΙΙΙ γραφείων.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ ΚΑΙ ΑΡΧΗΓΕΙΑ

'Ωργανώθησαν διὰ τὸν καλύτερον συντονισμὸν τοῦ ἐνόπλου ἀγῶνος, ἀλλὰ εἶχον καὶ συντονιστικὴν ἀποστολὴν καὶ διὰ τὰς ὑπολοίπους περιπτώσεις δραστηριότητος. Ταῦτα ἦσαν:

— ΒΕΡΟΙΑΣ. Τοῦτο ἔδρασεν ὡς κέντρον μὲν διὰ τὰς ἐπαρχίας ΠΙΕΡΙΑΣ — ΗΜΑΘΙΑΣ — ΝΑΟΥΣΗΣ καὶ δι' ὁλόκληρον τὸν Νομὸν ΠΕΛΛΗΣ. 'Ως ἀρχηγεῖον δὲ διὰ τὰ ἀρχηγεῖα ΠΙΕΡΙΩΝ — ΒΕΡΜΙΟΥ — ΧΑΔΟΒΑΣ τὰ ὁποῖα ἐνεργοποιήθησαν καὶ ἔδρασαν διὰ τὰ προγραμματισθέντα ἀλλὰ μὴ λειτουργήσαντα ΒΟΡΕΙΟΥ ΒΕΡΜΙΟΥ—ΚΑΙΜΑΚΤΣΑΛΑΝ καὶ ΠΑΙΚΟΥ. Τὸ ἀρχηγεῖον ΧΑΔΟΒΑΣ ὑπήγετο καὶ ὑπὸ τὸ κέντρον ΚΟΖΑΝΗΣ.

— ΚΙΛΚΙΣ. Τοῦτο ἀρχικῶς ὠργανώθη, ὡς Προωθημένον Κέντρον Πληροφοριῶν καὶ μετεβλήθη βραδύτερον εἰς συντονιστικόν.

Κέντρον καὶ 'Αρχηγεῖον, ὑπὸ τὸ ὁποῖον ὑπήχθησαν ὡς Κέντρον μὲν αἱ περιοχαὶ τοῦ Νομοῦ ΚΙΛΚΙΣ καὶ ἡ ἐπαρχία ΝΙΓΡΙΤΗΣ ὡς 'Αρχηγεῖον δὲ τὰ 'Αρχηγεῖα 'Ανατολικῶν ΚΡΟΥΣΙΩΝ — ΚΡΟΥΣΙΩΝ καὶ διὰ μίαν περίοδον τὸ τοιοῦτον ΧΑΔΟΒΑΣ. Ἅπαντα λειτουργήσαντα καὶ ἀνεγνωρισμένα, ὡς καὶ τὸ 'Αρχηγεῖον ΝΙΓΡΙΤΗΣ — ΒΕΡΤΙΣΚΟΥ — μὴ ἀναγνωρισθὲν εἰσέτι παρὰ τὴν ὀργάνωσιν καὶ τὴν δρᾶσιν του.

ΕΠΙ ΚΕΦΑΛΗΣ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ τοῦ 'Αρχηγείου ΒΕΡΟΙΑΣ ὁ τότε Ταγματάρχης ΧΟΝΔΡΟΠΟΥΛΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους τοῦ ἀγῶνος. Τοῦ 'Αρχηγείου ΚΙΛΚΙΣ ἀρχικῶς ὁ Λοχαγὸς Πυροβολικοῦ ΣΤΑΜΑΤΟΠΟΥΛΟΣ, μεταγενεστέρως ὁ Ταγματάρχης Πεζικοῦ ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ ΙΩΑΝΝΗΣ.

ΑΡΧΗΓΕΙΑ: Τελικῶς ὠργανώθησαν καὶ ἐλειτούργησαν:

— ΠΙΕΡΙΩΝ ὑπὸ τὸν Λοχαγὸν ΓΟΥΛ-

ΧΟΝΔΡΟΠΟΥΛΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ
τοῦ Μιχαὴλ
Ταγματάρχης πεζικοῦ
Συντονιστὴς Ἀρχηγείων
Βερμίου - Πιερίων - Παΐκου - Χάδοβας.

ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ ΙΩΑΝΝΗΣ
Ταγματάρχης
Συντονιστὴς Ἀρχηγείων ΚΡΟΥΣΙΩΝ
ΚΛΕΠΕ — ΣΙΒΡΙ

ΓΟΥΝΤΖΗΝ ΓΕΩΡΓΙΟΝ κατὰ τὴν πρώτην φάσιν καὶ τὸν Λοχαγὸν ΜΥΤΙΛΗΝΑΚΗΝ ΛΑΜΠΡΟΝ κατὰ δευτέραν.

— ΒΕΡΜΙΟΥ ὑπὸ τὸν Λοχαγὸν ΣΑΡΡΗΝ ΔΗΜΗΤΡΙΟΝ.
— ΒΟΪΟΥ ὑπὸ τὸν Ταγματάρχην ΠΟΡΤΗΝ.
— ΧΑΔΟΒΑΣ ὑπὸ τὸν Ταγματάρχην ΠΑΠΑΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΧΡΗΣΤΟΝ.
— ΑΝΑΤΟΛΙΚΩΝ ΚΡΟΥΣΙΩΝ ΚΛΕΠΕ ὑπὸ τὸν Ὑπομοίραρχον ΤΖΑΜΑΛΟΥΚΑΝ.
— ΜΠΕΛΕΣ — ΚΡΟΥΣΙΩΝ ὑπὸ τὸν Ὑπομοίραρχον ΜΗΤΣΟΥ ΚΩΝ)ΝΟΝ.
— ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ ὑπὸ τὸν Λοχαγὸν ΣΚΟΡΔΑ.

Ἅπαντα ἀναγνωρισθέντα.

— ΒΕΡΤΙΣΚΟΥ — ΝΙΓΡΙΤΗΣ ὑπὸ τὸν Ταγματάρχην ΚΟΥΤΡΙΔΗΝ.
— Ὑπάρχει ἀκόμη καὶ τὸ τμῆμα ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ, μεγάλης ἀποδόσεως καὶ μεγαλυτέρας προοπτικῆς, διὰ τὸ ὁποῖον θὰ γίνῃ ἰδιαιτέρα μνεία.

Ἔδρασαν ἐπίσης ὡς ἔνοπλα τμήματα ὑπὸ τὴν καθοδήγησιν τῶν Κεντρικῶν Ἐπιτροπῶν αἱ ἑξῆς ὁμάδες μικροτέρας δυνάμεως καὶ ἀποδόσεως.

— ΦΛΩΡΙΝΗΣ ὑπὸ τὴν καθοδήγησιν τοῦ Συνταγματάρχου ΠΑΠΑΠΕΤΡΟΥ ἀρχικῶς καὶ τοῦ ἀντ)ρχου ἐ.ἀ. ΜΠΟΝΗ ἀργότερον.
— Εἰς μίαν ἔκθεσιν τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς φέρεται ὡς ἀνήκουσα εἰς τὴν ὀργάνωσιν καὶ ἡ ΟΜΑΣ ΠΑΓΓΑΙΟΥ, ὑπὸ τὸν ΚΑΠΑΝ... ἡ ὁποία ἐξετέλει τὸν σύνδεσμον μετὰ τῶν τμημάτων ΦΩΣΤΕΡΙΔΗ, εἰς τὰ ὁποῖα καὶ τελικῶς προσεχώρησεν.

ΠΡΟΠΑΡΑΣΚΕΥΗ ΕΠΙΣΤΡΑΤΕΥΣΕΩΣ ΚΑΤΑ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΑΣ ΜΟΝΑΔΑΣ

Συμφώνως πρὸς τὸν τεθέντα σκοπόν, οἱ ἀνήκοντες εἰς ἡλικίας προβλεπομένας δι' ἐπιστράτευσιν, κατεγράφοντο εἰς ὑπὸ συγκρότησιν στρατιωτικὰς μονάδας τῆς περιοχῆς των, αἱ ὁποῖαι ἔφερον τὸ αὐτὸ ἱστορικὸν ὄνομα ὑπὸ τὸ ὁποῖον ἔδρασαν κατὰ τὸ παρελθὸν ἐν εἰρήνῃ καὶ πολέμῳ. Τὸ νέον στοιχεῖον ἦτο ὅτι διεχωρίζοντο οἱ κρινόμενοι ὡς κατάλληλοι διὰ τὸν ἄμεσον ἀνταρτικὸν ἀγῶνα. Εἶναι αὐτονόητον, ὅτι ἡ ἐπιλογὴ τῶν μελλόντων ἀνταρτῶν ἐξετιμᾶτο κυρίως συναρτήσει τῆς ἡλικίας, τῆς ὑγείας, τοῦ τόπου διαμονῆς, τοῦ ἐπαγγέλματος καὶ τῆς τυχὸν κατὰ τὸ παρελθὸν ἐπαφῆς μὲ τὰ ὅπλα.

Οἱ διαμένοντες εἰς ὀρεινὰς περιοχάς, οἱ παλαιοὶ ἀγωνισταὶ τοῦ Μακεδονικοῦ καὶ Ποντιακοῦ ἀγῶνος, ἐν συνεχείᾳ οἱ γεωργοί, καὶ τέλος τὰ στελέχη μόνιμα καὶ ἐφεδρικὰ τοῦ ἐθνικοῦ στρατοῦ ,κατεγράφοντο εἰς εἰδικοὺς πίνακας τῶν ὑπὸ κατάρτισιν ἐνόπλων τμημάτων τῆς ἐθνικῆς ἀντιστάσεως. Τὰ ὑπόλοιπα στρατιωτικὰ τμήματα ἐπίσης καταλλήλως στελεχούμενα, θὰ εἶχον τὴν εὐθύνην τῆς τηρήσεως τῆς τάξεως κατὰ τὰς κρισίμους στιγμάς, κυρίως ἀπὸ τῆς ἀποχωρήσεως τῶν κατακτητῶν μέχρι τῆς ἀφίξεως τῶν συμμαχικῶν καὶ ἑλληνικῶν τμημάτων τῆς Μέσης 'Ανατολῆς.

Τὸ πρῶτον Γραφεῖον τῆς ὀργανώσεως, ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ Συνταγματάρχου 'Αβδελᾶ ἤρξατο πυρετώδη ἐργασίαν ἐπιστρατευτικῆς ὀργανώσεως ὑπὸ τὴν ἀνωτέρω μορφήν. Ὑπῆρχον στελέχη, ὑπῆρχε προθυμία τοῦ κόσμου, δὲν ὑπῆρχον ὅμως ἀνάλογα οἰκονομικὰ μέσα καὶ κυρίως ὁπλισμὸς καὶ πυρομαχικά. Τὰ κρυμμένα ὅπλα ἦσαν ἐλάχιστα ἔναντι τῶν ἀπαιτήσεων καὶ τῆς προσφορᾶς. Πάντως ὠργανώθησαν μέχρι τέλους τοῦ 1942 εἰς Θεσσαλονίκην μόνον, 3 Συντάγματα, εἰς ὅλα δὲ τὰ ἐπαρχιακὰ κέντρα τὰ παλαιὰ Συντάγματα καὶ ἐπὶ πλέον ἓν Σύνταγμα εἰς ΚΑΤΕΡΙΝΗΝ ὅπου δὲν ὑπῆρχε προπολεμικῶς.

'Εκ παραλλήλου ὠργανώθησαν τὰ ἔνοπλα τμήματα διὰ τὸν ἀνταρτικὸν ἀγῶνα δι' ὅλας τὰς ἐπιλεγείσας περιοχάς. Βεβαίως ἐν μέρει ἦσαν ὅλα εἰς τὰ χαρτιὰ ἀφοῦ δὲν ὑπῆρχεν ὁπλισμός. Διὰ τοῦτο παράλληλος προσπάθεια κατεβλήθη διὰ τὴν ἐξεύρεσιν ὅπλων καὶ πυρομαχικῶν πρὸς πᾶσαν κατεύθυνσιν. Εἶναι αὐτονόητον, ὅτι κυρία ἐλπὶς καὶ προσπάθεια ἐστράφη πρὸς τὸ ἐξωτερικόν, δηλονότι τὴν Μέσην 'Ανατολήν, ἐνῷ βεβαίως ἤρξατο συστηματικὴ προσπάθεια διὰ τὴν ἐξοικονόμησιν ἐξ ὑπαρχόντων ἐπιτοπίων πόρων.

Γεγονὸς εἶναι ὅτι πρὶν ἢ ἐκδηλωθῇ ἡ προσπάθεια αὕτη ὑπὸ τῆς ΠΑΟ εἶχεν ἐμφανισθῆ παρομοία κίνησις ὑπὸ τῶν κατὰ τόπους ὀργανώσεων μὲ πρωτοβουλίαν κυρίως τῶν ἐπὶ τόπου ἐπίσης ἀξιωματικῶν, διὰ τὴν ὀργάνωσιν καὶ ἔξοδον μικρῶν ὁμάδων ἀντιστάσεως, μερικαὶ τῶν ὁποίων εἶχον σημειώσει ἤδη ἀξιόλογον δραστηριότητα. Εἰς δύο κυρίως περιοχὰς ἡ δραστηριότης αὕτη ἦτο περισσότερον σημαντική.

— Εἰς τὴν ΔΥΤΙΚΗΝ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΝ εἶχον ἐμφανισθῆ ἀπὸ μακροῦ δύο ἕως τρεῖς ὁμάδες μὲ ἐπὶ κεφαλῆς μονίμους ἀξιωματικοὺς καλῶς ὠργανωμέναι, αἱ ὁποῖαι παρουσίασαν ἔντονον ἀντικατακτητικὴν δραστηριότητα ἀρκετὰ πρὶν ἐμφανισθῆ ὁ ΕΛΑΣ.

— 'Επίσης κατὰ μῆκος τοῦ ΣΤΡΥΜΟΝΟΣ μικραὶ ὁμάδες, μὲ ἐπὶ κεφαλῆς ὁπλαρχηγοὺς κατὰ μεγάλην ἀναλογίαν παλαιοὺς ἀγωνιστὰς τοῦ Ποντιακοῦ ἀγῶνος. Οὗτοι ἐνήργουν βάσει κατευθύνσεων τῶν τοπικῶν ἀρχῶν τῆς Χωροφυλακῆς καὶ ἰδιαίτερα τοῦ Ὑπομοιράρχου ΜΗΤΣΟΥ.

Αἱ ὁμάδες ἀμφοτέρων τῶν ἀναφερθέντων ὁμίλων Δυτικῆς Μακεδονίας καὶ Στρυμόνος, προσεχώρησαν ταχέως εἰς τὴν ΠΑΟ καὶ ἔδρασαν πλέον ὑπὸ τὴν εὐθύνην καὶ τὴν καθοδήγησιν ταύτης εἰς τὸν ἔνοπλον ἀγῶνα.

Παρατηρήσεις: Εἰς τὰς διατα-

γὰς τῆς Κεντρικῆς Διοικήσεως πρὸς τὰ Συντονιστικὰ 'Αρχηγεῖα καὶ 'Αρχηγεῖα γίνεται πολλάκις χρῆσις καὶ τῶν στρατολογικῶν ὀνομασιῶν, βάσει τῆς διαρθρώσεως τῆς περιοχῆς. Π.χ. τὸ Συντονιστικὸν 'Αρχηγεῖον Βεροίας καὶ 16ον Σύνταγμα. Τὸ Συντονιστικὸν 'Αρχηγεῖον Κιλκὶς, 13ον Σύνταγμα. Τὸ 'Αρχηγεῖον Πιερίων 1/16 Τάγμα, Βερμίου 2/16 Τάγμα, τὸ 'Αρχηγεῖον Τζαμαλούκα 1/13 Τάγμα, τὸ 'Αρχηγεῖον Μήτσου 2/13 Τάγμα.

ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ ΚΑΤΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΑ

Αὕτη ἐπεβλήθη ἐκ τῶν πραγμάτων καὶ ὑπῆρξε κατ' ἐξοχὴν ἀποδοτική. Αἱ σπουδαιότεραι τῶν ὀργανώσεων τούτων ἦσαν: Ἔφεδροι 'Αξιωματικοί, Τραπεζικοὶ Ὑπάλληλοι, Ὑπάλληλοι Δήμου Θεσσαλονίκης, Ὑπάλληλοι 'Οργανισμοῦ Ὑδρεύσεως, Ὑπάλληλοι ΙΚΑ, Λιμένος Θεσσαλονίκης, Διεθνοῦς 'Εκθέσεως. Εἰς ἁπάσας τὰς ὀργανώσεις ταύτας, ἡ μεγάλη πλειοψηφία τῶν ὑπαλλήλων εἶχεν ἐγγραφῆ καὶ παρέμεινεν εἰς τὴν ΠΑΟ.

'Επίσης σημαντικὴ ἀναλογία ἐκ τῶν κατωτέρω συνδικαλιστικῶν ὀργανώσεων:

Νέοι ἐπιστήμονες καὶ φοιτηταί, Φαρμακοποιοί, 'Ιατροί, Μηχανικοί, Κτηνίατροι, Ἔμποροι, Βιομήχανοι, 'Εκπαιδευτικοὶ Μέσης Παιδείας, Καθηγηταὶ Πανεπιστημίου καὶ λοιποὶ Δημόσιοι Ὑπάλληλοι. Καὶ εἰς τὰς ὀργανώσεις ταύτας ἡ σχετικὴ πλειοψηφία ἦτο ἐγγεγραμμένη καὶ παρέμεινεν εἰς τὴν ΠΑΟ.

'Εκ τοῦ ἐπαγγελματοβιοτεχνικοῦ κόσμου ἐπίσης ἡ πλειοψηφία ἐκ τῶν ζαχαροπλαστῶν καὶ τῶν κουρέων. 'Εκ τοῦ ἐργατικοῦ κόσμου, ἐκ τῶν ὑπαλλήλων καὶ ἐργατῶν τῆς 'Ηλεκτρικῆς Ἑταιρίας, τῶν ἐργατῶν Δήμου καὶ τῶν ἐργατῶν Λιμένος.

Καὶ ἐκ τῶν ἄλλων συνδικαλιστικῶν ὀργανώσεων σημαντικὴ ἀναλογία, ἐν πλειοψηφίᾳ τουλάχιστον κατ' ἀρχάς.

Ἡ τοιαύτη ἀναλογία ἐγγραφῆς εἰς τὴν ΠΑΟ τοῦ ἐπιστημονικοῦ, ἐργοδοτικοῦ καὶ ἐργατικοῦ κόσμου, κατέστησεν ἀναγκαίαν τὴν συντονιστικὴν συσσωμάτωσιν διὰ τὴν εὐχερεστέραν παρακολούθησιν. Οὕτως ὠργανώθησαν Πανυπαλληλικὴ 'Επιτροπὴ μὲ ἀντιπροσώπους ὅλων τῶν κλάδων ὑπαλλήλων Δημοσίου καὶ 'Οργανισμῶν Δημοσίου Δικαίου μὲ Πρόεδρον Καθηγητὴν Πανεπιστημίου καὶ 'Αντιπρόεδρον Διευθυντὴν τοῦ Δήμου Θεσσαλονίκης — Πανεφεδρικὴ — Πανεπαγγελματικὴ — Πανεργατικὴ — Πανεπιστημιακὴ ὡς καὶ ἰδιαιτέρα ὀργάνωσις νεολαίας.

ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ ΚΑΙ ΑΠΟΔΟΣΙΣ ΚΑΤΑ ΠΕΡΙΟΧΑΣ ΣΗΜΕΡΙΝΗΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ ΚΑΙ ΑΡΧΙΚΗΣ ΠΡΟΕΛΕΥΣΕΩΣ

Εἶναι χαρακτηριστικὸν ὅτι καὶ κατὰ τὰς ἀρχὰς ἀκόμη τῆς Κατοχῆς, τῆς περιόδου κατὰ τὴν ὁποίαν ὡς ἀνεφέρθη ὁ ἐνθουσιασμὸς ἦτο γενικὸς καὶ ἡ Π.Α.Ο. ἡ μοναδικὴ ὀργάνωσις ἀντιστάσεως καὶ ἐντελῶς ξένη πρὸς πᾶσαν κομματικὴν τοποθέτησιν, ἡ προθυμία τῆς ἐγγραφῆς ὑπῆρξεν ἀπολύτως συσχετισμένη καὶ ἀντιστρόφως ἀνάλογος μὲ τὴν ἐπιδειχθεῖσαν προθυμίαν προσχωρήσεως ἀργότερον εἰς τὸ Ε.Α.Μ. Ὅσοι ὡς σκοποὺς ἀντιστάσεως καὶ ὡς ὄνειρα τοῦ μέλλοντος ἐν συναρτήσει βέβαια καὶ μὲ τὴν ἱστορίαν τοῦ παρελθόντος, εἶχον ἀμιγῶς 'Εθνικοὺς σκοποὺς καὶ ἐνεγράφησαν ἐνθουσιωδῶς καὶ παρέμειναν πιστοὶ ἐν μέσῳ σκληροτάτων συνθηκῶν καὶ πανταχόθεν βαλλόμενοι εἰς τὴν Π.Α.Ο.

'Αντιθέτως οἱ ἀρχικοὶ φίλοι τῶν Κατακτητῶν οἱ μισέλληνες διῶκται παντὸς Ἑλληνικοῦ κατὰ τὰ δύσκολα χρόνια τῆς Συμμαχικῆς ἀδυναμίας, οἱ διεθνισταὶ καὶ οἱ δοῦλοι τοῦ ὑπὸ νέαν μορφὴν πανσλαβισμοῦ, παρέμειναν ἐξ ἀρχῆς ψυχροὶ καὶ ἀδιάφοροι εἰς τὴν ἐθνικὴν γραμμὴν τῆς ἀνταποδόσεως καὶ τῆς ἐθνικῆς ἀποκαταστάσεως.

Βεβαίως ὑπῆρξε καὶ μεγάλη ἀναλογία ἀνθρώπων, οἱ ὁποῖοι παρὰ τὰ ἐθνικά των αἰ-

σθήματα εὑρέθησαν εἰς τὴν ἀντίθετον πρὸς τὴν Π.Α.Ο. πλευράν. Ἦσαν οἱ λόγῳ χώρου ἐγκαταστάσεως ἀναγκαστικῶς εὑρισκόμενοι ὑπὸ τὸν ἔλεγχον τοῦ Ε.Α.Μ., οἱ ὑπὸ τὴν πίεσιν τῶν κινδύνων τραπέντες πρὸς τὸ βουνὸ καὶ εὑρεθέντες ἐπίσης εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ ΕΛΑΣ καὶ κυρίως οἱ παραπλανηθέντες τόσον ἀπὸ τὰς ψευδεῖς ἐκδηλώσεις καὶ ἐπαγγελίας τοῦ ἰδίου τοῦ Ε.Α.Μ. ὅσον καὶ ἀπὸ τὴν περίεργον διαφήμισιν τῶν Συμμαχικῶν Ραδιοφωνικῶν σταθμῶν. Βεβαίως εἰς τούτους πρέπει νὰ προστεθοῦν καὶ οἱ μετὰ αἰχμαλωσίαν ἀναγκασθέντες νὰ δηλώσουν προσχώρησιν πρὸ τοῦ κινδύνου τοῦ διλήμματος «ἢ προσχωρεῖτε ἢ σφάζεσθε».

Πολλοὶ ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἐθνικοφρόνων εἰς τὸ βάθος τῆς ψυχῆς των ὡς Ἑλλήνων, ἀφυπνίσθησαν καὶ ἀντέδρασαν ὅσον ἠδύνατο. Αὐτοὶ ἐνδιαφέρθησαν καὶ ἐξετέλεσαν τὰς μικροεπιχειρήσεις κατὰ τῶν κατακτητῶν, κατεδίωξαν τὴν Σνοφικὴν ὁμάδα τοῦ Γκότσεφ, καὶ τέλος, μία σημαντικὴ μερίς, εἶχε τὸ θάρρος νὰ ἐπαναστατήσῃ μὲ ὅλους τοὺς κινδύνους τοὺς ὁποίους συνεπήγετο μία τοιαύτη ἐνέργεια. Πρόκειται περὶ τοῦ 28ου Συντάγματος τοῦ ΕΛΑΣ. Βεβαίως καὶ ἀρκετοὶ κατώρθωσαν νὰ δραπετεύσουν ἐν μέσῳ μυρίων κινδύνων.

Πάντως κατὰ περιοχὰς ἐγκαταστάσεως καὶ ἀρχικῆς προελεύσεως, ὑπὲρ τῆς Π.Α.Ο. ἐξεδηλώθησαν χαρακτηριστικῶς:

- Ἅπαντες οἱ ἐν ζωῇ παλαιοὶ Μακεδονομάχοι καὶ ἡ μεγίστη ἀναλογία τῶν ἀπογόνων τούτων.
- Γενικῶς οἱ γηγενεῖς Μακεδόνες. Ἐλάχιστοι ἐξ αὐτῶν ὑπέκυψαν εἰς τὴν δύναμιν τῶν, ὡς ἀνεφέρθη ἤδη ἀντεθνικῶν προπαγανδῶν.
- Οἱ πάντοτε φανατικοὶ Ἕλληνες Σαρακατσαναῖοι.
- Οἱ τουρκόφωνοι Μπαφραλῆδες, σχεδὸν ἐν τῷ συνόλῳ των. Οἱ Θρᾶκες ἐπίσης.
- Τὸ πάντοτε δυναμικὸν Ποντιακὸν στοιχεῖον, κατὰ μεγάλην ἀναλογίαν, μὲ τὸ σύνολον σχεδόν, τῶν παλαιῶν ὁπλαρχηγῶν τοῦ Πόντου.

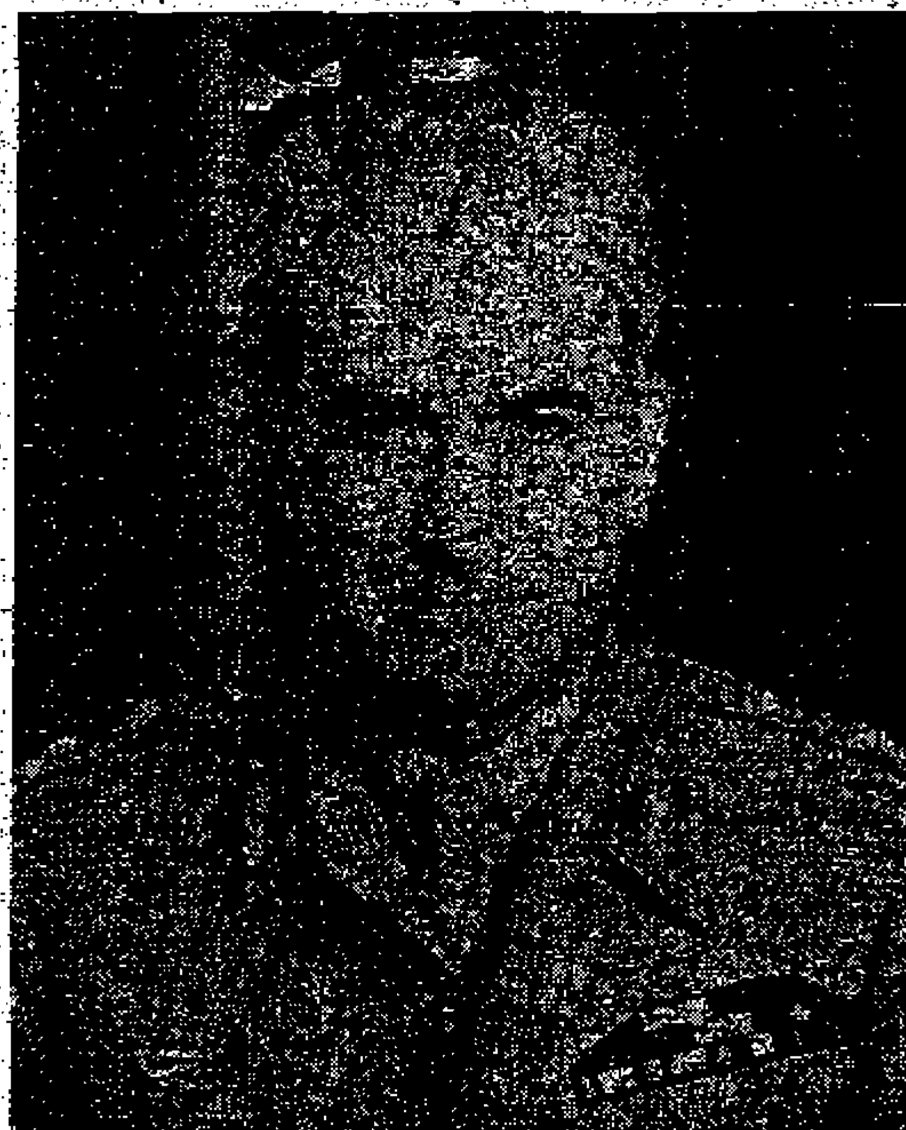
Χρονολογικῶς ἡ μεγαλυτέρα ἐπέκτασις τῆς Π.Α.Ο. παρετηρήθη ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ 1942 μέχρι τοῦ φθινοπώρου τοῦ 1943. Ἀπὸ τοῦ Ἰανουαρίου τοῦ 1944, ὁπότε διελύθησαν αἱ ἔνοπλοι ὁμάδες, ἡ ὀργάνωσις ὑπέστη καίριον κλονισμὸν καὶ διαρροήν.

Ὁ πληθυσμὸς ἤρχισε νὰ τρομοκρατῆται περισσότερον ἐκ τῶν δολοφονικῶν καὶ συκοφαντικῶν ἐνεργειῶν τοῦ ΕΑΜ καὶ ὀλιγώτερον ὑπὸ τῶν Κατακτητῶν. Πολλοὶ ἀπεσύρθησαν καὶ μερικοὶ ἐνεγράφησαν εἰς τὸ Ε.Α.Μ. Ἐν τούτοις εἰς τὸ βάθος τῆς ψυχῆς των οἱ περισσότεροι παρέμειναν ὀπαδοὶ τῆς Ὀργανώσεως. Τοῦτο ἀποδεικνύεται ἐκ τῶν κάτωθι ἐκδηλώσεων:

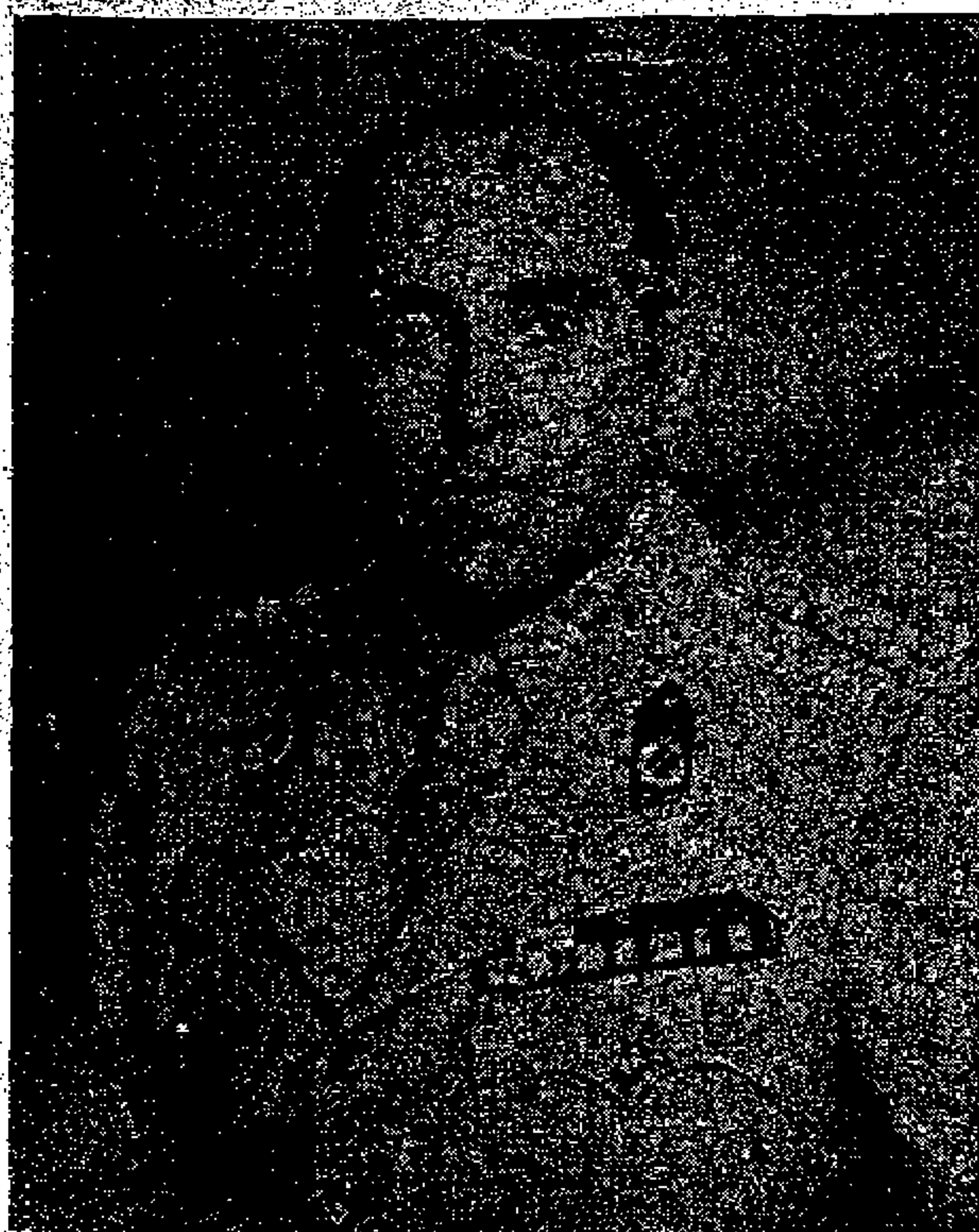
- Ὁ τύπος τῆς Ὀργανώσεως ἐγένετο ἀνάρπαστος.
- Τὰ τοιχοκολλούμενα δελτία ἐδιαβάζοντο πολὺ περισσότερο ἀπὸ τὰ τοιαῦτα τοῦ ΕΑΜ.
- Τέλος κατὰ τὴν εἰρηνικὴν εἴσοδον τοῦ ΕΛΑΣ εἰς τὴν Θεσ)νίκην, μετὰ τὴν ἀποχώρησιν τῶν Γερμανῶν, ὅτε κατὰ τὴν πανηγυρικὴν παρέλασιν τῶν ὀργανικῶν τμημάτων τοῦ ΕΛΑΣ ἐφάνη καταφανῶς πλέον ἡ Κομμουνιστικὴ μορφὴ τούτων, τὴν ἰδίαν νύκτα οἱ τοῖχοι τῆς Θεσ)κης εἶχον πλημμυρίσει μὲ τὸν τίτλον τῆς Π.Α.Ο. ἐνῶ διεγράφοντο οἱ τίτλοι καὶ τὰ συνθήματα τοῦ Ε.Α.Μ. Ἀκόμη καὶ ἀμέσως μετὰ τὸ τέλος τῆς παρελάσεως τολμηροὶ νέοι ἰδίως ἐκ τοῦ πλήθους ἔβγαζαν ἕνα μολύβι καὶ σχεδὸν ἀπροκαλύπτως ἔσβηναν μὲ λύσσαν τοὺς τίτλους ΕΑΜ—ΕΛΑΣ καὶ ἀνέγραφον Π.Α.Ο. Βεβαίως τὸ διαβόητον Στρατόπεδον Παύλου Μελᾶ εἶχεν ὑπερπληρωθῆ ἀπὸ τοὺς τολμηροὺς Ἕλληνας νέους. Ἀλλὰ καὶ τὸ ΕΑΜ πρέπει νὰ ᾐσθάνθη, ὅτι παρὰ τὴν συκοφαντίαν καὶ τὴν τρομοκρα-

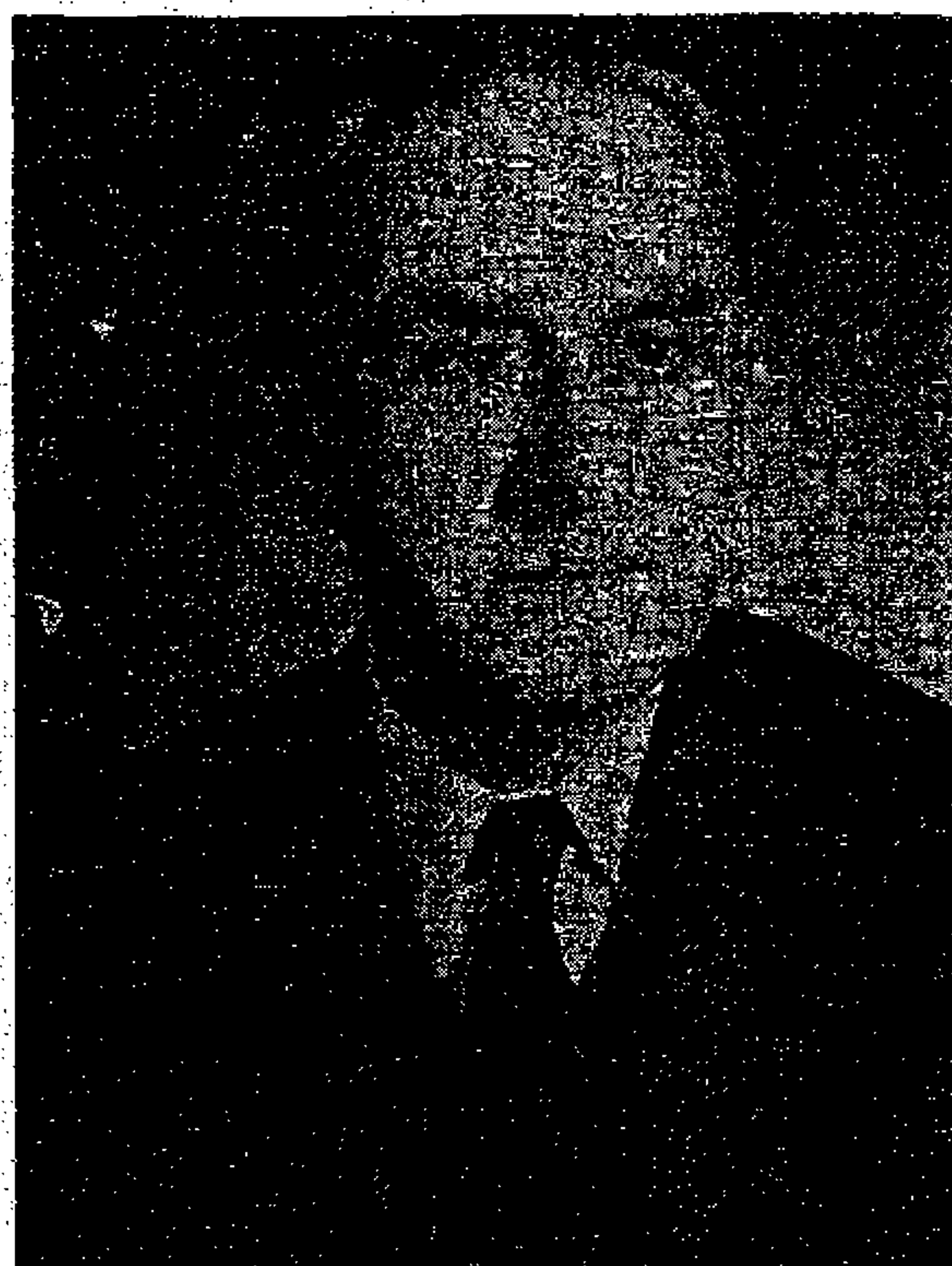
ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ
Λοχαγὸς

ΛΟΥΚΑΚΗΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ
Λοχαγὸς

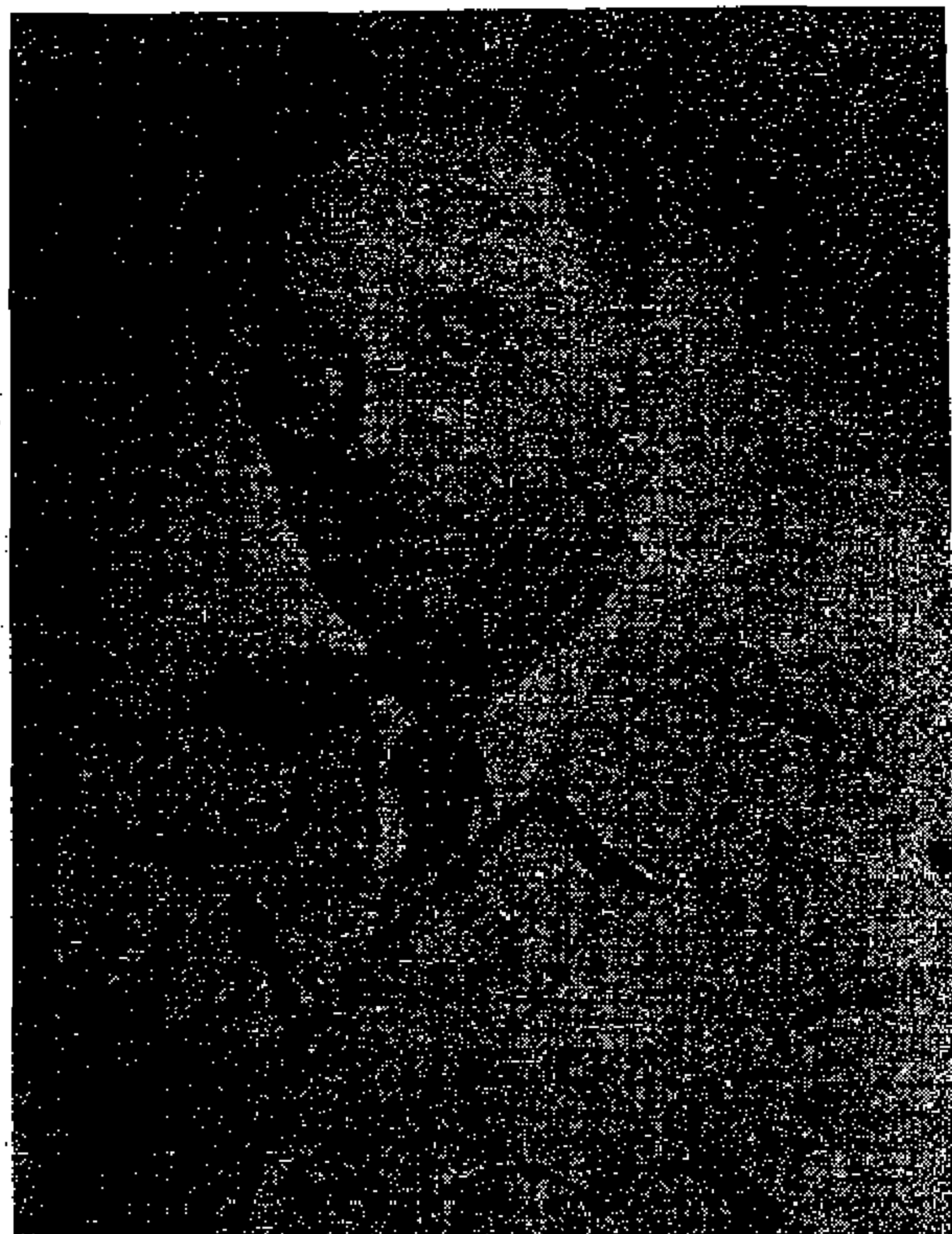
ΨΑΡΟΓΙΑΝΝΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣ
Ἴλαρχος

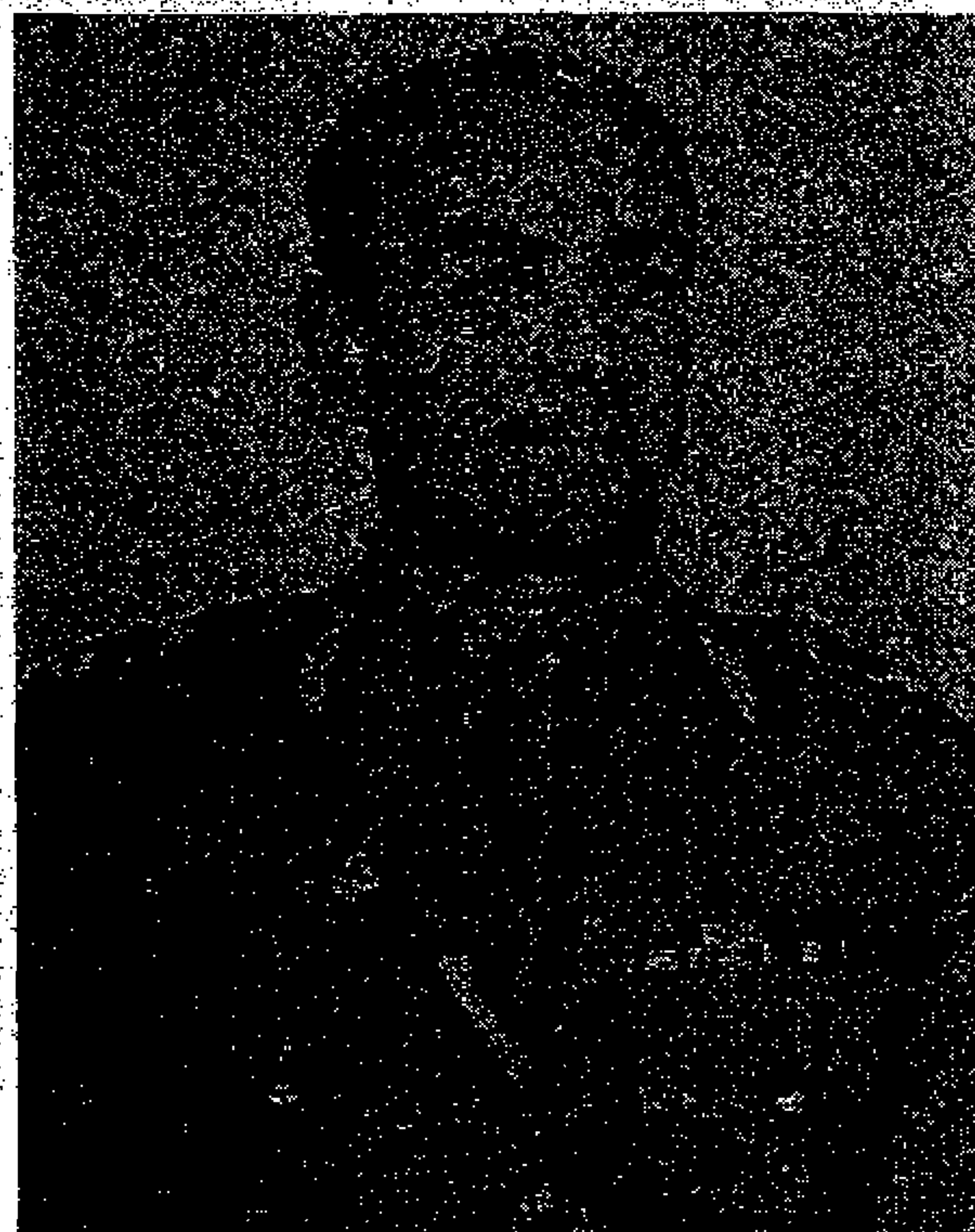
ΣΟΜΠΟΛΟΣ ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ
Λοχαγὸς

Τέσσαρες τῶν λοχαγῶν τῆς ΠΑΟ οἱ ὁποῖοι μὲ ὑποδειγματικὴν τόλμην, σύνεσιν καὶ πειθαρχίαν, εἰργάσθησαν καὶ ἀπέδωσαν πολλὰ εἰς ὅλους σχεδὸν τοὺς τομεῖς δράσεως τῆς Ὀργανώσεως.

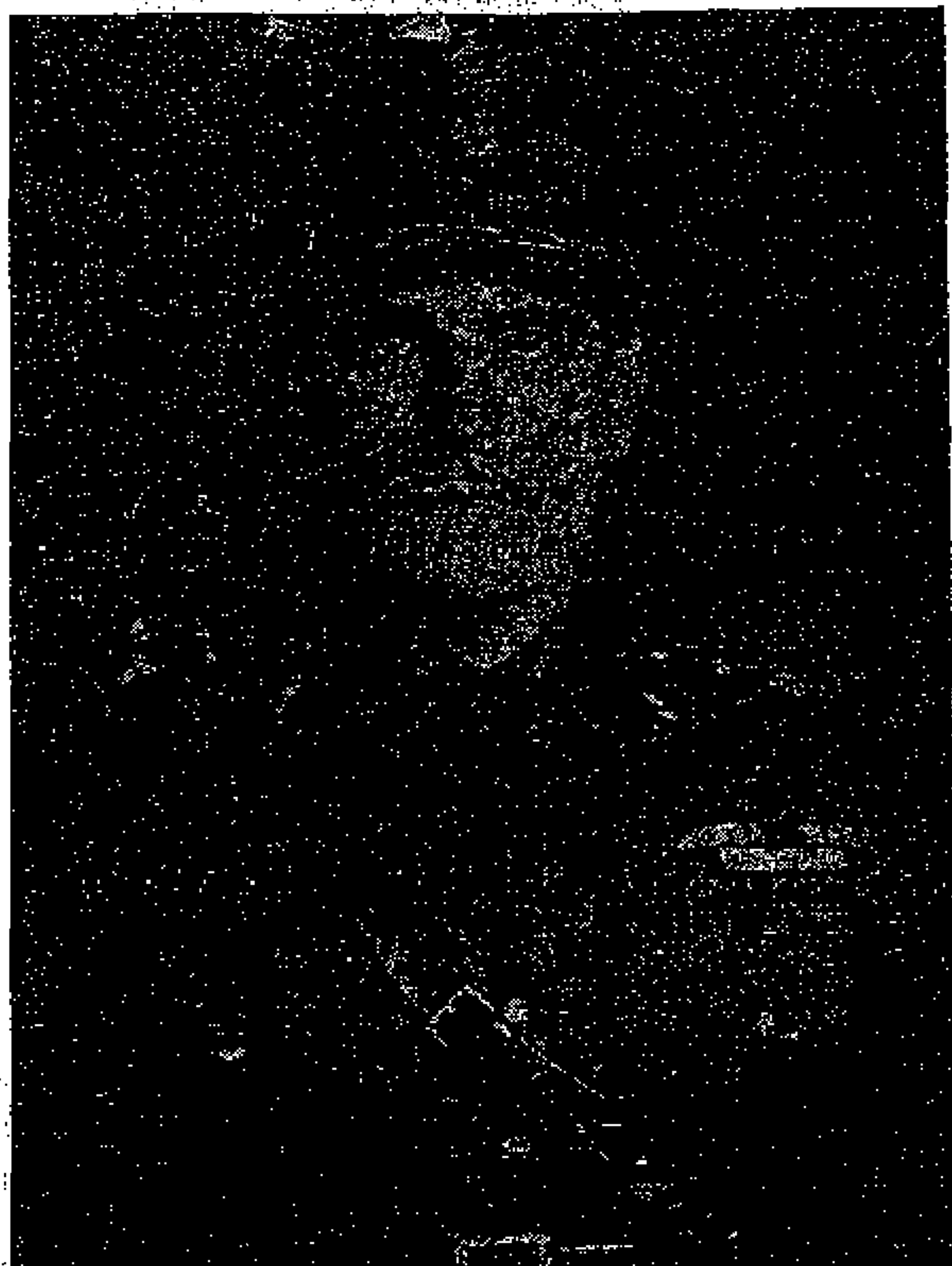
τίαν ὁ σπόρος τῆς πλέον ἁγνῆς πατριωτικῆς ὀργανώσεως τῆς Π.Α.Ο. εἶχε πιάσει γερὰ εἰς τὰς ψυχὰς τῶν Ἑλλήνων τῆς Μακεδονίας.

ΔΕΛΗΒΟΓΙΑΤΖΗΣ ΧΡΗΣΤΟΣ
Ἀντ)ρχης

ΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ ΑΝΔΡΕΑΣ
Ἀντ)ρχης

ΚΟΜΠΟΚΗΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ
Ταγ)ρχης

Εἰς πολλὰς 20)αδας ἀνέρχονται οἱ ἀνώτεροι ἀξιωματικοὶ Θεσ)νίκης, οἱ ὁποῖοι, ὑπὸ τὴν Κεντρικὴν Διοίκησιν τῆς ΠΑΟ, καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς κατοχῆς 1941 - 45 εἰργάσθησαν ἀόκνως ἐν μέσῳ μυρίων κινδύνων καὶ προσήνεγκον σημαντικὰς ὑπηρεσίας εἰς τοὺς διαφόρους τομεῖς ἀποστολῆς τῆς Ὀργανώσεως. Ὀλίγαι φωτογραφίαι των εὑρέθησαν εἰς τὰ σημερινὰ ἀρχεῖα τῆς Π.Α.Ο.

ΓΥΝΑΙΚΩΝ

Αἱ Ἑλληνίδες συμμετεῖχον ὁλοψύχως εἰς τὰ αἰσθήματα τῶν ἀνδρῶν ὅσον ἀφορᾷ τὰς σχέσεις μὲ τοὺς Κατακτητὰς καὶ τὴν ἀνάγκην ἀντιδράσεως ἐναντίον τούτων.

Εἰς ὅλας τὰς ἐκδηλώσεις καὶ ἐνεργείας, μέγας ἀριθμὸς γυναικῶν προσέφερε τὰς ὑπηρεσίας του. Ἰδιαίτερα εἰς τὰς ἀποστολὰς

πληροφοριῶν καὶ προπαγάνδας ἡ προσφορὰ τῶν γυναικῶν ὑπῆρξεν ἰδιαζόντως πολύτιμος.

Εἰς τὸν τομέα τῶν πληροφοριῶν αἱ γυναῖκες ἐχρησιμοποιήθησαν κυρίως ὡς ἀγγελιαφόροι, μεταφορεῖς, δακτυλογράφοι καὶ τηρηταὶ ἀρχείων. Ἐπίσης ὡς οἰκοκυραὶ διαμερισμάτων ὅπου ἐγκατεστάθησαν οἱ συμμαχικοὶ ἀσύρματοι. Τοῦτο δὲν σημαίνει ὅτι δὲν ἐχρησιμοποιήθησαν πολλάκις καὶ εἰς πλέον ἐπικινδύνους ἀποστολὰς ἐξακριβώσεως πληροφοριῶν καὶ ἀνιχνεύσεως προκειμένου νὰ ἐκτελεσθοῦν ἐν συνεχείᾳ ἐνέργειαι δολιοφθορᾶς.

Εἰς τὸν τομέα τῆς ἀντιπροπαγάνδας, κυρίως τῆς ἀντιβουλγαρικῆς, ἡ γυναικεία παρουσία ὑπῆρξε πολύτροπος, ἐπίμονος καὶ ἐξόχως ἀποδοτική.

Εἰς τὰ φιλανθρωπικὰ καταστήματα καὶ τὰς ὀργανώσεις φιλαλληλίας καὶ συμπαραστάσεως εἰς τὰς δεινοπαθούσας οἰκογενείας, τὰς παιδικὰς ἑστίας, τοὺς σταθμοὺς πρώτης ὑγειονομικῆς περιθάλψεως, τὰς ὑπηρεσίας ἐπισιτισμοῦ, παντοῦ αἱ Ἑλληνίδες εὕρισκον τὸν τρόπον νὰ πλησιάζωσι τὰς ὑφισταμένας πιέσεις ἀπὸ τὰς ξένας προπαγάνδας ὁμοφύλους των, νὰ τονώνωσι τὸ ἠθικόν των καὶ ἐν συνεχείᾳ, ἔτι περισσότερον νὰ ζωντανεύωσι τὴν ἐθνικήν των συνείδησιν καὶ νὰ ἐπαναφέρωσι ταύτας καὶ τὰ μέλη τῶν οἰκογενειῶν των ἐντὸς τῆς ἐθνικῆς ἑνότητος.

Ἐπιστροφὴ πολλῶν δελτίων τῆς Βουλγαρικῆς Λέσχης ἔγινε μέσῳ τῶν κυριῶν τῶν Φιλανθρωπικῶν ὀργανώσεων.

Κατ' ἐξοχὴν ἀποδοτικά, ἦσαν τὰ παραρτήματα τῶν Φιλανθρωπικῶν ὀργανώσεων τὰ πλησίον τῶν συνοικιῶν, αἱ ὁποῖαι ἀπετέλουν τὸ ἐπίκεντρον τῆς Βουλγαρικῆς προπαγάνδας.

Περὶ τὰ μέσα τοῦ 1942 ἐξετιμήθη ὅτι πιθανῶς ἡ δημιουργία μιᾶς ἰδιαιτέρας ὀργανώσεως γυναικῶν ὑπὸ τῆς ΠΑΟ θὰ ἀπέβαινε περισσότερον ἀποδοτικὴ εἰς τὸν συντονισμὸν τῆς ὅλης γυναικείας προσπαθείας.

Ἐδημιουργήθη ὅθεν μία ἰδιαιτέρα διοίκησις γυναικῶν τῆς ΠΑΟ μὲ πρόεδρον τὴν ἀνεψιὰν τοῦ ἀειμνήστου Μητροπολίτου Θεσ)νίκης Γενναδίου καὶ μέλη μίαν φιλικὴν συντροφιὰν ἀπὸ τὰς ἀδελφὰς Κούσκουρα, τὴν Δικηγόρον Βούλαν Μαυρίδου καὶ μερικὰς συζύγους καὶ ἀδελφὰς ἀξιωματικῶν.

Σὺν τῷ χρόνῳ ἐγένετο ποιά τις ἐπέκτασις τῆς ὀργανώσεως ἀλλὰ ταχέως ἀπεδείχθη ὅτι ἡ ὅλη προσπάθεια δὲν προσήλκυε τὰ ἀπειράριθμα γυναικεῖα μέλη τῆς ΠΑΟ ὁ ἀσυγκρίτως μεγαλύτερος ἀριθμὸς τῶν ὁποίων προετίμα τὴν ἀπ' εὐθείας σύνδεσιν μὲ ἀποστολὰς τῆς ὀργανώσεως εἰς τὰς ὁποίας συμμετεῖχον τὰ ἄρρενα μέλη τῶν οἰκογενειῶν των.

Οὕτω μοιραίως ἐπῆλθε ἡ διάλυσις τῆς ἰδιαιτέρας γυναικείας ὀργανώσεως ἐντὸς συντόμου διαστήματος καὶ τὰ μέλη ταύτης ἐπανῆλθον εἰς ἀποστολὰς παρεμφερεῖς μὲ τὰς τῶν ἀρρένων μελῶν τῆς οἰκογενείας των.

Οὕτω δὲν ὑπάρχει μὲν ἰδιαιτέρα παράγραφος ἱστορικῆς δράσεως τῶν γυναικῶν τῆς ΠΑΟ, ὑπάρχει ὅμως ἀπειρία ἡρωϊκῶν ἀγωνιστριῶν καὶ πολλῶν θυμάτων αἱ ὁποῖαι ἔδρασαν ἢ καὶ ἔπεσαν παραλλήλως καὶ παραπλεύρως μὲ τὸν σύζυγον, τὸν πατέρα, τὸν ἀδελφόν.

Τὸ γυναικεῖον μαρτύριον καθίστατο ἐπίσης ἔντονον καὶ ὁ ψυχικὸς βασανισμὸς ἀφάνταστος, ὅταν τὰ ἄρρενα μέλη τῆς οἰκογενείας ἐβασανίζοντο ἐνώπιόν των ἵνα ἀναγκασθοῦν νὰ προβοῦν εἰς ἀποκαλύψεις καὶ καταδόσεις.

Ὅτε, δυστυχῶς καὶ τόσον ταχέως, ὁ ἀγὼν ἐγένετο διμέτωπος, ὁ νέος ἐχθρὸς ὑπερέβαλε τὸν κατακτητὴν εἰς τρομοκρατικὰς ἐνεργείας καὶ τὸ μαρτυρολόγιον τῶν Ἑλληνίδων Ἐθνικοφρόνων ἠκολούθησε τὴν αὐτὴν τροχιὰν τῶν ἀνδρῶν.

Συνήθως κατὰ τὰς νυκτερινὰς ὥρας ἐγένοντο αἰφνιδιαστικαὶ ἔρευναι ὑπὸ τῶν ὀργά-

νων ἀρχικῶς τῆς ΟΠΛΑ καὶ κατόπιν τῆς Πολιτοφυλακῆς εἰς τὰ σπίτια τῶν καταζητουμένων μελῶν τῆς ΠΑΟ καὶ τότε αἱ δύστυχοι σύζυγοι, ἀδελφαὶ καὶ κόραι παρέμειναν ἄγρυπνοι καὶ ἀγωνιῶσαι καθ' ὅλην τὴν νύχτα ἵνα δέχωνται τὰς διαδοχικὰς ἐξορμήσεις τῶν ἀγρίων ὀρδῶν τῶν ἐρευνητῶν.

Ὡς θὰ ἀναφερθῆ καὶ κατωτέρω ἡ συμμετοχὴ τῆς Γυναικείας Ἑλληνικῆς νεότητος εἰς τὴν ΠΑΟΝ ἦτο ἐπίσης εὐρεῖα καὶ ἀποδοτικὴ ὅσον καὶ ὀδυνηρὰ εἰς προσφορὰν θυμάτων.

Μορφαὶ τῆς ΛΕΛΑΣ ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗ παρουσιάσθησαν ἐπίσης ἀξιοθαύμαστοι καὶ ἡρωϊκαὶ καὶ εἰς τὴν Βόρειον Ἑλλάδα.

Π Α Ο Ν

Εἰς τὴν πολύτροπον δρᾶσιν τῆς ΠΑΟ ἡ συμβολὴ τῆς Νεολαίας ὑπῆρξεν ὄχι ἁπλῶς σημαντική, ἀλλὰ βαρύτιμος καὶ πρωτοπόρος.

Ἀντιθέτως μὲ ὅτι ἀνεφέρθη διὰ τὰς γυναῖκας, ἡ ὅλη δραστηριότης τῆς Νεολαίας ἀνδρικῆς καὶ γυναικείας ὑπήχθη ἐξ ἀρχῆς ὑπὸ ἰδίαν διεύθυνσιν, ἐξαρτωμένην ἀπὸ τὰς τοπικὰς διοικήσεις καὶ τὰ συντονιστικὰ κέντρα.

Εἰς τὴν Κεντρικὴν Διοίκησιν, ἐσχηματίσθη ἐπίσης ειδικὴ Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ ἐξαρτωμένη ἀπὸ τὸ εἰδικὸν Ἐπιτελικὸν Γραφεῖον τῆς ὀργανώσεως. Ἐπὶ κεφαλῆς τῆς Ἐπιτροπῆς ὁ Ὑποδιευθυντὴς τοῦ ΙΚΑ Κων)νος Σαμαρᾶς. Γόνος Πατριαρχικῆς οἰκογενείας ὁ ἐξαίρετος αὐτὸς Μακεδών, ἐπέδειξεν ὑψηλὸν ἐθνικὸν φρόνημα. Ἀποφασιστικὸς καὶ τολμηρὸς Ἕλλην, ἐρριψοκινδύνευσε πολλάκις καὶ προσήνεγκεν ἐξαιρέτους ὑπηρεσίας εἰς τὴν Πατρίδα.

ΤΟΠΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ

Ἀπὸ τὰ τοπικὰ κέντρα ἡ σοβαρωτέρα δρᾶσις τῆς ΠΑΟΝ ἐξεδηλώθη κυρίως εἰς ΦΛΩΡΙΝΑΝ — ΒΕΡΡΟΙΑΝ — ΕΔΕΣΣΑΝ — ΠΕΡΙΟΧΗΝ ΚΙΛΚΙΣ. Βεβαίως ἐπὶ κεφαλῆς τῆς ὅλης δραστηριότητος ἡ ὀργάνωσις ΠΑΟΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ.

Εἰς ΦΛΩΡΙΝΑΝ ἡ ὀργάνωσις τῆς Ἑλληνικῆς νεότητος ὑπῆρξεν ἀρχικῶς αὐθόρμητος καὶ μὲ πρωτοβουλίαν τῶν μαθητῶν τῶν ἀνωτέρων τάξεων τοῦ Γυμνασίου.

Βασικὴ δραστηριότης των αἱ ἐθνικαὶ ἐκδηλώσεις ὡς ἡ ἀνάρτησις τῆς Ἑλληνικῆς Σημαίας ἐν ἐπισήμῳ τελετῇ, παρελάσεις κατὰ τὰς Ἐθνικὰς ἐπετείους, χορωδίαι καὶ ὁμιλίαι κατὰ τῶν Βουλγαρικῶν ἀσχημιῶν καὶ ἐπιδιώξεων.

Ὅταν ὁλόκληρος ἡ αὐθόρμητος καὶ ἐνθουσιώδης αὐτὴ ὀργάνωσις τῶν μαθητῶν τῆς ΦΛΩΡΙΝΗΣ ὑπήχθη ὑπὸ τὴν κατεύθυνσιν τῆς Ἐπιτροπῆς τῆς ΠΑΟ ἦτο φυσικόν, ὑπὸ τὴν καθοδήγησιν τῶν πεπειραμένων μελῶν της, ἐν πολλοῖς παλαιῶν Μακεδονομά-

ΣΑΜΑΡΑΣ ΚΩΝ)ΝΤΙΝΟΣ
τοῦ Νικολάου
Στέλεχος τῆς ΠΑΟ καὶ Διευθυντὴς τοῦ Κεντρικοῦ Ἐπιτελικοῦ Γραφείου τῆς Π.Α.Ο.Ν.

χων, ἡ ὅλη δραστηριοποίησις νὰ γίνῃ περισσότερον μεθοδικὴ καὶ ἀποδοτική. Πρέπει νὰ ὁμολογηθῇ ὅτι ὁλόκληρος ἡ Νεολαία τῆς ΦΛΩΡΙΝΗΣ ἦτο ἑνιαία καὶ ἀδιάσπαστος κατὰ ἐθνικὰς ὀργανώσεις, ἀποφευγομένης τῆς χρησιμοποιήσεως τοῦ τίτλου τῆς ΠΑΟΝ.

Ἀπεκαλεῖτο γενικῶς ΕΘΝΙΚΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΝΕΟΛΑΙΑ. Ἐν τούτοις ἡ καθοδήγησίς της καὶ ἐν πολλοῖς τὰ ὑλικὰ μέσα, ἦσαν τῆς ΠΑΟ.

Περισσότερον λεπτομερῶς ἐξιστορεῖται ἡ ἀξιοθαύμαστος ὄντως δρᾶσις τῆς Νεολαίας ΦΛΩΡΙΝΗΣ εἰς τὸ εἰδικὸν κεφάλαιον τῆς ἀντιβουλγαρικῆς προπαγάνδας.

Μεγάλην δραστηριοποίησιν καὶ ἀπόδοσιν, παρουσίασε καὶ ἡ Νεολαία ΒΕΡΡΟΙΑΣ, αὕτη μάλιστα ὑπὸ τὸν συγκεκριμένον καὶ σαφῆ τίτλον τῆς ΠΑΟΝ. Ὁμοίως ἡ Νεολαία ΕΔΕΣΣΗΣ.

Λόγῳ τοῦ ὅτι ἡ περιοχὴ ἀπετέλεσε τὸ ἐπίκεντρον τοῦ ἀγῶνος καὶ μετεβλήθη ταχέως εἰς ἐπίκεντρον τοῦ ἀδιαλλάκτου ἀνταγωνισμοῦ μεταξὺ ΠΑΟ καὶ ΕΑΜ—ΕΛΑΣ ἡ δραστηριότης τῆς ΠΑΟΝ ΒΕΡΡΟΙΑΣ ἐξαρτωμένη καὶ κατευθυνομένη ἐκ τοῦ Συντονιστικοῦ Κέντρου, ταχέως ἐπεξετάθη πρὸς πολλαπλᾶς κατευθύνσεις, ὡς:

• Διανομὴν δελτίων καὶ προκηρύξεων, ἀναγραφὴν συνθημάτων, μαχητικὴν δρᾶσιν κατὰ ξένων ἀνθελληνικῶν προπαγανδῶν ἐν ἀρχῇ καὶ ἐν συνεχείᾳ καὶ κατὰ τῆς κομμουνιστικῆς ΕΠΟΝ. Ἐπίσης καθήκοντα συνδέσμου μὲ τὰ ἔνοπλα τμήματα, ἀποστολὴν μεταφορᾶς ὑλικῶν, διακομιδῆς τραυματιῶν, ἀκόμα ἐν συνεχείᾳ καὶ συμμετοχῆς εἰς τὴν μάχην ἐφ' ὅσον τυχὸν μέλη τῆς ΠΑΟΝ εὑρίσκοντο μὲ κάποιαν ἀποστολὴν εἰς τὸ δεχόμενον τὴν ἐπίθεσιν τμῆμα. Γενικῶς ἡ δραστηριότης καὶ ἡ ἀπόδοσις τῆς ΠΑΟΝ ΒΕΡΡΟΙΑΣ ὑπῆρξε παντοῦ πολύτιμος καὶ ἀξία θαυμασμοῦ καὶ ἐξάρσεως. Ἐξ ἴσου σημαντικὴ ὑπῆρξε καὶ ἡ Νεολαία ΕΔΕΣΣΗΣ.

Εἰς τὴν περιοχὴν ΚΙΛΚΙΣ ὁ Λοχαγὸς ΣΤΑΜΑΤΟΠΟΥΛΟΣ ὅταν ὠργάνωσε ἀρχικῶς τὸ Π.Κ.Π. μὲ ἕδραν τὴν ΚΑΣΤΑΝΟΥΣΑΝ εἶχε νὰ ἀντιμετωπίσῃ μίαν ἐξόχως δύσκολον περιοχήν, εἰς τὴν ὁποίαν ἀπὸ τῆς περιόδου τοῦ μεσοπολέμου, ἡ Κομμουνιστικὴ δραστηριότης εἶχεν ἐκδηλωθῆ πολὺ ἔντονος καὶ ἡ νεολαία εἶχε προσβληθῆ ὅπως ἦτο φυσικὸν ἀπὸ τὸ διεθνιστικὸν μικρόβιον.

Ὁ Λοχαγὸς ΣΤΑΜΑΤΟΠΟΥΛΟΣ ἐξαίρετος ἀξιωματικὸς καὶ θερμὸς Ἕλλην ἐπεζήτησε τὴν συνεργασίαν ὅλων τῶν δυναμένων νὰ δράσωσι ὑπαλλήλων, ἀξιωματικῶν, ἐπιστημόνων, διδασκάλων καὶ δύναται νὰ θεωρηθῆ ὅτι ἀσχέτως πάσης ἄλλης ἐπιδράσεως εἰς τὸν τομέα τοῦτον τὰ ἀποτελέσματα ἦσαν καταπληκτικά. Ἤλλαξε κυριολεκτικῶς ἡ ἀναλογικὴ διάρθρωσις τῆς ἐθνικῆς τοποθετήσεως τῶν κατοίκων τοῦ ΚΙΛΚΙΣ καὶ ἰδίως τῆς Νεολαίας.

Τὸ ΕΑΜ ὑπελόγιζε εἰς μίαν σοβαρωτάτην ΕΠΟΝ καὶ εὑρέθη πρὸ μιᾶς ὀγκώδους ΠΑΟΝ. Ἡ ἀποστολὴ τῆς ΠΑΟΝ ΚΙΛΚΙΣ ὑπῆρξε πολλαπλῆ ὅπως καὶ εἰς τὴν ΕΔΕΣΣΑΝ — ΒΕΡΟΙΑΝ καὶ ἐπίσης ἐξόχως ἀποδοτική.

• Καὶ εἰς τὰς ἄλλας Ἐπιτροπὰς καὶ εἰς τὰ Κέντρα δραστηριότητος τῆς ΠΑΟ εἶχον ὀργανωθῆ παραρτήματα τῆς ΠΑΟΝ μὲ τὴν αὐτὴν πολλαπλῆν ἀποστολὴν καὶ τὰ ἐξαίρετα ἀποτελέσματα.

ΚΕΝΤΡΟΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Βεβαίως τὸ ἐπίκεντρον πάσης ἀνθελληνικῆς δραστηριότητος ἦτο ἡ Θεσ)νίκη καὶ εἶναι φυσικὸν ὅτι ἐκεῖ ἀνεπτύχθη ἀντιστοίχως καὶ τὸ ἐπίκεντρον πάσης μορφῆς ἀντιστάσεως. Ἡ Θεσ)νίκη ἦτοι:

• Ἡ ἕδρα τῆς ἀνωτέρας Διοικήσεως τῶν καταχτητῶν, καὶ ὁ χῶρος διελεύσεως, μετακινήσεων μεταφορῶν.

• Τὸ ρυθμιστικὸν κέντρον τῶν ἀνθελληνικῶν ἐνεργειῶν αἵτινες εἶχον βλέψεις ἐπὶ

τῶν Ἑλληνικῶν ἐδαφῶν ἢ ὁπωσδήποτε ἐπεδίωκον τὴν διάσπασιν τῆς ἐθνικῆς ἑνότητος.

Ἡ Βουλγαρικὴ καὶ ἡ Ρουμανικὴ προπαγάνδα εἶχον ὡς βάσιν καὶ ὁρμητήριον τῶν ἐνεργειῶν των τὴν Θεσ)κην.

● Τέλος ὅταν παρουσιάσθη καὶ σὺν τῷ χρόνῳ ἐθέριεψεν ὁ ἄλλος μεγάλος κίνδυνος, ὁ ὑπὸ προσωπεῖον ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΜΟΣ πάλιν εἰς τὴν Θεσ)νίκην ἐτοποθετήθη τὸ βάρος τῶν ἐνεργειῶν του.

Ἡ Διοίκησις τῆς ΠΑΟ ἔπρεπε νὰ στρέψῃ τὴν προσοχήν της καὶ πρὸς τοὺς τρεῖς τομεῖς τῆς ἐχθρικῆς δραστηριότητος:

● Κατὰ τῶν καταχτητῶν.

● Τοῦ Βουλγαρισμοῦ ἰδιαζόντως καὶ δευτερευόντως τοῦ Ρουμανισμοῦ.

● Τέλος τοῦ Ξενοκινήτου Κομμουνισμοῦ.

Ἡ Νεολαία ἐκινήθη ἐντόνως καὶ πρὸς τὰς τρεῖς κατευθύνσεις συνεργασθεῖσα στενῶς καὶ μὲ τὰς Νεολαίας τῶν δύο ἄλλων ἐθνικῶν ὀργανώσεων ΕΔΕΣ καὶ ΠΕΚ. Νεολαία τῆς ΕΚΚΑ δὲν ὑπῆρχεν.

Ἀπὸ ἀπόψεως χωροταξικῆς διανομῆς ἡ περιοχὴ διηρέθη εἰς τρεῖς τομεῖς: Τὸν Κεντρικόν, τὸν Ἀνατολικὸν καὶ εἰδικῶς τὸν τομέα τοῦ Πανεπιστημίου.

Ὑπῆρξεν ἀκόμη μία μικρὰ ὁμὰς ἡ ὁποία ἐχρησιμοποιήθη εἰδικῶς ὡς συνταχτικὸν προσωπικὸν τοῦ ἐπισήμου ὀργάνου τῆς ὀργανώσεώς τῆς Ε.Μ.Ε. ὑπὸ τὴν ἄμεσον κατεύθυνσιν τοῦ ὑπευθύνου τῆς ἐκδόσεως καὶ συντάξεως τῶν ἐντύπων ἀνωτέρου Ἐπιμελοῦς Ἀξιωματικοῦ τῆς Διοικήσεως τῆς ὀργανώσεως.

ΚΕΝΤΡΙΚΟΣ ΤΟΜΕΥΣ

Πέντε νέοι τῆς Θεσσαλονίκης, οἱ ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΕΤΑΝΗΣ, ΙΩΑΝΝΗΣ ΤΟΛΙΔΗΣ, ΚΩΝ)ΝΟΣ ΠΑΠΑΔΕΛΗΣ, ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ καὶ ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΑΡΒΑΝΗΣ, συμμαθηταὶ καὶ φίλοι μεταξύ των, βαρέως φέροντες τὴν ὑποστολὴν τῆς Ἑλληνικῆς Σημαίας ἐκ τοῦ ΛΕΥΚΟΥ ΠΥΡΓΟΥ τῆς πόλεώς των καὶ τὴν ἀνύψωσιν εἰς τὴν θέσιν της, τῆς Γερμανικῆς τοιαύτης μὲ τὴν Σβάστικα, συνέρχονται αὐθημερὸν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Νικολάου Πετάνη καὶ ὁρκίζονται νὰ ἀρχίσουν ἀμέσως ἀγῶνα κατὰ τῶν Καταχτητῶν.

Πρὸς τοῦτο ἀποφασίζουν νὰ ρίψουν καὶ τοιχοκολλήσουν, τὴν πρώτην νύκτα τῆς Γερμανικῆς κατοχῆς, πολυγραφημένην προκήρυξιν, καλοῦντες ὅλους τοὺς Ἕλληνας εἰς ὁλοκληρωτικὴν ἀντίστασιν ἐναντίον τῶν καταχτητῶν.

Ἡ ὁμὰς εἶχεν ἐξασφαλίσει, τὸν πολύγραφον καὶ τὴν πρώτην ὕλην, ἐκ τῆς διαλυθείσης ἐν τῷ μεταξὺ ἀπὸ τῆς προηγουμένης ἡμέρας, Α 138 Μαθητικῆς φάλαγγος τῆς ΕΟΝ.

Ἡ προκήρυξις ὑπὸ τὸν τίτλον «ΝΙΚΑΣ» ἐξετυπώθη ἐν τάχει, εἰς 2.000 ἀντίτυπα καὶ ἐρρίφθη καὶ ἐτοιχοκολλήθη, τὴν ἰδίαν νύκτα τῆς 10ης Ἀπριλίου 1941, εἰς τὰ κεντρικὰ σημεῖα τῆς πόλεως Θεσσαλονίκης.

Ὁ συνθηματικὸς τίτλος τῆς ὁμάδος «Ν.Ι.Κ.Α.Σ.», οὐδὲν ἕτερον ἐσήμαινε, ὡς ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι ἡ σύνθεσίς του προῆλθεν ἐκ τῶν ἀρχικῶν γραμμάτων τοῦ μικροῦ ὀνόματος τῆς πενταμελοῦς ἡγετικῆς ὁμάδος καὶ μόνον τὸ τελευταῖον γράμμα τοῦ τίτλου, ἐλήφθη ἐκ τοῦ πρώτου γράμματος τοῦ ἐπωνύμου τοῦ Γεωργίου Σαρβάνη «Σ», χάριν εὐφωνίας.

Ἡ ἐν λόγῳ πρώτη ἀντιστασιακὴ ὁμὰς «Ν.Ι.Κ.Α.Σ.», διαθέτουσα ὡς μόνον ἐφόδιον τὴν πατριωτικὴν φλόγα τῆς νεότητός της, ἐπεδόθη εἰς πλείστας ὅσας ριψοκινδύνους ἀποστολάς.

Ἦλθεν εἰς ἐπαφὴν μὲ διαφόρους γνωστοὺς ἐθνικοὺς ἀγωνιστάς, ἰδίᾳ Μακεδονομάχους καὶ πρὸς πᾶσαν κατεύθυνσιν, ἀνεζήτησε κατάλληλον ἀντιστασιακὸν ἡγέτην, μὲ πρόθεσιν ὀργανώσεως καὶ διεξαγωγῆς ἀκόμη καὶ ἐνόπλου ἀγῶνος κατὰ τῶν καταχτητῶν. Συνεκέντρωσε πρὸς τοῦτο καὶ ἀπέ-

κρυψε μικροποσότητας ὁπλισμοῦ καὶ ἐμύησεν εἰς τὸ πνεῦμα της, πολλοὺς νέους ἐκ Θεσσαλονίκης καὶ προαστίων αὐτῆς.

Ἀνεζήτησε καὶ ἔλαβε, μικρὰν ἀρχικῶς, οἰκονομικὴν βοήθειαν, τῇ συστάσει τοῦ Μακεδονομάχου Στρατηγοῦ ΚΑΚΑΒΟΥ ἐκ μέρους εὐπόρων σχετικῶς συμπατριωτῶν, διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν στοιχειωδῶν ἀναγκῶν της.

Προέβη πολλάκις εἰς τὴν ἐκτύπωσιν προκυρήξεων, εἰς τὸ τυπογραφεῖον τοῦ Μιχαὴλ Τριανταφύλλου, τὸ ὁποῖον διηύθυνεν ὁ ἐκ τῶν υἱῶν του Ὄλυμπος, τοῦ ἑτέρου υἱοῦ του Περσέως, μετασχόντος εἰς ἑτέρας ἀποστολὰς τῆς Ὀργανώσεως καὶ ἐνταθέντος βραδύτερον, εἰς τὰ ἔνοπλα τμήματα τῆς Π.Α.Ο.

ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ ΟΛΥΜΠΟΣ
Τυπογράφος

Ἐπέτυχεν τὴν στρατολογίαν καὶ ἔνταξιν εἰς τὴν Ὀργάνωσιν ὡς στελεχῶν αὐτῆς, τῶν: Ἀνδρέα Πετάνη, Ἰωάννου Βολιώτη, Γεωργίου Βολιώτη, Δημητρίου Σιμιτζῆ, Νικολάου Τσάκα, Πέτρου Νιαρχάκου, Ἰωάννου Χουλιβάτου, Τιμολέοντος Φραγκάκη, Ἀγησιλάου Μπάρλα, Βύρωνος Παναγιωτίδη ἐκτελεσθέντος τὴν ἄνοιξιν 1944 ὑπὸ τῆς ΟΠΛΑ, Χαραλαμπίδη ἐκ Λαγκαδᾶ, ἐκτελεσθέντος τὴν ἄνοιξιν 1944, ὑπὸ τῶν ἐνόπλων τοῦ προδότου καὶ ἐκτελεσθέντος βραδύτερον ΠΟΥΛΟΥ, ὡς καὶ ἄλλων δεκάδων στελεχῶν καὶ μελῶν.

Ἡ ὅλη δραστηριότης τῆς ὁμάδος Ν.Ι.Κ.Α.Σ., ἀνεπτύχθη καὶ διήρκεσε μέχρι τέλους Ἰουλίου 1941, ὅτε οἱ ἐπικεφαλῆς της διέγνωσαν πλήρως ὅτι τὸ βάρος ἑνὸς τόσον μεγάλου εἰς σύλληψιν καὶ ἔκτασιν ἀγῶνος, δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ἀχθῇ εἰς πέρας, διὰ τῶν μικρῶν εἰς δυνατότητας καὶ πεῖραν δυνάμεών των καὶ οὕτω ἀπεφασίσθη ἡ συλλογικὴ ἔνταξίς της, εἰς τὴν ἐν τῷ μεταξὺ ἱδρυθεῖσαν Ὀργάνωσιν ΥΒΕ (Ὑπερασπισταὶ Βορείου Ἑλλάδος) καὶ ἀκολούθως εἰς τὴν ΠΑΟ, ἀποτελέσαντες καὶ τὸν βασικὸν πυρῆνα τῶν στελεχῶν τῆς ΠΑΟΝ τοῦ Κεντρικοῦ Τομέως.

Εἰς τὸν Κεντρικὸν τομέα ἀρχηγὸς τῆς ΠΑΟΝ ὡρίσθη ὁ Ἀστέριος Φαρόπουλος, ἔφεδρος ὑπολοχαγός, ὑπάλληλος τῆς Διευθύνσεως Δασῶν τῆς τότε Γενικῆς Διοικήσεως Μακεδονίας. Ὁ Φαρόπουλος μὲ τὸν φλογερὸν πατριωτισμόν του, τὸν ἐνθουσιασμὸν καὶ τὴν ἱκανότητά του, κατώρθωσε νὰ δημιουργήσῃ τρεῖς ὁμάδας φανατικῶν ἀγωνιστῶν καὶ νὰ ἐμπνεύσῃ τὴν πίστιν εἰς τὸν ἀγῶνα τὴν μαχητικότητα καὶ κυρίως τὸ πνεῦμα τῆς θυσίας.

Αἱ ὁμάδες του ἐξετέλουν μὲ αὐτοθυσίαν ὅλας τὰς ἐπικινδύνους ἀποστολὰς καὶ ἐπρωτοστάτουν πάντοτε εἰς πᾶσαν μορφὴν ἀντιδραστικῆς ἐκδηλώσεως, κατὰ τῶν Κατακτητῶν, τοῦ Βουλγαρικοῦ Κομιτάτου καὶ τοῦ ΕΑΜ—ΕΛΑΣ—ΕΠΟΝ.

Μὲ κίνδυνον νὰ συλληφθοῦν ἀπὸ τὰ ὄργανα τῆς ΓΚΕΣΤΑΠΩ διένειμον τὰ ἔντυπα τῆς ΠΑΟ, ἔγραφον συνθήματα εἰς ὁλό-

Στιγμιότυπον τῶν 4 ἐκ τῶν πρωτοπόρων τῆς ΠΑΟΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ. Ἐξ ἀριστερῶν πρὸς τὰ δεξιὰ διακρίνονται κατὰ σειρὰν ὄρθιοι: 1) ΤΟΛΙΔΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ ἐκ Θεσσαλονίκης, 2) ΚΕΝΕΘ ΜΠΕΛΙΟΝ ΣΑΚΛΕΥ·, Ἄγγλος ἀντισμήναρχος, ἀποκοπεὶς ἐκ τῆς μονάδος του κατὰ τὴν ὑποχώρησιν καὶ διαχωθεὶς ὑπὸ τῆς ΠΑΟΝ 3) ΠΑΠΑΔΕΛΗΣ ΚΩΝ)ΝΟΣ ἐκ Κοζάνης. Καθήμενοι: ΣΑΡΒΑΝΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ, ἐκ Θεσ)νίκης, 2) ΠΕΤΑΝΗΣ ΝΙΟΛΑΟΣ, ἐκ Θεσ)νίκης.

George, Sarvanis.
always to be
remembered by.
Kenneth Sackley
Salonika
4 Mount View 25.4.43
K.B.S.
Ospringe
Faversham
Kent England.

ΦΩΤΟΤΥΠΙΑ ΑΥΤΟΓΡΑΦΟΥ
τοῦ Ἄγγλου Ἀξ)κοῦ ΚΕΝΕΘ ΜΠΕΛΙΟΝ
ΣΑΚΛΕΥ· πρὸς τοὺς προστάτας του

κληρον τὸν τομέα, παρηκολούθουν τὰς κινήσεις τῶν Μονάδων τῶν Κατακτητῶν καὶ διωχέτευον τὰς καταλλήλους καὶ χρησίμους πληροφορίας εἰς τὰς εἰδικὰς Ὑπηρεσίας τῆς ὀργανώσεως,

Καθ' ὃν χρόνον ἡ ΠΑΟ δὲν διέθετε ἀκόμη ἰδικόν της τυπογραφεῖον, ἡ Νεολαία τοῦ Κεντρικοῦ τομέως μὲ μυρίους κινδύνους ἐξασφαλίσασα πολύγραφον, συνέτασσε μόνη της τὰς προκηρύξεις τὰς ὁποίας ἐπολυγράφει καὶ διένειμεν εἰς ὁλόκληρον τὴν πόλιν. Ἐν συνεχείᾳ παρηκολούθει τὰς ἐκπομπὰς τοῦ Λονδίνου, συνέτασσε δελτία πληροφοριῶν τὰ ὁποῖα ἐπίσης διένειμε καὶ ἐνίοτε ἐτοιχοκόλλει. Ἡ δραστηριότης αὕτη παρηκολουθεῖτο ἀγρύπνως καὶ ὑπὸ τῆς ΕΠΟΝ ἡ ὁποία μὲ τὰς γνωστάς της μεθόδους, προσεπάθει ν' ἀντιδράσῃ, ἐνῷ ἐπανειλημμένως ἐπεχείρησε νὰ χρησιμοποιήσῃ καὶ τὴν μέθοδον τῆς δολοφονίας. Ἡ ΠΑΟΝ μὲ ἐπικεφαλῆς τὸν ἀρχηγόν της παρέμεινεν ἀνενδότως μαχητικὴ καὶ ἡ ΕΠΟΝ τὴν εὕρισκε παντοῦ ἀντιμέτωπον.

Ἡ Ὀργάνωσις τῆς Νεολαίας Κεντρικοῦ τομέως, πλέον τῆς ἐκδοτικῆς αὐτῆς προσπαθείας δι' ἐνημερωτικῶν δελτίων, προκηρύξεων καὶ μικροῦ σχήματος ἐφημερίδος (ΙΕΡΟΛΟΧΙΤΗΣ), ἐναντίον τῶν κατακτητῶν ἀνέπτυξε καὶ περαιτέρω δρᾶσιν, καλύπτουσα τοὺς τομεῖς τῶν πληροφοριῶν πάσης φύσεως (μετακινήσεις Μονάδων, Μεταφοραὶ Ἐφοδίων, ἔργα ὑποδομῆς, ὀχυρώσεως, σχέδια ἐνεργείας κλπ.) ὡς καὶ τὴν διαβίβασιν τῶν πληροφοριῶν διὰ τῶν διαφόρων δικτύων Α/Σ, πρὸς τὸ Στρατηγεῖον Μέσης Ἀνατολῆς.

Συνεπείᾳ τῆς δράσεως ταύτης, ἡ ΠΑΟΝ Κεντρικοῦ Τομέως συνειργάσθη στενῶς εἰς τὸν τομέα τῶν πληροφοριῶν, τῇ ἐγκρίσει τῆς Ὀργανώσεως, μετὰ τῶν Στρατιωτικῶν Συνδέσμων τοῦ ΣΜΑ (Ὑποσμηναγὸν Ἀνδρέαν Βασιλειάδην, Ἴλαρχον Στεφανίδην, Ἄγγλον Ταγ)χην ΚΟΡΦ τῆς ὑπηρεσίας

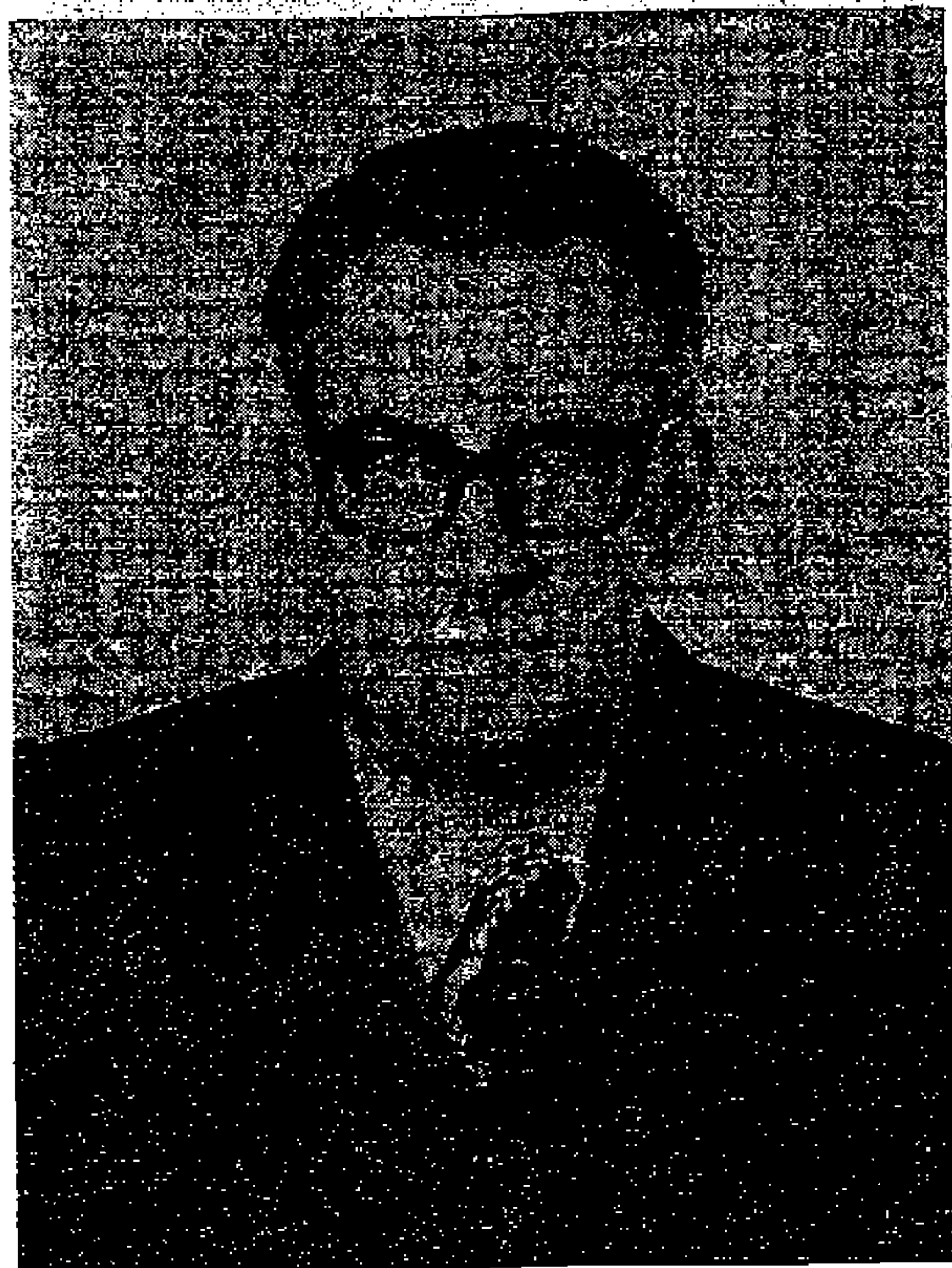
I.S.9), ὡς ἐπίσης καὶ τῶν Στρατιωτικῶν συνδέσμων τῆς Ὀργανώσεως ΠΑΟ.

Μετέσχεν ἐπίσης ἡ ΠΑΟΝ / Κεντρικοῦ τομέως, εἰς ἐνεργείας διαπράξεως σαμποτάζ — ἰδιαίτερα ἐντὸς τοῦ Λιμένος Θεσσαλονίκης —, τὴν ἀπελευθέρωσιν Ἄγγλων αἰχμαλώτων πολέμου καὶ τὴν φυγάδευσιν των εἰς τὴν Μέσην Ἀνατολήν, ὡς τοῦ Ἀντισμηνάρχου Κένεθ Μπέλσον Σάκλεϋ ἐκ Λονδίνου, τὴν προώθησιν καὶ φυγάδευσιν εἰς τὴν Μέσην Ἀνατολὴν τῶν ἐπιθυμούντων μελῶν τῆς Ὀργανώσεως ὅπως καταταγοῦν εἰς τὸν τακτικὸν Ἑλληνικὸν Στρατόν, διὰ στενῆς συνεργασίας τῶν μελῶν τῆς Ὀργανώσεως ΠΑΟ ὑπὸ τὸν ἴλαρχον Στεφανίδη, τοῦ χωρίου Νικήτη Χαλκιδικῆς.

Εἰς τὴν δρᾶσιν τῆς ΠΑΟΝ / Κεντρικὸς Τομεύς, δέον νὰ προσμετρηθῇ, μία ἐκ τῶν σημαντικῶν ἐπιτυχιῶν ποὺ ἔχει νὰ ἐπιδείξῃ ἡ Ἐθνικὴ Ἀντίστασις κατὰ τῶν κατακτητῶν. Πρόκειται, διὰ τὴν καταβύθισιν τοῦ κατασχεθέντος ὑπὸ τῶν Γερμανῶν, Γαλλικοῦ ὑπερωκεανείου «ΘΕΟΦΙΛΟΣ ΓΚΩΤΙΕ», χωρητικότητος 32.000 τ. ὡς εἰς τὸ εἰδικὸν κεφάλαιον περὶ «δολιοφθορῶν» ἀναφέρεται.

Εἰς τὸν Κεντρικὸν τομέα, στελέχη τῆς Νεολαίας, ἄξια ἰδιαιτέρας διαμνημονεύσεσεως, λόγῳ τῆς ἐξαιρέτου δράσεώς των, ἡ ὁποία ἤγγιζε πολλάκις τὰ ὅρια τῆς παράφρονος ἐνεργείας κατὰ τῶν κατακτητῶν, ὑπῆρξαν οἱ ἀδελφοὶ Ὄλυμπος καὶ Περσεὺς Τριανταφύλλου, οἱ ἀδελφοὶ Θεόδωρος καὶ Κων)νος Σειράς, ὁ Κων)νος Τζορμπατζάκος, ὁ Φιλοκτήμων Πεταλᾶς ,οἱ ἀδελφοὶ Τσιγαρίδα, ὁ Σταμούλης Φιλήμων, ὁ Δημήτρος Πιτσιγκώνης, ὁ Ἰωάννης Ἀργυρόπουλος, ὁ Ὀκτάβιος Καραγιάννης, ὁ Ἀθανάσιος Ἀργυρόπουλος, ὁ Ἰωάννης Δρακόπουλος, υἱὸς τοῦ Στρατηγοῦ Γεωργίου Δρακοπούλου, ὁ Παρμενίων Παπαθανασίου υἱὸς τοῦ Ταξίαρχου Ἰωάννου Παπαθανασίου, ὁ Γεώργιος Παπουτσόπουλος, ὁ Κλεισάρης, φονευθεὶς κατὰ τὸν Συμμοριτοπόλεμον, υἱὸς τοῦ ἀγρίως ἐκτελεσθέντος ὑπὸ τῶν Κομμουνιστῶν Ν. Κλεισάρη, ὁ Γεώργιος Βουλγαρόπουλος, ὁ ὁποῖος βραδύτερον ἐνετάχθη εἰς τὰ ἔνοπλα τμήματα, ὁ Γρηγόρης Παπαγρηγορίου καὶ πολλοὶ ἄλλοι.

2ον Ἐπίσης μετὰ τῆς ΠΑΟΝ Κεντρικοῦ τομέως συνειργάσθησαν στενὰ καὶ εἶχον ἐξαίρετον δρᾶσιν, ἀνήκοντες ὅμως εἰς τὰ στελέχη τοῦ ΠΑΤΡΙΩΤΙΚΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΚΟΜΙΤΑΤΟΥ (ΠΕΚ) οἱ Ἀπόστολος Ἀηδονᾶς, Ἰωάννης Ἀναγνωστόπουλος, Χαράλαμπος Τζόβας, Μιχαὴλ καὶ Νικόλαος Τσιτσικλῆς, Λέανδρος Βαζάκας, Βασίλειος

ΤΣΙΤΣΙΚΛΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ
Δικηγόρος

Ριζόπουλος, Γρηγόριος Ζλατάνος, Μερκούριος Παπαμιχαήλ, Ἀθανάσιος Ἰωαννίδης, Θεόδωρος Βασματζῆς, Ἰωάννης Κανάκης, Φρίξος Μανδαμαδιώτης, Ἰωάννης Ἀργυρόπουλος καὶ ἄλλοι.

Ἡ ἐν γένει πολυσχιδὴς δραστηριότης τῆς ΠΑΟΝ) Κεντρικοῦ τομέως, ἦτο φυσικὸν νὰ προκαλέσῃ τὰς ἀντιδράσεις τόσον τῶν Κομμουνιστῶν ὅσον καὶ τῶν προδοτῶν συνεργατῶν τῶν Γερμανῶν καὶ μάλιστα κατὰ τῶν δραστηριωτέρων μελῶν τῆς Ὀργανώσεως. Οὕτω:

Τὸν Μάϊον τοῦ 1944, δολοφονεῖται ὑπὸ τῆς ΟΠΛΑ, ὁ ἐκ τῶν μελῶν τῆς ΠΑΟΝ, ΒΥΡΩΝ ΠΑΝΑΓΙΩΤΙΔΗΣ, ἐκ Δράμας, εἰς τὸν συνοικισμὸν Ἁγίας Φωτεινῆς.

ΙΩΑΝΝΗΣ Ι. ΔΡΑΚΟΠΟΥΛΟΣ
Ἀντιπλοίαρχος Π.Ν. Ἰατρὸς

Τὸ Ἰούνιον τοῦ 1944, ἐκτελεῖται ὑπὸ ἀνδρῶν τοῦ ΠΟΥΛΟΥ, πλησίον τοῦ Πανεπιστημίου, ὁ ἐκ τῶν μελῶν τοῦ ΙΕΡΟΥ ΛΟΧΟΥ τοῦ Πανεπιστημίου καὶ τῆς ΠΑΟΝ, ΧΑΡΑΛΑΜΠΙΔΗΣ ἐκ Λαγκαδᾶ, λόγῳ τῆς ἐξαιρέτου ἀντιστασιακῆς αὐτοῦ δράσεως.

Τὸν Μάρτιον τοῦ 1944, εἰδοποιεῖται ὁ ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΕΤΑΝΗΣ ὑπὸ τῆς Δ)σης Ἐπιτροπῆς τῆς ΠΑΟ, νὰ συναντηθῇ μὲ ἐκπρόσωπον τοῦ ΕΑΜ)Θεσσαλονίκης, κατόπιν ἐντολῆς τοῦ ΣΜΑ, μὲ τὸ πρόσχημα τοῦ συντονισμοῦ τῆς δράσεως τοῦ συνόλου τῶν ἀντιστασιακῶν ὀργανώσεων Νεολαίας, τοῦ Πανεπιστημιακοῦ τομέως.

Ἡ συνάντησις πραγματοποιεῖται, εἰς τὸ μέγαρον « ΚΑΡΑΒΑΝ ΣΑΡΑ·Ι· ». Ἀπὸ πλευρᾶς ΕΑΜ, προσέρχονται παρὰ τὰ συμπεφωνημένα, τρία μέλη, τοῦ ἐπικεφαλῆς τούτων, συστηθέντος μὲ τὸ ψευδώνυμον «Νικολαΐδης». Ὁ «Νικολαΐδης», ἀνακοινοῖ εἰς τὸν Πετάνην, ὅτι κατόπιν ἐντολῆς τῆς Μ. Ἀνατολῆς καὶ τῆς Κεντρικῆς Ὀργανώσεως (ΕΑΜ) Ἀθηνῶν, καὶ πρὸς συντονισμὸν τῆς δράσεως τῶν ἀντιστασιακῶν ὀργανώσεων Θεσσαλονίκης, ἔδει νὰ παραδοθῇ εἰς τούτους, πλήρης κατάστασις τῶν μελῶν τῆς ὀργανώσεως ΠΑΟ καὶ ἰδίᾳ τῶν οἰκογενειῶν τῶν διαφυγόντων εἰς τὴν Μ. Ἀνατολήν, προκειμένου νὰ παρασχεθῇ βοήθεια εἰς ταῦτα, διὰ τὴν ἀπερίσπαστον διεξαγωγὴν τοῦ ἀγῶνος καὶ καλλίτερον συντονισμὸν δράσεως.

Τὸ αἴτημα τῶν ἐκπροσώπων τοῦ ΕΑΜ, δὲν ἐκρίθη ἄδολον ὑπὸ τῆς ΠΑΟΝ, δεδομένου ὅτι ἡ ζητουμένη κατάστασις ἔδει νὰ παραδοθῇ ἐσπευσμένως τὸ βραδύτερον ἐντὸς 4 ἡμερῶν καὶ ἄνευ οὐδεμίας ἀναβολῆς.

Καὶ ὄντως, ἐβεβαιώθη ἐντὸς βραχέως χρόνου, ὅτι ἀπέβλεπε τοῦτο ὅπως οἱ Κομμουνισταὶ ἀσκήσουν ψυχολογικὴν πίεσιν ἐπὶ τῶν ὑπηρετούντων εἰς τὴν Μ. Ἀνατολήν, ἐν ὄψει τοῦ προπαρασκευαζομένου τελευταίου κινήματός των, τοῦ μηνὸς Ἀπριλίου, μὲ παράλληλον ἐκφοβισμὸν τῶν ἐνταῦθα διαμενόντων μελῶν τῶν οἰκογενειῶν των.

Τελικῶς ἡ Ὀργάνωσις διὰ τοῦ Πετάνη ἀπέρριψε τὸ αἴτημα τῶν Ἐαμιτῶν καὶ οὗτοι ἀπεφάσισαν τὴν δολοφονίαν τούτου.

Ἡ κατὰ τοῦ Νικολάου Πετάνη δολοφονικὴ ἀπόπειρα κατέστη τελικῶς δυνατὸν νὰ ὑλοποιηθῇ ὑπὸ τῆς ΟΠΛΑ, τὴν 5ην Ὀκτωβρίου 1944, παρὰ τὸ ἄγαλμα τοῦ Ναυάρχου Βότση, ἐπὶ τῆς παραλίας ὑπὸ 2 ἐνόπλων μελῶν αὐτῆς (Παραστάτης - Ἐκτελεστής), οἱ ὁποῖοι ἔρριψαν κατ' αὐτοῦ 5 πυροβολισμοὺς ἐξ ἀποστάσεως 2 μέτρων, μὲ ἀποτέλεσμα τὸν σοβαρὸν τραυματισμόν του. Ἡ διάσωσις τοῦ Πετάνη, μόνον ὡς θαῦμα δύναται νὰ χαρακτηρισθῇ, ὀφειλομένη πλέον τῆς τύχης καὶ εἰς τὸ ἄμεσον ἐνδιαφέρον τοῦ ἐκ τῶν ἡγετικῶν στελεχῶν τῆς ΠΑΟ καὶ ἀρχηγοῦ τῆς Νεολαίας, ἐξαιρέτου ἀγωνιστοῦ Κωνσταντίνου Σαμαρᾶ, ὅστις ἐντὸς ἐλαχίστου χρόνου ἀπέστειλε τὸν χειροῦργον Νεδέλκον (μέλος τῆς ΠΑΟ), ὅστις διενήργησεν ἄμεσον ἐπιτυχῆ ἐπέμβασιν καὶ οὕτω ἐπετεύχθη ἡ διάσωσίς του.

Εἰς τὸν κεντρικὸν τομέα, σημαντικὸν πλῆγμα διὰ τὴν ΠΑΟΝ ὑπῆρξε καὶ ἡ σύλληψις τοῦ ἀρχηγοῦ της ἐφ. ἀνθ)γοῦ Φαροπούλου ὑπὸ τῆς πολιτοφυλακῆς τοῦ ΕΑΜ, ὀλίγον πρὸ τῆς ἀποχωρήσεως τῶν γερμανῶν. Συλληφθεὶς ὁ ἔξοχος ἀγωνιστὴς ΦΑΡΟΠΟΥΛΟΣ, ἐκρατήθη ἐπὶ 10)ήμερον εἰς τὴν διαβόητον ΠΟΡΤΑΡΑΝ — ΕΠΤΑΠΥΡΓΙΟΥ καὶ μετὰ πολυήμερα φρικτὰ βασανιστήρια ἐκρεουργήθη, μεταφερθεὶς εἰς τοὺς πρόποδας ΧΟΡΤΙΑΤΗ.

ΥΠΟΛΟΙΠΟΙ ΤΟΜΕΙΣ

Εἰς τοὺς δύο ἄλλους τομεῖς ἀρχηγὸς τῆς ΠΑΟΝ εἶχεν ὁρισθῇ ὁ Ἀνθυπολοχαγὸς ΦΟΥΡΤΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ. Ὁ κοινὸς οὗτος ἀρχηγὸς ἦτο πανέξυπνος, πολύτροπος, ἐπίμονος, ριψοκίνδυνος καὶ ὅταν αἱ περιστάσεις τὸ ἀπῄτουν ἀδίστακτος. Εἶχεν ἐπισύρει ἐναντίον του τὸ λυσσαλέον μῖσος καὶ τῶν Βουλγάρων καὶ τῶν Κομμουνιστῶν.

Ἐστήθησαν ἐναντίον του ἐπανειλημμένως ἐνέδραι καὶ ἐξεδηλώθησαν τρεῖς δολοφονικαὶ ἀπόπειραι. Χάρις εἰς τὴν ψυχραιμίαν του καὶ τὴν ἐπιδεξιότητά του κατώρθωσε νὰ διασωθῇ.

ΦΟΥΡΤΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
Ἀνθ)γὸς

ΑΝΑΤΟΛΙΚΟΣ ΤΟΜΕΥΣ

Ὁ ΦΟΥΡΤΗΣ ἐχώρισε τὸν Ἀνατολικὸν τομέα ἐκτεινόμενον ἀπὸ τῆς ὁδοῦ Ἐθνικῆς Ἀμύνης ἕως Ντεπὼ εἰς τρεῖς ζώνας:

— Ἁγίας Τριάδος - Ἁγίου Ἰωάννου Χρυσοστόμου - Παπάφειον.

— Ἁγίου Φανουρίου — Τούμπας.

— Μάρκου Μπότσαρη - 25η Μαρτίου - Ντεπώ.

ΖΩΝΗ ΑΓΙΑΣ ΤΡΙΑΔΟΣ

Ὁ πρῶτος πυρὴν τῆς Νεολαίας εἰς τὴν ζώνην ταύτην ὑπῆρξε μία φιλικὴ συντροφιὰ νέων, ἡ ὁποία συνεκεντροῦτο εἰς τὴν οἰκίαν ΛΕΡΒΙΣΗ, ἀμέσως σχεδὸν μετὰ τὴν κατοχὴν καὶ συνεζήτει περὶ τοῦ τρόπου δράσεως κατὰ τῶν κατακτητῶν μὲ πνεῦμα γενικὸν καὶ χωρὶς συγκεκριμένην ἀγωνιστικὴν κατεύθυνσιν.

'Απετελεῖτο ἀπὸ τοὺς τρεῖς ἀδελφοὺς ΔΕΡΒΙΣΗ Χρυσόστομον, 'Αστέριον καὶ Περικλῆν, τοὺς δύο ἀδελφοὺς ΜΑΤΘΑΙΟΥΔΑΚΗ, τὸν Γεώργιον ΜΗΤΑΛΑΝ, τὸν ΔΑΜΙΑΝΟΝ ΒΑΛΑΛΑΝ καὶ ἄλλους προστεθέντας ἐν τῷ μεταξύ. Εἰς τὰς ἀρχὰς τοῦ 1942 ἡ ὁμὰς ἦλθεν εἰς ἐπαφὴν μὲ τὸν 'Ανθυπολοχαγὸν ΦΟΥΡΤΗΝ καὶ ἐτέθη εἰς τὴν διάθεσιν τῆς ΠΑΟ ἐνῶ προσετίθεντο ὁ ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΛΑΤΣΗΣ, ὁ ΙΩΑΝΝΗΣ ΧΑΤΖΗΣ καὶ ἄλλοι τινες τοῦ συνόλου τῶν βασικῶν μελῶν ἀνελθόντος εἰς 15.

'Η δρᾶσις τῆς ὁμάδος ταύτης διετήρησε κάποιαν ἐλαστικότητα καὶ ἀνεξαρτησίαν ἐνεργείας, διότι καὶ ἄμεσον ἐπαφὴν εἶχε μὲ ἄλλα μέλη τῆς ὀργανώσεως καὶ στενὴν συνεργασίαν μὲ ἀντίστοιχον ὁμάδα τοῦ ΕΔΕΣ τῆς ἰδίας περιοχῆς. 'Ο 'Ανθυπολοχαγὸς ΦΟΥΡΤΗΣ διετήρησε τὴν ὅλην κατεύθυνσιν καὶ ἐσυντόνιζε τὰς ἐνεργείας τῆς ὁμάδος μετὰ τῶν ἄλλων ὁμάδων τῆς ΠΑΟΝ τοῦ αὐτοῦ τομέως.

Τὸν 'Οκτώβριον 1942, ἐμυήθη εἰς τὴν ὁμάδα καὶ τὴν ὀργάνωσιν ὑπὸ τοῦ Γεωργίου Ματθαιουδάκη ὁ συμφοιτητής του 'Ισραηλίτης τὸ θρήσκευμα καὶ τὸ γένος, ἀλλὰ λαμπρὸς ἐπίσης Ἕλλην καὶ φανατικὸς ὡς φυσικὸν ἀντιναζιστής, ἀλλὰ ἀκόμη καὶ οἰκονομικῶς πολὺ εὐκατάστατος ὀνόματι ΝΤΙΚ ΧΑΣΣΟΝ. 'Ο ΧΑΣΣΟΝ ἐκάλυπτε ἐφεξῆς τὰς ἀνάγκας τῆς ὁμάδος καὶ ἀπὸ ἄλλων πλευρῶν ἀλλὰ κυρίως εἰς τὰς ἀνάγκας διαφωτιστικοῦ ὑλικοῦ. Ἔφερε ἕνα χειροκίνητον μηχανικὸν πολύγραφον καὶ ἐξησφάλιζε πάντοτε τὸν ἀπαραίτητον ἀριθμὸν μεμβρανῶν χάρτου καὶ μελάνης ποὺ ἐχρειάζετο διὰ τὴν ἔκδοσιν τοῦ δελτίου πληροφοριῶν καὶ τῶν ἑκάστοτε προκηρύξεων.

'Απὸ τότε ἡ ἐκτύπωσις τῶν προκηρύξεων ἦτο τακτικὴ καὶ ἡ ἔκδοσις τοῦ δελτίου εἰδήσεων τοῦ Ραδιοφωνικοῦ Σταθμοῦ τοῦ Λονδίνου καθημερινή.

Τὸν 'Ιανουάριον 1943 ὁ Μιχαὴλ Ματθαιουδάκης ἔφερε εἰς τὴν ὁμάδα τὸν ΓΕΩΡΓΙΟΝ ΣΑΡΒΑΝΗΝ καὶ ταυτόχρονα εἰσηγήθη τὴν μεταφορὰν τοῦ πολυγράφου στὸ σπίτι τοῦ τελευταίου ποὺ εὑρίσκετο εἰς τὴν ὁδὸν 'Αγίου Παντελεήμονος, πλησίον τῆς Καμάρας, ἐνῶ μέχρι τότε ὁ πολύγραφος ἦτο ἐγκατεστημένος εἰς μίαν ἀποθήκην τῆς αὐλῆς τοῦ σπιτιοῦ τοῦ ΧΑΣΣΟΝ.

'Η μεταφορὰ ἐκρίθη ἐπιβεβλημένη διότι εἶχον ἀρχίσει τὰ μέτρα διώξεως ἐναντίον τῶν 'Ισραηλινῶν παρὰ τῶν Γερμανῶν, μὲ συνέπειαν νὰ εἶναι ἔντονος ἡ παρακολούθησις τῆς οἰκίας τοῦ ΧΑΣΣΟΝ. Προεκρίθη διὰ τὴν νέαν ἐγκατάστασιν τοῦ πολυγράφου τὸ σπίτι τοῦ ΣΑΡΒΑΝΗ διότι ἦτο ἀπόκεντρον καὶ πολὺ περισσότερον, διότι ἡ μητέρα του ἀκαταπόνητη ἡρωϊκὴ 'Ελληνίδα, ἦτο παλαιὸν καὶ δραστήριον μέλος καὶ τῆς ὀργανώσεως ΠΑΟ καὶ τῆς Συμμαχικῆς ὀργανώσεως ΖΕΥΣ, ἡ ἰδία δὲ προσεφέρθη διὰ τὴν βοήθειαν καὶ τὴν συγκάλυψιν τῆς ἀγωνιστικῆς προσπαθείας τῆς ΠΑΟΝ.

'Αργότερα ἡ ἐν λόγῳ ὁμὰς συνεδέθη μετὰ τοῦ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΠΕΤΑΝΗ ὁ ὁποῖος ἦτο ὁ 'Υπαρχηγὸς τῆς Νεολαίας εἰς τὸν Κεντρικὸν τομέα, καὶ στοιχεῖον κατ' ἐξοχὴν μαχητικόν, πολύτροπον καὶ ἐνθουσιῶδες.

'Η ἐκδοτικὴ ἐργασία καὶ διανομὴ ἐπροχώρει ἀπρόσκοπτα. Κάθε μέλος τῆς ὁμάδος εἶχεν ἀναλάβει ἕνα ἰδιαίτερο τομέα τῆς διανομῆς.

Παράλληλα ἐνῷ ὁ ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΑΡΒΑΝΗΣ, ὁ ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΕΤΑΝΗΣ καὶ οἱ 'Αδελφοὶ ΜΑΤΘΑΙΟΥΔΑΚΗ εἶχον ἀναλάβει τὴν πολυγράφησιν τῶν προκηρύξεων καὶ τῶν δελτίων, οἱ 'Αδελφοὶ ΔΕΡΒΙΣΗ ἦσαν ὑπεύθυνοι διὰ τὴν ἀναγραφὴν τῶν συνθημάτων εἰς τοὺς τοίχους, μὲ συνεργεῖα ποὺ ἀπετελοῦντο ἀπὸ ἄλλους νέους τῆς ὁμάδος.

Τὸν 'Απρίλιον τοῦ 1943 ἐφυγαδεύθη εἰς τὴν 'Αθήνα ὁ ΧΑΣΣΟΝ ἀφοῦ προηγου-

μένως ἐφωδίασε τὸν πολύγραφον μὲ ἀρκετὸ ἀπόθεμα χάρτου.

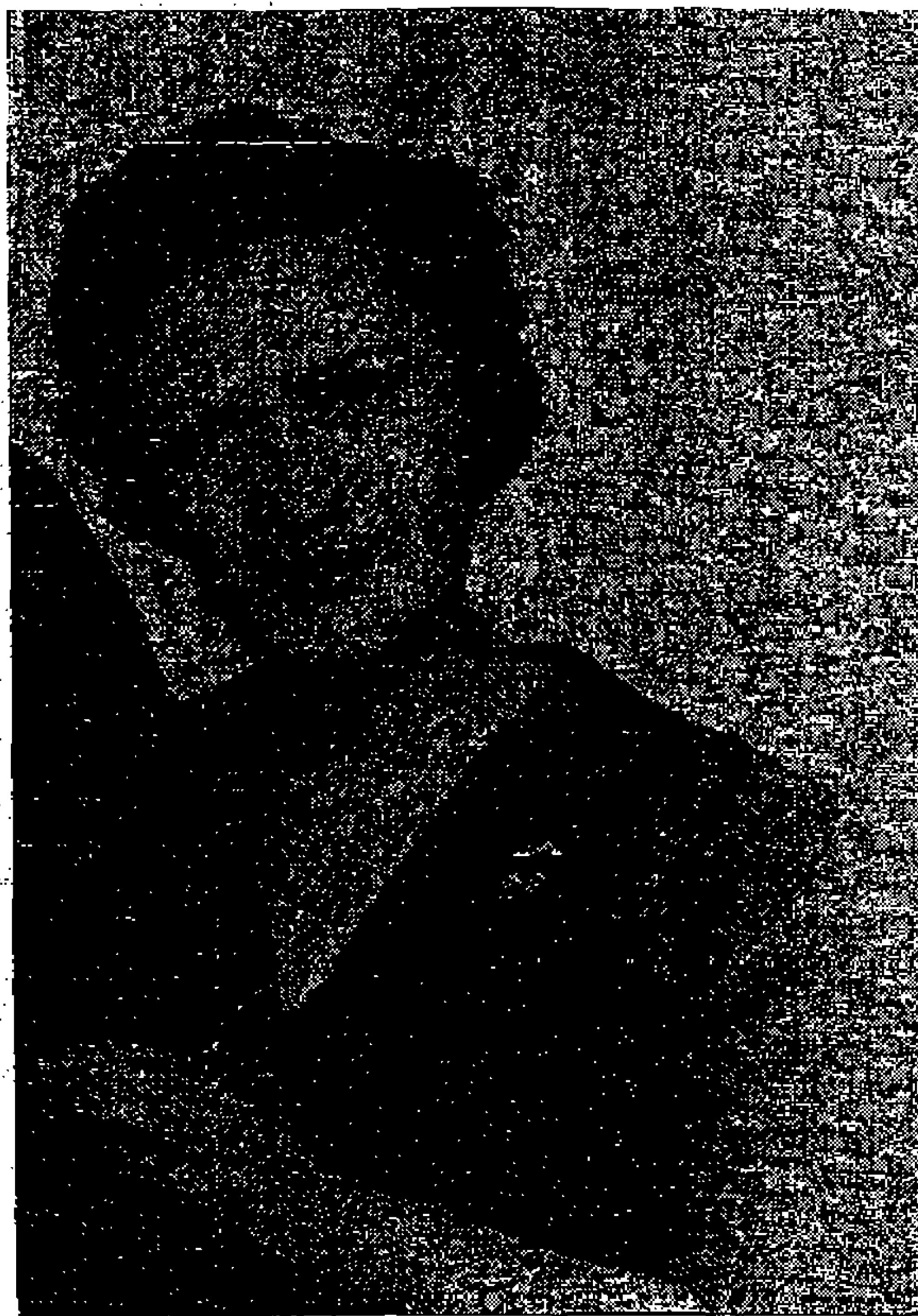
Ἀπὸ τὰς ἀρχὰς τοῦ 1944 ὑπῆρξαν ἀρκεταὶ ἐνδείξεις ὅτι ὡρισμένα τουλάχιστον ἀπὸ τὰ μέλη τῆς ὁμάδος εἶχον ἐπισημανθῆ τόσον ἀπὸ τοὺς Γερμανοὺς ἢ ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας πράκτοράς των, ὅσον καὶ ἀπὸ τοὺς Κομμουνιστάς. Δὲν ἐλήφθησαν δυστυχῶς ἀνάλογα προφυλακτικὰ μέτρα.

Τὴν νύκτα τῆς 24 πρὸς 25 Μαΐου 1944 ἀπόσπασμα τῆς C.F.P. περιεκύκλωσε τὸ σπίτι τῆς ΠΗΓΗΣ ΣΑΡΒΑΝΗ ὀλίγην ὥραν μετὰ τὴν πολυγράφησιν τοῦ δελτίου, ποὺ εἶχε ληφθῆ παρὰ τῶν ἁρμοδίων διανομέων διὰ τὴν διανομήν. Ἡ ΠΗΓΗ ΣΑΡΒΑΝΗ ἦτο εἰς τὴν οἰκίαν της. Ὁ πολύγραφος καὶ ὅλα τὰ στοιχεῖα κατεσχέθησαν καὶ ἡ ΣΑΡΒΑΝΗ συνελήφθη, ἐβασανίσθη ἐπὶ μῆνας, χωρὶς οἱ Γερμανοὶ ν' ἀποσπάσουν τὸ ἐλάχιστον μυστικό. Τὴν 3ην Σεπτεμβρίου 1944 ἐξετελέσθη ἡρωϊκὰ καὶ Ἑλληνόπρεπα μία νέα Καραγιάννη τῆς Βορ. Ἑλλάδος.

Τὸ πλῆγμα ἦτο συντριπτικὸν διότι ἐκτὸς τῆς ἀπωλείας τῆς πολυτίμου συμβούλου καὶ παραστάτιδος ΣΑΡΒΑΝΗ ἡ ὁμὰς ἐστερήθη καὶ τῶν μέσων ἐκδόσεως. Τρία ἀπὸ τὰ μέλη της ποὺ εἶχον ἐπισημανθῆ καὶ ἀναζητηθῆ ἀπὸ τοὺς Γερμανούς, διετάχθησαν νὰ φύγουν εἰς Ἀθήνας, (Πετάνης, Τολίδης, Σαρβάνης).

Τὴν ἰδίαν ἡμέραν, συνελήφθη καὶ ἄλλη ἡρωῒς τῆς φυλῆς μας, ἡ ἐπικεφαλῆς δικτύου Πληροφοριῶν Δέσποινα Ἀρβανιτίδου (νῦν Κα Κόκκου), ἡ ὁποία καίτοι κατεδικάσθη εἰς θάνατον διέφυγεν ὡς ἐκ θαύματος τὴν ἐκτέλεσιν, χάρις εἰς τὴν δραστηριότητα τῆς Ὀργανώσεως ἡ ὁποία ἐπέτυχε νὰ θεωρηθῇ ὡς ἐκτελεσθεῖσα, διὰ μακαβρίας ἀντικαταστάσεως, δι' ἑτέρας ἀνωνύμου Ἑλληνίδος ἡρωΐδος, ἡ ὁποία εἶχεν ἐκτελεσθῆ προηγουμένως.

Τὴν 16ην Ἰουλίου 1944 ἄλλο βαρὺ πλῆγμα εὗρε τὴν ὁμάδα. Ὁ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ ΔΕΡΒΙΣΗΣ ἔπεσε βαρειὰ τραυματισμένος ὕστερα ἀπὸ δολοφονικὴ ἀπόπειρα τῆς ΟΠΛΑ ἐναντίον του.

ΔΕΣΠΟΙΝΑ ΑΡΒΑΝΙΤΙΔΟΥ — ΚΟΚΚΟΥ

Ἡ ἀπόπειρα ἐγένετο τὴν 21ην ὥραν τῆς ἰδίας ἡμέρας ἀπὸ 4 ἐνόπλους ἐκτελεστὰς τῆς ΟΠΛΑ ἐνῷ ὁ ΔΕΡΒΙΣΗΣ ἐκάθητο εἰς Ζαχαροπλαστεῖον ἐπὶ τῆς διασταυρώσεως Βασιλίσσης Ὄλγας καὶ Καραϊσκάκη. Ὁ ΔΕΡΒΙΣΗΣ ὕστερα ἀπὸ ἐπίπονον ἀσθένειαν καὶ ἀνάρρωσιν διεσώθη ἀλλὰ ἀνάπηρος πλέον.

Μὲ τὴν ἐπικράτησιν ἐν Θεσ)νίκη τοῦ Κομμουνισμοῦ ὁ κίνδυνος διὰ τὰ μέλη τῆς ὁμάδος ἦτο προφανής. Εὐτυχῶς ὁ ἀνάπηρος ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ ΔΕΡΒΙΣΗΣ ἐπέτυχε νὰ συνδεθῇ μὲ Ἄγγλον εἰδικὸν σύνδεσμον εἰς Θεσσαλονίκην καὶ νὰ φυγαδεύσῃ εἰς ΠΕΙΡΑΙΑ μαζὺ μὲ ἄλλους πολλοὺς ποὺ ἐκινδύνευσαν, τὰ περισσότερα μέλη τῆς ὁμάδος.

Μετὰ τὸ τέλος τῶν Δεκεμβριανῶν συνεκεντρώθησαν πάλιν ὅλοι εἰς Θεσσαλονίκην καὶ ἐδημιούργησαν ἕνα ἐκ τῶν πυρήνων τῆς περιφήμου μορφωτικῆς Ἑνώσεως Ἐθνικοφρόνων φοιτητῶν τῆς ἱστορικῆς Μ.Ε.Ε.Φ. ποὺ τόσα προσέφερε εἰς τὸν μετακατοχικὸ ἀντικομμουνιστικὸ ἀγῶνα.

Ἐκτὸς τῆς ἀναφερθείσης ὁμάδος ἡ ὁποία ὡς ἐτονίσθη ἤδη καὶ προϋπῆρχε καὶ εἶχε κάποιαν ἀνεξαρτησίαν καὶ πρωτοβουλίαν, λόγῳ τοῦ ἰδιαιτέρου συγγενικοῦ καὶ φιλικοῦ δεσμοῦ τῶν μελῶν της, ὁ ἀρχηγὸς ΦΟΥΡΤΗΣ ὠργάνωσε καὶ ἄλλας ὁμάδας ἐκ νέων τῆς περιοχῆς μὲ γενικὰς ἀποστολὰς ἐπὶ παντὸς τομέως αἱ ὁποῖαι ὁμάδες συνειργάζοντο στενῶς μὲ τὰς προαναφερθείσας καὶ μεταξύ των καὶ μετὰ τῶν τοιούτων τῶν γειτονικῶν ζωνῶν, ἰδίᾳ ἀφ' ἧς ἡ ἀδίστακτος ἐγκληματικότης τῆς ΟΠΛΑ ἐπέβαλε τὸν συντονισμὸν ἐπαγρυπνήσεως ἁπάντων τῶν ὑποψηφίων στόχων ταύτης. Ἐπὶ κεφαλῆς τῶν ὁμάδων ἀνεδείχθησαν καὶ ἀνεγνωρίσθησαν διὰ τῆς ἰδίας των ἀξίας, νέοι προερχόμενοι ἐκ διαφόρων κοινωνικῶν τάξεων.

Εἶναι φυσικὸν ὅτι ἐὰν εἰς τὴν περιοχὴν κατῴκουν καὶ νέοι εὐέλπιδες, ἡ πρωτοβουλία ἀνετίθετο εἰς αὐτούς, ὅπως εἰς τὴν προκειμένην περίπτωσιν ἐν τῇ ζώνῃ τῆς Ἁγίας Τριάδος συνέβη μὲ τὸν Εὐέλπιν ΑΣΤΡΕΙΝΙΔΗΝ ΦΛΩΡΟΝ. Εἰς σπουδαῖα ἐπίσης ἡγετικὰ στελέχη τῆς ΠΑΟΝ ἀνεδείχθησαν ἐκ τῆς περιοχῆς ὁ κατόπιν δημοσιογράφος Πολύβιος Ἰωαννίδης, φονευθεὶς εἰς Ἀεροπορικὸν δυστύχημα, καὶ ὁ Κώστας Ἀνθίδης. Γενικὴ ἦτο ἡ ἐντύπωσις ὅτι καὶ οἱ δύο ἦσαν ἐπίμονοι, ἀποδοτικοὶ καὶ θαρραλέοι μέχρι παρατολμίας.

Δελτία, προκηρύξεις, συνθήματα, ἀλλὰ ἀκόμη καὶ ἐπιθέσεις κατὰ Βουλγαριζόντων καὶ συνεργατῶν των ἦσαν εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν τῶν ἐνεργειῶν ὅλων τῶν ὁμάδων τῆς περιοχῆς.

Μετὰ τὴν ἐμφάνισιν τῆς ΟΠΛΑ ἡ ὁποία ὑπῆρξε κατ' ἐξοχὴν δραστηρία καὶ αἱμοσταγὴς εἰς τὴν περιοχήν, ἡ κατάστασις ἀπέβη πολὺ δύσκολος. Παρὰ ταῦτα ἡ δραστηριότης τῆς ὁμάδος τῆς ΠΑΟΝ, οὐδόλως ἀνεστάλη.

Τέλος ἐπειδὴ ἡ περιοχὴ ἦτο ἐπίκεντρον κατ' ἐξοχὴν τῆς Βουλγαρικῆς προπαγάνδας ὠργανώθη καὶ ἰδιαίτερον μαχητικὸν τμῆμα μὲ ἀποστολὴν τὴν δημιουργίαν ἀντιπερισπασμοῦ καὶ σαμποτὰζ κατὰ τοῦ ἐγκατασταθέντος ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Ἁγίας Τριάδος Βουλγαρικοῦ Σχολείου.

Οὕτω:

— Ὁμὰς Νέων 10 - 14 ἐτῶν ἐπετέθη κατ' ἐπανάληψιν κατὰ τῶν Βουλγαροπαίδων, ἀνήρπαζε τὰ ἐρυθρά των πηλήκια καὶ τὰ διεσκόρπιζε καὶ τὰ ἐποδοπάτει.

— Ἄλλη ὁμὰς ἐξυλοκόπει διαφόρους μαθητὰς ὑπὸ διάφορα προσχήματα καὶ εἰς διάφορα σημεῖα, τοὺς ὕβριζε, τοὺς ἐλοιδόρει καὶ τοὺς προέτρεπε νὰ διαγραφῶσι ἐκ τοῦ Βουλγαρικοῦ σχολείου.

— Καθαρίστρια τοῦ Βουλγαρικοῦ Σχολείου πεισθεῖσα ὑπὸ τῆς Ἑλληνίδος Κωνσταντίνας ΜΠΟΣΚΟΥ ἔρριψε ἐντὸς τοῦ λέβητος μαθητικοῦ συσσιτίου ειδικὴν σκόνην μὲ ἀποτέλεσμα νὰ ὑποστῶσι στομαχικὰς διαταραχὰς οἱ σιτιζόμενοι καὶ νὰ δημιουργηθῇ πανικός. Ταυτοχρόνως διεσπάρη ἡ φήμη ὅτι ἡ ἐνέργεια αὕτη ἀπετέλει ἁπλῆν προειδοποίησιν.

— Τέλος ὠργανώθη πολὺ καλὸν δίκτυον πληροφοριῶν περὶ τῶν συμβαινόντων εἰς τὴν σχολὴν ἐκ μέρους μερικῶν προσηλυτισθέντων Βουλγαροπαίδων.

ΖΩΝΗ ΑΓΙΟΥ ΦΑΝΟΥΡΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥΜΠΑΣ

Λόγῳ γεωγραφικῆς θέσεως καὶ κτηριακῆς διαμορφώσεως ἡ ΤΟΥΜΠΑ, κατέστη ὁρμητήριον καὶ στρατολογικὴ περιοχὴ κορυφαίων καὶ σκληρῶν στελεχῶν τῆς ΟΠΛΑ. Παρὰ ταῦτα καὶ ὠργανώθη καὶ ἔδρασε πολ-

λαπλῶς ἡ ΠΑΟΝ. Βασικά της στελέχη ΕΥΘΥΜΙΟΣ ΣΑΚΑΒΑΛΑΣ, Ν. ΜΠΟΥΚΟΓΙΑΝΝΗΣ, ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΔΡΟΣΙΝΗΣ, Ν. ΚΛΕΙΣΑΡΗΣ, ΜΑΡΙΑ ΠΑΠΑΝΑΡΓΥΡΟΥ, ΠΑΤΕΡ ΖΑΧΑΡΙΑΣ οἱ ὁποῖοι ἐμύησαν πολλοὺς ἄλλους, τολμηροὺς νέους. Ἦτο ἡ ἀντίδρασις τῆς σκληρῶς δοκιμαζομένης ἐθνικόφρονος νεολαίας. Ἡ κατάστασις εἰς τὴν περιοχὴν ἀπὸ ἀπόψεως Κομμουνιστικῆς πιέσεως καὶ σκληρότητος ἦτο ἴσως ἓν τῶν αἰτίων τὰ ὁποῖα ὡδήγησαν εἰς τὴν σκέψιν μερικῶν ἐκ τῶν ἡγετῶν τῆς ΠΑΟΝ νὰ ὀργανώσωσι καὶ ἰδικήν των ἐκτελεστικὴν ὁμάδα, περὶ τῆς ὁποίας θὰ ἀναφερθῇ κατωτέρω. Βέβαια ἡ κυρία δραστηριότης τῆς ὁμάδος ἐξεδηλώθη ἐναντίον τῶν κορυφαίων Βουλγάρων πρακτόρων. Παρὰ ταῦτα ἡ ὕπαρξίς της ἀφέθη νὰ γίνῃ ἀντιληπτή, κατὰ τρόπον σαφῆ καὶ εἰς τὴν ΟΠΛΑ τῆς περιοχῆς. Φαίνεται οἱ Κομμουνισταὶ μόνον τὴν γλῶσσαν τῆς βίας ἐννοοῦν καὶ διὰ τοῦτο μέσα εἰς τὸ ἐπίκεντρον τῆς δραστηριότητός των ἀφέθη κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον ἀνέτως νὰ ἐκδηλώσῃ τὴν δραστηριότητά της ἡ ΠΑΟΝ καὶ νὰ ἐπιδείξῃ τὴν ἀντίδρασίν της ἡ Ἐθνικόφρων ἀναλογία τῶν κατοίκων, ἐναντίον καὶ τοῦ βουλγαροεαμικοῦ στοιχείου.

Κατωτέρω ἀναφέρεται κυρίως ἡ δραστηριότης ἐναντίον τῆς Βουλγαρικῆς προπαγάνδας, διὰ τὴν ὁποίαν ἠσθάνετο βεβαίως μεγάλην ψυχικὴν ταραχὴν ἡ ΕΠΟΝ καὶ ἡ ΟΠΛΑ ὡς μὴ δυναμένη νὰ τὴν καλύψῃ.

Πλεῖσται πληροφορίαι περὶ κινήσεως τῶν Βουλγαρικῶν στρατευμάτων καὶ τοῦ Γερμανικοῦ Στρατοῦ, περὶ τῆς ἐξελισσομένης εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις πραγματικῆς καταστάσεως, καὶ τῶν μελλοντικῶν προθέσεων, συνελλέγοντο καὶ διωχετεύοντο εἰς τὸν ἐπιτελάρχην Ἀντισυντ. ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΝ.

Εἰς τὴν προσπάθειαν πρὸς ἐπίλυσιν τῶν πολλαπλῶν προβλημάτων ἅτινα ἐδημιουργοῦντο ἐκ τῆς ἀθρόας διαγραφῆς ἐκ τῆς Βουλγαρικῆς Λέσχης, διὰ εἰσηγήσεως τῆς ΠΑΟΝ καὶ μὲ ἐπίδρασιν διαφόρων παραγόντων, ἐπετεύχθη ἡ ἵδρυσις παιδικῆς ἑστίας Ἁγίου Φανουρίου. Ἐγκατεστάθη ἀρχικῶς εἰς τὸ Δημοτικὸν Σχολεῖον, κατόπιν δὲ εἰς τὸ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Ἀθηνῶν ἐγκαταλελειμμένον νοσηλευτικὸν ἵδρυμα τῆς Ἰσραηλιτικῆς Κοινότητος τοῦ συνοικισμοῦ 151. Ἡ ἑστία αὕτη ὑποστηριχθεῖσα οἰκονομικῶς ὑπὸ κορυφαίων παραγόντων τῆς ΠΑΟ καὶ ἄλλων Ἐθνικοφρόνων προσωπικοτήτων, ἐπέτυχε λαμπρὰ ἀποτελέσματα. Μεταξὺ τῶν μελῶν τῆς ΠΑΟ ἅτινα κατέβαλον ἰδιαιτέραν προσπάθειαν ἀναφέρονται ὁ Γενικὸς Διευθυντὴς Παιδικῶν Συσσιτίων Γ. ΣΑΜΑΡΑΣ, ὁ Πρόεδρος αὐτοῦ ΚΑΜΑΡΑΣ καὶ ὁ Γενικὸς Ἐπιθεωρητὴς Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως ΑΤΣΑΒΕΣ ἅπαντα μέλη τῆς ΠΑΟ.

ΚΑΜΑΡΑΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ
Καπνέμπορος

Ἐν τούτοις ἡ ΠΑΟΝ τῆς περιοχῆς ἦτο ἡ καθημερινῶς ζῶσα δύναμις ἡ ὁποία συνέ-

βαλλεν εἰς τὴν ἐπίτευξιν τοῦ σκοποῦ. Ἐνεγράφοντο κατὰ προτίμησιν εἰς τὴν ἑστίαν τὰ τέκνα τῶν ἐκ τῆς Βουλγαρικῆς Λέσχης διαγραφομένων μελῶν, τὰ παιδιὰ τῶν γονέων οἱ ὁποῖοι ἔδειχναν κάποιαν εὐαισθησίαν εἰς τὴν προπαγάνδαν, τέλος δὲ τῶν πτωχῶν ἑλληνικῶν οἰκογενειῶν αἱ ὁποῖαι ἦσαν ἴσως εὔκολος λεία εἰς τὴν Ἑαμικὴν προπαγάνδαν.

Διὰ τὴν ὁλοκλήρωσιν τῶν ἐθνικῶν σκοπῶν τῆς ἐν λόγῳ ἑστίας ὠργανώθη μία πλήρης παιδικὴ χορωδία ὑπὸ τὴν καθοδήγησιν καὶ διδασκαλίαν τῆς Δίδος ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΣ ΠΑΥΛΙΔΟΥ ἡ ὁποία γνωρίζουσα ἄριστα φωνητικὴν μουσικὴν καὶ πιάνο συνέβαλε τὰ μέγιστα εἰς τὴν δημιουργίαν πεντηκονταμελοῦς χορωδίας, ἀποκλειστικῶς ἀπὸ παιδιὰ τῆς ἑστίας. Πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς διανομῆς τοῦ συσσιτίου, ἐψάλλοντο διάφορα θρησκευτικὰ ἄσματα καὶ ἀκολούθως ἐθνικά, πολλάκις λίαν τολμηροῦ περιεχομένου ἀπὸ ἀπόψεως μελλοντικῶν ἀντικατακτητικῶν ἐπιδιώξεων, κυρίως ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀντιμαχίαν μὲ τὸν Βουλγαρισμόν.

Θρησκευτικαὶ ἑορταὶ καὶ διάφοροι προγραμματιζόμεναι ἐκδηλώσεις, ἀπετέλουν ἀφορμὴν νὰ δοθῶσι διαλέξεις κοινωνικοῦ, θρησκευτικοῦ καὶ ἐθνικοῦ περιεχομένου μὲ κατακλεῖδα τὴν χρησιμοποίησιν τῆς παιδικῆς χορωδίας, τὰ τραγούδια τῆς ὁποίας ἐσκόρπιζον ρίγη συγκινήσεως καὶ ἐπροκάλουν τὰ δάκρυα τῶν παρισταμένων γονέων καὶ προσκεκλημένων.

Ἅπαν τὸ προσωπικὸν τῆς ἑστίας, μάγειροι, τραπεζοκόμοι, ἐπόπται, καθαρίστριαι ἦτο μεμυημένον εἰς τὴν ΠΑΟΝ καὶ ἀπετέλει σημαίνοντας προπαγανδιστὰς τῶν σκοπῶν αὐτῆς.

Ἕνα εἶδος εἰδικοῦ σεμιναρίου ὠργανώθη διὰ τὰ παιδιὰ τὰ ἄνω τῶν 12 ἐτῶν, τὰ ὁποῖα ἐνημερώνοντο ἐπὶ τῶν ἐθνικῶν προβλημάτων, τόσον ἀπὸ πλευρᾶς κατακτητῶν καὶ Βουλγαρισμοῦ ὅσον καὶ ἀπὸ Ἑαμοκομμουνιστικῆς τοιαύτης. Δὲν ἦτο καθωρισμένον εἰδικὸν πρόγραμμα καὶ εἰδικὸς χρόνος, ἀλλὰ οἱ ὁρισθέντες τρόπον τινα καθοδηγηταὶ νέοι τῆς ΠΑΟΝ εὕρισκον πάντοτε εὐκαιρίαν κατὰ τὰς συγκεντρώσεις, τὴν διανομὴν συσσιτίου κλπ. νὰ συγκεντρώνωσι περὶ ἑαυτοὺς τὰ μεγαλύτερα παιδιὰ καὶ ὑπὸ μορφὴν συζητήσεως νὰ τὰ ἐνημερώνουν.

Οὕτως ἐδημιουργεῖτο ἕνας πυρὴν ἐνθουσιώδους Νεολαίας ἡ ὁποία μετέδιδε τὰ αἰσθήματα καὶ τὸν ἐνθουσιασμόν της εἰς τοὺς γονεῖς, ἀντέδρα εἰς τοὺς Ἐπονίτας καὶ πολλοὶ τούτων μὲ τὴν πάροδον τοῦ χρόνου κατετάσσοντο πλέον ὡς κανονικὰ μέλη τῆς ΠΑΟΝ.

Πλέον τῶν ἀνωτέρω καὶ πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν διαφόρων οἰκονομικῶν ἀναγκῶν τῶν πολὺ πτωχῶν οἰκογενειῶν, ἐγένετο ἐνέργεια καὶ ἱδρύθη εἰδικὸν τμῆμα τῆς Ε.Ο.Χ.Α. μὲ Πρόεδρον τὴν κ. ΣΟΦΙΑΝ ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ σύζυγον τοῦ Στρατηγοῦ καὶ μέλη τὰς κυρίας ΠΑΠΑΝΑΡΓΥΡΟΥ, ΚΛΕΙ-

ΜΑΡΙΑ ΠΑΠΑΝΑΡΓΥΡΟΥ
σύζυγος Χαριλάου Παπαναργύρου Συν)ρχου
Διδασκάλισσα

ΣΑΡΗ, ΑΝΤΩΝΙΟΥ, ὡς ἐπίσης καὶ ἡ ΔΑΝΑΗ ΡΑΜΜΟΥ κλπ., πέριξ τῶν ὁποίων συνησπίσθησαν ἀρκεταὶ κυρίαι τῶν Συνοικισμῶν Ἁγίου Φανουρίου καὶ Κάτω Τούμπας.

Πρέπει νὰ σημειωθῇ ὅτι ἐκτὸς τῶν ἄλλων προσπαθειῶν κοινωνικῆς μερίμνης διὰ τῶν ἑστιῶν καὶ τῶν συσσιτίων, πολλὰ προσέφερεν ἐπίσης ἡ βοήθεια τῶν ὑπὸ τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων ὠργανωμένων συσσιτίων εἰς τὰς ἐπιμάχους περιοχάς, κυρίως τοῦ Παπάφη. Εἰς τοῦτο συνετέλεσε πολὺ ἡ κατανόησις καὶ ἡ προθυμία τῶν ἐπὶ κεφαλῆς τῶν κατηχητικῶν τότε Ἀρχιμανδρίτου Λεωνίδα ΠΑΡΑΣΚΕΥΟΠΟΥΛΟΥ ὁλοψύχως διατιθεμένου εἰς πᾶσαν ἐνέργειαν ἐξουδετερώσεως τῶν ἀνθελληνικῶν προπαγανδῶν.

Εἰς τὸν φλογερὸν αὐτὸν Ἕλληνα, πολλὰ ὀφείλει ἡ ΠΑΟ καὶ γενικώτερον ἡ ΕΛΛΑΣ.

ΧΡΥΣΟΥΛΑ σύζ. ΑΡΓΥΡΙΟΥ ΑΝΤΩΝΙΟΥ
Ὡς ἐπισκέπτρια τοῦ Ε. Τομέως Ἁγ. Φανουρίου ἐξόχους ὑπηρεσίας προσήνεγκεν εἰς τὴν ἀποστολὴν τῆς ΠΑΟ, ἀντιμετωπίσασα ἰδιαιτέρως σοβαροὺς κινδύνους.

ΔΑΝΑΗ ΡΑΜΜΟΥ — ΣΛΑΤΑΝΟΥ
Νεολαία Ἁγίας Τριάδος Θεσ)κης

ΖΩΝΗ ΧΑΡΙΛΑΟΥ - ΜΑΡΚΟΥ ΜΠΟΤΣΑΡΗ - 25 Μαρτίου - Ντεπὼ

Βασικὰ στελέχη εἰς τὴν περιοχὴν ταύτην ὑπῆρξαν ὁ Ν. ΚΑΡΑΚΑΣΗΣ, ὁ Γ. ΨΙΧΑΛΑΚΗΣ, ὁ ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΜΙΧΑΛΑΚΗΣ καὶ ὁ Ν. ΑΣΤΕΡΗΣ οἵτινες καὶ ἐμύησαν σημαντικὸν ἀριθμὸν νέων.

Ἡ δρᾶσις καὶ τοῦ τμήματος τούτου ὑπῆρξεν ἀξιόλογος εἰς τὸν τομέα τῆς διαφωτίσεως, τῆς ἀναγραφῆς συνθημάτων εἰς τοὺς τοίχους καὶ τῆς παρακολουθήσεως τῶν κινήσεων τῆς ΓΚΕΣΤΑΠΩ, ἡ ὁποία ἤδρευε εἰς τὸ κτίριον τῆς ὁδοῦ Βασιλίσσης Ὄλγας. Εἰς τὴν περιοχὴν Χαριλάου ἱδρύθη ὡσαύτως ἑστία παιδικοῦ συσσιτίου, εἰς τὴν ὁποίαν τόσον τὸ προσωπικὸν ὅσον καὶ ἡ ἐποπτεύουσα Ἐπιτροπὴ ἦσαν ἐπίσης μέλη τῆς ΠΑΟ καὶ τῆς ΠΑΟΝ.

ΛΕΩΝΙΔΑΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΟΠΟΥΛΟΣ
'Αρχιμανδρίτης καὶ μετέπειτα Μητροπολίτης Θεσσαλονίκης. 'Επίλεκτος ἀγωνιστὴς τῆς Π.Α.Ο. ὅστις συνέχισε τὴν ἐξόχως 'Εθνικήν του δραστηριότητα καὶ κατὰ τὸν συμμοριτοπόλεμον 1945 - 1949. 'Απεικονίζεται εἰς τὴν ἀνωτέρω φωτογραφίαν, εἰς προκεχωρημένην ἡλικίαν, ἐν μέσῳ ἀξιωματικῶν μας ἀνηφορίζων καὶ αὐτὸς πρὸς τὸ ΣΚΡΑ διὰ νὰ εὐλογήσῃ τοὺς μαχομένους μας στρατιώτας.

ΕΙΔΙΚΗ ΟΜΑΣ ΚΡΟΥΣΕΩΣ

'Ως ἀνεφέρθη ἤδη ἐξετιμήθη ὅτι πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν ἀπειλῶν τῶν Βουλγάρων Πρακτόρων, θὰ ἔπρεπε νὰ ὀργανωθῇ ἕνα ἐκτελεστικὸν τμῆμα. Ὄντως ὠργανώθη μία ὁμὰς ἀπὸ μέλη κυρίως ἐκ τῆς ζώνης 'Αγίου Φανουρίου καὶ Κάτω Τούμπας, ἡ ὁποία ἀρχικῶς μὲν περιωρίζετο εἰς ἀπειλὰς καὶ ἐπιθέσεις ἐναντίον τῶν Βουλγάρων Πρακτόρων, ἀλλὰ καὶ ἐν συνεχείᾳ ἔφθασε μέχρις ἐκτελέσεων. Φαίνεται ὅτι 5 ἐκτελέσεις Βουλγάρων Πρακτόρων εἰς τὴν συνοικίαν 'Αγίου 'Ιωάννου Χρυσοστόμου, 3 εἰς τὴν συνοικίαν 'Αγίου Φανουρίου, 2 εἰς τὴν συνοικίαν 'Αγίας Τριάδος καὶ 2 εἰς τὴν συνοικίαν 'Αγίων Πάντων ἦτο ἔργον τῆς ὁμάδος.

'Η Βουλγαρικὴ Λέσχη διεμαρτυρήθη ἐντόνως εἰς τὰς Γερμανικὰς 'Αρχὰς Κατοχῆς Θεσσαλονίκης, αἱ ὁποῖαι κατόπιν τούτου ἐνέτειναν τὴν παρακολούθησιν τῶν νέων εἰς τὰς συνοικίας εἰς τὰς ὁποίας ἐξεδηλώθησαν αἱ δολοφονικαὶ ἐνέργειαι. Οὕτω ἐπί τι διάστημα ἡ ὁμὰς ἀνέστειλε τὰς ἐνεργείας της ἐνῷ ὅμως οἱ Βούλγαροι πράκτορες ἐμείωσαν σχεδὸν μέχρις ἐκμηδενισμοῦ τὴν δραστηριότητά των.

ΘΕΟΔΩΡΟΥΛΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
'Ως 'Ανθυπολοχαγὸς Σ.Ο.Υ. ὑπηρέτησεν εὐδοκίμως εἰς τὸ Συντονιστικὸν Κέντρον Βεροίας. Ἤδη Στρατηγὸς ἐν ἀποστρατείᾳ.

'Οπωσδήποτε πρέπει νὰ γίνῃ παραδεκτὸν ὅτι εἰς τὴν ὁσημέραι κατιοῦσαν ἀπόδοσιν τῆς Βουλγαρικῆς προπαγάνδας, καὶ τὴν ἐν συνεχείᾳ μεταστροφὴν τοῦ ρεύματος, ὥστε ἀθρόως νὰ παρουσιάζεται τὸ φαινόμενον τῆς διαγραφῆς τῶν μελῶν ἐκ τῆς Βουλγαρικῆς Λέσχης καὶ τῆς παραδόσεως τῶν ταυτοτήτων, ἀρκετὰ συνέβαλε καὶ ἡ ΠΑΟΝ.

Τὰ ἰδιαίτερα περιστατικά, τὰ ὁποῖα ὑπεχρέωσαν εἰς τὴν συγκεκριμένην πλέον δραστηριοποίησιν, ἱστορικῶς ἐξελίχθησαν, ὡς ἀκολούθως:

ΑΝΤΙΒΟΥΛΓΑΡΙΚΟΝ ΚΟΜΙΤΑΤΟΝ

Περὶ τὸ τέλος τοῦ 1943, οἱ Γερμανοὶ κατακτηταὶ ἐπέτρεψαν ἐλευθέρως τὴν πλήρη

δραστηριοποίησιν τοῦ Βουλγαρικοῦ Κομιτάτου εἰς ὁλόκληρον τὸν Βορειοελλαδικὸν χῶρον. Ἡ δραστηριοποίησις αὕτη ἐστηρίζετο βασικῶς εἰς τὴν ἀνοικτὴν συνεργασίαν τοῦ Βουλγαρικοῦ κομιτάτου μετὰ τῶν Γερμανῶν κατακτητῶν, τῶν Βουλγαρικῶν στρατευμάτων κατοχῆς, τῶν Κομιτατζήδων τοῦ Γκότσεφ - Κάλτσεφ - Ντίμτσεφ καὶ τῶν κομμουνιστικῶν ὀργανώσεων Ἑλλάδος — ΚΚΕ—ΕΑΜ—ΕΛΑΣ—ΕΠΟΝ — καὶ ἡ ὁποία συνεργυσία ἐπεκυρώθη διὰ τῶν Συμφώνων τοῦ Πετριτσίου, τῆς Ἐδέσσης (Καρυδιὰ) κλπ.

Ἀρχηγὸς τοῦ Βουλγαρικοῦ κομιτάτου, μὲ ἕδραν τὴν Θεσσαλονίκην, ὑπῆρξεν ὁ πολὺς ΓΚΕΤΣΚΩΦ, ὁ ὁποῖος κατηύθυνε τὰς σφαγὰς τῆς Δράμας, τοῦ Δοξάτου καὶ ἀλλαχοῦ, ἔχων ὡς κύριον βοηθὸν καὶ συνεργάτην του, τὸν υἱόν του, ὁ ὁποῖος ἐκυκλοφόρει εἰς τὴν πόλιν τῆς Θεσσαλονίκης, μὲ στολὴν Γερμανοῦ Ταγ)ρχου.

Ὁ ΓΚΕΤΣΚΩΦ, ἐκάλυπτε τὴν παρουσίαν του, ὡς Ἀρχηγοῦ τοῦ Βουλγαρικοῦ κομιτάτου, ὑπὸ τὴν ἰδιότητα τοῦ ἐμπόρου, σιτηρῶν Parfumerie εἰς τὴν διασταύρωσιν τῶν ὁδῶν Βασιλέως Ἡρακλείου - Βενιζέλου (πρώην Ἰσραηλινὸν κατάστημα ΚΟΥΝΙΟ). Οὗτος ἐπέτυχε, μετερχόμενος ὅλων τῶν μέσων, τὴν αὔξησιν τῶν μελῶν τῆς Βουλγαρικῆς Λέσχης, ἀσκῶν ἰδίᾳ ψυχολογικὴν πίεσιν ἐπὶ τῶν καταφυγόντων εἰς τὴν πόλιν τῆς Θεσσαλονίκης Ἑλλήνων πολιτῶν, ἐκ τῆς Ἀνατολικῆς Μακεδονίας - Θράκης, καὶ τῶν ὁποίων μέλη εἶχον ἀπομείνει ἐκεῖ.

Παραλλήλως, κατηύθυνε τὴν δρᾶσιν τῶν Κομιτατζήδων τῶν ΓΚΟΤΣΕΦ — ΚΑΛΤΣΕΦ καὶ ΝΤΙΜΤΣΕΦ κατὰ τῶν Ἑλλήνων τῆς ὑπαίθρου μέχρι καὶ τῶν ὁμόρων ἐπαρχιῶν πρὸς τὸν νομὸν Θεσσαλονίκης.

Πρὸ αὐτῆς τῆς καταστάσεως ἡ ΠΑΟ, ἔχουσα τὴν εὐθύνην τῆς κατευθύνσεως τῆς ἀντιστάσεως κατὰ τῶν Γερμανοβουλγάρων καὶ τῶν συνεργατῶν των Ἑλλήνων Κομμουνιστῶν, ἤχθη εἰς τὴν ἀπόφασιν δημιουργίας Ἀντιβουλγαρικοῦ κομιτάτου, θέσασα ἐπὶ κεφαλῆς αὐτοῦ τὸν τότε Λοχαγόν, Κοντώσην Χρ. πεσόντα εἰς Νάουσαν τὸ 1947 εἰς μάχην κατὰ τῶν Κ.Σ.

Τὸ Ἀντιβουλγαρικὸν Κομιτάτον, κατὰ τὸ ἀρχικὸν στάδιον δραστηριοποιήσεώς του, ὑπεχρεώθη ἐκ τῶν πραγμάτων εἰς πολὺ συντηρητικὰς ἐκδηλώσεις.

Τὸ γεγονὸς τοῦτο, προὐκάλεσε τὴν ἀντίδρασιν τῶν στελεχῶν τῆς ΠΑΟΝ καὶ ἰδιαιτέρως τοῦ Κεντρικοῦ τομέως καὶ τοῦ Πανεπιστημιακοῦ τοιούτου, τὰ ὁποῖα γνωρίζοντα καλλίτερον τὰς ἀδυναμίας τῆς Κεντρικῆς Ὀργανώσεως, ὡς ἐκ τῆς συχνοτέρας ἐπαφῆς καὶ στενωτέρας συνεργασίας μετὰ τῶν Ἡγετικῶν στελεχῶν αὐτῆς, ἀπήτησαν τὴν ἀνάληψιν ἐντόνου δράσεως παρὰ τῆς ἡγεσίας τοῦ Ἀντιβουλγαρικοῦ Κομιτάτου ὡς ἐθνικῆς πλέον ἀνάγκης. Οὕτως εἰς συγκληθεῖσαν σύσκεψιν, ἀπεφασίσθη ἡ ἐνίσχυσις τῆς ὀργανώσεως διὰ συμμετοχῆς εἰς ταύτην τῶν δραστηριωτέρων στελεχῶν τῆς Πανεπιστημιακῆς Νεολαίας, καὶ τοῦ Κεντρικοῦ τομέως ὡς ἐπίσης καὶ τῶν Ἀντ)ρχου Παπαβασιλείου, (ἐδολοφονήθη ὑπὸ τῆς ΟΠΛΑ τὸν Σεπτέμβριον 1944), τοῦ Ἀρχηγοῦ τοῦ Κεντρικοῦ Τομέως τῆς ΠΑΟΝ, Στέργιου Φαροπούλου (ἐσφάγη ἀγρίως ὑπὸ τοῦ Ἐλᾶς, τὸν Νοέμβριον 1944), τοῦ ἐπιλέκτου στελέχους Ἀθανασίου Ἀνδρέου (ἐφέδρου Ἀξ/κοῦ) καὶ ἄλλων πολλῶν στελεχῶν τῆς ΠΑΟΝ.

Κατὰ τὴν φάσιν ταύτην, οὐσιαστικῶς Ἀρχηγὸς ὑπῆρξεν ὁ Ἀντ)ρχης Παπαβασιλείου, ὅστις μὲ τὴν ἀποφασιστικότητά του καὶ τὸν οὐσιαστικὸν τρόπον σκέψεως του καθώρισε εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς τοὺς στόχους τῆς Ὀργανώσεως καὶ κατέστρωσε τὰ Σχέδια δράσεως τοῦ Ἀντιβουλγαρικοῦ Κομιτάτου οὕτω:

Οἱ μὲν προσδιορισθέντες στόχοι ὑπῆρξαν ἡ ἐκτέλεσις τοῦ Ἀρχηγοῦ τοῦ Βουλγαρικοῦ Κομιτάτου ΓΚΕΤΣΚΩΦ καὶ τοῦ υἱ-

οὗ αὐτοῦ ταγματάρχου τοῦ Γερμανικοῦ Στρατοῦ, τὰ δὲ σχέδια προέβλεπαν τὸν καταρτισμὸν ἐκτελεστικῶν 'Ομάδων ὥστε νὰ ὑπάρχῃ ἑτοιμότης δράσεως ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν μὲ παράλληλον ὀργάνωσιν 'Ομάδων Πληροφοριῶν αἱ ὁποῖαι θὰ ἔδιδον πλήρη στοιχεῖα περὶ τῶν στόχων καὶ τὰς συνηθείας αὐτῶν. Προσέτι καθωρίσθη ἡ διαδοχὴ εἰς τὴν ἡγεσίαν τοῦ 'Αντιβουλγαρικοῦ Κομιτάτου, διὰ τὴν περίπτωσιν κατὰ τὴν ὁποίαν θὰ συνέβαινεν ὁ,τιδήποτε ἀπευκταῖον εἰς ταύτην, ὥστε νὰ ἐφαρμοσθοῦν ὁπωσδήποτε τὰ σχέδια δράσεως τοῦ Κομιτάτου. Μετὰ ταῦτα ἐγένετο ἡ ὁρκομωσία ὅλων τῶν στελεχῶν καθ' ὁμάδας δράσεως καὶ παρεσχέθη ὁ ἀνάλογος ἀτομικὸς ὁπλισμός. Κέντρον δὲ συναντήσεως καὶ ἐπικοινωνίας τῶν ὁμάδων εἶχε προσδιορισθῆ τὸ καφενεῖον «Πετεινὸς» ἐπὶ τῆς ὁδοῦ 'Αριστοτέλους 9, ὁ 'Ισραηλίτης ἰδιοκτήτης τοῦ ὁποίου, ὀνόματι Χαΐμ, προσέφερε πλείστας ὅσας ὑπηρεσίας εἰς τὴν ὀργάνωσιν.

'Η ὅλη προπαρασκευὴ δράσεως ὑπῆρξε σύντομος καὶ ταχεία, εἰς τρόπον ὥστε ἐντὸς 20ημέρου, αἱ συγκροτηθεῖσαι ὁμάδες δράσεως, αὐτοαποκληθεῖσαι «'Ομάδες 'Εκδικητῶν», νὰ εἶναι εἰς θέσιν ν' ἀναλάβουν δρᾶσιν.

'Εν ἀρχῇ ἡ ἐκτέλεσις τοῦ ΓΚΕΤΣΚΩΦ, ἀπεφασίσθη νὰ γίνῃ ἡμέρα καὶ ἐντὸς τοῦ καταστήματός του, διὰ λόγους ἰσχυρῶν ἐντυπώσεων. Κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ σχεδίου ὅμως, ὑπῆρξε μικρά τις διαφοροποίησις καὶ οὕτω, ἡ ἐκτέλεσις τοῦ ἀρχιεγκληματίου γενοκτόνου καὶ μισαροῦ ἐχθροῦ ΓΚΕΤΣΚΩΦ, ἔλαβε χώραν ἐκτὸς τοῦ καταστήματός του, ἐπὶ τοῦ πεζοδρομίου τῆς ὁδοῦ Βασιλέως 'Ηρακλείου.

Κατὰ τῆς ὁμάδος τῶν 'Εκδικητῶν, οὐδεμία ἀντίδρασις ἐσημειώθη, καθ' ὅσον οὐδεὶς ἀνέμενε ἐκ τῶν Γερμανῶν κατακτητῶν καὶ τῶν συνεργατῶν των, ὅτι θὰ ἀνελαμβάνετο τοιαύτη δρᾶσις καὶ ὑπ' αὐτὰς τὰς συνθήκας ὑπὸ τῶν 'Εθνικοφρόνων 'Ελλήνων τῆς 'Αντιστάσεως.

'Η ἐκτέλεσις τοῦ ΓΚΕΤΣΚΩΦ, συνεκλόνισε πράγματι τοὺς Γερμανούς, ἀλλὰ φρονίμως ποιοῦντες οὗτοι, εἰς οὐδὲν ἀντίποινον προέβησαν μὴ ἐπιθυμοῦντες νὰ προκαλέσουν τὸν 'Ελληνικὸν λαόν, διὰ νὰ ἱκανοποιήσουν τοὺς Βουλγάρους, ἔστω καὶ συμμάχους των. Τοῦτο ὅμως εἶχε βαθυτάτην ἀπήχησιν εἰς τὰ μέλη τῆς Βουλγαρικῆς Λέσχης καὶ ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης παρουσιάσθη πλήρης κάμψις, ἀποθάρρυνσις, διαρροὴ καὶ ἐπιστροφὴ τῶν ταυτοτήτων, δι' ὧν εἶχον ἐφοδιασθῆ τὰ μέλη ταύτης.

Μετὰ τὴν πρώτην αὐτὴν ἐπιτυχίαν τοῦ 'Αντιβουλγαρικοῦ Κομιτάτου, μὲ τὰ ὡς ἄνω περιγραφέντα ἀποτελέσματα, διέρρευσε χρονικὸν διάστημα πλέον τῶν 2 μηνῶν, ἄνευ οὐδεμιᾶς δράσεως ἐκ μέρους τῆς 'Οργανώσεως καὶ τοῦτο διότι ἐν τῷ μεταξὺ ἐπεκράτησαν οἱ συντηρητικοὶ τῆς Δ)σεως, οἱ ὁποῖοι ἐπίστευαν ὅτι, ἂν οἱ «Ἕλληνες 'Εκδικηταὶ» τῆς ΠΑΟΝ ἐξετέλουν καὶ τὸν υἱὸν ΓΚΕΤΣΚΩΦ, θὰ ἐφηρμόζοντο ὁπωσδήποτε αὐτὴν τὴν φοράν, ἀντίποινα ἐκ μέρους τῶν Γερμανῶν, ὡς ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι οὗτος ἔφερεν στολὴν Γερμανοῦ Ταγ)ρχου. 'Η τοιαύτη διστακτικότης ἐκ μέρους τῆς ΠΑΟ, εἶχεν ὡς ἀποτέλεσμα νὰ ἀναθαρρήσῃ ἐν τῷ μεταξὺ τὸ Βουλγαρικὸν Κομιτᾶτον, ἡ Δ)σις τοῦ ὁποίου περιῆλθεν, εἰς χεῖρας τοῦ υἱοῦ ΓΚΕΤΣΚΩΦ, ὅστις ἐπέτυχε συντόμως, νὰ ἐπανακτήσουν τὰ μέλη τούτου τὸ ἠθικόν των καὶ ἰδιαίτερα οἱ ἔνοπλοι Κομιτατζῆδες οἱ ὁποῖοι ἐνέτειναν τὴν δρᾶσιν των εἰς τὴν ὕπαιθρον.

Πρὸ αὐτῆς τῆς καταστάσεως, τὰ στελέχη τοῦ 'Αντιβουλγαρικοῦ Κομιτάτου, ἀπεφάσισαν παραβαίνοντες πλέον τὴν ἐντολὴν τῆς Δ)σεως, νὰ ἀναλάβουν ἐκ νέου δρᾶσιν καὶ νὰ προβοῦν εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ νέου 'Αρχηγοῦ τοῦ Βουλγαρικοῦ Κομιτάτου, υἱοῦ ΓΚΕΤΣΚΩΦ.

Τὴν εὐθύνην ταύτην ἀνέλαβε, ἡ ΠΑΟΝ τοῦ Κεντρικοῦ Τομέως καὶ μάλιστα ἡ 'Ομὰς τῶν «'Εκδικητῶν» τῆς περιοχῆς «'Ιπποδρομίου», διακρινομένη ἰδιαιτέρως εἰς ριψοκινδύνους ἀποστολάς. Οὕτω, περὶ τὰ μέσα Μαΐου 1944, ἐπέτυχε μετὰ μακρὰν καὶ συνεχῆ παρακολούθησιν νὰ ἐντοπίσῃ τοῦτον, μετακινούμενον πεζῇ, εἰς τὴν ὁδὸν Γρεβενῶν Αἰμιλιανοῦ ὅπου μετέβαινε πρὸς συνάντησιν τῆς ἐρωμένης του Dismaxy, Ρουμανικῆς καταγωγῆς, νὰ τὸν παγιδεύσῃ εἰς τὰ ἀδιέξοδα τῶν παρόδων τῆς ὁδοῦ, καταδιώκουσα τοῦτον καὶ νὰ τὸν ἐκτελέσῃ διὰ πυροβολισμῶν σχεδὸν ἐξ ἐπαφῆς, κρατήσασα ὡς λάφυρον τὸ πιστόλιόν του τύπου Walter.

Ἡ ἐκτέλεσις καὶ τοῦ νέου 'Αρχηγοῦ τοῦ Βουλγαρικοῦ Κομιτάτου εἶχεν ὡς ἀποτέλεσμα, τὴν πλήρη ἐκμηδένισιν τῆς δράσεως τῶν Βουλγάρων, εἰς τὴν πόλιν τῆς Θεσσαλονίκης καὶ τὴν σιωπηρὰν διάλυσιν τῆς Λέσχης των.

Οἱ Γερμανοὶ κατακτηταί, προετοιμαζόμενοι διὰ τὴν ἐν χρόνῳ ἀποχώρησίν των ἐκ τοῦ Βορειοελλαδικοῦ χώρου, ἀντελήφθησαν ὅτι δὲν εἶχον συμφέρον νὰ προβοῦν εἰς ἀντίποινα, καθ' ὅσον οὕτω θὰ συνήνωνον ὅλους τοὺς Ἕλληνας — ἀνεξαρτήτως πολιτικῆς θέσεως — εἰς κοινὴν δρᾶσιν ἐναντίον των. 'Αντιθέτως ἔπρεπε νὰ καλλιεργήσουν τὰς διαφορὰς μεταξὺ τῶν 'Οργανώσεων ἀντιστάσεως, προκειμένου οὗτοι (Γερμανοὶ) νὰ παραμείνουν ἀνενόχλητοι.

Πλέον τούτου, ἀντελήφθησαν οἱ Γερμανοὶ ὅτι ἐπεβάλλετο νὰ ρίψουν τὸ βάρος των εἰς τὴν ἐνίσχυσιν τῶν κομμουνιστικῶν ὀργανώσεων, αἱ ὁποῖαι ἐν τῇ ἐπιδιώξει τῶν πολιτικῶν των σκοπῶν, εἶχον ὁμοίως συμφέρον, νὰ μὴ ἀναλώσουν τὰς δυνάμεις των εἰς ἀγῶνα ἐναντίον των, ἀλλὰ νὰ τὰς διαφυλάξουν διὰ τὴν τελικὴν ἐπικράτησιν ἐπὶ τῶν ἀντιπάλων των. ('Εθνικαὶ ὀργανώσεις - ἀντιστάσεως).

Μὲ βάσιν τὴν ἀνωτέρω ἐκτίμησιν, οἱ Γερμανοὶ ἤχθησαν εἰς τὴν ἀπόφασιν καὶ συνεμμάχησαν μὲ τοὺς Κομμουνιστὰς (ΚΚΕ —ΕΛΑΣ), ἀρχικῶς μὲν διὰ προφορικῶν συνεννοήσεων, βραδύτερον δὲ καὶ δι' ἐγγράφου Συμφωνίας (Σύμφωνον Λειβαδίου), ἐπιτυχόντες ἀπολύτως εἰς τὴν ἐπιδίωξίν των, νὰ ἀποχωρήσουν ἐκ τοῦ Βορειοελλαδικοῦ χώρου τελείως ἀνενόχλητοι (ὁ τελευταῖος Γερμανὸς ἀπεχώρησεν ἐκ Θεσσαλονίκης ἐπιβαίνων ποδηλάτου). Οὕτως, οἱ Κομμουνισταὶ ἠδυνήθησαν, μὲ πλήρη ἄνεσιν νὰ ἐπιδοθοῦν εἰς τὴν ἐξόντωσιν τῶν δραστηριοτέρων στελεχῶν τῶν 'Εθνικῶν 'Οργανώσεων, τὰ ὁποῖα ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τῆς ἐχθρικῆς κατοχῆς ὑπεχρεώθησαν εἰς ἕναν ἄνισον διμέτωπον ἀγῶνα, κατὰ τὸν ὁποῖον ἐπλήρωσαν βαρύτατον τίμημα αἵματος, εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Ἔθνους.

Δ Ρ Α Σ Ι Σ Π.Α.Ο.Ν.

ΔΥΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΥΣ

Εἰς τὸ Δυτικὸν Τμῆμα τῆς πόλεως τρεῖς δραστήριοι νέοι, οἱ Δημ. Γαρύφαλος, Νικ. Καρακόλης καὶ 'Ιωάν. Ροδίτης, ἀνήκοντες ὡς φοιτηταὶ εἰς τὸ Πανεπιστημιακὸν Τμῆμα τῆς ΠΑΟΝ ἀνέπτυξαν ἔντονον δρᾶσιν καὶ συνεκρότησαν ἰσχυρὰν 'Οργάνωσιν νεολαίας τῆς ΠΑΟ ἀπὸ νέους καὶ νεάνιδας τῆς περιοχῆς, τῶν συνοικιῶν ΞΗΡΟΚΡΗΝΗΣ — ΑΜΠΕΛΟΚΗΠΩΝ — ΕΠΤΑΛΟΦΟΥ — Ν. ΒΟΣΠΟΡΟΥ — Ν. ΜΑΙΝΕΜΕΝΗΣ — Περ. Ν. ΣΤΑΘΜΟΥ καὶ ΝΕΑΠΟΛΕΩΣ (Δυτικὸς τομεὺς ΠΑΟΝ).

Οἱ ἐνταχθέντες εἰς τὴν 'Οργάνωσιν ἦσαν νέοι φοιτηταί, ἐπαγγελματίαι, ὑπάλληλοι καὶ ἐργάται.

Ἡ δραστηριότης τῆς 'Οργανώσεως ἀνεπτύχθη κυρίως εἰς τοὺς τομεῖς, διαφωτίσεως (διανομὴ μυστικοῦ τύπου, δελτίων πληροφοριῶν καὶ εἰδήσεων, προκηρύξεων κλπ.), ἀναγραφὴ συνθημάτων καὶ ἀντισυνθημάτων εἰς τοὺς τοίχους, συλλογῆς πληροφορι-

ὤν περὶ τῶν σιδηροδρομικῶν κινήσεων τοῦ ἐχθροῦ λόγῳ θέσεως καὶ γνωριμιῶν, ὀργανώσεως ἐθνικῶν ἑορτῶν, ὁμιλιῶν, διαλέξεων καὶ ἐκδρομῶν.

Συμμετέσχεν εἰς τὸ κοινωνικὸν ἔργον τῆς 'Εθνικοθρησκευτικῆς 'Οργανώσεως ΕΟΧΑ, τῆς ὁποίας δραστήριον στέλεχος, διὰ τὴν περιοχὴν ταύτην, ἦτο ἡ φλογερὰ 'Ελληνὶς καὶ μητέρα τοῦ ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἱδρυτικῶν στελεχῶν, κ. Εὐθ. Ροδίτου. Αὕτη διὰ τῆς ὀργανώσεως συχνῶν ἑορτῶν συνέλλεγε χρήματα διὰ τὰ συσσίτια, ἰατροφαρμακευτικὴν περίθαλψιν, οἰκονομικὴν βοήθειαν ἀπόρων κλπ., συμβάλλουσα μὲ κάθε τρόπον εἰς τὴν διατήρησιν τῆς ἐθνικῆς συνοχῆς.

Εἰς τὰς 'Εθνικοκοινωνικὰς δραστηριότητας τῆς ἐν λόγῳ ὁμάδος συμμετεῖχον καὶ μέλη ἄλλων ἐθνικῶν ὀργανώσεων, ΕΔΕΣ καὶ ΠΕΚ.

'Ωργάνωσεν ἐκ παραλλήλου ἔνοπλον Τμῆμα διὰ τὴν αὐτοπροστασίαν τῶν μελῶν καὶ τὴν ὑποστήριξιν τῶν ἐνεργειῶν τῆς 'Οργανώσεως. Οὕτω:

'Επέτυχε τὴν ἀνύψωσιν τοῦ ἐθνικοῦ φρονήματος τῶν κατοίκων τῆς περιοχῆς καὶ ἐδημιούργησε προβλήματα εἰς τὰ στρατεύματα κατοχῆς (Γερμανῶν καὶ Βουλγάρων) καθὼς καὶ εἰς τοὺς Βουλγαρίζοντας τῆς περιοχῆς.

'Ιδιαιτέρως συνετέλεσεν εἰς τὸν σημαντικὸν περιορισμὸν τῆς δραστηριότητος τῶν Κομμουνιστικῶν 'Οργανώσεων τῆς περιοχῆς, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ προκαλέσῃ τὴν ἀντίδρασιν τῆς Τοπ. ὀργανώσεως τῆς ΟΠΛΑ, κατὰ τῶν στελεχῶν της.

Οὕτω, τὴν 29.7.44 ἐγένετο δολοφονικὴ ἀπόπειρα κατὰ τοῦ Ι. Ροδίτη, τὴν 16.10.44 κατὰ τοῦ Δ. Γαρυφάλλου καὶ τὴν 29.10.44 κατὰ τοῦ Ν. Καρακόλη.

'Εκ παραλλήλου τὰ μέλη - φοιτηταὶ τῆς 'Οργανώσεως συμμετέσχον εἰς ὅλας τὰς δραστηριότητας τοῦ Τμήματος Πανεπιστημίου τῆς ΠΑΟΝ ὑπὸ τοὺς 'Υπ)γοὺς ΦΟΥΡΤΗΝ καὶ ΗΛΙΟΠΟΥΛΟΝ ΑΝΔΡΕΑΝ.

Συμμετέσχον ἰδιαιτέρως εἰς τὴν μεγαλειώδη φοιτητικὴν διαδήλωσιν τῆς 25ης Μαρτίου 1943, ἡ ὁποία εἶχεν ὀργανωθῆ ὑπὸ τῆς ΠΑΟΝ καὶ τῶν 'Εθνικῶν 'Οργανώσεων ΕΔΕΣ, ΠΕΚ καὶ ΙΕΡΟΝ ΛΟΧΟΝ.

Συμμετέσχον ἐπίσης εἰς τὴν ὀργάνωσιν τοῦ ΕΣΑΣ ('Εθνικοῦ Συνδέσμου 'Ανωτάτων Σχολῶν) καὶ εἰς τὰς δραστηριότητας τούτου.

Τὴν 18.10.44 ἡ 'Οργάνωσις τοῦ Δυτ. Τομέως συνεκρότησε μετὰ τοῦ ΕΔΕΣ εἰδικὸν ἔνοπλον τμῆμα εἰς τὸν συνοικισμὸν Ν. ΒΟΣΠΟΡΟΥ μὲ σκοπὸν τὸν ἔλεγχον τῆς 'Εθνικῆς ὁδοῦ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ — ΒΕΡΟΙΑΣ, καὶ τὴν μελέτην καὶ ὀργάνωσιν ἐπιθέσεων κατὰ τῶν τελευταίων τμημάτων τοῦ ἀποχωροῦντος Γερμανικοῦ Στρατοῦ. Τὴν ἀπόφασιν ταύτην τῆς 'Οργανώσεως δυστυχῶς ἐπληροφορήθησαν αἱ Κομμουνιστικαὶ 'Οργανώσεις πόλεως Θεσσαλονίκης, μὲ ἀποτέλεσμα τὴν 22.10.44 τὸ ἐν λόγῳ ἔνοπλον τμῆμα νὰ δεχθῇ κατὰ τὰς νυκτερινὰς ὥρας ἐπίθεσιν ἰσχυρῶν τμημάτων τοῦ ΕΛΑΣ καὶ τῆς ΟΠΛΑ, τὰ ὁποῖα ἐπέτυχον κατόπιν πολυώρου ἀγῶνος, τὴν κατάληψιν τοῦ κτιρίου καὶ τὴν σύλληψιν τῶν ἐνόπλων ἀγωνιστῶν.

Οἱ συλληφθέντες ἐβασανίσθησαν καὶ μεταφερόμενοι ἀπὸ κρατητηρίου εἰς κρατητήριον τῆς περιοχῆς ἄνω πόλεως, τελικῶς ἐνεκλείσθησαν εἰς τὸ Στρ. Παύλου Μελᾶ, ἀπὸ ὅπου οἱ ἐπιζήσαντες ἀπελευθερώθησαν, μετὰ τὴν Συμφωνίαν τῆς Βαρκίζης.

Δέον νὰ μνημονευθῇ, ὡς ἐλάχιστος ὀφειλόμενος φόρος τιμῆς, πρὸς τὸν φλογερὸν πατριώτην καὶ μάρτυρα ΓΕΩΡΓΙΟΝ ΣΚΕΠΑΡΝΗΝ, Δ)ντὴν τοῦ Δημ. Σχολείου 'Επταλόφου, ὅτι οὗτος γνωρίζων τὴν ἐθνικὴν δραστηριότητα τῶν μαθητῶν του μελῶν τῆς ΠΑΟΝ, πολλάκις παρεχώρησεν εἰς τούτους τὸ Δημ. Σχολεῖον, διὰ τὴν ὀργάνωσιν ἐθνικῶν ἑορτῶν, ἐνῷ ἠρνήθη κατ' ἐπανάληψιν τοῦτο εἰς τοὺς ἀνήκοντας εἰς τὴν ΕΠΟΝ τοιούτους, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ συλληφθῇ κατὰ

τὴν ΕΑΜοκρατίαν καὶ νὰ δολοφονηθῇ ἀγρίως.

ΤΟΜΕΥΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ

Κατὰ τὴν κατοχὴν εἶχε δημιουργηθῇ εἰς Θεσσαλονίκην ἡ Ἀνωτάτη Ἐποπτεία Σπουδῶν Εὐελπίδων μὲ Διευθυντὴν ἀρχικῶς τὸν Συνταγματάρχην ΜΟΥΣΤΕΡΑΚΗΝ, ἀργότερον τὸν Ταγματάρχην ΤΣΙΤΣΙΚΛΗΝ ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ καὶ μὲ γραμματέα ἀρχικῶς τὸν Ὑπολοχαγὸν ΔΕΛΗΒΟΡΙΑΝ καὶ ἀργότερον τὸν Ἀνθυπολοχαγὸν ΦΟΥΡΤΗΝ. Ἀποστολὴ τῆς ἀνωτέρας ἐποπτείας ἦτο ἡ παρακολούθησις τῆς φοιτήσεως τῶν Εὐελπίδων εἰς τὸ Πανεπιστήμιον, εἰς τὰς Σχολὰς τοῦ ὁποίου μετεγράφησαν.

Ὁ Γραμματεὺς τῆς Ἐποπτείας ΦΟΥΡΤΗΣ φοιτητὴς καὶ ὁ ἴδιος, ἀφ' ἧς ἀνέλαβε τὴν ἀρχηγίαν τῆς ΠΑΟΝ ἐσκέφθη, νὰ ἐκμεταλλευθῇ τὸν πυρῆνα τῶν Εὐελπίδων φοιτητῶν διὰ τὴν ἐπέκτασιν τῆς ὀργανώσεως καὶ εἰς τοὺς ἄλλους φοιτητάς, ὅλων τῶν Σχολῶν τοῦ Πανεπιστημίου.

Ὁ πυρὴν τῶν Εὐελπίδων ἀπετελεῖτο ἐκ 10 - 15 περίπου, ὁ ὁποῖος προθύμως ἀνέλαβε τὴν προσπάθειαν τῆς περαιτέρω μυήσεως καὶ ὀργανώσεως. Πολὺ ταχέως φοιτηταὶ καὶ φοιτήτριαι προσετέθησαν εἰς τὴν ὁμάδα μὲ πίστιν καὶ ἐνθουσιασμὸν διὰ τὴν ἀποστολὴν καὶ τὰ ἰδεώδη της.

Μεταξὺ τῶν πλέον δραστηρίων ἀναφέρονται οἱ ΓΚΡΑΤΣΙΟΣ ΑΓΑΜΕΜΝΩΝ, ΒΑΜΒΑΣ ΚΩΝ)ΝΟΣ, ΜΠΑ·Ι·ΛΑΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ, ΚΑΣΤΡΙΤΣΗΣ ΧΑΡΗΣ, ΣΤΑΜΟΥΛΗΣ ΦΙΛΗΜΩΝ, ΠΕΤΑΝΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ, ΜΑΧΗ ΔΡΑΓΑΤΣΙΔΗ ΚΑΙ ΤΑ ΣΤΕΛΕΧΗ ΤΟΥ ΠΕΚ καὶ τοῦ ΙΕΡΟΥ ΛΟΧΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΑΗΔΟΝΑΣ, ΛΕΑΝΔΡΟΣ ΒΑΖΑΚΑΣ, ΜΕΡΚΟΣ ΠΑΠΑΜΙΧΑΗΛ, ΝΙΚΟΣ ΤΣΙΤΣΙΚΛΗΣ, ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΖΛΑΤΑΝΟΣ, ΖΩΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ, ΣΩΤΗΡΙΟΣ ΒΛΑΧΑΚΟΣ, ΣΤΕΡΓΙΟΣ ΒΡΑΝΑΚΗΣ καὶ ἄλλοι.

Σὺν τῷ χρόνῳ ἐμυήθη μεγάλη ἀναλογία φοιτητῶν καὶ φοιτητριῶν, τὰ μέλη τῆς ὁποίας συνεδέθησαν στενῶς μεταξύ των, ὥστε ἡ ὁμὰς νὰ θεωρῆται ὡς μία πολὺ ἀξιόλογος δύναμις καὶ ἀπὸ ἀπόψεως διαφωτιστικῆς προπαγάνδας καὶ ἀπὸ ἀπόψεως μαχητικότητος. Ἐν τῷ μεταξὺ εἶχεν ὀργανωθῇ καὶ ἡ ΕΠΟΝ τοῦ Πανεπιστημίου, ἡ ὁποία ἀρχικῶς ἄνευ ἀντιπάλου, ἀνέλαβεν ἁπάσας τὰς πρωτοβουλίας καὶ μετεβλήθη εἰς τρομοκρατικὴν ὀργάνωσιν διὰ τοὺς ἀντιφρονοῦντας φοιτητάς, ἀκόμη καὶ τοὺς Καθηγητάς. Ἡ ὀργάνωσις τῆς φοιτητικῆς ΠΑΟΝ ἔθεσε φραγμὸν εἰς τὴν ἀσυδοσίαν τῆς ΕΠΟΝ καὶ τὸ ἐθνικόφρον στοιχεῖον τοῦ Πανεπιστημίου ᾐσθάνθη γενικὴν ἀνακούφισιν.

Αἱ ἐκδηλώσεις τῆς φοιτητικῆς ΠΑΟΝ ὑπῆρξαν πολύτροποι, ἀκριβῶς ἵνα ἐξουδετερώνουν, τὴν ἀντίστοιχον δραστηριότητα τῆς ΕΠΟΝ.

Πολλοὶ χοροὶ ἐδόθησαν. ἐκδρομαὶ ἐγένοντο, συγκεντρώσεις μορφωτικαί, κατὰ τὰς ὁποίας ἐλάμβανον χώραν, διάφοροι ἐθνικαὶ ἐκδηλώσεις καὶ γενικῶς παντοῦ ἡ ΠΑΟΝ ἀνελάμβανε τὴν πρωτοβουλίαν ἔναντι τῆς ΕΠΟΝ.

Περὶ τὸ τέλος τοῦ 1942, συνεργαζόμενοι φοιτηταὶ τῶν ἐν Θεσσαλονίκῃ Ἐθνικῶν Ἀντιστασιακῶν Ὀργανώσεων συνέπηξαν Ὁμάδα ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «ΙΕΡΟΣ ΛΟΧΟΣ».

Ἡ πανεπιστημιακὴ αὕτη ὀργάνωσις, ἐξέδιδε καὶ ἐφημερίδα εἰς τὰ τυπογραφεῖα ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ ὑπὸ τὸν τίτλον ΙΕΡΟΛΟΧΙΤΗΣ.

Τὴν δαπάνην ἀντιμετώπιζεν ἡ ΠΑΟ καὶ πολλάκις ἐξ ἰδίων ὁ ΚΩΝ)ΝΟΣ ΣΑΜΑΡΑΣ ὑπεύθυνος αὐτῆς διὰ τὴν ΠΑΟΝ.

Τὴν στρατιωτικὴν εὐθύνην τοῦ ΙΕΡΟΥ ΛΟΧΟΥ εἶχεν ὁ Ἔφεδρος Ἀξ)κὸς Ἀπόστολος Ἀηδονᾶς μέχρι τῆς ἀναχωρήσεώς του διὰ τὰ Ἀνταρτικὰ Σώματα Ἀνατολι-

κῆς Μακεδονίας - Θράκης ὡς κατωτέρω θ' ἀναφερθῆ.

Ὁ «ΙΕΡΟΣ ΛΟΧΟΣ», τὴν ἐπίσημον ἀντιστασιακήν του ἐμφάνισιν, ἐσημείωσε τὸ πρῶτον τὴν 25ην Μαρτίου 1943, μὲ μίαν μεγαλειώδη διαδήλωσιν 3.000 περίπου φοιτητῶν καὶ παρὰ τὴν αὐστηρὰν ἀπαγόρευσιν τῶν Γερμανῶν.

Τὸ γεγονὸς τοῦτο, τὸ ὁποῖον ὑπῆρξε σημαντικὴ μαζικὴ ἐκδήλωσις τοῦ λαοῦ τῆς Θεσσαλονίκης, κατὰ τῶν καταχτητῶν ἐσημειώθη ὑπὸ τὰς ἀκολούθους συνθήκας.

Οἱ Γερμανοὶ ἀπὸ τῆς 22ας Μαρτίου, δι' ἀνακοινώσεώς των εἶχον ἀπαγορεύσει, τὸν ἐπίσημον ἑορτασμὸν τῆς ἐπετείου τῆς Ἐθνικῆς παλιγγενεσίας. Ἡ εἴδησις αὕτη, συνεκλόνισε τὰς ψυχὰς τῆς Νεολαίας τῆς Θεσσαλονίκης καὶ ἰδιαίτερα τοῦ Πανεπιστημίου.

Μὲ πρωτοβουλία τοῦ ΙΕΡΟΥ ΛΟΧΟΥ τοῦ Πανεπιστημίου, συνεκλήθη σύσκεψις μὲ τὴν συμμετοχὴν καὶ τῶν λοιπῶν ἀντιστασιακῶν ὀργανώσεων Νεολαίας ΠΕΚ, ΠΑΟΝ, ΕΣΑΣ, ΕΔΕΣ καὶ ἐλήφθη ἀπόφασις, ὅπως γίνῃ ἐπίσημος ἑορτασμὸς εἰς τὸν ναὸν τῆς Ἁγίας Σοφίας κατὰ τὴν 25.3.43, μὲ ὑποχρεωτικὴν συμμετοχὴν τῶν Ἑλληνικῶν Ἀρχῶν, ὁ δὲ Θεσσαλονίκης Γεννάδιος νὰ ἐκφωνήσῃ τὸν πανηγυρικὸν τῆς ἡμέρας. Ἐν συνεχείᾳ αἱ φοιτητικαὶ ὀργανώσεις εἰς ἑνιαίαν φάλαγγα, θὰ διήρχοντο διὰ τῶν κυριωτέρων ὁδῶν τῆς πόλεως, ᾄδουσαι πατριωτικὰ θούρια, συμπαρασύρουσαι στὸ πέρασμά τους καὶ τοὺς λοιποὺς Θεσσαλονικεῖς πρὸς δημιουργίαν ἐθνικῆς ἐξάρσεως εἰς τὰς ψυχὰς τῶν ὑποδούλων Ἑλλήνων, καὶ στέφουσαι τὰ ἱερὰ μνημεῖα τῶν ἡρώων Τσάμη Καρατάσιου, πρὸ τοῦ παλαιοῦ κτιρίου τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης καὶ τοῦ Ναυάρχου Βότση παρὰ τὸν Λευκὸν Πύργον, ἵνα καταλήξουν εἰς τὸν χῶρον τῆς Πανεπιστημιακῆς Λέσχης Φοιτητῶν.

Ἡ ἀπόφασις αὕτη τῶν Ὀργανώσεων Νεολαίας τοῦ Πανεπιστημίου ἐξετελέσθη πλήρως, ὁ δὲ αἰφνιδιασμὸς τῶν Γερμανῶν ὑπῆρξεν ἄνευ προηγουμένου. Εἰς δύο δὲ περιπτώσεις, κατὰ τὰς ὁποίας παρετάχθησαν οἱ Γερμανοὶ μὲ τὰ ὅπλα ἐπὶ σκοπὸν διὰ νὰ διαλύσουν τοὺς φοιτητάς, ὄχι μόνον δὲν ἠδυνήθησαν νὰ κάμουν χρῆσιν τῶν ὅπλων των, ἀλλὰ καὶ ἀνετράπησαν ὑπ' αὐτῶν.

Οἱ Γερμανοί, μένεα πνέοντες κατὰ τῶν Φοιτητῶν, ἀνέμενον τὴν ἔλευσιν τοῦ σκότους, διὰ νὰ ἐνεργήσουν κατ' αὐτῶν.

Οὕτω περὶ τὴν 20.00΄ ὥραν, γνωρίζοντες ὅτι οἱ φοιτηταὶ ἐξηκολούθουν τὸν ἑορτασμὸν τῆς ἐθνικῆς ἐπετείου εἰς τὴν φοιτητικήν των λέσχην, περιεκύκλωσαν αὐτὴν καὶ προσεπάθησαν νὰ συλλάβουν τοὺς ἐντὸς αὐτῆς εὑρισκομένους φοιτητάς.

Ἡ ἐνέργεια αὕτη τῶν Γερμανῶν, ἐπέτυχε μερικῶς, δεδομένου ὅτι ἠδυνήθησαν νὰ συλλάβουν περὶ τοὺς 50 μόνον φοιτητάς, ἐνῷ ὁ ὄγκος τούτων κατώρθωσε νὰ διαφύγῃ ἐκ τῆς πλευρᾶς τῆς ἐφαπτομένης πρὸς τὴν θάλασσαν καὶ δὴ ἀπὸ τὰ γνωστὰ τότε ὡς «μπλόκια», τὰ ὁποῖα βραδύτερον διεμόρφωσαν τὴν νέαν παραλίαν.

Οἱ συλληφθέντες 50 φοιτηταί, ἐνεκλείσθησαν εἰς τὸ στρατόπεδον τοῦ «Παύλου Μελᾶ» ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Λαγκαδᾶ, ἔνθα παρέμειναν ἐπὶ 2μηνον περίπου, ἀντιμετωπίζοντες καθημερινῶς τὸν κίνδυνον τυφεκισμοῦ των, μέχρις ὅτου μὲ τὴν φροντίδα τῶν ἐθνικῶν ὀργανώσεων, ἀλλὰ καὶ τῶν ἀπαρτιζόντων τὸ «Ἐθνικὸν Κέντρον», — οἱ ὁποῖοι ἐγγυήθησαν προσωπικῶς εἰς τοὺς Γερμανοὺς μὲ τὴν ζωήν των —, ἐπετεύχθη ἡ ἀπελευθέρωσις τούτων.

Ἡ περιγραφεῖσα ὡς ἀνωτέρω ἐνέργεια τῆς Φοιτητικῆς Νεολαίας τοῦ Πανεπιστημίου μας, κατὰ τὴν 25.3.43, χαρακτηρίζεται ἀπὸ δύο ἐξαιρετικοῦ ἐνδιαφέροντος γε-

γονότα τὰ ὁποῖα ἀξίζει νὰ ἐπισημανθοῦν, προκειμένου νὰ ἐξαχθοῦν λίαν χρήσιμα συμπεράσματα.

Τὸ πρῶτον εἶναι, ὅτι ἡ ΕΠΟΝ τοῦ Πανεπιστημίου καίτοι κληθεῖσα νὰ συμμετάσχῃ μετὰ τῶν ἄλλων ὀργανώσεων Νεολαίας, εἰς τὸν ἑορτασμὸν τῆς ἐπετείου τῆς ἐθνικῆς παλιγγενεσίας, ΔΕΝ συμμετέσχε.

Τὸ Δεύτερον εἶναι, ὅτι ἐκ τῶν 50 συλληφθέντων Φοιτητῶν ὑπὸ τῶν Γερμανῶν, οὐδεὶς ἦτο μέλος τῆς ΕΠΟΝ/Πανεπιστημίου.

Ἡ ΕΠΟΝ χάνουσα τὸν ἀγῶνα ἐπὶ τοῦ ἐπιπέδου τῆς πνευματικῆς προσπαθείας, κατέφυγε καὶ ἐδῶ, εἰς τὸ γνωστὸν σύστημα τῆς τρομοκρατήσεως. Ἀλλὰ ἡ φοιτητικὴ ΠΑΟΝ ἀντεπεξῆλθε καὶ ἀντεπετέθη καὶ ἐπ' αὐτοῦ τοῦ ἐπιπέδου μὲ ἐπικεφαλῆς συνήθως τοὺς Εὐέλπιδας φοιτητάς, κατὰ τρόπον, ὥστε ἡ ΕΠΟΝ καὶ εἰς τὸν γνωστόν της τοῦτον τομέα νὰ μειονεκτῇ καὶ εἰς τὸ τέλος νὰ ὑποχωρήσῃ. Ἦτο πράγματι μία ὄασις, εἰς περίοδον καθ' ἣν ἡ τρομοκρατία τοῦ ΕΑΜ καὶ τῆς ΟΠΛΑ, ἅπλωνε τὴν σκιάν της εἰς ὁλόκληρον τὴν πόλιν.

Ὡς ἐπιστέγασμα τῆς ὑπερόχου δραστηριότητος καὶ ἀποδοτικότητος τῆς Φοιτητικῆς ΠΑΟΝ, πρέπει νὰ θεωρηθῇ τὸ γεγονὸς ὅτι κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς παρελάσεως τοῦ ΕΛΑΣ εἰς τὴν Θεσσαλονίκην, μετὰ τὴν ἀποχώρησιν τῶν Γερμανῶν, καὶ ὑπὸ τὸ κλῖμα τῆς γενικῆς τρομοκρατήσεως τῶν πάντων, διὰ τῆς ΕΑΜΙΚΗΣ πολιτοφυλακῆς καὶ τῆς ΟΠΛΑ, οἱ τοῖχοι τῶν Πανεπιστημιακῶν ἐγκαταστάσεων εἶχον πλημμυρίσει μὲ συνθήματα Ἐθνικά, ἐντελῶς ἀντίθετα μὲ τὰς ἐπιδιώξεις τοῦ παρελάσαντος ΕΛΑΣ καὶ ὅτι δελτία καὶ προκηρύξεις εἶχον ἐπίσης κατακλύσει τὰς ὁδοὺς διὰ τῶν ὁποίων θὰ διήρχετο ἡ παρέλασις, μὲ ἀνάλογα καθαρῶς ἐθνικὰ συνθήματα, ὡς π.χ. «καὶ τώρα ἐμπρὸς στὴν Σόφια».

Εἶναι αὐτονόητον, τὸ τί λύσσα προὐκάλει εἰς τὰ Κομμουνιστικὰ στελέχη τῶν παρελαυνόντων, ἡ ἀνάγνωσις τῶν συνθημάτων αὐτῶν. Καὶ εἶναι χαρακτηριστικόν, ὅτι ἀμέσως τὸ ἀπέδωσαν ὅλοι εἰς τὴν Φοιτητικὴν ΠΑΟΝ καὶ ἡ πολιτοφυλακὴ διετάχθη νὰ ἐνεργήσῃ πρὸς σύλληψιν τῶν γνωστῶν μελῶν, ἐνῷ ταυτοχρόνως εἰδικὰ συνεργεῖα ἐκαθάριζον τοὺς δρόμους καὶ τοὺς τοίχους ἀπὸ τὰ τόσον δυσάρεστα συνθήματα.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Ἐὰν δὲν ὑπῆρχεν ἡ ΠΑΟΝ ἡ κατάστασις εἰς τὴν Θεσσαλονίκην κυρίως, ἀλλὰ καὶ ἐν μέρει εἰς τὴν ὕπαιθρον θὰ ἦτο διάφορος ἴσως. Μετὰ τὸν τερματισμὸν τοῦ ἐνόπλου ἀγῶνος, ἀντιδράσεις ἐναντίον τοῦ ΕΑΜ καὶ τῆς ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς Βουλγαρικῆς Λέσχης προπαγάνδας, ἦσαν δυσχερέσταται διὰ τῶν ἄλλων μέσων. Μόνον ὁ ἐνθουσιασμὸς καὶ ἡ πρωτοπορία τῆς ΠΑΟΝ διοχετευόμεναι καὶ εἰς τοὺς ἄλλους, ἔδωσαν τὴν δυνατότητα συνεχίσεως τοῦ ἀγῶνος, ὑπὸ τὰς σκληροτέρας τῶν συνθηκῶν.

Ὅταν ὁ ΕΛΑΣ εἰσήρχετο εἰς Θεσσαλονίκην καὶ ἡ ΟΠΛΑ ἐσκόρπιζε παντοῦ τὸν τρόμον, ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τῶν δύο τούτων γεγονότων, τὸ ρεῦμα τῶν νέων θὰ εἶχε διοχετευθῆ ἐξ ὁλοκλήρου πρὸς τὴν νέαν κατάστασιν, ἐνῷ ὅλαι αἱ συκοφαντίαι κατὰ τῆς ΠΑΟ καὶ τῆς Ἐθνικόφρονος παρατάξεως, θὰ εἶχον μεταβληθῆ εἰς πίστιν τῆς νεότητος. Ἡ ΠΑΟΝ συνετέλεσε κατὰ πολὺ ὥστε, ὄχι μόνον τοῦτο νὰ μὴ συμβῇ, ἀλλ' ὡς ἀνεφέρθη ἤδη καὶ αὐτὴν ταύτην τὴν στιγμὴν τοῦ θριάμβου τοῦ ΕΑΜ—ΕΛΑΣ, νὰ εὑρεθῇ τρόπος νὰ διακηρυχθοῦν τὰ Ἐθνικὰ συνθήματα καὶ αἱ Ἐθνικαὶ ἐπιδιώξεις.

ΑΝΘΥΠΟΛΟΧΑΓΟΙ τῆς Π.Α.Ο. φωτογραφίαι τῶν ὁποίων εὑρέθησαν εἰς τὰ ἀρχεῖα της. Ὅλοι ἀνῆλθον εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ ἀνωτέρου Ἀξ)κοῦ,

Μὲ ἀπαράμιλλον πνεῦμα ἡρωϊσμοῦ καὶ αὐταπαρνήσεως ἐξεπλήρωσαν ἐπικινδύνους ἀποστολὰς τῆς Ὀργανώσεως, ὡς σύνδεσμοι, κατάσκοποι, ὑπηρέται τοῦ μυστικοῦ τύπου, διαφωτισταί, δολιοφθορεῖς κλπ.

ΚΟΛΙΤΣΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

ΓΑΛΑΚΤΙΔΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

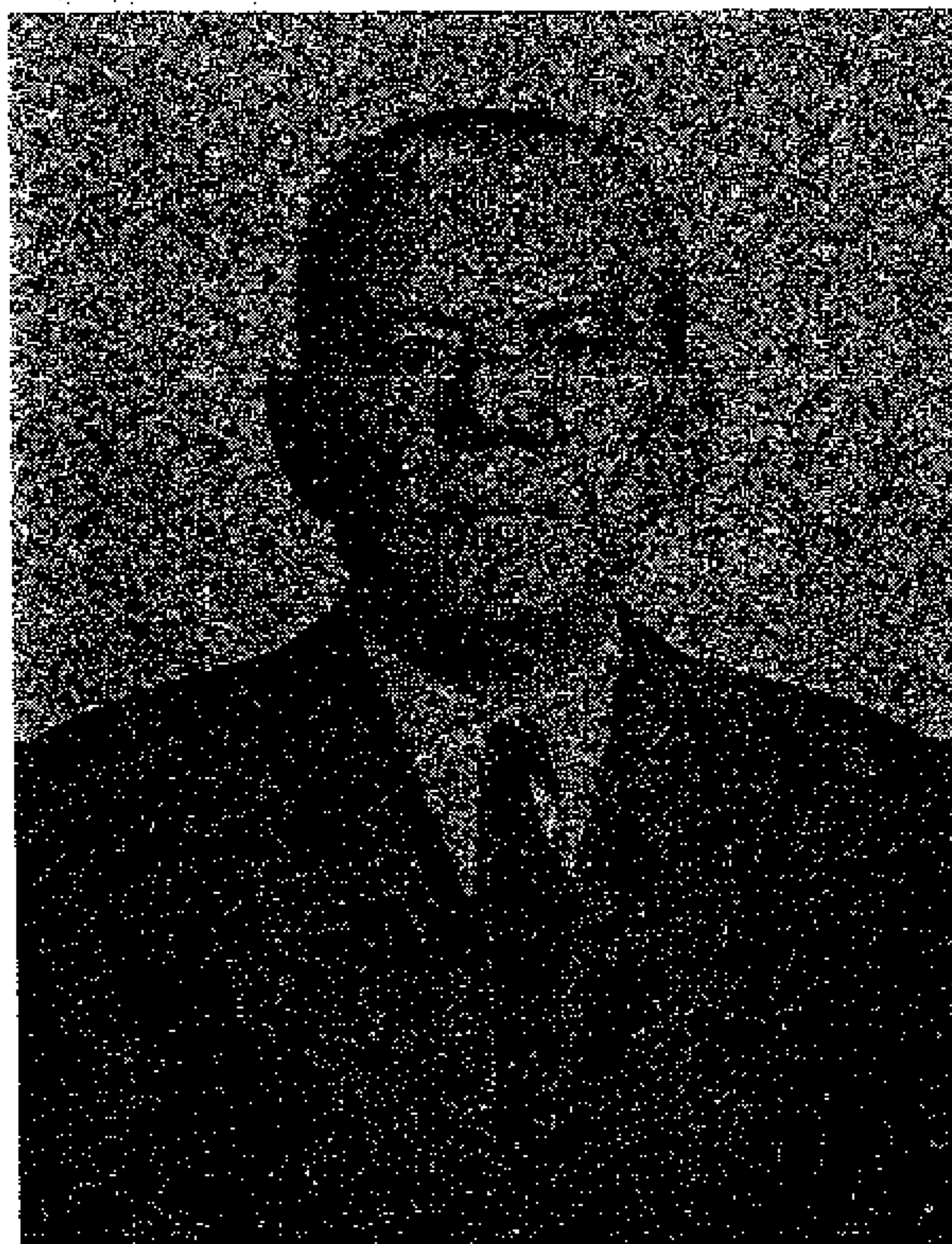
ΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ ΤΗΛΕΜΑΧΟΣ

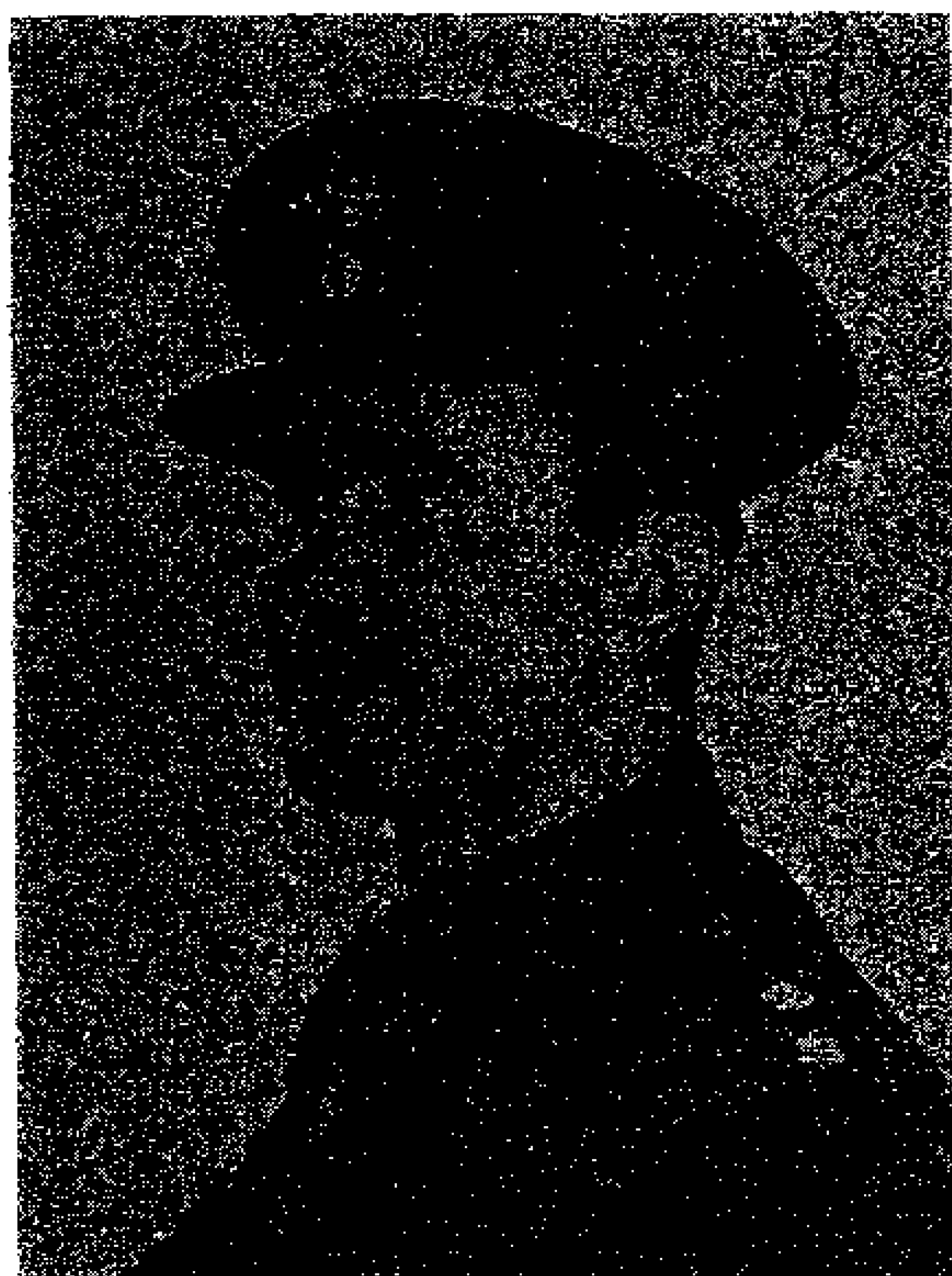
ΒΟΥΡΛΙΤΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ

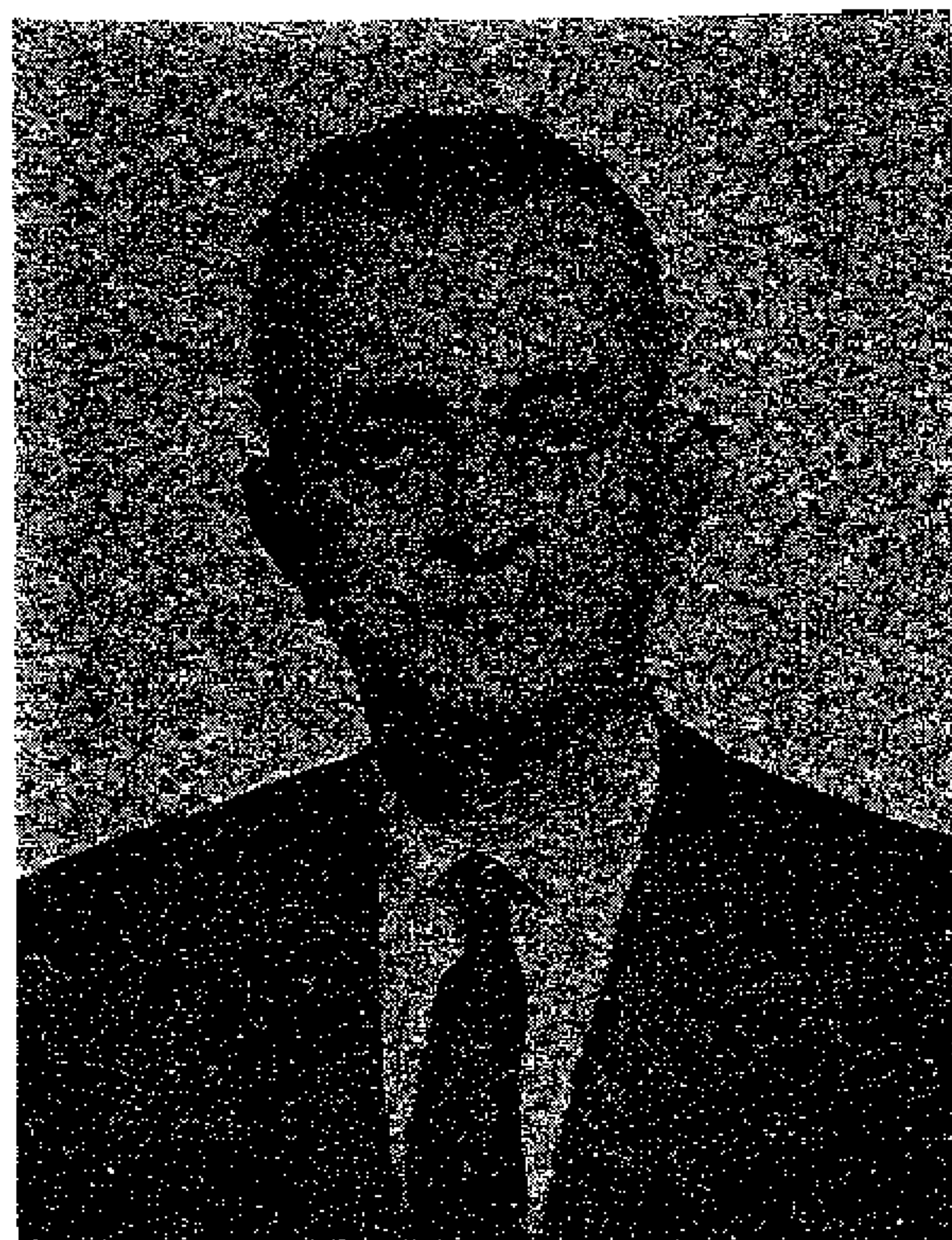
ΚΕΡΤΕΜΕΛΙΔΗΣ ΠΡΟΔΡΟΜΟΣ

ΚΥΠΡΟΣ ΣΤΕΦΑΝΟΣ, Τεχνικὸς

ΚΑΡΑΔΗΜΟΣ ΦΩΤΙΟΣ, Τεχνικὸς

ΚΑΡΑΤΖΟΓΛΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ, Ἰατρὸς

ΔΑΜΠΛΙΑΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ (π.δ.)

ΣΥΛΛΑΙΟΣ ΚΩΝ)ΝΟΣ

ΓΟΥΡΛΗΣ ΚΩΝ)ΝΟΣ

ΚΟΥΡΓΙΑΝΝΙΔΗΣ ΚΩΝ)ΝΟΣ

ΓΑΒΡΙΗΛ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ

ΓΚΡΑΤΣΙΟΣ ΑΓΑΜΕΜΝΩΝ*
Εὔελπις*

* Ὁ ἀνωτέρω εὔελπις τότε, εἶναι ὁ σημερινὸς Ἀρχηγὸς Στρατοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β΄

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΙΣ

ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ

Ὅπως διὰ τὴν οἰκονομικὴν πλευρὰν καὶ τὸν ἐξοπλισμόν, οὕτω καὶ διὰ τὴν Πολιτικὴν κατεύθυνσιν καὶ ἀκόμη τὴν Διοίκησιν, ἡ ἐκτίμησις τῶν ἀναγκῶν τῆς Ὀργανώσεως ἐστηρίχθη εἰς ἕνα ὑψηλὸν ὁραματισμόν, ὁ ὁποῖος ἀπεδείχθη δυστυχῶς μακρὰν τῆς πραγματικότητος.

Ἡ ΠΑΟ κατὰ τοὺς ἀρχικοὺς ἐκτιμητὰς θὰ ἦτο ἕνα ἁπλοῦν ἐκτελεστικὸν ὄργανον τοῦ Σ.Μ.Α. Ἀπὸ ἐκεῖ θὰ προήρχοντο αἱ ἀποφάσεις καὶ αἱ Διαταγαί, ὅπως καὶ ἀπὸ ἐκεῖ θὰ ἐστέλλετο ἡ βοήθεια.

Ὡς ἀνεφέρθη ἤδη τὸ ἐνδιαφέρον καὶ ἡ ἐπιρροὴ τοῦ ΣΜΑ δὲν ἐξεδηλώθη παρὰ μόνον πρὸς ἓν σημεῖον, ἤτοι τῆς μὴ ἀντιμαχίας μὲ τὸ ΕΑΜ—ΕΛΑΣ ἀντὶ πάσης θυσίας ἔστω καὶ τῆς συνεχοῦς ὑποχωρήσεως καὶ τῆς ὑποταγῆς, μέχρις ἀκόμη καὶ τῆς βεβαίας κατολισθήσεως πρὸς τὴν καταστροφὴν καὶ τὴν διάλυσιν.

Οὕτως, αὐτοτελῶς πλέον δρῶσα ἡ Ὀργάνωσις ἀλλὰ καὶ μὴ ἐπιθυμοῦσα νὰ εὑρεθῇ ἐκτὸς τῆς ἀναφερθείσης γενικῆς γραμμῆς τοῦ ΣΜΑ, ἐλειτούργει ὑπὸ μειονεκτικὰς συνθήκας διοικήσεως καὶ πολιτικῆς εὐελιξίας, διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν δυσκόλων καταστάσεων αἱ ὁποῖαι παρουσιάσθησαν.

Αἱ συνθῆκαι αὐταὶ ἦσαν:

— Προεδρευομένη πολυμελὴς Ἐπιτροπὴ ἀντὶ στιβαροῦ, μεγάλου γοήτρου καὶ ἀδιαφιλονικήτως ἐπιβαλλομένου, Ἀρχηγοῦ.

— Συνεχεῖς μεταβολαί, λόγῳ μετακινήσεων καὶ εἰσόδου ἀρχαιοτέρων εἰς τὴν Διοικοῦσαν Ἐπιτροπήν.

— Ἀλλαγὴ καὶ αὐτοῦ τοῦ Προεδρεύοντος ἑκάστοτε, εἰς τρόπον ὥστε ἡ ποικιλλόμορφος προσωπικότης τῶν εἰσελθόντων κατὰ περιόδους, νὰ προσθέτῃ εἰς τὰς ταλαντεύσεις καὶ τὴν ἀρρυθμίαν.

— Ἡ ἀναφερθεῖσα ἤδη ἀσάλευτος σχεδὸν γραμμὴ πλεύσεως, χωρὶς περιθώρια ἑλιγμοῦ καὶ ἡ ἔλλειψις πάσης πρωτοβουλίας ἐκμεταλλεύσεως σταθερῶν ἢ φευγαλέων εὐκαιριῶν, ποὺ θὰ ἠδύναντο νὰ κάμψωσι μὲ κατάλληλον χειρισμὸν τὴν ἀδιαφορίαν καὶ τὴν μονομερῆ ἐπέμβασιν τοῦ ΣΜΑ καὶ νὰ ἐξαναγκάσωσι τὴν Ἐαμικὴν δολιότητα εἰς ὑποταγήν. Πολλαὶ τοιαῦται περιπτώσεις παρουσιάσθησαν, χωρὶς ἀπόπειραν κἂν ἐκμεταλλεύσεως διὰ τὴν διαφυγὴν ἐκ τοῦ ἀδιεξόδου.

Εἰς τὰ ἀνωτέρω Μειονεκτήματα δέον νὰ προστεθοῦν:

— Καὶ ὁ ἀρχικῶς καὶ οἱ κατόπιν προεδρεύσαντες, δὲν ἦσαν αἱ ἰσχυρότεραι εἰς θεληματικότητα προσωπικότητες τῆς Ἐπιτροπῆς. Κάτω ἀπὸ αὐτοὺς ὑπῆρχαν ἄλλοι περισσότερον θεληματικοὶ καὶ διά τινας περιπτώσεις μεγαλυτέρας ἀξίας. Μερικοὶ ἐκ τῶν τελευταίων, μὴ δυνάμε-

νοι νὰ ἐπιβληθῶσι φανερὰ λόγῳ βαθμοῦ ἢ ἀρχαιότητος, κατέφευγον εἰς δραστηριότητα παρασκηνίων. Διὰ πολλὰς ἀποφάσεις ἀμφισβητεῖται ἐὰν ἦσαν τῆς Ἐπιτροπῆς ἢ ἁπλῶς ἑνὸς θεληματικοῦ καὶ ἐπιμόνου μέλους της.

— Ὑπῆρχεν ἀκόμη κάποια δικαία ὡς θ' ἀναφερθῇ ἐπιφύλαξις προβολῆς μελῶν μὴ καταγομένων ἐκ Βορ. Ἑλλάδος. Ἦτο γνωστὴ ἡ πικρία τῶν Μακεδόνων καὶ γενικώτερον τῶν Βορειοελλαδιτῶν ἐναντίον τῶν Νοτίων Ἑλλήνων καὶ ἦτο δικαία. Ὁ Μακεδονικὸς πληθυσμὸς ἐὰν δὲν ἐπλειοδότησε, ὅπως εἶναι μᾶλλον βέβαιον, τουλάχιστον δὲν ὑστέρησε εἰς προσφορὰν ἐνεργειῶν καὶ θυσιῶν καὶ εἰς τὴν παλαιοτέραν καὶ τὴν πρόσφατον ἱστορίαν τῆς Ἑλλάδος. Καὶ ὅμως οὐδὲν περὶ αὐτῶν ἀνεφέρετο σχεδόν. Καὶ οἱ ἀρχικῶς συλλαβόντες τὴν πρωτοβουλίαν ὡς ἱδρυταὶ τῆς Τ.Β.Ε. καὶ οἱ κατόπιν δυναμικώτεροι τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς Βορειοελλαδῖται, ἐσκέφθησαν ὅτι θὰ ἦτο συνέχεια τῆς ἀδικίας ν' ἀγωνισθῶσι πάλιν κατὰ μεγάλην ἀναλογίαν οἱ Μακεδόνες, ἵνα διαθρυληθοῦν ποιὸς ξεύρει ποῖοι ἐπιτήδειοι Παλαιοελλαδῖται. Ὀρθὴ καὶ δικαία, ὡς ἀνεφέρθη ἀπόφασις. Πιθανὸν διά τινας ἐν τούτοις περιπτώσεις ἔφθασεν μέχρις ὑπερβολῆς καὶ μέχρι σημείου ἠθελημένης ἢ ἀθελήτου παρεξηγήσεως.

— Ὡς ἀνεφέρθη ἐπίσης ἤδη, ἡ μεγάλη ἀναλογία τῆς ὁμάδος τῶν ἰσχυρῶν προσωπικοτήτων, ἦτο μονομεροῦς πολιτικῆς προελεύσεως. Δημοκρατικοί, Φιλελεύθεροι καὶ ἀξιωματικοὶ τῆς Ἀμύνης. Εἶναι πρὸς τιμήν των ὅτι οἱ πλεῖστοι οὐδόλως ἐπηρεάσθησαν ἐξ αὐτοῦ, ἀντιθέτως ἐτήρησαν πιστῶς τὴν ἀκομμάτιστον γραμμὴν τοῦ Καταστατικοῦ χάρτου καὶ συνειργάσθησαν στενῶς μετὰ τῶν προερχομένων ἐκ τῆς ἑτέρας παρατάξεως. Εἶναι ἐν τούτοις φυσικὸν ὅτι θὰ ἐδημιούργουν πάντοτε κάποιαν ἐπιφύλαξιν διὰ τὰς προθέσεις των. Εἶναι βέβαιον ὅτι αὕτη δὲν ἦτο δικαιολογημένη καὶ οὐδαμοῦ ἐστηρίζετο.

— Ὑπῆρχεν ἀκόμη τὸ δεδομένον τῆς παραδοχῆς μιᾶς μικρᾶς ὁμάδος ἐπιστημόνων, μὲ σαφῶς πολιτικὸν προσανατολισμόν. Μία νέα ἀφορμὴ παρεξηγήσεων καὶ διὰ τὴν περίπτωσιν ταύτην ὄχι ἀδικαιολόγητος.

Ὅθεν ἐν συνόψει εἰς τὴν Κεντρικὴν Ἐπιτροπὴν παρουσιάζοντο αἱ κάτωθι σοβαραὶ ἀδυναμίαι:

— Ἔλλειψις οὐσιαστικοῦ Ἀρχηγοῦ.
— Ἀρρυθμία διοικήσεως καὶ ἀποφάσεων.
— Ἔλλειψις εὐελιξίας καὶ ἐγκαίρου προσανατολισμοῦ.

Παρὰ τὰ μειονεκτήματα ταῦτα ἡ πίστις, ὁ ἐνθουσιασμός, ἡ ἀξία, ἡ ἀνωτερότης τῶν μελῶν τῆς Διοικούσης Ἐπιτροπῆς ἐν συνόλῳ, συνετέλεσεν ὥστε ἡ προσπάθεια νὰ εἶναι πάντοτε ἔντονος καὶ συνεχὴς καὶ ἀπειράριθμοι δυσκολίαι ν' ἀντιμετωπίζωνται ἐν πολλοῖς ἐπιτυχῶς. Ἦτο καταφανὲς ὅτι τὸ βάρος ἔπιπτε κυρίως καὶ ἀνίσως ἐπὶ τῶν ὤμων ὡρισμένων μελῶν τῆς Διοικούσης Ἐπιτροπῆς, κατ' ἀρχὴν ἐκείνων οἱ ὁποῖοι ἦσαν ὑπεύθυνοι τῶν κλάδων τοῦ Ἐπιτελείου. Ὁ ἐκ τῶν μελῶν τούτων Ἀντισυνταγματάρχης Ἀργυρόπουλος, Ἐπιτελάρχης, εἶχε τὸν ὅλον συντονισμόν, καθὼς καὶ τὰς ἐπαφὰς μετὰ τοῦ Ἐσωτερικοῦ καὶ Ἐξωτερικοῦ. Ἀποκαλυφθεὶς ὡς Ἀρχηγὸς ἑνὸς Συμμαχικοῦ Δικτύου κατασκοπείας, ἐπεκηρύχθη ὑπὸ τῶν Γερμανῶν καὶ διέφυγε πρὸς τὴν περιοχὴν τοῦ ἐνόπλου ἀγῶνος, ἵνα ἀποτελέσῃ ἐν συνεχείᾳ τὸν ἀντιπρόσωπον τῆς ὀργανώσεως εἰς τὸ Κοινὸν Συμμαχικὸν Στρατηγεῖον εἰς τὸ ΠΕΡΤΟΥΛΙ Θεσσαλίας. Ἐκεῖ ἠγωνίσθη σκληρὰ καὶ ἐν μέσῳ ἀφαντάστων κινδύνων, διὰ τὴν ἱκανοποίησιν τῶν ἀναγκῶν τῆς Ὀργανώσεως καὶ τὴν ἐξουδετέρωσιν τῶν

συκοφαντιῶν τοῦ ΕΛΑΣ. Ἀργότερον διέφυγεν εἰς Μέσην Ἀνατολὴν ὅπου συνέχισε ἀντιπροσωπεύων τὴν Ὀργάνωσιν. Εἰς τὴν ἕδραν τῆς Ὀργανώσεως εἰς Θεσ)κην τὸν ἀνεπλήρωνεν εἰς τὰ πολλαπλᾶ καθήκοντα τοῦ Ἐπιτελάρχου ὁ Συνταγματάρχης ΑΒΔΕΛΑΣ, διατηρῶν καὶ τὴν διεύθυνσιν τοῦ Ι Γραφείου.

Μεταξὺ τῶν δύο τούτων βασικῶν μελῶν τῆς Διοικήσεως καὶ τοῦ Ἐπιτελείου ὑπῆρχε πάντοτε στενὴ συνεργασία καὶ ἐπαφή, ἐνῷ ἡ τηρουμένη παρ' αὐτῶν γραμμή, ἦτο γενικῶς παραδεκτὴ ὑπὸ τῶν μελῶν τῆς Ὀργανώσεως.

Καὶ μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΥ διετηρήθη ἐπαφὴ δι' ἀλληλογραφίας πυκνὴ μέν, ἀλλὰ καθυστερημένη χρονικῶς, λόγῳ παρεμβολῆς ἐμποδίων ὑπὸ τοῦ ΕΛΑΣ.

Ὑπάρχει μία σειρὰ ἐγγράφων μεταξὺ τῶν δύο Συνταγματαρχῶν, ἐκ τῶν ὁποίων διαφαίνεται ὅλη ἡ ἀγωνία τῶν δυσκόλων στιγμῶν καὶ ὅλη ἡ προσπάθεια νὰ εὕρωσι κάποιαν διέξοδον δι' ἐπηρεασμοῦ τῶν Βρετανῶν. Ὁ Ἀντισυνταγματάρχης ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΣ περισσότερον αἰχμάλωτος καὶ ἐν συνεχεῖ κινδύνῳ καὶ ὀλιγώτερον μέλος τοῦ Συμμαχικοῦ Ἀρχηγείου, περιέγραφε εἰς μικρὰ ψιλογραμμένα σημειώματα, τὴν ἀγωνίαν καὶ τὰς ἐνεργείας τῆς ἡμέρας, ἐνῷ ὁσάκις παρουσιάζετο εὐκαιρία ἀπέστελλε ἐκθέσεις εἰς Θεσ)νίκην.

Μία συνεχὴς ἐναλλαγὴ αἰσθημάτων ὁραματικοῦ μεγαλείου καὶ ἀπελπισίας. Συνήθως ὅλα ἔφθανον μέχρις ἑνὸς τελικοῦ σχεδὸν σημείου εὐοδώσεως διὰ νὰ ἀνατραποῦν τὴν τελευταίαν στιγμήν. Μία μοιραία ἐπανάληψις τοῦ ὁράματος τοῦ Συσσίφου. Εἰς Θεσ)κην ἐξ ἄλλου, μέχρι τῆς διαλύσεως τῶν ἐνόπλων τμημάτων, ἐξεδηλοῦτο παρομοία προσπάθεια ἐπίσης τελικῶς ἀνεπιτυχής. Ὑπῆρχε παρὰ ταῦτα μέχρι τότε, παρὰ τὴν διαφορὰν ἀντιλήψεων, μία σχετικὴ ἠρεμία καὶ συντονισμὸς σκέψεων καὶ ἐνεργειῶν.

Μετὰ τὴν διάλυσιν ὅμως τῶν ἐνόπλων τμημάτων, ἡ κατάστασις μετεστράφη. Τὸ ΕΑΜ—ΕΛΑΣ ἀπερίσπαστον καὶ ἐλεύθερον ἀπὸ κάθε δυνατότητα ἀντιδράσεως εὗρε τὴν εὐκαιρίαν ὅπως ὄχι μόνον ἐπιδιώξῃ τὴν ὁριστικὴν διάλυσιν τοῦ τόσον ἐπικινδύνου ἀντιπάλου, ἀλλὰ καὶ νὰ ἐκδηλώσῃ ὅλα τὰ αἰσθήματα τοῦ μίσους καὶ τῆς ἐκδικήσεως, κυρίως κατὰ τῶν ἀμάχων ὀπαδῶν τῆς Ὀργανώσεως καὶ τῶν οἰκογενειῶν τῶν ἀγωνιστῶν εἰς τὴν ὕπαιθρον.

Καθημερινῶς εἰς δεκάδας ἀνήρχοντο τὰ θύματα. Ἤρχισαν ἐν συνεχείᾳ αἱ ἐκδηλώσεις τῆς ΟΠΛΑ εἰς τὰς πόλεις.

Συμφώνως μὲ τὴν ἀπόφασιν τῆς Διοικούσης Ἐπιτροπῆς, ἡ ΠΑΟ συνέχισε τὸν ἀγῶνα ἐπὶ τῶν ἄλλων ἀποστολῶν ἀντιστάσεως καὶ μάλιστα μὲ μεγαλυτέραν ἔντασιν, ἐνῷ κάλυψις δὲν ὑπῆρχε πλέον, πλὴν εἰς Θεσ)κην δι' ἀποκρύψεως. Καὶ τότε ἤρχισε τὸ δρᾶμα τῆς τριπλῆς ἐπικλήσεως καὶ πιέσεως πρὸς ὅλην μὲν τὴν Διοικοῦσαν Ἐπιτροπήν, ἀλλὰ κυρίως πρὸς τὸν Συνταγματάρχην ΑΒΔΕΛΑΝ.

Ἐν μέσῳ τοῦ ἐρέβους καὶ τῆς ψυχικῆς τρικυμίας, αἱ πιέσεις ἀλλήλων ὑπὸ τριπλῆν ἀντιμαχομένην μορφήν.

— Τοῦ ΕΑΜ—ΕΛΑΣ «Προσχωρῆστε ἄνευ ὅρων διότι ἀλλοιῶς ἡ σφαγὴ σᾶς περιμένει καθὼς καὶ τὰ μέλη τῶν οἰκογενειῶν σας».

— Τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως καὶ τοῦ Στρατηγείου ΣΜΑ. «Πᾶσα ἔστω καὶ ἀνοχὴ πρὸς ἐξοπλισμόν, εἶναι προδοσία καὶ ὡς τοιαύτη θὰ τιμωρηθῇ, ἀσχέτως τῶν αἰτίων καὶ τῶν προθέσεων καθὼς καὶ τῶν προηγουμένων ὑπηρεσιῶν».

— Τῶν Γερμανῶν, συμπαρομαρτούσης καὶ τῆς Κυβερνήσεως ΡΑΛΛΗ. «Χωρὶς καμίαν ἄλλην ὑποχρέωσιν ἔχετε ὅπλα εἰς τὴν διάθεσίν σας ἵνα σώσετε τὸν ἑαυ-

τόν σας καὶ τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας σας».

Εἶναι βέβαια εὔκολον νὰ ἐκδίδη κανεὶς ἐκ τοῦ ἀσφαλοῦς διαταγὰς ἀπὸ τὸ Κάϊρο, ἢ καὶ νὰ κρίνη ἀργότερον, μέσα σὲ μιὰ ἀτμόσφαιρα ἀσφαλείας καὶ γαλήνης τὰς οἱασδήποτε ἀποφάσεις καὶ ἐνεργείας τῶν στιγμῶν ἐκείνων. Ἀλλὰ τότε βέβαια ἡ λῆψις οἱασδήποτε ἀποφάσεως δὲν ἦτο εὔκολος.

Ἄς ἐξετάσωμεν τὰς ἀντιδράσεις καὶ τῶν τριῶν μορφῶν αἱ ὁποῖαι ἐξεδηλοῦντο μὲ ἐπικλίσεις καὶ πιέσεις ἀπὸ τοὺς ὀπαδοὺς τῆς Ὀργανώσεως πρὸς τὴν ἡγεσίαν.

— Ὡς πρὸς τὴν κατεύθυνσιν τῆς ἐπαφῆς καὶ προσχωρήσεως πρὸς τὸν ΕΛΑΣ ἡ πίεσις ἦτο ἀρκετὰ ἰσχυρή. Ἐξησκεῖτο κυρίως ἀπὸ μερικὰ συνδικαλιστικὰ στελέχη τῶν ἐργατικῶν καὶ ἐπαγγελματικῶν τάξεων, ἐνῷ συμμετεῖχε καὶ μία μερὶς τῶν γνωστῶν ὡς ἀριστεριζόντων ἐπιστημόνων. Ὁ ἀναπληρώσας εἰς τὴν Προεδρείαν τῆς Σοσιαλιστικῆς ὁμάδος τὸν ἀποθανόντα ἰατρὸν Οἰκονόμου, δικηγόρος Μᾶνος, ἔσπευσε νὰ προσχωρήση χωρὶς περαιτέρω διαπραγματεύσεις εἰς τὸ ΕΑΜ. Ἐλάχιστοι ἐν τούτοις ἐκ τῆς ὁμάδος τὸν ἠκολούθησαν. Σχετικὴν συμπάθειαν πρὸς τὴν κατεύθυνσιν ταύτην καί τινες Στρατιωτικοί. Αὐτοὶ ὅμως ὑπὸ τὸν ὅρον τῶν διαπραγματεύσεων καὶ τῶν ἐγγυήσεων. Δύο Λοχαγοὶ μόνον ἠκολούθησαν τὸ παράδειγμα τοῦ Μάνου καὶ προσεχώρησαν εἰς τὸ ΕΑΜ χωρὶς ν' ἀναμείνουν τὴν ἀπόφασιν τῆς Διοικήσεως. Ἀμφότεροι ἐφέροντο ὡς ὕποπτοι ἀπὸ μακροῦ. Ὑπάρχουσι δέ, ὡς θὰ ἀναφερθῆ καὶ ἀλλαχοῦ, καταγγελίαι ὅτι οὗτοι ἦσαν πράκτορες τοῦ ΕΑΜ.

Ἡ ἐξέλιξις ἐπὶ τῆς κατευθύνσεως ταύτης διῆλθεν ἀπὸ διαφόρους φάσεις. Διὰ κάποιαν μικρὰν περίοδον ἐφέρετο ὡς εὐοδουμένη, ὅταν ἐπροτάθη ὑπὸ τῶν Βρεττανῶν ἡ ἑνιαία διοίκησις τῶν ἐν Μακεδονίᾳ τμημάτων τοῦ ΕΛΑΣ καὶ τῶν ἀναδιοργανουμένων τμημάτων τῆς ΠΑΟ ὑπὸ τὸν Στρατηγὸν ΜΠΑΚΙΡΤΖΗΝ. Τὴν πρότασιν ἀποδοχῆς παρήγγειλεν ἀρχικῶς καὶ ὁ Ἀντισυνταγματάρχης ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΣ ὑπὸ τὸν ἀπαραίτητον ὅρον ὅτι ΕΛΑΣ καὶ ΠΑΟ θὰ εἶχον ἁπλῶς κοινὴν Διοίκησιν καὶ δὲν θὰ συνεχωνεύοντο. Τελικῶς πάλιν μὲ πρότασιν τοῦ ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΥ, αἱ διαπραγματεύσεις διεκόπησαν καὶ πᾶσα περαιτέρω προσπάθεια ἐπαφῆς ἐματαιώθη. Εἶναι χαρακτηριστικὸν ὅτι σπουδαῖον ρόλον κατὰ τῆς συνεργασίας ἔπαιξε ἡ ΠΑΟΝ. Ἐπίσης ὅτι μετὰ τὸ ναυάγιον τῶν συνεννοήσεων, τὸ ΕΑΜ ἐστράφη δριμύτερον κατὰ τῶν ὑποστηρικτῶν τῆς συνεννοήσεως.

— Διὰ τὴν ἀποδοχὴν τῆς προτάσεως τῶν Γερμανῶν καὶ τῆς κατοχικῆς Κυβερνήσεως, ὡς εἶναι φυσικόν, ἐντονωτέραν θέσιν ἔλαβον οἱ μαχηταὶ τῶν ἐνόπλων τμημάτων, οἱ ἔχοντες τὰς οἰκογενείας των εἰς τὴν ὕπαιθρον. Μεταξὺ δὲ αὐτῶν καὶ πολλοὶ ὁπλαρχηγοὶ ἐκ τῶν ἐχόντων τὴν καλυτέραν δρᾶσιν μέχρι τοῦδε εἰς τὸν ἀντικαταχτητικὸν ἀγῶνα.

Μετὰ τὴν ἐξ ἀρχῆς ἀρνητικὴν ἀπόφασιν τῆς Διοικούσης Ἐπιτροπῆς εἰς τὰς εἰσηγήσεις καὶ τὰς παρακλήσεις των, ὅσοι τούτων δὲν ὑπήκουσαν καὶ ἐξωπλίσθησαν, ἐξηκολούθησαν, παρὰ τὴν ἀποκήρυξίν των, ν' ἀποβλέπωσι πάντοτε εἰς τὴν Συμμαχικὴν Νίκην καὶ νὰ συνεισφέρωσι ὅσον ἠδύναντο πρὸς τοῦτο, κυρίως εἰς πληροφορίας καὶ προπαγάνδαν. Ἠρκέσθησαν νὰ ἀμύνωνται ἀποκλειστικῶς κατὰ τῶν Κομμουνιστῶν, πρὸς κάλυψιν καὶ ἀσφάλειαν τῶν οἰκογενειῶν των.

Ὁ μέγας ὄγκος τῶν μελῶν, ἅπαντες οἱ μόνιμοι ἀξιωματικοί, ἡ ὁλότης τῆς ΠΑΟΝ καὶ φυσικὰ ἡ ὁλομέλεια τῆς Διοικούσης Ἐπιτροπῆς ἐτάχθησαν ἐξ ἀρχῆς ἀπαρεγκλήτως, ὑπὲρ τῆς συμμορφώσεως μὲ τὰς διαταγὰς τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως τοῦ Ἐξωτερικοῦ καὶ τοῦ ΣΜΑ. Οὕτω:

— Διεκηρύχθη ὅτι ὁ ἀποκλειστικὸς ἐχθρὸς καὶ στόχος παρέμειναν οἱ καταχτηταί.
— Ἡ Διοίκησις ἀπεκήρυξε καὶ διέγραψε

προκαταβολικῶς τὰ τμήματα τὰ ὁποῖα θὰ ἐδέχοντο, ἔστω καὶ κατ' ἀνοχήν, μόνον τῶν Γερμανῶν τὸν ἐξοπλισμόν των.

— 'Απεκήρυξαν ἀκόμη καὶ τὸ ὑπὸ τὸν Ταγματάρχην ΣΠΥΡΙΔΗΝ τμῆμα περιοχῆς Βισαλτίας, συγκροτηθὲν κυρίως διὰ τὸν ἀντιβουλγαρικὸν ἀγῶνα.

— 'Αντέταξε ἀπόλυτον καὶ σκληρῶς διατυπωθεῖσαν ἄρνησιν εἰς τὴν προσπάθειαν τῆς Κυβερνήσεως ΡΑΛΛΗ νὰ δημιουργήσῃ Τάγματα 'Ασφαλείας εἰς Μακεδονίαν.

— 'Απηγόρευσε πᾶσαν ἐπαφὴν μετὰ τῶν ἀποκηρυχθέντων ἐξωπλισμένων τμημάτων, ἀκόμη καὶ τῶν μεμονωμένως ἐξωπλισθέντων χωρικῶν.

Τὴν 1ην 'Ιανουαρίου 1944, ἐξέδωκε τὴν κάτωθι ἡμερησίαν Διαταγήν.

ΠΑΟ
ΣΤΡΑΤΗΓΕΙΟΝ
ΓΡΑΦΕΙΟΝ III

ΔΙΑΤΑΓΗ

'Επὶ τῷ ἀνατέλλοντι Νέῳ Ἔτει 1944 εὐχόμεθα εἰς ἅπαντας τοὺς συναγωνιστὰς καὶ τὰς οἰκογενείας αὐτῶν, ὑγείαν, εὐτυχίαν καὶ ὁλοκλήρωσιν τῶν ἐθνικῶν μας πόθων.

Εἴθε τὸ ἔτος τοῦτο νὰ μᾶς περιβάλλῃ μετὰ μεγαλυτέρας εὐμενείας καὶ νὰ δικαιώσῃ τοὺς ἀγῶνας καὶ τὰς θυσίας μας ἐπ' ἀγαθῷ καὶ διὰ τὸ μεγαλεῖον τῆς ἀγαπημένης μας Πατρίδος.

Ἄς διώξῃ μακρὰν πέραν τῶν συνόρων τὸν ἀπαίσιον Κατακτητήν, νὰ μᾶς χαρίσῃ τὴν ποθουμένην ἐθνικὴν ἑνότητα καὶ ἂς μᾶς εὐδοκήσῃ νὰ ἴδωμεν τὴν ΕΛΛΑΔΑ μας ἐλευθέραν — Μεγάλη — Ἔνδοξον καὶ ἰσχυράν, τὴν δὲ Σημαίαν μας κυματίζουσαν ὑπερήφανα ἐκεῖ ὅπου 'Ιστορικὰ καὶ ἐθνολογικὰ δίκαια, λόγοι ἀσφαλείας καὶ ἑκατόμβαι θυσιῶν ἐχάραξαν τὰ ὅρια τῆς Πατρίδος μας.

Θεσσαλονίκη 31 Δεκεμβρίου 1943

ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΠΑΟ

Τὴν 25ην 'Ιανουαρίου 1944 ἐξέδωκε νεωτέραν διαταγὴν εὐρύτατα ἐπίσης κοινοποιηθεῖσαν καὶ λίαν ἐκτεταμένην, τὰ κύρια σημεῖα τῆς ὁποίας εἶναι τὰ κάτωθι:

1) Δὲν ὑπάρχει πλέον ἔνοπλον Σῶμα τῆς ΠΑΟ. 'Ο ἔνοπλος ἀγὼν ἐν τῇ Γερμανοκρατουμένῃ περιοχῇ ἐτερματίσθη, ἐπὶ τοῦ παρόντος.

2) 'Ο ἀγὼν θὰ συνεχισθῇ διὰ τῶν ἄλλων μέσων ἐθνικῆς ἀντιστάσεως, ἐπὶ τῇ ἐλπίδι ταχείας ἐκ νέου ἐπανδρώσεως τῶν ἐνόπλων ὁμάδων.

3) 'Αποκηρύσσεται πᾶσα καὶ σκέψις ἀκόμη ἐπαφῆς μετὰ τοῦ Κατακτητοῦ, πολὺ περισσότερον ἐνέργεια ἐξοπλισμοῦ, τῇ μερίμνῃ ἢ ἀνοχῇ τούτου.

'Η ἀπόφασίς του νὰ φέρῃ ὅπλον τῇ ἀνοχῇ τοῦ Κατακτητοῦ διαγράφει καὶ τὰς προηγουμένας ὑπηρεσίας τούτου εἰς τὸν ἐθνικὸν ἀγῶνα.

4) Τὰ ὅπλα τῶν ἀνταρτῶν πρέπει νὰ παραδοθῶσι εἰς τὰς κατὰ τόπους 'Επιτροπὰς τῆς 'Οργανώσεως ἵνα ἀποκρυβοῦν.

5) Οἱ ἄνδρες καὶ οἱ ἀξιωματικοὶ θὰ κατέλθουν εἰς Θεσ)κην ἢ τὰ ἄλλα μεγάλα κέντρα κρυπτόμενοι, μέχρις ὅτου μερίμνῃ τῆς 'Οργανώσεως διαπεραιωθοῦν εἰς Μ.Α. ἢ χρησιμοποιηθοῦν εἰς ἄλλας ἀποστολάς, ἢ ἐπανδρώσουν νέας ἐνόπλους ὁμάδας.

'Η μεγάλη ἀναλογία τῶν ἀνδρῶν καὶ τὸ σύνολον τῶν ἀξιωματικῶν ὑπήκουσεν εἰς τὴν ἀπόφασιν τῆς Διοικήσεως.

'Εκ τῶν κατελθόντων εἰς τὰ μεγάλα Κέντρα:

— Ἓν μέρος διεπεραιώθη εἰς Μ.Α. μερίμνῃ τῶν ὑπηρεσιῶν Πληροφοριῶν καὶ διαφυγῆς, αἵτινες κατὰ 7)8 παρέμειναν εἰς χεῖρας τῆς 'Οργανώσεως.

— Μέρος διεπεραιώθη εἰς τὰς ὁμάδας ΖΕΡΒΑ.

— Μέρος ἐχρησιμοποιήθη εἰς τὰς Συμμαχικὰς Ὑπηρεσίας Πληροφοριῶν.

— Τὸ ὑπόλοιπον διεπεραιώθη εἰς 'Ανατ.

Μακεδονίαν εἰς τὰς ἐθνικὰς ὁμάδας ΦΩΣΤΕΡΙΔΗ.

— Ἕνα μέγα μέρος ἐδολοφονήθη ὑπὸ τῶν Κομμουνιστῶν διὰ τῆς ΟΠΛΑ.

Ὁ ἔνοπλος ἀγὼν τῆς ΠΑΟ ἔληξεν ἐν τῇ Γερμανοκρατουμένῃ Μακεδονίᾳ, ὅταν δὲν ἦτο δυνατὸν πλέον νὰ συνεχισθῇ λόγῳ ἐξαντλήσεως ὅλων τῶν μέσων μάχης. Τὰ τυφέκια ἔμειναν χωρὶς ἕνα φυσίγγιον.

Ἀργότερον ὡς ἀνεφέρθη παρουσιάσθη λύσις ἐνισχύσεως τοῦ ἀγῶνος Ἀνατ. Μακεδονίας ἤτοι τῶν τμημάτων τοῦ Ἀντωνίου ΦΩΣΤΕΡΙΔΗ. Κατόπιν αἰτήσεων τοῦ Ἄγγλου Συνδέσμου Ταγματάρχου ΜΥΛΛΕΡ πρὸς τὴν Διοίκησιν τῆς ΠΑΟ, ὅλοι ἐδέχθησαν ἀμέσως μετ' ἀνακουφίσεως καὶ εὐγνωμοσύνης τὴν πρότασιν ὅπως βοηθήσωσι δι' ὅλων τῶν διαθεσίμων δυνάμεων τὸν ἐθνικὸν ἀγῶνα τῶν ὁμάδων τῆς Βουλγαροκρατουμένης Μακεδονίας. Οὕτω ἱκανὸς ἀριθμὸς ἀξ)κῶν καὶ ὁπλιτῶν, ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν τοῦ ἰδίου Συνταγματάρχου ΑΒΔΕΛΑ διῆλθον τὸν ΣΤΡΥΜΟΝΑ, ἡνώθησαν, ἐνίσχυσαν καὶ ἐτόνωσαν σημαντικῶς τὸν ἀγῶνα τῶν ἐθνικιστικῶν ὁμάδων, ἐναντίον τῶν συνησπισμένων ΕΛΑΣΙΤΟΒΟΥΛΓΑΡΩΝ. Εἰς τὴν Γερμανοκρατουμένην περιοχὴν παρέμειναν κυρίως οἱ διευθύνοντες καὶ ἐπανδροῦντες τὰς Συμμαχικὰς Ὑπηρεσίας Πληροφοριῶν, κατόπιν ρητῆς ἐντολῆς τοῦ ΣΜΑ.

Ἐν τῷ μεταξὺ ἤρχισε νὰ διαφαίνεται καὶ νὰ τίθεται εἰς ἐφαρμογὴν τὸ σχέδιον ἀποχωρήσεως τῶν καταχτητῶν.

Ἔφυγαν ἀνεμποδίστως καὶ ἀναιμάκτως κατόπιν προφανῶς συνεννοήσεως μετὰ τοῦ ΕΛΑΣ ὅπως ἀποδεικνύεται καὶ ἐξ ἐπισήμων ἐγγράφων. Τοὺς καταχτητὰς ἀντικατέστησεν ὁ ΕΛΑΣ μὲ τὴν Πολιτοφυλακήν, τὰ Στρατόπεδα, τὴν Ὁμηρείαν, τὰς Ὁμαδικὰς ἐκτελέσεις, ἐκ τῶν ὁποίων μερικαὶ ἐνηργοῦντο ἀποκλειστικῶς διὰ τὴν ἐξάσκησιν εἰς σκοποβολὴν τῶν ἀνδρῶν τῆς ΟΠΛΑ.

Ἡ περιπόθητος ἡμέρα τῆς ἀπελευθερώσεως ὑπῆρξε διὰ τοὺς ἐθνικόφρονας Ἕλληνας ἀσυγκρίτως βαρυτέρα ἀπὸ τὴν ἡμέραν εἰσόδου τῶν Γερμανῶν.

Εἰς τὸ τρίτον μέρος ὑπάρχουσι ἀντίγραφα ἐκθέσεων ἐκ τοῦ ἀρχείου ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΥ σχετικὰ μὲ τὴν ὅλην διαμόρφωσιν τότε τῆς καταστάσεως καὶ τὸν ἀντίστοιχον χειρισμὸν ἐκ μέρους τῆς Διοικήσεως.

Εἶναι ἀνταλλαγὴ κυρίως πληροφοριῶν καὶ ἀπόψεων μεταξὺ ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΥ καὶ ΑΒΔΕΛΑ. Ὑπάρχει μία λεπτομερὴς ἔκθεσις τῆς καταστάσεως καὶ τῶν ἀντιμαχομένων ἀπόψεων ἀπὸ τῆς διαλύσεως τῶν ἐνόπλων τμημάτων μέχρι τῆς ἀποχωρήσεως τῶν Γερμανῶν. Ἀπεστάλη ἀνυπόγραφος φαίνεται εἰς τὸν Ἀντισυνταγματάρχην ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΝ.

Ὡς ἀνεφέρθη πολλάκις, ὁ ἀγὼν τῆς ΠΑΟ, ἐπέτυχε πολλὰ ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος. Ὁ μόχθος, αἱ κακουχίαι, οἱ κίνδυνοι καὶ αἱ θυσίαι δὲν ἀπέβησαν ἐπὶ ματαίῳ.

Διὰ τὴν πολιτικὴν κατεύθυνσιν καὶ τὸν τρόπον ἐξασκήσεως τῆς Διοικήσεως, ὑπάρχουσι στοιχεῖα κριτικῆς, ὅπως ἄλλωστε καὶ διὰ κάθε ἀνθρώπινον ἔργον. Τὸ βέβαιον ἐν τούτοις εἶναι ὅτι οἱ διελθόντες ἐκ τῆς Διοικήσεως (δὲν περιλαμβάνομεν τοὺς προσχωρήσαντας εἰς τὴν ἀντίπαλον κατάστασιν) ἦσαν ἄνδρες μὲ μεγάλην πίστιν, θερμὸν πατριωτισμόν, πλήρη κατάρτισιν, γενναίαν καρδίαν. Δύο μέλη τῆς Διοικήσεως οἱ Συνταγματάρχαι Ἀβδελᾶς καὶ Παπαπέτρου, ἐθυσίασαν τὴν ζωήν των εἰς τὸν ἀγῶνα διὰ τὰ ἰδανικὰ τῆς Ὀργανώσεως. Ἄλλοι διῆλθον μίαν περίοδον ἀφαντάστων δοκιμασιῶν καὶ κινδύνων. Ἅπαντες σχεδὸν εἶναι σήμερον νεκροί.

Γενικὴ ἀναγνώρισις εἶναι ὅτι ἦσαν ἄξιοι ἡγέται τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ εἰς τὸν τραχύτατον ἀγῶνα ἐναντίον τόσων ἐχθρῶν.

Οἱ διαδοχικῶς διελθόντες ἐκ τῆς Προεδρίας κατὰ χρονολογικὴν διαδοχικὴν σειρὰν δύνανται νὰ θεωρηθοῦν ὅτι εἶναι:

1) Συνταγματάρχης Πυροβολικοῦ Πα-

παγεωργίου Γεώργιος ὅστις ἀπεχώρησε βραδύτερον εἰς τὰς 'Αθήνας ἀλλ' ἐπανῆλθεν εἰς τὰς παραμονὰς τῆς ἀπελευθερώσεως ὡς διωρισμένος Στρατιωτικὸς Διοικητὴς Θεσσαλονίκης ὑπὸ τῆς 'Ελληνικῆς Κυβερνήσεως 'Εξωτερικοῦ. Οὗτος ἦτο Μακεδὼν ἐξ οἰκογενείας ἥτις προσέφερε πολλὰ θύματα εἰς τὸν Μακεδονικὸν ἀγῶνα.

2) 'Επ' ἐλάχιστον διάστημα ὁ προσχωρήσας εἰς τὸ ΕΛΑΣ Συνταγματάρχης 'Ιππικοῦ Δημάρατος Σωκράτης. Οὗτος ἐξ ἀρχῆς εἶχεν ἐπιδείξει ἀδιαφορίαν, παρὰ τὸ ὅτι ἦτο γνωστὸς ὡς Στρατιωτικὸς ἡγέτης δραστήριος καὶ γενναῖος. Φαίνεται ὅτι ἦτο ἤδη προσηρμοσμένος πρὸς τὴν 'Εαμικὴν κατεύθυνσιν, παρασυρθεὶς παρὰ φίλου του 'Αλβανοῦ τὴν καταγωγήν, δασοκτήμονος Πιερίων.

3) Συνταγματάρχης Μουστεράκης 'Ιωάννης. Οὗτος καὶ ἐνδιαφέρον καὶ ζωτικότητα μεγάλην ἀπέδειξεν ἀρχικῶς. Εἶναι χαρακτηριστικὸν ὅτι μετὰ τὴν ὑπογραφὴν τοῦ Συμφώνου εἰς ΕΛΑΦΙΝΑΝ ὑπηγόρευσε διαταγὴν πρὸς τὴν ἡγεσίαν τῶν ὁμάδων Ε.Σ. ΠΙΕΡΙΩΝ — ΒΕΡΜΙΟΥ καθορίζων ὅτι πρέπει νὰ εἶναι καὶ οἱ ἴδιοι ἀνένδοτοι εἰς τὴν τήρησιν τῶν συμφωνιῶν, ἀλλὰ καὶ νὰ ἐπιμείνωσι ἐπὶ τῆς ἰδίας πολιτικῆς ἐκ μέρους τοῦ ΕΛΑΣ, χωρὶς ταλαντεύσεις καὶ ὑποχωρήσεις. Συλληφθεὶς ἀργότερον εἰς τὸ Κοινὸν Συμμαχικὸν Στρατηγεῖον ὑπὸ τοῦ ΕΛΑΣ ἐφυλακίσθη καὶ ἐταλανίσθη, ἔμεινεν ὅμως ἐπὶ μακρὸν ἀνένδοτος εἰς τὴν ἐθνικὴν του ἰδεολογίαν. 'Η μυστηριώδης ἀλλαγὴ παρουσιάσθη ὅτε ἀνέλαβε ἡγετικὴν θέσιν εἰς τὸν ΕΛΑΣ ὁ συμπατριώτης του Στρατηγὸς Μάνταкας καὶ εἶχε μετ' αὐτοῦ μακρὰν συνάντησιν καὶ συζήτησιν εἰς τὸ δωμάτιον τῆς ἀπομονώσεώς του. Εἶναι ἄγνωστον τί συνεζητήθη μεταξὺ τῶν δύο γνωστῶν μάλιστα ὡς ἀνέκαθεν ἀντιθέτων πολιτικῶν φρονημάτων Κρητῶν ἀξιωματικῶν. ('Ο Μουστεράκης ἦτο ἐκ τῶν ὀλίγων ἀντιβενιζελικῶν Κρητῶν).

Τὸ ἀποτέλεσμα εἶναι ὅτι ὁ Μουστεράκης ἀπεφυλακίσθη, ἀνέλαβε ἀμέσως διοίκησιν Μεραρχίας, μὲ πλήρη μάλιστα πρωτοβουλίαν χωρὶς πολιτικὸν ἐπίτροπον καὶ ὅτι ἐγένετο ἐν συνεχείᾳ μέλος τοῦ Κ.Κ.Ε. καὶ μετὰ τὴν διάλυσιν τοῦ ΕΛΑΣ Πρόεδρος τῆς ἐπιτροπῆς ΕΠΟΝ Μακεδονίας. 'Αποτελεῖ ἕνα μέγιστον ἐρωτηματικὸν ἡ περίπτωσις αὐτή.

4) 'Επί τι διάστημα μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ Μουστεράκη, ἐφαίνετο ὡς οὐσιαστικῶς διοικῶν καὶ Προεδρεύων ὁ 'Αντισμήναρχος Θεμελῆς Γεώργιος καίτοι ὑπῆρχον ἀρχαιότεροί του.

Ἦτο τύπος ἀποφασιστικοῦ καὶ γενναίου ἀνδρός, μὴ διστάζων ν' ἀναλαμβάνῃ πρωτοβουλίας καὶ νὰ ἐκτίθεται εἰς κινδύνους. 'Ανεχώρησεν εἰς Μέσην 'Ανατολὴν πρὸς ἐνημέρωσιν τῆς 'Ελληνικῆς Κυβερνήσεως ἐπὶ τῆς καταστάσεως.

5) Μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ Θεμελῆ ἡ Προεδρία περιῆλθεν εἰς τὸν Συν)χην 'Αβδελᾶν διατηροῦντα καὶ τὰ καθήκοντα τοῦ 'Επιτελάρχου. 'Ο 'Αβδελᾶς ἦτο ὑπόδειγμα θερμοῦ πατριώτου, σεμνοῦ ἀνθρώπου, γενναίου ἀξιωματικοῦ καὶ ἡγήτορος ὅστις ὑπέστη ὅλην τὴν ταλαιπωρίαν τῆς τελευταίας περιόδου ἐκ τῶν συνεχῶν πληγμάτων τοῦ ΕΛΑΣ καὶ τῆς ἀδιαφορίας τῶν Συμμάχων. 'Ανεχώρησεν ἐπὶ κεφαλῆς τῆς ἀποστολῆς τῆς ΠΑΟ εἰς 'Ανατολικὴν Μακεδονίαν ὅπου συμμετέσχεν εἰς τὸν ἀγῶνα, μέχρις ὅτου συλληφθεὶς ἐσφαγιάσθη ὑπὸ τῶν ἐλασιτῶν.

6) Μετὰ τὴν ἀναχώρησιν καὶ τοῦ 'Αβδελᾶ τὴν Προεδρίαν ἀνέλαβε ὡς ἀρχαιότερος ὁ 'Αντ)ρχης Πολυχρονιάδης, θερμότατος καὶ αὐτὸς πατριώτης καὶ λίαν εὐσυνείδητος ἀξιωματικός.

7) Τέλος ἐπανῆλθεν ὡς ἀνεφέρθη ὁ Συντ)ρχης Παπαγεωργίου ὡς Στρατιωτικὸς Διοικητὴς ὑπὸ τὸν ὁποῖον ὑπήχθη καὶ ἡ ΠΑΟ.

Τὰ Συντονιστικὰ Κέντρα, αἱ Διοικοῦσαι 'Επιτροπαί, αἱ Τοπικαὶ 'Επιτροπαί, ὑπῆρ-

ξαν πάντοτε οἱ καλύτεροι συντονισταὶ καὶ ἐκτελεσταὶ τῶν προσπαθειῶν, διὰ τὴν ἐπίτευξιν ὅλων τῶν ἀποστολῶν τῆς ὀργανώσεως.

Ἦσαν τὰ κύρια ὄργανα ἀναζητήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν ἐλλειπόντων μέσων, οἱ σύνδεσμοι καὶ μεταφορεῖς τῶν ἐντολῶν, τῶν μέσων, τῶν ἐφοδίων διὰ τὰς ἐνόπλους ὁμάδας, καὶ ἀκόμη τῆς διακομιδῆς καὶ περιθάλψεως τῶν τραυματιῶν.

Ἡ προσφορά των εἰς θυσίας καὶ αἷμα ὑπῆρξε πολὺ μεγάλη. Εἰς ὡρισμένας περιοχὰς ὡς εἰς Γιαννιτσᾶ ἐξοντώθησαν ἐξ ὁλοκλήρου. Δι' ὅλους αὐτοὺς δὲν ὑπάρχει περιθώριον κριτικῆς. Εἶναι μόνον ἄξιοι θαυμασμοῦ δι' ὅλα καὶ τὰς σκέψεις καὶ τὰς ἐνεργείας των.

Μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν ὑπῆρξαν οἱ κύριοι φορεῖς τοῦ ἐθνικόφρονος πνεύματος.

Διὰ τὰς Διοικήσεις τοῦ ἐνόπλου ἀγῶνος ἀναφέρεται εἰς τὰ οἰκεῖα κεφάλαια.

Γενικὸς κανὼν διὰ τὰς Διοικήσεις, τὰ στελέχη καὶ τοὺς ἁπλοῦς ἀγωνιστάς, δι' ὅλους ὁ ἀγὼν ὑπῆρξε μόνον προσφορὰ καὶ οὐδεμία ἐξ οὐδεμιᾶς πηγῆς, οἱασδήποτε μορφῆς ἀνταπόδοσις».

Μερικοὶ ἐκ τῶν 'Αρχηγῶν, στελεχῶν ἀκόμα καὶ τῶν ἁπλῶν μελῶν, ἀνῆλθον μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν εἰς λίαν ὑψηλὰ ἀξιώματα ἀλλὰ τοῦτο ὀφείλεται εἰς ἄλλα κριτήρια ἢ ἴσως εἰς ἄλλας προσφοράς.

Ὁ ἀγὼν τῆς ΠΑΟ τίποτε δὲν προσέφερε προσωπικῶς εἰς κάποιον καὶ οὐδέποτε ἐγένετο ἀντικείμενον ἐπικλήσεως, διότι οὐδεὶς τὸν ἐπεκαλέσθη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ΄

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΠΛΕΥΡΑ

ΓΕΝΙΚΑ

Καὶ οἱ ἔχοντες τὴν ἀρχικὴν σύλληψιν περὶ ὀργανώσεως τῆς Υ.Β.Ε. καὶ οἱ κατόπιν, μετὰ τὴν ἐπέκτασιν καὶ μετονομασίαν της εἰς Π.Α.Ο. ἀναδειχθέντες εἰς τὴν ἡγεσίαν αὐτῆς ἦσαν κυρίως Στρατιωτικοί.

Οὗτοι βασικῶς καθώρισαν τὸν σκοπὸν τῆς ὀργανώσεως καὶ ἐπέλεξαν τὴν μέθοδον τῆς ἐπιτεύξεως.

Σκοπὸς ὡς ἀνεφέρθη ἡ συνέχισις τῆς προσφορᾶς εἰς τὸν συμμαχικὸν ἀγῶνα μὲ τριπλῆν ἐπιδίωξιν.

— Ἐπιτάχυνσις τῆς ἀπελευθερώσεως.
— Νέα στοιχεῖα διὰ τὰς ἐθνικὰς ἐπιδιώξεις.
— Προσφορὰ εἰς ἀγῶνας τόσον συμφώνους μὲ τὴν ἱστορίαν, τὴν παράδοσιν καὶ τὴν νοοτροπίαν τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ τόσον τὴν παλαιὰν ὅσον καὶ τὴν πρόσφατον.

Ἐπιδίωξις μοναδικὴ τῆς Π.Α.Ο., ἦτο ἡ ὀργάνωσις Ἐθνικῆς ἀντιστάσεως πολλαπλῆς μορφῆς μὲ βασικὴν τοιαύτην τὸν ἔνοπλον ἀγῶνα.

Ἀλλὰ ἡ ἐφαρμογὴ εἶχεν ἀνάγκην μέσων ἐκτελέσεως.

Ἐξετιμήθη ὅτι ὑπῆρχον πρὸς τοῦτο τὰ βασικὰ στοιχεῖα:

— Ἀπεριόριστος πίστις καὶ μέγας ἐνθουσιασμὸς τοῦ ὑποδούλου Ἑλληνικοῦ λαοῦ.
— Μεγάλη στρατιωτικὴ ἱκανότης ἀφοῦ εἰς τὴν ὀργάνωσιν συμμετεῖχον ἡ μεγίστη ἀναλογία τῶν εἰς τὴν Βορ. Ἑλλάδα Ἑλλήνων Ἀξιωματικῶν οἵτινες τόσην ἱκανότητα ἐπέδειξαν κατὰ τοὺς δύο προηγηθέντας πολέμους, Ἑλληνοϊταλικὸν καὶ Γερμανοελληνικόν.

Βεβαίως τὰ στοιχεῖα ταῦτα ἦσαν ἀπαραίτητα καὶ σπουδαῖα ἀλλὰ δὲν ἦσαν τὰ μόνα. Ἐχρειάζοντο ἀκόμη:

— Οἰκονομικὰ μέσα.
— Ἐξοπλισμός.
— Τέλος, Πολιτικὴ κατεύθυνσις καὶ ἀνάλογος χειρισμός.

Ἡ ἡγεσία τῆς ΠΑΟ ἐπίστευεν ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις τοῦ Ἐξωτερικοῦ καὶ τὸ Συμμαχικὸν Στρατηγεῖον θ' ἀνελάμβανε τὴν εὐθύνην διὰ τὰς τρεῖς ταύτας ἀνάγκας. Θὰ ἦτο ἀρκετὴ μία ἀρχικὴ ἐπαφὴ καὶ μία συνέχισις συνεργασίας μετὰ ταύτην.

Ἵνα δοθῇ δυνατότης μιᾶς κάποιας πολιτικῆς εὐελιξίας ἀπεφασίσθη νὰ γίνῃ ἀποδεκτὴ ἡ αἴτησις περὶ συνεργασίας μιᾶς μικρᾶς ὁμάδος, Ἐπιστημόνων μὲ Σοσιαλιστικὸν προσανατολισμὸν καὶ ὑπὸ τὴν ὀνομασίαν «Νέα Σοσιαλιστικὴ Ὁμάς». Διὰ νὰ μὴ διαταραχθῇ ἡ βασικὴ ἀπόφασις περὶ ἐντελῶς ἀκομματίστου τοποθετήσεως; καθωρίσθη σαφῶς ὅτι ἡ συνεργασία μεταξὺ ΠΑΟ καὶ Σοσιαλιστικῆς Ὁμάδος θὰ ἦτο μόνον ἐπὶ τῶν κοινῶν σκοπῶν τῆς ἀντιστάσεως, ἐνῷ ἡ πολιτικὴ ἐπιδίωξις θὰ ἦτο ἔργον ἀποκλειστικῶς ταύτης χωρὶς καμίαν ἐπέμβασιν ἢ ἐπιρ-

ροὴν τῆς 'Οργανώσεως. Καὶ ὑπὸ τὸν ὅρον τοῦτον ἐγένετο δεκτὸς ὡς Μέλος τῆς Διοικούσης 'Επιτροπῆς ὁ Προεδρεύων τῆς 'Ομάδος.

'Εν τῇ ἐξελίξει ἐν τούτοις ἀπεδείχθη ὅτι:

— Παρὰ τὴν εὐκόλως μᾶλλον ἐπιτευχθεῖσαν ἐπαφὴν ἡ ἀναμενομένη ἐκ τῆς Μέσης 'Ανατολῆς βοήθεια ἐκδηλωθεῖσα ἀρχικῶς ὑπὸ τῆς 'Ελληνικῆς Κυβερνήσεως διὰ τῆς ἀποστολῆς τοῦ μικροῦ ποσοῦ τῶν 5.000 χρυσῶν λιρῶν, ἐσταμάτησε κατόπιν ἐντελῶς.

— 'Η βοήθεια εἰς ὁπλισμὸν καὶ πυρομαχικὰ οὐδέποτε προσεφέρθη, ἐνῷ πολλάκις ἐδόθη ὑπόσχεσις περὶ τούτου.

— Τὸ Στρατηγεῖον Μέσης 'Ανατολῆς προετίμησε τὴν συνεργασίαν ἐπὶ τῶν ἄλλων ἐπιπέδων τῆς ἀντιστάσεως πλὴν τῆς ἐνόπλου (προπαγάνδα, πληροφορίαι, διαφυγή, δολιοφθοραὶ) ἀλλὰ καὶ πάλιν τότε, μᾶλλον ὑπὸ τὴν μορφὴν συνεργασίας μὲ τὰ στελέχη τῆς ΠΑΟ καὶ ὄχι μετ' αὐτῆς ταύτης ὡς 'Οργανώσεως, πλὴν μιᾶς ἢ δύο τὸ πολὺ περιπτώσεων.

— 'Απὸ πολιτικῆς πλευρᾶς ἡ 'Ελληνικὴ Κυβέρνησις τοῦ Καΐρου, πολὺ μικρὸν ἐνδιαφέρον ἐπαφῆς καὶ κατευθύνσεως ἐπέδειξε.

— Τὸ Συμμαχικὸν Στρατηγεῖον Μέσης 'Ανατολῆς ἐνδιεφέρθη σχεδὸν ἀποκλειστικῶς διὰ νὰ μὴ κινδυνεύσῃ ἐκ τῆς δημιουργηθείσης ἀντιμαχίας μεταξὺ ΠΑΟ καὶ ΕΛΑΣ ἡ διατήρησις τῶν τμημάτων τοῦ τελευταίου τούτου. Πέραν τούτου οὔτε κατηύθυνε πολιτικῶς οὔτε ἐνδιεφέρθη δι' οἱανδήποτε ἀνάγκην τῆς 'Οργανώσεως.

— 'Η προσφορὰ τῆς πολιτικῆς ὁμάδος ἐξετράπη τῆς ἀρχικῆς συμφωνίας καὶ ἠθέλησεν αὕτη νὰ ἐκμεταλλευθῇ τὴν δύναμιν καὶ τὸ κῦρος τῆς 'Οργανώσεως πρὸς ἱκανοποίησιν τῶν ἰδίων αὐτῆς σκοπῶν καὶ ἀκόμη ἔτι πλέον πρὸς ἐπιβολὴν τῶν ἰδικῶν της κατευθύνσεων.

Εἶναι ἀληθὲς ὅτι μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Προέδρου της καὶ μέλους τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου 'Ιατροῦ Οἰκονόμου, καθὼς καὶ τὴν προσχώρησιν τοῦ Δικηγόρου Μάνου εἰς τὸ ΕΑΜ, αἱ μέχρι τότε ἐπιδιώξεις τῶν ἄλλων μελῶν τῆς ὁμάδος ἠτόνησαν καὶ ὅσοι παρέμειναν ἔλαβον πλέον τὴν θέσιν τοῦ κανονικοῦ μέλους τῆς ὀργανώσεως.

ΕΠΙΤΟΠΙΟΣ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΙΣ ΣΥΝΗΘΕΙΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ

'Υπὸ τὴν πίεσιν τῆς ἀνάγκης τῆς ἀντιμετωπίσεως τῶν πρώτων ἀναγκῶν καὶ μὲ τὴν ἐλπίδα ταχείας ἐπεμβάσεως ἐκ τοῦ 'Εξωτερικοῦ, ἡ 'Οργάνωσις ἀπεφάσισε νὰ προβῇ εἰς τὴν αἴτησιν συνδρομῆς τῶν μελῶν της διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν πρώτων οἰκονομικῶν ἀναγκῶν, αἵτινες ἦσαν πολλαὶ καὶ ποικίλης μορφῆς. 'Η προσφυγὴ ἐγένετο καὶ πρὸς τοὺς εὐπόρους καὶ πρὸς τοὺς ἔχοντας ἁπλῆν οἰκονομικὴν ἄνεσιν, ἀργότερον δὲ καὶ πρὸς αὐτοὺς τοὺς δυσκόλως ἀντιμετωπίζοντας τὰς ἀνάγκας των. Καὶ εἶναι πρὸς τιμὴν ὅλων ἡ προθυμία μὲ τὴν ὁποίαν ἀνταπεκρίθησαν εἰς τὴν ἔκκλησιν τῆς 'Οργανώσεως.

Διὰ τὸ θέμα τοῦ ὁπλισμοῦ καὶ τῶν πυρομαχικῶν ἡ 'Οργάνωσις ἐξεμεταλλεύθη τὰ ὑπάρχοντα ἀποθέματα, δεδομένου ὅτι πολλοὶ τῶν 'Εφέδρων τῶν δύο πολέμων ἐπωφεληθέντες τοῦ τρόπου διαλύσεως, εἶχον φέρει μεθ' ἑαυτῶν τὸν ὁπλισμόν των εἰς τὰ χωρία των. Παρουσιάσθησαν μάλιστα περιπτώσεις κατὰ τὰς ὁποίας οἱ Ἔφεδροι διὰ νὰ συναποκομίσωσι τὸν ὁπλισμόν των, ἐπροτίμησαν μακρὰ καὶ δύσκολα δρομολόγια δι' ἀτραπῶν, ἵνα ἀποφύγωσι συνάντησιν Γερμανικῶν Τμημάτων.

Κατὰ τὴν προσπάθειαν τῆς προμηθείας ὁπλισμοῦ καὶ πυρομαχικῶν, ἡ προσφορὰ ἐγένετο εἴτε αὐτοβούλως, εἴτε κατόπιν κάποιας

ἐπιβολῆς καὶ πιέσεως, συνήθως εἰς τοὺς γνωστοὺς ὡς ἀριστερίζοντας, ἀλλὰ σχεδὸν πάντοτε πλὴν ἐλαχίστων περιπτώσεων ἄνευ πληρωμῆς.

Ἰδιαιτέρου τονισμοῦ χρῄζουν, περιπτώσεις, καθ' ἃς ἐξευρέθησαν ὅπλα δι' ἐπιθέσεων καὶ διαρπαγῶν Βουλγαρικῶν ἀποθηκῶν εἰς τὴν Βουλγαροκρατουμένην περιοχὴν Ἀνατολικῆς Μακεδονίας. Αἱ ἐπιθέσεις ἐγένοντο δι' εἰδικῶς ἐξησκημένων ὁμάδων ἐκ τῆς Γερμανοκρατουμένης ζώνης, πλησίον τοῦ Στρυμόνος, μὲ τὴν βοήθειαν κατόπιν συνεννοήσεως καὶ κατοίκων τῆς περοχῆς, ἀποφασισμένων νὰ ἀπομακρυνθοῦν ἐκ τῆς Βουλγαροκρατουμένης ζώνης.

Ἡ Ὀργάνωσις προέβλεψεν εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ὅπως ἀποφύγῃ τὴν περίπτωσιν προσφορῶν ἀπὸ πηγὰς ὑπόπτου προελεύσεως τῆς οἰκονομικῆς εὐμαρείας, τῶν προσφερόντων.

Εἰς τὸ ἱδρυτικὸν Καταστατικὸν τῆς ΠΑΟ ἄρθρον 3 παράγρ. γ ὡς ἑξῆς διατυποῦται ἡ ἀντιμετώπισις τοῦ θέματος. «Ἀποδοχὴ πάσης ἠθικῆς καὶ οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως ἐξ οἱασδήποτε κατευθύνσεως προερχομένης πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ σκοποῦ». Ἀλλὰ ἀμέσως ἐν συνεχείᾳ εἰς μίαν διασαφητικὴν προκήρυξιν καθορίζεται, «Προαιρετικὴ εἰσφορὰ ὀργανώσεων καὶ εὐπόρων πατριωτῶν τῆς Ὀργανώσεως, δὲν γίνονται ὅμως δεκταὶ οἰκονομικαὶ εἰσφοραὶ οἱασδήποτε μορφῆς ἰδιοτελοῦς σκοποῦ ἢ ὑπόπτου προελεύσεως οἰκονομικῆς εὐρωστίας».

Προφανῶς ἡ διακήρυξις ἐσκόπει νὰ τονίσῃ ὅτι βρώμικα χρήματα συνεργασίας μετὰ τοῦ Κατακτητοῦ δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ἀποτελέσουν ἕνα εἶδος συγχωροχαρτίου κακῆς ἐπαναλήψεως ἐκείνων λόγῳ τῶν ὁποίων ἐπῆλθεν ἡ διάσπασις τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας.

Ὁ τονισμὸς ἐθεωρήθη ἀκόμη ἀναγκαῖος πρὸς διαχωρισμὸν ἀπὸ τὴν ἀντίστοιχον πολιτικὴν τοῦ ΕΑΜ, τὸ ὁποῖον εἶχε καθορίσει καὶ εἰδικὸν τιμολόγιον τοιούτων συγχωροχαρτίων, οὗτινος μάλιστα ἡ ἀνωτέρα κλῖμαξ ἦτο καὶ πιστοποιητικὸν συμμετοχῆς εἰς τὴν Ἐθνικὴν ἀντίστασιν.

Ἡ ΠΑΟ ἐν τῇ ἁγνότητί της ἠθέλησε νὰ ἀποσαφηνίσῃ τὴν θέσιν της ἐπ' αὐτοῦ, καὶ ἐτήρησεν αὐστηρῶς τὴν γραμμήν της πλὴν ἐλαχίστων ἐξαιρέσεων αἱ ὁποῖαι θὰ ἀναφερθοῦν.

Δι' ὅλας τὰς ἀποστολὰς τῆς Ὀργανώσεως προέβαλλον οἰκονομικαὶ ἀνάγκαι. Οὕτω:

— Διὰ τὴν προπαγάνδαν ἀπητοῦντο: Ἔξοδα προμηθείας γραφομηχανῶν, πολυγράφων, βραδύτερον τυπογραφείου, χάρτου, ἀκόμη πληρωμῆς προσωπικοῦ ἀποκλειστικῶς χρησιμοποιουμένου διὰ τὴν ἐκτύπωσιν, ἐπὶ πλέον ἔξοδα ὑλικῆς τρόπον τινα ἀντιδράσεως κατὰ τῶν ἀνθελληνικῶν προπαγανδῶν, ἀπὸ τῆς οἰκονομικῆς καὶ ἐπισιτιστικῆς περιθάλψεως μέχρι καὶ τῆς ἐξαγορᾶς πρακτόρων.

Βεβαίως ἡ περίθαλψις ἀντιμετωπίζετο κυρίως διὰ τῶν ἐνεργειῶν τῶν Κατοχικῶν Κρατικῶν Ἀρχῶν καὶ τῶν φιλανθρωπικῶν Ὀργανώσεων, ἀλλὰ παρουσιάζοντο αἱ ἀνάγκαι κυρίως ἀμέσου ἱκανοποιήσεως διὰ τὰς ὁποίας ἐχρειάζετο ἡ οἰκονομικὴ συνδρομὴ τῆς Ὀργανώσεως·

— Διὰ τὴν ἀποστολὴν τῆς φυγαδεύσεως ἀπητοῦντο ἔξοδα κινήσεως καὶ συντηρήσεως τῶν φυγαδευομένων ξένων, ἐνῷ διὰ τοὺς Ἕλληνας καὶ ἐπὶ πλέον ἔξοδα συντηρήσεως τῶν οἰκογενειῶν των.

— Διὰ τὰς πληροφορίας καὶ δολιοφθορὰς ἔξοδα προμηθείας ὑλικῶν, κινήσεως πρακτόρων, ἀποκρύψεως τούτων καὶ πρώτης συντηρήσεως τῶν οἰκογενειῶν των.

— Ὅσον ἀφορᾷ τὸν ἔνοπλον ἀγῶνα εἶναι προφανεῖς αἱ τεράστιαι οἰκονομικαὶ ἀνάγκαι: Διατροφὴ - Ποικίλη συντήρησις - Νοσηλεία τραυματιῶν - Περίθαλψις ἀπόρων καὶ ἀπορφανιζομένων οἰκογενειῶν — καὶ σπάνιαι ἔστω περιπτώσεις ἀγορᾶς ὁπλισμοῦ καὶ πυρομαχικῶν.

Πῶς θὰ ἱκανοποιοῦντο αἱ τεράστιαι αὐταὶ ἀνάγκαι αἱ ὁποῖαι ὡς γνωστὸν εἰς ἐποχὴν πολέμου εἶναι ἱκαναὶ νὰ συντρίψουν τὴν οἰκονομίαν τῶν ἀγωνιζομένων κρατῶν;

Πρέπει νὰ ὁμολογηθῇ ὅτι παρὰ τὴν παρανομίαν τοῦ σκοποῦ καὶ τὸν κίνδυνον τῆς ἀποκαλύψεως, μερικαὶ Ἑλληνικαὶ Ἀρχαί, κατὰ διαφόρους τρόπους, ἐπροθυμοποιοῦντο εἰς κάθε δυνατὴν ἐνίσχυσιν τῆς ΠΑΟ. Οὕτως, ἐκ τοιούτων πόρων, προήρχοντο κατὰ τὸ πλεῖστον, ἔξοδα δικαζομένων πρακτόρων. Καὶ τὰς δαπάνας τῆς δίκης τῶν ἀεροπόρων ΠΑΠΑΔΗΜΑ καὶ ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ μὲ τὴν προσπάθειαν ἀρχικῶς ἐξαγορᾶς Γερμανῶν καὶ βραδύτερον μὲ τὴν ἀποτυχοῦσαν ἀπόπειραν δραπετεύσεως, ἐπωμίσθησαν σχεδὸν ἐξ ὁλοκλήρου παράγοντες τῆς κατοχικῆς Κρατικῆς Μηχανῆς.

Διὰ τὸν ἐφοδιασμὸν εἰς ὁπλισμὸν καὶ πυρομαχικά, ἀνεφέρθη ἤδη ὅτι σπανιώτατα παρέστη ἀνάγκη ἐξαγορᾶς. Συνήθως οἱ προσερχόμενοι ἐθελονταὶ ἐξωπλίζοντο ὑπὸ συμπολιτῶν των ἢ ἄλλων πατριωτῶν πλησίον χωρίων.

Ἐνίοτε ἡ ἐξαγορὰ ἐγένετο ὑπὸ μορφὴν προσφορᾶς βοηθείας εἰς πτωχὰς οἰκογενείας τῶν κατόχων. Τέλος παρέστη ἀνάγκη ἐρευνῶν καὶ ἐπιτάξεως ὑπὸ εἰδικῶς κινουμένων ὁμάδων εἰς τινας περιπτώσεις, κατὰ κοινὴν ὁμολογίαν μὴ ἐθνικοφρόνων κατόχων ὁπλισμοῦ, διὰ τοὺς ὁποίους ἡ βία ἐπεβλήθη ἐκ τῶν πραγμάτων.

Διὰ τὴν προμήθειαν ἐφοδίων τῶν ἐνόπλων τμημάτων (διατροφῆς, ἱματισμοῦ κλπ.) βεβαίως παρίστατο ἀνάγκη οἰκονομικῶν πόρων καίτοι συνήθως οἱ πωληταὶ ἂν δὲν τὰ παρέδιδον δωρεάν, ἠρκοῦντο μόνον εἰς τὴν τιμὴν κόστους. Εἰς τινας περιοχὰς καὶ ἰδιαιτέρως εἰς τὴν ΒΕΡΟΙΑΝ ἐφηρμόσθη τὸ σύστημα ὑπογραφῆς συμφωνητικῶν μετὰ τῶν προμηθευτῶν διὰ τὴν πληρωμὴν εἰς ὑγιεῖς δραχμὰς μετὰ τὸν πόλεμον.

Ἡ νοσηλευτικὴ περίθαλψις τῶν Ἰατρῶν καὶ Κλινικαρχῶν, ἐγένετο κατὰ κανόνα δωρεὰν καὶ ἐπληρώνοντο μόνον τὰ δυσεύρετα φάρμακα ὡς θ' ἀναφερθῇ κατωτέρω:

Παρ' ὅλας αὐτὰς τὰς εὐκολίας αἱ οἰκονομικαὶ ἀνάγκαι παρέμειναν ἀβαστάκτως σοβαραί, κυρίως ἐφόσον προυχώρει ἡ ὀργάνωσις καὶ ἐν συνεχείᾳ ἀνάπτυξις τοῦ ἐνόπλου ἀγῶνος.

Τίθεται αὐτοδικαίως τὸ ἐρώτημα πῶς ἀντιμετωπίσθησαν τελικῶς αἱ προκύπτουσαι ἀνάγκαι; Ποῖον σύστημα διαχειρίσεως ἐφηρμόσθη;

Ἐκ τῶν ὑπαρχόντων στοιχείων δὲν δύναται νὰ ἐξαχθῇ σαφὲς συμπέρασμα καὶ πολλῷ μᾶλλον νὰ καταρτισθῇ ἕνας κάποιος ἀπολογισμὸς ἐσόδων καὶ ἐξόδων. Εἶναι βέβαιον ἐν τούτοις ὅτι:

— Ὑπῆρξε μεγάλη προθυμία δωρεᾶς εἰς χρήματα, εἰς εἴδη καὶ εἰς διάθεσιν ἐργασίας, ὅπως ἐπίσης βέβαιον εἶναι, ὅτι ἡ οἰκονομικὴ διαχείρισις τῆς ΠΑΟ ὑπῆρξεν ἄψογος.

— Δι' οὐδένα ἐκ τῶν ἀναμιχθέντων εἰς τὴν οἰκονομικὴν διαχείρισιν διετυπώθη ὑπόνοια ἰδιοτελείας.

Ἐκτὸς τοῦ συστήματος τῶν οἰκονομικῶν εἰσφορῶν τῶν μελῶν, παρουσιάσθησαν δύο ἀκόμη περιπτώσεις οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως:

— Ἀποστολὴ 5.000 χρυσῶν λιρῶν Ἀγγλίας ὑπὸ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως τοῦ Ἐξωτερικοῦ.

— Ἀκόμη περιπτώσεις τινές, ἐλάχισται, ἐκ πρωτοβουλίας κυρίως κατωτέρων ὀργάνων προσφορᾶς βρώμικων χρημάτων, παρὰ τὴν βασικὴν διακήρυξιν τῆς Ὀργανώσεως.

Περὶ ἀμφοτέρων τῶν περιπτώσεων θ' ἀναφερθῇ σχετικῶς.

Ὅσον ἀφορᾶ τὸν μηχανισμόν, δύνανται νὰ ἐξαχθοῦν μόνον αἱ κατωτέρω ἐνδείξεις:

— Ὑπῆρχον εἰδικαὶ οἰκονομικαὶ Ἐπιτροπαὶ τόσον εἰς τὴν Κεντρικὴν Ἐπιτροπὴν ὅσον καὶ εἰς τὰς Τοπικὰς τοιαύτας. Ἐξηκριβωμένως εἰς ἕνα τῶν μελῶν τῆς Κεντρι-

κῆς Ἐπιτροπῆς ἀνετίθεντο τὰ καθήκοντα τοῦ Ταμίου. Πιθανώτατα ἴσχυε καὶ διὰ τὰς Τοπικὰς Ἐπιτροπάς.

— Κατ' ἀρχὴν ὡς Ταμίας ἐπελέγετο πρόσωπον τὸ ὁποῖον λόγῳ ἐπαγγελματικῆς ἰδιότητος εἶχε χρηματικὰς δοσοληψίας μὲ τὸ κοινόν, εἰς τρόπον ὥστε νὰ δύναται νὰ καλυφθῇ ἡ ὕπαρξις τοῦ ποσοῦ τῆς συνεισφορᾶς ὑπὲρ τῆς Ὀργανώσεως καὶ ἡ διάθεσις τούτου.

— Εἶχον καθορισθῆ αἱ εἰσφοραὶ ἔκτακτοι καὶ μηνιαῖαι.

— Ἐγένοντο δεκταὶ προσφοραί, ὄχι μόνον εἰς χρῆμα ἀλλὰ καὶ εἰς εἴδη. Ὅταν τὰ εἴδη δὲν ἦσαν ἀναγκαῖα διὰ τὸν ἀγῶνα ἐγίνετο ἐκποίησις ἢ ἀνταλλαγή.

— Εἰς τὴν Κεντρικὴν Ἐπιτροπὴν ὑπευθυνότητα ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν δοσοληψιῶν εἶχεν ὁπωσδήποτε ἀλλά, ἄγνωστον ἂν μόνος αὐτὸς ἢ μέχρι πότε, ὁ Ἰατρὸς ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ. Ἐκ τοῦ διασωθέντος ἀρχείου, προκύπτει, ὅτι ὡς διαχειρισταὶ οἰκονομικοῦ ἐχρησιμοποιήθησαν οἱ λοχαγοὶ Ἐπιμελητείας Μαρκόπουλος Ἰωάννης καὶ Σόμπολος Γρηγόριος ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τοῦ ταγ)χου πεζ. Δρακοπούλου Γεωργίου,

— Ἀναφέρονται ἐπίσης ὡρισμένα ὀνόματα πολιτῶν καὶ ἀξιωματικῶν εἰς τὰ ὁποῖα ἀνετίθεντο μερικαὶ χρηματικαὶ διαχειρίσεις δι' ὡρισμένους σκοποὺς (ἔξοδα νοσηλείας, περίθαλψις οἰκογενειῶν, ἔξοδα μεταφορῶν, προμήθεια ἐφοδίων κλπ.).

— Ὑπῆρχεν ἐκτὸς τῆς ἐλεγχομένης ὑπὸ τῆς Διοικούσης ἐπιτροπῆς διαχειρίσεως καὶ σημαντικὴ χρηματικὴ ἀποκέντρωσις σχεδὸν μὲ ἀπόλυτον πρωτοβουλίαν. Οὕτω οἱ ἐπιτόπιοι πόροι συνεκεντροῦντο καὶ διετίθεντο διὰ τὰς ἐπιτοπίους ἀνάγκας. Δύναται ἴσως νὰ λεχθῇ ὅτι ἡ Κεντρικὴ Διοίκησις, συνεπλήρωσε μόνον τὰς κυρίως ἐξ ἐπιτοπίων πόρων ἱκανοποιουμένας ἀνάγκας.

— Καὶ εἰς τὸν οἰκονομικὸν τομέα κυρία προοπτικὴ καὶ προσπάθεια ἦτο ἡ ἱκανοποίησις τῶν ἀναγκῶν τοῦ Ἐνόπλου ἀγῶνος. Πρὸς τὰ ἐκεῖ διωχετεύθησαν τὰ σοβαρώτερα κονδύλια καὶ σχεδὸν τὸ σύνολον τῆς ἐκ 5.000 χρυσῶν Λιρῶν Ἀγγλίας προσφορᾶς τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως Καΐρου.

ΔΡΑΚΟΠΟΥΛΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
Ταγματάρχης Πεζικοῦ

Αὗται μόνον αἱ ἐνδείξεις δύνανται νὰ ἐξαχθοῦν ἐκ τῶν ὑπαρχουσῶν ἐκθέσεων. Καὶ αἱ ἐκθέσεις αὗται εἶναι:

— Δύο ἐμπόρων καὶ ἑνὸς Μηχανολόγου Μηχανικοῦ διὰ τὴν οἰκονομικὴν ἐπιτροπὴν τῆς Κεντρικῆς Διοικήσεως Θεσ)κης.

— Ἑνὸς ὀδοντιάτρου διὰ τὴν ΕΔΕΣΣΑΝ.

— Ἑνὸς ἐπαγγελματίου διὰ τὸ ΚΙΛΚΙΣ.

— Ἑνὸς κτηματίου καὶ ἑνὸς ἀξιωματικοῦ διὰ τὴν ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΝ.

— Ἑνὸς ἐμπόρου διὰ τὴν ΦΛΩΡΙΝΑΝ.

— Δύο ἀξιωματικῶν διὰ μερικὰς διαχειρίσεις διανομῆς δι' ὡρισμένους σκοπούς.

— Τοῦ Συντονιστικοῦ Κέντρου Βεροίας.

ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ ΑΒΡΑΑΜ
Μόνιμος Ἐπιλοχίας κατὰ τὴν Κατοχὴν καὶ νῦν Ταγ)ρχης ἐ.ἀ.

Ἀναφέρονται κατωτέρω αἱ κυριώτεραι ἐκ τῶν περιπτώσεων τούτων ἵνα προβληθῇ κάπως ὁ τρόπος ἐνεργείας:

— «Ἐπεδόθην ἐντατικὰ εἰς τὴν συγκέντρωσιν χρημάτων τῆς τότε πληθωριστικῆς περιόδου καὶ παρέδιδον αὐθημερὸν τὰ συγκεντρούμενα ποσὰ εἰς τὸν Πρόεδρον τῆς Οἰκονομικῆς Ἐπιτροπῆς Ἰατρὸν ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ ἵνα μὴ μὲ τὴν πάροδον τοῦ χρόνου ἐκπίπτῃ ἡ ἀγοραστικὴ ἀξία τῶν προσφερομένων. Ἦτο ἀφάνταστος ὁ ἐνθουσιασμὸς τῶν προσφερόντων καὶ ἐκπληκτικὴ ἡ προθυμία των. Πολὺ μοῦ παρέδιδον τὸ κλειδὶ τῆς κάσας των γιὰ νὰ πάρω ὅσα ἐνόμιζον. Ἐκράτουν κατάστασιν τῶν προσφερόντων καὶ τῶν προσφορῶν, ὑπῆρχε δὲ ἰδιαιτέρα κατάστασις τῶν μηνιαίων καὶ τῶν ἐκτάκτων τοιούτων. Ἐκτὸς τῶν χρημάτων πολλοὶ προσέφερον εἴδη καὶ παρίστατο ἀνάγκη ἰδιαιτέρας ἀναγραφῆς καὶ ἐναποθηκεύσεως τούτων. Ἡ πλέον δυσχερὴς πλευρὰ ἦτο ἡ προμήθεια καὶ ἐναποθήκευσις ὑλικοῦ ποὺ ἐχρειάζετο διὰ τὰς ἐνόπλους ὁμάδας, ὅπως π.χ. ρουχισμός, ἄρβυλα, πιστόλια καὶ πυρομαχικά. Συνήθως οἱ προσφέροντες ταῦτα δὲν ἐδέχοντο πληρωμήν». (Ἀπὸ ἔκθεσιν ἐμπόρου Θεσ/κης).

— «Μετέσχον κυρίως τῆς οἰκονομικῆς Ἐπιτροπῆς τῆς ὀργανώσεως καὶ ἐνήργουν μὲ πᾶσαν δραστηριότητα ὥστε μὲ τὴν βοήθειαν κυρίως τοῦ ἀειμνήστου ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΥ νὰ κινήσωμεν τὸν Σύνδεσμον Βιομηχάνων Μακεδονίας Θράκης καὶ τὸ Βιομηχανικόν, Ἐμπορικὸν καὶ Ἐπαγγελματικὸν Ἐπιμελητήριον εἰς τρόπον ὥστε νὰ ἀρυσθῶμεν ἐκ τῶν μελῶν αὐτῶν ὅσον τὸ δυνατὸν μεγαλυτέραν οἰκονομικὴν ἀρωγὴν ὑπὸ πᾶσαν μορφήν» (ἀπὸ ἑτέραν ἐπίσης ἔκθεσιν ἐμπόρου Θεσ/κης).

— Διετέλεσε Ταμίας τῆς Ἐπιτροπῆς ἀγῶνος τοῦ Νομοῦ ΠΕΛΛΗΣ.

«Ἐξετέλουν τὰς ἐντολὰς τοῦ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΘΕΜΕΛΗ δεχόμενος προσφορὰς καὶ πληρώνων συμφώνως μὲ σημειώματα τὰ ὁποῖα μοὶ ἀπέστειλλε. Αἱ προσφοραὶ αὗται ἦσαν καὶ εἰς χρῆμα καὶ εἰς εἴδη.

Ἐπειδή, ὡς ἦτο φυσικὸν δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ τηρῶ ἰδιαίτερα βιβλία ἀντέγραφον τὰς εἰσφορὰς εἰς τὰ βιβλία τῶν πελατῶν μου καὶ τὰς πληρωμὰς εἰς τὸ σημειωματάριον τῶν οἰκιακῶν μου ἐξόδων» (ἀπὸ ἔκθεσιν ἐξ ΕΔΕΣΣΗΣ).

— Εἰς ἄλλην ἔκθεσιν τοῦ ἰδίου ἀναφέρεται λεπτομερῶς ὁ τρόπος προμηθείας καὶ ἐπισκευῆς μιᾶς μοτοσυκλέττας διὰ τὰς ἀνάγκας τῶν ἐνόπλων τμημάτων.

— «Εἰς τὸ Κατάστημά μου ἐν Κιλκὶς ἐγένετο ἡ δοσοληψία εἰς εἴδη. Παρεδίδοντο αἱ προσφοραὶ καὶ ἀναλόγως τοῦ σημειώματος ποὺ ἔπαιρνα ἀπὸ τὸν κ. Σ. (πιθανώτατα Σταματόπουλον) ἄλλα πωλοῦσα καὶ ἄλλα ἔστελνα μὲ ἐμπίστους ἀνθρώπους ὅπου μοῦ ἔγραφαν. Γιὰ προσφορὲς εἰς χρῆμα εἶχε ἄλ-

λος τὴν εὐθύνην». ('Από ἔκθεσιν ἐκ ΚΙΛΚΙΣ).

— «Ὁ κ. Χ. μοῦ ἀνέθεσε νὰ μαζεύω τὶς εἰσφορὲς καὶ νὰ τὶς καταγράφω στὸ δικό μου βιβλίο, σημειώνοντας ἕνα συνθηματικὸ γιὰ νὰ ξεχωρίζουν. Ὕστερα πάλιν μὲ δικά του σημειώματα παρέδιδα ὅ,τι ποσὸν ἔγραφε». ('Από ἔκθεσιν ἐμπόρου ΦΛΩΡΙΝΗΣ).

— «Μὲ κίνδυνον τῆς ζωῆς μου περιέθαλψα πολλὰς οἰκογενείας διὰ χρημάτων τὰ ὁποῖα μοὶ παρεδίδοντο ὑπὸ τῆς Κεντρικῆς 'Επιτροπῆς τῆς ΠΑΟ. Ἦσαν οἰκογένειαι ἀξιωματικῶν καταφυγόντων εἰς Μέσην 'Ανατολὴν ὡς καὶ ἄλλων ὁμήρων τῶν Γερμανῶν καὶ τοῦ ΕΛΑΣ».

Κατωτέρω εἰς τὴν ἰδίαν ἔκθεσιν: «'Εκεῖνο ποὺ κυρίως ἐπετεύχθη ἦτο ὁ ἐφοδιασμὸς δι' ὑλικῶν τοῦ τμήματος Νέας ΜΑΔΥΤΟΥ τοῦ Λοχαγοῦ ΣΚΟΡΔΑ». ('Εκ τῆς ἐκθέσεως Ταγματάρχου ΚΟΥΣΙΑΝΗ ΧΑ·Ι·ΔΕΥΤΟΥ).

Εἰδικῶς διὰ τὴν ὑγειονομικὴν περίθαλψιν ὑπάρχουν τὰ ἑξῆς στοιχεῖα:

— Τὸ τμῆμα περιθάλψεως τραυματιῶν τοῦ 'Ενόπλου ἀγῶνος, ἐλειτούργει ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τοῦ 'Επιάτρου ΚΑΡΑΓΕΩΡΓΙΟΥ διὰ τὸ ἐπιστημονικὸν μέρος καὶ τοῦ 'Αντισυνταγματάρχου ΔΕΛΗΒΟΓΙΑΤΖΗ διὰ τὸ Διοικητικόν.

'Ενθυμοῦμαι καλῶς μεταξὺ τῶν πολλῶν τραυματιῶν οἵτινες ἔτυχον περιθάλψεως ὅτι περιελαμβάνοντο καὶ οἱ κατωτέρω:

— 'Υπομοίραρχος ΤΣΑΚΑΡΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ τραῦμα ποδός. Οἰκία Π. ΔΑΣΚΑΛΑΚΗ Παρασκευοπούλου 3.

— Καθηγητὴς ΔΡΑΚΟΠΟΥΛΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ τραῦμα ποδός. Οἰκία ΝΙΚΟΛΑ·Ι·ΔΗ ὁδὸς ΛΑΓΚΑΔΑ 76.

— 'Επίσης ἐχρησιμοποιήθη ἡ οἰκία τῶν ἀδελφῶν Ζωῆς καὶ 'Αγλαΐας (δὲν ἐνθυμοῦμαι τὸ ἐπίθετον) ὁδὸς 'Αγίου Νικολάου 22.

'Εν συνεχείᾳ ἀναφέρονται ὀνόματα προσώπων τὰ ὁποῖα ἐχρησιμοποιήθησαν διὰ τὸν διοικητικὸν κυρίως μηχανισμὸν περιθάλψεως. Ἦσαν οἱ περισσότεροι 'Υπαξιωματικοὶ τῆς Χωροφυλακῆς.('Εκ τῆς ἐκθέσεως τοῦ τότε 'Ανθυπασπιστοῦ ΓΑΛΑΚΤΙΔΗ).

— 'Υπάρχουσι ἀρκετὰ σημειώματα μεταφορᾶς τραυματιῶν τῶν 'Αρχηγείων ΠΙΕΡΙΑΣ καὶ ΒΕΡΜΙΟΥ ἀρχικῶς εἰς οἰκίας χωρικῶν εἰς τὰ χωρία καὶ κατόπιν εἰς ΒΕΡΟΙΑΝ.

— Μέλη τῆς ἐπιτροπῆς τοῦ ΕΑΜ προσεπάθουν νὰ ἐξακριβώσουν τὰς οἰκίας εἰς τὰς ὁποίας τυχὸν νοσηλεύωνται τραυματίαι τοῦ διαλυθέντος ἀρχηγείου ΒΟ·Ι·ΟΥ. Εἶναι ἀνάγκη νὰ μεταφερθοῦν τὸ ταχύτερον ἐκεῖθεν. ('Εκ σημειώματος πιθανῶς ἐπιτροπῆς ΚΟΖΑΝΗΣ).

— «Ὅλοι οἱ γιατροί μας εἶναι ἄξιοι θαυμασμοῦ. Ποτὲ δὲν ἔδειξαν ὅτι ἐτρομοκρατήθησαν ἀπὸ οἱονδήποτε κίνδυνον προκειμένου νὰ προσφέρωσι τὰς ὑπηρεσίας των εἰς τὸν τομέα ποὺ εἶχαν ἀναλάβει. 'Ακόμη ἐρριψοκινδύνευσαν νὰ ζητήσουν τὴν βοήθειαν ΕΑΜΙΚΩΝ συναδέλφων των ὅταν ἡ εἰδικότης τῶν τελευταίων καθίστα τοῦτο ἀπαραίτητον. Καὶ πρέπει νὰ σημειωθῇ ὅτι δὲν παρουσιάσθη περίπτωσις προδοσίας ἢ καταδόσεως τῶν τελευταίων.

Εἶναι πρὸς μεγάλην τιμήν των». ('Από σημείωμα 'Επιάτρου ΚΑΡΑΓΕΩΡΓΙΟΥ ἐκ τοῦ ἀρχείου ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΥ).

ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ ΚΑΤ' ΕΞΑΙΡΕΣΙΝ

'Ανεφέρθησαν τὰ διὰ τοῦ καταστατικοῦ καὶ τῶν Διαταγῶν τῆς Διοικήσεως τῆς ΠΑΟ προβλεπόμενα μέτρα ἵνα αἱ οἰκονομικαὶ εἰσφοραὶ εἶναι ἀδιαβλήτου ἐθνικῆς καὶ ἐντίμου προελεύσεως.

'Η ἱστορικὴ ἀλήθεια ἐπιβάλλει νὰ ἀναφερθῇ ὅτι ἡ ἀρχὴ αὕτη παρεβιάσθη εἰς ἐλαχίστας περιπτώσεις καὶ ὑπὸ τὰς ἑξῆς τρεῖς μορφάς:

— Κατὰ τὴν πρώτην ἡ παραβίασις ἐγένετο διὰ πρωτοβουλίας δευτερεύοντος ὀργάνου καὶ ἐν πλήρῃ ἀγνοίᾳ τῆς Διοικήσεως καὶ τῶν μελῶν. Ἀναφέρεται κατωτέρω ἐκ τῆς ἐκθέσεως τοῦ ἀναλαβόντος τὴν πρωτοβουλίαν.

Ἐπειδὴ αἱ ἀνάγκαι αἱ οἰκονομικαὶ τῆς ΠΑΟ καθίσταντο ὁσημέραι πλέον ἐπιτακτικαὶ καὶ τὰ διατιθέμενα μέσα ἦσαν ἀνεπαρκῆ, ἔλαβον τὴν ἐπικίνδυνον πρωτοβουλίαν παρὰ τὴν ἐπίμονον ἀποτροπὴν τοῦ Ἰατροῦ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ νὰ ἀναφερθῶ εἰς μερικοὺς ἐκ τῶν Ἑλλήνων οἵτινες ἀπὸ ἐλαστικότητα συνειδήσεως δὲν ἐδίσταζον νὰ συνεργαστοῦν οἰκονομικῶς μὲ τοὺς Γερμανοὺς καὶ ἦσαν πλημμυρισμένοι ἀπὸ χρηματικὸν θησαυρόν. Μὲ ἐπίγνωσιν τοῦ κινδύνου ἀλλὰ καὶ ἀκατάβλητον θάρρος ἐπεσκέφθην τινὰς ἐξ αὐτῶν καὶ παραδόξως ἀπεκόμισα ἀρκετὰ ποσά, ἅτινα οὕτω ἔθεσα εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ ἰατροῦ Οἰκονόμου χωρὶς οὗτος νὰ γνωρίζῃ τὴν προέλευσίν των. Ἀναφέρεται ἐν συνεχείᾳ ὅτι οἱ προσφέραντες ἦσαν τρεῖς ἐκ τῶν ὁποίων ὁ εἷς ἀνεχώρησε καὶ ἐγκατεστάθη εἰς τὴν Νότιον Ἀμερικὴν καὶ οὐδόλως ἔκαμε χρῆσιν πρὸς ὑπεράσπισίν του τῆς περιπτώσεως τῆς οἰκονομικῆς εἰσφορᾶς. Ὅπως φαίνεται ἔκαμον οἱ ἄλλοι δύο.

— Ἡ δευτέρα περίπτωσις ἦτο ἰδιόρρυθμος. Ἐγένετο πάλιν ἀπὸ πρωτοβουλίαν τοῦ ἰδίου, ἀλλὰ ἦτο ἐν ἐπιγνώσει καὶ μελῶν τῆς Διοικούσης Ἐπιτροπῆς καὶ ἐν τέλει ἀνεμίχθη ὁλόκληρος ἡ Ὀργάνωσις. Οὔτε ἡ ἀρχικὴ πρόθεσις οὔτε ἡ κατάληψις εἶχε οἱανδήποτε σχέσιν μὲ βρώμικον Ἐθνικῶς προέλευσιν. Ἦτο ἕνα οἰκονομικὸν τέχνασμα πρὸς ἐξοικονόμησιν ἐπειγουσῶν ἀναγκῶν μὲ προοπτικὴν νὰ καταλήξῃ εἰς κάλυψιν διὰ συνεισφορᾶς πολλῶν εὐπόρων ἐνῷ κατέληξεν εἰς τὴν πληρωμὴν τοῦ σχόντος τὴν πρωτοβουλίαν. Ἀναφέρεται εἰς ἔκθεσιν τοῦ ἰδίου. Ἐπειδὴ αἱ ὀφειλαὶ καὶ αἱ ὑποχρεώσεις τῆς ΠΑΟ ηὔξανον, διότι παρίστατο ἀνάγκη προπαρασκευῆς κάποιας νέας στρατιωτικῆς ἐνεργείας (ἐπρόκειτο διὰ τὴν μετακίνησιν ἀνδρῶν καὶ ἰδίᾳ ἀξιωματικῶν πρὸς τὴν Ἀνατολικὴν Μακεδονίαν) ἡ Διοίκησις τῆς ΠΑΟ μοῦ ἔθεσε τὸ πρόβλημα ἐξοικονομήσεως 1.700 - 1.800 χρυσῶν λιρῶν Ἀγγλίας. Μέλος τῆς Ὀργανώσεως ὁ κ. ΘΕΜΕΛΗΣ εἶχε χρησιμοποιηθῆ πρὸ τῆς ἀναχωρήσεώς των ὡς Δ) τὴς ἐπισιτισμοῦ Μακεδονίας.

«Οἱ Γερμανοὶ διέθετον κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἀριθμὸν βαμβακερῶν νημάτων ἄγνωστον πόθεν λεηλατηθέντων, εἰς τὴν Διεύθυνσιν ἐπισιτισμοῦ, διὰ τὰς ἀνάγκας τῶν φιλανθρωπικῶν ἱδρυμάτων».

Ὁ κ. ΘΕΜΕΛΗΣ ὀλίγον πρὸ τῆς ἀναχωρήσεώς του, δὲν ἐδίστασε νὰ ὑπογράψῃ διαταχτικὴν διὰ 2.000 πακέττα νημάτων καὶ μοὶ ἀνέθεσε νὰ τὰ παραλάβω ἀπὸ τὴν Γερμανικὴν ἀποθήκη Θεσ)νίκης. Ἦσαν κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην μεγάλης ἀξίας γύρω ἀπὸ τὶς 3.000 λίρες. Φυσικὰ θὰ τὰ ἐξεποίουν καὶ τὴν ἀξίαν θὰ διέθετον εἰς τὴν ὀργάνωσιν, ἡ ὁποία θὰ τὴν ἀπέδιδε βραδύτερον τμηματικῶς ἐκ τῶν εἰσφορῶν. Τὸ ἔργο ἦτο ἄκρως ἐπικίνδυνον διότι ἀργὰ ἢ γρήγορα τὸ πρᾶγμα θὰ ἔφθανε εἰς γνῶσιν τῶν Γερμανῶν. Τὰ ἀξιοποίησα, κατέβαλον τὴν ἀξίαν καὶ ἡ ΠΑΟ ἱκανοποίησε τὰς ἀνάγκας της καὶ ἐσυνέχισε τὴν δρᾶσίν της. Ὁ κίνδυνος δὲν ἐβράδυνε νὰ ἐμφανισθῇ. Ἡ ὑπόθεσις τῶν νημάτων ἐπροδόθη εἰς τὴν ΓΚΕΣΤΑΠΩ παρὰ τῆς ὁποίας συνελήφθην καὶ ἐβασανίσθην ἀφαντάστως». Ἐν συνεχείᾳ ἀναφέρεται ὅτι ἡ οἰκογένειά του κατώρθωσε νὰ ἀγοράσῃ ἐξ ἰδίων τὰ νήματα καὶ νὰ τὰ παρουσιάσῃ ὡς ἐξαφανισθέντα δῆθεν. Ἑπομένως τελικῶς ἡ ὑπόθεσις κατέληξεν εἰς εἰσφορὰν 1.700 λιρῶν τῆς οἰκογενείας ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΠΟΥΛΟΥ πρὸς τὴν ὀργάνωσιν. Ἡ ἀρχικὴ σχεδίασις ἦτο ἡ ἀντικατάστασις τῶν νημάτων νὰ ἐγένετο διὰ συνεισφορᾶς τῶν ἐμπόρων καὶ βιομηχάνων. Κατὰ ταῦτα ἐπὶ τῆς περιπτώσεως ταύτης, οὔτε ἴχνος

ἀνεντίμου ἢ ὑπόπτου ἐθνικῆς προελεύσεως ἐξοικονόμησις χρημάτων ὑπάρχει. Καὶ ἐν τούτοις τὸ θέμα ἐδημιουργήθη, ἐπροκάλεσε μεγάλον σάλον, ἐταλάνισε πολλὰ κορυφαῖα μέλη τῆς 'Οργανώσεως καὶ ἔδωσεν εὐκαιρίαν νὰ ὀργιάσῃ ἡ συκοφαντία ἐναντίον της. Τὸ ὅλον θέμα ἐδημιουργήθη ὡς ἀποτέλεσμα καταδόσεως ἑνὸς κρυφοῦ ὀργάνου τοῦ ΕΛΜ, τὸ ὁποῖον δυστυχῶς ἦτο καὶ ἀνώτερος ἀξιωματικὸς τῆς 'Επιμελητείας καὶ ταὐτοχρόνως διευθυντὴς τοῦ Γραφείου τοῦ τότε Γενικοῦ Διευθυντοῦ Μακεδονίας Καθηγητοῦ ΣΥΜΕΩΝΙΔΟΥ.

Οὕτως ὁ ἀνώτερος οὗτος ἀξιωματικός, πολὺ καλῆς μάλιστα ἐπαγγελματικῆς ἀξίας. ἐπρόδωσε καὶ τὴν ἐθνικὴν ὀργάνωσιν εἰς τὴν ὁποίαν συμμετεῖχον κυρίως συνάδελφοι καὶ φίλοι του καὶ τὸν προϊστάμενον 'Υπουργὸν ὅστις τὸν περιέβαλε διὰ τῆς ἐμπιστοσύνης του.

Μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν διεξήχθη ἐξονυχιστικὴ ἀνάκρισις ἐκ τῆς ὁποίας ἀπεδείχθη πλήρως ἡ ἀθωότης τῆς 'Οργανώσεως καὶ ἡ κατάπτυστος συμπεριφορὰ τοῦ καταδότου ὅστις καὶ διὰ τοῦτο ἐτέθη ἐκτὸς ὑπηρεσίας, ἐνῷ ἀρχικῶς εἶχεν χρησιμοποιηθῆ λόγῳ τῆς ἐπαγγελματικῆς του ἀξίας.

— Τέλος ἡ τρίτη περίπτωσις ἦτο ἀνάγκη ὄχι βασικῶς οἰκονομικῆς φύσεως.

Τὸ Στρατηγεῖον Μέσης 'Ανατολῆς ἐνδιεφέρετο πολὺ (ὅτε ἀκόμη ἐσχεδιάζετο ἡ ἀπόβασις εἰς τὴν Βαλκανικὴν) διὰ τὸ εἶδος καὶ τὴν ἀξίαν τῶν ἐκτελουμένων ἀμυντικῶν ἔργων κατὰ μῆκος τῶν ἀκτῶν, καθὼς καὶ τῶν ἔργων τοῦ ἀεροδρομίου ΓΙΔΑ. Κατεβλήθησαν ὅλαι αἱ προσπάθειαι, ἔφθασαν μέχρι σημείου ἀξιωματικοὶ νὰ ἐργάζωνται ὡς ἐργάται μὲ τὸν αὐτόδηλον μέγαν κίνδυνον ἀναγνωρίσεως. 'Αλλὰ εἶναι φυσικὸν ὅτι μόνον οἱ Τεχνικοὶ ἐργολάβοι καὶ κυρίως οἱ ἐπιστήμονες ἐκ τούτων, ἠδύναντο νὰ παράσχουν ὑψηλοτέρας ἀξίας πληροφορίας. Εὐτυχῶς δύο προσεφέρθησαν μόνοι των. Ἦσαν ἀπολύτου καλῆς πίστεως, στερεῶν ἐθνικῶν φρονημάτων, ἐνῷ πολλάκις ἐκινδύνευσαν διὰ τὴν πλήρη περιγραφὴν καὶ σχεδίασιν τῶν ἐκτελουμένων ἔργων. 'Επροτάθησαν καὶ ἔλαβον παρὰ τοῦ Στρατηγείου Μέσης 'Ανατολῆς πιστοποιητικὰ συμμετοχῆς εἰς τὸν ἐθνικὸν ἀγῶνα.

Εἶναι γεγονὸς ὅτι ἡ κοινὴ γνώμη τὰ ἐσχολίασε δυσμενῶς. 'Αλλὰ οἱ γνωρίζοντες τὰ πράγματα, κυρίως ὅσον ἀφορᾷ τὸ τί σπουδαιότητος ὑπηρεσίας προσέφερον καὶ τὸ πόσον ἐκινδύνευσαν, εἶναι βέβαιοι ὅτι ἡ ἐνέργεια τῆς χρησιμοποιήσεως καὶ τῆς προτάσεως πρὸς ἀμοιβὴν δὲν ἦτο ἁπλῶς σκόπιμος ἀλλὰ καὶ ἐθνικῶς ἄψογος καὶ ἐνδεικνυομένη.

Αὐτὸς εἶναι ὁ ὄγκος!!! τῆς βρώμικης ἀναλογίας προσφορᾶς πόρων, ὁ ὁποῖος δὲν πρέπει μόνον νὰ παραβληθῇ πρὸς ἀναλόγους ἐνεργείας τῶν ἀνθελληνικῶν ὀργανώσεων, ἀλλὰ ἀκόμη καὶ πρὸς τὸ φαινόμενον τῆς ἀπορρίψεως προσφορῶν ὑψηλοτάτου ἐπιπέδου.

— Εἰς τὴν περιγραφὴν τοῦ 'Ενόπλου ἀγῶνος θ' ἀναφερθοῦν ἀπαντήσεις καὶ ἐνέργειαι τῶν ἀρχηγῶν εἰς παρεμφερεῖς προτάσεις τῶν Γερμανῶν. Χαρακτηριστικώτεραι ἐγγίζουσαι εἰς ἠθικὸν μεγαλεῖον παρεμφερεῖς περιπτώσεις τῆς ἀρχαίας ἱστορίας εἶναι αἱ ἀπαντήσεις τοῦ 'Ανθυπομοιράρχου Μήτσου καὶ τοῦ 'Ανθ)ρχου Τσακάρα, λόγῳ ἀκόμη καὶ τῶν συνθηκῶν ὑφ' ἃς ἐδόθησαν.

— Τέλος ὡς ἐπιστέγασμα τῆς νοοτροπίας ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου, ἔρχεται νὰ σημειωθῇ ἡ ἀπόφασις ὅπως αἱ μαχητικώτεραι τῶν ὁμάδων καὶ οἱ καλύτεροι τῶν ὁπλαρχηγῶν διαγραφοῦν καὶ ἀποκηρυχθοῦν, κατὰ τὸν σκληρότερον τρόπον, διότι διὰ νὰ σώσουν τὰς οἰκογενείας των ἐκ τῆς σφαγῆς ἐδέχθησαν τὴν ἀνοχὴν τῶν Γερμανῶν δι' ἐξοπλισμόν.

ΕΝΙΣΧΥΣΙΣ ΕΚ ΤΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ

Ὡς ἀνεφέρθη ἤδη ἡ μοναδικὴ περίπτωσις ἐνισχύσεως ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ ὑπῆρξεν ἡ ἀποστολὴ 5.000 χρυσῶν λιρῶν Ἀγγλίας ὑπὸ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως τοῦ Καΐρου μετ' ἀπόφασιν Κανελλοπούλου καὶ ὑπογραφὴν τοῦ τότε Ταγματάρχου ΙΟΡΔΑΝΙΔΟΥ. Περὶ τοῦ τρόπου τῆς μεταφορᾶς τούτων ὑπὸ τοῦ ἐφέδρου Ὑπιλάρχου ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΠΑΛΑΜΗΔΗ παρατίθεται ἔκθεσις τοῦ ἀδελφοῦ του ΙΩΑΝΝΟΥ ὡς κατωτέρω:

«Ἐπίσης ὑπεδέχθημεν τὸν ἀδελφόν μου Ὑπίλαρχον ΔΗΜΗΤΡΙΟΝ ΠΑΛΑΜΗΔΗΝ ἐπανελθόντα ἐκ Μέσης Ἀνατολῆς μετὰ συγκροτήματος ἀσυρμάτου καὶ 5.000 χρυσῶν λιρῶν διὰ τὴν ΠΑΟ. Τὰ χρήματα ταῦτα μετέφερον εἰς Θεσ)κην ὁ σύνδεσμος ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΜΑΝΔΡΑΣ ἐξ Ὀρμυλίας (2.000 λίρες) καὶ ὁ ὑποφαινόμενος (3.000 λίρες) καὶ παρεδώσαμεν εἰς τὸν Ταμία τῆς ΠΑΟ τὸν μακαρίτην Ταγματάρχην ΠΑΠΑΛΕΩΝΙΔΑ.

Διὰ τὴν διάθεσιν ὑπάρχουν μόνον τὰ κατωτέρω γραπτὰ καὶ ἐκ τούτων καὶ ἐκ τῆς γενικῆς ἐντυπώσεως εἶναι βέβαιον ὅτι τὸ ποσὸν διετέθη σχεδὸν ἀποκλειστικῶς διὰ τὸν ἔνοπλον ἀγῶνα.

Εἶναι βεβαιωμένον, ὡς ἤδη ἀνεφέρθη, ὅτι, μετὰ τὴν διάλυσιν καὶ τὴν ἐν μέρει μεταφορὰν τῶν τμημάτων εἰς Μέσην Ἀνατολήν, διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν ἀναγκῶν αἵτινες προέκυπτον ἐκ τῆς συνεχίσεως τῶν ἄλλων ἀποστολῶν, κατέστη ἀναγκαία καὶ πάλιν ἡ προσφυγὴ εἰς τὸν ἔρανον ἐξ ἐπιτοπίων πόρων. Τοῦτο δὲν σημαίνει ὅτι ἡ προσφυγὴ αὕτη εἶχεν ἀτονίσει ἐντελῶς καὶ καθ' ὃν χρόνον ἐχρησιμοποιεῖτο τὸ ἀπόθεμα τῶν 5.000 χρυσῶν λιρῶν.

Στοιχεῖα περὶ τοῦ τρόπου διαθέσεως τῆς χρηματαποστολῆς ΠΑΛΑΜΗΔΗ ὑπάρχουσι τὰ ἑξῆς:

— Ἐκ τῆς προαναφερθείσης ἐκθέσεως ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΠΟΥΛΟΥ.

«Ὁ Πρόεδρος ἰατρὸς ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ μοὶ ἐγνώρισεν ὅτι πρὸ ἀρκετοῦ χρόνου ἡ Μέση Ἀνατολὴ ἀπέστειλε ἕνα ποσὸν χρυσῶν λιρῶν ἐκ τῶν ὁποίων μετὰ τὴν ἱκανοποίησιν τῶν ἀναγκῶν τῶν ἐνόπλων τμημάτων καὶ μὲ ἀφάνταστον οἰκονομίαν, ἐπερίσσευσαν 250 χρυσᾶ κομμάτια τὰ ὁποῖα μοῦ παρέδωσε πρὸς φύλαξιν, ὡς δυνάμενος νὰ τὰ δικαιολογήσω. Ἐκ τοῦ ποσοῦ τούτου ἐχορήγουν ἑκάστοτε ὅ,τι τοῦ ἐχρειάζετο, διότι προφανῶς εἶχε τὴν προσωπικὴν διαχείρισιν ὅλων τῶν ἀπαιτουμένων ποσῶν διὰ τὰς ἀποστολὰς τῆς ΠΑΟ».

— Κατωτέρω ἐκ τῆς αὐτῆς ἐκθέσεως.

«Ἔθεσα ἐπίσης εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Προέδρου ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ τὸν ἀδελφόν μου ΑΚΙΝΔΥΝΟΝ διὰ τὴν ἐπίλυσιν πρακτικῶν θεμάτων, ὡς ἦτο π.χ. ἡ προμήθεια καὶ μεταφορὰ ρουχισμοῦ ἐφοδίων καὶ ὁπλισμοῦ εἰς Στρατιωτικὰ τμήματα, τὰ ἐλάχιστα τὰ ὁποῖα ἀπέμειναν καὶ συγκεκριμένως τὴν ὁμάδα τοῦ τότε Ἀνθυπομοιράρχου ΜΗΤΣΟΥ».

— Ἐκ τῆς προαναφερθείσης ἐπίσης ἐκθέσεως Ταγματάρχου ΧΑΪΔΕΥΤΟΥ ΚΟΥΣΙΑΝΗ.

«Ἐκεῖνο ποὺ ἐπετεύχθη ἐπιτυχῶς ἦτο ὁ ἐφοδιασμὸς ἐντεῦθεν δι' ὑλικοῦ, εἰς τὸ Τμῆμα ΝΕΑΣ ΜΑΔΥΤΟΥ τοῦ Λοχαγοῦ ΣΚΟΡΔΑ».

— Ἐκ τῶν ἐκθέσεων τῶν ἀρχηγῶν ΜΗΤΣΟΥ, ΤΣΑΜΑΛΟΥΚΑ καὶ Συντονιστικοῦ Κέντρου ΒΕΡΟΙΑΣ, προκύπτει ἡ διάθεσις διαφόρων ποσῶν διὰ τὸν ἔνοπλον ἀγῶνα τῶν τμημάτων των.

Γενικῶς ἐν τούτοις καὶ διὰ τὰ ποσὰ ταῦτα τῆς ἐξωτερικῆς ἐνισχύσεως δὲν δύναται νὰ καταρτισθῇ γενικὸς ἰσολογισμὸς διαθέσεως.

Πρέπει ἀκόμη ν' ἀναφερθῇ ὅτι ὑπῆρξε καὶ ἕτερος τρόπος διαθέσεως χρημάτων τοῦ Συμμαχικοῦ Στρατηγείου.

Αἱ Συμμαχικαὶ Ὑπηρεσίαι πληροφοριῶν, σαμποτὰζ καὶ διαφυγῆς, αἱ ἐγκατασταθεῖσαι εἰς τὴν Γερμανοκρατουμένην περιοχὴν τῆς Βορ. Ἑλλάδος, εἶχον ἐπάνδρωσιν σχεδὸν ἐξ ὁλοκλήρου, καὶ στρατιωτικὴν ὑπευθυνότητα κατὰ μεγάλην ἀναλογίαν, ἀπὸ μέλη καὶ στελέχη τῆς ΠΑΟ.

Ἐν τῇ ἐξυπηρετήσει ἰδίων σκοπῶν, αἱ ὑπηρεσίαι αὗται ἀνελάμβανον ἐνίοτε καὶ ἐχρηματοδότουν ταὐτοσήμους σκοποὺς ἐξυπηρετουμένους ἀποκλειστικῶς ὑπὸ τῆς ΠΑΟ. Οὕτω:

— Ἀναφέρεται ρητῶς ὅτι ὁ Ἀρχηγὸς μιᾶς τοιαύτης ἀποστολῆς, ἀνέλαβε ἐν πολλοῖς δι' ἓν μακρὸν διάστημα τὴν διατροφὴν τῆς ὁμάδος ΣΚΟΡΔΑ.

— Ὁ Ὑπίλαρχος ΣΤΕΦΑΝΙΔΗΣ ἦλθε πολλάκις ἀρωγὸς εἰς ἀνάγκας κινήσεως καὶ διαφυγῆς ἀνδρῶν καὶ ὁμάδων τῆς ΠΑΟ. Συνετήρει ἐπίσης τὸ Στρατόπεδον τῆς ΚΛΑΔΟΥΠΟΛΕΩΣ.

— Αἱ ἀνάγκαι ἀντιπροπαγάνδας, πληροφοριῶν, σαμποτὰζ τῶν συμμαχικῶν ὑπηρεσιῶν καὶ τῆς ΠΑΟ, ἢ ἐταυτίζοντο ἢ ἀλληλοεξυπηρετοῦντο πολλάκις, ὁπότε ἡ χρηματοδότησις ἐγένετο ὑπὸ τῶν πρώτων.

— Ἡ ἀνάγκη ἐπικοινωνιῶν τῆς Ὀργανώσεως, ἐξυπηρετεῖτο σχεδὸν ἀποκλειστικῶς ἀπὸ τὰ συγκροτήματα ἐπικοινωνιῶν τῶν συμμαχικῶν Στρατηγείων.

Ἡ διάθεσις τῶν ἀνωτέρω χρηματικῶν ἐνισχύσεων ἦτο ἀποκλειστικῶς πρωτοβουλία τῶν ὑπευθύνων ἀξιωματικῶν ἀρχηγῶν των, εἴτε τῆς Μέσης Ἀνατολῆς εἴτε τῆς Γερμανοκρατουμένης περιοχῆς, χωρὶς τὴν ἔγκρισιν τοῦ Στρατηγείου.

Καθίστατο ἐν πολλοῖς δυνατὸν τοῦτο, διότι τὰ χρησιμοποιούμενα στελέχη τῆς ΠΑΟ δὲν ἐδέχοντο ἀμοιβὴν (πλὴν ἐνίοτε ἐλαχίστων προσφορῶν εἰς τρόφιμα) καὶ διὰ τοῦτο ὑπῆρχεν ἡ εὐχέρεια δι' ἄλλους σκοπούς.

Ἐκεῖ ὅπου οὐδεμίαν ἐπίδρασιν ἠδυνήθησαν νὰ ἔχωσιν οἱ ἐπὶ κεφαλῆς τῶν Συμμαχικῶν Ὑπηρεσιῶν, ἦτο ἡ διάθεσις ὁπλισμοῦ καὶ πυρομαχικῶν.

Τὰ δελτία πληροφοριῶν ἀνεφέροντο συνεχῶς εἰς τὸ ἐπεῖγον τῆς ἀνάγκης ταύτης. Τὰ πλοῖα ἐπήγαιναν καὶ ἤρχοντο μεταφέροντα προσωπικόν, μέσα καὶ ἀλληλογραφίαν, ἀλλ' οὐδέποτε τὸ Στρατηγεῖον ἔκρινε σκόπιμον τὴν μεταφορὰν οἱασδήποτε ποσότητος ὁπλισμοῦ, οὔτε κἂν αὐτοῦ τοῦ τόσου πολυτίμου φορτίου πυρομαχικῶν.

Τὴν πλευρὰν ταύτην ἐχειρίζοντο ἀποκλειστικῶς Βρεττανοὶ ἀξιωματικοὶ Σύνδεσμοι καὶ οἱ ἀξιωματικοὶ οὗτοι ἐδέχοντο μετὰ προθυμίας νὰ εἰσηγοῦνται πρωτόκολλα συνεργασίας μεταξὺ ΠΑΟ καὶ ΕΛΑΣ, ἐπροχώρουν ἐνίοτε μέχρι τῆς ὑπογραφῆς συμφωνητικῶν ἐφοδιασμοῦ, ἀλλὰ οὐδέποτε ἐν τούτοις ὑπὸ διαφόρους ἑκάστοτε προφάσεις ἔφθασαν μέχρι τῆς ὑλοποιήσεως τῶν πρωτοκόλλων καὶ τῶν συμφωνητικῶν.

Δύναται μετὰ βεβαιότητος ν' ἀναφερθῇ ὅτι ἂν ὑλοποιοῦντο ἔστω καὶ μερικῶς τὰ πρωτόκολλα τῶν συμφωνιῶν καὶ ἐγίνετο ὁ ἐφοδιασμὸς εἰς ὁπλισμὸν καὶ κυρίως εἰς πυρομαχικὰ ὁ ἔνοπλος ἀγὼν καὶ θὰ διετηρεῖτο καὶ θὰ ἀπέδιδε πολύ. Τὰ ἔνοπλα τμήματα διελύθησαν ὅταν ἐξηντλήθη καὶ τὸ τελευταῖον φυσίγγιόν των.

Ἡ οἰκονομικὴ ἐνίσχυσις σπουδαία βέβαια καθ' ἑαυτὴν καὶ αὐτη, ὁπωσδήποτε ἔπαιξε δευτερεύοντα μόνον λόγον ἐκ τῶν ἀπαιτήσεων βοηθείας ἐκ τῆς Μέσης Ἀνατολῆς.

Ὁ Ἑλληνικὸς πληθυσμὸς δὲν θὰ ἄφηνε νὰ διαλυθοῦν αἱ ἐλπίδες του ἐκ τῶν Ἐνόπλων δυνάμεων λόγῳ μόνον οἰκονομικῆς ἀνεπαρκείας. Θὰ προσέφερε περισσότερα, ἐνῷ καὶ οἱ ἄνδρες οὐδέποτε θὰ ἐκάμπτοντο ἐκ τῆς ἐλλείψεως μέσων ἀνέτου διαβιώσεως. Οἱ Βρεττανοὶ Σύνδεσμοι καὶ οἱ εἰσηγηταί των ΕΛΑ-

ΣΙΤΑΙ διέγνωσαν τὴν 'Αχίλλειον ταύτην πτέρναν, ἐσκόπευαν ἐπὶ τῆς ἐπιτυχοῦς προσβολῆς της καὶ ἐκέρδισαν τὴν διάλυσιν.

(Εἰς τὸ τρίτον μέρος καὶ εἰς τὸ κεφάλαιον «Σχέσεις ΠΑΟ—ΣΜΑ» ὑπάρχουσι ἀντίγραφα ἐκθέσεων σχετικῶν μὲ τὴν ἀποστολὴν τῶν 5.000 χρυσῶν λιρῶν, συμφωνητικῶν καὶ πρωτοκόλλων ἐν σχέσει μὲ τὸν ἐφοδιασμὸν εἰς ὅπλα καὶ πυρομαχικὰ καὶ τέλος διαταγῶν δι' οἰκονομικὴν περισυλλογὴν καὶ τὴν μετὰ μεγίστης φειδοῦς χρησιμοποίησιν τῶν οἰκονομικῶν μέσων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ΄

ΔΙΑΦΩΤΙΣΙΣ - ΤΥΠΟΣ - ΠΡΟΠΑΓΑΝΔΑ - ΑΝΤΙΠΡΟΠΑΓΑΝΔΑ ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕ ΕΧΘΡΟΥΣ ΚΑΙ ΦΙΛΟΥΣ

ΓΕΝΙΚΑ

Αὐθόρμητος καὶ ἀνοργάνωτος ἀλλὰ μὲ φανατισμὸν καὶ πνεῦμα αὐτοθυσίας, εἶχεν ἐκδηλωθῆ ἀπὸ τῆς πρώτης ἀκόμη ἡμέρας τῆς ἐγκαταστάσεως τῶν κατακτητῶν, ἡ λαϊκὴ ἀντίδρασις. Ἀπεφεύγετο οἱαδήποτε ἐπαφὴ καὶ ὁ ἁπλοῦς ἀκόμη χαιρετισμός. Ὅπου ἐγκαθίσταντο στρατιωτικὰ τμήματα τοῦ Κατακτητοῦ, τὰ παράθυρα τῶν γειτονικῶν σπιτιῶν ἔκλειναν, οἱ ἐλάχιστοι ποὺ ἐξεδήλωσαν διαθέσεις ἐπαφῆς καὶ συναλλαγῆς, κατεγράφοντο καὶ ἠπειλοῦντο. Συνθήματα ὑβριστικὰ καὶ ἀντιαξονικὰ ἀνεγράφοντο εἰς τοὺς τοίχους καὶ τὰ περίοπτα μέρη, ὑπὸ τὴν κάλυψιν τοῦ σκότους. Αἱ ἐθνικαὶ καὶ θρησκευτικαὶ ἐπέτειοι ἑωρτάζοντο μὲ τὴν μεγαλυτέραν συμμετοχὴν καὶ τὴν πλέον ἔκδηλον κατάνυξιν παρὰ τοὺς χρονικοὺς καὶ τοπικοὺς περιορισμοὺς τῶν κατακτητῶν.

Βασικὴ ἀποστολὴ ἐθεωρήθη ἐξ ἀπαρχῆς, ἡ ἀντίδρασις κατὰ τῆς προσπαθείας τῶν κατακτητῶν νὰ κάμψωσι τὸ ἠθικὸν τοῦ Ἑλληνικοῦ πληθυσμοῦ, ἀφ' ἑνὸς διὰ τῆς ἐπιβολῆς τῆς ἐντυπώσεως περὶ τῆς ἰσχύος καὶ τῆς βεβαίας νίκης τοῦ ἄξονος καὶ ἀφ' ἑτέρου διὰ τρομοκρατικῶν ἐνεργειῶν καὶ πιέσεων. Οἱ Σύμμαχοι τῶν Γερμανῶν Βούλγαροι, Ρουμᾶνοι καὶ οἱ συγκατακτηταὶ τούτων Ἰταλοί, ἐπεζήτουν νὰ ἐκμεταλλευθοῦν τὴν κάμψιν τοῦ ἠθικοῦ, διὰ τὴν δημιουργίαν συνθηκῶν αἱ ὁποῖαι θὰ ἐξυπηρέτουν τοὺς ἀνθελληνικοὺς σκοπούς των.

Εἶναι ὅθεν αὐτονόητος ἡ ἐξαιρετικὴ σημασία ἥτις ἐδόθη ὑπὸ τῆς ΠΑΟ εἰς τὴν ἀποστολὴν τῆς ΔΙΑΦΩΤΙΣΕΩΣ καὶ ΠΡΟΠΑΓΑΝΔΑΣ.

Αἱ αὐθόρμητοι ἐκδηλώσεις ἐσυστηματοποιήθησαν. Ταχέως ἤρχισεν ἡ διανομὴ δακτυλογραφημένων δελτίων πληροφοριῶν, ἐκ τῶν Συμμαχικῶν Ραδιοφωνικῶν Σταθμῶν καὶ κυρίως τοῦ Λονδίνου. Ἡ ἐξέλιξις τῶν ἐπιχειρήσεων, αἱ ὁμιλίαι καὶ διακηρύξεις τῶν Συμμάχων Κρατῶν καὶ τῶν μελῶν τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως ἐξωτερικοῦ, μὲ ἐπιστέγασμα συνήθως τὰς νουθεσίας τοῦ γηραιοῦ Πρέσβεως ΚΑΚΛΑΜΑΝΟΥ, ἀπετέλουν δι' ὅλους τοὺς Ἕλληνας τὸ παρήγορον σημεῖον καὶ τὸ λαμπυρίζον φῶς εἰς τὸ μαῦρο σκοτάδι τῆς σκλαβιᾶς.

Ὡς γνωστὸν εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς Κατοχῆς, αἱ φιλελληνικαὶ ἐκδηλώσεις ὅλων ἦσαν κάτι τὸ ἀφαντάστως συγκινητικόν, ποὺ ἐθέρμανε τὰς Ἑλληνικὰς καρδίας μέσα εἰς τὸν παγετὸν τῆς πείνης, τῶν κακουχιῶν καὶ τῶν ἐξευτελισμῶν.

«Μᾶς ἐδώσατε τὴν δυνατότητα νὰ προπαρασκευάσωμε τὴν ἀντίστασίν μας. Πῶς νὰ σᾶς λησμονήσωμεν», ἔλεγεν ὁ ΣΤΑΛΙΝ.

«Εἰς τὸ ἑξῆς δὲν θὰ λέγωμεν πλέον ὅτι

οἱ Ἕλληνες ἐπολέμησαν σὰν ἥρωες, ἀλλὰ οἱ ἥρωες ἐπολέμησαν σὰν Ἕλληνες» διεκήρυσσεν ὁ ΤΣΩΡΤΣΙΛ.

Οἱ ΤΑΙΜΣ τοῦ Λονδίνου ἀντέγραφον τὸ περίφημον ἄρθρον τοῦ ΤΣΙΜΠΙΔΑΡΟΥ περὶ τοῦ πανηγυρικοῦ τρόπου τῆς ὑποδοχῆς τοῦ Ἕλληνος ἀντιπροσώπου εἰς τὸ Συνέδριον Εἰρήνης «Κύριοι, ὅλοι ὄρθιοι. Εἰσέρχεται ἡ δόξα, ἡ Ἑλλάδα» καὶ τὸ ἕτερον τοῦ Γεωργίου Βλάχου μὲ τὰ δεκανίκια καὶ τὸν ἐπίλογόν του «Ἡ Ἑλλὰς ἀφοῦ ἐδίδαξε τὸν κόσμον πῶς νὰ ζῇ θὰ διδάξῃ τώρα καὶ πῶς πρέπει νὰ πεθαίνῃ».

Ὅλα αὐτὰ διωχετεύοντο μὲ ἐπιτελικὴν μέθοδον διανομῆς διὰ τῆς Νεολαίας καὶ διὰ τῶν δελτίων εἰς τὰ ὁποῖα προσετίθεντο αἱ βαρβαρότητες τῶν καταχτητῶν καὶ αἱ κτηνωδίαι τῶν Βουλγάρων.

Πολὺ συντόμως τὴν γραφομηχανὴν ἀντικατέστησεν ὁ πολύγραφος, ὁπότε ἡ ὕλη ἐπολλαπλασιάσθη. Προσετέθησαν κατευθύνσεις καὶ ὁδηγίαι, Πανηγυρισμοὶ ἐθνικῶν ἐπετείων, Στρατιωτικὴ ἐπισκόπησις τῶν ἐπιχειρήσεων.

Εἰς ὅλα τὰ Συντονιστικὰ καὶ Τοπικὰ Κέντρα, ὠργανώθησαν ἐπιτελεῖα γραφομηχανημένων ἢ πολυγραφημένων ἐκδόσεων. Τὸ Συντονιστικὸν Κέντρον ΒΕΡΟΙΑΣ ἐκάλυπτε σχεδὸν ὁλόκληρον τὴν Γερμανοκρατουμένην Δυτικὴν Μακεδονίαν πλὴν τῆς ΦΛΩΡΙΝΗΣ ὅπου τὴν εὐθύνην ἀνέλαβε τὸ Γυμνάσιον καὶ ὁ Μορφωτικὸς Σύλλογος ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ καὶ τῆς Ἰταλοκρατουμένης ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ ὅπου τὴν κατεύθυνσιν εἶχεν ὁ Νομαρχῶν καὶ ὁ Διοικητὴς τῆς Χωροφυλακῆς μέλη ἀμφότεροι τῆς Ὀργανώσεως.

Διὰ τὸ Κέντρον ΒΕΡΟΙΑΣ καθωρίσθησαν σημεῖα παραδόσεως διὰ διανομὴν εἰς τὰ χωρία ΚΟΥΚΚΟΣ διὰ τὴν ΠΙΕΡΙΑΝ, ΠΟΛΥΜΥΛΟΝ διὰ τὴν ΚΟΖΑΝΗΝ καὶ ΣΚΥΔΡΑ διὰ τὴν ΠΕΛΛΗΝ.

Μεγάλην δραστηριότητα ἐπεκτεινομένην κυρίως εἰς τὴν Βουλγαροκρατουμένην Ἀνατ. Μακεδονίαν, εἶχε ἐπιδείξει τὸ εἰδικὸν Π.Κ.Π. ἐγκατεστημένον εἰς τὴν περιοχὴν ΚΙΛΚΙΣ, μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τὸν Λοχαγὸν ΣΤΑΜΑΤΟΠΟΥΛΟΝ. Δελτία τοῦ Κέντρου μὲ ἕνα εἰδικὸ σύστημα διανομῆς, ἔφθασαν μέχρι καὶ τῆς Δυτικῆς Θράκης.

Ἀργότερον ἐξευρέθη τυπογραφεῖον, κάπως παλαιὸν καὶ ἐλλειπές, τὸ ὁποῖον ὅμως συνεπληρώθη καὶ διεσκευάσθη. Προσεφέρθη ἀκόμη ἕνας ἱκανὸς καὶ πιστὸς τεχνίτης τυπογράφος, θερμότατος Ἕλλην καὶ Χαλκέντερος εἰς τὴν ἐργασίαν. Οὕτως ἡ μεγαλυτέρα ἐργασία διαφωτίσεως διωχετεύετο πλέον ἔντυπος.

Ἐξεδόθησαν αἱ ἐφημερίδες ΕΘΝΙΚΗ ΦΩΝΗ καὶ Ε.Μ.Ε. (Ἐλευθέρα Μεγάλη Ἑλλὰς) ὡς γενικὰ ὄργανα τῆς Ὀργανώσεως καὶ ἐκ παραλλήλου ἡ ΠΑΟΝ καὶ ΙΕΡΟΛΟΧΙΤΗΣ ὡς ὄργανα τῆς Νεολαίας, καὶ ἡ ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΦΩΝΗ διὰ τὴν συνδικαλιστικὴν πλευρὰν καὶ ἐπί τινα χρόνον ἡ ΣΟΣΙΑΛΙΣΤΙΚΗ ΗΧΩ διὰ τὴν συνεργαζομένην πολιτικὴν παράταξιν.

Πλούσιον ἐπιτελεῖον νεαρῶν μελῶν, κυρίως ἀπὸ ἐπιστήμονας καὶ φοιτητάς, ἔδιδον εἰς τὸν παράνομον ἐθνικόφρονα τύπον, ὑψηλὸν τόνον μιᾶς κινήσεως ἡ ὁποία δὲν περιωρίζετο μόνον εἰς τὴν τρέχουσαν ἀνάγκην ἐθνικῆς ἀντιστάσεως, ἀλλὰ καὶ εἰς θέματα ἐθνικῆς καὶ κοινωνικῆς ἀνασυγκροτήσεως μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν, πάντοτε ὅμως ἐντὸς τῶν αὐστηρῶν ἐθνικῶν πλαισίων.

Ἀπὸ τοῦ Ὀκτωβρίου 1943 ἐξεδίδετο καθημερινῶς ἔντυπον ΔΕΛΤΙΟΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ, διανεμόμενον εἰς τὰ σπίτια καὶ τὰ καταστήματα καὶ τοιχοκολλούμενον εἰς τοὺς δρόμους τῆς Θεσ)νίκης καὶ τῶν ἄλλων πόλεων.

Ἡ λυσσώδης πολεμικὴ τοῦ ΕΑΜ, αἱ βδελυραὶ συκοφαντίαι κατὰ τῆς ΠΑΟ καὶ πάσης ἄλλης ἐθνικόφρονος κινήσεως, αἱ ἀφελεῖς καὶ ψευδεῖς ὑποσχέσεις περὶ ἀνυψώσεως τῆς θέσεως τῶν ἐργαζομένων καὶ τῆς

ἐπιβολῆς κοινωνικῆς δικαιοσύνης, ἐπέβαλλε καὶ εἰς τὴν ΠΑΟ τὴν ἀνάγκην προσαρμογῆς πρὸς τὰ κοινωνικὰ καὶ τὰ οἰκονομικὰ θέματα. Παρέμεινεν ἐν τούτοις ἀτέγκως μακρὰν πάσης πολιτειακῆς καὶ Κομματικῆς τοποθετήσεως.

Ἠναγκάσθη βεβαίως ἡ ΠΑΟ ν' ἀντιμετωπίσῃ τὸ ΕΑΜ καὶ τὰς παραφυάδας του, μὲ σθένος καὶ πειστικότητα, ἀλλ' οὐδέποτε παρεξέκλινε τῆς γραμμῆς περὶ τοῦ ἀναγκαίου τῆς ἐθνικῆς ἑνότητος κατὰ τῶν κατακτητῶν καὶ τῶν ἐπιβολέων, ὅπως καὶ οὐδέποτε παρητήθη τῆς ἀξιώσεως καὶ προβολῆς τῶν ἐθνικῶν δικαίων. Καὶ εἶναι χαρακτηριστικὸν ὅτι ἡ προβολὴ αὕτη ὑπῆρξεν ἕνα τῶν κυρίων κινήτρων τοῦ μίσους καὶ τῆς καταφορᾶς τοῦ ἀντιθέτου τύπου. Ἦτο κάτι ποὺ οὐδέποτε ἠμφεσβήτησαν ἀλλὰ τὸ μετέτρεψαν εἰρωνικῶς εἰς Μεγαλοϊδεατισμὸν καὶ Ἰμπεριαλισμόν.

Προϊόντος τοῦ χρόνου καὶ παρὰ τὰ σκληρὰ μέτρα, αἱ ἐκδηλώσεις τοῦ ἐθνικοῦ ἐνθουσιασμοῦ καὶ τῆς ἀποθεώσεως τοῦ αἰσθήματος τῆς ἐλευθερίας ἐπολλαπλασιάζοντο. Εἰς τὸν καθημερινὸν χαιρετισμὸν προσετίθετο πάντοτε ὡς ὅρος καὶ «Καλὴ λευτεριά». Κηρύγματα ἐκ τοῦ ἄμβωνος τῶν ἐκκλησιῶν, παρελάσεις μαθητῶν καὶ φοιτητῶν κατὰ τὰς ἐθνικὰς ἐπετείους, ἔντεχνος προβολὴ τῶν ἐθνικῶν χρωμάτων καὶ ἀκόμη ἐπιδέξιος πανηγυρισμὸς τῶν Συμμαχικῶν νικῶν, εὑρίσκοντο εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν. Καὶ ἦσαν ὅλα κατευθυνόμενα, καὶ ὑπῆρχε τρόπος ὅλοι νὰ ειδοποιηθοῦν ὥστε νὰ ὑπερεχχυλίσουν καὶ τὰ προαύλια τῶν ἐκκλησιῶν κατὰ τὰ ἐθνικὰ κηρύγματα καὶ νὰ ἐρημώσουν οἱ δρόμοι καὶ νὰ κλείνουν τὰ παράθυρα ὅταν ἐπρόκειτο νὰ περάσουν τὰ Βουλγαρικὰ τμήματα.

Οἱ ἄνδρες τῶν τμημάτων κατοχῆς καὶ οἱ μισέλληνες φίλοι των δὲν εἶχον ἀνάγκην ἄλλης ἐνημερώσεως, περὶ τῆς ἐξελίξεως τῶν πολεμικῶν ἐπιχειρήσεων. Ἐὰν ἔβλεπον τὸ πρωῒ νὰ πλημμυρίζουν οἱ δρόμοι ἀπὸ πρόσωπα γελαστῶν ἀνθρώπων, ν' ἀγκαλιάζωνται καὶ νὰ φιλιοῦνται ἄνθρωποι ποὺ δὲν ἐφαίνοντο νὰ ἔχουν στενὰς σχέσεις μεταξύ των, νὰ κυριαρχῇ στὰ φουστάνια τῶν Ἑλληνίδων τὸ ἀσπρογάλαζο χρῶμα, ἢ τὶς γραβάτες τῶν ἀνδρῶν, τὸ διῃσθάνοντο. Κάτι κακὸ ἐκτύπησε τὰ φιλικά των στρατεύματα. Σήμερα ἔγινε ἡ ἀπόβασις εἰς τὴν Ἀφρικὴν κατόπιν εἰς τὴν Σικελίαν, ἔπειτα ὁ ΜΟΤΣΣΟΛΙΝΙ ἔπεφτε, ἡ Στρατιὰ τοῦ ΣΤΑΛΙΓΚΡΑΝΤ ᾐχμαλωτίζετο...

Ὀλίγην ὥραν μετὰ τὴν ἀναγγελίαν τοῦ Ραδιοφωνικοῦ Σταθμοῦ ὁλόκληρος ὁ ὑπόδουλος Ἑλληνισμὸς τὸ ἐγνώριζε.

Ἐὰν δὲν παρεμβάλλοντο αἱ στασιαστικαὶ ἐνέργειαι τῶν Ἑλληνικῶν Ταξιαρχιῶν εἰς Μέσην Ἀνατολήν, ἡ ἀπειλὴ καταβυθίσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ Στόλου ὑπὸ τῶν Ἄγγλων, αἱ ἀτελείωτοι δολοφονίαι τῶν ἐθνικοφρόνων, ἐὰν τὸ ΕΑΜ δὲν ἦτο ἕτοιμον ν' ἀγκαλιάσῃ κάθε δοσίλογον καὶ μισέλληνα καὶ νὰ σπιλώσῃ καὶ νὰ κρεουργήσῃ κάθε ἄλλον ποὺ δὲν μποροῦσε νὰ ἐπιβάλῃ εἰς τὸν ἑαυτόν του νὰ μὴ αἰσθάνεται Ἑλληνικά, ε, τότε θὰ ἔλεγε κανεὶς ὅτι ὁ Ἑλληνισμὸς ζεῖ τὶς μεγάλες στιγμὲς τῆς ἀνατάσεώς του. Μέσα πάντως εἰς αὐτὸν τὸν κυκεῶνα τῶν ἀντιθέσεων καὶ τῶν ἀνοσιουργημάτων, ἡ ΠΑΟ ἀπὸ παντοῦ βαλλομένη κατώρθωσε νὰ παραμείνῃ ἄψογος ἐν παντί, ἀδιαλάκτως ἀντικατακτητική, ἀμιγῶς καὶ καθαροαίμως καὶ μοναδικῶς Ἑλληνική.

Πολλὰ μέλη της ἀνῆλθον ἀργότερα εἰς τὰ ἀνώτατα ἀξιώματα, ἀλλὰ δυστυχῶς ἡ προβολὴ τῆς ΠΑΟ ὡς συμβόλου ἐθνικῆς καὶ ἠθικῆς ἁγνότητος, δὲν ὑπῆρξεν οἵα ἔπρεπε. Καὶ αὐτὸ ἦτο κρῖμα διὰ τὴν ἱστορίαν, ἀσέβεια πρὸς τὴν μνήμην τῶν θυμάτων καὶ δυστύχημα διὰ τὸν φρονηματισμὸν νέων Ἑλλήνων.

Εἶναι αὐτονόητον ὅτι αἱ προκηρύξεις, τὰ ἔντυπα, τὰ συνθήματα δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ διαχωρίζωνται κατὰ ἐχθρικὴν ἐπιβολήν.

'Ανεφέροντο άρχικώς πρὸς ὅλους τοὺς ἐθνικοὺς ἐχθροὺς καὶ μόνον πρὸς αὐτούς. Βραδύτερον, παρέστη ἀνάγκη νὰ συμπεριληφθῇ καὶ διαφώτισις κατὰ τοῦ ἐσωτερικοῦ ἀντιπάλου, ἰδίᾳ ὅτε ἐγένετο συγχώνευσις καὶ πλήρης συνταύτισις ἐπιδιώξεων καὶ ἐνεργειῶν μετὰ τοῦ Σλαβικοῦ ΣΝΟΦ.

'Η ἀποστολὴ τῆς διαφωτιστικῆς προσπαθείας ἀνεφέρετο κατὰ μέρη εἰς τοὺς κάτωθι στόχους: ΓΕΡΜΑΝΟΥΣ — ΙΤΑΛΟΥΣ — ΒΟΥΛΓΑΡΟΥΣ — ΡΟΥΜΑΝΟΥΣ. Βέβαια μεταξὺ τῶν ἐντόνως ἀνθελληνικῶς κινουμένων ἦσαν καὶ οἱ ΑΛΒΑΝΟΙ. 'Αλλὰ ἡ δραστηριότης των ἐξεδηλοῦτο βασικῶς πέραν τῶν ἐδαφικῶν ὁρίων τῆς ὀργανώσεως. Βραδύτερον, ὡς ἀνεφέρθη, προσετέθη μεταξὺ τῶν ἀντιπάλων καὶ ἡ παράταξις ΕΑΜ —ΕΛΑΣ.

— Οἱ Γερμανοὶ κατεῖχον καὶ ἦσαν ἀπόλυτοι κυρίαρχοι ἐπὶ τῆς Κεντρικῆς καὶ Δυτικῆς Μακεδονίας, πλὴν τῶν ὅσων, ὡς κατωτέρω, ἄφησαν εἰς τοὺς 'Ιταλούς, ἀλλὰ καὶ ἐκεῖ ἐξήσκουν ἐπιρροήν.
— Οἱ 'Ιταλοὶ κατεῖχον τὸν Νομὸν Καστοριᾶς καὶ τὴν περιοχὴν ΓΡΕΒΕΝΩΝ, ἀλλ' ἐξήσκουν παντοῦ τὴν ἐπιρροήν των ὑπὲρ τῶν ἄλλων ἀνθελληνικῶν ἐκδηλώσεων κυρίως δὲ τῶν Ρουμανιζόντων.
— Οἱ Βούλγαροι ὄχι μόνον κατεῖχον ἀλλὰ προσήρτησαν τὴν 'Ανατολικὴν Μακεδονίαν καὶ Θράκην (πλὴν τῆς περιοχῆς ΕΒΡΟΥ) τὰς ὁποίας προσεπάθουν συντόμως καὶ δι' ὅλων τῶν μέσων νὰ ἐκβουλγαρίσουν, ἐνῷ ἐπὶ πλέον ἐξεδήλουν κατὰ ἐντονώτατον τρόπον, ἐνεργείας ἐπικρατήσεώς των δι' ὁλόκληρον τὸν χῶρον ὁ ὁποῖος περιελαμβάνετο εἰς τὴν συνθήκην τοῦ 'Αγίου Στεφάνου. 'Ιδιαιτέραν ἔμφασιν εἶχον αἱ προσπάθειαί των εἰς τοὺς Νομοὺς Θεσ)νίκης, Πέλλης - Φλωρίνης - Καστορίας καὶ τὴν ἐπαρχίαν 'Εορδαίας τοῦ Νομοῦ Κοζάνης.
— Τέλος οἱ Ρουμᾶνοι ἀνεζωπύρησαν τὰς παλαιὰς ἀνοήτους ἐπιδιώξεις των εἰς τὰς 'Επαρχίας 'Ημαθείας - Πιερίας καὶ κυρίως Γρεβενῶν.
— Τὸ ΕΑΜ καὶ τὸ ἀδελφικὸν σύμμαχον ΣΝΟΦ ἐπεξετάθη σὺν τῷ χρόνῳ παντοῦ.

Ὅτε ὁ Μουσσολίνι ἔπεσε καὶ ἡ 'Ιταλία ἐσυνθηκολόγησεν εἰς τὴν περιοχὴν κατοχῆς τῶν 'Ιταλῶν ἐπεξετάθησαν οἱ Γερμανοί, ἐνῷ ἡ Ρουμανικὴ προσπάθεια καὶ ἐπιδίωξις ἐξεμηδενίσθη μὲν ὑπὸ τὴν 'Ιταλόφρονα μορφήν της, ἐμετριάζετο δὲ συνεχῶς ὑπὸ τὴν Ρουμανόφρονα. Οἱ Βούλγαροι ἐξηκολούθουν νὰ παίζουν τὸ διπλοῦν παιγνίδι των ἀλλὰ ὁ ὄγκος των ἐστράφη πλέον βαθμιαίως πρὸς τὸ ΣΝΟΦ—ΕΑΜ καὶ μέσῳ αὐτῶν πρὸς τὴν Σοβιετικὴν Ἕνωσιν.

'Ο Στρατηγὸς ΜΑΡΙΝΩΦ Βούλγαρος Διοικητὴς τῆς Στρατιᾶς Σκοπίων, μέχρι τελευταίας στιγμῆς τῆς ἀποχωρήσεως τῶν Γερμανῶν, ἦτο 'Αρχηγὸς καὶ τῶν ΟΧΡΑΝΙΤΩΝ καὶ τῶν ΣΝΟΦΙΤΩΝ.

ΓΕΡΜΑΝΙΑ

'Ο Γερμανὸς παρέμεινε πάντοτε ὁ κύριος Κατακτητὴς καὶ ἀντίπαλος ἐντὸς τῆς Γερμανοκρατουμένης περιοχῆς Κεντρικῆς καὶ Δυτικῆς Μακεδονίας, ἐνῷ ἐξήσκει καὶ παντοῦ ἀλλοῦ ἐπιρροήν, ἐφόσον τὸ ἐπεθύμει. Ὅλοι οἱ ἄλλοι ἐνήργουν ὑπὸ τὴν ἔγκρισιν ἢ τὴν ἀνοχήν του καὶ ἴσως πολλάκις κατὰ παραπλάνησίν του, ἀλλὰ καὶ τοῦτο ὠφείλετο τότε εἰς τὴν ἀδιαφορίαν του.

Παρὰ τὴν διακήρυξιν τοῦ ΧΙΤΛΕΡ περὶ τοῦ σεβασμοῦ πρὸς τὸν παλαιὸν καὶ τωρινὸν 'Ελληνισμόν, αἱ ἀρχαὶ κατοχῆς οὐδεμίαν διάθεσιν κατανοήσεως ἔδειξαν καὶ οὐδεμίαν προσπάθειαν κατέβαλον πρὸς προσεταιρισμὸν τῆς 'Ελληνικῆς γνώμης. Καὶ πρὸς αὐτὴν ἀκόμα τὴν ἐλαχίστην μερίδα τῶν ἐκ πεποιθήσεως ἢ ὑπολογισμοῦ γερμανοφίλων, ἐπέδειξαν μεγάλην ἀδιαφορίαν καὶ τὴν ἐκράτησαν εἰς πλήρη παραγκωνισμόν.

Προσέβαλλον ἀναιτιολογήτως τὴν ἑλληνικὴν εὐαισθησίαν, ἐπεδείκνυον περιφρόνησιν πρὸς τὰς ἐθνικὰς ἀκόμη καὶ τὰς θρησκευτικὰς παραδόσεις, ἐταλαιπώρουν ἀσκόπως τὸν πληθυσμὸν εἰς πᾶσαν ἀνάγκην, ἔδειξαν πρωτοφανῆ ἀναισθησίαν κατὰ τὴν τραγικὴν περίοδον τῆς πείνης καὶ εἰς ὅλας τὰς ἐνεργείας ἔδιδον τὴν μορφὴν τῆς ἀπανθρωπιᾶς καὶ τῆς στυγνότητος τῶν αἰσθημάτων. Τέλος ὡς ἐπιστέγασμα ὅλων ἦλθεν ἡ σκανδαλώδης ὑποστήριξις τῶν ἀνθελληνικῶν ἐπιδιώξεων καὶ τῆς βαρβάρου συμπεριφορᾶς τῶν συμμάχων των.

Πρέπει νὰ ὁμολογηθῇ ὅτι ὑπῆρξαν καὶ ἐξαιρέσεις ἀρκεταὶ καὶ ἀνθρωπιστικῶν καὶ φιλελληνικῶν αἰσθημάτων. Μερικαὶ μάλιστα μέχρι κινδύνου καὶ αὐτοθυσίας. Χαρακτηριστικὸν ἐν τούτοις εἶναι ὅτι ὅλαι αὐταὶ αἱ κατ' ἐξαίρεσιν ἐκδηλώσεις, ἦσαν ἀποκλειστικῶς ἀτομικαὶ καὶ οὐδέποτε συνόλου.

Ἀπὸ ἀπόψεως καταγωγῆς οἱ ἐκ Βαυαρίας καὶ Αὐστρίας καταγόμενοι κατεῖχον τὴν μεγαλυτέραν ἀναλογίαν τῶν ἀνθρωπιστικῶν καὶ φιλελληνικῶν αἰσθημάτων, ἐνῷ ἀπὸ ἀπόψεως παιδείας, ὑπερεῖχον κατὰ πολὺ εἰς ἀνθρωπισμὸν οἱ μὲ κλασσικὴν τοιαύτην, ἐνῷ ἀπ' ἐναντίας εἰς στυγνότητα οἱ Τεχνικοί.

Ἀκόμη πρέπει νὰ ὁμολογηθῇ ἡ πολὺ καλή, σχεδὸν ἄψογος συμπεριφορὰ εἰς τὸ θέμα τῆς γυναικός, ἂν μάλιστα συγκριθῇ μὲ τὴν ἀντίστοιχον στάσιν τῶν ἡττημένων Ἰταλῶν Συμμάχων των.

Αἱ Ἑλληνίδες ᾐσθάνοντο ἀσφάλειαν ὑπὸ τὴν κάλυψιν τῶν Γερμανῶν σκοπῶν, ἐνῷ ἔτρεμον κατὰ τὴν προσέγγισιν Ἰταλικῆς περιπόλου.

Οἱ Γερμανοὶ ἦσαν γενικῶς οἱ ἄτεγκτοι καὶ σκληροί, ἀλλ' ὁπωσδήποτε εὐθεῖς καὶ γενναῖοι, ἄξιοι μίσους ἀλλὰ ὄχι καὶ περιφρονήσεως ἀντίπαλοι. Μένει πάντοτε ἄξιον απορίας τὸ γεγονὸς πῶς ὁ τόσης ψυχικῆς ἀντοχῆς καὶ πνευματικῆς καλλιεργείας λαός, ὑπέστη τοιαύτην νέκρωσιν ψυχικοῦ κόσμου καὶ τοιαύτην ἐκτροπὴν ἀνθρωπίνων αἰσθημάτων.

Μὲ τὴν πάροδον τοῦ χρόνου ὅτε πλέον ἡ ἐξέλιξις τῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἡ πρόοδος τῆς ἐσωτερικῆς ἐθνικῆς ἀντιστάσεως καθίσταντο δσημέραι δυσμενέστεραι πρὸς αὐτούς, ἐσκέφθησαν ν' ἀλλάξουν τακτικήν.

Ἐπέτρεψαν νὰ ἑορτάζηται ἡ Ἀνάστασις κατὰ τὴν νύχτα, νὰ γίνεται κατάθεσις στεφάνου εἰς τὸν Ἄγνωστον Στρατιώτην κατὰ τὰς ἑορτάς, ἐνῷ ἐνεθυμήθησαν τοὺς Φιλέλληνας Γερμανοὺς τοῦ 21, τὰς προσφορὰς τοῦ Λουδοβίκου καὶ τὸν ἐνταφιασμὸν τοῦ Ὄθωνος καὶ τῆς Ἀμαλίας μὲ Ἑλληνικὰς στολάς. Τέλος προεβλήθη ὁ Κομμουνιστικὸς καὶ ὁ Σλαυϊκὸς κίνδυνος.

Ἐν τούτοις ἡ ἀλλαγὴ ὑπῆρξε μόνον εἰς τοὺς λόγους καὶ τὰς διακηρύξεις καὶ τὴν ἀνώδυνον ἀνοχὴν τῶν θρησκευτικῶν καὶ ἐθνικῶν παραδόσεων. Ἡ σκληρότης τῶν μέσων διοικήσεως καὶ κυρίως ἡ ὑποστήριξις τῶν ἀνθελληνικῶν προπαγανδῶν κατ' οὐδὲν ἐμειώθη. Ἀπ' ἐναντίας καθιερώθη ἡ κτηνώδης ἀρχὴ τῆς ὁμαδικῆς εὐθύνης, δυνάμει τῆς ὁποίας οἱ ἀνεύθυνοι, συνήθως, ὡδηγοῦντο κατὰ μάζας εἰς τὸ ἐκτελεστικὸν ἀπόσπασμα, διότι δὲν ἠδύναντο νὰ εὑρεθοῦν καὶ ἐξολοθρευθοῦν οἱ πραγματικῶς ἔνοχοι.

Ἡ τακτικὴ αὐτὴ ὑπῆρξεν ὁ κύριος τροφοδότης διὰ τὴν ἐξάπλωσιν τοῦ ΕΛΑΣ. Ἐφονεύετο ἐσκεμμένως ὑπὸ τοῦ ΕΛΑΣ ἕνας μεμονωμένος Γερμανὸς Στρατιώτης καὶ ὑπὸ τὴν ἀπειλὴν τῆς ὁμαδικῆς σφαγῆς, ὁλόκληρος ὁ μάχιμος ἀκόμη καὶ ὁ μὴ μάχιμος πληθυσμός, ἐτρέπετο πρὸς τὰ βουνά, περισυλλεγόμενος ὑπὸ τῶν περιπόλων τοῦ ΕΛΑΣ.

Ἡ ἀντίστασις καὶ κυρίως αἱ πληροφορίαι τῆς ΠΑΟ καὶ δολιοφθοραὶ βάσει τούτων ὑπὸ τοῦ ΣΜΑ ἦσαν ἀσυγκρίτως πλέον αποδοτικαὶ καὶ ἐπώδυνοι διὰ τοὺς Γερμανούς. Ἐβομβαρδίζοντο τὰ στρατόπεδα, κατεστρέφοντο ἀεροπορικαὶ ἐγκαταστάσεις, ἐβυθίζοντο τὰ μεταφέροντα ὑλικὸν καὶ ἔνοπλα τμήμα-

τα πλοῖα, ἐξετροχιάζοντο σιδηροδρομικοὶ συρμοί, ἀλλὰ ἐλαμβάνετο πάντοτε πρόνοια ὥστε νὰ μὴ ὑπάρχουν πλησίον Ἕλληνες δυνάμενοι νὰ χαρακτηρισθοῦν ἀνεξετάστως ὡς συνυπεύθυνοι. Βεβαίως καὶ πάλιν ἐπληρώνετο τὸ τίμημα τῆς νομολογίας περὶ ὁμαδικῆς εὐθύνης, ἀλλὰ αὐτὸ πλέον δὲν ἦτο προκαθωρισμένον εἰς ἐδαφικὴν ἔκτασιν, ἐνῷ ἀκόμη ἡ ζημία τοῦ κατακτητοῦ ἦτο σοβαρά, μελετημένη, σημαντικῆς στρατιωτικῆς ἀποδόσεως, ὥστε ν' ἀντισταθμίζῃ κατὰ κάποιον τρόπον τὸ τίμημα.

Οἱ Κομμουνισταὶ εἶχον κατορθώσει ὑπὸ τὴν ἀπειλὴν τῆς κατηγορίας διὰ δοσιλογίαν, νὰ προσεταιρισθοῦν τοὺς περισσοτέρους διερμηνεῖς καὶ γενικῶς τοὺς ἀνθρώπους τῆς ἐμπιστοσύνης τῶν Γερμανῶν. Μέσῳ αὐτῶν προσεπάθουν νὰ λαμβάνουν γνῶσιν διὰ τὰ μπλόκα καὶ τὰς συλλήψεις καὶ εἰδοποίουν ἀποκλειστικῶς τοὺς ὁμοϊδεάτας των καὶ κυρίως τὰ στελέχη των νὰ φυλαχθοῦν. Οὕτω ἡ μεγίστη ἀναλογία τῶν ἐκτελουμένων ἦσαν ἐθνικόφρονες τῆς ΠΑΟ ἢ τῶν ἄλλων ἐθνικῶν ὀργανώσεων, ἢ ἀνοργάνωτοι καὶ οὐδέτεροι. Οἱ Γερμανοὶ ὑπὸ τὴν μορφὴν ταύτην ὑπῆρξαν οἱ μεγάλοι τροφοδόται τοῦ Κομμουνισμοῦ. Ἐγνώριζον ἐν τούτοις οἱ Γερμανοὶ ὅτι μὲ τὴν ἀδεξίαν συμπεριφοράν των ἐτροφοδότουν τοὺς Κομμουνιστὰς καὶ ἀντελαμβάνοντο ὅτι οὐσιαστικὸς ἀντίπαλός των ἦτο ἡ ΠΑΟ καὶ ἡ ἐθνικόφρων πλειοψηφία τοῦ λαοῦ. Ἐνέτεινον πάντοτε τὴν προσπάθειάν των νὰ τὴν προσεταιρισθοῦν. Ἀπειρία προκηρύξεων μὲ ἐντυπωσιακὰς ἐκδηλώσεις καὶ συστηματικὴν ἀρθρογραφίαν τῆς Ἑλληνοφώνου ἐφημερίδος ΝΕΑ ΕΥΡΩΠΗ ἐχρησιμοποιεῖτο πρὸς τοῦτο.

Βασικὴ γραμμὴ τῆς προπαγάνδας «ὁ Δυτικὸς πολιτισμὸς εἶναι δημιούργημα τοῦ Ἑλληνικοῦ πνεύματος καὶ ἤδη ὁ πολιτισμὸς αὐτὸς κινδυνεύει ἀπὸ τὸν Κομμουνιστικὸν ὑλισμὸν» καὶ ἀκόμη ἐντονώτερον: «Πρωταρχικὸς σκοπὸς τοῦ Σλαυισμοῦ εἶναι ἡ κάθοδος εἰς τὸ Αἰγαῖον καὶ τὸ μοναδικὸν ἐμπόδιον εἰς τοῦτο εἶναι ὁ Ἑλληνισμός». Ἐπιδίωξις του διὰ τοῦτο νὰ τὸν ἐξοντώσῃ.

— Ἀλλὰ καὶ διότι αἱ διακηρύξεις ἦσαν ἀντίθετοι μὲ τὰς πράξεις, ἀφοῦ ἐξηκολούθουν τὴν τόσον ἔνθερμον ὑποστήριξιν τοῦ Βουλγαρισμοῦ, καὶ διότι ἦτο πλέον ἀργὰ ὅταν τοὺς ἐπεβλήθη ὡς κατάστασις ἀνάγκης καὶ ὄχι ὡς πρόθεσις καλῆς πίστεως, ὅλαι αἱ ἐνέργειαί των ἔπιπτον εἰς τὸ κενόν.

Πάντοτε κάθε Γερμανικὸν σύνθημα, εὕρισκε τὴν ἄμεσον ἀπάντησίν του ἐκ μέρους τῆς Π.Α.Ο. Ὑπενθυμίζετο πάντοτε ὅτι ἡ μοναδικὴ αἰτία τῶν δεινῶν τοῦ Ἑλληνισμοῦ ὑπῆρξεν ἡ ἰμπεριαλιστικὴ πολιτεία καὶ ἡ κοσμοκρατορικὴ κατεύθυνσις τῆς Γερμανίας. Εἰς τὰ δελτία τύπου, εἰς τὰ ἀνακοινωθέντα, εἰς τὰς προκηρύξεις, ὑπενθυμίζετο τὸ ὕπουλον καὶ ἀνειλικρινὲς τῶν Γερμανικῶν συνθημάτων.

Ὅταν ἤνοιξε κατόπιν ἐντόνου προπαρασκευαστικῆς προπαγάνδας ἡ περίφημος ἔκθεσις «Μπολσεβικικῶν παραδόσεων» ἐτοιχοκολλήθησαν παντοῦ προκηρύξεις ὅτι ὁ Γερμανικὸς παράδεισος δὲν ἦτο καλύτερος. Ὅταν κατὰ τὸ Πάσχα τοῦ 1943 ἐπροπαγανδίσθη ὁ δῆθεν σεβασμὸς πρὸς τὰ Ἑλληνικὰ ἔθιμα, διότι ἐπετράπη ὁ ἑορτασμὸς τῆς Μεγάλης Παρασκευῆς καὶ τῆς Ἀναστάσεως διὰ παρατάσεως τῆς κυκλοφορίας, προκήρυξις τῆς ὀργανώσεως ὑπενθύμιζε ὅτι κατὰ τὸ προηγούμενον ἔτος τῶν Γερμανικῶν νικῶν, οὔτε ἡ ἐθνικὴ ἑορτὴ ἐπετράπη νὰ ἑορτασθῇ κἄν.

Ἡ μεγαλυτέρα ἐκδήλωσις παθητικῆς ἀντιδράσεως ἐναντίον τῶν κατακτητῶν, ἦτο ἡ κατὰ τὸν Ἰούλιον 1943 ὅτε ἐπὶ ὁλόκληρον 24ωρον οὔτε εἷς Ἕλλην ἐκυκλοφόρησε εἰς Θεσ)νίκην εἰς ἔνδειξιν διαμαρτυρίας διὰ τὴν κάθοδον τῶν Βουλγάρων ἐντεῦθεν τοῦ Στρυμόνος. Καὶ ἡ ἐνέργεια αὐτὴ ἦτο ἔργον ἀποκλειστικῶς τῆς Ὀργανώσεως. Ἡ ἐπιτυχία ἦτο τοιαύτη ὥστε προὐκάλεσε τὴν κατά-

πληξιν τῶν Γερμανῶν. Εἶναι χαρακτηριστική ἡ ἔκφρασις τοῦ Γερμανοῦ Λοχαγοῦ Διευθυντοῦ προπαγάνδας εἰπόντος «οἱ Ἕλληνες ἐθνικισταὶ μᾶς μισοῦν περισσότερο ἀπὸ τοὺς Κομμουνιστάς». Πραγματικῶς οἱ Ἐαμῖται μόνον τὴν τελευταίαν στιγμὴν ἠναγκάσθησαν ψυχολογικῶς νὰ ὑποκύψουν εἰς τὸ σύνθημα τῆς Ὀργανώσεως περὶ χαρακτηρισμοῦ τῆς ἡμέρας ἐκείνης ὡς γενικοῦ πένθους τοῦ Ἑλληνισμοῦ.

Εἶναι ἀληθὲς ὅτι εἶχον ἐπιτύχει οἱ Γερμανοὶ τὸν προσεταιρισμὸν ἑνὸς παλαιοῦ γνωστοῦ ὡς ἀδιαλλάκτου ἀντικομμουνιστοῦ, τοῦ Ταγματάρχου ΠΟΥΛΟΥ. Τὸν ἐβοήθησαν πλουσιοπαρόχως νὰ δημιουργήσῃ κάποιο σῶμα ὁπλοφόρων μὲ Γερμανικὴν στολήν. Ἦσαν ὅλοι προϊόντα τοῦ ὑποκόσμου. Ὁ ΠΟΥΛΟΣ ἠθέλησε νὰ ἐκμεταλλευθῇ τὴν ἀφαντάστως σκληράν, τὴν αὐτόχρημα τραγικὴν θέσιν τῶν Ἑλλήνων ἀξιωματικῶν τῆς ΠΑΟ βαλλομένων ἀπὸ παντοῦ, κυρίως μετὰ τὴν διάλυσιν τῶν ἐνόπλων τμημάτων. Ὑπενθύμιζε καταλλήλως τὴν ἀχαρακτήριστον στάσιν τῶν Ἄγγλων καὶ ἐτόνιζε τὰς ἐπιδιώξεις τοῦ Πανσλαβισμοῦ καὶ τὰς βαρβαρότητας τῶν Βουλγάρων. Ἀρχὰς Μαΐου 1943 ἡ ἐφημερὶς ΝΕΑ ΕΥΡΩΠΗ δημοσιεύει ἕνα ἄρθρον τοῦ Ταγματάρχου ΠΟΥΛΟΥ ἀποτεινόμενον πρὸς τοὺς ἀξιωματικούς. Λέγει σχεδὸν τὰς ἀνωτέρω διαπιστώσεις, δ.λ.δ. ἐνῷ αὐτοὶ πολεμοῦν καὶ κινδυνεύουν, οἱ Ἐγγλέζοι τοὺς προδίδουν, τὸ ΕΑΜ τοὺς δολοφονεῖ καὶ ἑτοιμάζεται ὑποδούλωσις τῆς Ἑλλάδος εἰς τοὺς Σλάβους καὶ τοὺς τυράννους τοῦ Κρεμλίνου.

Αὐθημερὸν συντάσσεται ἡ ἀπάντησις τῆς Ὀργανώσεως. Κυκλοφορεῖ εὐρύτατα προκήρυξις ἡ ὁποία μοιράζεται στὰ σπίτια ἀπὸ ὅλους ἀκόμα καὶ ἀπὸ τὰ μέλη τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου.

Ἡ ἀπάντησις εἶναι ὀλιγόλογος ἀλλὰ βαθεῖα εἰς περιεχόμενον. «Οἱ Ἕλληνες ἀξιωματικοὶ δὲν ξεχνοῦν ὅτι ὑπαίτιοι τῶν δεινῶν τῆς Πατρίδος των εἶναι οἱ Γερμανοί. Ἐφ' ὅσον ὁ ἥλιος ἀνατέλλει ἐξ ἀνατολῶν θὰ ἐξακολουθοῦν ἀγωνιζόμενοι ἐναντίον τῶν βαρβάρων κατακτητῶν. Θεωροῦν προσβολὴν ὅτι ἐξομῶται ὄργανα τοῦ Κατακτητοῦ ἐτόλμησαν ν' ἀποταθοῦν πρὸς αὐτούς. Ὀνειροπολοῦν τὴν ἡμέραν ποὺ μαζὺ μὲ τοὺς Ναζὶ θὰ τιμωρηθοῦν καὶ αὐτοί. Ἡ τιμωρία τῶν Κομμουνιστῶν ἐγκληματιῶν εἶναι ὑπόθεσις τῶν Ἑλλήνων. Οἱ κακοὶ αὐτοὶ Ἕλληνες θὰ δώσουν λόγον εἰς τὴν Δικαιοσύνην τῆς Πατρίδος».

Ὁ ΠΟΥΛΟΣ λυσσᾶ, ζητᾶ τὴν σύλληψιν ὅλων τῶν ἀξιωματικῶν. Δὲν ἐπιτυγχάνει τοῦτο, ἐπιτυγχάνει ὅμως νὰ ἐκδοθῇ διαταγὴ ὅπως ἀξιωματικοὶ δίδωσι τὸ παρὸν τετράκις τοῦ μηνὸς ἐνῷ μέχρι τώρα ἔδιδον ἅπαξ καὶ ὅπως ἀκόμα ἡ κίνησις τούτων ἐκτὸς τοῦ τόπου ἐγκαταστάσεώς των σχεδὸν ἀπαγορευθῇ.

Ὁ ΠΟΥΛΟΣ ἀνακληθεὶς φέρει τὴν στολὴν Ἕλληνος Συνταγματάρχου καὶ μισθοδοτεῖται παρὰ τῆς χρηματικῆς διαχειρίσεως Θεσ)κης. Κατὰ τὴν εἴσοδόν του εἰς τὸ κτίριον κατὰ μίαν περίπτωσιν, ὅλοι οἱ ἀξιωματικοὶ οἱ ὁποῖοι ἀνέμενον νὰ μισθοδοτηθοῦν, ἀποχωροῦν. Ὁ ΠΟΥΛΟΣ ὁρμᾶ, συλλαμβάνει ἕνα ἐξ αὐτῶν τὸν Ἀνθυπασπιστὴν ΤΙΛΟΓΙΑΝΝΑΚΗΝ καὶ ἀρχίζει νὰ τὸν ὑβρίζῃ. Μεταξὺ ἄλλων τὸν ἀποκαλεῖ ἀγγλόφιλον πουλημένον. Τότε αὐθορμήτως ὅλοι οἱ ἀξιωματικοὶ γυρίζουν εἰς τὴν αἴθουσαν, ἀπελευθερώνουν βιαίως τὸν ΤΙΛΟΓΙΑΝΝΑΚΗΝ καὶ φωνάζουν ἐν χορῷ εἰς τὸν ΠΟΥΛΟΝ. «Εἴμεθα ὅλοι φίλοι τῶν Ἄγγλων ἀλλὰ ὄχι πουλημένοι ὅπως ἄλλοι στοὺς Γερμανούς».

Ὑπῆρχον καὶ κάποιοι ποὺ δὲν ἐτόλμησαν ν' ἀντικρύσουν τὸν Ποῦλον. Ἐπροτίμησαν νὰ χωθοῦν εἰς ἕνα γραφεῖον εἰς τὸ ὁποῖον καὶ οἱ τρεῖς συνεσκέπτοντο πολλάκις συχνά. Ἦσαν ὅλοι τους ΕΑΜΙΤΑΙ. Ὁ εἷς ἐξ αὐτῶν, ἀντισυνταγματάρχης ΣΙΓΑΝΟΣ

παρέλαβε μετ' ὀλίγον τὴν Διοίκησιν τῆς 6ης Μεραρχίας τοῦ ΕΛΑΣ ποὺ ἔκαμε τὴν γνωστὴν συμφωνίαν μὲ τοὺς Βουλγάρους εἰς τὰς ΣΕΡΡΑΣ.

Μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν ὁ ΠΟΥΛΟΣ καὶ οἱ στενώτεροι συνεργάται του παραπέμπονται εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Δικαιοσύνη καὶ οἱ κυριώτεροι μάρτυρες κατηγορίας ἦσαν Ἀξιωματικοὶ τῆς ΠΑΟ. Ὁ ἐνσυνειδήτως Γερμανόφιλος ΠΟΥΛΟΣ κυρίως λόγῳ Ἀντικομμουνιστικῶν καὶ μισοβρεττανικῶν αἰσθημάτων, συγκαταλέγεται μεταξὺ τῶν ἐλαχίστων δοσιλόγων οἱ ὁποῖοι ἔπεσαν ἀπὸ τὰ πυρὰ ἐκτελεστικοῦ ἀποσπάσματος τῆς Ἑλληνικῆς Δικαιοσύνης.

Βραδύτερον εἰς τὰς παραμονὰς τῆς ἀπελευθερώσεως, μία ἄλλη ὁμὰς παρουσιάζεται ἐφωδιασμένη καὶ ἐξαρτωμένη ἐκ τῶν Γερμανῶν. Εἶναι ἡ ὁμὰς τοῦ Ἀνθυπασπιστοῦ ΔΑΓΚΟΥΛΑ. Ἀποτελεῖται κυρίως ἀπὸ θύματα καὶ συγγενεῖς θυμάτων τῶν Κομμουνιστῶν καὶ τῆς ὁμάδος δολοφόνων τούτων τῆς διαβοήτου ΟΠΛΑ. Ἡ ὁμὰς ΔΑΓΚΟΥΛΑ ἀκολουθεῖ καὶ εἰς τινας περιπτώσεις ὑπερακοντίζει τὴν ΟΠΛΑ. Δὲν ἔχει ἄλλην ἀποστολήν. Δὲν εἶναι κἂν ἀντισυμμαχική, οὔτε ἐπιφανειακῶς. Ἐκδικεῖται τὸ αἷμα τῶν θυμάτων τῆς ΟΠΛΑ καὶ ἐφαρμόζει ἐπηυξημένως τὸν Μωσαϊκὸν Νόμον «ὀφθαλμὸν ἀντὶ ὀφθαλμοῦ».

Ὅταν οἱ Γερμανοὶ ἀπεφάσισαν τὴν ἀποχώρησίν των ἦλθον εὐχερῶς εἰς ἐπαφὴν καὶ συμφωνίαν μὲ τοὺς ἀντιστοίχους Διοικητὰς τοῦ ΕΛΑΣ. Σχεδὸν πανομοιότυπος ὅρος τῆς συμφωνίας ἦτο «Θὰ ἀφήνοντο ἐλεύθερα τὰ Γερμανικὰ τμήματα κατὰ τὴν ἀποχώρησίν των καὶ θὰ ἄφηναν ἀντιστοίχως ἀνενόχλητον τὸν ἐνεργὸν καὶ ἐφεδρικὸν ΕΛΑΣ καὶ τὴν ΟΠΛΑ εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ προγράμματός των» δ.λ.δ. εἰς ἀπεριορίστους συλλήψεις, ὁμηρείας σφαγὰς κλπ.».

Μερικοὶ Γερμανοὶ ἀξιωματικοὶ μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τὸν Αὐστριακὸν Συνταγματάρχην Ἐπιτελάρχην τοῦ Στρατιωτικοῦ Διοικητοῦ, ἠθέλησαν νὰ ἔλθουν εἰς ἐπαφὴν μετὰ τῶν Συμμαχικῶν Ὑπηρεσιῶν Πληροφοριῶν. Θὰ προσέφερον τὴν συνδρομήν των διὰ τὴν πρόληψιν τῆς καταστροφῆς τῶν Λιμένων καὶ τῶν μεγάλων τεχνικῶν ἔργων κυρίως τῶν γεφυρῶν τῶν ποταμῶν, μὲ ἀντάλλαγμα τὴν παράδοσίν των εἰς τὰς Βρεττανικὰς δυνάμεις. Ἡ συμφωνία δὲν ἐφηρμόσθη, παρὰ τὴν ἔγκρισίν της παρὰ τοῦ ΣΜΑ. Οἱ Κομμουνισταὶ ἀντέδρασαν δι' ὅλων τῶν μέσων. Διέταξαν τὴν ὁπωσδήποτε σύλληψιν ζώντων ἢ νεκρῶν τῶν συνεννοηθέντων διὰ τὴν συμφωνίαν Ἑλλήνων ἀξιωματικῶν τῶν Συμμαχικῶν Ὑπηρεσιῶν. Αὐτη ἦτο ἡ ἀπάντησις τοῦ Ἀρχηγείου τοῦ ΕΛΑΣ εἰς σχετικὴν διαταγὴν αὐτοῦ τοῦ ἀρχηγοῦ τοῦ ΣΜΑ. Ἡ γενικὴ ἐρείπωσις ἐξυπηρέτει τοὺς σκοπούς των.

ΙΤΑΛΙΑ

Οἱ Γερμανοὶ ἦσαν σκληροί, ἀδυσώπητοι, ἀλλὰ ταὐτοχρόνως γενναῖοι μέχρις ἑνὸς σημείου εὐθεῖς καὶ ἐνίοτε μέχρις ὑπερβολῆς ἀνυποψίαστοι. Ὑπεστήριζον τὰς ἀνθελληνικὰς προπαγάνδας, ἀλλὰ οὐδέποτε ἐκρύπτοντο ὄπισθεν αὐτῶν. Ἦσαν τέλος ἀξιοπρεπεῖς καὶ ὑπερήφανοι. Ὡς ἀνεφέρθη καὶ ἀλλαχοῦ, προεκάλουν τὸ μῖσος, τὸ αἴσθημα τῆς ἐκδικήσεως καὶ ἀνταποδόσεως ἀλλ' ὄχι καὶ τῆς περιφρονήσεως καὶ τοῦ χλευασμοῦ.

Οἱ ἡττημένοι Σύμμαχοί των οἱ Ἰταλοί, παρουσίαζον ἀκριβῶς τὴν ἀντίθετον ὄψιν χαρακτῆρος καὶ τακτικῆς. Ἦσαν φιλύποπτοι καὶ δὲν ὑποψιάζοντο μόνον τὴν ἀντίδρασιν εἰς ἐνέργειαν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰς ἐκδηλώσεις εἰρωνείας καὶ περιπαίγματος τῶν Ἑλλήνων καὶ μὲ αὐτὰς ἐξενευρίζοντο καὶ ἐξωργίζοντο περισσότερον.

Ἔκρυπτον τοὺς ἰδίους σκοποὺς ὄπισθεν ἄλλων ἐπιδιώξεων καὶ χωρὶς νὰ δύναται νὰ τοὺς ὀνομάσῃ κανεὶς δειλούς, παρουσιάζοντο ἐντελῶς ἄπραγοι τῶν στρατιωτικῶν πρα-

γμάτων. Πάντως εἰς τινας περιπτώσεις ἦσαν ἐπικίνδυνοι περισσότερον τῶν Γερμανῶν.

Ἐνῷ οἱ Γερμανοὶ εἶχον ἀφήσει ἀρχικῶς τοὐλάχιστον ἐλευθέραν τὴν κίνησιν τῶν Στρατιωτικῶν ὑπὸ τὴν μορφὴν οἱασδήποτε νομιμόφρονος ὑπηρεσίας, οἱ Ἰταλοὶ εἰς τὰς περιοχὰς τῆς δικαιοδοσίας των ἀπηγόρευσαν πᾶσαν κίνησιν καὶ ἐζήτουν τὴν καθημερινὴν παρουσίασιν εἰς τὰ Ἰταλικὰ Φρουραρχεῖα καὶ οὐχὶ ἅπαξ τοῦ μηνὸς εἰς τὰς ἀρχὰς τῆς Ἑλληνικῆς Χωροφυλακῆς, ὅπως εἶχον καθορίσει οἱ Γερμανοὶ εἰς τὰς περιοχάς των. Συνέλαβον καὶ ἐφυλάκισαν ἐπὶ μακρὸν κατὰ τὸ θέρος 1941 τοὺς κινηθέντας ἀξιωματικοὺς εἰς τὴν ὕπαιθρον ὑπὸ τὴν μορφὴν τῆς ἐποπτείας τοῦ ἁλωνισμοῦ καὶ ἐπέβαλον τὴν συγκέντρωσιν ὅλων εἰς τὰ κέντρα, ὅπου ὑπῆρχον Ἰταλικαὶ δυνάμεις καὶ Φρουραρχεῖα.

Εἶχον ὑπὸ τὴν δικαιοδοσίαν των τὸν Νομὸν Καστορίας καὶ τὰς Ἐπαρχίας Γρεβενῶν καὶ Βοΐου τοῦ Νομοῦ Κοζάνης.

Ὑπεστήριξαν σκανδαλωδῶς τὴν Ἰταλόφρονα κίνησιν τοῦ ἄλλοτε Ρουμανίζοντος ΔΙΑΜΑΝΤΗ ὑπὲρ τῆς δημιουργίας ἀνεξαρτήτου Πριγκηπάτου τῆς Πίνδου, ἐνῷ ὑπέθαλπον τοὺς ἐκδηλωθέντας ὡς Βουλγαρόφρονας τῆς ὑπαίθρου τῆς Καστοριᾶς. Ὁ διαβόητος Ὑπολοχαγὸς ΡΑΒΑΛΙ ἀπετέλεσε τὸ ἐπίκεντρον τῆς δραστηριότητος τῶν ἐξωπλισθέντων Κομιτατζήδων καὶ τῆς ἀφαντάστου καταπιέσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ πληθυσμοῦ. Ἐπιρρεπὴς εἰς τὰς γυναῖκας καὶ τὸ χρῆμα, τὰ ὁποῖα ἀφθόνως προσέφερεν ἡ Βουλγαρικὴ προπαγάνδα, εἶχε καταντήσει ἕνας ἀφόρητος σατραπίσκος, ὑπόδειγμα ἐλεεινῆς μορφῆς τοῦ Ἀλῆ Πασᾶ τῶν Ἰωαννίνων. Εἶχε πάντως καλὸν δίκτυον πληροφοριῶν καὶ ἡ κυρία προσπάθειά του κατηυθύνετο κυρίως ἐναντίον τῶν στελεχῶν τῆς ΠΑΟ. Οἱ ἀξιωματικοὶ ἄλλοι συνελήφθησαν, ἄλλοι ἀπεμακρύνθησαν ἐκ τῆς περιοχῆς καὶ οἱ ἐλάχιστοι παραμείναντες ἀπεμονώθησαν ὑπὸ συνεχῆ παρακολούθησιν. Τὴν ἀπομόνωσιν ἄλλωστε ἐτέλει καὶ ὁλόκληρος ἡ Ἰταλοκρατουμένη περιοχή. Ἡ εἴσοδος καὶ ἔξοδος ἐκ ταύτης σχεδὸν κατέστη ἀδύνατος.

Ἡ Ἰταλικὴ Διοίκησις ἐνῷ ἐδημιούργει καὶ ὑπεστήριζε τὴν κίνησιν τοῦ Ἰταλόφρονος ΔΙΑΜΑΝΤΗ εἰς τὴν περιοχήν της, εἰς τὰς λοιπὰς περιοχὰς τῆς Μακεδονίας ὑπέθαλπε τὴν Ρουμανίζουσαν μορφήν, τὴν ὁποίαν ἐξώθει εἰς ἀκρότητας καὶ χυδαίας ἀνθελληνικὰς ἐκδηλώσεις. Ὑπεστήριζεν ἠθικῶς, χρηματικῶς καὶ διὰ τροφίμων ρουμανικὰ σχολεῖα τῆς Θεσ)νίκης, ἐνῷ προσεπάθει νὰ συντονίσῃ τὰς ἀνθελληνικὰς ἐκδηλώσεις των μετὰ τῶν τοιούτων τῆς Ἰταλικῆς σχολῆς. Δικηγόρος ἐν Θεσσαλονίκῃ, ὑπὸ τὴν καθοδήγησιν καὶ προστασίαν τῶν Ἰταλῶν εἶχεν ἀναλάβει τὴν παρακολούθησιν καὶ κατάδοσιν τῶν Ἑλλήνων Ἀξιωματικῶν εἰς τὰς Ἰταλικὰς Ἀρχάς. Φαίνεται ὅτι ἡ Ἰταλικὴ παροικία τῆς Θεσ)κης δὲν ἐδέχθη προθύμως ν' ἀκολουθήσῃ τὰς Ἰταλικὰς κατευθύνσεις καὶ ἐκδηλώσεις ἀνθελληνικῆς ἐξαλλωσύνης. Οἱ Ἰταλικῆς καταγωγῆς Ἰταλοὶ ὑπήκοοι ἦσαν μᾶλλον συγκρατημένοι εἰς ἀνθελληνικὰς ἐκδηλώσεις. Οἱ Ἰταλικῆς ὑπηκοότητος Ἑβραῖοι ἠθέλησαν νὰ καλυφθοῦν ὄπισθεν τῆς ὑπηκοότητός των διὰ νὰ ἀποφύγουν τὴν δίωξιν τῶν Γερμανῶν. Τὸ ἐπέτυχον μόνον ἐλάχιστοι ἀντὶ ἁδρᾶς χρηματικῆς καταβολῆς. Ἦτο σχεδὸν φανερὸν ὅτι οἱ Γερμανοὶ δὲν εἶχον εἰς μεγάλην ὑπόληψιν τοὺς συμμάχους των. Πολλάκις μεμονωμένοι Γερμανοί, εἰς στιγμὰς εὐθυμίας ἐζήτουν ἐπιμόνως ἀπὸ τὰ Ἑλληνικὰ κέντρα νὰ τοὺς παίξῃ ἡ μουσικὴ τὸ «Κορόϊδο Μουσσολίνι».

Ἡ ΠΑΟ ἔδωσεν ἰδιαιτέραν βαρύτητα εἰς τὴν ὕπουλον ἀνθελληνικὴν δραστηριότητα τῶν Ἰταλῶν, ὑπὸ τόσον πολλαπλῆν μορφὴν δρῶσαν.

Εἰς τὸν Νομὸν Καστορίας ἡ Τοπικὴ Διοικοῦσα Ἐπιτροπὴ ἀπετελεῖτο ἀπὸ τὸν Νομαρχοῦντα Διευθυντὴν τῆς Νομαρχίας ΠΕΤΡΟΒΑΝ, τὸν Μητροπολίτην, τὸν Μοίραρ-

χον ΑΝΤΩΝΙΟΥ, τὸν Λοχαγὸν ΠΑΠΑΛΑΖΑΡΟΥ καί τινας ἄλλους κατωτέρους ἀξιωματικούς, καταγομένους καὶ ἐγκατεστημένους εἰς Καστοριάν, καθὼς καὶ ἰδιώτας καὶ δημοσίους ὑπαλλήλους.

Ἡ Ἐπιτροπὴ προσεπάθει δι' ὅλων τῶν μέσων νὰ τονώσῃ τὸ ἠθικὸν τῶν καταπιεζομένων. Ἐχρησιμοποίησε ἀκόμα καὶ χρηματικὴν δωροδοκίαν διὰ νὰ ἔχῃ τὴν συνδρομὴν Ἰταλικῶν ὀργάνων, τὰ ὁποῖα ἀντετίθεντο εἰς τὰς ἐνεργείας τοῦ ΡΑΒΑΛΙ. Ἐπέτυχε νὰ δημιουργήσῃ συνεργεῖον ἀκροάσεως Ραδιοφωνικῶν σταθμῶν, δακτυλογραφήσεως καὶ διανομῆς δελτίων πληροφοριῶν. Διενέμοντο ἀκόμη προκηρύξεις, εἰς τὰς ὁποίας ὑπενθυμίζετο ἡ πρόσφατος Ἱστορία καὶ διετυποῦντο ἀπειλαὶ μετὰ τὴν ὡς βεβαίαν, θεωρουμένην συμμαχικὴν νίκην.

Ἐπειδὴ οἱ Ἰταλοὶ ἀντέδρασαν διὰ σκληρῶν μέτρων μετὰ τὴν πρώτην διανομὴν τῶν προκηρύξεων, ἡ Ἐπιτροπὴ ἐπανῆλθε δριμυτέρα ἐπαναλαμβάνουσα ὅτι τὸ μέλλον προοιωνίζεται σκληρὸν καὶ ἄθλιον διὰ τοὺς Ἰταλοὺς ἡττημένους κατακτητάς.

Τοῦ ἰδίου τύπου ἦσαν ὅλαι αἱ προκηρύξεις τῆς ΠΑΟ, αἱ ἀναφερόμεναι εἰς τοὺς Ἰταλούς. Ὅλοι οἱ χαρακτηρισμοὶ ἦσαν ἀπεριορίστως περιφρονητικοὶ καὶ ἐνεθουσίαζον τοὺς Ἕλληνας καὶ ἐγέμιζαν μὲ πικρίαν καὶ δέος τὰς ψυχὰς τῶν ὑποκειμένων εἰς τὴν Ἰταλικὴν προπαγάνδαν.

Εἶναι χαρακτηριστικὸν ὅτι παρὰ τὰ σκληρὰ μέτρα τῶν Ἰταλῶν, ἡ πρώτη ἔξοδος ἐνόπλων τμημάτων παρουσιάσθη εἰς τὴν Ἰταλοκρατουμένην περιοχὴν ΒΟΙΟΥ. Τὰ τμήματα ταῦτα ἦσαν ἀρχικῶς ἀνεξάρτητα, ἀλλὰ κατόπιν ἀπετέλεσαν τὸν πυρῆνα τοῦ Ἀρχηγείου Βοΐου ὑπὸ τὴν ΠΑΟ.

Ἦλθε τέλος ἡ καταστροφὴ ὁλοκλήρου Ἰταλικῆς φάλαγγος καὶ ἡ αἰχμαλωσία 600 Ἰταλῶν εἰς τὴν περιοχὴν Σιατίστης, κυρίως ὑπὸ τῆς ΠΑΟ, διὰ νὰ δώσῃ καίριον πλῆγμα εἰς τὴν Ἰταλικὴν ἐπιρροήν. Αἱ Ἰταλικαὶ Δυνάμεις συνεπτύχθησαν εἰς τὰ μεγάλα κέντρα.

Εἶναι χαρακτηριστικὸν τοῦ ἠθικοῦ τῶν ἀνθρώπων αὐτῶν, ὅτι ἐξεδηλώθη εἰς Θεσσαλονίκην ἡ μεγάλη ἀντίδρασις τοῦ Ἑλληνικοῦ πληθυσμοῦ κατὰ τὴν δίοδον τῶν Βουλγαρικῶν στρατευμάτων πρὸς τὴν Χαλκιδικήν. Διαταχθέντες διὰ προκηρύξεων τῆς ΠΑΟ, ἡ ὁποία εἶχε ὀργανώσει τὴν παθητικὴν ἀντίδρασιν, συνεμορφώθησαν κατὰ τὴν μεγαλυτέραν των ἀναλογίαν πρὸς τὰ διατασσόμενα καὶ ἐνεκλείσθησαν καὶ οὗτοι εἰς τὰς οἰκίας των ὡς ὁ Ἑλληνικὸς πληθυσμός. Ἐλάχιστοι μόνον λόγῳ θέσεως καὶ προβολῆς ἀπετέλεσαν ἐξαίρεσιν.

Ἀργότερον ὁ διαβόητος ΔΙΑΜΑΝΤΗΣ ἀνεκλήθη εἰς Βουκουρέστιον καὶ ἐξηφανίσθη. Ἡ Ἰταλικὴ κίνησις πάσης μορφῆς ἐξεμηδενίσθη, πλὴν τῆς ἀπολύτως στενῆς περιοχῆς τῆς ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ. Οἱ Βουλγαρίζοντες ἐκεῖ ἤρχισαν ἀθρόως ν' ἀλλάζουν στρατόπεδον. Ἀπὸ μέλη τοῦ Κομιτάτου, ἔγιναν ΣΝΟΦ. Ὁ ΡΑΒΑΛΙ ὑπὸ τὴν καθοδήγησιν τοῦ ΚΑΛΤΣΕΦ συνέχισε τὴν ἐπαφὴν τώρα καὶ μὲ τὰς δύο παρατάξεις.

Ἦλθεν ἡ Ἰταλικὴ συνθηκολόγησις τέλος, ἵνα θέσῃ ὁριστικὸν τέρμα εἰς τὴν Ἰταλικὴν δραστηριότητα. Ὁ Ἑλληνικὸς πληθυσμὸς δὲν ἐθεώρησε ἄξιον ἑαυτοῦ νὰ ἐκμεταλλευθῇ τὴν περίστασιν. Ἐφάνη γενναιόφρων, ἴσως ἀπὸ τὸ συναίσθημα ὅτι τόσον ταπεινοὶ ἀντίπαλοι δὲν ἦσαν ἄξιοι οὐδὲ κἂν τοῦ αἰσθήματος τοῦ μίσους πρὸς αὐτούς.

ΡΟΥΜΑΝΙΑ

Εἰς τὰς ὀρεινὰς περιοχὰς βασικῶς τῆς ΠΙΝΔΟΥ καὶ ὀλιγώτερον τοῦ ΟΛΥΜΠΟΥ καθὼς καὶ εἰς ὡρισμένα πεδινὰ διαμερίσματα τῆς ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ — ΠΙΕΡΙΑΣ — ΗΜΑΘΕΙΑΣ — ΠΕΛΛΗΣ καὶ ΠΟΡΡΟΙΩΝ, ὁμιλεῖται ἐν ἰδιαίτερον γλωσσικὸν ἰδίωμα λατινογενοῦς μορφῆς προσομοι-

άζον κάπως πρὸς τὴν Ρουμανικὴν γλῶσσαν, ἐνῶ οἱ ὁμιλοῦντες τοῦτο αὐτοαπεκαλοῦντο ΚΟΥΤΣΟΒΛΑΧΟΙ. Πρόκειται ἐν τούτοις περὶ ἀκραιφνεστάτων Ἑλλήνων, οἱ ὁποῖοι καὶ ὡς ἀγωνισταὶ εἰς τοὺς ἐθνικοὺς ἀγῶνας ἦσαν πρωτοπόροι καὶ ὡς ἐθνικοὶ εὐεργέται δὲν εἶχον κἂν συναγωνιστὰς εἰς τὰς μεγάλας δωρεὰς ὑπὲρ Ἐθνικῶν σκοπῶν. Ἀκόμη διεκρίθησαν ὡς διανοούμενοι καὶ ἐπιστήμονες καὶ ὡς πολιτικοὶ καὶ Στρατιωτικοὶ Ἡγέται τῆς Ἑλλάδος. Εἶναι γνωστὸν ὅτι οἱ ΚΟΥΤΣΟΒΛΑΧΟΙ τοῦ ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΟΥ ὑπῆρξαν ἡ ψυχὴ τοῦ Μακεδονικοῦ ἀγῶνος, ἀντάξιοι δὲ τούτων, πολλοὶ κουτσοβλάχοι τῆς Κ. Μακεδονίας, σημαντικὰ καὶ δραστήρια στελέχη τῆς ΠΑΟ.

Κατὰ τὸν πόλεμον 40 - 41 ἔχει μείνει θρυλικὴ ἡ προσφορὰ τῶν γυναικῶν τῆς ΠΙΝΔΟΥ διὰ τὴν μεταφορὰν τῶν ἐφοδίων πρὸς τοὺς πολεμιστάς. Ἔχει μείνει ἐπίσης ἱστορικὴ ἡ ἀναφορὰ τῶν ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΩΤΩΝ πρὸς τὸ Διεθνὲς Συνέδριον τοῦ ΒΕΡΟΛΙΝΟΥ, ὅτε ἐπρόκειτο νὰ ἐπανεξετασθῇ ἡ συνθήκη τοῦ Ἁγίου Στεφάνου.

«Ὁμιλοῦμεν Ἑλληνιστί, Σλαβιστί, Ρουμανιστί, ἀλλὰ εἴμεθα καὶ αἰσθανόμεθα μόνον καὶ ἀποκλειστικῶς ὡς Ἕλληνες».

Ὁ Καθηγητὴς ΚΕΡΑΜΟΠΟΥΛΟΣ ἀποδεικνύει μὲ ἀδιάσειστα στοιχεῖα τὴν Ἑλληνικότητα τῆς καταγωγῆς τῶν ΚΟΥΤΣΟΒΛΑΧΩΝ.

Ἕνας ἐν τούτοις Ἕλλην παλαιὸς ἐκπαιδευτικός, ὁ ΜΑΡΓΑΡΙΤΗΣ, ὁμολογουμένως χειρίστης ὑποστάθμης ἄνθρωπος, ἐσκέφθη νὰ προβάλῃ τὸ ἰδιότυπον γλωσσικὸν ἰδίωμα τῶν ΚΟΥΤΣΟΒΛΑΧΩΝ ὡς ἔνδειξιν Ρουμανικῆς καταγωγῆς καὶ ἐπέτυχε νὰ πείσῃ τὴν Ρουμανικὴν Κυβέρνησιν, ὅτι εἶχεν ὑποχρέωσιν νὰ ἐνδιαφερθῇ διὰ τοὺς δῆθεν ὁμαίμονας καὶ ὁμογλώσσους της.

Ἡ Ρουμανία ἐξ ἄλλου ἦτο πλούσιον Κράτος καὶ ἠδύνατο πλουσίως νὰ ἱκανοποιήσῃ τὸν Μαργαρίτην καὶ νὰ προσηλυτίσῃ δι' ἀφθόνων παροχῶν ἐκ τῶν πτωχῶν. Οὕτως ἐσχηματίσθη μικρὸς πυρὴν Ρουμανιζόντων, δυνάμενος νὰ ἱκανοποιήσῃ τὰς οἰκονομικὰς ἀπαιτήσεις τοῦ ΜΑΡΓΑΡΙΤΗ καὶ τῶν διαδόχων του.

Αὐτὸν τὸν ἀσήμαντον πυρῆνα τῶν ρουμανοφρόνων, κυρίως ἐξεμεταλλεύθη εἰς βάρος τῆς ὑποδούλου Ἑλλάδος, ἡ Ἰταλικὴ προπαγάνδα. Ὡς ὄργανόν της, ἐπέλεξε τὸν ἐκ Πίνδου τυχοδιώκτην ἔφεδρον λοχίαν τοῦ Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ Διαμάντην. Ὁ ἐθνοπροδότης αὐτός, ὑπερακοντίζων τὸν ἐν προδοσίᾳ καὶ ἰδιοτελείᾳ συνάδελφόν του Μαργαρίτην, διεκήρυξεν ὅτι οἱ Κουτσόβλαχοι εἶναι Ἰταλικῆς καὶ ὄχι ρουμανικῆς καταγωγῆς, ὡς διεκήρυξεν ὁ Μαργαρίτης. Ἐπέβαλεν ὡς δόγμα συμπεριφορᾶς τὸ προβαλλόμενον ὡς ἀξίωμα «ὅπου ἡ λύκαινα τῆς Ρώμης καὶ ἡμεῖς». Τέλος, προέβαλε τὴν ἀξίωσιν δημιουργίας ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΥ ΠΡΙΓΚΙΠΑΤΟΥ ΤΗΣ ΠΙΝΔΟΥ. Ὡς προαναφέρεται, ἦτο ἀδίστακτος, τυχοδιώκτης χειρίστης μορφῆς.

Συνεκρότησε τμῆμα ἐνόπλων αὐτοαποκαλουμένων «ΛΕΓΕΩΝΑΡΙΟΙ» καὶ παρουσίασε τοῦτο ὡς ἐξάρτημα τοῦ Ἰταλικοῦ Στρατοῦ. Ὁ ἴδιος ἐνήργει καὶ ὡμίλει πάντοτε ὡς Ἰταλὸς πράκτωρ καὶ ἀντιπρόσωπος. Εἶναι αὐτονόητον ὅτι εἶχε τὴν συνδρομὴν τῶν Ἰταλικῶν Στρατιωτικῶν ἀρχῶν καίτοι ὁμολογουμένως ἀρκετοὶ Ἰταλοὶ Διοικηταὶ τὸν ἐμίσουν καὶ τὸν περιεφρόνουν, λόγῳ τῆς ἀλητικῆς συμπεριφορᾶς του καὶ τῆς ἰδιοτελείας του. Παρέσυρεν ἕναν ἀπόστρατον ἀξιωματικὸν τὸν ὁποῖον ἐπέβαλεν εἰς τὴν κατοχικὴν Κυβέρνησιν ὡς Νομάρχην καὶ ἕνα Δικηγόρον Λαρίσης ὡς Νομικὸν καὶ γενικὸν Σύμβουλον. Ἐδημοσίευσε προκήρυξιν προσχωρήσεως μὲ πλεῖστα ὀνόματα γνωστῶν Ἑλλήνων ἐν πλήρει ἀγνοίᾳ των. Σχετικὴ ἄμεσος διαμαρτυρία τούτων δὲν ἐπετράπη νὰ δημοσιευθῇ εἰς τὴν Ἰταλοκρατουμένην περιοχὴν καὶ παρέστη ἀνάγκη ν' ἀποσταλῇ

πρὸς δημοσίευσιν εἰς τὴν Γερμανοκρατουμένην.

Ὁ θαρραλέος διακεκριμένος δημοσιογράφος τοῦ Βόλου ΤΑΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΑΚΗΣ, εἰς δημοσιευθὲν ἄρθρον του ἀπεκάλεσε τὴν κίνησιν ΔΙΑΜΑΝΤΗ ὡς τὸ ἀποχωρητήριον τοῦ λαμπροῦ οἰκοδομήματος τῆς Ἑλληνικῆς πατρίδος.

Ἐναντίον τῶν βρωμερῶν αὐτῶν ἐκδηλώσεων, πεισμόνως ἀντέδρασαν οἱ Κουτσόβλαχοι, πολλοὶ τῶν ὁποίων ἦσαν σημαίνοντα στελέχη τῆς ΠΑΟ εἰς ὅλην τὴν διοικητικήν της διάρθρωσιν, μέχρι καὶ τῆς Διοικούσης Ἐπιτροπῆς της.

Τὰ πρῶτα ἔνοπλα Σώματα τῆς Ὀργανώσεως, τὰ ὁποῖα ἐξῆλθον εἰς τὴν Ἰταλοκρατουμένην περιοχὴν Βοΐου, ἐπετίθεντο συνεχῶς ἐναντίον τῶν ΛΕΓΕΩΝΑΡΙΩΝ, παντοῦ ὅπου τοὺς εὕρισκον καὶ ἐξουδετέρωνον καὶ ὁπωσδήποτε ἀνεχαίτιζον τὰς ἀνθελληνικὰς προπαγανδιστικάς, καταπιεστικὰς καὶ λαφυραγωγικὰς διαθέσεις των.

Εἰς κάθε περιοχὴν τῆς κινήσεως Διαμάντη καὶ γενικῶς τῆς ἰταλορουμανικῆς προπαγάνδας, συνεχῶς ὑπὸ τῆς ΠΑΟ ἐκυκλοφόρουν προκηρύξεις, διαλύουσαι τοὺς ἀνθελληνικοὺς μύθους τῆς ἐχθρικῆς προπαγάνδας καὶ ἀποκαθιστῶσαι τὴν ἀλήθειαν.

Κουτσόβλαχοι ἐπιστήμονες καὶ ἄλλοι σημαντικοὶ ἐθνικοκοινωνικοὶ παράγοντες τῆς ΠΑΟ, δι' ὅλων τῶν μεθόδων, ἀπὸ τῆς νουθεσίας, τῆς ἀπειλῆς, τῆς κακοποιήσεως, τοῦ τραυματισμοῦ, μέχρι καὶ τῆς ἐξοντώσεως δι' εἰδικῶν ὁμάδων, ἐπέτυχον τὴν ἀπομόνωσιν τῶν ἀνθελλήνων καὶ τὸν περιορισμὸν τῆς στρατολογίας τῶν ΛΕΓΕΩΝΑΡΙΩΝ εἰς τὸ ἐλάχιστον.

Ὅσοι ἐκ τῶν ὡς προεκτίθεται, ἐκδηλωθέντων ἀνθελληνικῶς, μὲ τὴν λῆξιν τῆς κατοχῆς καὶ τοῦ συμμοριτοπολέμου 1946 - 49 ἐπέζησαν, ἐγκατέλειψαν τὸ Ἑλληνικὸν ἔδαφος.

ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ

ΓΕΝΙΚΑ

Γενικὴ ἦτο ἡ διαίσθησις ὅτι ὁ πραγματικὸς κίνδυνος τοῦ Ἑλληνισμοῦ, ἀσχέτως τῆς κτηνώδους συμπεριφορᾶς τῶν κατακτητῶν καὶ τῆς δολιότητος τῶν ἀνθελληνικῶν προπαγανδῶν, προήρχετο κυρίως ἀπὸ τὴν κατεύθυνσιν ἐκείνην, μὲ τὴν ὁποίαν ἐπὶ δεκαετηρίδας ἤδη διεξήγετο ἕνας σκληρότατος ἀγὼν ἐπικρατήσεως ἐπὶ μιᾶς περιμαχήτου περιοχῆς ἀδιαφιλονικήτως ἀκραιφνῶς καὶ ἀπ' ἀρχαιοτάτων χρόνων Ἑλληνικῆς.

Ὁ Ἑλληνισμὸς τὴν διεξεδίκει ὡς ἱστορικὴν ἐθνικὴν κληρονομίαν καὶ ὡς ἀπαραίτητον προϋπόθεσιν διὰ τὴν ἐπιβίωσιν καὶ τὴν ἀνάπτυξίν του. Ὁ Βουλγαρισμὸς ὡς προσφορὰν μιᾶς ἀλλοπροσάλλου συνθήκης ἡ ὁποία ἐξέθρεψε τὴν μεγάλην ἰδέαν του.

Ὁ Ἑλληνισμὸς τὴν ἐκέρδισε ὡς ἀποτέλεσμα τριῶν νικηφόρων πολέμων καὶ τὴν ἐδικαιολόγει ὡς σύμφωνον μὲ τὴν θέλησιν ὁλότητος τοῦ πληθυσμοῦ. Ὁ Βουλγαρισμὸς τὴν διεξεδίκει διὰ τῆς ἱστορικῆς νοθείας, τῆς τρομοκρατικῆς ἐπιβολῆς, τοῦ δεξιοτέχνου χειρισμοῦ μεταξὺ νικητῶν καὶ ἡττημένων, ἐνῶ ὁ ἴδιος ἦτο πάντοτε ἡττημένος.

Εἶχε καὶ πάλιν τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἑλιχθῇ, ὡς φανερὸς ἀλλὰ ἄμαχος σύμμαχος τῶν Γερμανῶν, ἀλλὰ καὶ ὡς μυστικὸς πράκτωρ τοῦ Πανσλαβισμοῦ, ὑπὸ τὴν νέαν του μορφήν, τὴν Κομμουνιστικήν. Τὸ μέγα πλεονέκτημα διὰ τὸν Βουλγαρισμὸν κατὰ τὴν κατοχήν, ἦτο ὅτι εὗρε θερμὸν σύμμαχον καὶ συμπαραστάτην τῶν ἐπιδιώξεών του, μίαν μερίδα Ἑλλήνων, οἱ ὁποῖοι ὑπὸ τὴν ἐπιρροὴν τοῦ νέου συμβόλου τῆς πολιτικῆς καὶ κοινωνικῆς ἰδεολογίας των, ἐλησμόνησαν τὴν ἐθνικήν των ὑπόστασιν, τοὺς κομμουνιστάς.

Εἶναι χαρακτηριστικὸν ὅτι ἀπὸ τῆς πρώτης στιγμῆς τῆς εἰσόδου τῶν κατακτητῶν, ἡ Βουλγαρικὴ Πρεσβεία Ἀθηνῶν ἀνέλαβε ὑπὸ τὴν προστασίαν της, ὄχι μόνον τὴν μι-

κρὰν μερίδα τῶν διὰ λόγους ὑπόπτων ἐθνικῶν φρονημάτων ἐκτοπισμένων, ἀλλὰ καὶ τὸ σύνολον τῶν Κομμουνιστῶν, μὲ ἰδιαιτέραν μέριμνα διὰ τὰ κορυφαῖα στελέχη των. Ἐπίσημος ἐκπρόσωπος τῆς Βουλγαρικῆς Πρεσβείας μετέβη εἰς τὰς φυλακὰς μὲ ἐξουσιοδότησιν τῆς Γερμανικῆς Διοικήσεως καὶ ἐζήτησε τὴν ἀποφυλάκισιν τῶν κρατουμένων Κομμουνιστῶν ὡς δῆθεν καταπιεζομένων Βουλγάρων. Οἱ καλούμενοι πρὸς ἐπιβεβαίωσιν τῆς ἀκριβείας τῶν ἰσχυρισμῶν τοῦ Βουλγάρου ὑπαλλήλου, Ἕλληνες Κουμμουνισταί, ἀπήντων διὰ τῆς Βουλγαρικῆς λέξεως τῆς ἀντιστοίχου πρὸς τὴν Ἑλληνικὴν ΠΑΡΩΝ. Τῇ ἐπεμβάσει οὕτω τῆς Πρεσβείας, ἀπηλευθερώθησαν ἐκ τῶν τόπων ἐξορίας καὶ φυλακίσεως σχεδὸν ὅλοι οἱ ὑπὸ δίωξιν Κομμουνισταὶ καὶ διὰ μέσων πάλιν τῆς Πρεσβείας, ἀπεστέλλοντο εἰς τοὺς τόπους τῆς καταγωγῆς καὶ δραστηριότητός των.

Ἡ Πρεσβεία ἠθέλησε νὰ ἐπεκτείνῃ τὴν προσπάθειαν τῆς παροχῆς βοηθείας καὶ πρὸς τοὺς ἀπολυθέντας Ἐφέδρους γηγενεῖς Μακεδόνας, ἀλλὰ οὗτοι ἀπέκρουσαν ὑπερηφάνως πᾶσαν προσφοράν. Ἀρκετοὶ τῶν ἐκτοπισμένων ὡς δῆθεν Βουλγαριζόντων ἐδήλωσαν εἰς τὸν κατάπληκτον Βούλγαρον ἀντιπρόσωπον, ὅτι ἐκ παρεξηγήσεως ἐχαρακτηρίσθησαν ὡς ὕποπτοι, ἐνῶ ἦσαν καὶ παραμένουσιν Ἕλληνες.

Ἐκ τῶν δεδηλωμένων Κομμουνιστῶν, οὐδεὶς ἀπέκρουσε τὴν προσφοράν. Ἐκ τῶν ἀπολυθέντων, οἱ μὲν ἐξ ἐπαγγέλματος πράκτορες τῶν βουλγάρων ἐνεγράφησαν εἰς τὴν βουλγαρικὴν λέσχην καὶ ἀνέλαβον νέας ἀνθελληνικὰς ἀποστολάς, οἱ δὲ Ἕλληνες κομμουνισταὶ ἠσχολήθησαν μὲ τὴν ἀνασυγκρότησιν τοῦ κόμματός των. Διετήρησαν ὅμως στενὴν τὴν ἐπαφήν των. Μέσῳ αὐτῶν τῶν οὕτωσὶ συνοδοιπόρων, ἐγένετο ἀρχικῶς ὁ συντονισμὸς τῶν ἐνεργειῶν. Εἶναι χαρακτηριστικὸν ὅτι:

— Ἀπὸ τῆς πρώτης ἐμφανίσεώς του ὁ ΕΛΑΣ, εἰς τὰς προκηρύξεις του, ἀποτεινομένας εἰς τὸν ἑλληνικὸν πληθυσμὸν τῆς Βορείου Ἑλλάδος, ἔκαμνε στερεοτύπως χρῆσιν παραλλήλως καὶ ἐν ἰσοτιμίᾳ μὲ τὴν προσφώνησιν ΕΛΛΗΝΕΣ καὶ τὴν προσφώνησιν ΜΑΚΕΔΟΝΕΣ, ΒΛΑΧΟΙ, ΑΛΒΑΝΟΙ!

— Ἐνῶ παρουσιάσθησαν περιπτώσεις ἀντιδράσεως, βιοπραγιῶν καὶ πιέσεων κατὰ τῶν Ρουμανιζόντων καὶ ἰδίᾳ τῶν Ἰταλιζόντων Λεγεωναρίων ὑπὸ τοῦ ΕΛΑΣ, οὐδεμία περίπτωσις καταφορᾶς κατὰ βουλγαριζόντων ἐσημειώθη. Ὅταν οἱ Ἕλληνες δὲν ἠδύναντο νὰ κυκλοφορήσωσιν εἰς τὴν λεγομένην ἐλευθέραν Ἑλλάδα ἐὰν δὲν ἀπεδείκνυον ὅτι ἦσαν ὠργανωμένοι εἰς τὸ ΕΑΜ, τὸ δελτίον τῆς Βουλγαρικῆς Λέσχης ἦτο ἀσφαλὲς καὶ ἐπαρκὲς στοιχεῖον ἐλευθέρας διαδρομῆς τοῦ κατόχου του.

— Ἀνεκήρυξεν ἐρήμην τὸν ἐθνικὸν Βάρδον τῆς ἀπελευθερώσεως Ρήγαν Φεραῖον ὡς παμβαλκάνιον καὶ ὄχι ὡς Ἕλληνα!

Ἡ Βουλγαρικὴ προπαγάνδα, ἐρειδωμένη ἐπὶ τόσον στερεᾶς βάσεως, λόγῳ τῆς ἐσωτερικῆς ἑλληνικῆς διασπάσεως, ἠδυνήθη εὐχερέστερον νὰ θέσῃ εἰς ἐφαρμογὴν τὸν πολύμορφον ελιγμόν της, συναρτήσει κυρίως τῶν πολεμικῶν ἐξελίξεων. Οὕτω:

— Ἐφόσον ὁ ἄξων διετήρει τὴν ἰσχύν του καὶ συνέχιζε τὴν νικηφόρον προέλασίν του, ἦσαν πιστοὶ σύμμαχοι τῆς Γερμανίας, οἱ ἔχοντες Βασίλισσαν Ἰταλίδα Πριγκίπισσαν, οἱ ἔχοντες ἀνάγκην διεξόδου εἰς τὴν θάλασσαν τοῦ Αἰγαίου, τέλος ἀπόγονοι Ταταρικῆς καταγωγῆς καὶ ὄχι Σλάβοι.

— Ὅταν ἡ κατάστασις ἤλλαξε καὶ ἡ νίκη ἔκλινε πρὸς τὴν Συμμαχικὴν παράταξιν, τότε βαθμιαίως καὶ περισσότερον, ἐγένοντο Σλάβοι τὴν καταγωγήν, ἀριστεροὶ καὶ μαρξισταὶ εἰς τὴν κοινωνικὴν ψυχολογίαν, θερμῶς εὐγνώμονες εἰς τὴν Ρωσσίαν.

— Ἀπὸ ἀπόψεως συνθημάτων διὰ τὰς ἐδαφικὰς διεκδικήσεις ἐπὶ Ἑλληνικῶν καὶ Γιουγκοσλαβικῶν ἐδαφῶν διεκήρυττον:

— Εἰς τὴν πρώτην περίπτωσιν, τὸ σύνθημα τῶν ΒΕΡΧΟΒΙΣΤΩΝ «.Η Μακεδονία εἶναι Βουλγαρική».

— Εἰς τὴν δευτέραν ἐναλλαγὴν τὸ σύνθημα τῶν ΦΕΔΕΡΑΛΙΣΤΩΝ «Ἡ Μακεδονία διὰ τοὺς Μακεδόνας».

— Πρώτη μορφὴ ἡ ΕΜΕΘ καὶ οἱ ΟΧΡΑΝΙΤΑΙ.

— Δευτέρα μορφὴ ἐν πολλοῖς οἱ ἴδιοι ἄνθρωποι ΣΝΟΦ.

Κλασσικὸν ὑπόδειγμα τῆς δισυποστάτου μορφῆς ὁ Στρατηγὸς ΜΑΡΙΝΩΦ Διοικητὴς τῆς Στρατιᾶς Κατοχῆς τῆς Γιουγκοσλαβικῆς Μακεδονίας καὶ στρατιωτικὸς ἀρχηγὸς τῆς ΕΜΕΟ ἀρχικῶς, μεταβάλλεται κατόπιν εἰς ἀρχηγὸν τοῦ ΛΑ·Ι·ΚΟΥ ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΤΙΚΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥ κα ἐν συνεχείᾳ εἰς πρέσβυν τῆς μαρξιστικῆς κυβερνήσεως ἐν Παρισίοις.

Βεβαίως ὁ πολύστροφος Βουλγαρισμὸς τὴν ἔπαθε εἰς τὸ τέλος. Νέος ἰσχυρὸς ἀνὴρ περισσότερον δυναμικὸς καὶ πολὺ περισσότερον εὔστροφος ἐμφανίζεται ἐν τῷ μεταξὺ καὶ ἐπιβάλλεται εἰς τὸ τέλος τοῦ πολέμου ὡς διεκδικητὴς τῆς ἡγεσίας, ἀλλὰ καὶ τοῦ ὅλου Βαλκανισμοῦ. Εἶναι ὁ ΤΙΤΟ.

Νοτιοσλάβος καὶ καθαρόαιμος Κομμουνιστὴς εἶναι ἐξ ἴσου σκληρὸς καὶ ἀδίστακτος ἀλλὰ περισσότερον σύγχρονος, ἐπεκτείνει τὰ πλαίσια τοῦ ἑλιγμοῦ του μέχρις εὐρυτάτων ὁρίων. Παρουσιάζει τὸ ὅλον θέμα τοῦ Κομμουνισμοῦ ἐπὶ νέας ΦΟΡΜΑΣ, καὶ γίνεται τὸ ἀντικείμενον τῆς προσπαθείας προσηλυτισμοῦ ἀμφοτέρων τῶν μεγάλων παρατάξεων. Εἶναι ὁ ἐπὶ τοῦ παρόντος κερδισμένος ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀντιμαχίαν μὲ τὸν Βουλγαρισμόν.

Τὸ ΕΑΜ—ΕΛΑΣ παραμένει πιστὸς σύμμαχος καὶ φίλος πρὸς ὅλας τὰς μεταμορφώσεις τοῦ ΣΛΑΒΟΚΟΜΜΟΥΝΙΣΜΟΥ.

Ἀντιθέτως ὑπάρχουν δύο τοὐλάχιστον περιπτώσεις χαρακτηριστικαὶ τῆς ἀνειλικρινείας σχέσεων ἐκ μέρους τοῦ Βουλγαροκομμουνισμοῦ πρὸς τὸ ΕΑΜ—ΕΛΑΣ, ἤτοι:

— Ἡ ἐπαναστατικὴ ἐκδήλωσις μὲ τὴν ὑποκίνησιν τοῦ Βουλγαρικοῦ Κομμουνισμοῦ εἰς τὴν Ἀνατολικὴν Μακεδονίαν καὶ ἡ κτηνώδης αἱματηρὰ κατάπνιξίς της ὑπὸ τῆς Βουλγαρίας.

— Ἡ ἀποστασία τοῦ ΓΚΟΤΣΕΦ ἀπὸ τὸν ΕΛΑΣ καὶ ἡ φανερὰ προσχώρησίς του εἰς τὸν ΤΙΤΟ.

Πῶς ἑρμηνεύεται ἡ διάσπασις, τῆς μονολιθικῆς κατὰ τὰ ἄλλα συνεργασίας ΕΑΜ—ΕΛΑΣ, μὲ τὸν Βουλγαρισμὸν καὶ τὸν ΤΙΤΟ; Ἀκόμη δὲν ἦλθον εἰς φῶς στοιχεῖα δυνάμενα νὰ θεωρηθοῦν ὡς σαφῶς ἀποδεικτικά.

Ἑρμηνευτικαὶ ἐνδείξεις μόνον δύνανται νὰ θεωρηθοῦν αἱ ἑξῆς:

— Ὡς πρὸς τὴν ἐξέγερσιν τοῦ Σεπτεμβρίου 1941 εἰς τὴν Δράμαν μὲ τὰ γνωστὰ ἀποτελέσματά της. Εἶναι ὡμολογημένον ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ ἐξέγερσις ἦτο σύλληψις καὶ ἐκτέλεσις τοῦ Ἑλληνικοῦ Κομμουνισμοῦ. Ἐὰν δὲν τὴν ἐπλήρωναν μὲ μεγάλην ἀναλογίαν αἵματος οἱ ἴδιοι κομμουνισταί, θὰ ἠδύναντο νὰ θεωρηθῇ ὡς συνεννόησις μὲ τὸν Βουλγαρισμὸν μέσῳ τοῦ Κ.Κ.Β· ἵνα δοθῇ εὐκαιρία καταπτοήσεως καὶ ἐξολοθρεύσεως τῶν Ἑλλήνων ἐθνικιστῶν. Ἀλλὰ ὁ κομμουνισμὸς ἐπλήρωσεν ἀκριβὰ καὶ μεταξὺ τῶν νεκρῶν ἦτο καὶ ὁ ἴδιος ὁ ἡγετικὸς ὑπεύθυνος ΑΛΕΚΟΣ. Εἶναι βέβαιον ὅτι ὑπῆρξε συμφωνία μεταξὺ Κ.Κ.Β. καὶ Κ.Κ.Ε. καὶ ὅτι τὸ πρῶτον ὑπεσχέθη ταὐτόχρονον ἐξέγερσιν καὶ τοῦ ἰδίου, ἡ ὁποία ὅμως οὔτε κἂν ὡς ἀρχὴ ἐκτελέσεως παρουσιάσθη. Διατὶ παρεβιάσθη ἡ συμφωνία; Τί ὑπῆρχε πέραν ταύτης μεταξὺ τῶν ὁμοϊδεατῶν; εἶναι προδοσία τοῦ Κ.Κ.Β.; εἶναι ἔγκαιρος ἐνημέρωσις τῆς Βουλγαρικῆς Κυβερνήσεως; τίποτα δὲν ἔγινε γνωστόν.

— Ὅσον ἀφορᾷ τὴν περίπτωσιν ΓΚΟΤΣΕΦ καὶ ἰδίᾳ τὴν ἑρμηνείαν τοῦ γεγονό-

τος ὅτι τὸ ΣΝΟΦΙΚΟΝ τοῦτο τμῆμα κατεδιώχθη συντόνως καὶ βαθέως ὑπὸ μονάδων τοῦ ΕΛΑΣ εἶναι γνωστὰ τὰ ἑξῆς: Ἡ μονὰς ΓΚΟΤΣΕΦ ἀνῆκεν εἰς μεγάλην μονάδα τοῦ ΕΛΑΣ εἰς τὴν ὁποίαν ἦτο γνωστὴ ἡ ἀντίδρασις τῶν Ἑλλήνων ἀξιωματικῶν καὶ ὁπλιτῶν ἐναντίον τῶν προκλητικῶν ἐνεργειῶν τῶν μονάδων τοῦ ΣΝΟΦ. Μία ἐπανάστασις Ἑλληνικῶν τμημάτων εἶχε προηγηθῆ τῆς στάσεως καὶ τῆς ἀποχωρήσεως τοῦ ΓΚΟΤΣΕΦ. Εἶναι ἐπίσης δεδομένον ὅτι τὴν καταδίωξιν ἐνήργησαν τμήματα διοικούμενα παρὰ ἀξιωματικῶν τοῦ ΕΛΑΣ, ἀλλὰ προερχομένων ἐξ αἰχμαλωσίας, ἐκ τῆς ΠΑΟ καὶ ὅτι ἡ σύνθεσις τῶν τμημάτων εἰς ὁπλίτας ἦτο κατὰ μεγάλην ἀναλογίαν ἐκ μὴ Κομμουνιστῶν. Λέγεται ὅτι κάποιος εἶχε προβλέψει αὐτὴν τὴν ἰδιότυπον καὶ ἀκόμη ἐπικίνδυνον διὰ τὸν ΕΛΑΣ σύνθεσιν καὶ ὅτι ὁ ἴδιος ἔδωσε τὴν διαταγὴν διώξεως εἰς αὐτὰ τὰ τμήματα. Ποῖος ἦτο; Μερικαὶ ἐνδείξεις φέρουν τὸ πρόσωπον τοῦ ΜΠΑΚΙΡΤΖΗ. Πάντως καὶ τὰ δύο ἐπεισόδια οὐδεμίαν ἐξήσκησαν εὐρυτέραν ἐπίδρασιν ἐπὶ τῆς ὁμαλότητος τῶν σχέσεων τοῦ ΕΑΜ—ΕΛΑΣ πρὸς τὴν πολυπόστατον ἐμφάνισιν τοῦ Σλαβισμοῦ.

Ἡ Βουλγαρικὴ δραστηριότης δύναται νὰ διαχωρισθῇ κατὰ περιοχὰς ὡς ἑξῆς:

— Ἡ γερμανοκρατουμένη, δυτικῶς Στρυμόνος ζώνη, ὅπου ἡ Ἑλληνικὴ δραστηριότης ἔπρεπε νὰ ἐκδηλοῦται ἐντονώτερον, ἵνα ὑποδέχεται τοὺς ὑπὸ τῶν βουλγάρων διωκομένους, ἐξασφαλίζει δὲ τὸν ἐκεῖ πληθυσμόν, ἀπὸ τὰς βουλγαρικὰς ἐπιδρομάς.

— Θεσσαλονίκη καὶ εἰς περιοχήν της ὅπου τὸ ἐπίκεντρον τῆς ὅλης Βουλγαρικῆς δραστηριότητος ἐπὶ τῆς μὴ παραχωρηθείσης Μακεδονίας.

— Περιοχὴ ΦΛΩΡΙΝΗΣ καὶ ΠΕΛΛΗΣ πρὸς τὴν ὁποίαν γειτνιάζει ἡ περιοχὴ ΣΚΟΠΙΩΝ ἡ παραχωρηθεῖσα εἰς τοὺς Βουλγάρους.

— Ἰταλοκρατουμένη περιοχὴ ὅπου ἡ Βουλγαρικὴ δραστηριότης ἦτο ὑπὸ τὴν προστασίαν τῶν Ἰταλῶν.

Σήμερον ἡ Κομμουνιστικὴ Βουλγαρία φαίνεται συμφωνοῦσα μὲ τὴν ἀντιδραστικὴν Ἑλλάδα. Ἡ Μακεδονικὴ ἐθνότης εἶναι δημιούργημα φαντασίας καὶ σκοπιμότητος. Δὲν ὑπῆρξε ποτὲ ἱστορικῶς. Ὁ ΤΙΤΟ προσπαθεῖ νὰ δημιουργήσῃ ἐπὶ αἰωρουμένων θεμελίων ἐθνότητα, γλῶσσαν, παράδοσιν, ἱστορίαν, πολιτισμόν. Οἱ Βούλγαροι εἶναι ὁ πιστότερος δορυφόρος τῆς Σοβιετικῆς ἑνώσεως καὶ ἡ Ἑλλὰς κύριον στήριγμα τοῦ Δυτικοῦ κόσμου. Ὁ ΤΙΤΟ παίζει μὲ ὅλους καὶ ὑποστηρίζεται παρ' ὅλων.

ΠΕΡΙΟΧΗ ΥΠΟ ΒΟΥΛΓΑΡΙΚΗΝ ΚΑΤΟΧΗΝ

Οἱ Βούλγαροι βάσει λεπτομεροῦς προγραμματισμοῦ, ἐπεδίωξαν μὲ ἐπιμονὴν καὶ μεθοδικότητα τὴν πλήρη Βουλγαροποίησιν τῆς παραχωρηθείσης περιοχῆς. Ὄχι μόνον ἀπὸ ἀπόψεως συνθέσεως πληθυσμοῦ, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ ἐνδείξεις ἱστορικῶν τεκμηρίων, παραδόσεων, μνημείων, κειμηλίων. Ἀπὸ ὅλα ἔπρεπε νὰ σβήσῃ ἡ Ἑλληνικὴ τεκμηρίωσις.

Ἀδίστακτοι εἰς βαρβαρότητα, προέβησαν ταχύτατα εἰς ὅλας τὰς ἐνεργείας ἀφελληνισμοῦ. Ἐξεδίωξαν ἀρχικῶς τὴν πνευματικήν, θρησκευτικὴν καὶ οἰκονομικὴν ἡγεσίαν. Ἐν συνεχείᾳ τὸν μάχιμον πληθυσμὸν ὡς καὶ τοὺς ἔχοντας οἱανδήποτε παράδοσιν ἐθνικῆς δραστηριότητος.

Ἐτρομοκράτουν, ἐλεηλάτουν, ἐταπείνωνον τοὺς λοιπούς. Τοὺς ἔθετον πρὸ τοῦ ἐρωτήματος. Ἑλληνικὴ ἢ Βουλγαρικὴ ὄχι μόνον ὑπηκοότης ἀλλὰ καὶ ἐθνικότης. Ὅσοι θὰ ἔμεναν θὰ ἔπρεπε νὰ δηλώσουν ὅτι αἰσθάνονται Βούλγαροι.

Μετεκάλεσαν ὁμαδικῶς καὶ ἀναγκαστικῶς τοὺς παλαιοὺς μετανάστας, βάσει τῆς συμφωνίας ΚΑΦΑΝΤΑΡΗ — ΜΟΛΩΦ καὶ τοὺς ἐγκατέστησαν πλουσιοπαρόχως εἰς

τὰς κατοικίας καὶ ἐπιχειρήσεις τῶν διωκομένων Ἑλλήνων·

Ἐξεμεταλλεύθησαν μίαν ἀνόητον ἐξέγερσιν ὑποκινηθεῖσαν ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων Κομμουνιστῶν προφανῶς τῇ ὑποδείξει τῶν Βουλγάρων τὸν Σεπτέμβριον 1941 ἵνα ἐκδηλώσουν τὴν τρομοκρατίαν ὑπὸ τὴν ειδεχθεστέραν της μορφήν. Οὕτω 3.000 Ἕλληνες ἐξοντώθησαν κυρίως εἰς περιοχὴν ΔΡΑΜΑΣ, πολλοὶ διὰ σφαγῆς ὥστε τὰ νερὰ τῆς Ἁγίας Βαρβάρας κυριολεκτικῶς νὰ κοκκινίσουν.

Ἐκ παραλλήλου κατέστρεψαν ἢ ἀπέστειλαν εἰς Σόφιαν πᾶν ἔργον τέχνης Ἑλληνικῆς ἐκδηλώσεως παλαιοτέρας καὶ νεωτέρας. Μνημεῖα τέχνης, ἐπιγραφαὶ ἐκκλησιῶν, εἰκόνες ἁγίων, ὀνόματα ἐπὶ σταυρῶν εἰς τὸ νεκροταφεῖον, ὀνόματα τοποθεσιῶν, ὅλα ἐξεβουλγαρίσθησαν.

Ἐξ ἐρειπωθέντων Ἑλληνικῶν σπιτιῶν καὶ μὲ ἀναγκαστικὴν ἐργασίαν Ἑλλήνων τεχνιτῶν, ἀνήγειραν κατὰ μῆκος τῶν ὁδῶν μερικὰ σπίτια δηλωτικὰ τῆς δῆθεν Βουλγαρικῆς ἀγροτικῆς ἀρχιτεκτονικῆς. Ἐκρήμνησαν ἀδίστακτα ἄλλα ἑλληνικὰ σπίτια ἵνα δημιουργήσουν πλατείας, κήπους, δενδροστοιχίας, ἐπιτυγχάνοντες οὕτω καὶ νὰ ἀναγκάσωσι τοὺς στερηθέντας στέγης νὰ ἐκπατρισθοῦν, καὶ νὰ ἐκδηλώσουν τὴν δῆθεν ἐκπολιτιστικήν των πρόθεσιν.

Ἐξηνάγκασαν ἀρχικῶς τοὺς Ἕλληνας ἐπιχειρηματίας νὰ προσλάβωσι Βούλγαρον συνέταιρον ἄνευ κεφαλαίου, καὶ τοὺς ἐξηνάγκασαν κατόπιν εἰς φυγήν, ὥστε ἡ ἐπιχείρησις νὰ μείνῃ εἰς Βουλγαρικὰς χεῖρας.

Μὲ τὸ μοναδικῆς Βουλγαρικῆς αὐτῆς συλλήψεως σύστημα:

— Ἤλλαζεν ἡ ἐθνολογικὴ σύνθεσις τοῦ πληθυσμοῦ.
— Ἐβουλγαροποιεῖτο ἡ ἐθνικὴ καὶ ἰδιωτικὴ περιουσία καὶ οἰκονομία.
— Μὲ μερικὰς μεταφοράς, ἀποσβέσεις, μεταγραφάς, μετεμορφώνοντο ἱστορικαὶ ἐνδείξεις αἰώνων.
— Τέλος ὄχι μόνον μὲ τὸ ἀζημίωτον ἀλλὰ καὶ μὲ ταυτόχρονον ἄλλης μορφῆς κέρδος, ἐνεφανίζετο ἡ δῆθεν ἐκπολιτιστικὴ μορφὴ τῆς νέας καταστάσεως. Ὁ παλαιόθεν Βουλγαρικὸς πολιτισμὸς ἀντικατέστησε τὸν καθυστερημένον... Ἑλληνικόν!

Μερικοὶ διερχόμενοι Γερμανοὶ διανοούμενοι, διεμαρτυρήθησαν εἰς τὸν Βασιλέα ΒΟΡΙΔΑ καὶ διὰ τὰς βαρβαρότητας καὶ διὰ τὴν προσπάθειαν ἀλλοιώσεως τῶν ἱστορικῶν τεκμηρίων. Ἡ ἀπάντησίς του, συγκρατημένη βέβαια, ἔδιδε τὴν ἐντύπωσιν ὅτι ἀναγνωρίζει ὑπερβολὰς καὶ προσπαθεῖ ὅσον δύναται νὰ τὰς μετριάσῃ. Οἱ κύριοι φορεῖς τοῦ ἀδιστάκτου πνεύματος ἦσαν οἱ διορισθέντες ἐκ μετακλήσεως Δήμαρχοι, οἱ Στρατιωτικοὶ Διοικηταὶ καὶ ἀκόμη μερικοὶ ἐκκλησιαστικοὶ ἐπίτροποι τῆς Βουλγαρικῆς Ἐξαρχίας.

Περιπτώσεις ἐξαιρέσεως εἰς ἐκδηλώσεις ἀνθρωπιστικῶν αἰσθημάτων δὲν ἀναφέρονται. Ἀκόμη καὶ ἐλάχιστοι Βούλγαροι ὑπάλληλοι καὶ ἀξιωματικοὶ νυμφευθέντες Ἑλληνίδας οὐδόλως ἐπηρεάσθησαν ἐκ τοῦ αἰσθηματισμοῦ καὶ τοῦ γάμου των. Αἱ γυναῖκες των δὲν ἠδυνήθησαν νὰ βοηθήσουν οὐδὲ τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας των, καίτοι πρέπει νὰ ὁμολογηθῇ ὅτι μερικαὶ ἐξ αὐτῶν καὶ αὐτὸ ἐπεδίωξαν, ἀλλὰ καὶ γενικωτέραν προσπάθειαν ὑπὲρ τοῦ ἑλληνισμοῦ ἠθέλησαν νὰ καταβάλλουν. Ἀλλ' ὅπως ἀνεφέρθη ἄνευ ἀποτελέσματος.

Εἶναι πρὸς τιμὴν τοῦ ἑλληνισμοῦ ὅτι ἡ ὁλότης τοῦ πληθυσμοῦ εἰς τὸ τεθὲν ἐρώτημα ἐδήλωσε, παρὰ τὰς σκληρὰς συνεπείας, Ἑλληνικὴν Ἐθνικότητα καὶ ὑπηκοότητα. Μία μικρὰ μερὶς ἀπεδέχθη μόνον Βουλγαρικὴν ὑπηκοότητα. Καὶ εἶναι χαρακτηριστικὸν ὅτι οἱ ὀλίγοι Βουλγαρίσαντες ἦσαν μᾶλλον εὔποροι, πωλήσαντες τὸν ἐθνισμόν των ἵνα διατηρήσωσι τὴν εὐμάρειάν των ἐνῶ, ἀνε-

φέρθη ἤδη, ἡ ἀντίθετος στάσις τῶν πτωχῶν τσιγγάνων.

Εἶναι δυστύχημα ὅτι ἡ ἐπακολουθήσασα μακρὰ ἀνωμαλία δὲν ἐπέτρεψε τὴν σκληρὰν ἐφαρμογὴν τοῦ Νόμου περὶ δοσιλόγων, ὅπως θὰ ἦτο καὶ δίκαιον καὶ σκόπιμον. Ἀρκετοὶ τούτων ἐκράτησαν μαζὺ μὲ τὴν περιουσίαν των καὶ τὸ γόητρον καὶ τὴν κοινωνικήν των θέσιν.

Χείριστον παράδειγμα εἰς τοὺς ἐπιγενομένους.

Μέσα εἰς αὐτὴν τὴν κατάστασιν τοῦ τρόμου καὶ τῆς ἐρημώσεως, ἡ ΠΑΟ κατώρθωσε νὰ δημιουργήσῃ σχεδὸν παντοῦ Ἐπιτροπὰς Ἐθνικῆς Ἀντιστάσεως. Ἀρχικὴ ἀποστολὴ ἡ διατήρησις τοῦ ἠθικοῦ καὶ ἡ ἀντίδρασις κατὰ τοῦ ἐκπατρισμοῦ. Βραδύτερον ἡ ἀποστολὴ ἐπεξετάθη καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ἐπιπέδων τῆς ἀντιστάσεως. Διὰ παντοίων μέσων μὲ τὰς ἐπιτροπὰς αὐτὰς διετηρεῖτο ἡ ἐπαφή. Διεβιβάζετο ὑλικὸν προπαγάνδας καὶ διαφωτίσεως, ἐδίδοντο ὁδηγίαι, ἀπεστέλλοντο μικρὰ ραδιόφωνα, ἐλαμβάνοντο ἐκεῖθεν πληροφορίαι. Πρέπει νὰ ὁμολογηθῇ ὅτι ἡ Γενικὴ Ἐπιθεώρησις Νομαρχιῶν ἔχουσα μεγαλυτέρας δυνατότητας, ἐπέτυχε καλὴν ἐπαφὴν μὲ τὴν περιοχὴν καὶ ἐδημιούργησεν ἐπίσης ἕνα καλὸν δίκτυον πληροφοριῶν. Ἐχρησιμοποίει κυρίως τοὺς ἐκδιωχθέντας συγγενεῖς τῶν παραμενόντων, τοὺς ὁποίους περιέθαλπε καὶ ἐξυπηρέτει.

Ἡ ΠΑΟ ἐμεθόδευσε τὴν ὀργάνωσιν καὶ πάλιν ἐπὶ παρανόμου βάσεως. Διὰ τῶν παραρτημάτων της εἰς τὴν νέαν παραμεθόριον περιοχὴν καὶ ἐν συνεχείᾳ δι' ἐνόπλων τμημάτων ἐπετύγχανε βαθεῖαν διείσδυσιν.

Ὑπὸ εἰδικῶς ἐξασκηθέντων ἀνδρῶν καὶ ὁμάδων διεβιβάζοντο ὁδηγίαι, ἐλαμβάνοντο πληροφορίαι καὶ ἐνεργοῦντο δολιοφθοραί. Ἀπεδείχθη ἐκ τῶν πραγμάτων καὶ ἡ δυνατότης μιᾶς ἄλλης ἀποστολῆς. Ἡ διαρπαγὴ ὁπλισμοῦ ἀπὸ ἀποθήκας καὶ μεμονωμένα Βουλγαρικὰ τμήματα. Ὡς θ' ἀναφερθῇ εἰς τὸν ἔνοπλον ἀγῶνα ἐσημειώθησαν πολλαὶ ἐπιτυχίαι εἰς τὴν ἀποστολὴν ταύτην.

Εἶχεν ἐπιτευχθῆ μία ἄλυσσος συνδέσμων καὶ ἀνταποκρίσεων ὥστε τελικῶς ἡ ἔμμεσος αὕτη εἰσχώρησις νὰ εἶναι βαθεῖα. Συνήθως εἰσήρχοντο μόνον 2 - 3, ἤρχοντο εἰς ἐπαφὴν μὲ τὴν τοπικὴν ἐπιτροπήν, ὅπου ἀνέμενε σύνδεσμος ἐκ μεγαλυτέρας ἀποστάσεως καὶ κατὰ τὴν ἐπιστροφὴν ἠκολουθοῦντο ὑπὸ ὁμάδος ἥτις εἶχε μελετήσει τὴν δολιοφθορὰν ἢ τὴν διαρπαγήν.

Πολλάκις βίαιαι ἀντιβουλγαρικαὶ προκηρύξεις ἀνευρίσκοντο τὴν πρωΐαν ἐπὶ τῶν τοίχων καὶ τῶν κουφωμάτων τῶν οἰκιῶν ὄχι μόνον τῶν ἰδιωτῶν, ἀλλὰ καὶ τῶν δημοσίων Ὑπηρεσιῶν. Αἱ Βουλγαρικαὶ Ἀρχαὶ δὲν ἐπετύγχανον νὰ ἀντιμετωπίσωσι τὸν τρόπον τοῦτον τῆς ἀντιστάσεως. Εἶχον ἐπίγνωσιν ὅτι κύριος ὑποκινητὴς καὶ ὁδηγὸς ἦτο ἡ ὀργάνωσις ΠΑΟ καὶ διὰ τοῦτο κατὰ τὰς ἀνακρίσεις προσεπάθουν νὰ ἐντοπίσωσι ποῖοι τῶν ἀνακρινομένων καὶ τῶν κατοίκων ἀνήκουν εἰς αὐτήν.

Καὶ ὅταν βραδύτερον ὁ Βουλγαρικὸς Στρατὸς εἰσῆλθεν εἰς τὴν Γερμανοκρατουμένην περιοχήν, ὡς δύναμις τάξεως μετακληθεῖσα ὑπὸ τῶν Γερμανῶν, οἱ Βούλγαροι τὴν ΠΑΟ ἐθεώρουν ὡς κύριον ἀντίπαλον, τὰ μέλη ταύτης ἢ γενικῶς τοὺς ἐθνικόφρονας κατέδιδον εἰς τοὺς Γερμανοὺς ὡς ὀργανωτὰς εἰς περιπτώσεις ἐπεισοδίων ἀντιστάσεως.

Ὅταν ἀργότερον ὠργανώθη ἡ ἐθνικόφρων ἀντίστασις τῆς ΕΣΕΑ ὑπὸ τὸν ΑΝΤΩΝΙΟΝ ΦΩΣΤΕΡΙΔΗΝ, αἱ τοπικαὶ Ἐπιτροπαὶ τῆς ΠΑΟ ὑπῆρξαν ἀπὸ τοὺς πρώτους πυρῆνας τῆς ὀργανώσεως, ἐνῷ μία ἄλλη σημαντικὴ ἀναλογία ἔδωκεν ἐν πολλοῖς τὰ μέλη καὶ τοὺς ὁπλαρχηγοὺς τῶν ὁμάδων ΚΟΥΤΡΙΔΗ, ΣΤΡΥΜΟΝΙΚΟΥ, ΤΖΑΜΑΛΟΥΚΑ, ΜΗΤΣΟΥ.

ΠΕΡΙΟΧΗ ΕΙΓΥΣ ΣΤΡΥΜΟΝΟΣ

Εἰς τὴν περιοχὴν ΣΤΡΥΜΟΝΟΣ — ΚΡΟΥΣΙΩΝ ὁ ἀγὼν ἔλαβε τὴν μεγίστην του ἔντασιν μὲ ἀνάπτυξιν ἰσχνῶν ὁμάδων κατὰ περιόδους, μὲ τὰς μεγαλυτέρας τῶν μαχῶν καὶ τὴν μεγαλυτέραν διάρκειαν. Ἔκλεισε τὸν ὅλον ἔνοπλον ἀγῶνα τῆς ΠΑΟ μέχρι τῆς αὐτοδιαλύσεως τῶν τμημάτων ὅταν ἐξηντλήθησαν μέχρι τελευταίου φυσιγγίου τὰ πυρομαχικὰ τῶν ἀνδρῶν.

Λεπτομερὴς περιγραφὴ περὶ αὐτῶν εἰς τὰ ἀντίστοιχα κεφάλαια τοῦ Ἐνόπλου ἀγῶνος.

Μετὰ τὴν ἐπιδείνωσιν τῆς πολεμικῆς καταστάσεως εἰς βάρος τοῦ ἄξονος, οἱ Γερμανοὶ ἠναγκάσθησαν νὰ ἀποσύρωσι δυνάμεις ἐκ τῆς κατεχομένης ὑπ' αὐτῶν ζώνης καὶ νὰ ζητήσωσι τὴν ἀντικατάστασιν τούτων, κυρίως διὰ τὴν ἀσφάλειαν τῶν ἀμυντικῶν ἔργων ΣΤΑΥΡΟΥ, ΣΤΡΥΜΟΝΟΣ — ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ καὶ ἐξασφάλισιν τῆς ὁδοῦ διαφυγῆς πρὸς Βουλγαρίαν, ὑπὸ τῶν ἀμάχων των συμμάχων τῶν Βουλγάρων. Εἶναι φυσικὸν ὅτι ἡ Βουλγαρία πολὺ εὐχαρίστως ἐδέχθη τὴν πρότασιν.

Μία Βουλγαρικὴ Μεραρχία ἐγκατεστάθη εἰς ΛΑΓΚΑΔΑ, μὲ Συντάγματα εἰς ΞΥΛΟΥΠΟΛΙΝ καὶ ΣΤΑΥΡΟΝ καὶ τμήματα εἰς ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΝ.

Ἡ Βουλγαρικὴ προπαγάνδα ἐνόμισεν ὅτι διέθετε πλέον πλούσια μέσα προσηλυτισμοῦ καὶ προπαγάνδας.

— Διέδιδεν ὅτι ἡ προσωρινὴ ἀποστολὴ θὰ μετεβάλλετο εἰς προσάρτησιν.
— Ἐζήτησε τὴν ἀντικατάστασιν τῶν ὀργάνων τῆς Τοπικῆς Αὐτοδιοικήσεως.
— Ἀλλὰ κυρίως καὶ βασικῶς ἔστρεψεν ὅλην τὴν προσοχήν της καὶ ὅλην τὴν μῆνιν της ἐναντίον τῆς ΠΑΟ καὶ ὅλην τὴν στοργὴν καὶ τὴν ὑπὸ ποικίλας μορφὰς ὑποστήριξιν πρὸς τὸ ΕΑΜ καὶ τὸν ΕΛΑΣ. Προστασία καὶ ἀσφάλεια πρὸς τοὺς προσηλύτους τοῦ ΕΑΜ, ἔντεχνος κάλυψις καὶ ἐφοδιασμὸς κυρίως εἰς ὅπλα καὶ πυρομαχικὰ τοῦ ΕΛΑΣ. Παρακολούθησις, συκοφαντικὴ κατάδοσις, δολία μεταχείρισις πρὸς τοὺς ἐθνικόφρονας καὶ ἀπηνὴς δίωξις τῶν φερομένων ὡς ἡγουμένων τῆς ΠΑΟ. Ἀκόμη παρεμβολὴ κατὰ τὰς κρισίμους στιγμὰς συρράξεως ΕΛΑΣ—ΠΑΟ ἀποκλειστικῶς εἰς βάρος τῆς δευτέρας.

Εἶναι εὐτύχημα ὅτι οἱ Γερμανοὶ ἔχοντες ὀργανώσει ἰδιαζόντως τεχνικῶς τὸ γραφεῖον Τ.Τ.Τ. ΞΥΛΟΥΠΟΛΕΩΣ, εἶχον ἀνάγκην τῶν Ἑλλήνων ὑπαλλήλων τούτου. Ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ γραφείου ἦτο ἕνας θερμὸς Ἕλλην πατριώτης, στέλεχος τῆς ΠΑΟ καὶ βασικὸς συνεργάτης Συμμαχικῆς Ὑπηρεσίας πληροφοριῶν ὁ ΚΟ·Ι·ΚΑΣ ΓΕΩΡΓ. Διὰ τὴν ἀσφάλειαν τοῦ Κέντρου, εἶχε ἐγκατασταθῆ καὶ μικρὰ Γερμανικὴ δύναμις ἐπηρε-

ΚΟ·Ι·ΚΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
Προϊστάμενος ΤΤΤ Ξυλουπόλεως
Λαγκαδᾶ — Θεσ)νίκης

αζομένη ἀπὸ τὸ Ἑλληνικὸν προσωπικὸν καὶ σημειώνουσα ἑκάστοτε τὰς περιπτώσεις συνεργασίας Βουλγάρων καὶ ΕΑΜ—ΕΛΑΣ. Οὕτω ἐσημείωσεν:

— Ἐπὶ τοῦ ὑψώματος Θεοδοσίων, κατὰ Ν)βριον τοῦ 1943, ἐξεδηλώθη σύγκρουσις Βουλγάρων — ΠΑΟ (Σῶμα ΜΗΤΣΟΥ). Διαρκούσης τῆς συγκρούσεως, ὁ ΕΛΑΣ μὲ ἰσχυρὰς δυνάμεις ἐπετέθη ἐκ τῶν νώτων κατὰ τῶν Δυνάμεων τῆς ΠΑΟ καὶ ἀπέφραξε δρομολόγιον συμπτύξεως τούτων πρὸς Κρούσια, ἂν παρουσιάζετο τοιαύτη ἀνάγκη.

Οἱ κατὰ τῆς ΠΑΟ ἐπιτεθέντες βούλγαροι «δὲν ἦταν φασίστες» ἐδικαιολογήθη ὁ στρατιωτικὸς ἡγέτης τοῦ ΕΛΑΣ Κρουσίων.

— Ὀλίγον βραδύτερον εἰς τὴν ὀροσειρὰν Βερτίσκου. Οἱ Βούλγαροι ἤθελον νὰ ἐφοδιάσουν ἰσχυρὸν ἐλασιτικὸν συγκρότημα. Ἐφόρτωσαν πολλὰ ὑποζύγια μὲ εἴδη ὁπλισμοῦ καὶ μὲ μιὰν μικρὰν ὁμάδα, προσεποιήθησαν ὅτι θὰ κατεδίωκον τὸ κομμουνιστικὸν συγκρότημα. Ἐκ μεγάλης ἀποστάσεως ἡ ὁμὰς αὐτὴ ἀντήλλαξε μὲ τοὺς ἐλασίτας μερικοὺς πυροβολισμοὺς καὶ ἀπεχώρησεν, ἐγκαταλείψασα ὅλον τὸν ὁπλισμὸν εἰς τὸ πεδίον μιᾶς σκηνοθετημένης μάχης. Φυσικὰ ἑκατέρωθεν, οὐδεὶς νεκρὸς ἢ τραυματίας. Ὄντως εἶναι περίεργος αὐτὸς ὁ τρόπος ἐφοδιασμοῦ, διὰ τοὺς ἀγνοοῦντας τὴν πραγματικότητα. Ὡς γνωστὸν εἰς τὸν ΕΛΑΣ, εἶχε παρασυρθῆ σοβαρὸς ἀριθμὸς ἐθνικοφρόνων Ἑλλήνων, οἱ ὁποῖοι ἐμίσουν τοὺς κατακτητάς. Ἡ κοινὴ φήμη ὅτι ὁ ΕΛΑΣ τῆς περιοχῆς ἦτο σύμμαχος τῶν Βουλγάρων καὶ ἐφωδιάζετο παρ' αὐτῶν, εἶχε δημιουργήσει σκεπτικισμὸν καὶ ἀνησυχίας μεταξὺ τῶν καλῶν Ἑλλήνων καὶ ἰδίᾳ τῶν ὑπηρετούντων εἰς τὸν ΕΛΑΣ. Ἡ σκηνοθετηθεῖσα μάχη, ἀποβλέπουσα εἰς τὴν ἠθικὴν ἀποκατάστασιν τῶν κομμουνιστῶν, διεσκέδασε τὰς εἰς βάρος των ὑπονοίας.

— Κατὰ τὸ θέρος 1944 ἐρρίφθησαν εἰς τὴν περιοχὴν ΚΥΔΩΝΙΩΝ Ρῶσσοι ἀλεξιπτωτισταί, φέροντες μεθ' ἑαυτῶν ἀσύρματον καὶ προκηρύξεις εἰς τὴν Βουλγαρικήν. Ἡ πτῶσις ἔγινε ἀμέσως γνωστή, ἀλλὰ οὐδὲν Βουλγαρικὸν τμῆμα ἐκινήθη εἴτε πρὸς σύλληψιν εἴτε πρὸς προστασίαν. Εἰδοποιήθη ὁ ΕΛΑΣ, ὁ ὁποῖος ἀπέστειλε ἀμέσως τμῆμα του, δι' ἐλευθέρας διόδου μέσῳ τῶν Βουλγαρικῶν γραμμῶν, ὅπερ περισυνέλεξε καὶ διωχέτευσε περαιτέρω τὴν ὁμάδα τῶν Ρώσσων ἀλεξιπτωτιστῶν.

Ὁ Διοικητὴς τοῦ ΕΛΑΣ Καβάλας ΚΩΣΤΑΝΤΑΡΑΣ συνεορτάζων μετὰ τῶν Βουλγάρων ἡγετῶν τῆς ἰδίας περιοχῆς.

— Ὅταν Ἕλληνες τῆς Βουλγαροκρατουμένης περιοχῆς διέβαινον τὸν ΣΤΡΥΜΟΝΑ, ἔστω καὶ βάσει ἐγγράφων τῶν Βουλγαρικῶν Ἀρχῶν, συνελαμβάνοντο ὑπὸ τῶν Βουλγαρικῶν τμημάτων καὶ ἐταλανίζοντο, ἐνῷ ἀφήνετο τεχνηέντως ἐλευθέρα ἡ ὁδὸς διαφυγῆς πρὸς κατευθύνσεις ὅπου ἐνήδρευον τμήματα τοῦ ΕΛΑΣ. Δύνανται ν' ἀναφερθῶσιν ἄπειροι παρεμφερεῖς περιπτώσεις τῆς τοιαύτης συνεργασίας ΕΛΑΣ—ΒΟΥΛΓΑΡΩΝ. Λεπτομερὴς ἐξιστόρησις γίνεται εἰς τὴν 5τομον ἱστορίαν τῆς κατοχῆς τῆς Γενικῆς Ἐπιθεωρήσεως Νομαρχιῶν.

Αἱ ἀναφερθεῖσαι περιπτώσεις Βερτίσκου, Κυδωνιῶν, Στρυμόνος ἔγιναν γνωσταὶ εἰς τὴν Γερμανικὴν Διοίκησιν ὑπὸ τῶν τοπικῶν Γερμανικῶν τμημάτων. Ἔγινεν ἔλεγχος καὶ ἐπηκολούθησαν μερικαὶ ἀντικαταστάσεις ἵνα οἱ θεωρηθέντες ὑπεύθυνοι Βούλγαροι ἀναχωρήσωσιν ἀκωλύτως καὶ προσχωρήσωσι ἐν πολλοῖς εἰς τὸν λεγόμενον ΛΑΪΚΟΝ ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΤΙΚΟΝ ΣΤΡΑΤΟΝ. Ἡ ραγδαία εἰς βάρος τῶν Γερμανῶν

ἐξελισσομένη κατάστασις, δὲν ἐπέτρεπε εἰς τοὺς τελευταίους τούτους ριζικώτερα μέτρα.

Πρέπει ἐν τούτοις ν' ἀναφερθῶσι καὶ ἀντίθετοι περιπτώσεις συνεργασίας Βουλγάρων Στρατιωτικῶν μὲ ὄργανα καὶ στελέχη τῆς ΠΑΟ. Ἅπαντες οἱ οὕτω συνεργασθέντες ἦσαν Ἑλληνικῆς καταγωγῆς καὶ ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἔπραττον κυρίως, ἦτο νὰ εἰδοποιοῦν περὶ ἐπικειμένων συλλήψεων. Δι' εὐνοήτους λόγους δὲν ἐπιτρέπεται ἡ ἀναγραφὴ οὔτε τῶν ὀνομάτων των οὔτε οἱασδήποτε ἐνδείξεως περὶ αὐτῶν.

Εἶναι χαρακτηριστικὴ πάντως ἡ σύγκρισις τῆς διαγωγῆς τούτων μὲ τὴν τοιαύτην τῶν Ἑλλήνων Κομμουνιστῶν. Στρατιῶται Βούλγαροι ὑπήκοοι καὶ Βουλγαρικῆς ἀνατροφῆς, διετήρησαν ἀμιγῆ καὶ ἀδιάφθορα τὰ αἰσθήματα τῆς Ἑλληνικῆς καταγωγῆς των. Ἐπανελήφθη οὕτω τὸ παράδειγμα τοῦ Ἕλληνος τὴν καταγωγὴν ἀλλὰ Βουλγάρου ἀξιωματικοῦ Ἰατροῦ ΝΙΚΟΓΛΟΥ χάρις εἰς τὸν ὁποῖον ἐξησφαλίσθη ἡ προκατάληψις τῆς Θεσσαλονίκης. Εἰς τὸν ΝΙΚΟΓΛΟΥ προσεδόθησαν αἱ προσήκουσαι τιμαὶ καὶ ἀνηγέρθη μνημεῖον πρὸς τιμήν του. Διὰ τοὺς ὑπὸ Βουλγαρικὴν στολὴν Ἕλληνας τῆς σκληρᾶς κατοχῆς δὲν ἐνδείκνυται οὔτε ἡ μνεία τῶν ὀνομάτων των. Ἡ εὐγνωμοσύνη τῶν πραγματικῶν Ἑλλήνων ἂς στρέψῃ τὴν σκέψιν της πρὸς αὐτούς. Διαφέρουν τόσον ἀπὸ τοὺς Κομμουνιστάς, οἱ ὁποῖοι γεννηθέντες, ἀναστραφέντες, ἐκπαιδευθέντες ὡς Ἕλληνες, τὴν τῶν Βουλγάρων φιλίαν ἐπροτίμησαν.

ΕΠΙΚΕΝΤΡΟΝ ΒΟΥΛΓΑΡΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΟΣ

Ὅταν τὰ ξημερώματα τῆς 28 Ὀκτωβρίου 1940 μετὰ τὴν διατύπωσιν τοῦ ΟΧΙ πρὸς τὸν Ἰταλὸν πρεσβευτὴν ὁ Πρωθυπουργὸς ΜΕΤΑΞΑΣ ἐτηλεφώνησε πρὸς τὸν ἐν Σόφια Πρεσβευτὴν ΠΙΠΙΝΕΛΗΝ, καὶ ἔλαβε παρ' αὐτοῦ τὴν διαβεβαίωσιν ὅτι οἱ Βούλγαροι μᾶλλον θὰ παραμείνωσιν οὐδέτεροι, οὗτος ὡς πολύπειρος καὶ περινούστατος Κεφαλλήν, ἐμονολόγησε. «Καὶ ὅμως τώρα τοὺς φοβοῦμαι περισσότερον».

Καὶ πράγματι ἐὰν οἱ Ἰταλοὶ ὑπῆρξαν καὶ ἡττημένοι κατακτηταί, οἱ Βούλγαροι ἀνεδείχθησαν ὡς ἐπιδεξιώτατοι ἄμαχοι κερδοφόροι νικηταί.

Εἶχον ἐπιτύχει ἤδη τὴν διακήρυξιν τοῦ ΧΙΤΛΕΡ ὅτι δὲν ἀναγνωρίζει τὴν συνθήκην τοῦ ΝΕ·Υ·ΓΥ καὶ ὑπόσχεται τὴν ὑπὲρ Βουλγαρίας ἀναθεώρησίν της.

Παρὰ τοὺς κολακευτικοὺς λόγους διὰ τὴν γενναιότητα τῶν σημερινῶν καὶ τὴν προσφορὰν τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων, ἐκάλεσεν ἀμέσως μετὰ τὴν συντριβὴν τῆς Ἑλλάδος, τὸν Βουλγαρικὸν στρατὸν νὰ καταλάβῃ ὄχι μόνον τὰ ὑπὸ τῆς συνθήκης τοῦ ΝΕ·Υ·ΓΥ ἀπωλεσθέντα ἐδάφη ἀλλὰ καὶ πολὺ πέραν τούτων. Ἀντὶ τῶν ὁρίων τοῦ ΝΕΣΤΟΥ παρεχώρει τὰ ὅρια τοῦ ΣΤΡΥΜΟΝΟΣ, λησμονήσας ὅτι διὰ τὴν κατακύρωσιν τούτων εἰς τὴν Ἑλλάδα εἶχε συμβάλλει βασικῶς ἡ αὐτοκρατορικὴ Γερμανία.

Καὶ δὲν ἠρκέσθη μόνον εἰς αὐτό. Ἐδέχθη τὴν δημιουργίαν Βουλγαρικοῦ Γραφείου Συνδέσμου μὲ τὴν Γερμανικὴν Διοίκησιν Θεσ)νίκης μὲ ἀφαντάστως πλούσιον εἰς ἀριθμὸν καὶ βαθμὸν προσωπικὸν εἰς ἀξιωματικοὺς καὶ μὲ πλούσιον ἐπίσης ἐπιτελεῖον εἰδικευμένων ἐπιστημόνων. Ἀκόμη μὲ παραρτήματα εἰς πολλὰς ἄλλας πόλεις, μὲ ἐπὶ κεφαλῆς ἐπίσης ἀξιωματικοὺς καὶ μὲ ποικίλα ἐξαρτήματα πνευματικῶν ἐμπορικῶν καὶ ἄλλων ἀντιπροσωπειῶν.

Ἡ ὅλη ἐμφάνισις τῆς Βουλγαρικῆς ἐκπροσωπήσεως ἦτο μεγαλοπρεπὴς καὶ ἐντυπωσιακή. Κτίριον Διοικήσεως, ἐπίπλωσις, αὐτοκίνητα, στολαί, ὅλα ἐπεσήμαινον τὴν προσπάθειαν μιᾶς μεγαλειώδους ἐμφανίσεως ἵνα οὕτω ἐμπνευσθῇ φόβος εἰς τοὺς Ἕλληνας καὶ θαυμασμός, ἱκανοποίησις καὶ ἐμπιστοσύνη εἰς τοὺς ἐλαχίστους Βουλγαρό-

φρονας καὶ τοὺς ἄλλους ἐπιρρεπεῖς εἰς προσυλητισμόν.

Ἐπὶ πλέον ἐκαλλιέργουν οἱ Βούλγαροι Σύνδεσμοι πάσης μορφῆς, ἐπιδεικτικῶς, στενὰς σχέσεις μετὰ τῶν Γερμανῶν, τοὺς ὁποίους ἐκάλουν εἰς μεγαλοπρεπεῖς δεξιώσεις καὶ πολλαπλῶς ἐκολάκευον. Εἰς πᾶσαν ἔνδειξιν Γερμανικῆς νίκης, ἀκόμη καὶ τῆς μικροτέρας, πρώτη θὰ ἀνηρτᾶτο ἡ σημαία τῆς Βουλγαρικῆς Διοικήσεως καὶ θὰ ἐγίνετο ἐπίσημος δοξολογία εἰς τὸν παραχωρηθέντα Ναόν.

Ὁ Βούλγαρος Στρατηγὸς ΖΙΛΚΩΦ δὲν παρέλειπεν εὐκαιρίαν ἵνα ἐκδηλώσῃ ὅλον τὸ ἀπύθμενον μῖσος του ἐναντίον τῶν Ἑλλήνων, τοὺς ὁποίους εἶχε τὴν μικρότητα νὰ ὑβρίζῃ ἀπὸ τοῦ ὕψους τῆς ἰσχύος του ὅταν αὐτοὶ ἀρχικῶς τοὐλάχιστον μόνον διὰ παρανόμων προκηρύξεων ἠδύναντο ν' ἀπαντῶσι. Ἴσως εἶχε τὸ αὐτὸ αἰτιολογικόν, ὅτι αἱ ἀπαντήσεις αὗται τῶν Ἑλλήνων ἦσαν ἀφαντάστως σκληραὶ καὶ προσβλητικαὶ διὰ τὸ ἀμάχως καὶ διὰ συνεχῶν ἡττῶν δημιουργηθὲν Βουλγαρικὸν Ἔθνος.

Πάντως δεξιοτέχναι εἰς τὸν διπλωματικὸν μηχανισμὸν οἱ Βούλγαροι, ἐφρόντιζον νὰ τηροῦν ἐπιχειρήματα καὶ διὰ τὴν συμμαχικὴν πλευράν, κυρίως τὴν Σοβιετικὴν Ἕνωσιν, μετὰ τῆς ὁποίας δὲν εἶχον διακόψει διπλωματικὰς σχέσεις. Οὕτω ἐπέτυχον παρὰ τῶν κατακτητῶν:

— Τὴν παραχώρησιν μιᾶς Ἑλληνικῆς καὶ μιᾶς Σερβικῆς Ἐκκλησίας, ἐνῷ διεξεδίκουν καὶ τρίτην τοιαύτην εἰς Θεσ)νίκην.

— Τὴν δημιουργίαν μὲ πλουσίαν ἐπάνδρωσιν καὶ ἐξ ἴσου πλούσια μέσα συντηρήσεως Βουλγαρικοῦ Σχολείου.

— Τὴν ἵδρυσιν Βουλγαρικῆς Λέσχης εἰς Θεσ)νίκην μὲ ἀφάνταστον ποικιλίαν δραστηριοτήτων (διαφωτιστικήν, οἰκονομικήν, πολιτικήν, μορφωτικὴν κλπ.) καὶ μὲ βάσιν ὅτι πᾶς ὁ ἐγγραφόμενος εἰς αὐτὴν ἐθεωρεῖτο ὡμολογημένης Βουλγαρικῆς ἐθνικότητος.

— Τὴν ἐποπτείαν τῆς Μονῆς Ζωγράφου Ἁγίου Ὄρους, διὰ τὴν ὁποίαν ἐφρόντιζον ὥστε τὸ πλούσιον προσωπικὸν νὰ προέρχεται ἐκ Σλαβοφρόνων τῆς Γερμανοκρατουμένης ζώνης ἐνῷ ἐπεζήτουν καὶ τὴν προστασίαν τῶν Σερβικῶν καὶ Ρωσικῶν Μονῶν.

— Τὴν ἐλευθέραν διακίνησιν Βουλγάρων ποικίλης προελεύσεως καὶ ἀποστολῆς. Ἄλλοι ἤρχοντο ὡς ἔμποροι ἵνα δημιουργήσωσιν οἰκονομικὰς βάσεις εἰς τὴν Γερμανοκρατουμένην περιοχήν. Ἄλλοι ὡς παλαιοὶ μετανάσται ἵνα ἐπισκεφθῶσι τοὺς τόπους τῆς καταγωγῆς των τὰ ἱστορικὰ δικαιώματα τῶν Βουλγάρων· Ἄλλοι ὡς εἰδικευμένοι πράκτορες κατασκοπείας καὶ καταδόσεως. Ἄλλοι πάλιν διὰ νὰ ἐμφανίζωνται ἐνώπιον τῶν γερμανῶν ὡς μόνιμοι κάτοικοι τῆς Ἑλληνικῆς Μακεδονίας, ὥστε νὰ δημιουργῆται σύγχυσις περὶ τὴν ἐθνολογικὴν σύνθεσιν τῶν κατοίκων τοῦ Μακεδονικοῦ χώρου.

Εἰς τὴν χρησιμοποίησιν τῶν μέσων προπαγάνδας καὶ προσηλυτισμοῦ δὲν ὑπῆρχε δισταγμός. Εἰς μίαν ἔκθεσιν ὑποβληθεῖσαν εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν Μέσης Ἀνατολῆς ἀναφέρονται «Ἡ Παγκόσμιος Ἱστορία δὲν ἔχει ἴσως ν' ἀναφέρῃ ἀνάλογα παραδείγματα βαρβαρότητος, κτηνωδίας, ὑπουλότητος, ἀναισχύντου ἐκμεταλλεύσεως κάθε ἀνθρωπίνης χορδῆς εἰς τὰ πλέον εὐαίσθητα σημεῖα της. Ἡ πεῖνα τῶν παιδιῶν, ἡ ἀσθένεια μέλους τῆς οἰκογενείας, ὁ κίνδυνος τυφεκισμοῦ προσφιλοῦς προσώπου, ὁ πάσης φύσεως καὶ μορφῆς ἐκβιασμός, ὅλα ἦσαν μέσα διὰ τὴν ἐκμετάλλευσιν μιᾶς κρισίμου καταστάσεως πρὸς προσηλυτισμόν, ἀλλὰ ἀκόμα καὶ μέσα πρὸς δημιουργίαν ἀπειλῶν καταδόσεως, ὑφαρπαγῆς καὶ οἰκονομικῆς καταστροφῆς διὰ τοὺς ἀντιδρῶντας. Κάθε μέσον ποὺ μόνον μία Βουλγαρικὴ ψυχὴ καὶ ἕνας Βουλγαρικὸς νοῦς ἠδύνατο νὰ συλλάβῃ».

Βεβαίως εἶναι σκληρὸς ὁ χαρακτηρισμὸς ἀλλὰ ἀνταποκρίνεται εἰς τὰ συναισθήματα τῆς τότε ἐποχῆς.

Τὸ ἐπίκεντρον τῆς ὅλης δραστηριότητος ἦτο ἡ Θεσ)νίκη, ὅπου τὸ Στρατηγεῖον τοῦ Βουλγαρικοῦ Συνδέσμου. Ἀλλὰ ἀνάλογοι ἐκδηλώσεις εἶχον ἐπεκταθῆ παντοῦ εἰς τὴν Γερμανοκρατουμένην περιοχήν. Εἶχον ἐπισημανθῆ τὰ πλέον ἐπίμαχα σημεῖα ὅπου διεξήχθη ἄλλοτε σκληρὸς ὁ Μακεδονικὸς ἀγών.

Εἰς Θεσ)νίκην ἐσχηματίσθη ἕνας πρῶτος πυρὴν Βουλγαριζόντων ἀπὸ μερικὰς οἰκογενείας κτιστῶν ἐξ ΙΣΤΙΠ οἱ ὁποῖοι εὑρέθησαν ἐγκατεστημένοι εἰς μίαν συνοικίαν τῆς πόλεως. Προσετέθησαν κατόπιν ἀλβανοὶ γαλακτοπῶλαι καὶ στραγαλοποιοί, Μωαμεθανοὶ τὸ θρήσκευμα ἐκ ΚΟΣΤΦΟΠΕΔΙΟΥ Ἀλβανικοῦ ὡς γνωστὸν τμήματος προσηρτημένου εἰς τὴν Γιουγκοσλαβίαν. Οἱ Ἀλβανοὶ ἔσπευσαν νὰ μεταβάλωσι τὴν ΣΕΡΒΙΚΗΝ κατάληξιν ΙΤΣ εἰς τὸ Βουλγαρικὸν ΩΦ ἢ ΕΦ. Ἐτέθησαν τέλος ὡς ἐπὶ κεφαλῆς μερικοὶ ἐπαγγελματίαι, οἱ ὁποῖοι προεβλήθησαν ὡς οἰκονομικοὶ παράγοντες. Ἤρχισεν ἐν τῷ μεταξὺ ἡ ἀπόδοσις τῶν παντοίων μέσων ἐκβιασμοῦ καὶ ἐξαγορᾶς καὶ τὸ μητρῶον τῆς Βουλγαρικῆς Λέσχης αὐξάνει ἐφ' ὅσον ἡ πεῖνα, ἡ καταπίεσις καὶ οἱ κίνδυνοι τῆς κατοχῆς ἐπροχώρουν.

Εἰς τὸ μητρῶον τῆς Λέσχης ἐνεγράφοντο ἀνεξετάστως οἱ ἀπὸ οἱανδήποτε περιοχὴν προσχωροῦντες.

Οὕτω μὲ τὴν κίνησιν τῆς συναλλαγῆς, τὰς νέας ἀφίξεις μεταναστῶν καὶ καθαροαίμων Βουλγάρων, ὁ ὄγκος τῶν Βουλγαρισάντων παρουσιάζεται σημαντικός. Ἐπαυξάνει τὴν ἐντύπωσιν ὁ θριαμβευτικὸς τρόπος ἐπιδείξεων. Οἱ μαθηταὶ τῶν Βουλγαρικῶν σχολείων ἐκυκλοφόρουν μὲ ὡραίας στολὰς καὶ μὲ πηλήκια μὲ τὰ Βουλγαρικὰ χρώματα ἐνῷ οἱ σημαιοστολισμοὶ καὶ αἱ παρελάσεις κατὰ τὰς Βουλγαρικὰς ἑορτὰς καὶ τὰς Ἀξονικὰς νίκας εὑρίσκοντο εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν.

Ὅλα ἐχρησιμοποιοῦντο ἵνα δώσωσι τὴν ἐντύπωσιν μιᾶς σημαντικῆς ἀναλογίας τῶν Βουλγάρων κατοίκων τῆς Μακεδονικῆς πρωτευούσης. Ἐν τούτοις εἰς τὴν πραγματικότητα ὁ μέγιστος ἀριθμὸς τῶν ἐγγραφέντων εἰς τὴν Βουλγαρικὴν λέσχην, ὑπὸ τὰς ἀναφερθείσας συνθήκας, οὐδέποτε ὑπερέβη μερικὰς χιλιάδας. (Ὄχι πάντως περισσοτέρας τῶν 6) ὅταν ὁ Ἑλληνικὸς πληθυσμὸς ἠριθμεῖτο εἰς ἑκατομμύρια. Σημειωτέον ὅτι εἰς τὸν ἀριθμὸν τῶν μελῶν τῆς Λέσχης Θεσσαλονίκης, περιελαμβάνοντο ἐν τῷ συνόλῳ οἱ Βουλγαρίσαντες ὁλοκλήρου τῆς Γερμανοκρατουμένης ἀκόμα καὶ Ἰταλοκρατουμένης Μακεδονίας.

Εἶναι ἀληθὲς ὅτι ἐναντίον τῆς Βουλγαρικῆς μάστιγος ἐκινητοποιήθη σύμπαν τὸ Ἑλληνικὸν στοιχεῖον πλὴν τοῦ Κομμουνιστικοῦ. Οὕτω:

— Ἡ κατοχικὴ Κυβέρνησις, ἡ γενικὴ Ἐπιθεώρησις Νομαρχιῶν, τὸ Ἐθνικὸν Κέντρον, τὸ Πανεπιστήμιον, ἡ Ἐκκλησία, ὁ Πληθυσμὸς ἡνωμένος, αἱ ἐθνικαὶ ὀργανώσεις ἀντιστάσεως ὁμοίως ἡνωμέναι.

Εἰς πολλὰς Νομαρχίας διωρίσθησαν ἐντόπιοι Ἐπιστήμονες καὶ ἀξιωματικοί, παντοῦ παρεμερίσθησαν αἱ παλαιαὶ διαιρέσεις μεταξὺ γηγενῶν καὶ προσφύγων, ζῶντες Μακεδονομάχοι, ἀπόγονοι αὐτῶν, νέοι θερμοὶ ἐθναπόστολοι ἀνέλαβον ἐνεργὸν μέρος εἰς τὸν ἀγῶνα. Ἡ ἐκκλησία ἀπὸ τοῦ ἄμβωνος, ἡ παιδεία ἀπὸ τῆς ἕδρας, ἀλλὰ παντοῦ πρωτοπόρος ἡ νεότης.

Ἡ Γενικὴ Ἐπιθεώρησις Νομαρχιῶν ἐξεδήλωσε μεγίστην δραστηριότητα δι' ὅλων τῶν νομιμοφανῶν μέσων, ἐπίσης τὸ Ἐθνικὸν Κέντρον.

Ὁ ἴδιος ὁ κατοχικὸς Πρωθυπουργὸς ΤΣΟΛΑΚΟΓΛΟΥ μὲ στολὴν ἀντιστρατήγου, διέσχισεν ὁλόκληρον τὴν ἐπίμαχον περιοχὴν ὁμιλῶν, νουθετῶν ἀλλὰ καὶ ἀπειλῶν καὶ σαφῶς ὑπαινισσόμενος σκληρὸν μέλλον διὰ τοὺς προσηλύτους τῆς Λέσχης. Εἶναι περίεργον πῶς ἐπετράπη τοιαύτη κίνησις καὶ

γλωσσική διατύπωσις, ἀλλὰ κατόπιν ἐγένετο γνωστὸν ὅτι ἀπετολμήθη χωρὶς ἔγκρισιν τῶν Γερμανῶν. Κατόπιν ἐντόνου παραστάσεως τοῦ Βουλγάρου Συνδέσμου Στρατηγοῦ ΖΙΛΚΩΦ ὁ ΤΣΟΛΑΚΟΓΛΟΥ ἀπεμακρύνθη σχεδὸν βιαίως ἐκ Μακεδονίας.

— Ἀλλὰ πέραν τῶν νομιμοφανῶν μᾶλλον ἐκδηλώσεων, ἔντονος ὑπῆρξεν καὶ ἡ ἀντίδρασις τῶν ἐθνικῶν ὀργανώσεων ΕΔΕΣ —ΠΕΚ—ΕΚΚΑ ὑπὸ τὴν καθοδήγησιν τῆς ΠΑΟ καὶ πρωτοπορίαν τῆς ΠΑΟΝ. Οὕτω:

— Κατηύθυνον τὴν ὅλην κίνησιν.
— Ὠργάνωσαν τὰς διαδηλώσεις.
— Ἐπλημμύριζον τὰς πόλεις καὶ τὴν ὕπαιθρον μὲ προκηρύξεις.
— Ἐτήρουν ὑπὸ συνεχῆ τρομοκράτησιν τοὺς πράκτορας τῆς Λέσχης.
— Εὕρισκον τρόπον νὰ ἔχωσιν ἀκριβεῖς πληροφορίας περὶ τῶν τεκταινομένων εἰς τὴν Λέσχην, τὸ Σχολεῖον, εἰς τὰς συναντήσεις, καὶ συνετάσσετο καθημερινῶς σχεδόν, δελτίον, ἐπὶ τῶν ἀνωτέρω.
— Ἐπροχώρησαν ἐν συνεχείᾳ εἰς ξυλοδαρμοὺς μεμονωμένως κινουμένων πρακτόρων καὶ εἰς ἀπαραδέκτους σήμερον ἐξτρεμισμούς, ὅπως ἀναφέρονται λεπτομερῶς εἰς τὴν ἔκθεσιν περὶ ΠΑΟΝ.

— Ἐπιστέγασμα, ὁ ὅλος συντονισμὸς τῆς ἐκδηλώσεως κατὰ τὴν ἀποκληθεῖσαν Μεγάλην Παρασκευὴν τοῦ Ἑλληνισμοῦ, ἡ πλήρης ἐρήμωσις μιᾶς πόλεως 388.000 κατοίκων κατὰ τὴν δίοδον τῶν Βουλγαρικῶν στρατευμάτων τὴν 16.7.43 ἐκ Θεσ)νίκης. Μία νεκρὰ πολιτεία οὐδεμία κίνησις εἰς τοὺς δρόμους, κανένα παράθυρο ἀνοικτόν, πουθενὰ ψυχὴ ζῶσα, λὲς καὶ τὰ ἄλογα ἀκόμα ζῶα συνεμορφώθησαν. Δὲν ἐτόλμησαν ν' ἀντιδράσωσιν οὔτε αἱ ἀντεθνικαὶ ὀργανώσεις, οὔτε αἱ δυνάμεις κατοχῆς καὶ προεβλήθη οὕτω μεγαλωστὶ ὁ ἐξευτελισμὸς τῆς ἀδιστάκτου καὶ πολυμόρφου Βουλγαρικῆς προσπαθείας. Διότι ὡς θ' ἀναφερθῇ εἶχε ἤδη ἀποδώσει πλουσιοπαρόχως ἡ ὅλη ἕως τότε προσπάθεια ἀντιδράσεως ἐπὶ ὅλων τῶν ἐπιπέδων.

Διήρχοντο τὰ Βουλγαρικὰ στρατεύματα πλαισιούμενα δι' ἀσφάλειαν ὑπὸ Γερμανικῶν μονάδων καὶ ἀκολουθούμενα ὑπὸ μικροομάδων ζητοκραυγαστῶν τῶν ὁποίων αἱ φωναὶ ἀντήχουν εἰς τὸ κενόν. Ἡ Ἑλληνικὴ ἑνότης ἔστω καὶ ὑπὸ τὴν πίεσιν τῆς ἀνάγκης ὅσον ἀφορᾷ τοὺς Κομμουνιστάς, ἐπέτυχε νὰ γελοιοποιήσῃ καὶ τοὺς Βουλγάρους ὅπως ἐγελοιοποίησε ἄλλοτε τοὺς Ἰταλούς.

Ἦτο ἕνας θρίαμβος τοῦ ἐθνικόφρονος ἑλληνισμοῦ ἕνα θαῦμα ἐπιτεύξεως τῆς νεότητός του μὲ ἐπικεφαλῆς τὴν ΠΑΟΝ.

Βεβαίως τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐξουδετερώσεως τῆς Βουλγαρικῆς προσπαθείας εἶχε ἤδη ἐπέλθει. Ἀρχικῶς ἐσταμάτησαν αἱ ἐγγραφαί, ἤρχισε κατόπιν ἡ παράδοσις τῶν ταυτοτήτων τῆς Λέσχης. Καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν παραδόσεων ἐπεταχύνετο κατὰ γεωμετρικὴν καὶ ἀριθμητικὴν πρόοδον· Ὅλοι οἱ μετανοοῦντες εὕρισκον πολλοὺς τρόπους νὰ παραδίδωσι τὰς ταυτότητάς των καὶ νὰ ζητῶσι τὴν διαγραφήν των. Εἰς τὴν Ἐπιθεώρησιν Νομαρχιῶν, τὴν Χωροφυλακήν, τὸν Κλῆρον, τοὺς γνωστοὺς καὶ γείτονας, ἀλλὰ προετίμων τὴν νεολαίαν καὶ ἰδίᾳ τὴν ΠΑΟΝ διὰ νὰ ἔχωσι ἐξησφαλισμένην τὴν βεβαίωσιν περὶ τῆς μεταστροφῆς των, παρ' ἐκείνων τοὺς ὁποίους περισσότερον ἐφοβοῦντο. Στίβος ταυτοτήτων κατετίθεντο καθημερινῶς συνήθως μὲ θερμὰς ἐκδηλώσεις μετανοίας.

Καὶ ὅσον αἱ πολεμικαὶ ἐπιχειρήσεις διὰ τὸν ἄξονα ἐξελίσσοντο δυσμενέστερον, τόσον ἐκτὸς τῆς παραδόσεως τῶν ταυτοτήτων παρουσιάζετο καὶ ἀπομάκρυνσις καὶ ἐξαφάνισις τῶν γνωστῶν πρακτόρων τῆς Λέσχης. Τὰ Βουλγαρικὰ σήματα ἐξηφανίσθησαν. Αἱ ἐκκλησίαι ἐλειτούργουν σχεδὸν κεναί. Οἱ μαθηταὶ τοῦ σχολείου περιωρίσθησαν εἰς μονάδας. Ἀλλὰ καὶ οἱ ἐλάχιστοι παραμείναντες δὲν ἐφόρουν τὰ πηλίκιά των, παρὰ μόνον ὅταν εἰσήρχοντο εἰς τὸ σχολεῖον των καὶ ἔνοιωθαν κάπως ἀσφαλεῖς.

Δυστυχῶς, οἱ ἐκ νέου ἡττημένοι, ἀνακαλύπτουν νέαν ὁδόν. Ἀπὸ πολὺ ἐνωρὶς τὴν εἶχον ἐπισημάνει διὰ τῶν ἀνθρώπων των τύπου Τερπόφτσκυ, οἱ ὁποῖοι ὑπὸ τὴν μάσκαν τοῦ κομμουνιστοῦ καὶ ὑπὸ τὰ συνθήματα τῆς Μόσχας, ἐποδηγέτησαν τὸν ΕΛΑΣ—ΕΑΜ ἀπὸ τῶν πρώτων σωμάτων των.

Ὅταν ἡ ἧττα τοῦ ἄξονος εἶναι πασιφανής, οἱ βούλγαροι ἀλλάζουν ἰδεολογικὸν μανδύαν. Δημιουργοῦν καὶ αὐτοὶ ἀξιολόγους ὁμάδας ἀντιστάσεως δῆθεν ἀντιαξονικάς. Εἰς τὴν πραγματικότητα αἱ ὁμάδες αὐταὶ πολεμοῦν κατὰ τῶν Ἑλλήνων καὶ μόνον κατ' αὐτῶν. Εἶναι τὸ ΣΝΟΦ δίπλα στὸν ΕΛΑΣ. Κοινὸς καὶ μοναδικὸς ἐχθρός των, εἶναι ἡ ΠΑΟ, ἡ «ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΝΤΙΔΡΑΣΙΣ». Ἡ περιοχὴ τῆς λεγομένης «ΕΛΕΥΘΕΡΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ» εἶναι πρόσφορος ἐλευθέρας προσπελάσεως διὰ τοὺς βουλγαρίζοντας τῆς λέσχης. Τώρα εἶναι πλέον καὶ ἰδική των περιοχὴ καὶ ἰδικόν των ὁρμητήριον κατὰ τῆς ΠΑΟ καὶ τῶν ἄλλων ἐθνικῶν ἀντιστασιακῶν ὀργανώσεων.

Αἱ προκηρύξεις τῆς ΠΑΟ καὶ τῶν ἄλλων ἐθνικῶν ὀργανώσεων περιλαμβάνουσι σχεδὸν στερεοτύπως «Ἀδέλφια ἑνωθῆτε. Ἀφῆστε τὶς διαφορὲς καὶ τὶς ἀντιμαχίες, ἡ ἀπόφασις τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν θὰ δώσῃ τὴν λύσιν ποὺ ἐλευθέρως προτιμᾷ». Εἰς ἀπάντησιν εἰς τὰς προκηρύξεις τοῦ ΕΑΜ διαχωρίζεται ὁ Βουλγαρικὸς Λαὸς ἀκόμα καὶ ὁ Στρατὸς ἀπὸ τὴν «Φασιστικὴ Κυβέρνησι τοῦ ΒΟΡΙ» καὶ καλεῖται ὁ πληθυσμὸς τῶν «Ἑλλήνων καὶ τῶν Μακεδόνων» νὰ ἀντιδράσουν εἰς τὰ γελοῖα μεγαλοϊδεατικὰ συνθήματα τῶν πολεμοκαπήλων τοῦ Φασισμοῦ καὶ νὰ συνδυάσουν τοὺς ἀγῶνας των μὲ τοὺς ἄλλους γειτονικοὺς λαούς». Ὁ κατὰ τοῦ Βουλγαρισμοῦ φανατισμὸς ὑπῆρξε μία τῶν κυριωτέρων κατηγοριῶν κατὰ τῶν συλλαμβανομένων ἐθνικοφρόνων. Ἡ ἔκφρασις τοῦ Βουλγαρισμοῦ «ἡ ψώρα» ἀπὸ τὸ τραγούδι τῶν Μακεδονομάχων καὶ ἀναφωνήσεις «Σόφια, Σόφια εἶναι τὸ ὄνειρό μας» τοῦ κατοχικοῦ τραγουδιοῦ, ἀποτελοῦν ἀδιάσειστα στοιχεῖα θανατικῆς καταδίκης.

Ἐν τῷ μεταξὺ μὲ τὴν ἐπιδείνωσιν τῶν ἐπιχειρήσεων τοῦ ἄξονος, ἀλλάζει προσαρμογὴν καὶ ὁλόκληρος ὁ κρατικὸς Βουλγαρικὸς μηχανισμός, ἐνῷ πλὴν ἐλαχίστων ἐξαιρέσεων τὰ ἐπὶ κεφαλῆς πρόσωπα μένουν τὰ ἴδια. Μία ἁπλῆ προσαρμογὴ συνθημάτων καὶ ἀλλαγὴ παρατάξεως ἔχει συντελεσθῆ. Ἐὰν δὲν ὑπῆρχεν ἡ πείσμων ἀντίδρασις τῆς ἐθνικόφρονος παρατάξεως καὶ ἰδίᾳ τῆς ΠΑΟ καὶ ἄλλων ἐθνικῶν ὀργανώσεων, ἡ Βουλγαρία ἦτο ἑτοίμη νὰ προβάλῃ ὡς σύμμαχος πλέον τῶν νικητῶν μὲ τὰς αὐτὰς ἀξιώσεις, τὰς ὁποίας εἶχεν ἐπιτύχει ὡς ἄμαχος σύμμαχος τοῦ ἄξονος.

ΠΕΡΙΟΧΗ ΦΛΩΡΙΝΗΣ ΠΕΛΛΗΣ

Ἡ περιοχὴ Βορειοδυτικῆς Μακεδονίας ὑπῆρξε τὸ ἐπίκεντρον σκληροῦ ἀνταγωνισμοῦ κατὰ τὴν περίοδον τοῦ Μακεδονικοῦ ἀγῶνος. Αἱ Βορειότεραι Ἐπαρχίαι ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΟΥ καὶ ΜΟΡΙΧΟΒΟΥ ἀκραιφνῶς ἑλληνικαὶ ἐγκατελείφθησαν εἰς τοὺς Γιουγκοσλάβους μετὰ τοὺς πολέμους καὶ ὁ ἑλληνισμός των σχεδὸν ἐξηφανίσθη ἔκτοτε, κυρίως διὰ τῆς μεταναστεύσεως εἰς τὰ ὑπὸ τὴν Ἑλληνικὴν κυριαρχίαν ἐδάφη. Εἰς τὰς περιοχὰς ΦΛΩΡΙΝΗΣ, ΠΕΛΛΗΣ καὶ ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ, κυρίως εἰς τὴν ὕπαιθρον χώραν, παρέμειναν πυρῆνες Βουλγαριζόντων, οἱ ὁποῖοι διετήρησαν φαίνεται τὴν ἐπαφὴν καὶ τὸν προσανατολισμόν των.

Μετὰ τὴν συμφωνίαν ΚΑΦΑΝΤΑΡΗ — ΜΟΛΩΦ παρουσιάσθη εὐκαιρία ἀπαλλαγῆς ἐξ αὐτῶν, διότι πολλοὶ ἐδήλωσαν ἐπιθυμίαν μεταναστεύσεως. Τὴν τελευταίαν στιγμὴν ἔλαβον φαίνεται ἐντολὴν τοῦ Κομιτάτου ν' ἀποσύρωσι τὴν δήλωσίν των ἐνῷ καὶ Ἑλληνικὴ μικροπολιτικὴ ἐφάνη πρόθυμος νὰ συμβάλῃ εἰς τοῦτο.

Δυστυχῶς ἡ αὐτὴ μικροπολιτικὴ ἀλλὰ πολὺ περισσότερον ἡ ὅλη ἀβελτηρία καὶ ἀνικανότης τῆς ἑλληνικῆς Διοικήσεως συνετέλεσεν ὥστε ὄχι μόνον πρόοδος πρὸς ἀφομοίωσιν νὰ μὴ σημειωθῇ, ἀλλὰ τοὐναντίον νὰ παρουσιασθῇ καὶ μείωσις τῶν ἑλληνικῶν θέσεων. Ὁ χειρισμὸς τοῦ ὅλου θέματος εἶχεν ἀφεθῆ εἰς τὰ κατώτερα τοπικὰ ὄργανα, τὰ ὁποῖα ἐν ἀγνοίᾳ τοῦ παρελθόντος καὶ τῶν ἱστορικῶν καὶ ἐθνολογικῶν δεδομένων, ἐφήρμοσαν τὸ δόγμα ὅτι, χαρακτηριστικὸν τοῦ ἐθνισμοῦ εἶναι τὸ γλωσσικὸν ἰδίωμα δ.λ.δ. πλήρης συνταύτησις μὲ τὴν Βουλγαρικὴν θέσιν. Ἐγένοντο διώξεις ἀθώων νομοταγῶν πολιτῶν μόνον διότι ὡμίλουν τὸ ἐκ παραδόσεως Σλαβογενὲς ἰδίωμα καὶ ἐδίδετο εὐκαιρία εἰς τοὺς ἐλοχεύοντας πράκτορας τοῦ Κομιτάτου νὰ καλλιεργοῦν τὸ μῖσος κατὰ τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Ἐφανερώθη κατὰ τὴν κατοχὴν τὸ φαινόμενον, ὅτι συνήθως οἱ Κομιτατικοὶ πράκτορες παρουσιάζοντο ὡς θερμοὶ Ἕλληνες καὶ μετεβάλλοντο εἰς ὄργανα καὶ καταδότας τῶν τοπικῶν ἀρχῶν καὶ οὕτω φυσικὰ οἱ καταδιδόμενοι ὡς ὕποπτοι, ἦσαν συνήθως μεταξὺ τῶν ἑλληνοφρονούντων καὶ νομοταγῶν πολιτῶν.

Τὸ κορύφωμα τῆς ἐγκληματικῆς ταύτης ἐνεργείας ὑπῆρξεν ἡ κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ πολέμου 40 - 41 συμπεριφορά, ὁπότε πλεῖστοι ἐξετοπίσθησαν, ἐλάχιστοι πραγματικῶς ὕποπτοι καὶ ἐπικίνδυνοι, καὶ οἱ ὑπόλοιποι καλοὶ Ἕλληνες, ἀρκετοὶ ἀπὸ οἰκογενείας Μακεδονομάχων καὶ πάρα πολλοὶ πατέρες καὶ συγγενεῖς πολεμιστῶν τῶν ἀντιστοίχων Συνταγμάτων τῆς περιοχῆς, τὰ ὁποῖα ὡς γνωστὸν διεκρίθησαν κατὰ τὴν διεξαγωγὴν τῶν ἐπιχειρήσεων.

Διὰ νὰ μὴ μείνῃ δὲ περιθώριον ἀνοησίας, ἀφελείας καὶ ἐγκληματικότητος, ἐφέθησαν κατὰ τὴν ἀρχικὴν ἀπόσυρσιν τῶν ἀρχῶν ἀσφαλείας ἐκτεθειμένοι κατάλογοι θεωρουμένων ὑπόπτων, ὅπου περιελαμβάνοντο καὶ ὀνόματα μελῶν μαρτυρικῶν οἰκογενειῶν καὶ συγγενεῖς ἀνδραγαθησάντων πολεμιστῶν.

Παρουσίασεν ἐν τούτοις περιέργως ἡ ἐνέργεια αὕτη καὶ μίαν καλήν της ὄψιν, διότι ἐγένετο παρὰ πολλῶν ἀντιληπτὸν ποῖοι ἦσαν οἱ πράκτορες καὶ καταδόται καὶ παρουσιάσθη τὸ περίεργον φαινόμενον πολλοὶ ἐπανελθόντες ἐκ τῆς ἐξορίας ν' ἀναλάβωσι πρωταρχικὸν ρόλον εἰς τὸν κατὰ τοῦ Βουλγαρισμοῦ ἀγῶνα. Μεταξὺ τοιούτων παραδειγμάτων ἀξίζει ἴσως ν' ἀναφερθῇ ἡ περίπτωσις ἑνὸς καταγομένου ἐκ τοῦ χωρίου ΟΡΜΑ ΑΡΔΑΙΑΣ ὀνόματι ΔΙΑ ὅστις μόλις ἐπανελθὼν ἐκ τῆς ἐξορίας ἐτέθη εἰς τὴν διάθεσιν τῆς Ἑλληνικῆς Διοικήσεως ἐξελέγη Πρόεδρος τῆς ἑλληνικῆς μερίδος καὶ τῆς τοπικῆς ἐπιτροπῆς τῆς ΠΑΟ, ἠγωνίσθη μὲ ἀφάνταστον φανατισμὸν καὶ ἐσφάγη τελικῶς ὑπὸ τοῦ ΣΝΟΦ.

Κατὰ τὴν εἴσοδον τῶν Γερμανῶν, ἄγνωστον πῶς διὰ τὴν περιοχὴν ταύτην διετάχθη καὶ ἡ ἀπόσυρσις ὅλων τῶν ἀρχῶν ἐκ τῆς ὑπαίθρου καὶ συγκέντρωσις εἰς τὰς πόλεις.

Ἐπεκράτησε μία πρώτη περίοδος χάους. Οἱ Ἕλληνες λησμονοῦν παλαιὰς μεταξύ των διενέξεις καὶ ἡνωμένοι, παρακολουθοῦν τὴν κατάστασιν μὲ ἀνησυχίαν καὶ δέος, ἀναζητοῦντες τὸν καλύτερον δυνατὸν τρόπον ἐθνικῆς ἀμύνης.

Ὁ βούλγαρος λοχαγὸς ΒΛΑΝΤΕΝΩΦ, περιφερόμενος μεταξὺ ΦΛΩΡΙΝΗΣ — ΠΕΛΛΗΣ, διαδραματίζει ἡγετικὸν ρόλον. Οἱ κατὰ τὸ παρελθὸν ἁμαρτήσαντες παλαιοὶ μετανάσται ἐπανέρχονται κατὰ μάζας. Οἱ ἐκτοπισμένοι ἐπίσης. Κομιτατικοὶ πράκτορες, ἐκδηλοῦνται βούλγαροι νεοφανεῖς. Ἕνας μέθυσος καὶ φιλοχρήματος γερμανός, διδάσκαλος τὸ ἐπάγγελμα, φρούραρχος ΦΛΩΡΙΝΗΣ, ἐπωλήθη εἰς τὸν ΒΛΑΝΤΕΝΩΦ καὶ ἡ βουλγαρικὴ θρασύτης καὶ δολιότης ἔφθασεν εἰς τὸ κορύφωμά της.

Τὸ κῦμα τοῦ ἀνθελληνικοῦ μίσους ἐξεδηλώθη εἰς βαθμὸν παροξυσμοῦ. Παντοῦ Βουλγαρικαὶ σημαῖαι. Εἰκόνες τοῦ ΧΙ-

ΤΛΕΡ, ΒΟΡΙΔΟΣ καὶ ΜΟΥΣΣΟΛΙΝΙ εἰς τὰ καταστήματα, πλατείας, εἰς τοὺς δρόμους καὶ τὰς εἰσόδους τῶν χωρίων. Βούλγαροι ἱερεῖς ἐκαλοῦντο νὰ λειτουργήσουν Βουλγαριστί. Κατὰ τὰς διόδους καὶ τὴν ὑποδοχὴν Γερμανικῶν τμημάτων, ἡ ἑλληνικὴ σημαία ἐστρώνετο ἵνα ποδοπατηθῇ καὶ μεγάλαι ἐπιγραφαὶ ἀνηρτοῦντο μὲ τὴν διακήρυξιν ὅτι ἡ Ἑλλὰς «ἐψόφησεν». Ὁ προσφυγικὸς πληθυσμὸς ἐκαλεῖτο νὰ ἑτοιμασθῇ πρὸς μετακίνησιν μὲ 30 κιλὰ ἀποσκευῶν κατὰ οἰκογένειαν, ἐνῷ εἰς τοὺς γηγενεῖς ἐδίδετο προθεσμία ἐγγραφῆς εἰς τὴν Βουλγαρικὴν Λέσχην. Ὅλα ἦσαν δημιουργήματα μεμονωμένων κατὰ τὸ πλεῖστον ἐπήλυδων, ὑπὸ τὴν καθοδήγησιν τοῦ ΒΛΑΝΤΕΝΩΦ καὶ τὴν ἀνοχὴν τοῦ ΓΚΟΤΣΕΦ.

Τὴν πρώτην φάσιν τοῦ χάους ἠκολούθησε ἡ δευτέρα φάσις τοῦ ἀνεμποδίστου τρόμου καὶ τῆς καταπλήξεως, ἀλλὰ ταχέως ἐπηκολούθησε τρίτη φάσις ἡ ἀντίδρασις· Ὁ «ψόφιος» ἑλληνισμὸς πολὺ σύντομα, σχεδὸν ἀμέσως ἀπέδειξεν ὅτι ζεῖ, ὅτι εἶναι μία τεραστία ψυχικὴ καὶ πνευματικὴ δύναμις ἡ ὁποία γνωρίζει ν' ἀνυψοῦται εἰς τὰς δυσκόλους στιγμάς.

Καὶ τὸ σύνθημα ἔδωκε ἡ νεολαία Φλωρίνης. Οἱ μαθηταὶ τοῦ Γυμνασίου μόνοι των, αὐθορμήτως συνεκεντρώθησαν μίαν πρωΐαν, παρέλαβον μίαν μεγάλην ἑλληνικὴν σημαίαν, συνεκροτήθησαν εἰς μίαν μεγάλην φάλαγγα καὶ ἀφοῦ παρήλασαν σιωπηλοὶ ἀλλὰ ἀγέρωχοι μέσῳ τῶν ὁδῶν τῆς πόλεως, πρὶν προλάβουν νὰ συνέλθωσι καὶ ἀντιδράσωσι αἱ ἀρχαὶ κατοχῆς καὶ οἱ Βούλγαροι πράκτορες, μετέβησαν εἰς τὴν πλατεῖαν τῆς πόλεως καὶ γονυπετήσαντες ὕψωσαν τὴν σημαίαν ἐπὶ τοῦ κοντοῦ. Ὅλος ὁ ἐγγὺς τῆς πλατείας ἑλληνικὸς πληθυσμὸς γονυπετεῖ ἐπίσης. Οἱ Γερμανοὶ μὲ τὴν περίεργον ψυχοσύνθεσίν των, ἐντυπωσιάσθησαν μὲ τὸ θέαμα, ἔπαθαν ὅ,τι ἀργότερον μὲ τὴν πλήρη νέκρωσιν τῆς Θεσ)νίκης κατὰ τὴν δίοδον τοῦ Βουλγαρικοῦ Στρατοῦ. Ἀντὶ ν' ἀντιδράσωσι εἰς τὴν τόλμην τῶν νεαρῶν, συνεκινήθησαν καὶ οἱ ἴδιοι καὶ ἀπεκαλύφθησαν, ἐκστατικοί. Τὸ παράδειγμα τοῦ Γυμνασίου ΦΛΩΡΙΝΗΣ ἀκολουθεῖ κατόπιν τὸ Γυμνάσιον ΕΔΕΣΣΗΣ καὶ ἄλλα μικρότερα Σχολεῖα. Τὸ ὑπεργήϊνον μεγαλεῖον τῆς αὐθορμήτου ἀνατάσεως τῶν ψυχῶν τῶν νεαρῶν μαθητῶν τῆς ΦΛΩΡΙΝΗΣ εἶναι κάτι ποὺ μόνον μὲ τὴν ὕψωσιν τῆς σημαίας εἰς τὴν Ἁγίαν Λαύραν μπορεῖ νὰ παραλληλισθῇ καὶ ἀξίζει, ὡς δημιούργημα τῆς φαντασίας ἑνὸς μεγάλου ποιητοῦ ἢ ζωγράφου νὰ ἀπεικονισθῇ διὰ νὰ παραμείνῃ. Δυστυχῶς αἱ ἐπακολουθήσασαι μικρότητες τοῦ ἐσωτερικοῦ ἀνταγωνισμοῦ δὲν τὸ ἐπέτρεψαν μέχρι τώρα.

Ἐν τῷ μεταξὺ ἡ ἐθνικὴ ἀντίστασις, ἐσυστηματοποιεῖτο, καὶ πάλιν, ὑπὸ τὴν διπλῆν μορφὴν τὴν νομιμοφανῆ καὶ τὴν παράνομον.

Τὸ κατοχικὸν Κράτος, ἡ Γενικὴ Ἐπιθεώρησις Νομαρχιῶν, ἡ Νομαρχία, ὁ Δῆμος ἀπὸ τὴν μίαν πλευράν, ἡ ΠΑΟ ἀπὸ τὴν ἄλλην καίτοι ἐπὶ τῆς προκειμένης περιπτώσεως ἡ Νομαρχία καὶ ὁ Δῆμος ΦΛΩΡΙΝΗΣ καὶ ΠΕΛΛΗΣ κατώρθωσαν νὰ συνδυάσωσι καὶ τὰς δύο ἰδιότητας καὶ τὴν νομιμοφανῆ καὶ τὴν παράνομον.

Γίνεται ἡ ἐπάνοδος καὶ ἐγκατάστασις τῶν ἀρχῶν τῆς Χωροφυλακῆς καὶ τῶν ὀργάνων τῆς αὐτοδιοικήσεως. Ἐγκαθίστανται εἰς τὰς πόλεις οἱ ἐκ τῆς περιοχῆς καταγόμενοι ἀξιωματικοί.

Ἀναδιοργανοῦνται οἱ σύλλογοι τῶν Ἐφέδρων, ὀργανοῦται ἐν ΦΛΩΡΙΝΗ ὁ Σύλλογος ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ ὑπὸ μορφὴν μουσικοκαλλιτεχνικὴν ἀλλὰ μὲ πραγματικὴν προοπτικὴν ἐθνικοαγωνιστικήν.

Προχωρεῖ παραλλήλως ἡ παράνομος μορφή. Ὀργανώνονται αἱ Τοπικαὶ Ἐπιτροπαὶ τῆς ΠΑΟ, ἐγκαθίστανται παραρτήματα συμμαχικῶν ὑπηρεσιῶν πληροφοριῶν εἰς ΦΛΩΡΙΝΑΝ. Ὁ παράνομος μηχανισμὸς δραστηριοποιεῖται. Οὕτω μετὰ τὸ χάος τῆς

πρώτης φάσεως καὶ τὴν ἀνεμπόδιστον τρομοκρατίαν τῆς δευτέρας, ἀρχίζει ἡ τρίτη φάσις τῆς ὠργανωμένης καὶ νομιμοφανοῦς καὶ παρανόμου ἑλληνικῆς ἀντιδράσεως.

Αἱ πολεμικαὶ ἐπιχειρήσεις εἶναι ἀκόμη δυσμενεῖς διὰ τοὺς Συμμάχους, ἀλλὰ τὸ ΕΑΜ—ΕΛΑΣ ἔχει κάνει ἤδη τὴν ἐμφάνισίν του.

Ἡ Βουλγαρικὴ δραστηριότης ἐντείνεται ἐκ παραλλήλου. Οἱ Βούλγαροι καταδίδουν τοὺς δυναμικοὺς καὶ ἐθνικόφρονας Ἕλληνας. Οἱ σημαιοφόροι τοῦ Βουλγαρισμοῦ ἐξοπλίζονται, αἱ διαδόσεις περὶ εἰσόδου τοῦ Βουλγαρικοῦ Στρατοῦ ἐντείνονται εἰς τὸ ἔπακρον. Τὰ στελέχη τοῦ Κομιτάτου κινοῦνται συνεχῶς μεταξὺ τῆς Γερμανοκρατουμένης καὶ Βουλγαροκρατηθείσης ἤδη Γιουγκοσλαβικῆς Μακεδονίας, ὅπως μετακινοῦνται ἐπίσης ὁ Βούλγαρος σύνδεσμος καὶ τὸ ἐνεργούμενόν του ὁ Γερμανὸς Φρούραρχος.

Διὰ μηχανορραφιῶν τοῦ Βουλγάρου Συνδέσμου, συλλαμβάνονται πολλοὶ ἕλληνες ἐθνικόφρονες ἀγωνισταί, ἀρκετοὶ δὲ τούτων ἐκτελοῦνται μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ ὁ ἀρχιμουσικὸς τοῦ Συλλόγου ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ. Μία συστηματικὴ παρακολούθησις καὶ κατάδοσις ἐξασκεῖται ἐναντίον τῶν ἑλλήνων ἀξιωματικῶν.

Ἐξ ἀντιθέτου ἡ ἑλληνικὴ δραστηριότης ἀναπτύσσεται ἐντατικῶς καὶ ὑπὸ τὰς δύο μορφάς. Ἐπιτυγχάνεται ἡ ἀντικατάστασις τοῦ ἀναξίου Γερμανοῦ Φρουράρχου ὑπὸ ἑτέρου μαχίμου ἀξιωματικοῦ τοῦ Πυροβολικοῦ, ὅστις κατὰ σύμπτωσιν καταγόμενος ἀπὸ οἰκογένειαν εὐπατριδῶν, μὲ παλαιοφιλελληνικὴν παράδοσιν καὶ παιδείαν, ἀκολουθεῖ γραμμὴν ἐντελῶς ἀντικειμενικὴν καὶ ἀνεξάρτητον ἀπὸ τὴν Βουλγαρικὴν προπαγάνδαν.

Διὰ πρώτην φορὰν τυφεκίζονται ὁμαδικῶς Βούλγαροι πράκτορες κατηγορηθέντες ὅτι ἐφόνευσαν Γερμανὸν Στρατιώτην μόνον διὰ ν' ἀποδώσουν τὸ ἔγκλημα εἰς τοὺς Ἕλληνας. Οἱ παλαιοὶ Μακεδονομάχοι ἀναλαμβάνουσι πρωτοβουλίαν. Τὰ παλαιὰ χωρία «φρούρια» ὡς τὰ ὠνόμασεν ὁ παλαίμαχος Μακεδονομάχος ΜΟΔΗΣ ἀνασυγκροτοῦνται εἰς τὰς ἐπάλξεις. Ἡ μορφωμένη νεολαία, οἱ δημόσιοι ὑπάλληλοι καὶ οἱ ἐπιστήμονες, ἐνῷ εἶναι ὠργανωμένοι εἰς τὴν ΠΑΟ ἐκδηλώνουν ἐν τῷ μεταξὺ καὶ νομιμοφανῆ ἀντίδρασιν δι' ὁμιλιῶν καὶ διαλέξεων.

Ἀλλὰ καὶ ἡ παράνομος μορφὴ τῆς ΠΑΟ ἐξακολουθεῖ ἀναπτυσσομένη. Μερικοὶ χωρικοὶ ἐξοπλίζονται καὶ μία ὁμὰς ἐνόπλων ὀργανοῦται ὑπὸ τὴν καθοδήγησιν τοῦ Συνταγματάρχου ΠΑΠΑΠΕΤΡΟΥ ἀρχικῶς καὶ τοῦ Νομάρχου ἀποστράτου ἀξιωματικοῦ μεταγενεστέρως.

Περὶ τούτου λεπτομερέστερον εἰς τὸ κεφάλαιον τοῦ ἐνόπλου ἀγῶνος.

Ἤδη ὅμως ἐκ παραλλήλου ἀναπτύσσεται καὶ τὸ ΕΑΜ—ΕΛΑΣ καὶ ἡ ἐπαφή του μετὰ τῶν Βουλγάρων ἄτονος καὶ κρυφὴ ἀρχικῶς, ἀρχίζει νὰ γίνεται περισσότερον φανερά. Ἐν τῷ μεταξὺ ἐμφανίζεται ὁλονὲν περισσότερον ἰσχυροτέρα ἡ ΣΝΟΦΙΚΗ μορφὴ τῆς Βουλγαρικῆς προσπαθείας.

Ἕως ἐδῶ δύναται νὰ θεωρηθῇ ὅτι τελειώνει ἡ τρίτη φάσις.

Κατὰ τὴν τετάρτην φάσιν, ὑπεισέρχονται ὡς νέοι παράγοντες ἡ ἔντονος πλέον ἀντιμαχία ΕΛΑΣ—ΠΑΟ καὶ ἡ ἔκδηλος συμμαχία τοῦ πρώτου τοῦ ΕΛΑΣ μὲ τὸ ΣΝΟΦ. Ταὐτοχρόνως ἕνας νέος Βούλγαρος ἀξιωματικὸς Σύνδεσμος, ἐπίμονος, πολυμήχανος, μορφωμένος καὶ ὁμολογουμένως λίαν δραστήριος, ὁ ΚΑΛΤΣΕΦ, κάνει τὴν ἐμφάνισίν του εἰς τὴν περιοχήν. Κατεδικάσθη μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν καὶ ἐξετελέσθη ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων, διὰ τὰς ἐγκληματικὰς ἐνεργείας του, ἀλλὰ οὐδεὶς ἐλεύθερος ἄνθρωπος δὲν δύναται νὰ μὴν ἐκφράσῃ τὸν θαυμασμόν του διὰ τὴν ὅλην δραστηριότητά του ὡς Βουλγάρου πατριώτου.

Μὲ τὴν πάροδον τοῦ χρόνου καὶ τὴν δυ-

σμενῆ ἐξέλιξιν τῶν ἐπιχειρήσεων εἰς βάρος τῶν Γερμανῶν, ὁλονὲν τὸ ΣΝΟΦ ἐξελίσσεται ὡς νέον σκέλος τοῦ ΕΛΑΣ, δέχεται καὶ ἀπορροφᾶ τὸ μεγαλύτερον μέρος τῶν Βουλγαρισάντων.

Ὁ ΚΑΛΤΣΕΦ ἔχει διπλὰς ἐπαφάς. Ἀλλὰ ἵνα διατηρηθῇ ἡ ἐντύπωσις παρουσιάζεται ἤδη καὶ νέα μορφὴ ἐπισήμως ἐξωπλισμένη ὑπὸ τὸ ὄνομα ΟΧΡΑΝΑ. Εἶναι ἕνας τρόπος ἐμμέσου ἐνισχύσεως καὶ ἐξοπλισμοῦ καὶ τοῦ ΣΝΟΦ, ὅπου διαδοχικῶς μεθίστανται οἱ ΟΧΡΑΝΙΤΑΙ ἀρκετὰ παρεμφερεῖς μὲ τὴν μορφὴν ΑΡΜΑΤΟΛΟΙ καὶ ΚΛΕΦΤΕΣ, κατὰ τὴν περίοδον τῆς Τουρκοκρατίας εἰς τὴν Ἑλλάδα. Τὸ ΣΝΟΦ ὑπέρμετρον καὶ ὑπερισχυρόν, τείνει νὰ λάβῃ τὴν πρωτοκαθεδρίαν τοῦ ἀγῶνος ὡς ἀδιαλλάκτως ἀντιαξονικόν, ἐνῷ ὅμως παραμένει καὶ ἐξ ἴσου ἀδιαλλάκτως ἀνθελληνικόν. Ἡ ἐθνικόφρων ἀντίδρασις τῆς μεγάλης πλειοψηφίας τοῦ ἑλληνισμοῦ ἐκτὸς τοῦ ΕΛΑΣ, κατόπιν τῆς φανερᾶς ταύτης συμμαχίας ἐντείνεται εἰς τὸ ἔπακρον. Δυστυχῶς ὁ ἔνοπλος ἀγὼν οὔτε εἰς μέγεθος, οὔτε εἰς χρονικὴν διάρκειαν κατέστη δυνατὸν νὰ διατηρηθῇ. Παραμένει ὅμως ἡ δυνατότης ἀντιδράσεως διὰ τῶν ἄλλων ἀποστολῶν, διαφωτίσεως, σαμποτὰζ καὶ ἐθνικῶν ἐκδηλώσεων καὶ ἀκόμη ἀπειλῶν διὰ τὸ μέλλον.

Προκαλεῖται ἀντίδρασις ἀκόμη καὶ εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ ΕΛΑΣ ὑπὸ τῶν μὴ κομμουνιστῶν στελεχῶν καὶ ὁπλιτῶν καὶ ἐκδηλοῦται ἐπανάστασις εἰς ἕνα Σύνταγμα, τὸ 28ον, μὲ ἐπικεφαλῆς αὐτὸν τοῦτον τὸν Στρατιωτικόν του Διοικητήν, τὸν Ἐπίλαρχον ΛΑΖΑΡΙΔΗΝ. Ἡ στάσις καταβάλλεται καὶ οἱ ἀρχηγοὶ καταδικάζονται εἰς θάνατον, ἀλλ' εὐτυχῶς χάρις εἰς τὴν μεσολαβήσασαν συμφωνίαν τῆς ΚΑΖΕΡΤΑΣ ἡ ἀπόφασις δὲν ἐκτελεῖται.

Τὸ ΕΑΜ—ΕΛΑΣ στρέφεται πρὸς τὴν νέαν Γιουγκοσλαβικὴν μορφὴν τοῦ Νοτιοσλαβισμοῦ· Δημιουργεῖ στενὰς φιλίας, ἐπαφῆς καὶ συμμαχίας μὲ τὸν Στρατηγὸν τοῦ ΤΙΤΟ, ΝΤΕΜΠΟ, ὁ ὁποῖος δρᾷ πλησίον τῶν ἑλληνικῶν συνόρων. Διεδόθη ἐπίσης ὅτι μία μορφὴ ἐπισήμου συμφωνίας ἔλαβε χώραν καὶ ὑπεγράφη ἕνα σύμφωνον τὸ γνωστὸν ὑπὸ τὸ ὄνομα τῶν πρωταγωνιστῶν του, «ΙΩΑΝΝΙΔΗ — ΔΑΣΚΑΛΩΦ». Ἀπ' ἐναντίας ἡ συμμαχία μὲ τὸν ΤΙΤΟ προωθεῖται, ἀποστέλλεται ὡς ἕνα εἶδος Πρέσβεως τὸ κορυφαῖον στέλεχος τοῦ ΕΛΑΣ καὶ γνωστὸς παλαιὸς κομμουνιστὴς ΤΖΗΜΑΣ ἢ ΣΑΜΑΡΙΝΙΩΤΗΣ ἢ ΤΖΗΜΩΦ καὶ θεωρεῖται πλέον βέβαιον ὅτι μέσῳ τοῦ τελευταίου τούτου ὁ ΤΙΤΟ κατευθύνει καὶ τὴν πολιτικὴν τοῦ ΕΑΜ—ΕΛΑΣ καὶ μάλιστα ἀσυσχέτιστα μὲ τὴν γραμμὴν τῆς ΜΟΣΧΑΣ.

Φαίνεται ὅτι ἐξηκολούθουν νὰ ὑπάρχουν διαμαρτυρίαι πιθανῶς ἐκ μέρους καὶ αὐτῶν τῶν Κομμουνιστῶν, οἱ ὁποῖοι δὲν ἀνέχονται ὅτι διὰ τὴν περιοχὴν Δυτικῆς Μακεδονίας καὶ ἰδίᾳ ΦΛΩΡΙΝΗΣ καὶ ΠΕΛΛΗΣ τὴν ἀπόλυτον πρωτοβουλίαν ἔχει ἀναλάβει ὁ Ἀρχηγὸς τοῦ ΣΝΟΦ ΓΚΟΤΣΕΦ.

Ὁ ΓΚΟΤΣΕΦ ἐξανίσταται ἐκ τῶν ἀντιδράσεων καὶ αἰφνιδιαστικῶς μίαν ἡμέραν ἀποχωρεῖ τοῦ ΕΛΑΣ μὲ ἰσχυρὸν τμῆμα καὶ προχωρεῖ διὰ νὰ προσχωρήσῃ εἰς τὸν ΝΤΕΜΠΟ.

Περιέργως εὑρίσκονται τμήματα τοῦ ΕΛΑΣ καταλλήλου συνθέσεως εἰς ὁπλίτας, ἀξιωματικοὺς καὶ Διοίκησιν, ὥστε ν' ἀναλάβουν ἀμέσως τὴν δίωξιν τοῦ ΓΚΟΤΣΕΦ. Εἶναι κατὰ τὸ πλεῖστον, σχεδὸν τὸ σύνολον ἐθνικοφρόνου συνθέσεως ὁπλιτῶν, μὲ Διοικητὰς καὶ στελέχη προερχομένους ἐξ αἰχμαλωσίας ἀπὸ τὴν ΠΑΟ.

Ὁπωσδήποτε μετὰ τὴν ἀποχώρησιν τοῦ ΓΚΟΤΣΕΦ καὶ οἱ περισσότεροι ἐκ τῶν ἀνηκόντων εἰς τὴν ΟΧΡΑΝΑ καὶ ΣΝΟΦ εὑρίσκουν τὴν εὐκαιρίαν νὰ διαφύγουν πρὸς τὸ κράτος τῶν ΣΚΟΠΙΩΝ ἐνῷ καὶ ἡ Βουλγαρία Σοβιετοποιεῖται διὰ τῆς εἰσόδου τῶν

στρατευμάτων τοῦ Στρατάρχου ΚΟΝΙΕΦ καὶ ὁ μέχρι τότε Βούλγαρος Στρατιωτικὸς Διοικητὴς ΣΚΟΠΙΩΝ Στρατηγὸς ΜΑΡΙΝΩΦ διορίζεται Πρέσβυς τῆς Κομμουνιστικῆς Βουλγαρίας εἰς Παρισίους.

Καὶ κατὰ τὴν τελευταίαν αὐτὴν φάσιν ὅπως παντοῦ ἀλλοῦ, ἡ ΠΑΟ εἶναι ἡ κατευθύνουσα δύναμις ἀντιδράσεως καὶ δι' αὐτὸ καὶ ἡ ὑποστᾶσα τὰ περισσότερα θύματα.

ΕΛΑΣ — ΣΝΟΦ — ΟΧΡΑΝΑ — ΚΟΜΙΤΑΤΟΝ — ΝΤΕΜΠΟ εὑρίσκονται σύμφωνοι πρὸς ἕνα σημεῖον ὅτι ὡς κύριον ἐχθρὸν θεωροῦν ὅλοι τὴν ΠΑΟ. Ἔχουν ἴσως καὶ ἕνα ἄλλο κοινὸν σημεῖον συμφωνίας εἰς τὸ ν' ἀναβιβάζουν τὸν ἀριθμὸν τῆς δῆθεν σλαβικῆς μειονότητος τῆς ἑλληνικῆς Μακεδονίας εἰς βαθμὸν κωμικῶς μεγάλον. Οἱ Ἕλληνες κομμουνισταί, ὄχι μόνον δὲν ἐθίγησαν ἀπὸ τὴν παραποίησιν τῆς ἀληθείας ἀλλὰ καὶ ὑπερέβαλον τοὺς σλάβους εἰς ψευδολογίας εἰς βάρος τῆς Ἑλλάδος.

Ἡ πραγματικότης εἶναι, ὅτι ἀσήμαντος ἀριθμός, ἐλάχιστοι σλαβόφρονες ὑπῆρχον, εὐτυχῶς δὲ ἐγκατέλειψαν καὶ αὐτοὶ τὸ Ἑλληνικὸν ἔδαφος χάρις εἰς τὴν σθεναρὰν ἀντίδρασιν τῶν ἐθνικοφρόνων Ἑλλήνων καὶ ἰδίᾳ τῶν ὀπαδῶν τῆς ΠΑΟ. Ἰδίᾳ μετὰ καὶ τὸν συμμοριτοπόλεμον τοῦ 1946 - 49 ἡ Ἑλληνικὴ Μακεδονία ἀπηλλάγη, τόσον ἀπὸ αὐτούς, ὅσον καὶ ἀπὸ τοὺς ρουμανίζοντας. Καὶ εἰς τὰς δύο περιπτώσεις ἡ ΠΑΟ ἔπαιξε βασικὸν ρόλον.

ΙΤΑΛΟΚΡΑΤΟΥΜΕΝΗ ΠΕΡΙΟΧΗ

Ὡς ἀνεφέρθη καὶ προηγουμένως ἡ διαφορὰ τῆς ὅλης διαγωγῆς τῶν Ἰταλῶν ἀπὸ τῆς τῶν Γερμανῶν, ἦτο συνάρτησις τῶν δύο ψυχοσυνθέσεων τῶν λαῶν καὶ τῆς προοπτικῆς τῶν δύο Κυβερνήσεών των.

Οἱ Γερμανοὶ ἦσαν γενναῖοι ἀλλὰ ἀδιανοήτως σκληροὶ καὶ ἐν πολλοῖς ἀφελεῖς καὶ ἀνυποψίαστοι. Οἱ Ἰταλοὶ ἀντιθέτως, μεθοδικῶς ὕπουλοι. Οἱ πρῶτοι δὲν εἶχον ἰδίας βλέψεις ἐπὶ τῆς περιοχῆς. Οἱ Ἰταλοὶ μετέφερον τὴν ἀντιμαχίαν τῶν Ρωμαίων προγόνων των πρὸς τοὺς σημερινοὺς ἀπογόνους τοῦ παλαιοῦ ἑλληνισμοῦ καὶ περιελάμβανον τὸν ἑλληνικὸν χῶρον εἰς τὸ ΦΑΣΙΣΤΙΚΟΝ ΤΩΝ ΙΜΠΕΡΙΟΥΜ.

Φοβούμενοι νὰ τοὺς ἀντιμετωπίσουν κατὰ μέτωπον, ἀφοῦ τόσον πικρὰν πεῖραν εἶχον διὰ τὸ ἀποτέλεσμα τῆς συγκρούσεως, κατέφυγον ὑπούλως εἰς τὴν ὑποστήριξιν τῶν ἐχθρῶν τῶν ἑλλήνων, ἀλλοῦ τῶν Ρουμάνων καὶ ἀλλοῦ τῶν Βουλγάρων.

Αἱ Ἰταλικαὶ δυνάμεις κατοχῆς πολὺ σύντομα ἐγκατέλειψαν τὴν ὕπαιθρον καὶ συνεκεντρώθησαν καὶ περιεχαρακώθησαν εἰς ΚΑΣΤΟΡΙΑΝ. Τράβηξαν ἀκόμα καὶ τὰ πλοιάρια τῆς Λίμνης καὶ ἀνήγειραν ἔργα ὀχυρώσεως κατὰ μῆκος τῶν ἀκτῶν της.

Ἀπεμόνωσαν σὺν τῷ χρόνῳ τὴν περιοχὴν ἀπὸ πᾶσαν ἐπικοινωνίαν μὲ τὴν Γερμανοκρατουμένην τοιαύτην καὶ ἐδημιούργησαν σχεδὸν ἕνα ἴδιον κράτος, ἡ μετὰ τοῦ ὁποίου ἐπικοινωνία ἦτο σχεδὸν ἀδύνατος διὰ τοὺς Ἕλληνας.

Ἡ ὅλη Ἰταλοκρατουμένη περιοχὴ ἀπετελεῖτο ἀπὸ τὸν Νομὸν ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ καὶ τὰς Ἐπαρχίας ΒΟ·Ι·ΟΥ καὶ ΓΡΕΒΕΝΩΝ τοῦ Νομοῦ ΚΟΖΑΝΗΣ.

Κατὰ τὴν περίοδον τοῦ Μακεδονικοῦ ἀγῶνος, διεξήχθη σκληρότατος ἀγὼν εἰς τὴν περιοχὴν ταύτην. Ἐξ αὐτῆς δὲ ἀνεδείχθησαν οἱ σπουδαιότεροι τῶν ἀγωνιστῶν Ὁπλαρχηγοί, ἀκόμα δὲ καὶ οἱ ἐντόπιοι ἀρχηγοὶ τῶν δύο παρατάξεων. Ἡ ΚΑΣΤΟΡΙΑ καὶ αἱ μεγάλαι κωμοπόλεις ἦσαν ἀκραιφνῶς Ἑλληνικαί. Εἰς τὴν ὕπαιθρον ὑπῆρχον ἐλάχιστοι σλαβόφρονες. Ὅπως ἀνεφέρθη ἤδη καὶ διὰ τὴν ὑπόλοιπον Μακεδονίαν ἡ ἑλληνικὴ μικροπολιτικὴ καὶ Κακοδιοίκησις, ἐν συνδυασμῷ μὲ τὴν ἐντατικὴν καὶ μεθοδικὴν καθοδήγησιν τοῦ Κομιτάτου, εἶχον ὡς ἀποτέλεσμα νὰ

παραμείνωσι πυρῆνες εἰς τὰ χωρία Βουλγαρικοῦ προσανατολισμοῦ καὶ ἀντιδράσεως.

Ἡ Ἰταλικὴ Στρατιωτικὴ Διοίκησις ἐστράφη πρὸς αὐτοὺς δι' ὅλων τῶν ἐνεργειῶν τῆς ἐπισήμου Διοικήσεως καὶ ὑπούλως διὰ τοῦ δημιουργηθέντος εἰδικοῦ κέντρου ὑπὸ τὸν διαβόητον Ὑπολοχαγὸν ΡΑΒΑΛΙ, κατέβαλε πᾶσαν προσπάθειαν διὰ τὴν ὀργάνωσιν καὶ τὸν ἐξοπλισμὸν πυρήνων, οἵτινες ἐστράφησαν ἐντόνως καὶ ποικιλομόρφως ἐναντίον τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Ἡ ἐπίσημος Κατοχικὴ Κυβέρνησις ἐπρόφθασε νὰ τοποθετήσῃ ἕνα σθεναρώτατον καὶ ἐξυπνότατον διοικητικὸν ὑπάλληλον ὡς Νομαρχοῦντα, τὸν Διευθυντὴν ΠΕΤΡΟΒΑΝ καὶ εὑρέθη νὰ ὑπάρχουν ἐπίσης ἄξια τῆς θέσεως καὶ τῶν δυσκόλων περιστάσεων κρατικὰ ὄργανα ὡς ὁ Μοίραρχος ΑΝΤΩΝΙΟΥ, ὁ Εἰσαγγελεὺς ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ, ὁ ἱεροκῆρυξ ΚΑΝΤΙΩΤΗΣ κ.ἄ. Ἔζη ἀκόμη πολὺ γέρων ἀλλὰ μὲ ὅλην τὴν θέρμην ὑψηλοῦ πατριωτισμοῦ ὁ παλαιὸς Μακεδονομάχος Στρατηγὸς ΠΗΧΕΩΝ ἐνῷ κατήγοντο καὶ εὑρέθησαν ἐγκατεστημένοι ἐκεῖ πολλοὶ ἀξιωματικοὶ καὶ ὑπαξιωματικοὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ.

Ἦτο τέλος διάχυτον τὸ κλῖμα τῆς ἡρωϊκῆς παραδόσεως τὸ ὁποῖον συνήνωσε τὸν Ἑλληνικὸν Πληθυσμόν, ἐνῷ λόγῳ τῆς ἀπομονώσεως τὸ Κατοχικὸν Κράτος ἐλάχιστα ἠδύνατο ν' ἀντιδράσῃ.

Καὶ ἔτσι ὁλόκληρον τὸ βάρος τῆς ἀντιστάσεως ἔπεσεν ἐπὶ τῆς ΠΑΟ.

Ἐδῶ ἡ Ἐπιτροπὴ ἐχρειάζετο νὰ ἔχῃ μεγαλυτέραν πρωτοβουλίαν καὶ ἡ Διοικητικὴ διάρθρωσις ἰσχυροτέρους ἁρμούς.

Ἡ Διοικοῦσα ἐπιτροπὴ πολυμελὴς μὲ βασικὰ στελέχη τὸν Νομαρχοῦντα ΠΕΤΡΟΒΑΝ ὡς Πρόεδρον, τὸν λοχαγὸν Ἠλία ΠΑΠΑΛΑΖΑΡΟΥ ὡς Γραμματέα, τὸν Μοίραρχον ΑΝΤΩΝΙΟΥ ἐκτελεστικὸν Ἀρχηγόν, τὸν Εἰσαγγελέα ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΝ εἰδικὸν σύμβουλον καὶ τὸν Στρατηγὸν ΠΗΧΕΩΝ Ἐπίτιμον Ἀρχηγόν, κατήρτισε ἴδιον καταστατικὸν διὰ τῆς προσαρμογῆς τοῦ τοιούτου τῆς ὀργανώσεως πρὸς τὰς τοπικὰς συνθήκας.

Συνεπλήρωσε τὴν διάρθρωσιν τῆς ὑπαίθρου, καθιέρωσε τοὺς ἀντικειμενικοὺς σκοποὺς καὶ τὰ ὑπέβαλε ὑπὸ τὴν ἔγκρισιν τῆς Διοικούσης Ἐπιτροπῆς Θεσ)νίκης.

Εἶναι χαρακτηριστικὸν ὅτι παρὰ τὸν ἄμεσον Βουλγαρικὸν κίνδυνον, μεταξὺ τῶν ὡς κυρίων τεθέντων καὶ ἐπιδιωχθέντων σκοπῶν ἦτο καὶ ἡ καθολικὴ κατὰ τοῦ κατακτητοῦ ἀντίδρασις καὶ ἡ συνδρομὴ εἰς τὸν Συμμαχικὸν ἀγῶνα δι' ὅλων τῶν μέσων ἤτοι, διαφώτισιν - ἀντιπροπαγάνδαν - πληροφορίας - δολιοφθορὰς καὶ ἀκόμη ἔνοπλον ἀγῶνα.

Εἶναι εὐνόητον τὸ πόση μυστικότης ἀπητεῖτο καὶ τὸ πόσον σθένος ψυχικὸν ἵνα διατυποῦται καὶ ἐπιδιώκεται ἕνας τοιοῦτος προγραμματισμός, ἐν μέσῳ τόσων δυσχερειῶν, κινδύνων καὶ τόσων κατασκόπων·

Ἐν τῷ μεταξὺ ἐκ τῆς ἀντιθέτου πλευρᾶς εἶχον συνεργασθῆ:

— Ἡ ἐπίσημος φιλοαξονικὴ Κομιτατικὴ Βουλγαρικὴ δραστηριότης.
— Ἡ ὑπὸ κάλυψιν ἀντιαξονικὴ ΣΝΟΦΙΚΗ.
— Ἡ ἐπίσημος Ἰταλικὴ διὰ τῶν Ἰταλικῶν Ἀρχῶν.
— Ἡ ἀνεπίσημος διὰ τοῦ Κέντρου ΡΑΒΑΛΙ.

Μὲ προσπάθειαν ὅλων νὰ κάμψωσι τὸ ἠθικὸν τῶν Ἑλλήνων. Οἱ ὑπὸ τὸν Ραβάλι ἀνεπισήμως καὶ φανερὰ κινούμενοι ἔνοπλοι διαφόρων προελεύσεων καὶ προσανατολισμοῦ ἔφθανον τὰς 2.000.

Ἐκινοῦντο, ἔδρων, ἐλεηλάτουν, ἐξεβίαζον, κατήγγειλλον, ἐδολοφόνουν ἀσυδότως καὶ προσεπάθουν διὰ παντὸς μέσου νὰ δώσουν τὴν ἐντύπωσιν τῆς ἀπολύτου κυριαρχίας.

Λίαν συντόμως εἰς τοὺς συνεργαζομέ-

νους κατὰ τοῦ Ἑλληνισμοῦ προσετέθη καὶ ὁ ΕΛΑΣ, ἀφήσας τὴν πρωτοβουλίαν δραστηριότητος εἰς τὸν Σύμμαχον ΣΝΟΦ. Πουθενὰ ἀλλοῦ ὁ ἀγών, ἴσως οὔτε εἰς τὴν Βουλγαροκρατουμένην περιοχήν, δὲν παρουσιάσθη τόσον δύσκολος. Καὶ ἐν τούτοις ὁ Ἑλληνισμὸς ὑπὸ τὴν μοναδικὴν καθοδήγησιν τῆς ΠΑΟ, εὗρε τὴν δυνατότητα καὶ ν' ἀμυνθῇ καὶ νὰ ἐπιτεθῇ.

Κατεσκευάσθησαν ραδιοφωνικαὶ συσκευαὶ εἰδικῆς συναρμολογήσεως καὶ λειτουργίας ὑπὸ τοῦ Τεχνίτου ραδιοηλεκτρολόγου ΖΑΛΟΜΗΤΣΑ ΜΗΝΑ. Οὕτω τὸ δελτίον πληροφοριῶν ἐκυκλοφόρει ἐγκαίρως, ἵνα σὺν τῷ χρόνῳ καὶ σὺν τῇ ἐξελίξει τῶν ἐπιχειρήσεων τονώνη τὸ ἠθικὸν τῶν ἑλλήνων καὶ φέρῃ τὸ δέος εἰς τοὺς συνησπισμένους ἀντιπάλους·

Προκηρύξεις, ὁδηγίαι, ὑπομνήσεις ἐνδόξων ἡμερῶν τῶν ἀγωνιώντων Ἑλλήνων, ἀπειλαὶ περὶ τοῦ μέλλοντος διὰ τοὺς ἀντιθέτους.

Ἀκόμη καὶ εἰς τὰς φωλεὰς τῶν Κομιτατζήδων καὶ τὰ στρατόπεδα τῶν Ἰταλικῶν Μονάδων εὑρίσκετο τρόπος διασπορᾶς τῶν δελτίων καὶ τῶν προκηρύξεων ἐνίοτε μάλιστα καὶ ἐν μεταφράσει εἰς τὴν Ἰταλικήν.

Ὁμιλίαι ἀπὸ τοῦ ἄμβωνος, ἀπὸ τῆς εἰσαγγελικῆς ἕδρας, ἀπὸ τῶν διδασκαλικῶν ἑδράνων, κρυφοὶ ἑορτασμοὶ τῶν ἐθνικῶν ἐπετείων καὶ τῶν Συμμαχικῶν Νικῶν εἰς τὰ σπίτια, εἰς τὰ μαγαζιά, εἰς τοὺς ἀγροὺς τῆς ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ καὶ τῶν Κωμοπόλεων. Ὅλα τὰ δυνατὰ μέσα μεταδόσεως πίστεως, φανατισμοῦ, ἀντοχῆς.

Καὶ εἰς αὐτὴν τὴν ὕπαιθρον παρὰ τὴν τρομοκρατίαν τῶν Κομιτατζήδων καὶ τοῦ ΣΝΟΦΙΣΜΟΥ, δὲν παρελείφθη ἡ προσπάθεια τοῦ ἐπηρεασμοῦ καὶ τῆς ἀντιδράσεως.

Ἐκεῖ μάλιστα ἐφηρμόσθη ἡ μέθοδος τῆς ἐξαγορᾶς σπουδαίων παραγόντων τῆς ἐχθρικῆς παρατάξεως. Εἰς ἔκθεσιν ἀναφέρονται ὀνόματα τοιούτων προσώπων ἐξαγορασθέντων ὑπὸ τοῦ Μοιράρχου ΑΝΤΩΝΙΟΥ. Πολλοὶ ἐπίσης τῶν διερμηνέων τῶν Ἰταλῶν ἐγένοντο πληροφοριοδόται τῆς ὀργανώσεως. Πάντως ἡ κατάστασις παρέμεινε σκληρὰ καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς Ἰταλικῆς κατοχῆς.

Μία ὁμὰς 150 ἀνδρῶν ὠργανώθη καὶ ἐξωπλίσθη, καταστᾶσα ἑτοίμη νὰ ἀποδυθῇ εἰς ἔνοπλον ἀγῶνα ἐθνικῆς ἀντιστάσεως. Ἀκόμη καὶ ἐπὶ Ἰταλικῆς κατοχῆς, τμῆμα τῆς ὁμάδος ἐπετέθη παρὰ τὸ χωρίον ΧΑΛΑΡΑ ἐναντίον ὁμάδος Κομιτατζήδων πλαισιωμένης μὲ ἄνδρας τοῦ ΡΑΒΑΛΙ καὶ ἐπέτυχε νὰ ἀποτρέψῃ ἐπίταξιν ζώων καὶ μέσων διατροφῆς.

Δυστυχῶς ὅπως παντοῦ ἀλλοῦ, ἦλθε ὁ ΕΛΑΣ διὰ νὰ ἐξουδετερώσῃ τὴν ἐμφανισθεῖσαν εὐνοϊκὴν τροπὴν τῆς καταστάσεως.

Ἡ ἐπιτροπὴ ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ ἐζήτησεν ἐγκαίρως ἀπὸ τὴν Διοικοῦσαν Ἐπιτροπὴν τῆς ΠΑΟ τὴν ἔγκρισιν ἐγκαταστάσεως ἐπὶ ΒΙΤΣΙ καὶ ΣΙΝΙΑΤΣΙΚΟΥ ἐνόπλου τμήματος πρὶν ἢ ταῦτα καταληφθοῦν ὑπὸ τοῦ ΕΛΑΣ.

Εἰς τὴν ἔκθεσιν διετυποῦτο ἡ πεποίθησις ὅτι μὲ τὴν ἐμφάνισιν τῶν ἐθνικῶν τμημάτων, πολλοὶ τῶν ἀνδρῶν ἀκόμη καὶ τῶν στελεχῶν τοῦ ΕΛΑΣ, ἔχοντες διαγνώσει τοὺς πραγματικοὺς σκοποὺς τούτου καὶ ἀηδιάσαντα μὲ τὴν συνεργασίαν μετὰ τοῦ ΣΝΟΦ, θὰ προσεχώρουν ἀμέσως εἰς τὰς ὁμάδας τῆς ΠΑΟ. Ὑπῆρχαν καὶ συγκεκριμέναι προτάσεις περὶ τούτου. Δυστυχῶς ἡ ἀπάντησις ἦτο σαφῶς ἀρνητική·

Τὸ Κέντρον ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ ἠναγκάσθη νὰ ὑποκύψῃ εἰς τὴν ἀπαγορευτικὴν ἀπόφασιν μὲ πόνον ψυχῆς ὡς ἀναφέρει εἰς ἔκθεσίν του, διότι ὄχι μόνον διέβλεπε τὸ ἀπαραίτητον τοῦ ἀγῶνος ἀλλὰ καὶ τὰς εὐνοϊκὰς συνθήκας τῆς ἐξελίξεώς του. Ἡ Συμμαχία ΕΛΑΣ — ΣΛΑΒΙΣΜΟΥ, ὑπὸ τὴν νέαν ἡγεσίαν καὶ μορφὴν τοῦ ΤΙΤΟΙΣΜΟΥ,

καθίστατο όσημέραι περισσότερον έμφανής, καθώς καὶ ή προβολὴ ὡς κοινοῦ ἐχθροῦ τῆς ὑπὸ τὴν ὁδήγησιν τῆς ΠΑΟ ἀκραιφνοῦς πλευρᾶς τοῦ ἑλληνισμοῦ.

Ὑπὸ τὴν ἐπήρειαν τῆς ἐντυπώσεως ταύτης, ἡ μεγάλη ἀναλογία τῶν κατοίκων ἐξήτει τὴν ἔξοδον ἐνόπλων τμημάτων μὲ τὴν ὑπόσχεσιν θερμῆς ὑποστηρίξεως. Πρὸς τὴν λύσιν ταύτην ἀπέβλεπε καὶ μεγάλη ἀναλογία παραπλανημένων ὀπαδῶν τοῦ ΕΑΜ.

Ἐξ ἄλλου ἡ ἔγκαιρος ἐξασφάλισις τῶν ἀναφερθέντων ὀρεινῶν ὄγκων θὰ ἐπέτρεπε καὶ τὸν σύνδεσμον μετὰ τῶν τμημάτων τοῦ ΕΔΕΣ.

Ὁπωσδήποτε ἡ διαταγὴ ἐξετελέσθη καὶ μερικοὶ ἔνοπλοι ἐπορεύθησαν ἐν μέσῳ μυρίων κινδύνων πρὸς τὸ ΕΔΕΣ ἐνῷ ἡ περιοχὴ ἀφέθη ἐλευθέρα εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ συνασπισμοῦ ΕΛΑΣ—ΣΝΟΦ.

Οἱ παλαιοὶ Κομιτατικοί, ἐξωπλισμένοι ὑπὸ τοῦ ΡΑΒΑΛΙ, ἐγένοντο ἤδη ἐπίλεκτα τμήματα τοῦ ΣΝΟΦ. Ἡ δημιουργηθεῖσα περιοχὴ «ἐλεύθερης Ἑλλάδας» εὑρίσκετο ἐν τῇ πράξει ὑπὸ ΣΝΟΦΙΚΗΝ ἐπιρροήν. Κύριος ἐχθρὸς καὶ τώρα ὁ ἴδιος, ὅπως καὶ κατὰ τὴν περίοδον τῶν Ἰταλῶν καὶ τῶν Κομιτατζήδων, ἡ ΠΑΟ καὶ οἱ μὴ παραδιδόμενοι εἰς τὸν Σλαβοκομμουνισμὸν Ἕλληνες.

Ἡ Ἐπιτροπὴ τῆς ΠΑΟ πανταχόθεν βαλλομένη ἐνίσχυσε τὸν πολυμέτωπον ἀγῶνα. Εἰς τὰς διαφωτιστικὰς προκηρύξεις ἤδη παρουσίαζε τὴν νέαν μορφὴν τοῦ ἀπελευθερωτικοῦ ἀγῶνος, ὡς διεφαίνετο ἀπὸ τὴν συνεργασίαν καὶ τὸ περιεχόμενον τῶν συνθημάτων τοῦ ΕΛΑΣ—ΣΝΟΦ.

Πρέπει νὰ ὁμολογηθῇ ὅτι ἡ ἀνίερος συμμαχία ΕΛΑΣ—ΣΝΟΦ ἀντιμετώπισε καὶ σοβαρὰν ἐσωτερικὴν διαταραχήν. Πολλὰ στελέχη τοῦ ΕΛΑΣ εὑρεθέντα ἐκεῖ καὶ μὴ δυνάμενα ἤδη ἀκινδύνως ν' ἀπομακρυνθῶσι, ἐβοήθουν τὴν προσπάθειαν τῆς ΠΑΟ πρὸς ἐξασφάλισιν τοῦ ἐθνικόφρονος πληθυσμοῦ. Πολλαὶ ἀποφάσεις διώξεως ἔμενον ἀνεκτέλεστοι, διότι οἱ ὑπὸ προγραφὴν εἰδοποιοῦντο ἐγκαίρως καὶ κατώρθωνον νὰ διαφεύγουν πολλάκις, πάλιν διὰ βοηθείας ΕΛΜΙΚΩΝ παραγόντων. Ὁ διαβόητος ΤΖΗΜΑΣ ἢ ΣΑΜΑΡΙΝΙΩΤΗΣ σύνδεσμος ἤδη παρὰ τῷ ΤΙΤΩ, καταγόμενος ἐκ τῆς περιοχῆς, κατήγγειλε πολλάκις συμπατριώτας του στελέχη τοῦ ΕΑΜ, ὡς ὑπόπτους καταδόσεως.

Ἐπηκολούθησεν ἡ ραγδαία ἐξέλιξις τῶν γεγονότων, ἡ ἐπανάστασις τοῦ 28ου ΕΛΑΣΙΤΙΚΟΥ Συντάγματος, ἡ ἀποστασία τοῦ ΓΚΟΤΣΕΦ, τὸ Δεκεμβριανὸν κίνημα καὶ ἐν συνεχείᾳ μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν ἡ προέλασις τῶν ἐθνικῶν τμημάτων Ἐθνοφυλακῆς. Οἱ ὑπὸ διπλῆν μορφὴν Βουλγαρίσαντες ἀπεχώρησαν πρὸς τὸ νέον δημιούργημα τοῦ ΤΙΤΟ, τὴν Ὁμόσπονδον Λαϊκὴν Δημοκρατίαν τῶν ΣΚΟΠΙΩΝ.

Ὁ ἀλλόκοτος χειρισμὸς τῆς Βρεττανικῆς διπλωματίας ἐδημιούργησε καὶ ἄλλην Κομμουνιστικὴν περιοχὴν πρὸς δυσμάς, συνορεύουσαν μὲ τὴν τόσον ταλανισθεῖσαν ἀνέκαθεν ὡς προπύργιον τοῦ Ἑλληνισμοῦ Καστοριάν. Οἱ Κομμουνισταὶ Ἀλβανοὶ ἦλθον νὰ προστεθοῦν εἰς τὰ ἄλλα στίφη τῶν ἐπιδρομέων.

Ἀμέσως μετὰ τὴν ἐπέκτασίν του εἰς τὴν Βορ. Ἑλλάδα, τὸ ΕΑΜ—ΕΛΑΣ, ἐτέθη ἀντιμέτωπον τῆς ΠΑΟ. Ἠκολούθησε ὅπως παντοῦ ἀρχικῶς ὅτε ἀκόμη ἦτο ἀδύνατον, τὴν πολιτικὴν τῆς δῆθεν συνεργασίας καὶ συνδιαλλαγῆς. Ἐξεμεταλλεύετο τὴν δύναμιν καὶ τὰς ἐπιτυχίας τῆς ΠΑΟ καὶ ὡς δῆθεν συνεργαζόμενον μὲ ἐλαχίστην προσφοράν, διεκήρυξε κατόπιν ὅτι ἡ ἐπιτυχία ἦτο ἀποκλειστικῶς ἰδικάν του κατόρθωμα, ἐνῷ ἐκ παραλλήλου ἐπωφελεῖτο τῆς εὐκαιρίας τῶν φαινομενικῶς φιλικῶν σχέσεων, ἵνα αἰφνιδιαστικῶς καὶ δολίως ἐπιτεθῇ μὲ τὸ ἀδίστακτον δίλημμα «ἢ προσχωρεῖτε ἢ σᾶς διαλύωμε». Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἐπωφελήθη τῆς μεγάλης ἐπιτυχίας τῶν ὁμάδων τῆς

ΠΑΟ καὶ τῶν ἄλλων ἐθνικοφρόνων τμημάτων, κατὰ τῶν ΙΤΑΛΩΝ εἰς ΣΙΑΤΙΣΤΑΝ, ἵνα τὴν καταγράψῃ ὡς ἰδικόν του μέγα κατόρθωμα καὶ νὰ προβῇ ἐν συνεχείᾳ εἰς τὴν δολίαν κύκλωσιν καὶ τὴν διάλυσιν τῶν διεξαγαγόντων τὴν ἐπίθεσιν τμημάτων καὶ τὴν ὁμαδικὴν σφαγὴν τῶν ἀξιωματικῶν.

Ἐφ' ὅσον διὰ τῶν δολίων μεθόδων ἡ δύναμίς του καθίστατο ἰσχυροτέρα, τόσον αἱ διαθέσεις του ἀπέβαινον πλέον ἀπόλυτοι. Ἡ γραμμὴ τῆς ἀσυστόλου συκοφαντίας δὲν ἐγνώριζεν ὅρια. Καὶ ὅταν ἀκόμη μὲ τὴν ἐπέμβασιν τῶν συμμάχων ἀξιωματικῶν συνδέσμων ἠναγκάζετο νὰ ὑπογράφῃ σύμφωνα φιλίας καὶ συνεργασίας, ἡ τακτικὴ τῆς συκοφαντίας καὶ τῆς δολιότητος οὐδόλως μετεβάλλετο.

Ἀπειρία προκηρύξεων, ψιθύρων, ψευδῶν καταγγελιῶν περὶ δῆθεν συνεργασίας τῆς ΠΑΟ μὲ τοὺς κατακτητάς, ἐναντίον τῶν ἰδίων ἀρχηγῶν μὲ τοὺς ὁποίους εἶχε ὑπογράψει σύμφωνα φιλίας καὶ συνεργασίας. Ὑπάρχει εἰς τὸν φάκελλον ἀριθμὸς τοιαύτης μορφῆς προκηρύξεων εἰς τὰς ὁποίας εἶναι ἀσύλληπτον διὰ τὸν νοῦν τοῦ ἀνθρώπου τὸ ὕψος καὶ τὸ βάθος τῆς κακοηθείας.

Προϊόντος τοῦ χρόνου ἡ κατὰ τῆς ΠΑΟ καταφορὰ καὶ ποικιλόμορφος ἐπίθεσις, ἐπεξετείνετο ἐφ' ὅλων τῶν τομέων ἀκόμη καὶ ἐπὶ ἐκείνων ὅπου παρουσιάζετο μεγάλη εὐπάθεια διὰ τὸν Συμμαχικὸν ἀγῶνα.

Οὕτω εἰς τὰς ἀποστολὰς τῶν πληροφοριῶν, τῆς διαφυγῆς, τῶν δολιοφθορῶν, τῶν δικτύων ἐπικοινωνίας, παντοῦ ὅπου ἡ ΠΑΟ εἴτε ἐξ ἰδίων, εἴτε ὡς ἐντολοδόχος τοῦ Συμμαχικοῦ Στρατηγείου, προσεπάθει ν' ἀποδώσῃ, εὕρισκεν ὡς ἐμπόδιον τὴν παρεμβολὴν τοῦ ΕΑΜ—ΕΛΑΣ μὲ τοὺς πράκτοράς του.

Γενικὴ ἦτο ἡ πεποίθησις ὅτι πολλαὶ ἀποτυχίαι καὶ καταδόσεις εἰς τὸν τομέα τῶν ἀποστολῶν αὐτῶν τῆς ΠΑΟ, ὀφείλονται εἰς κατάδοσιν τοῦ ΕΑΜ πρὸς τοὺς κατακτητάς, κυρίως διὰ τῶν ὁμοφρόνων των διερμηνέων, οἱ ὁποῖοι εἶχον ἐν μεγάλῃ ἀναλογίᾳ δελεασθῆ μὲ τὴν ὑπόσχεσιν ὄχι μόνον τῆς πλήρους ἀφέσεως τῶν ἁμαρτιῶν, ἀλλὰ ἀκόμη καὶ τῆς ἀναγνωρίσεώς των ὡς ἀγωνιστῶν.

Ἀναφέρονται δύο συγκεκριμένα καὶ ἠλεγμένα παραδείγματα ἐπὶ τῶν περιπτώσεων αὐτῶν, ἐνῷ ὑπάρχει ἀπειρία ἄλλων πιθανῶν μέχρι βεβαιότητος, ἀλλὰ ὄχι πλήρως ἐξηκριβωμένων μέχρι τώρα.

Κατὰ τὴν διατύπωσιν τοῦ ἐνόπλου ἀγῶνος θὰ ἀναφερθῶσιν ἐξ ἄλλου καὶ ἄλλαι περιπτώσεις παρεμβολῆς τοῦ ΕΛΑΣ κατὰ τὴν κρίσιμον φάσιν τῆς μάχης μεταξὺ ΠΑΟ καὶ κατακτητῶν καὶ ἀπειρία ἄλλων ὅταν ἡ μάχη διεξήγετο μεταξὺ ΠΑΟ καὶ Βουλγάρων. Οὕτω:

— Τὴν ἡμέραν κατὰ τὴν ὁποίαν ἀνεκάλυπτον οἱ Γερμανοὶ τὸν ἀσύρματον τῆς ΠΥΛΑΙΑΣ, συνελάμβανον πολλοὺς ἐκ τῆς ὁμάδος τῶν χειριστῶν καὶ τῆς ἀσφαλείας καὶ ἀνεύρισκον τὸν κατάλογον τῶν μελῶν τῆς ὑπὸ Συμμαχικὸν πρὸς τούτοις ἔλεγχον ὀργανώσεως, ἐκυκλοφόρει ἐπειγόντως προκήρυξις τοῦ ΕΑΜ ἵνα καθησυχάσῃ τοὺς ὀπαδούς του ὅτι οἱ συλληφθέντες ἀνήκουν εἰς τὴν γνωστὴν ἀντιδραστικὴν ὀργάνωσιν ΠΑΟ καὶ οὐδεμίαν σχέσιν εἶχον μὲ τὸ ΕΑΜ. Ἡ προκήρυξις ἐξηκριβωμένως ἔφθασε εἰς χεῖρας στελεχῶν τοῦ ΕΑΜ τὴν 12ην μεσημβρινὴν ὥραν, ἐνῷ ἡ ἐπίθεσις κατὰ τοῦ Σταθμοῦ καὶ αἱ συλλήψεις ἐγένοντο κατὰ τὴν 14ην ὥραν. Ἐρωτᾶται ὅθεν, πῶς τὸ ΕΑΜ ἐγνώριζεν ἐνέργειαν μὴ ἐκδηλωθεῖσαν εἰσέτι;

— Εἰς τὴν ἄλλην περίπτωσιν, καθ' ἣν στιγμὴν σαμποτὲρ ἑτέρας συμμαχικῆς ὀργανώσεως διευθυνομένης ἐπίσης καὶ ἐπηνδρωμένης ὑπὸ τῆς ΠΑΟ, ἡτοιμάζετο νὰ τοποθετήσῃ τὰς εἰδικὰς ἐκρηκτικὰς νάρκας, τὰς γνωστὰς ὑπὸ τὸ ὄνομα «Χελῶναι» ἐπὶ τῶν πλευρῶν πλοίου ἐμ-

φόρτου μὲ Γερμανικὸν ὑλικὸν καὶ ἑτοίμου πρὸς ἀπόπλουν, ἕνας στενὸς συγγενὴς ἑνὸς ἐκ τῶν δυναμιτιστῶν, εἰσῆλθε δρομέως εἰς τὸν λιμένα, ἵνα ἀπαγάγῃ βιαίως τὸν συγγενῆ του εἰς τὸν ὁποῖον ἀνήγγειλε κατόπιν ὅτι οἱ Γερμανοὶ ἦσαν εἰδοποιημένοι καὶ εἶχον δημιουργήσει κλοιὸν ὅπως τοὺς συλλάβωσι κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς ναρκοθετήσεως.

Τὰ ὑπόλοιπα μέλη τῆς ὁμάδος ὑποπτευθέντα ἔσπευσαν ν' ἀπομακρυνθοῦν, ἐνῷ πράγματι μετ' ὀλίγον ἰσχυρὰ Γερμανικὴ περίπολος ἤρχισεν τὰς ἐρεύνας καὶ προέβη εἰς συλλήψεις ἐντελῶς ἀθώων ἐργατῶν καὶ ὑπαλλήλων.

Ὁ ὑποκύψας εἰς τὸ συγγενικὸν αἴσθημα ΕΑΜΙΤΗΣ, εὑρέθη ἀργότερον νεκρὸς δολοφονηθεὶς προφανῶς ὑπὸ τῆς ΟΠΛΑ διὰ τὴν συγγενικήν του ταύτην ἀδυναμίαν.

Ἡ δραστηριότης τῆς ΕΑΜΙΚΗΣ ἀντιδράσεως κατὰ τῶν ἐνεργειῶν τῆς ΠΑΟ ἔφθασε εἰς τὸν ὑπέρτατον βαθμὸν βραδύτερον ὅτε ἐνεφανίσθη τὸ φαινόμενον Γερμανῶν ἀξιωματικῶν διατεθειμένων νὰ συνεργασθοῦν μὲ Συμμαχικὰς ὀργανώσεις πρὸς ἀποτροπὴν τοῦ σχεδίου καταστροφῆς τοῦ λιμένος Θεσ)νίκης καὶ τῶν μεγάλων τεχνικῶν ἔργων, μὲ ἀντάλλαγμα τὴν ἀπόκρυψιν τῶν καταδοτῶν καὶ τὴν παράδοσίν των εἰς τὰς ἀναμενομένας Βρεττανικὰς δυνάμεις. Σχετικῶς ἀναφέρεται εἰς τὸ κεφάλαιον περὶ Γερμανίας.

Ἐν συνεχείᾳ σχεδὸν τῆς περιπτώσεως ταύτης, διεδραματίσθη τὸ ἑξῆς ἐπεισόδιον. Τὸ ἴδιον στέλεχος τῆς ὑπὸ Συμμαχικὸν ἔλεγχον ὑπηρεσίας, ἦλθε εἰς ἐπαφὴν μὲ μερικοὺς Βρεττανοὺς ἀξιωματικούς, ἀφιχθέντας κρυφίως εἰς Θεσ)νίκην, εἰς τοὺς ὁποίους ἀνέφερε θετικάς του πληροφορίας, περὶ ἐγκαταλείψεως ὑπὸ τῶν Γερμανῶν κάποιου πράκτορός των, μὲ ἀποστολὴν τὴν δημιουργίαν δικτύου πληροφοριῶν καὶ σαμποτάζ. Οἱ Βρεττανοὶ ἀξιωματικοὶ τὸν εἰδοποίησαν νὰ συναντηθοῦν ἵνα τοὺς ὑποδείξῃ τὸν ἐν λόγῳ κατάσκοπον καὶ προβοῦν εἰς τὴν απαγωγήν του. Ὁ πράκτωρ οὗτος τῶν Γερμανῶν διετήρει ἕνα κέντρον εἰς τὴν πλατεῖαν Ἁγίας Σοφίας Θεσ)νίκης. Ἐνῷ προσκληθεὶς μετέβαινε πρὸς συνάντησίν του μετὰ τῶν Βρεττανῶν ἐπεχειρήθη ἡ σύλληψίς του ὑπὸ ὀργάνων τῆς ΟΠΛΑ. Κατώρθωσε νὰ διαφύγῃ ἀλλὰ ἠναγκάσθη νὰ ἀποκρυβῇ. Εὐτυχῶς εἶχον δοθῆ ἀρκετὰ στοιχεῖα εἰς τοὺς Βρεττανούς, οἱ ὁποῖοι προέβησαν εἰς τὴν σύλληψιν καὶ ἀπαγωγὴν τοῦ πράκτορος καὶ μετὰ σχετικὴν ἀνάκρισιν ἀπεκαλύφθη πλῆρες δίκτυον τῶν ἀποχωρούντων Γερμανῶν εἰς Θεσ)νίκην καὶ Ἀθήνας.

Βεβαίως ἔναντι τῆς ΕΑΜΙΚΗΣ ταύτης ἀπειλῆς ἡ ΠΑΟ ἠναγκάσθη νὰ λάβῃ μέτρα ἀμύνης καὶ ἀσφαλείας. Οὐδέποτε ὅμως ἠθέλησε, οὐδέποτε ἐπέτρεψεν εἰς ἑαυτήν, νὰ σκεφθῇ ὅτι ἠδύνατο νὰ ἀκολουθήσῃ τὴν ΕΑΜΙΚΗΝ μέθοδον παρεμβάλλουσα ἐμπόδια εἰς τὰς κινήσεις τοῦ ΕΛΑΣ.

Κατὰ τὴν ἐξιστόρησιν τοῦ ἐνόπλου ἀγῶνος, θ' ἀναφερθῶσι περιπτώσεις σαφεῖς καὶ συγκεκριμέναι κατὰ τὰς ὁποίας σχετικαὶ προτάσεις τῶν Γερμανῶν ὑπὸ τοὺς πλέον εὐνοϊκοὺς ὅρους, τόσον ὑπὸ τῆς Διοικήσεως τῆς ΠΑΟ ὅσον καὶ τῶν ἀρχηγῶν τῶν ἐνόπλων τμημάτων της, ἀπερρίφθησαν διὰ τῆς πλέον ὑπερηφάνου Ἑλληνικῆς ἀπαντήσεως. «Ποτὲ οἱ Ἕλληνες μὲ τοὺς Καταχτητάς».

Ἀναφέρεται τέλος κατωτέρω ἐπίσης μία συγκεκριμένη περίπτωσις ἐνδεικτικὴ τῆς διαφορᾶς νοοτροπίας καὶ ἐνεργείας τῆς ΠΑΟ καὶ τοῦ ΕΑΜ.

Περὶ τὸ τέλος τῆς Γερμανικῆς κατοχῆς ἐτοποθετήθη ἐπὶ κεφαλῆς τῆς μονάδος ἐντοπισμοῦ τῶν συμμαχικῶν ἀσυρμάτων Γερμανὸς ἔφεδρος ἀξιωματικὸς στενώτατος συγγενὴς ἐξ ἀγχιστείας (ἀδελφὸς τῆς συζύγου του) κορυφαίου στελέχους τῆς ΠΑΟ καὶ διακεκριμένου Ἕλληνος ἐπιστήμονος. (Ἀργότερον Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου).

Ὁ Γερμανὸς ἀξιωματικὸς Ἀντιχιτλερικὸς καὶ Ἀντικομμουνιστὴς ὁ ἴδιος, πεπεισμένος ἤδη περὶ τῆς ἥττης τῆς Γερμανίας καὶ φοβούμενος τὴν Κομμουνιστικὴν ἐπικράτησιν ἐδέχθη νὰ εἰδοποιῇ τὴν ὀργάνωσιν ὁσάκις ἐνετοπίζετο ἕνας σταθμὸς ἀσυρμάτου ἵνα ἀλλάξῃ ἀμέσως θέσιν.

Ὡς μόνον ὅρον ἔθεσε νὰ μὴ εἰδοποιοῦνται ΕΑΜΙΚΟΙ σταθμοὶ οἱ ὁποῖοι ἐχρησιμοποιοῦντο σχεδὸν ἀποκλειστικῶς διὰ τὰς ἀνάγκας τῆς ὀργανώσεώς των καὶ ὄχι διὰ τὸ Συμμαχικὸν Στρατηγεῖον. Ὁ ὅρος ἐγένετο ἀποδεκτὸς λόγῳ σκοπιμότητος. Κάποτε ἐν τούτοις, εἷς ἐντοπισθεὶς σταθμὸς ἦτο ΕΑΜΙΚΟΣ. Ἀπεδείχθη ἀργότερον ὅτι ἐξυπηρέτει τὸ ἐν Θεσ)νίκῃ Κέντρον τοῦ ΕΑΜ καὶ εὑρίσκετο ὑπὸ τὸν ἔλεγχον κορυφαίου στελέχους του. Ἡ ὀργάνωσις οὐδόλως ἐταλαντεύθη διὰ τὴν τήρησιν τῆς συμφωνίας μετὰ τοῦ Γερμανοῦ Ἀξιωματικοῦ. Ἀμέσως εἰδοποίησε τὸ ΕΑΜ διὰ τὸν κίνδυνον καὶ τὴν ἄμεσον ἀνάγκην νὰ ἀποσύρῃ τὸν σταθμόν. Καὶ ὁ Σταθμὸς εἰδοποιήθη συναινοῦντος καὶ τοῦ Ἕλληνος μεσολαβητοῦ καθηγητοῦ. Τὸ ἐπὶ κεφαλῆς κορυφαῖον Κομμουνιστικὸν στέλεχος ἐσώθη, ἀλλὰ μετ' ὀλίγας ἡμέρας διέταξε τὴν σύλληψιν καὶ ἀπαγωγὴν εἰς ὁμηρείαν τοῦ σωτῆρος του Καθηγητοῦ.

Βεβαίως αἱ διὰ τῶν προκηρύξεων τῆς ΠΑΟ ἀπαντήσεις εἰς τὰς ἐνεργείας καὶ ἰδίᾳ τὴν συκοφαντικὴν δυσφήμισιν τοῦ ΕΑΜ—ΕΛΑΣ ἦσαν σκληραί. Ἀλλὰ σχεδὸν πάντοτε ὑπῆρχε διαχωρισμὸς μεταξὺ τῆς γενικῆς ἐννοίας τῆς ἐθνικῆς ἀντιστάσεως διὰ τὸ ΕΑΜ—ΕΛΑΣ καὶ τοῦ τμήματός του ἐξτρεμιστῶν — διεθνιστῶν ὡς ἐχαρακτηρίζοντο.

Ἐξ ἀντιθέτου αἱ δυσφημητικαὶ συκοφαντίαι τοῦ ΕΑΜ δὲν εἶχον ὅρια οὔτε παρεδέχοντο ἐξαιρέσεις. Διὰ τὸ ΕΑΜ ὁλόκληρος ἡ ΠΑΟ ἦτο προσκηνημένη καὶ ὄργανον τῶν καταχτητῶν, ἀπὸ τῶν Διοικητῶν της, μέχρι τῶν ἐνόπλων τμημάτων της, μέχρι τῶν ἐπανδρούντων τὰς συμμαχικὰς ὑπηρεσίας πρακτόρων καὶ ἐκτελεστῶν τῶν δολιοφθορῶν.

Καὶ ἐν τούτοις ὅπως ἀναφέρεται εἰς τὸ μέρος τοῦ ἐνόπλου ἀγῶνος, πολλάκις εἰς τὰς δυσκόλους στιγμάς, ὅταν ἡ θέσις τοῦ ΕΛΑΣ καθίστατο ἐπισφαλὴς καὶ ἐπικίνδυνος τότε «προεβάλλετο, ἡ ἀνάγκη συμφιλιώσεως διὰ τὸν ἀγῶνα τῆς ἀντιστάσεως καὶ ἐτείνετο ἡ χεὶρ πρὸς συνδιαλλαγὴν καὶ συνεργασίαν, ἀλλὰ τοῦτο μέχρις ὅτου παρέλθῃ ὁ κίνδυνος.

Εἰς τὴν ἐξιστόρησιν τοῦ ἐνόπλου ἀγῶνος θὰ παρουσιασθῶσι πολλαὶ περίεργοι τοιαῦται περιπτώσεις. Τὴν τελευταίαν στιγμὴν ἐνῷ ἐπέκειτο ἡ διάλυσις τοῦ ΕΛΑΣΙΤΙΚΟΥ τμήματος προεβάλλετο μία κάποια προηγηθεῖσα συμφωνία καὶ διετάσσετο ἡ διακοπὴ τῆς μάχης. Ἡ προβολὴ ἄλλοτε ἐγένετο ἀπ' εὐθείας ὑπὸ τῶν Βρεττανῶν Συνδέσμων, ἄλλοτε μέσῳ τῆς Διοικήσεως τῆς ΠΑΟ. Καὶ τὸ ΕΛΑΣΙΤΙΚΟ τμῆμα διέφευγε τὸν κίνδυνον τῆς διαλύσεως.

Πολλαὶ καὶ περίεργοι αἱ περιπτώσεις. Σημαντικὸς ὁ σχολιασμός. Διατί ἄραγε ἡ συμφωνία προεβάλλετο μονομερῶς μόνον ὑπὲρ τοῦ ΕΛΑΣ καὶ ποτὲ ὑπὲρ τῆς ΠΑΟ ὅταν τὰ τμήματά της ἐκινδύνευον καὶ διελύοντο; Ποίαν γενικὴν ἐντολὴν ἐξυπηρέτουν οἱ Ἄγγλοι Σύνδεσμοι μὲ τὴν συμπεριφοράν των αὐτήν; Τὸ ἐρωτηματικὸν μένει πρὸς περαιτέρω ἔρευναν καὶ συγκέντρωσιν στοιχείων.

Τὸ κεφάλαιον συνεχίζεται μὲ μίαν ἔκθεσιν τοῦ ἱστορικοῦ συναντήσεως μιᾶς τριμελοῦς ἐπιτροπῆς ἀξιωματικῶν τῶν δύο τῆς ΠΑΟ καὶ τοῦ τρίτου τῆς ΕΚΚΑ. Ἦτο ἡ δύσκολος περίοδος κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ ΠΑΟ μετὰ τὴν διάλυσιν τῶν ἐνόπλων τμημάτων της ὑπέκειτο εἰς τὴν γενικὴν ἐπίθεσιν ἀπὸ παντοῦ, ἀκόμη καὶ ἀπὸ τὴν ἐλαχίστην ἐκείνην μερίδα, ἡ ὁποία παρακούσασα τὴν ἐντολήν της, ἐδέχθη προσφορὰν τῶν γερμανῶν εἰς μικροποσότητας πυρομαχικῶν, ὡς εἰς ἄλλας σελίδας τοῦ παρόντος ἀναφέρεται.

Ὑπ' αὐτὰς τὰ συνθήκας τελοῦσα ἡ Ἡ-

γεσία τῆς ΠΑΟ, ἔκαμε καὶ μίαν ἀκόμη προσπάθειαν ἐπαναφορᾶς τῆς ἐθνικῆς συνοχῆς καὶ συνεργασίας μὲ τὸν ΕΛΑΣ, εἰς τὸν ἀντιστασιακὸν ἀγῶνα.

Ἀπεδέχθη μεσολάβησιν τοῦ εἰς τὸν ΕΛΑΣ ἐντεταγμένου μονίμου ὑπολ)γοῦ Κωνσταντάρα καὶ ἀπεφάσισε μίαν νέαν συζήτησιν ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς συνεργασίας μεταξὺ τῶν δύο Ὀργανώσεων εἰς τὸν στρατιωτικὸν τομέα.

Ἔθεσεν ὡς ὅρον ἡ ΠΑΟ ὅπως ὁ ΕΛΑΣ ἐκπροσωπηθῇ ὑπὸ ἀνωτέρου στελέχους τοῦ Κ.Κ.Ε.

Περὶ τὸ τέλος Ἰανουαρίου 1944, κατ' ἐντολὴν τῆς ΠΑΟ οἱ ἀξ)κοὶ Κρήτας καὶ Χατζηγεωργίου (ὁ δεύτερος ὡς ἐκπρόσωπος τῆς Ε.Κ.Κ.Α. Ψαροῦ) ὑπὸ τὸν ταγ)ρχην Φροντιστήν, συνηντήθησαν μὲ τὴν ἐαμικὴν ἀντιπροσωπείαν ἐν Θεσσαλονίκῃ εἰς οἰκίαν ἐαμίτου τῆς Ἁγ. Τριάδος. Τῆς ἀντιπροσωπείας τοῦ ΕΛΑΣ, ἡγεῖτο προσωπικῶς ὁ Μάρκος Βαφειάδης, ὁ μετέπειτα ἀρχιστράτηγος τοῦ συμμοριτοπολέμου, συμμετεῖχε δὲ εἰς αὐτὴν καὶ ὁ ἀξ)κὸς τοῦ ΕΛΑΣ Κωνσταντάρας·

Ὁ Βαφειάδης, μετὰ προκλητικὴν ἐπίδειξιν καὶ προσφορὰν ἀφθόνων σιγαρέττων α' ποιότητος, ποὺ ἐσπάνιζον τότε καὶ εἶχον γίνει ἀπρόσιτα διὰ τὰ βαλάντια τῶν ἀξιωματικῶν τῆς ΠΑΟ, εἰσῆλθεν εἰς τὸ ὑπὸ συζήτησιν θέμα. Ἐπεστράτευσεν ὅσην σοβαρότητα ἠδυνήθη καὶ προσεποιήθη τὸν εἰλικρινῆ ἄνθρωπον καὶ τὸν Ἕλληνα, πού... ἔπασχεν ἰδιαιτέρως διὰ τὰ δεινὰ τῆς Πατρίδος. Ἐν τούτοις, ἀμέσως περιῆλθεν εἰς κατάστασιν ἔξαλλον καὶ δὲν κατώρθωσεν οὔτε κἂν στοιχειώδη ψυχραιμίαν νὰ ἐπιδείξῃ. Μὲ καταφανὲς μῖσος, ἐστράφη ἰδίᾳ κατὰ τῶν ἀνωτέρων Ἑλλήνων ἀξ)κῶν καὶ δὴ κατὰ τῶν ἡγετικῶν στελεχῶν τῆς ΠΑΟ Ἀργυροπούλου καὶ Παπαθανασίου, εἰς τοὺς ὁποίους ἀπέδωσε κυρίως καὶ τὴν εὐθύνην τοῦ διχασμοῦ.

Μὲ ἰδιαιτέραν δριμύτητα κατεφέρθη κατὰ τῆς ΠΑΟ, διὰ τὴν ἐξόντωσιν τοῦ ΤΕΡΠΟΦΤΣΚΥ, μεγάλου ἀγωνιστοῦ τοῦ «ἀπελευθερωτικοῦ ἀγῶνα», ὡς τὸν ἐχαρακτήρισε. (Ποῖος ἦτο ὁ Τερπόφσκυ, ἀναφέρεται εἰς ἄλλας σελίδας μας).

Εἰς παρατήρησιν ὅτι ὁ Τερπόφσκυ ἦτο βούλγαρος, ὁ Βαφειάδης εὗρε τὴν εὐκαιρίαν νὰ τονίσῃ μὲ ὑψωμένην περισσότερον τὴν φωνήν του, ὅτι ὁ βουλγαρικὸς λαὸς εἶναι σύμμαχος καὶ φίλος, διότι κατὰ βάσιν εἶναι ἀντικαπιταλιστικὸς καὶ ἀντισωβινιστικός. Οἱ Ἄγγλοι εἶναι ἐχθροὶ τῆς Ἑλλάδος καὶ ὅλου τοῦ ἐργαζομένου κόσμου. Αἱ ἐκτελέσεις ποὺ ἔγιναν, ἦσαν ὀλίγαι ἔναντι τῶν ἐγκλημάτων τῆς ΠΑΟ καὶ τῶν ἐθνικοφρόνων!

Εἰς ποῖον καὶ πῶς ν' ἀπαντήσῃ κανείς...

Εἰς πρότασιν ἑνοποιήσεως τῶν ἀνταρτικῶν ὁμάδων ἡ Ἐπιτροπὴ τῆς ΠΑΟ ἀπεδέχθη τὴν ἑνοποίησιν, ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν ὅτι ταξιαρχίαι, συγκροτούμεναι ὑπὸ ἀνδρῶν τῆς ΠΑΟ, θὰ ἐξετέλουν μὲν τὰς ἐπιχειρησιακὰς διαταγὰς τοῦ Γενικοῦ Στρατηγείου τοῦ ΕΛΑΣ, φυσικὰ τὰς κατὰ τῶν κατακτητῶν στρεφομένας, θὰ παρέμενον ὅμως ἀνεξάρτητοι ὡς πρὸς τὸν τρόπον διοικήσεως. Ὁ Βαφειάδης ἀπερριφράστως ἀπέρριψε τὴν πρότασιν καὶ ἡ Ἐπιτροπὴ τῆς ΠΑΟ περιώρισε τὰς ἀξιώσεις της εἰς τὴν διοίκησιν ἀνεξαρτήτου τάγματος.

Οὔτε διμοιρίαν ἀνεξάρτητον, ἀπήντησεν εἰς ὀργίλον ὕφος ὁ Βαφειάδης.

Οἱ ἀξιωματικοὶ τῆς ΠΑΟ, ἀπεχώρησαν, καὶ ἡ συμφιλιωτικὴ προσπάθεια τῆς Ὀργανώσεως, διὰ μίαν ἀκόμη φορὰν ἀπέτυχε·

Τὴν ἄλλην ἡμέραν ὁ Κωνσταντάρας, κατάπληκτος καὶ αὐτὸς ἀπὸ τὴν στάσιν τοῦ Βαφειάδου, συναντήσας τὸν Ταγ)χην Φροντιστήν, προσεπάθησε νὰ δικαιολογήσῃ τ' ἀδικαιολόγητα, εἰπών, ὅτι ὁ Μάρκος, ἔτυχεν αὐτὴν τὴν φορὰν νὰ μὴ εἶναι εἰς τὴν φόρμαν του. Εἰς βιβλίον του ὁ Κωνσταντά-

ρας, κατ' ἄλλον τρόπον ἐκθέτει τὰ γεγονότα, παραποιῶν τὴν ἀλήθειαν. 'Αλλὰ καὶ αὐτός, δὲν ἀρνεῖται ὅτι οἱ ἀξ)κοὶ ἀντιπρόσωποι τῆς ΠΑΟ ἦσαν καλῆς πίστεως καὶ ὅτι ἡ ΠΑΟ γενικῶς, δὲν ἦτο ἀξία τοῦ συκοφαντικοῦ διασυρμοῦ.

Καὶ ὅμως ὁ διασυρμὸς συνεχίσθη καὶ συνεχίζεται, σύμφωνα μὲ τὸ ἀξίωμα «Συκοφάντει, συκοφάντει κάτι θὰ μείνῃ». Τὸ ἀποτέλεσμα εἶναι ὅτι ὑπάρχουν καὶ μὴ Κομμουνισταὶ οἱ ὁποῖοι ἐπηρεαζόμενοι ἀπὸ τὴν συκοφαντίαν ἀμφιβάλλουν διὰ τὴν ἄψογον στάσιν τῆς ΠΑΟ, ὡς καὶ κατωτέρω θ' ἀναφερθῇ.

Εἶναι χαρακτηριστικὸν ἐν τούτοις ὅτι δημοσιευθεῖσαι ἀπὸ Γερμανικῆς πλευρᾶς ἐκθέσεις καὶ συγγράμματα, οὐδέποτε ἔκαμαν οἱανδήποτε νῆξιν περὶ οἱασδήποτε συνεργασίας μὲ τὴν ΠΑΟ. Ὅλαι αἱ Γερμανικαὶ πηγαὶ τὴν παρουσιάζουν ὡς φανατικήν.

'Αντιθέτως διὰ νὰ γίνῃ ἐναργεστέρα ἡ εἰκὼν τοῦ ΕΛΑΣ ὅσον ἀφορᾷ τὴν Γενικὴν Πολιτικὴν — τὰς Διαθέσεις ἔναντι τῶν 'Εθνικοφρόνων 'Οργανώσεων — τὸν Τρόπον ἐνεργείας καὶ τέλος τὴν Προσφοράν του εἰς τὸν 'Απελευθερωτικὸν ἀγῶνα, ἀναφέρονται καὶ ἐνταῦθα ὡρισμέναι περικοπαὶ τῆς ἐκθέσεως 'Αργυροπούλου αἱ ὁποῖαι περιλαμβάνονται ὁλόκληροι εἰς τὸ τρίτον μέρος.

'Ο 'Αντ)ρχης 'Αργυρόπουλος, ἀξιωματικὸς τῆς 'Αμύνης ἀδιαλλάκτως δημοκρατικός, ἦτο στενῶς συνδεδεμένος μὲ πολλὰ ἀπὸ τὰ ἀνώτερα καὶ ἀνώτατα στελέχη τοῦ ΕΛΑΣ τῆς αὐτῆς προελεύσεως. Παρέμεινε ἐπὶ μακρὸν μαζί τους εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ Κοινοῦ Στρατηγείου, ἀλλὰ καὶ λόγῳ τοῦ προσωπικοῦ του συνδέσμου καὶ τῆς πανθομολογουμένης γεναιότητός του, περιήρχετο συχνὰ τὴν περιοχήν, ἵνα συναντήσῃ τοὺς γνωστοὺς καὶ φίλους του 'Ελασίτας 'Ηγέτας. Οὕτω, ὅσον ἀφορᾷ τὴν συμπεριφορὰν τοῦ ΕΛΑΣ ὁ 'Αργυρόπουλος γράφει:

— «'Εκ τῶν συνομιλιῶν τούτων ἀπεκόμισα τὸ συμπέρασμα ὅτι δὲν πρέπει νὰ περιμένωμεν τίποτα θετικὸν ἐκ μέρους τοῦ ΕΑΜ. Τοῦτο οὐδὲ ἀμυδρὰν ἔστω πρόθεσιν ἔχει νὰ συνεργασθῇ μαζί μας. Καὶ τὰ στελέχη του ἀκόμα καὶ οἱ ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ ΕΑΜ—ΕΛΑΣ ἀποτελοῦν συμμορίαν ψευστῶν, ἀπατεώνων καὶ συκοφαντῶν καὶ δὲν πρέπει νὰ χάνωμε περισσότερο τὸν καιρό μας μαζί τους».

— Ὅσον ἀφορᾷ τὴ συμπεριφορὰν τοῦ ΕΛΑΣ εἰς τὸν στρατιωτικὸν τομέα τῶν ἐπιχειρήσεων γράφει: «Εἴμεθα παρόντες ἐν μέσῳ τοῦ ΕΛΑΣ καθ' ὅλας τὰς φάσεις τῶν ἐκκαθαριστικῶν ἐπιχειρήσεων ποὺ ἔκαμαν οἱ Γερμανοὶ εἰς Θεσσαλίαν καὶ Στερεὰν καὶ παρακολουθήσαμε τὴν αἰσχρὰν διαγωγὴν τῆς ἀνωτέρας Διοικήσεως καὶ τῶν κατωτέρων κλιμακίων τοῦ ΕΛΑΣ. 'Ενῷ δὲν εἶχον τὴν πρόθεσιν οὔτε τὸ θάρρος ν' ἀντισταθοῦν παρέμειναν εἰς τὰ χωρία ἐγγὺς τῶν πεδιάδων ἀπειλοῦντες καὶ προκαλοῦντες τὸν κατακτητήν, αὐτοδιαφημιζόμενοι καὶ ποζάροντες ὡς μεγάλοι ἥρωες. Ὅταν ἐνεφανίζετο ὁ ἐχθρὸς ἐγκατέλειπον τὰ πάντα καὶ ἐτρέποντο εἰς φυγήν, ἀφήνοντας οὕτω ἐκτεθειμένα ἀδικαιολογήτως τὰ χωρία εἰς τὸ πῦρ καὶ τὸ σίδηρον τοῦ σκληροῦ κατακτητοῦ. Πολλαὶ δεκάδες χωρίων ἐκ τῶν μεγαλυτέρων καὶ ἀνθηροτέρων τῆς Θεσσαλίας καὶ Στερεᾶς κατεστράφησαν διὰ πυρός, μαζὺ μὲ τὶς πλούσιες ἐσοδεῖες των καὶ πολλαὶ ἑκατοντάδες πολιτῶν ἐφονεύθησαν».

— Ὅσον ἀφορᾷ τὸ φρόνημα τοῦ πληθυσμοῦ ἔναντι τοῦ ΕΑΜ εἰς τὴν 'Εαμοκρατουμένην περιοχήν· «.Ο πληθυσμὸς τῆς 'Εαμοκρατουμένης ὀρεινῆς 'Ελλάδος, εἶναι κατάκοπος, ἀγαναχτησμένος, μὲ ἔκδηλον δυσφορίαν διὰ τὴν κακομεταχείρισιν καὶ τὰς καταστροφὰς τῶν χωρίων του, ποὺ προεκάλεσε ἐκ τῆς κακῆς τακτικῆς του τὸ ΕΑΜ —ΕΛΑΣ. Εἰς πολλὰς περιπτώσεις ἄκουσα τὰς φράσεις «Νὰ φύγουν αὐτοὶ νὰ πᾶν στὰ σπίτια τους. Τί κάθονται ἐδῶ καὶ μᾶς απο-

μυζοῦν ἀφοῦ δὲν πολεμᾶν κατὰ τοῦ κατακτητοῦ»;

— Τέλος ὅσον ἀφορᾷ τὴν θέσιν καὶ τὰ φρονήματα τοῦ Συντ)ρχου Μπακιρτζῆ «Βρέθηκα μὲ τὸν Μπακιρτζῆ ἐδῶ ἐπανειλημμένως καὶ συνεζήτησα μαζί του ἐπὶ μακρόν. Ἰδοὺ αἱ ἀντιλήψεις του ὅπως μοῦ τὰς ἐξέθεσε ἐν πλάτει. «Εἰς τὴν θέσιν τῶν πολιτικῶν σκοπῶν εἰς τὸν ἀγῶνα φρονεῖ ὅτι μόνον τὸ ΕΑΜ ἀκολουθεῖ ὀρθὸν δρόμον. Διότι κάνει ἀγῶνα πολιτικὸν διὰ τὸ μέλλον ἀπὸ τώρα μὲ τὸν ὁποῖον αὐτὸς συμφωνεῖ. Εἰς τὰς ἀντιρρήσεις μου ὅτι τὸ ΕΑΜ δὲν κάνει καθόλου ἀπελευθρωτικὸν ἀγῶνα, ἀπαντᾶ ὅτι δὲν γίνεται ἀλλοιῶς σήμερα. Μὲ τὸ ὅτι καταστρέφονται τὰ ἐθνικὰ συμφέροντα, ὅτι τείνομεν πρὸς ἀναρχίαν καὶ ἀδελφοκτονίαν μὲ τὴν στάσιν τοῦ ΕΑΜ, ἀπαντᾶ ὅτι φταῖνε οἱ ἄλλοι ποὺ δὲν συμφωνοῦν εἰς τὴν συνταύτησιν ἀπελευθερωτικοῦ καὶ πολιτικοῦ ἀγῶνος. Διακηρύσσει ἀναφανδὸν ὅτι ὅλοι οἱ ἄλλοι ἔχουν περάσει εἰς τὴν ἀντίδρασιν πλὴν τοῦ ΕΑΜ. Τοῦ εἶπα ἐπανειλημμένως ὅτι μὲ τὸν ἐμφύλιον πόλεμον ποὺ κάνει τὸ ΕΑΜ, καταστρέφονται τὰ ἐθνικὰ συμφέροντα καὶ θὰ μᾶς φύγῃ ἡ μοναδικὴ εὐκαιρία ποὺ μᾶς παρουσιάζεται διὰ νὰ μεγαλώσουμε καὶ νὰ εὐημερήσωμε. Μοῦ ἀπαντᾶ σαφῶς ὅτι ἡ ἐπέκτασις δὲν συμφέρει εἰς τὴν Ἑλλάδα διότι αὐτὸ θὰ ἐμποδίσῃ τὴν συνεννόησιν τῶν Βαλκανικῶν λαῶν».

ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΗΓΕΙΟΥ ΜΕΣΗΣ ΑΝΑΤΟΛΗΣ

Ὁλόκληρος ἡ προοπτικὴ ἀναπτύξεως τῆς ἀντιστασιακῆς δραστηριότητος τῆς ΠΑΟ ἐστηρίζετο ὡς προανεφέρθη εἰς τὴν προϋπόθεσιν τῆς ἐπαφῆς, τῆς συνεργασίας ἀλλὰ καὶ τῆς βοηθείας καὶ ὑποστηρίξεως, ὑπὸ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως τοῦ Ἐξωτερικοῦ καὶ κυρίως τοῦ Στρατηγείου τῆς Μέσης Ἀνατολῆς. Χωρὶς καμμίαν ἐπιφύλαξιν καὶ χωρὶς κανέναν ὅρον, εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ἡ Τ.Β.Ε. καὶ ἐν συνεχείᾳ ἡ ΠΑΟ ἐτέθη εἰς τὴν διάθεσιν ἀμφοτέρων· Αἱ προκηρύξεις της, τὰ δελτία, ἡ προπαγάνδα ὅλαι της αἱ ἐνέργειαι εἰς ἕνα μοναδικὸν σκοπὸν ἀπέβλεπον. Προσφορὰ εἰς τὴν Συμμαχικὴν Νίκην.

Βέβαια συνυπῆρχον καὶ ἡ ἐπιδίωξις τῆς ἱκανοποιήσεως τῶν Ἑλληνικῶν ἀξιώσεων, ἤτοι Βόρειος Ἤπειρος - Δωδεκάνησα - Κύπρος - Στρατιωτικὴ βελτίωσις τῶν Βορ. συνόρων.

Ἡ ΠΑΟ ἦτο ἐν ἐπιγνώσει ὅτι ἡ ἔχουσα τὴν βαρύνουσαν γνώμην διὰ τὴν περιοχὴν τῆς Μεσογείου καὶ τῆς Μέσης Ἀνατολῆς ἦτο ἡ Μεγάλη Βρεττανία καὶ αὐτὴν κυρίως ἐθεώρει Σύμμαχον δύναμιν. Ἄλλωστε πρὸς αὐτὴν ἐστρέφετο ἀπὸ μακραίωνα παράδοσιν, ἀκόμη καὶ ἀπὸ τὴν πρόσφατον πολεμικὴν συμπαράστασιν, ἡ ἐμπιστοσύνη καὶ ἡ συμπάθεια τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ.

Δὲν τὴν ἐχώριζεν ἐν τούτοις καὶ ἀπὸ τοὺς ἄλλους Συμμάχους. Αἱ περιπτώσεις Σοβιετικῶν Νικῶν εὕρισκον τὴν αὐτὴν πανηγυρικὴν διακήρυξιν εἰς τὰ δελτία καὶ τὰς προκηρύξεις.

Ἐξ ἄλλου ἐθεώρει ἡνωμένας ἐπὶ τῷ αὐτῷ τὸ Ἑλληνικὸν τρίπτυχον Βασιλέα - Κυβέρησιν - Ἐνόπλους Δυνάμεις καὶ παρέμεινεν ἀμέτοχος πρὸς τὴν ἀντιμαχίαν τῶν Ἑλληνικῶν Κομμάτων πρὸς τὸν Βασιλέα. Βεβαίως βραδύτερον ὅτε ἤρχισε νὰ διαφαίνεται ἡ ἀντιμαχία τῶν Μεγάλων Δυνάμεων μεταξύ των, καὶ τὸ Ἑλληνικὸν τρίπτυχον διεσπάσθη, ἡ θέσις τῆς ΠΑΟ εὑρίσκετο προφανῶς πρὸς τὴν πλευρὰν ἥτις ἦτο ἀντίθετος πρὸς τὴν Βουλγαρίαν καὶ τὸν Κομμουνισμόν. Ἐν τούτοις οὐδέποτε ἐξεδήλωσε σαφῆ ἀντίθεσιν καὶ πρὸς τὴν πλευρὰν ταύτην. Προσεπάθησε ἐξ ἀπαρχῆς νὰ λάβῃ ἐπαφὴν μὲ τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν καὶ

τὸ ΣΜΑ καὶ ἐβοήθησε δι' ὅλων τῶν μέσων τὴν διαφυγὴν τῶν Βρεττανῶν Στρατιωτῶν, οἵτινες ἀπεκόπησαν ἐν Ἑλλάδι, ἐνῷ ἔδειξε ταὐτοχρόνως καὶ ἀπόλυτον προθυμίαν νὰ ἐπανδρώσῃ καὶ ἐξυπηρετήσῃ τὰς ὠργανωμένας συμμαχικὰς ὑπηρεσίας εἰς τὴν κατεχομένην περιοχήν·

Ἐν τούτοις εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ἐφάνη ὅτι ἡ ἀνταπόκρισις δὲν ὑπῆρξεν ἀνάλογος. Ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις, προϊόντος μάλιστα τοῦ χρόνου περισσότερον, ἐδείκνυε προτίμησιν πρὸς τὴν φυγάδευσιν στρατιωτικῶν μὴ ἐν ἐνεργείᾳ, ἢ ὁπωσδήποτε γνωστῶν ὡς παλαιῶν δημοκρατικῶν φρονημάτων, ἐνῷ ἡ ἀντίστοιχος ὑπηρεσία τοῦ ΣΜΑ προσανατολίζετο πρὸς τὴν ἰδίαν κατεύθυνσιν ἢ καὶ ἀκόμη περισσότερον πρὸς τοὺς φερομένους ὡς φιλοεαμίζοντας. Τὸ πιθανώτερον εἶναι ὅτι ἡ πρωτοβουλία διὰ τὴν τοιαύτην προτίμησιν ἀνῆκε μᾶλλον εἰς τὰς Βρεττανικὰς ὑπηρεσίας Πληροφοριῶν.

Ἀσχέτως τῶν ἀνωτέρω καὶ ἐπαφὴ ἐλήφθη καὶ συνεργασία ἀνεπτύχθη καὶ ὑπὸ τὴν γενικὴν ἔννοιαν τῆς ὀργανώσεως ΠΑΟ, ἀλλὰ κυρίως καὶ ὑπὸ τὴν προσωπικὴν ἰδιότητα τῶν κυριωτέρων στελεχῶν ταύτης ὡς λεπτομερῶς ἀναφέρεται εἰς εἰδικὸν κεφάλαιον.

Μὲ τὴν προετοιμαζομένην ἀνάπτυξιν τοῦ ἐνόπλου ἀγῶνος, παρουσιάσθη νέα ἀνάγκη ἐπαφῆς συνεννοήσεως καὶ συνεργασίας μὲ τοὺς Βρεττανοὺς Συνδέσμους. Ἐπὶ κεφαλῆς τῶν συνδέσμων τούτων διὰ τὴν Μακεδονίαν ἦτο ὁ ἀντισυνταγματάρχης ΕΓΚΣ. Ἡ ὅλη πολιτική του ἦτο ἀντίστοιχος καὶ ἐνηρμονισμένη, ὡς ἦτο φυσικόν, μὲ τὴν τοιαύτην τοῦ ἑκάστοτε γενικοῦ Ἀρχηγοῦ τῶν Βρεττανῶν συνδέσμων δι' ὁλόκληρον τὴν χώραν.

Ἐφαίνοντο ὅτι ἐπεθύμουν τὴν ὑποστήριξιν τῶν ἐθνικῶν ὀργανώσεων, ἀλλὰ ἔθετον ὡς ἀπαραίτητον προϋπόθεσιν τὴν συνεργασίαν μὲ τὸν ΕΛΑΣ ὑπὸ οἱασδήποτε συνθήκας, ἔστω καὶ τῆς πλέον φανερᾶς κακοπιστίας τούτου. Πάντως προσωπικῶς διὰ τὸν ΕΓΚΣ ἦτο καταφανὴς ἡ προσπάθειά του πρὸς συνεργασίας ΠΑΟ—ΕΛΑΣ καὶ αἱ ἐνέργειαί του διὰ τὴν ἀναγνώρισιν καὶ ἐφοδιασμὸν τῶν ἐνόπλων τμημάτων τῆς πρώτης ὑπὸ τὸ ὄνομα Ε.Σ. (Ἑλληνικὸς Στρατός). Ἀλλὰ ἦτο ἐπίσης ἔκδηλος:

— Ἡ ἔλλειψις κάθε δυνάμεως ἀντιδράσεως κατὰ τῶν παρασπόνδων καὶ ὑπούλων ἐνεργειῶν τοῦ ΕΛΑΣ·
— Ἡ ἀπροθυμία νὰ καταλήξῃ εἰς ἀποφάσεις κυρώσεων κατὰ τῶν ἐνεργειῶν τούτου.
— Τέλος ἡ ἐσπευσμένη ἐνεργητικότητα προκειμένου νὰ προλάβῃ κίνδυνον διαλύσεως τμήματος τοῦ ΕΛΑΣ ὑπὸ τῆς ΠΑΟ.

Ὅταν τμῆμα τῆς ΠΑΟ περιεκυκλοῦτο ὑπούλως ὑπὸ τοῦ ΕΛΑΣ, (πολλάκις μάλιστα ἀμέσως μετὰ τὴν ὑπογραφὴν πρωτοκόλλου συνεργασίας) καὶ ἐδέχετο ἐπιθέσεις πρὸς διάλυσιν καὶ σφαγήν, ὁ Βρεττανὸς ἀξιωματικὸς Σύνδεσμος περιωρίζετο εἰς ἐλαφρὰς μεμψιμοιρίας ἐνῷ ἔκυπτε τελικῶς τὸν αὐχένα, βέβαια μὲ κάποιαν μελαγχολίαν καὶ φιλοσοφικὴν ἐγκαρτέρησιν, ἀρκούμενος νὰ δηλώσῃ ὅτι δυστυχῶς οὐδὲν δύναται νὰ πράξῃ, παρὰ τὴν προφανῆ ἀδικίαν. Μία νέα μορφὴ τῆς περιπτώσεως τοῦ Ποντίου Πιλάτου.

Ὁ ΕΓΚΣ καὶ οἱ ὑποτελεῖς του Βρεττανοὶ ἀξιωματικοί, οὐδέποτε ἐτόλμησαν νὰ ἐπιδιώξουν ἢ ἔστω καὶ νὰ ἀπειλήσουν διακοπὴν ἐφοδιασμοῦ τοῦ ΕΛΑΣ, παρὰ τὴν παρ' αὐτοῦ κατάφορον παραβίασιν τῶν συμφωνιῶν, τὰς ὁποίας εἶχον ὑπογράψει ὡς τριτεγγυηταὶ καὶ οἱ ἴδιοι οἱ Βρεττανοί.

Χαρακτηριστικῶς ἀντίθετος παρουσιάζεται ἡ συμπεριφορὰ τῶν Βρεττανῶν Συνδέσμων ὅταν ἐκινδύνευε νὰ διαλυθῇ τμῆμα τοῦ ΕΛΑΣ. Ἡ ἐπέμβασις ἦτο κεραυνοβόλος, ἢ ἀπ' εὐθείας ὑπὸ τῶν ἰδίων, ἢ δι' ἐπι-

κλήσεως τῆς ἀμέσου ἐπεμβάσεως τῆς Διοικήσεως τῆς ΠΑΟ.

Ἡ ΠΑΟ οὐδέποτε ἐζήτησε χρυσὰς λίρας παρὰ τῶν Βρεττανῶν. Ἐζήτει ἀποκλειστικῶς πολεμικὰ ἐφόδια πρόθυμος νὰ ὑπακούσῃ εἰς πᾶσαν ἐντολὴν τοῦ ΣΜΑ. Ὑπὸ διαφόρους προφάσεις παρὰ τὰς ὑπογραφομένας ἑκάστοτε συμφωνίας, δὲν ἔλαβε τὴν συμφωνηθεῖσαν βοήθειαν οὔτε κἂν μέρος ταύτης.

Οἱ Βρεττανοὶ ἐφαίνοντο φοβούμενοι καὶ κλειστοί, πολὺ περισσότερον ἔναντι τῶν ἐθνικοφρόνων ἀγωνιστῶν, παρὰ ἔναντι τῶν Κομμουνιστῶν.

Ἀπὸ τὸ Ἀρχεῖον ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΥ ἀναφέρονται αἱ κάτωθι περιπτώσεις:

— Τὸ Στρατηγεῖον Μέσης Ἀνατολῆς εἶχε ζητήσει τὴν ἀνατίναξιν τῆς γεφύρας ΑΛΙΑΚΜΟΝΟΣ εἰς μίαν περίοδον. Τὸ Ἀρχηγεῖον τοῦ ΕΛΑΣ μὲ διαφόρους προφάσεις ἀνέβαλλε. Τότε ὁ ΕΓΚΣ εἰς ΕΛΑΦΙΝΑ ἀπετάθη εἰς τὸν ἐκεῖ εὑρισκόμενον ἀντιπρόσωπον τῆς ΠΑΟ ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΝ ὁ ὁποῖος ἐδέχθη ἀμέσως καὶ ἤρχισεν ἡ προπαρασκευὴ τῆς ἐπιχειρήσεως. Ὁ ΕΓΚΣ εἰς ἀνταπόδοσιν ἐτηλεγράφησε ζητῶν τὴν ἐπίσπευσιν τοῦ ἐφοδιασμοῦ τῆς ΠΑΟ. Πρὸ τῆς ἀπειλῆς τοῦ ἐφοδιασμοῦ, μὲ πρώτην ἔναρξιν τὸ Ἀρχηγεῖον ΠΙΕΡΙΑΣ — ΒΕΡΜΙΟΥ τὸ ὁποῖον ἐπρόκειτο νὰ ἐκτελέσῃ τὴν ἀνατίναξιν τῆς γεφύρας τοῦ ΑΛΙΑΚΜΟΝΟΣ, ἡ Διοίκησις τοῦ ΕΛΑΣ διέταξε τὴν ἄμεσον καὶ ὕπουλον ἐπίθεσιν κατὰ τῶν τμημάτων τοῦ Ἀρχηγείου ΠΙΕΡΙΩΝ — ΒΕΡΜΙΟΥ τῆς ΠΑΟ πρὸς διάλυσίν του πρὸ τοῦ ἐφοδιασμοῦ.

— Κατὰ τὴν ὑπογραφὴν τοῦ πρωτοκόλλου γενικῆς συμφωνίας εἰς ΠΕΡΤΟΥΛΙ τῆς ὑπογραφείσης ὑπὸ τοῦ ΕΝΤΥ, ὁ ΕΛΑΣ ἐπέμενεν ὅπως δοθῇ μηνιαία προθεσμία μέχρι τῆς ἐκτελέσεως τῶν συμφωνηθέντων, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἐπέτυχε παρὰ τὸ ὅτι ἦτο φανερὸς ὁ σκοπὸς δι' ὃν ἐζήτει τὴν ἀναβολήν, ἤτοι ἡ ἐπιδίωξις πρὸς διάλυσιν τῶν ἐθνικῶν ὁμάδων.

Ὁ ΕΓΚΣ κατὰ τὴν συζήτησιν εἰς μίαν στιγμὴν προέβη εἰς ἐξύμνησιν τῆς ΠΑΟ καὶ παρουσίασε τὰ τμήματα τοῦ Ε.Σ. ὡς ὑπόδειγμα πειθαρχικότητος καὶ ἀφοσιώσεως.

Τότε αἰφνιδίως ὁ Βελουχιώτης ἠγέρθη ὠρυόμενος ἵνα δηλώσῃ κατὰ τὸν ἰταμώτερον τρόπον ὅτι δὲν θὰ ἐπιτρέψῃ τὸν ἀνεφοδιασμὸν καὶ θὰ διαλύσῃ τὴν ΠΑΟ πρὸ τῆς λήξεως τῆς μηνιαίας προθεσμίας ὅπερ καὶ διέταξεν ἀμέσως. Ὁ Ταξίαρχος ΕΝΤΥ ἐφαίνετο ἐξωργισμένος ἐπίσης καὶ πρὸς στιγμὴν ἐφάνη ὅτι θὰ προέβαινε εἰς τὴν δήλωσιν περὶ εἰσηγήσεως διὰ τὴν ἄμεσον διακοπὴν ἐφοδιασμοῦ τοῦ ΕΛΑΣ. Ἐν τούτοις καὶ πάλιν, κατέπιε τὸν θυμόν του καὶ οὐδὲν ἐτόλμησεν.

Εἰς τὸ ἀρχεῖον τοῦ τότε Ἀντ)ρχου Ἀργυροπούλου, συνδέσμου ἀρχικῶς τῆς ΠΑΟ εἰς τὸ Κοινὸν Συμμαχικὸν Στρατηγεῖον, καὶ ἐν συνεχείᾳ ἀντιπροσώπου εἰς τὴν Κυβέρνησιν καὶ τὸ Σ.Μ.Α., ὑπάρχουσι πολλὰ μικρὰ σημειώματα μὲ πολὺ μικρὰ γράμματα καὶ συμβατικὰς φράσεις διὰ νὰ δύνανται ν' ἀποκρυβοῦν, εἰς τὰ ὁποῖα διαφαίνεται ἡ ὅλη ἀλλοπρόσαλλος πολιτικὴ τῶν Βρεττανῶν. Μερικὰ τῶν σημειωμάτων τούτων, ἀναπτυχθέντα καὶ δακτυλογραφηθέντα βραδύτερον, περιλαμβάνονται εἰς τὸ τρίτον μέρος τοῦ παρόντος.

Τὸ κύριον ἢ μᾶλλον τὸ ἀποκλειστικὸν θέμα ἦτο ὁ ἐφοδιασμὸς τῶν ἀνταρτικῶν ὁμάδων τῆς ΠΑΟ τῶν ὑπὸ τὸν τίτλον Ε.Σ. δι' ὁπλισμοῦ καὶ πυρομαχικῶν. Ἡ προσφορὰ ἦτο αὐθόρμητος καὶ ἡ αἴτησις ἐπίμονος. Μὲ ὑπόσχεσιν καὶ προοπτικὴν μεγάλης ἀναπτύξεως, μὲ πλήρη ἀποδοχὴν τῆς γραμμῆς τοῦ Συμμαχικοῦ Στρατηγείου καὶ μὲ μόνον αἴτημα τὸν ἐξοπλισμόν. Καὶ ἐν τούτοις ἐπὶ μῆνας καὶ ἐπὶ ἔτη διετηρήθη αὐτὴ ἡ διελκυστίνδα μεταξὺ ὑποσχέσεων, συμφωνητικῶν

καὶ ἀναστολῶν, μέχρις ὅτου τέλος ἀφέθησαν τὰ ἐνεργοποιηθέντα τμήματα ἐντελῶς ἄοπλα εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ ΕΛΑΣ, ἵνα δολοφονηθοῦν οὕτω χιλιάδες ἀγωνιστῶν καὶ χιλιάδες ὀπαδοὶ τῆς 'Οργανώσεως.

Διὰ νὰ παρακολουθήσωμεν μόνον τὴν τελευταίαν, μετὰ τὴν ἄνοιξιν τοῦ 1943 φάσιν, αὕτη ἐξελίχθη ὡς ἑξῆς:

— 'Ο ΕΓΚΣ συγκαλεῖ σύσκεψιν εἰς Θεσ)κην καὶ προτείνει πρωτόκολλον συμφωνίας καὶ ἀναγνωρίσεως, τὸ ὁποῖον ἐγκρίνουν ἀμέσως οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν ἐθνικῶν ὀργανώσεων, ὅλοι ἀνώτεροι ἀξιωματικοί, ὑψηλῆς Γενικῆς καὶ Στρατιωτικῆς μορφώσεως, ἐνῷ ὁ ἀπόταχτος ὡς καταχραστὴς 'Επιλοχίας Διαμαντὴς ἀντιπρόσωπος τοῦ ΕΛΑΣ δηλοῖ ἁπλῶς ὅτι θὰ τὸ ὑποβάλῃ εἰς τοὺς προϊσταμένους του.

— 'Ο ΕΝΤΤ ὑπογράφει τὸ πρῶτον Συμφωνητικὸν περὶ ἐλευθέρας ἀναπτύξεως ἀνταρτικῶν ὁμάδων.

— 'Ο ΕΓΚΣ - Κίκιτσας καὶ Κλέος ὑπογράφουν συμφωνητικὸν συνεργασίας ΕΛΑΣ —ΠΑΟ.

— Προηγουμένως εἶχον ὑπογράψει, κατόπιν μεσολαβήσεως τοῦ ΙΝΤΕΡ ἀνάλογον συμφωνητικὸν ὁ Πλαπούτας τῆς ΠΑΟ καὶ Κατσώνης τοῦ ΕΛΑΣ.

— Ἔρχεται ἐγκεκριμένον τὸ συμφωνητικὸν ὑπὸ τῶν 'Ανωτάτων Διοικήσεων ΕΑΜ — ΠΑΟ — Συμμαχικοῦ Στρατηγείου.

— 'Ο ΕΓΚΣ παραγγέλλει ὅτι ἦρθε ἡ ἀναγνώρισις τῆς ΠΑΟ καὶ ὅτι δὲν ἐπιτρέπεται πλέον οὐδεμία ἀντιμαχία.

— 'Ο ΕΛΑΣ σχεδὸν ταὐτοχρόνως, παρὰ πᾶσαν συμφωνίαν, ἐπιτίθεται κατὰ τῶν τμημάτων τοῦ Ε.Σ. καὶ ἐξακολουθεῖ τὴν τακτικὴν τῶν συγκρούσεων.

— Εἰς αἴτησιν ἐπεμβάσεως τοῦ ΕΓΚΣ ὑπὸ τοῦ Λοχαγοῦ Συνδέσμου τῆς ΠΑΟ, οὗτος οὐδὲν πράττει ἀρκούμενος ἁπλῶς νὰ δηλώσῃ ὅτι δυστυχῶς οὐδὲν δύναται.

— Τὰ τμήματα τοῦ Ε.Σ. κατόπιν σφοδροτάτης ἐπιθέσεως τοῦ ΕΛΑΣ συμπτύσσονται καὶ ὁ ΕΛΑΣ τὰ συκοφαντεῖ ὅτι ἐτέθησαν ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς Χωροφυλακῆς, ἐμμέσως προστατευομένης ὑπὸ τῶν Γερμανῶν. 'Ο ΕΓΚΣ ἀνεξετάστως παραδέχεται τὴν συκοφαντίαν καὶ διατάσσει τὴν προσωρινὴν κατάθεσιν τοῦ ὁπλισμοῦ του μετὰ τόσων θυσιῶν προμηθευθέντος, ὑπὸ τῶν τμημάτων, Ε.Σ.

— 'Εκ γενομένης ἐμπεριστατωμένης ἐξετάσεως, ἀποδεικνύεται ἡ συκοφαντία τοῦ ΕΛΑΣ, ὁ ΕΓΚΣ ἀναγνωρίζει τὸ δίκαιον, ἀλλὰ ζητεῖ πρὸς ἀξιοπρεπῆ ἀποχώρησιν τοῦ ΕΛΑΣ κάποιαν κοινὴν δήλωσιν.

— Δίδεται καὶ ἡ κοινὴ δήλωσις καὶ τότε ὁ ΕΓΚΣ ὑποβάλλει ἀναφορὰν πλήρη ἐπαίνων διὰ τὸν Ε.Σ. καὶ ἐντόνων κακοχαρακτηρισμῶν διὰ τὸ ΕΑΜ—ΕΛΑΣ.

— Παρὰ ταῦτα αἱ δολοφονικαὶ ἐπιθέσεις τοῦ ΕΛΑΣ ἐξακολουθοῦν.

— Εἰδοποιεῖται ἐκ πολλῶν πηγῶν ἡ Κεντρικὴ Διοίκησις τῆς ΠΑΟ νὰ κινήσῃ διαδοχικῶς τὰ τμήματά της πρὸς Χαλκιδικὴν δι' ἀνεφοδιασμὸν ἐκ Μ. 'Ανατολῆς. Λαμβάνει σήματα ὅτι ἔφθασαν ἀξιωματικοὶ σύνδεσμοι, οἵτινες πρόκειται νὰ παρουσιασθοῦν πρὸς λῆψιν ὁδηγιῶν. Οὐδεὶς σύνδεσμος παρουσιάζεται καὶ οὐδὲν μέσον ἐφοδιασμοῦ καταφθάνει.

— Καθίσταται γνωστὸν ὅτι ὁ ἐφοδιασμὸς ἀναβάλλεται διότι ὁ ἀγὼν μεταξὺ ΕΛΑΣ — ΖΕΡΒΑ ἀπέδειξεν ὅτι οἱ Ἕλληνες χρησιμοποιοῦν τὸν ὁπλισμόν των πρὸς ἀμοιβαίαν ἐξουδετέρωσιν.

— Νέον σῆμα ὅτι τὸ Κάϊρον δὲν ἐλησμόνησε τὴν ΠΑΟ καὶ ὅτι ὁπωσδήποτε θὰ ἔλθῃ καὶ ὁ σύνδεσμος καὶ ὁ ἐφοδιασμός.

Οὐδὲν γίνεται. Οἱ 'Ελασῖται μετακινηθέντες ὁμαδικῶς, ἐπιτίθενται κατὰ τῶν πρώτων ἀφιχθέντων εἰς Χαλκιδικὴν τμημάτων τοῦ Ε.Σ. ἐκ τῶν ἀρχηγείων Πιερίων καὶ Βερμίου καὶ ὑπὸ τὴν πίεσιν τῶν νέων ἐπιθέ-

σεων αἱ δυνάμεις τῆς ΠΑΟ ἀναγκάζονται νὰ μεταφερθοῦν εἰς Μέσην 'Ανατολὴν διὰ μέσων τὰ ὁποῖα ἐξησφάλισαν αἱ συμμαχικαὶ ὑπηρεσίαι, αἱ διευθυνόμεναι ἐν τούτοις ὑπὸ ἀξιωματικῶν τῆς ΠΑΟ, κατὰ τό πλεῖστον.

— Παρὰ ταῦτα αἱ ὑποσχέσεις μένουν καὶ ἐπαναλαμβάνονται καὶ οὕτω, ὑπὸ τὴν πίεσιν αὐτῶν κινοῦνται πρὸς τὴν Χαλκιδικὴν δι' ἀνεφοδιασμὸν καὶ τὰ τμήματα Κρουσίων, παρὰ τὰς ἀντιρρήσεις τῶν ἀρχηγῶν των. Καθ' ὁδὸν εὑρίσκονται ἐν συνεχεῖ μάχῃ μὲ τὰ τμήματα τοῦ ΕΛΑΣ εἰς τὰ ὁποῖα προσετέθησαν τώρα καὶ μονάδες τῶν Γερμανῶν. Αἱ ἐπιθέσεις ἀποκρούονται ἀλλὰ τὰ πυρομαχικὰ ἐξαντλοῦνται.

— Φθάνουν μέχρι τὸ ὄρος Χορτιάτη ὅπου δέχονται νέας ἐπιθέσεις, ἀλλὰ ματαίως ἀναμένουν τὴν ἄφιξιν ἐφοδίων. Ἔρχεται μόνον ἕνα ἄνευ πρωτοκόλλου ἡμιεπίσημον σῆμα ὅτι «Δὲν σᾶς δίνουμε ὅπλα διὰ νὰ φονεύεσθε μεταξύ σας».

— Τὰ τμήματα ἐπιστρέφουν εἰς τοὺς ἀρχικοὺς χώρους των, ἀποκρούουν ἐπανειλημμένας νέας ἐπιθέσεις Γερμανῶν - Βουλγάρων καὶ 'Ελασιτῶν, νικοῦν παντοῦ, ἀλλὰ νικῶνται ὄχι ὑπὸ τοῦ ἐχθροῦ ἀλλὰ ὑπὸ τῆς ἐλλείψεως τῶν μέσων πολέμου. Πυρομαχικὰ δὲν ὑπάρχουν πλέον.

— 'Αποφασίζεται ἡ αὐτοδιάλυσις, ἵνα ἀκολουθήσουν ὁμαδικαὶ σφαγαὶ τῶν ἀόπλων ἀγωνιστῶν, τῶν οἰκογενειῶν των καὶ τῶν ὁμοϊδεατῶν των ἐθνικοφρόνων ὀπαδῶν τῆς ΠΑΟ, ὑπὸ τοῦ ΕΑΜ—ΕΛΑΣ.

Αὐτὴ εἶναι ἡ συμπεριφορὰ τῶν Ἄγγλων, ἀπέναντι τῶν ἐθνικιστῶν Ἑλλήνων. τόσον πιστῶν συμμάχων καὶ ὀπαδῶν των.

'Εγεννήθη καὶ γεννᾶται βεβαίως τὸ ἐρώτημα διατί; Βέβαια οἱ Ἄγγλοι δὲν ἤθελον Κομμουνιστικὴν τὴν Ἑλλάδα, ἀλλὰ φαίνεται δὲν τὴν ἤθελον καὶ μὲ μεγάλα στοιχεῖα ἠθικῆς προβολῆς. Διατί;

Τὰ ἑξῆς συγκεκριμένα στοιχεῖα, περὶ τῶν σχέσεων ΠΑΟ καὶ Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως ὑπάρχουσι καὶ περιλαμβάνονται ἐν μέρει εἰς τοὺς φακέλλους.

— 'Αποστολὴ 5.000 χρυσῶν Λιρῶν μέσῳ τοῦ 'Εφέδρου 'Υπιλάρχου ΠΑΛΑΜΗΔΗ μὲ δύο ἔγγραφα ὁδηγιῶν περὶ τῶν ὁποίων ἀνεφέρθη ἤδη·

— Σήματα δι' ἀσυρμάτου, ἢ διαταγαὶ διὰ παρανόμου ταχυδρομείου, ἐπὶ διαφόρων θεμάτων γενικωτέρας ἢ τοπικῆς φύσεως συνήθως ὡς ἀπαντήσεις ἐπὶ τιθεμένων ἐρωτημάτων. Ἦσαν γενικῆς διατυπώσεως καὶ συνήθως δὲν ἔφερον ὑπογραφήν.

— Διαταγὴ περὶ διορισμοῦ τοῦ τότε Συνταγματάρχου ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ὡς Στρατιωτικοῦ Διοικητοῦ Θεσσαλονίκης.

Τὰ ἑξῆς ἐπίσης στοιχεῖα ἐπὶ τῶν σχέσεων μὲ τὸ Στρατηγεῖον Μέσης 'Ανατολῆς.

— Διάθεσις τριῶν συγκροτημάτων ἀσυρμάτου μὲ ἑλληνικὸν προσωπικὸν εἰς τὴν διάθεσιν τῆς ΠΑΟ διὰ τὸν ἔνοπλον ἀγῶνα ταύτης.

— 'Ανάθεσις ὀργανώσεως καὶ ἀσφαλείας ΚΛΑΔΟΥΠΟΛΕΩΣ Χαλκιδικῆς διὰ τὴν φυγάδευσιν τῶν ἀποκοπέντων Συμμάχων στρατιωτικῶν.

— Σύσκεψις ὑπὸ τὸν ΕΓΚΣ εἰς Θεσσαλονίκην καὶ καταρτισμὸς πρακτικοῦ διὰ τὴν συνεργασίαν ΕΛΑΣ—ΠΑΟ καὶ ἄλλων ἐθνικῶν ὀργανώσεων καὶ πρότασις ἐγκρίσεως ἐφοδιασμοῦ τῶν ἐνόπλων δυνάμεων τῆς ΠΑΟ.

— Ἔγκρισις τῆς προτάσεως τοῦ ΕΓΚΣ διὰ τὴν ἀναγνώρισιν καὶ τὸν ἐφοδιασμὸν τῆς ΠΑΟ, χωρὶς ὅμως νὰ φθάσῃ ποτὲ εἰς τὸ στάδιον τῆς ἐφαρμογῆς.

— Τὸ ἀναφερθὲν γενικὸν συμφωνητικὸν διὰ τὴν συνεργασίαν ΕΛΑΣ καὶ Ἐθνικῶν 'Οργανώσεων τὸ ὑπογραφὲν ὑπὸ τοῦ ΤΑΞΙΑΡΧΟΥ ΕΝΤΥ καὶ τοῦ ἀντιπροσώπου τοῦ ΕΛΑΣ.

— Εἰς τὴν ἀντιπροσώπευσιν τῶν ὀργανώσεων ἀντιστάσεως εἰς τὸ ἐν ΠΕΡΤΟΥ-

ΛΙ Συμμαχικὸν Στρατηγεῖον ἐκλήθη καὶ ἡ ΠΑΟ, ἀντιπροσωπευθεῖσα ἀρχικῶς ὑπὸ τοῦ Συνταγματάρχου ΜΟΥΣΤΕΡΑΚΗ καὶ ἀργότερον ὑπὸ τοῦ 'Αντισυνταγματάρχου ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΥ.

— Μετὰ τὴν διακοπὴν τοῦ ἐνόπλου ἀγῶνος παρεσχέθησαν τὰ μέσα διαπεραιώσεως τῶν εναπομεινάντων τμημάτων καθὼς καὶ μελῶν τῆς Διοικούσης ἐπιτροπῆς τῆς ΠΑΟ, εἰς Μέσην 'Ανατολήν.

— Τέλος ἐν σχετικῇ ἀναλογίᾳ ἡ στρατιωτικὴ διεύθυνσις καὶ σχεδὸν καθολικῶς ἡ ἐπάνδρωσις καὶ ἀσφάλεια τῶν Συμμαχικῶν 'Υπηρεσιῶν εἰς Βορ. 'Ελλάδα εἶχεν ἀνατεθῆ εἰς στελέχη καὶ μέλη τῆς ΠΑΟ μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ εἰς αὐτὸν τὸν 'Επιτελάρχην της. Οὕτω ἡ συνεργασία ΠΑΟ—ΣΜΑ ἐπὶ τῶν ἄλλων ἀποστολῶν ὑπῆρξε στενὴ καὶ πολύτροπος καὶ κατὰ ἐπίσημον ἀναγνώρισιν τῆς Διοικήσεως τῆς ΣΜΑ ἀπολύτως ἱκανοποιητική. Διὰ τὸν ἔνοπλον ἀγῶνα ἦτο φανερὸν ὅτι ἡ συνεργασία αὕτη δὲν ἦτο ἐπιθυμητὴ καὶ πρέπουσα. Μένει πάντοτε τὸ ἐρωτηματικὸν διατί; 'Επαναλαμβάνεται τὸ ἐρώτημα καὶ ἐκτίθενται συμπεράσματα εἰς τὸ ὑπὸ στοιχεῖον Η' Κεφάλαιον εἰς τὸ δεύτερον μέρος εἰς σελίδας ὑπὸ τὸν τίτλον ΕΞΑΠΑΤΗΣΙΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΩΝ ΥΠΟ ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΩΝ, ΠΙΘΑΝΑ ΑΙΤΙΑ ΜΗ ΕΦΟΔΙΑΣΜΟΥ ΤΗΣ ΠΑΟ.

ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕ ΤΑΣ ΑΛΛΑΣ ΕΘΝΙΚΑΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ

ΜΕ ΤΗΝ ΕΚΚΑ—ΨΑΡΡΟΥ

'Αδελφικαὶ σχέσεις καὶ σχεδὸν πλήρης συνταύτησις ἐπὶ ὅλων τῶν ἐπιπέδων, ἀπὸ τῆς ἀρχῆς εἰσέτι, ἀνεπτύχθησαν μετὰ τῆς ὀργανώσεως ταύτης. 'Η ὀλιγομελὴς ὁμὰς κυρίως ἐξ ἀξιωματικῶν, ἡ ὁποία ἀπετέλει τὴν εἰς Βορ. 'Ελλάδα ἐκπροσώπησιν τῆς ΕΚΚΑ, εἶχε πλήρη συνεργασίαν μετὰ τῆς Διοικήσεως καὶ τῶν διαφόρων ὀργάνων τῆς ΠΑΟ. 'Υπῆρχεν ἀκόμη καὶ ἀσύρματος ἐπικοινωνίας καὶ πολλάκις διεβιβάζοντο πληροφορίαι, τυχὸν ἐνδιαφέρουσαι τὴν περιοχὴν δραστηριότητος τοῦ 5/42 Συντάγματος Ψαρροῦ. Βεβαίως ὑπῆρξαν καὶ μερικαὶ περίοδοι δυσχεράνσεως τῶν σχέσεων ὅτε κυρίως ἡ ΕΚΚΑ συνεμάχει μετὰ τοῦ ΕΛΑΣ κατὰ τοῦ ΕΔΕΣ. 'Η Διοίκησις τῆς ΠΑΟ προσεπάθει τότε νὰ ἐξασκῇ κατευναστικὴν ἐπιρροήν, ἵνα ἀποκατασταθῶσι ἐκ νέου αἱ σχέσεις τῶν δύο ἐθνικῶν ὀργανώσεων.

Εἰς μίαν τῶν ἐκθέσεων 'Αργυροπούλου, ἀναφέρεται ὡς μεσολαβῆσαν περιστατικὸν ἀντιμαχίας μία πρόθεσις τοῦ Ψαρροῦ, νὰ συγχωνεύσῃ τὴν ΠΑΟ μὲ τὴν ΕΚΚΑ καὶ τὸν Ε.Σ. μὲ τὸ 5/42. Βεβαίως μία τοιαύτη πρόθεσις, καὶ μάλιστα μὲ ἔναρξιν ἐκτελέσεως, δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ γίνῃ ἀποδεκτή, δεδομένης τῆς μηδαμινῆς ἐπιρροῆς τῆς ὀργανώσεως ΕΚΚΑ εἰς τὴν Βορ. 'Ελλάδα, ὅπου τρεῖς μόνον ἀξιωματικοὶ ὑπῆρχον ὀπαδοί της. 'Ακόμη δὲ καὶ λόγῳ τῆς ἐντόνως διαφορετικῆς τοποθετήσεως τῆς ΠΑΟ ἐπὶ τῶν πολιτικῶν θεμάτων. 'Ενῷ δηλαδὴ ἡ ΠΑΟ εἶχε θέσει ὡς βασικὸν ὅρον τὴν ἀποχὴν ἀπὸ πάσης ἀναμίξεως εἰς τὴν πολιτικήν, ἡ ΕΚΚΑ ἀντιθέτως εἶχεν ὡρισμένην πολιτικὴν κατεύθυνσιν. Λόγῳ τῶν ἀνωτέρω διαφορῶν, ἐστάθη ἀδύνατος ἡ προσέγγισις ἀπόψεων.

Πάντως ἀσχέτως τῆς μικρᾶς ταύτης παρεμβολῆς δυσχερειῶν εἰς τὰς σχέσεις τῶν δύο ὀργανώσεων, ἥτις μάλιστα ἐν πολλοῖς δὲν ἐγένετο καὶ γνωστή, ὁ σύνδεσμος ἐξηκολούθησε καὶ ἐγκάρδιαι σχέσεις ἀπεκατεστάθησαν ἐν τέλει.

Μετὰ τὴν δολοφονίαν τοῦ Ψαρροῦ καὶ τὴν διάλυσιν τοῦ 5/42 ἡ ἐν Θεσ)νίκῃ ἀντιπροσωπευτικὴ ὁμὰς τῆς ΕΚΚΑ εἶχε ταυτισθῆ πλήρως μὲ τὴν ΠΑΟ.

ΜΕ ΤΟΝ ΕΔΕΣ

'Η ὀργάνωσις αὕτη ἀνεπτύχθη πολὺ

βραδύτερον ἀπὸ τὸ τέλος 1942 ἐν Μακεδονίᾳ.

Περιέργως αἱ σχέσεις τῶν δύο ὀργανώσεων ΠΑΟ—ΕΔΕΣ, χωρὶς βεβαίως νὰ λάβωσιν ἐχθρικὴν μορφήν, δὲν εἶχον ἐν τούτοις τὸν χαρακτῆρα ἐγκαρδιότητος ποὺ ὑπῆρχεν μὲ τὰς ἄλλας ἐθνικὰς ὀργανώσεις. Φαίνεται, ἐπειδὴ εἰς τὴν ΠΑΟ ὑπῆρχον πολλοὶ δημοκρατικοὶ στρατιωτικοὶ καὶ πολῖται, καὶ μάλιστα μεταξὺ τῶν κορυφαίων στελεχῶν ταύτης, τὸ ΕΔΕΣ ἐδυσανασχέτει καὶ ἐπεδίωκε τὴν ἀπόσπασιν τούτων πρὸς αὐτόν. Ἐν τούτοις εἰς τὰς κρισίμους στιγμὰς τῶν κινδύνων αἱ δύο ὀργανώσεις οὐδέποτε ἐδίστασαν νὰ μοιρασθῶσι τὸν κίνδυνον καὶ τὰς θυσίας προκειμένου νὰ βοηθήσῃ ἡ μία τὴν ἄλλην.

Ὅτε ὁ ΕΛΑΣ ἐγένετο ὁ μέγας κοινὸς κίνδυνος ὅλων τῶν μὴ Κομμουνιστῶν Ἑλλήνων, προεβλήθη αὐτομάτως ἡ ἀνάγκη στενωτέρας συνεργασίας μεταξὺ τῶν δύο ὀργανώσεων. Ἡ πρωτοβουλία εἶχεν ἀναληφθῆ ὅτε ἀκόμη ὁ Ἐπιτελάρχης Ἀργυρόπουλος εὑρίσκετο εἰς Θεσ)νίκην.

Ἐγένετο σχετικὴ κροῦσις πρὸς τὴν τριμελῆ ἐπιτροπὴν τοῦ ΕΔΕΣ ἐκ τοῦ Συν)ρχου π.δ. Παπαχριστοδούλου Ἀθ., Ἀντ)ρχου Σφέτσου Θωμᾶ καὶ τοῦ Δικηγόρου Μπακατσέλου.

Φαίνεται ὅτι περισσότερον πρόθυμος ἐφάνη ὁ Ἀντ)ρχης Σφέτσος τὸν ὁποῖον ὁ Ἀντ)ρχης Ἀργυρόπουλος συνήντησε κατόπιν καὶ εἰς τὸ Κοινὸν Συμμαχικὸν Στρατηγεῖον εἰς Περτούλι. Μέσῳ κυρίως τοῦ Ἀντ)ρχου Σφέτσου, ἀλλὰ καὶ τῶν λοιπῶν ἀντιπροσώπων τοῦ ΕΔΕΣ εἰς τὸ Κοινὸν Στρατηγεῖον, εἶχε ἐπέλθει πλήρης συνεννόησις μετὰ τοῦ Στρατηγοῦ ΖΕΡΒΑ ἐπὶ ἑνὸς εὐρέως σχεδίου στενωτάτης συνεργασίας ΕΔΕΣ—ΠΑΟ εἰς Μακεδονίαν, μέχρι τοῦ σημείου ὥστε ἡ ΠΑΟ ν' ἀναλάβῃ τὴν δημιουργίαν τμημάτων τοῦ ΕΔΕΣ ἐκ τῶν ἰδίων της ὁπαδῶν καὶ ἔτι πλέον νὰ διαθέσῃ τμήματα τοῦ Ε.Σ. ὡς πρώτους πυρῆνας ἀνταρτικῶν ὁμάδων τοῦ ΕΔΕΣ.

Ἀκόμη συνεφωνήθη καὶ ἡ προσωρινὴ οἰκονομικὴ ἐνίσχυσις λόγῳ τῆς ἀφαντάστου οἰκονομικῆς δυσπραγίας τῆς ΠΑΟ. Ὁ Ἀντ)ρχης Σφέτσος παρέλαβε τὸ συμφωνητικὸν συνεργασίας ΕΔΕΣ—ΠΑΟ, σχετικὴν ἐπιστολὴν τοῦ Ἀργυροπούλου, καὶ ἦτο ἕτοιμος νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς Θεσ)κην ἵνα μεταξὺ τῶν ἄλλων θέσῃ εἰς ἐφαρμογὴν καὶ τὴν ἔναρξιν τῆς συμφωνίας. Εἶχε γράψει ἐν τῷ μεταξὺ εἰς Θεσ)κην, ὅπως ἐνισχυθῇ οἰκονομικῶς ἡ ΠΑΟ διὰ χρημάτων 500 χρυσῶν λιρῶν, τὰς ὁποίας ὁ ἴδιος εἶχε λάβει ἀπὸ τὸν ΕΓΚΣ καὶ εἶχε ἀποστείλει εἰς τὴν ὑπόλοιπον ἐπιτροπὴν τῆς Θεσ)κης.

Τὴν παραμονὴν τῆς ἀναχωρήσεώς του, ὁ ΕΛΑΣ ἐπετέθη κατὰ τοῦ Ζέρβα καὶ ἔσπευσε νὰ συλλάβῃ τοὺς ἀντιπροσώπους του εἰς τὸ Κοινὸν Στρατηγεῖον μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ τὸν Σφέτσον. Κατέσχε τὰ ἀρχεῖα τοῦ ΕΔΕΣ καὶ κατὰ τὴν ἔρευναν, μεταξὺ τῶν ἄλλων ἀνεῦρε τὴν ἐπιστολὴν τοῦ Ἀργυροπούλου, καθὼς καὶ ὁλόκληρον τὸ ἀρχεῖον τῆς ΠΑΟ, τὸ ὁποῖον οὗτος δι' ἀσφάλειαν εἶχεν ἀφήσει εἰς τὰ γραφεῖα τοῦ ΕΔΕΣ.

Ὁ Ἀργυρόπουλος ἐφρόντισε νὰ εἰδοποιήσῃ τὴν Γεντρικὴν Ἐπιτροπὴν τῆς ΠΑΟ ἐν Θεσ)κῃ περὶ τῶν συμφωνηθέντων καὶ ἐπέμενε εἰς τὴν ἐφαρμογήν, ἐνῷ τὴν ἰδίαν ἐπιθυμίαν ἐξεδήλωσε καὶ ὁ Στρατηγὸς Ζέρβας.

Αἱ ἐπιστολαὶ τοῦ Ἀργυροπούλου δὲν ἔφθανον ποτὲ εἰς τὸν προορισμόν των, μέχρις ὅτου βραδύτερον ἐξευρέθη ἄλλος τρόπος ἀσφαλέστερος διαβιβάσεως τῆς ἀλληλογραφίας.

Ἐν τῷ μεταξὺ εἶχε ληφθῆ εἰς Θεσ)κην ἐπιστολὴ τοῦ Ὑπαρχηγοῦ τοῦ Ζέρβα Συνταγματάρχου Μαυρομάτη, ἡ ὁποία καθώριζε τὰς λεπτομερείας τοῦ συμφωνητικοῦ.

Ἡ Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ τῆς ΠΑΟ ἔσπευσε νὰ λάβῃ ἐπαφὴν μετὰ τῆς ἀντιστοί-

χου τοῦ ΕΔΕΣ, ἡ ὁποία ὅμως περιέργως δὲν ἐφάνη πρόθυμος. Φαίνεται ὅτι τὸ ΕΔΕΣ εὑρίσκετο ἐν ἀναμονῇ τῆς ἐξελίξεως τῆς δυσκόλου θέσεως τῆς ΠΑΟ διατηροῦσα τὴν ἐλπίδα ὅτι μετὰ τὴν πλήρη ἀδυναμίαν ταύτης, θὰ ἠδύνατο νὰ προσεταιρισθῇ τὰ τμήματά της, ἄνευ ὅρων καὶ περιορισμῶν.

Μετὰ τὴν διάλυσιν τῶν ἐνόπλων τμημάτων τῆς ΠΑΟ, ὁ ΕΔΕΣ πράγματι προσεπάθησε νὰ ἐξασκήσῃ ἐπιρροὴν ἐπὶ τῶν διαλυθέντων τμημάτων κενωθεισῶν περιοχῶν καὶ νὰ δημιουργήσῃ μικρὰς ὁμάδας μὲ ἰδικά του μέσα. Τὸ ἐπέτυχε μόνον ἐν μέρει καὶ μὲ μᾶλλον χαλαρὰν ἀντιστασιακὴν δραστηριότητα.

Ἐντελῶς ξέναι πρὸς τὴν κάποιαν οὕτω ψυχρότητα τῶν δύο ὀργανώσεων, ὑπῆρξαν αἱ δύο νεολαῖαι αἱ ὁποῖαι ὡς ἀνεφέρθη συνειργάζοντο στενώτατα ἐπὶ ὅλων τῶν ἐπιπέδων καὶ μὲ πρόθυμον συμμετοχὴν ἑκατέρωθεν ὅλων τῶν θυσιῶν καὶ τῶν κινδύνων.

ΜΕ ΤΗΝ ΠΕΚ

Ἀπόλυτος ταὐτότης προσπαθειῶν καὶ πλήρης συνεργασία καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς κατοχῆς, διετηρήθη μετὰ τῆς ὀργανώσεως ΠΕΚ. Τὸ ΠΑΤΡΙΩΤΙΚΟΝ ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΚΟΜΙΤΑΤΟΝ ἱδρύθη περὶ τὰ τέλη τοῦ 1942 καὶ διηυθύνετο ὑπὸ πολυμελοῦς Διοικούσης Ἐπιτροπῆς.

Ὁ στρατιωτικὸς τομεὺς τῆς Ὀργανώσεως ἐτέλει ὑπὸ τὴν εὐθύνην τοῦν Ἐφ. Ἀξιωματικοῦ Ἀηδονᾶ Ἀποστόλου.

Ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ 1943, ἐξέδωκε καὶ τὴν παράνομον ἐφημερίδα «ΕΛΕΥΘΕΡΟΙ ΣΚΛΑΒΟΙ» ἡ ὁποία ἐκυκλοφόρει μέχρι πέρατος τῆς κατοχῆς.

Καὶ μὲ τὴν πνευματικὴν καθοδήγησιν τοῦ Μητροπολίτου ΓΕΝΝΑΔΙΟΥ ἔχει τὸ ΠΕΚ ἀξιόλογον ἐθνικὴν δρᾶσιν.

ΜΕ ΟΜΑΔΑΣ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΦΩΣΤΕΡΙΔΗ.

Ὡς ἀνεφέρθη ἡ ὀργάνωσις ΠΑΟ εἰς τὴν Βουλγαροκρατουμένην Μακεδονίαν ἀπετέλεσεν ἕνα τῶν κυρίων πυρήνων τῆς ὀργανώσεως ταύτης. Βραδύτερον τμήματα τῆς ΠΑΟ μὲ πολλοὺς ἀξιωματικούς, ἐκινήθησαν τῇ πρωτοβουλίᾳ τοῦ Ταγ)ρχου ΜΥΛΛΕΡ πρὸς ἐνίσχυσιν καὶ στελέχωσιν τῶν ὁμάδων Φωστερίδη. Εἶχον κινηθῆ ἐκ παραλλήλου καὶ τμήματα τοῦ ΕΔΕΣ καὶ τῆς ΠΕΚ. Ἡ συνεργασία ὅλων ὑπῆρξεν πλήρης καὶ ὁ ἀγὼν ταὐτόσημος. Ἡ περίοδος ὅμως αὕτη τῆς δραστηριότητος ἀνάγεται εἰς τὴν ἱστορίαν τῶν ὁμάδων ἀντιστάσεως Ἀνατολικῆς Μακεδονίας. Θὰ ἀναφερθῇ σχετικῶς εἰς τὸ ΜΕΡΟΣ περὶ ΕΝΟΠΛΟΥ ΑΓΩΝΟΣ.

ΜΕ ΤΗΝ ΧΩΡΟΦΥΛΑΚΗΝ

Ὅπως εἰς ὅλην τὴν Χώραν, οὕτω καὶ εἰς τὴν περιοχὴν δράσεως τῆς ΠΑΟ, κατὰ τὴν κατοχικὴν περίοδον, οἱ ἄνδρες τῆς χωροφυλακῆς, παρέσχον πολύτιμον συνδρομήν, εἰς τὸν ἀντιστασιακὸν ἀγῶνα ὅλων τῶν ἐθνικῶν ὀργανώσεων.

Ὡς γνωστόν, ἡ Χωροφυλακὴ ὑπὸ τὴν αὐστηρὰν καὶ ἄγρυπνον παρακολούθησιν τῶν κατακτητῶν, συνέχισε τὴν ἄσκησιν τοῦ ἀστυνομικοῦ της ἔργου, σχεδὸν καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς ἐχθρικῆς κατοχῆς.

Μέχρι τοῦ 1940, ἡ Χωρ)κὴ εἶχε ζωὴν μεγαλυτέραν τοῦ ἑνὸς αἰῶνος. Κατὰ τὸν χρόνον αὐτόν, μὲ συχνὰς ἐναλλαγὰς τῆς ἀστυνομικῆς ῥάβδου καὶ τοῦ πολεμικοῦ ὅπλου, ἔλαβε μέρος εἰς ὅλους τοὺς ἐνόπλους ἀγῶνας τοῦ Ἔθνους.

Ὑπὸ τὸ πνεῦμα μιᾶς μακρᾶς πολεμικῆς παραδόσεως καὶ ὑπὸ τὴν στρατιωτικήν των στολὴν οἱ ἐπίλεκτοι ἄνδρες της, κατὰ τὴν κατοχικὴν περίοδον, διὰ τοὺς ὑποδούλους Ἕλληνας φαίνονται ὡς ἱερὰ λείψανα τοῦ διαλυθέντος Στρατοῦ των, τῶν παλαιῶν καὶ προσφάτων θριάμβων καὶ Ἐθνικοῦ μεγαλείου.

Ἡ, κατὰ τὰς ὑποδούλους ἐκείνας ἡμέ-

ρας, ὁμαδικὴ των ἐμφάνισις, δημιουργεῖ ζωογόνους ψευδαισθήσεις, προκαλεῖ ρίγη συγκινήσεων, ἀναπτερώνει ἐλπίδας καὶ προσδοκίας.

Ἀπὸ ὑπεύθυνον ἔκθεσιν τοῦ ἑ.ἀ. Συν)ρχου ΜΠΟΝΗ, Μακεδονομάχου, Νομάρχου Φλωρίνης κατὰ τὴν κατοχὴν καὶ στελέχους τῆς ΠΑΟ ἀντιγράφομεν:

«Τὸν Αὔγουστον τοῦ 1942 οἱ Βούλγαροι ἠθέλησαν νὰ τονώσουν τὴν ἀπόδοσιν τῆς ἐν Φλωρίνῃ ἀνθελληνικῆς προπαγάνδας των. Ὠργάνωσαν μίαν διαδρομὴν ὑπὸ τύπον ἐκπαιδευτικὸν ἐν Μακεδονίᾳ, μιᾶς ὁμάδος ἐπιτελικῶν ἀξιωματικῶν των, συνοδευομένην καὶ ἀπὸ ἕναν Ἀντισυνταγματάρχην Γερμανόν, ἐκπαιδευτὴν τῶν ἁρμάτων μάχης. Τὴν παρουσίαν τῆς ὁμάδος αὐτῆς τῶν Βουλγάρων Ἀξ)κῶν, συνοδευομένην ὑπὸ Βουλγαρικοῦ Στρατ. ἀποσπάσματος, ἐντὸς τεθωρακισμένων ὀχημάτων, μὲ προπομποὺς μοτοσυκλετιστὰς ὡπλισμένους μὲ αὐτόματ ὅπλα, ἐξεμεταλλεύθη ἡ ἐπιτόπιος Βουλγαρικὴ προπαγάνδα (κατόπιν ἐντολῆς βεβαίως τοῦ ἐν Θεσ)νίκῃ κέντρου αὐτῆς) καὶ ἤρχισε νὰ διαδίδῃ ὅτι ἡ κατάληψις τῆς περιοχῆς Φλωρίνης ἤρχισε νὰ πραγματοποιῆται.

Μόλις ὀλίγα λεπτὰ ἀπὸ τῆς ἀφίξεώς της, εἰδοποιήθη ἡ ἀστυνομία, διὰ τῶν Γερμανῶν, ἵνα μεριμνήσῃ διὰ τὴν τάξιν. Ἐφαντάζοντο οἱ Γερμανοί, ὅτι οἱ βουλγαρίζοντες θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ προβοῦν εἰς ἐκδηλώσεις.

Αἴφνης ἐνεθυμήθην τὴν ἑκατονταρχίαν τῆς Χωρ)κῆς. Ἀμέσως ἐκάλεσα τὸν εἰς τὴν πλατεῖαν εὑρισκόμενον Ὑπομοίραρχον τῆς Ἀσφαλείας καὶ τὸν ἠρώτησα, ἂν ἐγνώριζε ποῦ εὑρίσκετο ἐκείνην τὴν στιγμὴν ἡ ἑκατονταρχία. Εἰς ἀπάντησίν του ὅτι ἐγυμνάζετο εἰς τὸ Γυμναστήριον, ἔδωσα ἐντολὴν νὰ εἰδοποιηθῇ ἀμέσως, νὰ διακόψῃ τὰς ἀσκήσεις καὶ νὰ περάσῃ συντεταγμένη μὲ τὰ ὅπλα ἐπ' ὤμου ἀπὸ τὸ Γυμναστήριον πρὸς τὸν σταθμὸν καὶ διὰ τῆς ὁδοῦ Παύλου Μελᾶ, πρὸ τοῦ Γερμανικοῦ Φρουραρχείου, ᾄδουσα ἐθνικὰ ᾄσματα. Ἡ ἐντολή μου ἐξετελέσθη δι' ἀμέσου ἀποστολῆς ἑνὸς ἐνωμ)ρχου. Ἐν τῷ μεταξὺ κατέφθασεν ὁ Βούλγαρος Στρατηγὸς καὶ ἔδωσε τὸ σύνθημα τῆς ἀναχωρήσεως τῶν Βουλγάρων πρὸς Μοναστήρι. Παρέμεινα εἰς τὴν πλατεῖαν ἵνα προσωπικῶς ἀντιληφθῶ ποῖοι ἐκ τῶν κατοίκων θὰ παρουσιάζοντο κατὰ τὴν ἀναχώρησιν. Ἐκτὸς 20 - 25 κατοίκων ἐκ τῶν χωρίων, οὐδεὶς ἄλλος παρέστη.

Κατὰ τὴν ἐκκίνησιν οἱ Βούλγαροι ἀνέμενον ἐνθουσιασμόν, τοιοῦτος ὅμως δὲν ἐξεδηλώνετο, δι' αὐτὸ πρῶτοι οἱ ἀναχωροῦντες ἐφώναξαν Οὗρα - Οὗρα. Ἡ ἀπάντησις ἐδόθη ἀπὸ τοὺς ἀναμένοντας 20 - 25 δι' ἀραιῶν χειροκροτημάτων καὶ αὐτῶν ἄνευ οὐδενὸς ἐνθουσιασμοῦ.

Ἐν τῷ μεταξὺ ἡ ἑκατονταρχία εἶχεν ἑτοιμασθῆ καὶ κατήρχετο πρὸς τὸν Σιδ. Σταθμὸν ᾄδουσα ἐθνικὰ ᾄσματα καὶ εἰδικώτερα τὸ «τί ζητοῦν οἱ βούλγαροι εἰς τὴν Μακεδονίαν». Ὅταν ὁ λαὸς ἀντελήφθη τὴν ἑκατονταρχίαν παρελαύνουσαν μὲ τὸ τραγούδι «Τί ζητοῦν οἱ βούλγαροι κλπ.» ἐξεχύθη εἰς τοὺς δρόμους καὶ τὴν πλατεῖαν καὶ κατεχειροκρότει, ἐνῷ οἱ Γερμανοὶ βγῆκαν εἰς τὰ μπαλκόνια καὶ τὰ παράθυρα τῶν Γραφείων των καὶ ἐμειδίων.

Αὐτὴ ἦτο ἡ μία ἀπάντησις ποὺ ἐδόθη εἰς τὴν ἐπίδειξιν τῆς βουλγαρικῆς προπαγάνδας.

Ἐνῷ ἀκόμη εὑρισκόμην εἰς τὰ Γραφεῖα τῆς Ἑνώσεως Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν, ὅπου ἐν τῷ μεταξὺ εἶχον μεταβῆ, κατέφθασεν ὁ κ. Ἰωάννης Σαπουντζῆς χαρούμενος καὶ ἐνθουσιασμένος, ἐνῷ ἔλεγεν: Ἐχάσατε κ. Νομάρχα, τὸ τί ἔγινε ἔξω εἶναι ἄλλο πρᾶγμα. Πρώτην φορὰν βλέπω τὸν κόσμον νὰ χειροκροτῇ χωροφύλακας μὲ τέτοιον ἐνθουσιασμόν. «Μπράβο στὰ παιδιά». Ὁ κ. Σαπουντζῆς δὲν ἐγνώριζε τί εἶχε προηγηθῆ, ἔμεινε μὲ τὴν ἐντύπωσιν τοῦ ἐνθουσιασμοῦ

τῶν πολιτῶν, διὰ τὴν ἀνταπόδοσιν τῆς φιλοφροσύνης πρὸς τοὺς βουλγάρους διὰ τὴν ...εὐγενικὴν ἐπίσκεψίν των.

Ἡ τοιαύτη ψυχρολουσία τῶν βουλγάρων εἰς τὴν Φλώριναν, παρ' ὀλίγον νὰ προκαλέσῃ τιμωρίαν τοῦ Γερμανοῦ Φρουράρχου τῆς Φλωρίνης διότι δὲν ἐφρόντισεν ὥστε ἡ 'Αστυνομία νὰ μὴν τρομοκρατήσῃ τὸν κόσμον καὶ νὰ ἀπαγορεύσῃ εἰς αὐτὸν νὰ ἐκδηλώσῃ ἐλευθέρως τὰ ἁγνὰ βουλγαρικὰ αἰσθήματά του! Πάντως ὁ Φρούραρχος οὐδὲν ὑπέστη. Μετ' ὀλίγας ἡμέρας ὅμως μερικοὶ παραπλανηθέντες ἐπλήρωσαν τὴν ἀφέλειάν των μὲ ἀνάλογον τρόπον.

«Αὐτὰ γράφει εἰς τὴν ἔκθεσίν του ὁ Συν)ρχης ΜΠΟΝΗΣ καὶ ὡς γνωστὸν δὲν εἶναι ἡ μοναδικὴ περίπτωσις τοιούτων ἐκδηλώσεων τῆς Χωροφυλακῆς».

ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΧΩΡ)ΚΗΣ ΑΠΟΒΛΕΠΟΥΣΑΙ ΕΙΣ ΤΗΝ ΔΙΑΤΗΡΗΣΙΝ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΟΣ.

'Απὸ πολλὰς ἄλλας ἐκθέσεις ἐπιζησάντων τῆς ἐχθρικῆς κατοχῆς 'Αξ)κῶν τῆς χωρ)κῆς, προκύπτει, ὅτι, ὅλοι οἱ ἄνδρες τῆς χωρ)κῆς, μετὰ τὴν ὑποδούλωσιν τῆς Χώρας, ὄχι μόνον εἰς οὐδεμίαν δίωξιν προέβησαν κατὰ τῶν Ἑλλήνων κομμουνιστῶν, ἀλλὰ καὶ ἐπροστάτευσαν αὐτούς, πολλάκις, μάλιστα μὲ σοβαρὸν κίνδυνον καὶ τῆς ζωῆς των ἀκόμη.

Τὸ ἔτος 1942, ἐσημειώθησαν τὰ πρῶτα δολοφονικὰ κρούσματα τῶν κομμουνιστῶν κατ' ἀνδρῶν τῆς χωρ)κῆς καὶ ἐθνικοφρόνων Ἑλλήνων, ἀρνουμένων νὰ τεθῶσιν ὑπὸ κομμουνιστικὴν σημαίαν.

Ἡ τότε Κυβέρνησις Ράλλη, προβλέψασα, ὅπως φαίνεται τὰ μέλλοντα νὰ συμβῶσιν, ἀπηύθυνεν ἀπόρρητον διαταγὴν πρὸς ὅλας τὰς Ὑπηρεσίας Χωρ)κῆς καὶ διέταξε τὴν σύλληψιν ἁπάντων τῶν μικρῶν ἢ μεγάλων στελεχῶν τοῦ Κ.Κ.Ε. καὶ ἐκτόπισιν τούτων πρὸς ἐγκλεισμόν των εἰς στρατόπεδα. Φυσικά, ὅπως εἰς κάθε ἔγγρ[illegible]ν τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, εἰς τὴν περὶ οὗ ὁ λόγος διαταγὴν ἐμνημονεύετο ὅτι, διὰ τὰς συλλήψεις ἐνδιαφέρεται τὸ Γερμανικὸν Στρατηγεῖον. Ἡ μνεία Γερμανικοῦ ἐνδιαφέροντος, ὡς ἐκ συμφώνου, προὐκάλεσε τὴν ἀντίδρασιν ὅλων ἀνεξαιρέτως τῶν 'Αξ)κῶν Χωρ)κῆς.

'Επρυτάνευσεν ὁ συναισθηματισμὸς καὶ ἡ ἀπάντησις ὅλων τῶν διοικούντων βαθμοφόρων, ἀπὸ Ὑπαξ)κοῦ μέχρις 'Ανωτάτου βαθμοῦ, ἦτο σχεδὸν τυποποιημένη «Εἰς τὴν περιφέρειάν μου, δὲν ὑπάρχουν ἐπικίνδυνα ἢ δρῶντα μέλη τοῦ Κ.Κ.Ε.». Μάλιστα ὁ, κατὰ τὴν κατοχήν, διοικητὴς τῆς ἀντικομμουνιστικῆς κινήσεως Θεσ)νίκης, Ταγ)ρχης Κινινῆς, γνωστὸς ὡς πολέμιος τοῦ κομμουνισμοῦ μέχρι τοῦ θανάτου, ἐντὸς τοῦ ἐν Θεσ)νίκῃ κινηματογράφου «ΖΕΦΥΡΟΣ» κατέστρεψε διὰ πυρᾶς καὶ ὅλους τοὺς φακέλλους τοῦ ἀρχείου κομμουνιστῶν τῆς Ὑπηρεσίας του, ἐκ τῆς ἀντιλήψεως ὅτι δὲν ἔπρεπε νὰ παραδοθοῦν εἰς τοὺς Γερμανοὺς Ἕλληνες, οἱοιδήποτε καὶ ἂν ἦσαν. «Ἂν οἱ κομμουνισταὶ ἀτακτήσουν καὶ πάλιν, ἡμεῖς θὰ τοὺς ἀντιμετωπίσωμεν μὲ τὸν ἰδικόν μας ἑλληνικὸν τρόπον. Εἰς τοὺς Γερμανοὺς δὲν τοὺς παραδίδομεν». Αὐτὴν τὴν μεγαλειώδη καὶ ὑπερήφανον ἀπάντησιν, ἔδιδον τότε οἱ 'Αξιωματικοὶ τῆς Χωροφυλακῆς τῆς Μακεδονίας.

ΣΥΚΟΦΑΝΤΙΚΟΣ ΒΟΥΡΚΟΣ ΤΟΥ Κ.Κ.Ε. ΚΑΙ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΕΙΣ ΒΑΡΟΣ ΤΗΣ ΧΩΡΟΦΥΛΑΚΗΣ

Τοιαῦται ἐκδηλώσεις καὶ ἡ ἐν γένει συμπεριφορὰ τῶν ἀνδρῶν τῆς χωρ)κῆς ἐνδυναμώνει τοὺς φιλικοὺς δεσμοὺς μετὰ τῶν πολιτῶν. 'Ακριβῶς αὐτὴ ἡ πραγματικότης γιγαντώνει τὸ εἰς βάρος τῆς χωρ)κῆς μῖσος τῶν κομμουνιστῶν καὶ ἀρχίζει μία ἔντονος ἀντίδρασις ἐκ μέρους των. Ὅπου οἱ ἐαμο-

κομμουνισταὶ δὲν κατορθώνουν, διὰ τῶν ὅπλων ν' ἀπαλλαγοῦν ἀπὸ τὴν παρουσίαν τῆς χωρ)κῆς, χρησιμοποιεῖται ὑπ' αὐτῶν ἡ μέθοδος τῆς ἠθικῆς δολοφονίας. Ἐκμεταλλεύονται τὰς ἀναγκαίας ἐπαφὰς καὶ ὑποκριτικὰς φιλοφρονήσεις τῶν ἀνδρῶν τῆς χωροφυλακῆς πρὸς τοὺς Γερμανοὺς καὶ ἐπινοοῦν ὄργια συκοφαντίας.

Διὰ τῶν ἐντύπων των οἱ ἑαμοκομμουνισταί, διὰ ζώσης καὶ μὲ μεθόδους, κρᾶμα τρομοκρατίας καὶ σατανικότητος, ἐμφανίζουν τοὺς ἄνδρας τῆς χωρ)κῆς, ὡς συνειδητὰ ὄργανα τῶν κατακτητῶν, ὡς κοινοὺς προδότας τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ, μὲ πρόθεσιν νὰ τοὺς ἀποξενώσουν ἀπὸ αὐτὸν καὶ νὰ τοὺς θέσουν ὑπὸ τὴν ἰδικήν των προστατευτικὴν καὶ ἀσπίλωτον δῆθεν σημαίαν...

Ὀλίγον κατ' ὀλίγον, ἡ ἀνίερος προσπάθειά των ἐκαρποφόρησε. Μία μερὶς Ἑλλήνων, μικρὰ βεβαίως καὶ κυρίως νέοι ἀνώριμοι, ἢ πνευματικῶς ὑποανάπτυκτοι ἐνήλικες, ἀρχίζουν νὰ προβληματίζωνται.

Ἄλλη μερίς, σημαντικὴ αὐτή, τρομοκρατηθεῖσα, περιβάλλεται τὸν μανδύαν τῆς οὐδετερότητος καὶ μένει ἀπαθὴς θεατὴς πρὸ τῶν κομμουνιστικῶν ἀσχημιῶν. Ὁ καιροσκοπισμὸς καὶ ἡ συναίσθησις μειωμένης εὐθύνης ἐθνικῆς, δὲν σπανίζουν. Εἰς τὰς κομμουνιστικὰς χυδαιότητας, ἀντιδροῦν εὐθέως καὶ μὲ καταφανὲς πεῖσμα, οἱ πλέον ζωηροὶ ἐκ τῶν ἐνηλίκων ὀπαδῶν τῆς ΠΑΟ καὶ ἐν τῷ συνόλῳ των οἱ Νέοι, τόσον τῆς ΠΑΟ, ὅσον καὶ ἄλλων ἐθνικῶν ὀργανώσεων τῆς Μακεδονίας.

ΔΡΑΣΙΣ ΤΗΣ ΧΩΡ)ΚΗΣ ΕΙΣ ΤΗΝ Π.Α.Ο.

Διαρκῶς συκοφαντούμενοι, ὑβριζόμενοι, προπηλακιζόμενοι, λοιδωρούμενοι καὶ δολοφονούμενοι οἱ ἄνδρες τῆς Χωρ)κῆς, δὲν κάμπτονται. Δοκιμάζουν ἀδιαμαρτύρητα τὰ ἀμέτρητα ποτήρια δηλητηρίου ἀγνωμοσύνης καὶ σιωπηλοί, μὲ ἀπαράμιλλον πνεῦμα αὐτοθυσίας καὶ αὐταπαρνήσεως, δὲν ἐγκαταλείπουν τὸν ὑπὲρ τοῦ συνόλου ἀγῶνα των.

Εἰς τὴν Μακεδονίαν, παρακολουθοῦν μὲ ἰδιαίτερον ἐνδιαφέρον καὶ στοργὴν τὸν ἀγῶνα τῆς ΠΑΟ. Πολλοὶ ἐξ αὐτῶν, ὅταν καὶ ὅπου ἐκρίθη ἐθνωφελέστερον, ἐντάσσονται εἰς τὰ ἔνοπλα Σώματα τῆς ΠΑΟ καὶ στρέφονται ἐνόπλως κατὰ τῶν κατακτητῶν. Περὶ αὐτῶν εἰς ἄλλας σελίδας ἱστοροῦμεν τὴν δρᾶσιν των. Πολλοὶ ἐπίσης, ἐντάσσονται εἰς τὸν τομέα διεξαγωγῆς ἀγῶνος ἐσωτερικῆς ἀντιστάσεως τῆς ΠΑΟ καὶ μὲ ἄφθονον ἱδρῶτα καὶ αἷμα, γράφουν ἀξιολόγους σελίδας εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς Ἐθνικῆς ἀντιστάσεως.

Μὲ κύριον ἄξονα τὸν πανελληνίου φήμης Ὑπομ)ρχον ΜΟΥΣΧΟΥΝΤΗΝ ΝΙΚΟΛΑΟΝ, τὴν ΠΑΟ εἰς τὸν τομέα τῆς ἐσωτερικῆς ἀντιστάσεως ἐπλαισίωσαν πολλοί, ἰδίᾳ κατώτεροι Ἀξ)κοὶ τῆς Χωρ)κῆς καὶ πολλαὶ ἑκατοντάδες ὁπλιτῶν, μὲ ἐξαίρετον τόλμην καὶ εὐστροφίαν πνεύματος. Οἱ ἄνδρες οὗτοι, κινούμενοι μὲ ποιάν τινα ἄνεσιν μεταξὺ τῶν κατακτητῶν ὑπῆρξαν ἔμπειροι συλλέκται πολυτίμων πληροφοριῶν. Μὲ κίνδυνον νὰ ἀντιμετωπίσουν οἱ ἴδιοι τὰ Γερμανικὰ ἐκτελεστικὰ ἀποσπάσματα, ἀπέκρυψαν, ἐφωδίασαν μὲ πλαστὰς ταυτότητας καὶ ἐφυγάδευσαν εἰς ἀσφαλεῖς τόπους, κινδυνεύοντας καὶ καταδιωκομένους ὑπὸ τῶν κατακτητῶν. Μὲ τὸν ἴδιον κίνδυνον, ἀπεσιώπουν πράξεις στρεφομένας κατὰ τῶν κατακτητῶν καὶ ἔσωσαν ἀπὸ βεβαίαν θανατικὴν καταδίκην, ἑκατοντάδας Ἑλλήνων. Ἔφθασαν μέχρι τοῦ σημείου νὰ διευκολύνουν καὶ κλοπὰς ἀκόμη τροφίμων ἀπὸ Γερμανικὰς ἀποθήκας ὑπὸ γονέων, οἱ ὁποῖοι δὲν εἶχον οὐδεμίαν ἄλλην δυνατότητα νὰ σώσουν τὰ τέκνα των, ἀπὸ τὸν ἐξ ἀσιτίας θάνατον. Ἐπρογραμμάτισαν ὡς παγίαν προσπάθειάν των, τὴν ἐκ τοῦ ὑστερήματός των διάσωσιν Ἑλληνοπαίδων ἐξ ἀσιτίας. Ἀνελλειπῶς κα-

τὰ σύστημα ἐνήργουν οἱ ἴδιοι ἔρανον καί, κατὰ τὴν ἔκφρασιν ΜΟΥΣΧΟΥΝΤΗ ἔνοπλον ἐπαιτείαν μεταξὺ τῶν εὐπόρων, διὰ τὴν ἀνακούφισιν τῶν ἐνδεῶν. Χιλιάδες εἶναι οἱ ἐκ τῆς βουλγαροκρατουμένης ἰδίᾳ περιοχῆς πρόσφυγες, οἱ ὁποῖοι ἔτυχον ἀξιολόγου συνδρομῆς, ἐκ μέρους τῶν εἰς τὴν ΠΑΟ ἐντεταγμένων 'Αξ)κῶν τῆς Χωρ)κῆς.

ΓΕΩΡΓΙΟΠΟΥΛΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ
Συν)ρχης Χωροφυλακῆς ἐ.ἀ.

ΜΟΥΣΧΟΥΝΤΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ
'Υπομοίραρχος

Εἰς τὸ διασωθὲν ἀρχεῖον τοῦ στελέχους τῆς ΠΑΟ, μοιράρχου, κατὰ τὴν κατοχὴν καὶ βραδύτερον 'Αστυνομικοῦ Διευθυντοῦ Θεσ)νίκης, ΜΟΥΣΧΟΥΝΤΗ ΝΙΚΟΛΑΟΥ, ὑπάρχει τόμος ὁλόκληρος περιπτώσεων σωτηρίας Ἑλλήνων ἐκ βεβαίου θανάτου, ἀπὸ τὴν ἐξοντωτικὴν μανίαν τῶν καταχτητῶν, ἐν ἀρχῇ, καὶ κομμουνιστῶν τε βραδύτερον, ἐξ ἀσιτίας, ἀπὸ ἔλλειψιν ἰατροφαρ-

ΝΤΕΛΟΠΟΥΛΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ
τοῦ Μιχαὴλ
Ταξίαρχος Χωροφυλακῆς ἐ.ἀ.

μαχευτικῆς περιθάλψεως, στέγης, θερμάνσεως, ἐκ καταδόσεων προδοτῶν, καὶ ἀπὸ πολλοὺς ἄλλους λόγους.

Τηρουμένων τῶν ἀναλογιῶν, ἡ Χωροφυλακὴ Μακεδονίας, ἡ ὁποία συνειργάσθη μὲ τὴν ΠΑΟ εἰς τὸν κατὰ παντοίων ἐχθρῶν τῆς Πατρίδος ἀγῶνα της, ἔχει ἐντυπωσιακῶς ἐπιμήκη στήλην ὀνομάτων 'Αξ)κῶν καὶ ὁπλιτῶν της, διὰ τῶν ὁποίων κοσμοῦνται τὰ ἐθνικὰ τῆς 'Οργανώσεως θυσιαστήρια.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε΄

ΔΙΑΦΥΓΗ - ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ - ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΙ - ΔΟΛΙΟΦΘΟΡΑΙ

ΔΙΑΦΥΓΗ

Ἡ ἐξεύρεσις τρόπου διαφυγῆς πρὸς τὴν Μέσην Ἀνατολήν, προεβλήθη ἐκ τῶν πρώτων ἀναγκῶν, αἵτινες προέκυψαν ἀμέσως μετὰ τὴν ἐγκατάστασιν τῶν κατακτητῶν. Ἀπὸ τῆς πρώτης ἀκόμη συγκροτήσεως ἡ Υ.Β.Ε. ἐσκέφθη ν' ἀντιμετωπίσῃ τὸ θέμα μὲ ὅλην τὴν ἀπαιτουμένην σοβαρότητα καὶ μελέτην. Ἦτο προφανὲς ὅτι ἐχρειάζετο μία προσπέλασις διαφυγῆς κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον ἀσφαλοῦς διὰ τὴν ἔξοδον ἐκ τοῦ κατοχικοῦ κλοιοῦ:

— Οἱ ἄνδρες τῶν συμμαχικῶν δυνάμεων οἵτινες ἀπεκόπησαν μέν, ἀλλὰ διέφευγον τῆς αἰχμαλωσίας κρυπτόμενοι ὑπὸ Ἑλληνικῶν οἰκογενειῶν.

— Ἄλλοι τοιοῦτοι οἱ ὁποῖοι κατώρθωσαν νὰ δραπετεύσωσιν ἐκ τῶν στρατοπέδων συγκεντρώσεως κυρίως κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν μετακινήσεων. Ἡ μεγάλη πλειονότης τῶν φυγάδων τούτων ἦσαν Αὐστραλοί, Νεοζηλανδοὶ καὶ Βρεττανοί.

— Οἱ διωκόμενοι ὑπὸ τῶν κατακτητῶν διὰ τὴν ἐθνικήν των δραστηριότητα, ἢ καὶ ἀκόμη κατόπιν συκοφαντήσεως τῶν πρακτόρων τῶν διαφόρων ἀνθελληνικῶν προπαγανδῶν.

— Οἱ Ἕλληνες μαχηταί, κυρίως ἀξιωματικοί, οἱ ὁποῖοι ἐπεθύμουν νὰ διαφύγωσι εἰς Μέσην Ἀνατολὴν ἵνα συμμετάσχουν εἰς τὰς ἐκεῖ ὠργανουμένας Ἑλληνικὰς ἐνόπλους δυνάμεις.

— Ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι ἐκαλοῦντο ἐκεῖθεν ὡς εἰδικοί, ἀναγκαιοῦντες ἀπαραιτήτως εἰς τὴν ὀργάνωσιν ἢ ὡς ἐπιλεγμέναι προσωπικότητες.

— Βραδύτερον ἡ προσπέλασις ἐχρειάσθη κατὰ τὴν ἀντίστροφον ἔννοιαν. Ἤτοι, ἢ διὰ τὴν ἄφιξιν ἐκ Μέσης Ἀνατολῆς πρὸς ἱκανοποίησιν τῶν ἀναγκῶν τῆς ἀντιστάσεως ἢ τῶν ἐγκατασταθέντων συγκροτημάτων συμμαχικῶν ὑπηρεσιῶν εἰς τὴν κατεχομένην περιοχήν.

— Τέλος, ὅταν ὁ ἀνταγωνισμὸς μεταξὺ τῆς ΠΑΟ καὶ γενικώτερον τῆς ἐθνικῆς ἀντιστάσεως καὶ τοῦ ὑπὸ μάσκαν Κομμουνισμοῦ ἐνετάθη, παρέστη ἀνάγκη διαφυγῆς ἀτόμων ἢ ὁμάδων διωκομένων ὑπὸ τοῦ ΕΑΜ.

Ἡ ἐκτίμησις τῆς ὀργανώσεως ἐπέβαλλε ὡς προσφορωτέραν περιοχὴν διαφυγῆς τὴν ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΝ. Πράγματι αὕτη συνεδύαζε τὰ ἑξῆς μεγάλα προσόντα:

— Ἐκτεταμένας ἀκτὰς μὲ ἀπειρίαν ὁρμίσκων, ὅπερ καθίστα δυσχερεστάτην τὴν ἐπιτήρησιν τῶν κατακτητῶν.

— Πλουσίαν ὀρεινὴν βλάστησιν ἥτις προσεφέρετο διὰ τὴν ἀπόκρυψιν σημαντικῶν τμημάτων σχεδὸν μὲ πλήρη ἀσφάλειαν. Μόνον μία προδοσία ἠδύνατο νὰ ὁδηγήσῃ εἰς τὰ δασώδη κρησφύγετα.

— Τέλος πληθυσμὸν ἀμιγέστατα ἑλληνικὸν μὲ μεγάλην παράδοσιν ἐθνικῶν ἀγώνων κατὰ τὴν περίοδον τῆς Τουρκοκρατίας

καὶ ἀκόμη μὲ τὴν μεγίστην ἀναλογίαν ἀδιάφθορον ἀπὸ τὸ Κομμουνιστικὸν μίασμα.

Ὅπως συνήθως συνέβη καὶ διὰ τὰς ἄλλας ἀποστολάς, τὸ κοινὸν αἴσθημα εἶχε διαγνώσει τὰ προσόντα τῆς ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ καὶ εἶχον δημιουργηθῆ κατάλληλα κρησφύγετα μέσῳ τῶν ὁποίων ἤρχισε ἐντελῶς μὲ πρόχειρα μέσα ἡ διαφυγή. Ἡ ΠΑΟ μετὰ τὴν ἀπόφασιν τῆς ἀναμίξεώς της εἰς τὴν ἀποστολὴν ταύτην, καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐρεύνης καὶ τῆς ἐκτιμήσεώς της:

— Ἐπέλεξε τὴν καταλληλοτέραν τοποθεσίαν τῶν κρησφυγέτων. Αὕτη ἦτο ἡ δασώδης περιοχὴ μεταξὺ τῶν κοινοτήτων ΒΡΑΣΤΩΝ — ΟΡΜΗΛΙΑΣ καὶ ΜΕΤΑΓΓΙΣΤΟΥ.

— Ἐπεσήμανε τοὺς καταλληλοτέρους ὁρμίσκους προσορμήσεως τῶν πλωτῶν μέσων.

— Ἐπέλεξε τὰς καταλληλοτέρας κατευθύνσεις προσπελάσεων πρὸς τὸ κρησφύγετον καὶ ἐκ τούτου πρὸς τοὺς ὅρμους.

— Ὠργάνωσε μίαν πρόχειρον ἐγκατάστασιν ἐκ κλάδων εἰς τὸ ἐπιλεγὲν κρησφύγετον, τὸ ὁποῖον κατόπιν τούτου ἔλαβε τὴν προσωνυμίαν ΚΛΑΔΟΥΠΟΛΙΣ ὑπὸ τὴν ὁποίαν καὶ ἔμεινεν εἰς τὴν ἱστορίαν.

— Ἐγκατέστησε ἕνα μικρὸν ἔνοπλον τμῆμα ἐγγύς, ἀσφαλείας.

— Βραδύτερον προώθησε τὴν ἀσφάλειαν ἐπὶ εὐρυτέρου πεδίου μὲ ἰσχυροτέραν δύναμιν ὡς θ' ἀναφερθῇ εἰς τὸ οἰκεῖον κεφάλαιον.

Συντόμως ἐν τούτοις ἕνα συγκρότημα Βρεττανικῆς ὑπηρεσίας μετ' ἀσυρμάτου ἐγκατεστάθη εἰς τὴν περιοχὴν ἵνα ἐξασφαλισθῇ τηλεπικοινωνία μὲ τὴν Μέσην Ἀνατολήν. Τὸ συγκρότημα ἀρχικῶς ἦτο τὸ ὑπὸ τὸν Ὑπίλαρχον Στεφανίδην, ἀλλὰ σὺν τῷ χρόνῳ ἐγένετο ἐναλλαγή, καθὼς καὶ ἐνίσχυσις.

Ταχέως ἡ ΚΛΑΔΟΥΠΟΛΙΣ κατέστη τὸ ἐπίκεντρον ἐπικοινωνίας κατεχομένης Βορ. Ἑλλάδος - Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως Καΐρου καὶ Στρατηγείου Μέσης Ἀνατολῆς. Βραδύτερον ὑπὸ τὴν πίεσιν τῶν αὐξανομένων ἀναγκῶν ἐδημιουργήθησαν καὶ ἄλλαι προσπελάσεις πρὸς τοὺς ὅρμους τῆς φυγαδεύσεως. Γενικῶς ἡ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗ διετήρησε καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς κατοχῆς, σχεδὸν τὴν ἀποκλειστικότητα τῆς θαλασσίας ἑκατέρωθεν ἐπικοινωνίας.

Οἱ Γερμανοὶ ἐξετίμησαν τὴν σπουδαιότητα τῶν ἀκτῶν τῶν τριῶν Χερσονήσων καὶ ἐμελέτησαν τὴν ὀργάνωσιν τῆς ἐπακτίου ἀμύνης των. Ἐν τῇ ἐκτελέσει ἔργων ἐν τούτοις ἔδωσαν μεγάλην βαρύτητα εἰς τὰς ἀκτὰς τοῦ Στρυμονικοῦ κόλπου.

Μετὰ τὴν μείωσιν τῶν Γερμανικῶν Δυνάμεων κατοχῆς, ἡ Γερμανικὴ Διοίκησις ἐσκέφθη νὰ χρησιμοποιήσῃ τὰς ἀμάχους Βουλγαρικὰς Συμμαχικάς της δυνάμεις διὰ τὴν ἀσφάλειαν τῶν ἀμυντικῶν ἔργων τοῦ Στρυμονικοῦ κόλπου καὶ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ἀκτῶν τῆς ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ. Οἱ Βούλγαροι ἐδέχθησαν βεβαίως λίαν προθύμως τὴν ἀποστολὴν καὶ εἰσήλασαν εἰς τὴν περιοχὴν ταύτην. Αἱ βουλγαρικαὶ δυνάμεις κατοχῆς ξέναι πρὸς πᾶσαν ἐπαφὴν μετὰ τοῦ ἐντοπίου πληθυσμοῦ, οὐδεμίαν σχεδὸν ἠδυνήθησαν νὰ φέρωσι ἀντίδρασιν εἰς τὸ ρεῦμα τῆς ἐπικοινωνίας πλὴν τῆς περιπτώσεως τῆς διόδου τῶν μεγάλων ἐνόπλων τμημάτων τῆς ΠΑΟ, κατὰ τὴν διέλευσιν τῶν ὁποίων ἤνωσαν τὴν ἀντίδρασίν των μετὰ τῆς τοιαύτης τῶν Γερμανῶν καὶ τοῦ ΕΛΑΣ.

Πρέπει νὰ σημειωθῇ ὅτι ἡ ΠΑΟ εἶχεν ὀργανώσει εἰδικὸν φάκελλον μὲ ἀντίστοιχον χάρτην περιέχοντα:

— Τὴν σχεδίασιν τῶν ἀκτῶν ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ μετὰ περιγραφῆς τῆς διαμορφώσεως αὐτῶν, τῆς φύσεως τῶν ἐδαφικῶν διακυμάνσεων καὶ τοῦ τρόπου τῆς καλυτέρας χρησιμοποιήσεως εἰς περίπτωσιν ἀποβατικῶν ἐνεργειῶν.

— Ὁμοίως χάρτην τῶν ὅρμων προσεγ-

γίσεως πλοιαρίων καὶ ὑποβρυχίων καὶ τῶν ὁδῶν προσπελάσεως πρὸς τὰ κρησφύγετα καὶ κυρίως τὴν ΚΛΑΔΟΥΠΟΛΙΝ.

Πρέπει νὰ προστεθῇ ὅτι τὴν ἀρχικὴν σύλληψιν καὶ τὴν εὐθύνην τῆς πρώτης ὀργανώσεως τῶν κρησφυγέτων, τῶν ὁδῶν προσπελάσεως καὶ τῆς διαφυγῆς εἶχον ἀναλάβει ὡρισμένα ἄτομα σχεδὸν οἰκογενειακῶς, τὰ ὁποῖα βεβαίως καὶ ἀργότερον ἐχρησιμοποιήθησαν ὑπὸ τῆς ΠΑΟ καὶ τῶν Συμμαχικῶν Ὑπηρεσιῶν. Ταῦτα ἐπετύγχανον νὰ κινοῦνται μεταξὺ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ καὶ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ κυρίως μετὰ τὴν ἐπικράτησιν τοῦ ΕΑΜ μὲ τὸ νὰ ἐφευρίσκωσι ποικίλους τρόπους ἀποκρύψεως εἴτε τῶν μεταφερομένων ἐγγράφων εἴτε τῶν συνοδευομένων ἀτόμων.

Μία οἰκογένεια μὲ τὴν σημαντικωτέραν προσφορὰν ὑπῆρξεν ἡ τοῦ παλαιοῦ Μακεδονομάχου ΠΑΛΑΜΗΔΗ ὁ εἷς τῶν υἱῶν τοῦ ὁποίου ἔφεδρος Ὑπίλαρχος ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΠΑΛΑΜΗΔΗΣ ἀφοῦ διέφυγε εἰς Μέσην Ἀνατολήν, ἐπέστρεψε μετὰ συγκροτήματος ἀσυρμάτου καὶ μετέφερε 5.000 χρυσᾶς λίρας καὶ ὁδηγίας ὀργανώσεως τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως πρὸς τὴν ΠΑΟ.

ΠΑΛΑΜΗΔΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ
Ὑπίλαρχος
ἐκ Πολυγύρου Χαλκιδικῆς.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΑΛΑΜΗΔΗΣ
Δικηγόρος
ἐκ Πολυγύρου Χαλκιδικῆς

Οἱ ἀδελφοὶ ΙΩΑΝΝΗΣ καὶ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΠΑΛΑΜΗΔΗΣ προσέφεραν καὶ ἐν συνεχείᾳ μεγίστας ὑπηρεσίας εἰς τὸν ὅλον ἀγῶνα.

Ἡ οἰκογένεια ΠΑΛΑΜΗΔΗ ὑπεδέχθη καὶ τὸ συγκρότημα τοῦ Ἰλάρχου ΛΕΒΙΔΗ, τὸ ὁποῖον ἐτίθετο εἰς τὴν διάθεσιν τῆς ΠΑΟ καὶ συνετέλεσε εἰς τὴν λῆψιν τῆς ἐπαφῆς καὶ τὸν τρόπον τῆς ἐγκαταστάσεως τῆς ὀργανώσεως. Κατὰ σύμπτωσιν μέλος τῆς ἰδίας οἰκογενείας, ἐπληροφορήθη τὸ πρῶτον τὴν σύλληψιν τοῦ ΛΕΒΙΔΗ παρὰ τῶν Γερμανῶν καὶ ἔσπευσε νὰ διαβιβάσῃ τὴν πληροφορίαν εἰς τὰ ἁρμόδια ὄργανα τῆς ΠΑΟ. Δυστυχῶς παρὰ τὴν ἔγκαιρον ἐνημέρωσιν,

δὲν ἐλήφθησαν ὑπὸ τῆς ὀργανώσεως τὰ κατάλληλα μέτρα διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τῆς καταστάσεως, μὲ ἀποτέλεσμα τὴν γνωστὴν συμφοράν, ὡς θὰ ἀναφερθῇ καὶ εἰς τὸ οἰκεῖον κεφάλαιον.

Σημαντικὴν ἐπίσης δρᾶσιν εἰς τὴν Χαλκιδικὴν καὶ μὲ θύματα μέλη της ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τῆς Ἑλλάδος, ἔχει νὰ παρουσιάσῃ καὶ ἡ ἐκ Βραστῶν - Πολυγύρου, πράγματι πατριαρχικῶν ἀρχῶν, οἰκογένεια ΚΥΠΑΡΙΣΣΗ, ἐνταχθεῖσα εἰς τὴν ΠΑΟ ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τῆς κατοχῆς, ὅπως καὶ ἡ οἰκογένεια ΠΑΛΑΜΗΔΗ.

Μετὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν ἐνόπλων τμημάτων εἰς διαφόρους περιοχὰς διανοίγεται καὶ ἄλλος δρόμος διαφυγῆς κυρίως τῶν διωκομένων πρὸς τὰς περιοχὰς τὰς ἐλεγχομένας ὑπ' αὐτῶν.

Ταὐτοχρόνως ὅμως εἶχε ἤδη ἐντείνει τὴν ἐπέκτασιν καὶ τὴν ἀντίδρασίν του ὁ ΕΛΑΣ. Ἡ δυσχέρεια κινήσεως ἐκ τῆς ἀντιδράσεως τοῦ νέου ἐχθροῦ ἦτο ἀπείρως μεγαλυτέρα. Τὸ στενὸν δίκτυον πρακτόρων καὶ ἐνεδρῶν τοῦ ΕΛΑΣ καθίστα πᾶσαν κίνησιν πρὸς τὴν ἐλεγχομένην ὑπὸ τῶν τμημάτων τῆς ΠΑΟ περιοχὴν ἐξαιρετικῶς ἐπικίνδυνον. Παρίστατο ἀνάγκη συνδυάσεως ποικίλων τρόπων διελεύσεως ἵνα ὑπερπηδηθοῦν τὰ ἐμπόδια. Ὁσάκις τοῦτο δὲν ἐπετυγχάνετο καὶ οἱ κινούμενοι συνελαμβάνοντο ἡ μεταχείρισις ἦτο μία κλιμάκωσις πιέσεων καὶ ἀπειλῶν ἐν συνδυασμῷ μὲ παρεμφερῆ προσπάθειαν πλύσεως τοῦ ἐγκεφάλου ἵνα ἀντὶ τῆς ΠΑΟ παραμείνουν εἰς τὸν ΕΛΑΣ. Συνήθως παρίστατο ἀνάγκη κινήσεως συνδέσμων ἀξιωματικῶν τῆς ΠΑΟ ἵνα μέσῳ τῶν Βρεττανῶν συνδέσμων ἐπιτευχθῇ ἡ ἀπελευθέρωσις των. Βεβαίως βραδύτερον τὸ θέμα ἁπλοποιήθη. Πρὸ τῶν συλλαμβανομένων ἐτίθετο τὸ ἐρώτημα ὠμὰ «ἢ προσχωρεῖτε ἢ ἐκτελεῖσθε». Παρὰ τὰς δυσκολίας καὶ τοὺς κινδύνους ἐν τούτοις αἱ ὁδοὶ προσπελάσεως πρὸς τὴν πραγματικῶς ἐλευθέραν περιοχὴν τῶν τμημάτων τῆς ΠΑΟ, διετηρήθησαν κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον ἀνοικταί.

Τέλος ἄλλος τρόπος διαφυγῆς ὑπῆρξεν ἡ κίνησις διὰ τῶν σιδηροδρόμων. Μὲ πλαστὰς ταυτότητας εὐκόλως ἐκδιδομένας ὑπὸ τῶν ἀστυνομικῶν ἀρχῶν, μὲ κατάλληλον καθοδήγησιν εἰδικευθέντων μελῶν τῆς ὀργανώσεως σιδηροδρομικῶν ὑπαλλήλων, ἡ ὁδὸς αὕτη διαφυγῆς εἴτε πρὸς τὸ ἐξωτερικὸν τῆς κατεχομένης χώρας, εἴτε ἐν συνεχείᾳ πρὸς Μέσην Ἀνατολὴν ἢ τὰς περιοχὰς τὰς ἐλεγχομένας ὑπὸ ἄλλων ἐθνικῶν ὀργανώσεων καὶ κυρίως τὸ ΕΔΕΣ κατέστη συνήθης καὶ ἀρκετὰ ἀσφαλής. Κατὰ τὸ τέλος τῆς κατοχῆς ὅτε πλέον τὸ ἠθικὸν τῶν Γερμανῶν εἶχε πέσει καὶ πολλοὶ ἐφρόντιζον πῶς νὰ ἐξασφαλίσωσι κάποιο ἀπόθεμα χρυσοῦ πρὸ τῆς καταρρεύσεως, ἡ δωροδοκία τῶν ἐλεγχόντων Γερμανῶν ἦτο εὐχερὴς καὶ μόνος κίνδυνος προέκυπτε πάλιν ὁ ἐκ τῶν ἐνεδρευόντων πρακτόρων τοῦ ΕΑΜ.

Πάντως εἰς τὴν ἀποστολὴν ταύτην τῆς διαφυγῆς, καὶ τῆς ἐπικοινωνίας, ἡ ὀργάνωσις ἐπέτυχε παρὰ τὰς μεγίστας δυσχερείας νὰ διατηρήσῃ κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον ἀνοικτοὺς τοὺς δρόμους καὶ διὰ τοὺς διωκομένους καὶ διὰ τοὺς ἐπανερχομένους ἐκ Μέσης Ἀνατολῆς. Βεβαίως ἐὰν δὲν ὑπῆρχεν τὸ ΕΑΜ—ΕΛΑΣ ὅλα θὰ ἦσαν εὐκολώτερα καὶ ἀποδοτικώτερα.

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ

Τὸ μένος κατὰ τῶν κατακτητῶν καὶ τῶν Συμμάχων των καὶ ἡ ψυχολογικὴ ἀνάγκη τῆς κατὰ κάποιον τρόπον ἐξωτερικεύσεως καὶ ὑλοποιήσεως τοῦ μίσους, εὗρε διέξοδον μὲ τὴν προσπάθειαν τῶν ὑποδούλων νὰ παρακολουθῶσι καὶ νὰ κατασκοπεύωσι τὰς κινήσεις καὶ ἐνεργείας ὡς καὶ κάθε ἐκδήλωσιν ἡ ὁποία ἐξετιμᾶτο ὅτι ἦτο δυνατὸν μεταβιβαζομένη ὡς πληροφορία νὰ βοηθήσῃ τὸν Συμμαχικὸν ἀγῶνα.

Καὶ ὡς πρώτη ἐνέργεια κατασκοπείας προέβαλεν αὐθορμήτως παρ' ὅλων ἡ καταγραφὴ τῶν συνεργαζομένων μὲ τὸν κατακτητὴν ὡς καὶ τῶν ἐκδηλωθέντων ὡς ὀπαδῶν καὶ πρακτόρων τῶν ἀνθελληνικῶν προπαγανδῶν.

Ἦτο μία κάποια ἱκανοποίησις ἡ συμπλήρωσις ἑκάστοτε τοῦ μυστικοῦ καταλόγου τῶν συνεργατῶν καὶ πρακτόρων τοῦ κατακτητοῦ, καθὼς καὶ τῶν προπαγανδιστῶν. Κατὰ τὰς ἰδιαιτέρας συζητήσεις τοῦ φιλικοῦ καὶ οἰκογενειακοῦ κύκλου, ἕνα ἀπὸ τὰ προσφιλῆ πάντοτε θέματα ἦτο ἡ συζήτησις περὶ τῶν μέτρων τὰ ὁποῖα θὰ ἐλαμβάνοντο κατὰ τῶν προδοτῶν, ἅμα ἡ ἁγία ἡμέρα τῆς ἀπελευθερώσεως ἔφθανε.

Ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τῆς σκληρότητος τῶν συνθηκῶν καὶ τῶν ἡμερῶν, παρουσιάζετο τὸ φαινόμενον, ὥστε καὶ οἱ πλέον χριστιανικώτεροι τῶν συζητητῶν, νὰ μεταβάλλωνται εἰς σκληροὺς βασανιστὰς τῶν προδοτῶν καὶ τῶν προσκυνησάντων. Ἀμέσως κατόπιν ἤρχιζεν ἡ ἀνταλλαγὴ πληροφοριῶν καὶ ἡ συζήτησις διὰ τὴν ἐξεύρεσιν τρόπου καταλλήλου πρὸς μεταβίβασιν. Οἱ περισσότεροι ἐσκέπτοντο ὅτι οἱ ἀξιωματικοὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ, ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τῶν ὁποίων τόσον καλῶς ἐλειτούργησαν αἱ ὑπηρεσίαι πληροφοριῶν τοῦ Ἰταλικοῦ πολέμου, ἦσαν εἰς θέσιν νὰ χρησιμοποιήσωσι ἢ καὶ νὰ μεταβιβάσωσι τὰς συγκεντρουμένας πληροφορίας. Οὕτω ὅπως καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ἐπιπέδων τῆς ἀποστολῆς της, ἡ ΠΑΟ, εὗρεν ἀρχικῶς ἕνα πρόθυμον καὶ διάσπαρτον πυρῆνα τοῦ δικτύου πληροφοριῶν. Δὲν ἀπῃτεῖτο παρὰ ἡ Ὀργάνωσις. Εἰς τὴν ΠΑΟ ὑπηρέτει ἡ μεγίστη ἀναλογία τῶν μονίμων ἀξιωματικῶν τῆς Θεσσαλονίκης καὶ Βορ. Ἑλλάδος. Μεταξὺ αὐτῶν πτυχιοῦχοι τῶν Ἀνωτέρων Σχολῶν Ἑλλάδος καὶ Γαλλίας, Ἐπιτελάρχαι Μεγάλων Μονάδων, εἰδικευμένοι ἐπιτελεῖς εἰς τὰ γραφεῖα πληροφοριῶν.

Ἦτο φυσικὸν ἡ ὀργάνωσις τοῦ ἐπιπέδου πληροφοριῶν νὰ προχωρήσῃ ταχέως, τὰ δίκτυα νὰ συμπληροῦνται μὲ τὴν πάροδον τοῦ χρόνου καὶ τῶν ἀναγκῶν καὶ ἡ ἐκτίμησις νὰ εἶναι ἡ ἐπιστημονικωτέρα δυνατή. Βεβαίως ἡ διαλογὴ ἦτο δύσκολος διότι:

— Αἱ πληροφορίαι συνέρρεον ἀφθόνως ἐκ πολλῶν πηγῶν, ὑπὸ διαφόρους μορφὰς καὶ διατυπώσεις.

— Οἱ κατακτηταὶ καὶ κυρίως οἱ Γερμανοί, ἐλάμβανον πολλὰ καὶ σοβαρὰ μέτρα ἀποκρύψεως καὶ παραπλανήσεως.

— Αἱ ἀξιώσεις τοῦ Συμμαχικοῦ Στρατηγείου ἦσαν ὁλονὲν ἐντονώτεροι εἰς τεχνικὰς λεπτομερείας καὶ ἦτο δύσκολον νὰ ἱκανοποιηθοῦν παρὰ προσώπων μὴ εἰδικευμένων.

Ἐν τούτοις ἡ φυσικὴ εὐστροφία τοῦ Ἕλληνος, ἡ εἰδικὴ κατὰ περιστάσεις ἐκπαίδευσις καὶ κυρίως ἡ εἰς μεγάλην ἀναλογίαν χρησιμοποίησις ἀξιωματικῶν, ἐμείωσε κατὰ πολὺ τὸ μειονέκτημα τοῦτο.

Ἡ ἀρχικὴ ἀνάληψις τῆς ὀργανώσεως τῆς ὑπηρεσίας πληροφοριῶν τῆς ΠΑΟ ἐγένετο μὲ τὴν προοπτικήν, ὅτι αὕτη θὰ ἐξυπηρέτει τὰς ἰδικάς της ἀνάγκας καὶ μέσῳ αὐτῆς θὰ ἐξυπηρετοῦντο αἱ ἀπαιτήσεις τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως καὶ τοῦ Στρατηγείου Μέσης Ἀνατολῆς. Κατεβλήθη ὅθεν προσπάθεια ἐξασφαλίσεως μέσων τηλεπικοινωνιῶν ὅπερ καὶ ἐπετεύχθη ἔστω καὶ ὑπὸ κάποιαν ἔμμεσον μορφήν. Σὺν τῷ χρόνῳ ὅμως τὸ ΣΜΑ ἀπέστειλεν ἴδια συγκροτήματα διαφυγῆς, πληροφοριῶν καὶ δολιοφθορῶν, ὑπαγόμενα ἀποκλειστικῶς ὑπ' αὐτό. Τὰ συγκροτήματα ἀνῆλθον κατὰ ὑπαρχούσας πληροφορίας εἰς πλέον τῶν 10 ἅπαντα Βρεττανικὰ πλὴν ἑνὸς Ἀμερικανικοῦ.

Τὰ περισσότερα ἦσαν μιᾶς ἐκ τῶν δύο μορφῶν:

— Ἤρχοντο ἐκ Μέσης Ἀνατολῆς μὲ ἐξουσιοδοτημένον ἀντιπρόσωπον μὴ Στρατιωτικὸν τὸν Τεχνικὸν ἐξοπλισμὸν καὶ τοὺς χειριστὰς ἀσυρμάτων καὶ ἀνεζήτει ἐπὶ τό-

που τὸν Στρατιωτικὸν ὑπεύθυνον καὶ ὁλόκληρον τὸ προσωπικὸν πρακτόρων διὰ τὴν ἐπάνδρωσιν. Ἡ ἐξεύρεσις καὶ ἡ ἐπιλογὴ ἐγένετο κοινῇ συνεργασίᾳ Στρατιωτικοῦ καὶ Πολιτικοῦ ὑπευθύνου μὲ βασικὴν πρωτοβουλίαν τοῦ Στρατιωτικοῦ.

— Ἡ ἄλλη μορφή. Ὁ ἐξουσιοδοτημένος ἀντιπρόσωπος ἦτο ἀξιωματικὸς ὁ ἴδιος τοῦ Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ τῆς Μέσης Ἀνατολῆς καὶ μαζὶ μὲ ἄλλα μέσα εἶχε καὶ τὴν πρωτοβουλίαν τῆς ἐπανδρώσεως.

Ἡ μεγίστη ἀναλογία τῶν συγκροτημάτων τούτων καὶ τῶν δύο μορφῶν κατέφευγεν εἰς στελέχη τῆς ΠΑΟ διὰ τὴν διεύθυνσιν καὶ ἐπάνδρωσιν. Οὕτως ἡ ΠΑΟ πλὴν τῶν διατεθέντων ἀμέσως ἢ ἐμμέσως ὑπὸ τὸν ἔλεγχόν της καὶ τὴν εὐθύνην της, ἐπηρέαζε καὶ τὰ ὑπόλοιπα δίκτυα. Εἶναι εὐνόητον ὅτι οὕτω παρεμβάλλετο μία νέα δυσχέρεια. Διότι πολλάκις αἱ πηγαὶ ἦσαν αἱ αὐταὶ καὶ δι' ἀρκετὰς περιπτώσεις ὁ Στρατιωτικὸς ὑπεύθυνος ἦτο καὶ ἐπιτελὴς τῆς ΠΑΟ. Βεβαίως ἅπαντες οἱ ἐκ τῆς ΠΑΟ Στρατιωτικοὶ ὑπεύθυνοι, ἐδήλωνον εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ὅτι ἦσαν στελέχη τῆς ΠΑΟ καὶ ὑπὸ τὴν ἰδιότητα ταύτην ἀνελάμβανον τὴν ἀποστολήν. Κατ' ἀρχὰς τὸ ΣΜΑ δὲν ἔφερε ἀντιρρήσεις. Βραδύτερον ἠξίωσεν ὅπως δι' ὅσα συγκροτήματα δὲν ἔχουν τεθῆ ὑπὸ τὴν ἄμεσον ἢ ἔμμεσον εὐθύνην τῆς ΠΑΟ, οἱ Στρατιωτικοὶ ὑπεύθυνοι ἀποχωρισθῶσι λόγῳ τῆς ἰδιότητος ταύτης ἐκ τῆς ὀργανώσεως.

Οἱ ἀξιωματικαὶ ἀπήντησαν ὅτι δὲν δέχονται, ἀλλὰ ὅτι ὑπόσχονται μόνον νὰ ἐπιμείνωσι εἰς τὸν διαχωρισμὸν τῶν πρακτόρων καὶ τὸν ἔλεγχον τῶν πληροφοριῶν, ὥστε νὰ μὴ γίνεται σύγχυσις. Τὸ ΣΜΑ χωρὶς νὰ τὸ ἐγκρίνῃ τὸ ἠνέχθη σιωπηρῶς.

Ἀσχέτως πάντως τῆς ὑπὸ τῶν πραγμάτων ἐπιβληθείσης ἐπιρροῆς ἐπὶ τῶν περισσοτέρων συμμαχικῶν δικτύων, ἡ ΠΑΟ ὠργάνωσε ἐπιτελικῶς ἰδικήν της ἀποκλειστικῶς ὑπηρεσίαν διὰ τὰς ἰδίας της ἀνάγκας.

Βασικὰ δίκτυα ὠργανώθησαν ὡς κάτωθι: Ὁδικὰς ἀρτηρίας, Σιδηροδρόμους, Λιμένας, Ἀεροδρόμια, Στρατόπεδα καὶ ἐγκαταστάσεις τοῦ ἐχθροῦ, Ἀμυντικὰ ἔργα τούτου, Ἀρτοποιεῖα διὰ τὰ ἐχθρικὰ τμήματα, Τηλεγραφικὰ κέντρα, Εἰδικὰ Κέντρα παρακολουθήσεως ἀνθελληνικῶν προπαγανδῶν.

Διὰ τὸν καλύτερον συντονισμὸν ὠργανώθησαν σὺν τῷ χρόνῳ περιφερειακὰ κέντρα πληροφοριῶν ὡς κάτωθι:

— 1) ΦΛΩΡΙΝΑΝ — ΒΕΡΡΟΙΑΝ τὸ ὁποῖον παρηκολούθει καὶ τὰς ἐργασίας τοῦ ὑπὸ κατασκευὴν ἀεροδρομίου ΓΙΔΑ. 2) ΛΑΓΚΑΔΑ διὰ τὴν παρακολούθησιν ἀμυντικῶν ἔργων ΣΤΡΥΜΟΝΙΚΟΥ κόλπου καὶ τῆς βραδύτερον ἐγκατασταθείσης ἐκεῖ Βουλγαρικῆς Μεραρχίας. 3) ΛΑΧΑΝΑ διὰ τὴν παρακολούθησιν πρὸς καὶ ἀπὸ τὴν Βουλγαροκρατουμένην περιοχήν. 4) ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΝ διὰ τὴν ὅλην κίνησιν πρὸς καὶ ἀπὸ Μέσην Ἀνατολήν, τὴν παρακολούθησιν τῶν μέτρων ἐπακτίου ἀμύνης καὶ ἐπιτηρήσεως καὶ βραδύτερον τοῦ Βουλγαρικοῦ Στρατοῦ.

Ἡ παρακολούθησις τῶν ὁδικῶν ἀρτηριῶν διευκολύνθη πολὺ μὲ τὴν λειτουργοῦσαν τότε φοροτεχνικὴν ὑπηρεσίαν τῶν Δήμων τῶν μεγάλων πόλεων, διὰ τὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν ὁποίων ἐγκαθίσταντο συνεργεῖα δημοτικῶν ὑπαλλήλων εἰς τὰς εἰσόδους τῆς πόλεως.

Εἰς τὴν Θεσ)νίκην ὅπου ἡ μεγίστη ἀναλογία τῶν Δημοτικῶν ὑπαλλήλων ἀνῆκεν εἰς τὴν ΠΑΟ ὅπου ἀνῆκε καὶ ὁ Διευθυντὴς τῶν Οἰκονομικῶν ὑπηρεσιῶν καὶ ὁ Τμηματάρχης τῶν Δημοτικῶν εἰσπράξεων, ὄντες ἐκ τῶν κυρίων στελεχῶν της, ἡ ὑπηρεσία αὕτη ἀπέδωκε πάρα πολύ.

Εἶχεν ἐπιλεγῆ τὸ κατάλληλον καὶ ἔμπιστον προσωπικὸν πρὸς τὸ ὁποῖον διεβιβάζοντο ὄχι μόνον τὰ δελτία ἀναζητήσεως ἀλλὰ καὶ εἰδικαὶ ὁδηγίαι ἐνημερώσεως καὶ καταρτίσεως. Οὕτω μετὰ τῶν ὑποβαλλομένων

ἑκάστην ἑσπέραν δελτίων εἰσπρακτικῆς δραστηριότητος συνυπεβάλλοντο ἐπίσης καὶ συνθηματικὰ δελτία τῆς ὅλης κινήσεως τῶν κατακτητικῶν τμημάτων.

Σὺν τῷ χρόνῳ οἱ πράκτορες ὑπάλληλοι μὲ τὴν πεῖραν καὶ τὴν εὐστροφίαν των εἶχον κατορθώση νὰ ἐνημερωθῶσι ἐπὶ τῆς ποικιλομορφίας τῶν διακριτικῶν καὶ τῶν συμβόλων καὶ τῆς ἀντιστοιχίας τούτων πρὸς τὰς μονάδας παρὰ τῶν ὁποίων ἐφέροντο.

Ἐν τούτοις οἱ Γερμανοί, εἴτε διότι τὸ εἶχον ἀντιληφθῆ ἢ διότι ἦτο ἐντὸς τοῦ προγράμματός των, προσεπάθουν πάντοτε διὰ παντοίων μεθόδων νὰ ἐπιφέρωσι σύγχυσιν καὶ παραπλάνησιν. Παρήλλαξαν τὰ πραγματικὰ συνθηματικά, τὰ μετέφερον ἀπὸ μονάδα εἰς μονάδα ἢ καὶ ἀπὸ ὅπλου εἰς ὅπλον. Ἔφθαναν ἀκόμη νὰ παραποιοῦν καὶ τὰ διακριτικὰ τῶν βαθμῶν, ἄλλοτε κατὰ τὸν ἐπιδιωκόμενον σκοπὸν προάγοντες καὶ ἄλλοτε ὑποβιβάζοντες κατὰ τὰ ἐξωτερικά των γνωρίσματα τὰ ἡγετικά των στελέχη.

Ἡ πλέον χαρακτηριστικὴ περίπτωσις τοιαύτης παραπλανήσεως, παρουσιάσθη κατὰ τὸ θέρος 1943. Οἱ Γερμανοὶ ἐπεδίωκον νὰ διαφανῇ ὅτι ἡ Θεσ)νίκη καὶ ἡ περιοχή της εἶχον κατακλυσθῆ ἀπὸ μονάδας ἁρμάτων πρὸς περαιτέρω κίνησιν καὶ προώθησιν. Πρώτη ἔνδειξις τῆς τοιαύτης ἐπιδιώξεως ἦτο ἡ διὰ τοῦ ἐλεγχομένου τύπου διακήρυξις ὅτι πρόκειται νὰ κυκλοφορήσῃ μέγας ἀριθμὸς ἁρμάτων καὶ ἐφιστᾶτο ἡ προσοχὴ τῶν τρὰμ καὶ τῶν πεζῶν ὅπως μὴ παρεμποδίσωσι τὴν κίνησιν. Βέβαια πολὺ περίεργος λεπτότης ἐκ μέρους τῶν Γερμανῶν οἱ ὁποῖοι δὲν εἶχον ποτὲ ἄλλοτε τοιαῦτα αἰσθήματα.

Ἡ δήλωσις πάντως ἦτο ἀρκετὴ διὰ νὰ θέσῃ εἰς συναγερμὸν τὸ ὅλον δίκτυον παρακολουθήσεως.

Ἀπὸ τῆς καθορισθείσης πρωΐας (ἐνῷ συνήθως αἱ κινήσεις ἐγένοντο τὴν νύκτα καὶ εἰς ὥραν καθ' ἣν ἀπηγορεύετο ἡ κυκλοφορία) ἤρξατο ἡ εἴσοδος ἰσχυρῶν μονάδων ἁρμάτων ἀπὸ τῆς Δυτικῆς προσβάσεως τῆς πόλεως (Ἐγνατίας). Ἡ εἴσοδος συνεχίζετο κατὰ διαστήματα μὲ νέας μονάδας ὡς παρουσιάζοντο μὲ τὰ νέα ἐμφανῆ διακριτικά. Οἱ εἰδικοὶ παρατηρηταὶ ἐν τούτοις, οἱ ὁποῖοι ἐτοποθετήθησαν εἰς τὰ φοροτεχνικὰ φυλάκια τοῦ Δήμου, εἰδικῶς διὰ τὴν περίπτωσιν, δὲν ἐβράδυναν νὰ σημειώσουν ὅτι πολλοὶ τῶν ἐντὸς τοῦ πύργου πληρωμάτων καὶ εἰδικὰ αὐτοκίνητα ἀξιωματικῶν εἶχον καταπληκτικὴν ὁμοίαν ἐμφάνισιν μὲ διελθόντας προηγουμένως. Ἡ διαπίστωσις διεβιβάσθη, τὸ φαινόμενον παρηκολουθήθη καὶ λίαν ταχέως ἐδόθη ἡ ἑρμηνεία καὶ ἐγένετο ἡ πραγματικὴ ἐκτίμησις.

Αἱ εἰσερχόμεναι μονάδες ἀφοῦ διευλάκωναν τὰς κεντρικὰς ὁδοὺς καὶ διωχετεύοντο κατὰ τμήματα εἰς δευτερευούσας ἐξήρχοντο ἐκ τῆς πόλεως καὶ διήρχοντο δι' εἰδικῶν κέντρων ὅπου εἶχον ἐγκατασταθῆ συνεργεῖα ἀλλαγῆς τῶν πλαισίων, πινακίδων καὶ διακριτικῶν· Κατόπιν διὰ τῶν ἀγρῶν διωχετεύοντο πρὸς δυσμὰς καὶ ἐπανήρχοντο διὰ τῆς Ἐγνατίας ὡς νέαι μονάδες.

Πρὸς παρακολούθησιν τοῦ ὅλου συστήματος εἶχεν ὀργανωθῆ ἀντίστοιχον κύκλωμα, τὸ ὁποῖον ἐσημείωνε καὶ ἠρίθμει τὰς πραγματικῶς διὰ πρώτην φορὰν εἰσερχομένας μονάδας. Ἐπρόκειτο περὶ Συντάγματος ἁρμάτων μειωμένης δυνάμεως, τὸ ὁποῖον οἱ Γερμανοὶ προσεπάθουν νὰ ἐμφανίσουν ὡς ἐνισχυμένην Μεραρχίαν, ἀφοῦ καὶ δύο ψευτοστρατηγοὶ ἔκαμαν τὴν παρέλασίν των.

Τὰ θερμὰ συγχαρητήρια τοῦ Συμμαχικοῦ Στρατηγείου ἦλθον μετ' ὀλίγον νὰ ἐπιβεβαιώσουν τὴν εὐστροφίαν καὶ δεξιοτεχνίαν τῆς ὅλης παρακολουθήσεως.

Κατὰ περίεργον σύμπτωσιν ἐπὶ τοῦ θέματος συνεζήτουν μετὰ ἔτη δύο Σύμμαχοι πλέον ἀξιωματικοὶ τοῦ ΝΑΤΟ οἱ ὁποῖοι ἔτυχε νὰ εἶναι τότε ὁ εἷς Γερμανὸς ἐπὶ τῆς παραπλανήσεως καὶ ὁ ἕτερος Ἕλλην τῆς

ΠΑΟ ἐπὶ τῆς διαπιστώσεως. Ὁ Γερμανὸς ἀξιωματικὸς ἔμεινε κατάπληκτος ὅταν ὁ Ἕλλην τοῦ ἀνέφερε τὸν ἀκριβῆ ἀριθμὸν τῶν ἁρμάτων.

— Τὸ Σιδηροδρομικὸν δίκτυον ὑπῆρξε σπουδαία πηγὴ πληροφοριῶν. Ἀπετελεῖτο κυρίως ἀπὸ σιδηροδρομικοὺς ὑπαλλήλους καὶ ἦτο ὠργανωμένον κατὰ τὰ κλιμάκια τῆς ἱεραρχίας ἀπὸ τοῦ κλειδούχου, τῶν ἀποθηκαρίων καὶ τῶν ἁπλῶν ἐργατῶν μέχρι τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ ἁρμοδίου τμήματος. Εἰς τὰ δελτία διεφαίνετο σαφῶς, τί ὑλικὸν ἐκινεῖτο, τί ἔμενε φορτωμένον καὶ εἰς ποῖα σημεῖα τῶν σταθμῶν καὶ τί περαιτέρω προοπτικὴ ὑπῆρχε. Ὅταν ὁ διαχωρισμὸς τῆς φύσεως τῶν ὑλικῶν ἦτο δυσχερὴς διὰ τοὺς ἀνειδικεύτους σιδηροδρομικοὺς ὑπαλλήλους μετεμφιέζετο εἰς σιδηροδρομικὸν ὑπάλληλον κατάλληλος ἀξιωματικὸς ἢ εἰδικὸς τεχνίτης.

Τὰ δελτία ταῦτα πληροφοριῶν κινήσεως καὶ σταθμεύσεως στρατιωτικοῦ ὑλικοῦ, ἀπεδείχθησαν λίαν πολύτιμα, ὄχι μόνον διὰ τὴν ἐξαγωγὴν συμπερασμάτων κινήσεως καὶ ἐφοδιασμοῦ, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν ἐπιλογὴν στόχων ἀεροπορικῶν ἐπιδρομῶν πρὸς καταστροφήν.

Ὅσον ἀφορᾶ τὴν χρησιμοποίησιν τῶν σιδηροδρομικῶν ὑπαλλήλων καὶ εἰς ἄλλας περιπτώσεις ἀναφέρεται ἡ διευκόλυνσις πρὸς μεταφορὰν συνδέσμων, ἀνδρῶν, ἀκόμη καὶ ἐφοδίων διὰ τὰ ἔνοπλα τμήματα, καθὼς καὶ διευκόλυνσις δραπετεύσεως Βρεττανῶν αἰχμαλώτων.

— Εἰς τὸν λιμένα Θεσ)κης ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ δικτύου ἦσαν αὐτοὶ οὗτοι ὁ Λιμενάρχης καὶ Ὑπολιμενάρχης. Ἀνῆκον εἰς Συμμαχικὸν δίκτυον πληροφοριῶν, ἀλλὰ ἦσαν ἐν πλήρει ἐπιγνώσει ὅτι τὰς πληροφορίας ἐλάμβανε καὶ ἐχρησιμοποίει καὶ ἡ ΠΑΟ. Ἐδῶ ἡ ὑπόθεσις κατασκοπείας ὑπῆρξε πολὺ πιὸ ἐπικίνδυνος. Διότι πολλάκις μὲ τὴν μεταβίβασιν πληροφοριῶν ἤρχετο καὶ διαταγὴ ἀνατινάξεως τῶν φορτωμένων μὲ πολεμικὸν ὑλικὸν ἢ μὲ ἄνδρας ἐπιτεταγμένων πλοίων.

Ἔπρεπε νὰ τοποθετηθοῦν εἰς τὴν κατάλληλον ὥραν αἱ ὑποβρύχιοι νάρκαι (χελῶνες) διὰ τῶν ὁποίων θὰ ἀπεστέλλετο τὸ φορτίον εἰς τὰ βάθη τῆς θαλάσσης ἀντὶ τοῦ λιμένος παραλαβῆς.

Εἶναι φυσικὸν ὅτι ὁ κίνδυνος καὶ ἡ ἀγωνία ἐπετείνετο ὅταν ὑπῆρχε ἑλληνικὸν πλήρωμα, τὸ ὁποῖον ἔπρεπε νὰ εἰδοποιηθῇ Βεβαίως συνήθως ὁ βομβαρδισμὸς καὶ ἡ καταβύθισις ἐγίνετο ὑπὸ τῆς συμμαχικῆς ἀεροπορίας ἐντὸς τοῦ λιμένος ἢ ὑποβρυχίων κατὰ τὴν διαδρομήν. Εἶναι φυσικὸν ὅτι οἱ Γερμανοὶ ἐστρέφοντο πάντοτε κατὰ τῶν συνήθως ἐργαζομένων εἰς τὸν λιμένα, ἐνῷ κυρίως οἱ δολιοφθορεῖς ἦσαν ἐκτὸς λιμένος εἰδικῶς ἐκπαιδευμένοι καὶ μετακαλούμενοι κατὰ τὰς περιστάσεις.

— Τὸ ἐργαζόμενον εἰς τὰ ἀεροδρόμια ἑλληνικὸν προσωπικόν, ἦσαν ἐργάται σκληρῆς χειρονακτικῆς ἐργασίας. Καὶ διὰ τὴν σκληρὰν ὅμως ταύτην ἐργασίαν ἐδέχθησαν εὐχαρίστως νὰ προσφέρωσι μορφωμένοι νέοι μὲ εἰδικὴν ἐπιλογὴν καὶ ἐκπαίδευσιν, ὥστε αἱ πληροφορίαι των νὰ εἶναι θετικαί. Παρὰ τὸν κίνδυνον ἀναγνωρίσεως, εἰργάσθησαν πολλάκις ὡς ἁπλοῖ ἐργάται καὶ ἀξιωματικοί.

Ἐδῶ βεβαίως δὲν ὑπῆρχεν ἡ ἑλληνικὴ ἱεράρχησις ὅπως εἰς τοὺς Λιμένας καὶ τοὺς Σιδηροδρόμους. Τὰ δελτία παρεδίδοντο εἰς ὁρισθέντας ὁμαδάρχας ἡ μετὰ τῶν ὁποίων ἐπικοινωνία ἠκολούθει αὐστηρῶς συνωμοτικὸν σύστημα. Ἀνεφέρθη ἤδη ὅτι παρέστη ἀνάγκη χρησιμοποιήσεως καὶ τεχνικῶν ἐπιστημόνων καὶ ἐργολάβων τῶν μεγάλων τεχνικῶν ἔργων καὶ ἰδίᾳ τοῦ ἀεροδρομίᾳ ΓΙΔΑ. Ἦτο μία ἀπὸ τὰς ἐλαχίστας ἐξαιρέσεις ἐπαφῆς καὶ χρησιμοποιήσεως τῶν συνεργαζομένων μετὰ τῶν κατακτητῶν.

— Ἀμυντικὰ ἔργα. Ἡ περίπτωσις ἦτο

ἀνάλογος μὲ τὴν τῶν ἀεροδρομίων καὶ ἀκόμη περισσότερον δυσχερὴς διότι καὶ μέτρα αὐστηρότερα ἐλαμβάνοντο καὶ συχνὴ ἐναλλαγὴ τοῦ προσωπικοῦ ἐγένετο, ὥστε νὰ μὴ δύναται νὰ ἀποκομισθῇ ἑνιαία ἐντύπωσις περὶ τῶν ἔργων.

Ἡ προσπάθεια ἦτο κατ' ἐξοχὴν ἐπίπονος καὶ σοβαρά. Ἡ προθυμία ἦτο ἐπίσης μεγάλη, ἀλλὰ ἀρκετοὶ ἐκ τῶν ἐργατῶν πρακτόρων ἐπλήρωσαν μὲ βασανιστήρια καὶ φυλάκισιν τὴν προσφοράν των, μερικοὶ δὲ καὶ μὲ αὐτὴν τὴν ζωήν των. Μὲ τὸ ἴδιο ἄλλωστε νόμισμα ἐπλήρωσαν καὶ ἀρκετοὶ τῶν πρακτόρων τοῦ Σιδηροδρομικοῦ, Λιμενικοῦ καὶ Ἀεροπορικοῦ τομέως πληροφοριῶν.

— Λίαν ἀποδοτικὸν ὑπῆρξε τὸ δίκτυον παρακολουθήσεως τῆς δυνάμεως τῶν ἀρτοδοτουμένων ἀνδρῶν. Τὸ ἐπιτεταγμένον ἐργοστάσιον ΑΛΑΤΙΝΗ Θεσ)νίκης εἶχε τὴν εὐθύνην ἀρτοδοτήσεως τοῦ μεγάλου μέρους τῶν Γερμανικῶν δυνάμεων, ἀλλὰ καὶ ἄλλων περιοχῶν. Τὸ δελτίον παρακολουθήσεως τῆς δυνάμεως τῶν ἀρτοδοτουμένων, ἦτο πάντοτε λίαν ἀποδοτικὸν εἰς ἐκτίμησιν τῆς κινήσεως ἐν συνδυασμῷ μὲ τὰ ἄλλα δίκτυα παρακολουθήσεως.

Δυστυχῶς, βραδύτερον, ὁλόκληρον σχεδὸν τὸ προσωπικὸν τοῦ ΑΛΑΤΙΝΗ εὑρέθη ὑπὸ τὸν ἔλεγχον τοῦ ΕΑΜ, μηδὲ αὐτοῦ τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ ἐξαιρουμένου. Καὶ μεταξὺ τῶν πρώτων ἐντολῶν ἦτο ἡ ἀπαγόρευσις πάσης ἐπαφῆς μετὰ τῆς ἀντιδραστικῆς ὀργανώσεως τῆς ΠΑΟ ἔστω καὶ ἂν τὰ στελέχη ταύτης παρουσιάζοντο ὡς ὄργανα τῶν Συμμαχικῶν ὑπηρεσιῶν. Εἰς μίαν δευτέραν διαταγὴν διετυποῦντο σαφεῖς ἀπειλαὶ σκληρῶν κυρώσεων διὰ τοὺς μὴ συμμορφουμένους μὲ τὴν ἐντολήν. Κύριος πληροφοριοδότης ἦτο ὁ Ἀρχιλογιστὴς τοῦ ἐργοστασίου παλιὸς στρατιωτικὸς ὑπάλληλος. Οὗτος καίτοι ἀναγκαστικῶς ἐγγραφεὶς εἰς τὸ ΕΑΜ προσεπάθει ἐν μέσῳ μεγάλων κινδύνων νὰ διαβιβάζῃ τὸ σχετικὸν δελτίον τοὐλάχιστον ὅταν ἡ αὐξομείωσις τῆς δυνάμεως ἦτο καταφανῶς σημαντικὴ καὶ κατὰ κανόνα τὸ ἐπετύγχανε.

— Μεταξὺ τῶν ὑπαλλήλων τῆς ὑπηρεσίας Τ.Τ.Τ. παρουσιάσθη σημαντικὴ ἀναλογία ὄχι μόνον προσχωρήσεως εἰς τὸ ΕΑΜ, ἀλλὰ καὶ ἀναδείξεως εἰς βασικὰ στελέχη τούτου. Οἱ ἐθνικόφρονες ἅπαντες σχεδὸν μέλη τῆς ΠΑΟ καίτοι ἀποτελοῦντες τὴν πλειοψηφίαν εὑρίσκοντο ὑπὸ τὴν διαρκῆ ἐπιτήρησιν τῶν ΕΑΜΙΤΩΝ συναδέλφων των. Καὶ εἰς τὰ μικρότερα ἀκόμα περιφερειακὰ γραφεῖα, ἐὰν δὲν ὑπῆρχεν ἐπὶ τόπου ἀντιπρόσωπος τοῦ ΕΑΜ, προσεπάθουν νὰ ἐξασκήσουν ἐκ τοῦ μακρόθεν τρομοκρατίαν.

Βεβαίως ἡ ἀπόρρητος καὶ κρυπτογραφικὴ ἀλληλογραφία τῶν Γερμανῶν διεβιβάζετο δι' ἰδίων τηλεπικοινωνιακῶν μέσων. Ἐγένετο ἐν τούτοις καὶ χρῆσις τῶν Ἑλληνικῶν μέσων εἰς τινας περιπτώσεις. Ἄγνωστον διατί τὸ ΕΑΜ εἶχεν ἀπαγορεύσει τὴν ὑποκλοπήν. Ἴσως διότι τὸ ἴδιον δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ σπάσῃ τὰς κλεῖδας. Οἱ ὑπάλληλοι τῆς ΠΑΟ ὑπέκλεπτον πολλὰς τῶν ἐκπομπῶν ἀκόμα καὶ ἐκ τῶν διαβιβαζομένων διὰ τῶν ἰδίων Γερμανικῶν μέσων. Τὰ παρέδιδον εἰς τὸ ἁρμόδιον γραφεῖον τῆς ΠΑΟ ἢ ἀπ' εὐθείας εἰς τὰς Συμμαχικὰς ὑπηρεσίας. Ἐκ τῆς ἀποκρυπτογραφήσεως προέκυπτον ἐκτὸς ἄλλων θετικῶν καὶ ἐκμεταλλευσίμων πληροφοριῶν καὶ μερικαὶ κάπως περιέργου μορφῆς. Οὕτω: ἐξεφράζοντο κατὰ κανόνα μετὰ μεγίστης περιφρονήσεως διὰ τοὺς Ἰταλοὺς συμμάχους των. Εἰς κάποιαν περίπτωσιν αἰτήσεως ἀπὸ Γερμανὸν Διοικητὴν ὅπως βοηθήσῃ κινδυνεύοντας Ἰταλοὺς οὗτος ἀπήντησεν εἰς τὸν ἀναφέροντα κατώτερόν του «Ἀφῆστε τους νὰ γελοιοποιηθοῦν».

Παρηκολούθουν ἰδιαιτέρως τὸ γυναικεῖον βοηθητικὸν προσωπικὸν ἐκ Γερμανίδων καὶ τὰς ἐν γένει σχέσεις των μετὰ μὴ Γερμανῶν. Πρέπει νὰ ὁμολογηθῇ ὅτι αἱ

Γερμανικαὶ ὑπηρεσίαι εἶχον ἄδικον, νὰ ἀνησυχοῦν ὡς πρὸς τὸ σημεῖον τοῦτο. Αἱ Γερμανίδες ἀπεδείχθησαν ἀνώτεραι πάσης ὑπονοίας ὅσον ἀφορᾶ τὸν ἐθνικόν των παλμὸν καὶ τὴν ἀπὸ ἠθικῆς πλευρᾶς συμπεριφοράν των ἔναντι τῶν μὴ Γερμανῶν ἀνδρῶν.

Ἰδιαιτέραν ἀπόδοσιν ἐπὶ ὅλων τῶν ἐπιπέδων τηλεπικοινωνιακῆς παρακολουθήσεως εἶχε τὸ κέντρον ΞΥΛΟΥΠΟΛΕΩΣ ὡς θ' ἀναφερθῇ εἰς ἄλλο κεφάλαιον.

Ἕνας Στρατιωτικὸς ἐκτιμητὴς θὰ ἠδύνατο νὰ παρακολουθήσῃ ἐκ τῆς ἐξελίξεως τοῦ συντελεστοῦ ἐνδιαφέροντος διὰ τὰς κατ' εἶδος πάντοτε πληροφορίας τοῦ Συμμαχικοῦ Στρατηγείου, τὴν προοπτικὴν αὐτοῦ. Οὕτω:

— Ἀρχικῶς κύριον ἐνδιαφέρον διὰ τὰς κινήσεις καὶ μεταφοράς.

— Βραδύτερον διὰ τὰ ἀμυντικὰ ἔργα καὶ τὴν ὅλην δυναμικότητα τῆς ἀμυντικῆς ἰσχύος.

— Τέλος διὰ τὰς τυχὸν ἐκδηλώσεις ἀποχωρήσεως.

— Ἀνταποκρίνονται οὕτω εἰς τὰ διαδοχικὰ σχέδια.

— Προέλασις ΡΟΜΜΕΛ.

— Ἀπόβασις εἰς τὸν Ἑλληνικὸν χῶρον.

— Σχέδιον ἀπελευθερώσεως καὶ ἀποκοπῆς τῶν ἀποχωρούντων Γερμανῶν.

Εἶναι φυσικὸν ὅτι κατὰ τὴν πρώτην καὶ τρίτην φάσιν, τὸ κύριον βάρος ἔπιπτε ἐπὶ τῶν δελτίων τῆς ὁδικῆς - σιδηροδρομικῆς καὶ θαλασσίας παρακολουθήσεως, ἐνῷ κατὰ τὴν δευτέραν ἐπὶ τῶν δικτύων παρακολουθήσεως τῶν ἀμυντικῶν ἔργων καὶ τῶν ἀεροδρομίων.

Τὰ συμμαχικὰ σχέδια ἀναζητήσεως κυρίως διὰ τὴν ἀξίαν τῶν ἀμυντικῶν ἔργων ἦσαν λεπτολόγα καὶ λίαν δυσχεροῦς ἀνταποκρίσεως π.χ. Περιοχὴ - Ἀκριβὴς θέσις - Ὑλικὰ - Ἰσχὺς - Ἐπάνδρωσις - Προσβάσεις - Φύσις ἀκτῶν καὶ ὀχθῶν - Μορφαὶ προγεφυρώματος καὶ διαδοχικῆς ἐξελίξεως - Τυχὸν ναρκοπέδια ξηρᾶς καὶ θαλάσσης.

Παρεμφερῆ σχέδια ἀναζητήσεων διὰ τὰ ἀεροδρόμια καὶ κυρίως διὰ τὸ νέον κατασκευαζόμενον τοιοῦτον τοῦ ΓΙΔΑ. Ἐπίσης διὰ τοὺς λιμένας ἀκόμα καὶ τὴν ἀμυντικὴν ἱκανότητα κατῳκημένων χώρων. Ἀπεστέλλοντο καὶ χάρται τῶν περιοχῶν πρὸς ἐξοπλισμὸν καὶ συμπλήρωσιν. Ἡ προσπάθεια ἦτο ἀφαντάστως δυσχερής.

Παρέστη ἀνάγκη νὰ ἐργασθοῦν μετημφιεσμένοι εἰς ἐργάτας ἀξιωματικοὶ ἐπιτελικοὶ καὶ τοῦ Μηχανικοῦ καὶ νὰ γίνῃ ὡς ἐλέχθη δεκτὴ προσφορὰ ἐργολάβων Μηχανικῶν μελετητῶν καὶ ἐκτελεστῶν τοῦ ἔργου.

Πάντως ἡ ἀπόδοσις ἦτο σχεδὸν πλήρης. Τὸ Συμμαχικὸν Στρατηγεῖον ὑπῆρξεν ἀφειδόληπτον εἰς ἐπαίνους. Μία ἀκόμη περίπτωσις κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ Γερμανικὴ μεθοδικότης ὑπερφαλαγγίζετο ἀπὸ τὴν Ἑλληνικὴν εὐστροφίαν καὶ ἐπινοητικότητα.

Τὰ σχέδια ἀναζητήσεως καὶ διὰ τὰς ἄλλας περιπτώσεις δὲν ἦσαν εὐχεροῦς ἐκτελέσεως. Οὕτω ὑπὸ μορφὴν κυρίων κεφαλαίων περιελάμβανον:

Ἐχθρικὴ ἐπιτόπιος Διοίκησις - Ἐχθρικὸν σύστημα ἐλέγχου - Ἔλεγχος τηλεπικοινωνιῶν - Δύναμις καθ' ὅπλα καὶ ὑπηρεσίας - Διακριτικὰ αὐτῶν - Ἀκριβὴς χῶρος σταθμεύσεως - Μεταφοραὶ ὁδικαί, σιδηροδρομικαί, θαλάσσιαι, ἀεροπορικαὶ - Βιομηχανία - Ἐργασία - Ὀργανωμένη ἀντίστασις - Πιθανὴ συμμετοχὴ πληθυσμοῦ - Πράκτορες καὶ ὄργανα τοῦ ἐχθροῦ. Πάντοτε ἐδίδετο ἰδιαιτέρα προσοχὴ ἐπ' αὐτοῦ καὶ κυρίως ἐπὶ τῆς δυνατότητος παρακολουθήσεως τοῦ ἡμετέρου δικτύου καθ' ὅλην τὴν ἔκτασιν ἀκόμη καὶ ἐκτὸς τοῦ Ἑλληνικοῦ χώρου.

Εἶναι αὐτονόητον ὅτι τὰ πολυσέλιδα καὶ ὑπὸ ἐπιτελικὴν διατύπωσιν σχέδια ἀναζητήσεως δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ διοχετευθῶσι πρὸς τὰ διάφορα δίκτυα ὡς εἶχον. Ἔπρεπε νὰ τύχουν ἁπλουστεύσεως κατὰ τὴν διατύ-

πωσιν καὶ καταμερισμοῦ κατὰ εἰδικότητα.

'Αντιστοίχως καὶ τὰ περιλαμβανόμενα εἰς τὰ δελτία τῶν πρακτόρων εἶχον ἀνάγκην πολυσχεδοῦς ἐργασίας διὰ τὴν Διαλογὴν - Συσχετισμὸν - 'Εκτίμησιν - Διατύπωσιν - Διαχωρισμόν, τῶν ὅσων θὰ διεβιβάζοντο διὰ τοῦ ἀσυρμάτου καὶ τῶν ἄλλων ὅσων θὰ περιελαμβάνοντο εἰς τὸ πολυσχεδὲς δελτίον πληροφοριῶν.

'Εν συνεχείᾳ κρυπτογράφησις τῶν πρώτων καὶ δακτυλογράφησις τῶν ἄλλων. 'Υπῆρχεν ἀκόμη ἀνάγκη ἀσφαλείας διὰ τὸ κρησφύγετον ἐργασίας, τὸ συγκρότημα ἀσυρμάτου, τὴν ἀπόκρυψιν τοῦ ἀρχείου. 'Αλλὰ ὅλα αὐτὰ ἀπήτουν ἐργασίαν πολλὴν καὶ μεθοδικὴν ἐπιτελικὴν κατάρτισιν, καθημερινὸν ἄγχος καὶ ἀγωνίαν.

"Οταν ἤρχισεν ἀναπτυσσόμενος ὁ ἔνοπλος ἀγὼν ἐδημιουργήθη ἀνάγκη ἐξυπηρετήσεως καὶ τούτου διὰ καταλλήλων πληροφοριῶν. 'Ωργανώθησαν πρὸς τοῦτο ἰδιαίτερα γραφεῖα. 'Αλλὰ πολλαὶ πληροφορίαι ἔπρεπε νὰ περιληφθοῦν καὶ εἰς τὰ γενικὰ δελτία πρὸς τὸ Συμμαχικὸν Στρατηγεῖον. 'Υπῆρχαν καὶ γενικαὶ πληροφορίαι καὶ αἰτήσεις τῆς ὀργανώσεως ἀκόμη καὶ τοῦ ἐθνικοῦ κέντρου. 'Αργότερον παρουσιάσθη καὶ ἡ περίπτωσις δυνατοτήτων ἐπαφῆς μετὰ Γερμανῶν ἀξιωματικῶν οἱ ὁποῖοι ἦσαν διατεθειμένοι νὰ βοηθήσωσι εἰς τὴν πρόληψιν καταστροφῶν ὑπὸ τὸν ὅρον τῆς ἀποκρύψεως καὶ τῆς παραδόσεως εἰς τοὺς Βρεττανούς. "Επρεπε τέλος αἱ ἀεροπορικαὶ ἐπιδρομαὶ νὰ κατευθύνωνται καλῶς ὥστε νὰ μὴ ἐπιφέρωσι θύματα μεταξὺ τοῦ ἑλληνικοῦ πληθυσμοῦ. 'Αλλὰ ὑπὲρ πᾶν ἄλλο ὑπῆρχε τὸ ΕΑΜ—ΕΛΑΣ μὲ τὴν ἀδίστακτον παρεμβολὴν καὶ ἀντίδρασίν του καὶ μὲ τὴν σχεδὸν ἄνευ προσχημάτων προβολὴν τῶν σκοπῶν του. 'Η 'Ελληνικὴ Κυβέρνησις καὶ τὸ ΣΜΑ ἔπρεπε νὰ ἐνημεροῦνται ἐπὶ τῶν ἔργων, τῶν ἐνεργειῶν καὶ τῶν προθέσεών των καθημερινῶς ἐξελισσομένων ἐπὶ τὸ χειρότερον. 'Υπὸ τοὺς ὅρους τούτους ἡ ἐργασία τῶν γραφείων πληροφοριῶν τῆς ΠΑΟ καὶ τῶν Συμμαχικῶν ὑπηρεσιῶν καθίστατο ὁσημέραι περισσότερον ὀγκώδης καὶ καταθλιπτική.

'Αμέσως μετὰ τὴν ἀποχώρησιν τῶν Γερμανῶν, κλιμάκιον τῆς Βρεττανικῆς 'Υπηρεσίας πληροφοριῶν ἐγκατεστάθη εἰς Θεσ)νίκην καὶ ἀνέλαβε αὐτὸ τὴν ὅλην εὐθύνην πληροφοριῶν. Τὰ περισσότερα τῶν βασικῶν στελεχῶν ἠναγκάσθησαν νὰ ἀποκρυβῶσι διότι κατεζητοῦντο ὡς δοσίλογα ὑπὸ τοῦ ἀναλαβόντος τὴν διοίκησιν ΕΑΜΙΣΜΟΥ. Κατὰ τὸ Δεκεμβριανὸν κίνημα μετεφέρθησαν εἰς 'Αθήνας καὶ Πειραιᾶ πρὸς ἐπάνδρωσιν τῶν δημιουργουμένων τμημάτων ἐθνοφυλακῆς δι' ἀντίστασιν κατὰ τοῦ ΕΛΑΣ. Οἱ παραμείναντες εἰς Βορ. 'Ελλάδα ἐχρησιμοποιήθησαν ὑπὸ τῆς ἐγκλείστου ἐπίσης Βρεττανικῆς Διοικήσεως λίαν ἀποδοτικῶς.

'Η ἀπόδοσις τῆς ΠΑΟ ἐπὶ τοῦ τομέως τούτου ὑπῆρξε πλήρης. 'Η ἀποχαιρετιστήριος διαταγὴ τοῦ Συμμαχικοῦ στρατηγείου πρὸς τὰς ὑπηρεσίας πληροφοριῶν κατέληγεν «Δύνασθε νὰ εἶσθε ὑπερήφανοι δι' ὅ,τι προσφέρατε εἰς τὸν Συμμαχικὸν ἀγῶνα καὶ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς πατρίδος σας. 'Υπήρξατε ἀντάξιοι συνεχισταὶ τοῦ ἔργου σας εἰς τὴν 'Αλβανίαν».

ΔΙΚΤΥΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ

Διὰ νὰ διαβιβασθῶσιν εἰς Μέσην 'Ανατολὴν αἱ συγκεντρούμεναι ὑπὸ τῶν δικτύων πληροφορίαι, ἀναλόγως τῆς σπουδαιότητος καὶ τοῦ ἐπείγοντος, ἠκολούθουν δύο ρεύματα:

— Διὰ τοῦ ἀσυρμάτου κρυπτογραφικῶς πάντοτε αἱ πλέον ἐπείγουσαι.

— Διὰ θαλάσσης αἱ ὑπόλοιποι ὑπὸ τὴν μορφὴν δελτίων.

Εἶναι φυσικὸν ὅτι διὰ νὰ φθάσωσιν εἰς

τὸ θαλάσσιον μέσον ἐπικοινωνίας, ἔπρεπε νὰ προηγηθῇ ὁδικὴ προώθησις.

Ἐννοεῖται ὅτι διὰ τῶν ἰδίων ρευμάτων ἐξυπηρετεῖτο καὶ ἡ ἀντίστροφος ἐπικοινωνία μεταξὺ Μέσης Ἀνατολῆς καὶ κατεχομένης ζώνης.

Τὰ πλοιάρια ἐπικοινωνίας ἔφθανον συνήθως μέχρι τῶν Τουρκικῶν παραλίων ὁπόθεν νέον δίκτυον ὀργανωμένον ἐπὶ τόπου ἀνελάμβανε τὴν περαιτέρω μεταφοράν. Ὅλα τὰ ρεύματα ἐπικοινωνίας διέτρεχον μεγίστους κινδύνους. Ἡ διὰ τοῦ ἀσυρμάτου μετάδοσις ἐκτὸς τῶν ἄλλων ὑπέκειτο καὶ εἰς τὸν κίνδυνον τοῦ ἐντοπισμοῦ ὑπὸ τῶν ἀνιχνευτικῶν μηχανημάτων. Ἔπρεπε νὰ ἐναλλάσωνται συχνὰ καὶ αἱ συχνότητες καὶ ἡ ὥρα μεταδόσεως καὶ ἀκόμη οἱ χῶροι ἐγκαταστάσεως.

Εἶναι χαρακτηριστικὸν ἐν τούτοις ὅτι οὐδεμία ἀποκάλυψις ἀσυρμάτου ἐγένετο ἐκ τῆς ἀνωτέρω αἰτίας· Ὅλαι αἱ ἀποκαληφθεῖσαι ἐγκαταστάσεις ὠφείλοντο εἰς ἐπιπολαιότητα ἢ καὶ κατάδοσιν.

Λίαν ἐπικίνδυνος ἦτο καὶ ἡ ὁδικὴ μεταφορὰ πρὸς τὸ θαλάσσιον ὁρμητήριον καὶ ἀντιστρόφως. Ἐχρειάζετο πληθώρα τεχνασμάτων διὰ τὴν ἀπόκρυψιν τῆς μεταφερομένης ἀλληλογραφίας κατὰ τὰς ὁδικὰς διαδρομάς. Ὁ θαλάσσιος πλοῦς τέλος ὑπέκειτο εἰς τὸν ἔλεγχον καὶ τὴν δίωξιν τῶν εἰδικῶς συγκροτηθέντων ὑπὸ τῶν Γερμανῶν πλοιαρίων διώξεως. Παρὰ ταῦτα καίτοι ἦτο μεγάλης διαρκείας, λόγῳ τῆς δεξιοτεχνίας τῶν Ἑλλήνων ναυτικῶν παρουσιάζετο μικρότερος ὁ κίνδυνος.

Ὡς ἀνεφέρθη ἤδη μεγάλη ἀναλογία τῶν δικτύων πληροφοριῶν ὑπέκειτο ὑπὸ τὴν ἐπιρροὴν τῆς ΠΑΟ καὶ φυσικὰ τὸ ἴδιον ἴσχυεν καὶ διὰ τὰ ἀντίστοιχα δίκτυα ἐπικοινωνιῶν. Οὕτω:

— Ὑπῆρξαν συγκροτήματα ἅτινα ὑπήχθησαν ἀπ' εὐθείας ὑπὸ τὴν ΠΑΟ.

— Ἕτερα τῶν ὁποίων ὁ Στρατιωτικὸς ὑπεύθυνος ἦτο στέλεχος τῆς ΠΑΟ καὶ ἡ ἐπάνδρωσις ἐξ ὁλοκλήρου σχεδὸν ὑπὸ μελῶν ταύτης.

Παρὰ τὴν ὕπαρξιν ἑνὸς τρίτου προσώπου ὡς ἐκπροσώπου τοῦ ΣΜΑ τὰ δίκτυα ταῦτα καθὼς καὶ τὰ συγκροτήματα ἐπικοινωνιῶν, ἐξυπηρέτουν καὶ τοὺς σκοποὺς τῆς ΠΑΟ.

— Ἕτερα δίκτυα εἶχον στρατιωτικοὺς ὑπευθύνους ἀξιωματικοὺς τῆς Μέσης Ἀνατολῆς. Ἡ ἐπάνδρωσίς των ἐν τούτοις ἦτο κατὰ μεγάλην ἀναλογίαν ὑπὸ μελῶν τῆς ΠΑΟ καὶ στενὴ ὑπῆρχεν ἐπαφὴ τῶν Διοικητῶν των, μετὰ τῆς Ὀργανώσεως.

— Βεβαίως ὑπῆρχον καὶ ἄλλα μὲ μεγαλυτέραν ἢ πλήρη αὐθυπαρξίαν δράσεως, ἀλλὰ τὰ ὁποῖα ὁπωσδήποτε κινούμενα ἐντὸς τῶν πλαισίων τῆς αὐτῆς ἐθνικῆς γραμμῆς ἐξυπηρέτουν τοὺς ἰδίους σκοποὺς καὶ ἐπομένως αἱ ἐπιδιώξεις των ἐταυτίζοντο.

— Δὲν εἶναι γνωστόν, πλὴν ἑνός, πόσα συγκροτήματα ἐτέθησαν εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ ΕΑΜ· Τὸ ἕνα αὐτὸ εἶναι ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἀνεφέρθη ὅτι εἶχε ἐπισημανθῆ ὑπὸ τοῦ Γερμανικοῦ συνεργείου καὶ εἰδοποιήθη ὑπὸ τῆς ΠΑΟ ν' ἀλλάξῃ θέσιν.

Αἱ ἑξῆς ὑπηρεσίαι πληροφοριῶν καὶ τὰ ἑξῆς δίκτυα ἐπικοινωνιῶν ἀναφέρονται ὡς ἔχοντα σχέσιν μὲ τὴν ΠΑΟ καθὼς καὶ διά τινα τούτων ἁπλῶς ὡς ὑπάρχοντα ἢ λειτουργοῦντα.

Τὴν 21αν Ὀκτωβρίου 1941, Ἀγγλικὸν ὑποβρύχιον ἀπεβίβασεν εἰς Σταυρὸν Χαλκιδικῆς, τὸν ὑποσμηναγὸν Ἀνδρ. Βασιλειάδην, μὲ δύο συσκευὰς ἀσυρμάτου.

Ὁ Ἀνδρ. Βασιλειάδης ἅμα τῇ ἀφίξει του, συνεδέθη πρῶτον μετὰ τοῦ στελέχους τῆς ΠΑΟ Παναγιώτη Βουδούρη, ἐφ. Λοχαγοῦ, τέως βουλευτοῦ καὶ ἐκμισθωτοῦ τῶν ἰαματικῶν λουτρῶν Ν. Ἀπολλωνιάδος, ὡς καὶ μετὰ τοῦ Γεωργίου Λυράκη κατοίκου Λαγκαδᾶ, διὰ τὴν τελικὴν ἐγκατάστασιν τῶν ἀσυρμάτων.

Τελικῶς προεκρίθη ὡς καταλληλοτέρα θέσις, τὸ χωρίον Γερακαροῦ καὶ ἡ οἰκία τῶν ἀδελφῶν Γεωργίου καὶ Παναγιώτη Μπαρκοπούλου. Συγχρόνως ἐλήφθη μέριμνα, μὲ ἀπόφασιν τῆς Δ)σης Ἐπιτροπῆς τῆς Ὀργανώσεως ΠΑΟ, διὰ τὴν ἐγκατάστασιν τοῦ Κέντρου Κατασκοπείας, ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Στρατηγοῦ Δουμπιώτη 34, εἰς τὴν οἰκίαν τῆς Μαρίκας Πανταζῆ.

Τὴν εὐθύνην λειτουργίας τοῦ δικτύου ἀσυρμάτων, ἀνέλαβον κατ' ἐντολὴν τῆς ΠΑΟ, οἱ:

— Ἀρχισμηνίας Παναγιώτης Παπανικολάου, ἐκ Φούρκας Χαλκιδικῆς.

— Ἀρχισμηνίας Χρῆστος Παπαδήμας, ἐκ Σοφάδων Τρικάλων.

— Μουσικὸς Γεώργιος Μπαρκόπουλος, ἐκ Γερακαροῦς Χαλκιδικῆς.

ΠΑΠΑΔΗΜΑΣ ΧΡΗΣΤΟΣ
Ἀνθυποσμηναγὸς ἐκ Σοφάδων Τρικάλων
ἐξετελέσθη ὑπὸ τῶν Γερμανῶν τὴν 2.10.42
ἐν Θεσσαλονίκῃ

ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ
Ἀνθυποσμηναγὸς
ἐκ Φούρκας Κασσάνδρας Χαλκιδικῆς

Τὸ δίκτυον ἐλειτούργησεν ἀρχικῶς ἀρτίως, ἄνευ ἐμποδίων καὶ ἐπ' ἀρκετὸν χρόνον εἰς τὴν προαναφερθεῖσαν θέσιν (Γερακαροῦ). Ἐν συνεχείᾳ διετάχθη ἁρμοδίως ἡ μεταφορὰ τῶν Ἀσυρμάτων, ἐντὸς τῆς πόλεως Θεσσαλονίκης, ὅπου πρὸς ἀποφυγὴν ἐντοπισμοῦ των ὑπὸ τῶν Γερμανῶν, ἤλλασσε συνεχῶς ἡ θέσις ἐκπομπῆς καὶ οὕτω κατὰ διαστήματα ἐγκατεστάθη εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Ἰωάννου Θανούλη, σιδηροδρομικοῦ, ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Λευκωσίας 1, εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Εἰσαγγελέως Τοράκη, εἰς τὸν συνοικισμὸν Βάρνας εἰς τὴν οἰκίαν τῆς Μαίρης Παπαδοπούλου ὅπου καὶ τελικῶς ἀνεκαλύφθη ὑπὸ τῶν Γερμανῶν τὴν 30.4.1942, συλληφθέντων τῶν Παπαδήμα, Παπανικολάου, ἀδελφῶν Γεωργίου καὶ Παναγιώτου Μπαρκοπούλου καὶ τοῦ Γεωργίου Λυράκη. Ὁ Ἀρχηγὸς τοῦ Κέντρου Κατασκοπείας Ἀν-

δρέας Βασιλειάδης, ἐπέτυχε — εἰδοποιηθεὶς ἐγκαίρως — νὰ ἀποφύγῃ τὴν σύλληψιν ὑπὸ τῶν Γερμανῶν, ἀλλὰ διὰ νὰ εὕρῃ βραδύτερον τὸν θάνατον, δολοφονηθεὶς εἰς Δυτικὴν Μακεδονίαν, ὑπὸ τοῦ ΕΑΜ, σφαγεὶς διὰ μαχαίρας.

Ἡ ἀποκάλυψις τοῦ δικτύου ἀσυρμάτων, ἐγένετο κατόπιν προδοσίας τοῦ ΕΑΜ, διὰ τῶν Κομμουνιστικῶν του μελῶν Ἀποστόλου Τσιμούδη, Νικολάου Σιμιτσῆ, Χρήστου Χρηστάρα καὶ Ζαχαρία Κοντσέ, εἰς τοὺς Γερμανούς.

Οἱ συλληφθέντες, παρεπέμφθησαν εἰς Γερμανικὸν Στρατοδικεῖον καὶ τὴν 14.9.42 κατεδικάσθησαν οἱ μὲν τέσσαρες εἰς θάνατον (Παπαδήμας, Παπανικολάου, Γεώργιος καὶ Παναγιώτης Μπαρκόπουλος), ὁ δὲ Γεώργιος Λυράκης εἰς ἰσόβια δεσμά.

Ἐκ τῶν καταδικασθέντων εἰς θάνατον τεσσάρων ἡρωϊκῶν Ἑλλήνων, ἐξετελέσθησαν τὴν πρωΐαν τῆς 2.10.1942 εἰς τὸ ἀεροδρόμιον τῆς Μίκρας οἱ τρεῖς, τοῦ Παναγιώτη Μπαρκοπούλου ἐπιτυχόντος τελικῶς νὰ διασωθῇ, χάρις εἰς τὴν εὐστροφίαν καὶ τὴν παλληκαριάν του.

Στελέχη τοῦ δικτύου τούτου πληροφοριῶν, μὲ ἐξαίρετον δρᾶσιν, ἀνεδείχθησαν, ὁ Ἀστυνομικὸς Σταθμάρχης Λαγκαδικίων Ἀνθυπασπιστὴς Περγαντής, ὁ Ἀναστάσιος Καμαρινὸς ἐκ Γερακαροῦς, ὁ Ἠλίας Ρεϊζόπουλος ἐκ Ν. Ἀπολλωνιάδος, οἵτινες χαρακτηρισθέντες βραδύτερον ὑπὸ τοῦ ΕΑΜ, ὡς ἀντιδραστικοὶ λόγῳ τῆς Ἐθνικῆς των δράσεως, ἐξετελέσθησαν ὑπ' αὐτοῦ.

Ἐπίσης στελέχη τοῦ δικτύου τούτου ἄξια ἰδιαιτέρας διαμνημονεύσεως, ὑπῆρξαν, ὁ Ὑποσμηναγὸς Νικόλαος Δευτεραῖος, ὁ Χαρίλαος Δημητρίου, ἡ Σούλα Τοράκη, ἡ Σοφία Μιχ. Κασάρα, ὁ Ἀναστάσιος Τραϊανός, τελωνειακός, πενθερὸς τοῦ Παπανικολάου, Τραϊανός, ὁ δημ)λος Ἀργύρ. Ἀντωνίου, ὁ Χαρίλαος Ραφτόπουλος, ὁ Γεώργιος Εὐαγγελόπουλος, ἡ Καλλιρόη Σαμακοβλῆ, ὁ Ἀπ. Καραγεωργίου καὶ ὁ Νικόλαος Πετάνης.

ΑΡΓΥΡΙΟΣ ΑΝΤΩΝΙΟΥ
Ἐκπαιδευτικὸς
ἐκ Κορησσοῦ Καστορίας

Ἕτερον δίκτυον ἀσυρμάτων, ἐλειτούργησεν εἰς τὴν ὁδὸν Ἀριστοτέλους 9, μερίμνῃ τοῦ προμνημονευομένου Παναγιώτου Βουδούρη, μέχρι καὶ τῆς ἀπελευθερώσεως, χωρὶς νὰ ἀποκαλυφθῇ ὑπὸ τῶν Γερμανῶν, μὲ τὴν πολύτιμον συνεργασίαν τοῦ νῦν Στρατηγοῦ καὶ τότε ὑπολοχαγοῦ Πολυζοπούλου Στεργίου, Νικολάου Χατζῆ, Μοιράρχου Χωρ)κῆς Μίχου Κων)νου, Νικολάου Πετάνη, Εὐρυσθέως Μαγιάκου καὶ ἄλλων στελεχῶν τῆς ΠΑΟ καὶ τῆς Νεολαίας της.

— Βραδύτερον συγκρότημα ὑπὸ τὸν Ἴλαρχον ΛΕΒΙΤΗΝ τῆς Βρεττανικῆς Μονάδος ΧΕΜΕΛ ἐτέθη ἐπίσης ὑπὸ τὴν ἄμεσον σχεδὸν κατεύθυνσιν τῆς ΠΑΟ μέσῳ τοῦ Ἐπιτελάρχου της ἀντισυνταγματάρχου ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΥ. Ἦτο τὸ προοριζόμενον

διὰ τὴν ἐξυπηρέτησιν τοῦ ἐνόπλου ἀγῶνος ταύτης.

Ἡ ὀργάνωσις τοῦ δικτύου ἦτο σχεδὸν ταυτόσημος μὲ τὴν ἐπιτελικὴν διάρθρωσιν τῆς ΠΑΟ καὶ εἶχον διατεθῆ πρὸς τοῦτο τὰ πλέον κατάλληλα καὶ ἔμπιστα στελέχη. Ὁ ἀσύρματος εἶχε ἐγκατασταθῆ εἰς ἐρειπωμένον ἐργοστάσιον τῆς ΠΤΛΑΙΑΣ καὶ διὰ τὴν ἀσφάλειάν του ἐχρησιμοποιήθη δύναμις χωροφυλακῆς ὑπὸ τὸν Ταγματάρχην Διοικητὴν Ἀσφαλείας Θεσσαλονίκης Βαρδουλάκην Γεώργιον. Τὸν τεχνικὸν ἔλεγχον εἶχεν ὁ Ταγματάρχης Διοικητὴς ἐπικοινωνιῶν τῆς ὀργανώσεως καὶ τὴν διεύθυνσιν τῶν πληροφοριῶν ὁ Δ)τὴς τοῦ ἀντιστοίχου γραφείου. Εἶναι αὐτονόητον ὅτι ὑπὸ τὰς συνθήκας ταύτας τῆς ὀργανώσεως, ἡ ἀπόδοσις ἦτο πλήρης.

Δυστυχῶς λόγῳ ἐπιπολαιότητος ὁ Ἴλαρχος ΛΕΒΙΤΗΣ συνελήφθη κάποιαν ἡμέραν μετ' ἄλλων ὑπόπτων χωρὶς ν' ἀναγνωρισθῇ. Βραδύτερον καὶ ἐνῷ ἀνέμενε ν' ἀπολυθῇ ἐκλήθη αἰφνιδίως ὑπὸ τοῦ Γερμανοῦ ἀνακριτοῦ, τοῦ ἀνεκοινώθη ποῖος εἶναι, ὡς καὶ ὁλόκληρος ὁ κύκλος τῶν ἐπαφῶν του καὶ τῆς δραστηριότητός του. Ἐβασανίσθη καὶ ἐπροχώρησε εἰς καταδόσεις κάπως ἀφῃρημένας καὶ γενικάς, ἐνῷ ταυτοχρόνως εἰδοποίησε μέσῳ τρίτου προσώπου τὴν ὀργάνωσιν διὰ τὴν κάμψιν του. Δυστυχῶς εἴτε διότι δὲν ἐγένετο ἔγκαιρος ἐνημέρωσις εἴτε διότι εἶχε προηγηθῆ πλήρης κατάδοσις ἐξ ἄλλης πηγῆς ὅπερ καὶ τὸ πιθανώτερον, ὁ χῶρος τοῦ συγκροτήματος τοῦ ἀσυρμάτου ἐκυκλώθη αἰφνιδιαστικῶς, μερικοὶ τῆς φρουρᾶς ἀσφαλείας συνελήφθησαν καὶ εὑρέθη πίναξ ὀνομάτων πρακτόρων καὶ στελεχῶν ἄλλων ὑπὸ ψευδώνυμον καὶ μερικῶν μὲ τὰ πραγματικὰ ὀνόματα. Εὐτυχῶς οἱ ἀποκαλυφθέντες ἐπρόφθασαν νὰ φυγαδευθοῦν, πλὴν τῶν ἀρχικῶς συλληφθέντων.

Ὁ Ἴλαρχος ΛΕΒΙΤΗΣ μετὰ τὴν ἀπόλυσίν του συντετριμμένος, ἐζήτησε νὰ δώσῃ ἐξηγήσεις, προβάλλων κυρίως ὅτι καὶ ἡ ὁμολογία του δὲν ἦτο πλήρης καὶ σαφὴς καὶ ἔκαμε πᾶν τὸ δυνατὸν διὰ νὰ ἐνημερώσῃ τὴν ὀργάνωσιν.

Ἡ γνώμη καὶ τοῦ ἰδίου καὶ τοῦ γενικοῦ κλίματος τότε ἦτο ὅτι τὸ ὅλον σύστημα τῆς καταδόσεως ἦτο ἔργον τοῦ ΕΑΜ. Σχετικὰ στοιχεῖα ἔχουσι ἀναφερθῆ ἤδη εἰς ἕτερον κεφάλαιον.

Ἕτερον δίκτυον τὸ ὁποῖον εἶχε στενωτάτην ἐπαφὴν μὲ τὴν ΠΑΟ καὶ σχεδὸν ἐτέλει ὑπὸ τὸν ἔλεγχον καὶ καθοδήγησιν της, ἦτο τὸ αὐτοδύναμον ἐν τούτοις καὶ ὑπὸ Διοίκησιν ἀξιωματικοῦ τῆς Μέσης Ἀνατολῆς τοιοῦτον τοῦ Ἰλάρχου ΣΤΕΦΑΝΙΔΗ τῆς Βρεττανικῆς Μονάδος 133 POPS.

Ἀρχικὴ ἀποστολή του ἦτο ἡ ἐξυπηρέτησις τῆς ΚΛΑΔΟΥΠΟΛΕΩΣ καὶ ἐν συνεχείᾳ ἡ τοιαύτη τοῦ ἐνόπλου ἀγῶνος γενικῶς. Ὡς ἀνεφέρθη ἡ ὀργάνωσις καὶ ἡ ἀσφάλεια τῆς ΚΛΑΔΟΥΠΟΛΕΩΣ ἐξυπηρετοῦντο ὑπὸ τῆς ΠΑΟ, ἐνῷ ἡ ἐπάνδρωσις τοῦ δικτύου ΣΤΕΦΑΝΙΔΗ ἦτο ἐπίσης τῆς ΠΑΟ. Ὁ Ἴλαρχος Στεφανίδης, ἐξαίρετος ἀξιωματικός, θερμὸς πατριώτης καὶ ἀτρόμητο παλληκάρι, ὅπως ἀπέδειξαν βραδύτερον αἱ συνθῆκαι τοῦ θανάτου του, κατὰ μάχην τοῦ ἀντισυμμοριακοῦ ἀγῶνος, ἐνημερώθη πλήρως ἐπὶ τῆς καταστάσεως, ἐνεστερνίσθη τὰς ἀπόψεις τῆς ΠΑΟ, καὶ ἐδέχθη νὰ τὴν ἐξυπηρετήσῃ. Μετὰ τὴν ἀποκάλυψιν τοῦ δικτύου ΧΕΜΕΛ καὶ ἐνῷ εἶχεν ἀρχίσει ἤδη ὁ ἔνοπλος ἀγών, ὁ ΣΤΕΦΑΝΙΔΗΣ διὰ τοῦ συγκροτήματός του ἀνέλαβε τὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν μονάδων ΠΙΕΡΙΩΝ - ΒΕΡΜΙΟΥ.

Μετὰ τὴν σύμπτυξιν, τῶν ἐνόπλων τμημάτων τῆς ἀναφερθείσης περιοχῆς εἰς ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΝ, ὁ ΣΤΕΦΑΝΙΔΗΣ ἀνέλαβε τὴν συνεννόησιν διὰ τὴν ἀποστολὴν μέσων μεταφορᾶς ὅπερ καὶ ἐπέτυχε.

— Ἕτερον δίκτυον αὐθυπάρκτου ὀργανώσεως, μὲ ἐπικεφαλῆς ἀξιωματικὸν τῆς

Μέσης 'Ανατολῆς, τὸ ὁποῖον στενῶς συνειργάσθη καὶ ἐξυπηρέτησε τὴν ΠΑΟ, ἦτο τὸ τοιοῦτον τοῦ 'Υπολοχαγοῦ ΑΣΛΑΝΙΔΗ τὸ ὁποῖον μάλιστα, ὡς θ' ἀναφερθῇ εἰς ἄλλο κεφάλαιον, ἀνέλαβε καὶ τὸν ἐφοδιασμὸν καὶ τὴν τροφοδοσίαν τοῦ τμήματος ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ τῆς ΠΑΟ ὑπὸ τὸν Λοχαγὸν ΣΚΟΡΔΑΝ.

— Συγκρότημα ὑπὸ τὸν ἔφεδρον 'Υπίλαρχον ΠΑΛΑΜΗΔΗΝ, ἐπίσης αὐθύπαρκτον ἐκ Μέσης 'Ανατολῆς, τὸ ὁποῖον διέθετεν ἰσχυρώτατον καὶ μεγάλης ἐμβελείας ἀσύρματον, συνειργάσθη ἐπίσης στενῶς μὲ τὴν ΠΑΟ ἀφοῦ ἄλλωστε ὁ 'Υπίλαρχος οὗτος ἦτο ὁ κομιστὴς καὶ τῶν 5.000 χρυσῶν λιρῶν καὶ τῶν ὁδηγιῶν τῆς 'Ελληνικῆς Κυβερνήσεως πρὸς τὴν Διοίκησιν τῆς ΠΑΟ.

— Συγκρότημα 'Ανθυπολοχαγοῦ ΖΩΓΑ αὐθύπαρκτον ἐπίσης ἐκ Μέσης 'Ανατολῆς μὲ πολλαπλῆν ἀποστολὴν ἐχρησιμοποίησεν διὰ τὰς ἐνόπλους ὁμάδας, σύνδεσμον μετὰ τοῦ Συμμαχικοῦ Στρατηγείου καὶ τῆς 'Ελληνικῆς Κυβερνήσεως καὶ ὅλας τὰς ἄλλας ἀντιστοίχους ἀποστολὰς μιᾶς Συμμαχικῆς ὀργανώσεως.

— Συγκρότημα ὑπὸ τὸν 'Υπολοχαγὸν ἀρχιτεχνίτην Σιάπκαν 'Αστέριον. Τοῦτο διετέθη εἰς τὴν Δυτικὴν Μακεδονίαν ἀλλὰ κατὰ κάποιαν κάθοδον τοῦ 'Υπολοχαγοῦ Σιάπκα εἰς Θεσσαλονίκην οὗτος συνελήφθη ὑπὸ τῶν Γερμανῶν καὶ ἐξετελέσθη ἀφοῦ κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν ἀνακρίσεων ἐβασανίσθη φρικωδῶς. Παρὰ ταῦτα ἐπέδειξε λαμπρὰν καὶ ἡρωϊκὴν διαγωγὴν καὶ εἰς οὐδεμίαν ἀποκάλυψιν προέβη.

— 'Η ὀργάνωσις ΖΕΥΣ ἐπίσης Βρεττανικὴ γενικῆς ἀποστολῆς ἤτοι διαφυγῆς, πληροφοριῶν καὶ σαμποτάζ ἀνήκει εἰς τὴν ἑτέραν μορφήν.

'Εκ Μέσης 'Ανατολῆς ἀφίχθη μόνον ὁ ἰδιώτης ἀντιπρόσωπος τῆς ὑπηρεσίας πληροφοριῶν καὶ τὸ συγκρότημα ἀσυρμάτου, ἐνῷ ὁ στρατιωτικὸς ὑπεύθυνος ἀνεζητήθη ἐπὶ τόπου.

'Η ὀργάνωσις αὕτη εἶχεν εὐρύτατα πλαίσια ἐνεργειῶν, σημαντικὰ μέσα οἰκονομικὰ καὶ εὐχέρειαν θαλασσίας ἐπικοινωνίας. 'Ο πρῶτος στρατιωτικὸς ὑπεύθυνος ἦτο στέλεχος τῆς ΠΑΟ ἐκ τῶν πρώτων μάλιστα ἱδρυτῶν τῆς Υ.Β.Ε. καὶ ἦτο φυσικὸν ὅτι ἡ ἐπάνδρωσις ἐγένετο ἐξ ὁλοκλήρου ὑπὸ μελῶν τῆς ὀργανώσεως ἐνῷ καὶ ἡ ἐπιρροὴ καὶ ἡ κατεύθυνσίς της ἦτο τουλάχιστον πολὺ σημαντικὴ ἂν ὄχι ἀποκλειστική.

Τὸν Αὔγουστον 1943 τὸ σιδηροδρομικὸν δίκτυον τῆς ὀργανώσεως ΖΕΥΣ ἀπεκαλύφθη καὶ ἀρκετὰ μέλη τούτου συνελήφθησαν καὶ κατεδικάσθησαν. Κατόπιν τούτου διετάχθη ἡ προσωρινὴ νέκρωσις τοῦ ὅλου δικτύου καὶ ἡ μεταφορὰ τῶν κινδυνευόντων, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ ὁ Στρατιωτικὸς ὑπεύθυνος Ταγ)ρχης Μπάρμπας εἰς Μέσην 'Ανατολήν.

Ταχέως ἐν τούτοις ἀνεσυγκροτήθη καὶ ἤρξατο πάλιν ἐνεργοῦσα μὲ ἔντονον δραστηριότητα.

'Η ἐν τῷ μεταξὺ ἐπελθοῦσα διάλυσις τοῦ ΧΕΜΕΛ συνέτεινεν ὥστε τὰ περισσότερα ἐξησκημένα στελέχη ταύτης νὰ μεταφερθοῦν ἤδη εἰς τὸν ΔΙΑ, ἐνῷ στρατιωτικὸς ὑπεύθυνος ἀνέλαβε ὁ μέχρι πρό τινος Διευθυντὴς πληροφοριῶν τῆς ΧΕΜΕΛ καὶ ἁρμόδιος ἐπιτελὴς τῆς ΠΑΟ.

'Ο ΖΕΥΣ πέραν τῆς ἄλλης ἐπεκτάσεως τοῦ δικτύου του εἶχε σύνδεσμον μέσῳ τοῦ πολιτικοῦ ἐκπροσώπου του καὶ μετὰ τοῦ Συνταγματάρχου ΧΡΥΣΟΧΟΟΥ ὅστις διεβίβαζεν οὕτω τὰς συνήθως πλουσίας καὶ πολυτίμους πληροφορίας του, δι' ὃ φαίνεται ἔλαβε καὶ τὸν τίτλον τοῦ συνεργάτη ὑπ' ἀριθμὸν 1.

'Επὶ πλέον ἀμφότεροι καὶ ὁ πολιτικὸς καὶ ὁ στρατιωτικὸς ὑπεύθυνος εἶχον ἐπαφὴν μετὰ τοῦ Μητροπολίτου Θεσσαλονίκης καὶ τοῦ Δημοσιογράφου ΠΕΤΡΟΥ ΛΕ-

ΒΑΝΤΗ, Προέδρου καὶ μέλους τοῦ Ἐθνικοῦ Κέντρου.

Καὶ τούτων αἱ πληροφορίαι ἦσαν σπουδαῖαι.

Βραδύτερον καὶ κατὰ τὰς παραμονὰς ἀποχωρήσεως τῶν Γερμανῶν μὲ τὰ ἴδια πρόσωπα ὁ Αὐστριακὸς Ἐπιτελάρχης τοῦ Στρατιωτικοῦ Διοικητοῦ, ἐζήτησε ἐπαφὴν καὶ εἶχε συνεννόησιν ἀλλ' ὡς ἀνεφέρθη ἤδη τὸ ὅλον σχέδιον συνεργασίας ἐναυάγησε λόγῳ τῆς ἀντιδράσεως τοῦ ΕΑΜ.

Ὅτε βραδύτερον ἀφίχθη εἰς Θεσσαλονίκην ὁ διορισθεὶς ὑπὸ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως Ἐξωτερικοῦ ὡς Στρατιωτικὸς Διοικητὴς Συνταγματάρχης ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ διὰ τοῦ συγκροτήματος ἀσυρμάτου τοῦ ΔΙΟΣ μέσῳ τοῦ Στρατιωτικοῦ ὑπευθύνου ταύτης, διετήρει τὴν ἐπικοινωνίαν μετὰ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως.

— Ὀργάνωσις τῆς αὐτῆς μορφῆς, ἀλλὰ τῆς Ἀμερικανικῆς πλέον Ὑπηρεσίας Πληροφοριῶν, ὑπὸ τὸν τίτλον DETACHEMENT εἶχε ὡς ἐκπρόσωπον τοῦ Στρατηγείου ἕνα Ἕλληνα Ὑπαξιωματικὸν τοῦ Ναυτικοῦ καὶ ὡς Στρατιωτικὸν ὑπεύθυνον κορυφαῖον στέλεχος τῆς ΠΑΟ. Εἶναι φυσικὸν ὅτι εἶχε τὸν αὐτὸν δεσμὸν καὶ ἐξάρτησιν ὅπως καὶ ὁ ΖΕΥΣ. Τὸ συγκρότημα ἀσυρμάτου τῆς ὀργανώσεως, ἐχρησιμοποιήθη ἐπίσης ὑπὸ τοῦ Στρατιωτικοῦ Διοικητοῦ. Μετὰ τὴν νέκρωσιν τῶν Βρεττανικῆς προελεύσεως δικτύων κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ Δεκεμβριανοῦ κινήματος, ἡ Ἀμερικανικὴ αὕτη ὀργάνωσις εἰργάσθη ἐντονώτατα ἵνα ἱκανοποιήσῃ ἀκόμα καὶ τὰς ἀνάγκας τῆς Βρεττανικῆς Διοικήσεως.

Ἐκτὸς τῶν ἀναφερθεισῶν ἤδη Συμμαχικῶν ὀργανώσεων διὰ τὰς ὁποίας ὑπάρχουν περισσότερα στοιχεῖα εἰς τὸν φάκελλον τοῦ ἀρχείου, φέρονται ὡς δρῶσαι ἀκόμη εἰς τὴν περιοχὴν τῆς Γερμανοκρατουμένης Μακεδονίας καὶ αἱ ἑξῆς:

— Ὑπὸ τὸν Ταγματάρχην πυροβολικοῦ ΔΙΑΜΑΝΤΟΠΟΥΛΟΝ τὸ ἐκ Μέσης Ἀνατολῆς προσωπικὸν ταύτης παρῆλασε κατὰ τὴν ἡμέραν καθ' ἣν παρῆλασε καὶ ὁ ΕΛΑΣ μετὰ τὴν ἀποχώρησιν τῶν Γερμανῶν. Εἶναι πιθανὸν ὅτι ἤθελε νὰ δείξῃ τὴν ἀντίθεσίν του πρὸς τὸν ΕΛΑΣ ὅπως αὕτη παρουσιάζετο ἐκ τῆς διαφορᾶς τῆς ἐξαρτήσεως καὶ τῆς στολῆς.

— Ἑτέρα ὑπὸ τὸν Ὑπολοχαγὸν ΠΟΛΥΖΟΠΟΥΛΟΝ ὁ ἀσύρματος τῆς ὁποίας ἐλειτούργει εἰς τὰς ἐκκλησίας τῆς Ἀναλήψεως Θεσσαλονίκης ὑπὸ τὴν κάλυψιν τοῦ ἱερατικοῦ προϊσταμένου.

— Ἑτέρα ὑπὸ τὸν Λοχαγὸν ΣΤΑΥΡΕΑΝ ΦΩΤ. Ἐστεγάζετο εἰς οἰκίαν ἀγωνιστοῦ τῆς ΠΑΟ. Ἐπηνδρώθη ὑπὸ ἀξιωματικῶν καὶ ἄλλων ἱκανῶν ἀγωνιστῶν τῆς ΠΑΟ μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ ὁ ἀρχηγὸς ὁμάδων ὑπομ)ρχος Τζαμαλούκας Αἴας, ἀπὸ τῆς διαλύσεως τῶν ἐνόπλων ὁμάδων του καὶ ἐντεῦθεν.

— Ὡς ἀνεφέρθη ἤδη, ἅπαντες οἱ διευθύνοντες ὡς Στρατιωτικοὶ ὑπεύθυνοι τὰς Συμμαχικὰς ὀργανώσεις ἀξιωματικοὶ τῆς ΠΑΟ ἐδήλωναν ὅτι ἐνήργουν κατ' ἐξουσιοδότησιν τῆς ὀργανώσεως ταύτης καὶ ταυτίζουν ἀπολύτως τὰς δύο των ἰδιότητας, ἐφ' ὅσον ἐθεώρουν ὅτι τὰ Συμμαχικὰ καὶ ἐθνικὰ συμφέροντα ἐταυτίζοντο ἐπίσης. Ἔσπευσαν ὅμως ἀμέσως νὰ διαμαρτυρηθοῦν, ἀκόμα καὶ νὰ ὑποβάλουν τὰς παραιτήσεις των, ὅταν αἱ Συμμαχικαὶ ἐνέργειαι καὶ ἐπιδιώξεις ἦσαν ἀντίθετοι τῶν ἐθνικῶν. Εἶναι πιθανώτερον ὅτι τὸ αὐτὸ ἔπραττον καὶ οἱ ἀρχηγοὶ τῶν αὐτοδυνάμων ἐκ Μέσης Ἀνατολῆς συγκροτημάτων. Οἱ Βρεττανοὶ χωρὶς νὰ ἐγκρίνωσι ποτὲ τὸν ταυτισμὸν τῶν δύο ἰδιοτήτων, ὃν ἠνείχοντο σιωπηρῶς καὶ πολλάκις ἠναγκάσθησαν νὰ ὑποκύψωσι εἰς τὴν πίεσιν τῶν διαμαρτυριῶν τῶν Στρατιωτικῶν ἀρχηγῶν τῶν ὀργανώσεών των.

Δύο χαρακτηριστικαὶ περιπτώσεις εἶναι αἱ ἑξῆς:

— Συμμαχικὰ ἀεροπλάνα κατὰ νυκτερινὴν ἐπιδρομήν, μᾶλλον ἐξ ἐπιπολαιότητος καὶ ἀμελείας ἐπιχειρήσαντα νὰ βομβαρδίσωσι τὰ ἔμφορτα ὑλικοῦ βαγόνια τοῦ Σιδηροδρομικοῦ Σταθμοῦ Θεσσαλονίκης, ἐπεξέτειναν τὸν βομβαρδισμὸν καὶ εἰς τοὺς πέριξ συνοικισμοὺς μὲ πολλὰ θύματα Ἕλληνας. Ἐπεστήθη ἀμέσως ἡ προσοχή των καὶ τοὺς ἐδηλώθη ρητῶς ὅτι ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ ἔπρεπε νὰ δημιουργοῦνται θύματα ἐκ τοῦ Ἑλληνικοῦ πληθυσμοῦ, ἀσχέτως τῆς σοβαρότητος τοῦ ἐχθρικοῦ στόχου.

Μετ' ὀλίγας ἡμέρας ὄχι μόνον ἐπανελήφθη ἡ ἐπέκτασις τοῦ βομβαρδισμοῦ πέραν τοῦ στόχου, ἀλλὰ βόμβαι ἔπεσαν καὶ εἰς τὸ κέντρον τῆς πόλεως. Οἱ Γερμανοὶ παρὰ τὰς ἰδικάς των μεγάλας ἀπωλείας ἔσπευσαν νὰ ἐκμεταλλευθοῦν τὸ γεγονός.

Ὁ Μητροπολίτης Θεσσαλονίκης καὶ ὑπὸ τὴν ἀναφερθεῖσαν ἰδιότητα τοῦ Προέδρου τοῦ Ἐθνικοῦ Κέντρου διετύπωσε μίαν ἀφαντάστου σκληρότητος διαμαρτυρίαν πρὸς τὸ Συμμαχικὸν Στρατηγεῖον καὶ ἐζήτησε παρά τινων γνωστῶν του Ἀρχηγῶν τῶν Συμμαχικῶν Ὑπηρεσιῶν νὰ μεταβιβάσωσι ταύτην.

Ἡ διαμαρτυρία διεβιβάσθη μαζὶ μὲ ταυτόχρονον παραίτησιν τεσσάρων Στρατιωτικῶν ὑπευθύνων τῶν Συμμαχικῶν Ὑπηρεσιῶν. Ἐντὸς τῆς ἡμέρας ἦλθεν ἀπάντησις μὲ αἴτησιν συγγνώμης καὶ ὑπόσχεσιν ὅτι δὲν θὰ ἐπαναληφθῇ τὸ σφάλμα. Καὶ ἡ ὑπόσχεσις ἐτηρήθη καὶ ἡ Θεσσαλονίκη δὲν ἔγινε ΠΕΙΡΑΙΕΥΣ.

— Τὸ Συμμαχικὸν Στρατηγεῖον διεβίβασε διὰ τοῦ ταχυδρομείου ἐγκύκλιον ἀπευθυνομένην πρὸς τὸν Βουλγαρικὸν Στρατὸν κατοχῆς, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἐζήτει νὰ ἐπιτεθοῦν κατὰ τῶν Γερμανῶν μὲ τὴν ὑπόσχεσιν ὅτι τοῦτο θὰ ἐλαμβάνετο σοβαρῶς ὑπ' ὄψιν εἰς τρόπον ὥστε ἡ Βουλγαρία νὰ μὴ θεωρηθῇ ὡς συνένοχος τῆς καταρρεούσης Γερμανίας.

Ἡ διακήρυξις ἐπεστράφη διὰ τοῦ ταχυδρομείου χωρὶς νὰ ἐκτελεσθῇ ἡ διαταγὴ τῆς διανομῆς, ἀλλὰ μὲ τηλεγραφικὴν δήλωσιν ὅτι οἱ ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν θυσιασθέντες Ἕλληνες, δὲν νοοῦν νὰ δώσουν συγχωροχάρτι εἰς τοὺς Βουλγάρους ἀμάχους κατακτητὰς καὶ ὅτι τὸ προσωπικὸν τῶν δικτύων παραιτεῖται.

Ἦλθεν πάλιν ἄμεσος ἀπάντησις, ὅτι ἡ ἐγκύκλιος ἀπεστάλη ἐκ παρεξηγήσεως καὶ ἄνευ ἐγκρίσεως, ὅτι πρέπει νὰ θεωρηθῇ ὅτι οὐδέποτε ὑπῆρξεν καὶ ὅτι βεβαίως οἱ Σύμμαχοι δὲν εἶναι ἐκεῖνοι ποὺ θὰ ὑποστηρίξουν τὰ Βουλγαρικὰ συμφέροντα ἔναντι τῶν Ἑλληνικῶν.

Βεβαίως ἡ παραίτησις ἀνεστάλη καὶ πάλιν, ἀλλ' ὡς ἐγένετο φανερὸν ἀργότερον ἡ ὑπόσχεσις δὲν ἐτηρήθη.

Διὰ νὰ δυνηθοῦν νὰ τηρήσουν αὐτὴν τὴν ἀνεξάρτητον στάσιν, οἱ ἀξιωματικοὶ καὶ οἱ ἄνδρες τῶν συμμαχικῶν ὑπηρεσιῶν, ἐβοηθήθησαν πολὺ ἐκ τοῦ ὅτι δὲν ἐλάμβανον καὶ δὲν ἐδέχοντο πληρωμὴν ἢ οἱασδήποτε μορφῆς ἀποζημίωσιν, πλὴν ἑνὸς ἐλαχίστου ποσοῦ δι' ἔξοδα κινήσεως. Ἐζητοῦντο μόνον ἐνισχύσεις διὰ τὰς ἀπορφανιζομένας οἰκογενείας τῶν θυμάτων.

Ὅταν μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν ἀπεστάλη κάποιο σοβαρὸν ποσὸν πρὸς διανομήν, ὑπὸ τὴν μορφὴν ἀντιμετωπίσεως τῶν σκληρῶν τότε ἀναγκῶν, ὡς κατέστη γνωστὸν εἰς τὰς ὀργανώσεις τουλάχιστον τὰς ἐπηρεαζομένας ὑπὸ τῆς ΠΑΟ, τὸ ποσὸν ἐδόθη ὁλόκληρον εἰς τὰ θύματα καὶ τὰς οἰκογενείας των.

Οὕτω καὶ ἐδῶ οὐδεμία μομφὴ ἠδύνατο νὰ σταθῇ ἐναντίον τῆς ΠΑΟ περὶ «χρυσῆς» ἀντιστάσεως.

Τὰ θύματα τῶν στελεχῶν καὶ μελῶν τῆς ΠΑΟ καὶ συνεργαζομένων ὑπηρεσιῶν, τὰ πεσόντα κατὰ τὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν ἀποστολῶν διαφυγῆς πληροφοριῶν καὶ δολιοφθορᾶς, ἦσαν σημαντικῶς πολλά.

Κατωτέρω ἀναφέρονται μόνον ὅσοι ἐ-

θυσιάσθησαν ἐν τῇ ἀμέσῳ ἐξυπηρετήσει τῆς ὀργανώσεως καὶ ὄχι τῶν ἐπανδρούντων τὰς Συμμαχικὰς Ὑπηρεσίας:

Οἱ δύο ἀρχισμηνίαι ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ, ΠΑΠΑΔΗΜΑΣ, ΓΕΩΡΓ. ΜΠΑΡΚΟΠΟΥΛΟΣ.

Ὑπολοχαγὸς ΣΑΠΚΑΣ καταδικασθεὶς εἰς θάνατον καὶ ἐκτελεσθεὶς ἀφοῦ ὑπέστη φρικτὰ βασανιστήρια.

Ἀσυρματιστὴς ΜΙΧΑΛΟΣ συλληφθείς, δικασθεὶς καὶ ἐκτελεσθείς.

Ἀσυρματιστὴς ΚΑΠΟΤΑΣ φονευθεὶς κατὰ τὴν ἐπίθεσιν ἐναντίον τοῦ συγκροτήματος ἀσυρμάτου ΠΥΛΑΙΑΣ.

Δύο ὁπλῖται χωροφυλακῆς φονευθέντες ἐπίσης κατὰ τὸν αὐτὸν τόπον καὶ χρόνον. (Δυστυχῶς δὲν ἀναφέρονται τὰ ὀνόματά των).

Πλὴν τῶν ἐκτελεσθέντων ὑπῆρξε μέγας ἀριθμὸς συλληφθέντων καὶ ἀφαντάστως βασανισθέντων οἱ ὁποῖοι ὅμως τελικῶς ἀπέφυγον τὴν ἐκτέλεσιν.

Αἱ Συμμαχικαὶ ὀργανώσεις ὅλων τῶν μορφῶν, ἔχουσι ὑποβάλλει ἰδίας ἐκθέσεις εἰς τὰς ὁποίας ἐμφαίνεται λεπτομερῶς ἡ ὅλη δραστηριότης των, χωρὶς διάκρισιν ἂν ἡ δραστηριότης αὕτη ὠφείλετο κατὰ μέγα μέρος εἰς τὰ στελέχη καὶ τὸ προσωπικὸν τῆς ΠΑΟ. Εἰς τὰς σελίδας μας ἀναφέρονται μόνον καὶ ἐν ἄκρᾳ περιλήψει τὰ στοιχεῖα τὰ ἀναφερόμενα εἰς ἰδίαν δρᾶσιν, ἢ εἰς κοινὴν δραστηριότητα τῶν συμμαχικῶν ὑπηρεσιῶν μὲ τὴν ΠΑΟ, βασικῶς μὲ τὴν κατεύθυνσιν ταύτης.

ΔΟΛΙΟΦΘΟΡΑΙ

Ἕνας ἐκ τῶν βασικῶν σκοπῶν τῶν ὑπηρεσιῶν καὶ δικτύων πληροφοριῶν καὶ κατασκοπείας, ἦτο ἡ ἐπισήμανσις στόχων δι' ἐκτέλεσιν δολιοφθορῶν καὶ καταστροφῶν, εἰς τοὺς κατακτητὰς καὶ τοὺς συμμάχους των. Ἡ ἔφεσις διὰ τὴν ἀποστολὴν ταύτην ἦτο πολὺ ἔντονος. Αἱ δυσχέρειαι ἐν τούτοις ἦσαν πολὺ μεγάλαι, ἐνῷ ὁ κίνδυνος δὲν περιωρίζετο μόνον εἰς τοὺς τολμηροὺς ἐκτελεστὰς ἀλλὰ ἐπεξετείνετο πολὺ εὐρύτερον, κατόπιν τοῦ θεσπισθέντος ὑπὸ τῶν Γερμανῶν δόγματος τῆς συνολικῆς εὐθύνης.

Ἐπὶ πλέον οἱ κίνδυνοι εἰς πλείστας περιπτώσεις καταστροφῶν μοιραίως περιελάμβανον καὶ Ἕλληνας ἐξυπηρετοῦντας ἀναγκαστικῶς τὰς Γερμανικὰς ὑπηρεσίας καὶ ἰδίᾳ τὰς μεταφοράς. Τοῦτο κυρίως συνέβαινε κατὰ τοὺς βαμβαρδισμοὺς καὶ ἀνατίναξιν πλοίων, σιδηροδρομικῶν συρμῶν καὶ ἀεροπορικῶν ἐγκαταστάσεων. Οὕτω πολλάκις διὰ μίαν ὄχι σοβαρὰν ζημίαν τοῦ κατακτητοῦ, κατεβάλλετο δυσαναλόγως βαρὺς ὁ φόρος τοῦ αἵματος ὑπὸ τοῦ ἑλληνικοῦ πληθυσμοῦ.

Παρὰ ταῦτα ἦτο τόσον τὸ μῖσος κατὰ τοῦ κατακτητοῦ, ὥστε πολλάκις τολμηροὶ σαμποτέρ, παρεσύροντο εἰς ἐνεργείας χωρὶς νὰ ὑπολογίζωσι τὰς συνεπείας καὶ νὰ συγκρίνωσι τὸν συσχετισμὸν μεταξὺ ὀφέλους καὶ ζημίας.

Βραδύτερον τὸ ΕΑΜ ἐφήρμοσε συστηματικῶς τὰς εὐκόλους ἐπιθέσεις κατὰ μεμονωμένων ἀνδρῶν ἢ μικρῶν τμημάτων τοῦ κατακτητοῦ, μὲ τὴν ἀντίθετον ἀκριβῶς ἐπιδίωξιν, δ.λ.δ. νὰ ἐπιδιώξωσι ὁμαδικὰς διώξεις ὑπὸ τῶν Γερμανῶν, ἵνα ὑπὸ τὴν πίεσιν τούτων, οἱ διωκόμενοι ἀναζητῶσι τὴν σωτηρίαν των διὰ διαφυγῆς πρὸς τὸν ΕΛΑΣ.

Ἡ ΠΑΟ ἠναγκάσθη ν' ἀντιμετωπίσῃ τὸ ζήτημα, βάσει τῆς ἀρχῆς τοῦ συσχετισμοῦ: Ζημία πρὸς τὸν ἐχθρὸν - πληρωμὴ εἰς αἷμα καὶ θυσίας ὑπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ πληθυσμοῦ. Δὲν ἦτο φειδωλὴ εἰς θυσίας, ἀλλ' ἔπρεπε ὄχι μόνον νὰ λαμβάνωνται αὗται ὑπ' ὄψιν ἀλλὰ καὶ νὰ καταβάλλεται ἐνέργεια ὅπως αὗται ἀποφευχθοῦν ἢ τουλάχιστον περιορισθοῦν.

Ἐξέδωκε μίαν βασικὴν διαταγὴν τὰ κύ-

ρια σημεῖα τῆς ὁποίας διαλαμβάνουσι τὰ ἑξῆς:

— Πρέπει νὰ ἐκτιμᾶται ἐὰν ἡ ἀπόδοσις τῆς δολιοφθορᾶς θὰ εἶναι τοιαύτη ὥστε ν' ἀντισταθμίζῃ τὸν δημιουργούμενον κίνδυνον θυσιῶν διὰ τὸν ἑλληνικὸν πληθυσμόν.

— Ἐφόσον ἐδημιουργεῖτο θέμα νὰ περιληφθοῦν μεταξὺ τῶν θυμάτων τῆς δολιοφθορᾶς καὶ Ἕλληνες ἐργαζόμενοι, ἔπρεπε νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν τοῦτο καὶ νὰ κατεβάλετο πᾶσα προσπάθεια νὰ ἐνημερωθοῦν οὗτοι καὶ νὰ λάβωσι μέτρα προφυλάξεως (Σιδηροδρομικοὶ ὑπάλληλοι, ἐργάται λιμένων καὶ ἀεροδρομίων, πληρώματα πλοίων κλπ.).

— Καθορισμὸς προτεραιότητος ἀπαιτήσεων δολιοφθορᾶς. Πρώτη προτεραιότης ἡ διευκόλυνσις δραπετεύσεως καὶ διαφυγῆς, μεταφερομένων αἰχμαλώτων καὶ ὁμήρων καὶ πρωτίστη ἀπελευθέρωσις ὁδηγουμένων πρὸς ἐκτέλεσιν.

— Κατ' ἀρχὴν ν' ἀποφεύγεται ἡ ἐπίθεσις κατὰ μεμονωμένων ἀνδρῶν ἢ πολὺ μικρῶν τμημάτων τοῦ στρατοῦ κατοχῆς, ἢ ἂν τοῦτο ἐθεωρεῖτο σκόπιμον ν' ἀπεφεύγετο ὁ φόνος ἢ αἰχμαλωσία καὶ νὰ θεωρῆται ὡς ἀρκετὸν ἡ ἀφαίρεσις τοῦ ὁπλισμοῦ καὶ τοῦ τυχὸν μεταφερομένου ὑλικοῦ. Πρὸς τοὺς συλλαμβανομένους νὰ ἐπιδεικνύεται αὐστηρὰ ἀλλὰ καλὴ συμπεριφορὰ καὶ νὰ ἀφίωνται ἐλεύθεροι μετὰ τὴν πληροφοριακὴν ἐξέτασιν.

Ἐν τῇ πράξει ἀπεδείχθη ὅτι μόνον ἐναντίον τῶν Ἰταλῶν ἠδύνατο νὰ ἐφαρμοσθῇ ἡ συμπεριφορὰ αὕτη, διότι οἱ Γερμανοὶ ἠμύνοντο πάντοτε σκληρῶς καὶ ἡ ἀποφυγὴ τῶν συνεπειῶν τῆς ἐμπλοκῆς ἦτο ἀδύνατος. Ἀντιθέτως οἱ Ἰταλοὶ αἰφνιδιάζοντο εὐκόλως καὶ ἦσαν ἕτοιμοι εἰς πρώτην πρόσκλησιν νὰ παραδοθοῦν, διὰ τοῦτο καὶ τελικῶς συνεκεντρώθησαν εἰς τὰ μεγάλα κέντρα καὶ ἀπηγόρευσαν πᾶσαν κίνησιν ἐκτὸς αὐτῶν. Τέλος οἱ Βούλγαροι οὐδέποτε ἐκινοῦντο μεμονωμένοι κατὰ μικρὰ τμήματα.

Βεβαίως αἱ ὁδηγίαι αὗται τῆς ΠΑΟ εἶχον ἐφαρμογὴν μόνον διὰ τὰς περιπτώσεις ἐνεργειῶν δολιοφθορᾶς ὑπὸ ἀνδρῶν ἢ τμημάτων ἀπ' εὐθείας ἐξαρτωμένων ἐξ αὐτῆς. Αἱ μελετώμεναι ὑπὸ τῶν συμμαχικῶν ὀργανώσεων δολιοφθοραὶ κατηρτίζοντο βάσει τῶν σχεδίων τοῦ Συμμαχικοῦ Στρατηγείου καὶ κύριον ῥόλον ἔπαιζον οἱ βομβαρδισμοὶ τῆς ἀεροπορίας καὶ ἡ ἐπίθεσις τῶν ὑποβρυχίων.

Ὡς ἀνεφέρθη καὶ εἰς τὰς περιπτώσεις ταύτας, ὑπεύθυνοι τῶν συμμαχικῶν ὑπηρεσιῶν στελέχη τῆς ΠΑΟ ἐπενέβαινον ὁσάκις ἔκρινον ὅτι ἡ προσφορὰ θυσιῶν τοῦ ἑλληνικοῦ πληθυσμοῦ ἦτο δυσαναλόγως μεγάλη μὲ τὸ καταστρεπτικὸν ἀποτέλεσμα ἐναντίον τοῦ ἐχθροῦ. Ὡς ἀνεφέρθη ἐπίσης ἡ ἑκάστοτε ἐπιλογὴ στόχων ὑπὸ τοῦ Συμμαχικοῦ Στρατηγείου, ἐκλιμακοῦτο κατὰ φάσεις, ἀναλόγως τῶν σχεδιαζομένων ἐπιχειρήσεων.

Ἀναφέρονται ὡρισμέναι περιπτώσεις δολιοφθορῶν ἀποκλειστικῆς πρωτοβουλίας τῆς ΠΑΟ.

— Τὸν Μάϊον 1941 πλησίον ΠΛΑΤΑΜΩΝΟΣ δολιοφθορὰ κατὰ σιδηροδρομικοῦ σταθμοῦ μὲ ἀποτέλεσμα ἀπόσπασιν βαγονίων καὶ ἐπίτευξιν διαφυγῆς μεταφερομένων αἰχμαλώτων.

— Τὴν 16.10.41 εἰς τὸ ὀρεινὸν τμῆμα μεταξὺ ΣΚΥΔΡΑΣ καὶ ΕΔΕΣΣΗΣ δολιοφθορὰ ἐναντίον ἁμαξοστοιχίας φορτωμένης μὲ καύσιμα καὶ πυρομαχικά, μὲ πολὺ καλὰ ἀποτελέσματα καταστροφῆς τούτων.

— Παρόμοιαι ἀρκεταὶ ἀνατινάξεις εἰς βάρος ὀχημάτων καὶ ἀποθηκῶν εἰς ἐλλειπῶς φυλασσομένους σιδηροδρομικοὺς σταθμούς.

— Μικρὰ ἐπιτεταγμένα πλοιάρια, μετέφεραν, τρόφιμα καὶ πολεμοφόδια εἰς μεμονωμένας Γερμανικὰς φρουράς. Μερικὰ τούτων οὐδέποτε ἔφθασαν εἰς τὸν προορισμόν των. Κατελαμβάνοντο ὑπὸ μόνου τοῦ ἑλλη-

νικοῦ πληρώματος, εἴτε βοηθουμένου ἐξ ἐνισχύσεως ἐκ τῆς ξηρᾶς. Ἔπλεον κατόπιν πρὸς μικροὺς ὁρμίσκους, ἤλλαζον χρῶμα καὶ ἐλάμβανον τὸν δρόμον πρὸς τὴν Μέσην Ἀνατολήν. Βραδύτερον αἱ Γερμανικαὶ Φρουραὶ τῶν πλοίων ἐνισχύθησαν καὶ ἡ δολιοφθορὰ τοῦ εἴδους τούτου δὲν ἦτο ἐπιτευκτή.

— Γερμανικὸν ἀεροπλάνον μὲ ἐπιτελεῖς ἀξιωματικοὺς προσέκρουσεν ἐπὶ τῶν ὑπωρειῶν τοῦ ΜΠΕΛΕΣ. Δὲν ἐγένετο ἀνάφλεξις καὶ πλήρης καταστροφὴ τοῦ ἀεροπλάνου. Ὁμὰς ἐνόπλων ἔτρεξε ἐκ τῆς Γερμανοκρατουμένης περιοχῆς, συνεκέντρωσε τὰ φερόμενα ὑπὸ τῶν ἐπιβατῶν ἀξιωματικῶν ἔγγραφα, καὶ προυκάλεσε τὴν ἀνάφλεξιν τοῦ ἀεροπλάνου κατὰ τρόπον ὥστε νὰ θεωρηθῇ αὕτη ὡς ἀποτέλεσμα τῆς προσκρούσεως.

Τὰ παραδοθέντα εἰς τὴν ἁρμοδίαν ὑπηρεσίαν τῆς ΠΑΟ ἔγγραφα περιεῖχον σημαντικῆς φύσεως πληροφορίας. Μέχρι σήμερον ἀκόμη οἱ Γερμανοὶ δὲν ἔχουν μάθει τὴν ἀλήθειαν.

— Αἱ περισσότεραι καὶ μεγαλυτέρας ἀποδόσεως δολιοφθοραί, ἐγένοντο εἰς τὴν Βουλγαροκρατουμένην περιοχήν. Ἐνηργοῦντο ὑπὸ τολμηρῶν ἀνδρῶν ἢ μικροομάδων ἐκ τῆς Γερμανοκρατουμένης περιοχῆς κατόπιν συνεννοήσεως μετὰ ἐντοπίων, ἀποφασισμένων ν' ἀπομακρυνθῶσι ἐκ τῆς Βουλγαροκρατουμένης ζώνης.

Ἐπετίθεντο ὅλοι κατὰ ἀτελῶς φυλασσομένων ἀποθηκῶν αἱ ὁποῖαι εἶχον ἐπισημανθῆ, διήρπαζον τὸν ὁπλισμόν, τὰ πυρομαχικὰ κυρίως καὶ μέσῳ ἀτραπῶν καὶ πόρων εἰσήρχοντο εἰς τὴν Γερμανοκρατουμένην ζώνην.

Ἐν τῷ μεταξὺ παρουσιαζομένων εὐκαιριῶν, ἀπέκοπτον τὰς τηλεφωνικὰς ἐπικοινωνίας καὶ ἐπέφερον καταστροφὴν εἰς τὴν σιδηροδρομικὴν γραμμήν.

Ἦτο καταπληκτικὴ ἡ ἐπιτυχία τῶν τοιούτων ἐπιδρομῶν ἐπὶ τῶν ὁποίων εἶχον ειδικευθῆ ὡρισμένα ἄτομα καὶ ὁμάδες, ἐνεργοῦντα σχεδὸν ἄνευ ἀπωλειῶν. Ἐπροκάλουν τὸ βαθύτατο μῖσος τῶν Βουλγάρων, διότι ἐκτὸς τῶν ἄλλων ἐξευτελίζοντο καὶ εἰς τὰ ὄμματα τῶν Γερμανῶν.

— Ἕνα ἄλλο ἐπίτευγμα ἑλληνικῆς ἐπιδεξιότητος ἦτο ἡ ἀντιστροφὴ τῶν συνθηκῶν καταδόσεως εἰς τὰς Γερμανικὰς ἀρχὰς ἐνεργουμένων δολιοφθορῶν κυρίως εἰς τὴν Δυτικὴν Μακεδονίαν. Ἀρχικῶς οἱ Βούλγαροι ἐνήργουν δολιοφθορὰς οἱ ἴδιοι ἀκινδύνως ἐννοεῖται εἰς βάρος τῶν Γερμανῶν, μόνον ἵνα καταδώσωσι ὡς ὑπευθύνους τοὺς Ἕλληνας. Βραδύτερον διὰ δεξιοτέχνου χειρισμοῦ ἡ κατάστασις ἤλλαξεν ὄψιν. Ἀναλόγους δολιοφθορὰς ἐνήργουν οἱ Ἕλληνες, ἀλλὰ κατὰ τρόπον ὥστε νὰ παρουσιάζουν τοὺς Βουλγάρους ὡς δράστας. Οἱ Βούλγαροι ἐφαίνοντο συνετισθέντες ἐκ τοῦ τρόπου τούτου ἀντιδράσεως τῶν Ἑλλήνων.

Βεβαίως αἱ μεγάλαι καταστροφαὶ ἐπήρχοντο εἰς τὸν ἐχθρὸν δι' ἀεροπορικῶν ἐπιθέσεων κατὰ ἐπιγείων στόχων σοβαρᾶς σημασίας ἢ ὑποβρυχιακῶν ἐνεργειῶν ἐπὶ χρησιμοποιουμένων ὑπὸ τῶν Γερμανῶν πλοίων. Τῶν ἐνεργειῶν τούτων προηγεῖτο λεπτομερὴς ἐνημέρωσις καὶ καθοδήγησις ὑπὸ τῶν ὑπηρεσιῶν πληροφοριῶν.

Ὡς καὶ ἄλλοτε ἀνεφέρθη ἡ καταβύθισις τῶν πλοίων ἐγένετο πολλάκις διὰ τοποθετήσεως ναρκῶν εἰς τὰ ὕφαλα, ὡς ἡ περίπτωσις τοῦ Βουλγαρικοῦ «Τσάρου Φερδινάνδ», ἡ ἐνέργεια τῶν ὁποίων ἐξεδηλοῦτο κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ πλοῦ. Ἐφ' ὅσον ἡ ὑπεροχὴ εἰς τὸν ἀέρα ἐξελίσσετο πρὸς ὄφελος τῶν Συμμάχων ἐπὶ τοσοῦτον ἡ ἐπέμβασις ἦτο συχνοτέρα καὶ ἰσχυροτέρα εἰς τρόπον ὥστε αἱ μεταφοραὶ καὶ ἐγκαταστάσεις τοῦ ἐχθροῦ νὰ εὑρίσκωνται ὑπὸ συνεχῆ ἔλεγχον. Βεβαίως ἡ μελέτη καὶ ἡ παρακολούθησις τῶν μεγάλων τούτων δολιοφθορῶν ἦτο κυρίως ἔργον τῶν συμμαχικῶν ὑπηρεσιῶν πληροφοριῶν. Ἡ ΠΑΟ ἐν τού-

τοις παρηκολούθει τὸ θέμα πάντοτε διὰ τῶν ἰδίων της μέσων καὶ ὀργάνων καὶ προσέφερε τὴν συμβολήν της ὅπου καὶ ὅσον ἠδύνατο.

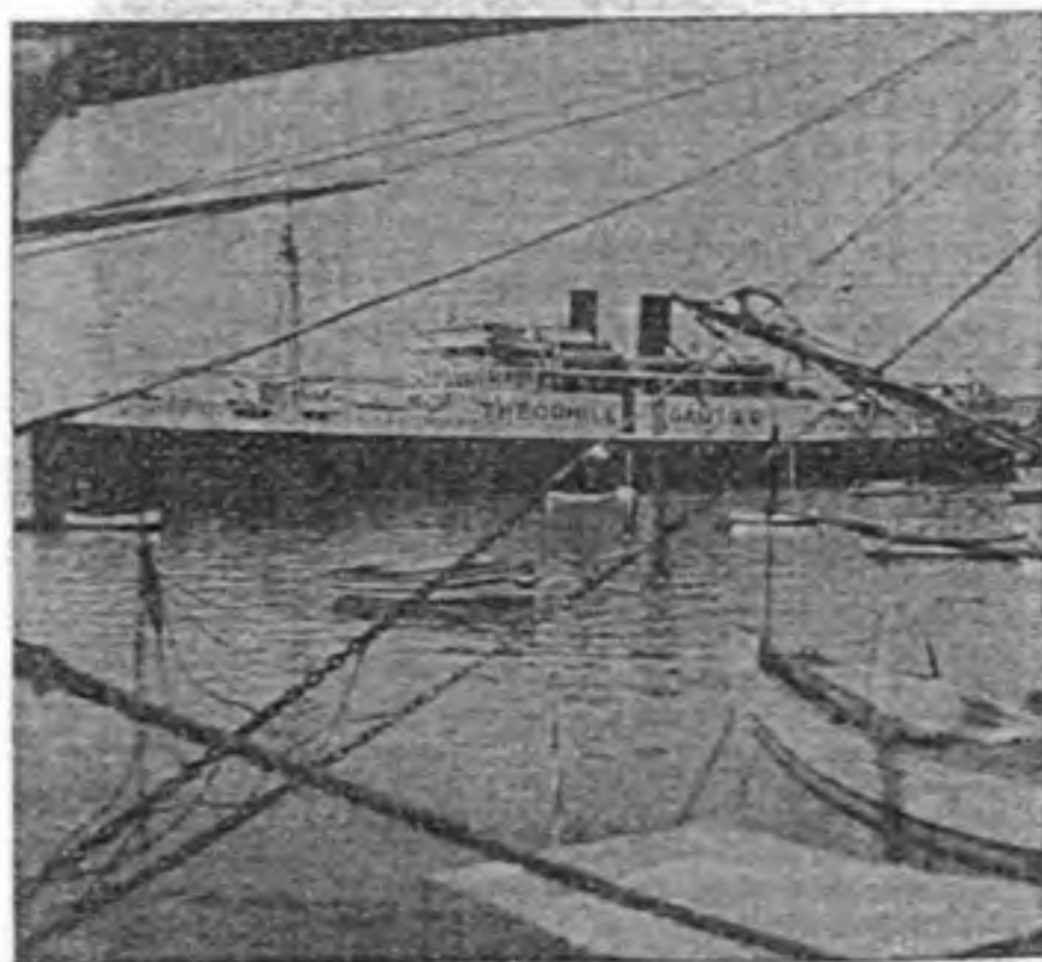
'Ανεφέρθη εἰς προηγουμένας σελίδας, ὅτι καὶ ἡ 'Οργάνωσις «ΖΕΥΣ», τῆς ὁποίας δὲν προΐστατο, στέλεχος τῆς ΠΑΟ, ἐπηνδρώθη εἰς τὴν Βόρειον 'Ελλάδα, δι' ἀγωνιστῶν τοὺς ὁποίους αὕτη παρεχώρησε, μεταξὺ δὲ τούτων συγκαταλέγεται καὶ ὁ ἐκ τῶν ἱδρυτῶν μελῶν της, ἀνώτερος ἀξιωματικὸς ΜΠΑΡΜΠΑΣ ΘΩΜΑΣ.

'Η μεγάλη ἐπιτυχία τῆς καταβυθίσεως τοῦ κατασχεθέντος ὑπὸ τῶν Γερμανῶν Γαλλικοῦ ὑπερωκεανίου «ΘΕΟΦΙΛΟΣ ΓΚΩΤΙΕ», 32.000 τ., δὲν εἶναι ἄσχετος πρὸς τὸ πνεῦμα ἐθελοθυσίας τῶν ἀγωνιστῶν τῆς ΠΑΟ. Τὴν μνημονεύομεν:

Τὸ «ΘΕΟΦΙΛΟΣ ΓΚΩΤΙΕ» μετὰ τὸν κατάπλουν του, εἰς τὸν λιμένα τῆς Θεσσαλονίκης, περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ 1942, δὲν ἠδυνήθη ἔκτοτε νὰ χρησιμοποιηθῇ ὑπὸ τῶν Γαρμανῶν, διὰ μεγάλας μεταφορὰς στρατευμάτων ὅπως ἐσχεδιάζετο ὑπ' αὐτῶν καὶ δὴ δι' ἐνίσχυσιν τῶν δυνάμεων τοῦ «῎Αφρικα Κόρπ» τοῦ Στρατάρχου Ρόμμελ.

῾Εξάκις ἐσχεδιάσθη ὑπὸ τῶν Γερμανῶν, ἡ μυστικὴ ἀναχώρησις τούτου, δι' ἐπείγουσαν ἀνάγκην μεταφορᾶς στρατευμάτων καὶ ἰσαρίθμους φοράς, ἐματαιώθη ἡ ἀναχώρησίς του, συνεπείᾳ τῆς ἀγρύπνου παρακολουθήσεως ὑπὸ τοῦ δικτύου πληροφοριῶν τῆς ΠΑΟΝ/Κεντρικοῦ τομέως, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ ματαιώνεται ἡ σχεδιασθεῖσα ὑπὸ τῶν Γερμανῶν ἐπιχείρησις.

Τὰ μέλη τῆς Νεολαίας τοῦ τομέως, μετέχοντα τὰ πλεῖστα τούτων καὶ εἰς τὸ δίκτυον πληροφοριῶν, εἶχον θέσει ζήτημα τιμῆς μεταξύ των, νὰ μὴ διαφύγῃ τῆς παρακολουθήσεώς των, τὸ «ΘΕΟΦΙΛΟΣ ΓΚΩΤΙΕ». Καὶ πράγματι εἶχον τὴν τύχην καὶ τὴν τιμήν, μετὰ πολύμηνον ἄγρυπνον παρακολούθησιν, νὰ ἔχουν τὴν πρώτην πληροφορίαν περὶ τῆς ὁριστικῆς ἀποφάσεως τῶν Γερμανῶν διὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ ὑπερωκεανίου καὶ μάλιστα ὑπ' αὐτοῦ τοῦ ἰδίου τοῦ Γερμανοῦ πλοιάρχου, ὁ ὁποῖος εἰς μίαν ψυχολογικὴν αὐτοῦ κρίσιν, ἐξεμυστηρεύθη εἰς θῆλυ μέλος τῆς ΠΑΟΝ — ἀγνοῶν τὴν τοιαύτην ἰδιότητά του — ὅτι διακατείχετο ἀπὸ τὴν ἔμμονον ἰδέαν προσεγγίσεως τοῦ θανάτου του, διὰ τῆς φράσεως «τὸ ταξίδι μου αὐτὸ θὰ εἶναι τὸ τελευταῖον καὶ σὲ δύο μέρες ἔχω τὴν πεποίθησιν ὅτι δὲν θὰ ζῶ». Τοῦτο ἤρκεσε, διὰ νὰ σημανθῇ συναγερμὸς τῶν δικτύων παρακολουθήσεως, νὰ μεταδοθῇ ἡ

Τὸ ὑπὸ γερμανικὴν κατοχὴν καταβυθισθὲν Γαλλικὸν ὑπερωκεάνειον 32.000 τ. «ΘΕΟΦΙΛΟΣ ΚΩΤΙΕ», εἰς τὸ λιμάνι τῆς Θεσσαλονίκης.

πληροφορία τῆς πιθανῆς ἀναχωρήσεως τοῦ ὑπερωκεανίου διὰ τοῦ στελέχους τῆς 'Οργανώσεως ΠΑΟ, τότε Ταγματάρχου Θ. ΜΠΑΡΜΠΑ εἰς τὸν ἐπικεφαλῆς τῆς 'Οργανώσεως «ΖΕΥΣ» καὶ νὰ ληφθοῦν τὰ κατάλληλα ἀντίμετρα. Καὶ πράγματι, τὸ «ΘΕΟΦΙΛΟΣ ΓΚΩΤΙΕ», ἀναχωρῆσαν τὴν ἐπομένην νύκτα, ἐτορπιλλίσθη εἰς τὰ ἀνοικτὰ τῆς χερσονήσου ῎Αθως (῞Αγιον ῎Ορος). Τὸ ὑπερωκεάνιον, μετέφερε 1 Σύνταγμα Πεζικοῦ, τῶν 2 ταγμάτων, 1 Τάγμα Πυρ)κοῦ καὶ 1 Λόχον 'Αρμάτων.

Ἅπασαι αἱ γνωσταὶ μεγάλαι καταστροφαὶ ξηρᾶς καὶ θαλάσσης εἶναι γνωστὸν ὅτι προέκυψαν ἐξ ἐνεργειῶν τῶν συμμαχικῶν ὑπηρεσιῶν πληροφοριῶν, κυρίως τῶν ἀνδρῶν καὶ τελούντων ὑπὸ τὴν ἐπιρροὴν τῆς ΠΑΟ. Δὲν εἶναι γνωσταὶ τοὐλάχιστον περιπτώσεις κατὰ τὰς ὁποίας συμμαχικαὶ ἐπεμβάσεις προεκλήθησαν ἐξ ἐνημερώσεων καὶ πληροφοριῶν ὑπηρεσιῶν καὶ ὀργάνων τοῦ ΕΑΜ—ΕΛΑΣ. Εἶναι γνωστὸν ἐξ ἀντιθέτου ὅτι ὁσάκις τὸ Συμμαχικὸν Στρατηγεῖον διὰ τῶν Βρεττανῶν Συνδέσμων ἐζήτει μίαν δολιοφθοράν, κυρίως διὰ καταστροφῆς τῶν τεχνικῶν ἔργων τῶν ποταμῶν, διὰ παρεμπόδισιν τῶν Γερμανικῶν μεταφορῶν, ὁ ΕΛΑΣ καίτοι εἶχε πρὸς τοῦτο μεγάλας δυνατότητας ἀπέφυγε νὰ τὸ πράξῃ. Εἶναι γνωστὸν ἐπίσης ὅτι ἡ ἀποχώρησις τῶν Γερμανῶν ἐγένετο ἐντελῶς ἀνεμποδίστως καὶ ὅτι τὰ μεγάλα τεχνικὰ ἔργα κατεστράφησαν ὑπὸ τούτων μετὰ τὴν χρησιμοποίησιν καὶ τὴν δίοδόν των ἐπίσης ἀνεμποδίστως.

ΚΙΜΩΝ ΒΙΜΠΛΗΣ

Ὁ Βορειοηπειρώτης Στρατηγὸς ΚΙΜΩΝ ΒΙΜΠΛΗΣ, συνταγματάρχης Πυροβολικοῦ κατὰ τὴν κατοχήν, μέλος τῆς Διοικούσης Ἐπιτροπῆς τοῦ ΠΑΟ. (Δὲν ἐδημοσιεύθη ἡ φωτογραφία εἰς τὴν σελίδα Διοικούσης Ἐπιτροπῆς, λόγῳ μὴ ἐγκαίρου ἀνευρέσεώς της εἰς τὰ ἀρχεῖα τῆς Π.Α.Ο.).

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΒΟΥΔΟΥΡΗΣ

Βουλευτὴς Θεσσαλονίκης

Εἰς ἄλλας σελίδας μνημονεύεται ἡ ἔξοχος δρᾶσις του εἰς τὸν Τομέα Ἐσωτερικῆς Ἀντιστάσεως.

Σημείωσις: Ὅσαι δολιοφθοραὶ ἀναφέρονται εἰς τὸν τομέα ἐνεργείας τῶν ἐνόπλων τμημάτων καὶ ἐγένοντο ὑπ' αὐτῶν ἀναφέρονται εἰς τὸ ἀντίστοιχον κεφάλαιον τοῦ Ἐνόπλου Ἀγῶνος.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

ΕΝΟΠΛΟΣ ΑΓΩΝ

Ἡ κυρία ἀποστολὴ τοῦ ἐνόπλου ἀγῶνος διῆλθεν ἀπὸ πολλὰ στάδια·

Ἀπήτησε τὰς μεγαλυτέρας προσπαθείας καὶ πολὺ μεγάλας θυσίας ἀπὸ ἀπόψεως χρηματικῆς εἰσφορᾶς, προσφορᾶς εἰς μόχθους καὶ κινδύνους, ἀλλὰ εἶχε, πρὸ παντός, μεγίστας θυσίας εἰς ἀνθρωπίνους ὑπάρξεις.

Αἰτία τούτου ἡ περίεργος συμπεριφορὰ τῶν Συμμάχων καὶ ἡ ἄνευ ὁρίου ὕπουλος καὶ ἀνέντιμος στάσις τοῦ ὑπὸ προσωπεῖον Κομμουνισμοῦ.

Δὲν εἶναι βέβαιον ἐάν, ὁ ἔνοπλος οὗτος ἀγὼν τῆς ΠΑΟ, ἐβοήθησε τὸν Συμμαχικὸν ἀγῶνα. Εἶναι βέβαιον, ὅμως, ὅτι προσέφερε μακροπροθέσμως πάρα πολὺ εἰς τὴν Ἑλληνικὴν προοπτικὴν τοῦ πολέμου.

Ὁ καταμερισμὸς τῆς ἀποστολῆς ταύτης, κυρίως κατὰ ἐδαφικὰς περιοχάς, ἀναφέρεται, ὡς ἑξῆς, κατὰ κεφάλαια:

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄

ΕΚΤΙΜΗΣΙΣ ΚΑΙ ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΛΛΗΨΙΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΣΤΡΑΤΟΣ

ΣΚΟΠΟΣ

Ὁ ἔνοπλος ἀγὼν ἦτο ἡ προοπτικὴ τῆς κυρίας προσπαθείας τῆς ΠΑΟ. Ὅλαι αἱ ἄλλαι ἐνέργειαι καὶ ἐκδηλώσεις ἦσαν παράλληλοι, ἐπικουρικαὶ καὶ προπαρασκευαστικαί. Αἱ προπαρασκευαστικαὶ ἀπέβλεπον:

— Εἰς τὴν διατήρησιν τοῦ ἠθικοῦ τῶν ἡμετέρων καὶ τὴν ἀντίστοιχον μείωσιν τοῦ ἐχθρικοῦ.
— Τὴν ἐπιστράτευσιν τοῦ προσωπικοῦ.
— Τὴν συγκέντρωσιν τῶν δυναμένων νὰ ἐξευρεθοῦν μέσων·

Ὡς σκοπὸς καθωρίσθη ἡ δημιουργία ἐνόπλου δυνάμεως εἰς διαδοχικὰς φάσεις, μὲ δύο κυρίως μορφάς:

— Τμήματα ἐθελοντικά, καθαρῶς ἀνορθοδόξου μορφῆς καὶ δράσεως, πρὸς δημιουργίαν ἐλευθέρων περιοχῶν.
— Γενίκευσις τῆς ἐπιστρατεύσεως πρὸς διεύρυνσιν καὶ σταθεροποίησιν τῶν ἐλευθέρων περιοχῶν καὶ μὲ δυνατότητας γενικωτέρας κινητοποιήσεως ὅταν παρίστατο ἀνάγκη ἀλλὰ χωρίς, τὰ τμήματα τῆς τελευταίας ταύτης ἀποστολῆς, νὰ ἐγκαταλείπωσι τὰς ἐργασίας των καὶ τὸν τόπον ἐγκαταστάσεώς των, παρὰ μόνον ἐν ἀπολύτῳ ἀνάγκῃ.

ΕΧΘΡΟΣ

Ἐξητάσθη καὶ εἰς ἄλλο κεφάλαιον πάντως συνοπτικῶς.

Γερμανοί. Ὁ κύριος ἐχθρὸς μὲ τὰς γνωστὰς ἀρετὰς τῆς φυλῆς, ἀλλὰ καὶ πολὺ σκληρός, δύσκαμπτος καὶ κατ' ἀνάγκην περιωρισμένης δυνάμεως.

Ἰταλοί. Ὀλιγώτερον ὑπολογίσιμος λόγῳ ἐλλείψεως πολεμικοῦ πνεύματος καὶ τῆς καταλήψεώς του παρ' ἑνὸς πλέγματος κατωτερότητος ἔναντι τῶν Ἑλλήνων, ἐκ τῶν ἀποτυχιῶν του εἰς τὸν Βορειοηπειρωτικὸν πόλεμον τοῦ 1940 - 41.

Βούλγαροι. Ἐπικίνδυνος λόγῳ ὑπουλότητος, ἀριθμητικῆς δυνάμεως καὶ εὐελίκτου πολυπροσωπίας. Ἀλλ' ἀκριβῶς, λόγῳ τῆς πολυπροσωπίας ταύτης, χωρὶς διάθεσιν σοβαρᾶς μαχητικῆς ἐμπλοκῆς.

Ρουμανίζοντες. Μία μικρὰ μερὶς θορυβοῦσα, ἀλλὰ χωρὶς δυνατότητα ὑπολογισίμου παρεμβολῆς εἰς ἐνόπλους συρράξεις.

Γενικὴ ἐντύπωσις τοῦ ἐχθροῦ:

Ὄχι ἀκατάβλητος καὶ μὲ τὴν πάροδον τοῦ χρόνου διαρκῶς εἰς βάρος του.

ΦΙΛΟΙ

Μεγάλη Βρεττανία. Ἦτο ἡ ἔχουσα σχεδὸν ἀποκλειστικῶς τὴν πρωτοβουλίαν εἰς τὴν Μεσόγειον. Δὲν ἔπαυσε νὰ κυριαρχῇ τῆς θαλάσσης. Σὺν τῷ χρόνῳ ἀπέκτα καὶ αὔξουσαν ὑπεροχὴν εἰς τὸν ἀέρα. Ἐθεωρεῖτο μεγάλη φίλη καὶ Σύμμαχος. Αἱ ἐνθουσιώδεις διακηρύξεις της, δὲν ἐπέτρεπον ἀμ-

φιβολίας περὶ τῶν αἰσθημάτων της. Βεβαίως διαδοχικῶς καὶ ταχέως ἀπέδειξεν ὅτι αἱ διακηρύξεις της ἦσαν ἀπατηλαὶ καὶ αἱ προθέσεις της, τοὐλάχιστον περίεργοι.

Ἡ ν ω μ έ ν α ι Π ο λ ι τ ε ῖ α ι. Ἐπέδειξαν ἀρχικῶς κάποιο στρατιωτικὸν μόνον ἐνδιαφέρον, δημιουργήσαντες καὶ ἰδίας ὑπηρεσίας εἰς τὴν Γερμανοκρατουμένην περιοχήν. Βραδύτερον πολιτικῶς, κατὰ τὴν περίοδον ἀντιμαχίας Μεγάλης Βρεττανίας — Σοβιετικῆς Ἑνώσεως, δὲν ἐδίσταζον νὰ προσεγγίζωσι πολλάκις πρὸς τὴν Σοβιετικὴν γραμμήν. Σοβιετικὴ Ἕνωσις: Γνωστὴ καὶ ἀναμενομένη ἡ πολιτική της. Γενικὴ προσπάθεια:

— Ἐπιβολῆς τοῦ κοινωνικοῦ της συστήματος.
— Ὑποθάλψεως φυλετικῆς των ἐπιδιώξεως τοῦ Πανσλαβισμοῦ, παρὰ τὴν διεθνιστικὴν φιλοσοφίαν τοῦ κοινωνικοῦ της συστήματος·

Διὰ τὴν τελευταίαν ταύτην ἐπιδίωξιν εἶχεν ἀπευθυνθῆ:

— Εἰς τὴν φιλοαξονικὴν Βουλγαρίαν μὲ τὴν ὁποίαν, ὅμως, δὲν διέκοψε τὰς διπλωματικάς της σχέσεις, ἡ ἰδία.
— Τὴν φιλοσυμμαχικὴν Γιουγκοσλαβίαν.
— Τὸ ἀπολύτως συγκατανεῦον εἰς πᾶσαν ἐπιταγὴν Κομμουνιστικὸν Κόμμα τῆς Ἑλλάδος.

Χάρις εἰς τὴν περίεργον στάσιν τῆς Μεγάλης Βρεττανίας, ἐπέτυχε τελικῶς, ἀπολύτως τὸν σκοπόν της ἐπὶ τῆς Βουλγαρίας καὶ Γιουγκοσλαβίας, ἐνῷ ἐδημιούρησε καὶ μεγάλην ἀναταραχὴν καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα, κυρίως διὰ τοῦ κοινοῦ μετὰ τῆς Μεγάλης Βρεττανίας δημιουργήματός της, τοῦ ΤΙΤΟ. Ἐκ τῆς μεταγενεστέρας ἐρεύνης ἀπεδείχθη ὅτι ὁ ΣΤΑΛΙΝ δὲν ἦτο σύμφωνος μὲ τὴν ὅλην πολιτικὴν τοῦ ΕΑΜ—ΕΛΑΣ ἀκόμα καὶ μὲ τὴν ἔκρηξιν τοῦ Δεκεμβριανοῦ κινήματος καὶ τὴν στασιαστικὴν δραστηριότητά του, κατὰ τὴν τριετίαν 46 - 49. Ἀμφότερα ὑπῆρξαν κυρίως ὑπόδειξις καὶ προστασία τοῦ ΤΙΤΟ.

Γ ι ο υ γ κ ο σ λ α β ί α. Παρὰ τὰς ἐπιβούλους βλέψεις τῶν πολιτικῶν της, ὁ λαὸς ἔτρεφε φιλικὰ αἰσθήματα πρὸς τὴν Ἑλλάδα. Ὁ ὀργανώσας ἀρχικῶς τὸ κίνημα ἀντιστάσεως Στρατηγὸς ΜΙΧΑΗΛΟΒΙΤΣ εἶχεν ἐπίσης ἀγαθὰς διαθέσεις καὶ ἐπεζήτησεν ἐπαφὴν καὶ συνεργασίαν μὲ τὴν ΠΑΟ καθὼς καὶ τὸν ΕΔΕΣ.

Ὁ ΤΙΤΟ ἀπεδείχθη ἕνας περίεργος Κομμουνιστής, κρᾶμα Σοσιαλιστικοῦ - Διεθνιστοῦ - Μεγαλοϊδεάτου καὶ Πανσλαβιστοῦ. Ἐνεκολπώθη τὸ σύνθημα τῶν ἐπιθυμούντων τὴν ὁμοσπονδοποίησιν. «Ἡ Μακεδονία διὰ τοὺς Μακεδόνας» μὲ τὴν προσθήκην ὅτι, ὡς Μακεδόνες ἐχαρακτηρίζοντο ὅλοι οἱ κάτοικοι τῆς εὐρείας γεωγραφικῆς περιοχῆς, τὴν ὁποίαν ὁ ἴδιος καθώρισεν, ἀσχέτως ἐθνικῶν αἰσθημάτων· Βάσει τῶν ἀνωτέρω, ἐδογμάτισεν ὅτι τὸ σύνολον τῆς περιοχῆς ταύτης θὰ ἔπρεπε ν' ἀποτελέσῃ ἑνιαῖον κράτος, ὑπαγόμενον ὡς ὁμόσπονδον τοιοῦτον, εἰς τὴν Γιουγκασλαβίαν. Ὑπὸ τὰς συνθήκας αὐτάς, ὁ ΤΙΤΟ ἐξελίχθη εἰς τὸν σοβαρώτερον ἐχθρικὸν παράγοντα πρὸς τὴν Ἑλλάδα τότε, καὶ διὰ τὰς ἐπιδιώξεις του καὶ διὰ τὴν ἀξίαν του καὶ διότι ἠγωνίσθη, ὄντως ἐξ ἀπαρχῆς, ἀδιαλλάκτως κατὰ τοῦ ἄξονος.

ΗΜΕΤΕΡΟΙ

Ὡς ἀνεφέρθη ἤδη καὶ εἰς ἄλλο κεφάλαιον:

Γ ε ν ι κ ῶ ς:

— Ἐπιπρόσθετος φανατισμὸς καὶ μῖσος κατὰ τῶν καταχτητῶν, ὡς ὑποστηρικτῶν τῶν ἀνθελληνικῶν ἐπιδιώξεων καὶ προπαγανδῶν.
— Ἐπιπρόσθετος διαθέσιμος δύναμις ἐκ τῶν ἐκπατρισθέντων κατοίκων τῆς Βουλγαροκρατουμένης Μακεδονίας καὶ Θράκης.
— Μεγάλη ἀναλογία μονίμων στελεχῶν.
— Ὑπερκομματικὴ πολιτικὴ γραμμὴ ἀποτρέπουσα τὴν διάσπασιν καὶ διασποράν.

— Μέχρι τῆς ἀνοίξεως 1942, δὲν ὑπῆρχεν ἄλλη ὀργάνωσις ἀντιστάσεως ἀξία λόγου εἰς Μακεδονίαν.

Ειδικῶς διὰ τὸ Ε.Α.Μ.

'Ανεφέρθησαν, ἤδη, τόσα πολλὰ περὶ αὐτοῦ. Τὸ βασικώτερον ὅλων εἶναι ὅτι ἐξετιμήθη ἀρχικῶς ἡ δυνατότης συνεργασίας μετ' αὐτοῦ, ἡ ὁποία ἐκτίμησις ὡδήγησεν ἐπανειλημμένως εἰς πολὺ σφαλερὰς ἐνεργείας.

ΕΔΑΦΟΣ

Παντοῦ ὑπῆρχον ὀρεινοὶ ὄγκοι εὐνοοῦντες τὸν ἀνταρτικὸν ἀγῶνα. Παρὰ τὸ ὕψος μερικῶν, ἡ μορφολογία γενικῶς τοῦ ὀρεινοῦ ὄγκου τῆς Μακεδονίας, εἶναι τοιαύτη, ὥστε, νὰ ἐπιτρέπῃ τὴν εὔκολον προσπέλασιν πεζῶν καὶ ἐφίππων ἀκόμη δὲ καὶ τὴν κίνησιν ἐρπιστριοφόρων ὀχημάτων. Λόγῳ, ἐν τούτοις, τῆς ἐκτάσεως, τῆς συνοχῆς τῶν ἐδαφικῶν διακυμάνσεων, καθιστᾶ λίαν δυσχερῆ τὴν δίωξιν ἐλαφρῶν τμημάτων, τὰ ὁποῖα δύνανται νὰ ἑλιχθοῦν καὶ νὰ διαφύγουν.

Δυτικῶς ὑπάρχει σύνδεσμος μετὰ τοῦ μεγάλου ὀρεινοῦ ὄγκου τῆς ΠΙΝΔΟΥ, ὅπου καθίστατο δυνατὴ ἡ σύνδεσις μετὰ τῶν ὁμάδων ΗΠΕΙΡΟΥ. Νοτίως, ἐπίσης, ἦτο δυνατὴ ἡ σύνδεσις μετὰ τῆς μεγάλης ὀροσειρᾶς ΟΛΥΜΠΟΣ — ΧΑΣΙΑ — ΚΑΜΒΟΥΝΙΑ. Οἱ μεγάλοι ὀρεινοὶ ὄγκοι τοῦ Βορρᾶ, οἱ ὁποῖοι ἀπετέλουν τὰ ὅρια μετὰ τῆς Γιουγκοσλαβίας, θὰ ἐκάλυπτον ἢ ὄχι τὸν ἀγῶνα, ἀναλόγως τῆς στάσεως τῶν Γιουγκοσλαβικῶν τμημάτων ἀντιστάσεως. Καὶ ὡς ἀνεφέρθη ἀρχικῶς, αἱ ὁμάδες αὗται τοῦ Στρατηγοῦ ΜΙΧΑΗΛΟΒΙΤΣ ἦσαν φιλικαί.

Τὰ μεταξὺ τῶν ὀρέων ποτάμια κωλύματα, οὔτε ἀνυπέρβλητα εἶναι οὔτε εὐκόλου ἀποφράξεως. 'Απ' ἐναντίας, ἐπειδὴ παραλλήλως αὐτῶν διέρχονται ὁδικαὶ καὶ σιδηροδρομικαὶ ἀρτηρίαι, ἡ ἐπιτήρησις καὶ ἡ καταστροφὴ αὐτῶν εἶναι μᾶλλον εὐχερὴς διὰ τοὺς κατέχοντας τοὺς ὀρεινοὺς ὄγκους.

'Η ὀροσειρὰ τῶν ΠΙΕΡΙΩΝ δύναται νὰ ἐπιτηρῇ καὶ τὰς θαλασσίας προσπελάσεις τοῦ Δυτικοῦ ΘΕΡΜΑΪΚΟΥ. 'Η σειρὰ τῶν ΚΕΡΔΥΛΛΙΩΝ, τὰς ἀκτὰς τοῦ ΣΤΡΥΜΟΝΙΚΟΥ. 'Ο ὄγκος τοῦ ΧΟΛΟΜΩΝΤΟΣ, τὰ παράλια τῆς ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ.

'Υπάρχουν ἀρκετὰ ὀροπέδια, ἐπιτρέποντα ρίψεις, ἀκόμη δὲ καὶ ὀργάνωσιν προχείρων ἀεροδρομίων.

Γενικῶς ἡ διάρθρωσις τῆς ὀρεινῆς περιοχῆς καὶ ἡ μορφολογία ταύτης ἐπιτρέπουν:

— Τὴν σύνδεσιν μεταξύ των.
— Τὸν ἔλεγχον τῶν ὁδικῶν καὶ σιδηροδρομικῶν συγκοινωνιῶν.
— Τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ἀκτῶν καὶ τῶν ὅρμων.
— Τὴν διευκόλυνσιν ἀεροπορικοῦ συνδέσμου.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

'Ο παράγων ἔδαφος λίαν εὐνοϊκὸς διὰ τὴν διεξαγωγὴν τοῦ ἐνόπλου ἀγῶνος.

ΜΕΣΑ

'Ανεφέρθησαν ἤδη πολλὰ εἰς ἄλλο κεφάλαιον, ὅσον ἀφορᾷ τὰς ἀνάγκας καὶ τὰς δυνατότητας. 'Αχίλλειος πτέρνα, ὁ ὁπλισμὸς καὶ ἰδίᾳ τὰ πυρομαχικά.

ΓΕΝΙΚΟΝ ΣΧΕΔΙΟΝ ΔΡΑΣΕΩΣ

Βάσει τῶν τότε εὐνοϊκῶν ὡς ἀνεφέρθη κατὰ τὴν ἐκτίμησιν παραγόντων:

— 'Αρχικῶς δημιουργία ἐλευθέρων περιοχῶν, ἐπὶ τῶν ὀρεινῶν ὄγκων - ἐθελοντικὴ συμμετοχὴ - ἀνταρτικὸς ἀγὼν - ἔλεγχος συγκοινωνιῶν.
— 'Εφοδιασμὸς διὰ θαλάσσης καὶ ἀέρος κυρίως.
— 'Επαφὴ καὶ συνεργασία μὲ ΖΕΡΒΑΝ καὶ ΜΙΧΑΗΛΟΒΙΤΣ.

Ἐν συνεχείᾳ

— Ἐπιστράτευσις κατὰ τὸ παλαιὸν στρατολογικὸν σύστημα.

— Ἐνίσχυσις τῶν ἐλευθέρων περιοχῶν μέχρι τοῦ δυνατοῦ ὁρίου τοῦ κορεσμοῦ, ἐνῷ ὁ ὑπόλοιπος ἐπιστρατευόμενος πληθυσμός, θὰ διετηρεῖτο ἐν ἑτοιμότητι, χωρὶς νὰ ἐγκαταλείψῃ τὰς ἐργασίας καὶ τὸν τόπον ἐγκαταστάσεώς του.

— Δημιουργία ὑπ' αὐτὴν τὴν μορφὴν τῶν Μακεδονικῶν Μεραρχιῶν ΧΥ—ΥΙΙΙ—Χ—ΧΙ—ΥΙ—ΧΙΙ.

ΓΕΝΙΚΗ ΟΝΟΜΑΣΙΑ: Ἑλληνικὸς Στρατὸς (Ε.Σ.).

Μεγαλόπνοον σχέδιον. Ὁ Ἐπιτελάρχη» ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΣ, ὁ ὁποῖος ἦτο ὁ κύριος ἐκπονητής του, τὸ ἐχαρακτήρισε ἐκ τῶν ὑστέρων ὡς προσύλληψιν τοῦ σχεδίου τοῦ ΕΑΜ. Ἀπεδείχθη ὅτι ἦτο ταυτόσημον σχεδόν, μὲ τὸ σχέδιον ΤΙΤΟ.

Ἡ ἐκτίμησις τῶν παραγόντων ἦτο καλή, βάσει τῶν τότε γνωστῶν στοιχείων καὶ ἡ ἀπόφασις ὀρθῶς ἐστηρίζετο ἐπὶ τῶν παραγόντων·

Δύο παράγοντες ἀπεδείχθησαν σφαλεροί.

— Οἱ φίλιοι, ὅσον ἀφορᾶ τὴν ἐκτίμησιν τῆς στάσεως κυρίως τῆς Μεγάλης Βρεττανίας.

— Οἱ ἡμέτεροι, ὅσον ἀφορᾶ τὴν ἐκτίμησιν τῆς στάσεως τῶν Κομμουνιστῶν.

Καὶ εἰς τὴν μὴ προβλεπομένην κακὴν ἐξέλιξιν τῆς ἐκτιμήσεως τῶν δύο τούτων παραγόντων ὀφείλονται γενικῶς ἀτυχίαι εἰς τὸν ἔνοπλον ἀγῶνα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β΄

ΔΥΤΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ

ΓΕΝΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΙΣ

Ἡ Δυτικὴ Μακεδονία, ἐξ ὁλοκλήρου ἐντόνως ὀρεινή, στερεῖται θαλασσίας ἐπικοινωνίας καὶ αἱ ὁδικαὶ καὶ σιδηροδρομικαὶ προσπελάσεις διέρχονται, κατὰ τὸ πλεῖστον, διὰ στενωπῶν. Γενικῶς, αἱ συνθῆκαι ἀναπτύξεως ἀνορθοδόξου πολεμικῆς δράσεως εἶναι ἔξοχοι.

Ὑπῆρχε δυνατότης στενοῦ συνδέσμου καὶ πρὸς τὴν Ἤπειρον καὶ πρὸς τὴν Θεσσαλίαν καὶ πρὸς τὴν Κεντρικὴν Μακεδονίαν, ἀκόμη δὲ καὶ πρὸς τὴν Γιουγκοσλαβίαν, ἐὰν ἐκεῖ ἐπεκράτει ὁμόφρων Ἐθνικὴ Ἀντίστασις.

Παρουσίαζεν ἐξ ἀντιθέτου τὸ μειονέκτημα ὅτι, εἰς τὴν ὕπαιθρον τῶν περιοχῶν Φλωρίνης καὶ Καστοριᾶς, εἶχον παραμείνει μικροὶ πυρῆνες ἀνθελληνικῶς φρονούντων, ἐνῷ εἰς τὴν περιοχὴν Γρεβενῶν ὑπῆρχον καὶ μερικοὶ Ρουμανίζοντες.

Ὁλόκληρος, ἐν τούτοις, ἡ ὑπόλοιπος περιοχὴ καὶ ἰδίως τὰ μεγάλα καὶ Μεσαῖα ἀστικὰ κέντρα ἦσαν ἀμιγῶς Ἑλληνικὰ καὶ κατὰ μεγίστην ἀναλογίαν ἐνθικόφρονα.

Ἔζων ἀκόμη ἀρκετοὶ Μακεδονομάχοι, εἰς ἡλικίαν εἰσέτι χρησιμοποιήσιμον, τοὐλάχιστον, διὰ τὴν πρωτοβουλίαν ἀντιδράσεως κατὰ τῶν ἀνθελληνικῶν προπαγανδῶν.

Ἀρκετοὶ Ἀξιωματικοὶ κατήγοντο ἐκ τῆς περιοχῆς ἰδίᾳ Κοζάνης καὶ Βοΐου καὶ εὑρέθησαν ἐκεῖ ἐγκατεστημένοι κατὰ τὴν κατοχήν.

Ἡ Π.Α.Ο. διὰ τὸν ἔνοπλον ἀγῶνα εἶχε προβλέψει τὴν δημιουργίαν τεσσάρων ἀρχηγείων ἤτοι ΒΟ·Ι·ΟΥ — ΒΙΤΣΙ — ΣΥΝΙΑΤΣΙΚΟΥ — ΧΑΔΟΒΑΣ.

Τελικῶς, ἐλειτούργησαν δύο ΒΟ·Ι·ΟΥ — ΧΑΔΟΒΑΣ καὶ ἐδημιουργήθη ἀκόμη μία ὁμάς, μᾶλλον σιωπηρᾶς δράσεως, εἰς ΦΛΩΡΙΝΑΝ. Εἰς περιοχὴν ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ εἶχε δημιουργηθῆ ἀρκετὰ ἰσχυρὰ Μονὰς μὲ προοπτικὴν ἐγκαταστάσεως εἰς ΒΙΤΣΙ, ἀλλὰ τελικῶς ἡ ἀξιοποίησίς της δὲν ἐνεκρίθη καὶ ἐν μέρει αὕτη μετεκινήθη εἰς Ἤπειρον πρὸς τὸν ΕΔΕΣ.

Γενικῶς, τὸ ἐνδιαφέρον καὶ ἡ προσπάθεια διὰ τὸν ἔνοπλον ἀγῶνα εἰς τὴν Δυτικὴν Μακεδονίαν, ἄγνωστον διατί, δὲν ἦτο ἀνάλογον μὲ τὰς καταβληθείσας δι᾽ ἄλλας περιοχάς. Ἐν τούτοις, ἡ τύχη ἠθέλησεν, ὅπως ἡ Π.Α.Ο. καὶ γενικώτερον ἡ Ἐθνικόφρων παράταξις ἔχῃ τὴν μεγαλυτέραν ἐπιτυχίαν τοῦ ὅλου ἀντιστασιακοῦ ἀγῶνος εἰς τὴν περιοχὴν ταύτην, κατὰ τὴν μάχην τῆς ΣΙΑΤΙΣΤΗΣ, ὡς θὰ ἀναφερθῇ.

Κατὰ τὸν Στρατηγὸν Ἀργυρόπουλον ἡ προϊοῦσα φανερὰ σύμπραξις ΕΑΜ—ΕΛΑΣ μετὰ τῶν Βουλγαριζόντων καὶ ἡ σοβαρὰ ἐνίσχυσις εἰς ὁπλισμὸν καὶ μέσα ὑπὸ τῆς πολυπροσώπου Βουλγαρικῆς Διοικήσεως Σκοπίων, καθὼς καὶ ἡ ὑποστήριξις τῆς Ἰταλικῆς Διοικήσεως, ἐδυσχέρανε τὰ μέγιστα τὴν ἐνίσχυσιν τῶν Ἐθνικοφρόνων Τμημάτων, τῶν ὁποίων ὁ ἐφοδιασμὸς ἦτο πολὺ δυσχερής.

Ἀπὸ ἀπόψεως κατοχικῆς Διοικήσεως, ἡ Δυτικὴ Μακεδονία διενεμήθη μεταξὺ Γερμανῶν καὶ Ἰταλῶν. Ὁ Νομὸς Φλωρίνης ὑπήχθη ὑπὸ Γερμανικὴν Διοίκησιν, ὁ Νομὸς Καστορίας ὑπὸ Ἰταλικήν, ἐνῷ ὁ Νομὸς Κοζάνης εἶχεν κατανεμηθῆ, κατὰ Ἐπαρχίας, μεταξὺ τῶν δύο.

Οἱ Γερμανοί, ἐν τούτοις, δὲν διέθετον σοβαρὰς δυνάμεις καὶ ἠναγκάζοντο νὰ δέχωνται Ἰταλικὰς ἐνεργείας καὶ εἰς τὸν ἰδικόν των τομέα, τοῦ Νομοῦ Κοζάνης.

ΓΕΡΜΑΝΟΚΡΑΤΟΥΜΕΝΗ ΠΕΡΙΟΧΗ

ΑΡΧΗΓΕΙΟΝ ΦΛΩΡΙΝΗΣ

Ὡς ἀνεφέρθη, ὁ Νομὸς Φλωρίνης καὶ μέρος τοῦ Νομοῦ Κοζάνης ὑπήχθησαν ὑπὸ Γερμανικὴν Διοίκησιν.

Εἰς τὴν περιοχὴν Φλωρίνης εἶχε παραμείνει βάσει Σχεδίου τοῦ Κομιτάτου ἕνας ἀριθμὸς Σλαβοφρόνων, οἱ ὁποῖοι, κρυπτόμενοι κατὰ τὴν Ἑλληνικὴν Διοίκησιν, ἔσπευσαν ἤδη νὰ ἐκδηλωθοῦν ὡς φανατικοὶ ὑποστηρικταὶ τῶν καταχτητῶν καὶ λυσσαλέοι ἐχθροὶ τοῦ Ἑλληνισμοῦ.

Εἰς τὰς ἀνθελληνικὰς ἐνεργείας των διηυκολύνοντο, διότι εἶχον ἄμεσον ἐπαφὴν μὲ τὴν παραχωρηθεῖσαν εἰς τοὺς Βουλγάρους Γιουγκοσλαβικὴν περιοχὴν τῶν Σκοπίων. Ὁ Βούλγαρος Διοικητὴς Στρατιᾶς Στρατηγὸς ΜΑΡΙΝΩΦ, ὅστις ἀπεδείχθη ἐπιδεξιώτατος καὶ πολύμορφος πράκτωρ, ἦτοι:

— Βασιλόφρων — Ἀξονόφιλος.
— Κομιτατικὸς τῆς ΕΜΕΟ.
— Τέλος Σοβιετόφιλος Φεδεραλιστής.

Ἀναλόγως τῶν περιστάσεων κατώρθωνε νὰ καταμερίζῃ καὶ συντονίζῃ τὸν ἀγῶνα τῶν πρακτόρων τοῦ σλαβισμοῦ Δυτικῆς Μακεδονίας ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ τριπτύχου τοῦ πλαισίου, μὲ τελικὸν πάντως σκοπὸν ὅλων τῶν ἐκδηλώσεων τὴν προσάρτησιν τῆς Μακεδονίας.

Μετεχειρίσθη ὅλα τὰ μέσα μὲ ἀδίστακτον χειρισμόν, ἀλλὰ καὶ μὲ ἀξίαν θαυμασμοῦ ὁμολογουμένως ἐπιδεξιότητα.

— Δωροδοκίαι, κολακεῖαι, ψευδεῖς καταμηνύσεις πρὸς τοὺς Γερμανοὺς ἐναντίον κυρίως τῶν πλέον δραστηρίων Ἑλλήνων.
— Ἀπειλαί, διαρπαγαί, δολοφονίαι ἐπὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ στοιχείου καὶ ἰδίᾳ τοῦ Σλαβοφώνου τοιούτου.
— Τέλος στενὴ συνεργασία μὲ τὴν Ἑλληνικὴν ἐκείνην ὀργάνωσιν ἀντιστάσεως ἡ ὁποία ἠρύετο τὰ συνθήματά της ἐκ τῆς αὐτῆς πηγῆς: Τὸν κομμουνιστικὸν Πανσλαβισμόν.

Ἄξιοι συμπαραστάται τοῦ ΜΑΡΙΝΩΦ οἱ Βούλγαροι Ἀξιωματικοὶ Σύνδεσμοι καὶ ἰδίᾳ, ὁ τελευταῖος τούτων, ΚΑΛΤΣΕΦ. Ὑπὸ τὴν καθοδήγησιν ὅλων αὐτῶν, ὁ Σλαυόφρων πληθυσμὸς παρουσιάζετο ὑπὸ διαφόρους μορφὰς καὶ ἐκδηλώσεις:

— Οἱ Ὀχρανῖται, ὡς Ἀξονόφιλοι.
— Οἱ Κομιτατικοὶ τῆς ΕΜΕΟ, ὡς οὐδετερόφιλοι.
— Οἱ Φεδεραλισταὶ Σνοφῖται, ὡς ἀντιαξονικοὶ καὶ Σύμμαχοι τοῦ ΕΛΑΣ.

Οἱ τελευταῖοι, οὗτοι (Σνοφῖται), ἦσαν βέβαια καὶ φίλοι τοῦ Τίτο καὶ ἀπὸ τῆς πλευρᾶς ταύτης ὁ ΜΑΡΙΝΩΦ τὴν ἔπαθε. Ὑπερεφαλαγγίσθη ὑπὸ τοῦ ΤΕΜΠΟ καὶ ἡ Μακεδονία τοῦ Βαρδάρη παρέμεινεν ὑπὸ τὴν Γιουγκοσλαβίαν.

Εἰς τὴν Ἰταλοκρατουμένην Ἑλληνικὴν Μακεδονίαν ὅλαι σχεδὸν αἱ μορφαὶ τοῦ Βουλγαρισμοῦ ἦσαν ὑπὸ τὴν ἀπόλυτον προστασίαν τῶν Ἰταλῶν.

Εἰς τὴν Γερμανοκρατουμένην περιοχήν, κυρίως τῆς Φλωρίνης, ἀναλόγως τοῦ ἤθους, τῆς μορφώσεως καὶ τῆς ἰδεολογικῆς τοποθετήσεως τοῦ ἑκάστοτε Γερμανοῦ Κατακτητοῦ, ἡ Βουλγαρικὴ ἐπιρροή, ὑφίστατο μεταπτώσεις.

Ὑπῆρξαν καὶ περιπτώσεις καθ' ἃς Γερμανοὶ Στρατιωτικοὶ Διοικηταί, ἀντέδρασαν εἰς τὰς Βουλγαρικὰς δολοπλοκίας καὶ κακουργίας καὶ ὑπεστήριξαν τὸν πληθυσμὸν τῆς περιοχῆς.

Ἅμα τῇ ἐνάρξει τῆς κατοχῆς, τὸ μᾶλλον παρουσιαζόμενον ὡς οὐδετερόφιλον ΕΜΕΟ ἔδωκε τὸ σύνθημα:

«Καταργήσατε τὴν Ἑλληνικὴν Διοίκησιν. Ἐξευτελίσατε τὰ Ἑλληνικὰ σύμβολα. Καταγγείλατε εἰς τὰς Ἀρχὰς κατοχῆς τοὺς

δυναμικοὺς Ἕλληνας ὡς συνωμοτοῦντας κατ' αὐτῶν. Σκοτῶστε δολοφονικῶς τοὺς Ἐφέδρους, ποὺ γυρνοῦν εἰς τὰ χωρία των καὶ δὲν εἶναι μὲ τὸ μέρος μας. Προπαγανδίστε τὴν ἐγγραφὴν εἰς τὴν Βουλγαρικὴν Λέσχην. Διαδώσατε ὅτι ἐπίκειται ἡ Βουλγαρικὴ προέλασις καὶ κατάκτησις καὶ ὅτι, κατόπιν ταύτης, ὅλοι οἱ μὴ ἐντόπιοι Μακεδόνες θὰ διαταχθοῦν ν' ἀποσυρθοῦν εἰς τὴν παλαιὰν Ἑλλάδα, μὲ μόνην περιουσίαν τὰ δυνάμενα νὰ μεταφερθοῦν 30 ὀκάδες τῶν πάσης φύσεως ἀποσκευῶν καὶ ἐφοδίων».

Ὑπὸ τὴν ἐπιρροὴν τῶν συνθημάτων τούτων καὶ μὲ τὴν ἀνοχὴν καὶ τὴν ὑποστήριξιν ἀκόμη δωροδοκουμένων ἐνίοτε Γερμανῶν Στρατιωτικῶν Διοικητῶν, οἱ Βούλγαροι κατήργησαν τὰς Ἑλληνικὰς Ἀρχάς, ἐξεδίωξαν τοὺς Χωροφύλακας καὶ τοὺς Διδασκάλους καὶ ἀντικατέστησαν τοὺς Ἕλληνας Προέδρους. Ἐν συνεχείᾳ, ὠθούμενοι ἀπὸ μακραίωνον καὶ διεστραμμένον φυλετικὸν μῖσος ἐναντίον παντὸς Ἑλληνικοῦ, ἐποδοπάτουν μετὰ λύσσης καὶ μανίας τὴν Ἑλληνικὴν Σημαίαν, μετέφερον Βουλγάρους ἱερεῖς διὰ τὰς ἐκκλησιαστικὰς λειτουργίας καὶ τελετάς, ἀντικαθίστων βιαίως τὰς Ἑλληνικὰς ἐπιγραφὰς διὰ Σλαβικῶν χαρακτήρων, κατέδιδον ψευδῶς ἐπὶ ἀποκρύψει ὅπλων τοὺς Ἕλληνας συγκατοίκους των, καὶ τέλος ἐδολοφόνουν ὑπούλως ἀρκετοὺς ἀπὸ τοὺς ἀφιχθέντας ἐξ Ἀλβανίας καὶ ἀντιδρῶντας Στρατιώτας, ἀρχῆς γενομένης ἀπὸ τὴν ΕΡΜΑΚΙΑΝ ὅπου οἱ ἐξαφανισθέντες ἀνῆλθον εἰς δεκάδας.

Παρὰ τὰς προσδοκίας των ἐν τούτοις ἡ Ἑλληνικὴ ἀντίδρασις ὑπῆρξεν ἐξ ἴσου σθεναρά.

Οἱ παλαιοὶ Μακεδονομάχοι ἐνεθυμήθησαν τὴν παλαιὰν ἱστορίαν των καὶ οἱ μαθηταὶ τοῦ Γυμνασίου Φλωρίνης ἔδωσαν τὸ λαμπρότερον παράδειγμα τοῦ Ἐθνικοῦ φρονηματισμοῦ των.

Ἐδημιουργήθη μία ἐπιτροπὴ εἰς Φλώριναν ὑπὸ τὴν ὀνομασίαν ΕΘΝΙΚΟΝ ΚΕΝΤΡΟΝ μὲ ἀντιπροσώπευσιν δι' Ὑποεπιτροπῶν εἰς τὰς κυριωτέρας Κωμοπόλεις.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΠΟΝΗΣ
Ἀξιωματικὸς ἐ. ἀ. - Νομάρχης
Μακεδονομάχος

Ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ Ἐθνικοῦ Κέντρου ὁ Νομάρχης Κ. ΜΠΟΝΗΣ καὶ ὁ Δήμαρχος Ἰατρὸς Ν. ΧΑΣΟΣ, ἀμφότεροι παλαιοὶ Μακεδονομάχοι, ὁ Γεώργιος ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ καὶ οἱ ἐκ τῆς περιοχῆς Ἀξιωματικοί. Ἐπὶ κεφαλῆς εἰς τὸν στρατιωτικὸν τομέα ὁ Συνταγματάρχης ΠΑΠΑΠΕΤΡΟΥ, γόνος παλαιᾶς Μακεδονομάχου οἰκογενείας, μὲ πολλὰ θύματα ἀπὸ τὸ ΚΕΦΑΛΟΧΩΡΙ ΞΥΝΟ ΝΕΡΟ, εἰς τὸ ὁποῖον, μὲ ἰδιαιτέραν προσοχήν, ἐφρόντισεν ἡ βουλγαρικὴ προπαγάνδα νὰ καλλιεργήσῃ τὸ ἀνθελληνικὸν πνεῦμα.

Ἀπὸ τοῦ φθινοπώρου τοῦ 1941 ἡ Π.Α.Ο. ἐπεξέτεινε τὴν δραστηριότητά της εἰς τὴν περιοχήν. Τὸ Ἐθνικὸν Κέντρον συνε-

χωνεύθη μὲ ταύτην καὶ μετεβλήθη εἰς τοπικὴν Ἐπιτροπὴν ταύτης.

Παραλλήλως μία Βρεττανικὴ Ὑπηρεσία διωργανώθη μὲ στελέχωσιν Ἀξιωματικοὺς τῆς Π.Α.Ο.

Εἰς τὴν περιοχὴν ταύτην κύριος ἐχθρὸς παρουσιάζοντο οἱ Βούλγαροι. Οἱ Γερμανοί, ἐν ἀντιθέσει μὲ τοὺς Ἰταλούς, δὲν εἶχον ἴδια συμφέροντα. Καὶ ἀρκετοὶ ἄνδρες μὴ ὑποκύπτοντες εἰς προσπάθειαν δωροδοκίας, προσεπάθουν νὰ εἶναι ἀντικειμενικοί. Δὲν ἐδέχοντο ἀνεξετάστως τὰς Βουλγαρικὰς καταγγελίας, ἐνῷ κατεπολέμουν τὰς τρομοκρατικὰς ἐνεργείας καὶ τὴν Διοικητικὴν ἀναταραχήν. Οὕτω, σὺν τῷ χρόνῳ, ἐπανεγκαθίσταται, ἡ κατοχικὴ ἔστω, Ἑλληνικὴ Διοίκησις.

Ἀλλὰ τότε ἐμφανίζεται τὸ Ε.Α.Μ. καὶ ὁ πολύτροπος ΜΑΡΙΝΩΦ παρουσιάζει τὴν πρώτην ἀλλαγὴν μορφῆς ὑπὸ μιᾶς μερίδος Βουλγαρισάντων, ὑπὸ τὴν ὀνομασίαν τοῦ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΧΑΣΟΣ
Ἰατρὸς
Μακεδονομάχος

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΙΑΚΩΒΟΥ
Διευθυντὴς Ὀρφανοτροφείου

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ
Ἐργολάβος - Ἠλεκτρολόγος

ΣΝΟΦ καὶ τὴν τακτικὴν τῆς στενωτάτης συνεργασίας μὲ τὸν ΕΛΑΣ.

Η ΤΟΠΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΗΣ Π.Α.Ο. ΔΙΑΒΛΕΠΕΙ ΤΟΝ ΝΕΟΝ ΚΙΝΔΥΝΟΝ

Ὁ Συνταγματάρχης Παπαπέτρου παραμένων ἐν μέσῳ μυρίων κινδύνων μονίμως εἰς ΞΥΝΟ ΝΕΡΟ εἶχε κατωρθώσει νὰ ὀργανώσῃ ὀλίγας ὁμάδας ἐνόπλων παλαιῶν ἀγωνιστῶν τοῦ Ἀλβανικοῦ Ἔπους. Σημαντικώτεραι τῶν ὁμάδων τούτων ὑπῆρξαν αἱ τοῦ ἐκ Ροδῶνος ὑπ)γοῦ Πέτρου ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΟΥ καὶ τῶν Φλωρινιωτῶν ἐφ. ἀξ)κῶν Λάμπρου Ι. ΠΕ·Ι·ΟΥ, Βίκτωρος ΧΑΡΙΣΗ καὶ Περικλ. ΖΥΓΟΜΑΝΗ.

Μὲ ἀξιόλογον δραστηριότητα ἐκινήθησαν οἱ Παντελῆς ΒΛΑΣΗΣ, Ἀγησίλαος ΚΟΕΜΤΖΟΠΟΥΛΟΣ, Κίμων ΚΟΕΜΤΖΟΠΟΥΛΟΣ, Κων. ΙΑΚΩΒΟΥ Δ)τὴς τοῦ Ὀρφανοτροφείου Φλωρίνης, ὁ γυμνασιάρχης Τιμολέων ΛΙΑΚΟΣ μετὰ τῶν καθηγητῶν του, Χρῆστος ΒΕΡΥΚΟΥΚΗΣ, δολοφονηθεὶς ὑπὸ τοῦ ΕΛΑΣ διὰ τὴν εἰς Ἀμύνταιον ἔξοχον ἐθνικὴν δρᾶσιν του καὶ ἄλλοι. Αἱ ὁμάδες ἀποφεύγουσαι τὴν φανερὰν ἀποκάλυψιν ἐξεδήλωνον ἑκάστοτε καταλλήλως τὴν ὕπαρξίν των πρὸς ἐνίσχυσιν τοῦ ἠθικοῦ τῶν καταπιεζομένων Ἑλλήνων, μὲ τὸ κήρυγμα, ὅτι ἡ νίκη ἀνήκει εἰς τὴν Συμμαχικὴν παράταξιν, ὅτι ὁ Ἑλληνισμὸς θὰ ἐπανέλθῃ μὲ μέγα γόητρον καὶ ὅτι οὐδεὶς πλέον ὑπούλως ἐνεργῶν ἐναντίον του εἰς τὰς δυσκόλους ταύτας στιγμὰς θὰ ἔχῃ θέσιν εἰς τὴν μεγαλωμένην Ἑλλάδα.

ΚΙΜΩΝ ΚΟΕΜΤΖΟΠΟΥΛΟΣ
Μηχανικὸς ἠλεκτρολόγος

ΤΙΜΟΛΕΩΝ ΛΙΑΚΟΣ
Γυμνασιάρχης, ἐξ Ἄργους Ὀρεστικοῦ Καστοριᾶς, Μέλος Διοικούσης Ἐπιτροπῆς Φλωρίνης

Οἱ Βουλγαρίζοντες καταγγέλλουν τὸν Παπαπέτρου ὡς Ἀρχηγὸν τῆς ὁμάδος ἐνόπλων καὶ καλεῖται πολλάκις εἰς τὸ Γερμανικὸν Φρουραρχεῖον. Τοῦ ὑποδεικνύεται νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν περιοχήν. Ἀλλὰ οὗτος ἀρνεῖται διακηρύσσων ὅτι, ὡς Ἕλλην Ἀξιωματικὸς καὶ ὡς μέλος οἰκογενείας θυσιασθεί-

σης διὰ τὰ Ἑλληνικὰ ἰδεώδη, δὲν δέχεται νὰ μείνῃ ἀδρανὴς ἐναντίον τῶν ἀθλίων ἐνεργειῶν ἑνὸς Ἔθνους, τὸ ὁποῖον χωρὶς νὰ πολεμήσῃ παρουσιάζεται ὡς Νικητὴς καὶ κατακτητής. Οἱ Γερμανοὶ ἐκτιμοῦν τὴν τοποθέτησίν του.

ΧΡΗΣΤΟΣ Κ. ΒΕΡΥΚΟΥΚΗΣ
ἐξ Ἀρνίσσης
Μέλος Διοικούσης Ἐπιτροπῆς ΑΜΥΝΤΑΙΟΥ

Ὁσάκις ὁμάς τις τῶν Ἐνόπλων ἐνεργεῖ κατὰ τῶν Γερμανῶν, φροντίζει νὰ δικαιολογῆται πάντοτε λέγων, ὅτι οἱ πληγέντες Γερμανοὶ ἀναιτιολογήτως ἐβοήθουν τοὺς Βουλγάρους.

Ἀλλὰ ἐν τῷ μεταξὺ ἀνδροῦται τὸ ΕΑΜ καὶ τὸ ὑπ' αὐτὸ καλυπτόμενον ΣΝΟΦ. Ὁ Παπαπέτρου καὶ ἡ ὁμάς του ἐκδηλοῦται ἐναργότερον. Κτυποῦν τοὺς ΣΝΟΦ καὶ παρουσιάζουν τὴν πραγματικήν των μορφὴν ὡς Κομμουνιστικοῦ ὀργάνου. Τὸ ΣΝΟΦ συμμαχεῖ ἐκ τοῦ φανεροῦ μὲ τὴν Φιλοαξονικὴν Βουλγαρικὴν ὁμάδα τῶν ΟΧΡΑΝΙΤΩΝ. Ὁ Παπαπέτρου ἐπιτίθεται κατ' ἀμφοτέρων. Τὰ Ἑλληνικὰ ὅμως μέσα ἐλλείπουν ἐνῷ ὑπάρχουν ἄφθονα εἰς τοὺς ἀντιθέτους.

Ἡ Συμμαχικὴ Ὑπηρεσία τῆς περιοχῆς, οὐδετέρα ἀρχικῶς ἀπὸ ἀπόψεως ἐντολῶν ἀλλὰ ψυχολογικῶς ἐγγύτατα τοῦ Παπαπέτρου διὰ τῶν Ἑλλήνων Ἀξιωματικῶν μελῶν της οἱ ὁποῖοι προσεπάθουν νὰ τὸν βοηθήσουν, λαμβάνει ἐντολὴν νὰ συνεργασθῇ μὲ τὸν ΕΛΑΣ καὶ οἱ Ἕλληνες Ἀξιωματικοί, μὲ ἐπὶ κεφαλῆς μάλιστα γόνον ἐπιφανοῦς Μακεδονομάχου οἰκογενείας, προσχωροῦν εἰς τὸν ΕΛΑΣ. Πιστεύουν ὅτι οὕτω θὰ δυνηθοῦν νὰ ἐπιδράσουν εἰς τὴν ἐπιρροὴν τοῦ ΣΝΟΦ ἐπὶ τοῦ ΕΑΜ—ΕΛΑΣ.

Βεβαίως οὐδὲν ἐπιτυγχάνουν τότε καὶ μόνον πολὺ ἀργότερον, εἰς τὸ τέλος σχεδὸν τῆς κατοχῆς, θὰ καταδιώξουν τὴν ὁμάδα ΓΚΟΤΣΕΦ, ὅτε αὕτη ἀποχωρισθεῖσα τοῦ ΕΛΑΣ προσεχώρησε εἰς τὸν ΤΙΤΟ. Ἀλλὰ τὸ κακὸν ἔχει γίνει. Ὁ Παπαπέτρου καὶ αἱ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΑΠΑΠΕΤΡΟΥ
Συνταγματάρχης, υἱὸς τοῦ Μακεδονομάχου
ΠΑΠΑΠΕΤΡΟΥ ἐκ ΞΥΝΟΥ ΝΕΡΟΥ Φλωρίνης

ἔνοπλοι ὁμάδες του βάλλονται πανταχόθεν· Ἀποδεκατίζεται καὶ ὁ Παπαπέτρου ἐξαναγκάζεται ν' ἀποσυρθῇ ἐκ τῆς περιοχῆς. Χρησιμοποιεῖται βραδύτερον ὑπὸ τῆς ΠΑΟ εἰς ἄλλην περιοχήν. Ἐπὶ κεφαλῆς μεγάλης ὁμάδος κινεῖται κατὰ τὸ θέρος 1944 πρὸς Ἀνατολικὴν Μακεδονίαν ἵνα, ὡς ἀρχαιότερος, ἀναλάβῃ τὴν ἀρχηγίαν τῶν ἐκεῖ ἐθνικοφρόνων ἀνταρτικῶν ὁμάδων. Εἰς τὴν περιοχὴν ΜΥΡΙΝΗΣ συμπλέκεται μετὰ τοῦ Βουλγαρικοῦ Στρατοῦ καὶ αἰχμαλωτίζεται. Οἱ Βούλγαροι παραδίδουν τὸν Συνταγματάρχην Παπαπέτρου καὶ 300 ἄλλους ἀγωνιστὰς εἰς τὸν ΕΛΑΣ, καὶ ὁ ΕΛΑΣ θανατώνει καὶ τοὺς 300 παρὰ τὴν ΒΡΟΝΤΟΥ Σερρῶν. Οὕτω, ὁ ΕΛΑΣ προσθέτει ἕνα νέον θῦμα τῆς οἰκογενείας Παπαπέτρου εἰς τὸν κατὰ τοῦ Βουλγαρισμοῦ ἀγῶνα.

ΠΕΤΡΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ
Ὁπλαρχηγὸς
ἐκ Ροδῶνος ΑΜΥΝΤΑΙΟΥ

Ἐκ τῶν ὁμάδων Φλωρίνης, ὅσοι δὲν ἐξοντώθησαν, δροῦν σχεδὸν ὡς ἐλεύθεροι σκοπευταὶ ὑπὸ τὴν κατεύθυνσιν τοῦ Νομάρχου Φλωρίνης ΜΠΟΝΗ, παλαιοῦ Μακεδονομάχου, Ἀξιωματικοῦ καὶ Προέδρου τῆς τοπικῆς Ἐπιτροπῆς τῆς ΠΑΟ.

Μερικοὶ παλαιοὶ Μακεδονομάχοι αὐτοκτονοῦν.

Μικρὰ ἡ δύναμις ἐνόπλων ΦΛΩΡΙΝΗΣ ἀλλὰ σπουδαιοτάτη ἡ συμβολή της είς τὴν ὅλην ἑλληνικὴν ἀντίδρασιν τὴν ὑπὸ τόσον δυσκόλους συνθήκας διαμορφωθεῖσαν εἰς τὴν ἀκριτικὴν ταύτην περιοχήν.

Ἡ Διοίκησις τῆς ΠΑΟ ἀπεφάσισε μεταγενεστέρως, ὅπως, ἡ Ἔνοπλος ὁμὰς ΦΛΩΡΙΝΗΣ, μὲ τὴν ποικίλην δραστηριότητα, θεωρηθῇ ὡς Ἀρχηγεῖον καὶ ὁ Συνταγματάρχης Παπαπέτρου ὡς Ἀρχηγός.

ΛΑΜΠΡΟΣ Ι. ΠΕΙΟΣ
Εφ. Ἀξιωματικὸς
ἐκ Πρασίνου Φλωρίνης

ΙΤΑΛΟΚΡΑΤΟΥΜΕΝΗ ΠΕΡΙΟΧΗ

ΓΕΝΙΚΑ

Είς τὴν περιοχὴν ταύτην ἥτις περιελάμβανε τὸν Νομὸν Καστοριᾶς, οὐσιαστικῶς δὲ καὶ ὁλόκληρον τὸν Νομὸν Κοζάνης, ἡ κατάστασις ἀπέβη ἀσυγκρίτως δυσμενεστέρα διὰ τὸν ὑπὸ κατοχὴν Ἑλληνισμόν, ἀπὸ πᾶσαν ἄλλην περιοχὴν τῆς Βορείου Ἑλλάδος, πλὴν τῆς Βουλγαροκρατουμένης τοιαύτης.

Ἡ δυσμενὴς αὐτὴ κατάστασις προῆλθε κυρίως, διότι, ὁ χθεσινὸς ἡττημένος καὶ σήμερον κατακτητὴς καὶ κυρίαρχος εἶχεν ἰδίας βλέψεις καὶ ἐπιδιώξεις, ἐνῷ ταυτοχρόνως κατείχετο ἀπὸ ἓν βαθύτατον μῖσος διὰ τὸν λαὸν ὁ ὁποῖος τὸν κατεξηυτέλισεν ἐπὶ τοῦ πεδίου τῶν μαχῶν καὶ τὸν κατέστησε περίγελον ἀκόμη καὶ τῶν συμμάχων του, διὰ τῆς καυστικῆς σατύρας τῶν τραγουδιῶν καὶ τῶν θεατρικῶν του ἔργων.

Ὑπῆρξαν πολλαὶ περιπτώσεις Γερμανῶν Στρατιωτικῶν οἱ ὁποῖοι ἐπεδίωκον τὴν συντροφιὰν Ἑλλήνων, πρόθυμοι νὰ προσφέρωσι τρόφιμα καὶ ἄλλα εἴδη ἀμέσου τότε ἀνάγκης, μὲ μόνην ἀξίωσιν καὶ ἀντάλλαγμα ν' ἀπολαύσωσι τὸ «Κορόϊδο Μουσολίνι» καὶ τὰ ἄλλα καυστικὰ σατυρικὰ τραγούδια τῶν Ἑλληνικῶν ἐπιθεωρήσεων τῆς περιόδου τοῦ Βορειοηπειρωτικοῦ Ἔπους.

Ἐπὶ πλέον, ἡ Ἑλληνικὴ ψυχολογία ἐξηκολούθησε νὰ εἶναι ἄκρως περιφρονητικὴ πρὸς τοὺς Ἰταλοὺς καὶ ὅταν ἀκόμη αὐτοὶ προσεπάθησαν νὰ παρουσιασθοῦν, ἡττημένοι κυρίαρχοι ἤδη, μὲ τὸ γνωστὸν ὕφος τοῦ ἀρειμανίου πολεμιστοῦ. Ποτὲ καὶ ὑπὸ τὰς σκληροτέρας συνθήκας μεταχειρίσεως οἱ Ἕλληνες, διωκόμενοι, δὲν ἔδειξαν ὅτι τοὺς ἐφοβήθησαν ἢ τοὺς ἐλογάριασαν.

Ἡ συνηθεστέρα ἔκφρασις δι' αὐτοὺς καὶ εἰς τὰς προφορικὰς συζητήσεις καὶ εἰς τὰς ἐγγράφους προκηρύξεις ἦτο «οἱ τιποτένιοι».

Οὕτω ὑπὸ τὸ μικρὸν αὐτὸ σύμπλεγμα συναισθημάτων, Συμφέροντος - Μίσους - Κατωτερότητος οἱ Ἰταλοὶ ἀνεζήτησαν τὸν τρόπον κατὰ τὸν ὁποῖον καὶ τὰς ἐπιδιώξεις των θὰ ἱκανοποίουν ἀποδοτικώτερα καὶ εἰς τὸ μῖσος των θὰ ἔδιδον διέξοδον.

Καὶ ἡ περιοχή, ἡ Διοίκησις τῆς ὁποίας τοὺς παρεχωρήθη, μᾶλλον κατόπιν ἐπιδιώξεως, προσεφέρετο ἰδιαζόντως διὰ τὴν ἐξεύρεσιν τοῦ τρόπου τούτου.

Ὑπῆρχον ἐκεῖ ἀσθενεῖς τινες πυρῆνες ἀνθελληνικοῦ προβηματισμοῦ ὑπὸ διπλῆν μορφήν, ΡΟΥΜΑΝΙΖΟΝΤΩΝ καὶ ΒΟΥΛΓΑΡΙΖΟΝΤΩΝ.

Μία ἀνόητος Ρουμανικὴ μεγαλομανία, ἴσως ἀκριβέστερον, μία ἔντεχνος διπλωματικὴ δεξιοτεχνία τῆς Αὐστροουγγαρίας, ἔδωκεν ὡς ἀνεφέρθη, τὴν δυνατότητα νὰ δημιουργηθῇ, δι' ἀφθόνου χρυσίου, μία ἐλαχίστη βεβαίως μειονότης Ρουμανιζόντων ἐν μέσῳ ἑνὸς συμπαγοῦς ὄγκου τοῦ ἁγνοτέρου καὶ πλέον ὑψηλόφρονος Ἑλληνικοῦ φρονηματισμοῦ, τοῦ βλαχοφώνου πληθυσμοῦ τῆς περιοχῆς·

Εἰς τὴν περιοχὴν κυρίως Γρεβενῶν ὑπῆρχεν ἡ μεγαλυτέρα ἀναλογία τῶν ἀνθρώπων αὐτῶν οἱ ὁποῖοι διεκήρυσσον ὅτι εἶναι Ρουμανικῆς καταγωγῆς, λόγῳ τῆς ὁμοιομορφίας τοῦ μητρικοῦ γλωσσικοῦ των ἰδιώματος πρὸς τὴν Ρουμανικὴν γλῶσσαν.

Τὴν ἐξεωνημένην ταύτην μειονότητα ἐσκέφθησαν οἱ Ἰταλοὶ νὰ χρησιμοποιήσουν διὰ τὰς ἐπιδιώξεις των.

Ἠκολούθησαν πρὸς τοῦτο διαδοχικὰ στάδια:

— Τοὺς ἐνέπνευσαν τὴν ἐντύπωσιν ὅτι ἐν τῷ προσώπῳ των εὗρον τοὺς ἀπελευθερωτάς, ἀπὸ τὴν Ἑλληνικὴν καταπίεσιν.
— Τοὺς παρέσχον πλουσιώτατα μέσα διατροφῆς καὶ διαβιώσεως μὲ ἀπόλυτον πληρεξουσιότητα ν' ἁρπάζωσι ταῦτα ἀπὸ τοὺς δουλεύοντας ἀδελφούς των.
— Προυχώρησαν σὺν τῷ χρόνῳ ἔτι περαιτέρω, προσπαθοῦντες διὰ τῆς νοθεύσεως τῆς Ἱστορίας νὰ τοὺς πείσωσι ὅτι εἶναι

απόγονοι τῶν 'Ιταλῶν Λεγεωναρίων τῆς Ρωμαϊκῆς περιόδου καὶ ὅτι ἐπομένως εἶναι 'Ιταλικῆς καὶ οὐχὶ Ρουμανικῆς καταγωγῆς.

— Τέλος ἐξηγόρασαν δι' ὑλικῶν μέσων, διὰ προσφορᾶς δυνατότητος διαρπαγῶν καὶ ληστειῶν καὶ ἀκόμη δι' ὑποσχέσεως ὑψηλῶν θέσεων, μερικὰ καθάρματα, μὲ ἐπὶ κεφαλῆς κάποιον Διαμάντην ἐκ Σαμαρίνης Γρεβενῶν, τὰ ὁποῖα:

— Διεκήρυξαν ὅτι ἡ θέσις των εἶναι ἀδιασπάστως ἡνωμένη μὲ τὴν 'Ιταλίαν.

— Διεκήρυξαν τὸ σύνθημα «Ὅπου ἡ Λύκαινα τῆς Ρώμης καὶ ἡμεῖς».

— Προέβαλον τὴν ἀξίωσιν ὅπως ἡ περιοχὴ τῆς Πίνδου αὐτονομηθῇ διὰ τῆς δημιουργίας ἀνεξαρτήτου Πριγκηπάτου τῆς Πίνδου.

— Τέλος προέβησαν εἰς τὴν συγκρότησιν ἐνόπλων ὁμάδων ὑπὸ τὸν τίτλον ΛΕΓΕΩΝΑΡΙΟΙ.

Αἱ ὁμάδες αὗται τῶν Λεγεωναρίων, ἀπέβησαν ἀληθὴς μάστιξ τῶν Ἑλλήνων, κυρίως τῶν βλαχοφώνων καὶ τὰ κύρια ὄργανα καταπιέσεως καὶ ληστεύσεως τῶν δουλευόντων ἀδελφῶν των.

'Αλλὰ ἐκτὸς τῶν Ρουμανιζόντων καὶ ἤδη 'Ιταλιζόντων, ὑπῆρχεν εἰς τὴν περιοχὴν καὶ ἕνας πυρὴν ἀπὸ μερικὰ ὑπολείμματα Βουλγαρισασῶν οἰκογενειῶν, κατὰ τὴν περίοδον τοῦ Μακεδονικοῦ ἀγῶνος.

Καὶ πρὸς τὴν κατεύθυνσιν ταύτην, ἔστρεψαν τὴν προσπάθειάν των ἐκμεταλλεύσεως διὰ τὰς ἀνθελληνικάς των ἐπιδιώξεις, οἱ 'Ιταλοί. Τοὺς ἀνέλαβον ὑπὸ τὴν πλήρη ὑποστήριξίν των.

Διὰ τὸν συντονισμὸν τῆς διπλῆς προσπαθείας ἡ 'Ιταλικὴ Διοίκησις ἐδημιούργησε μίαν εἰδικὴν Ὑπηρεσίαν, μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τὸν διαβόητον Ὑπολοχαγὸν ΡΑΒΑΛΙ. Ὁ ΡΑΒΑΛΙ ἐξώπλιζε καὶ κατηύθυνε τοὺς Λεγεωναρίους, ἐνῷ ταυτοχρόνως διηυκόλυνε καὶ τὸν ἐξοπλισμὸν καὶ τὴν ὀργάνωσιν τῶν Βουλγαριζόντων.

Ἡ Στρατιωτικὴ Διοίκησις Σκοπίων ἡ ΕΜΕΟ, οἱ Βούλγαροι Σύνδεσμοι εἶχον ἐδῶ πολὺ περισσότερον ἐλεύθερον πεδίον δράσεως ἀπὸ τὴν Γερμανοκρατουμένην Φλώρινα.

Οὕτως, ὑπὸ τὴν ἄμεσον καθοδήγησιν τοῦ ΡΑΒΑΛΙ καὶ τὴν ἐποπτείαν τοῦ 'Ιταλοῦ Στρατιωτικοῦ Διοικητοῦ, ὠργανώθη ἕνα πλῆρες σύστημα διπλῆς μορφῆς καταπιέσεως διαρπαγῆς, προπαγανδιστικοῦ προσηλυτισμοῦ ἐναντίον τοῦ Ἑλληνικοῦ πληθυσμοῦ τῆς 'Ιταλοκρατουμένης περιοχῆς.

Αἱ κύριαι 'Ιταλικαὶ δυνάμεις ἀπεσύρθησαν εἰς τὰ μεγάλα κέντρα εἰς ἀφαντάστως ἐπιμελῶς περιχαρακωθέντα στρατόπεδα καὶ τὴν ὅλην Διοίκησιν καὶ τάξιν ἀνέθεσαν εἰς τὸν κατευθυντὴν τῶν συμμοριῶν ΡΑΒΑΛΙ.

Κύριον γνώρισμα τῶν δειλῶν εἶναι τὸ φιλύποπτον καὶ ἡ ὑπουλότης, καὶ οἱ 'Ιταλοὶ εἶχον ἀμφοτέρας τὰς ἰδιότητας ταύτης.

Ὑποψιαζόμενοι καὶ τὴν πλέον ἀθώαν ἐνέργειαν, ἐλάμβανον σκληρὰ μέτρα ἀπαγορεύσεως κινήσεως, ἀγοραπωλησιῶν, συγκεντρώσεων.

Οἱ «Τιποτένιοι Ἡττημένοι» ἀπεδείχθησαν ἀσυγκρίτως πιεστικώτεροι τῶν ἐπὶ τέλους Νικητῶν Γερμανῶν.

'Εὰν ἐκεῖνοι ἀπηγόρευον τὴν κίνησιν ἀπὸ τῆς 23ης ὥρας, οὗτοι τὴν ἀπηγόρευον ἀπὸ τῆς ἐπελεύσεως τοῦ σκότους. 'Ενῷ ἐκεῖνοι δὲν καθώριζον ἀριθμὸν συζητητῶν πέραν τοῦ ὁποίου ἀπηγορεύετο ἡ συγκέντρωσις, οἱ 'Ιταλοὶ εἶχον καθορίσει ὅτι ἀπηγορεύετο ἡ συγκέντρωσις καὶ συζήτησις πέραν τῶν τριῶν ἀτόμων.

Τέλος πᾶσα κίνησις πέραν τῆς 'Ιταλοκρατουμένης περιοχῆς κατέστη σχεδὸν ἀδύνατος, ὅπως ἀδύνατος ἐπίσης ἦτο καὶ ἡ εἴσοδος εἰς τὴν περιοχὴν ταύτην.

'Ολόκληρος ἡ περιοχὴ εὑρίσκεται ἐν ἀπομονώσει καὶ ὑπὸ τὸν ἔλεγχον μόνον τῶν Λεγεωναρίων καὶ τῶν Κομιτατικῶν Ὁμάδων.

Εἰς μίαν ἔκθεσιν τοῦ Νομάρχου, ἀναφέρεται χαρακτηριστικῶς: «Ἦτο ἡ περίοδος κατὰ τὴν ὁποίαν ἀκόμα καὶ εἰς τὴν οἰκίαν του, ὁ μάρτυς Ἑλληνικὸς πληθυσμὸς ἐφοβεῖτο νὰ ὁμιλήσῃ καὶ συνεννοεῖτο διὰ νευμάτων, διότι δὲν ἐγνώριζε ἐὰν ὄργανα τοῦ ΡΑΒΑΛΙ δὲν τοὺς εἶχον ὑπὸ τὴν παρακολούθησίν των.

Οὕτως εἶχεν ἡ κατάστασις ὅταν ἡ ΠΑΟ ἀπεφάσισε νὰ ἐπεκτείνῃ καὶ ἐκεῖ τὴν ἀγωνιστικὴν δραστηριότητά της.

Ὡς ἀνεφέρθη ἤδη ἡ ἐπαφὴ μὲ τὴν Ἰταλοκρατουμένην περιοχήν, δυσχερεστάτη ἐξ ἀπαρχῆς, κατέστη σχεδὸν ἀδύνατος βραδύτερον. Οὕτω ἔπρεπε νὰ δοθῇ μεγαλυτέρα πρωτοβουλία καὶ ηὐξημένη ἀποκέντρωσις εἰς τὴν ἐκεῖ διάθεσιν τῆς ὀργανώσεως. Εἰς τὰς ὀργανωθείσας τοπικὰς ἐπιτροπάς, εἰς τὰς πρωτευούσας τῶν Νομῶν, ἐδόθη ὁ τίτλος πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν τοπικῶν συνθηκῶν.

ΝΟΜΟΣ ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Πρόεδρος, ὁ Νομαρχῶν Καστοριᾶς Διευθυντὴς Νομαρχίας, Πέτροβας Σταῦρος.

Γενικὸς Γραμματεύς, Ἠλίας Παπαλαζάρου.

Ἐξουσιοδοτημένος Ἀρχηγός: Μοίραρχος Ἀντωνίου.

Ἐπίτιμος Ἀρχηγός: Στρατηγὸς ἐ.ἀ. Παλαιὸς Μακεδονομάχος Φιλόλαος Πυχαιών.

Μέλη μὲ εἰδικὰς ἐντολὰς ἕκαστος: Ἰατρὸς Σταματίου, Ἀνθυπολοχαγοὶ Καλοβυρνᾶς Παπαδιαμαντόπουλος, Παπαργυρίου, καὶ ὡρισμένοι Ὑπαξιωματικοί.

Συνεστήθη ἐκ παραλλήλου Ἐπιτροπὴ Πολιτικὴ μὲ τὴν ἑξῆς σύνθεσιν: Μητροπολίτης Καστοριᾶς, Νικηφόρος - Εἰσαγγελεὺς Πρωτοδικῶν, Κωστόπουλος - Διευθυντὴς Ἐθνικῆς Τραπέζης, Λάτσης - Πρώην Δήμαρχος Ἰατρός, Σαράντης.

Σύνδεσμος μεταξὺ τῶν δύο Ἐπιτροπῶν Στρατιωτικῆς καὶ Πολιτικῆς ὁ Νομαρχεύων Πέτροβας.

Εἰς τὰ περισσότερα τῶν χωρίων Τριμελεῖς Ἐπιτροπαὶ καὶ Εἰδικοὶ Σύνδεσμοι ἐπαφῆς μετὰ τῆς Διευθυνούσης Ἐπιτροπῆς τῆς Πρωτευούσης.

Τὴν ἀρχικὴν ὀργάνωσιν τῆς περιοχῆς εἶχεν ἀναλάβει κατ' ἐντολὴν τοῦ Κέντρου ὁ Φαρμακοποιὸς τοῦ Ἄργους Ὀρεστικοῦ, Ἀριστοτέλης Λιάκος.

Οὗτος, δραστηριότατα κινηθεὶς πρὸς πᾶσαν κατεύθυνσιν, ἐπεσημάνθη προώρως ὑπὸ τῶν Ἰταλῶν καὶ τῶν Βουλγάρων καὶ καταζητούμενος νὰ συλληφθῇ κατέφυγεν εἰς Θεσ)νίκην ὅπου, ἐν πολλοῖς, εἶχεν τὴν εὐθύνην τῆς ἐπαφῆς μετὰ τῆς περιοχῆς. Συνεφώνει πολλάκις μετὰ τῆς Τοπικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ ὑπεστήριζε τὰς ἀπόψεις της.

ΕΙΔΙΚΑΙ ΕΝΤΟΛΑΙ

— Προπαρασκευὴ ἐμψύχου ὑλικοῦ καὶ ἀψύχου τοιούτου διὰ τὸν ἀγῶνα.
— Πληροφορίαι ἐπὶ τῆς προπαγάνδας καὶ τῶν ἐνεργειῶν τῶν Ἰταλῶν, τῶν λεγεωναρίων, τῶν Βουλγάρων.
— Ἀντίδρασις καὶ φανερὸς ἐξοντωτικὸς ἀγὼν κατὰ τῶν Βουλγάρων.
— Ἔντεχνος ἀντίδρασις κατὰ τῶν Ἰταλῶν καὶ λεγεωναρίων μέχρι συμπληρώσεως τῶν προπαρασκευῶν διὰ τὸν ἔνοπλον ἀγῶνα.
— Προσπάθεια συνεργασίας καὶ συνεννοήσεως μετὰ τοῦ ΕΑΜ.
— Ἐπιμονὴ ἐπαφῆς μετὰ τῶν ἐθνικοφρόνων στοιχείων τούτων καὶ ἀκόμη δημιουργίας πρακτόρων ἐντὸς αὐτοῦ. Ὁπωσδήποτε ἀποφυγὴ προστριβῶν μετὰ τούτου καὶ γραμμὴ συνδιαλλαγῆς εἰς περίπτωσιν ἐπεισοδίου.

ΜΕΛΗ ΤΗΣ ΠΑΟ ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ

Καθήμενοι ἐξ ἀριστερῶν: ΣΑΡΑΝΤΗΣ ΤΣΕΜΑΝΗΣ, Δήμαρχος Καστοριᾶς, ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ, ΝΙΚΗΦΟΡΟΣ,ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ, Εἰσαγγελεὺς Πρωτοδικῶν.
Ὄρθιοι: ΚΩΝ)ΝΟΣ ΑΝΤΩΝΙΟΥ Ὑπομοίραρχος, ΘΩΜΑΣ ΤΟΛΙΟΣ Ἰδιώτης ἐκ Κωσταραζίου, ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΑΛΟΒΥΡΝΑΣ Ἀξιωματικὸς Στρατοῦ, ΣΤΑΜΑΤΙΟΣ ΣΤΑΜΑΤΙΟΥ Στρατιωτικὸς Ἰατρός, ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ Ἀξιωματικὸς Στρατοῦ, ΛΑΖΑΡΟΣ ΘΩΜΟΠΟΥΛΟΣ Ἀξιωματικὸς Ἀεροπορίας ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΖΗΚΑΣ Ἀξιωματικὸς Ἀεροπορίας.
«Ἡ ἀνωτέρω φωτογραφία ἐλήφθη τὸ ἔτος 1945»

Εἶναι προφανὲς ὅτι ἡ Διοίκησις τῆς ΠΑΟ ἐπίστευεν ὅτι πρὸ τῶν ἀφαντάστων καταπιέσεων καὶ τῶν ληστρικῶν ἐνεργειῶν τοῦ Τριμόρφου ἐχθροῦ καὶ ὑπὸ τὴν πίεσιν τοῦ συνησπισμένου ἐν τῇ συμφορᾷ Ἑλληνισμοῦ, τὸ ΕΑΜ θὰ ἠναγκάζετο ν' ἀκολουθήσῃ περισσότερον ἐθνικὴν γραμμήν.

Ἡ Διοίκησις τῆς ΠΑΟ στερουμένη ὡς ἀνεφέρθη, Πολιτικοῦ αἰσθητηρίου, ἠπατήθη καὶ πάλιν καὶ ἡ ἐσφαλμένη γραμμή της συνετέλεσε, ὥστε, νὰ μὴ γίνῃ ἐκμετάλλευσις τῆς ὑπαρχούσης εὐνοϊκῆς διὰ τὴν ἐθνικόφρονα ἀντίστασιν, ὁμοθύμου ψυχολογίας τοῦ πληθυσμοῦ.

Ἡ Διευθύνουσα Ἐπιτροπὴ Καστοριᾶς, βάσει τῶν εἰδικῶν ἐντολῶν προσεπάθησε νὰ συντονίσῃ τὴν προσπάθειαν τῆς ἀντιστάσεως, μὲ τὴν τοῦ ΕΑΜ καὶ ἐπρότεινε κοινὴν ἐπιτροπήν, ὑπὸ τὴν Προεδρείαν τοῦ Μητροπολίτου Νικηφόρου. Ἡ προσπάθεια, μετὰ τὰς συνήθεις παρελκύσεις καὶ ἀναβολὰς τοῦ ΕΑΜ, ἀπέτυχε καὶ τοῦτο διὰ μίαν εἰσέτι φορὰν ἔδειξεν, ὅτι ὁ σκοπός του κάθε ἄλλο παρὰ συνεταυτίζετο μὲ τὸν τεθέντα ὑπὸ τῆς

ΣΤΑΥΡΟΣ ΠΕΤΡΟΒΑΣ
Νομάρχης Καστορίας,
Πρόεδρος Διοικούσης Ἐπιτροπῆς
τῆς ΠΑΟ Καστορίας

ΠΑΟ τοιοῦτον «τῆς καθολικῆς κατὰ παντὸς ἐχθροῦ ἀντιστάσεως».

Ἡ κατάστασις ἐξελίχθη ὡς ἑξῆς λεπτομερέστερον:

Ὁ ΕΛΑΣ ἀπὸ τῶν μέσων τοῦ 1942 εἶχεν ἐμφανίσει μικρὰς ὁμάδας ἐνόπλων, κυρίως διωκομένων διὰ ποινικὰς ἀφορμάς, ἐνῷ ἡ Ἀνωτέρα Διοίκησίς του προσεπάθει: Μὲ ὑψηλὰ κηρύγματα πατριωτισμοῦ — Μὲ διαδόσεις ψευδεῖς ὅτι εἰς τὸν ΕΛΑΣ εἶχον προσχωρήσει γνωστὰ ὀνόματα Στρατηγῶν — (Πιτσίκας, Γεωργούλης κλπ.) νὰ προσελκύσῃ τὴν κοινὴν γνώμην.

Ἐξ ἄλλου μὲ ἐπιθέσεις κατὰ τὸ γνωστὸν σύστημα κατὰ μεμονωμένων Ἰταλῶν στρατιωτῶν, ἔδωκε δυνατότητα εἰς τὴν πανίσχυρον Βουλγαρικὴν προπαγάνδαν νὰ ἐξεγείρῃ τὴν Ἰταλικὴν Διοίκησιν καὶ τελικῶς διὰ τοῦ ἐξαγορασθέντος ὑπολοχαγοῦ ΡΑΒΑΛΙ νὰ μεταβάλῃ ταύτην εἰς ὄργανον τῶν ἐπιδιώξεών της.

Ἀπὸ πλευρᾶς ἐν τούτοις ἐπηρεασμοῦ τῆς Ἑλληνικῆς κοινῆς γνώμης, παρὰ τὰς προσπαθείας, ἐλάχιστα ἐπέτυχε. Αἱ παρὰ τὴν μυστικότητα γενόμεναι ἀντιληπταὶ ἐπαφαὶ μὲ τὰ στελέχη τῶν Βουλγαριζόντων καὶ αἱ νεοφανεῖς προκηρύξεις καὶ ἐπιδιώξεις προεκάλουν διὰ μερικοὺς ἀμφιβολίας καὶ ἐπιφυλάξεις καὶ διὰ τοὺς πλείστους ἐχθρικὴν διάθεσιν.

Τὸ προσφυγικὸν στοιχεῖον μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τὸ ποντιακόν, οἱ γηγενεῖς μὲ προηγουμένην τὴν Καστοριάν, ἰδιαιτέρως οἱ ἐπιζῶντες Μακεδονομάχοι καὶ αἱ οἰκογένειαί των, ἐφλέγοντο ἀπὸ ἐθνικὸν παλμόν.

Ἀρχικῶς, μία ἐλαχίστη ἀναλογία νεοεμφανισθέντων πρακτόρων τοῦ Κομιτάτου, ἔκαμε θορυβώδη τὴν ἐμφάνισίν του. Μὲ τὴν κάλυψιν καὶ βοήθειαν τῶν Ἰταλῶν προσετίθεντο δειλὰ ἀρχικῶς καὶ θορυβωδέστερα σὺν τῷ χρόνῳ καὶ ἄλλοι.

Τότε ἐγένετο ἡ προσφορὰ συνεργασίας ὑπὸ τοῦ ΕΑΜ πρὸς τὴν ΠΑΟ καὶ ἐπηκολούθησεν ἡ σύσκεψις ὑπὸ τὸν Μητροπολίτην Νικηφόρον.

Ἐν τούτοις, τὸ ΕΑΜ—ΕΛΑΣ συνεχίζει τὴν μετὰ τῶν ἀφηνιαζομένων Βουλγαριζόντων ὕποπτον ἐπαφὴν καὶ σπεύδει νὰ συνεργασθῇ στενώτατα μὲ τὸ ΣΝΟΦ, νέαν μορφὴν τοῦ Βουλγαρισμοῦ. Μέσῳ τοῦ φιλοαξονικοῦ Κομιτάτου προδίδει εἰς Ἰταλοὺς πράκτορας κινήσεις τῶν ἐθνικοφρόνων, πολλοὶ τῶν ὁποίων συλλαμβάνονται. Ἡ Διευθύνουσα Ἐπιτροπὴ ἀναφέρει σχετικῶς εἰς τὴν Κεντρικὴν Διοίκησιν, ἐκθέτει τὴν ἀποτυχίαν τῆς συσκέψεως καὶ τὰς νέας ἐνεργείας τοῦ ΕΛΑΣ καὶ ζητεῖ τὴν ἔγκρισίν της διὰ τὴν ὅσον εἶναι εἰσέτι καιρὸς ἀντιμετώπισιν τῆς καταστάσεως, ἔστω καὶ διὰ τῆς βίας. (Σχετικὴ ἡ κατωτέρω ὑπ' ἀρ. 1 ἀναφορά).

Ἀνώτερον Κέντρον Καστορίας
ἀριθμὸς 1

Κατεπείγουσα - δι' ἐκτάκτου Συνδέσμου
Ἄκρως ἀπόρρητος - ἐν ἀνάγκῃ νὰ καταστραφῇ

Πρὸς
Γενικὸν Κέντρον
Θεσσαλονίκην

Λαμβάνω τὴν τιμὴν ν' ἀναφέρω ὅτι ἀποδεχθέντες τὰς ἐθνικὰς εὐθύνας διὰ τὴν ἐθνεγερσίαν ἐν τῇ περιοχῇ Καστορίας, συνεκροτήθημεν εἰς Σῶμα καὶ ἐπελήφθημεν τῶν ἐθνικῶν ἡμῶν ἔργων.

Ἐκ τῶν μέχρι τοῦδε προσπαθειῶν μας δυνάμεθα νὰ διαβεβαιώσωμεν ὅτι τὸ μέγιστον ποσοστὸν τοῦ προσφυγικοῦ στοιχείου εὑρίσκεται ἐν ἀπολύτῳ ἑτοιμότητι διὰ νὰ ἀποδυθῇ εἰς ἐθνικοὺς ἀγῶνας οἱασδήποτε μορφῆς καὶ ἐκτάσεως, προσφέρον ψυχήν, σῶμα καὶ πᾶν ὅ,τι ἄλλο διαθέτει. Ἐκ τοῦ ἐντοπίου στοιχείου σλαυόφωνες τινὲς καὶ ὀλίγοι βλαχόφωνες, ἐπὶ τοῦ παρόντος, εἶναι διστακτικοί. Τὸ μέγιστον μέρος τοῦ πληθυσμοῦ κατὰ τὰς ἐνδείξεις ἀνήκει εἰς τὴν ΠΑΟ. Τὸ Ε.Α.Μ., μὲ τὸν στρατὸν τὸν ὁποῖον προσπαθεῖ νὰ δημιουργήσῃ διὰ τῆς στρατολογίας τῶν κομμουνιστικῶν πυρήνων καὶ τῶν καταδιωκομένων, καίτοι ταύτην τὴν στιγμὴν δὲν ἀποτελεῖ ὑπολογήσιμον δύναμιν, θ' ἀποβῇ βαθμιαίως ἡ κυριαρχοῦσα φυσιογνωμία ἐὰν ἡμεῖς δὲν σπεύσωμεν, διότι ἔχει δημιουργήσει βάσεις εἰς τὰς πόλεις Καστορίας καὶ Ἄργους Ὀρεστικοῦ, ἔνθα δικαστικοὶ λειτουργοὶ καὶ δημόσιοι ὑπάλληλοι τὸ ἀντιπροσωπεύουν.

Διαβεβαιοῦμεν ὑμᾶς κατηγορηματικῶς ὅτι ἔχομεν ἑτοίμην δύναμιν πρὸς ἐξέγερσιν, ἄνω τῶν 150 ἀνδρῶν, πλήρως ἐξωπλισμένην διὰ τυφεκίων καὶ δύο ὁπλοπολυβόλων, μὲ ἱκανὸν ἀριθμὸν φυσιγγίων, ὁ δὲ ἡμέτερος καπετὰν Κολλάρας ἐπὶ κεφαλῆς ὁμάδος, ἄνω τῶν 20 ἀνδρῶν, εὑρίσκεται ἐπὶ τῶν ὑψωμάτων Μουρίκη. Κατόπιν τούτων καὶ ἵνα μὴ τὰ γεγονότα προλάβωσιν ἡμᾶς καὶ ἀκόμη ἵνα μὴ συμβοῦν καὶ ἄλλου εἴδους ἔκτροπα, διότι πρὸ τριημέρου τὸ ἐνταῦθα Ἰταλικὸν Φρουραρχεῖον ἐκάλεσε σημαίνοντα πρόσωπα ἐκ Πισοδερίου καὶ προσεπάθησε νὰ παρασύρῃ τοὺς βλαχόφωνας εἰς ἐξοπλισμόν, σύμπασα δὲ ἡ δύναμις τῆς Χωρ)κῆς ἔχει συμπτυχθῇ ὑπὸ τῶν Ἰταλῶν εἰς Καστοριάν, πλὴν τοῦ ἀνθυπασπιστοῦ Μπασκάκη, ὅστις, μετὰ 4 Χωρ)κων ἐτράπη πρὸς τὸ Νεστόριον, ἔνθα ἡ φωλεὰ τοῦ Ε.Α.Μ., ὑποβάλλομεν τὴν γνώμην καὶ τὴν παράκλησιν ὅπως ἀποφασισθῇ ἡ ἔναρξις τοῦ ἐνόπλου ἀγῶνος ἐν τῇ περιοχῇ Καστορίας, ὑπὸ τὸν ὅρον, ὅτι θέλουσιν ἀποσταλῇ κατάλληλοι ἀξιωματικοὶ διὰ τὴν στελέχωσιν τῆς ὡς ἀνωτέρω δυνάμεως, ἥτις δέον νὰ ὑπολογισθῇ ὅτι θὰ ἀνέλθῃ συντόμως εἰς τριακοσίους ἄνδρας.. Δὲν πρόκειται περὶ ἀκαίρων ἡμετέρων ἐνθουσιασμῶν, ἀλλὰ περὶ ἀναγκαίας πραγματικότητος, καθ' ὅσον, πᾶσα τυχὸν ἀναβολὴ θὰ μᾶς ἀποστερήσῃ τοῦ ὡραιοτέρου ἐμψύχου ὑλικοῦ τῆς περιοχῆς.

Καστορία 1η Μαρτίου 1943.

Ὁ λαὸς ἀνυπομονεῖ ὅπως συνδράμῃ τὸν ἔνοπλον ἀγῶνα. Ἔχουν καθορισθῆ τομεῖς δράσεως, ἔχουν ἐπιλεγεῖ οἱ ἐπὶ κεφαλῆς Ἀξιωματικοὶ καὶ ἐπὶ πλέον ἔχει ληφθῆ ἐπαφὴ μὲ στελέχη καὶ ἄνδρας τοῦ ΕΛΑΣ, οἱ ὁποῖοι διαπιστώσαντες τὴν ἀντεθνικὴν γραμμὴν τῆς ὀργανώσεως ταύτης, εἰς τὴν ὁποίαν εἶχον παρασυρθῆ ἀπὸ ψευδῆ συνθήματα, εἶναι ἤδη ἕτοιμοι νὰ προσχωρήσουν μὲ τὸν ὁπλισμόν των εἰς τὰς Ἐθνικόφρονας ὁμάδας τῆς ΠΑΟ. Ἀκόμη εἶχε ἐπιτευχθῆ ἐπαφὴ καὶ μὲ βουλγαρίσαντας τινὰς οἱ ὁποῖοι εἴτε ἀπὸ ὑπολογισμὸν τοῦ μέλλοντος, εἴτε καὶ ἀκόμη δωροδοκηθέντες, ἦσαν πρόθυμοι νὰ παίξωσι διπλοῦν ρόλον διὰ παροχῆς πληροφοριῶν πρὸς τοὺς ἡμετέρους.

Ἡ τοπικὴ Διοίκησις ὑπολογίζει ὅτι εἶναι

ἀκόμη δυνατὴ ἡ ἐγκατάστασις ἐπὶ ζωτικῶν ὀρεινῶν ὄγκων, κατὰ τρόπον ὥστε νὰ εἶναι δυνατὴ καὶ ἡ σύνδεσις μετὰ τῶν τμημάτων τοῦ ΕΔΕΣ.

Δυστυχῶς, ἡ ἀπάντησις τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς εἶναι καὶ πάλιν ἀρνητική. Μία μάλιστα δευτέρα συμπληρωματικὴ Διαταγή, εἶναι πλέον ἔντονος καὶ καθιστᾶ ὑπευθύνους τοὺς ἰθύνοντας, διὰ πᾶσαν ἀνυπακοὴν καὶ ἐκδήλωσιν ἀντιμαχίας μὲ τὸν ΕΛΑΣ. Ἡ Τοπικὴ Ἐπιτροπὴ μὲ πόνον ψυχῆς ἀναγκάζεται νὰ ὑποκύψῃ καὶ νὰ διατάξῃ τὴν ἀναστολὴν τῆς ἐνάρξεως τοῦ ἐνόπλου ἀγῶνος.

Κατόπιν τῆς ἀδρανείας ταύτης μερικὰ στελέχη τῆς ΠΑΟ, κυρίως Ἐπιστήμονες, Δημόσιοι Ὑπάλληλοι προσχωροῦν εἰς τὸν ΕΛΑΣ.

Ἡ ἐνίσχυσις αὕτη τοῦ ΕΛΑΣ διὰ στελεχῶν μορφωμένων τῆς ΠΑΟ ἀκόμα δὲ καὶ ἡ προσχώρησις ἀρκετῶν ἀξιωματικῶν εἰς τὴν Ἰταλοκρατουμένην περιοχὴν (Ἀνθυπομοίραρχος Βενετσανόπουλος, Ἀνθυπολοχαγὸς Κουλούρης, Ἀνθυπασπιστὴς Μπασκάκης) ἐξύψωσε τὸ γόητρον — ἐπεξέτεινε τὴν ἐπιρροήν, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ γίνουν καὶ ἐδαφικαὶ ἐπεκτάσεις καὶ νὰ καταληφθοῦν ὑπὸ τοῦ ΕΛΑΣ χῶροι στρατιωτικῆς ἀξίας εἰς τὴν περιοχήν.

Βεβαίως ἐκ παραλλήλου, ὡς ἀπεδείχθη ἐκ τῶν ὑστέρων, ἐδημιουργεῖτο καὶ κάποιο ρῆγμα εἰς τὴν ἰδεολογικὴν κατεύθυνσιν, τὸ ὁποῖον βραδύτερον ἐπρόκειτο νὰ ἔχῃ σοβαρὰς συνεπείας.

Αἱ ὕποπτοι ἐνέργειαι, διακηρύξεις καὶ ἐπαφαὶ τοῦ ΕΛΑΣ, προεκάλουν τὴν ἀντίδρασιν τῶν σταθερῶν ἐθνικοφρόνων, οἱ ὁποῖοι ἀπετέλουν τὴν μεγάλην πλειοψηφίαν τῆς περιοχῆς.

Ἐν τῷ μεταξὺ ἐντείνεται ὁ ἀγὼν τοῦ Βουλγαρισμοῦ μὲ τὴν ἄφιξιν πολλῶν παλαιῶν μεταναστῶν, τὴν πολλαπλῆν βοήθειαν τοῦ Βουλγάρου Διοικητοῦ Σκοπίων Μαρίνωφ καὶ τὴν συνεχῆ παρουσίαν καὶ ἐπέμβασιν τοῦ Κάλτσεφ. Συμμορίαι ὡπλισμένων Βουλγάρων διεσπείροντο εἰς τὴν ὕπαιθρον, ἐτρομοκράτουν τὸν Ἑλληνικὸν πληθυσμόν, κατὰ προτίμησιν τοὺς δεδηλωμένους ἐθνικόφρονας καὶ ἐξησκεῖτο οὕτω πίεσις ἐκ τῆς ὑπαίθρου εἰς τὸν ΕΛΑΣ νὰ ἐνεργήσῃ κατὰ τῶν Βουλγάρων τρομοκρατῶν.

Οὗτος προσποιεῖται ὅτι ζητεῖ ἐκ νέου ἐπαφὴν μετὰ τῆς ΠΑΟ ἀλλὰ τὸ μόνον εἰς τὸ ὁποῖον καταλήγει εἶναι ἡ διεύρυνσις τοῦ ἰδεολογικοῦ ρήγματος εἰς τὰς τάξεις τοῦ ΕΛΑΣ.

Τὸ ἀνώτατον Κουμμουνιστικὸν στέλεχος Ἀνδρέας Τζήμας, καταγόμενος ἐκ τῆς περιοχῆς, μεταφέρει τὴν Τιτοϊκὴν γραμμὴν καὶ ὀργανώνει τὴν πλευρὰν ΣΝΟΦ εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ ΕΛΑΣ.

Ἡ Τοπικὴ Ἐπιτροπὴ τῆς ΠΑΟ ὑπὸ τὴν πίεσιν τῆς καταστάσεως, τῆς ἐξεγειρομένης κοινῆς γνώμης, λαμβάνει τὰ ἑξῆς μέτρα:

Ἀναθέτει εἰς τὸν Πρόεδρον τοῦ Γεωργικοῦ Συνεταιρισμοῦ Μελανθίου φλογερὸν ἀλλὰ σοβαρὸν Ἕλληνα πατριώτην Σπυρόπουλον νὰ ὀργανώσῃ τὸ χωρίον του καὶ νὰ ἑτοιμάσῃ μαχητικὴν ὁμάδα πρὸς ἔξοδον δι' ἀνταρτικὸν ἀγῶνα. Ὁ Σπυρόπουλος, ἱκανὸς ἀγωνιστής, μὲ βοηθὸν καὶ τὸν ἐπίσης σημαντικὸν ἀγωνιστὴν Εὐριβιάδην ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΝ, εἶχε φροντίσει νὰ ἀποθηκευθῇ σημαντικὴ ποσότης ὁπλισμοῦ, 300 τυφέκια- 4 ὁπλοπολυβόλα - χειροβομβίδες καὶ πυρομαχικά.

150 ἄνδρες ἐδήλωσαν ἀμέσως συμμετοχὴν διὰ τὴν ἀνταρτικὴν ὁμάδα καὶ ἤρχισαν ἐξασκούμενοι ἐπειγόντως. Ἄμεσος βοηθὸς τοῦ Σπυροπούλου, ὁ Ἀγροφύλαξ Κολάρας, πολληκάρι καὶ μὲ ἡγετικὰ προσόντα, ἀλλὰ κάπως ἐπιπόλαιος καὶ παρασυρόμενος. Γίνονται ἐκ νέου προσπάθειαι συνεργασίας μὲ τὸν ΕΛΑΣ ὑπὸ τοπικοὺς ἀρχηγούς, κατὰ τῶν ὀργιαζόντων Βουλγάρων. Ἀλλ' ἀποδεικνύεται ἐκ νέου ἡ ὑπουλότης τῶν τμημάτων τοῦ ΕΛΑΣ, ὅταν, οἱ τοπικοὶ οὗτοι ἀρχηγοὶ ἦσαν Κομμουνισταί. Διακόπτεται ἐκ νέου ἡ

ΧΡΗΣΤΟΣ ΣΠΥΡΟΠΟΥΛΟΣ
Ὁπλαρχηγὸς

συνεργασία καὶ γίνεται προετοιμασία ἐξόδου ὑπὸ τοπικοὺς ὁπλαρχηγούς, ὑπὸ τὴν μοναδικὴν σημαίαν τῆς ΠΑΟ εἰς τὰ χωρία ΒΟΓΑΤΣΙΚΟΝ — ΓΕΡΜΑ — ΚΟΣΤΑΡΑΖΗ — ΟΙΝΟΗ — ΜΕΣΟΠΟΤΑΜΙΑ — ΚΡΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗ — ΚΕΦΑΛΑΡΙ. Ὑπάρχουν θετικαὶ πληροφορίαι περὶ ἐξευρέσεως καὶ ἄλλων ὅπλων ὥστε νὰ δύναται νὰ ἐξοπλισθῇ τελικῶς τμῆμα 450 συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν 150 τοῦ Μελανθίου.

Αἱ ἀχαρακτήριστοι ἐνέργειαι τοῦ ΕΛΑΣ προκαλοῦν τὴν ἀντίδρασιν τῶν ἐθνικοφρόνων μελῶν, κυρίως τῶν στελεχῶν τῶν προερχομένων ἐκ τῆς ΠΑΟ καὶ σημαντικὸς ἀριθμὸς τούτων, μετὰ μικρῶν ὁμάδων ἀνδρῶν, ἐπανέρχονται ὑπὸ τὴν Διοίκησιν τῆς ΠΑΟ καὶ συνεργάζονται μὲ τὰς ὀργανωθείσας ἤδη ἐνόπλους ὁμάδας.

150 ἄνδρες πλήρεις ἐνθουσιασμοῦ καὶ δυναμικότητος διατρέχουν κατὰ μικρὰς ὁμάδας τὴν ὕπαιθρον, ἐνῷ ὑπάρχουν ἕτοιμοι, ἐξωπλισμένοι καὶ ἀσκούμενοι ἄλλοι 150.

Ἐν τῷ μεταξὺ εἶναι ὁ χρόνος τοῦ ἁλωνισμοῦ καὶ οἱ Ἰταλοὶ καὶ Βούλγαροι ἐνδιαφέρονται διὰ τὴν ἐπίταξιν. Ὁμάδες Βουλγάρων, μὲ ἕνα ἢ δύο Ἰταλοὺς στρατιώτας, περιέρχονται τὴν ὕπαιθρον καὶ ἐπιτάσσουν, κατὰ διαταγὴν μὲν τὸ 25% κατ' αὐθερεσίαν δὲ πολὺ περισσότερον.

Κατόπιν τούτου συντάσσεται ὑπὸ τῆς Διοικήσεως τῆς ΠΑΟ πρόγραμμα ἐνεργείας πρὸς ἀντίδρασιν καὶ ὁμάδες κινοῦνται συντονισμέναι μὲ ἐπίκεντρον τὸ χωρίον ΒΑΤΟΧΩΡΙ, μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τοὺς Διμοιρίτας Σπυρόπουλον - Κολάραν καὶ Παππουλίδην καὶ Ὁμαδάρχας τοὺς ἀδελφοὺς ΓΕΛΑΝΤΖΗ — ΠΟΥΡΟΝ — ΖΗΣΗΝ — ΖΑΣΚΑΛΟΝ — ΚΛΕΣΙΤΗΝ — κατὰ τῶν ἀποσπασμάτων ἐπιτάξεως.

ΕΥΡΙΒΙΑΔΗΣ ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ
Συναιτεριστικὸς Ὑπάλληλος

Ἡ ἐνέργεια κατ' ἐξοχὴν ἐπιτυχής, ἐπιφέρει διάλυσιν τῶν ὁμάδων καὶ ἡ προσπά-

θεια ἐπιτάξεως καὶ διαρπαγῆς ἀδρανεῖ ὁριστικῶς·

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΠΑΠΟΥΛΙΔΗΣ
ἐκ Κεφαλαρίου ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ

Οἱ Ἰταλοὶ τρομοκρατοῦνται καὶ ἐπιδιώκουν τὴν συνεργασίαν μετὰ τῶν βλαχοφώνων Ἑλλήνων. Διαβιβάζονται προτάσεις ἐξοπλισμοῦ καὶ ἐντελῶς προνομιούχου μεταχειρίσεως καὶ εἰς τὸ ἱστορικὸν ΠΙΣΟΔΕΡΙ, ἡ ἀπάντησις τοῦ ὁποίου εἶναι ὅμως Ἱστορική: «Εἶναι προσβλητικὸν νὰ καλούμεθα Ἕλληνες ἡμεῖς, νὰ ἐξοπλισθῶμεν κατὰ τῶν ὁμοεθνῶν ἀδελφῶν μας, μόνον, διότι ὁμιλοῦμεν καὶ μίαν ἄλλην γλῶσσαν».

Πρὸ τῆς καταστάσεως ταύτης ἡ Ἀνωτέρα Ἰταλικὴ Διοίκησις κινεῖ μεγάλα τμήματα ἀρχικῶς πρὸς ΣΙΑΤΙΣΤΑΝ καί, μετὰ τὴν καταστροφὴν τοῦ Ἰταλικοῦ Τάγματος, ὁλόκληρον Ταξιαρχίαν πρὸς ΚΟΖΑΝΗΝ — ΦΛΩΡΙΝΑΝ.

Ὁ ΕΛΑΣ, ὑπὸ τὴν πίεσιν τῆς ἀνάγκης καὶ τοῦ κινδύνου, παρουσιάζεται ἐκ νέου πλήρης ταπεινώσεως διὰ νὰ ζητήσῃ συνεργασίαν ὑπὸ ἑνιαίαν μάλιστα Διοίκησιν τῆς ΠΑΟ. Τὸ ἀποτέλεσμα τῶν πολεμικῶν ἐνεργειῶν κατὰ τὴν περίοδον ταύτην ἀναφέρονται εἰς ἄλλην παράγραφον λεπτομερῶς.

Τὰ ἀποσκιρτίσαντα ἐκ τοῦ ΕΛΑΣ καὶ ἐπανελθόντα εἰς τὴν ΠΑΟ τμήματα, διεκρίθησαν ἰδιαιτέρως κατὰ τὰς πολεμικὰς ταύτας ἐπιχειρήσεις καὶ ἐπέδειξαν λαμπρὰν διαγωγήν.

Παρὰ ταῦτα ἀργότερον, μὲ τὴν γνωστὴν μέθοδον τῆς παρασπονδίας καὶ δολοπλοκίας, ὁ ΕΛΑΣ διέλυσε τὰ νικηφόρα τμήματα τῆς ΠΑΟ, συνέλαβε πολλοὺς αἰχμαλώτους καὶ κατήρτισε εἰδικὸν ἀνταρτοδικεῖον διὰ τὴν παραπομπὴν τῶν ἀποσκιρτησάντων.

Ἡ σύνθεσις τοῦ Ἀνταρτοδικείου ἦτο ἐπιμελῶς ἐπιλεγμένη, μὲ πρόεδρον τὸν Σνοφίτην ΤΕΡΠΟΦΣΚΥ καὶ μὲ ἀποτέλεσμα νὰ καταδικασθοῦν ἅπαντες εἰς θάνατον καὶ νὰ ἐκτελεσθοῦν ἀμέσως.

Ἡ θεία δίκη, ἐν τούτοις, προέβλεψεν ὥστε ἡ ὁμὰς τῶν ἀνταρτοδικῶν νὰ πέσῃ εἰς χεῖρας τῶν συναγωνιστῶν τῶν ἐκτελεσθέντων καὶ νὰ πληρώσῃ μὲ τὸ ἴδιον νόμισμα.

Πρέπει ἴσως ν' ἀναφερθῇ ἐδῶ, πρὸς ἐπιβεβαίωσιν τῆς αἰσιοδόξου γνώμης τῆς Τοπικῆς Ἐπιτροπῆς ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ ὅτι βραδύτερον ὁλόκληρον Σύνταγμα τοῦ ΕΛΑΣ, τὸ 28ον, μὲ ἐπικεφαλῆς τὸν Στρατιωτικόν του Διοικητὴν Ἴλαρχον ΛΑΖΑΡΙΔΗΝ, ἐστασίασε λόγῳ τῆς Βουλγαρόφρονος πολιτικῆς τῆς Διοικήσεως τῆς ὀργανώσεως. Ἐπιβεβαιοῦται, οὕτω, ἡ σφαλερὰ πολιτικὴ τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς μὲ τὴν ἀπόφασιν μὴ ἐξόδου ἰδιαιτέρων ἐνόπλων τμημάτων καὶ τὴν συνεχῆ ματαίαν προσπάθειαν συνεννοήσεως μετὰ τοῦ ΕΛΑΣ.

Σημαντικὴ ὁμὰς ἐξεχόντων Ἑλλήνων καὶ θερμῶν πατριωτῶν ἐπλήρωσε μὲ πολὺ αἷμα τὴν τοιαύτην δυσαρμονίαν ἀποφάσεων τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ τῶν τοπικῶν συνθηκῶν·

Μετὰ τὴν συνθηκολόγησιν τῶν Ἰταλῶν τὴν Διοίκησιν τῆς περιοχῆς ἀνέλαβον οἱ Γερμανοί. Καὶ λόγῳ διαφορᾶς ψυχοσυνθέσεως καὶ τρόπου διοικήσεως καὶ λόγῳ ἀλλαγῆς τῶν συνθηκῶν, ἡ κατάστασις μετεβλήθη. Διεχωρίσθη μία σημαντικὴ ὁμὰς Βουλγάρων παριστάνουσα τοὺς ἀδιαλλάκτους ἀντικομμουνιστάς, ἐνῷ οἱ ὑπόλοιποι ἦσαν πλέον φανερὰ συνεργαζόμενοι μὲ τὸν ΕΛΑΣ, ὑπὸ τὴν μορφὴν τοῦ ΣΝΟΦ. Ἡ ὁμὰς τῶν ἀδιαλλάκτων προσεπάθει νὰ πείσῃ τοὺς Γερμανοὺς ὅτι ἡ ἐνδεικνυομένη λύσις ἦτο ἡ προσάρτησις τῆς περιοχῆς ΦΛΩΡΙΝΗΣ — ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ εἰς τὴν περιοχὴν ΣΚΟΠΙΩΝ. Ἡ ὑπὸ τὸν Κάλτσεφ βουλγαρικὴ προπαγάνδα πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτὸν προσέκρουσε μὲ πάταγον εἰς τὴν ἄμεσον ἀντίδρασιν τοῦ πληθυσμοῦ. Ἐξεδηλώθησαν πανταχόθεν ἔντονοι διαμαρτυρίαι καὶ ἠπειλήθη γενικὴ κινητοποίησις κατὰ παντὸς εὐλογοῦντος τὰ σχέδια Κάλτσεφ.

Κατόπιν τούτου οἱ Γερμανοὶ διέκοψαν πᾶσαν περαιτέρω ἐνέργειαν ὑποστηρίξεως τῶν Βουλγάρων καὶ ἐστράφησαν κατὰ τῶν ἀνταρτῶν ἀδιακρίτως ΕΛΑΣ—ΣΝΟΦ καὶ ΠΑΟ.

Μετὰ τὴν ὕπουλον διάλυσιν τῶν ἐνόπλων ὁμάδων τῆς ΠΑΟ ὡρισμένα τμήματα ἐπέτυχον νὰ διατηρηθοῦν ἐν ἡμιαδρανείᾳ, μὲ σκοπὸν τὴν διατήρησιν τοῦ ἠθικοῦ τῶν ἐθνικοφρόνων Ἑλλήνων κατὰ τῶν συνεργαζομένων ἤδη ἐκ τοῦ φανεροῦ ΕΛΑΣΙΤΟΣΝΟΦΙΚΩΝ.

Τὸ ἠθικὸν πράγματι ἐτηρήθη ὑψηλὸν καί, μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν, μέγας ἀριθμὸς τῶν Βουλγαρισάντων ἀπεχώρησε διὰ Γιουγκοσλαβίαν ὅπου ἐπίσης ἀπεσύρθη καὶ μία σημαντικὴ δύναμις τοῦ ΣΝΟΦ, ὑπὸ τὸν ΓΚΟΤΣΕΦ.

Πρέπει νὰ θεωρηθῇ ὡς βέβαιον ὅτι ἀποτέλεσμα τοῦ ἠθικοῦ τούτου τῶν ἐθνικοφρόνων ἦτο καὶ ἡ ἀναφερθεῖσα ἀποστασία τοῦ 28ου Συντάγματος.

ΝΟΜΟΣ ΚΟΖΑΝΗΣ

ΓΕΝΙΚΑ

Ὡς ἀνεφέρθη ἤδη εἰς τὴν ἕδραν τοῦ Νομοῦ Κοζάνης ὑπῆρχε Γερμανικὴ Διοίκησις, ἐνῷ οἱ Ἰταλοὶ εἶχον εἰς τὴν δικαιοδοσίαν των μόνον τὰς Ἐπαρχίας ΓΡΕΒΕΝΩΝ καὶ ΒΟ·Ι·ΟΥ. Ἐν τούτοις, ἐπειδὴ αἱ Γερμανικαὶ δυνάμεις ἦσαν ἐλάχισται, οὐσιαστικῶς, διὰ τὴν τήρησιν τῆς τάξεως, ἐχρησιμοποιοῦντο αἱ Ἰταλικαὶ Δυνάμεις καὶ ἐδίδετο οὕτω ἡ δυνατότης εἰς τὴν Ἰταλικὴν Διοίκησιν νὰ ἐπεμβαίνῃ.

Ἡ ἀνθελληνικὴ δραστηριότης εἶχεν ἀναληφθῆ σχεδὸν ἐξ ὁλοκλήρου ὑπὸ τῶν Ἰταλῶν οἱ ὁποῖοι ἐχρησιμοποίουν τὰ ἴδια μέσα καὶ τὰ ἴδια ὄργανα ὅπως καὶ εἰς τὸν Νομὸν ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ.

Εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ νομοῦ ΚΟΖΑΝΗΣ ἦσαν ἐγκατεστημένοι πολλοὶ Ἀξιωματικοί, καὶ ἀρχηγοὶ διακριθέντες ἄλλοτε εἰς τὸν Μακεδονικὸν ἀγῶνα διὰ τοὺς ἐντοπίους καὶ τὸν Ποντιακὸν ἐν Τουρκίᾳ, διὰ τοὺς Ποντίους πρόσφυγας.

Λόγῳ τῆς Γερμανικῆς Διοικήσεως, ὑπῆρχε καλυτέρα ἐπαφὴ μὲ τὴν Κεντρικὴν Διοίκησιν τῆς ΠΑΟ Θεσ)κης καὶ ἀκόμη μὲ τὰ Ἔνοπλα τμήματα ΠΙΕΡΙΩΝ ΒΕΡΜΙΟΥ.

Λόγῳ τῶν συνθηκῶν τούτων ἐξεδηλώθη ἔντονος ἔνοπλος ἀγὼν καὶ ὠργανώθησαν καὶ ἔδωσαν τμήματα, ἀπὸ πολὺ ἐνωρὶς ἀκόμα.

Τελικῶς, ἡ ὅλη ἐξέλιξις τοῦ ἐνόπλου ἀγῶνος ἔλαβε τὴν ἑξῆς μορφήν, ὑπὸ τὴν ὁποίαν θὰ ἐξετασθῇ κατωτέρω.

— Διευθύνουσα Ἐπιτροπὴ Κοζάνης.
— Ἀρχηγεῖον ΒΟ·Ι·ΟΥ.
— Μεμονωμένα ἔνοπλα τμήματα ὑπὸ ἐντοπίους ὁπλαρχηγούς.
— Μάχη ΣΙΑΤΙΣΤΗΣ καὶ ἀπόκρουσις εὐρυτέρων Ἰταλικῶν ἐπιχειρήσεων.

— Ἀρχηγεῖον ΧΑΔΟΒΑΣ μὲ διαδοχικὰς ἐξελίξεις. Ἀρχικὴ ἐγκατάστασις.
— Μετακίνησις πρὸς ΠΙΕΡΙΑ ΒΕΡΜΙΟΥ.
— Μετακίνησις πρὸς ΚΙΛΚΙΣ ΚΡΟΥΣΙΑ.
— Μετακίνησις πρὸς ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΝ.

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΥΒΕ — ΠΑΟ ΕΝ ΚΟΖΑΝΗ

Ἡ Τοπικὴ Διοίκησις Κοζάνης ἱδρύθη ἐκ τῶν πρώτων, ἤτοι, ἀπὸ τοῦ Αὐγούστου 1941 καὶ μεταγενεστέρως καὶ λόγῳ τοῦ ἀπομακρυσμένου καὶ λόγῳ τῆς ἀρχαιότητος τοῦ ἐπὶ κεφαλῆς, καθωρίσθη ὡς Διευθύνουσα Ἐπιτροπή.

Ἡ γ ε σ ί α

— Ἀντισυνταγματάρχης Μηχανικοῦ Λαλόπουλος Ἀνδρέας, Ἀρχηγός.

ΣΙΑΚΑΒΑΡΑΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ
Ταγματάρχης

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΧΑΤΖΗΣ
Ταγματάρχης

— Ταγματάρχαι Πεζικοῦ: Χατζῆς Δημήτριος, Σιακαβάρας Δημήτριος, Παπαβασιλείου Χρῆστος, Σύμβουλοι τοῦ Ἀρχηγείου, μὲ ἰδιαιτέραν εὐθύνην ἕκαστος.

Ἀ π ο σ τ ο λ ή

Παρεμφερὴς μὲ τὴν δοθεῖσαν εἰς τὴν Διευθύνουσαν Ἐπιτροπὴν ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ, πλὴν τοῦ ὅτι εἰς τὸ θέμα τῶν σχέσεων μετὰ τοῦ ΕΑΜ, ὅπου, δὲν ἦτο τόσον ἀτέγκτως ἀποτρεπτικὴ εἰς ἀποφυγὴν προστριβῶν μετὰ τούτου.

Ἀπ' ἐναντίας ἐτόνιζεν τὴν ἀνάγκην ἀναλήψεως τῆς πρωτοβουλίας διὰ τὴν διεξαγωγὴν τοῦ ἐνόπλου ἀγῶνος τὸν ὁποῖον ἐθεώρει καὶ ἀναγκαῖον καὶ δυνατὸν καὶ ἦτο διατεθειμένη νὰ βοηθήσῃ.

Ἐ κ τ έ λ ε σ ι ς

Βάσει τῶν ἐντολῶν τούτων ἡ Διοίκησις ΚΟΖΑΝΗΣ κυρίως διὰ τῶν Συμβούλων ἐπεδόθη δραστηρίως:

— 'Αρχικῶς εἰς τὴν ἐγγραφὴν μελῶν καὶ προπαρασκευὴν ἐμψύχου ὑλικοῦ διὰ τὰ ἔνοπλα τμήματα.
— Τὴν ἐντόπισιν ὅπλων καὶ πυρομαχικῶν.
— Τὴν ἀντίδρασιν κατὰ τῶν προπαγανδῶν καὶ τῶν γενικῶς ἀνθελληνικῶν καὶ τῶν κομμουνιστικῶν τοιούτων.

Πρὸς διευκόλυνσιν τῶν ἀνωτέρω ἐπιδιώξεων ἡ Διοίκησις, ὑπὸ τὸ πρόσχημα τοῦ ἐλέγχου τῆς προσπαθείας διὰ τὸν ἐπισιτισμόν, εἶχεν διασπείρει εἰς τὴν ὕπαιθρον πολλοὺς 'Αξιωματικοὺς καταλλήλως ἐνεργοῦντας.

'Εν τούτοις ἀθρόαι κατηγορίαι Βουλγάρων, Ρουμανιζόντων καὶ Κομμουνιστῶν, ἐφίστων τὴν προσοχὴν κυρίως τῆς 'Ιταλικῆς Διοικήσεως, ἐπὶ τῆς ὑπόπτου δραστηριότητος τῶν 'Αξιωματικῶν.

Οἱ 'Ιταλοὶ ἀφορμὴν ζητοῦντες, ἐξαπέλυσαν συστηματικὴν δίωξιν ἐναντίον τῶν 'Αξιωματικῶν, ἄλλους φυλακίζοντες καὶ ἄλλους ἐκτοπίζοντες, εἰς τρόπον ὥστε, ταχέως πάντες νὰ ἀναγκασθοῦν νὰ συγκεντρωθῶσιν εἰς τὰ Κέντρα.

Παρὰ ταῦτα ἡ ἐργασία εἶχεν προπαρασκευασθῆ ἀρκούντως καὶ ἡ Διοίκησις ἀπεφάσισε:
— Τὴν ὀργάνωσιν τοῦ 'Αρχηγείου Βοΐου.
— Τὴν ἔξοδον μικρῶν ὁμάδων εἰς τὰς ἄλλας περιοχάς, κυρίως, μὲ τὴν ἀποστολὴν ἐφοδιασμοῦ εἰς ὅπλα καὶ πυρομαχικά.

ΑΡΧΗΓΕΙΟΝ ΒΟ·Ι·ΟΥ

Τὸ Φθινόπωρον 1941 ἡ 'Επιτροπὴ ΚΟΖΑΝΗΣ ἀνέθεσεν εἰς τὸν 'Υπολοχαγὸν Μπουλογιάννην καὶ τὸν 'Ανθυπολοχαγὸν Καραμπέρην τὴν ὀργάνωσιν τῆς περιοχῆς ΒΟ·Ι·ΟΥ μὲ κυρίαν προσπάθειαν τὴν προπαρασκευὴν κυρίως ἐνόπλου ἀγῶνος διὰ τῆς δημιουργίας ἀντιστοίχως ἐνόπλων τμημάτων.

'Επεστρατεύθησαν καὶ οἱ ἄλλοι 'Αξιωματικοὶ οἱ καταγόμενοι καὶ ἐγκατεστημένοι εἰς τὴν περιοχὴν καὶ ἡ προσπάθεια ἀνελήφθη μετὰ μεγάλης δραστηριότητος, ἀλλὰ καὶ πλήρους κατανοήσεως καὶ προθυμίας ὑπὸ τοῦ πληθυσμοῦ, εἰς τρόπον ὥστε, παρὰ τὰς ἀντιδράσεις τῶν 'Ιταλῶν καὶ τῶν ἀνθελληνικῶν προπαγανδῶν, νὰ στεφθῇ ὑπὸ πλήρους ἐπιτυχίας.

'Αρχὰς 1942 ἐγένετο καὶ ἡ πρώτη ἐμφάνισις τοῦ ΕΑΜ, τὸ ὁποῖον μὲ ψευδῆ ἀρχικῶς πατριωτικὰ συνθήματα, προσεπάθησε νὰ προσελκύσῃ πρὸς ἑαυτὸ τὴν προτίμησιν τοῦ πληθυσμοῦ.

'Αρκετοὶ ἐθνικόφρονες ἔπεσαν εἰς τὴν παγίδα καὶ ἐνεγράφησαν εἰς τὸ ΕΑΜ. Ταχέως ὅμως ἐγένοντο ἀντιληπτοὶ οἱ ὕποπτοι σκοποὶ τούτου, εἰς τρόπον ὥστε, ἀρκετοὶ τῶν προσχωρησάντων νὰ μεταστραφοῦν πρὸς τὴν ΠΑΟ. Τὸ ΕΑΜ ἀδύνατον ἀκόμη, δὲν ἐτόλμα νὰ ἐμφανισθῇ ὡς ἐπισήμως ἀντιμαχοῦν καὶ περιωρίζετο εἰς τὰς γνωστὰς συκοφαντίας καὶ τὰς μυστικὰς καταδόσεις διὰ τῶν ὀργάνων του πρὸς τοὺς 'Ιταλούς.

'Εκρίθη τότε ἀναγκαία ὑπὸ τῆς 'Επιτροπῆς ἡ ἔξοδος ἐνόπλων τμημάτων καὶ ἐξῆλθον ἀρχικῶς δύο τμήματα.
— 'Υπὸ τὸν Ἔφεδρον 'Ανθυπολοχαγὸν Σιδηρόπουλον Θεόδωρον, μὲ ἕδραν τὸ χωρίον ΒΡΟΝΤΗ.
— 'Υπὸ τὸν 'Ανθυπολοχαγὸν Εὐέλπιν Καραμπέρην Στέφανον, μὲ περιοχὴν δράσεως τὰ ΚΑΣΤΑΝΟΧΩΡΙΑ.

Τὰ δύο ἀνωτέρω τμήματα ἦσαν ἀρχικῶς ὑπὸ τὴν ἑνιαίαν διοίκησιν τοῦ 'Υπολοχαγοῦ Μπουλογιάννη. Ταχέως ὅμως ἐδημιουργήθη 'Αρχηγεῖον ΒΟ·Ι·ΟΥ ὑπὸ 'Αρχηγὸν τὸν Ταγματάρχην Πόρτην καὶ 'Υπαρχηγὸν τὸν Ταγματάρχην Μάντζον.

Αἱ σχέσεις μετὰ τοῦ ΕΛΑΣ ἤρχισαν ὀξυνόμεναι, ἀφ' ἧς, ὁ παρασυρθεὶς ἀρχικῶς Ἔφεδρος 'Υπολοχαγὸς Κιουρτσιδάκος, ἀντιληφθεὶς τοὺς σκοποὺς τοῦ ΕΛΑΣ, ἀπεσύρ-

θη τούτου καὶ προσχωρήσας εἰς τὴν ΠΑΟ μετὰ τοῦ τμήματός του, ἀπετέλεσε:

— Τὸ τρίτον ἔνοπλον Τμῆμα Κιουρτσιδάκη.

Τὸ 'Αρχηγεῖον ΒΟ·Ι·ΟΤ καθώρισε τὰς ζώνας δράσεως μεταξὺ τῶν τριῶν τμημάτων, μὲ διάταξιν ἐκ δυσμῶν πρὸς 'Ανατολάς:

— 'Ομὰς Κιουρτσιδάκη — 'Ομὰς Καραμπέρη — 'Ομὰς Σιδηροπούλου μὲ πρόσθιον ὅριον τὸν ποταμὸν 'Αλιάκμονα.

'Η μεγαλυτέρα δύναμις ἦτο τοῦ Κέντρου μὲ 150 ἄνδρας. Εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ 'Αρχηγείου ΒΟ·Ι·ΟΤ ἐπεκράτει πλήρης τάξις καὶ πραγματικὴ ἐλευθερία τοῦ Ἑλληνικοῦ πληθυσμοῦ. Οὐδὲν ἐχθρικὸν τμῆμα εἴτε τῶν 'Ιταλῶν εἴτε τῶν Συμμάχων των ἀποφάσιζε νὰ κινηθῇ πρὸς τὴν περιοχὴν ταύτην, ἥτις ἦτο πράγματι ἐλευθέρα ΕΛΛΑΣ.

'Ο ΕΛΑΣ, πρὸς ἀντιπερισπασμόν, ἐδημιούργησε δύο 'Αρχηγεῖα ΒΟ·Ι·ΟΤ καὶ ΑΡΓΟΥΣ ΟΡΕΣΤΙΚΟΥ. Αἱ σχέσεις μετὰ τοῦ 'Εθνικόφρονος 'Αρχηγείου ΒΟ·Ι·ΟΤ ἦσαν ἀκόμη ἐκ τοῦ φανεροῦ, ὄχι βεβαίως φιλικαί, ἀλλὰ ὑποχρεωτικῆς ἀνοχῆς.

Κατὰ Φεβρουάριον 1943 οἱ 'Ιταλοὶ συνεκέντρωσαν δυνάμεις εἰς Καστοριὰν πρὸς ἐκκαθάρισιν τῆς καταστάσεως.

Πρὸ τοῦ 'Ιταλικοῦ κινδύνου τὸ εἰς Ἄργος 'Ορεστικὸν 'Αρχηγεῖον τοῦ ΕΛΑΣ συνεπτύχθη εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ 'Αρχηγείου ΒΟ·Ι·ΟΤ τῆς ΠΑΟ. Τοὺς ἐπροτάθη συνεργασία πρὸς ἀπόκρουσιν τοῦ κοινοῦ κινδύνου, ἀλλὰ οὗτοι ἤρχισαν νὰ διεκδικοῦν τὴν ἀπόλυτον κυριαρχίαν καὶ τὴν ὑπαγωγὴν τῶν τμημάτων τῆς ΠΑΟ ὑπ' αὐτούς.

Κατόπιν τούτου συνελήφθησαν, ἀφωπλίσθησαν καὶ ἐκρατήθησαν φιλικῶς ὡς ἄοπλοι. Διὰ διαταγῆς τῆς Κεντρικῆς 'Επιτροπῆς τῆς ΠΑΟ ἀφέθησαν ἐλεύθεροι.

Αἱ 'Ιταλικαὶ δυνάμεις ἤρχισαν τὰς ἐκκαθαριστικὰς ἐπιχειρήσεις. Εἰσῆλθον ἀμαχητὶ εἰς τὸ Ἄργος 'Ορεστικὸν καὶ ἐπυρπόλησαν τὴν κωμόπολιν, ἀφοῦ ἐλεηλάτησαν οἰκίας καὶ καταστήματα. 'Εν συνεχείᾳ ἐκινήθησαν πρὸς Νότον καὶ φθάσαντες εἰς τὴν ποταμίαν γραμμὴν τοῦ 'Αλιάκμονος ἔλαβον ἐπαφὴν μετὰ τῶν ἐπὶ τῆς ἀντιπέραν ὄχθης τμημάτων τῆς ΠΑΟ. 'Εβομβάρδισαν σφοδρῶς ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας διὰ πυροβολικοῦ καὶ ἀεροπορίας τὰς θέσεις τῶν ἡμετέρων, ἀλλὰ δὲν ἠδυνήθησαν νὰ διαβῶσιν τὸν ποταμὸν καὶ νὰ δημιουργήσωσι προγεφύρωμα. Κατόπιν τούτου ἡττημένοι καὶ ψοφοδεεῖς ἐπανῆλθον εἰς Καστοριάν.

Ἦτο ἡ πρώτη νέα μορφὴ τοῦ ἀγῶνος ἐναντίον τῶν 'Ιταλῶν μὲ τὴν αὐτὴν ἀναλογίαν δυνάμεων καὶ τὰ αὐτὰ ἀποτελέσματα, ὡς καὶ πρὸ 3ετίας.

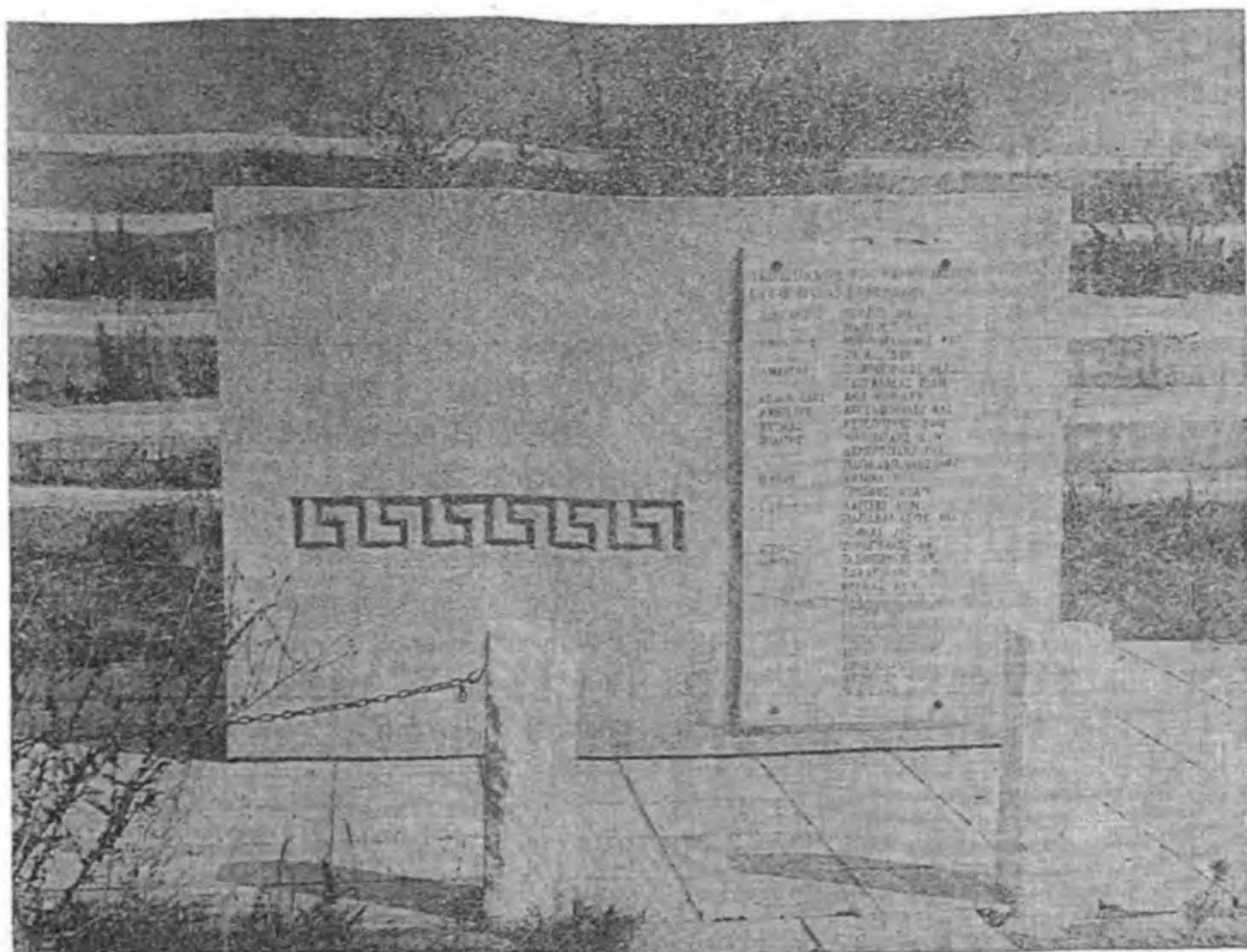
Μία ἐλαφρὰ δύναμις ἀνταρτῶν τῆς ΠΑΟ, μὲ ἐλαφρότατον ὁπλισμόν, ἀπηγόρευσε τὴν πρόοδον ὁλοκλήρου 'Ιταλικῆς Μονάδος μὲ ὑποστήριξιν ὅλων τῶν συγχρόνων μέσων.

'Η ἀμέσως Νοτίως τοῦ 'Αλιάκμονος περιοχὴ ἐξηκολούθει νὰ ἐλέγχεται ὑπὸ τῶν δυνάμεων τοῦ 'Αρχηγείου τῆς ΠΑΟ, ἀλλὰ ὁ ΕΛΑΣ, δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ τὸ ἀνεχθῇ.

Καθ' ἣν στιγμὴν αἱ κύριαι δυνάμεις τοῦ 'Αρχηγείου ἠγωνίζοντο κατὰ τῶν 'Ιταλῶν, τμήματα τοῦ ΕΛΑΣ ἐπετέθησαν κατὰ τῆς θέσεως τῆς Διοικήσεως τοῦ 'Αρχηγείου, ἥτις μακρὰν τοῦ ἐχθροῦ εἰς ΠΕΝΤΑΛΟΦΟΝ, δὲν ἐκράτει τμῆμα ἀσφαλείας. Συνέλαβον ὅθεν τοὺς δύο 'Αρχηγοὺς ΠΟΡΤΗΝ καὶ ΜΑΝΤΖΟΝ, τὴν ἐλαχίστην φρουρὰν καὶ πολλοὺς πολίτας ἐκδηλωθέντας ὑπὲρ τῆς ΠΑΟ. 'Η Διοίκησις ΚΟΖΑΝΗΣ κατόπιν ἐγκρίσεως καὶ τῆς Κεντρικῆς Διοικήσεως Θεσ)νίκης διέταξε τὰς ἐνόπλους δυνάμεις νὰ κινηθῶσι πρὸς ἀπελευθέρωσιν τῶν 'Αρχηγῶν εἴτε διὰ συνεννοήσεως, εἴτε, ἐν ἀνάγκῃ καὶ διὰ τῆς βίας.

Ὅλα τὰ τμήματα κινοῦνται καὶ τὰς ἀπογευματινὰς ὥρας τῆς 7.4.43, σταθμεύουσι εἰς τὸ χωρίον ΑΥΓΕΡΙΝΟΝ μὲ πλήρη διάταξιν μάχης.

'Η Διοίκησις τοῦ ΕΛΑΣ, πληροφορηθεῖ-

ΜΝΗΜΕΙΟΝ ΑΥΓΕΡΙΝΟΥ ΒΟ·Ι·ΟΥ ΚΟΖΑΝΗΣ

Οἱ πρωτοπόροι τοῦ ἀντιστασιακοῦ ἀγῶνος τῆς Π.Α.Ο. Δ. Μακεδονίας καὶ οἱ κυρίως συντελεσταὶ τῆς κατὰ τῶν Ἰταλῶν νίκης τοῦ ΦΑΡΔΥΚΑΜΠΟΥ, ἐδολοφονήθησαν ὑπὸ τοῦ ΕΛΑΣ, τῇ ἐντολῇ τοῦ Βουλγάρου ΤΕΡΠΟΦΤΣΚΥ. Ἡ κοινότης ΑΥΓΕΡΙΝΟΥ - ΒΟ·Ι·ΟΥ ἤγειρεν εἰς ΑΥΓΕΡΙΝΟΝ, πρὸς τιμὴν τῶν θυμάτων τῆς Κομμουνιστικῆς προδοσίας, τὸ εἰκονιζόμενον μεγαλοπρεπὲς ΜΝΗΜΕΙΟΝ.

σα τὴν συγκέντρωσιν, ἐζήτησε νὰ ἐπικοινωνήσῃ τηλεφωνικῶς μὲ τὴν ἡγεσίαν τῶν ἐνόπλων τμημάτων. Ἀνέφερον, μὲ τόνον συντριβῆς, ὅτι ἐπρόκειτο περὶ παρεξηγήσεως καὶ ὅτι ἀποστέλλουσι τούτους μετὰ τμήματος τοῦ ΕΛΑΣ ἵνα συνεορτάσωσι τὸ γεγονὸς τῆς ἄρσεως τῆς παρεξηγήσεως καὶ τῆς πλήρους εἰς τὸ ἑξῆς συνεργασίας.

Δυστυχῶς οἱ ἰθύνοντες ἐνέπεσαν εἰς τὴν παγίδα τῶν ΕΛΑΣΙΤΩΝ, διέταξαν τὸν ἀποσχηματισμὸν τῆς διατάξεως μάχης καὶ τὴν ἐπισταθμίαν εἰς τὸ Σχολεῖον τοῦ χωρίου. Ἐνῷ ταῦτα διεμήνυε διὰ τοῦ τηλεφώνου, ἡ Διοίκησις τοῦ ΕΛΑΣ κινεῖ διὰ διαταγῆς της τὸ σύνολον τῆς δυνάμεώς της, κυκλώνει τὸν χῶρον τῆς ἐπισταθμίας καὶ οὕτω τὰ τμήματα μόλις ἠγέρθησαν τὴν πρωΐαν, ἐδέχθησαν αἰφνιδιαστικὴν ἐπίθεσιν ἐξ ὅλων τῶν κατευθύνσεων.

Ὁ αἰφνιδιασμὸς ὑπῆρξεν πλήρης μεγάλου ἀριθμοῦ τῶν ἀνδρῶν συλληφθέντων. Ἐν τούτοις διεξήχθη σκληρὸς ἀγὼν μεταξὺ ἐλαχίστων ὁπλιτῶν καὶ ἀξιωματικῶν οἵτινες ἐπρόφθασαν νὰ λάβωσι θέσιν μάχης. Ἡ ἄνισος πάλη ἐσυνεχίσθη μέχρι τῶν ἀπογευματινῶν ὡρῶν ὅτε αἱ θέσεις μάχης ἐκαλύφθη-

σαν ὑπὸ τῶν πτωμάτων τῶν ἀγωνιζομένων.

Ὁ Ὑπολοχαγὸς Μπουλογιάννης, ὁ Ἀνθυπολοχαγὸς Σιδηρόπουλος, οἱ Ταγματάρχαι Πόρτης καὶ Μάντζος ἐξετελέσθησαν. Ἐκ τῶν Ἀξιωματικῶν μόνον ὁ Ἀνθ)γὸς Καραμπέρης διεσώθη καὶ ἐλάχιστοι ἐκ τῶν ἀνδρῶν. Ἀρχηγεῖον ΒΟ·Ι·ΟΤ τῆς ΠΑΟ δὲν ὑπῆρχεν πλέον.

Ὅ,τι δὲν ἐπέτυχον οἱ Ἰταλοὶ μὲ τὰ τόσα μέσα, ἐπέτυχεν ἡ ΑΤΙΜΙΑ τοῦ ΕΛΑΣ. Ὁ Ἀνθυπολοχαγὸς Καραμπέρης γενναῖος καὶ αὐτός, ὅπως καὶ οἱ ὡς προεκτίθεται πεσόντες συνάδελφοί του τῆς ΠΑΟ κατῆλθεν εἰς Θεσ)νίκην ὅπου ὑπέβαλε ἔκθεσιν τῶν γεγονότων εἰς τὴν Κεντρικὴν Ἐπιτροπὴν καὶ διετέθη ἐν συνεχείᾳ εἰς ἑτέρας ἀποστολάς.

Βεβαίως, κατόπιν τῆς πρωτοφανοῦς ταύτης ΑΤΙΜΙΑΣ ἡ Διοίκησις τῆς ΠΑΟ δὲν ἔπρεπε νὰ περιπέσῃ εἰς ἄλλην παγίδα τοῦ ΕΛΑΣ. Ἔπρεπε νὰ μεταβάλῃ ριζικῶς πολιτικὴν καὶ ν' ἀπαγορεύσῃ πᾶσαν ἐπαφὴν καὶ ἀπάντησιν ἀκόμη εἰς μελλούσας προσφορὰς συνεννοήσεως καὶ συνεργασίας.

ΣΤΑΥΡΟΣ Κ. ΠΟΡΤΗΣ
Εφ. Ἀνθ)γὸς πεζικοῦ
Ἐπιτελὴς Ἀρχηγείου καὶ Διμοιρίτης

ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ Κ. ΠΟΡΤΗΣ
Ἐφ. Ταγματάρχης πεζικοῦ

Δυστυχῶς, τὸ τόσον πικρὸν καὶ ὀδυνηρὸν μάθημα οὐδόλως ἢ ἐλάχιστα συνέβαλεν εἰς περίσκεψιν καὶ συνετισμὸν διὰ τὸ μέλλον.

Πάντως τὸ Ἀρχηγεῖον τῆς ΠΑΟ, ἀπετέλεσε λαμπρὸν παράδειγμα πραγματικῆς ἐθνικῆς ἀντιστάσεως, ἐξηυτέλισε τοὺς Ἰταλούς, ἐξουδετέρωσε ριζικῶς τὰς ἀνθελληνικὰς προπαγάνδας καὶ ἐδημιούργησε προσκαίρως δυστυχῶς, μίαν πραγματικῶς ἐλευθέραν περιοχήν.

Τὸ αἷμα τῶν ἡρώων ποὺ ἐπότισαν τὴν Ἑλληνικὴν γῆν, συνέβαλεν ὥστε ὁ Ἑλληνικὸς πληθυσμὸς νὰ διαφωτισθῇ μὲ τὸ τί ἐκρύπτετο ὄπισθεν τῶν ὑπούλων κηρυγμάτων τῶν Σλαβοκινήτων ὀρδῶν τοῦ ΕΑΜ, εἰς τρόπον ὥστε, ὁ τελικός των σκοπὸς ν' ἀποτύχῃ. Ἡ ἀτιμία ἦτο τόσον ὀγκώδης, τόσον καταφανὴς καὶ τόσον ἀπεχθής, ὥστε θὰ ἔπρεπε

ΚΑΡΑΜΠΕΡΗΣ ΣΤΕΦΑΝΟΣ
Εὔελπις Ἀνθ)στής, Ἀρχηγὸς Ὁμάδων
καὶ βραδύτερον Στρατηγὸς

ΣΤΑΥΡΟΣ Κ. ΚΥΡΙΑΚΙΔΗΣ
Ἔφ. Ὑπολοχαγός, Διμοιρίτης
διακριθεὶς ἰδιαιτέρως καὶ εἰς τὴν μάχην
ΦΑΡΔΥΚΑΜΠΟΥ

νὰ καταστῇ γνωστὴ εἰς τὴν εὐρυτέραν Ἑλληνικὴν κοινωνίαν καὶ κυρίως εἰς τὴν σημερινὴν νεότητα.

ΟΜΑΔΕΣ ΕΝΟΠΛΩΝ

ΓΕΝΙΚΑ

Ὡς ἀνεφέρθη ἤδη, ἡ περιοχὴ τοῦ νομοῦ Κοζάνης κατῳκεῖτο ἀπὸ πληθυσμὸν εἰς τὸν ὁποῖον ὑπῆρχεν ἡ παράδοσις τῆς ἐθνικῆς δράσεως κατὰ τὰς δυσκόλους στιγμὰς τοῦ Ἑλληνισμοῦ.

Τὰ μεγάλα ἀστικὰ κέντρα ΚΟΖΑΝΗ — ΣΙΑΤΙΣΤΑ — ΣΕΡΒΙΑ ἀπετέλουν κατὰ τὸν Μακεδονικὸν ἀγῶνα ἐπίκεντρον δράσεως, ἐνῷ καὶ εἰς τὰ κέντρα ταῦτα καί εἰς τὴν ὕπαιθρον ἔζων ἀκόμη ἄνδρες συμμετασχόντες εἰς τὸν ἔνοπλον ἀγῶνα κατὰ τοῦ Κομιτατισμοῦ.

Μετὰ τὸ 1923 ἐξ ἄλλου, ἐγκατεστάθησαν πρόσφυγες οἵτινες, ἐπίσης, εἶχον στερεὰς βάσεις ἀντιστασιακῆς παραδόσεως κατὰ τῶν Τούρκων, ὡς ἦτο τὸ Ποντιακὸν στοιχεῖον καὶ οἱ Τουρκόφωνοι Ἕλληνες τοῦ ἐσωτερικοῦ τῆς Τουρκίας. Καὶ ἐκ τοῦ πληθυσμοῦ τούτου ἔζων ἀκόμη ἡγετικὰ στελέχη ἀντιστασιακοῦ ἀγῶνος.

Ἐξ ἀντιθέτου εἶχον παραμείνει εἰς τὴν περιοχὴν ὀλιγάριθμα ἀνθελληνικὰ στοιχεῖα, κυρίως Βουλγαρίζοντες καὶ Ρουμανίζοντες, οἵτινες ἔσπευσαν ἤδη νὰ ἐκδηλώσωσι τὸ ἀνθελληνικόν των μένος.

Ἡ ἔλλειψις δυνάμεων ἐκ μέρους τῆς Γερμανικῆς Διοικήσεως καὶ ἡ ἀνάληψις τῆς οὐσιαστικῆς εὐθύνης κατοχικῆς ἐπιβολῆς ὑπὸ τῶν Ἰταλῶν, ἦτο ἕνας πρόσθετος λόγος ἐντόνου ἐξεγέρσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ πληθυσμοῦ καὶ τῆς προώρου ἐξόδου μικρῶν ἐνόπλων ὁμάδων.

Μερικαὶ τῶν ὁμάδων τούτων συνειργάσθησαν ἀρχικῶς μετὰ τοῦ ΕΛΑΣ, ἀλλὰ ἔσπευσαν ν' ἀποσυρθοῦν ὅτε ἀντελήφθησαν

τὸν ἀντεθνικὸν σκοπὸν καὶ τὴν ὕποπτον συμμαχίαν μετὰ τῶν ἀνθελληνικῶν ὁμάδων.

Καὶ αἱ οὐδέποτε συνεργασθεῖσαι μετὰ τοῦ ΕΛΑΣ καὶ αἱ ἀποσυρθεῖσαι ἐκ τούτου ὁμάδες ἐτέθησαν ὑπὸ τὴν ὑποστήριξιν καὶ τὴν καθοδήγησιν τῆς Διευθυνούσης Ἐπιτροπῆς τῆς ΠΑΟ.

Κατὰ τὴν μεγάλην ἐπιχείρησιν ἐναντίον τῶν Ἰταλῶν εἰς Σιάτισταν, εὑρέθησαν ὅλοι προθύμως ὑπὸ τὴν Διοίκησιν τῶν Ἀξιωματικῶν τῆς ΠΑΟ, οἱ ὁποῖοι ἀνέλαβον τὴν Διοίκησιν τοῦ ἀγῶνος ἐν συντονισμῷ μετὰ τῶν ὁμάδων τοῦ ΕΛΑΣ.

Ἀλλὰ ἀμέσως μετὰ τὴν ἀπόκρουσιν τοῦ κινδύνου εὑρέθησαν ὑπὸ ἀπηνῆ καταδίωξιν τοῦ ΕΛΑΣ καὶ ἄλλαι μὲν διελύθησαν καὶ ἐξωντώθησαν, ἄλλαι δὲ διασωθεῖσαι, ἀπετέλεσαν τμῆμα τοῦ Ἀρχηγείου ΧΑΔΟΒΑΣ τῆς ΠΑΟ τὸ ὁποῖον καὶ ἠκολούθησαν πλέον εἰς τὴν περαιτέρω ἐξέλιξιν.

Αἱ κυριώτεραι τῶν ὁμάδων τούτων ἦσαν αἱ κάτωθι ἐκ τοῦ ὀνόματος τῶν Ἀρχηγῶν.

— Κοντουρᾶ ἢ Καπετὰν Φαρμάκη.
— Καπετὰν Χάσιλᾶ Κωνσταντινίδη.

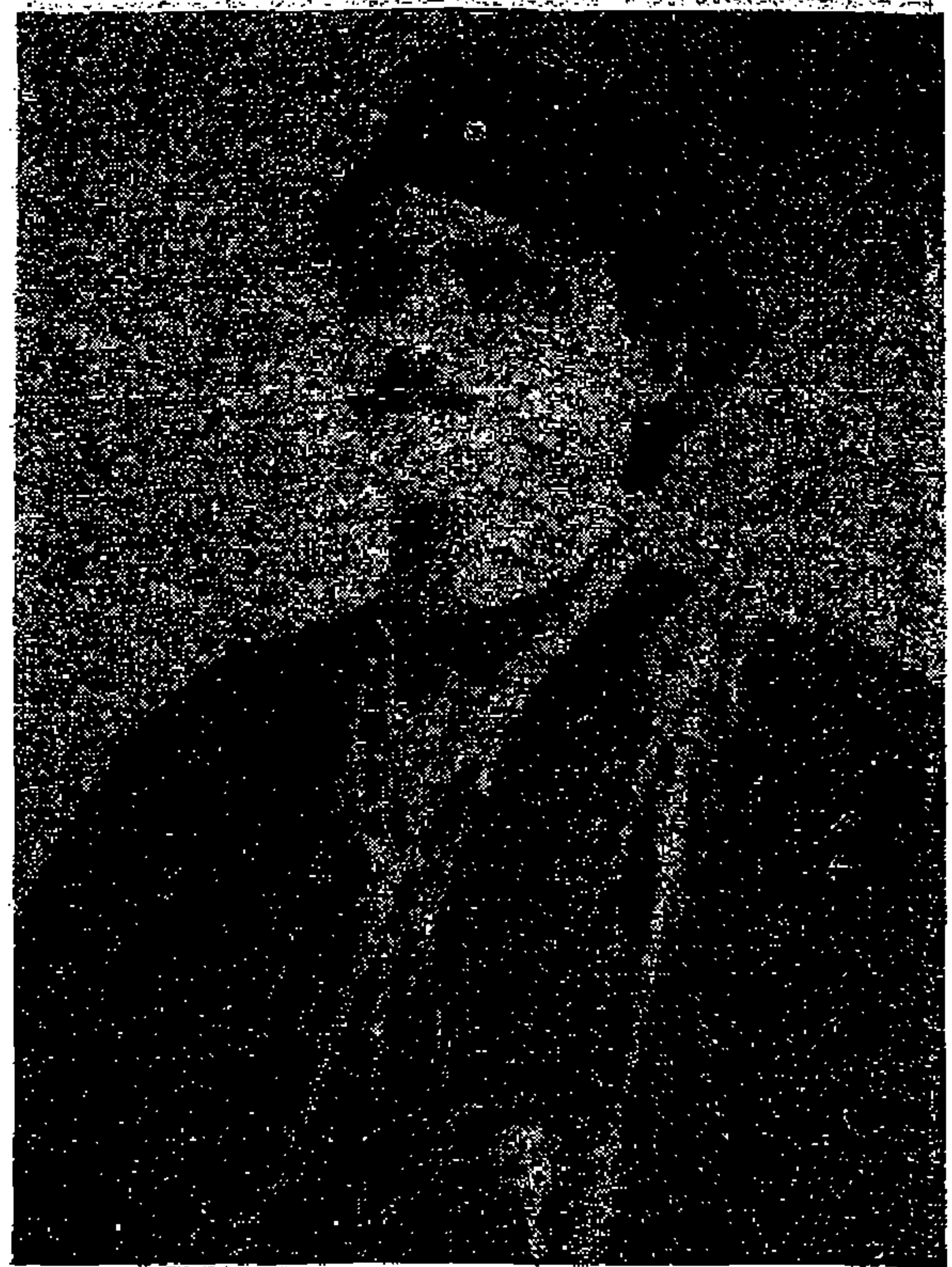
Αἱ ὁμάδες αὗται οὐδέποτε συνειργάσθησαν μετὰ τοῦ ΕΛΑΣ, εὑρίσκοντο ἐν συνεχεῖ ἀντιμαχίᾳ πρὸς τοῦτον καὶ ἐν σχετικῇ ἐπαφῇ καὶ καθοδηγήσει μετὰ τῆς ΠΑΟ.

Ἡ ὁμὰς Φαρμάκη, ἡ περισσότερον στενῶς ἐξηρτημένη ἐκ τῆς ΠΑΟ, διελύθη ὑπὸ τοῦ ΕΛΑΣ πρὶν ἢ δημιουργηθῇ τὸ Ἀρχηγεῖον ΧΑΔΟΒΑΣ.

— Μιχαὴλ Παπαδοπούλου — Πεχλιβανίδη.
— Μηχανικοῦ Ζήση.
— Στέφου Γρηγορίου ἢ Καπετὰν Στέφου.

Αἱ ὁμάδες αὗται συνειργάσθησαν ἀρχικῶς μετὰ τοῦ ΕΛΑΣ ἀλλὰ ἀποσχισθεῖσαι ἦλθον εἰς ἀντιμαχίαν μετ' αὐτοῦ καὶ προσεχώρησαν εἰς τὴν ΠΑΟ.

Ὁ Μιχ. Παπαδόπουλος διεξήγαγε σκληρὸν ἀγῶνα κατὰ τοῦ ΕΛΑΣ καὶ κατώρθωσε

Ὁ θρυλικὸς ἀρχηγὸς τοῦ Μακεδονικοῦ ἀγῶνος
ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ
ἐκ Φλωρίνης
γνωστὸς ὡς ΚΑΠΕΤΑΝ ΣΤΕΦΟΣ
Ἀσφαλῶς δὲν ἀνέμενον οἱ Βούλγαροι νὰ ἐκδικηθοῦν μὲ Ἑλληνικὰ χέρια(;) καὶ αὐτὸν τὸν Φλωρινιώτην θανάσιμον ἐχθρόν των, ὅπως τὸν μαρτυρικὸν ΠΑΠΑΠΕΤΡΟΥ τοῦ Ξυνοῦ Νεροῦ.

νὰ διασωθῇ καὶ νὰ ὑπαχθῇ ὑπὸ τὸ Ἀρχηγεῖον ΧΑΔΟΒΑΣ.

Μετὰ τὴν ἀποσκίρτησίν του ἐκ τοῦ ΕΛΑΣ συνειργάσθη μετὰ τοῦ Πεχλιβανίδη, μετὰ τοῦ ὁποίου εἶχον σχεδὸν συναρχηγίαν τῶν διαδοχικῶς ἰσχυρῶν ὁμάδων τὰς ὁποίας κατήρτισαν.

Ἡ ὁμὰς τοῦ Μηχανικοῦ Ζήση διαπρέψασα πρὸ παντὸς εἰς τὴν συγκέντρωσιν πολεμικοῦ ὑλικοῦ καὶ εἰς τὴν μάχην Φαρδυκάμπου διὰ δολίων μεθόδων διελύθη ὑπὸ τοῦ ΕΛΑΣ. Ὁ ἀρχηγός της συνελήφθη αἰχμάλωτος καὶ μετὰ φρικτὰ βασανιστήρια ἐσφαγιάσθη ὑπὸ τοῦ ΣΝΟΦΕΛΑΣΙΤΟΥ Ἀρχηγοῦ ΤΕΡΠΟΦΤΣΚΥ, ὡς «προδότης τοῦ ἀγῶνα».

ΕΠΑΜΕΙΝΩΝΔΑΣ ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ
Εὔελπις
Ὁ μοναχογιὸς τοῦ Καπετὰν ΣΤΕΦΟΥ.

Κατωτέρω θ' ἀναφερθῶσι μερικὰ στοιχεῖα τῆς δράσεως τῶν κυριωτέρων ἐκ τῶν ὁμάδων τούτων, κατὰ τὴν περίοδον, καθ' ἣν ἔδρων κάπως ἀνεξάρτητοι καὶ μέχρι τῆς ἐποχῆς, καθ' ἣν αἱ διασωθεῖσαι ὑπήχθησαν ὑπὸ τὸ Ἀρχηγεῖον ΧΑΔΟΒΑΣ καὶ ἠκολούθησαν περαιτέρω τὴν ἐξέλιξιν τούτου.

ΟΜΑΣ ΚΟΥΝΤΟΥΡΑ Ἢ ΚΑΠΕΤΑΝ ΦΑΡΜΑΚΗ

Ἡ ὀργάνωσις καὶ ἔξοδός της ἐγένετο ἀπαρχῆς ὑπὸ τὴν κατεύθυνσιν καὶ τὴν ὑποστήριξιν τῆς ΠΑΟ.

Ἐγκατεστάθη εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ ὄρους ΜΟΥΡΙΚΙ καὶ ἐνήργει ἐπιδρομὰς κατὰ τῶν Ἰταλῶν καὶ τῶν Κομιτατζήδων, πάσης μορφῆς. Ἦτο καλῶς συγκεκροτημένη καὶ ἀπέκτησε σὺν τῷ χρόνῳ σημαντικὴν ἐπιρροήν. Ἀπέφυγε τὰς προστριβὰς μετὰ τοῦ ΕΛΑΣ, σύμφωνα μὲ τὴν κατευθυντήριον γραμμὴν τῆς ΠΑΟ, ἀλλὰ ὁ ΕΛΑΣ, δὲν ἠδύνατο νὰ παραδεχθῇ κυρίως τὴν δημιουργουμένην ἐντύπωσιν εἰς τὸν Ἑλληνικὸν πληθυσμόν, λόγῳ τῆς διαφορᾶς τῶν συνθημάτων καὶ ἐνεργειῶν, ἑκατέρωθεν.

Τὸ Ἀρχηγεῖον τοῦ ΕΛΑΣ, εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ ὁποίου ἔδρα ἡ ὁμὰς Κουντουρᾶ, ἐζήτησε παρ' αὐτοῦ νὰ προσχωρήσῃ εἰς αὐτὸ καὶ νὰ διακόψῃ πάντα δεσμὸν μὲ τὴν ΠΑΟ. Ὁ Κουντουρᾶς ἠρνήθη καὶ ὁ ΕΛΑΣ ἐπιτεθεὶς αἰφνιδιαστικῶς καὶ ὑπούλως, κατὰ τὰ καθιερωμένα, διέλυσε τὴν ὁμάδα περὶ τὰ τέλη Μαρτίου 1943. Ὁ Ἀρχηγός της Κα-

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΠΑΝΤΑΖΗΣ
τοῦ Ἀθανασίου
ἐκ φεριφερείας Καστορίας
Μυηθεὶς εἰς τὴν ΠΑΟ ἐσημείωσεν ἀξιόλογον δρᾶσιν. Ἔλαβε μέρος εἰς συγκρούσεις κατὰ Ἰταλῶν καὶ Κομιτατζήδων. Συλληφθεὶς ὑπὸ τῶν κατακτητῶν ἐφυλακίσθη καὶ ἐβασανίσθη. Κατεδιώχθη ὑπὸ τῶν Ἐλασιτῶν καὶ ἡ ἀπελευθέρωσις τὸν εὗρε ἀγωνιζόμενον κατὰ τῶν ἐχθρῶν τῆς Πατρίδος εἰς τὰ βουνὰ τῆς Δυτικῆς Μακεδονίας.

πετὰν Κουντουρᾶς ἢ Φαρμάκης, συλληφθεὶς αἰχμάλωτος ὡδηγήθη εἰς Σιάτισταν καὶ ἐκεῖ ἐξετελέσθη διὰ ροπάλων εἰς τὸν περίβολον τοῦ Γυμνασίου.

Οὕτω διελύθη μία καθαρόαιμος ὁμὰς τῆς ΠΑΟ, ἡ δρῶσα συμφώνως μὲ τὰς κατευθύνσεις καὶ τὴν ἀντιστασιακὴν γραμμὴν ταύτης.

ΟΜΑΣ ΚΑΠΕΤΑΝ ΣΤΕΦΟΥ

Μιὰ ἐκ τῶν πλέον σημαντικῶν 'Ομάδων τοῦ κατοχικοῦ ἀγῶνος εἶναι ἡ τοῦ Μακεδονομάχου ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ γνωστοῦ ὡς ΚΑΠΕΤΑΝ ΣΤΕΦΟΥ.

Τὸ ΕΑΜ, ἐν τῇ προσπαθείᾳ του νὰ ἐκμεταλλευθῇ τὴν πολεμικὴν αἴγλην τοῦ ἀνδρός, μετεχειρίσθη σατανικοὺς τρόπους καὶ ἐπέτυχε νὰ προσελκύσῃ τὸν ἥρωα εἰς τὰς τάξεις του καὶ μάλιστα μετὰ τοῦ ἀξίου γόνου του, Εὐέλπιδος 'Επαμεινώνδου Σ. Γρηγορίου.

Δὲν παρῆλθε πολὺς χρόνος καὶ ὁ ὀξυδερκὴς καὶ ἔμπειρος καπετάνιος διεπίστωσεν προθέσεις τοῦ ΕΑΜ—ΕΛΑΣ νὰ συνεργασθῇ μὲ ὅλους τοὺς κακοὺς Ἕλληνας καὶ τὸ Βουλγαρικὸν Κομιτᾶταν, νὰ ἐξουδετερώσῃ δὲ κάθε ἄλλην 'Εθνικὴν 'Ομάδα τελοῦσαν ὑπὸ τὴν Σημαίαν τῆς ΠΑΟ.

Εὐθαρσῶς διεφώνησε μὲ τὸν ΕΛΑΣ δηλώσας ὅτι δὲν συμφωνεῖ μὲ τὴν ὑπ' αὐτοῦ τηρουμένην γραμμὴν καὶ ἀπεχώρησεν ἐκ τῶν τάξεών του.

Συντόμως ἐπλαισιώθη ὑπὸ ἱκανοῦ ἀριθμοῦ μαχητῶν καὶ ἐκινήθη ὡς ἀνεξάρτητος ἐν ἀρχῇ καὶ ἐν συνεχείᾳ, ὡς ὁμὰς τῆς ΠΑΟ.

'Η δρᾶσις του, καθ' ὅλον τὸ διάστημα τοῦ ἀγῶνος του, ὑπῆρξεν ἀνταξία τῆς φήμης του. Εἰς τὴν μάχην τοῦ Φαρδυκάμπου συνετέλεσε περισσότερον παντὸς ἄλλου εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τῶν 'Εθνικῶν δυνάμεων.

'Ιδιαιτέραν ἐπίδοσιν ὁ ΚΑΠΕΤΑΝ ΣΤΕΦΟΣ ἐσημείωσεν εἰς τὴν καταπολέμησιν τῶν κομιτατζήδων. Ἄλλοτε μόνος καὶ ἄλλοτε ἐν συμπράξει μὲ ἄλλας 'Εθνικὰς 'Ομάδας διέλυσε κομιτατζηδικὰς συμμορίας, ὅπως εἰς τὸ ὄρος ΜΟΥΡΙΚΙ, εἰς ΚΟΡΗΣΣΟΝ καὶ ἀλλαχοῦ.

'Ο ΕΛΑΣ αἰφνιδιασθεὶς ἐκ τῆς ἐπανεμφανίσεως καὶ ἐθνικῆς δράσεως τοῦ ἐνδόξου τέκνου τῆς Φλωρίνης ἀπεφάσισε τὴν ἐξόντωσίν του.

Τὴν ἀνίερον αὐτὴν ἀποστολὴν ἀνέθεσεν εἰς ειδικὸν τμῆμα του, τὸ ὁποῖον, μετὰ πολλὰς καὶ νικηφόρους διὰ τὸν Μακεδονομάχον ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ μάχας καὶ συμπλοκάς, ἐπέτυχε τὴν διάλυσιν τῆς 'Ομάδος του καὶ τὴν αἰχμαλωσίαν τοῦ ἰδίου.

Αὐτὸν τὸν παιδιόθεν 'Εθνικὸν ἀγωνιστὴν ὁ ΕΛΑΣ ἔθεσεν εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ ΤΕΡΠΟΦΤΣΚΥ.

'Ο ΤΕΡΠΟΦΤΣΚΥ τὸν κατεδίκασεν εἰς θάνατον. 'Ατυχῶς, δὲν ὑπάρχουν στοιχεῖα ὡς πρὸς τὸν τρόπον ἐκτελέσεώς του.

Κατὰ μίαν φήμην τόσον αὐτός, ὅσον καὶ ὁ εὔελπις υἱός του ἐξετελέσθησαν ἀγρίως διὰ λιθοβολισμοῦ.

ΟΜΑΣ ΜΙΧ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ — ΠΕΧΛΙΒΑΝΙΔΟΥ

'Ο Μιχαὴλ Πεχλιβανίδης ἦτο Πόντιος ἐξ 'Αμασείας τοῦ Νομοῦ Σεβαστείας. Νεανίας 18 ἐτῶν ἔλαβε μέρος ὑπὸ τὴν 'Αρχηγείαν τοῦ πατρός του εἰς τὸν Ποντιακὸν ἀγῶνα καὶ συλληφθεὶς αἰχμάλωτος ὡδηγήθη πρὸς ἐκτέλεσιν.

'Επέτυχεν ἐν τούτοις νὰ διασωθῇ καὶ μετὰ τὴν ἀνταλλαγὴν τῶν πληθυσμῶν ἐγκατεστάθη εἰς τὸ χωρίον ΙΜΕΡΑ ΚΟΖΑΝΗΣ, ὅπου καὶ ὑπηρέτει κατὰ τὴν ἀρχὴν τῆς κατοχῆς ὡς 'Αγροφύλαξ.

Ὅτε ἐπεξετάθη τὸ ΕΑΜ εἰς τὴν περιοχήν του, μερικοὶ συμπατριῶται καὶ φίλοι του προσεχώρησαν εἰς αὐτὸ καὶ τοῦ ἐπρότειναν ν' ἀκολουθήσῃ καὶ ὁ ἴδιος. Οὗτος, ἐν τούτοις, διαγνώσας τὸν Κομμουνιστικὸν σκοπόν, ἠρνήθη. Φαίνεται ὅτι, τὰς περὶ τοῦ ΕΑΜ—ΕΛΑΣ ἀντιλήψεις του, μετέδωσε

καὶ εἰς ἄλλους ἐθνικόφρονας συμπατριώτας του ἐκ τῶν προσχωρησάντων, οἱ ὁποῖοι ἐπιβεβαιώσαντες τὴν ἀκρίβειαν τῶν ἀντιλήψεων τούτων, ἐκ τῶν ὅλων συνθημάτων καὶ ἐνεργειῶν τοῦ ΕΛΑΣ, ἀπεχώρησαν μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τὸν 'Αντώνιον Λεωνίδαν.

'Ο Λεωνίδας, οὗτος, δὲν ἠθέλησε ν' ἀναλάβῃ ἐνεργὸν μέρος ἐναντίον τοῦ ΕΛΑΣ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς κατοχῆς καὶ παρέμεινε οὐδέτερος, ἐνῷ οἱ συναποχωρήσαντες ἄνδρες του ἐπεδίωκον νὰ ὀργανωθῶσιν εἰς ἐθνικόφρονα ὁμάδα.

'Ο ἀναφερθεὶς 'Αντώνιος Λεωνίδας ἔλαβε ἐνεργὸν μέρος κατὰ τὸν ἀντισυμμοριακὸν ἀγῶνα, ἐπέδειξεν ἐξαίρετον διαγωγήν, ἐτραυματίσθη σοβαρῶς καὶ εἶναι ἤδη 'Αξιωματικὸς ἐν Πολεμικῇ διαθεσιμότητι.

Λόγῳ τῆς δραστηριότητος τοῦ Πεχλιβανίδη ὁ ΕΛΑΣ διέταξε τὴν σύλληψίν του καὶ ἰσχυρὰ ὁμὰς μετέβη εἰς τὴν οἰκίαν του νὰ τὸν συλλάβῃ κατὰ τὴν νύχτα τῆς 16ης Δεκεμβρίου 1942.

'Ο Πεχλιβανίδης κατώρθωσε νὰ διαφύγῃ καὶ μετέβη εἰς Σέρβια, ὅπου ἦτο ἐγκατεστημένος ὁ κουμπάρος του Μιχαὴλ Παπαδόπουλος, ζωέμπορος, σημαντικὸν στέλεχος τοῦ ΕΑΜ καὶ σοβαρὸς χρηματοδότης τοῦ ΕΛΑΣ.

'Ανέφερεν εἰς τὸν Παπαδόπουλον τὰ διατρέξαντα, τοῦ ἐξέθεσε τὰς ἀντιλήψεις του περὶ τοῦ ΕΛΑΣ καὶ τοῦ ἐκλόνισε τὴν πίστιν του πρὸς αὐτόν.

'Ο Παπαδόπουλος ὑπεσχέθη νὰ μεταβῇ πρὸς τὸν 'Αρχηγὸν τοῦ ΕΛΑΣ, ἵνα διερευνήσῃ τὰς προθέσεις του.

Κατόπιν ὁλονυκτίου συζητήσεως ὁ Παπαδόπουλος πείθεται ὅτι τὸ δίκαιον εἶναι πρὸς τὴν πλευρὰν τοῦ κουμπάρου του Πεχλιβανίδη καὶ διακόπτει πᾶσαν ἐπαφὴν πρὸς τὸ ΕΑΜ—ΕΛΑΣ.

'Ο ΕΛΑΣ τὸν ἐπεκήρυξε, κατέσχε τὴν περιουσίαν του καὶ ἐπεδίωξε ἐπανειλημμένως νὰ τὸν ἐξοντώσῃ.

Οἱ Πεχλιβανίδης καὶ Παπαδόπουλος, ἀποφασίζουσι νὰ προσχωρήσωσιν εἰς τὴν ΠΑΟ καὶ τὴν 22.3.43 μεταβαίνουσιν εἰς Κοζάνην καὶ συναντῶνται μετὰ τοῦ Ταγματάρχου Παπαβασιλείου. Ἔκτοτε ἀρχίζει ἡ δραστηριότης τῆς ὁμάδος Μιχ. Παπαδοπούλου καὶ Πεχλιβανίδη, ὑπὸ τὴν κατεύθυνσιν πάντοτε τῆς ΠΑΟ.

'Ωργάνωσαν ἀρχικῶς κοινὴν ὁμάδα, ἐξ 80 ἀνδρῶν, εἰς τὴν περιοχὴν ΣΕΡΒΙΩΝ, ἐξ ὧν 30 εἰς τὸ βουνὸ καὶ 50 εἰς τὰ χωρία των.

'Ο ΕΛΑΣ προσπαθεῖ νὰ ἐφαρμόσῃ τὴν γνωστὴν μέθοδον τῆς παραπλανήσεως καὶ τοῦ αἰφνιδιασμοῦ. Ζητᾶ τὴν συνεργασίαν των ἵνα κτυπήσωσι 'Ιταλικὴν φάλαγγα, ἀλλὰ οἱ δύο 'Αρχηγοὶ ἀρνοῦνται καὶ κτυποῦν τοὺς 'Ιταλοὺς κατὰ τὴν περαιτέρω πορείαν των, χωρὶς τὴν συνεργασίαν τοῦ ΕΛΑΣ.

Μεταφέρουσι τὴν ὁμάδα των εἰς τὴν περιοχὴν ΣΚΑΦΗΣ — ΠΟΛΥΜΥΛΟΥ — ΛΕΥΚΑΡΩΝ — ΖΑΡΚΑΔΟΠΕΤΡΑΣ. Τὴν 10.3.43 οἱ Κομμουνισταὶ ἐπιτίθενται κατὰ τῶν ἐθνικιστῶν τοῦ χωρίου ΙΜΕΡΩΝ (Τουρκοφώνων) καὶ 35 ἐκ τῶν δεχθέντων τὴν ἐπίθεσιν ἐξέρχονται ἔνοπλοι εἰς τὸ βουνὸ καὶ ζητοῦν τὴν συνδρομὴν τῆς ὁμάδος Παπαδοπούλου - Πεχλιβανίδη.

Αἱ δύο ὁμάδες συναντῶνται, ἑνώνονται καὶ μεταβάλλονται ἤδη εἰς ἐπιτιθεμένους κατὰ τῶν Κομμουνιστῶν. Συνάπτεται σκληρὰ μάχη, κατὰ τὴν ὁποίαν μία ὁμὰς (7) πολιτικῶν τοῦ ΕΛΑΣ, ἐν τῇ βεβαιότητι ὅτι οἱ Παπαδόπουλος καὶ Πεχλιβανίδης θὰ συνελαμβάνοντο, μετέβαινον ἐπὶ τόπου ἵνα ἀποτελέσωσι τὸ ἀνταρτοδικεῖον. Οἱ Κομμουνισταὶ ὅμως ἤδη καμφθέντες ἐκ τῆς σφοδρότητος τῆς ἐπιθέσεως τῶν συνεργαζομένων ἐθνικῶν ὁμάδων, ἔχουσι ὑποχωρήσει καὶ ἡ ὁμὰς τῶν 7 ὑποψηφίων ἀνταρτοδικῶν, πίπτει εἰς χεῖρας τῶν ὑποψηφίων θυμάτων του. Εἶναι περίπου ἡ ἰδία ἡ ὁποία προηγουμένως εἶχεν δικάσει καὶ ἐκτελέσει τοὺς συλληφθέντας ἐκ τοῦ 'Αρχηγείου ΒΟΙΟΥ.

Ἐθνικῶν Ὀργανώσεων εἰς Θεσ)κην ἐπανελάμβανε συνεχῶς μὲ ἔξαλλον πάθος τὴν ἐκτέλεσιν τῶν 7 δημίων τῆς ὀργανώσεώς του.

Καὶ βραδύτερον, τὸν Ἰούνιον τοῦ 1971, ἐμπνεύσει τοῦ ΤΙΤΟ, τὸ κατασκεύασμα τοῦ Κράτους τῶν Σκοπίων τῆς ὡς γνωστὸν ἀνυπάρκτου «Μακεδονικῆς Ἐθνότητος» διὰ τοῦ ραδιοσταθμοῦ του, μετέδιδεν ἀνθελληνικὸν πρόγραμμα. Διὰ νὰ ἐμφανίσῃ τοὺς Ἕλληνας ὡς διώκτας τῶν «Μακεδόνων» ἔφερεν ὡς παράδειγμα τὴν κατὰ τὴν κατοχὴν ἐξόντωσιν τοῦ ΤΕΡΠΟΦΣΚΥ.

Εἰς τὰς ἀνταρτικὰς ὁμάδας Κοζάνης, καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τοῦ ἀγῶνος, συνέπεσε νὰ ὑπηρετήσῃ ἐνόπλως, ὁ νεαρὸς τότε, γενναῖος δὲ καὶ ἐπιδέξιος χειριστὴς τοῦ πολεμικοῦ ὅπλου ΗΛΙΑΣ ΚΥΡΟΥ, ὅστις εἶχε καὶ προσωπικὴν ἀντίληψιν τῆς δράσεως Τερπόφσκυ, ὡς ἡγετικοῦ στελέχους τοῦ ΕΑΜ—ΕΛΑΣ.

Ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ Κύρου, πανελληνίως γνωστοῦ, ὡς ἀγωνιστοῦ καὶ πνευματικοῦ ἀνθρώπου, παρέχεται ἡ δυνατότης νὰ τονισθῇ, ὅτι ὅλοι οἱ διανοούμενοι, οἱ ὁποῖοι ἐθήτευσαν εἰς τὴν ΠΑΟ, παρηκολούθησαν ἐκ τοῦ σύνεγγυς τοὺς ἀγῶνας της, ἐγαλουχήθησαν δὲ καὶ μὲ τὸ ἰδικόν της πνεῦμα, κατ' ἀντίθεσιν πρὸς ἄλλους πνευματικοὺς Ἕλληνας, οὐδέποτε ἐθεράπευσαν σκοπιμότητας καὶ προσωπικὰ ἢ ἄλλα συμφέροντα. Οἱ ἐπιζήσαντες τοῦ ἀντιστασιακοῦ ἀγῶνος, οὐδέποτε ἀπεμακρύνθησαν ἀπὸ τὰς ἐθνικάς μας ἐπάλξεις καὶ μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν. Εἶναι καὶ ἡ πραγματικότης αὐτή, ἕνα ἀπὸ τὰ στοιχεῖα, τὰ ὁποῖα μᾶς ἐπιτρέπουν νὰ ὑποστηρίξωμεν, ὅτι ὁ ἀγὼν τῆς ΠΑΟ, τοὐλάχιστον βραδυπροθέσμως, ἔχει τὸ προβάδισμα εἰς παροχὴν ὑπηρεσιῶν πρὸς τὸ Ἔθνος.

Ὡς ἀρχισυντάκτης τότε τῆς ἐφημερίδος «ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΒΟΡΡΑΣ» ὁ πολεμιστὴς Ἠλίας Κύρου, δι' ἐμπεριστατωμένου καὶ καυστικοῦ ἄρθρου του, ἀπήντησεν ἀμέσως εἰς τοὺς ψευδομακεδόνας τῶν Σκοπίων. Ὑπέμνησεν ὅτι ἡ λέξις «ΜΑΚΕΔΩΝ» σημαίνει Ἕλλην, ἐνῶ ὁ «ἥρως» των Τερπόφσκυ, ἀπέδειξεν ὅτι δὲν ἦτο Μακεδών, ἀλλὰ βούλγαρος.

Διὰ τοὺς ἀγνοοῦντας τὰ περὶ ΤΕΡΠΟΦΣΚΥ, παρατίθεται ἐν ὑποσημειώσει ἐπιστολὴ τοῦ Ἀξ)κοῦ τῆς ΠΑΟ Κων. ΜΗΤΣΟΥ, ἀντιγραφεῖσα ἀπὸ τὸ ὑπ' ἀριθ. 4618/891)16.6.71 φύλλον τῆς ἐφημερίδος «ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΒΟΡΡΑΣ», εἰς τὴν ὁποίαν ἐδημοσιεύθη.

ΗΛΙΑΣ ΚΥΡΟΥ
Ὁ γνωστὸς ἀνά τὴν Βόρειο Ἑλλάδα Δημοσιογράφος καὶ Ἀρθρογράφος, κατὰ φωτογραφίαν του ἀπὸ τὸν ἀντισυμμοριακὸν πόλεμον τοῦ 1946 - 1949

Ὅλος ὁ ἐθνικόφρων πληθυσμὸς ἐξέλαβε τὴν σύλληψιν Τερπόφσκυ ὡς ἐπέμβασιν τῆς θείας δίκης πρὸς ἐξιλασμὸν τοῦ προηγουμένου ἀνοσιουργήματός του.

Τὸ ἠθικὸν τῶν Κομμουνιστῶν καταπίπτει καὶ τῶν ἐθνικοφρόνων ἀνέρχεται. Τὴν 8.4.43 οἱ δύο Ἀρχηγοὶ καλοῦνται εἰς Κοζάνην καὶ λαμβάνουν ἐντολὴν νὰ ἐνεργήσωσι ἔρευναν εἰς χωρία ΚΛΕΙΤΟΣ καὶ ΧΑΡΑΥΓΗ ὅπου κατὰ πληροφορίας ὑπῆρχεν πολὺς ὁπλισμός.

Μία ὁμὰς 15 ἀνδρῶν μεταβαίνει εἰς ΚΛΕΙΤΟΣ ὅπου συναντᾶ καὶ συνεργάζεται

μὲ μικρὰν ὁμάδα ὑπὸ τὸν Καπετὰν Χασιλὰν (Κωνσταντινίδην) καὶ τὸν 'Αστυνομικὸν Σταθμάρχην ΧΑΡΑΤΓΗΣ καὶ ἀπὸ κοινοῦ ἀρχίζουν τὴν ἐνέργειαν ἐρεύνης.

Οἱ Κομμουνισταὶ εἰδοποιηθέντες ἀπέστειλαν μεγάλας δυνάμεις αἱ ὁποῖαι ἐκύκλωσαν τὸ χωρίον.

'Η ὁμὰς τῶν ἐρευνητῶν κατώρθωσεν νὰ διαφύγῃ, συνελήφθη ὅμως ὁ Καπετὰν Χάσιλας καὶ ὁ 'Αστυνομικὸς Σταθμάρχης, οἱ

«'Αξιότιμε κ. Κύρου,

Εἰς προχθεσινὸν ἄρθρον σας ὑπὸ τὸν τίτλον «Μία ἀπάντησις», ἀφήνετε νὰ νοηθῇ ὅτι ὁ Τερπόφσκυ ἐκρατεῖτο εἰς 'Ακροναυπλίαν δι' αὐτὴν τὴν αἰτίαν, ἀλλὰ διὰ προδοσίαν τῆς χώρας.

'Απὸ τῆς προπολεμικῆς περιόδου, ἡ Βουλγαρία ἐχρησιμοποίει ὡς πράκτοράς της ὀλιγίστους βουλγαρίζοντας κατοίκους τῆς χώρας, ἐκλείψαντας μεταπολεμικῶς. Αὐτοί, διὰ τὴν ἄνετον ἐκπλήρωσιν τῆς βουλγαρικῆς των ἀποστολῆς, ἐκαλύφθησαν ὑπὸ τὸν μανδύαν τοῦ κομμουνισμοῦ εἰς τὰς τάξεις τοῦ Κ.Κ.Ε.

Εἰς τὰς ἀρχὰς τοῦ β' παγκοσμίου πολέμου καὶ καθ' ἣν ἐποχὴν ἡ Γερμανία, φίλη καὶ σύμμαχος τῆς Βουλγαρίας, ἐμεσουράνει, οἱ πράκτορες αὐτοὶ ἐξεδηλώθησαν, ἔργῳ καὶ λόγῳ, ὑπὲρ τῆς Βουλγαρίας,, κυρίως διότι ἐπίστευσαν εἰς τὴν νίκην τοῦ ἄξονος. Αἱ ἑλληνικαὶ ἀρχαί, πρὸ τῆς καταρρεύσεως τοῦ 1941, συνέλαβον 26 ἐξ αὐτῶν, μεταξὺ τῶν ὁποίων κορυφαῖος ἦτο ὁ Λάζαρος Ζησιάδης, ἀπὸ τότε ἐμφανισθεὶς ὡς Τερπόφσκυ. 'Απηγγέλθη εἰς βάρος των κατηγορία διὰ προδοσίαν τῆς χώρας (ἄρθρ. 138 - 152 Π.Κ.). Παρεπέμφθησαν εἰς τὴν δικαιοσύνην καὶ ἐφυλακίσθησαν εἰς 'Ακροναυπλίαν.

Εὐθὺς μετὰ τὴν κατάληψιν τῆς χώρας μας ὑπὸ τῶν Γερμανῶν, ἡ βουλγαρικὴ πρεσβεία 'Αθηνῶν, πράγματι, ὡς γράφετε, προὐκάλεσε διαταγὴν τούτων καὶ ἐπέτυχε τὴν ἀπόλυσιν τῶν πρακτόρων της ἐκ τῆς 'Ακροναυπλίας. 'Επιδεικτικῶς καὶ προκλητικῶς τοὺς παρέλαβεν ὑπάλληλος τῆς βουλγαρικῆς πρεσβείας καὶ διὰ πολυτελῶν αὐτοκινήτων τοὺς μετέφερεν εἰς 'Αθήνας. Τὸν ἐκ τῶν ἀπολυθέντων Τερπόφσκυ ἐκράτησεν ὡς ὑπάλληλόν της ἡ βουλγαρικὴ πρεσβεία εἰς 'Αθήνας. Οἱ ὑπόλοιποι, ἐν οἷς καὶ ὁ περίφημος Τζήμας ἢ Τζήμωφ, μετέπειτα ἐμπεπιστευμένος τῆς κυβερνήσεως τοῦ ΕΑΜ—ΕΛΑΣ εἰς τὸν Τίτο, ἐστάλησαν εἰς τὴν Μακεδονίαν διὰ νὰ συνεχίσωσι τὴν ὑπὲρ τῆς Βουλγαρίας δρᾶσιν των.

'Εν 'Αθήναις ὁ Τερπόφσκυ, διεπίστωσε τὰς «ἀντιστασιακὰς» προθέσεις τοῦ Κ.Κ.Ε. καὶ ὡς προκύπτει ἀπὸ ἀδιάσειστα στοιχεῖα, συνεδέθη ἐκ νέου μὲ τὴν ἡγεσίαν του. Διεβεβαίωσεν αὐτὴν ὅτι συνεργάζεται μὲ τὸ Κ.Κ. Βουλγαρίας καὶ εἶναι ἕτοιμος διὰ τὸν κοινὸν ἀγῶνα κατὰ τοῦ φασισμοῦ!

Βραδύτερον, εὑρίσκομεν τὸν Τερπόφσκυ ὑπεύθυνον γραμματέα τοῦ Κ.Κ.Ε. ὁλοκλήρου τῆς Μακεδονίας. Κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον διαπιστοῦται στενὴ συνεργασία του μὲ τὴν βουλγαρικὴν λέσχην Θεσσαλονίκης. Μὲ τὰς ἐπιδιώξεις τῆς βουλγαρικῆς λέσχης συντονίζει τὴν δρᾶσιν του, μὲ κυρίους συνεργάτας του τοὺς ἀπολυθέντας ἐκ τῆς 'Ακροναυπλίας. Τινὲς ἐκ τούτων, ἐπέζησαν καὶ τελικῶς ἐγκατεστάθησαν, ὅπως ὅλοι οἱ ἐν 'Ελλάδι ἐκδηλωθέντες ὑπὲρ τῆς Βουλγαρίας τοῦ Βόριδος, εἰς περιοχὰς τοῦ κράτους τῶν Σκοπίων.

'Υμεῖς, κ. Κύρου, ἐκ τῶν διακεκριμένων ἀνδρῶν τοῦ ἀντιστασιακοῦ ἀγῶνος τῆς Π.Α.Ο. εἰς τὴν Δ. Μακεδονίαν, πιστεύω ὅτι ἔχετε καὶ προσωπικὴν ἀντίληψιν περὶ τῶν σατανικῶν τεχνασμάτων τοῦ Τερπόφσκυ. Αὐτός, ἐπιτυχὼν νὰ γίνῃ ἡγέτης τοῦ ΕΑΜ Μακεδονίας, μετὰ τὴν κατὰ τῶν 'Ιταλῶν ἐπιτυχῆ μάχην Φαρδυκάμπου, διεξαχθεῖσαν ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ ἑλληνικοῦ στρατοῦ, εἶναι ὁ ὑπ' ἀριθμ. 1 ἄνθρωπος, ποὺ ἔσπειρε τὸν σπόρον τοῦ διχασμοῦ. Αὐτὸς παρέσυρε τὸ ΕΑΜ εἰς φανερὰν συνεργασίαν μὲ τοὺς Βουλγάρους. Αὐτός, ἐν συνεργασίᾳ μὲ τὸ βουλγαρικὸν κομιτάτον εἶναι ὁ ὀργανωτὴς καὶ νουνὸς τῆς «Σλαβομακεντόσκυ — Ναρόντε — 'Οσβομπέκτελ — Φροντ.». Αὐτὸς εἶναι ὁ ἐμπνευστὴς διαλύσεως τῶν ὁμάδων τῆς ΠΑΟ καὶ τῆς σφαγῆς ὑπὸ τοῦ ΕΛΑΣ καὶ τῶν Βουλγάρων παντὸς Έλληνος διανοηθέντος νὰ δράσῃ κατὰ τῶν κατακτητῶν. Ταῦτα ἀποδεικνύονται ἐπίσης μὲ ἀδιάσειστα στοιχεῖα.

Τὸ κράτος τῶν Σκοπίων, ἀντὶ τῶν ὅσων ἐκπέμπει διὰ τοῦ ραδιοσταθμοῦ του, ἂς εὐγνωμονῇ τὴν ΠΑΟ, ἄνδρες τῆς ὁποίας ξεπάστρεψαν τὸν Τερπόφσκυ. Ἂν οὗτος ἐπέζη, ἀσφαλῶς θὰ εἶχε κολλήσει κάποιο «βιτς» εἰς τὴν κατάληξιν τοῦ ἐπωνύμου του καὶ οἱ φίλοι μας Σέρβοι, παρὰ τὴν πλου-

ὁποῖοι καίτοι σκληρῶς βασανισθέντες οὐδὲν ἀνέφερον περὶ τοῦ ἀποτελέσματος τῆς προηγηθείσης ἐρεύνης.

Ὁ Ἐνωματάρχης καὶ ἕνας ἔφεδρος Ἀξιωματικὸς ὑπολοχαγὸς Διδάσκαλος ἐξετελέσθησαν.

Ἡ ταχεῖα ἐνέργεια τῶν Κομμουνιστῶν ἐνέβαλε τὴν σκέψιν ὅτι κάποιος καταδότης ὑπῆρχεν μεταξὺ τῶν ἐμπίστων τῆς ὁμάδος.

Ὁλόκληρος ἡ δύναμις τῆς ὁμάδος Μιχ. Παπαδοπούλου — Πεχλιβανίδη ἐπανέρχεται εἰς τὴν περιοχὴν τῆς δραστηριότητός της. Ἔχει ἤδη αὐξηθῆ ἡ δύναμίς της δι' ἐξοπλισμοῦ νέων ἀνδρῶν ἐκ τῶν ὅπλων τὰ ὁποῖα ἀνευρέθησαν εἰς ΚΛΕΙΤΟΣ.

Λαμβάνεται ἐν τῷ μεταξὺ ἡ πληροφορία ὅτι ἡ Ἡγεσία τοῦ ΕΛΑΣ ἔχει ἐκμανῆ ἐκ τῆς ἐκτελέσεως τῶν 7 ἀνταρτοδικῶν καὶ ἑτοιμάζεται μὲ μεγάλας δυνάμεις νὰ ἐπισημάνῃ, νὰ κυκλώσῃ καὶ νὰ διαλύσῃ τὴν ὁμάδα.

Ἡ ὁμὰς ἄλλοτε ἡνωμένη καὶ ἄλλοτε κατανεμημένη, ἑλίσσεται εἰς τὴν περιοχὴν τῆς δραστηριότητός της, ἀλλ' ἐκτιμᾷ ὅτι δύσκολα δύναται νὰ διαφύγῃ ἀπὸ τὸν ὄγκον τῆς κινουμένης ἐναντίον των ΕΛΑΣΙΤΙΚΗΣ δυνάμεως.

Κατόπιν καὶ συνεννοήσεως μετὰ τῆς Διοικήσεως Κοζάνης, ἀποφασίζεται ἡ διάλυσις τῆς ὁμάδος ὑπὸ προσωρινὴν πάντοτε μορφήν, ἡ ἀπόκρυψις τῶν ἀνδρῶν, ἐνῷ οἱ δύο Ἀρχηγοὶ μετὰ τοῦ Ταγματάρχου Παπαβασιλείου, κινοῦνται πρὸς συνάντησιν τῆς Διοικούσης Ἐπιτροπῆς εἰς Θεσ)νίκην.

Εἰς Βέροιαν περιθάλπονται ὑπὸ τοῦ Ταγματάρχου Χονδροπούλου συντονιστοῦ Ἀρχηγείου ΠΙΕΡΙΩΝ.

Κατόπιν συνεννοήσεως μετὰ τῆς Κεντρικῆς Διοικήσεως, ἐνισχύονται εἰς ὑλικὰ καὶ εἰς χρήματα καὶ ἐπανέρχονται εἰς τὴν περιοχήν των ἀρχὰς Ἰουλίου ὅτε πλέον εἶχεν ἀποφασισθῆ ἡ ὀργάνωσις τοῦ Ἀρχηγείου ΧΑΔΟΒΑΣ, τὴν τύχην τοῦ ὁποίου ἀκολουθοῦν ἔκτοτε. Κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ὀργανώσεως τοῦ Ἀρχηγείου ἡ ὁμὰς ἔχει δύναμιν 120 ἀνδρῶν, ἐξ ὧν ἀρκετοὶ καλῶς ἐξωπλισμένοι εἰς τὸ βουνό, μὲ ἕδραν τὴν Ζαρκοδόπετραν.

ΜΑΧΗ ΣΙΑΤΙΣΤΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΡΟΥΣΙΣ ΕΥΡΥΤΕΡΩΝ ΙΤΑΛΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Ἔχουν ἀναφερθῆ ἤδη τὰ τῆς ἐμφανίσεως ὀργανώσεως καὶ δραστηριότητος τοῦ ΕΛΑΣ εἰς τὴν Ἰταλοκρατουμένην περιοχήν, τὰ σχετικὰ μὲ τὰ ὕποπτα συνθήματα τούτου, τὰς ὑπόπτους συμμαχίας μετὰ τῶν ἀνθελληνικῶν ὀργανώσεων, τὰς συκοφαντικὰς διαδόσεις κατὰ τῶν Ἀξιωματικῶν καὶ τῆς ἐθνικῆς ὀργανώσεως ΠΑΟ, ἀκόμη καὶ τῆς προδοτικῆς καταδόσεως τῶν Ἀξιωματικῶν εἰς τοὺς Ἰταλοὺς διὰ τῶν ὀργάνων του. Παρὰ ταῦτα πολλοὶ ἐθνικόφρονες ἠναγκάσθησαν, ἰδίως εἰς τὰς περιοχὰς ὅπου δὲν ὑπῆρχουν ἐθνικόφρονες ὁμάδες, νὰ συνεργάζωνται ἢ νὰ ἀνέχωνται τὸ ΕΑΜ—ΕΛΑΣ, ἐν ἀναμονῇ συνθηκῶν αἱ ὁποῖαι θὰ ἐπέτρεπον τὴν ἐκδήλωσιν τῶν πραγματικῶν αἰσθημάτων των.

Παρὰ τὸ ὅτι οἱ Ἀξιωματικοὶ εἶχον ἀναγκασθῆ ὑπὸ τῶν Ἰταλῶν νὰ συγκεντρωθοῦν εἰς τὰ κέντρα, πολλαὶ ὁμάδες ἢ μεμονωμένα ἄτομα, ἀκόμη καὶ ἐκ τῶν συνεργαζομένων μετὰ τοῦ ΕΛΑΣ ἐξηκολούθουν νὰ κρατοῦν ἐπαφὴν καὶ νὰ δέχωνται τὰς κατευθύνσεις τῶν Ἀξιωματικῶν τῆς ΠΑΟ.

Οὕτως εἶχεν δημιουργηθῆ μία περίεργος κατάστασις κατὰ τὴν ὁποίαν εἰς πολλὰς περιοχάς, τὸ μὲν ΕΛΑΣ παρουσιάζετο μὲ τὴν δυναμικὴν μορφὴν τῆς ἐπικρατήσεως ἐνῷ ἡ ψυχικὴ διάθεσις τοῦ πληθυσμοῦ, κατὰ μεγίστην ἀναλογίαν, ἐπηρεάζετο ὑπὸ τῆς ΠΑΟ.

Ἄλλωστε μέχρι τότε (Μάρτιος 1943)

τοῦ «Μακεδόνος» ἀντιφασίστα. Ἀλλά, ὅπως ὀρθῶς γράφετε καὶ σεῖς, μήπως εἶναι ὀλίγοι οἱ Τερπόφσκυ ποὺ ἐγκατεστάθησαν εἰς τὴν περιοχὴν ποὺ ἐπεκτείνεται τὸ κράτος τῶν Σκοπίων;... Τουλάχιστον, ἂς τοὺς προσέχουν οἱ Σέρβοι, μὲ τοὺς ὁποίους μᾶς συνδέει πατροπαράδοτος φιλία καὶ κοινοὶ ἀγῶνες».

Κ. ΜΗΤΣΟΥ

αἱ σχέσεις ΕΛΑΣ — ΠΑΟ παρουσιάζονται τυπικῶς καὶ διὰ τὰ ὄμματα τῶν ἀγνοούντων τὰς ἐσωτερικὰς ἀντιμαχίας καλαί. Εὑρίσκετο ἐν πλήρει ἀναπτύξει τὸ 'Αρχηγεῖον ΒΟ·Ι·-ΟΤ, ὑπὸ τὸν Ταγματάρχην ΠΟΡΤΗΝ, εἰς τὴν ὑπόλοιπον περιοχὴν ἐκυκλοφόρουν αἱ ἔνοπλοι ὁμάδες τῆς ΠΑΟ καὶ εἰς πολλὰς ἐκδηλώσεις τὰ ἡγετικὰ στελέχη τῶν δύο ὀργανώσεων, παρουσιάζοντο ὡς ἐν συνεννοήσει τελοῦντα καὶ ἐν συνεργασίᾳ δρῶντα.

Κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ 1943, ἡ Κεντρικὴ Διοίκησις τῆς ΠΑΟ εἶχε διαδιβάσει ὡς ἀνεφέρθη, μήνυμα πρὸς τὴν Διευθύνουσαν 'Επιτροπὴν ΚΟΖΑΝΗΣ ὅπως ἐνεργοποιήσῃ τὰ ἔνοπλα τμήματά της ἐντονώτερον, κυρίως εἰς τὸν ἀγῶνα κατὰ τῶν 'Ιταλῶν, μὲ ταυτόχρονον προσπάθειαν νὰ περιέλθῃ ἡ διεύθυνσις τοῦ ἀγῶνος τούτου εἰς αὐτήν.

Τὸ ΕΑΜ, πιθανῶς, πληροφορηθὲν τὴν ἀπόφασιν ταύτην τῆς ΠΑΟ, ἀπεφάσισεν νὰ προηγηθῇ εἰς ἀντιϊταλικὴν ἔντασιν τοῦ ἀγῶνος.

'Ως πρώτη ἐκδήλωσις τῆς ἀποφάσεως ταύτης ὑπῆρξεν ἡ ἐγκατάστασις εἰς θέσιν ΜΠΑΡΑ ΣΙΑΤΙΣΤΗΣ ἐνέδρας τοῦ 'Αρχηγείου Καραϊσκάκη, κατὰ 'Ιταλικῆς φάλαγγος ἐφοδιασμοῦ, ἀποτελουμένης ἀπὸ 10 αὐτοκίνητα ἔμφορτα ἀπὸ τρόφιμα καὶ πυρομαχικά.

'Η αἰφνιδιαστικὴ ἐπίθεσις τῶν ἀνδρῶν τῆς ἐνέδρας τοῦ ΕΛΑΣ εἶχεν σοβαρὰ ἀποτελέσματα διὰ τὴν 'Ιταλικὴν φάλαγγα.

'Εννέα αὐτοκίνητα μετὰ τοῦ φορτίου καὶ τῶν πληρωμάτων συνελήφθησαν καὶ μόνον ἓν διέφυγεν εἰς ΚΟΖΑΝΗΝ.

'Η 'Ιταλικὴ Διοίκησις λαβοῦσα γνῶσιν τοῦ γεγονότος, διέταξε τὴν ἄμεσον κίνησιν τοῦ Τάγματος ΓΡΕΒΕΝΩΝ πρὸς Σιάτισταν, μὲ ἀποστολὴν τὴν καταστροφὴν καὶ ἐμπρησμὸν ταύτης.

Ταυτοχρόνως 'Ιταλικὰ ἀεροπλάνα ἔρριψαν βόμβας κατὰ τοῦ ἀμάχου πληθυσμοῦ τῆς κωμοπόλεως μὲ σημαντικὸν ἀριθμὸν θυμάτων.

Τὴν 09.00 ὥραν τῆς 3.3.43 ἐτέθη ἐν πορείᾳ τὸ Τάγμα ΓΡΕΒΕΝΩΝ πρὸς Σιάτισταν ὑποστηριζόμενον ὑπὸ τριῶν Πυροβόλων ἀμέσου συνοδείας καὶ οὐλαμοῦ 'Ιππικοῦ.

'Η ἐν Σιατίστῃ Τοπικὴ Διοίκησις τοῦ ΕΑΜ πρὸ τῆς τοιαύτης ἀπειλῆς, ἐκάλεσε τὸν λαὸν τῆς κωμοπόλεως καὶ τῶν περιχώρων ὑπὸ τὰ ὅπλα. Εἰς τὴν προκήρυξιν ἐτονίζετο ὅτι ὁ ἐχθρὸς καὶ ὁ κίνδυνος εἶναι κοινοὶ καὶ ἑπομένως ἡ ἀντίστασις πρέπει νὰ ἐκδηλωθῇ παρ' ὅλων, ἀσχέτως συμπαθειῶν ἢ μὴ πρὸς τὸ ΕΑΜ.

'Εκ παραλλήλου ἡ Τοπικὴ Διοίκησις τῆς ΠΑΟ, ἐν ὄψει καὶ τῆς προηγουμένως ληφθείσης διαταγῆς τῆς Κεντρικῆς Διοικήσεως, ἀποφασίζει τὴν καθολικὴν συμμετοχὴν εἰς τὸν κατὰ τῶν 'Ιταλικῶν δυνάμεων ἀγῶνα, δι' ὅλων τῶν ἐνόπλων τμημάτων της, καθὼς καὶ τὴν ἔκκλησιν πρὸς τοὺς ὀπαδούς της διὰ τὴν ὁλόψυχον ἐπίσης συμπαράστασιν.

Ἅπαντες οἱ 'Αξιωματικοὶ συμφωνοῦν καὶ μία καταπληκτικῆς ἐντάσεως δραστηριότης ἐκδηλοῦται εἰς ὅλας τὰς ἐνεργείας τῆς ΠΑΟ.

'Ορίζεται Διοικητὴς τῆς κατὰ τῶν 'Ιταλῶν ἐνεργείας ὁ 'Αντισυνταγματάρχης π.δ. Ι. Κοντονάσιος καὶ ὁρίζεται Σταθμὸς Διοικήσεως ἡ Μονὴ Παναγίας Μικροκάστρου.

Δύναμις 160 ἀνδρῶν μετὰ πολλῶν 'Αξιωματικῶν ὑπὸ τὸν Ταγματάρχην ΧΑΤΖΗΝ κινεῖται πρὸς Σιάτισταν. Οἱ 'Ανθυπολοχαγοὶ Καντώνας, Παπαϊωάννου, Δεμίρης, ἔλαβον ἐντολὴν νὰ κινηθοῦν ἀμέσως καὶ νὰ ἐνεργοποιήσουν ἅπαν τὸ ἀνθρώπινον δυναμικὸν τῆς ΠΑΟ τῆς περιοχῆς ΣΙΑΤΙΣΤΗΣ.

'Ομὰς ὁπλιτῶν καὶ 'Αξιωματικῶν ὑπὸ τὸν Ταγματάρχην Μάντζον ἐνεργεῖ ἀντιστοίχως εἰς τὴν πεδινὴν περιοχὴν Νεαπόλεως πρὸς Κοζάνην.

'Ομοίως μέρος τοῦ 'Αρχηγείου ΒΟ·Ι·-ΟΤ, ὑπὸ τὸν αὐτὸν Ταγματάρχην Μάντζον,

κινεῖται πρὸς δραστηριοποίησιν τοῦ ὑπολοίπου τῆς περιοχῆς.

Ὁ Ἀντισυνταγματάρχης Κοντονάσιος ἐγκαθίσταται εἰς τὸν Σταθμὸν Διοικήσεώς του μετὰ τοῦ Ἐπιτελείου του, τὸ ὁποῖον ἀπετελεῖτο ἀπὸ τοὺς Ὑπολοχαγοὺς Μπουλογιάννην καὶ Κερατζόπουλον, τὸν Ἀνθυπολοχαγὸν Θεοχαρόπουλον καὶ ὁμάδα 18 ἀνδρῶν ὡς ἀσφάλειαν καὶ μερικῶν ἄλλων, τινὲς τῶν ὁποίων ἔφιπποι, ὡς σύνδεσμοι.

Ἡ περαιτέρω ἐξέλιξις τῆς καταστάσεως ἀναφέρεται αὐτουσία ἐκ τῆς ὑπευθύνου ἐκθέσεως τοῦ Διοικητοῦ Ἀντισυνταγματάρχου ὡς ἑξῆς:

«Τεθεὶς ἐπὶ κεφαλῆς τῶν μονίμων καὶ ἐφέδρων Ἀξιωματικῶν τῆς περιοχῆς, τῶν ἀνταρτικῶν ὁμάδων ἐθνικῶν καὶ τοῦ ΕΑΜ καὶ τῶν δυνάμεων αἵτινες ἤδη ἐπιστρατεύοντο, διὰ διακινώσεως τῶν δύο ὀργανώσεων καὶ διὰ Διαταγῆς ἰδικῆς μου, ἐγκατεστάθην εἰς τὸν Σταθμὸν Διοικήσεώς μου, μετὰ τοῦ Ἐπιτελείου μου καὶ ἀρκετῶν συνδέσμων. Ἡ συγκροτηθεῖσα ἐν ὅλῳ δύναμις ἀπετελεῖτο κατὰ τὰ 9/10 ἀπὸ ἐθνικόφρονα στοιχεῖα. Ἀπεστείλαμεν ἀμέσως 80 ἄνδρας εἰς τὴν Γέφυραν Ἁλιάκμονος, παρὰ τὴν ΓΙΑΚΟΒΑΝ καὶ δύναμιν 160 ἀνδρῶν μετὰ πολλῶν Ἀξιωματικῶν ὑπὸ τὸν Ταγματάρχην ΧΑΤΖΗΝ, εἰς Σιάτισταν καὶ Μικρόκαστρον.

Ἔδωσα ἐντολὴν ὅπως, ἡ μὲν δύναμις ΓΙΑΚΟΒΗΣ καταλάβῃ τὴν γέφυραν, ἡ δύναμις Μικροκάστρου ὅπως πλευροκοπήσῃ τὸν ἐχθρόν, ἐνῷ ἡ ἀγωνιζομένη δύναμις Σιατίστης μετὰ τῆς ἀποσταλείσης ἐνισχύσεως, ἐνεργήσῃ ταυτοχρόνως μὲ τοπικὴν ἐπίθεσιν κατὰ τοῦ ἀναρριχωμένου εἰς τὰ ὑψώματα τῆς κωμοπόλεως Ἰταλικοῦ Τάγματος καὶ ἐξαναγκάσῃ τοῦτο νὰ κατέλθῃ πρὸς τὰ πεδινά, ὅπερ καὶ ἐγένετο, καὶ οὕτω ἀπεφεύχθη κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην ὁ κίνδυνος καταστροφῆς τῆς Σιατίστης.

Ὁ ἐχθρός, κατελθὼν τῶν ὑψωμάτων, κατέλαβε θέσεις κατὰ μῆκος καὶ ἑκατέρωθεν τῆς γραμμῆς Κοζάνης - Γρεβενῶν, τῆς ἀγούσης ἐκ τοῦ σημείου διακλαδώσεως πρὸς ἑτέρας ὁδικὰς συγκοινωνίας, μέχρι τῆς γεφύρας τοῦ Ἁλιάκμονος, περίπου παρὰ τὴν ΓΙΑΚΟΒΑ. Τὰς θέσεις ταύτας ὠργάνωνε ἐντατικῶς καθ' ὅλην τὴν νύχτα.

Ἡ τακτικὴ κατάστασις κατὰ τὴν νύκτα τῆς 5ης πρὸς τὴν 6ην Μαρτίου παρουσιάζετο ὡς ἑξῆς: Ὁ ἐχθρός, ἐκτὸς τοῦ Τάγματος μετὰ τῶν 3 ὀρειβατικῶν πυροβόλων ποὺ κατεῖχε τὰς προαναφερθείσας θέσεις, διέθετε καὶ ἑτέραν δύναμιν ἐκ 300 περίπου ἀνδρῶν, μετὰ 3 ὀρειβατικῶν πυροβόλων καὶ ἀκόμη περὶ τοὺς 200 λεγεωναρίους ἐντὸς τῶν Γρεβενῶν, εἰς δὲ τὴν Καστοριάν, ἔνθα καὶ ἡ ἕδρα τοῦ Ἰταλικοῦ Συντάγματος, ἑτέραν δύναμιν 1500 περίπου ἀνδρῶν, μετὰ 6 ὀρειβατικῶν πυροβόλων καὶ περὶ τοὺς 400 Βουλγαροκομιτατζῆδες·

Ἐναντίον τῆς ἀνωτέρω ἐχθρικῆς δυνάμεως, ἐφοδιασμένης μὲ ὅλα τὰ σύγχρονα μέσα, ἡμεῖς διαθέταμεν 5 ἀνταρτικὰς ὁμάδας ΒΟ·Ι·ΟΥ καὶ ΣΙΑΤΙΣΤΗΣ, δυνάμεως 160 περίπου ἀνδρῶν καὶ περὶ τοὺς 800 ἄνδρας ἐπιστρατευθέντας ἐκ τῶν περιοχῶν ΣΙΑΤΙΣΤΗΣ, ΒΟ·Ι·ΟΥ, ΓΡΕΒΕΝΩΝ καὶ ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ, ἤτοι ἐν ὅλῳ δύναμιν 960 ἀνδρῶν, ἐφοδιασμένων μὲ ποικιλίαν τουφεκίων, ἐλάχιστα μόνον αὐτόματα καὶ περιωρισμένον ἀριθμὸν πυρομαχικῶν.

Ὁ ἀγὼν βέβαια παρουσιάζετο ἄνισος ἀλλά, ὅπως ἐτόνισα καὶ πρὸς τοὺς Ἀξιωματικοὺς πρὸς τοὺς ὁποίους ὡμίλησα πρὸ τῆς μάχης, ὅλαι αἱ ἐλλείψεις καὶ τὰ κενὰ ἔπρεπε νὰ καλυφθοῦν μὲ τὸ ψυχικὸν σθένος μας καὶ τὴν Ἑλληνικὴν ὁρμήν, ποὺ διαθέτουμε κατὰ τοῦ ἐχθροῦ.

Οὕτως ἐχόντων τῶν πραγμάτων καὶ διὰ νὰ δοθῇ ἡ μάχη κατὰ τοῦ πρὸ τῆς Σιατίστης εὑρισκομένου Ἰταλικοῦ Τάγματος, ἔπρεπε προηγουμένως, ἀφ' ἑνὸς μὲν νὰ ἐξασφαλισθῇ ἡ Ἐπαρχία ΒΟ·Ι·ΟΥ ἐκ τῶν ἐκ ΚΑ-

ΣΤΟΡΙΑΣ καὶ ΓΡΕΒΕΝΩΝ κινδύνων καὶ ἀφ' ἑτέρου νὰ ἀποκλεισθῇ ἡ περίπτωσις ἀποστολῆς ἐχθρικῶν ἐνισχύσεων πρὸς τὸ μαχόμενον 'Ιταλικὸν Τάγμα. Πρὸς τοῦτο παραγγείλαμε τὰ κάτωθι:

1) Μία μόνιμος ὁμὰς εὑρισκομένη εἰς ΒΟΓΑΤΣΙΚΟΝ Νομοῦ Καστοριᾶς μετὰ τῶν ἐκεῖ ἐπιστρατευθέντων δυνάμεων ἑνὸς Λόχου, νὰ καταλάβῃ τὴν πέραν αὐτοῦ πρὸς ΑΡΓΟΣ ΟΡΕΣΤΙΚΟΝ στενωπόν, μὲ ἐντολὴν νὰ αἰφνιδιάσῃ τὰ τυχὸν ἐκεῖθεν διερχόμενα ἐχθρικὰ τμήματα καὶ ἐμποδίσῃ ὁπωσδήποτε τὴν διέλευσίν των.

2) Συνεννοήθην μετὰ τοῦ ἐν ΝΕΑΠΟΛΕΙ Ταγματάρχου ΠΟΡΤΗ, ὅπως προωθήσῃ δύναμιν πρὸς ΑΜΜΟΥΔΑΡΑΝ καὶ πέραν τῆς ΔΑΜΑΣΚΗΝΙΑΣ, ἐπὶ δύο διαβάσεων ἐξ ΑΡΓΟΥΣ ΟΡΕΣΤΙΚΟΥ καὶ ἔχει ἐστραμμένην τὴν προσοχήν του πρὸς ΚΑΣΤΟΡΙΑΝ.

3) 'Ο Λόχος ΑΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ, ΚΙΒΩΤΟΥ καὶ ΠΟΛΥΔΕΝΔΡΟΥ νὰ καταστρέψῃ δύο μικρὰς γεφύρας παρὰ τὸν ΒΑΤΟΛΑΚΚΟΝ τῶν ΓΡΕΒΕΝΩΝ καὶ καταλάβῃ θέσεις ἐπικαίρους πρὸ αὐτοῦ καὶ ἐπὶ τῆς δημοσίας ὁδοῦ πρὸς ΓΡΕΒΕΝΑ, μὲ σκοπὸν νὰ ἐμποδίσῃ ὁπωσδήποτε ἐνισχύσεις ἐκ ΓΡΕΒΕΝΩΝ πρὸς τὸ μαχόμενον 'Ιταλικὸν Τάγμα.

4) Αἱ ὑπόλοιποι ἔνοπλοι δυνάμεις τῶν χωρίων τῶν ΓΡΕΒΕΝΩΝ σημειώσωσιν ἐπιδεικτικὴν ἐμφάνισιν πέριξ τῆς πόλεως μὲ ἐχθρικὰς κατὰ τοῦ 'Ιταλικοῦ στρατοπέδου διαθέσεις.

5) Δύο Λόχοι ἐκ ΝΕΑΠΟΛΕΩΣ καὶ ΤΣΟΥΓΙΑΙΟΥ δυνάμεως 200 περίπου ἀνδρῶν νὰ μεταφερθῶσι μέχρι τῆς 4ης πρωϊνῆς εἰς ΜΙΚΡΟΚΑΣΤΡΟΝ καὶ προωθούμενοι νὰ καταλάβωσι τὰς καθοριζομένας ὑπὸ τοῦ σχεδίου θέσεις.

Ταυτοχρόνως καὶ μετὰ ἀκριβῆ ἀναγνώρισιν τῶν θέσεων τοῦ ἐχθροῦ, ἐξέδωκα τὴν διαταγὴν ἐπιχειρήσεων, τὴν ὁποίαν ἐκοινοποίησα εἰς τὰ τμήματα πρώτης γραμμῆς ἀπὸ τηλεφώνου εἰς ΣΙΑΤΙΣΤΑΝ καὶ διὰ συνδέσμου εἰς ΠΑΛΗΟΚΑΣΤΡΟΝ. Τὸ σχέδιον ἀπέβλεπεν εἰς τὴν αἰφνιδιαστικὴν ἐπίθεσιν κατὰ τοῦ ἐχθροῦ ταυτοχρόνως ἐξ ὅλων τῶν σημείων καὶ τὴν δημιουργίαν πέριξ αὐτοῦ κλοιοῦ μὲ τὴν ἀπόφασιν νὰ καταπνιγῇ καὶ πιεζόμενος ἀσφυκτικὰ ν' ἀναγκασθῇ εἰς παράδοσιν.

Ὅπως προστατεύσωμεν τὰ τμήματά μας καὶ ἀποφευχθῶσιν, κατὰ τὸ δυνατόν, σοβαραὶ ἀπώλειαι, ἐπλησιάσαμεν τὰς ἐχθρικὰς θέσεις καὶ ἤλθομεν εἰς ἐπαφὴν μετ' αὐτοῦ κατὰ τὰς πρωϊνὰς ὥρας ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ σκότους, τεθέντες οὕτω, ἀμέσως, ἐκτὸς τῆς βολῆς τοῦ ἐχθρικοῦ πυροβολικοῦ τῆς ἀεροπορίας. 'Ωρίσαμεν ὡς ὥραν ἐπιθέσεως τὴν 5.40 πρωϊνήν, διότι, μέχρι τῆς 4ης τὸ ἐνωρίτερον, θὰ κατέφθανον αἱ ἀναμενόμεναι ἐκ ΝΕΑΠΟΛΕΩΣ καὶ ΤΣΟΥΓΙΑΙΟΥ ἐνισχύσεις.

Πράγματι, τὰ τμήματά μας συμμορφωθέντα πρὸς τὴν Διαταγὴν ἐπιχειρήσεων, κατέλαβον τὰς καθορισθείσας θέσεις, ἦλθον εἰς ἐπαφὴν μετὰ τοῦ ἐχθροῦ καί, κατὰ τὰς πρωϊνὰς ὥρας, ἄνευ ἀπωλειῶν καὶ διὰ αἰφνιδιαστικῆς ἐξ ὅλων τῶν σημείων ἐπιθέσεως ἐδημιουργήθη ὁ κλοιός, ὁ ὁποῖος ἤρχισεν ἀμέσως τὴν κατ' αὐτοῦ πίεσιν καὶ ἡ ὁποία ηὐξήθη ἔτι περισσότερον διὰ τῶν ἀποσταλεισῶν περὶ τὴν μεσημβρίαν ἐνισχύσεων, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἐπέδρασεν ὀλεθρίως ἐπὶ τοῦ ἠθικοῦ τοῦ ἐχθροῦ.

Αἱ ἐπανειλημμέναι κατ' αὐτοῦ ἔφοδοι τῶν τμημάτων μας καὶ αἱ προξενηθεῖσαι εἰς τὰς τάξεις του ἀπώλειαι προεκάλεσαν τὴν κατάπληξιν εἰς αὐτὸν καὶ τὸν κλονισμὸν τοῦ ἠθικοῦ των, εἰς τοιοῦτον βαθμόν, ὥστε ν' ἀναγκασθῇ νὰ παραδοθῇ περὶ ὥραν 8.30 ἑσπερινὴν ὁλόκληρον τὸ Τάγμα μετὰ τοῦ πυροβολικοῦ των·

'Αποτέλεσμα τῆς μάχης ταύτης, καθ' ἣν συμμετέσχον 4 μόνιμοι ἀνταρτικαὶ ὁμάδες

δυνάμεως 100 περίπου ἀνδρῶν καὶ ἐκ τῶν ἐπιστρατευθέντων ἐνόπλων ΒΟΪΟΥ — ΣΙΑΤΙΣΤΗΣ — ΓΡΕΒΕΝΩΝ καὶ ΠΑΛΑΙΟΚΑΣΤΡΟΥ δύναμις ι περίπου 500 ἀνδρῶν, ἤτοι συνολικῶς δύναμις 600 ἀνδρῶν ἐφοδιασμένων μὲ ποικιλίαν τυφεκίων καὶ μὲ ἐλάχιστα μόνον αὐτόματα, ἐναντίον ἐχθροῦ δυνάμεως τάγματος μετὰ πυροβολικοῦ καὶ ὅλων τῶν συγχρόνων πολεμικῶν μέσων καθὼς καὶ ἀεροπορίας, ἥτις ἀπὸ πρωΐας μέχρις ἑσπέρας ἐβομβάρδιζεν ἀκαταπαύστως τὰς θέσεις τῶν ἡμετέρων τμημάτων, ὑπῆρξεν ἡ πλήρης ἐκμηδένισις τοῦ ἐχθροῦ, μὲ τὰς κάτωθι ἑκατέρωθεν ἀπωλείας.

Ὁπλῖται 36.

Φονευθέντες: Ἰταλοὶ Ἀξιωματικοὶ 2,

Τραυματίαι: Ἰταλοὶ Ἀξιωματικοὶ 4, Ὁπλῖται 63.

Αἰχμάλωτοι: Ἰταλοὶ Ἀξιωματικοὶ 12, Ὁπλῖται 586.

Μεταξὺ τῶν αἰχμαλώτων ἀξιωματικῶν καὶ ὁ Διοικητὴς τοῦ Τάγματος. Ὁλόκληρον τὸ πολεμικὸν τοῦ Τάγματος ἤτοι: 65 ὁπλοπολυβόλα, 7 πολυβόλα, 6 ὅλμοι ἐξ ὧν εἷς ὁμαδικός, 3 πυροβόλα ὀρειβατικά, 65 μεταγωγικὰ καὶ 3 αὐτοκίνητα. Τὴν ἐπιτυχίαν τῆς μάχης καθιστοῦν ἔτι μεγαλυτέραν αἱ ἀναλογικῶς μηδαμιναὶ ἡμέτεραι ἀπώλειαι, αἵτινες ἦσαν 2 φονευθέντες καὶ 10 τραυματίαι, ἐξ ὧν ὁ εἷς βαρέως ὑποκύψας, κατὰ τὴν νοσηλείαν του, εἰς τὸ τραῦμα.

Εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ καταπληκτικοῦ αὐτοῦ ἀποτελέσματος τῆς μάχης, συνετέλεσαν καὶ οἱ ἑξῆς παράγοντες:

1) Ἡ ἀνδρεία, ἡ γενναιότης καὶ ἡ αὐτοθυσία τῶν Ἀξιωματικῶν καὶ ὁπλιτῶν ΣΙΑΤΙΣΤΗΣ καὶ ΒΟΪΟΥ, ποὺ κατέπληξαν τὸν ἐχθρόν, μὲ τὸ ψυχικὸν σθένος εἰς βαθμὸν ἐξουθενώσεως καὶ λογίζομαι εὐτυχὴς διότι ἡγήθην τοιούτων ἡρώων κατὰ τὴν μάχην ταύτην.

2) Ἡ ἀποφασιστικότης τοῦ Διευθύνοντος τὴν μάχην ἐκδηλωθεῖσα ἐπὶ πλέον καὶ ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι τὰ κέντρα ΣΙΑΤΙΣΤΗΣ ΝΕΑΠΟΛΕΩΣ καὶ ΤΣΟΤΥΛΙΟΥ διέτρεχον ἄμεσον κίνδυνον καταστροφῆς των ἐκ τοῦ ἐχθρικῶς κατ' αὐτῶν κινηθέντος Τάγματος.

3) Ἡ πειθαρχία τῶν ἐνόπλων τμημάτων πρὸς τὸν ἡγήτορα καὶ τοὺς ἀξιωματικούς των καὶ ἡ ἑνότης, ἡ ὁμόνοια τοῦ πληθυσμοῦ τῆς περιοχῆς ταύτης, ποὺ παρετηρήθη κατὰ τὴν μικρὰ ἐκείνην περίοδον, ἀδιακρίτως κομματικῶν ἀποχρώσεων καὶ πολιτικῶν πεποιθήσεων.

4) Τὰ διάφορα προληπτικὰ μέτρα ὅπως ἐμποδισθῇ ἡ ἀποστολὴ ἐνισχύσεων εἰς τὸ μαχόμενον Τάγμα ἐκ ΓΡΕΒΕΝΩΝ καὶ ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἐπροκάλεσε τὴν ἀπογοήτευσίν του, ὡς ὡμολογήθη καὶ παρὰ τοῦ ἰδίου αἰχμαλωτισθέντος Ἰταλοῦ Ταγματάρχου. Διότι, ὅπως προεβλέφθη, περὶ τὴν μεσημβρίαν, ἐζητήθησαν ἐνισχύσεις παρὰ τοῦ κυκλωθέντος τάγματος τηλεφωνικῶς καὶ ἡ μὲν ἐκ ΓΡΕΒΕΝΩΝ ἐξελθοῦσα δύναμις ἠναγκάσθη νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὰ ἴδια, διότι τὰ προπορευόμενα δύο αὐτοκίνητα, εὐθὺς ὡς ἔφθασαν εἰς τὰς καταστραφείσας γεφύρας ΒΑΤΟΛΑΚΚΟΥ, ἐδέχθησαν αἰφνιδιαστικὰ πυρὰ καὶ τὸ μὲν ἓν συνελήφθη, τὸ δὲ ἑπόμενον ἐπέστρεψεν ὁλοταχῶς μετὰ τῆς ἀκολουθούσης δυνάμεως εἰς Γρεβενά.

Ἀλλὰ καὶ ἡ ἐκ ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ ἐκκινήσασα δύναμις, εὐθὺς ὡς διεπίστωσεν εἰς ΑΡΓΟΣ ΟΡΕΣΤΙΚΟΝ τὴν κατάληψιν τῆς στενωποῦ πρὸς ΒΟΓΑΤΣΙΚΟΝ, ΣΙΑΤΙΣΤΑΝ, ἠναγκάσθη νὰ παραμείνῃ ἐκεῖ ὅπου ἠρκέσθη μόνον εἰς ἐπιδεικτικὴν ἐμφάνισιν πρὸ τοῦ ΑΡΓΟΥΣ ΟΡΕΣΤΙΚΟΥ καὶ βομβαρδισμὸν διὰ τοῦ πυροβολικοῦ τῶν θέσεων τῶν τμημάτων μας πρὸς ΑΜΜΟΔΑΡΑΝ.

5) Ὁ δι' αἰφνιδιασμοῦ ἐπιτευχθεὶς κλοιός, ὁ ὁποῖος ἐνισχυθεὶς καταλλήλως κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς μάχης, ηὔξησε τὴν πίεσιν κατὰ τοῦ ἐχθροῦ ἀσφυκτικά, μέχρι παραδόσεώς του.

— Γενικώτερον, ἡ μάχη αὕτη εἶχεν ὡς συνέπειαν τὴν καταπτόησιν τῆς Διοικήσεως τοῦ Ἰταλικοῦ Στρατοῦ κατοχῆς καὶ εἰς βαθμὸν μάλιστα τοιοῦτον, ὥστε, ὄχι μόνον δὲν ἐπανεγκατέστησε τὴν Καραμπιναρίαν καὶ τὴν στρατιωτικὴν δύναμιν ἐν ΝΕΑΠΟΛΕΙ, ἀλλὰ ἀπέσυρε τὰς δυνάμεις της ἐκ ΓΡΕΒΕΝΩΝ καὶ ΚΑΛΑΜΠΑΚΑΣ ἀφήσασα οὕτως ἐλευθέραν τὴν περιοχὴν ταύτην.

Ἐν Καστοριᾷ ἠναγκάσθησαν νὰ ἐνισχύσουν τὴν ἐκεῖ φρουράν των, ἀλλὰ καὶ μετέβαλον συμπεριφορὰν πρὸς τοὺς κατοίκους τῆς πόλεως καὶ πρὸ παντὸς πρὸς τοὺς ὑπ' αὐτῶν εἰς τὰς φυλακὰς κρατουμένους Ἕλληνας, μετὰ τὴν αἰχμαλωσίαν τοῦ τάγματός των καὶ ἐντὸς μηνὸς προέβησαν εἰς ἀπελευθέρωσιν ἑκατοντάδος ἐξ αὐτῶν. Ἀντιθέτως, ἐξυψώθη τὸ ἠθικὸν καὶ ἀνεπτερώθη εἰς μέγιστον βαθμὸν τὸ ἐθνικὸν φρόνημα τοῦ πληθυσμοῦ ὁλοκλήρου τῆς περιοχῆς ΚΟΖΑΝΗΣ — ΒΟ·Ι·ΟΥ — ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ — ΓΡΕΒΕΝΩΝ καὶ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ καὶ εἰς τοιοῦτον μάλιστα βαθμόν, ὥστε, ἡ ὡς ἀνωτέρω ἀναφερομένη ἔνοπλος δύναμις ἐνισχυθεῖσα καὶ διὰ τοῦ ὁπλισμοῦ τοῦ αἰχμαλωτισθέντος τάγματος καὶ ὑπὸ τοὺς ἰδίους Ἀξιωματικοὺς ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν μου, νὰ τολμήσῃ ν' ἀντιμετωπίσῃ ἐντὸς τοῦ ἰδίου μηνὸς ὁλόκληρον σχεδὸν Ἰταλικὴν Μεραρχίαν ἐπιδραμοῦσαν πρὸς κατάπνιξιν τῆς ἐθνικῆς ἐξεγέρσεως, ἐν τῇ περιοχῇ ταύτῃ.

Καὶ ἰδού, ἐν περιλήψει, τὰ ἐξελιχθέντα μετὰ τὴν αἰχμαλωσίαν τοῦ Τάγματος γεγονότα: Ἡ Ἀνωτάτη Ἰταλικὴ Στρατιωτικὴ Διοίκησις, βαρέως φέρουσα τὸ καταφερθὲν κατ' αὐτῆς πλῆγμα, διατάσσει ἐσπευσμένως τὴν μετακίνησιν ἐκ ΒΟΛΟΥ καὶ ΛΑΡΙΣΗΣ μιᾶς Μεραρχίας, οὐχὶ πλήρους συνθέσεως, μὲ ἐντολὴν ὅπως καταπνίξῃ τὴν ἐθνικὴν ἐξέγερσιν τῆς ἐπαναστατημένης περιοχῆς καὶ ἀπελευθερώσῃ τὸ αἰχμαλωτισθὲν Τάγμα. Ἡ Ἰταλικὴ Μεραρχία ἐφοδιασμένη μὲ μηχανοκίνητα τμήματα καὶ μὲ μία ὑπιλαρχίαν, ὑπὸ Διοίκησιν Στρατηγοῦ, κατευθύνεται μέσῳ ΣΕΡΒΙΩΝ πρὸς ΒΟ·Ι·ΟΝ. Εἰς ΚΟΖΑΝΗΝ ὅμως ἀνακόπτει τὴν ὁρμήν της, ὅταν ἐπληροφορήθη ὅτι ἐπρόκειτο ν' ἀντιμετωπίσῃ ὠργανωμένα στρατιωτικὰ τμήματα, διοικούμενα παρ' Ἀξιωματικῶν. Καθηλώνεται ἐπὶ 10ήμερον ἐντὸς τῆς πόλεως καὶ πλέον καὶ μόνον ὅταν ἐνισχύθη τὸ Σύνταγμα ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ ὑπὸ 2 εἰσέτι Ταγμάτων Πεζικοῦ καὶ 6 πυροβόλων ἐκ ΚΟΡΥΤΣΑΣ καὶ διαπίστωσε τὰς διαφωνίας καὶ διενέξεις μεταξὺ τῶν ἐνόπλων ἐθνικῶν ὁμάδων καὶ τῶν Κομμουνιστικῶν τοιούτων, ἀποφασίζει νὰ ἐξορμήσῃ μὲ κατεύθυνσιν πρὸς ΣΙΑΤΙΣΤΑΝ, ΓΡΕΒΕΝΑ, ΒΟ·Ι·ΟΝ. Καὶ συνεχίζει ἡ ἔκθεσις Κοντονάσιου:

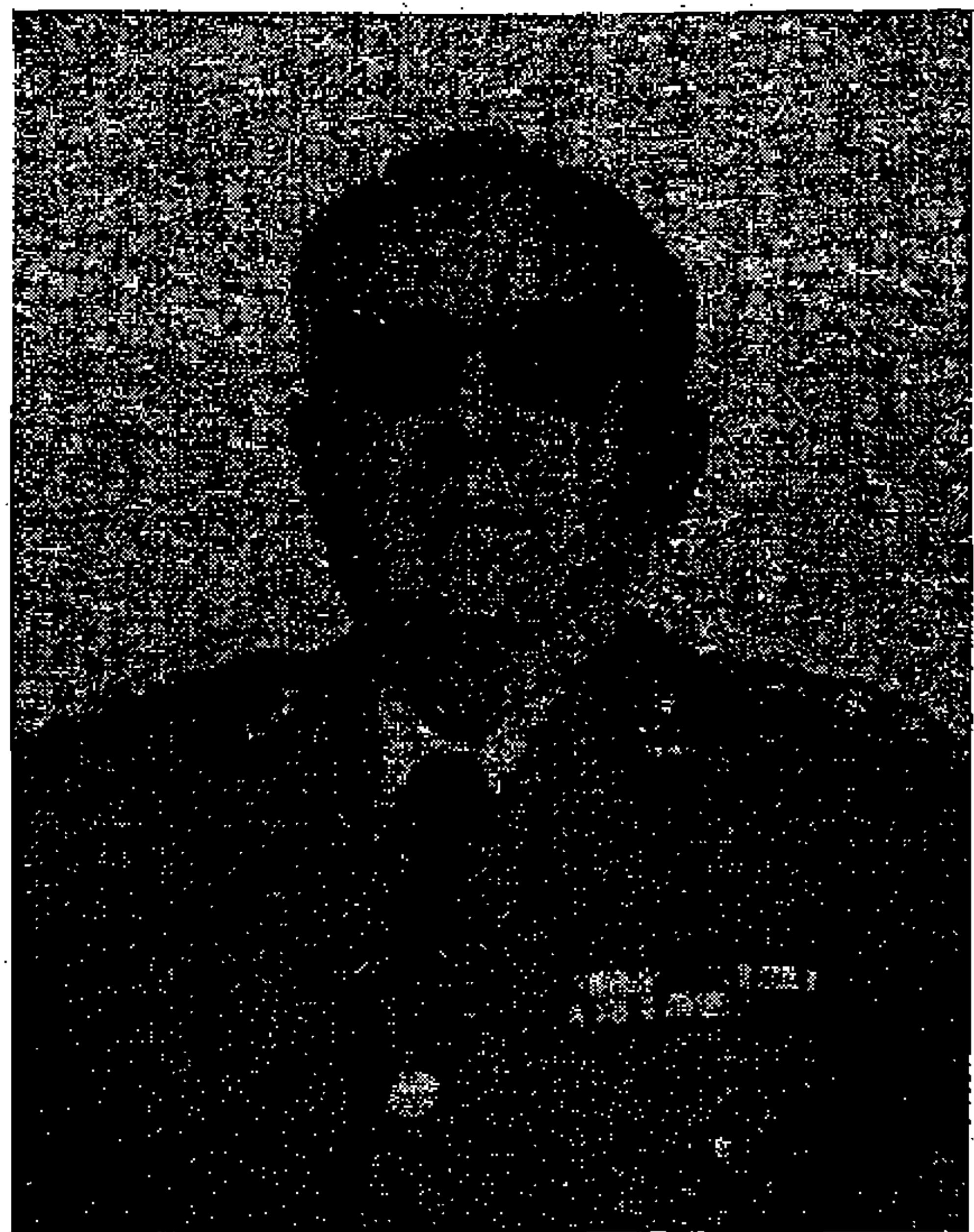
«Ἀλλὰ αἱ ἡμέτεραι δυνάμεις, κατόπιν πολλῶν προσπαθειῶν μου εἰς μίαν σύσκεψιν τῶν Ἀξιωματικῶν ἐθνικιστῶν καὶ Κομμουνιστῶν λαβοῦσαν χώραν εἰς ΤΣΟΤΥΛΙΟΝ καὶ καθ' ἣν ἐξελέγην καὶ πάλιν Ἀρχηγὸς τοῦ ἐκ 4 ἀνωτέρω Ἀξιωματικῶν συγκροτηθέντος Ἐπιτελείου ὅλων τῶν ἐνόπλων ἐκεῖ δυνάμεων, ἀποφασίζουν νὰ ἑνωθοῦν καὶ πάλιν πρὸς ἀντιμετώπισιν τοῦ ἀπειλοῦντος τὸν τόπον καὶ τὸν πληθυσμὸν κινδύνου. Καὶ ἀντιμετωπίσθη πράγματι ὁ κίνδυνος αὐτός, χάρις εἰς τὰ ληφθέντα ὑφ' ἡμῶν μέτρα καὶ τὴν ἡρωϊκὴν ἀντίστασιν τῶν τμημάτων μας.

Ἡ φάλαγξ τῆς Ἰταλικῆς Μεραρχίας, ἀπὸ τοῦ στενωποῦ ΣΙΑΤΙΣΤΗΣ καὶ καθ' ὅλην τὴν πορείαν της μέχρι ΓΡΕΒΕΝΩΝ καὶ ἐν συνεχείᾳ μέχρι τῆς γεφύρας Ἀλιάκμονος πρὸς ΝΕΑΠΟΛΙΝ, ὑφίσταται συνεχῶς αἰφνιδιαστικὰς ἐπιθέσεις ὑπὸ μικρῶν ὁμάδων καὶ ἀναγκάζεται, ὡς ἐκ τούτου, συνεχῶς, ν' ἀναπτύσσεται πρὸς μάχην.

Κατὰ τὴν 27ην καὶ 28ην τοῦ ἰδίου μηνός, παρὰ τὸν Ἀλιάκμονα Β.Α. ΝΕΑΠΟΛΕΩΣ, δίδεται κατ' αὐτῆς μάχη ἐκ παρατάξεως ὑπὸ τμημάτων μας, διαρκέσασα πέραν τῶν 23 ὡρῶν, ἀποτέλεσμα τῆς ὁποίας ὑπῆρξεν ἡ καταπόνησις τοῦ ἐχθροῦ εἰς τοιοῦ-

τὸν βαθμόν, ὥστε, νὰ μὴ τολμήσῃ νὰ πλησιάσῃ, τὰς θέσεις τῶν τμημάτων μας ἔξωθι καὶ Β.Δ. ΤΣΟΤΥΛΙΟΥ, εἰς ἅς, κατόπιν ἐντολῆς, συνεπτύχθησαν καὶ ἔνθα συμφώνως τῷ σχεδίῳ μας, θὰ ἐδίδετο ἡ κυρία μάχη, προσφερομένου τοῦ ἐδάφους πρὸς τοῦτο.

Ὑπῆρχεν δὲ παρ' ἡμῖν ἡ πεποίθησις ὅτι, ἂν ἐπεχειρεῖτο παρὰ τοῦ ἐχθροῦ οἱαδήποτε προσβολὴ τῶν ὠργανωμένων θέσεών μας, θὰ κατεφέρετο κατ' αὐτοῦ κύριον πλῆγμα μὲ ἀποτέλεσμα τὴν διάλυσιν τῆς Μεραρχίας.

Ὁ Ἐθνικὸς ἀγωνιστὴς Συν)ρχης πεζικοῦ ἐν π.δ.
ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΝΤΟΝΑΣΙΟΣ

Οὕτως, ἡ Ἰταλικὴ Στρατιωτικὴ Διοίκησις ὄχι μόνον οὐδὲν ἐπέτυχεν ἐκ τῶν σκοπῶν της, ἀλλὰ ὑπέστη καὶ πλήρη καταρράκωσιν τοῦ στρατιωτικοῦ γοήτρου, διότι ἡ ἀποσταλεῖσα δύναμις καταπτοηθεῖσα πρὸ τῆς ὠργανωμένης ἀντιστάσεως καὶ τοῦ ψυχικοῦ σθένους μας, ἠναγκάσθη νὰ ἐπιστρέψῃ ἄπρακτος εἰς ΛΑΡΙΣΑΝ παρασύρασα καὶ τὰς ὑπολοίπους δυνάμεις της ἐκ ΓΡΕΒΕΝΩΝ — ΚΑΛΑΜΠΑΚΑΣ καὶ παραλαμβάνουσα μεθ' ἑαυτῆς τοὺς Ρουμανοβλάχους Λεγεωναρίους καὶ τὰς Ρουμανιζούσας οἰκογενείας τῶν ΓΡΕΒΕΝΩΝ, ἐγκατέλειψεν ἔκτοτε ἐλεύθερον τὸ τμῆμα τοῦτο τῆς χώρας μας.

Τὰ γεγονότα ταῦτα ἔλαβον χώραν καθ' ἣν στιγμὴν οὐδεμία ἐλπὶς βοηθείας τοπικῆς ἢ ἐξωτερικῆς ἀνεμένετο καὶ οὐδεμία ἔνδειξις περὶ ἀπελευθερώσεως τῆς χώρας διεφαίνετο.

Ὡς Ἕλλην ἐθνικιστὴς Ἀξιωματικός, ποὺ ὑπηρέτησα πάντοτε μὲ τὴν μεγαλυτέραν πίστιν καὶ τὸν πλέον καὶ ἄδολον ἐνθουσιασμὸν τὴν πατρίδα μου καὶ τὰ ἐθνικά μας ἰδεώδη, διὰ τὰ ὁποῖα ἔχυσα εὐχαρίστως καὶ ἀφθόνως τὸ αἷμά μου, διότι φέρω ἐπὶ τοῦ σώματός μου πολλὰ πολεμικὰ τραύματα, ἐξ ὧν ἓν τοῦ θώρακος, φρονῶν ἀδιστάκτως ὅτι, ἡ ἐποποιΐα αὕτη ὅπως ἐδημιουργήθη, μὲ ξεκίνημα καὶ ὁδηγὸν τὸν ἁγνὸν ἐθνικὸν παλμὸν καὶ μὲ τὰ ἁγνότερα ἠθικὰ ἐλατήρια, τὴν απόκτησιν τῆς ἐλευθερίας μας, εἶναι ἡ ὡραιοτέρα ἐθνικὴ ἐκδήλωσις, κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς κατοχῆς καὶ ἀποτελεῖ δεῖγμα ἀπαραμίλλου ἐθνικῆς ἀντιστάσεως».

Ἀθῆναι 10 Μαρτίου 1946
Ὁ Διευθύνας τὸν ἀγῶνα
Ι. Κοντονάσιος Ἀντισυνταγματάρχης
Πεζικοῦ π.δ.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΚΘΕΣΕΩΣ ΚΟΝΤΟΝΑΣΙΟΥ

1) Πρὸ τῆς ἐκθέσεως τῆς μάχης ΣΙΑΤΙΣΤΗΣ, καὶ περαιτέρω, ὁ Ἀντισυνταγματάρχης Κοντονάσιος, εἰς μακρὸν πρόλογον, ἀναφέρει προθυστέρως τὰς ἐπιθέσεις τῶν Κομμουνιστῶν ἐναντίον τῶν ἐθνικῶν τμημάτων καὶ τῶν ἐθνικιστῶν ἀξιωματικῶν, δικαιολογῶν ταύτας, μὲ τὴν πραγματικὴν αἰτιολογίαν, ὅτι οἱ Κομμουνισταὶ διεξήγαγον καθαρῶς ταξικὸν Κομμουνιστικὸν ἀγῶνα καὶ δὲν ἠνείχοντο τὴν παρεμβολὴν ἀτόμων καὶ τμη-

μάτων μὲ ἐθνικιστικὰ ἰδεώδη καὶ μὲ σύμβολον μόνον τὴν ἐθνικὴν ἀπελευθέρωσιν.

Προσθέτει ὅτι: «Κατόπιν αὐτοῦ ἐπῆλθεν μοιραίως ἡ σύγκρουσις μεταξὺ αὐτῶν καὶ ἡμῶν τῶν ἐθνικιστῶν, ἀποτέλεσμα τῆς ὁποίας ὑπῆρξεν ἡ, κατὰ τρόπον ὕπουλον καὶ προδοτικόν, διάλυσις τῶν ἐθνικῶν ὁμάδων μας καὶ ἡ ἐκτέλεσις πολλῶν ἐθνικιστῶν 'Αξιωματικῶν μεταξὺ καὶ τῶν δύο 'Ανωτέρων 'Αξιωματικῶν ΠΟΡΤΗ καὶ ΜΑΝΤΖΟΥ.

'Αμφότεροι οἱ ἀνωτέρω, καθὼς καὶ τὸ πλεῖστον τῶν ἄλλων ἐκτελεσθέντων, εἶχον λάβει ἐνεργότατον μέρος εἰς τὰς ἐν συνεχείᾳ ἀναφερομένας ἐπιχειρήσεις κατὰ τῶν 'Ιταλῶν. 'Εγὼ δέ, μετὰ τοῦ Ταγματάρχου κ. Κυρατζοπούλου καὶ ἄλλων 'Αξιωματικῶν διασωθέντες ὡς ἐκ θαύματος, κατεφύγομεν, μέσῳ ΚΟΖΑΝΗΣ, εἰς Θεσ)νίκην».

Εἶναι χαρακτηριστικὸν ὅτι ὁ ἐκθέτων 'Αντισυνταγματάρχης, κάνει πάντα χρῆσιν τῶν ὅρων ἐθνικιστῶν καὶ Κομμουνιστῶν καὶ ὄχι τῶν ἀντιστοίχων ὀργανώσεων ΠΑΟ καὶ ΕΑΜ—ΕΛΑΣ.

'Εν τούτοις, εἰς δήλωσίν του πρὸς τὸ Α. 'Ενόπλων Δυνάμεων, (ΔΕΠΑΘΑ), δηλώνει ὅτι ἔδρασεν ὡς ἀξιωματικὸς τῆς ΠΑΟ, καὶ φυσικὰ βάσει αὐτῆς τῆς δηλώσεώς του, θεωρηθείσης ὑπὸ τῆς ΠΑΟ, εἰς τὸ ὅπερ ἔλαβε τιμητικὸν δίπλωμα τοῦ Υ.Εθ.Α. γράφει:

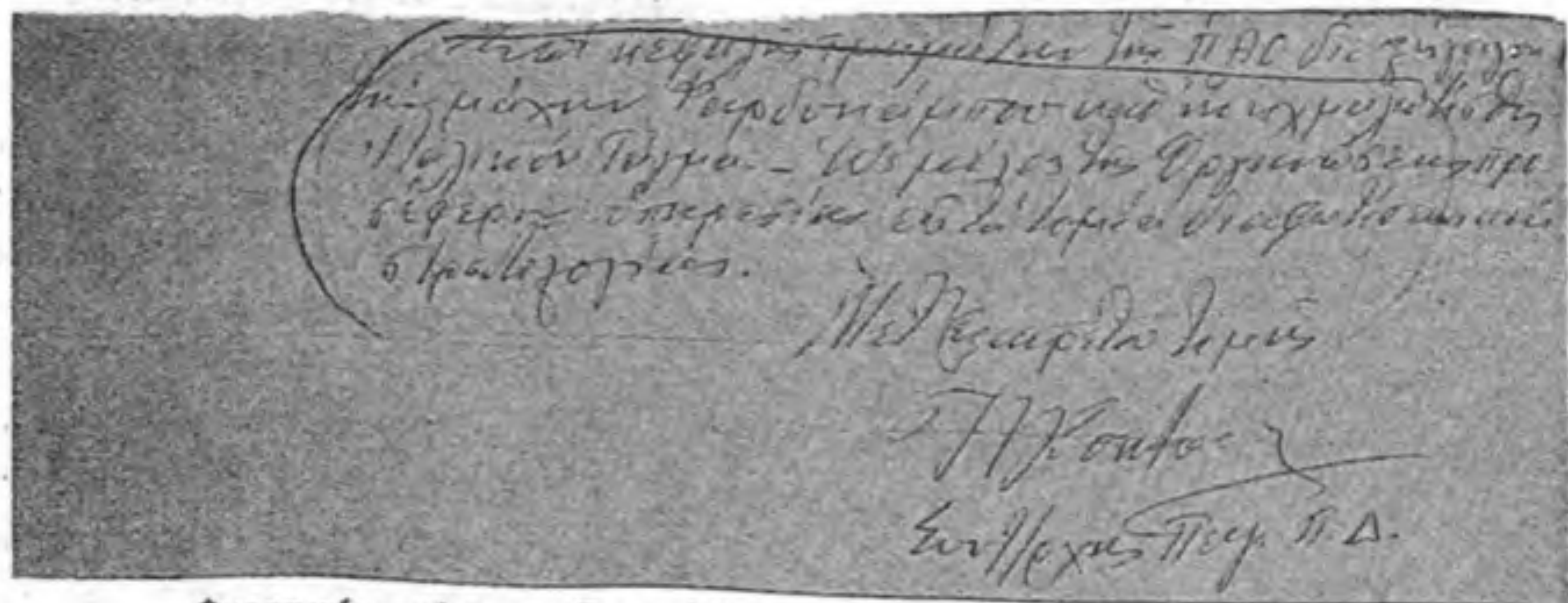
«'Επὶ κεφαλῆς τμημάτων τῆς ΠΑΟ, διεξήγαγε τὴν μάχην Φαρδυκάμπου, καθ' ἣν ἠχμαλωτίσθη 'Ιταλικὸν Τάγμα. 'Ως μέλος τῆς 'Οργανώσεως, προσέφερεν ὑπηρεσίας εἰς τὸν τομέα διαφωτίσεως καὶ στρατολογίας».

'Αντιγράφομεν τὰς γραμμὰς αὐτάς, ἀπὸ πρόσφατον ἰδιόχειρον ἐπιστολήν του πρὸς τὸν Γ. Γραμματέα τῆς ΠΑΟ, πρὸς τὸν ὁποῖον, παρακληθείς, ἀποστέλλει φωτογραφίαν του διὰ τὴν ἱστορίαν τῆς ΠΑΟ.

2) 'Η ἔκθεσίς του εἶναι ἀπαραδέκτως ἐγωκεντρικὴ καὶ διαφημιστικὴ διὰ τὸν ἑαυτόν του. Θὰ ἔλεγε κανείς, ὅτι τὰ πάντα ἐξετελέσθησαν παρὰ τοῦ ἰδίου, ἑνὸς Διοικητοῦ ἔχοντος, τόσον μακρὰν τοῦ τόπου τῆς μάχης, Σταθμοῦ Διοικήσεως καὶ στερουμένου μέσων ἐπικοινωνίας. Οὕτω:

— Δὲν ἀναφέρει ὅτι εἶχον προηγηθῆ αἱ μετακινήσεις τῶν ἀξιωματικῶν καὶ τμημάτων τῆς ΠΑΟ διὰ Διαταγῆς τῆς Διευθυνούσης 'Επιτροπῆς ΚΟΖΑΝΗΣ καὶ ὅτι, ὅταν παρέλαβε οὗτος τὴν Διοίκησιν, τὰ τμήματα ταῦτα ἐκινοῦντο πρὸς τὰς κατευθύνσεις των καὶ οὗτος ἔλαβε μόνον γνῶσιν τῶν διαταχθέντων.

— Δὲν ἀναφέρει ὅτι μετὰ τὴν μάχην τῆς ΣΙΑΤΙΣΤΗΣ, πάλιν διὰ διαταγῆς τῆς Διευθυνούσης 'Επιτροπῆς, ἐγένετο ἀμυντικὴ ὀργάνωσις τῆς στενωποῦ ΣΙΑΤΙΣΤΗΣ, ἐπὶ τῇ βάσει μελέτης καὶ ἐπιβλέψεως τῶν ἀξιωματικῶν τῆς ΠΑΟ.

Φωτοτυπία τμήματος 'Επιστολῆς μετὰ τῆς ὑπογραφῆς ΚΟΝΤΟΝΑΣΙΟΥ

— Δὲν ἀναφέρει τοὺς Ἀρχηγοὺς τῶν ἐνεργούντων πρὸς ἑκάστην κατεύθυνσιν τμημάτων, οἵτινες ἅπαντες ἦσαν ἀξιωματικοὶ τῆς ΠΑΟ.

— Ἐξ ἀντιθέτου, δὲν ἀναφέρει ἐπίσης ἕνα ἀτύχημα ὅπερ συνέβη εἰς τμῆμα καλύπτον πόρον τοῦ Ἁλιάκμονος, παρὰ τὰ Σέρβια. Τὸ τμῆμα τοῦτο ἀνετράπη ὑπὸ τῶν Ἰταλῶν καὶ ἐγκατέλειψε τὰ δύο πυροβόλα τὰ ὁποῖα τὸ ὑποστήριζον καὶ τὰ ὁποῖα ἦσαν τὰ παρὰ τῶν Ἰταλῶν κυριευθέντα.

Γενικῶς, ἡ ἔκθεσις, δὲν ἔχει τὸν αὐστηρῶς στρατιωτικὸν τύπον, τὸν ὁποῖον πρέπει νὰ ἔχῃ μία ἔκθεσις ὑποβαλλομένη ὑπὸ ἑνὸς Διοικητοῦ ἐπιχειρήσεων πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐθνικῆς Ἀμύνης, ὅπως συμβαίνη ἐπὶ τοῦ προκειμένου. Πάντως, εἶναι ἡ μόνη ἔκθεσις, ἡ ὁποία καὶ ὑπευθυνότητα ἔχει καὶ ἀντιμετωπίζει τὸ ὅλον θέμα τῶν ἐπιχειρήσεων κατὰ τῶν Ἰταλῶν κατὰ τὴν περίοδον ταύτην, διότι, αἱ ὑπάρχουσαι λεπτομερέστεραι ἐκθέσεις μικροῦ βαθμοῦ ἀξιωματικῶν εἶναι ἐντὸς τῶν στενῶν πλαισίων τῆς περιοχῆς καὶ τῆς ὑπευθυνότητός των.

Ἀσχέτως πάντως τοῦ τρόπου διατυπώσεως τῆς ἐκθέσεως, αὕτη εἶναι ἀπολύτως ἀκριβὴς εἰς ὅ,τι διαλαμβάνει καὶ συμφωνεῖ πλήρως μὲ τὰς λεπτομερειακὰς ἐκθέσεις τῶν κατὰ μέρος Διοικητῶν, πλὴν τῆς ἀναφερθείσης περιπτώσεως τοῦ ἀτυχήματος ΣΕΡΒΙΩΝ, ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐξέλιξιν τῶν γεγονότων.

Ὑπάρχει ἀκόμα διαφορὰ ὡς πρὸς τὴν ἡμερομηνίαν τῆς τελικῆς ἐπιθέσεως καὶ τῆς αἰχμαλωσίας τοῦ Ἰταλικοῦ Τάγματος.

Ἡ ἔκθεσις Κοντονάσιου ἀναφέρει τὴν 6ην Μαρτίου, ἐνῷ τοῦ Ἀνθυπολοχαγοῦ Καντώνα τὴν 4ην.

Ἀσχέτως τῶν κρίσεων τοῦ Ἀντισυνταγματάρχου Κοντονάσιου, πρέπει νὰ ὁμολογηθῇ ὅτι καὶ ἡ μάχη τῆς ΣΙΑΤΙΣΤΗΣ καὶ τὸ ὅλον σύστημα ἀντιδράσεως κατὰ τοῦ εὐρυτέρου σχεδίου ἐπιχειρήσεων τοῦ Ἰταλικοῦ Στρατηγείου ἦτο ἓν μεγαλούργημα ἀντάξιον τοῦ Βορειοηπειρωτικοῦ ἔπους. Καὶ πρέπει ἀκόμη νὰ ὁμολογηθῇ ὅτι, εἰς τὴν δημιουργίαν τοῦ μεγαλουργήματος συνετέλεσεν, ἡ κατὰ τὴν κρίσιμον ἐκείνην περίοδον, πραγματικὴ συνεργασία ΕΛΑΣ καὶ ΠΑΟ. Βεβαίως, ἡ ἀναλογία τοῦ ἐπιτεύγματος καὶ τοῦ γοήτρου πρέπει νὰ κατανεμηθῇ βάσει τῶν ἑξῆς οὐσιαστικῶν στοιχείων:

— Ἡ ἀναλογία τῶν τμημάτων τῆς ΠΑΟ ἐνόπλων καὶ ἐπιστρατευθέντων καὶ ἐξωπλισθέντων, ἐὰν δὲν ἦτο 9 πρὸς 1, ὅπως ἰσχυρίζεται ἡ ἔκθεσις Κοντονάσιου, ἦτο ὁπωσδήποτε ἀσυγκρίτως μεγαλυτέρα.

— Τὰ στελέχη, τὰ διευθύνοντα τὴν μάχην, ἦσαν σχεδὸν ἀποκλειστικῶς τῆς ΠΑΟ.

— Τὸ ὅλον σχέδιον ἦτο ἐπίσης, ὡς σύλληψις καὶ ὡς ἐκτέλεσις, τῶν Ἐπιτελῶν τῆς ΠΑΟ, ἔστω καὶ ὑπὸ τὴν πνοὴν καὶ τὴν κατεύθυνσιν τοῦ Ἀντ)ρχου Κοντονάσιου, ὅστις ἐπιθυμεῖ νὰ παρουσιάσῃ τὸν ἑαυτόν του ἁπλῶς ἐθνικιστὴν καὶ ὄχι μέλος τῆς ΠΑΟ.

ΑΡΧΗΓΕΙΟΝ ΧΑΔΟΒΑΣ

ΓΕΝΙΚΑ

Μετὰ τήν, κυρίως διὰ τῆς συμμετοχῆς τῶν δυνάμεων τῆς ΠΑΟ, ἀπόκρουσιν τῆς Ἰταλικῆς ἀπειλῆς, τὸ ΕΑΜ:

— Ἐξεδήλωσε τὴν ἀπροκάλυπτον πλέον συνεργασίαν του μετὰ τῶν Βουλγαριζόντων καλυπτομένων ὑπὸ μορφὴν τοῦ ΣΝΟΦ.

— Μετέφερε τὴν κυρίαν, ἢ μᾶλλον τὴν μοναδικὴν προσπάθειάν του πρὸς ἀποκλειστικὴν ἐπικράτησιν διὰ τῆς διαλύσεως τῶν ἐνόπλων τμημάτων τῆς ΠΑΟ, τῆς ἐξοντώσεως τῶν Ἀξιωματικῶν, τῆς δολοφονίας καὶ τρομοκρατίας τῶν ὀπαδῶν της καὶ τῆς ἀσυστόλως συκοφαντίας εἰς βάρος της.

— Μετεχειρίσθη τὰς γνωστὰς μεθόδους τῆς ὑπουλότητος καὶ τοῦ αἰφνιδιασμοῦ καὶ ἐπέτυχεν, ἐν μέρει, τοῦ σκοποῦ του. Ὡς ἀνεφέρθη ἤδη:

— Διέλυσε καὶ ἐξουδετέρωσε, δι' ὁμαδικῶν ἐκτελέσεων, τὸ 'Αρχηγεῖον ΒΟΪΟΥ καὶ τὴν ἔνοπλον ὁμάδα Καπετὰν - Φαρμάκη.

— 'Εδολοφόνησε τοὺς 'Αρχηγοὺς 'Αξιωματικοὺς ΠΟΡΤΗΝ, ΜΑΝΤΖΟΝ, ΜΠΟΥΛΟΓΙΑΝΝΗΝ, ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΝ.

— 'Εξετέλεσεν τοὺς ἀποστάτας ἐκ τοῦ ΕΑΜ 'Εφέδρους 'Αξιωματικοὺς ΖΗΣΗΝ καὶ ΚΙΟΥΡΤΣΙΔΑΚΗΝ, τὸν Μακεδονομάχον Καπετὰν ΣΤΕΦΟΝ ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ, τὸν υἱόν του εὔελπιν καὶ πολλοὺς ἄλλους σθεναροὺς ἀγωνιστάς.

— 'Ενήργησεν ἐπανειλημμένως δολοφονικὰς ἀποπείρας κατὰ τῶν Ταγματαρχῶν ΛΑΔΟΠΟΥΛΟΥ, ΠΑΠΑΒΑΣΙΛΕΙΟΥ, ΧΑΤΖΗ καὶ τῶν ὁπλορχηγῶν ΜΙΧΑΗΛ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ, ΠΕΧΛΙΒΑΝΙΔΗ.

'Ως ἀνεφέρθη ἤδη, πρὸ τῆς καταστάσεως ταύτης, ἡ Τοπικὴ 'Ηγεσία καὶ οἱ διωκόμενοι καὶ διασωθέντες 'Αξιωματικοὶ καὶ ὁπλαρχηγοί, κατέφυγον εἰς Θεσ)νίκην, ἵνα συνεννοηθοῦν μετὰ τῆς Κεντρικῆς Διοικήσεως τῆς ΠΑΟ.

Ἦτο ἡ περίοδος κατὰ τὴν ὁποίαν εἶχεν ἀναπτυχθῆ τὸ 'Αρχηγεῖον ΠΙΕΡΙΩΝ — ΒΕΡΜΙΟΥ, εἶχον δημιουργηθῆ συνθῆκαι κάποιας οἰκονομικῆς ἀνέσεως καὶ ἀκόμη καὶ κυρίως εἶχεν ἐκδηλωθῆ τὸ ἐνδιαφέρον τῆς Βρεττανικῆς ἀποστολῆς διὰ τὴν ἐξομάλυνσιν τῶν σχέσεων ΠΑΟ — ΕΛΑΣ καὶ εἶχε ληφθῆ κατ' ἀρχὴν ἀπόφασις ἐπισήμου ἀναγνωρίσεως καὶ βοηθείας εἰς ἐξοπλισμόν.

'Υπὸ τὸ πρῖσμα τῶν ἐντυπώσεων τούτων καὶ ἀκόμη τῆς πάντοτε νοσηρᾶς αἰσιοδόξου ἐκτιμήσεως, ὅσον ἀφορᾶ τὰς προθέσεις τοῦ ΕΑΜ, ἀπεφασίσθη ἡ ἐπανάληψις ἀγῶνος ἀντιστάσεως εἰς τὴν περιοχὴν ΚΟΖΑΝΗΣ καὶ μὲ ἐπίκεντρον εἰς τοιαύτην θέσιν, ὥστε νὰ ὑπάρχῃ ἐπαφή, ἐπικοινωνία, καὶ ἐνδεχομένως συνεργασία μὲ τὸ 'Αρχηγεῖον ΒΕΡΜΙΟΥ — ΠΙΕΡΙΩΝ.

Οὕτως ἀπεφασίσθη ἡ ὀργάνωσις τοῦ ἀποκληθέντος ΑΡΧΗΓΕΙΟΥ ΧΑΔΟΒΑΣ.

ΑΡΧΗΓΕΙΟΝ ΧΑΔΟΒΑΣ

'Ο ρ γ ά ν ω σ ι ς

'Ημερομηνία ἐπισήμου ἐμφανίσεως 7.7.43.

'Αρχικὴ θέσις Σταθμοῦ Διοικήσεως ΛΕΠΙΑΝΑ ΚΟΖΑΝΗΣ.

Διοικητὴς Ταγματάρχης Πεζικοῦ ΠΑΠΑΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΧΡΗΣΤΟΣ.

'Επιτελεῖον ἀπὸ μονίμους καὶ ἐφέδρους 'Αξιωματικοὺς εἰς τὸ ὁποῖον εἶχεν προσκοληθῆ ἀρχικῶς καὶ μία ὁμὰς 'Αξιωματικῶν προοριζομένη διὰ τὴν στελέχωσιν τοῦ 27ου Συντάγματος ΚΟΖΑΝΗΣ.

'Ασύρματος ἐπικοινωνία δι' ἀποσπάσματος διαβιβάσεων ἀποσταλέντος ἐκ Μέσης 'Ανατολῆς καὶ ὑπὸ τὸν 'Ανθυπολοχαγὸν ΣΑΠΚΑΝ. Κατόπιν ἐν τούτοις προδοσίας, ὁ 'Ανθυπολοχαγὸς ΣΑΠΚΑΣ συνελήφθη ὑπὸ τῶν Γερμανῶν καθ' ἣν ὥραν ἐπεβιβάζετο λεωφορείου διὰ ΚΟΖΑΝΗΝ καὶ βασανισθεὶς ἐξετελέσθη βραδύτερον.

Δ ύ ν α μ ι ς

Αἱ κάτωθι συγκροτηθεῖσαι ἔνοπλοι δυνάμεις ἔλαβον τὸν τίτλον ἀρχικῶς τοῦ 53ου Συντάγματος, μὲ Διοικητὴν καὶ 'Επιτελεῖον τὰ αὐτὰ μετὰ τοῦ 'Αρχηγείου:

— Τμῆμα Καπετὰν Μ. Παπαδοπούλου μὲ 'Υπαρχηγὸν τὸν ΠΕΧΛΙΒΑΝΙΔΗΝ.

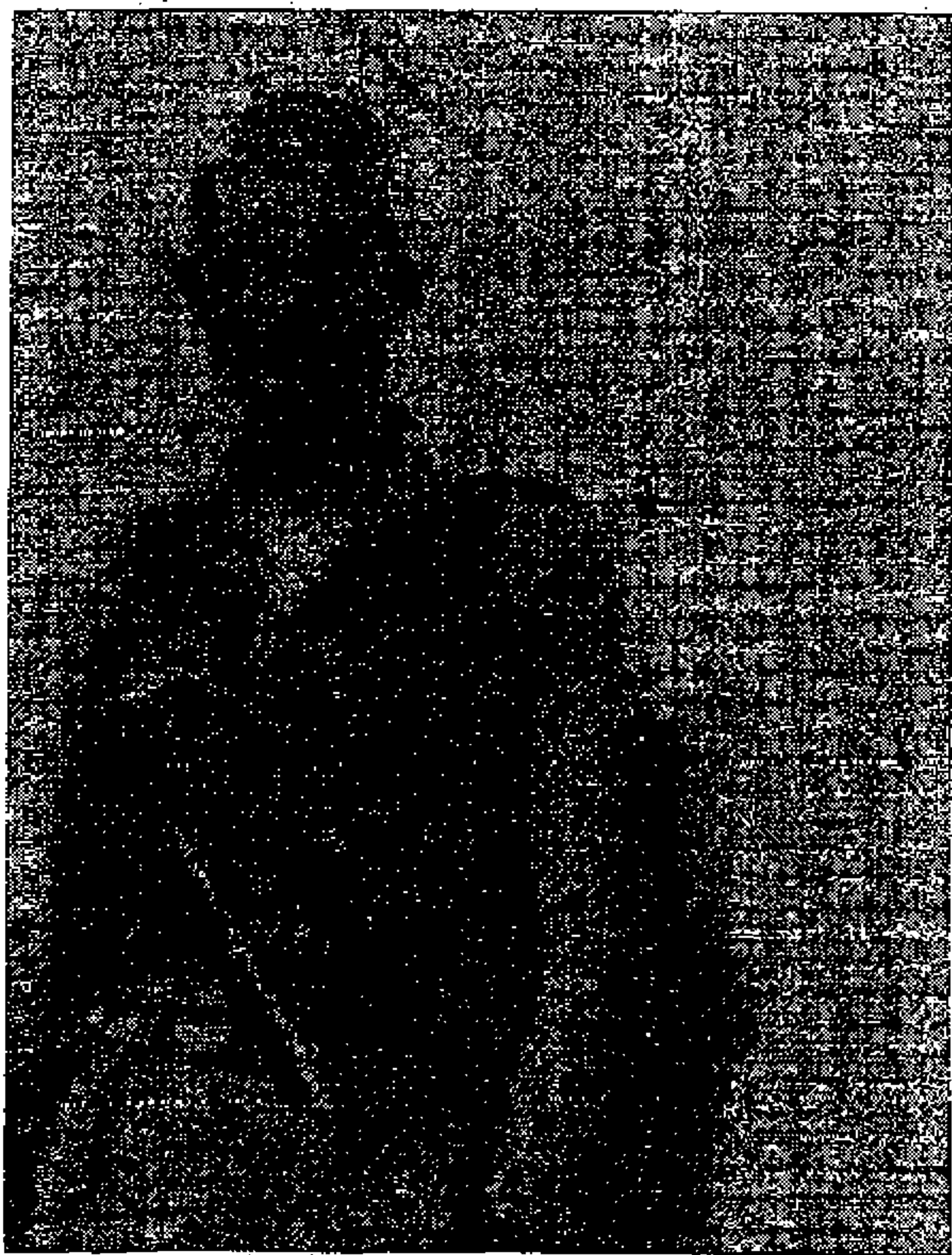
— Δύναμις 60 περίπου ἀνδρῶν καὶ περιοχὴ δράσεως ΙΜΕΡΑ — ΣΚΑΦΗ — ΛΕΥΚΑΔΙΑ.

— 'Ανθυπολοχαγοῦ ΣΕΜ, ΔΕΜΙΡΗ ΓΕΩΡΓΙΟΥ.

— Δύναμις 50 ἀνδρῶν, ἐξ ὧν 20 Χωροφύλακες καὶ ὑπόλοιποι ἐκ τῆς περιοχῆς ΓΑΛΑΤΙΝΗΣ.

'Ανθυπασπιστοῦ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ,

δύναμις 20 ἀνδρῶν, περιοχὴ δράσεως ἡ αὐτὴ τοῦ Μ. Παπαδοπούλου καὶ ἐπὶ πλέον τὸ χωρίον ΚΛΕΙΤΟΣ.
— Καπετὰν ΚΑΡΑΦΩΤΙΑ, δύναμις 10 ἀνδρῶν, γενικώτερον περιοχὴ ΚΟΖΑΝΗΣ.

ΠΕΧΛΙΒΑΝΙΔΗΣ ΠΕΤΡΟΣ
'Οπλαρχηγὸς

Ἡ δύναμις αὕτη ἦτο τῆς ἀρχικῆς συγκροτήσεως. Ἐν τῇ ἐξελίξει ὑπέστη σημαντικὰς αὐξομειώσεις.

Ὁπλισμὸς — Πυρομαχικὰ — Ἐφόδια.

Τυφέκια, μάνλιχερ διὰ τοὺς περισσοτέρους καὶ 3 ὁπλοπολυβόλα 1915.

Πυρομαχικὰ 50 - 100 κατὰ τυφέκιον, 100 - 150 κατὰ ὁπλοπολυβόλον.

ΑΡΧΙΚΑΙ ΑΠΟΣΤΟΛΑΙ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

— Πρωταρχικῶς καὶ κυρίως ἡ ἐξοικονόμησις ὁπλισμοῦ καὶ πυρομαχικῶν. Πρὸς τοῦτο ἐγένοντο ἀποστολαὶ ἐρεύνης ὑπὸ τῶν ὁμάδων.
— Σταδιακὴ περαιτέρω ἐπάνδρωσις. Ὑπῆρχε τοιαύτη προσφορὰ ὥστε νὰ γίνεται ἐπιλογή.
— Ἐκπαίδευσις.
— Περιοδίαι, κατὰ μικρὰς ὁμάδας, εἰς τὴν περιοχήν.
— Πρὸς τόνωσιν τοῦ ἠθικοῦ.
— Συλλογὴ Πληροφοριῶν.
— Ἐπιβολὴν ἐπιρροῆς.
— Ἐπαφὴ καὶ ἀνταλλαγὴ συνδέσμου μετὰ τοῦ Ἀρχηγείου ΠΙΕΡΙΩΝ — ΒΕΡΜΙΟΥ.
— Τελικὰ σχέδια καὶ προοπτική, μετὰ τὴν ἐνίσχυσιν ἐπιθέσεως καὶ διεξαγωγῆς ἐνόπλου ἀντιστάσεως κατὰ τῶν κατακτητῶν.

Ἡ ἐκτέλεσις τῶν διαφόρων τούτων ἀποστολῶν ἔβαινε καλῶς καὶ ταχέως. Ὁ πληθυσμὸς ἐδείκνυε μεγάλην ἐμπιστοσύνην εἰς τὰ ἐθνικόφρονα τμήματα τῆς ΠΑΟ καὶ ἡ ἐπιρροὴ τοῦ ΕΛΑΣ ἔπιπτε καθέτως, μέχρι τοῦ σημείου, ὥστε, νὰ μὴ εὑρίσκῃ πληροφοριοδότας καὶ νὰ μὴ δύναται νὰ παρακολουθῇ τὰς κινήσεις τῶν τμημάτων.

Εἰς τὰς Ἐπαρχίας ΕΟΡΔΑΙΑΣ ΚΟΖΑΝΗΣ καὶ ἀκόμη ἀμέσως Νοτίως τοῦ Ἀλιάκμονος ἤρχισε δημιουργουμένη μία κατάστασις πραγματικῶς ἐλευθέρας Ἑλλάδος, ἐφ' ὅσον οἱ μὲν Ἰταλοὶ εἶχον ἀποσυρθῆ, οἱ δὲ Γερμανοὶ δὲν διέθετον δυνάμεις πρὸς δίωξιν καὶ ἡ ἐπιρροὴ τοῦ ΕΑΜ—ΕΛΑΣ ἔπιπτεν συνεχῶς.

Ὁ Ταγματάρχης ΠΑΠΑΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ἦτο ἕνας γενναῖος ἀλλὰ καὶ συνετὸς Ἀρχηγὸς καὶ τὰ πάντα ἔβαινον πρὸς τὴν δυνατότητα συγκροτήσεως ἰσχυρᾶς ὁμάδος, ἡ ὁποία θὰ ἐκυριάρχει ἐπὶ τῆς περιοχῆς.

Ὡς ἀνεφέρθη ἡ ὁμὰς Παπαδοπούλου — Πεχλιβανίδου εἶχεν ἕδραν τὴν ΖΑΡΚΑΔΟΠΕΤΡΑΝ καὶ περιοχὴν δράσεως τὰ χωρία ΙΜΕΡΑ, ΣΚΑΦΗ, ΛΕΥΚΑΔΙΑ. Καθ'

ὅλον τὸν Ἰούλιον γίνεται περιοδεία κατὰ μικρὰ τμήματα πρὸς ἐξεύρεσιν ὁπλισμοῦ καὶ τόνωσιν τοῦ ἠθικοῦ τοῦ πληθυσμοῦ. Ἡ περιοδεία αὕτη ἀποδίδει τὴν κατάταξιν καὶ τὸν ἐξοπλισμὸν ἑτέρων 50 ἀνδρῶν, διὰ τοὺς ὁποίους ἀπεφασίσθη νὰ παραμείνουν ὠργανωμένοι καθ' ὁμάδας εἰς τὰ χωρία των, ἐν ἀμέσῳ ἑτοιμότητι ἐκκινήσεως, ἅμα τῇ πρώτῃ εἰδοποιήσει.

Τὴν 8ην Αὐγούστου ἀποστέλλεται ὁ Ὑπαρχηγὸς Ὁπλαρχηγὸς Πεχλιβανίδης μὲ μικρὰν ὁμάδα καὶ ὁ Ἀνθυπολοχαγὸς Καντώνας πρὸς ΠΙΕΡΙΑ, ἵνα συναντήσουν τὸν Ἀρχηγὸν ΣΑΡΡΗΝ καὶ τὸν Ὁπλαρχηγὸν Κυριάκον Παπαδόπουλον καὶ ζητήσουν ἐνίσχυσιν εἰς ὁπλισμόν. Συναντῶνται εἰς ΚΟΥΚΟΝ μετὰ τῶν ἀνωτέρω καὶ ἐν συνεχείᾳ κινοῦνται πρὸς ΒΕΡΜΙΟΝ. Ἅμα τῇ ἀφίξει εἰς ΒΑΡΒΑΡΕΣ ὁ Πεχλιβανίδης, μὲ τὴν δοθεῖσαν μικρὰν ἐνίσχυσιν, ἐπιστρέφει εἰς ΖΑΡΚΑΔΟΠΕΤΡΑΝ, ἐνῷ ὁ Καντώνας παρατείνει τὴν παραμονήν του.

Συνεχίζονται αἱ περιοδίαι, κατὰ μικρὰς ὁμάδας, μὲ τὰς αὐτὰς ἀποστολάς, ἀλλὰ γίνεται ἀντιληπτὸν ὅτι ὁ ΕΛΑΣ ἤρχισεν ν' ἀντιδρᾷ ἐντόνως. Ὁ πληθυσμὸς δείχνει σημεῖα καταπτώσεως καὶ φόβου. Αἱ μικροομάδες πίπτουν συνεχῶς εἰς ἐνέδρας, δι' ὃ καὶ ἀποφασίζεται ἡ συνένωσις εἰς μεγαλύτερα τμήματα.

Ἐμφανίζονται καὶ ἐδῶ κρούσματα ΕΑΜΙΚΩΝ προσπαθειῶν ὅπως ἐπηρεάσουν τοὺς ἄνδρας, μὲ τὰ γνωστὰ ἐπιχειρήματα, ὅτι ἡ ΠΑΟ, δὲν εἶναι παρὰ μία ὀργάνωσις ἀντιδραστικῶν.

Βραδύτερον προστίθεται καὶ ἡ κατηγορία τῆς δῆθεν συνεργασίας μετὰ τοῦ κατακτητοῦ. Ἐπακολουθοῦν ἀπειλαὶ καὶ δολοφονικαὶ ἀπόπειραι.

Ἐν τέλει ἀρχίζουν ἐπιθέσεις μὲ τὸν γνωστὸν ὕπουλον τρόπον τοῦ αἰφνιδιασμοῦ καὶ ἀκόμη ἀπαγωγαὶ τῶν κυριωτέρων στελεχῶν εἰς τὴν ὕπαιθρον.

Τὸ εὐνοϊκὸν κλῖμα καὶ ἡ καλὴ προοπτικὴ ὁσημέραι μεταβάλλεται.

Ὡς ἦτο ἑπόμενον, ἡ ἀνάπτυξις τοῦ Ἀρχηγείου, ὑπὸ τὴν ἄμεσον ἀπειλὴν τοῦ ΕΛΑΣ καὶ μὲ μεγάλας δυσκολίας εἰς τὴν προσπάθειαν εὑρέσεως ὁπλισμοῦ ἐκαρκινοβάτει.

Θετικαὶ πληροφορίαι φέρουσι γενικὴν ἐπιστράτευσιν τοῦ ΕΛΑΣ πρὸς ἐπίθεσιν καὶ ἐξουδετέρωσιν τοῦ Ἀρχηγείου ΧΑΔΟΒΑΣ.

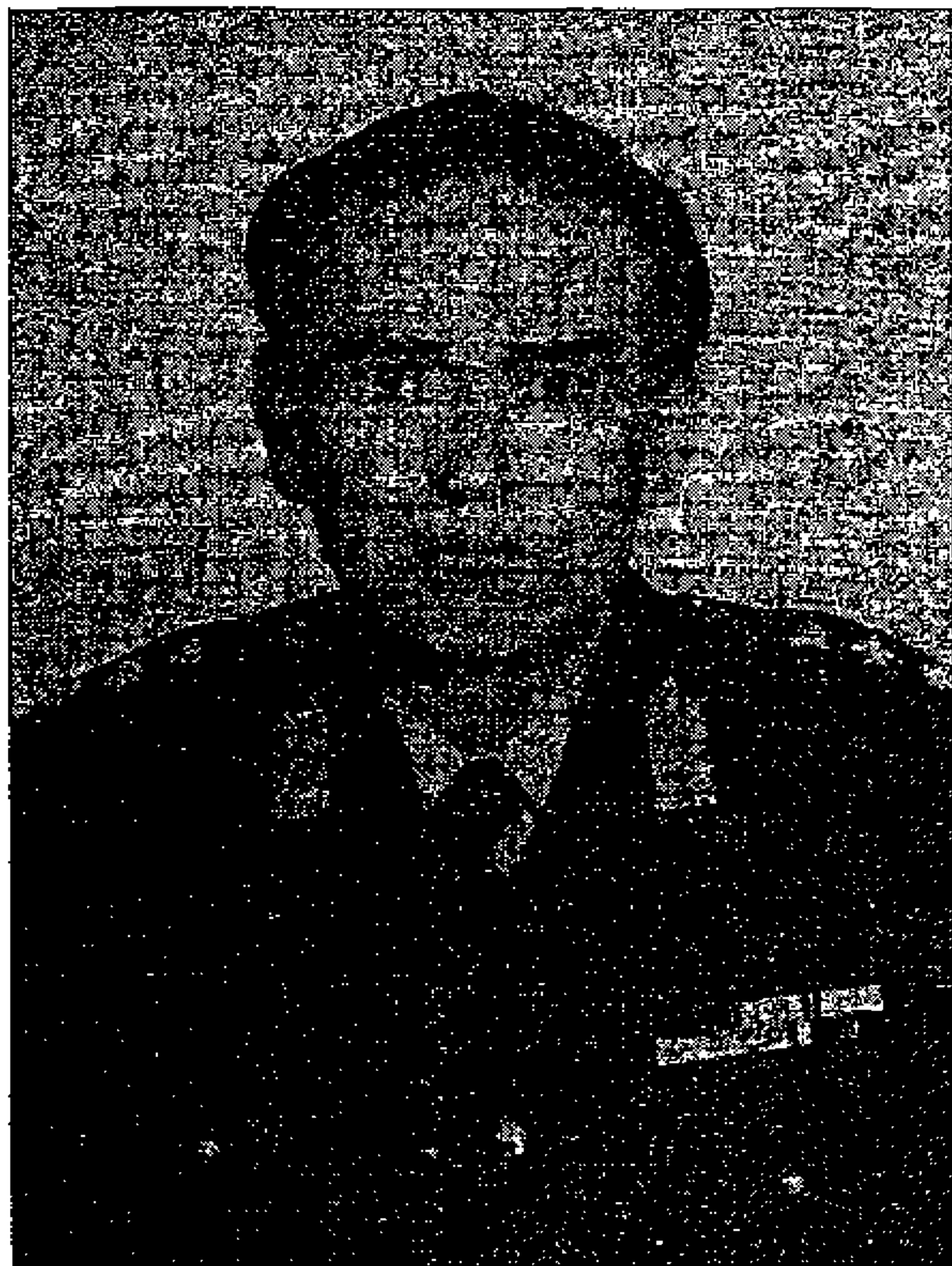

ΜΙΧΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ τοῦ Ἀλεξίου.
Ἤδη Στρατηγὸς ἐν ἀποστρατείᾳ καὶ κατὰ τὴν κατοχὴν Ὑπομοίραρχος, ἀναφερόμενος εἰς προηγουμένας σελίδας.

ΜΕΤΑΚΙΝΗΣΙΣ ΤΟΥ ΑΡΧΗΓΕΙΟΥ

Ἀπὸ τῶν μέσων Σεπτεμβρίου αἱ ἀπειλητικαὶ ἐκδηλώσεις τοῦ ΕΑΜ πυκνοῦνται. Ἐκδηλώνονται ἐπανειλημμέναι ἀπόπειραι δολοφονιῶν κατὰ τῶν ἡγετῶν, τῶν Ἀξιωματικῶν καὶ τῶν Ὁπλαρχηγῶν τοῦ Ἀρχηγείου.

Φθάνουν πληροφορίαι περὶ γενικῆς κινητοποιήσεως τοῦ ΕΛΑΣ καὶ συγκεντρώσεως εἰς χώρους ὁπόθεν ἐξυπηρετεῖται ἡ ἐπίθεσις κατὰ τῆς περιοχῆς τοῦ Ἀρχηγείου.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΛΑΤΣΙΟΣ
'Ανθυπολοχαγὸς πεζικοῦ π.δ.
ἐκ Γαλατινῆς

Τὴν 2 'Οκτωβρίου ὁ ἀντ)χης Λαλόπουλος μεταβαίνει, λίαν ἐνωρίς, εἰς τὸν Σταθμὸν Διοικήσεως τοῦ 'Αρχηγείου εἰς ΛΙΠΙΑΝΑ καὶ μεταδίδει πληροφορίαν, καθ' ἣν 400 ἐλασῖται, μὲ ἰσχυρὸν ὁπλισμόν, ηὑρίσκοντο εἰς χωρίον Γαλατινή, μὲ διαταγὴν ν' ἀποτελέσουν τὸ πρῶτον κλιμάκιον ἐπιθέσεως κατὰ τοῦ 'Αρχηγείου Χάδοβας. Ταυτοχρόνως, τὴν ἰδίαν πληροφορίαν μετέφερε καὶ σύνδεσμος τοῦ ἐκ Γαλατινῆς ἀνθ)γοῦ π.δ. Λάτσιου, ἀναφέροντος ἀκριβῶς τὰ ἴδια.

Ἡ λῆψις ἀποφάσεως ἐπείγει.

'Εὰν παρέμεινον καὶ ἀντιμετώπιζον τὴν ἐπίθεσιν τοῦ Τάγματος τοῦ ΕΛΑΣ, ὁ ἀγὼν θὰ ἦτο ὑπερμέτρως ἄνισος.

'Αποφασίζεται ἡ μετακίνησις πρὸς τὴν περιοχὴν ΒΕΡΜΙΟΥ. Μὲ τὸ τελευταῖον φῶς τῆς 2ας 'Οκτωβρίου, ὁλόκληρος ἡ δύναμις τοῦ 'Αρχηγείου τίθεται εἰς πορείαν. 'Ολίγον ἀργότερον ἐκδηλοῦται ἡ προπαρασκευασμένη καὶ γνωστὴ ἐπίθεσις τοῦ ΕΛΑΣ ἡ ὁποία βεβαίως ἀντιμετώπισε τὸ κενόν.

Πορεία πρὸς ΑΝΑΤΟΛΑΣ.

Κατεύθυνσις πορείας πρὸς ΒΕΡΜΙΟΝ μὲ αὐστηρὰ μέτρα ἀσφαλείας καὶ καλύψεως. Τὴν πρωΐαν τῆς 3ης 'Οκτωβρίου σταθμεύουν, δι' ὁλόκληρον τὴν ἡμέραν, εἰς ΚΑΛΥΒΙΑ ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗ ἐπὶ τῶν ὑπωρειῶν τοῦ ΒΕΡΜΙΟΥ.

Πληροφορίαι φέρουσι ὅτι τὸ Τάγμα τοῦ ΕΛΑΣ, μετὰ τὴν εἰς τὸ κενὸν ἐπίθεσιν, κινεῖται πρὸς δίωξιν μὲ ἔντονον προσπάθειαν ἀνακαλύψεως τῶν ἰχνῶν πορείας τῆς δυνάμεως τοῦ 'Αρχηγείου.

Τὴν 4ην 'Οκτωβρίου συνεχίζεται ἡ κίνησις ἐνῷ φθάνει εἰς τὴν προηγουμένην θέσιν καταυλισμοῦ προπομπὸς τοῦ ΕΛΑΣ ἡ ὁποία ἐξετέλεσεν ἀγρίως τὸν διδάσκαλον τοῦ

ΕΛΕΝΗ ΧΟΝΔΡΟΠΟΥΛΟΥ
Παρὰ τὸ πλευρὸν τοῦ συζύγου της Συνταγματάρχου Κ. Χονδροπούλου. Ἔχει καὶ αὐτὴ μίαν ἐξαίρετον δρᾶσιν καὶ προσφορὰν καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς κατοχῆς.

οἰκισμοῦ κτηνοτρόφων ΙΟΡΔΑΝΙΔΗΝ, διότι, παρὰ τὰς πιέσεις καὶ τὰ βασανιστήρια, δὲν ἐπρόδωσε τὴν κατεύθυνσιν τῆς πορείας τοῦ 'Αρχηγείου.

'Από τὴν θέσιν "Αγιος 'Αθανάσιος ἀποστέλλεται σύνδεσμος 'Αξιωματικὸς εἰς ΒΕΡΟΙΑΝ καὶ μετὰ συνεννόησιν μετὰ τοῦ Ταγματάρχου ΧΟΝΔΡΟΠΟΥΛΟΥ ἐπιστρέφει αὐθημερὸν καὶ ἀναφέρει ὅτι:

— Τὰ τμήματα τοῦ 'Αρχηγείου ΠΙΕΡΙΩΝ ΒΕΡΜΙΟΥ διέρρευσαν πρὸς Χαλκιδικήν.

— Συνιστᾶται ἡ κίνησις πρὸς τὸ χωρίον ΣΤΑΥΡΟΣ ΒΕΡΟΙΑΣ ὁπόθεν θὰ ἦτο δυνατὴ ἐπαφὴ καὶ βοήθεια παρὰ τῆς Κεντρικῆς Διοικήσεως Θεσ)νίκης. Πράγματι, ἡ κίνησις συνεχίζεται πρὸς τὴν ὑποδειχθεῖσαν κατεύθυνσιν ὅπου τὸ τμῆμα σταθμεύει ἐπὶ διήμερον.

'Η Κεντρικὴ Διοίκησις συνιστᾶ τὴν κίνησιν πρὸς περιοχὴν ΚΡΟΥΣΙΩΝ, πρὸς συνάντησιν καὶ συνεννόησιν μετὰ τοῦ 'Αρχηγείου ΜΗΤΣΟΥ.

Πληροφορίαι ἐπιβεβαιοῦν ὅτι τὸ Τάγμα τοῦ ΕΛΑΣ ἀκολουθεῖ εἰς ἀπόστασιν μερικῶν ὡρῶν πορείας καὶ ὅτι ἐζήτησε τὴν ἐνίσχυσιν τοῦ Τοπικοῦ 'Αρχηγείου τοῦ ΕΛΑΣ.

Τὸ 'Αρχηγεῖον ΧΑΔΟΒΑΣ συνεχίζει, τὴν νύκτα τῆς 6ης, τὴν κίνησίν του πρὸς γενικὴν κατεύθυνσιν ΓΙΑΝΝΙΤΣΩΝ.

'Η Κεντρικὴ Διοίκησις ἀποστέλλει δύο 'Αξιωματικοὺς Συνδέσμους, τοὺς 'Ανθυπολοχαγοὺς ΝΑΣΤΟΝ καὶ ΚΟΥΡΟΥΚΛΗΝ, ἀλλὰ οὗτοι συλλαμβάνονται ὑπὸ τοῦ ΕΛΑΣ καὶ ἐκτελοῦνται.

Οὕτω τὸ 'Αρχηγεῖον παραμένει ἄνευ νέων ὁδηγιῶν πρὸς καθορισμὸν τοῦ δρομολογίου κινήσεως. Συνεχίζεται πάντως ἡ κίνησις καὶ τὴν 9ην 'Οκτωβρίου γίνεται ἡ διάβασις τοῦ ποταμοῦ ΑΞΙΟΥ, ἀφοῦ προηγουμένως συνελήφθη σύνδεσμος τοῦ ΕΛΑΣ, μὲ διαταγὴν πρὸς τὴν Τοπικὴν Διοίκησιν τοῦ ΕΑΜ, ὅπως παρεμποδίσῃ διὰ παντὸς μέσου τὴν διάβασιν τοῦ ποταμοῦ.

Τὴν 10ην καὶ 11ην ἀφικνεῖται εἰς ἀγρόκτημα ΚΟΥΑΡΤΣΑ ὅπου ἀπεστάλη ὁ 'Ανθυπολοχαγὸς ΤΟΠΟΥΖΗΣ δι' ἐπαφὴν καὶ σύνδεσιν μετὰ τοῦ 'Ανθυπομοιράρχου ΜΗΤΣΟΥ.

ΚΟΥΡΟΥΚΛΗΣ ΚΩΝ)ΝΟΣ
'Υπολοχαγὸς πεζικοῦ
Αὐτὸς ὁ νεαρὸς βλαστὸς τοῦ 'Ελληνικοῦ Στρατοῦ μετὰ τοῦ συναδέλφου του ΝΑΣΤΟΥ ἐβασανίσθησαν ἀγρίως καὶ ἐξετελέσθησαν ὑπὸ τῶν 'Εαμοκομμουνιστῶν, διότι ἀπηξίωσαν νὰ ἐνταχθῶσι εἰς τὰς τάξεις των.

Τὴν 12ην 'Οκτωβρίου φθάνουν εἰς τὸ χωρίον ΚΟΡΥΦΗ ὅπου γίνονται ἐνθουσιωδῶς δεκτοὶ ὑπὸ τῶν κατοίκων καὶ ὁμάδος τοῦ 'Αρχηγείου Μήτσου ὑπὸ τὴν 'Ενωμ)ρχην ΚΟΥΚΟΥΒΗΝ.

Τὴν 13ην τέλος ἐπιτυγχάνεται συνάντησις μὲ τὴν δύναμιν ΚΡΟΥΣΙΩΝ ΜΗΤΣΟΥ.

ΤΟΠΟΥΖΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ
Ἀντιστράτηγος ἐ.ἀ.
ἐξ Ἀσσήρου Θεσ)νίκης

Ἡ δύναμις Ἀρχηγείου ΧΑΔΟΒΑΣ εἶχεν ἐν τῷ μεταξὺ μειωθῆ διότι 40 ἄνδρες ἀποκαμόντες ἐκ τῶν κακουχιῶν καὶ τῶν κινδύνων, ἐπέστρεψαν εἰς τὰ χωρία των.

ΜΑΧΗ ΤΩΝ ΠΗΓΑΔΟΥΛΙΩΝ

(Τὰ γεγονότα τῆς μάχης τῶν Πηγαδουλίων, περιγράφονται λεπτομερέστερον εἰς σελίδας τοῦ Ἀρχηγείου Κρουσίων Μπέλες).

Τὴν πρωΐαν τῆς 19.10.43 καὶ ὀλίγον πρὸ τῆς ἀνατολῆς τοῦ ἡλίου, περίπου 700 ἐλασῖται, ἐκ τῶν ὁποίων οἱ 300 ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν ἑνὸς «Κολοκοτρώνη» ἠκολούθησαν τὰ ἴχνη τῆς πορείας τοῦ Σώματος ἐκ Κοζάνης πρὸς Κρούσια, ἐπετέθησαν αἰφνιδιαστικῶς κατὰ τοῦ στρατοπέδου Πηγαδουλίων, ὅπου τὸ Σῶμα Χάδοβας ἐστρατοπέδευσεν ἐν ἐπαφῇ μὲ τὸ Ἀρχηγεῖον Κρουσίων - Μπέλες ὑπομ)χου Μήτσου.

Τοὺς πρώτους νεκροὺς τοῦ ἀγῶνος, ἀλλὰ καὶ τὴν πρώτην σημαντικὴν ἐπιτυχίαν εἶχε φυλάκιον τῆς Χάδοβας ὑπὸ τὸν ἀνθ)γὸν Γκαντώναν, ὡς ἐκτίθεται καὶ εἰς τὴν ἔκθεσιν ἀνθ)τοῦ Μακρυγιάννη τοῦ Ἀρχηγείου Χάδοβας, εὑρεθέντος εἰς τὸ ἴδιον φυλάκιον κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην.

Οἱ ἐλασῖται, διὰ χειροβομβίδος ἐξεδηλώθησαν πρῶτοι καὶ ἐφόνευσαν δύο ἄνδρας τοῦ Φυλακίου, ἕνα ὑπεν)χην καὶ ἕνα χωροφύλακα. Ἀπὸ τὰ πυρὰ τῶν ἀνδρῶν τοῦ Φυλακίου ἔπεσε νεκρὸς ἐπὶ τόπου ὁ ἀρχηγὸς τῶν ἐλασιτῶν «Κολοκοτρώνης», ὁ ὁποῖος προεπορεύετο τῶν ἀκροβολιστῶν του. Μετὰ ὀλιγόλεπτον ἀγῶνα, ἡ ὁμὰς Γκαντώνα ὑπεχρεώθη εἰς σύμπτυξιν, ἔδωσεν ὅμως τὸν χρόνον εἰς τὸν κύριον ὄγκον τοῦ στρατοπέδου ν' ἀφυπνισθῇ καὶ νὰ καταληφθοῦν θέσεις μάχης.

Ὁ ἀνωτέρω ἀνθ)γὸς Κων)νος Κουρούκλης μετὰ τοῦ συναδέλφου του ΝΟ·Ι·ΟΥ ΜΙΛΤΙΑΔΟΥ, ἐν ἔτει 1943 ἐντεταγμένοι εἰς τὸ Ἀρχηγεῖον ΜΗΤΣΟΥ, εἰς τὸ κέντρον τῆς Θεσσαλονίκης, προσποιούμενοι τὸν «μαυραγορίτην» μεταφέρουσι ραδιοφωνικὴν συσκευὴν πρὸς ἐπισκευὴν καὶ χρῆσιν τοῦ Γραφείου τύπου καὶ πληροφοριῶν τῆς ΠΑΟ.

Κατὰ τὴν μάχην τῶν Πηγαδουλίων, λήξασαν ὡς ἐκτίθεται εἰς σελίδας τῆς δράσεως τοῦ 'Αρχηγείου Κρουσίων - Μπέλες ὑπὸ τὸν ἴδιον τίτλον, οἱ ἄνδρες τοῦ 'Αρχηγείου Χάδοβας ἐπέδειξαν ἐξαίρετον μαθητικὸν πνεῦμα.

Εἰς τὴν θέσιν τῶν 2 'Αρχηγείων ἀφικνεῖται ἐν τῷ μεταξὺ ὁ Ταγματάρχης ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ, ὡς Συντονιστής.

Τὴν 28ην 'Οκτωβρίου τὰ τμήματα ΧΑΔΟΒΑΣ μετασταθμεύουν εἰς τὸ χωρίον ΣΠΟΥΡΓΙΤΙ ΚΙΛΚΙΣ, οὗτινος οἱ κάτοικοι εἶχον ὠργανωμένην σοβαρὰν ἔνοπλον δύναμιν.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΓΚΑΝΤΩΝΑΣ
'Ανθυπολοχαγὸς πεζικοῦ
'Ανώτατος 'Αξιωματικὸς ἐ.ἀ.

Οἱ ἄνδρες τῆς ΧΑΔΟΒΑΣ οἱ καταγόμενοι ἐκ τῶν χωρίων ΙΜΕΡΑ καὶ ΣΚΑΦΗ μὲ ἐπικεφαλῆς τὸν 'Οπλαρχηγὸν Μιχαὴλ Παπαδόπουλον ἀποφασίζουν νὰ μείνουν εἰς ΣΠΟΥΡΓΙΤΙ ὅπου εὗρον πολλοὺς συμπατριώτας των καὶ συγγενεῖς των.

Τὴν 30ὴν 'Οκτωβρίου ἡ ὑπόλοιπος δύναμις τοῦ 'Αρχηγείου, μετασταθμεύει εἰς χωρίον ΑΝΑΒΑΣΤΑ. 'Ομοίως ἐθνικόφρων μὲ μεγάλην δύναμιν ἐνόπλων, μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τὸν 'Ιερέα τοῦ χωρίου. Ἕτεροι 20 ἄνδρες ἐπιστρέφουν εἰς τὴν περιοχήν των.

Τὴν 2αν Νοεμβρίου δύναμις τοῦ ΕΛΑΣ ἐξ 100 ἀνδρῶν, ἐπιτίθεται κατὰ τοῦ χωρίου ΣΠΟΥΡΓΙΤΗΣ χωρὶς σπουδαῖα ἀποτελέσματα, πλὴν τοῦ ἐμπρησμοῦ ἐλαχίστων οἰκημάτων καὶ ἀχυρώνων τῆς ἀκραίας περιοχῆς.

Μετὰ δύο ἡμέρας ὁ ΕΛΑΣ ἐπιτέθεται ἐναντίον τοῦ χωρίου ΑΝΑΒΑΣΤΑ χωρὶς καὶ πάλιν σπουδαῖα ἀποτελέσματα.

'Εν τῷ μεταξύ, τὸ Τμῆμα ΧΑΔΟΒΑΣ συνεχῶς μειούμενον εἰς δύναμιν εἶχε μετασταθμεύσει εἰς χωρίον ΜΑΧΑΛΑΔΕΣ.

Τὴν 7ην Νοεμβρίου ὁ Ταγματάρχης ΠΑΠΑΒΑΣΙΛΕΙΟΥ εἶχεν μίαν ἀμυδρὰν ἐλπίδα ἐνισχύσεως εἰς ὁπλισμὸν ἐκ Κεντρικῆς Διοικήσεως. 'Η ἐλπίς, δὲν ἐξεπληρώθη καὶ τὴν 12ην Νοεμβρίου τὸ Τμῆμα διελύθη.

'Ο Ταγματάρχης ΠΑΠΑΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ἐδολοφονήθη βραδύτερον ἐν Θεσ)κη ὑπὸ τοῦ ΕΑΜ. Ἦτο ἕνας θαυμάσιος ἡγήτωρ καὶ θερμὸς Ἕλλην πατριώτης.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΕΚ ΤΟΥ ΑΓΩΝΟΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἐνόπλου ἀγῶνος εἰς τὴν περιοχὴν ταύτην, δίδονται εὐκαιρίαι νὰ ἐκδηλωθοῦν καὶ πάλιν, κατὰ τὸν πλέον ἐναργῆ καὶ ἔντονον τρόπον, ὅλαι αἱ γνωσταὶ ἰδιότητες τῶν διαφόρων ἀντιμαχομένων ἤτοι:

— 'Η ἀνικανότης τῶν 'Ιταλῶν. Ἓν Τάγμα μετὰ τριῶν πυροβόλων αἰχμαλωτίζεται καὶ μία Μεραρχία μὲ ὅλα τὰ μέσα ὑποστηρίξεως, ἀναστέλλει τὰς ἐνεργείας της, πρὸ τῆς ἀντιδράσεως, ὀλίγων ἑκατοντάδων ἡμιωπλισμένων ἀνδρῶν. Αὐτοί, οἱ μέχρι πρὸ ὀλίγου σκληροὶ καὶ θρασεῖς κατακτηταί, ἀλλάζουν τὸ ὕφος των. 'Απολύουν τοὺς ὁμή-

ρους καὶ φυλακισμένους, ἀποσύρονται ἀπὸ ὁλοκλήρους περιοχὰς καὶ περιχαρακώνονται εἰς ἰσχυρῶς ὠχυρωμένα στρατόπεδα.

— Τὸ ἀνενδοίαστον καὶ ἡ ὑπουλότης τῶν Κομμουνιστῶν. Γλυκομίλητοι καὶ διαχυτικοὶ ὅταν αἰσθάνονται ἀδύνατοι, ἢ ἔχοντες ἀνάγκην, σκληροὶ καὶ ἀπάνθρωποι ὅταν ἰσχυροποιηθοῦν. Πάντοτε ἐν τούτοις:

— Φανατικοὶ ἐχθροὶ τῶν ἐθνικῶν συνθημάτων, φίλοι καὶ ὑποστηρικταὶ τῶν ἀνθελληνικῶν προπαγανδιστῶν, φθάνουν ἀδιστάκτως μέχρι καταδόσεως εἰς τοὺς κατακτητάς, διὰ τῶν ὑπόπτων συμμάχων των.

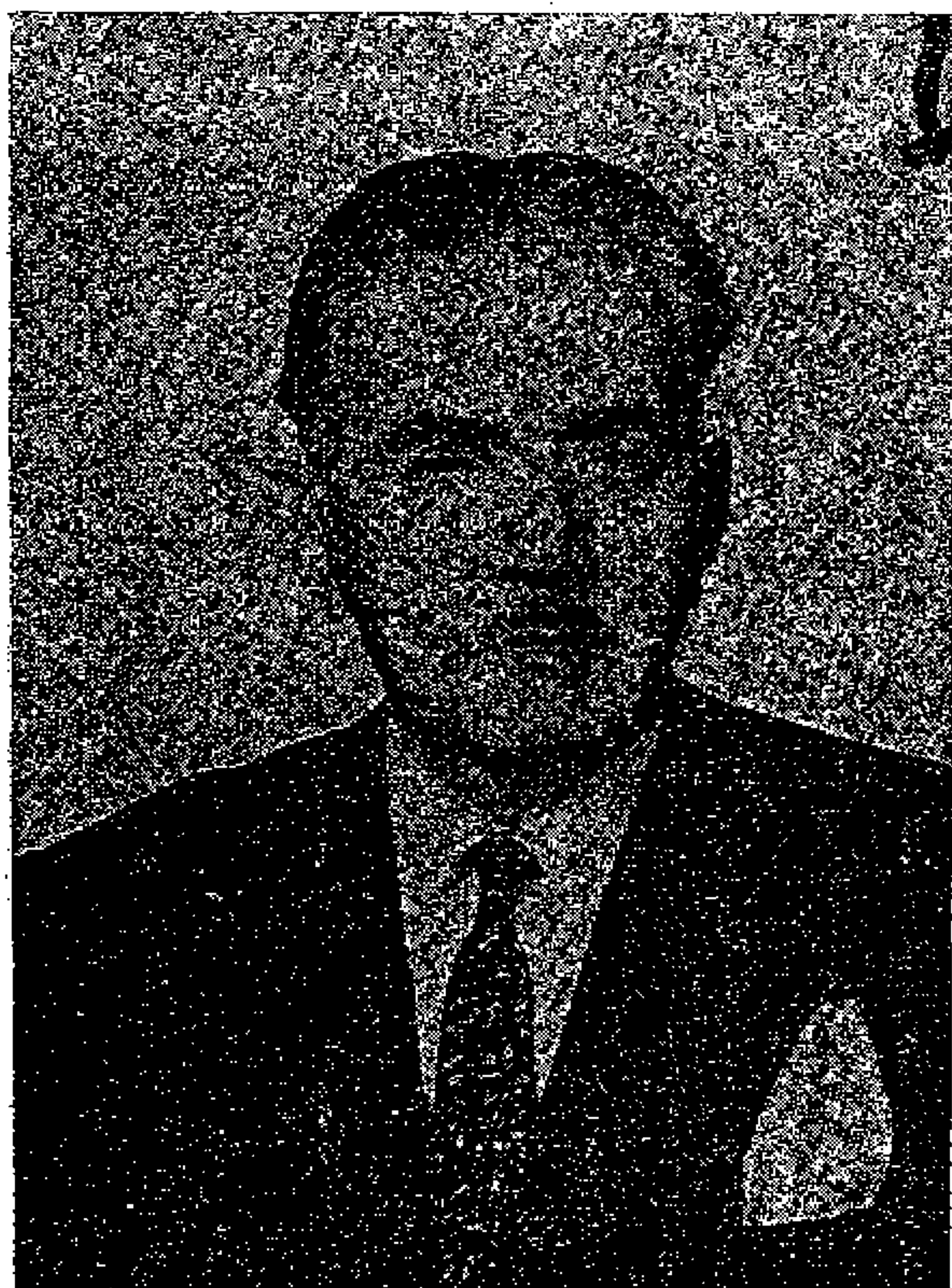
— Ἀχάριστοι, ἀνέντιμοι καὶ πάντοτε ὕπουλοι εἰς πᾶσαν ἐνέργειαν καὶ σκέψιν.

— Εἶναι φανερὸν ὅτι ἡ δουλικὴ προσήλωσις εἰς τὴν ἰδεολογίαν των ἔχει μεταβάλει τὸν ἐθνικόν των χαρακτῆρα. Δὲν ἔχουσι κρατήσει τίποτε ἀπὸ τὴν λεβεντιὰ τοῦ Ἕλληνος.

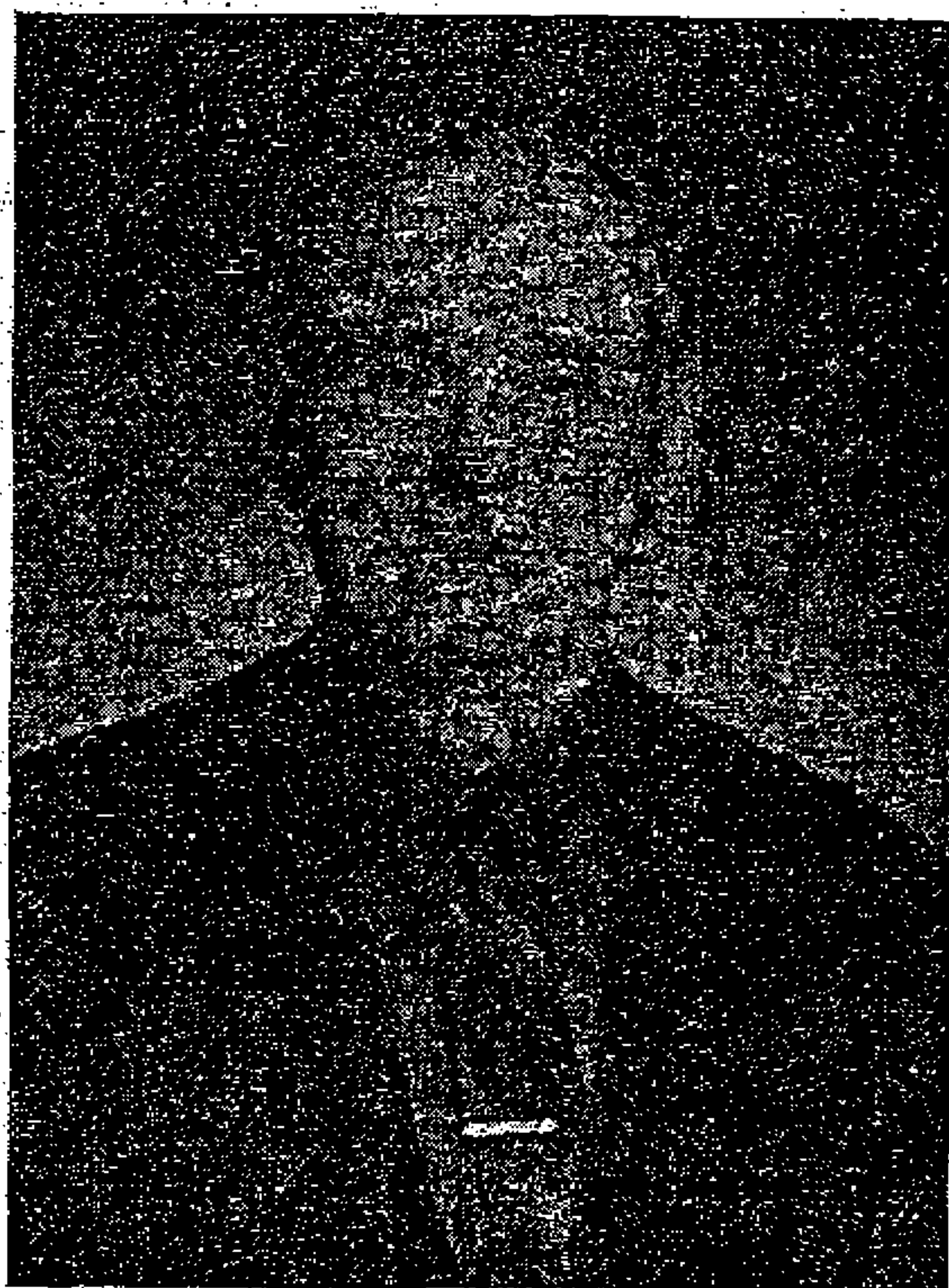
— Λίαν, ἐν τούτοις, ἐπιδέξιοι εἰς τοὺς πολεμικοὺς χειρισμοὺς καὶ ὁμολογουμένως, ὄχι δειλοί.

— Ἐκδηλοῦται καὶ πάλιν, παρὰ πᾶσαν ἀντένδειξιν, ἐπίμονος ἡ τακτικὴ τῆς Κεντρικῆς Διοικήσεως τῆς ΠΑΟ ἔναντι τοῦ ΕΑΜ. Συνεχίζεται μέχρις ἀφελείας ἡ παραδοχὴ τῆς δυνατότητος συνεργασίας μετὰ τούτου, ἡ γραμμὴ τῆς συνεχοῦς ὑποχωρήσεως καὶ ἀκόμη περισσότερον ἡ ἔλλειψις μέτρων κάποιας εὐελιξίας, ὥστε ν' ἀποφεύγωνται τὰ ἀποτελέσματα τῶν ὑπούλων καὶ αἰφνιδιαστικῶν ἐνεργειῶν τῶν Κομμουνιστῶν.

Ἀπὸ τῶν πρώτων ἐτῶν τῆς κατοχῆς, εἰς ὅλους τοὺς τομεῖς ἀποστολῆς τῆς Π.Α.Ο., ἐκινήθησαν, μὲ ὑποδειγματικὸν ζῆλον καὶ προσήνεγκον σημαντικὰς ὑπηρεσίας οἱ:

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΜΑΝΕΝΤΗΣ
Ἰατρὸς, τέως ὑπουργὸς, μέλος τῆς Διοικούσης Ἐπιτροπῆς Ἀγῶνος Νομοῦ ΚΟΖΑΝΗΣ

ΝΟΥΛΑΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ
Ἀξιωματικὸς ε.ά.
ἐκ Διλόφου ΚΟΖΑΝΗΣ
Μέλος Ἐπιτροπῆς Ἀγῶνος χωρίου του

ΔΑΦΝΗΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ
Ἐφ. Ὑπολοχαγὸς
Ἐξ Ἐρατύρας Κοζάνης
Μέλος Ἐπιτροπῆς Ἀγῶνος χωρίου του

ΜΠΟΥΖΟΠΟΥΛΟΣ ΣΤΕΡΓΙΟΣ
Ἐφ. Ἀνθ)γὸς
ἐκ Λυκνάδων Κοζάνης
Μέλος Ἐπιτροπῆς Ἀγῶνος χωρίου του

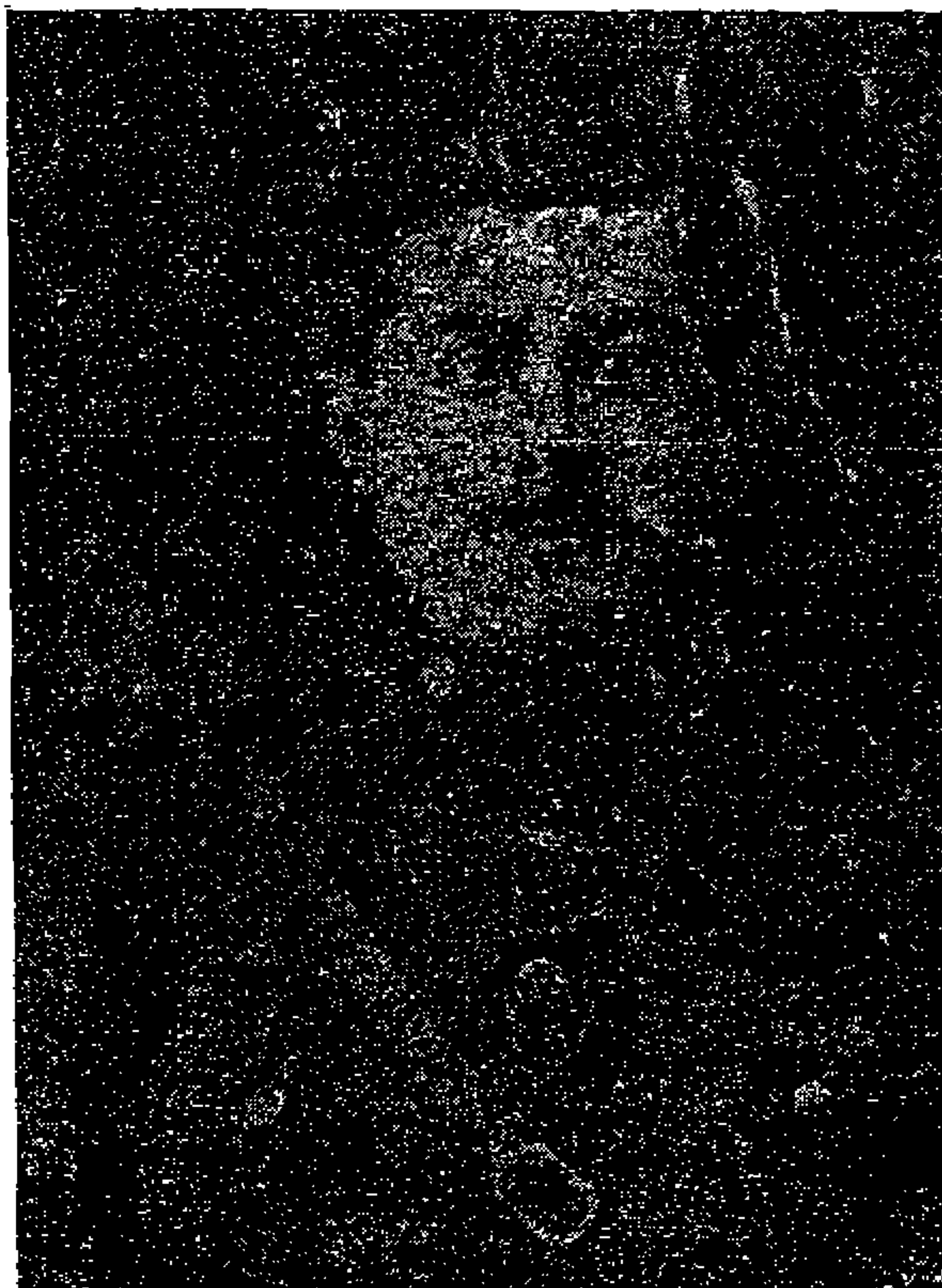
ΚΑΡΑΝΑΣΙΟΣ ΚΩΝ)ΝΟΣ
Ἔφ. Ἀνθυπολοχαγὸς
ἐκ Πελεκάνου Κοζάνης
Πρόεδρος Ἐπιτροπῆς Ἀγῶνος χωρίου του

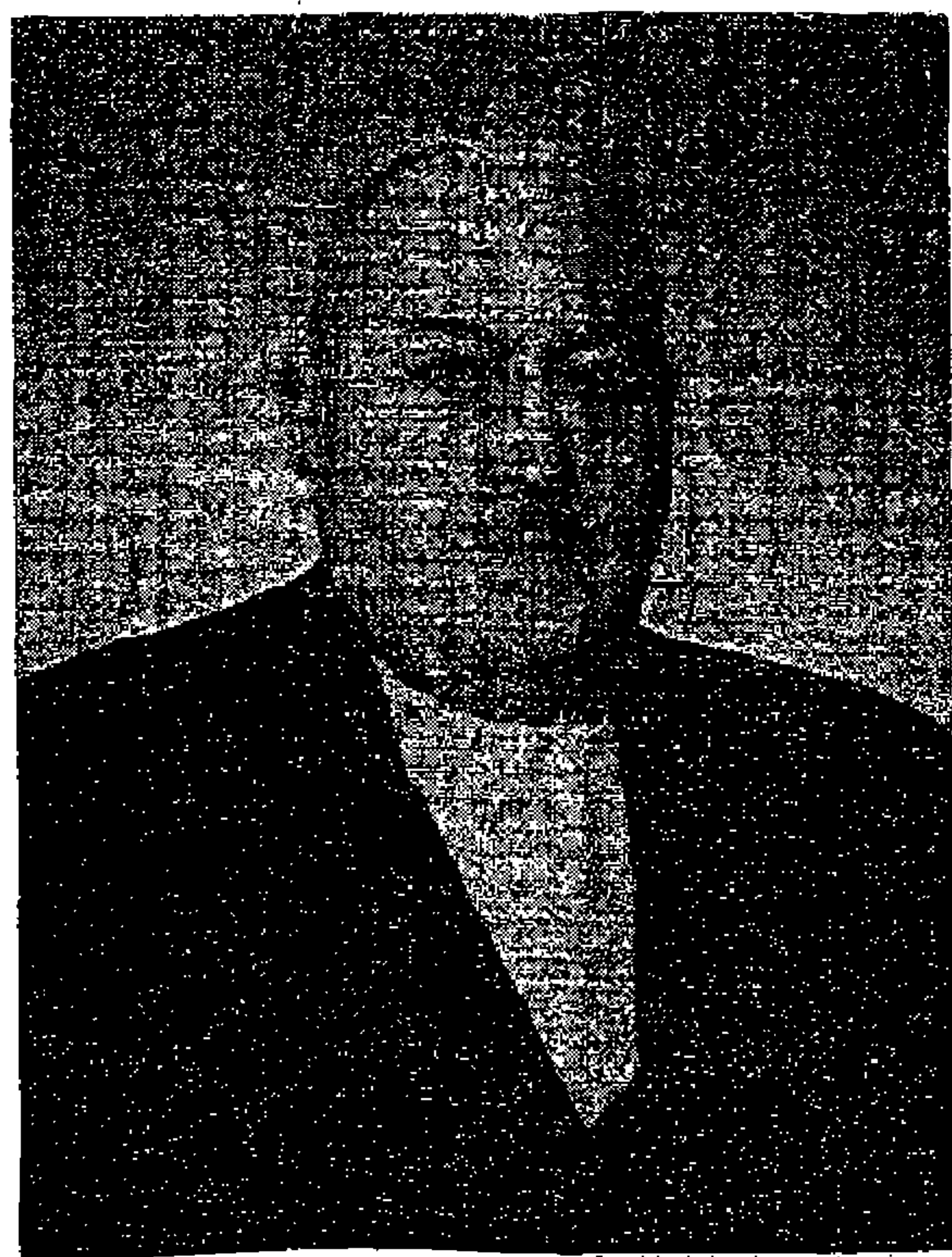
ΖΓΩΝΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ
Ἔφ. Ὑπολοχαγὸς
ἐκ Ροδιᾶς Γρεβενῶν
Μέλος Ἐπιτροπῆς Ἀγῶνος χωρίου του

ΡΑΜΑΝΤΖΑΣ ΚΩΝ)ΝΟΣ
Ἔφ. Ἀνθυπολοχαγὸς ἐξ Αὐγερινοῦ ΚΟΖΑΝΗΣ
Μέλος Ἐπιτροπῆς Ἀγῶνος χωρίου του

ΠΑΠΑΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ
Ἔφ. Ἀνθυπασπιστὴς ἐκ Διχειμάρρου ΚΟΖΑΝΗΣ
Μέλος Ἐπιτροπῆς Ἀγῶνος χωρίου του

ΑΒΑΡΙΚΙΩΤΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ
τοῦ Δημητρίου
ἐξ Ἀβαρακίου ΤΡΙΧΩΝΙΑΣ
Διμοιρίτης

ΜΠΑΜΠΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ τοῦ Δημητρίου
Μόνιμος Ἀνθυπολοχαγὸς
ἐκ Κλεισούρας ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ
Διμοιρίτης

ΝΤΑΒΙΤΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ
τοῦ Γρηγορίου
ἐξ 'Αγριᾶς ΒΟΛΟΥ
Διμοιρίτης

ΚΑΡΑΧΑΛΙΟΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ τοῦ 'Αθανασίου
Μόνιμος 'Ενωμοτάρχης
ἐκ Φιλίων ΚΑΛΑΒΡΥΤΩΝ - ΑΧΑ·Ι·ΑΣ
'Ομαδάρχης

ΠΑΝΑΓΙΩΤΙΔΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ τοῦ Σταύρου
'Ιδιώτης
ἐκ Περδίκα ΕΟΡΔΑΙΑΣ - ΚΟΖΑΝΗΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ΄

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ

ΕΚΤΙΜΗΣΙΣ

ΟΡΟΣΕΙΡΑΣ ΠΙΕΡΙΑ — ΒΕΡΜΙΟΝ — ΒΟΡΡΑΣ — ΠΑ·Ι·ΚΟΝ

Ἐν τῇ γενικῇ ἐκτιμήσει ἀνεφέρθησαν τὰ ἀπὸ καθαρῶς ἐδαφικῆς διαμορφώσεως πλεονεκτήματα τῆς περιοχῆς τῆς περικλειομένης ὑπὸ τῆς ἀνωτέρω ὀροσειρᾶς.

Πρέπει νὰ προστεθοῦν ἀκόμη:

— Ἔχει σύνθεσιν καθολικὴν ἑλληνικοῦ πληθυσμοῦ. Ὑπῆρχον μόνον ὀλίγοι ρουμανίζοντες, ἀλλὰ ὡς ἀνεφέρθη, οὗτοι, πλὴν τοῦ θορύβου καὶ τῶν φωνασκιῶν, οὐδεμίαν ἄλλην ἀντίδρασιν ἠδύναντο νὰ παρεμβάλουν.

— Ἦτο πλησίον τῆς Θεσ)νίκης καὶ ἑπομένως, ἦτο εὐχερὴς ἡ ἐπικοινωνία μὲ τὴν Κεντρικὴν Διοίκησιν καὶ ἡ ἐκμετάλλευσις τῶν διευκολύνσεων τὰς ὁποίας παρεῖχε τὸ μέγα τοῦτο ἀστικὸν κέντρον.

— Παρουσίαζε εὐχέρειαν θαλασσίου καὶ ἀεροπορικοῦ ἐφοδιασμοῦ ἐκ Μέσης Ἀνατολῆς, ἐνῷ ἡ πλουσία πεδιὰς τῆς Καμπανίας, διηυκόλυνε τὸν ἐπισιτισμόν.

— Ἦτο τὸ ἐπίκεντρον ὅλης τῆς Γερμανοκρατουμένης περιοχῆς καὶ ὡς ἐκ τούτου ἦτο δυνατὸς ὁ σύνδεσμος πρὸς ὅλας σχεδὸν τὰς κατευθύνσεις.

Διευκολύνετο οὕτω ἡ ἐπαφή, ἡ ἐπικοινωνία καὶ ἐν ἀνάγκῃ διαφυγή, εἴτε πρὸς Δυτικὴν Μακεδονίαν, εἴτε πρὸς ΘΕΣΣΑΛΙΑΝ, εἴτε πρὸς ΚΡΟΥΣΙΑ καὶ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΝ καὶ ἔτι περαιτέρω πρὸς ΗΠΕΙΡΟΝ καὶ ἀκόμη ΓΙΟΥΓΚΟΣΛΑΒΙΑΝ, ἐφ' ὅσον θὰ ἐπεκράτει ἐκεῖ φιλικῶς διακειμένη ἐθνικὴ ἀντίστασις ἐπὶ τῆς Βουλγαροκρατηθείσης ζώνης.

— Τέλος, ὡς ἀνεφέρθη, ὑπέκειντο ὑπὸ τὸν ἔλεγχόν της, αἱ ὁδικαὶ καὶ σιδηροδρομικαὶ συγκοινωνίαι καὶ ὁ ἔλεγχος αὐτὸς καθίστατο περισσότερον ἀποδοτικός, λόγῳ τῶν πολλῶν καὶ σοβαρῶν ἔργων ἐπὶ τῶν ποταμίων κωλυμάτων.

Ἦτο φυσικὸν ὅθεν ἡ περιοχὴ αὕτη νὰ ἐπιλεγῇ ὡς τοιαύτη κυρίας προσπαθείας.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΙΚΟΝ ΚΕΝΤΡΟΝ — ΑΡΧΗΓΕΙΟΝ ΒΕΡΟΙΑΣ

ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ

Ἡ ἀπόφασις περὶ ἐπιλογῆς τῆς ἀναφερθείσης περιοχῆς, ὡς τοιαύτης κυρίας προσπαθείας, ὡδήγησε περαιτέρω εἰς τὴν ἀπόφασιν ὀργανώσεως ἑνὸς Ἀνωτέρου κλιμακίου Διοικήσεως μὲ συντονιστικὸν ρόλον καὶ μὲ ἕδραν τὴν Βέροιαν.

Ἡ ἐπιλογὴ τῆς ΒΕΡΟΙΑΣ ὡς ἕδρας ἐπεβλήθη λόγῳ τοῦ ὅτι:

— Ἦτο περίπου εἰς τὸ κέντρον.

— Ἀπετέλει κόμβον ὁδικῶν καὶ σιδηροδρομικῶν συγκοινωνιῶν.

— Εἶχε μεγάλην ἀναλογίαν ἀξιωματικῶν.

Ὑπὸ τὴν ἄμεσον διεύθυνσιν τοῦ συντονιστικοῦ κέντρου ὑπήχθησαν αἱ ἐπιτροπαί:

— Τοῦ Νομοῦ Ἠμαθείας (ὁ ἔπειτα Νομὸς Πιερίας ἦτο μόνον ἐπαρχία τούτου).
— Νομοῦ ΠΕΛΛΗΣ.
— Καθωρίσθη ἐπίσης ἐπαφὴ καὶ σύνδεσμος μὲ τὴν ἐπιτροπὴν ΚΟΖΑΝΗΣ.

Σημεῖα Συνδέσμου:

— Μὲ τὴν Ἐπαρχίαν ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ, τὸ χωρίον ΚΟΥΚΟΣ.
— Μὲ ἐπιτροπὴ ΠΕΛΛΗΣ, ἡ Κωμόπολις ΣΚΥΔΡΑ.
— Μὲ ἐπιτροπὴν ΚΟΖΑΝΗΣ, τὸ χωρίον ΠΟΛΥΜΥΛΟΣ.

Σύνθεσις ἐπιτροπῆς συντονιστικοῦ Κέντρου:

— Διετηρήθη ἡ διευθύνουσα τοπικὴ ἐπιτροπὴ ΒΕΡΟΙΑΣ εἰς τὴν ὁποίαν συμμετεῖχον καὶ ὁ Ἀρχηγὸς καὶ Ὑπαρχηγὸς τοῦ Συντονιστικοῦ Κέντρου. Οὕτως αὕτη ἀπετελεῖτο ἀπὸ τοὺς Ταγματάρχας ΧΟΝΔΡΟΠΟΥΛΟΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΝ καὶ ΘΕΟΔΩΡΑΚΗΝ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΝ. Τὸν δικηγόρον καὶ πρώην Βουλευτὴν ΧΑΤΖΗΝΩΤΑΝ ΑΘΑΝΑΣΙΟΝ, τὸν Ἰατρὸν ΜΟΥΡΑΤΟΓΛΟΥ Α., τὸν ἔμπορον ΚΑΖΑΝΤΖΙΔΗΝ Π. καὶ τὸν κτηματίαν ΠΡΩΤΟΨΑΛΤΗΝ ΑΝΤΩΝΙΟΝ.
— Ἡ Διοίκησις τοῦ Συντονιστικοῦ κέντρου ἀπετελεῖτο, ἐκτὸς ἀπὸ τὸν Ταγματάρχην ΧΟΝΔΡΟΠΟΥΛΟΝ ὡς Ἀρχηγόν, τὸν Ταγματάρχην ΘΕΟΔΩΡΑΚΗΝ ὡς Ὑπαρχηγὸν καὶ ἀπὸ τοὺς Λοχαγοὺς ΔΑΣΚΑΛΟΠΟΥΛΟΝ ΙΩΑΝΝΗΝ, ΚΟΝΤΟΓΕΩΡΓΑΚΗΝ ΜΙΧΑΗΛ, ΜΟΜΟΓΛΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΝ ὡς ἐπιτελεῖς καὶ Μέλη καὶ ἀπὸ ἀριθμὸν ἀξιωματικῶν συνδέσμων, πρὸς

ΧΡΗΣΤΟΣ ΒΑΡΔΗΣ
Ἀνθυπολοχαγός, νῦν Ἀντιστράτηγος ἐ.ἀ.
Ἐπιτελὴς Σ.Κ. Βεροίας

ΙΩΑΝΝΗΣ ΔΑΣΚΑΛΟΠΟΥΛΟΣ
Λοχαγὸς - Ἐπιτελὴς Σ.Κ. Βεροίας
τέως Ἀντιστράτηγος

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΧΑΤΖΗΝΩΤΑΣ
Δικηγόρος - Βουλευτής
Μέλος Διοικούσης Ἐπιτροπῆς ΒΕΡΟΙΑΣ

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΑΖΑΝΤΖΙΔΗΣ
Μέλος Διοικούσης Ἐπιτροπῆς ΒΕΡΟΙΑΣ

διαφόρους κατευθύνσεις, μεταξὺ τῶν ὁποίων ὁ Λοχαγὸς ΘΩΜΟΠΟΥΛΟΣ ΠΕΤΡΟΣ καὶ οἱ Ἀνθυπολοχαγοὶ ΒΑΡΔΗΣ ΧΡΗΣΤΟΣ καὶ ΔΗΜΑΔΗΣ ΟΔΥΣΣΕΥΣ, προεβλέποντο ὡς σύνδεσμοι μετὰ τῶν Βρεττανῶν ἀξιωματικῶν.

Εἶναι αὐτονόητον ὅτι, τὸ συντονιστικὸν κέντρον μετεβάλλετο εἰς συντονιστικὸν Ἀρχηγεῖον ὅταν ἐπρόκειτο περὶ διευθύνσεως καὶ παρεμβολῆς εἰς τὸν ἔνοπλον ἀγῶνα.

ΠΕΤΡΟΣ ΘΩΜΟΠΟΥΛΟΣ
Λοχαγὸς Πεζικοῦ

ΕΙΔΙΚΑΙ ΑΠΟΣΤΟΛΑΙ ὡς Κέντρου καὶ ὡς Ἀρχηγείου.

— Συντονισμὸς ἐνεργειῶν ἐπιτραπῶν ΒΕΡΟΙΑΣ — ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ — ΕΔΕΣΣΗΣ καὶ σύνδεσμος καὶ συνεννόησις μὲ ἐπιτροπὴν ΚΟΖΑΝΗΣ, ὅταν παρίστατο πρὸς τοῦτο ἀνάγκη.

— Μελέτη χώρου ἀναπτύξεως ἐνόπλων τμημάτων.
— Προμήθεια ἐφοδίων καὶ κυρίως ἐξεύρεσις ὁπλισμοῦ καὶ πυρομαχικῶν μὲ τὴν εὐθύνην ἐναποθηκεύσεως καὶ συντηρήσεως τούτων.
— Ἐξεύρεσις καὶ καταγραφὴ ;θελοντῶν δι' ἐπάνδρωσιν τῶν πρώτων ἐνόπλων τμημάτων, ὡς καὶ ἀναγκαίου προσωπικοῦ συνδέσμων, πληροφοριοδοτῶν, μεταφορέων κλπ. εἴτε γενικῶς προπαρασκευὴ τοῦ ἐνόπλου ἀγῶνος τῆς περιοχῆς.
— Ἐπιστράτευσις 16ου Συντάγματος.
— Δολιοφθοραὶ ἀρχικῶς, κυρίως, μὲ τὴν προοπτικὴν διευκολύνσεως πρὸς ἀπελευθέρωσιν συμμάχων αἰχμαλώτων.

Ἐκτὸς τῶν εἰδικῶν τούτων ἀποστολῶν, τόσον ἡ Διοίκησις, ὅσον καὶ οἱ Ἀξιωματικοὶ τοῦ συντονιστικοῦ κέντρου ἐβοήθουν τὰς τοπικὰς ἐπιτροπὰς εἰς τὸ ἔργον των.

Εἰς τὴν Βέροιαν εἶχε προσλάβει ἰδιάζουσαν σημασίαν ἡ ἀντιμετώπισις τῆς ἀχαρακτηρίστου συμπεριφορᾶς μιᾶς ἐλαχίστης μερίδος ἐξάλλων Ρουμανιζόντων.

ΓΟΥΛΓΟΥΝΤΖΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
τέως Ἀντιστράτηγος Ἀρχηγὸς ΠΙΕΡΙΩΝ

Ἡ τοπικὴ ἐπιτροπὴ ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ καίτοι ἐπαρχιακή, εἶχε προσλάβει ἐπίσης ἰδιαιτέραν βαρύτητα, διότι συμμετεῖχεν ἐνεργῶς εἰς τὴν προπαρασκευὴν τοῦ ἐνόπλου ἀγῶνος.

ΚΩΝ)ΝΟΣ Ι. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ
Ἀνθυπολοχαγὸς - Διμοιρίτης
καὶ Μέλος Διοικούσης Ἐπιτροπῆς ΠΙΕΡΙΑΣ

Ἀπετελεῖτο ἀπὸ τοὺς Λοχαγοὺς ΓΟΥΛΓΟΥΝΤΖΗΝ ΓΕΩΡΓΙΟΝ, Ἰατρὸν καὶ Πολιτευτὴν ΔΗΜΑΔΗΝ ΔΗΜΗΤΡΙΟΝ, ἔμπορον ΦΑΡΔΕΛΛΟΝ ΓΕΩΡΓΙΟΝ καὶ ἀνθυπολοχαγοὺς ΤΣΑΜΑΣΙΩΤΗΝ ΣΠΥΡΙΔΩΝΑ, ΜΟΣΧΟΝΑΝ ΝΙΚΟΛΑΟΝ καὶ ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΝ. Λόγῳ τῆς συνθέσεως καὶ τῆς ἀποστολῆς της, ἦτο κυρίως ἐξάρτημα τοῦ Συντονιστικοῦ Κέντρου.

ΠΡΩΤΗ ΕΚΤΕΛΕΣΙΣ

Τῆς κυρίας διεξαγωγῆς τοῦ ἀγῶνος εἰς τὴν περιοχὴν ταύτην, εἶχε προηγηθῆ μία ἄλλη μορφὴ ἀγῶνος, μὲ τὴν εἰδικὴν ἀποστο-

λὴν ἀπελευθερώσεως τῶν μεταφερομένων σιδηροδρομικῶς συμμάχων αἰχμαλώτων.

Πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτὸν εἶχεν ἐκπονηθῆ εἰδικὸν σχέδιον καὶ εἶχον ὀργανωθῆ εἰδικαὶ ὁμάδες ἐνόπλων καὶ εἶχεν ἀκόμη ἐπιτευχθῆ συνεννόησις μετὰ σιδηροδρομικῶν ὑπαλλήλων, μελῶν τῆς ΠΑΟ.

Κατὰ γενικὴν γραμμήν, τὸ σχέδιον ἐξελίσσετο, ὡς ἑξῆς:

Εἰς κατάλληλον σημεῖον ἐγένετο δολιοφθορὰ τῆς σιδηροδρομικῆς γραμμῆς ἐπιβάλλουσα τὸ σταμάτημα ἢ τὸν μετριασμὸν τῆς ταχύτητος. Οἱ μεταφερόμενοι αἰχμάλωτοι εἰδοποιοῦντο καὶ ἐβοηθοῦντο ὑπὸ τῶν σιδηροδρομικῶν ὑπαλλήλων νὰ πηδήσωσι ἐκ τῶν βαγονίων. Ὁμὰς ἐνόπλων, ἐκ καταλλήλων θέσεων, ἔβαλε καὶ ἀπησχόλει τὴν Γερμανικὴν φρουρὰν τοῦ σιδηροδρομικοῦ συρμοῦ. Ἑτέρα ὁμάς, διασκορπισμένη, περισυνέλεγε τοὺς διαφυγόντας αἰχμαλώτους, ἐνῷ ἐν συνεχείᾳ ἐλειτούργει ὁλόκληρον σύστημα ἀποκρύψεως καὶ μεταφορᾶς μέχρι ΚΛΑΔΟΥΠΟΛΕΩΣ Χαλκιδικῆς. Ἡ φρουρὰ δὲν ἠδύνατο ν' ἀπομακρυνθῇ ἵνα καταδιώξῃ τοὺς διαφυγόντας, διότι, οὕτω, θὰ διευκολύνετο ἡ φυγὴ περισσοτέρων.

Τὸ σύστημα ἀπέδωκε ἀρκετὰ καὶ πολλοὶ τῶν διοχετευθέντων ἐκ τῆς ΚΛΑΔΟΥΠΟΛΕΩΣ εἰς Μέσην Ἀνατολὴν προήρχοντο ἐκ τῆς προελεύσεως ταύτης. Σημαντικὴ ἀναλογία τῶν τοιούτων προσπαθειῶν ἀπελευθερώσεως συμμάχων αἰχμαλώτων, ἦτο σχεδίασις, προπαρασκευὴ καὶ ἐκτέλεσις τοῦ Συντονιστικοῦ Κέντρου καὶ τῶν τμημάτων του.

Ἡ κυρία διεξαγωγὴ τοῦ ἐνόπλου ἀγῶνος ἐκλιμακώθη εἰς διαφόρους φάσεις, μὲ χώρους δραστηριότητος, ἀρχικῶς, μόνον τὰ ΠΙΕΡΙΑ καὶ μεταγενεστέρως, ἐν συνεχῇ σχεδὸν ἐναλλαγή, εἰς ΠΙΕΡΙΑ καὶ ΒΕΡΜΙΟΝ.

Εἰς τὸ μεταξὺ τῆς πρώτης φάσεως τῆς περιοχῆς ΠΙΕΡΙΩΝ καὶ τῆς δευτέρας τοιαύτης μικτῆς περιοχῆς, ἐγένετο προσπάθεια δημιουργίας καὶ ἑτέρου ἀρχηγείου εἰς περιοχὴν ΔΥΤΙΚΟΥ ΒΕΡΜΙΟΥ καὶ ΚΑ·Ι·-ΜΑΚΤΣΑΛΑΝ, ἡ ὁποία ἀπέτυχε ὡς θ' ἀναφερθῇ.

Ἐπίσης παρεμφερὴς προσπάθεια ἐκ τῆς κατευθύνσεως τῆς κεντρικῆς Διοικήσεως, ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τῆς τοπικῆς ἐπιτροπῆς ΓΙΑΝΝΙΤΣΩΝ, ἐξεδηλώθη καὶ διὰ τὴν δημιουργίαν ἀρχηγείου εἰς ΠΑ·Ι·ΚΟΝ, ἡ ὁποία ἐπίσης ἀπέτυχεν.

Κατὰ τὰς ἑπομένας φάσεις τοῦ ἐναλασσομένου ἀγῶνος μεταξὺ ΠΙΕΡΙΩΝ καὶ ΒΕΡΜΙΟΥ ὠργανώθη καὶ ἐλειτούργησε τὸ ἀρχηγεῖον ΧΑΔΟΒΑΣ, ὑπαχθέν, ἀλλὰ ὑπὸ κάπως ἐλαστικὴν μορφήν, ὑπὸ τὸν συντονισμὸν τοῦ Κέντρου ΒΕΡΟΙΑΣ. Κατεβλήθησαν ἐνέργειαι ἐπαφῆς καὶ ἀλληλοεξυπηρετήσεως κυρίως ἐπ' ὠφελείᾳ τοῦ ἀρχηγείου ΧΑΔΟΒΑΣ, μετὰ τῶν ἄλλων ἀρχηγείων ἀποδώσασα σημαντικῶς εἰς τὴν ἀρχήν, κυρίως εἰς παροχὴν ὁπλισμοῦ καὶ πυρομαχικῶν πρὸς ΧΑΔΟΒΑΝ. Τελικῶς, ἐν τούτοις, τὸ ἀρχηγεῖον τοῦτο συνεπτύχθη ἀρχικῶς εἰς ΑΝΑΤΟΛΙΚΟΝ ΒΕΡΜΙΟΝ καὶ ἐν συνεχείᾳ εἰς περιοχὴν Κρουσίων.

Τὸ συντονιστικὸν Κέντρον ΒΕΡΟΙΑΣ ἔπαιξε βασικὸν ρόλον εἰς τὴν ὅλην διεξαγωγὴν τοῦ ἀγῶνος. Αὐτὸ ἐμερίμνα διὰ τὴν ἐπάνδρωσιν, τὸν ἐφοδιασμόν, τὰς μεταφοράς, τὴν διακομιδὴν τῶν τραυματιῶν, τὸν σύνδεσμον, τὰς ἑκάστοτε ἐπαφὰς μετὰ τῶν Βρεττανῶν ἀξιωματικῶν, καὶ ἀκόμη, μετὰ τῆς ἡγεσίας τοῦ ΕΛΑΣ. Αὐτὸ ἐρρύθμιζε καὶ διηυκόλυνε τὰς μετακινήσεις τῶν ὁμάδων ἀπὸ περιοχῆς εἰς περιοχήν, καὶ μέσῳ αὐτοῦ ἐγένετο καὶ ἡ ἐκδήλωσις τῶν ἐνεργειῶν τοῦ κέντρου, εἴτε διὰ τῆς κινήσεως συνδέσμων, εἴτε κινήσεως ἐπίσης τῶν ἡγετικῶν στελεχῶν, εἴτε τέλος ἀποστολῆς ἀνδρῶν καὶ πολεμοφοδίων.

Ἡ Διοίκησις, οἱ Ἐπιτελεῖς καὶ σύνδε-

σμοι ἀξιωματικοὶ δὲν μετεβλήθησαν εἰς γραφειοκράτας τῆς ἕδρας. Κινοῦνται, τηροῦν ἐπαφήν, ἐνδιαφέρονται δι' ὅλας τὰς ἀνάγκας καὶ ἂν εὑρεθοῦν εἰς στιγμὰς συρράξεως λαμβάνουν μέρος εἰς τὴν μάχην.

Αἱ δολιότητες τοῦ ΕΛΑΣ, αἱ ὁποῖαι ἐπέβαλον συνεχῆ τροποποίησιν τῶν σχεδίων, αἱ ἀνάγκαι ἐπικλήσεως πρὸς ἐπέμβασιν τῶν Βρεττανῶν ἀξιωματικῶν, ἡ δημιουργία κρησφυγέτων διὰ τοὺς τραυματίας, ἢ τοὺς ἀποκοπέντας ἄνδρας, καθιστοῦν ἀπαραίτητον τὴν ἀδιάκοπον προσπάθειαν καὶ τὴν συνεχῆ κίνησιν. Ὁ συντελεστὴς κινδύνου εἶναι ἀσφαλῶς μεγαλύτερος διὰ τοὺς ἀρχηγούς, τοὺς ἐπιτελεῖς καὶ τοὺς συνδέσμους τοῦ Συντονιστικοῦ Κέντρου, ἀπ' ὅ,τι εἶναι διὰ τοὺς μαχητάς.

Ὅταν ἀπεφασίσθη ἡ διακοπὴ τοῦ ἐνόπλου ἀγῶνος καὶ ἡ μεταφορὰ τῶν μὴ διαλυθέντων τμημάτων διὰ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ εἰς Μέσην Ἀνατολήν, πάλιν ἡ προπαρασκευὴ τῆς ἐκτελέσεως πίπτει εἰς τοὺς ὤμους τοῦ συντονιστικοῦ κέντρου·

Μετὰ τὴν ἀποχώρησιν τῶν ἐνόπλων τμημάτων, τὸ Συντονιστικὸν κέντρον ἐξηκολούθησε νὰ λειτουργῇ ἐπὶ τῶν ἄλλων ἀποστολῶν, ἀκάλυπτον πλέον καὶ ἐν μέσῳ μυρίων κινδύνων. Τὸ ΕΑΜ—ΕΛΑΣ ἐκδηλώνει δολοφονικὰς ἀπόπείρας κατὰ τῶν μελῶν εἰς μίαν τῶν ὁποίων ἐπιτυγχάνει τὸν βαρύτατον τραυματισμὸν τοῦ ἀρχηγοῦ ΧΟΝΔΡΟΠΟΥΛΟΥ ἐν Βεροίᾳ.

Πρὸ τῆς καταστάσεως ταύτης, οἱ ἀξιωματικοὶ ἠναγκάσθησαν νὰ διαρρεύσωσι εἴτε πρὸς Μέσην Ἀνατολήν, εἴτε εἰς Θεσ)κην ἐπανδρώσαντες ἄλλας ὑπηρεσίας καὶ συνεχίζοντες τὴν προσφοράν των εἰς τὴν ἐθνικὴν ἀντίστασιν.

Πρέπει νὰ σημειωθῇ καὶ νὰ τονισθῇ ἡ ὅλως ἰδιαιτέρα δραστηριότης του ἐξ ἰδιωτῶν μελῶν τῆς ἐπιτροπῆς ΒΕΡΟΙΑΣ δικηγόρου ΧΑΤΖΗΝΩΤΑ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ.

ΠΡΩΤΗ ΦΑΣΙΣ

ΑΡΧΗΓΕΙΟΝ ΠΙΕΡΙΩΝ

ΠΡΟΗΓΗΘΕΝΤΑ ΤΗΣ ΕΞΟΔΟΥ

Ἀπὸ τοῦ φθινοπώρου 1942 εἶχον κάνει τὴν ἐμφάνισίν των, κυρίως εἰς τὰς Ἀνατ. τοῦ Ὀλύμπου περιοχάς, μικραὶ ὁμάδες τοῦ ΕΛΑΣ, αἵτινες περιήρχοντο τὰ χωρία τῆς περιοχῆς, ἐνήργουν προσηλυτισμὸν μεταξὺ τῶν κατοίκων, μὲ συνθήματα δῆθεν ἀγῶνος κατὰ τοῦ κατακτητοῦ. Ἐνέγραφον μέλη τῆς ὀργανώσεως καὶ ἐγκαθίστων ἐπιτροπάς. Ἐντύπωσιν προεκάλει τὸ ὅτι, κατὰ τὴν ἐπιλογὴν συνδέσμων καὶ μελῶν τῶν ἐπιτροπῶν, ἐξεδηλοῦτο πάντοτε ἰδιαιτέρα προτίμησις πρὸς τοὺς γνωστοὺς ὡς κομμουνιστικῶν φρονημάτων, κατοίκους.

Ἐπειδὴ αἱ ἀρχαὶ χωροφυλακῆς ἦσαν ἐπιφυλακτικαὶ ἀπέναντι τῶν προπαγανδιστῶν, κυρίως διότι οἱ περισσότεροι βαθμοφόροι καὶ ὁπλῖται, εἶχον ἐγγραφῆ ἤδη εἰς τὴν ΠΑΟ, ἤρχισεν μία δυσφήμησις ἐναντίον των, ὅτι ἦσαν, δῆθεν, ὄργανα τῶν κατακτητῶν.

Ἐν συνεχείᾳ, ἤρχιζαν τὰς ἀπειλὰς καὶ κατόπιν τὰς ἐπιθέσεις, ἐναντίον τῶν σταθμῶν ἢ τῶν μεμονωμένων, ἢ κατὰ μικρὰς ὁμάδας κινουμένων τμημάτων τῆς χωροφυλακῆς. Κατὰ μῆνα Δεκέμβριον, διὰ τεχνάσματος, ἐπέτυχον εἰς τὴν περιοχὴν Ἁγίου Παντελεήμονος τὴν σύλληψιν μικροῦ ἀποσπάσματος, μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τὸν Ὑπομοίραρχον ΤΟΜΑΔΑΚΗΝ, τῆς Ὑποδιοικήσεως Χωροφυλακῆς ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ καὶ τὸν Ἀνθυπασπιστὴν ΚΟΥΤΣΟΥΚΟΝ ΝΙΚΟΛΑΟΝ, τοῦ σταθμοῦ ΛΙΤΟΧΩΡΟΥ. Μετ' ὀλίγας ἡμέρας, τοὺς μὲν ἄνδρας ἀπέλυσαν, ἀφοῦ ἀφήρεσαν τὸν ὁπλισμόν των, τοὺς δὲ ἀξιωματικοὺς ἐξετέλεσαν.

Ἀμέσως ἐν συνεχείᾳ, συνέλαβον καὶ ἐξετέλεσαν τὸν ἐνωμοτάρχην ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΝ τὸν ὁποῖον, ἀφοῦ ἐφόνευσαν κατὰ τρό-

πον βασανιστικόν, τὸν ἐγκατέλειψαν εἰς τὸν δρόμον μὲ μίαν ἐπιγραφὴν «ἔτσι ἐκδικεῖται τὸ ἔθνος τοὺς προδότας». Σημειωτέον ὅτι ὁ ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ εἶχε συλληφθῆ τρὶς ὑπὸ τῶν Γερμανῶν, κατηγορούμενος δι' ἀπελευθέρωσιν καὶ περίθαλψιν Ἄγγλων αἰχμαλώτων. Ἦτο ἐκ τῶν πρώτων προσηλύτων τῆς ΠΑΟ καὶ τῶν πλέον δραστηρίων στελεχῶν ταύτης, εἰδικευθεὶς καὶ διακριθεὶς διὰ δολιοφθορὰς κατὰ τῶν κατακτητῶν·

Ἡ ἐκτέλεσις καὶ ἰδίᾳ ἡ ἐκτοξευθεῖσα συκοφαντία κατὰ τοῦ ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΥ, ἐξήγειραν σύσσωμον τὸν ἐθνικόφρονα πληθυσμόν, ὅστις ἐζήτει ἔξοδον ἐθνικῶν ὁμάδων πρὸς ἀντίδρασιν κατὰ τῶν κακοποιῶν ἐνεργειῶν τοῦ ΕΛΑΣ.

ΕΞΟΔΟΣ ΟΜΑΔΟΣ

Ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τῆς ψυχολογικῆς ταύτης πιέσεως, ἀπεφασίσθη, τῇ εἰσηγήσει τοῦ Κέντρου ΒΕΡΟΙΑΣ, ἡ ἔξοδος ἐνόπλου τμήματος καὶ ἡ ἔναρξις τοῦ ἐνόπλου ἀγῶνος ὅπως εἶχε προγραμματισθῆ διὰ τὴν ἄνοιξιν·

Ἡ πρώτη ἐξελθοῦσα ὁμὰς ἦτο ὀλιγομελής, ὑπὸ τὸν ἀνθυπολοχαγὸν ΤΣΑΜΑΣΙΩΤΗΝ ΣΠΥΡΙΔΩΝΑ, προσετέθησαν ὅμως ταχέως καὶ ἄλλαι ὑπὸ ἑτέρους ἀξιωματικοὺς καὶ οὕτω, ἀρχὰς Φεβρουαρίου 1943, ἀπετελέσθη ἑνιαῖον ἔνοπλον τμῆμα μὲ δύναμιν περίπου 50 ἀνδρῶν.

Ἀρχὰς Μαρτίου 1943, ἐξῆλθεν ὁριστικῶς καὶ ὡλοκληρώθη ἡ προγραμματισθεῖσα καὶ ἑτοιμασθεῖσα ὁμάς.

— Ἔφερε τὸν τίτλον ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΣΤΡΑΤΟΣ — ΣΩΜΑ ΠΙΕΡΙΩΝ ΒΕΡΜΙΟΥ.
— Ἀρχηγὸς ὡρίσθη ὁ Λοχαγὸς ΓΟΥΛΓΟΥΝΤΖΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ.
— Ἐπειδὴ εἶχον προσχωρήσει καὶ ἀρκεταὶ ὁμάδες ὑπὸ ὁπλαρχηγούς, ἡ διοίκησις ἦτο μικτὴ ἐξ ἀξιωματικῶν καὶ Ὁπλαρχηγῶν.
— Εἶχε σχετικῶς καλὴν ὀργάνωσιν - συνδέσμους - τροφοδότας - οἰκονομικὴν ἐπιτροπήν.
— Μέσα ἐπικοινωνίας ἀρχικῶς στοιχειώδη, βραδύτερον ὅμως προσετέθη ὁ ἀσύρματος τοῦ Ὑπιλάρχου ΣΤΕΦΑΝΙΔΗ.
— Εἶχε καταστρωθῆ ἓν πλῆρες σχέδιον δράσεως καὶ ἐνεργείας, τοῦ ὁποίου σπουδαιότερα στοιχεῖα εἶναι τὰ ἑξῆς:
  — Ἐγένετο δεκτὸς πᾶς Ἕλλην ἀσχέτως φρονημάτων.
  — Σχέσεις μὲ τὰς ἄλλας ὀργανώσεις ἀδελφικαὶ μὲ πλήρη συνεργασίαν πρὸς ἀντιμετώπισιν τοῦ κοινοῦ ἐχθροῦ·
  — Κτύπημα τῶν κατακτητῶν πρὸς πᾶσαν κατεύθυνσιν, ὥστε νὰ ἀναγκασθῆ οὗτος νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν ὕπαιθρον καὶ νὰ δημιουργηθῇ ἐλευθέρα περιοχή.
  — Ὁμοίως κτύπημα ἐναντίον τῶν συνεργατῶν του πάσης μορφῆς, καθὼς καὶ τῶν γενικῶς ἀνθελληνικῶς δρώντων.
  — Προστασία τῶν διωκομένων.
  — Σαμποτάζ.

ΕΞΟΔΟΣ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΑΝΘΥΠΟΜΟΙΡΑΡΧΟΥ ΤΣΑΚΑΡΑ

Μετ' ὀλίγας ἡμέρας προστίθεται σοβαρωτάτη ἐνίσχυσις 31 ἐνόπλων ἀνδρῶν τῆς Χωροφυλακῆς, ὑπὸ τὸν ἀνθυπομοίραρχον ΤΣΑΚΑΡΑΝ. Ἡ ἔξοδος ἐγένετο ὑπὸ τὰς κάτωθι συνθήκας:

Λόγῳ τοῦ ἀφοπλισμοῦ τῶν ἀστυνομικῶν σταθμῶν τῆς ὑπαίθρου ὑπὸ τοῦ ΕΛΑΣ, οἱ Γερμανοὶ διέταξαν τὴν παράδοσιν τοῦ ὁπλισμοῦ εἰς τὰς Γερμανικὰς Ἀρχάς. Ὁ Διοικητὴς τῆς Ὑποδιοικήσεως ΚΟΛΥΝΔΡΟΥ ΤΣΑΚΑΡΑΣ ἀπεφάσισε νὰ μὴν ὑπακούσῃ εἰς τὴν διαταγὴν ἀλλὰ νὰ ἐξέλθῃ ἵνα συμμετάσχῃ τοῦ ἐνόπλου ἀγῶνος τῆς ἐθνικῆς ἀντι-

στάσεως, μεθ' ὅσων ἀνδρῶν θὰ τὸν ἠκολούθουν.

Ἡ προθεσμία τῆς παραδόσεως τοῦ ὁπλισμοῦ, ἔληγε τὴν 8ην Μαρτίου. Ὁ ἀνθυπομοίραρχος ΤΣΑΚΑΡΑΣ τὴν 6ην Μαρτίου μεταβαίνει εἰς ΒΕΡΟΙΑΝ καὶ ἀναφέρει σχετικῶς μὲ τὴν ἀπόφασίν του εἰς τὸν Διοικητήν του Ταγματάρχην ΣΤΑΥΡΙΔΗΝ.

ΚΩΝ)ΝΟΣ Θ. ΤΣΑΚΑΡΑΣ
Ὑπομοίραρχος
τέως Στρατηγὸς Χωροφυλακῆς

Οὗτος συμφωνεῖ, τὸν συγχαίρει διὰ τὴν ἀπόφασίν του καὶ τοῦ συνιστᾷ νὰ συνεργασθῇ μὲ τὸν ἐξελθόντα ἤδη Λοχαγὸν ΓΟΥΛΓΟΥΝΤΖΗΝ, ὅστις κατὰ σύμπτωσιν τὴν ἡμέραν ἐκείνην εἶχε κατέλθει εἰς ΒΕΡΟΙΑΝ. Οἱ δύο ἀξιωματικοὶ συναντῶνται καὶ συμφωνοῦν ἐν πνεύματι πλήρους κατανοήσεως. Ὁ ΤΣΑΚΑΡΑΣ ἐπιστρέφει αὐθημερὸν καὶ τὴν νύχτα της 7ης Μαρτίου ἐξέρχεται μὲ 31 ἄνδρας ποὺ τὸν ἠκολούθησαν.

Κατὰ τὴν ἀναχώρησιν καταστρέφει διὰ πυρὸς ὅλους τοὺς φακέλλους καὶ τὰ σχετικὰ βιβλία τῶν κομμουνιστῶν τῆς περιοχῆς·

Τὸ τμῆμα ΤΣΑΚΑΡΑ δι' ὁλονυκτίου πορείας φθάνει εἰς ΣΥΚΙΑ. Τὸ πρωΐ τῆς ἑπομένης αἱ δύο ὁμάδες ΓΟΥΛΓΟΥΝΤΖΗ καὶ ΤΣΑΚΑΡΑ συναντῶνται καὶ ἐνθουσιώδεις ἐκδηλώσεις χαρᾶς καὶ συναδελφώσεως λαμβάνουν χώραν. Ἦτο πράγματι συνεργασία ὑψηλοφρόνων Ἑλλήνων πατριωτῶν, χωρὶς ὑστεροβουλίαν, χωρὶς μικροφιλοδοξίας, καὶ μὲ ἕνα μοναδικὸν σκοπόν, τὸν ἀγῶνα κατὰ τοῦ κατακτητοῦ.

Ἡ κοινὴ ὁμὰς τῆς ΠΑΟ ἦτο ἤδη ἓν ἰσχυρὸν τμῆμα, μὲ σχετικῶς καλὸν ἐφοδιασμὸν κατὰ τὰ λοιπά, πλὴν τοῦ ὁπλισμοῦ καὶ ἰδίᾳ τῶν πυρομαχικῶν εἰς τὰ ὁποῖα ὑστέρει. Μέγιστον προσόν, ἡ ἀρίστη ἐμφάνισις καὶ τὸ ὑπέροχον ἠθικόν.

Ἡ κοινὴ ὁμὰς λαμβάνει ἤδη τὸν τίτλον ΑΡΧΗΓΕΙΟΝ ΠΙΕΡΙΩΝ.

ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΕΞΕΛΙΞΙΣ

Ἀποφασίζεται ἡ ἔντασις τῆς δραστηριότητος ἵνα, μὲ τὴν ἔναρξιν τῆς ἀνοίξεως, ὁ ἀγὼν λάβει τὴν ὁριστικήν του μορφήν.

Τὴν 10ην Μαρτίου, ὁλόκληρος ἡ δύναμις ἐκκινεῖ διὰ περιοδείαν πρὸς τόνωσιν τοῦ ἠθικοῦ τῶν κατοίκων καὶ εἰ δυνατὸν ἐφοδιασμὸν εἰς ὅπλα καὶ πυρομαχικά.

Κινεῖται ἄλλοτε ἡνωμένη καὶ ἄλλοτε ἐν κατανομῇ.

Φθάνει εἰς τὰ χωρία συνήθως τὰς πρώτας νυκτερινὰς ὥρας. Γίνεται ὁμιλία πρὸς τοὺς κατοίκους. Ὁλοκληροῦται ἡ κατάρτισις ἐπιτροπῶν, καθορίζεται δίκτυον συνδέσμων, καταρτίζονται ἐφεδρικαὶ ὁμάδες καὶ καταστρώνεται ἕνα σχέδιον συνεργασίας μετὰ τῶν ὁμάδων τῶν γειτονικῶν χωρίων. Τέλος ζητεῖται προσφορὰ ὅπλων καὶ πυρομαχικῶν.

Εἶναι χαρακτηριστικὴ ἡ διαφορὰ ἐμφανίσεως τῶν τμημάτων, ἡ ὁποία κάνει ἰδιαιτέραν ἐντύπωσιν εἰς τοὺς χωρικούς.

Τὰ ἐθνικὰ τμήματα εἰσέρχονται σεμνά. Δηλοῦν ὅτι δὲν θέλουν καμμίαν περιποίησιν. Ξεδιπλώνουν μίαν ἑλληνικὴν σημαίαν καὶ ὁμιλεῖ ὁ Διοικητὴς τοῦ Τμήματος καυτηριάζων τοὺς κατακτητάς, τοὺς προδότας, τοὺς ἀνθελληνικῶς δρῶντας. Ὁμιλεῖ ἐν συνεχείᾳ περὶ τῆς προσφορᾶς καὶ τῶν δικαιωμάτων τῆς Ἑλλάδος καὶ τῶν ἐπιδιώξεων ταύτης, διὰ μίαν ἀπελευθέρωσιν Ἑλληνικῶν περιοχῶν καὶ μίαν βελτίωσιν τῶν στρατιωτικῶν ἀνδρῶν.

Ἀπ' ἐναντίας, τὰ τμήματα τοῦ ΕΛΑΣ εἰσέρχονται ἐν τυμπανοκρουσίᾳ μὲ σάλπιγγες. Ἐμφανίζεται παντοῦ ὁ Πολιτικὸς ἐπίτροπος, ἐνῷ ὁ Στρατιωτικὸς Διοικητὴς εἶναι βουβὸν πρόσωπον. Καλεῖται ἰδιαιτέρως ἡ νεολαία, ἀγόρια καὶ κορίτσια, καὶ γίνεται ὁμιλία πολιτικοῦ προσανατολισμοῦ. Ὀργανοῦται ἡ ΕΠΟΝ, τὸ ΕΑΜ, ἡ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ.

Ὁ πολιτικὸς ἐπίτροπος ὁμιλῶν ἀποτείνεται πρὸς τοὺς «Βλάχους, Ἑβραίους, Τσιγγάνους καὶ ἐν τέλει τοὺς Ἕλληνας τῆς Μακεδονίας». Ἐπιτίθεται δριμύτατα ἐναντίον τῶν ἄλλων ὀργανώσεων, τὰς ὁποίας ἀποκαλεῖ συλλήβδην ὄργανα τοῦ κατακτητοῦ. Ὁμιλεῖ περὶ λευτεριᾶς ἀλλὰ ἐνῷ ἐπιτίθεται κατὰ τῶν Γερμανῶν, ἀποφεύγει ν' ἀναφέρῃ τοὺς Βουλγάρους, καθὼς καὶ τοὺς Ρουμανίζοντας.

Ἐντύπωσιν προκαλεῖ εἰς τὸν πληθυσμὸν ὅτι, ἐνῷ εἰς τὰς ἐθνικὰς ὁμάδας ὑπάρχει ὑπερεπάρκεια ἀξιωματικῶν, γνωστῶν εἰς τὴν περιοχὴν διὰ τὸ ἦθος καὶ τὴν δρᾶσιν των κατὰ τὸν πόλεμον, ἀπ' ἐναντίας εἰς τὸν ΕΛΑΣ, ἢ ἔστω καὶ ὡς βουβὰ πρόσωπα Στρατιωτικοὶ Διοικηταί, εἶναι ἄγνωστα ἢ ἀνυπόληπτα πρόσωπα, καθὼς καὶ μερικοὶ γηρασμένοι ἀπόστρατοι.

Οἱ πολιτικοὶ ἐπίτροποι εἶναι γνωστοὶ Κομμουνισταὶ ἢ ἄγνωστοι τυχοδιῶκται ἢ ἔξαλλοι νέοι.

Ὁ Στρατιωτικὸς Διοικητὴς τῆς σπουδαιοτέρας ὁμάδος τῶν ΠΙΕΡΙΩΝ, ΘΩΜΑΣ ΤΣΕΛΕΦΗΣ (Καπετὰν ΒΟΥΡΟΣ) εἶναι στάσιμος Ὑπολοχαγὸς τοῦ Μεταγωγικοῦ, αἰσχροτάτου παρελθόντος.

Ἕτερος στρατιωτικὸς Διοικητὴς μικροτέρας ὁμάδος εἶναι παλαιὸς ἀπόστρατος ἀνθυπολοχαγός, ἄνευ ἀξίας τινός, καφενόβιος τῆς ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ. Ὁ τελευταῖος ὅμως οὗτος, ἐν ἀντιθέσει μὲ τὸν ΒΟΥΡΟΝ ἐξελιχθέντα εἰς τὸ ὑπόδειγμα κακότητος, εἶναι ἀγαθὸς ἄνθρωπος καὶ ἀπέδειξε βραδύτερον ὅτι παρέμεινεν Ἕλλην.

Ἐπὶ κεφαλῆς τῶν πολιτικῶν ἐπιτρόπων εἶναι ὁ ΣΥΝΝΕΦΑΚΗΣ (Καπετὰν ΝΙΚΗΤΑΣ), ὑπάλληλος Ἀγροτικῆς Τραπέζης καὶ ὁ ΣΑΡΑΝΤΗΣ ΠΡΩΤΟΠΑΠΑΣ, παλαιὸς μόνιμος Ἀξιωματικὸς τοῦ Ταμιακοῦ Κλάδου, ἐπίσης ὑπάλληλος τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης βραδύτερον. Ἐπὶ 4ης Αὐγούστου ἦτο φαλαγγάρχης τῆς ΕΟΝ. Εἶναι ὁ διαβόητος «ΚΙΚΙΤΣΑΣ», ἐξελιχθεὶς εἰς ἐπίτροπον Μεραρχίας τοῦ ΕΛΑΣ καὶ κατὰ τὸν ἀντισυμμοριακὸν ἀγῶνα εἰς Ἀντιστράτηγον τοῦ «ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥ».

Ὑπ' αὐτὰς τὰς συνθήκας εἶναι αὐτονόητον διατί ἡ προτίμησις τοῦ ἑλληνικοῦ πληθυσμοῦ στρέφεται, ἐν μεγίστῃ πλειοψηφίᾳ, πρὸς τὰς ὁμάδας τῆς ΠΑΟ.

Ἡ προτίμησις ὅμως αὕτη καὶ ὁ διαφαινόμενος διὰ τὰς βλέψεις τοῦ ΕΑΜ κίνδυνος, ὁδηγεῖ κυριολεκτικῶς εἰς λυσσώδη ἀντίδρασιν κατὰ τῆς ΠΑΟ. Διαδίδεται παντοῦ ὅτι τὰ τμήματα τῆς ΠΑΟ «εἶναι βαλτὰ τῶν κατακτητῶν».

Ἀναφέρονται περιπτώσεις ὅτι, εἰς τὸ τάδε σημεῖον, συνητήθησαν, πότε ὁ εἷς καὶ πότε ὁ ἄλλος τῶν ἀρχηγῶν τοῦ τμήματος καὶ ἔλαβον ὁδηγίας, χρήματα καὶ τρόφιμα παρὰ τῶν Γερμανῶν. Ὅτι οἱ τραυματίαι νοσηλεύονται εἰς τὰ γερμανικὰ νοσοκομεῖα. Ὅτι ὁ ΠΟΥΛΟΣ (ὁ μεγαλύτερος ἐχθρὸς τῆς ὀργανώσεως) ἐθεάθη συνομιλῶν μὲ τοὺς

ἀρχηγοὺς τῆς ὀργανώσεως. Ὅτι οἱ ἀρχηγοὶ καὶ ὁπλῖται τῶν ὁμάδων, κατερχόμενοι εἰς Θεσ)νίκην, ἐθεώρουν τὰ φύλλα πορείας των εἰς τὸ Γερμανικὸν Φρουραρχεῖον.

Μίαν ἡμέραν δύο ΕΛΑΣΙΤΑΙ πλησίον τοῦ ΚΟΛΥΝΔΡΟΥ, πίπτουσιν εἰς Γερμανικὴν ἐνέδραν καὶ διαφεύγουσι. Ἀμέσως ἐκδίδεται ἀνακοινωθὲν ὅτι μαζὶ μὲ τοὺς Γερμανοὺς ἦσαν καὶ 10 Χωροφύλακες τοῦ ΚΟΛΥΝΔΡΟΥ ἐκ τῶν προσχωρησάντων εἰς τὸ Σῶμα ΓΟΥΛΓΟΥΝΤΖΗ.

Μετ' ὀλίγας ἡμέρας συλλαμβάνεται ὑπὸ ΕΛΑΣΙΤΩΝ εἰς ΚΟΚΟΒΑΝ εἷς ἄοπλος ὁπλίτης τοῦ Σώματος Ἰσραηλίτης. Οὗτος κατόπιν πιέσεων, δέχεται νὰ παραστήσῃ τὸν ζωντανὸν κήρυκα τοῦ διασυρμοῦ τῆς ὀργανώσεως.

Μεταφέρεται ἀπὸ χωρίου εἰς χωρίον καὶ ἐκεῖ ἐκθέτει ὅ,τι ἀποκυήματα τῆς ἀθλίας φαντασίας του τοῦ ἔρχονται εἰς τὸ στόμα καὶ ὅ,τι δημιουργήματα ἀτίμου προπαρασκευασμένου διασυρμοῦ τοῦ εἶχον ὑποβληθῆ. Εἰς μίαν τοιαύτην περιοδείαν συναντᾶται εἰς ΕΛΑΦΙΝΑΝ μὲ τὸν Λοχαγὸν ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΔΗΝ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΝ, ἀποσταλέντα νὰ διαμαρτυρηθῇ διὰ τὴν τοιαύτην τακτικὴν τοῦ ΕΛΑΣ. Ὁ Ἰσραηλίτης ἤρχισε πιστῶς τὸ μάθημα, τί προδοσίες εἶδε εἰς τὴν Υ.Β.Ε. Μεταξὺ τῶν ἄλλων ἀναφέρει ὅτι ἕνα βράδυ εἶδε νὰ ἔρχεται ὁ Συνταγματάρχης ΑΒΔΕΛΑΣ μὲ δύο Γερμανοὺς καὶ νὰ συνεννοοῦνται ὅλη τὴν νύχτα μὲ τὸν ΓΟΥΛΓΟΥΝΤΖΗΝ. Ὁ Λοχαγὸς ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΔΗΣ ἐρωτᾷ: «τοὺς εἶδες παιδί μου;» ἀπάντησις: «Ναί, ἐγὼ ὁ ἴδιος». Ἐρώτησις: «Τί χαρακτηριστικὰ ἔχει ὁ ΑΒΔΕΛΑΣ»; Κλονισμός, σάστισμα καὶ βροχὴ δακρύων ἐκ μέρους τοῦ κατ' ἐντολὴν συκοφαντοῦντος. Βεβαίως διὰ τὴν περίπτωσιν αὐτὴν ἡ ζημία διὰ τοὺς συκοφάντας ἦτο μεγάλη. Παρὰ ταῦτα, δὲν ἤλλαξαν τακτικὴν οἱ πιστοὶ ὀπαδοὶ τοῦ γνωμικοῦ «συκοφάντει, συκοφάντει, κάτι θὰ μείνῃ στὸ τέλος».

Ἡ ἰσχυρὰ ἤδη ἐμφάνισις ὅμως τῆς ἐθνικόφρονος ὁμάδος, τονώνει τὸ ἠθικὸν τῶν ὁμοφρόνων, οἵτινες ἀπετέλουν καὶ τὴν πλειονότητα τοῦ πληθυσμοῦ τῆς περιοχῆς.

Ἐκεῖ ὅπου ἡ ἔξοδος προεκάλεσεν ἰδιαίτερον ἐνθουσιασμὸν ἦσαν τὰ χωρία τῶν Τουρκοφώνων τοῦ βάθους τῆς Μικρᾶς Ἀσίας καὶ ἡ μεγίστη ἀναλογία τῶν ΠΟΝΤΙΩΝ.

Ἕνας κόσμος ἀγωνισθεὶς ἄλλοτε μόνος του κατὰ τῶν πανισχύρων Τούρκων κατακτητῶν, διὰ νὰ διατηρήσῃ τὸν Ἑλληνισμόν του, ἐπανευρίσκει τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἐκδηλώσῃ τὰ ἐθνικά του αἰσθήματα καὶ τὴν πολεμικήν ἀγωνιστικότητά του.

Πολλοὶ ὁπλαρχηγοὶ τοῦ Ποντιακοῦ ἀγῶνος ἀποφασίζουν νὰ σχηματίσουν ἐνόπλους ὁμάδας μὲ ἀρχηγὸν τὸν ὑπέροχον Ἕλληνα ἀγωνιστὴν καὶ ἡγέτην ΚΥΡΙΑΚΟΝ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΝ, γνωστότερον ὡς ΚΙΣΑ-ΜΠΑΤΖΑΚ, ἐκ τοῦ χωρίου ΚΟΥΚΟΣ. Κυριώτεροι τῶν λοιπῶν Ὁπλαρ-

ΠΑΥΛΟΣ ΑΣΛΑΝΙΔΗΣ
Ὁπλαρχηγὸς Α΄ τάξεως

χηγῶν ὁ ΠΑΥΛΟΣ ΑΣΛΑΝΙΔΗΣ, ΘΕΟΦΙΛΟΣ ΛΕΟΝΤΙΑΔΗΣ, ΑΝΕΣΤΗΣ ΣΑΧΙΝΙΔΗΣ κλπ.

Κυριώτερα χωρία ἐπιστρατεύσεως καὶ ἐθνικῆς προσφορᾶς τὰ ΚΟΥΚΟΣ — ΣΕΒΑΣΤΗ — ΑΗ ΓΙΑΝΝΗΔΕΣ.

Κατὰ τὴν διαδρομὴν τῆς ὁμάδος ἐνετάχθη εἰς αὐτὴν πενταμελὴς ὁμὰς ὑπὸ τὸν ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΝ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΝ ἐκ ΝΙΣΕΛΙΟΥ καὶ μιὰ τριμελὴς ἐξ Ἑλληνοκυπρίων ἀποκοπέντων ἐκ τοῦ Βρεττανικοῦ Σώματος, οἱ ὁποῖοι δὲν ἠθέλησαν νὰ διαφύγωσι πρὸς Μέσην Ἀνατολήν, ἀλλὰ προτίμησαν νὰ ἀγωνισθῶσι ὑπὲρ τῆς πατρίδος των Ἑλλάδος.

Συνολικὴ ἤδη δύναμις, ἐν κινήσει καὶ δράσει τοῦ Ἀρχηγείου ΠΙΕΡΙΩΝ, 150 ἄνδρες· Ἐφεδρικαὶ δυνάμεις ὠργανωθεῖσαι εἰς πολλὰ χωρία, 100 ἔνοπλοι καὶ πολλοὶ ἄοπλοι.

ΠΡΩΤΑΙ ΣΥΓΚΡΟΥΣΕΙΣ

Τὸ Συντονιστικὸν Ἀρχηγεῖον ΒΕΡΟΙΑΣ, ἀνέθεσεν εἰς ὁμάδα ἀξιωματικῶν τὴν φροντίδα διὰ τὸν ἐφοδιασμὸν τοῦ τμήματος ΑΜΥΝΤΑ. Ἐπὶ κεφαλῆς τῆς ὁμάδος ὁ Λοχαγὸς ΜΥΤΙΛΗΝΑΚΗΣ ΛΑΜΠΡΟΣ γνώστης τῆς περιοχῆς. Ὁ ΜΥΤΙΛΗΝΑΚΗΣ ἐπεδόθη δραστηρίως εἰς τὴν προσπάθειαν ταύτην τῆς ἐξοικονομήσεως ἐφοδίων (ἱματισμοῦ - ὑποδήσεως - τροφίμων κλπ.). Ἦρθε εἰς εἰδικὴν συμφωνίαν μὲ ἐπιχειρηματίας ΒΕΡΟΙΑΣ καὶ ἐπέτυχε πολὺ καλοὺς ὅρους δεδομένου ὅτι ὅλοι οἱ χορηγηταὶ ἦσαν μέλη τῆς ὀργανώσεως. Μερικοὶ ἐδέχθησαν τὴν πληρωμὴν εἰς ἀντίστοιχον ὑγιὲς νόμισμα μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν.

Τὴν 12ην Μαρτίου ἀπεστάλη ὁ Δημοτικὸς ὑπάλληλος καὶ συγγενὴς τοῦ Ἀρχηγοῦ ΓΟΥΛΓΟΥΝΤΖΗ, ΓΟΥΛΓΟΥΝΤΙΝΑΣ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ, μὲ μόνον συνοδὸν ἕνα ἄλλο μέλος τῆς ὀργανώσεως, τὸν ΤΡΙΚΑΛΙΩΤΗΝ Δ. ἵνα συνοδεύσωσι φορτία ἐφοδίων πρὸς τὴν προσωρινὴν ἕδραν τοῦ Ἀρχηγείου, τὴν Μονὴν Ἁγίων Πάντων.

Ἐπειδὴ ἐβράδυνεν ἡ ἐπιστροφὴ τῶν δύο συνδέσμων καὶ οὐδεμία πληροφορία ὑπῆρχε περὶ αὐτῶν, ἤρχισεν ἡ διάδοσις ὅτι οὗτοι συνελήφθησαν καὶ ἐξετελέσθησαν κατὰ τὴν ἐπιστροφήν των ὑπὸ ἐνέδρας τοῦ ΕΛΑΣ.

Ὁ Λοχαγὸς ΜΥΤΙΛΗΝΑΚΗΣ εἶχε ἰδίαν πεῖραν περὶ τῶν προθέσεων καὶ τῶν μέσων ἐνεργείας τῶν ΕΛΑΣΙΤΩΝ διότι, ἐπιστρέφων προηγουμένως ἐξ ἐπισκέψεως εἰς τὴν Μονὴν Ἁγίων Πάντων, ἐπληροφορήθη μετὰ θετικότητος ὅτι, κατὰ μῆκος τῆς συνήθους ὁδοῦ ἐπιστροφῆς, εἶχον ἐγκατασταθῆ ἐνέδραι διὰ τὴν ἐξόντωσίν του. Κατώρθωσε τότε νὰ διαφύγῃ διὰ χρησιμοποιήσεως ἀτραπῶν καὶ ἀσυνηθίστων δρομολογίων. Ἦτο ὅμως, ἤδη, πολὺ ἀνήσυχος, λόγῳ τῆς μὴ ἐπιστροφῆς τῶν δύο συνοδῶν τῶν ἐφοδίων.

Ἐν τῷ μεταξύ, τὴν 16ην Μαρτίου, σύνδεσμος τοῦ ΕΛΑΣ ἐζήτησε συνάντησιν Ἀρχηγῶν. Ἡ αἴτησις γίνεται δεκτὴ καὶ ὡς ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ ΕΛΑΣ παρουσιάζεται ὁ ἀναφερθεὶς Ὑπολοχαγὸς Μεταγωγικοῦ ΤΣΕΛΕΦΗΣ ἤδη ΚΑΠΕΤΑΝ ΒΟΥΡΟΣ.

Ὁ ΒΟΥΡΟΣ ἐμφανίζεται μὲ μεγάλην προσήνειαν καὶ δῆθεν καλὰς προθέσεις. Ὡς ἀπεδείχθη κατόπιν, σκοπός του ἦτο ἡ ἐξακρίβωσις τῆς δυνάμεως καὶ τῆς ἀξίας τοῦ ἐθνικοῦ τμήματος. Ἡ ἐντύπωσις ἐκ τῆς ἐμφανίσεως τοῦ τμήματος τοῦ ἐνέπνευσε πανικὸν καὶ ἐζήτησε ἐπειγόντως ἐνισχύσεις. Ταυτοχρόνως διέταξε καὶ τὴν σύλληψιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ συνοδοῦ τροφίμων Γουλγουντίνα, τὸ πτῶμα τοῦ ὁποίου εὑρέθη εἰς ἐλαχίστην ἀπόστασιν τοῦ χωρίου ΡΥΑΚΙΑ ὅπου ἐγένετο ἡ συνάντησις.

Ὁ Ἀρχηγὸς ΓΟΥΛΓΟΥΝΤΖΗΣ συγκεντρώνει θετικὰς πληροφορίας ὅτι ὁ διατάξας τὴν ἐκτέλεσιν ἦτο ὁ ΒΟΥΡΟΣ καὶ ἀποτείνεται μὲ μεγάλην δριμύτητα πρὸς αὐ-

τόν. Οὗτος ἀρνεῖται δηλώνων ὅτι οὐδὲν γνωρίζει σχετικῶς καὶ συνεχίζων τὰς ἐκδηλώσεις καλῆς προθέσεως.

Μετά τινας ἡμέρας ἀποστέλλει ἐπιστολὴν προτρέπων τὸν ΓΟΥΛΓΟΥΝΤΖΗΝ νὰ προσχωρήσῃ εἰς τὸν ΕΛΑΣ, μὲ τὴν ἐπιχειρηματολογίαν ὅλων τῶν συκοφαντικῶν ἀποκυημάτων, τῶν ὁποίων ἐγένετο χρῆσις. Φαίνεται ὅτι, κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο, ὁ ΒΟΥΡΟΣ ἔλαβε σοβαρὰς ἐνισχύσεις.

Ὁ ΓΟΥΛΓΟΥΝΤΖΗΣ ἀπαντᾶ μὲ τὴν θετικότητα, τὴν σοβαρότητα καὶ τὴν ἀξιοπρέπειαν ἑνὸς Ἕλληνος Ἀξιωματικοῦ καὶ τονίζει ἐκ νέου τὰς εὐθύνας ἐκ τῶν ἐκτελέσεων καὶ τῶν κακουργημάτων.

ΠΡΩΤΗ ΕΝΟΠΛΟΣ ΑΝΤΙΔΡΑΣΙΣ

Τὴν 23ην Μαρτίου τὴν πρωΐαν, ἐνῷ ἡ δύναμις τοῦ ἀρχηγείου ἐβάδιζεν ἐκ ΡΥΑΚΙΩΝ πρὸς ΚΑΣΤΑΝΙΕΣ, εὑρέθη αἰφνιδίως πρὸ τῆς ἀποφράξεως τῆς ὁδοῦ διὰ κατοχῆς τῶν γύρω ὑψωμάτων ὑπὸ ἰσχυροῦ τμήματος τοῦ ΕΛΑΣ.

Κατ' ἀρχάς, ἐγένετο διὰ φωνασκιῶν ἐκ μέρους τοῦ ΕΛΑΣΙΤΙΚΟΥ τμήματος προσπάθεια ἐξεγέρσεως τῶν ἀνδρῶν κατὰ τῶν ἀξιωματικῶν καὶ τῆς ὀργανώσεως, τοὺς ὁποίους ἀπεκάλουν ἀντιδραστικοὺς καὶ Γερμανοφίλους. Μετὰ τὴν ἀποτυχίαν προσῆλθεν πρὸς τὸν ἀρχηγὸν ΓΟΥΛΓΟΥΝΤΖΗΝ τριμελὴς ἐπιτροπὴ ὑπὸ τὸν Πολιτικὸν ἐπίτροπον ΚΟΣΜΑΝ, ἡ ὁποία ἀναιδῶς καὶ θρασέως, ἄνευ προοιμίων, ἀπηύθυνε τὴν ἑξῆς τελεσιγραφικὴν ἀξίωσιν: «Ἡ ὀργάνωσίς μας δὲν ἀνέχεται ἄλλας ὀργανώσεις εἰς τὴν περιοχήν. Σᾶς καλοῦμεν νὰ προσχωρήσητε εἰς ἡμᾶς. Ἂν δὲν ὑπακούσητε, θὰ σᾶς κτυπήσωμε».

Ὁ ἀρχηγὸς ΓΟΥΛΓΟΥΝΤΖΗΣ, ἐν πλήρει ψυχραιμίᾳ, ἀπήντησεν: «Ἡμεῖς σᾶς καλοῦμεν ἐν πνεύματι ἀγάπης καὶ ὁμονοίας νὰ συνεργασθῶμεν πρὸς τὸν κοινὸν σκοπὸν, ποὺ εἶναι τὸ κτύπημα τοῦ ἐχθροῦ καὶ ἡ ἀπελευθέρωσις τῆς πατρίδος μας. Ἡμεῖς, δὲν θὰ σᾶς ρίξωμε πρῶτοι. Θὰ προχωρήσωμεν καὶ ἂν θέλετε κτυπῆστε μας». Ταυτοχρόνως, μὲ στενωτέραν τὴν φωνήν, διέταξε τὴν προχώρησιν τοῦ τμήματος.

Τὰ ἀποφράσαντα τὴν ὁδὸν τμήματα τοῦ ΕΛΑΣ ἀπεσύρθησαν, χωρὶς νὰ ρίξωσι οὔτε μίαν βολήν.

Ὁ ἀρχηγὸς Ἐπίτροπος ΚΟΣΜΑΣ ἀπέβη ὁ σφαγεὺς τῶν ΠΙΕΡΙΩΝ. Αὐτὸς διέτασσεν τὰς ὁμαδικὰς διαδοχικὰς ἐκτελέσεις τῶν ἐθνικοφρόνων.

Ἡ ὑποχώρησις τοῦ ΕΛΑΣ ἔδωκεν τὴν ἐντύπωσιν εἰς τὸν ἀρχηγόν, τοὺς ἀξιωματικοὺς καὶ τοὺς ἄνδρας ὅτι, πέραν τῶν ἀπειλῶν καὶ τῆς τρομοκρατίας τῶν ἐθνικοφρόνων, ὁ ΕΛΑΣ, δὲν θὰ ἀπετόλμα τὴν ἔνοπλον ρῆξιν. Ἴσως ἦτο προσχεδιασμένη προσπάθεια ἵνα τὰ τμήματα μὴ λαμβάνωσι σοβαρὰ μέτρα ἐπαγρυπνήσεως καὶ ἀσφαλείας.

ΠΑΡΑΜΟΝΗ ΕΙΣ ΜΟΝΗΝ ΑΓΙΩΝ ΠΑΝΤΩΝ

Ὁλόκληρος ἡ δύναμις τοῦ ἀρχηγείου ἤχθη εἰς Μονὴν Ἁγίων Πάντων, ἵνα ἀναπαυθῇ καὶ ἑορτάσῃ τὴν ἐθνικὴν ἑορτήν. Πολλοὶ τῶν κατοίκων τῆς ὑπαίθρου, ἀκόμη καὶ τῆς Βεροίας, ἐπεσκέπτοντο τὴν ὁμάδα ἵνα ἐκφράσωσι τὴν πίστιν καὶ τὸν ἐνθουσιασμόν των. Διῆλθεν ἐπίσης καὶ μία 8μελὴς ὁμὰς ἀνταρτῶν ὑπὸ τὸν ΘΕΟΦΙΛΟΝ ΒΑΗΝ ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ, ἥτις ἐδήλωσε φιλίαν καὶ συνεργασίαν.

Ἐλήφθη πληροφορία ἐκ ΒΕΡΟΙΑΣ ὅτι σοβαραὶ Γερμανικαὶ δυνάμεις πρόκειται νὰ μετακινηθοῦν πρὸς ΠΙΕΡΙΑ καὶ διετάσσετο ἡ λῆψις αὐστηρῶν μέτρων ἀσφαλείας καὶ καλύψεως.

Προοπτικὴ τοῦ ἀρχηγοῦ ΓΟΥΛΓΟΥΝΤΖΗ ἦτο ὅπως, ἀπὸ 5 Ἀπριλίου, ἀρχίσει νέαν περιοδείαν, μὲ προσπάθειαν περαιτέρω

ἐνισχύσεως ἵνα καταστῇ δυνατὴ ἡ ἐνεργὸς ἀντίδρασις κατὰ τῶν ἐπιχειρούντων Γερμανῶν.

Ἡ 25η Μαρτίου 1943 ἑωρτάζετο μεγαλοπρεπῶς εἰς τὴν ἐλευθέραν περιοχήν, ὑπ' ἀμφοτέρων τῶν ὀργανώσεων.

Τὸ ἀρχηγεῖον ΟΛΥΜΠΟΥ ΠΙΕΡΙΩΝ τοῦ ΕΛΑΣ ἐκδίδει προκήρυξιν ποὺ μεταξὺ ἄλλων ἀναφέρει: «Ὁ σημερινὸς ἀγώνας θὰ ὁλοκληρώση τὸ ἔργον τῶν ἡρώων τοῦ 21, θὰ δώσῃ στοὺς ΛΑΟΥΣ ΤΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ τὴν ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΗ ΛΕΥΤΕΡΙΑ, ὄχι μονάχα ἀπὸ τοὺς καταχτητές, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τοὺς ληστὲς τοῦ ἰμπεριαλισμοῦ καὶ τοὺς ἐκμεταλλευτὲς καὶ μαυραγορίτες τῆς ἀστυκοτσιφλικάδικης τάξης.

Ἡ προκήρυξις Σώματος ΠΙΕΡΙΩΝ ΒΕΡΜΙΟΥ τοῦ Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ, περιέχει ἐκτὸς ἄλλων καὶ τὰς ἑξῆς κυρίας παραγράφους:

Τ.Σ. 25 Μαρτίου 1943

Ο ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΣΤΡΑΤΟΣ
Πρὸς τὸν
ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΛΑΟΝ

ΕΛΛΗΝΕΣ:

Ὅσοι πιστεύεται στὸν τίμιο καὶ ἠθικὸ ἀγῶνα μας.

Ὅσοι σκέπτεσθε μόνον τὴν Ἑλλάδα καὶ δὲν παρασύρεσθε ἀπὸ ξένα κηρύγματα.

Ὅσοι ποθεῖτε καὶ πονεῖτε γιὰ τὸν μόνον σκοπὸ ποὺ θέσαμε τὴν ἐλευθερία.

Ὅσοι δραματίζεσθε ΜΕΓΑΛΗ ΕΛΛΑΔΑ, δῶστε τὰ χέρια σας, ὅσο καὶ ἂν χωρίζεσθε ἰδεολογικά, ἑνωθῆτε, ὅσας καὶ ἂν εἴχατε πολιτικὰς ἀντιθέσεις.

Ἐν ὀνόματι τοῦ μέλλοντος τῆς Ἑλλάδος μας, ἂς ἑνωθοῦμε εἰλικρινὰ γιὰ τὴν ἐπιτυχία τοῦ ΜΕΓΑΛΟΥ ΣΚΟΠΟΥ τοῦ ΜΟΝΟΥ ΣΚΟΠΟΥ.

ΕΛΛΗΝΕΣ ΠΑΤΡΙΩΤΑΙ:

Βγήκαμε στὸ ἑλληνικὸ βουνὸ ν' ἀγναντέψωμε στὸ ξεκάθαρο ὁρίζοντά του. Νὰ διακρίνωμε τοὺς ἀδελφούς μας, ποὺ θὰ μᾶς ἔρθουν μὲ τὴν δάφνη τῆς νίκης. Νὰ τρέξουμε νὰ τοὺς στρώσουμε βάγια στὸ χῶμα ποὺ θὰ ποδοπατήσουν. Ν' ἀνοίξουμε τὴν ἀγκαλιά μας καὶ νὰ τοὺς δεχθοῦμε ἔτσι ὅλοι οἱ Ἕλληνες, ἀνεξάρτητα ἀπὸ κάθε ἰδεολογικὴ διαφορά, μὲ τὴν πεποίθησι ὅτι μόνον ἔτσι θὰ δημιουργήσωμε τὴν ΜΕΓΑΛΗ ΕΛΛΑΔΑ ΤΗΣ ΑΥΡΙΟΝ.

ΕΛΛΗΝΕΣ ΠΑΤΡΙΩΤΑΙ.

Δὲν εἶναι στὴν πρόθεσί μας ν' ἀσελγοῦμε πάνω στὸν πόνο τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ ποὺ ποθεῖ μόνον τὴν ΛΕΥΤΕΡΙΑ ΤΟΥ καὶ μόνον αὐτὸν τὸν σκοπὸ τοῦ παρουσιάζουμε καὶ αὐτὸν ἀκολουθοῦμε. Δὲν παρουσιαζόμεθα μὲ δίκοπα μαχαίρια καὶ μὲ φέσια. Δὲν ξεδιπλώνουμε σημαῖες πολλῶν χρωμάτων γιὰ νὰ παραπλανήσωμε τὴν ἀμόλυντη ἑλληνικὴ ψυχή. Μόνον τὴν σημαία μας τὴν ἑλληνικὴ κρατοῦμε στὴν ψυχή μας κλεισμένη, γιὰ νὰ τὴν ξεδιπλώσουμε καὶ νὰ δακρύσουν τὰ μάτια μας, στὸ ἀγνάντεμά της. Τὴν θεατρικήν, δὲν τὴν διδαχθήκαμε. Μάσκες καὶ προσωπεῖα, δὲν μεταχειριζόμεθα. Δὲν ἀπειλοῦμε κανένα Ἕλληνα, δὲν ἐκβιάζομε καμμιὰ συνείδησι. Δὲν παρασυρόμεθα οὔτε ἀσκοῦμε καμμιὰ προπαγάνδα ποὺ νὰ βοηθῇ τὴν διαίρεσιν τῶν Ἑλλήνων.

ΕΛΛΗΝΕΣ ΠΑΤΡΙΩΤΑΙ:

Κλεῖστε τὰ αὐτιά σας σὲ κάθε αἰσχρὴ καὶ ἀντεθνικὴ συκοφαντία. Μᾶς ξέρετε. ΞΑΣΤΕΡΟΣ ΟΥΡΑΝΟΣ, ΑΣΤΡΑΠΕΣ ΔΕΝ ΦΟΒΑΤΑΙ. Δῶστε στοὺς ἀσελγοῦντας στὸν πόνο τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ τὴν ἀπάντησιν. ΣΑΣ ΝΟΙΩΣΑΜΕ, ΒΛΕΠΟΥΜΕ ΠΟΙΟΙ ΕΙΣΤΕ ΚΑΙ ΠΟΙΟΙ ΣΑΣ ΑΚΟΛΟΥΘΟΥΝ, ΞΕΡΟΥΜΕ ΠΟΙΟΙ ΗΓΟΥΝΤΑΙ.

Εἴμεθα Ἕλληνες ἐλεύθεροι χωρὶς βία θὰ διαθέσουμε τὸν ἑαυτό μας διὰ τὴν Ἑλλάδα μας. Προσέξτε, μὴν σᾶς παραπλανήσουν ἀπὸ τὸν ἴσιο δρόμο. Τὸ δολοφονικὸ μαχαίρι, δὲν τὸ ὑπολογίζουμε. Στὸ θράσος, θὰ ἀπαντήσωμε μὲ θάρρος. Στὴν ψευτιά, μὲ τὴν ἀλήθεια. Στὴν ἐκβιασμὸ καὶ τὴν ἀπειλή, μὲ τὸ σκληρὸ ἀμείλικτο ἐρώτημα «Σκέπτεσθε καὶ πιστεύετε εἰλικρινὰ στὸ σκοπὸ ποὺ διακηρύσσετε. Ἂν ΝΑΙ σᾶς τεντώνουμε τὸ χέρι. Ἂν ΟΧΙ... σ' αὐτὸ τὸ ὄχι, τὴν ἀπάντησι θὰ δώσῃ, ἀσφαλῶς, ὁ Ἑλληνικὸς Λαός.

ΕΛΛΗΝΕΣ: Κλειστεῖτε στὴν ἑλληνικὴ ψυχὴ σας. Σκεφθῆτε ἑλληνικὰ πάρτε ἀπόφασι ἑλληνικὴ καὶ ἐλᾶτε νὰ μᾶς βρῆτε νὰ μᾶς γνωρίσητε, νὰ δῆτε πῶς σκεπτόμεθα·

ΑΡΧΗΓΕΙΟ Ε.Σ. ΠΙΕΡΙΑΣ ΑΜΥΝΤΑΣ
Κυριάκος Παπαδόπουλος

ΜΑΧΗ ΑΓΙΩΝ ΠΑΝΤΩΝ — ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΝΕΚΡΩΣΙΣ ΑΡΧΗΓΕΙΟΥ

Τὴν πρωΐαν τῆς 4ης Ἀπριλίου εἶχε προγραμματισθῆ νὰ λάβῃ χώραν λειτουργία εἰς τὴν ἐκκλησίαν τῆς Μονῆς καὶ νὰ ἀκολουθήσῃ τελετὴ ὁρκωμοσίας τῶν ἀξιωματικῶν καὶ ἀνδρῶν τοῦ Ἀρχηγείου. Αἰφνιδίως, τὴν 5,30 ἐνεφανίσθη ἀγγελιοφόρος τοῦ ΕΛΑΣ ὅστις ἐζήτησε νὰ παρουσιασθῇ στὸν Ἀρχηγὸν ΓΟΥΛΓΟΥΝΤΖΗΝ, εἰς τὸν ὁποῖον παρέδωσε τὸ κάτωθι σημείωμα:

«Πρὸς τὸν ἀρχηγὸν τμημάτων Ε.Σ. ΓΟΥΛΓΟΥΝΤΖΗΝ, Ὁπλαρχηγοὺς ΤΣΑΚΑΡΑΝ, ΑΣΛΑΝΙΔΗΝ κλπ. Εἶστε κυκλωμένοι ἀπὸ 500 ἄνδρες τοῦ ΕΛΑΣ. Σᾶς δίνουμε τὸν λόγο τῆς ἐπαναστατικῆς μας τιμῆς ὅτι, ἂν παραδοθῆτε, δὲν ἔχετε νὰ πάθετε τίποτα. Πᾶσα ἀντίστασις θὰ πνιγῇ στὸ αἷμα ΚΙΚΙΤΣΑΣ — ΒΟΥΡΟΣ».

Μόλις ὁ ἀρχηγὸς ΓΟΥΛΓΟΥΝΤΖΗΣ ἀνέγνωσε τὸ σημείωμα, ἔδωκε ἐντολὴν ἐξόδου τῶν ἐν τῇ Μονῇ εὑρισκομένων ἀνδρῶν οἵτινες ἡτοιμάζοντο διὰ τὴν θείαν λειτουργίαν. Οὗτοι, ἔπρεπε νὰ σπεύσουν νὰ προκαταλάβουν τὰς προκαθορισθείσας θέσεις. Λόγῳ τῆς πληροφορίας περὶ κινήσεως τῶν Γερμανῶν, εἶχον ληφθῆ ἀρκετὰ μέτρα ἀσφαλείας δι' ἐγκαταστάσεως φυλακίων πέριξ τῆς Μονῆς, ἀλλὰ δυστυχῶς, ἀρκετὰ ἐγγὺς ταύτης. Ταυτοχρόνως, μὲ τὴν ἔκδοσιν τῆς διαταγῆς καὶ τὴν ἔναρξιν κινήσεως τῶν τμημάτων, ἤρχισεν πυκνότατο πῦρ ὅλμων καὶ πολυβόλων κατὰ τῆς μάζης τῶν κινουμένων·

Ἐν τούτοις, ἡ κίνησις ἐσυνεχίσθη καὶ ἀρκετὰ τμήματα κατέλαβον τὰς θέσεις των καὶ ἤρξατο σφοδρότατος ἀγών, μέχρι τῶν ἀπογευματινῶν ὡρῶν.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΟΥ
Εὔελπις Ἀνθ)στὴς
Διμοιρίτης

Τμῆμα συμμοριτῶν ταχέως διεισδῦσαν, ἐπρόλαβε ἐντὸς τοῦ ναοῦ δύναμιν 30 ἀνδρῶν, διαφόρων ὁμάδων ὑπαγωγῆς καὶ μεταξὺ αὐτῶν τὸν ἀνθυπολοχαγὸν ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΟΥ καὶ τὸν Ἐπιλοχίαν ΣΠΥΡΙΔΗΝ.

Ἅπαντας τοὺς ἠχμαλώτισαν καὶ τοὺς ἀφώπλισαν. Ἡ διείσδυσις κατέστη δυνατή, διότι ἓν τῶν νυκτερινῶν φυλακίων ἀσφαλείας, αἰφνιδιασθέν, δὲν ἐπρόφθασε νὰ ἀντισταθῇ.

Ἡ αἰχμαλώτισις τοῦ ἐντὸς τοῦ Ναοῦ τμήματος καὶ τοῦ αἰφνιδιασθέντος φυλακίου καθὼς καὶ ἡ ὑπεροχὴ τῶν δυνάμεων καὶ κυρίως τῶν μέσων πυρὸς θὰ εἶχεν ὡς μόνον ἀποτέλεσμα τὴν συσσώρευσιν ἀπωλειῶν καὶ θὰ παρουσίαζε τὸν κίνδυνον νέων αἰχμαλωτίσεων.

Ὁ Ἀρχηγὸς ΓΟΥΛΓΟΥΝΤΖΗΣ ὑπὸ τὴν ἐπήρειαν τῶν ἐντυπώσεων τούτων, διέταξε τὴν σύμπτυξιν κατὰ τμήματα, πρὸς τρεῖς κατευθύνσεις.

Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς μάχης ἐτραυματίσθη σοβαρῶς ὁ Ἀνθυπομοίραρχος ΤΣΑΚΑΡΑΣ ὁ ὁποῖος διεκομίσθη εἰς Ἐκκλησίαν ΜΕΓΑΛΗ ΠΑΝΑΓΙΑ, περιοχῆς ΒΟΥΠΤΙΣΤΗΣ, ὅπου συνεκεντρώθη καὶ τὸ ὑπόλοιπον τμῆμα του, πλὴν ἑνὸς χωροφύλακος αἰχμαλωτισθέντος.

Τὸ Τμῆμα ΤΣΑΚΑΡΑ ἐσυνέχισε τὴν κίνησιν πρὸς τὴν καθορισθεῖσαν κατεύθυνσιν ΠΑΛΑΤΙΤΣΙΑ — ΒΕΡΓΙΝΑ — ΚΟΛΥΝΔΡΟΣ καὶ τὴν νύχτα τῆς 5ης Ἀπριλίου ἔφθασε εἰς ΚΟΛΥΝΔΡΟΝ. Ἐκεῖ ἀνέμενεν ὁ σύνδεσμος Ὑπολοχαγὸς ΛΙΑΚΟΠΟΥΛΟΣ καὶ ὁ Σταθμάρχης ΜΕΛΙΚΗΣ, Ἀνθυπασπιστὴς ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ μετὰ τοῦ ἰατροῦ ΚΟΛΥΝΔΡΟΥ, ὅστις περιέθαλψε προχείρως τὸν ἀνθυπομοίραρχον καὶ μερικοὺς ἄλλους ἐλαφρῶς τραυματίας. Κατόπιν ἐσυνεχίσθη ἡ πορεία καὶ τὴν πρωΐαν τῆς 6ης Ἀπριλίου τὸ τμῆμα ἔφθασε εἰς τὸ χωρίον ΚΟΥΚΟΣ.

Τὰ τμήματα τῶν ὑπολοίπων δύο κατευθύνσεων ἔφθασαν ἐπίσης εἰς τὸν τελικὸν χῶρον συγκεντρώσεως τὸ αὐτὸ χωρίον ΚΟΥΚΟΣ.

Τό, ὑπὸ τὸν Ὁπλαρχηγὸν ΑΣΛΑΝΙΔΗΝ ΠΑΥΛΟΝ, τμῆμα τῆς κατευθύνσεως ΠΑΛΗΟΣΤΑΝΗ ἐδέχθη ἐπιθέσεις συνεχεῖς καὶ ἰσχυρὰς τὰς ὁποίας ὅμως ἀπέκρουσε μὲ ἀπωλείας πολλὰς διὰ τοὺς ἐπιτιθεμένους.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ
Ἀνθυπασπιστὴς Χωροφυλακῆς
τέως Συνταγματάρχης

Τὴν νύχτα τῆς 6ης Ἀπριλίου εἶχεν συγκεντρωθῆ τὸ σύνολον τῆς μὴ αἰχμαλωτισθείσης δυνάμεως, πλὴν ἐλαχίστων, οἱ ὁποῖοι διέφυγον εἰς τὰ χωρία των.

Εἰς ΚΟΥΚΟΝ παρέμειναν δι' ἀνασυγκρότησιν ἐπὶ 5 ἡμέρας ὑπὸ τὴν κάλυψιν τῆς ἰσχυρᾶς ὁμάδος τῶν ἐνόπλων τοῦ χωρίου τούτου καὶ τῶν γειτονικῶν.

Οἱ Ὁπλαρχηγοὶ τῶν χωρίων τούτων ἐπέτυχον, διὰ διαπραγματεύσεων, τὴν ἀπελευθέρωσιν τῶν 12 αἰχμαλωτισθέντων συγχωριανῶν των, ἐνῷ οἱ ὑπόλοιποι 25 αἰχμαλωτισθέντες ἐξετελέσθησαν μετ' ὀλίγας ἡμέρας. Μεταξὺ τούτων ὁ Ἀνθυπολοχαγὸς ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΟΥ καὶ ὁ ἐπιλοχίας ΣΠΥΡΙΔΗΣ, ἀγρίως βασανισθέντες.

Ὁ Ἀρχηγὸς ΓΟΥΛΓΟΥΝΤΖΗΣ ἀνεχώρησε διὰ Θεσ)κην πρὸς ἔκθεσιν τῆς καταστάσεως εἰς τὴν Κεντρικὴν ἐπιτροπήν. Προηγουμένως διῆλθεν ἐκ Βεροίας καὶ ἐνημέρωσε τὸ ἐκεῖ κέντρον, εἰς σύσκεψιν εἰς τὴν ὁποίαν συμμετεῖχε καὶ ὁ Δικηγόρος ΧΑΤΖΗΝΩΤΑΣ.

Τὸ κέντρον ἀπέστειλε ὅ,τι ἐνίσχυσιν ἠδύνατο εἰς ἐφόδια καὶ συμπλήρωσιν εἰς ἀξιωματικούς. Τὴν Διοίκησιν ἀνέλαβον οἱ Ὑπολοχαγοὶ ΒΟΓΙΑΤΖΟΓΛΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ καὶ ΚΟΤΕΗΣ ΕΛΠΙΔΟΦΟΡΟΣ καὶ ὁ Ἀνθυπολοχαγὸς ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ.

Τὴν 10ην Ἀπριλίου τὸ τμῆμα ἀνεσυνετάχθη μὲ συνολικὴν δύναμιν 60 ἀνδρῶν εἰς τρεῖς ὁμάδας ὑπὸ τοὺς ἀναφερθέντας τρεῖς ἀξιωματικούς. Αἱ ὁμάδες τῶν Ὁπλαρχηγῶν ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ — ΑΣΛΑΝΙΔΗ κλπ. τῶν ὁποίων οἱ ἄνδρες κατήγοντο ἐκ τῆς περιοχῆς, παρέμειναν ὡς ἔνοπλος ἐπιφυλακὴ εἰς τὰ χωρία των.

Ὁ Ἀνθυπομοίραρχος ΤΣΑΚΑΡΑΣ ἐκ ΚΟΛΥΝΔΡΟΥ μετεφέρθη εἰς ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΝ. Τὸν συνώδευσεν ὁ Σταθμάρχης ΜΕΛΙΚΗΣ Ἀνθυπασπιστὴς ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ. Οὗτος ἐπιστρέφων ἔλαβε ἔγγραφον διαταγὴν παρὰ μέλους Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ Διευθυντοῦ τοῦ Γραφείου Ἐπιχειρήσεων Ταγματάρχου ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΟΥ μὲ τὴν ἐντολὴν νὰ τὴν παραδώσῃ εἰς τὸν Ὑπολοχαγὸν ΒΟΓΙΑΤΖΟΓΛΟΥ. Ὁ ἀνθυπασπιστὴς ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ εὗρε τὸν ΒΟΓΙΑΤΖΟΓΛΟΥ μετὰ τοῦ τμήματός του εἰς χῶρον μεταξὺ ΒΟΥΛΤΙΣΤΑΣ καὶ ΑΓΚΑΘΙΑΣ. Ὡς ἐγνώσθη κατόπιν ἡ διαταγὴ περιελάμβανε πληροφορίας ὅτι οἱ Γερμανοὶ προετοιμάζουν σοβαρὰς ἐκκαθαριστικὰς ἐπιχειρήσεις, μετὰ εἰδικῶν ἀνιχνευτικῶν κυνῶν καί, κατόπιν τούτου, διετάσσετο λόγῳ καὶ τῆς καταστάσεως τῶν τμημάτων, ἡ προσωρινὴ ἀναστολὴ δραστηριότητος τούτων.

Ἔπρεπε νὰ ληφθοῦν ὅλα τὰ μέτρα ὥστε νὰ καθίστατο ταχυτάτη ἡ ἐπανασύνδεσις. Οὕτω, ἐπερατώθη ἡ πρώτη φάσις τῆς ὀργανώσεως καὶ δραστηριότητος τοῦ ἀρχηγείου ΠΙΕΡΙΩΝ οὗτινος ἡ λαμπρὰ προοπτικὴ ἀντιστασιακῆς ἀποδόσεως κατὰ τῶν κατακτητῶν τόσον ἀποτόμως καὶ ἀδόξως διεκόπη ἐκ τῆς δολίου παρεμβολῆς τοῦ ΕΛΑΣ.

Μετὰ τὴν ἐξουδετέρωσιν ταύτην τῶν ἐνόπλων τμημάτων, ἡ ἡγεσία τοῦ ΕΑΜ—ΕΛΑΣ ἐφρόντισε νὰ ἑδραιωθῇ εἰς τὴν περιοχήν, κυρίως δι' ὁμαδικῶν ἐκτελέσεων καὶ μεγάλης τρομοκρατίας. Ταυτοχρόνως ἐπετέθησαν κατὰ τῶν ὑπολοίπων ἀστυνομικῶν σταθμῶν τῶν ὁποίων διετάχθη τελικῶς ἡ σύμπτυξις εἰς ΒΕΡΟΙΑΝ.

Οἱ Κομμουνισταί, δὲν ἐδίστασαν νὰ καταφεύγωσι καὶ εἰς καταδόσεις εἰς τοὺς Γερμανούς, ἵνα οὕτω ἡ τρομοκρατία κατὰ τῶν ἐθνικοφρόνων ἐξασκηθῇ πολλαπλῶς. Οὕτως, ὁ γνωστὸς Κομμουνιστὴς ΜΕΛΙΤΖΑΝΑΣ κατέδωκε τὸν ἀναφερθέντα ἀνθυπασπιστὴν ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΝ εἰς τὴν Γερμανικὴν Διοίκησιν ΒΕΡΟΙΑΣ, ὡς ἐνεργῶς βοηθήσαντα ἀνταρτικὰς ὁμάδας, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ συλληφθῇ οὗτος καὶ νὰ φυλακισθῇ.

Συμφώνως πρὸς τὴν διαταγὴν οἱ ἄνδρες τῶν ἐν ἀναστολῇ ἐνεργείας τμημάτων παρέμειναν εἰς τὰ γνωστά, ὡς ἀδιαλλάκτως ἐθνικόφρονα χωρία.

Τὰ κύρια χαρακτηριστικὰ τῶν ΕΛΑΣΙΤΩΝ ἦσαν:

— Δολιότης διαπραγματεύσεων.

— Αἰφνιδιασμός.

— Τρομοκρατία τοῦ ἐθνικόφρονος πληθυσμοῦ.

ΕΝΔΙΑΜΕΣΟΣ ΧΡΟΝΟΣ ΜΕΧΡΙΣ ΑΝΑΣΥΝΤΑΞΕΩΣ

ΠΡΟΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

Κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο, τὸ Συντονιστι-

κὸν κέντρον ΒΕΡΟΙΑΣ ἐπανῆλθεν εἰς τὴν προσπάθειαν προπαρασκευῆς πρὸς ἀνασυγκρότησιν τοῦ ἀναστείλαντος τὴν δραστηριότητα τοῦ ἀρχηγείου ΠΙΕΡΙΩΝ, ἐνῷ ἦτο εἰς τὴν προοπτικήν του πάντοτε καὶ ἡ ἀνάπτυξις ἑτέρων ἐνόπλων τμημάτων εἰς τὴν ὀρεινὴν περιοχὴν ΒΕΡΜΙΟΥ.

Διὰ τὴν διατήρησιν τοῦ ἠθικοῦ, ἐνετάθη ἡ ἔκδοσις προκηρύξεων καὶ δελτίων, ἡ δημιουργία συγκεντρώσεων κλπ. διὰ τῶν ὁποίων, ἤδη, μοιραίως κατεφέρετο καὶ κατὰ τοῦ Κομμουνισμοῦ. Ἐν τούτοις, κατεβάλετο προσπάθεια νὰ διαχωρισθῇ ὁ Κομμουνισμὸς ἀπὸ τὸ ΕΑΜ—ΕΛΑΣ, ἀκόμη δέ, ἀπεφεύγετο ἡ σαφὴς ὀνομασία ὡς Κομμουνισμοῦ καὶ ἐγένετο χρῆσις τῶν φράσεων Διεθνισμός, ἐξτρεμισμός.

Ἡ ΠΑΟ τῆς περιφερείας ἐξεδήλου πολὺ μεγαλυτέραν δραστηριότητα ἀπὸ τὴν ΕΠΟΝ καὶ ἀνεφέρετο εἰς ὅλας τὰς ἐθνικὰς ἀποστολάς· Ἡ διάλυσις τοῦ ἀρχηγείου ΠΙΕΡΙΩΝ, παρουσιάζετο ὡς προσωρινὴ ἀναστολή, ἐν ἀναμονῇ παραλαβῆς ἐφοδίων ἐκ Μέσης Ἀνατολῆς καὶ ἀναγκαίου χρόνου διὰ τὴν ἐπέμβασιν τῶν Ἄγγλων συνδέσμων πρὸς ἐπίσημον διατύπωσιν συμφωνητικοῦ συνεργασίας ΠΑΟ—ΕΛΑΣ, τῇ ἐγγυήσει τούτων.

Βέβαια, ἅπαντα ταῦτα, δὲν ἀπεῖχον τῶν προθέσεων καὶ τοῦ προγραμματισμοῦ τῆς Κεντρικῆς Διοικήσεως ἀλλὰ ὡς θὰ ἀποδειχθῇ ἐν τῇ ἐξελίξει, ἦσαν πάλιν ἁπλοῖ καλοπροέραιτοι δραματισμοί, μὴ ἔχοντες σχέσιν μὲ τὴν πραγματικότητα.

Ἐν τῷ μεταξὺ ἐγένετο ἔντονος ἐργασία πρὸς ἐξοικονόμησιν ὑλικοῦ καὶ ἐφοδίων, καθὼς καὶ στρατολογίαν ἐθελοντῶν. Εἶχεν ἐξοικονομηθῇ ἀριθμὸς ὅπλων, ποσότης πυρομαχικῶν καὶ ἐγένετο προμήθεια ἱματισμοῦ (χρώματος βαθέως κυανοῦ) καὶ ὑποδήσεως.

ΣΥΜΦΩΝΙΑ

Ἀπὸ τῆς διαλύσεως τῆς ὁμάδος ΓΟΥΛΓΟΥΝΤΖΗ μέχρι τῶν ἀρχῶν Ἰουλίου, κατεβλήθη μία ἐπίμονος προσπάθεια συνεννοήσεως μετὰ τοῦ ΕΑΜ—ΕΛΑΣ ἐπὶ ὁλοκλήρου τῆς κλίμακος διαρθρώσεως ἀμφοτέρων τῶν ὀργανώσεων, μὲ πρωτοβουλίαν καὶ μεσολάβησιν τῶν Ἄγγλων συνδέσμων.

Τὸ δυστύχημα εἶναι ὅτι, ἡ μεσαλάβησις αὕτη ἔφθανε μὲν μέχρι τῆς διατυπώσεως κάποιου συμφωνητικοῦ, ἀλλὰ καὶ οὐδέποτε μέχρι τῆς πιέσεως διὰ τὴν τήρησιν τῶν ὅρων τῆς συμφωνίας.

Ὅταν οἱ ΕΛΑΣΙΤΑΙ, κατὰ κανόνα κακοπίστως, παρεβίαζον τὰς συμφωνίας, οἱ Ἄγγλοι σύνδεσμοι ἠρκοῦντο εἰς τὴν μελαγχολικὴν δήλωσιν ὅτι, οὐδὲν δύνανται νὰ πράξωσι. Δὲν ἔφθανον οὔτε μέχρι τῆς ἀπειλῆς διακοπῆς τῆς ἐνισχύσεως καὶ τοῦ ἐφοδιασμοῦ.

Πάντως, κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο ὑπεγράφη ἐπὶ ἀνωτάτου ἐπιπέδου τὸ σύμφωνον ΕΝΤΙ — ΣΑΜΑΡΙΝΙΩΤΗ — ΣΑΡΑΦΗ, εἰς τὸ ὁποῖον, ἐκτὸς τῶν ἄλλων ὀργανώσεων, περιελαμβάνετο καὶ ἡ ΠΑΟ. Ἐπὶ πλέον, ἐν Μακεδονίᾳ, ὁ ἐπὶ κεφαλῆς τῶν Ἄγγλων συνδέσμων ἀντισυνταγματάρχης ΕΓΚΣ ἐπέτυχεν ἐν Θεσ)νίκη σύσκεψιν μεταξὺ ἀντιπροσώπων τοῦ ΕΛΑΣ καὶ τῶν ἄλλων ἐθνικῶν ὀργανώσεων.

Εἶναι χαρακτηριστικὸν ὅτι, ἐνῷ ὡς ἀντιπρόσωποι τῶν ἐθνικῶν ὀργανώσεων συμμετεῖχον ἀνώτεροι Ἀξιωματικοὶ μεγίστου κύρους καὶ μορφώσεως, (οἱ δύο τῆς ΠΑΟ καὶ ὁ εἷς τοῦ ΕΔΕΣ ἦσαν πτυχιοῦχοι τῆς Ἀνωτέρας Σχολῆς Πολέμου τῶν Παρισίων) ὡς ἀντιπρόσωπος τοῦ ΕΑΜ παρουσιάσθη εἷς ἀπότακτος ἐπιλοχίας τοῦ 35 ὅστις συμπεριελήφθη εἰς τὰς τότε ἐκκαθαρίσεις, ὄχι διὰ πολιτικοὺς λόγους, ἀλλὰ ὡς καταχραστής. Ἦτο γνωστὸν ὅτι οὗτος εἰργάζετο εἰς τὴν Ὑπηρεσίαν Πληροφοριῶν τοῦ ΕΑΜ, ὡς προσωπικὸς χαφιές, παρακολουθῶν ὁ ἴδιος τοὺς ἀξιωματικοὺς τῶν ἐθνικῶν ὀργανώσεων. Οἱ ἄλλοι ἀντιπρόσωποι ἦσαν: Συνταγμα-

τάρχης ΜΟΥΣΤΕΡΑΚΗΣ καὶ ἀντισυνταγματάρχης ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΣ τῆς ΠΑΟ. Ἀντισυνταγματάρχης ΣΦΕΤΣΟΣ καὶ Δικηγόρος ΜΠΑΚΑΤΣΕΛΟΣ τοῦ ΕΔΕΣ. Ταγματάρχης ΧΑΤΖΗΓΕΩΡΓΙΟΥ τῆς ΕΚΚΑ.

Ὁ ΕΓΚΣ (πραγματικὸ ὄνομα ΧΑΜΜΟΝΤ) ἀφοῦ ἔκανε ἔκκλησιν πρὸς συνεννόησιν, ὑπηγόρευσεν ἕνα συμφωνητικὸν συνεργασίας εἰς τὸ ὁποῖον καθώριζε τοὺς ὅρους δράσεως ἑκάστης ὀργανώσεως. Τοὺς ὅρους ἀμοιβαίας συνδρομῆς καὶ τὰ ὅρια ἐνεργείας.

Οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν ἐθνικῶν ὀργανώσεων ἐδήλωσαν ἀμέσως ὅτι θὰ πειθαρχήσουν ἀπολύτως μὲ τοὺς ὅρους τοῦ Ἄγγλου συνδέσμου, ἐνῷ ὁ ἐπιλοχίας ἀντιπρόσωπος τοῦ ΕΑΜ ἐδήλωσεν, ὅτι θὰ ὑποβάλῃ τὸ συμφωνητικὸν εἰς τὸ Στρατηγεῖον τοῦ ΕΛΑΣ.

Ὁ ΕΓΚΣ (ΧΑΜΟΝΤ) ἐζήτησεν πάντως, ὅπως, μέχρις ἐπισήμου κυρώσεως τῆς συμφωνίας, παύσωσι αἱ ἐχθροπραξίαι ἑκατέρωθεν. Παρὰ ταῦτα ἤρχισαν ἀμέσως ἐντονώτεραι αἱ ὕπουλοι ἐνέργειαι τοῦ ΕΛΑΣ, ἀσφαλῶς, ἵνα εὑρεθοῦν ἐπὶ πλεονεκτικῆς θέσεως, ἅμα τῇ ἐπισημοποιήσει τῆς συμφωνίας.

Μετὰ ἕνα μῆνα περίπου, εἰδοποιήθη ἡ Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ τῆς ΠΑΟ ὅπως ἀποστείλῃ τὸν Συνταγματάρχη ΜΟΥΣΤΕΡΑΚΗΝ (Κλέωνα), ἵνα ὑπογράψῃ τὸ ἐγκριθὲν ἤδη συμφωνητικὸν τῆς Θεσ)νίκης.

Ἐν τῷ μεταξύ, αἱ προσπάθειαι ἐπεξετάθησαν καὶ διὰ συμφωνίαν μεταξὺ τῶν κατωτέρων κλιμακίων καὶ κυρίως τοῦ Συντονιστικοῦ ἀρχηγείου ΒΕΡΟΙΑΣ διὰ τὴν ΠΑΟ καὶ τοῦ ἀντιστοίχου τοῦ ΕΛΑΣ.

Οἱ ἀντιπρόσωποι τοῦ τελευταίου ἐπηρεαζόμενοι κυρίως ἐκ τῆς δυσμενεστάτης ἀπηχήσεως εἰς τὸν πληθυσμὸν τῆς περιοχῆς ἐκ τῶν συνθηκῶν διαλύσεως τοῦ Σώματος ΓΟΥΛΓΟΥΝΤΖΗ, ἐδείκνυον προθυμίαν καὶ παρίστανον τὸν φιλόφρονα συζητητήν, ἀλλὰ ἔθετον ἐκ παραλλήλου τοιούτους ὅρους ὥστε νὰ μὴν εἶναι ἐκ προοιμίου δεκτοὶ ὑπὸ τοῦ ἀντιπροσώπου τῆς ΠΑΟ.

Πάντως, τὴν 7ην Ἰουλίου, ὑπεγράφη πρακτικὸν συνεργασίας καὶ συμφωνίας μεταξὺ τοῦ ἀντιπροσώπου τῆς ΠΑΟ Λοχαγοῦ ΣΑΡΡΗ (ὑπὸ ψευδώνυμον ἀρχικῶς ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗΣ καὶ ἐν συνεχείᾳ ΠΛΑΠΟΥΤΑΣ) καὶ τοῦ ἀντιπροσώπου τοῦ ΕΛΑΣ Ὁπλαρχηγοῦ ΚΑΤΣΩΝΗ. Τὸ πρωτόκολλον ὑπεγράφη εἰς τὸ χωρίον ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΙΣ ΒΕΡΜΙΟΥ καὶ ὡρίσθη ὡς κοινὴ ἕδρα τὸ χωρίον ΚΟΥΤΣΟΥΦΛΙΑΝΗ.

ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ

Μετὰ τὴν προπαρασκευὴν καὶ τὰς ὑπογραφείσας συμφωνίας, ἀπεφασίσθη ἡ ὀργάνωσις τριῶν ἀρχηγείων, ὑπὸ κοινὴν διοίκησιν. Ταῦτα θὰ ἦσαν:

— Νεοσυγκροτούμενον ἀρχηγεῖον εἰς ΒΟΡΕΙΟΔΥΤΙΚΟΝ ΒΕΡΜΙΟΝ μέχρι ΚΑΙΜΑΚΤΣΕΛΑΝ.

— Ὁμοίως, νεοσυγκροτούμενον εἰς ὑπόλοιπον ΒΕΡΜΙΟΝ, μέχρις ΑΛΙΑΚΜΟΝΟΣ.

— Ἀνασυγκροτούμενον τὸ παλαιὸν ὑπὸ νέκρωσιν ἀρχηγεῖον ΠΙΕΡΙΩΝ.

— Θὰ συνεκροτεῖτο καὶ τέταρτον ἀρχηγεῖον εἰς ΠΑΙΚΟΝ ἀλλὰ μὴ ἐξαρτώμενον ἐκ ΒΕΡΟΙΑΣ.

Ὡς θ' ἀναφερθῇ εἰς ἄλλο κεφάλαιον, ἡ συγκρότησις τοῦ Ἀρχηγείου Βορειοδυτικοῦ ΒΕΡΜΙΟΥ, δὲν ἐγένετο ἐπιδεξίου χειρισμοῦ τοῦ ΕΑΜ.

Διὰ τὰ δύο ἄλλα ἀρχηγεῖα ἡ σειρὰ συγκροτήσεως θὰ ἦτο ἀρχικῶς τοῦ ΒΕΡΜΙΟΥ καὶ κατόπιν τῶν ΠΙΕΡΙΩΝ.

Ἀρχηγὸς τοῦ ΒΕΡΜΙΟΥ ἀνελάμβανεν ὁ Λοχαγὸς ΣΑΡΡΗΣ ἐνῷ διὰ τὸ ΠΙΕΡΙΩΝ θὰ παρέμεινε ὁ παλαιὸς ἀρχηγὸς ΓΟΥΛΓΟΥΝΤΗΣ (Ἀμύντας).

Ὁ Λοχαγὸς ΣΑΡΡΗΣ, ὡς ἀρχαιότε-

ρος, θὰ εἶχεν ἐποπτείαν καὶ ἐπὶ τοῦ ἑτέρου ἀρχηγείου ΠΙΕΡΙΩΝ. Ὁ τομεὺς δραστηριότητος θὰ ἦτο κοινὸς καὶ θὰ ἠδύνατο νὰ γίνῃ ἐναλλαγὴ τομέων ἢ συνύπαρξις εἰς τὸν αὐτὸν τομέα.

Συμφώνως μὲ τὰς ὑπογραφείσας γενικὰς συμφωνίας, θὰ ἔπρεπε νὰ καθορισθῇ ἰδιαίτερος τομεὺς δράσεως διὰ τὰς δύο ὀργανώσεις ΠΑΟ (Ε.Σ.) καὶ ΕΑΜ (ΕΛΑΣ).

Διὰ τῆς συμφωνίας ΣΑΡΡΗ — ΚΟΤΣΩΝΗ εἶχε καθορισθῆ τομεὺς δράσεως διὰ τὰ Σώματα τοῦ Ε.Σ. ὁ χῶρος μεταξὺ ΑΛΙΑΚΜΟΝΟΣ καὶ τῆς γραμμῆς ΑΝΩ ΒΕΡΜΙΟΝ — ΜΠΟΡΙΑ.

Μετ' ὀλίγον ὅμως ἐστάλη εἰδοποίησις ὑπὸ τοῦ ΚΑΤΣΩΝΗ, ὅτι, τὸ ἀνώτερόν του κλιμάκιον τοῦ ΕΛΑΣ, δὲν συνεφώνει διὰ τὸν καθορισθέντα χῶρον δράσεως τοῦ Ε.Σ. καὶ ὥριζε, ὡς τοιοῦτον, τὴν στενὴν καὶ ἄγονον ζώνην μεταξὺ ΑΛΙΑΚΜΟΝΟΣ καὶ ἁμαξιτῆς ΧΑΔΟΒΑΣ — ΚΟΖΑΝΗΣ. Ἡ ζώνη αὕτη οὐσιαστικῶς περιελάμβανε μόνον τὴν περιοχὴν τῶν χωρίων ΣΚΑΦΗ καὶ ΙΜΕΡΑ καὶ ἦτο ἀπὸ παντοῦ εὐπαθής.

Τὸ συντονιστικὸν ἀρχηγεῖον ΒΕΡΟΙΑΣ ἀναφέρει τὴν νέαν ἀπιστίαν καὶ προτείνει τὴν ἄμεσον ἔξοδον τοῦ συγκροτήματος ΣΑΡΡΗ, βάσει τῆς ὑπογραφείσης συμφωνίας μετὰ τοῦ ΚΑΤΣΩΝΗ, ὡς καὶ τὴν ταχεῖαν ἐπανασύστασιν τοῦ συγκροτήματος ΓΟΥΛΓΟΥΝΤΖΗ.

Ἐν τῷ μεταξύ, τὸ ΕΑΜ προσπαθεῖ νὰ ἐπαναλάβῃ τὸ τέχνασμα ΕΔΕΣΣΗΣ, διὰ τοῦ αἰφνιδιαστικοῦ ψιθύρου, ὅτι τὰ Γερμανικὰ τμήματα διετάχθησαν νὰ συλλάβουν τοὺς ἀξιωματικοὺς ΒΕΡΟΙΑΣ. Σκοπὸς προφανῶς ὁ ἐξαναγκασμὸς τῶν ἀξιωματικῶν ν' ἀπομακρυνθοῦν, πρὶν ἢ ἐξέλθουν τὰ τμήματα διὰ τὰ ὁποῖα προωρίζοντο.

Ἐν τούτοις, κατόπιν τοῦ προηγουμένου παθήματος τῆς ΕΔΕΣΣΗΣ τὸ τέχνασμα δὲν ἔπιασε.

ΔΕΥΤΕΡΑ ΦΑΣΙΣ

ΑΡΧΗΓΕΙΑ ΒΕΡΜΙΟΥ — ΠΙΕΡΙΩΝ ΑΡΧΗΓΕΙΟΝ ΒΕΡΜΙΟΥ ΤΑΞ)ΧΟΥ ΣΑΡΡΗ

ΑΡΧΙΚΑΙ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

Τὴν 10ην Ἰουλίου 1943, ὁ Ταξ)χος Ι. ΣΑΡΡΗΣ, μὲ δύναμιν 30 ἀνδρῶν, ἐγκαθιστᾷ τὸν Σταθμὸν Διοικήσεώς του εἰς ΚΟΥΤΣΟΥΦΛΙΑΝΗΝ, παραπλεύρως τοῦ ἀντιστοίχου τοῦ ΕΛΑΣΙΤΟΥ ἀρχηγοῦ ΚΑΤΣΩΝΗ, συμφώνως μὲ τὰ καθορισθέντα.

Ἀπὸ τῆς πρώτης στιγμῆς ἤρχισαν αἱ προστριβαί, λόγῳ διαφορᾶς, ὅσον ἀφορᾷ τὰ ὅρια δραστηριότητος, ὡς ἀνεφέρθη.

Ἡ ἄποψις περιορισμοῦ ὡς χώρου δραστηριότητος μόνον τῆς περιοχῆς τῶν χωρίων ΣΚΑΦΗ καὶ ΙΜΕΡΑ ἀπορρίπτεται καὶ τὸ μικρὸν τμῆμα τοῦ Ε.Σ. κινεῖται ἐπὶ εὐρυτέρας περιοχῆς. Τὸ τμῆμα ΚΑΤΣΩΝΗ (35 ἀνδρῶν) ἐνισχύεται ὑπὸ τοῦ τμήματος ΑΚΡΙΤΑ (70 ἀνδρῶν) καὶ ἀρχίζει τὴν παλαιὰν τακτικὴν τῶν αἰφνιδιαστικῶν σημειωμάτων.

Τὴν 21ην Ἰουλίου ἀποστέλλει τὸ κάτωθι σημείωμα: Ἀρχηγὸν Ε.Σ. ΠΛΑΠΟΥΤΑΝ. Μέσα σὲ τρεῖς μέρες ἢ θὰ προσχωρήσετε εἰς τὸν ΕΛΑΣ ἢ θὰ σᾶς ἀφοπλίσωμεν.

Ὁ ΣΑΡΡΗΣ ἀποστέλλει τὸ σημείωμα μὲ τὸν ἀνθυπασπιστὴν ΜΑΥΘΕΑΚΗΝ εἰς Βέροιαν ζητῶν ὁδηγίας. Ὁ συντονιστὴς ἀρχηγὸς Ταγματάρχης ΧΟΝΔΡΟΠΟΥΛΟΣ Κ. παραλαμβάνει τὸν ὑπεύθυνον τοῦ ΕΑΜ δικηγόρον ΚΑΡΑΜΙΧΟΝ καὶ κινεῖται πρὸς τὴν κοινὴν ἕδραν τῶν δύο Σ.Δ. τὸ χωρίον ΚΟΥΤΣΟΥΦΛΙΑΝΗ. Δὲν εὑρίσκει ἐκεῖ τὴν ὁμάδα ΣΑΡΡΗ οὔτε τὸν ἀρχηγόν της, διότι τὸ μὲν τμῆμα διὰ λόγους ἀσφαλείας εἶχε μετακινηθῆ, ὁ δὲ ΣΑΡΡΗΣ εἶχε μεταβῆ εἰς Βέροιαν. Ἐν τῷ μεταξὺ εἶχε κινηθῆ πρὸς ἐνίσχυσιν τοῦ τμήματος ΣΑΡΡΗ ὁμὰς 15 περίπου ὁπλιτῶν μὲ τοὺς ἀξιωματικοὺς Λο-

χαγὸν ΜΥΤΙΛΗΝΑΚΗΝ, Ὑπολοχαγοὺς ΘΕΟΦΙΛΟΓΙΑΝΝΑΚΟΝ καὶ ΞΕΝΙΤΙΔΗΝ καὶ ἀνθυπολοχαγὸν ΓΟΡΓΙΑΝ. Ἡ ὁμὰς πίπτει εἰς διαδοχικὰς ἐνέδρας τοῦ ΕΛΑΣ καὶ τὴν 21ην Ἰουλίου συναντᾶται μετὰ τοῦ τμήματος ΚΑΤΣΩΝΗ. Ὁ ΚΑΤΣΩΝΗΣ δὲν ἐμφανίζεται ὁ ἴδιος ἀλλὰ παρουσιάζονται διαδοχικῶς διάφοροι ὑφιστάμενοί του, κατηγοροῦντες ὅλοι τὸν ΣΑΡΡΗΝ διότι ἐκτὸς τῶν ἄλλων ἀπηξίωσε νὰ συναντηθῇ ὁ ἴδιος μετὰ τοῦ ΚΑΤΣΩΝΗ καὶ ἀπέστειλε πρὸς συνεννόησιν ὑποδεέστερόν του.

ΕΥΣΤΡΑΤΙΟΣ ΘΕΟΦΙΛΟΓΙΑΝΝΑΚΟΣ
Ὑπολοχαγὸς
τέως ταξίαρχος

Ὁ ΣΑΡΡΗΣ ἀπέστειλε τὸν Ὑπαρχηγόν του Ὑπίλαρχον ΤΣΑΤΣΟΥΛΗΝ. Ἐκτὸς αὐτοῦ παρὰ τῷ Σ.Δ. ΚΑΤΣΩΝΗ ὑπῆρχεν ὁ προβλεπόμενος μόνιμος σύνδεσμος Ἔφεδρος Ὑπολοχαγὸς ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ.

Μετὰ μακρὰν συζήτησιν ὁ Λοχαγὸς ΜΥΤΙΛΗΝΑΚΗΣ κατώρθωσε νὰ παραπλανήσῃ τὴν ὁμάδα τῶν Ὁπλαρχηγῶν τοῦ ΕΛΑΣ ὅτι θὰ προσπαθήσῃ νὰ συνταχθῇ ὁ ἀρχηγὸς ΣΑΡΡΗΣ πρὸς τὰς ἀπόψεις των καὶ λαμβάνει ἄδειαν ἀναχωρήσεως μετὰ τοῦ τμήματός του. Κινεῖται διὰ κεκαλυμμένων δρομολογίων καὶ φθάνει εἰς τὸν χῶρον σταθμεύσεως τῆς ὁμάδος ΣΑΡΡΗ ὅπου ἐν τῷ μεταξὺ ἔχει φθάσει ὁ ΧΟΝΔΡΟΠΟΥΛΟΣ. Γίνεται συζήτησις ἐπὶ τῆς περαιτέρω ἐνεργείας καὶ ἐξετάζονται διάφοροι περιπτώσεις.

Ἀποφασίζεται τελικῶς πρὸς ἀποφυγὴν συγκρούσεως μετὰ τοῦ ΕΛΑΣ, πρωτοβουλία του, ὅπως τὸ συγκρότημα ΣΑΡΡΗ μετακινηθῇ εἰς ΠΙΕΡΙΑ ὅπου ἔχει ἀνασυγκροτηθῆ ἐν τῷ μεταξὺ καὶ τὸ παλαιὸν συγκρότημα ΓΟΥΛΓΟΥΝΤΖΗ.

ΑΡΧΗΓΕΙΟΝ ΠΙΕΡΙΩΝ

ΑΝΑΔΙΟΡΓΑΝΩΣΙΣ

Ἀμέσως μετὰ τὴν ἔξοδον τοῦ συγκροτήματος ΣΑΡΡΗ ἤρχισεν νὰ ἀνσυγκροτῆται τὸ Ἀρχηγεῖον ΓΟΥΛΓΟΥΝΤΖΗ. Παρουσιάζεται προθύμως ἡ μεγαλυτέρα ἀναλογία τῶν ἀνδρῶν καὶ σχεδὸν τὸ σύνολον τῶν ἀξιωματικῶν, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ ὁ ἀναρρώσας ἐκ τοῦ βαρέως τραύματος Ὑπομοίραρχος ΤΣΑΚΑΡΑΣ. Τὸ ἠθικὸν εἶναι ἄριστον, ὁ ὁπλισμὸς ἀνεκτός, ἀλλὰ τὰ πυρομαχικὰ ἐλάχιστα.

Μία σύντονος προσπάθεια ὀργανώσεως καὶ ἐκπαιδεύσεως συντελεῖται. Λόγῳ διαθέσεως τοῦ Λοχαγοῦ ΓΟΥΛΓΟΥΝΤΖΗ εἰς ἄλλην ὑπηρεσίαν, διατάσσεται ὁ Λοχαγὸς ΜΥΤΙΛΗΝΑΚΗΣ ν' ἀναλάβῃ τὴν Διοίκησιν τοῦ ἀρχηγείου. Τὴν 30ὴν Ἰουλίου ὁ Λοχαγὸς ΓΟΥΛΓΟΥΝΤΖΗΣ παραδίδει, διὰ τελετῆς, τὴν Διοίκησιν εἰς τὸν Λοχαγὸν ΜΥΤΙΛΗΝΑΚΗΝ ΛΑΜΠΡΟΝ.

Ὑπῆρχον πληροφορίαι, ὅτι σοβαρὰ πο-

ΛΑΜΠΡΟΣ ΜΥΤΙΛΗΝΑΚΗΣ
Λοχαγὸς Πεζικοῦ
Ἀρχηγὸς Σώματος

σότης πυρομαχικῶν καὶ ἀριθμὸς ὅπλων ἦσαν ἀποκεκρυμμένα, ἀλλὰ καλῶς συντηρούμενα ὑπὸ τῶν κατοίκων τοῦ χωρίου ΚΟΥΚΟΣ καί τινων ἄλλων τῆς περιοχῆς. Ὁ ἀρχηγὸς ΜΥΤΙΛΗΝΑΚΗΣ ἀποφασίζει νὰ ζητήση ἐνίσχυσιν ἀπὸ τὸν ΚΙΣΑ — ΜΠΑΤΖΑΚ, (Κυριᾶκον Παπαδόπουλον), παλαιὸν ἀγωνιστὴν τοῦ ποντιακοῦ ἀγῶνος.

Ὁ ΚΑΠΕΤΑΝ ΚΥΡΙΑΚΟΣ ἀπαντᾶ αὐθημερόν, διὰ τῆς ἑξῆς ἐπιστολῆς:

«Ἀρχηγὸν Σώματος Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ ΠΙΕΡΙΩΝ

Ἐπιστολή σας ἐλήφθη. Τασσόμεθα ἀνεπιφυλάκτως παρὰ τὸ πλευρόν σας. Ἀποστέλλομεν ἐντὸς τῆς αὔριον 15 ἐθελοντὰς ὁπλίτας, ἵνα ταχθῶσιν ὑπὸ τὰς διαταγὰς ὑμῶν. Ἅπαντες εἶναι ὡπλισμένοι καὶ ἐπὶ πλέον φέρωσι 7 τυφέκια ΜΑΝΛΙΧΕΡ πρὸς ἐξοπλισμὸν ἀόπλων ἀνδρῶν σας. Ἀναμένομεν κίνησίν σας πρὸς περιοχήν μας. Οὐδεμία ἐμπιστοσύνην ἔχομεν πρὸς ἡγεσίαν ΕΛΑΣ. Τούτων ἡγοῦνται σεσημασμένοι Κομμουνισταί, σκοποῦντες ἐπέκτασιν Σλάβων καὶ ὄχι ἀπελευθέρωσιν πατρίδος.

Ἐν Κούκῳ 31.7.43. Μὲ πατριωτικὴν ἀγάπην».

Θερμότης αἰσθημάτων, ρεαλιστικὴ ἀντίληψις τῆς καταστάσεως, ταχύτης ἐνεργείας λακωνικὴ καὶ σαφὴς διατύπωσις τῆς ἀποφάσεως ὅλα αὐτὰ ἀπὸ ἕν παλαιὸν μὲν ἀγωνιστήν, ἀλλὰ ἁπλὸν καὶ ἀγράμματον χωρικὸν τῆς ὑπαίθρου.

Ἀργότερα σκληραὶ συνθῆκαι τῆς ἐξελίξεως τοῦ ἀγῶνος, ἔφερον εἰς ἀντίθεσιν τὸν ΚΑΠΕΤΑΝ ΚΥΡΙΑΚΟΝ μὲ τὴν ὀργάνωσιν. Ἀλλὰ οὐδέποτε ἠμφεσβητήθη παρ' οἱουδήποτε πραγματικοῦ Ἕλληνος ὁ ὑπέροχος πατριωτισμός του, τὰ ὑψηλά του αἰσθήματα καὶ ἡ ἀνυπέρβλητος ἡγετική του ἱκανότης.

Ταυτοχρόνως ὁ ἴδιος ὁ ΚΑΠΕΤΑΝ ΚΥΡΙΑΚΟΣ εἰδοποιεῖ τὸν ΜΥΤΙΛΗΝΑΚΗΝ ὅτι εὑρίσκεται εἰς διαπραγματεύσεις μὲ τὸν ἔφεδρον Ἐπιλοχίαν ΤΑΚΟΝ ΑΘΑΝΑΣΙΟΝ ἐκ ΜΟΣΧΟΠΟΛΕΩΣ, ὅστις παρασυρθεὶς προσεχώρησε εἰς τὸν ΕΛΑΣ ὑπὸ τὸ ψευδώνυμον ΚΑΠΕΤΑΝ ΔΙΠΛΑΣ. Οὗτος ἐδήλωσεν ὅτι εἶναι ἕτοιμος μὲ 15 ἄνδρας του, ὅλους φανατικοὺς ἐθνικόφρονας, νὰ ἀποσκιρτήση ἀπὸ τὸν ΕΛΑΣ καὶ νὰ προσχωρήση εἰς τὸν Ε.Σ.

Ὁ ΚΑΠΕΤΑΝ ΚΥΡΙΑΚΟΣ χειρίζεται κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ Ἀρχηγοῦ ΜΥΤΙΛΗΝΑΚΗ τὴν ὑπόθεσιν καὶ ἡ ὁμὰς ΔΙΠΛΑ, πλήρως ἐξωπλισμένη, ἀλλάζει στρατόπεδον καὶ αὐξάνει τὴν δύναμιν τοῦ ἀρχηγείου ΠΙΕΡΙΩΝ.

ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ

Ἀνεφέρθη, ἤδη, ὅτι διετάχθη ἡ μετακίνησις τοῦ συγκροτήματος ΒΕΡΜΙΟΥ εἰς ΠΙΕΡΙΑ.

Τὴν 1ην Αὐγούστου τὸ Συντονιστικὸν Ἀρχηγεῖον ΒΕΡΟΙΑΣ ἀποστέλλει πρὸς τὸ

'Αρχηγεῖον ΠΙΕΡΙΩΝ τὸ ἑξῆς σημείωμα:

«Κατόπιν δημιουργηθείσης γνωστῆς καταστάσεως, Σῶμα ΣΑΡΡΗ διετάχθη νὰ

ΣΑΡΡΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ
Λοχαγὸς Πεζικοῦ
'Αρχηγὸς ΠΙΕΡΙΩΝ

διέλθῃ ΑΛΙΑΚΜΟΝΑ καὶ δράσῃ κατὰ Γερμανῶν εἰς ΠΙΕΡΙΑ ἀπὸ κοινοῦ μετὰ τοῦ ὑφ' ὑμῶν Σώματος. 'Αρχηγὸς ΣΑΡΡΗΣ, λόγῳ ἀρχαιότητος, θέλει ἀναλάβει εἰς τὸ ἑξῆς τὴν Γενικὴν ἀρχηγείαν Σωμάτων ΠΙΕΡΙΩΝ — ΒΕΡΜΙΟΥ πρὸς ἐπίτευξιν συντονισμοῦ δράσεως. Ἄφιξις νύχτα πρὸς 2 Αὐγούστου. ΠΛΑΤΑΜΩΝΙΟΣ». (ΧΟΝΔΡΟΠΟΥΛΟΣ).

Τὰς πρωϊνὰς ὥρας 2 Αὐγούστου αἱ δύο ὁμάδες συναντῶνται:

— Δύναμις ΒΕΡΜΙΟΥ 40
— Δύναμις ΠΙΕΡΙΩΝ 80
ΣΥΝΟΛΟΝ 120 μετὰ τῶν ἀξιωματικῶν.

Ὑπῆρχον πληροφορίαι ὅτι ἐπέκειντο ἐνέργειαι σοβαρῶν ἐκκαθαριστικῶν ἐπιχειρήσεων ὑπὸ τῶν Γερμανῶν καὶ ἡ Διοίκησις τῆς ΠΑΟ ἐπίστευεν ὅτι, πρὸ τοῦ κοινοῦ κινδύνου, ὁ ΕΛΑΣ θὰ ἀνέστειλε τὰς κακὰς προθέσεις του. Αἱ ἐπιχειρήσεις τῶν Γερμανῶν ἀπεδείχθησαν ἀνάξιαι λόγου καὶ ὁ ΕΛΑΣ ἐξηκολούθησε τὰς καταχθονίους ἐνεργείας.

Πληροφορίαι ἔφερον ὅτι εἰς ΕΛΑΦΙΝΑΝ ΠΙΕΡΙΩΝ ἤρχισε συγκέντρωσις σοβαρῶν τμημάτων τοῦ ΕΛΑΣ, ὑπὸ τοὺς πολιτικοὺς Κομισσαρίους ΚΙΚΙΤΣΑΝ καὶ ΝΙΚΗΤΑΝ. Κατ' ἄλλας πληροφορίας δύναμις 40 ἀνδρῶν τοῦ ἐφεδρικοῦ ΕΛΑΣ ΠΟΛΥΔΕΝΔΡΙΟΥ, ὑπὸ τὸν ἔφεδρον Λοχίαν ΜΠΑΤΣΑΡΑΝ ΝΙΚ. ἦτο ἑτοίμη νὰ προσχωρήσῃ ὡς καὶ προηγουμένως ἡ ὁμὰς ΔΙΠΛΑ, εἰς τὰς 'Εθνικὰς δυνάμεις.

'Ο 'Αρχηγὸς ΜΥΤΙΛΗΝΑΚΗΣ προτείνει πρὸς τὸν ΣΑΡΡΗΝ τὴν κίνησιν πρὸς ΠΟΛΥΔΕΝΔΡΙ μὲ τὴν βεβαιότητα ὅτι κατὰ τὴν διαδρομήν, μέσῳ ἐθνικοφρόνων χωρίων,

ΜΠΑΤΣΑΡΑΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ
Ἔφ. 'Επιλοχίας
ἐκ Πολυδενδρίου ΗΜΑΘΙΑΣ 'Ομαδάρχης

πολλαὶ ὁμάδες τοῦ ἐφεδρικοῦ ΕΛΑΣ, θὰ προσεχώρουν μετὰ τοῦ ὁπλισμοῦ των εἰς τὰς ἐθνικὰς ὁμάδας.

Ἡ πρότασις ἦτο ὀρθὴ καὶ ρεαλιστική. Μὲ τὰ ἰσχυρὰ ἐρείσματα τῶν ἀντιθέτως ἀκραίων σοβαρῶν στρατιωτικῶν στόχων, θὰ ὑπῆρχεν μία μεγαλυτέρα ἐγγύησις ἀσφαλείας ἀπὸ τὴν μέχρι τοῦδε ὑπάρχουσαν. Τὰ χωρία ΚΟΥΚΟΣ καὶ ΠΟΛΥΔΕΝΔΡΙ, μὲ τοὺς ἐν μεγίστῃ πλειοψηφία ἐθνικόφρονας καὶ ἐξωπλισμένους κατοίκους του, θὰ ἐπέτρεπον κάποιαν ἐλευθερίαν ἑλιγμοῦ καὶ κινήσεως τῶν ἐθνικῶν ὁμάδων.

Δυστυχῶς ἐπεκράτησεν καὶ πάλιν ἡ ἄποψις τῶν καλῶν σχέσεων μὲ τοὺς δολίους καὶ ἀδιστάκτους ἡγέτας τοῦ ΕΛΑΣ καὶ ἡ πρότασις δὲν ἐγένετο δεκτή.

Ἡ πολιτικὴ τοῦ τεχνητοῦ κατευνασμοῦ διὰ τῆς συνεχοῦς ὑποχωρητικότητος εἶχε μεταδοθῆ διὰ τῶν ἐπανειλημμένων διαταγῶν καὶ συστάσεων καὶ εἰς τὰ ὑφιστάμενα κλιμάκια.

Τὴν πρωΐαν τῆς 3ης Αὐγούστου ἔφθασε ἡ ὁμὰς τῶν 15 ΚΟΥΚΙΩΤΩΝ καὶ ἡ 15μελὴς ὁμὰς ΔΙΠΛΑ. Ἅπαντες κατετάγησαν εἰς τὸ συγκρότημα ΜΥΤΙΛΗΝΑΚΗ. Μὲ τ' ἀποσταλέντα 10 ὅπλα, ἐξωπλίσθησαν ἰσάριθμοι ἄοπλοι ἐθελονταί.

Τὴν 9.8.43 ὁλόκληρος ἡ ἐνισχυμένη πλέον δύναμις ΣΑΡΡΗ — ΜΥΤΙΛΗΝΑΚΗ κινεῖται πρὸς ΚΟΛΥΝΔΡΟΝ μὲ ἐμπροσθοφυλακὴν ἐκ τοῦ συγκροτήματος ΜΥΤΙΛΗΝΑΚΗ. Εἰς ΚΑΣΤΑΝΙΑΝ γίνεται συνάντησις μὲ 15μελῆ ὁμάδα ὑπὸ τὸν ἀνθυπολοχαγὸν ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΔΗΝ Εὐστάθιον, ἥτις εἶχεν ἀποσταλῆ διὰ λόγους συνδέσεως καὶ αἰτήσεως ἐνισχύσεως ὑπὸ τοῦ ἀρχηγείου ΧΑΔΟΒΑΣ.

Τὴν 10-8.43 τὸ Σῶμα ΜΥΤΙΛΗΝΑΚΗ κινεῖται πρὸς ΠΑΛΗΟΣΤΑΝΗ — ΚΟΥΚΟΝ — ΧΡΑΝΗΝ ἐνῷ τοῦ ΠΛΑΠΟΥΤΑ πρὸς ΜΙΚΡΗΝ ΜΗΛΙΑΝ. Τόπος συναντήσεως ἐκ νέου διὰ τὰ δύο Σώματα, ἔχει ὁρισθῆ ὁ ὑψοδείκτης 281 (047-18).

Τὸ Σῶμα ΜΥΤΙΛΗΝΑΚΗ συναντᾶ κακὴν ὑποδοχὴν εἰς ΠΑΛΗΟΣΤΑΝΗ τῶν κατοίκων ἐπηρεασθέντων ἀπὸ τὰς συκοφαντίας τοῦ ΕΛΑΣ. Ἀλλ' ὅταν ἦλθον εἰς ἐπαφὴν μὲ τὴν ὁμάδα καὶ ἐπείσθησαν περὶ τῆς συκοφαντίας, ἤλλαξαν ἄρδην αἰσθήματα καὶ συμπεριφορά.

Εἰς ΚΟΥΚΟΝ ἡ συμπεριφορὰ ὡς ἀνεμένετο ἦτο συγκινητικῶς ἐνθουσιώδης. Τὰ ἐθνικὰ τραγούδια, οἱ χοροί, αἱ ζητωκραυγαὶ ὑπὲρ τῆς Μεγάλης Ἑλλάδος ἐκράτησαν ἐν ἀγρυπνίᾳ κατοίκους καὶ ἀντάρτας. Προσφέρονται ἄλλα 5 τυφέκια μὲ ἀνάλογα πυρομαχικὰ καὶ προστίθενται ἄλλοι 8 ἔνοπλοι ἐθελονταὶ ἐκ τῶν ἀδιαλλάκτως ἐθνικοφρόνων τριῶν ἀναφερθέντων καὶ ἄλλοτε χωρίων.

Ὅλαι αἱ ἐκθέσεις ἀναφέρονται εἰς τὸν ἐθνικὸν παλμὸν καὶ τὴν βαθεῖαν πίστιν τῶν, ἐν σημαντικῇ ἀναλογίᾳ, Τουρκοφώνων Ἑλλήνων.

Πληροφορίαι θετικαὶ φέρουν ὅτι εἰς ΧΡΑΝΗΝ ὑπάρχει μεγάλη ποσότης πυρομαχικῶν. Ἡ ὑποδοχὴ εἰς τὸ χωρίον ἦτο πολὺ ψυχρὰ καὶ παρέμεινε τοιαύτη καὶ μετὰ τὰς ὁμιλίας καὶ ἐξηγήσεις. Μόνον 2 τυφέκια παραδίδονται.

Τὰς ἀπογευματινὰς ὥρας τῆς 11 Αὐγούστου, τὰ δύο σώματα συναντῶνται εἰς τὴν προκαθορισθεῖσαν θέσιν τοῦ ὑψοδείκτου 281.

Τὴν 13.8. ἀφικνεῖται καὶ συνενοῦται ὁ ἴδιος ὁ ΚΑΠΕΤΑΝ ΚΥΡΙΑΚΟΣ μὲ νέαν ἰσχυρὰν ὁμάδα. Τὴν ἑπομένην τὸ Σῶμα πολὺ ἰσχυρὸν πλέον κινεῖται πρὸς ΠΑΛΗΟΝΕΛΙΑΝΗΝ — ΚΑΛΥΒΙΑ ΧΑΡΑΔΡΑΣ. Ἡ κίνησις γίνεται μὲ πλήρη μέτρα ἀσφαλείας (ἐμπροσθοφυλακὴ - πλαγιοφυλακὴ - ὀπισθοφυλακὴ) διὰ τὴν περίπτωσιν κυρίως συναντήσεως μετὰ τῶν Γερμανῶν, τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν ὁποίων ὅλοι ἐπιθυμοῦν καὶ ἐπιδιώκουν.

Γίνεται συγκέντρωσις τῶν κατοίκων καὶ ἐξοικονομοῦνται ἄλλα 15 ὅπλα.

Ἀνατολικῶς ὑψοδείκτου ΑΚΤΑΣ συλλαμβάνεται σύνδεσμος τοῦ ΕΛΑΣ, μεταβαίνων ἐκ ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ εἰς ΕΛΑΦΙΝΑΝ καὶ ἐπ' αὐτοῦ κατάσχεται τὸ κάτωθι ἀποκαλυπτικὸν σημείωμα ἀπευθυνόμενον πρὸς τὸν ΚΑΠΕΤΑΝ ΝΙΚΗΤΑΝ, κορυφαῖον στέλεχος τοῦ ΕΛΑΣ καὶ γνωστὸν ὡς παλαιὸν Κομμουνιστήν, ἀφ' ἧς ἦτο ἀκόμη ὑπάλληλος τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ. «Κατερίνη 12 Αὐγούστου 1943.

Ἡ ὀργάνωσις ΠΑΟ πῆρε φτερά. Ὁ κόσμος ἄρχισε νὰ φεύγῃ ἀπὸ τὶς γραμμές μας. Πρέπει νὰ κτυπηθῇ γιατὶ ἀλλοιῶς θὰ χάσουμε τὸ σκοπὸ μας·

Χθὲς ἦλθε ἀντιπρόσωπός μας ἀπὸ τὴν Θεσ)νίκη καὶ μᾶς ἔφερε προφορικὴ διαταγὴ ν' ἀρχίσωμεν μεγάλη συκοφαντία τῆς ὀργανώσεως αὐτῆς μὲ κάθε μέσον.

Μαθαίνουμε ὅτι τὰ σκυλιὰ αὐτά, ποὺ βρίσκονται στὴν περιφέρειά μας εἶναι καμμιὰ τετρακοσαριά. Νὰ ἔχετε τὸ νοῦ σας. Στὰ χωριὰ ποὺ πέρασαν δήλωσαν ὅτι δὲν πρόκειται νὰ μᾶς χτυπήσουν· Καὶ μεῖς ἐδῶ τὸ πιστεύουμε ἀπόλυτα. Πάντως πρέπει νὰ κάνουμε τὴ δουλιά μας σύμφωνα μὲ τὶς γραμμὲς τοῦ Κόμματος. Ἐὰν δὲν τοὺς χτυπήσουμε καὶ ἂν δὲν τοὺς διαλύσουμε θὰ γίνουν περισσότεροι σιγὰ σιγὰ καὶ ὕστερα ἀλλοίμονό μας.

Νὰ ἔχετε σᾶς λέγω τὸν νοῦ σας. Φτιᾶξτε ὅ,τι μπορεῖτε καὶ σεῖς ἀπ' αὐτοῦ ἐπάνω. Ἐμεῖς ἀρχίσαμε τὴν προπαγάνδα μας τὸ ἴδιο κάντε καὶ σεῖς. Τὸ γνωστὸ κόλπο μας πῆρε ἐπιτυχία στὴν ΠΑΛΗΟΣΤΑΝΗ καὶ ΠΑΛΗΟΝΕΛΗΝΗ.

Διαδῶστε καὶ σεῖς σ' ὅλα τὰ χωριὰ ὅτι εἶναι Γερμανοί, ὥστε, ἀπὸ τώρα νὰ προετοιμάσωμε τὸν κόσμο νὰ τοὺς ἀποφεύγῃ μὲ φόβο.

Ἔτσι θὰ ἐπιτύχωμε νὰ μὴ τοὺς ἀκολουλήσῃ ὁ κόσμος, γιατὶ ἀλλοιῶς, θὰ χτυπήσουμε τὸ κεφάλι μας, ὅταν θὰ εἶναι ἀργά. Ἐμεῖς ἀπὸ δῶ κάτω εἴμαστε πάντα στὸ πλευρό σας.

Συντροφικὰ

Ὑπογραφή...»

Ὁ σύνδεσμος μετὰ μίαν ἀνάκρισιν ἐκρατήθη. Κατήγετο ἀπὸ τὸ χωρίον ΓΑΝΟΧΩΡΑ ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ. Ὠνομάζετο ΓΙΑΝΝΗΣ, ἦτο κουρεὺς καὶ ἡλικίας 20 - 22 ἐτῶν. Δὲν ἐκακοποιήθη. Μόνος του, συνετισθεὶς ἀπολύτως, ἠκολούθησε τὸν ἐθνικὸν Στρατὸν ἔκτοτε, ἀντιληφθεὶς τὰ ψεύδη τῶν Κομμουνιστῶν, τὰ διαδιδόμενα σκοπίμως εἰς βάρος τῶν ἐθνικῶν ὁμάδων καὶ ἐκτιμήσας τὸ ἄδολον καὶ πατριωτικὸν τῶν ἐν γένει ἐνεργειῶν των·

Τὸ τόσο ἀποκαλυπτικὸ σημείωμα πρὸς τὸν ΝΙΚΗΤΑΝ ἐπιδρᾷ ἐπὶ τῆς ψυχοσυνθέσεως ὅλων καὶ ὑπὸ τὴν πίεσιν τῆς κοινῆς γνώμης γίνεται ἤδη δεκτὴ καὶ ὑπὸ τοῦ Ἀρχηγοῦ ΣΑΡΡΗ ἡ προηγουμένη πρότασις ΜΥΤΙΛΗΝΑΚΗ.

Ἀποφασίζεται ἡ κίνησις ὁλοκλήρου τῆς δυνάμεως ἐξ 170 ἀνδρῶν (60 ΣΑΡΡΗ, 120 ΜΥΤΙΛΗΝΑΚΗ) πρὸς ΜΟΣΛΟΠΟΤΑΜΟΝ - ΡΙΖΩΜΑΤΑ - ΣΦΥΚΙΑ ΠΟΛΥΔΕΝΔΡΙ.

Θεωρεῖται σχεδὸν βεβαία ἡ προσχώρησις πολλῶν ὁμάδων τοῦ Ἐφεδρικοῦ ΕΛΑΣ, ἐκ τῶν ὁποίων, ἄλλαι μὲν θὰ προστεθοῦν εἰς τὴν κινουμένην δύναμιν κρούσεως, ἐνῷ ἄλλαι θὰ ἐχρησιμοποιοῦντο πρὸς ἀμυντικὴν ὀργάνωσιν τῆς ἐθνικόφρονος ταύτης περιοχῆς.

Ἀλλὰ φαίνεται ὅτι δυστυχῶς ἡ κακότροπος τύχη δὲν ἠθέλησεν καὶ πάλιν νὰ εὐνοήσῃ τὰς ἐπιδιώξεις μας.

Τὴν μεσημβρίαν τῆς 14.8. ἀφικνεῖται εἰς ΚΑΛΥΒΙΑ ΧΑΡΑΔΡΑΣ ὁ Ἀνθυπολοχαγὸς ΤΣΑΜΑΣΙΩΤΗΣ συνοδευόμενος καὶ ὑπὸ τοῦ ἐκ ΚΟΛΥΝΔΡΟΥ ΚΟΥΜΠΑΤΣΑΡΗ ΛΑΚΗ, ἀμφότεροι ἔφιπποι, λόγῳ τοῦ ἐπείγοντος.

Ὁ Ἀνθυπολοχαγὸς ΤΣΑΜΑΣΙΩΤΗΣ, προερχόμενος ἐκ Θεσ)κης, παραδίδει πρὸς τὸν ἀρχηγὸν ΣΑΡΡΗΝ τὴν κατωτέρω διαταγὴν τῆς Κεντρικῆς Διοικήσεως τῆς ΠΑΟ:

«Πρὸς τὸ Ἀρχηγεῖον Ε.Σ. ΠΙΕΡΙΩΝ ΒΕΡΜΙΟΥ.

1) Κατὰ θετικὰς πληροφορίας τμήματα Γερμανῶν ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ, ἐνισχυμένα καὶ ὑπὸ ἀνδρῶν ἐπακτίων ΚΙΤΡΟΥΣ, διετάχθησαν κινηθῶσιν ἐναντίον ὑμῶν.

2) Ὡσαύτως θετικαὶ πληροφορίαι φέρουσι ὀργάνωσι ΕΑΜ — ΚΚΕ προέβη εἰς ἐπιστράτευσιν ὁμάδων δράσεως ΠΙΕΡΙΩΝ καὶ Ἐπαρχίας ΕΛΑΣΣΟΝΟΣ, μὲ ἀποκλειστικὸν σκοπὸν τὴν ἐναντίον τοῦ Ε.Σ. ἐπίθεσιν.

3) Ὀργάνωσις ἐπαφίεται κρίσιν ὑμῶν ὡς πρὸς τὸν τρόπον ἐνεργείας σας, κατόπιν ἀνωτέρω δημιουργηθείσης καταστάσεως·

4) Πάσῃ θυσίᾳ ἀποφύγεται οἱαδήποτε σύγκρουσιν μετὰ τοῦ ΕΛΑΣ, πρὸς πρόληψιν δημιουργίας ἀδικαιολογήτου ἐχθρότητος.

5) Εἰς περίπτωσιν ἐπιθέσεως ἐναντίον ὑμῶν Γερμανικῶν τμημάτων, ἀντιτάξατε σθεναρὰν ἄμυναν καὶ μετατρέψατε ἄμυνάν σας εἰς ἐπίθεσιν ἐναντίον τούτων.

Ἐν Θεσ)κῃ 13 Αὐγούστου 1943

ΑΒΔΕΛΑΣ ΒΑΣ. Ἀντισυνταγματάρχης Πεζικοῦ».

Ἡ ἀνωτέρω διαταγὴ ληφθεῖσα, ἅμα τῇ ἐνάρξει τῆς ἀνόδου πρὸς τὴν καθορισθεῖσαν περιοχήν, καθιστᾶ ἀδύνατον τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ σχεδίου τούτου καὶ ἀναγκάζει τὴν κίνησιν διαρκούσης τῆς νυκτὸς διὰ ΡΥΑΚΙΩΝ πρὸς τὴν ΣΥΚΙΑΝ.

Εἰς ΣΥΚΙΑΝ, τὸ τμῆμα ἀφίχθη τὴν πρωΐαν τῆς 15 Αὐγούστου καὶ ἐλήφθησαν ἀμέσως μέτρα ἀσφαλείας δι' ἐπεκτάσεως περιπολιῶν πρὸς τὴν κατεύθυνσιν ΕΛΑΦΙΝΑ, μέχρι καὶ τοῦ ὑψοδείκτου ΑΝΗΛΙΟΝ, ἔνθα καὶ ἐγκατεστάθη ἀνάλογος δύναμις.

Τὰ αὐτὰ μέτρα ἐλήφθησαν καὶ ἐκ τῆς κατευθύνσεως ΡΥΑΚΙΩΝ δι' ἐπιτηρήσεως τῆς ὁδοῦ τῆς ἀγούσης διὰ ΚΡΑΣΟΠΟΥΛΙ ποταμοῦ εἰς τὴν περιοχὴν αὐτήν.

ΝΕΑΙ ΠΡΟΣΤΡΙΒΑΙ — ΜΕΤΑΚΙΝΗΝΗΣΙΣ ΠΡΟΣ ΒΕΡΜΙΟΝ — ΣΥΓΚΡΟΥΣΙΣ

Οὕτως εἶχεν ἡ διάταξις ὅτε τὴν 10ην ὥραν τῆς αὐτῆς ἡμέρας καὶ ἐνῷ ἀκόμη ἡ λῆψις τῆς διατάξεως εὑρίσκετο εἰς τὸ Στάδιον τῆς ἐξελίξεως, παρουσιάσθη εἰς τὸν Ἀρχηγὸν ΣΑΡΡΗΝ ὁ ἀγροφύλαξ ΡΥΑΚΙΩΝ καὶ τοῦ ἐνεχείρισε τὸ κάτωθι σημείωμα:

«Πρὸς τὰ τμήματα τῆς ΠΑΟ.

«Μόλις πάρετε τὸ γράμμα μας, μέσα σὲ δύο ὧρες, νὰ φύγετε ἀπ' αὐτοῦ καὶ ν' ἀποσυρθῆτε στὴν βάσι σας. Ἐὰν δὲν φύγετε, θὰ σᾶς κτυπήσουμε ἀμείλικτα.

ΕΛΑΦΙΝΑ 15.8.43
ΚΙΚΙΤΣΑΣ»

Τόσον τὸ περιεχόμενον τοῦ σημειώματος, ὅσον καὶ τὸ ὕψος αὐτοῦ προεκάλεσε κατάπληξιν καὶ θυμόν. Παρὰ τὰς θετικὰς πληροφορίας ὅτι ἡ δύναμις τοῦ ἐπιστρατευθέντος ΕΛΑΣ ὑπερέβαινε τοὺς 1.000 ἄνδρας καλῶς ἐξωπλισμένους, ἀπεφασίσθη κατ' ἀρχὴν ἡ ἄρνησις τῆς συμμορφώσεως καὶ γενικῶς ἡ ἀντίδρασις.

Ἐνῷ ἀκόμη ἐγένετο συζήτησις, ἀφικνεῖται ἄλλος σύνδεσμος, ὁ Ἐπόπτης Μεταλλείων χρωμίου εἰς ΕΛΑΦΙΝΑΝ, παλαιὸς Μακεδονομάχος καὶ γνωστὸς ἐθνικόφρων καὶ διαβιβάζει πρόσκλησιν τοῦ ΚΙΚΙΤΣΑ ὅπως ἕνας τῶν ἀρχηγῶν μεταβῇ εἰς ΕΛΑΦΙΝΑΝ πρὸς συνάντησιν καὶ συζήτησιν.

Ἦτο κάποιο δεῖγμα ὑποχωρήσεως καὶ ἀποφασίζεται ἀντὶ ἀρχηγοῦ ν' ἀποσταλῇ ὁ ἔφεδρος ἀνθυπολοχαγὸς ΘΩΜΑ·Ι·ΔΗΣ, γνωστὸς διὰ τὴν διαπραγματευτικήν του ἱκανότητα.

Δίδονται εἰς αὐτὸν ὁδηγίαι ὅπως χειρισθῇ τὸ θέμα μὲ κάποιο πνεῦμα διαλλακτικότητος καὶ καθορίζεται ὅπως, μέχρι τοῦ μεσονυκτίου 15 - 16, οὗτος ἐπιστρέψει εἰς τὴν ἕδραν του ὁπωσδήποτε.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΘΩΜΑ·Ι·ΔΗΣ
Ἔφ. Ἀνθυπολοχαγὸς

Πράγματι, ὁ ΘΩΜΑ·Ι·ΔΗΣ ἐπιστρέφει τὴν καθορισθεῖσαν ὥραν καὶ ἀναφέρει ὅτι συνηντήθη μετὰ τῶν Κομμισαρίων ΚΙΚΙΤΣΑ καὶ ΝΙΚΗΤΑ καὶ τοῦ Ἄγγλου συνδέσμου ΙΝΤΕΡ. Ὁ Λοχαγὸς ΙΝΤΕΡ ὑπέμνησε εἰς τοὺς δύο ΕΛΑΣΙΤΑΣ ἀρχηγοὺς ὅτι συμφώνως μὲ τὸ πρωτόκολλον ΕΝΤΥ — ΣΑΡΑΦΗ, δύνανται οἱαιδήποτε ὁμάδες νὰ ἐξέρχωνται πρὸς ἐθνικὸν ἀγῶνα, ἀρκεῖ νὰ στρέφωνται κατὰ τῶν κατακτητῶν καὶ αὐτὰς τὰς ἡμέρας ἀκριβῶς ἀναγκαιοῖ ἡ δραστηριότης αὕτη, δεδομένου ὅτι οἱ Γερμανοὶ ἐνεργοῦν ἐκκαθαριστικὰς ἐπιχειρήσεις.

Οἱ ΚΙΚΙΤΣΑΣ καὶ ΝΙΚΗΤΑΣ εἶναι ἀνένδοτοι καὶ δηλοῦν ὅτι θὰ ἐπιτεθοῦν μὲ ὅλας των τὰς δυνάμεις αἱ ὁποῖαι καὶ κατὰ τὴν γνώμην τοῦ ΙΝΤΕΡ εἶναι μεγαλύτεραι τῶν 1.000 ἀνδρῶν. Κατὰ τὰ ἄλλα ὁ Ἄγγλος Λοχαγὸς σύνδεσμος, παρουσιάζεται χωρὶς δύναμιν ἐπιβολῆς καὶ θελήσεως καὶ εἶναι ἁπλῶς συμβουλευτικὸν ὄργανον.

Ἐν τῷ μεταξὺ εἰδοποιηθεὶς φθάνει καὶ ὁ συντονιστὴς ἀρχηγὸς Ταγμ)ρχης ΧΟΝΔΡΟΠΟΥΛΟΣ ὅστις τελικῶς διατάσσει τὴν κίνησιν πρὸς ΒΕΡΜΙΟΝ.

Τὰς ἀπογευματινὰς ὥρας τῆς 16ης ἀρχίζει ἡ κίνησις πρὸς ΒΕΡΜΙΟΝ, ἐνῷ ὁ ΧΟΝΔΡΟΠΙΥΛΟΣ ἐπιστρέφει εἰς ΒΕΡΟΙΑΝ προκειμένου νὰ ὑποδεχθῇ τὸν ἀντιπρόσωπον τῆς ΠΑΟ Συνταγματάρχην ΜΟΥΣΤΕΡΑΚΗΝ, κληθέντα νὰ ὑπογράψῃ τὸ συμφωνητικόν, τὸ ὁποῖον εἶχε καταρτισθῇ εἰς τὴν συγκέντρωσιν Θεσ)νίκης.

Τὰ ἡνωμένα συγκροτήματα ΣΑΡΡΗ — ΜΥΤΙΛΗΝΑΚΗ κινοῦνται μὲ μέτρα ἀσφαλείας πρὸς ΒΕΡΜΙΟΝ διὰ τὸν φόβον καὶ τοῦ ΕΛΑΣ καὶ τῶν Γερμανῶν. Τὸ βράδυ τῆς 16ης, τὰ δύο Σώματα συναντῶνται εἰς ὑψοδείκτην 364 πλησίον τοῦ χωρίου ΠΑΛΑΤΙΤΣΙΑ, συνεχίζουν τὴν κίνησίν των, διέρχονται μὲ δυσκολίαν τὸν ΑΛΙΑΚΜΟΝΑ καὶ προχωροῦν διὰ δύο φαλάγγων.

Ἡ φάλαγξ ΜΥΤΙΛΗΝΑΚΗ διέρχεται διὰ ΚΟΜΝΗΝΙΟΥ, ἐγγύτατα ΒΕΡΟΙΑΣ καὶ τὴν νύχτα τῆς 19ης ἐγκαθίσταται δυτικῶς ΚΩΣΤΟΧΩΡΙΟΥ. Οἱ κάτοικοι ὑποδέχονται μὲ ἐνθουσιασμὸν τὸ τμῆμα καὶ προσφέρουν εἰς αὐτὸ πᾶσαν βοήθειαν. Πρωτοστατεῖ ὁ ἀγροφύλαξ ΠΟΖΙΑΔΗΣ, ὁ ὁποῖος πληρώνει μὲ τὴν ζωήν του ἀργότερον τὰ ἐθνικά του αἰσθήματα.

Τὴν ἑπομένην, τὸ συγκρότημα κινεῖται πρὸς ΦΥΤΙΑΝ, ὅπου τυγχάνει ἐνθουσιώδους ὑποδοχῆς παρομοίας πρὸς ἐκείνην τοῦ ΚΟΥΚΟΥ. Χορός, τραγούδια, ζητοκραυγαί, λουλούδια. Πρωτοστατεῖ ὁ ἀνθυπολοχαγὸς Π.Δ. ΣΚΟΥΛΑΡΙΩΤΗΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ, παρὰ τὸ ὅτι οὗτος εἶχε δὶς συλληφθῇ

παρὰ τῶν ΕΛΑΣΙΤΩΝ. Μετὰ μικρὰν ἀνάπαυσιν συνεχίζουν τὴν κίνησιν καὶ τὴν πρωΐαν τῆς 22ας συναντῶνται, κατὰ τὰ προκαθορισμένα, μὲ τὸ συγκρότημα ΣΑΡΡΗ.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΣΚΟΥΛΑΡΙΩΤΗΣ
'Ανθυπολοχαγὸς π.δ.

Τὸ πρωῒ τῆς 24ης, ὁμὰς 20 Γερμανῶν στρατιωτῶν, μεταβαίνει πρὸς ξύλευσιν εἰς τὸ δάσος. Γίνεται προσπάθεια κυκλώσεως πρὸς αἰχμαλωσίαν καὶ παραλαβὴν τοῦ ὁπλισμοῦ, ἀλλὰ οὗτοι τρέπονται δρομέως πρὸς ΝΑΟΥΣΑΝ. 'Ολόκληρος ἡ δύναμις τῶν δύο ἀρχηγείων ἐγκαθίσταται ἀμυντικῶς ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ Βερμίου ΤΣΑΝΑΚΤΣΗ (ὑψοδείκτης 2.052).

Πληροφορίαι φέρουν ὅτι τμῆμα τοῦ ΕΛΑΣ, ὑπὸ τὸν ΑΕΤΟΝ, ἐκινήθη ἐκ ΚΑ·Ι·ΜΑΚΤΣΑΛΑΝ ἵνα, ἑνούμενον μετὰ τῶν τοιούτων ΚΑΤΣΩΝΗ καὶ ΑΚΡΙΤΑ, ἐπιτεθῇ κατὰ τῶν Σωμάτων Ε.Σ. 'Αποφασίζεται ἡ προώθησις τμήματος πρὸς ἀνίχνευσιν. Παρὰ τὸ χωρίον ΑΓΙΟΣ ΠΑΥΛΟΣ λαμβάνεται ἐπαφὴ καὶ γίνεται συμπλοκὴ μετὰ προωθημένης ὁμάδος τοῦ ΕΛΑΣ, καθ' ἣν φονεύεται ὁ ἐπὶ κεφαλῆς τῆς ὁμάδος ΚΑΠΕΤΑΝ ΑΣΤΡΑΠΗΣ. 'Επ' αὐτοῦ εὑρέθη ὀνομαστικὸν σημειωματάριον τῶν 12 ἀνδρῶν τῆς ὁμάδος του.

Μεταξὺ τῶν ἄλλων ἀναφέρονται τὰ ὀνόματα ΔΗΜΗΤΡΩΦ καὶ ΠΟΠΩΦ. Ἦσαν προφανῶς ψευδώνυμα φανατικῶς Βουλγαριζόντων τῆς ὁμάδος.

'Εν συνεχείᾳ, ὁλόκληρον τὸ τμῆμα κινεῖται πρὸς Μεταμόρφωσιν πρὸς συνάντησιν τῶν ΕΛΑΣΙΤΩΝ. Εἰς μεμονωμένον οἰκίσκον τοῦ χωρίου ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΙΣ συλλαμβάνεται μία 'Ισραηλίτισσα καθοδηγήτρια, ὑπὸ τὸ ψευδώνυμον ΤΑΡΖΑΝ. Εἶναι ἡ κατέχουσα τὴν ἀνωτέραν θέσιν διαφωτίσεως εἰς τὸ συγκρότημα ΠΙΕΡΙΩΝ — ΒΕΡΜΙΟΥ. Συλλαμβάνεται ἐπίσης καὶ μία νεαρὰ ἐκ ΝΑΟΥΣΗΣ. 'Αμφότεραι ἀφήνονται ἐλεύθεραι.

Τὸ τμῆμα ἐγκαθίσταται εἰς ὑψοδείκτην 1472. 'Ο ΜΥΤΙΛΗΝΑΚΗΣ μὲ δύναμιν 40 ἀνδρῶν μεταβαίνει εἰς χωρίον ΜΕΓΑ ΡΕΥΜΑ κατόπιν εἰδοποιήσεως τοῦ ἐθνικόφρονος Προέδρου ὅτι εἶχε διαθέσιμα πρὸς παράδοσιν 2 κιβώτια χειροβομβίδων. Τὸ τμῆμα δέχεται πυρὰ ἐκ μιᾶς ἐνέδρας τοῦ ΕΛΑΣ, ἀλλὰ κατόπιν ἐπιθέσεως οἱ ἄνδρες τῆς ἐνέδρας διασκορπίζονται καὶ ὁ ἐπὶ κεφαλῆς της ὀνόματι ΚΑΤΣΑΡΟΣ συλλαμβάνεται. Γίνεται εἰς τοῦτον γνωστὸν ὅτι εἶναι ἐλεύθερος νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὸν ΕΛΑΣ ἀλλὰ οὗτος ἀρνεῖται καὶ παραμένει δριστικῶς μετὰ τοῦ τμήματος πιστὸς καὶ γενναῖος ἀγωνιστής, μέχρι τέλους.

Παραλαμβάνονται τὰ κιβώτια χειροβομβίδων καὶ γίνεται συγκέντρωσις ἐκ νέου τῶν δύο τμημάτων εἰς θέσιν ΜΑΝΙΑΚΙ.

ΤΟ ΝΕΟΝ ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΣΥΜΦΩΝΗΤΙΚΟΝ

Τὴν 20 Αὐγούστου ἀφίχθη εἰς ΒΕΡΟΙΑΝ ὁ Συνταγματάρχης ΜΟΥΣΤΕΡΑΚΗΣ

καὶ τὴν 21ην κινεῖται συνοδείᾳ τοῦ ἀρχηγοῦ ΧΟΝΔΡΟΠΟΥΛΟΥ εἰς ΕΛΑΦΙΝΑΝ ἔνθα τὸ ἀρχηγεῖον τοῦ ΕΛΑΣ καὶ οἱ Ἄγγλοι σύνδεσμοι, ὁ ἀρχηγὸς τῶν ὁποίων εἶχε καλέσει τὸν ΜΟΥΣΤΕΡΑΚΗ.

Τὴν 22αν ὑπεγράφη τὸ πρακτικὸν παρὰ τῶν ΕΓΚΣ — ΚΙΚΙΤΣΑ — ΜΟΥΣΤΕΡΑΚΗ. Τὴν 23ην ὁ ΜΟΥΣΤΕΡΑΚΗΣ συνεχίζει τὴν κίνησίν του πρὸς τὸ προβλεπόμενον κοινὸν ἀρχηγεῖον εἰς ΑΓΡΑΦΑ, ἐνῷ ὑπαγορεύει καὶ ὑπογράφει καὶ ἑτέραν διαταγὴν πρὸς τὰ ἀρχηγεῖα ΠΙΕΡΙΩΝ — ΒΕΡΜΙΟΥ καὶ ΧΑΔΟΒΑΣ διὰ τῆς ὁποίας καθορίζεται ἐπιθετικὴ στάσις κατὰ τῶν Γερμανῶν καὶ παρομοία κατὰ τοῦ ΕΛΑΣ, ἐὰν τοῦτο παρεβίαζε τὴν συμφωνίαν.

Ἀμέσως, ἐν συνεχείᾳ, ἀφίχθησαν εἰς ΒΕΡΟΙΑΝ καὶ κατευθύνθησαν πρὸς ΕΛΑΦΙΝΑΝ οἱ ἀντισυνταγματάρχης ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΣ καὶ Ταγματάρχης ΓΕΡΟΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ συνοδευόμενοι πάλιν ὑπὸ τοῦ Συντονιστοῦ ἀρχηγοῦ ΧΟΝΔΡΟΠΟΥΛΟΥ.

Τὴν 4ην πρωϊνὴν τῆς 25ης Αὐγούστου φθάνουν εἰς τὸν ἐν ΜΑΝΙΑΚΙ σταθμὸν Διοικήσεως τοῦ συγκροτήματος ΠΙΕΡΙΩΝ — ΒΕΡΜΙΟΥ ὁ Ὑπίλαρχος ΓΑΤΣΟΥΛΗΣ καὶ ὁ ἀνθυπολοχαγὸς ΔΗΜΑΔΗΣ ἐκ μέρους τῆς ΠΑΟ καὶ οἱ ΕΛΑΣΙΤΑΙ Ὁπλαρχηγοὶ ΚΑΤΣΑΝΤΩΝΗΣ καὶ ΑΝΤΥΠΑΣ (Ἔφεδρος ἀνθυπολοχαγὸς ΣΠΑΝΟΣ ἐκ ΛΕΚΟΒΟΥ) ἐκ μέρους τοῦ ΕΛΑΣ, οἵτινες, ὡς κοινὴ ἀντιπροσωπεία, προσεκόμισαν καὶ παρέδωσαν εἰς τὸν ἀρχηγὸν ΣΑΡΡΗΝ τὸ σύμφωνον ΕΓΚΣ — ΚΛΕΩΝΟΣ — ΚΙΚΙΤΣΑ.

Ἡ ΠΑΟ συνοδεύει τὴν κοινοποίησιν τοῦ συμφωνητικοῦ, μὲ τὴν κάτωθι διαταγήν:

«ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΣΤΡΑΤΟΣ»

13 Αὐγούστου 1943

ΔΙΑΤΑΓΗ

Μεταξὺ ἀντιπροσώπου στρατηγείου Δυτικῆς Μακεδονίας ΕΛΑΣ, ΚΙΚΙΤΣΑ ΓΕΩΡΓΙΟΥ καὶ Διοικητοῦ τῆς ΠΑΟ, ΚΛΕΟΥ ΙΩΑΝΝΟΥ, παρισταμένου καὶ τοῦ ἀντιπροσώπου τοῦ Βρεττανικοῦ Στρατοῦ μέσης Ἀνατολῆς Λοχαγοῦ κ. ΙΝΤΕΡ, συνεφωνήθησαν προσωρινῶς καὶ μέχρι ὑπογραφῆς τοῦ ὁριστικοῦ συμφώνου εἰς τὸ κοινὸν στρατηγεῖον ἐν ΑΓΡΑΦΟΙΣ, τὰ κάτωθι:

1) Μεταξὺ τμημάτων ΕΛΑΣ καὶ ΠΑΟ (Ε.Σ.) θέλει παύσει ἀπὸ τῆς λήψεως τῆς παρούσης, πᾶσα ἐχθρικὴ ἐνέργεια, ἀπαγορευομένης ἀπολύτως βιαίας ἐνεργείας. Εἰς τὴν ἐνέργειαν περιλαμβάνεται καὶ ἡ πολεμικὴ διὰ τοῦ λόγου ἢ συκοφαντία, εἴτε ἐντύπως εἴτε προφορικῶς, μεταξὺ τῶν ὀργανώσεων ΠΑΟ καὶ ΕΑΜ.

2) Τὰ τμήματα ἀμφοτέρων τῶν ὀργανώσεων θέλουσι παραμείνει εἰς οὓς χώρους εὑρίσκονται, ἐκτὸς ἂν ἔχουν ἐντολὴν ἐνεργείας κατὰ Γερμανο-ἰταλο-Βουλγάρων, ὁπότε θὰ ἐκπληρώσουν τὴν ἀποστολήν των. Εἰδικῶς τὸ τμῆμα ΒΕΡΜΙΟΥ τῆς ΠΑΟ θέλει περιορισθῇ νοτίως τῆς γραμμῆς ΑΝΩ ΒΕΡΜΙΟΝ — ΝΑΟΥΣΑ.

3) Ἐὰν τὸ τμῆμα τῆς μιᾶς ὀργανώσεως πρόκειται νὰ διέλθῃ ἐκ τοῦ χώρου τμήματος τῆς ἑτέρας ὀργανώσεως δι' ἐνέργειαν ἐντολῆς ἢ ἀσφάλειαν, ὀφείλει νὰ εἰδοποιήσῃ ἐγκαίρως τὸ τμῆμα ἐκ τοῦ χώρου τοῦ ὁποίου πρόκειται νὰ διέλθῃ.

4) Ἡ κίνησις συνδέσμων καὶ ἀνεφοδιασμοῦ, θὰ ἐπιτρέπεται ἐλευθέρως καὶ θὰ διευκολύνεται ἀμοιβαίως.

5) Ἐν περιπτώσει προσβολῆς τμήματος μιᾶς ὀργανώσεως ὑπὸ ΙΤΑΛΟ—ΓΕΡΜΑΝΟ—ΒΟΥΛΓΑΡΩΝ, τὰ γειτονικὰ τμήματα τῆς ἑτέρας ὀργανώσεως ὀφείλουσι νὰ παράσχωσι βοήθειαν καὶ νὰ διευκολύνωσι, πάσῃ δυνάμει, τὴν ἐνέργειαν τοῦ προσβαλλομένου τμήματος. Κοινοποιήσεις ἀμοιβαίως πληροφοριῶν περὶ ἐχθροῦ.

6) Οἱ τυχὸν κρατούμενοι ὀπαδοί, ἀμφο-

τέρων τῶν ὀργανώσεων, νὰ ἀπολυθῶσιν ἑκατέρωθεν ἅμα λήψει.

7) Οἱ ἀρχηγοὶ τῶν ἐνόπλων τμημάτων ἀμφοτέρων τῶν ὀργανώσεων καθίστανται ὑπεύθυνοι διὰ τὴν τήρησιν τῶν ἀνωτέρω ὅρων.

8) Ἕκαστος ἀρχηγὸς τμήματος λαμβάνων γνῶσιν τῆς παρούσης, ὀφείλει νὰ κοινοποιήσῃ ταύτην εἰς τὸν γειτονικὸν ἀρχηγὸν ἑτέρας ἢ ἰδίας ὀργανώσεως, ὅσον τὸ δυνατὸν τάχιστα.

Συμμορφωθεῖτε πρὸς τὰ ἀνωτέρω, ἅμα λήψει καὶ ἀναφέρετε λῆψιν.

ΣΤΡΑΤΗΓΕΙΟΝ ΠΑΟ
Κ.Δ.
ΑΘΩΣ

ΤΡΙΤΗ ΦΑΣΙΣ

ΑΠΟ ΤΗΣ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ ΤΟΥ ΣΥΜΦΩΝΟΥ ΜΕΧΡΙ ΤΗΣ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΕΙΣ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΝ

ΠΡΩΤΗ ΕΞΕΛΙΞΙΣ

Τὴν 26ην Αὐγούστου ὁ Ταγματάρχης ΧΟΝΔΡΟΠΟΥΛΟΣ, συνώδευσε εἰς ΕΛΑΦΙΝΑ τοὺς ἀπερχομένους εἰς τὸ κοινὸν Στρατηγεῖον ,Αντισυνταγματάρχην Ἀργυρόπουλον καὶ Ταγματάρχην Γερογιαννόπουλον. Εἰς ΕΛΑΦΙΝΑΝ εἶχε συγκεντρωθῆ καὶ ἡ ἡγεσία τοῦ ΕΛΑΣ, ἡ ὁποία, ἀγνοοῦσα τὴν προηγουμένην συμφωνίαν, ἐπέμενε ὅπως ἡ ΠΑΟ περιορισθῇ εἰς τὴν πολὺ μικρὰ - ἄγονον, χωρὶς καμμία στρατιωτικὴ σημασία, περιοχὴν ΣΚΑΦΗ — ΙΜΕΡΑ.

Ὁ ΧΟΝΔΡΟΠΟΥΛΟΣ ἀναφέρει εἰς τὸν ΕΓΚΣ ὁ ὁποῖος πραγματικῶς ἐξεγείρεται καὶ ἀντιδρᾶ. Ὁ ΚΙΚΙΤΣΑΣ ἀδιαφορεῖ καὶ διὰ νὰ δείξῃ μεγαλυτέραν περιφρόνησιν πρὸς τὸν ΕΓΚΣ, διατάσσει τὴν ἀπομάκρυνσιν τοῦ συνδέσμου Λοχαγοῦ ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΔΗ. Ὁ Σακελλαρίδης ὑπογράφει καὶ αὐτὸς ἔντονον διαμαρτυρίαν καὶ ὁ ΕΓΚΣ ἀπειλεῖ ὅτι θὰ ζητήσῃ διακοπὴν τοῦ ἐφοδιασμοῦ τοῦ ΕΛΑΣ, ἀλλὰ καὶ πάλιν δὲν φθάνει μέχρις αὐτοῦ. Ὁ ΚΙΚΙΤΣΑΣ θριαμβεύει. Οὕτω, τὸ σύνθημα παραβιάσεως τοῦ πρωτοκόλλου ἐξεδηλώθη, εὐθὺς ἀμέσως ἀπὸ τῆς ὑπογραφῆς του, ὑπ' αὐτοῦ τούτου τοῦ ὑπογράψαντος ἀνωτέρου ἡγέτου τοῦ ΕΛΑΣ εἰς τὴν περιοχήν.

Συμφώνως μὲ τὴν παράγραφον 5 τοῦ πρωτοκόλλου, παραδίδονται εἰς τὴν ἐπιτροπὴν τοῦ ΕΛΑΣ τέσσαρες αἰχμάλωτοι ἐκ τούτου. Ὁ ἀναφερθεὶς ΚΑΤΣΑΡΟΣ δηλοῖ ὅτι θὰ παραμείνῃ μετὰ τοῦ Ε.Σ. Ἐπειδὴ ὑπὸ τοῦ ΕΛΑΣ ἐκρατοῦντο 25 αἰχμάλωτοι συνεφωνήθη ὅτι οὗτοι θὰ παρεδίδοντο εἰς ΠΑΛΗΩΧΩΡΑ. Πρὸς παραλαβήν των μετέβη εἰς τὴν καθορισθεῖσαν θέσιν ὁ ἀνθυπολοχαγὸς ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ, μετὰ μικρᾶς ὁμάδος. Ἀγγελιαφόρος ὅμως τοῦ ΕΛΑΣ μεταδίδει ὅτι ἡ παράδοσις θὰ ἐγένετο μετὰ διήμερον.

Συμφώνως πρὸς τοὺς ὅρους τοῦ πρακτικοῦ, τὰ συγκροτήματα τοῦ Ε.Σ. κινοῦνται ὅπως ἐγκατασταθοῦν νοτίως τῆς γραμμῆς ΑΝΩ ΒΕΡΜΙΟΥ — ΝΑΟΥΣΗΣ. Τὴν νύχτα τῆς 26 ἐγκαθίστανται εἰς τὴν περιοχὴν ΜΠΑΡΑ. Τὴν 27 λαμβάνουν τὴν διαταγὴν ἐκ ΒΕΡΟΙΑΣ ὅπως ὁ ἀρχηγὸς ΣΑΡΡΗΣ, μὲ δύναμιν διμοιρίας, κινηθῇ εἰς ΚΟΜΝΙΝΙΟΝ ΒΕΡΟΙΑΣ πρὸς συνάντησιν μετὰ τοῦ Ταγματάρχου ΘΕΟΔΩΡΑΚΗ καὶ λῆψιν ὁδηγιῶν σχετικῶς μὲ μελλοντικὴν συνάντησίν του μετὰ τοῦ ἀρχηγοῦ ΚΙΚΙΤΣΑ, μὴ πραγματοποιηθείσης τελικῶς τῆς συναντήσεως ταύτης, καθ' ὅσον, δὲν προσῆλθεν ὁ Κικίτσας.

ΝΕΑΙ ΠΡΟΣΤΡΙΒΑΙ ΚΑΙ ΣΥΓΚΡΟΥΣΕΙΣ.

Διὰ διαταγῆς τοῦ Γουλγουντζῆ, δύναμις 60 ἀνδρῶν ὑπὸ τὸν Συν)χην ΘΩΜΑ·Ι·ΔΗΝ, μεταβαίνει εἰς περιοχὴν ΣΕΒΑΣΤΙΑ-

ΝΑ πρὸς ἐξοικονόμησιν ὁπλισμοῦ, ἐνῷ ἡ ὑπόλοιπος δύναμις ὑπὸ τὸν ΜΥΤΙΛΗΝΑΚΗΝ κινεῖται εἰς ΦΥΤΙΑΝ. Τὸ τμῆμα ΘΩΜΑ·Ι·ΔΗ θὰ ἔπιπτεν εἰς ἐνέδραν, ἐὰν δὲν ἐνημεροῦτο ἐγκαίρως ὑπὸ τοῦ ΜΥΤΙΛΗΝΑΚΗ. Φθάνει μέχρις ὑψ. 858 καὶ ἐπιστρέφει εἰς τὸ κύριον Σῶμα.

Καθ' ὁδὸν ὁ ΜΥΤΙΛΗΝΑΚΗΣ πληροφορεῖται ὅτι τμῆμα τοῦ ΕΛΑΣ ἀπηγόρευε τὴν μεταφορὰν πρὸς τὸ Σῶμα τροφίμων καὶ ἱματισμοῦ, δι' ἐνεδρῶν του, κατὰ μῆκος τοῦ δρομολογίου. Ὁ ΜΥΤΙΛΗΝΑΚΗΣ μεταβαίνει πρὸς τὰ ἐκεῖ ἵνα συναντηθῇ μὲ τὸν ἐπὶ κεφαλῆς καὶ ἐπικαλεσθῇ τοὺ ὅρους τοῦ πρωτοκόλλου. Μόλις πλησιάζει δέχεται σφοδρὰ πυρὰ εἰς τὰ ὁποῖα ἀπαντᾶ ἡ ἰδική του ὁμὰς συνοδείας.

Ἡ ὁμὰς τοῦ ΕΛΑΣ διαλύεται καὶ συλλαμβάνεται εἷς αἰχμάλωτος καὶ ὁ ἀρχηγὸς ΚΑΤΣΑΝΤΩΝΗΣ τραυματίζεται. Μετ' ὀλίγον, ὅμως, ὁ ΜΥΤΙΛΗΝΑΚΗΣ ἀντιλαμβάνεται ὅτι ἔχει ν' ἀντιμετωπίση καὶ ἑτέραν δύναμιν, πολὺ ἰσχυροτέραν.

Λαμβάνει σημείωμα τοῦ ἐπὶ κεφαλῆς ΚΑΠΕΤΑΝ ΝΩΤΗ ὅπως προσέλθη πρὸς συνεννόησιν. Πράγματι μεταβαίνει μεθ' ἑνὸς ἀνθυπολοχαγοῦ, τοῦ αἰχμαλώτου καὶ μικρᾶς ὁμάδος.

Ὁ ΝΟΤΗΣ ἐρωτᾶ διὰ τὴν αἰτίαν τῆς ἐπιθέσεως κατὰ τῆς ὁμάδος καὶ περιέργως ὁ αἰχμαλωτισθείς, ἐρωτηθείς, ἀπαντᾶ μετ' ἐπιμονῆς ὅτι ἡ ὁμάς του ἤρχισε πρώτη τὰ πυρὰ κατόπιν διαταγῆς τοῦ ΚΑΤΣΑΝΤΩΝΗ.

Εἰς τὴν γενομένην ἐν συνεχείᾳ συζήτησιν, ὁ ἀρχηγὸς ΜΥΤΙΛΗΝΑΚΗΣ κατορθώνει νὰ δώσῃ τὴν ἐντύπωσιν ὅτι μεγάλαι δυνάμεις τοῦ Ε.Σ. κινοῦνται πρὸς τὴν περιοχὴν ἵνα καταλάβωσι θέσεις, βάσει τοῦ πρωτοκόλλου. Οὕτω, ὁ ΝΟΤΗΣ δέχεται ν' ἀφήσῃ ἐλευθέραν τὴν δίοδον τοῦ τμήματος, ἀνταλλάσσουν μάλιστα καὶ συνδέσμους.

Τὸ ἑσπέρας ὁλόκληρος ἡ ὑπὸ τὸν ΜΥΤΙΛΗΝΑΚΗΝ δύναμις εὑρίσκεται ἐγκατεστημένη εἰς τὴν περιοχὴν ΦΥΤΙΑ, καὶ ὁ ΜΥΤΙΛΗΝΑΚΗΣ ἀποφασίζει ὅπως τὴν ἑπομένην κινηθῇ πρὸς ὑψ. 858.

Τὴν 01 ὥραν τῆς 29ης ἐθνικόφρονες ξυλοκόποι τῆς ΦΥΤΙΑΣ ἐνημερώνουν τὸν ΜΥΤΙΛΗΝΑΚΗΝ ὅτι ἔχουν ἐγκατασταθῆ ἐνέδραι κατὰ μῆκος τῆς προσπελάσεως πρὸς ὑψ. 858.

Τὴν 4.30 τὸ τμῆμα κινεῖται, ἀνατρέπει τὰς ἐνέδρας, ἐγκαθίσταται ἐπὶ τῶν ὑψ. 858 καὶ 915 καὶ ἀρχίζει ἐργασίαν ἀμυντικῆς ὀργανώσεως διὰ σκαφευτικῶν ἐργαλείων, τὰ ὁποῖα προθύμως παρέσχον οἱ κάτοικοι τοῦ ΚΩΣΤΟΧΩΡΙΟΥ διὰ τοῦ ἀγροφύλακος ΠΟΖΙΑΔΗ, ὅστις βραδύτερον ἐδολοφονήθη ὑπὸ τῶν ἐλασιτῶν.

Ὁ ΜΥΤΙΛΗΝΑΚΗΣ ἀποστέλλει διὰ τοῦ ΕΛΑΣΙΤΟΥ συνδέσμου ἐφέδρου ἀνθυπολοχαγοῦ ΦΑΡΜΑΚΗ ἐπιστολὴν διαμαρτυρίας πρὸς τὸν ΝΟΤΗΝ. Ὁ ΝΟΤΗΣ ἀπαντᾶ κατὰ τρόπον ποὺ ἀφήνει τὴν ἐντύπωσιν ὅτι ὑποχρεοῦται νὰ ἐκτελέσῃ διαταγάς, πρὸς τὰς ὁποίας ὁ ἴδιος μὴ ὢν Κομμουνιστής, δὲν συμφωνεῖ.

Πληροφορίαι φθάνουν πάλιν ὅτι ὁ ΕΛΑΣ διέταξε ἐπιστράτευσιν ἐφεδρειῶν, ὅπερ σημαίνει πρόθεσιν νέων ἐπιθέσεων. Τὸ κλῖμα καθίσταται πάλιν ζοφερόν. Ἡ κίνησις ΣΑΡΡΗ πρὸς ΕΛΑΦΙΝΑΝ διὰ συνάντησιν μετὰ τοῦ ΚΙΚΙΤΣΑ, ἀναστέλλεται.

Οἱ σύνδεσμοι ἑκατέρωθεν ἐπιστρέφουν εἰς τὰς ὀργανώσεις των. Ἀποφασίζεται ἡ κίνησις ὁλοκλήρου τοῦ τμήματος εἰς γραμμὴν ΚΟΜΝΗΝΙΟΝ — ΤΡΙΠΟΤΑΜΟΝ.

Τὴν νύχτα, πρὸς 31 Αὐγούστου, τὸ τμῆμα διέρχεται τὸν ΑΛΙΑΚΜΟΝΑ καὶ ἐγκαθίσταται ἀμυντικῶς εἰς περιοχὴν ΑΓΙΩΝ ΠΑΝΤΩΝ, μὲ προχωρημένην γραμμὴν ἐπιτηρήσεως εἰς γραμμὴν ΓΑΛΑΚΤΟ (Ἅγιος Νικόλαος).

ΜΑΧΗ ΑΓΙΩΝ ΠΑΝΤΩΝ

Τὸ ὑψηλὸν ἠθικὸν τῶν συγκροτημάτων τοῦ Ε.Σ. καὶ ἡ μεγάλη ἐπιρροή του εἰς τὸν πληθυσμὸν προεκάλεσαν μεγάλην ἀνησυχίαν εἰς τὸν ΕΛΑΣ, ἡ ὁποία, συμφωνοῦσα φαίνεται καὶ μὲ τὸν προαναφερθέντα ἐπιστολογράφον, ἀποφασίζει, παρὰ τὰς πρὸ ὀλίγου ὑπογραφείσας συμφωνίας νὰ κόψῃ τὰ φτερά, πρὶν γίνῃ πολὺ ἀργά».

Ὁ ΚΙΚΙΤΣΑΣ εἶναι ἀδίστακτος. Διατάσσει ἐκ νέου τὴν ἐπιστράτευσιν καὶ συγκέντρωσιν τῶν ἐφεδρικῶν ὁμάδων καὶ καταρτίζει σχέδιον κυκλώσεως μὲ ἐσυγκρίτως πολλαπλασίας δυνάμεις.

Ἐν τῷ μεταξύ, ἤρχισεν ὁ ἐφοδιασμὸς τῶν τμημάτων τοῦ ΕΛΑΣ δι' ἀεροπορικῶν ρίψεων ὑπὸ τῶν Βρεττανῶν καὶ οὕτω, μὲ πλήρη καὶ σύγχρονον ὁπλισμόν, τὰ τμήματα τοῦ ΕΛΑΣ προετοιμάζονται διὰ τὴν μεγάλην ἀντικαταχτητικήν των ἀποστολήν: Τὴν διάλυσιν τῶν ἐθνικοφρόνων τμημάτων.

Αἱ ρίψεις καὶ ὁ ἐφοδιασμὸς δι' ὑλικοῦ συνεχίζεται καὶ κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν ἐπιθέσεων. Εἰς μίαν τῶν ἐκθέσεων ἀναγράφεται μὲ κεφαλαῖα: «ΟΙ ΕΑΜΟΣΛΑΒΟΙ ΕΛΑΣΙΤΑΙ καὶ ΟΙ ΒΡΕΤΤΑΝΟΙ ΣΥΜΜΑΧΟΙ ΕΙΧΟΝ ΕΝΑ ΚΟΙΝΟΝ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΟΝ. ΗΣΑΝ ΕΞ ΙΣΟΥ ΑΝΕΝΤΙΜΟΙ».

Τὴν 1ην Σεπτεμβρίου, ἄνευ προειδοποιήσεως αὐτὴν τὴν φοράν, ἐκδηλοῦται ἡ ἐπίθεσις τοῦ ΕΛΑΣ· Ἡ γραμμὴ τῶν προφυλακῶν τῶν τμημάτων τῆς ΠΑΟ ἀμύνεται μετὰ σθένους. Μόνον τὰς προκεχωρημένας ἀπογευματινὰς ὥρας συμπτύσσεται πρὸς τὴν κυρίαν γραμμὴν ἀντιστάσεως ὡς ἡ διαταγὴ καθώριζεν. Ἀπὸ τῆς νυκτός, πρὸς τὴν 2αν Σεπτεμβρίου, ἡ μάχη μαίνεται πρὸς ὅλας τὰς κατευθύνσεις. Αἱ δυνάμεις τῶν ἐπιτιθεμένων εἶναι τοὐλάχιστον ὀκταπλάσιοι καὶ μὲ ὁπλισμὸν ἀσυγκρίτως ἀνώτερον. Ἐπαναλαμβάνουν τὰς ἐπιθέσεις κατὰ διαδοχικὰ κύματα. Ὁλόκληρον τὴν 2αν Σεπτεμβρίου, δὲν ἔχει ἐπέλθει ρῆγμα. Τὴν νύχτα τῆς 2 πρὸς 3 παρουσιάζεται ὕφεσις. Οἱ ἐπιτιθέμενοι σκληρῶς δοκιμασθέντες μεταφέρουν νέας ἐνισχύσεις. Ἡ ἀναλογία ὑπερβαίνει ἤδη τὸ 1 πρὸς 10.

Τὴν χαραυγὴν τῆς 3ης ἐκδηλοῦται νέα σφοδροτέρα ἐπίθεσις. Ἀποκρούεται καὶ πάλιν. Νήστεις, ἄγρυπνοι, μὲ ἐλάχιστα πυρομαχικά, τὰ τμήματα τοῦ Ε.Σ. κρατοῦν τὰς θέσεις των. Ὁλόκληρον τὴν 3ην Σεπτεμβρίου ἡ ἰδία κατάστασις· Ἀλλεπάλληλα κύματα ἐπιθέσεως ἀποκρούονται καὶ ἀποχωροῦν μὲ πολλὰς ἀπωλείας. Ἐκδηλοῦται ὅμως, σαφῶς, ἀνεπάρκεια πυρομαχικῶν τῶν ἀμυνομένων.

Τὰς ἀπογευματινὰς ὥρας ἀλλάζει τὸ σχέδιον ἐπιθέσεως. Μὲ ἀφάνταστον σφοδρότητα καὶ σπατάλην πυρομαχικῶν ἐκδηλοῦται ἐπίθεσις κατὰ τοῦ δεξιοῦ τομέως ὅπου καὶ ὁ ἀρχηγὸς ΣΑΡΡΗΣ μὲ τὸν Διμοιρίτην Μόν.

ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΔΗΣ
Ἀνθυπολοχαγὸς - Διμοιρίτης

'Ανθ)γὸν 'Ελευθεριάδην 'Αριστείδην. Καθίσταται ἐμφανὴς ἡ προσπάθεια κυκλώσεως.

'Ο ΣΑΡΡΗΣ ἀποφασίζει τὴν σύμπτυξιν. Διατάσσει ταύτην πρὸς τρεῖς κατευθύνσεις:

— Τμῆμα ΚΟΥΚΙΩΤΩΝ πρὸς τὸ χωρίον των.
— Τμῆμα ὑπὸ ΣΑΡΡΗΝ πρὸς ΝΙΣΕΛΙ, τοποθεσίον δρμον ΧΑΤΖΗ.
— Τμῆμα ὑπὸ ΜΥΤΙΛΗΝΑΚΗΝ 'Αγκαθιὰ καὶ ἐκεῖθεν ΝΙΣΕΛΙ.

Τὰ τμήματα εἶναι πολὺ καταπονημένα ἀλλὰ διατηροῦν τὸ ἠθικόν των.

'Υπεβλήθη δελτίον ἀπωλειῶν ὡς ἑξῆς:

Φονευθέντες

— 'Αξιωματικοί, εἷς, ἔφεδρος 'Ανθυπολοχαγὸς ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ, συλληφθεὶς καὶ φονευθεὶς διὰ βασανισμῶν.
— 'Υπαξιωματικοί, δύο, 'Επιλοχίας ΛΥΚΙΔΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ καὶ Λοχίας ΤΑΚΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ (ὁ ἀποσκιρτήσας ἐκ τοῦ ΕΛΑΣ ΚΑΠΕΤΑΝ ΔΙΠΛΑΣ).
— 'Οπλῖται, δύο.

Τραυματισθέντες:
— 'Οπλῖται 8.

Αἰχμαλωτισθέντες:
— 'Οπλῖται 2.

'Αγνοούμενοι:
— Χωροφύλακες 4. Λοιποὶ ὁπλῖται, δὲν ἀναφέρονται.

Τὰ τμήματα πολὺ καταπονημένα, μὲ ἐλλειπέστατον ὁπλισμὸν καὶ κυρίως μεγάλην ἀνεπάρκειαν πυρομαχικῶν, προσπαθοῦν ν' ἀναπαυθοῦν καὶ ἐγκατασταθοῦν ἀμυντικῶς εἰς κεκαλυμμένας θέσεις. 'Οσάκις ἀναγκάζονται νὰ κινηθοῦν κατὰ μικρὰς ὁμάδας, καλύπτονται ἀπὸ τὰς φυτείας ἀραβοσίτου.

'Εκτὸς τῶν ἀπωλειῶν τῆς μάχης τῶν 'Αγίων ΠΑΝΤΩΝ ὑπῆρχον καὶ μερικαὶ προηγουμένως. Παρὰ ταῦτα, τὸ ἠθικὸν διετηρεῖτο ὑψηλόν. Παρέμειναν πειθαρχικὰ καὶ ἡνωμένα, ἐν ἀναμονῇ τῆς περαιτέρω ἐξελίξεως.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΑΚΟΣ
'Εφ. Λοχίας
'Ομαδάρχης

ΜΑΧΗ ΝΙΣΕΛΙΟΥ

Τὴν 17ην Σεπτεμβρίου ἐγένετο τὸ γενικὸν συνέδριον τοῦ ΕΑΜ εἰς ΕΛΑΦΙΝΑΝ. Εἰς τὸ συνέδριον εἶχον προσκληθῆ καὶ πολλοὶ μὴ ἐγγεγραμμένοι εἰς τὸ ΕΑΜ, ἀκόμη δὲ καὶ ἀξιωματικοὶ καὶ 'Επιτελεῖς τῆς ΠΑΟ.

Πρόθεσις τῆς ἡγεσίας τοῦ ΕΑΜ ἦτο νὰ δοθῇ ἡ ἐντύπωσις τῆς δυνάμεως καὶ τῆς ἐπικρατήσεως, ὥστε νὰ παύσῃ ἡ ἀντίδρασις κατὰ τούτου.

Τὸ ὅλον πνεῦμα τῶν ὁμιλητῶν ἦτο μετριοπαθὲς καὶ πατριωτικόν. 'Ετονίζετο ὅτι τὸ ΕΑΜ ἀπετελεῖτο ἀπὸ ὀπαδοὺς ὅλων τῶν κομμάτων, οἱ ὁποῖοι ὄχι μόνον δικαιοῦνται νὰ τηροῦν τὰ φρονήματά των, ἀλλὰ θὰ ἦσαν ἀπολύτως ἐλεύθεροι μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν νὰ ἐκδηλωθοῦν συμφώνως πρὸς ταῦτα.

Μετὰ τοὺς ΕΛΑΣΙΤΑΣ ἀρχηγοὺς ὡμίλησεν ὁ ἀρχηγὸς τῶν Βρεττανῶν συνδέσμων 'Αντισυνταγματάρχης ΕΓΚΣ, ὅστις μεταξὺ τῶν ἄλλων ἐδήλωσεν ὅτι διὰ διαταγῆς τοῦ Συμμαχικοῦ Στρατηγείου ἡ ΠΑΟ ἀναγνωρίζεται ἀπολύτως ἰσότιμος πρὸς τὰς ἄλλας ὀργανώσεις. Οἱ ΕΛΑΣΙΤΑΙ ἀντιπρόσωποι ἔσπευσαν νὰ δηλώσουν ὅτι οὗτοι δὲν δέχονται τὴν ὕπαρξιν ἐνόπλου δυνάμεως τῆς ΠΑΟ εἰς τὴν περιοχήν των καὶ ὅτι εἶναι ἀποφασισμένοι νὰ τὴν κτυπήσουν καὶ νὰ τὴν διαλύσουν.

'Ο ἀντισυνταγματάρχης ΕΓΚΣ ἐπλησίασε τὸν γνωστόν, ὡς μὴ ΕΑΜΙΤΗΝ, Ταγματάρχην ΜΕΝΤΕΝ καὶ τὸν παρεκάλεσε νὰ διαβιβάσῃ πρόσκλησιν συναντήσεως πρὸς τὸν Συντονιστὴν ἀρχηγὸν Βεροίας ΧΟΝΔΡΟΠΟΥΛΟΝ. 'Ο ΜΕΝΤΕΣ διεβίβασε τὰ λεχθέντα εἰς τὸ Συνέδριον καὶ τὴν πρόσκλησιν τοῦ ΕΓΚΣ. 'Ο ΧΟΝΔΡΟΠΟΥΛΟΣ ἀνέφερε σχετικῶς εἰς τὴν Κεντρικὴν 'Επιτροπὴν καὶ ἀνεχώρησε διὰ τὸν ὁρισθέντα χῶρον συναντήσεως τὸ χωρίον ΚΟΥΚΟΣ. Διελθὼν ἐκ ΝΙΣΕΛΙΟΥ ἐνημέρωσε τὸ ἐκεῖ ἐγκατεστημένον ἔνοπλον τμῆμα.

Μεταβὰς εἰς ΚΟΥΚΟΝ ματαίως ἀνέμενε τὴν ἄφιξιν τοῦ ΕΓΚΣ. Οἱ ΕΛΑΣΙΤΑΙ δὲν ἐπέτρεψαν εἰς τὸν μέγα ἀρχηγόν των καὶ ἐνισχυτήν των τὴν κίνησίν του, ἐνῷ ταυτοχρόνως προπαρασκευάζοντο διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἀπειλῶν των.

Τὴν 25ην Σεπτεμβρίου τὸ Κέντρον ΒΕΡΟΙΑΣ ἀνέφερεν εἰς Θεσ)νίκην περὶ νέων συγκεντρώσεων καὶ πιθανῶς νέων προθέσεων ἐπιθέσεως.

Καθ' ὃν χρόνον προπαρασκευάζετο ἡ νέα ἐπίθεσις, ἡ ἡγεσία τοῦ ΕΛΑΣ, ἵνα μὴ ἀποστῇ φαίνεται τῆς παγίας γραμμῆς τῆς δολιότητος καὶ τῆς ἀτιμίας, ἀποστέλλει τὸ γνωστὸν στέλεχος Ἔφεδρον 'Αξιωματικὸν ΣΗΜΑΝΙΚΑΝ, ἵνα λάβῃ ἐπαφὴν μὲ τὸν ἀρχηγὸν ΣΑΡΡΗΝ καὶ δώσῃ πρὸς αὐτὸν καθησυχαστικὰς πληροφορίας, ὅτι, ἐφ' ὅσον τὰ τμήματά του δὲν θὰ μετεκινοῦντο ἐκ τῆς γραμμῆς ΑΓΚΑΘΙΑ — ΝΙΣΕΛΙ δὲν θὰ ἐνωχλοῦντο.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ Β. ΜΕΝΤΕΣ
Ταγματάρχης

'Η ἐπιλογὴ τοῦ ΣΗΜΑΝΙΚΑ, ὡς συνδέσμου καὶ μεσολαβητοῦ, ἦτο ἐντὸς τοῦ πλαισίου τῆς δολιότητος. Οὗτος, ὡς ἀνεφέρθη ἀνῆκε εἰς γνωστὴν οἰκογένειαν Μακεδονομάχων καὶ ἀγωνιστῶν τῆς ΝΑΟΥΣΗΣ καὶ τὸ ὄνομά του ἐνέπνεεν ὁπωσδήποτε ἐμπιστοσύνην εἰς τοὺς ἐθνικόφρονας ἕλληνας.

Αὐτὰς τὰς καθησυχαστικὰς διαβεβαιώσεις ἔδιδεν ὁ ΣΗΜΑΝΙΚΑΣ πρὸς τὸν ἀρχηγὸν ΣΑΡΡΗΝ τὴν 28.9. Τὴν νύχτα τῆς 29 πρὸς 30, ἕτερος σύνδεσμος, ὑποκρινόμενος ἕως τότε τὸν φίλον τῆς ΠΑΟ, μεταφέρει τὴν πληροφορίαν ὅτι ἰσχυρὸν Γερμανικὸν τμῆμα, κινεῖται ἐκ ΓΙΔΑ πρὸς κατεύθυνσίν των. Τοὺς συνέστησε φιλικῶς ν' ἀλλάξωσι θέσιν ἵνα ἀποφύγωσι τὴν ἰσχυρὰν ἐπίθεσιν τῶν Γερμανῶν, οἱ ὁποῖοι εἶχον δῆθεν ἐπισημάνει

τὴν θέσιν των. Τὸ τμῆμα πίπτει εἰς τὴν παγίδα καὶ ἐγκαταλείπει τὴν ὠργανωμένην τοποθεσίαν. Μόλις σχεδὸν εἶχεν ἀπομακρυνθῆ ὁ δόλιος πληροφοριοδότης καὶ τὸ πρωΐ τῆς 30.9. ἐκδηλοῦται νέα ἰσχυρὰ ἐπίθεσις, κατὰ διαδοχικὰ τμήματα, ὑπὸ τῶν ΕΛΑΣΙΤΩΝ.

'Αρχίζει καὶ πάλιν σκληρὰ μάχη καθ' ἣν στιγμὴν τὰ τμήματα ὑπὸ τὸν ἀνθ)γὸν Βογιαντζόγλου ἦσαν ἐν μετακινήσει. Κατ' ἀρχὰς μάλιστα ἐξελείφθη ὅτι οἱ ἐπιτιθέμενοι ἦσαν Γερμανοί. Ὑπάρχουσι πολλαὶ ἀπώλειαι ἑκατέρωθεν καὶ εἰς τὸ τέλος τῆς μάχης διατάσσεται σύμπτυξις εἰς καλυτέραν θέσιν πέραν τοῦ χωρίου. Οἱ ΕΛΑΣΙΤΑΙ εἰσέρχονται εἰς τὸ χωρίον καὶ προβαίνουν εἰς σφαγὰς ἐθνικοφρόνων. Μεταξὺ τῶν ἄλλων ἐκτελοῦν τὸν ἡρωϊκὸν ἱερέα τοῦ χωριοῦ ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΝ ΒΑ·Ι·ΡΑΜΗΝ, ὅστις ἀφυπνισθεὶς καὶ αἰφνιδιασθεὶς ἠμύνετο παρὰ ταῦτα μόνος, ἐπὶ μακρόν.

Τὰ ἔνοπλα τμήματα ἀποσύρονται εἰς τὴν γραμμὴν ΚΟΡΥΦΗ ΤΡΙΚΑΛΑ κλπ.

ΑΠΟΦΑΣΙΣ ΜΕΤΑΚΙΝΗΣΕΩΣ ΕΙΣ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΝ

Ἡ Κεντρικὴ Διοίκησις Θεσ)κης πρὸς ἣν ἀνεφέρθησαν τὰ γεγονότα ὑπὸ τῶν ἐκεῖ μεταβάντων ἀνθυπομοιράρχου ΤΣΑΚΑΡΑ καὶ τραυματίου ἀνθυπολοχαγοῦ ΚΑΡΑΜΠΕΡΗ ἀποφασίζει τὴν προπαρασκευὴν πρὸς μετακίνησιν εἰς ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΝ. 'Εξ ὑπαρχόντων σημάτων φαίνεται ὅτι εἶχε μελετηθῆ ἐν συνεννοήσει μετὰ τοῦ Συμμαχικοῦ Στρατηγείου, μέσῳ τοῦ 'Αντισυνταγματάρχου ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΥ ἡ ἐκεῖ μετάβασις τῶν ἐνόπλων τμημάτων, πρὸς ἀνασυγκρότησιν καὶ πλήρη ἐφοδιασμὸν εἰς ὁπλισμὸν καὶ πυρομαχικά· Ὡς θ' ἀναφερθῇ καὶ θὰ ἀποδειχθῇ κατωτέρω ἡ ὑπόσχεσις αὕτη τοῦ Σ.Μ.Α. δὲν ἐτηρήθη.

'Εν τῷ μεταξύ, καταβάλλεται μέριμνα διὰ τὸν εἰς πυρομαχικὰ κυρίως ἐφοδιασμὸν τῶν δεχομένων τὰς ἐπιθέσεις τοῦ ΕΛΑΣ τμημάτων καὶ ἀποστέλλεται πρὸς τοῦτο ὁ Ταγματάρχης ΠΙΠΙΛΙΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ μὲ μίαν ἀναλογίαν πυρομαχικῶν.

Τὰ ἐν μεγάλῃ πλέον διασπορᾷ, κατὰ μικρὰς ὁμάδας, τμήματα συνεχῶς προσβάλλονται ἀπὸ ἐπιθέσεις τοῦ ΕΛΑΣ. Ὑπάρχουν ἀρκεταὶ ἀπώλειαι καὶ μερικοὶ ἀποσύρονται τοῦ ἀγῶνος διαφεύγοντες πρὸς Θεσσαλονίκην καὶ Βέροιαν.

Συνεχίζονται αἱ σφαγαὶ τῶν ἐθνικοφρόνων τῆς περιοχῆς.

Τέλος λαμβάνεται διαταγὴ μετασταθμεύσεως εἰς ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΝ.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Ν. ΠΙΠΙΛΙΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ
Ταγματάρχης
'Επιτελὴς Συντονιστικοῦ Κέντρου

ΤΕΤΑΡΤΗ ΦΑΣΙΣ

ΧΑΛΚΙΔΙΚΗ

Αἱ συνεχεῖς ἐπιθέσεις τοῦ ΕΛΑΣ κατὰ τῶν ἐνόπλων Τμημάτων τῆς ΠΑΟ, εἰς ὅλας τὰς περιοχάς, κατέστησαν προβληματικὴν

τὴν ἐπιβίωσίν των καὶ ἀφήρεσαν πᾶσαν δυνατότητα συνεχίσεως τοῦ ἀγῶνος κατὰ τῶν κατακτητῶν, κυρίως ἐλλείψει ὁπλισμοῦ πυρομαχικῶν. Οὕτω, παρὰ τὴν ἐπιμονήν, τὴν θέλησιν, τὸν ἀγῶνα καὶ τὸ ὑψηλὸν ἠθικὸν τῶν ἀνδρῶν, ἡ Διοίκησις τῆς ΠΑΟ, ἐξαναγκάζεται νὰ διεξάγῃ συνεννοήσεις διὰ τοῦ ἀντ)χου 'Αργυροπούλου μὲ τὸν Ταξίαρχον ΕΝΤΥ καὶ τῇ προτροπῇ τοῦ τελευταίου νὰ ἀποφασίσῃ τὴν συγκέντρωσιν ὅλων τῶν συγκροτημάτων της εἰς Χαλκιδικήν, δι' ἀνασυγκρότησιν καὶ ἐξοπλισμόν.

Ἔχει διαβεβαιώσεις ὅτι κατὰ γενησομένην ἐκεῖ ἀνασυγκρότησιν, θὰ ἐγίνετο ἐφοδιασμὸς εἰς ὅπλα καὶ πυρομαχικὰ καὶ οὕτω τὰ τμήματα διατηροῦντα ὑψηλὸν τὸ ἠθικόν των, θὰ ἐπέστρεφον εἰς τὰς ἰδίας ἢ ἄλλας περιοχάς.

Λόγῳ τοῦ ἐξοπλισμοῦ των, θὰ ἐνέπνεον πλέον φόβον εἰς τὸν ΕΛΑΣ καὶ ἀπερίσπαστοι θὰ ἐπεδίδοντο εἰς τὴν ἀρχικῶς προγραμματισμένην ἀποστολήν των, τουτέστιν τὴν ἐπίθεσιν καὶ τὴν φθορὰν τοῦ κατακτητοῦ καὶ τῶν μετακληθέντων πρὸς βοήθειάν των Βουλγάρων. Οὕτω:

— 'Εκδίδει διαταγὴν συγκεντρώσεως εἰς ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΝ τῶν συγκροτημάτων ΠΙΕΡΙΩΝ, ΒΕΡΜΙΟΥ καὶ ΚΡΟΥΣΙΩΝ.

— 'Αποστέλλει εἰς Μέσην 'Ανατολὴν τὰ μέλη τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου Σμήναρχον ΘΕΜΕΛΗΝ καὶ Συνταγματάρχην ΓΟΥΛΑΝ ἵνα ἐνεργήσωσι σχετικῶς παρὰ τῷ Σ.Μ.Α.

Εἰς τὴν Χαλκιδικὴν ὑπάρχει ἐν δράσει ἔνοπλον τμῆμα τῆς 'Οργανώσεως ὑπὸ τὸν τίτλον ΑΡΧΗΓΕΙΟΝ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ καὶ τὴν Διοίκησιν τοῦ Λοχαγοῦ ΣΚΟΡΔΑ. Εἶναι ἀκόμα ἐκεῖ ἐγκατεστημένα συγκροτήματα Συμμαχικῶν ὑπηρεσιῶν μὲ μέσα ἐπικοινωνίας. Οἱ δύο ἀρχηγοὶ τῶν Συμμαχικῶν ὀργανώσεων 'Υπολοχαγὸς ΑΣΛΑΝΙΔΗΣ καὶ ὑπίλαρχος ΣΤΕΦΑΝΙΔΗΣ δέχονται εὐχαρίστως νὰ διευκολύνωσι τὴν ΠΑΟ. Εἰς τὴν ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΝ τὴν εὐθύνην ἀσφαλείας ἔχει ὁ προωθηθεὶς Βουλγαρικὸς Στρατός, ἀλλὰ λόγῳ τῆς σπουδαιότητος λιμένων, ὅρμων καὶ ἀκτῶν, περιπολοῦν καὶ Γερμανικαὶ δυνάμεις.

Μετὰ σύσκεψιν εἰς Θεσ)κην, ἀποστέλλονται ἐπὶ τόπου ὁ ἀρχηγὸς ΣΑΡΡΗΣ καὶ ὁ 'Υπομοίραρχος ΤΣΑΚΑΡΑΣ πρὸς συνεννόησιν καὶ ἀναγνώρισιν. 'Αποστέλλονται ἐπίσης ὁ Ταγματάρχης ΠΙΠΙΛΙΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ, Στρατιωτικὸς ὑπεύθυνος 'Αμερικανικῆς 'Υπηρεσίας Πληροφοριῶν, ἵνα ρυθμίσῃ τὸ θέμα τῆς μεταφορᾶς τῶν δύο μελῶν τῆς Κεντρικῆς 'Επιτροπῆς.

'Ο ἀρχηγὸς ΣΑΡΡΗΣ ἐπιστρέφει εἰς Θεσ)νίκην ἵνα διευθύνῃ τὰ τῆς μετακινήσεως τῶν τμημάτων, ἐνῷ ὁ 'Υπομοίραρχος ΤΣΑΚΑΡΑΣ μεταβαίνει εἰς χωρίον ΒΡΑΣΤΑ ἵνα συνεννοηθῇ μετὰ τοῦ ἐκεῖ ἐφέδρου ἀνθυπολοχαγοῦ ΚΥΠΑΡΙΣΣΗ διὰ τὴν ὑποδοχὴν καὶ τὴν ἐγκατάστασιν τῶν τμημάτων. Τὸ σχέδιον μετακινήσεως τίθεται εἰς ἐφαρμογὴν καὶ δύναμις 70 ἀνδρῶν τῶν συγκροτημάτων ΠΙΕΡΙΩΝ — ΒΕΡΜΙΟΥ, μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τοὺς ἀρχηγοὺς ΣΑΡΡΗΝ καὶ ΑΜΥΝΤΑΝ (ἀναλαβόντος τοῦ τελευταίου τὴν διοίκησιν τοῦ τμήματός του) φθάνουν εἰς ΒΡΑΣΤΑ.

Τὸ τμῆμα ΣΚΟΡΔΑ ἀναλαμβάνει τὴν κάλυψίν των μέχρις ἀναδιοργανώσεως καὶ τοῦ ἀναμενομένου ἐξοπλισμοῦ. Οἱ δύο ἐπὶ κεφαλῆς τῶν Συμμαχικῶν ὀργανώσεων ΑΣΛΑΝΙΔΗΣ καὶ ΣΤΕΦΑΝΙΔΗΣ εἶναι αἰσιόδοξοι, διὰ τὸν ἐφοδιασμόν.

'Επί τινας ἡμέρας ὁ ΕΛΑΣ δὲν κάνει τὴν ἐμφάνισίν του.

Εἶχε προηγηθῆ μία μεγάλη σύσκεψις, καθ' ἣν ἐμελετήθη τὸ θέμα ἀντιμετωπίσεως τοῦ ΕΛΑΣ εἰς περίπτωσιν ἐπεμβάσεώς του. Τὸ σχέδιον τίθεται ὑπ' ὄψει τῶν δύο ἀρχηγῶν καὶ γίνεται δεκτὸν διότι κρίνεται πολὺ

καλόν. Ὁ Λοχαγὸς ΣΚΟΡΔΑΣ εἰς ὅλας τὰς ἐκδόσεις του, ἐπιμένει ὅτι τὸ σχέδιον ἐπροδόθη εἰς τὸν ΕΛΑΣ ὑπὸ συμμετασχόντων εἰς τὴν πρώτην σύσκεψιν. Διότι ὁ τρόπος καθ' ὃν ἐξελίχθη ἡ συγκέντρωσις καὶ ἡ ἐπίθεσις τοῦ ΕΛΑΣ, ἀπεδείκνυε τὴν γνῶσιν τοῦ σχεδίου.

Ἡ ἐπίθεσις τοῦ ΕΛΑΣ ἤρχισε τὴν πρωΐαν τῆς 3ης Νοεμβρίου. Ἡ δύναμις τοῦ ΕΛΑΣ ὑπερέβαινε τοὺς 300 ἐνῷ ἡ παρατακτὴ δύναμις τῶν δύο ἀρχηγείων (ΠΙΕΡΙΩΝ — ΒΕΡΜΙΟΥ) ἦτο μόνον 120. Ἀλλὰ τὸ μέγιστον μειονέκτημα ἦτο ἡ ἔλλειψις πυρομαχικῶν. Παρὰ ταῦτα, ἡ μάχη ὑπῆρξε σκληρά. Αἱ ἀπώλειαι τῶν ΕΛΑΣΙΤΩΝ τεράστιαι, κυρίως διότι ἐκ παρεξηγήσεως δύο τμήματα ΕΛΑΣΙΤΩΝ ἔβαλον ἐναντίον ἀλλήλων. Ἀπώλειαι τῶν ἐθνικῶν συγκροτημάτων ὑπῆρχον ἐπίσης, ἀλλὰ μικραὶ ἀναλόγως. Πάντως, αἱ ἐθνικαὶ δυνάμεις διέφυγον τὸν κλοιόν, ἀλλὰ ἐστεροῦντο ἤδη καθ' ὁλοκληρίαν πυρομαχικῶν.

Εἰς ἔκθεσίν του ὁ ἔφ. ἀνθ)γὸς τότε καὶ ἤδη ἐπιστήμων ἐκπαιδευτικὸς Βασίλειος Κυπαρίσσης, μεταξὺ ἄλλων διὰ τὴν μάχην τῶν Βραστῶν, ὁμιλεῖ μὲ θαυμασμὸν διὰ τὸν ἡρωϊσμὸν πέντε ἐκ τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ μαρτυρικοῦ Σώματος Πιερίων. «Μονάχα πέντε στάθηκαν καὶ πολέμησαν μόνοι ὡς τὸ μεσημέρι. Ὁ Ἐλπιδοφόρος ΚΟΤΕΑΣ, ὁ Ἀπόστολος ΒΟΓΙΑΤΖΟΓΛΟΥ, ὁ Κων)νος ΤΣΑΚΑΡΑΣ, ὁ Κ. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ καὶ ὁ ΘΕΟΦΙΛΟΓΙΑΝΝΑΚΟΣ Εὐστράτιος. Αὐτοὶ πολέμησαν, ὡς τὸ τελευταῖο τους φυσίγγι καὶ μετά, λάκισαν καὶ μᾶς βρῆκαν τὴν ἄλλη μέρα».

Ἄξιος καὶ δίκαιος κριτὴς ὁ ἐκλεκτὸς ἀγωνιστὴς τῆς ΠΑΟ. Πράγματι, Ἀξ)κοὶ τοὺς ὁποίους μνημονεύει, καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τοῦ ἐνόπλου ἀγῶνος τῆς ΠΑΟ ἐπέδειξαν ἄφθαστον ἡρωϊσμὸν καὶ ἀπαράμιλλον πνεῦμα αὐτοθυσίας καὶ αὐταπαρνήσεως.

Ἀξίζει ἐδῶ ν' ἀντιγράψωμεν παράγραφον ἐκθέσεως τοῦ ἰδίου ἐφ. ἀνθ)γοῦ ΚΥΠΑΡΙΣΣΗ, ὁ ὁποῖος μὲ παρθενικὴν ἀλήθειαν, ἐκθέτει τὰ τῆς ὑποδοχῆς τῶν ὑπολειμμάτων τοῦ Σώματος Πιερίων εἰς τὴν Μ. Ἀνατολήν.

«Πίστευε ὁ ἀθῶος στρατιώτης (ὁμιλεῖ διὰ τὸν Συν)ρχην ΓΟΥΛΑΝ ποὺ συνώδευε τὸ Σῶμα) πὼς θὰ μᾶς στέλναν ὁπλισμὸν οἱ πολιτικάντηδες τῆς Μ. Ἀνατολῆς! Ὅταν φθάσαμε στὴν Αἴγυπτο τὸ κατάλαβε, κατάλαβε καλά, μόλις πατήσαμε σὲ συμμαχικὸ στρατόπεδο, στὸ Χαλέπι.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΒΟΓΙΑΤΖΟΓΛΟΥ
Ἀνθυπολοχαγὸς πεζικοῦ νῦν Ἀντιστράτηγος ἐ.ἀ.

Φθάσαμε νύχτα μὲ αὐτοκίνητα ΤΖΕΗΜΣ, ὕστερα ἀπὸ τὰ σύνορα τῆς Τουρκίας. Μᾶς ἔβαλε στὴ σειρὰ ἕνας Ἐαμίτης Κύπριος στρατιώτης καὶ μᾶς μοίρασε κομμάτες ψωμὶ μὲ μαρμελάδα. Ὅλοι στὴ γραμμή. Γιὰ τὸν βρωμοστρατιώτη αὐτόν, δὲν ὑπῆρχε διάκρισι Ἀξιωματικῶν. Ὁ Γούλας, τὸν ἔβρι-

σε καὶ δὲν πῆρε ψωμὶ κι' ἂς ἦταν νηστικὸς δύο μερόνυχτα. Πῆγε στὴν ἄκρη κάθησε σ' ἕνα παγκάκι καὶ ἔκλαψε κρυφὰ μέσα στὴν νύκτα.

Τότε ὅμως, μὲς στὴν ΚΛΑΔΟΥΠΟΛΙ, πίστευε καὶ περίμενε τὸν ὁπλισμό, γιὰ νὰ ἱδρύση τὸ 31 σύν)γμα τῆς Χαλκιδικῆς μὲ διαλεχτοὺς ἄνδρες!

Αὐτὰ πίστευε ὁ ΓΟΥΛΑΣ. Ὅμως ἐκεῖνοι οἱ ἀρρωστημένοι Κυβερνῆτες στὸ Κάϊρο, ἐνισχυμένοι καὶ ἀπὸ τὶς ὕαινες τοῦ Φραγκολεβαντινισμοῦ πίστευαν ἄλλα. Πίστευαν πὼς θὰ ἔχουνε στὸ χέρι τὸ ΕΑΜ, ὁπλίζοντας τὰ παλληκάρια τοῦ ΕΛΑΣ, γιὰ νὰ ἐξασφαλίσουν τὴν κατάληψι τῆς ἐξουσίας μὲ τὸν ἐρχομό τους στὴν Ἑλλάδα. Τὸ ΕΑΜ ὅμως, οὔτε ἀντίστασι, οὔτε πράσινα ἄλογα· Τοὺς ἔβαλε αὐτὸ στὸ χέρι καὶ κυβερνοῦσε αὐτὸ τὴν Κυβέρνησι τοῦ Καΐρου».

Οὕτω ἔληξεν ἡ μεγαλυτέρα καὶ ἀντονωτέρα ἀπὸ ἀπόψεως προπαρασκευῆς, διαθέσεως μέσων, προσφορᾶς θυσιῶν καὶ πρὸ παντὸς ἀρχικῆς συλλήψεως καὶ προοπτικῆς προσπάθεια τῆς ΠΑΟ. Ἡ δραστηριότης, τὸ ἠθικόν, ὁ ἡρωϊσμὸς καὶ ἡ ἐν γένει πολεμικὴ ἀρετὴ ἀρχηγῶν, στελεχῶν καὶ ἀνδρῶν ὑπῆρξεν ἀπαράμιλλος. Ἐστάθη ἀνταξία τοῦ μεγάλου σκοποῦ καὶ τῶν παραδόσεων τοῦ Ἀλβανικοῦ ἔπους.

Παρομοία ὑπῆρξεν καὶ ἡ στάσις τοῦ ἐθνικόφρονος πληθυσμοῦ τῆς περιοχῆς ἡ πίστις τοῦ ὁποίου πρὸς τὰ ἐθνικὰ ἰδεώδη, ἐπληρώθη μὲ πολύ, ἀφαντάστως πολὺ αἷμα.

Καὶ βέβαια τὸ χειρότερον ὑπῆρξεν ἡ πλήρης ψυχικὴ ἀπαγοήτευσις. Ἡ δραστηριότης ἐξηντλήθη καὶ αἱ θυσίαι προσεφέρθησαν, ὄχι διὰ νὰ πολεμηθῇ ὁ μισητὸς κατακτητής, ἀλλὰ διὰ νὰ ἀντιμετωπισθῇ μία μειονότης ἑλληνική, ὁμολογουμένως ἐπιδεξία καὶ τολμηρά, ἀλλά, ἀλλοίμονον, μὲ τόσον διαφορετικὰς ἐπιδιώξεις καὶ ὁραματισμούς.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗΝ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΜΕΤΑΚΙΝΗΣΙΝ ΤΩΝ ΕΝΟΠΛΩΝ ΤΜΗΜΑΤΩΝ

Μετὰ τὴν μετακίνησιν τῶν ἐνόπλων τμημάτων τῆς ΠΑΟ, ἐκ τῆς περιοχῆς, ἐμφανίζονται ἀντιπρόσωποι τοῦ ΕΔΕΣ εἰς τὴν ὕπαιθρον. Νομίζουν ὅτι θὰ τύχουν καλυτέρας ὑποδοχῆς ὑπὸ τοῦ ΕΛΑΣ, ἐφ' ὅσον ἡ ὀργάνωσίς των ἦτο ἀπὸ μακροῦ, ἐν δράσει, εἰς ἄλλας περιοχάς.

Δυστυχῶς συνετέλεσεν ἁπλῶς εἰς τὸ νὰ αὐξήση τὰ θύματα.

Μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν διεκδικοῦν ὑπὲρ αὐτῶν τίτλους ἀντικατακτητικῆς δραστηριότητος. Δὲν εἶναι διαπιστωμένον ὅτι τοὺς ἔχουν. Εἶναι πάντως πάντοτε μία ἀξία Ἐθνικὴ ὀργάνωσις.

Τὸ Συντονιστικὸν Κέντρον ΒΕΡΟΙΑΣ, ἀφοῦ ἐβοήθησε τὰ μέγιστα διὰ τὴν μετακίνησιν τῶν τμημάτων, συνεχίζει τὴν δραστηριότητα δι' ὅλων τῶν διαθεσίμων μέσων ἐπὶ τῶν ἄλλων ἀποστολῶν.

Παρακολουθεῖ τὴν κίνησιν τῶν Γερμανῶν καὶ τοῦ ΕΛΑΣ καὶ προσπαθεῖ νὰ διατηρήση τὸ ἠθικὸν τῶν ἐθνικοφρόνων. Ἡ κατάστασις, ἐν τούτοις, καθίσταται ὁσημέραι χειροτέρα· Ἡ τρομοκρατία τοῦ ΕΛΑΣ καὶ τῶν διακλαδώσεών του ἀποβαίνει ἀνυπόφορος. Ὁ Ταγματάρχης ΧΟΝΔΡΟΠΟΥΛΟΣ ἀπεγυμνώθη σχεδὸν ἐπιτελῶν, ἐξακολουθεῖ ἐν τούτοις ἀγωνιζόμενος καὶ ἐνημερώνει συχνὰ τὴν Κεντρικὴν Ἐπιτροπήν.

Χαρακτηριστικὴ εἶναι ἡ ἑξῆς παράγραφος ἐκ τῆς ὑπ' ἀρ. 58)13.11.43 ἀναφορᾶς του: «Κατὰ πληροφορίας παρακολουθεῖται ἡ κίνησις τοῦ ἐν Θεσ)νίκη κέντρου τῆς ΠΑΟ καὶ ἀκόμη τῶν ἀξιωματικῶν τῆς Θεσ)κης διὰ τῶν δεσποινίδων ΡΙΤΣΑΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΟΥ, ΖΟΛΑΝΔΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ καὶ κάποιας κυρίας ΣΟΥΛΑΣ. Ἡ ἐκ τούτων, ΖΟΛΑΝΔΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ εἶπεν εἰς πληροφοριοδότην μας ὅτι ἔχουσι ἀνώτε-

ρον ἀξιωματικὸν εἰς τὸ Ἐπιτελεῖον τῆς ΠΑΟ ἐξ οὗ ἀρύονται ὅλας τὰς πληροφορίας, χωρὶς ὁ ἀξιωματικὸς οὗτος νὰ ἀντιληφθῇ ὅτι πίπτει ἀκούσιον θῦμα».

Ἐν ὄψει διαφόρων περιστατικῶν εἶναι πολλοὶ τοὺς ὁποίους ἐπηρεάζει ἡ πληροφορία.

Τὴν 15 Δεκεμβρίου 1943 γίνεται δολοφονικὴ ἀπόπειρα κατὰ τοῦ ταγματάρχου Χονδροπούλου Κων)νου ἐν Βεροίᾳ. Οὗτος

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΣΙΔΕΡΗΣ
Μόνιμος Ὑπαξ)κὸς πεζικοῦ ἐνταχθεὶς εἰς Χωροφυλακὴν ὡς Ἐνωμοτάρχης - Ἐπιτελεῖον Σ.Κ. ΒΕΡΟΙΑΣ-νῦν Ἀντισυνταγματάρχης πεζ. ἐ.ἀ.

τραυματίζεται βαρύτατα. Τὸν ἔσωσεν ἡ γενναιότης καὶ ἑτοιμότης τῆς συζύγου του καὶ τοῦ ἐπιλοχίου ΣΙΔΕΡΗ Χαραλάμπους ἐπιλέκτου ἀγωνιστοῦ τῆς ΠΑΟ, ὅστις ἐν μέσῳ σοβαρῶν κινδύνων, κατώρθωσεν ἐγκαίρως νὰ τὸν μεταφέρῃ εἰς Θεσ)κην.

Ἔκτοτε ἔπαυσε νὰ λειτουργῇ τὸ Συντονιστικὸν Κέντρον ΒΕΡΟΙΑΣ.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΙΚΟΝ ΒΕΡΟΙΑΣ

ΜΟΥΡΑΤΟΓΛΟΥ ΣΤΑΥΡΟΣ
τοῦ Γεργίου, ἰατρὸς ἐκ ΒΕΡΟΙΑΣ, Μέλος Διοικούσης Ἐπιτροπῆς ΒΕΡΟΙΑΣ, ἐξετελέσθη παρὰ τοῦ ΕΑΜ τὴν 1)7)44

ΚΟΣΜΟΠΟΥΛΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ
τοῦ Κοσμᾶ ἐκ Κυπαρισσίας - ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ Σύνδεσμος Συντονιστικοῦ ΒΕΡΟΙΑΣ μετὰ τῶν Ἀρχηγείων ΒΕΡΜΙΟΥ- ΠΙΕΡΙΩΝ- ΧΑΔΟΒΑΣ- ΠΑΙΚΟΥ

ΜΠΑΛΑΝΤΙΝΑΚΗΣ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ
Μόνιμος Ὑπίατρος Ὑγειονομικὴ Ὑπηρεσία Συντονιστικοῦ ΒΕΡΟΙΑΣ

ΚΟΥΡΑΚΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
τοῦ Χαριλάου, μόνιμος Ἐνωμοτάρχης ἐκ Σκαμνακίου- ΛΑΚΩΝΙΑΣ, πληροφοριοδότης - Στρατολόγος Συντονιστικοῦ ΒΕΡΟΙΑΣ καὶ δὴ χωρίου Σταυροῦ ΒΕΡΟΙΑΣ, εἰς ὃ ἦτο Σταθμάρχης

ΧΑ·Ι·ΤΑΣ ΗΡΑΚΛΗΣ τοῦ Φωτίου
ἐκ ΒΕΡΟΙΑΣ, μόνιμος Ὑπαξιωματικὸς Σύνδεσμος - Συνοδὸς Ἀρχηγοῦ Συντονιστικοῦ ΒΕΡΟΙΑΣ

ΜΟΣΧΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ
τοῦ Κλειδαρᾶ, μόνιμος Ἀνθυπολοχαγὸς ἐκ Θεσ)νίκης Σύνδεμος Συντονιστικοῦ ΒΕΡΟΙΑΣ

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ ΚΩΝ)ΝΟΣ τοῦ 'Αντωνίου
Μόνιμος 'Ανθυπασπιστὴς ἐξ Εὐζώνων
ΚΙΛΚΙΣ , Σύνδεσμος

ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ
Μόνιμος 'Ενωμοτάρχης
ἐκ Μουζακίου ΤΡΙΦΥΛΛΙΑΣ — ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ
'Ομαδάρχης 'Ενόπλων ΠΙΕΡΙΑΣ

ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ ΗΛΙΑΣ τοῦ 'Αναστασίου
ἐκ ΒΕΡΟΙΑΣ, Σύνδεσμος Συντονιστικοῦ Βεροίας μετὰ τῶν ἐνόπλων 'Αρχηγείων. 'Εξετελέσθη ὑπὸ τῶν 'Εαμιτῶν τὴν 6)12)43

ΚΑΛΑΘΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ τοῦ Δημητρίου
Μόνιμος 'Ενωμοτάρχης
ἐξ 'Αντικαλάμου ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ

ΝΟΥΡΤΣΗΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ
τοῦ Σωτηρίου, Μόνιμος Ἐνωμοτάρχης (Ἐπιλοχί-ας) ἐκ Μονοπύλου ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ, Ὁμαδάρχης Ἐ-νόπλων ΠΙΕΡΙΑΣ

ΠΛΑΣΤΑΡΑΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ
τοῦ Κων)νου, ὁπλαρχηγός ἐκ Κολινδροῦ ΠΙΕΡΙΑΣ

ΡΟΥΜΠΙΕΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ
τοῦ Ἀποστόλου, Μόνιμος Ὑπαξιωματικός, ἐκ Πόρου ΠΙΕΡΙΑΣ Ὁμαδάρχης Ἐνόπλων

ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ ΜΑΝΑΣΗΣ
τοῦ Μιχαὴλ, Ὁπλαρχηγὸς ἐκ Κούκου ΠΙΕΡΙΑΣ

ΑΣΛΑΝΙΔΗΣ Γ. ΔΑΝΙΗΛ
Ὁπλαρχηγὸς ἐκ Κούκου ΠΙΕΡΙΑΣ

ΔΟΜΝΗΝΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ τοῦ Ἀλεξάνδρου
Ἐπιλοχίας - Διμοιρίτης ἐκ ΒΕΡΟΙΑΣ

ΔΟΜΝΗΝΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ
τοῦ Ἀλεξάνδρου Ἔφ. Ἀνθυπολοχαγὸς - Διμοιρίτης
ἐκ ΒΕΡΟΙΑΣ

ΣΥΜΕΩΝΙΔΗΣ ΕΥΣΤΡΑΤΙΟΣ
τοῦ Ἀναστασίου, Ἐφ. Ὑπολοχαγὸς - Διμοιρίτης
ἐκ Διαβατῶν ΒΕΡΟΙΑΣ

ΘΕΟΔΟΣΙΑΔΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ
τοῦ Χαραλάμπους, Ἔφ. Ἀνθυπολοχαγὸς Ὁμαδάρχης, ἐκ Ροδοχωρίου ΝΑΟΥΣΗΣ

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΗΣ
Μόνιμος Ὑπαξιωματικὸς Τεχνικοῦ Ὁπλουργὸς Ἐνόπλου Σώματος ἐκ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΔΗΜΟΥΛΗΣ ΣΤΕΡΓΙΟΣ
τοῦ Ἰωάννου, Ἔφ. Ἀνθυπολοχαγὸς - Διμοιρίτης ἐκ Κουκουβάγιας ΑΓΥΙΑΣ - ΛΑΡΙΣΗΣ

ΛΕΩΝΙΔΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΣ
Μόνιμος Ὑπαξιωματικὸς Τεχνικοῦ Ὁπλουργὸς Σώματος ἐκ ΘΕΣ)ΝΙΚΗΣ. Ἔπεσε μαχόμενος εἰς ΑΓΙΟΥΣ ΠΑΝΤΑΣ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ
ἐξ ΕΔΕΣΣΗΣ
'Ομαδάρχης 'Ενόπλου Σώματος ΒΕΡΜΙΟΥ. Συλληφθεὶς ὑπὸ τῶν 'Εαμιτῶν πλησίον τοῦ χωρίου ΣΕΒΑΣΤΙΑΝΑ ὡδηγήθη εἰς ὕψωμα Δροζήλοβον ΒΕΡΜΙΟΥ ὅπου, κατὰ τὸν Σεπτέμβριον 1943, ἐτάφη ζῶν, ἐνῶ ἔψαλε μετὰ παρρησίας τὸν 'Εθνικὸν Ὕμνον.

ΔΟΞΟΠΟΥΛΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ
τοῦ Χαραλάμπους 'Ιδιώτης - 'Ομαδάρχης ἐκ Ροδοχωρίου ΝΑΟΥΣΗΣ

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ
Δημδιδάσκλος - Ἔφ. 'Αξιωματικὸς ἐξ ΕΔΕΣΣΗΣ Διμοιρίτης Σώματος Βερμίου διακριθεὶς εἰς τοὺς ἀγῶνας ἐναντίον τῶν κομμουνιστοσυμμοριτῶν καὶ τῶν κατακτητῶν.

ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ ΑΡΧΗΓΕΙΩΝ

— Β.Δ. ΒΕΡΜΙΟΥ ΚΑ·Ι·ΜΑΚΤΣΑΛΑΝ

— ΠΑ·Ι·ΚΟΥ

1ον Β.Δ. ΒΕΡΜΙΟΥ

'Η δημιουργία ἰσχυρᾶς ὁμάδος ἐνόπλων ἐπὶ τῆς περιοχῆς Β.Δ. ΒΕΡΜΙΟΥ — ΚΑ·Ι·ΜΑΚΤΣΑΛΑΝ ἐθεωρήθη ` ἀπαραίτητος. 'Εξετιμήθη ὡς δυνατή. Καὶ ἦτο προγραμματισμένη. Οὕτω ἐξετιμήθη:

— 'Ως ἀπαραίτητος διότι:
  — Ἔπρεπε νὰ ὑπάρξῃ κάποιο δέος διὰ τὴν ὀργιάζουσαν Βουλγαρικὴν προπαγάνδαν εἰς τὴν περιοχὴν καὶ ἕνα μέσον διαφυγῆς τῶν διωκομένων.
  — Νὰ ὑπάρχῃ σύνδεσις καὶ κάλυψις τοῦ ὑπολοίπου ΒΕΡΜΙΟΥ.

— Ὁμοίως σύνδεσμος μὲ τὸ ΠΑ·Ι·ΚΟΝ καὶ μέσῳ αὐτοῦ μὲ τὰ ΚΡΟΤΣΙΑ.
— Ἀκόμη ὑπῆρχεν, ὅτε ἐγένετο ἡ ἐκτίμησις ἡ προοπτικὴ συνδέσεως μετὰ τῶν τμημάτων ΜΙΧΑΗΛΟΒΙΤΣ.

— Ὡς δυνατή, διότι:
— Ὑπῆρχον ἀρκετοὶ ἀξιωματικοὶ ἐγκατεστημένοι εἰς τὴν ΕΔΕΣΣΑΝ καὶ τὴν ΑΡΔΑΙΑΝ.
— Ὑπῆρχεν μεγάλη ἔφεσις ἀντιδράσεως κατὰ τῶν Βουλγάρων πρακτόρων ὑπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ πληθυσμοῦ ὅστις ἐπιέζετο παρ' αὐτῶν.
— Οἱ ὀρεινοὶ ὄγκοι ἐφ' ὧν θὰ ἀνεπτύσσετο, ἦσαν δυσχερέστατα προσπελάσιμοι διὰ δίωξιν.
— Ὑπηρέτει ὡς Νομάρχης τὸ μέλος τῆς Διοικητικῆς Ἐπιτροπῆς τῆς ΠΑΟ καὶ Πρόεδρος τῆς Τοπικῆς Ἐπιτροπῆς, Σμήναρχος ΘΕΜΕΛΗΣ μὲ μεγάλα προσόντα δραστηριότητος, ἀποφασιστικότητος καὶ ὀργανωτικῆς ἱκανότητος.

Πράγματι ὑπὸ τὴν ἔντεχνον καθοδήγησιν τοῦ Σμηνάρχου ΘΕΜΕΛΗ, εἶχε γίνει σοβαρὰ προπαρασκευαστικὴ ἐργασία. Οὕτω:

— Εἶχον ἐξοικονομηθῆ ἐφόδια.
— Εἶχον γίνει ἀναγνωρίσεις ἐγκαταστάσεων.
— Εἶχε καταρτισθῆ ἡ ὀργανωτικὴ διάρθρωσις.
— Εἶχε καθορισθῆ ὡς προσωρινὸς ἀρχηγὸς ὁ Λοχαγὸς ΜΥΤΙΛΗΝΑΚΗΣ, ὡς ἔχων πεῖραν ἐκ τῆς προηγηθείσης ὑπηρεσίας του εἰς τὸ Ἀρχηγεῖον ΠΙΕΡΙΩΝ.
— Τέλος καθωρίσθη ὡς ἡμερομηνία ἐξόδου ἡ 14η Ἰουλίου 1943 ἐνῷ προεβλέπετο ὅτι προηγουμένως θὰ εἶχεν ἐγκαθιδρυθῆ τὸ ἀρχηγεῖον τοῦ ὑπολοίπου ΒΕΡΜΙΟΥ ὑπὸ τὸν ΣΑΡΡΗΝ.

Κατὰ τὸ χρονικὸν τοῦτο διάστημα ἡ ἑλληνικὴ κοινὴ γνώμη τῆς περιοχῆς εὑρίσκετο ὑπὸ συνεχῆ ἀγωνίαν, λόγῳ τῶν διαδόσεων ὅτι ἐπέκειτο ἡ προώθησις τῶν Βουλγαρικῶν δυνάμεων διὰ τὴν ὑποταγὴν καὶ τῆς περιοχῆς ὑπὸ Βουλγαρικὴν κατοχήν.

Τὸ ΕΑΜ συνέλαβε τὴν σκέψιν νὰ ἐκμεταλλευθῆ τὰς διαδόσεις ἵνα ὄχι μόνον ματαιώση τὴν δημιουργίαν τοῦ ἀρχηγείου τοῦ Ε.Σ. ἀλλὰ καὶ νὰ ἐκμεταλλευθῆ ὑπὲρ ἑαυτοῦ τὴν γενομένην ἐργασίαν καὶ τὴν ὑπάρχουσαν ἔφεσιν ἐξόδου.

Οὕτω τὴν 6ην Ἰουλίου ὁλόκληρος ὁ μηχανισμὸς τοῦ ΕΑΜ συνεπικουρούμενος ὑπὸ τῶν Βουλγαριζόντων, διέδωσεν ὅτι κινεῖται ἤδη πρὸς ΕΔΕΣΣΑΝ ὁ Βουλγαρικὸς στρατὸς καὶ ὅτι ἔχει μεθ' ἑαυτοῦ καταλόγους συλλήψεων ὅλων τῶν ἀξιωματικῶν καὶ τῶν ἄλλων στελεχῶν τῆς ἐθνικόφρονος παρατάξεως.

Τὸ σχέδιον τῶν ψιθύρων καὶ τῶν διαδόσεων ἦτο καλῶς κατηρτισμένον καὶ ἀπέβη πολὺ ἀποδοτικὸν διὰ τὸν σκοπὸν τὸν ὁποῖον ἐπεδίωκε· Πρὸ τοῦ κινδύνου τῆς συλλήψεως, τὸ σύνολον σχεδὸν τῶν ἀξιωματικῶν καὶ πολλοὶ ἰδιῶται ἐξῆλθον τῆς ΕΔΕΣΣΗΣ καὶ ἐτράπησαν πρὸς διαφόρους κατευθύνσεις. Παντοῦ ἀνέμενον περιπολίαι καὶ ἐνέδραι τοῦ ΕΛΑΣ αἱ ὁποῖαι τοὺς περισυνέλεγον, τοὺς περιποιοῦντο καὶ τοὺς ἀπέστελλον πρὸς μεγαλυτέραν δῆθεν ἀσφάλειαν πρὸς τὸ ἀρχηγεῖον των. Οἱ περισσότεροι ἐπίστευον τὰς καλὰς προθέσεις καὶ ἀφίοντο νὰ ὁδηγηθῶσι ὑπὸ τῶν ἐνόπλων συνοδῶν. Μερικοὶ εὕρισκον τὴν εὐκαιρίαν νὰ διαφύγωσιν ἀμέσως. Ἄλλοι διέφυγον κατὰ τὴν διαδρομήν, διότι ἡ διαδρομὴ ἦτο μεγάλη καὶ ὁ τόπος τῆς τελικῆς ἀποστολῆς πολὺ μακράν.

Ὁ Ταγματάρχης ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ, ὁ Λοχαγὸς ΑΓΑ·Ι·ΤΣΗΣ, ὁ ἔφεδρος ἀνθυπολοχαγὸς Δημ. ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ καὶ ἄλλοι, ἐδραπέτευσαν τὴν 2αν ἡμέραν. Ἀρκετοὶ ἄλλοι βραδύτερον, διότι ὅλοι, σχεδόν, εἶχον ἀντιληφθῆ πλέον περὶ τίνος ἐπρόκειτο.

Πάντως, οἱ μὴ διαφυγόντες ἐπορεύθησαν ἐπὶ 7ήμερον ἵνα, ἀπὸ τμήματος εἰς τμῆμα, φθάσωσιν εἰς τὸν τελικὸν προορισμόν, κάπου εἰς τὸ ΒΙΤΣΙ, ὅπως εὑρεθῶσιν ἐκεῖ ἐν μέσῳ στενῶς συνεργαζομένων τμημάτων ΕΛΑΣ καὶ ΣΝΟΦ.

Ὑπάρχει μία πολὺ ἀξιοπρόσεκτος λεπτομερὴς περιγραφὴ παρ' ἑνὸς τῶν ὁδοιπορησάντων μέχρι τέλους ὅστις κατώρθωσε νὰ διαφύγῃ βραδύτερον.

Εἶναι χαρακτηριστικὸν ὅτι πολλάκις συνήντων ὁλοκλήρους ὁμάδας, ἀκόμη καὶ μικρὰ στελέχη, τὰ ὁποῖα δὲν ἀπέκρυπτον τὴν ἀπογοήτευσιν καὶ τὴν πικρίαν των διὰ τὴν συμπεριφορὰν καὶ τὰ συνθήματα τῆς ὀργανώσεως εἰς τὴν ὁποίαν εἶχον παρασυρθῆ.

Οὕτως ἡ προοπτικὴ τῆς Κεντρικῆς Διοικήσεως διὰ τὴν δημιουργίαν τοῦ Νέου ἀρχηγείου μὲ τὴν τόσον σοβαρὰν ἀποστολὴν ἀπεδείχθη πάλιν μὴ πραγματοποιήσιμος. Τὸ ΕΑΜ ἐγνώριζε νὰ ἑλίσσεται, νὰ ἐνεργῇ, νὰ ἐκμεταλλεύεται τὰς περιστάσεις.

Ὁ Λοχαγὸς ΜΥΤΙΛΗΝΑΚΗΣ, μεταβὰς τὴν 8ην Ἰουλίου ἵνα ἀναλάβῃ τὴν ἀρχηγίαν, ἐπέστρεψεν ἄπρακτος καὶ ἐνημέρωσε τὸν ἀρχηγὸν τοῦ Συντονιστικοῦ Κέντρου καὶ τὴν Κεντρικὴν Διοίκησιν περὶ τῶν διαδραματισθέντων. Ὡς ἀνεφέρθη, ἐχρησιμοποιήθη εἰς ἄλλην ἀποστολήν.

Οὕτως, ἡ περιοχὴ ἡ ὁποία κατ' ἐξοχὴν εἶχεν ἀνάγκην ἐθνικοῦ στηρίγματος, ἀφέθη εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ ΣΛΑΒΙΣΜΟΥ, ὑπὸ τὴν πολλαπλῆν του μορφήν· Ὁ ἐθνικόφρων ἑλληνικὸς πληθυσμὸς καὶ κυρίως οἱ δραστηριώτερον κινούμενοι κατὰ τῆς Βουλγαρικῆς προπαγάνδας ἀπετέλεσαν τὸν κοινὸν ἐχθρὸν ΕΛΑΣ—ΣΝΟΦ. Τὰ περισσότερα μέλη τῶν ἐπιτροπῶν ἀντιδράσεως ἐξετελέσθησαν. Ὡς χαρακτηριστικὸν παράδειγμα ἐθνικοῦ μεγαλείου προβάλλεται ὁ καὶ ἀλλαχοῦ ἀναφερθεὶς Πρόεδρος τῆς ἑλληνικῆς ἐπιτροπῆς τοῦ χωρίου ΟΡΜΑ ὅστις καίτοι εἶχεν ἐξορισθῆ κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ πολέμου, οὔτε τὴν προσφορὰν τῆς Βουλγαρικῆς Πρεσβείας ἐδέχθη διὰ τὴν ἐπαναφορὰν εἰς τὸ χωρίον του, οὔτε ἐδίστασε νὰ ἀναλάβῃ ἐν μέσῳ συνεχῶν ἀπειλῶν τὴν ἀρχηγίαν τῆς ἀντιδράσεως κατὰ τοῦ ΣΛΑΒΙΣΜΟΥ. Ἐξετελέσθη ὑπὸ τοῦ ΕΛΑΣ—ΣΝΟΦ ἐν μέσῳ ἀφαντάστων βασάνων.

Ἡ περιοχὴ ἀπογυμνωθεῖσα τῶν πλέον δραστηρίων στοιχείων τῆς ἑλληνικῆς ἀντιδράσεως ἀφέθη εἰς τὸ ἔλεος τῶν Βουλγάρων συνδέσμων, τοῦ ΣΝΟΦ καὶ ἀργότερον τοῦ ΤΙΤΟ·Ι·ΚΟΥ ΤΕΜΠΟ.

Τὰ γνωστὰ ὡς χωρία φρούρια τῆς ἐποχῆς τοῦ Μακεδονικοῦ ἀγῶνος, μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τὸ παραμεθόριον ΠΡΟΜΑΧΟΙ ὑπέστησαν τὰς μεγαλυτέρας πιέσεις καὶ εἶχον τὰς μεγαλυτέρας ἀπωλείας.

2ον ΠΑ·Ι·ΚΟΝ

Ὡς ἀνεφέρθη ὑπὸ τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς τῆς ΠΑΟ εἶχεν ἀποφασισθῆ καὶ ἡ δημιουργία ἑνὸς τρόπον τινὰ εὐελίκτου συνδετικοῦ ἀρχηγείου ἐπὶ τοῦ ΠΑ·Ι·ΚΟΥ.

Τὸ ΠΑ·Ι·ΚΟΝ ἦτο μικρᾶς σχετικῆς ἐκτάσεως καὶ ἦτο δυνατὴ ἡ κύκλωσίς του ἐκ πολλῶν κατευθύνσεων. Εἶχεν, ἐν τούτοις, τὸ προσὸν ὅτι ἀπετέλει ἕνα εἶδος συνδετικοῦ κρίκου τῶν ὀροσειρῶν τῆς Κεντρικῆς Μακεδονίας, καίτοι ὁ ἐγγύτατος αὐτοῦ κλάδος τῆς ὀροσειρᾶς τοῦ ΒΟΡΑ ἐφ' οὗ καὶ ἡ ΕΛΛΗΝΟΓΙΟΥΓΚΟΣΛΑΒΙΚΗ μεθόριος ἠλέγχετο ὑπὸ τοῦ Σλαβισμοῦ πάσης μορφῆς.

Εἰς τὰς γειτνιαζούσας πεδινὰς περιοχὰς ΑΡΔΑΙΑΣ, ΓΙΑΝΝΙΤΣΩΝ καὶ ΓΟΥΜΕΝΙΤΣΗΣ εἶχεν ἐκδηλωθῆ Βουλγαρικὴ προπαγάνδα καὶ ἡ ὕπαρξις ἐνόπλου τμήματος θὰ εἶχεν ἀνασταλτικὴν ἐπίδρασιν ἐπ' αὐτῆς.

Πληροφορίαι ἔφερον ὅτι μόνιμος παρουσία τμημάτων τοῦ ΕΛΑΣ δὲν εἶχεν σημειωθῆ ἐπὶ τοῦ ΠΑ·Ι·ΚΟΥ. Ἡ μελέτη συγκροτήσεως Ἀρχηγείου, ἐγένετο ἐν συνδυασμῷ μὲ τὴν τοιαύτην τοῦ ἀρχηγείου Βορειο-

δυτικοῦ ΒΕΡΜΙΟΥ ὡς ἀνεφέρθη. Ὁ ἐφοδιασμὸς ἐκρίνετο εὐχερὴς λόγῳ τῆς ἐγγὺς ἀποστάσεως τῆς Θεσ)κης καὶ τῆς ὑπάρξεως ἀξιολόγων παραγόντων τῆς ΠΑΟ εἰς ΕΔΕΣΣΑΝ καὶ ΓΙΑΝΝΙΤΣΑ.

Ἀξιομνημόνευτος εἶναι ἡ δρᾶσις τῶν ἱδρυτῶν τοῦ Σωματείου «ΦΙΛΟΙ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ» οἱ ὁποῖοι ἐξεδηλώθησαν ἐθνικῶς ταυτόχρονα μὲ τὴν ΥΒΕ—ΠΑΟ, εἰς τὴν ὁποίαν καὶ προσεχώρησαν μετὰ πάροδον ὀλίγου χρόνου ἀπὸ τῆς ἐκδηλώσεώς της.

Κατὰ Σεπτέμβριον τοῦ 1941, ὁ Καθηγητὴς Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης Ἠλίας ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΣ μὲ τὸν Γεν. Ἐπιθεωρητὴν Στοιχειώδους Ἐκπαιδεύσεως Θεσσαλονίκης Ἀναστάσιον ΑΤΣΑΒΕΝ εἰς μυστικὴν σύσκεψιν ἐν Ἐδέσσῃ μετὰ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ Δημοτικῶν Σχολείων Ἐδέσσης Ἀναστασίου ΠΕΤΣΑΛΑ καὶ μικρᾶς ὁμάδος Ἐθνικοφρόνων Δημοδιδασκάλων, προέβησαν εἰς τὴν ἵδρυσιν τῆς Ὀργανώσεως «ΦΙΛΟΙ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ».

ΗΛΙΑΣ ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΣ
Καθηγητὴς Πανεπιστημίου Θεσ)νίκης

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΑΤΣΑΒΕΣ
Γενικὸς Ἐπιθεωρητὴς Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως
Δ΄ Γεν. Ἐπιθεωρήσεως

Οἱ ἀνωτέρω φλογεροὶ Ἕλληνες ἐπεξέτεινον τὴν δρᾶσιν των καὶ εἰς ἄλλας περιοχὰς τῆς Κ. Μακεδονίας, ἐδικτύωσαν ὅμως, κατ' ἐξαίρετον τρόπον, ἰδιαιτέρως τὸν Νομὸν ΠΕΛΛΗΣ.

Ὡς στελέχη των ἐχρησιμοποίησαν κυρίως ἐκπαιδευτικοὺς λειτουργούς, οἱ ὁποῖοι, μὲ ἀξιοθαύμαστον πατριωτισμόν, μετελαμπάδευσαν τὴν ἐθνικὴν φλόγαν τῆς ἰδικῆς των πράγματι μεγάλης ψυχῆς, πρὸς τὴν εὐρυτάτην λαϊκὴν μᾶζαν καὶ ἰδία πρὸς τοὺς νέους.

Κυρίως χάρις εἰς αὐτοὺς τοὺς φιλοπάτριδας καὶ ριψοκίνδυνους Ἕλληνας διδασκάλους μας, τηρουμένων τῶν ἀναλογιῶν, ἐλάχιστοι Ἕλληνες τοῦ Ν. ΠΕΛΛΗΣ ἔχασαν τὸν ἐθνικόν των προσανατολισμόν.

Εἶναι βέβαιον, ὅτι ἂν δὲν διεπράττοντο σημαντικὰ σφάλματα περὶ τῶν ὁποίων, ἐν συνεχείᾳ, θὰ ὁμιλήσωμεν καὶ ἂν ὑπῆρχεν ὁ-

πλισμός, ὁ Ν. ΠΕΛΛΗΣ θὰ ὑπερέβαινε κάθε ἄλλον Νομὸν εἰς ἐθελοντικὴν προσφορὰν ἀνθρωπίνου ὑλικοῦ εἰς τὸν ἔνοπλον ἀγῶνα τῆς ΠΑΟ.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΠΕΤΣΑΛΑΣ
Ἐπιθεωρητὴς Δημοτικῶν Σχολείων Ἐδέσσης

Μετὰ τὴν συνοπτικὴν αὐτὴν παρένθεσιν διά τοὺς «ΦΙΛΟΥΣ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ» κριθεῖσαν ἀναγκαίαν ὡς πολύτιμον ἱστορικὸν δίδαγμα, ἐπανερχόμεθα εἰς τὴν ἀφήγησιν γεγονότων ἐξελιχθέντων κατὰ τὴν προσπάθειαν δημιουργίας Ἀρχηγείου εἰς ΠΑ·Ι·ΚΟΝ.

Ἐγένετο ἀναγνώρισις ἀεροπορικῶν ῥίψεων καὶ περὶ τὰ τέλη Ἰουνίου ἀπεφασίσθη ἡ δημιουργία τοῦ ἀρχηγείου. Ὡς ἀρχηγὸς ἐπελέγη ὁ Ταγματάρχης ΚΑΤΑΚΗΣ. Τὰ στελέχη εἰς ἀξιωματικοὺς θὰ ἀπεστέλλοντο ἐκ Θεσ)κης ἐνῶ ὑπῆρχον καὶ μερικοὶ ἐγκατεστημένοι εἰς ΓΙΑΝΝΙΤΣΑ. Ἡ στρατολογία ὁπλιτῶν θὰ ἐγίνετο ἐπιτοπίως. Ὡς πρῶτος δὲ πυρὴν τοῦ ἀρχηγείου, θὰ ἐχρησιμοποιεῖτο ἡ ὑπὸ τὸν ὁπλαρχηγὸν ΧΑΤΖΗΠΑΡΑΣΚΕΥΑΝ δρῶσα ἀπὸ πολλοῦ ὁμὰς ἐνόπλων τῆς ΠΑΟ.

Ὁ ἀρχηγὸς ΚΑΤΑΚΗΣ μετὰ τοῦ Ὑπολοχαγοῦ ΝΙΚΟΛΟΥΔΗ καὶ ἀνθυπολοχαγοῦ ΚΑΡΑΜΠΕΡΗ τοῦ μαρτυρικοῦ Σώματος Βοΐου ἐκινήθησαν μέσῳ ΓΙΑΝΝΙΤΣΩΝ ὅπου καὶ παρέλαβον καὶ τὸν Ἀνθυπολοχαγὸν ΒΕΝΙΕΡΗΝ. Οἱ ὑπόλοιποι ἀξιωματικοὶ ἐκινήθησαν ἐξ ἄλλων κατευθύνσεων.

Ὁ ἀρχηγὸς ΚΑΤΑΚΗΣ ἀνέθεσεν εἰς τοὺς τρεῖς ἀξιωματικοὺς οἱ ὁποῖοι τὸν συνώδευαν νὰ στρατολογήσουν ἐθελοντάς. Ἐνεγράφησαν εὐχερῶς 100 ὁπλῖται ἀλλὰ ἐλάχιστοι ἐκ τούτων εἶχον τυφέκια. Ἕνας σημαντικὸς ἀριθμὸς ἐδήλωσε ν ἐπίσης ὅτι ἦτο πρόθυμος νὰ ἐξέλθῃ ἐφ' ὅσον ἐξησφαλίζετο ὁ ὁπλισμός των.

Ὁλόκληρος ἡ δύναμις τῶν ἀξιωματικῶν καὶ τῶν ὀλίγων ὡπλισμένων ὁπλιτῶν συνεκεντρώθησαν εἰς τὸ χωρίον Μεγάλα ΛΕΙΒΑΔΙΑ. Ἐκτὸς τῶν ἀναφερθέντων τεσσάρων, ὑπῆρχον ἀκόμη οἱ ἑξῆς 8 ἀξιωματικοὶ ἤτοι ἐν συνόλῳ 12. Λοχαγοί: ΣΥΝΑΝΙΔΗΣ, ΚΑΡΑΤΑΣΣΟΣ καὶ ΜΑΥΡΟΓΕΝΗΣ (Ἔφεδρος). Ἀνθ)γοί: ΨΑΛΤΟΠΟΥΛΟΣ, ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ, ΒΙΜΠΛΗΣ, ΝΑΘΑΝΑΗΛ καὶ ΜΑΝΩΛΗΣ.

Ὅλοι κατέβαλον προσπαθείας πρὸς ἐξεύρεσιν ὁπλισμοῦ ἀλλὰ σχεδὸν ἄνευ ἀποτελέσματος.

Ἀρχικῶς, δὲν ὑπῆρχεν ἐνόχλησις ἀπὸ τὸν ΕΛΑΣ ἀλλὰ, μετ' ὀλίγον, ἐνεφανίσθη μία μικρὰ μᾶλλον δύναμις μὲ ἐρευνητικὸν καὶ πληροφοριακὸν προφανῶς σκοπόν. Αὕτη προήρχετο ἐκ ΒΕΡΜΙΟΥ. Μετὰ τὴν διαπίστωσιν τῆς γυμνότητος τοῦ ὑπὸ συγκρότησιν τμήματος, ἐφάνησαν τολμηρότεροι καὶ ἐδήλωσαν, ἐὰν δὲν ενταχθοῦν εἰς τὸν ΕΛΑΣ, θὰ χτυπηθοῦν.

Ὁ Ταγματάρχης ΚΑΤΑΚΗΣ ἀπεφάσισε ὅπως ζητήσῃ συνάντησιν μετὰ τῆς ἡγε-

σίας τοῦ ΕΛΑΣ ἐνῷ ἀπέστειλε δύο Ὑπολοχαγοὺς πρὸς συνάντησιν τῶν τμημάτων ΤΖΑΜΑΛΟΥΚΑ — ΜΗΤΣΟΥ ἅτινα ἦτο γνωστὸν ὅτι ἕδρων εἰς τὴν περιοχὴν ΚΡΟΥΣΙΩΝ καὶ μὲ τὴν ἐντολὴν νὰ ζητήσωσι ἐνίσχυσιν παρ' αὐτῶν εἰς ὁπλισμὸν καὶ πυρομαχικά.

ΚΑΡΑΤΑΣΣΟΣ ΕΥΣΤΡΑΤΙΟΣ
Ἴλαρχος — Ἐπιτελὴς
νῦν στρατηγὸς ἐ.ἀ.

Ὁ ἀρχηγὸς ΚΑΤΑΚΗΣ, ἐπιστρέψας ἐκ τῆς συναντήσεως μετὰ τοῦ ΕΛΑΣ, μετέφερε τὴν ἐντύπωσίν του ὅτι ἦτο καλῶς ὠργανωμένος καὶ τὴν δήλωσιν τῆς ἡγεσίας του ὅτι δὲν θὰ ἐδέχετο τὴν ὕπαρξιν εἰς ΠΑ·Ι·ΚΟΝ ἄλλης ὀργανώσεως.

Ὁ Ταγματάρχης ΚΑΤΑΚΗΣ συνεχίζων τὴν ἔκθεσιν τῆς ἐντυπώσεώς του ἀνέφερεν ὅτι, κατὰ τὴν γνώμην του, ὁ ΕΛΑΣ δὲν ἦτο ἀποκλειστικῶς Κομμουνιστικός, ἀφοῦ εὗρε πολλοὺς γνωστούς του ἐθνικόφρονας εἰς καλὰς ἡγετικὰς θέσεις. Ὁ ΚΑΤΑΚΗΣ, συμπεραίνων, ἐπρότεινε τὴν προσχώρησιν εἰς τὸν ΕΛΑΣ. Οἱ ἀξιωματικοὶ καὶ ὁπλῖται ἐν τῷ συνόλῳ των ἀπέρριψαν τὴν πρότασιν τοῦ ἀρχηγοῦ καὶ ἐπρότειναν ὅπως, πρὸ τῆς λήψεως ἀποφάσεως, ἀναμείνωσι τὴν ἐπιστροφὴν τῶν ἀποσταλέντων εἰς ΚΡΟΥΣΙΑ δύο ὑπολοχαγῶν. Ὅτε οἱ ὑπολοχαγοὶ ἐπέστρεψαν ἄπρακτοι διότι δὲν ἠδυνήθησαν νὰ ἀνεύρωσι τοὺς ἀναζητουμένους ἀρχηγούς, ὁ Ταγματάρχης ΚΑΤΑΚΗΣ ἐπανέφερε πάλιν τὴν πρότασιν προσχωρήσεως εἰς τὸν ΕΛΑΣ. Ἡ συζήτησις, μετὰ διακυμάνσεις, κατέληξε καὶ πάλιν εἰς τὴν ἀπόρριψιν τῆς προτάσεως ΚΑΤΑΚΗ, κυρίως κατόπιν ἐπιμονῆς τοῦ Ἀνθυπολοχαγοῦ ΚΑΡΑΜΠΕΡΗ ἔχοντος προσωπικὴν ἀντίληψιν τῶν προοπτικῶν καὶ τῆς κακοπιστίας τοῦ ΕΛΑΣ, ἀφ' ἧς ὑπηρέτει εἰς τὸ διαλυθὲν ἀρχηγεῖον ΒΟ·Ι·ΟΥ.

Ἀπεφασίσθη τελικῶς ἡ προσωρινὴ διάλυσις δι' ἀπολύσεως τῶν ἀνδρῶν καὶ ἐπανόδου τῶν ἀξιωματικῶν εἰς τὰς ἕδρας των, μέχρι τῆς δημιουργίας καλυτέρων συνθηκῶν. Ὁμὰς ἐκ τῶν Ὑπολοχαγοῦ ΝΙΚΟΛΟΥΔΗ, Ἀνθυπολοχαγῶν ΜΑΝΩΛΗ καὶ ΚΑΡΑΜΠΕΤΣΟΥ, ἀπεφάσισαν, ἀντὶ τῆς Θεσ)κης, νὰ κατευθυνθοῦν εἰς ΒΕΡΜΙΟΝ, ἵνα συμμετάσχωσι εἰς τὸ ἐκεῖ δημιουργούμενον ἀρχηγεῖον ΣΑΡΡΗ.

Ἡ ὁμάς, ἡ ὁδεύουσα πρὸς Θεσ)νίκην, ἐνέπεσεν ἀμέσως, ἅμα τῇ ἐκκινήσει της, εἰς ἰσχυρὰν ἐνέδραν τοῦ ΕΛΑΣ καὶ ἠχμαλωτίσθη ὁλόκληρος. Τὸ ἴδιο συνέβη καὶ μὲ τὴν ὁμάδα τὴν ὁδεύουσαν πρὸς ΒΕΡΜΙΟΝ τὴν ἑπομένην. Ἐναντίον της ἐτετέθη τμῆμα τοῦ ΕΛΑΣ καὶ διεξήχθη ἀγών. Ἀλλά, τελικῶς, μόνον τρεῖς ὁπλῖται καὶ ὁ ἀνθυπολοχαγὸς ΚΑΡΑΜΠΙΕΡΗΣ διέφυγον καὶ ἔφθασαν εἰς ΒΕΡΟΙΑΝ. Οἱ ὑπόλοιποι συνελήφθησαν ὑπὸ τοῦ ΕΛΑΣ. Εἰς τὸ ἐρώτημα πῶς, ὅλοι οἱ ἀρνηθέντες νὰ ἐνταχθοῦν εἰς τὸν ΕΛΑΣ, ἐνέπεσαν εἰς ἐνέδρας κομμουνιστῶν κατὰ τὴν ἀποχώρησίν των ἐκ τοῦ Ἀρχηγείου

Κατάκη, ἀπάντησις στηριζομένη εἰς στοιχεῖα δὲν ὑπάρχει.

Ὁ κατὰ τὴν Ἐχθρικὴν Κατοχὴν 1941 - 1944
Μητροπολίτης ΕΔΕΣΣΗΣ
ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΩΝ

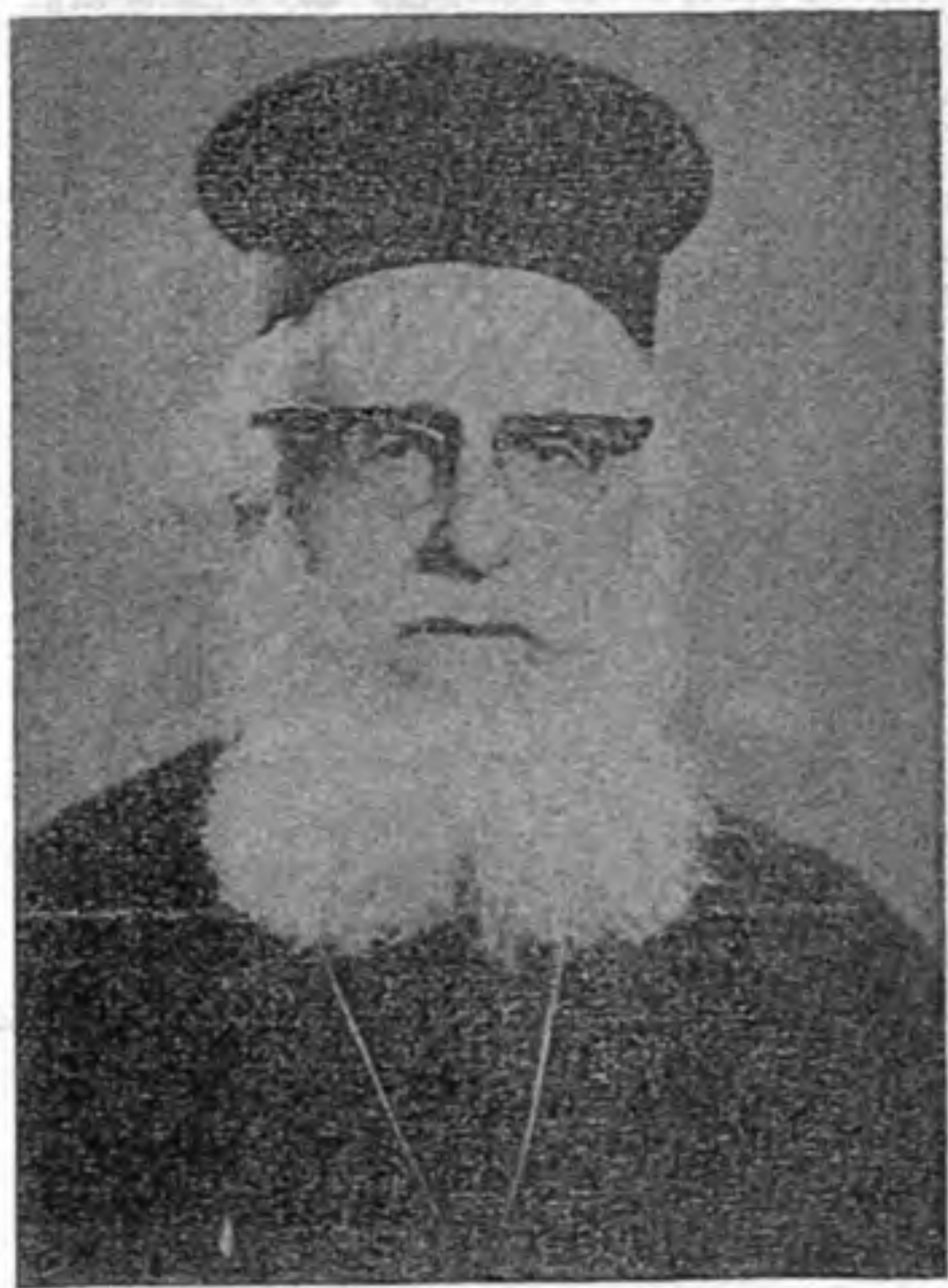
Μέλος ἐπίλεκτον τῆς Διοικούσης Ἐπιτροπῆς τῆς ΠΑΟ — ΠΕΛΛΗΣ, εἰργάσθη μὲ φανατισμὸν ὑπὲρ τῶν ἀρχῶν τῆς Ὀργανώσεως, μὲ ἀξιόλογα ἀποτελέσματα εἰς τὴν ἀντιβουλγαρικὴν καὶ ἀντικομμουνιστικὴν προπαγάνδαν.

Ὁ ἡρωισμὸς καὶ ἡ αὐτοθυσία τοῦ ἀνωτέρω Ιερωμένου καὶ μετέπειτα παναγιωτάτου Μητροπολίτου Θεσσαλονίκης κατεφάνη, κατὰ τὰς τραγικὰς στιγμάς, ὅτε, ἔνοπλος δύναμις τῆς ΠΑΟ προέβη εἰς ἀνατίναξιν Γερμανικῆς ἁμαξοστοιχίας, πλησίον τῆς ΕΔΕΣΣΗΣ καὶ οἱ Γερμανοί, εἰς ἀντίποινα συνέλαβον ἀρκετὰς ἑκατοντάδας ΕΔΕΣΣΑΙΩΝ, τοὺς ἐνέκλεισαν εἰς τὸ προαύλιον τοῦ Γυμνασίου τῆς πόλεως, μὲ σκοπὸν νὰ προβοῦν εἰς ἐκτελέσεις πολλῶν ἐξ αὐτῶν.

Τότε, ὁ μέγας Ἱεράρχης Μητροπολίτης ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΩΝ, κρατῶν ἀνὰ χεῖρας ἀδαμαντοποίκιλτον σταυρὸν καὶ ἀκολουθούμενος ὑπὸ τοῦ ἱεροῦ κλήρου τῆς πόλεως μετέβη ἐν πομπῇ εἰς τὸ Γερμανικὸν Φρουραρχεῖον καὶ προσέφερε τὸν ἑαυτόν του νὰ ἐκτελεσθῇ ἀντὶ τῶν συλληφθέντων ἀθώων πολιτῶν.

Ὁ Γερμανὸς Φρούραρχος, ἐντυπωσιασθεὶς ἐκ τῆς ἡρωικῆς στάσεως τοῦ Ἕλληνος Μητροπολίτου, ἐματαίωσε πάραυτα τὰς ἀπειληθείσας ἐκτελέσεις καὶ ἀπηλευθέρωσεν ἅπαντας τοὺς κρατουμένους ΕΔΕΣΣΑΙΟΥΣ, πρὸς μεγάλην χαρὰν τῶν οἰκογενειῶν των καὶ τῶν συμπολιτῶν των.

Οἱ περισσότεροι τῶν συλληφθέντων ἀξιωματικῶν, παρέμεινον εἰς τὸν ΕΛΑΣ ἀνέλαβον διοικήσεις καὶ ἐπολέμησαν μαζί των. Διετήρησαν ἐν τούτοις τὸν ἐθνικὸν φρονηματισμόν των, τὸν ὁποῖον μετέδωσαν καὶ εἰς τὰ τμήματα τὰ ὁποῖα διώκησαν. Οὐδεὶς τούτων

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ
Ἱερεὺς

Μέλος Διοικούσης Ἐπιτροπῆς Ἀγῶνος Ν. Πέλλης. Πατὴρ τοῦ ἐφ. ὑπαξ)κοῦ Ἀλεξάνδρου, ποὺ ἔπεσε μαχόμενος ὑπὲρ πατρίδος εἰς τὸ Ἀρχηγεῖον Βερμίου καὶ τοῦ δημ)λου Δημητρίου Παπαδοπούλου ἢ Παπαναστασίου ἐφ. ἀξ)κοῦ, διμοιρίτου εἰς τὸ ἴδιον Ἀρχηγεῖον τῆς ΠΑΟ.

ἐσημειώθη ἐνεργῶν κατὰ τῶν τμημάτων τῆς παλαιᾶς ὀργανώσεώς των.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Ι. ΣΙΒΕΝΑΣ
Ὀδοντίατρος
Γόνος ἐνδόξου οἰκογενείας Μακεδονομάχων, πολεμιστὴς ἀπὸ τῆς παιδικῆς του ἡλικίας καὶ ὁ ἴδιος, ὑπῆρξεν ἐπίλεκτον στέλεχος τῆς ΠΑΟ — Μέλος τῆς Διοικούσης Ἐπιτροπῆς Ν. Πέλλης.

Τὸ τμῆμα τοῦ Ἰλάρχου ΚΑΡΑΤΑΣΣΟΥ ὑπῆρξεν ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἐκτύπησε τὸ ΣΝΟΦΙΚΟΝ συγκρότημα ΓΚΟΤΣΕΦ καὶ εἶχε μάλιστα τὸ θάρρος νὰ τὸ κυνηγήση καὶ ἐντὸς τοῦ Γιουγκοσλαβικοῦ ἐδάφους.

Μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν, σχεδὸν ὅλοι, ἐπανῆλθον εἰς τὸν Ἑλληνικὸν Στρατὸν καὶ συμμετέσχον ἐπιτυχῶς εἰς τὸν ἀντισυμμοριακὸν ἀγῶνα. Ὁ ὑπολοχαγὸς ΒΙΜΠΛΗΣ γόνος παλαιᾶς Βορειοηπειρωτικῆς οἰκογενείας, μὲ ἔνδοξον παρελθὸν ἀγώνων ὑπὲρ τοῦ ἑλληνισμοῦ, ἐτίμησε τὸ ὄνομά του, πεσὼν ἐνδόξως ἐνῷ ὑπερήσπιζε τὸ προπύργιον τοῦ ἑλληνισμοῦ εἰς τὴν Δυτικὴν Θράκην τὸ ΣΟΥΦΛΙ, κατὰ τὴν ἐπίθεσιν τοῦ Κ.Σ.

Οὕτω, πάντως, ἀπέτυχεν καὶ ἡ δευτέρα αὐτὴ προσπάθεια δημιουργίας ἐθνικῆς ἀντιστάσεως κατὰ τὴν ἅλυσον τῆς συνδέσεως τῶν ὀροσειρῶν τῆς Κεντρικῆς Μακεδονίας.

Τὸ ΕΑΜ—ΕΛΑΣ ἀπέδειξε καὶ πάλιν τὴν δεξιοτεχνίαν εἰς παγιδεύσεις καὶ τὴν ἐπιμονὴν διὰ τὴν δυναμικὴν ἐπιβολὴν τῆς θελήσεώς του.

Ἀλλά, ὅπως πάντοτε, μετὰ τὴν ἀποτυχίαν ταύτην τῆς ΠΑΟ, εὗρε τὴν εὐκαιρίαν τὸ ΕΑΜ—ΕΛΑΣ νὰ τρομοκρατήση καὶ νὰ ἐκδικηθῇ τοὺς βοηθήσαντας τὴν προσπάθειαν καὶ γενικώτερον τοὺς ἐθνικόφρονας. Πέντε ἀξιωματικοὶ μέλη τῆς τοπικῆς ἐπιτροπῆς ΓΙΑΝΝΙΤΣΩΝ οἱ: Μοίραρχος ΓΕΩΡΓΙ-

ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ ΧΡΗΣΤΟΣ τοῦ Νικολάου ἐξ Ἐδέσσης
Λοχαγός, Μέλος Διοικούσης Ἐπιτροπῆς Νομοῦ Πέλλης

ΤΑΣΟΥΔΗΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ τοῦ Νικολάου
'Εκ Θεσ)νίκης
Ταγματάρχης, Μέλος 'Επιτροπῆς 'Αγῶνος Παιονίας. 'Εξετελέσθη ὑπὸ τοῦ ΕΛΑΣ τὴν 15.7.43.

ΧΑΤΖΗΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣ ΙΟΡΔΑΝΗΣ
τοῦ 'Ελευθερίου, ἐξ 'Αραβύσσου Γιαννιτσῶν
'Οπλαρχηγὸς 'Ενόπλου Σώματος ΠΑ·Ι·ΚΟΥ

ΜΑΡΑΒΕΛΙΑΣ ΘΩΜΑΣ τοῦ Κυριάκου
'Εκ Θεσ)νίκης "Εφ. Λοχαγὸς (Γεωπόνος)
Μέλος 'Επιτροπῆς 'Αγῶνος ΣΚΥΔΡΑΣ

ΘΕΟΔΟΣΙΑΔΗΣ ΠΕΡΙΚΛΗΣ τοῦ Μιχαὴλ
ἐκ Ριζοῦ — 'Εδέσσης
Μόνιμος 'Υπαξιωματικός,
Μέλος 'Επιτροπῆς 'Αγῶνος χωρίου του.

ΟΥ Γ., Λοχαγὸς ΣΤΑΥΡΙΔΗΣ ΣΤΑΥΡΟΣ, Ὑπολοχαγοὶ ΑΓΓΕΛΙΔΗΣ, ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ καὶ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΧΡΗΣΤΟΣ καὶ Ὑπίατρος ΜΠΟΥΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ ἐξετελέσθησαν. Μαζὶ μὲ αὐτοὺς καὶ πολλοὶ ἄλλοι ἐπλήρωσαν μὲ τὴν ζωήν των τὴν ἐμμονήν των εἰς τὰ ἐθνικά των φρονήματα.

ΛΕΠΙΔΑΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ τοῦ Ἀντωνίου
ἐκ Γιαννιτσῶν
Μόνιμος Ὑπαξιωματικὸς
Ὁμαδάρχης Ἐνόπλου Σώματος ΠΑ·Ι·ΚΟΥ.

ΙΜΒΡΙΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ τοῦ Γεωργίου
ἐκ Πετριᾶς Ἐδέσσης
Μόνιμος Ὑπαξιωματικὸς
Ὁμαδάρχης Ἐνόπλου Σώματος ΠΑ·Ι·ΚΟΥ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ΄

ΑΡΧΗΓΕΙΑ ΝΙΓΡΙΤΗΣ - ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ

ΑΡΧΗΓΕΙΟΝ ΝΙΓΡΙΤΗΣ — ΚΕΡΔΥΛΙΩΝ

Διὰ τοῦ σχεδίου ὀργανώσεως τῶν ἐνόπλων δυνάμεων ὑπὸ τῆς ΠΑΟ, προεβλέπετο ἡ ἀνασύστασις τοῦ 19ου Συντάγματος εἰς τὴν περιοχὴν ΒΙΣΑΛΤΙΑΣ καὶ ἐπὶ τῆς ὀρεινῆς σειρᾶς τῶν ὑψωμάτων τῆς Νιγρίτης, μέχρι ΚΕΡΔΥΛΙΩΝ, διὰ τῆς δημιουργίας ἰδιαιτέρου Ἀρχηγείου μὲ τὸν ὁμώνυμον τίτλον.

Ἡ Διοίκησις τοῦ Συντάγματος καὶ τοῦ Ἀρχηγείου, ἀνετέθη εἰς τὸν Ταγματάρχην Κουτρίδην Παναγιώτην, γνώστην τῆς περιοχῆς καὶ μάλιστα ἐγκατεστημένον οἰκογενειακῶς, κατὰ τὴν ἀρχὴν τῆς κατοχῆς εἰς ΝΙΓΡΙΤΑΝ.

Ὁ Ταγματάρχης ΚΟΥΤΡΙΔΗΣ πολὺ ἐμψυχωμένος Ἀξιωματικός, γνωστὸς τότε διὰ τὴν δρᾶσιν του εἰς τὸν Ἰταλικὸν πόλεμον ἐπιβεβαιώσας καὶ μεταγενεστέρως τὴν φήμην του ὡς διοικητὴς τάγματος καὶ ταξιαρχίας κατὰ τὸν ἀντισυμμοριακὸν ἀγῶνα, ἀνέλαβεν ἀμέσως, μετὰ μεγάλης ζέσεως, τὴν ἀποστολήν του.

Εἶχεν ἄλλωστε προηγουμένως μυήσει τὴν μεγαλυτέραν ἀναλογίαν τοῦ πληθυσμοῦ τῆς περιοχῆς εἰς τὴν ΠΑΟ.

Ἡ ὀργάνωσις τοῦ 19ου Συντάγματος εἶχε καθορισθῆ ὡς ἑξῆς:

— Εἰς περιοχὴν ΣΤΡΥΜΟΝΙΚΟΥ καὶ ΧΕΙΜΑΡΡΟΥ εἷς λόχος, μὲ Διοικητὴν τὸν ἀνθυπολοχαγὸν ΓΚΕΚΑΝ Β.

ΚΟΥΤΡΙΔΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ
Ταγματάρχης, Ἀρχηγὸς ΚΕΡΔΥΛΙΩΝ

— Εἰς περιοχὴν ΑΜΠΕΛΩΝ καὶ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΑΣ ἕτερος λόχος, μὲ Διοικητὴν τὸν Ἀνθυπολοχαγὸν ΚΙΝΤΖΟΝ.

— Εἰς περιοχὴν ΝΙΚΟΚΛΕΙΑΣ καὶ ΞΥΛΟΤΡΟΥΣ ὁμοίως, μὲ ἀνθυπολοχαγὸν τὸν ΠΑΠΑ·Ι·ΩΑΝΝΟΥ Ι.

— Εἰς περιοχὴν ΝΙΓΡΙΤΗΣ δύο λόχοι, μὲ διοικητὰς τὸν λοχαγὸν ΚΟΥΚΟΓΙΑΝΝΗΝ καὶ ἀνθυπολοχαγὸν ΧΟΝΔΡΟΚΟΥΚΗΝ Κ.

— Εἰς περιοχὴν ΜΑΥΡΟΘΑΛΑΣΣΗΣ ἕτερος λόχος, ὑπὸ τὸν ἀνθυπολοχαγὸν ΜΑΜΑΛΑΚΗΝ Ν.

Διὰ τὸν ἐξοπλισμὸν τῶν ἀνδρῶν, ἀνευρέθησαν ἐν τῇ περιοχῇ καὶ κατεγράφησαν εἰς χεῖρας τῶν ἀνδρῶν τὰ κάτωθι ὑλικά:

— Τυφέκια διαφόρων τύπων 367, κατὰ τὸ πλεῖστον ΜΑΝΛΙΧΕΡ, μὲ 80 - 100 φυσίγγια ἕκαστον.

— Ὁπλοπολυβόλα ΧΟΤΣΙΚΣ 11, μὲ 450-500 φυσίγγια ἕκαστον.

— Ὁπλοπολυβόλα τύπου 1915, δύο μὲ 800 φυσίγγια ἕκαστον.

— Πολυβόλα ΧΟΤΣΙΚΣ 2, μὲ 100 φυσίγγια.

Ἅπας ὁ ἀνωτέρω ὁπλισμὸς προήρχετο ἀπὸ διαλυθείσας ἐν τῇ περιοχῇ μονάδας τοῦ Ἑλλ. Στρατοῦ κατὰ τὴν εἰσβολὴν τῶν Γερμανῶν.

Διὰ τὴν ἀνεύρεσιν καὶ ἀξιοποίησιν τῶν ἀνωτέρω κατεβλήθη μεγίστη προσπάθεια ἐν μέσῳ συνεχοῦς ἀντιδράσεως τοῦ ΕΑΜ, τὸ ὁποῖον προσεπάθει νὰ ἐξασφαλίσῃ ταῦτα διὰ τὴν ἰδικήν του ὀργάνωσιν.

Ἐπίσης ὁ ΚΟΥΤΡΙΔΗΣ ἐστηρίχθη, διὰ τὸν ἔνοπλον ἀγῶνα, εἰς τὸ γνωστὸν διὰ τὸν ἐθνικὸν φανατισμὸν καὶ τὴν ψυχικὴν τόλμην στοιχεῖον τῶν Σαρακατσαναίων, τὰ μέλη τοῦ ὁποίου κτηνοτρόφοι ἐν τῷ συνόλῳ, ἦσαν ἐπίσης, ἐν πολλοῖς, ἐξωπλισμένα.

Αἱ πρῶται ὀλιγομελεῖς ὁμάδες ἐξῆλθον εἰς ΜΟΡΑΒΑΝ καὶ ΦΛΑΜΠΟΥΡΟΝ τὸν Ἀπρίλιον 1943 ἀλλ' εὑρέθησαν ἀμέσως ἀντιμέτωποι τῶν ὁμάδων τοῦ ΕΛΑΣ.

Τὴν 12ην Μαΐου, μία ὁμὰς τοῦ Ἀρχηγείου προσέβαλε Γερμανικὴν φάλαγγα αὐτοκινήτων, παρὰ τὸ 68ον χιλιόμετρον τῆς ὁδοῦ πρὸς ΣΕΡΡΑΣ, μὲ ἀποτέλεσμα τὸν φόνον δύο Γερμανῶν, τὸν τραυματισμὸν 3 καὶ τὴν καταστροφὴν ἀρκετῶν αὐτοκινήτων τῆς φάλαγγος.

Οἱ Γερμανοὶ ἐπληροφορήθησαν ἀμέσως ὅτι ἐπρόκειτο περὶ ἐθνικιστικῆς ὁμάδος, διότι ἄνθρωποι τοῦ ΕΑΜ ἔσπευσαν νὰ τοὺς ἐνημερώσωσι περὶ τούτου.

Τὸν Ἰούνιον τοῦ 1943, ὅτε ἐπετράπη ὑπὸ τῶν Γερμανῶν ἡ κάθοδος τοῦ Βουλγαρικοῦ Στρατοῦ εἰς Μακεδονίαν, ἀπεφασίσθη ὑπὸ τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς τῆς ΠΑΟ ἡ ἐνίσχυσις τῆς δυνάμεως τοῦ Ἀρχηγείου καὶ ἡ ἔξοδος νέων ὁμάδων.

Ὠργανώθη καὶ ἐξῆλθεν ἔνοπλον τμῆμα δυνάμεως 50 ἀνδρῶν, τὸ ὁποῖον θὰ ἐχρησιμοποιεῖτο ὡς βάσις διὰ τὴν περαιτέρω ὀργάνωσιν τῆς ἀναφερθείσης διατάξεως. Διοικητὴς τοῦ τμήματος τῶν 50 ἀνδρῶν ὁ ἀνθυπολοχαγὸς ΧΟΝΔΡΟΚΟΥΚΗΣ, ἐνῷ ἐξῆλθεν καὶ ὁ διοικητὴς τοῦ Ἀρχηγείου Ταγματάρχης ΚΟΥΤΡΙΔΗΣ.

Ἀντιμετωπίσθη ὅμως καὶ πάλιν ἡ ἄμεσος ἀντίδρασις τοῦ ΕΑΜ. Παρ' ὅλας τὰς καταβληθείσας παρὰ τοῦ Ταγματάρχου ΚΟΥΤΡΙΔΗ προσπαθείας, ἀνελθόντος ἐπὶ τόπου εἰς ΜΟΡΑΒΑΝ ὅπου τὸ Ἀρχηγεῖον καὶ τοῦ ΕΛΑΣ καὶ παραμείναντος ἐκεῖ ἐπὶ 15νθήμερον καὶ παρ' ὅλας τὰς εἰς βάρος τῆς ΠΑΟ ὑποχωρήσεις, τόσον πρὸς τὸν Διοικητὴν τοῦ ΕΛΑΣ τῆς περιοχῆς ὑπὸ τὸ ψευδώνυμον ΛΕΩΝΙΔΑΣ, ὅσον καὶ πρὸς τὴν Κεντρικὴν Ἐπιτροπὴν ΕΑΜ ΝΙΓΡΙΤΗΣ, δὲν κατέστη δυνατὴ ἡ συνεννόησις.

Ἡ ὅλη συζήτησις περιεστρέφετο εἰς τὸν μοναδικὸν σκοπόν των, τὸ πῶς δηλαδὴ θὰ κατορθώσουν δι' ἀπατηλῶν μέσων καὶ ὑποσχέσεων νὰ προσελκύσουν τοὺς Ἀξιωματικοὺς μὲ τὸ μέρος των καὶ νὰ προσχωρήσουν οὗτοι εἰς τὸ ΕΑΜ.

Κυρίως ἔφερον μεγίστας δυσχερείας εἰς τὴν λειτουργίαν τοῦ ἐφοδιασμοῦ τοῦ τμήματος, τὸ ὁποῖον ἐπίσης εἶχεν ἐγκατασταθῆ πλησίαν τοῦ ΕΛΑΣ εἰς ΜΟΡΑΒΑΝ, ἀκριβῶς διὰ τὴν δημιουργίαν πνεύματος κατανοήσεως καὶ συνεργασίας.

Πολλάκις μεμονωμένα ἄτομα κινούμενα διὰ μεταφορὰν ἐφοδίων ἐξηφανίζοντο καὶ τὰ

ἀποστελλόμενα τρόφιμα καὶ λοιπὰ ἐφόδια, δὲν ἔφθανον εἰς τὸν προορισμόν των.

Εἰς τὴν κίνησιν ἐπίσης τῶν συνδέσμων παρενεβάλλοντο μεγάλαι δυσχέρειαι ἐνῷ καὶ τὰς κινουμένας ὁμάδας παρηκολούθουν σχεδόν, ἐκ τοῦ σύνεγγυς, δυνάμεις τοῦ ΕΛΑΣ. Παρὰ ταῦτα, τὸ Σῶμα ἐπέμεινεν εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἀποστολῆς του καὶ εἶχεν ἐπανειλημένας ἐκδηλώσεις ἐπιθέσεως ἐναντίον Βουλγαρικῶν τμημάτων.

Φαίνεται ὅτι τοῦτο δυσηρέστησε περισσότερον τὸ ΕΑΜ, ὅπερ εἶχε στενὸν καὶ σχεδὸν φανερὸν σύνδεσμον μὲ τὰς Βουλγαρικὰς Στρατιωτικὰς Ἀρχάς, μέσῳ ἑνὸς Βουλγάρου Ἀξιωματικοῦ, καταγομένου ἐκ Ξυλουπόλεως.

Τὴν 20ὴν Ἰουλίου, 300 Ἐλασῖται συνεκεντρώθησαν εἰς ΜΟΡΑΒΑΝ, περιεκύκλωσαν τὴν ὁμάδα τῶν 50 ἀνδρῶν καὶ ἐκάλεσαν ταύτην νὰ παραδοθῇ.

Τὸ τμῆμα ἀνεπτύχθη ἀμέσως ὅσον ἠδύνατο καὶ ἀπήντησεν διὰ πυρός. Συνήφθη σκληρὰ ἄνισος μάχη καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν, μὲ πολλὰς ἀπωλείας ἑκατέρωθεν. Τελικῶς, ὁ Ἀνθυπολοχαγὸς ΧΟΝΔΡΟΚΟΥΚΗΣ, μετὰ πολλῶν ἀνδρῶν, συνελήφθησαν αἰχμάλωτοι, 3 Ἀξιωματικοὶ καὶ ἀρκετοὶ ἄνδρες ἐφονεύθησαν, ἐνῷ τὰ ὑπολείμματα τῆς δυνάμεως μετὰ τοῦ Ταγματάρχου ΚΟΥΤΡΙΔΗ μόλις διεσώθησαν.

Αἱ, ὑπὸ Ὁπλαρχηγούς, ὁμάδες εἰς τὰς ὁποίας προσετέθη καὶ ἑτέρα ὑπὸ τὸν Ταγματάρχην ΘΕΟΦΑΝΟΥΣ, κατώρθωσαν νὰ διατηρηθῶσι κυρίως ὑποχωροῦσαι καὶ καλυπτόμεναι. Ἐπωφελοῦνται, παρὰ ταῦτα, πάσης εὐκαιρίας ἵνα ἐπιτεθῶσι κατὰ μικροτέρων τμημάτων τοῦ ΕΛΑΣ καὶ ἀκόμα, ἵνα φέρωσι δυσχερείας εἰς τὴν κίνησιν καὶ τὸν ἐφοδιασμὸν τοῦ Βουλγαρικοῦ Στρατοῦ. Δὲν ἐδίσταζον ἐνίοτε νὰ ἐπιτεθῶσι καὶ κατὰ μικροτμημάτων τοῦ κατακτητοῦ. Μία τῶν ὁμάδων ἡ τοῦ Ὁπλαρχηγοῦ ΤΣΑΟΥΣΙΔΗ, διαδεχθέντος τὸν ἐκ Βαλτοτοπίου ΣΤΕΦ. ΚΕΡΑΜΑΡΗΝ ἀποχωρήσαντα τοῦ ἀγῶνος λόγῳ σοβαροῦ τραυματισμοῦ του ἐν μάχῃ, ἐπέδειξε σὺν τῷ χρόνῳ αὔξουσαν δραστηριότητα. Ἐπετέθη εἰς ΟΡΕΣΚΕΙΑΝ καὶ ΣΙΤΟΧΩΡΙ, κατὰ σημαντικῶν τμημάτων τοῦ ΕΛΑΣ, μὲ χαρακτηριστικὴν ἐπιτυχίαν.

ΤΣΑΟΥΣΙΔΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ
Ἐξ Ἀχλαδοχωρίου ΣΕΡΡΩΝ
Ὁπλαρχηγὸς

Ἡ ἰδία ὁμάς, τὴν 5.9.43 μεταξὺ ΧΟΜΝΙΚΟΥ καὶ ΖΕΡΒΟΧΩΡΙΟΥ, συνεπλάκη μὲ διερχόμενον Γερμανικὸν ἀπόσπασμα. Ἐνισχυθεῖσα βραδύτερον ἐν μέρει εἰς ἄνδρας, ἀλλὰ κυρίως προβληθεῖσα εἰς γόητρον, καὶ ὁλοκλήρου τῆς ὁμάδος καὶ τοῦ Ἀρχηγοῦ της ὁ ὁποῖος ἐνεφανίζετο ὑπὸ τὸ ψευδώνυμον ΚΑΠΕΤΑΝ ΛΕΥΤΕΡΗΣ, ἐπέτυχε συνεργασίαν μὲ μικροομάδας ἐξωπλισμένας ἐν κρυπτῷ χωρικῶν ἐθνικοφρόνων τῆς ΠΑΟ, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ ἐπιφέρωσι σημαντικὴν διαταραχὴν ἐπ' ἀρκετὸν καὶ εἰς τὴν ὅλην διάρθρωσιν καὶ ἐνέργειαν τοῦ

ΕΛΑΣ καὶ εἰς τὰς μεταφορὰς τοῦ Βουλγαρικοῦ Στρατοῦ.

Οἱ δύο θιγόμενοι, Βούλγαροι καὶ ΕΛΑΣ, συνειργάσθησαν σχεδὸν ἐκ τοῦ φανεροῦ καὶ ἐπέτυχον τὴν ματαίωσιν ἑνώσεως καὶ συντονισμένης δράσεως τῶν ὑπερπεντήκοντα μικροομάδων τῆς Βισαλτίας.

Πρέπει νὰ ὁμολογηθῇ ὅτι εἰς τὴν Βισαλτίαν, διεπράχθησαν βασικὰ σφάλματα. Ταῦτα πρέπει ν' ἀποδοθοῦν εἰς τὴν ἀπειρίαν τῶν τοπικῶν ἀξιωματικῶν περὶ τὴν διεξαγωγὴν ἑνὸς ἀνορθοδόξου πολέμου κυρίως, κατὰ δεύτερον δὲ λόγον, εἰς τὴν Κεντρικὴν Διοικοῦσαν 'Επιτροπήν, ἡ ὁποία, μὴ διαγνώσασα ἐγκαίρως τὰς προθέσεις τῶν ἑαμοκομμουνιστῶν, δὲν ἐξέδωκεν οὐδεμίαν διαταγήν, καίτοι ἐπρόκειτο περὶ ἐδαφικοῦ χώρου, ἐντὸς τοῦ ὁποίου ἡ μετὰ τῶν ἀγωνιστῶν ἐπικοινωνία ἦτο καθημερινὴ καὶ λίαν εὔκολος.

'Ο ὀρεινὸς ὄγκος τῆς Βισαλτίας, μὲ τὸν τοιοῦτον τοῦ συνεχομένου Νομοῦ Θεσ)κης, εὐνοεῖ τὴν ἀκίνδυνον ἀνάπτυξιν ἀνταρτικῶν ὁμάδων, ἱκανῆς ἀριθμητικῆς δυνάμεως.

Οἱ κάτοικοι, κατὰ τὴν κατοχικὴν ἰδίᾳ περίοδον, ἂν ὄχι ἐν τῷ συνόλῳ των, κατὰ μέγιστον ποσοστὸν ἦσαν ἐθνικόφρονες καὶ ἐκ παραδόσεως ἔτρεφον ἄσβεστον μῖσος κατὰ τῶν βουλγάρων.

'Υπῆρχεν εἰς τὴν περιοχὴν ἀρκετὸς ὁπλισμὸς καὶ οἱ κάτοικοι, τόσον οἱ μόνιμοι ὅσον καὶ οἱ πρόσφυγες οἱ προερχόμενοι ἐκ τῆς βουλγαροκρατουμένης περιοχῆς, ἦσαν πρόθυμοι καὶ ἱκανοὶ διὰ τὴν διεξαγωγὴν ἐνόπλων ἀγώνων. Τὴν πραγματικότητα αὐτήν, ἐπιμαρτυρεῖ καὶ ὁ ἐντυπωσιακὸς ἀριθμὸς ὁπλαρχηγῶν καὶ ὁμαδαρχῶν, ποὺ ἀνεδείχθησαν εἰς τὴν Βισαλτίαν.

Καὶ ἡ ἐπὶ τόπου παραγωγὴ γεωργοκτηνοτροφικῶν προϊόντων διὰ τὸν ἄνετον ἐπισιτισμὸν τῶν ἀνδρῶν.

Οἱ σημαντικοὶ αὐτοὶ παράγοντες, ἐπέτρεπον εἰς τὴν ΠΑΟ τὴν ἐντὸς 24ώρου συγκρότησιν ἑνὸς Σώματος, ἰσχυροτέρου καὶ ἐκείνου ἀκόμη τοῦ 'Αρχηγείου Κρουσίων — Μπέλες. Εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτήν, διὰ μακρὸν χρονικὸν διάστημα, θὰ ἦτο ἀδύνατον εἰς τὸν ΕΛΑΣ καὶ νὰ σκεφθῇ ἀκόμη ἐπίθεσιν κατὰ Κουτρίδη.

'Αντ' αὐτοῦ, συνεκροτήθη ἓν μόνον, ἀριθμητικῶς ἀνίσχυρον τμῆμα καὶ μάλιστα ἐστρατοπέδευσεν εἰς θέσιν ἐπαφῆς μὲ τὸν καραδοκοῦντα ΕΛΑΣ.

Τοιουτοτρόπως, εἶχε τὴν δυνατότητα ὁ ΕΛΑΣ, ἀνὰ πᾶσαν στιγμήν, νὰ πλήττῃ διὰ τοῦ ἰσχυροῦ τὸ ἀδύνατον, χωρὶς τὸν φόβον ἀνταποδόσεως τῶν πληγμάτων.

'Υπ' αὐτὰς τὰς συνθήκας, δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ τελεσφορήσῃ μόνη της, ἡ ἐγνωσμένη γενναιότης, οὔτε τοῦ ταγ)χου Κουτρίδη, οὔτε τοῦ 'Ανθ)γοῦ Χονδροκούκη. Διὰ ν' ἀποτελέσῃ πόλον ἕλξεως ἀγωνιστῶν καὶ πυρῆνα περαιτέρω ἀναπτύξεως, τὸ πρῶτον Σῶμα Κουτρίδη, ἔπρεπε τοὐλάχιστον νὰ εἶναι ἰσόπαλον πρὸς τὰ τοπικὰ ἐλασιτικὰ συγκροτήματα, ἐχθρικῶς διακείμενα πρὸς τὴν ΠΑΟ.

Εἶναι γνωστόν, ὅτι ὁ ταγ)χης Κουτρίδης, ἐπανειλημμένως μετὰ τὴν πρώτην διάλυσίν του, ἐπεχείρησεν ἀναδημιουργίαν τοῦ 'Αρχηγείου του. Ἦτο ὅμως ἀργὰ πλέον. Εἰς πᾶσαν ἐκδήλωσίν του, συναντᾶ τὴν κεραυνοβόλον ἀντίδρασιν τῶν ἑαμοκομμουνιστῶν ἀπὸ τῆς μιᾶς πλευρᾶς καὶ τῶν βουλγάρων ἀπὸ τῆς ἄλλης.

Καὶ μετὰ τὴν ἐκ τῆς περιοχῆς ἀποχώρησιν τοῦ ταγ)χου Κουτρίδη, παρέμειναν εἰς τὴν Βισαλτίαν, πλὴν τῶν μνημονευθέντων εἰς τὸ κεφάλαιον ΣΤ΄ τοῦ παρόντος καὶ πολλαὶ ἄλλαι ὁμάδες ἐνόπλων, ὑπὸ τολμηροὺς καὶ γενναίους τοπικοὺς ἡγήτορας, αἱ ὁποῖαι, μέχρι τῆς ἀπελευθερώσεως, ἔδρασαν ἀσυντονίστως, εἴτε ἐπὶ τόπου ὑπὸ μορφὴν κλεφτοπολέμου, ἀμυνόμενοι κατὰ τῶν ἐλασιτοβουλγάρων, εἴτε εἰς τὰς ἐκεῖθεν τοῦ Στρυμόνος ἀποστολὰς τῆς ΠΑΟ, ὡς κατωτέρω θὰ ἐκτεθῇ.

Πολλὰ ὀφείλει τὸ Ἔθνος εἰς τοὺς ἀγω-

νιστὰς αὐτοὺς καὶ τοὺς συμπολεμιστάς των, οἱ ὁποῖοι, διαπνεόμενοι ἀπὸ ὑψηλὰ ἐθνικὰ ἰδεώδη, ἔστω καὶ μὲ μεγάλας θυσίας, ἔστω καὶ μὲ ἐπίλογον τῆς ἀντιστασιακῆς των προσπαθείας, τοὺς γνωστοὺς ὁμαδικοὺς τάφους, δὲν ἐπέτρεψαν τὴν καλλιέργειαν σπόρου ἐθνικῆς προδοσίας ὑπὸ τῶν Βουλγάρων καὶ τῶν συνεργατῶν των Ἑλλήνων ἀναρχοκομμουνιστῶν.

Μνημονεύομεν τὰ ὀνοματεπώνυμα, ὅσων ἐξ αὐτῶν εὑρέθησαν εἰς τὰ ἀρχεῖα τῆς ΠΑΟ.

Ἐκ Δάφνης:
Μαργαρίτης ΜΑΤΡΑΠΑΖΗΣ
Νικόλαος ΜΠΕΡΟΒΑΛΗΣ

Ἐξ Ἁγ. Δημητρίου:
Εὐριπίδης ΜΑΣΛΑΡΙΝΟΣ ἢ ΜΑΖΑΡΙΝΟΣ
Γεώργιος ΧΑΝΤΖΟΥΔΗΣ
Δημήτριος ΚΑΝΑΡΑΚΗΣ

Ἐκ Τραγήλου:
Παναγιώτης ΚΑΜΑΡΑΚΗΣ
Σπυρίδων ΚΟΝΙΑΡΗΣ
Δημήτριος ΚΟΝΙΑΡΗΣ
Μαρῖνος ΠΑΡΑΣΧΑΚΗΣ
Παράσχος ΠΑΡΑΣΧΑΚΗΣ
Ἀπόστολος ΠΑΣΧΑΛΙΔΗΣ
Ἀθανάσιος ΣΙΑΝΗΣ
Στέφανος ΣΙΑΝΗΣ
Δῆμος ΣΙΔΗΡΑΣ
Ἀθανάσιος ΔΟΥΜΠΑΡΑΤΖΗΣ
Φώτιος ΔΟΥΡΜΟΥΖΗΣ
Ἀπόστολος ΔΟΜΣΙΔΗΣ
Εὐάγγελος ΚΑΜΑΡΑΚΗΣ

Ἐκ Κερδυλλίων:
Ἀθανάσιος ΓΕΩΡΓΑΝΤΑΣ

Ἐξ Ἰβήρων:
Γεώργιος ΧΑΡΑΛΑΜΠΙΔΗΣ

Ἐκ Μαυροθαλάσσης:
Λάμπρος ΚΟΡΑΚΗΣ
Συμεὼν ΑΝΘΟΥΛΑΚΗΣ
Σωτήριος ΤΣΑΚΙΡΑΚΗΣ
Ἀναστάσιος ΤΣΟΓΚΑΣ

Ἐκ Λυγαριᾶς:
Θεόδωρος ΠΑΠΑΔΡΑΚΑΣ ἢ ΠΕΔΑΡΑΚΗΣ
Χρῆστος ΚΟΥΡΚΟΥΤΑΣ ἢ ΚΟΥΡΚΟΥΤΑΚΗΣ

Ἐκ Λευκοτόπου:
Ἰωάννης ΜΠΑΚΙΡΤΖΙΔΗΣ

Ἐκ Προβατᾶ:
Ἀπόστολος ΜΠΑΣΔΑΝΗΣ

Ἐκ Καστανοχωρίου:
Γεώργιος ΞΟΥΒΕΡΟΥΔΗΣ
Ἰωάννης ΚΑΝΑΡΑΚΗΣ

Ἐκ Χρυσοχωράφων:
Σάββας Μ. ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΙΔΗΣ

Ἐκ Σκούταρι:
Κωνσταντῖνος Ι. ΚΥΡΙΑΚΙΔΗΣ

Ἐκ Κουμαριᾶς:
Στέργιος Θεοδοσ. ΑΡΑΜΠΑΤΖΗΣ

Ἐκ Καλῶν Δένδρων:
Παράσχος Χρηστ. ΣΙΑΚΑΣ

Ἐκ Καλοκάστρου:
Νικόλαος Αὐγ. ΓΚΟΓΚΑΣ

Ἐξ Ἁγ. Παρασκευῆς:
Ἀντώνης ΔΟΥΡΜΟΥΖΗΣ

ΜΠΕΡΟΒΑΛΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ τοῦ Κων)νου ἐκ Δάφνης

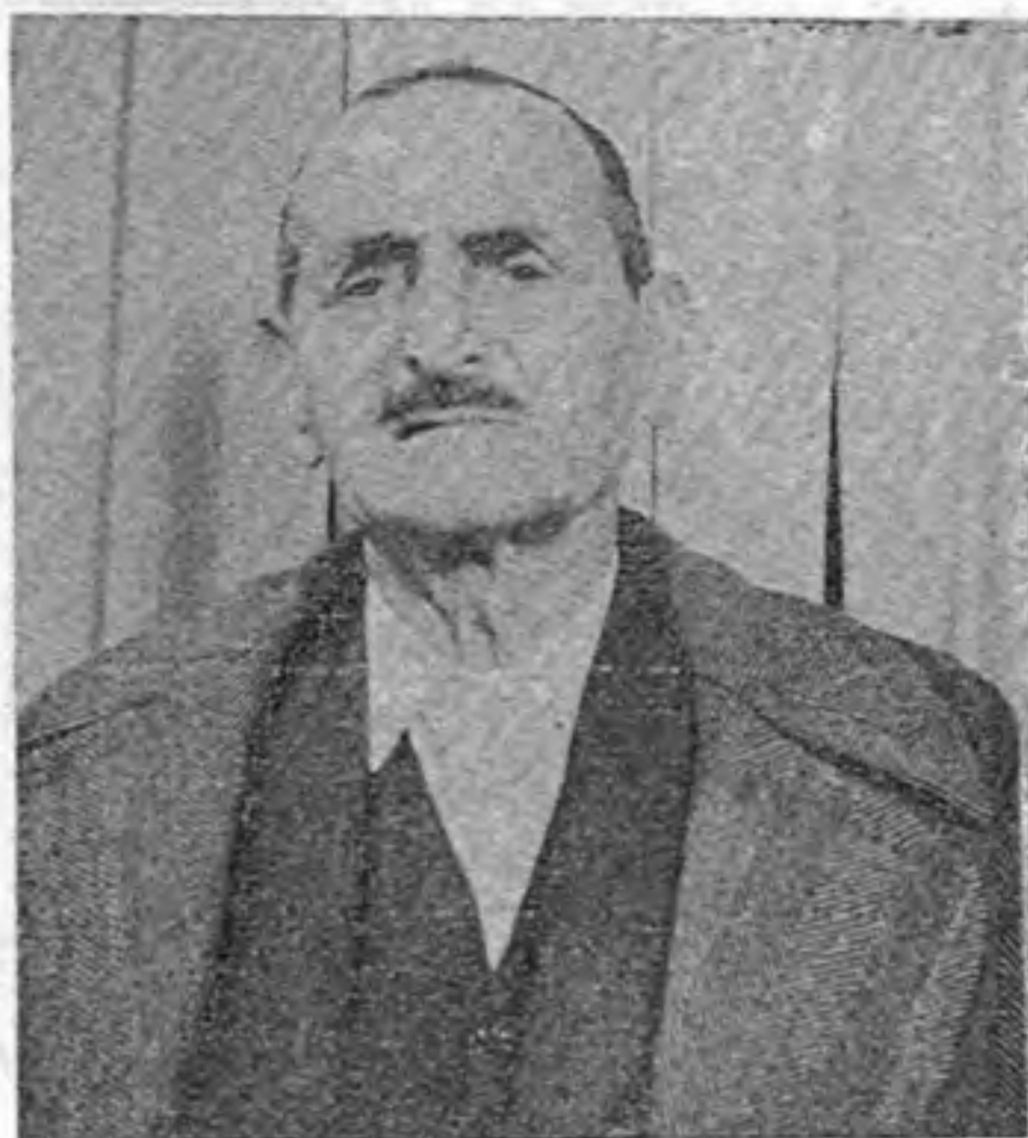
ΚΑΝΑΡΗΚΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ τοῦ Εὐστρατίου
ἐξ Ἁγίου Δημητρίου

ΞΟΥΒΕΡΟΥΔΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ τοῦ Κων)νου
ἐκ Καστανοχωρίου

ΚΑΝΑΡΑΚΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ τοῦ Εὐστρατίου
ἐκ Καστανοχωρίου

ΜΠΑΚΙΡΤΖΙΔΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ
ἐκ Λευκοτόπου — Νιγρίτης

ΔΟΥΡΜΟΥΖΗΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ
ἐξ Ἁγίας Παρασκευῆς

ΚΟΡΑΚΗΣ ΛΑΜΠΡΟΣ
ἐκ Μαυροθαλάσσης

ΠΑΙΔΑΡΑΚΗΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ τοῦ Δημητρίου
ἐκ Λυγαριᾶς

ΑΝΘΟΥΛΑΚΗΣ ΣΥΜΕΩΝ τοῦ Χαραλάμπους
ἐκ Μαυροθαλάσσης

ΚΑΜΑΡΑΚΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ τοῦ 'Αποστόλου
ἐκ Τραγήλου

ΚΑΜΑΡΑΚΗΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ τοῦ 'Αποστόλου
ἐκ Τραγήλου

ΔΟΥΜΟΥΖΗΣ ΦΩΤΙΟΣ
ἐκ Τραγήλου

ΚΟΝΙΑΡΗΣ ΣΠΥΡΟΣ τοῦ 'Ιωάννου
ἐκ Τραγήλου

ΚΟΝΙΑΡΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ τοῦ Ἰωάννου
ἐκ Τραγήλου

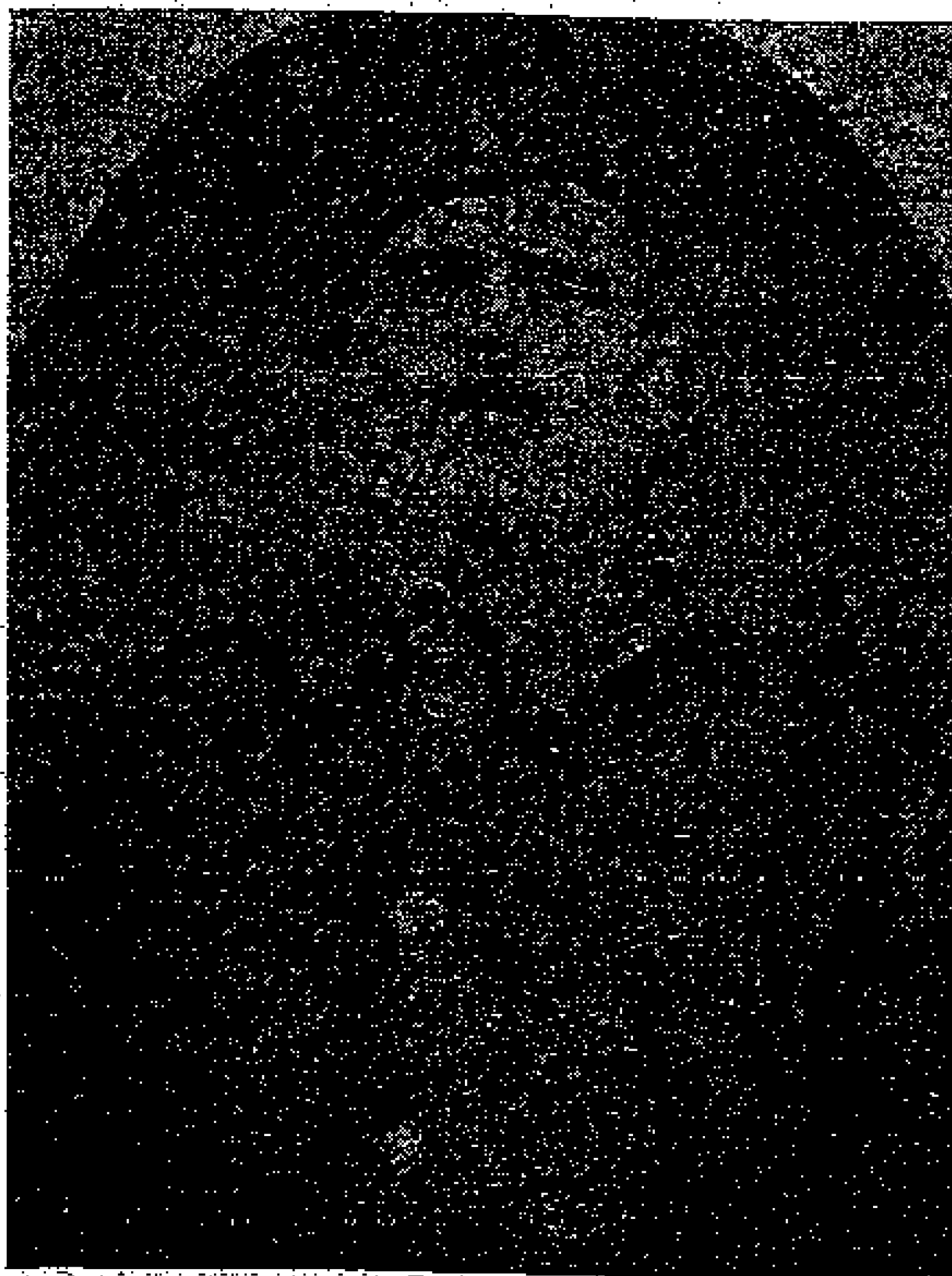
ΣΙΔΗΡΑΣ ΔΗΜΟΣ τοῦ Εὐαγγέλου
ἐκ Τραγήλου

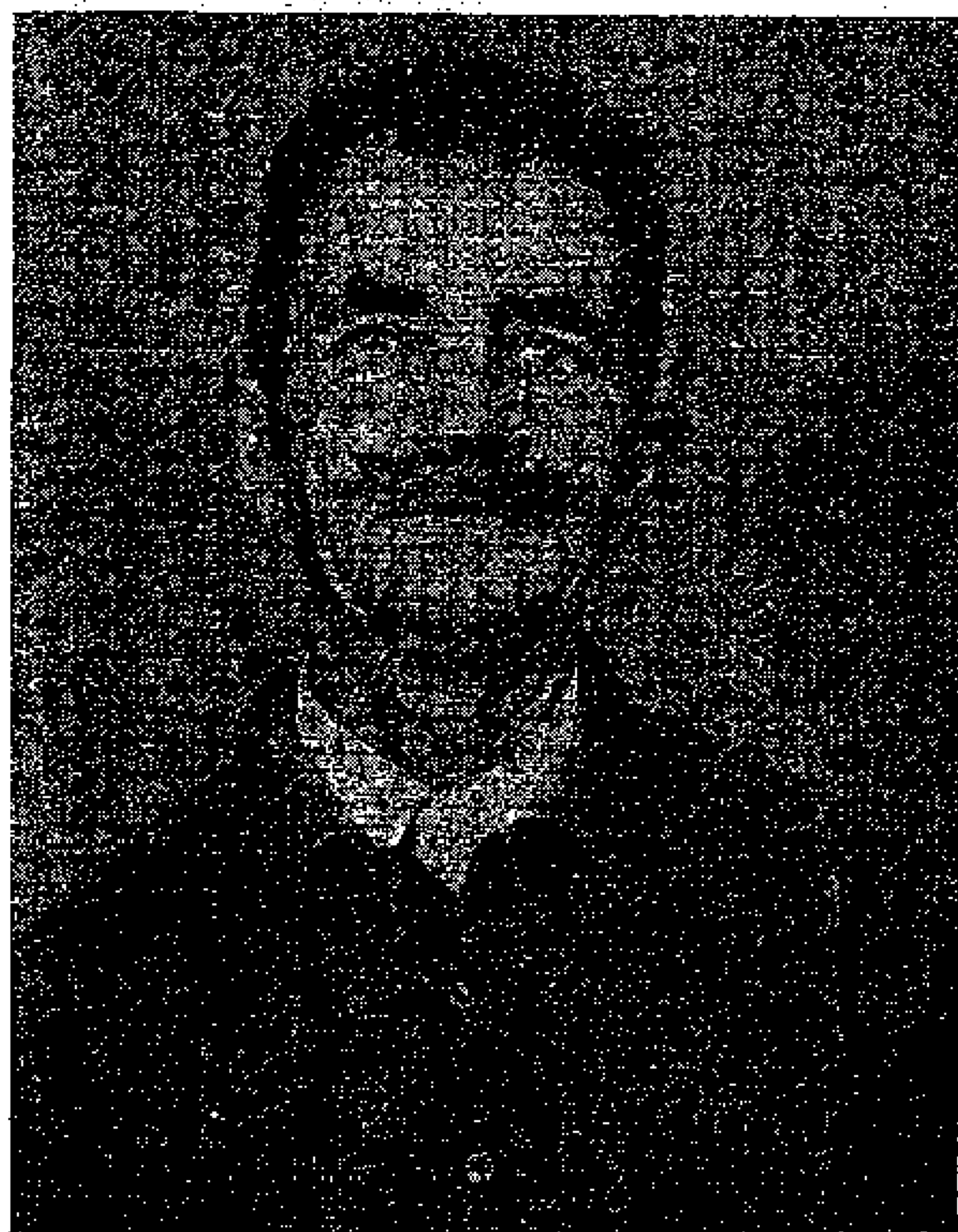
ΠΑΡΑΣΧΑΡΑΚΗΣ ΠΑΡΑΣΧΟΣ τοῦ Γεωργίου
ἐκ Τραγήλου

ΠΑΡΑΣΧΑΡΑΚΗΣ ΜΑΡΙΝΟΣ τοῦ Γεωργίου
ἐκ Τραγήλου

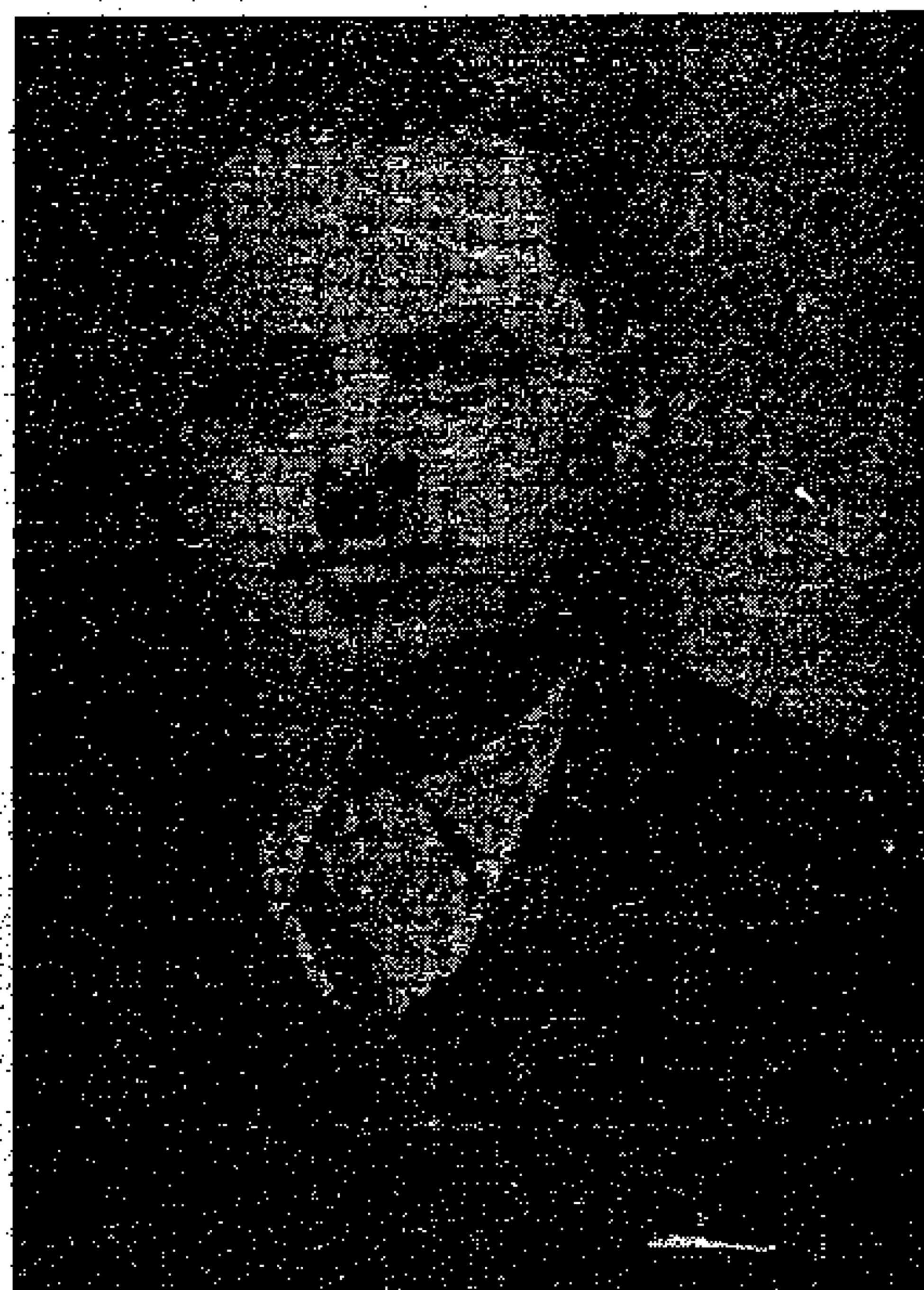
ΣΙΑΝΗΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ τοῦ Δημητρίου
ἐκ Τραγήλου

ΔΟΥΜΠΑΡΑΝΤΖΗΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ
ἐκ Τραγήλου

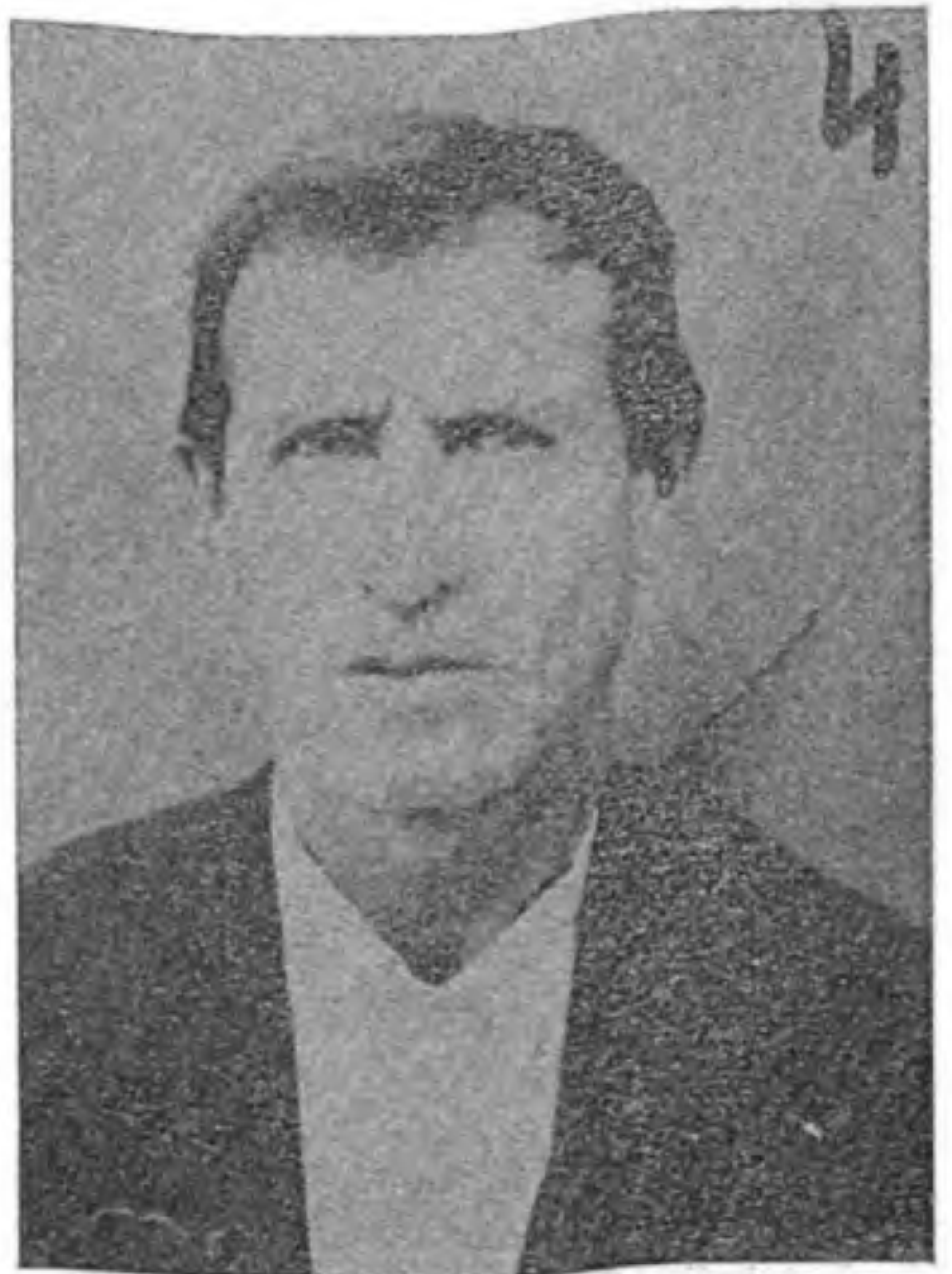
ΧΑΡΑΛΑΜΠΙΔΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
'Εν)ρχης ἐ.ά. ἐξ 'Ιβήρων

ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΙΔΗΣ ΣΑΒΒΑΣ τοῦ Μιχαὴλ
ἐκ Χρυσοχωράφων ΣΕΡΡΩΝ 'Οπλαρχηγὸς

ΚΟΥΡΚΟΥΤΑΣ ἢ ΚΟΥΡΚΟΥΤΑΚΗΣ ΧΡΗΣΤΟΣ
τοῦ Κων)ντίνου ἐκ Λυγαριᾶς Σερρῶν

ΑΡΑΜΠΑΤΖΗΣ ΣΤΕΡΓΙΟΣ τοῦ Θεοδοσίου
ἐκ Κουμαριᾶς — Σερρῶν

ΚΥΡΙΑΚΙΔΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ τοῦ Ἰωάννου
ἐκ Σκούταρη — Σερρῶν

ΣΙΑΚΑΣ ΠΑΡΑΣΧΟΣ τοῦ Χρήστου
ἐκ Καλῶν Δένδρων — Σερρῶν

ΓΚΟΓΚΑΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ τοῦ Αὐγερινοῦ
ἐκ Καλοκάστρου — Σερρῶν

ΜΠΑΣΔΑΝΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ
ἐκ Προβατᾶ — Σερρῶν

Ὅσοι θ' ἀσχοληθοῦν λεπτομερέστερον μὲ τὴν ἱστορίαν αὐτῶν τῶν ἀνδρῶν καὶ τῶν εἰς προηγουμένας σελίδας τοῦ παρόντος μνημονευομένων συναδέλφων των πολεμάρχων, τῆς Βισαλτίας θὰ εὑρεθοῦν πρὸ ἐκθαμβωτικοῦ μεγαλείου.

Αὐτὴ ἡ ἱστορία, ἀπηλλαγμένη ἀπὸ τὰ συνήθη, ἀκούσια ἢ ἑκούσια ζαχαρώματα ὑπὲρ τῶν ἑκάστοτε ἰσχυρῶν, συντίθεται ἐξ ὁλοκλήρου, ἀπὸ συγκεκριμένα γεγονότα, κατὰ τὸ πλεῖστον τραγικά. Εἰς τοὺς πρωταγωνιστάς της, ἁπλοῦς ἀνθρώπους τοῦ Λαοῦ μας, βλέπει κανεὶς ἐνσαρκωμένα ὅλα τὰ ἀναλλοίωτα προτερήματα καὶ ὅλα τὰ μειονεκτήματα τῆς Φυλῆς μας. Εἰς τὰ πρόσωπά των, εἶναι πράγματι ἐνσαρκωμένη ἡ ἔννοια τῆς γενναιότητος καὶ τῆς ἐθελοθυσίας. Ἀπεικονίζουν πιστῶς αὐτοὶ οἱ ἀγωνισταί, τὴν ἐθνικὴν ἔξαρσιν τῶν προγόνων τῆς ἐθνικῆς μας παλιγγενεσίας τοῦ 1821, ἔζησαν καὶ ἀφωμοίωσαν ἀπόλυτα, τὰς ὡραίας καὶ ἐλπιδοφόρους, ἀλλὰ καὶ τραγικὰς στιγμὰς τῆς ζωῆς ἐκείνων.

ΑΡΧΗΓΕΙΟΝ ΧΟΛΟΜΩΝΤΟΣ

Ἡ Χαλκιδικὴ εἶναι μία περιοχὴ διὰ τὴν ὁποίαν κατ' ἐξοχὴν ὑφίσταντο αἱ προϋποθέσεις πρὸς ἀνάπτυξιν ἐνόπλου ἀγῶνος.

Πολλαπλῶς ὀρεινή, ἐλέγχουσα τὰς προσφερωτέρας θαλασσίας προσβάσεις πρὸς τὴν Μέσην Ἀνατολήν, μὲ πληθυσμὸν ἀδιασπάστως Ἑλληνικὸν καὶ κατὰ μεγίστην ἀναλογίαν Ἐθνικόφρονα, καὶ ἀκόμη, μὲ μακρὰν ἱστορίαν καὶ παράδοσιν συμμετοχῆς εἰς ἐθνικοὺς ἀγῶνας, προεβάλλετο ἀφ' ἑαυτῆς καὶ δὲν ἀπετέλει θέμα κἂν ἐκτιμήσεως πρὸς ἐπιλογὴν διὰ τὴν ἀναφερθεῖσαν ἀποστολὴν τοῦ ἐνόπλου ἀγῶνος.

Ἐπιλέγει ὅθεν, ἐξ ἀρχῆς, ὑπὸ τῆς Διοικήσεως τῆς ΠΑΟ, διὰ τὴν συγκρότησιν τοῦ 31ου Συντάγματος καὶ τὴν ἀνάπτυξιν ἰδίου Ἀρχηγείου. Ἡ διοίκησις ἀνετέθη εἰς τὸν καταγόμενον ἐκ τῆς περιοχῆς Λοχαγὸν ΣΚΟΡΔΑΝ ΑΘΑΝΑΣΙΟΝ, καλὸν πολεμιστὴν τοῦ Ἑλληνοϊταλικοῦ ἀγῶνος.

Ἡ ὅλη δραστηριότης τοῦ Ἀρχηγείου,

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΣΚΟΡΔΑΣ
Λοχαγός
'Αρχηγός 'Εθνικῆς 'Αντιστάσεως ΧΟΛΟΜΩΝΤΟΣ

ὅπερ ἔλαβε τὸ ὄνομα τῆς περιοχῆς ἤτοι, 'Αρχηγεῖον ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ, δύναται νὰ διαιρεθῇ ἐν τῇ ἐξελίξει εἰς 3 φάσεις:

1η φάσις. 'Η ἀρχικὴ ἀποστολὴ ἦτο ἡ συλλογὴ πληροφοριῶν διὰ τὴν μορφὴν καὶ τὴν ἀξίαν τῶν ἐκτελουμένων ὑπὸ τῶν Γερμανῶν ἀμυντικῶν ἔργων εἰς τὴν παραλίαν τοῦ Στρυμονικοῦ κόλπου. 'Ο Λοχαγὸς ΣΚΟΡΔΑΣ ἠναγκάσθη νὰ ἐργασθῇ ὁ ἴδιος ὡς ἐργάτης καὶ εἰς τὰ ἔργα ὑπὸ τὸν αὐτονόητον, ὡς ἦτο φυσικὸν κίνδυνον, ἐὰν ἀπεκαλύπτετο. 'Ως ἀνεφέρθη καὶ εἰς προηγούμενον κεφάλαιον, ἡ ἀποστολὴ αὕτη, ἡ ὁποία ἐθεωρεῖτο λίαν σοβαρὰ ὑπὸ τοῦ Στρατηγείου Μέσης 'Ανατολῆς, εἶχεν ἀνατεθῆ καὶ εἰς ἄλλα ὄργανα τῆς ΠΑΟ, ἀκόμη δὲ καὶ εἰς τὰς Συμμαχικὰς ὀργανώσεις τῆς Βορείου 'Ελλάδος.

'Εν τῷ μεταξύ, ἄμεσος ἀνάγκη προέκυψε καλύψεως δημιουργηθέντος στρατοπέδου ὅπου συνεκεντροῦντο οἱ ἀποκοπέντες καὶ παραμείναντες εἰς τὴν 'Ελλάδα Σύμμαχοι στρατιωτικοί, οἱ ὁποῖοι μετεφέροντο θαλασσίως εἰς τὴν Μέσην 'Ανατολήν. *Ητο ἡ ἀναφερθεῖσα καὶ προηγουμένως ΚΛΑΔΟΥΠΟΛΙΣ. 'Η πρώτη συγκρότησις ὅθεν ἐνόπλου τμήματος ὑπὸ τοῦ Λοχαγοῦ ΣΚΟΡΔΑ ἐγένετο διὰ τὴν κάλυψιν καὶ πολλαπλῆν ὑποστήριξιν τοῦ στρατοπέδου τῆς ΚΛΑΔΟΥΠΟΛΕΩΣ καὶ ἦτο μικρᾶς συνθέσεως.

Γεννᾶται ἡ ἀπορία, ἐκφραζομένη σαφῶς καὶ ὑπὸ τοῦ 'Αρχηγοῦ ΣΚΟΡΔΑ, διατί δὲν ἐπεδιώχθη ἐξ ἀπαρχῆς ἡ ἐκμετάλλευσις ὅλου τοῦ σημαντικοῦ δυναμικοῦ ἀπεριορίστου μὲν εἰς ἀνθρώπινον ὑλικόν, ἀλλὰ καὶ ἀρκετὰ σημαντικοῦ εἰς ὁπλισμὸν καὶ ἐφόδια, πρὸς ἰσχυρὰν ἐγκατάστασιν, δεδομένου μάλιστα ὅτι ἦτο εὐχερὴς καὶ ἡ συνέχισις τοῦ ἐφοδιασμοῦ ἐκ Μέσης 'Ανατολῆς.

'Εὰν τοῦτο διετάσσετο, τότε εἶναι βέβαιον ὅτι, δὲν θὰ ὑπῆρχε δυνατότης 'Εαμικῆς δραστηριότητος καὶ θὰ ἀπεφεύγετο ἡ ἐγκατάστασις τμήματος τοῦ ΕΛΑΣ, ὅπως συνέβη βραδύτερον.

'Η ἑρμηνεία ἡ ὁποία δίδεται εἰς κάποιαν ἔκθεσιν τοῦ Γραφείου 'Επιχειρήσεων εἶναι ὅτι, τοῦτο, δὲν ἐγένετο διότι ὑπῆρχεν ὁ φόβος, ἐὰν ἐπρόκειτο περὶ ἰσχυρᾶς καὶ μὴ δυναμένης νὰ καλυφθῇ δυνάμεως νὰ προκαλέσῃ τὸ ἰδιαίτερον ἐνδιαφέρον τῆς Γερμανικῆς Διοικήσεως, μὲ ἀποτέλεσμα ἴσως τὴν ἀποκάλυψιν τῆς ΚΛΑΔΟΥΠΟΛΕΩΣ καὶ τὴν δυσχέρειαν τῆς μεταφορᾶς τῶν ἀποκοπέντων στρατιωτικῶν, ἀποστολὴ ἡ ὁποία, τότε, ἐθεωρεῖτο ὡς πρώτη βαρύνουσα.

2α φάσις. *Οτε τὴν ἐξασφάλισιν τῆς κατοχικῆς τάξεως ἀνέθεσε ἡ Γερμανικὴ Διοίκησις εἰς τὸν πρὸς τοῦτο προωθηθέντα Βουλγαρικὸν Στρατόν, ἀπεφασίσθη ἡ δημιουργία ἰσχυρᾶς δυνάμεως μὲ ἀποστολὴν πλέον καθαρῶς ἀνταρτικήν, ὁ Λοχαγὸς ΣΚΟΡΔΑΣ ἐγκατέστησε τὸ 'Αρχηγεῖον του

ἐπὶ τοῦ ὀρεινοῦ καὶ δασωμένου ὄγκου τοῦ ΧΟΛΟΜΩΝΤΟΣ, πλησίον τοῦ χωρίου ΒΑΡΒΑΡΑ.

Ἡ δύναμις ταχέως ηὔξησεν εἰς 100 ἄνδρας. Βασικῶς πυρὴν ὑπῆρξαν οἱ Χωροφύλακες οἱ ὁποῖοι ἐπήνδρωναν τοὺς Ἀστυνομικοὺς Σταθμοὺς καὶ οἱ Ὁποῖοι διαταχθέντες νὰ συμπτυχθῶσιν εἰς Θεσ)κην, ἐπροτίμησαν νὰ λάβωσι μετὰ τοῦ ὅπλισμοῦ των, τὴν ὁδὸν πρὸς τὴν παράνομον ἔνοπλον δύναμιν. Ὁ ἀρχαιότερος τῶν προσχωρησάντων Ἐνωμοτάρχης ΚΑΡΑΘΑΝΑΣΗΣ ΑΝΔΡΕΑΣ, ἀνέλαβε Ὑπαρχηγὸς τοῦ Ἀρχηγείου. Τὸ ὑπόλοιπον τῆς δυνάμεως, πλέον τῶν Χωροφυλάκων, ἀπετελέσθη ἀπὸ χωρικοὺς οἱ ὁποῖοι εἶχον οἱ ἴδιοι ἐξασφαλίσει τὸν ὁπλισμόν των ἀπὸ ἀτομικὰ τυφέκια διαφόρων τύπων καὶ ἕνα ὁπλοπολυβόλον ΧΟΤΣΚΙΣ.

Ἡ διάρθρωσις τοῦ Ἀρχηγείου ἐγένετο καθ' ὁμάδας, μὲ ἐπὶ κεφαλῆς Ὁμαδάρχας καὶ ὁπλαρχηγούς, ἐνῷ ἕνα τμῆμα ἦτο πάντοτε ἐπιφορτισμένον μὲ τὴν ἀσφάλειαν τῆς ΚΛΑΔΟΥΠΟΛΕΩΣ. Ἐκ παραλλήλου παρουσιάζετο συχνὰ ἀνάγκη καλύψεως καὶ ἀφικνουμένων συγκροτημάτων ἀσυρμάτου διὰ τὰς Συμμαχικὰς ὀργανώσεις. Ἡ τροφοδοσία καὶ γενικὰ ὁ ἐφοδιασμὸς ἐγένετο ἀρχικῶς τοὐλάχιστον μερίμνῃ τῆς ΠΑΟ, ἀλλὰ ἀργότερον ἀνέλαβε ταύτην ὁ ἐπὶ κεφαλῆς μιᾶς Συμμαχικῆς Ὑπηρεσίας Πληροφοριῶν μετὰ συγκροτήματος ἀσυρμάτου τότε Ὑπολοχαγὸς ΑΣΛΑΝΙΔΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ καὶ Ὑπολοχαγὸς Στεφανίδης μὲ ἀσύρματον.

Ἡ πέραν τῆς διατεθείσης εἰς ἀναφερθέντα τμήματα καλύψεως δύναμις τοῦ Ἀρχηγείου, ἤρχισεν κινουμένη ἐφ' ὁλοκλήρου τῆς ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ, πλὴν τῆς Χερσονήσου ΚΑΣΣΑΝΔΡΑΣ, μὲ ἀποστολὴν τὴν τόνωσιν τοῦ ἐθνικοῦ ἠθικοῦ, τὴν ἐπέκτασιν τῆς ἐπιδράσεως τῆς ὀργανώσεως ΠΑΟ, τὴν ἀντίδρασιν εἰς τὸν ΕΛΑΣ καὶ πρωταρχικῶς τὴν δημιουργίαν διαταραχῆς εἰς τὰ τμήματα Κατοχῆς.

Ὡς ἀνεμένετο ὑπῆρξεν μεγίστη ἡ προθυμία τοῦ πληθυσμοῦ, ἡ νεότης τοῦ ὁποίου ἐζήτει μετ' ἐνθουσιασμοῦ νὰ ἐγγραφῇ εἰς τὰς καταρτιζομένας ἐνόπλους ὁμάδας, ἐφ' ὅσον θὰ ἐξευρίσκετο ὁπλισμός.

Ὁ Ἀρχηγὸς ΣΚΟΡΔΑΣ ἐζήτησε τὴν συνδρομὴν τοῦ Ὑπολοχαγοῦ ΑΣΛΑΝΙΔΗ ὅστις τὸν ἐκάλεσεν εἰς σύσκεψιν εἰς ΚΛΑΔΟΥΠΟΛΙΝ. Ὁ Λοχαγὸς ΣΚΟΡΔΑΣ μετέβη ἐκεῖ μεθ' ὁλοκλήρου τῆς διαθεσίμου δυνάμεως τοῦ Ἀρχηγείου, πιθανῶς σκοπίμως μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι ἡ ἐμφάνισις καὶ ἰδίᾳ τὸ ἠθικὸν τῶν ἀνδρῶν, θὰ ἐπηρέαζε τοὺς Ἀξιωματικοὺς τῶν Συμμαχικῶν Ὑπηρεσιῶν, ἵνα βοηθήσωσι εἰς τὴν ἐξεύρεσιν ὁπλισμοῦ.

Εἰς τὴν ΚΛΑΔΟΥΠΟΛΙΝ, ἐκτὸς τοῦ φερομένου ὡς Ἀρχηγοῦ ΑΣΛΑΝΙΔΗ, εὑρίσκετο ἀκόμη ὁ ἔφεδρος Ὑπολοχαγὸς ΖΩΓΑΣ καὶ ἕνας τρίτος ἄγνωστος Ἀξιωματικός.

Τὸ σχέδιον τοῦ ΣΚΟΡΔΑ ἐπέτυχεν πλήρως, διότι ἡ ἐμφάνισις τοῦ Τμήματος ἐνεποίησεν ἀρίστην ἐντύπωσιν καὶ ὁ Ὑπολοχαγὸς Ἀσλανίδης ὑπεσχέθη νὰ εἰσηγηθῇ καὶ νὰ ἐπιμείνῃ διὰ τὴν ἀποστολὴν ὁπλισμοῦ καὶ ἐφοδίων. Ἀνέλαβε μάλιστα ὁ ἴδιος τὴν συντήρησιν τοῦ Σώματος ἀπὸ τότε.

Ἦτο περίπου Σεπτέμβριος 1943 καὶ εἶχε γνωσθῆ ἡ ἀναγνώρισις τῶν Ἐνόπλων Δυνάμεων τῆς ΠΑΟ ὑπὸ τοῦ Στρατηγείου. Τὸ τμῆμα καὶ ὁ Ἀρχηγὸς ΣΚΟΡΔΑΣ ἀνεχώρησαν πλήρεις ἐλπίδων ἐκ ΚΛΑΔΟΥΠΟΛΕΩΣ καὶ συνέχισαν μετ' ἐνθουσιασμοῦ τὴν ἀποστολήν των, κυρίως τὴν ἀναγομένην εἰς τὰς ἐπιθέσεις καὶ τὴν δημιουργίαν διαταραχῶν εἰς τὴν κίνησιν καὶ τὸν ἀνεφοδιασμὸν τοῦ κατοχικοῦ Βουλγαρικοῦ Στρατοῦ.

Μετ' ὀλίγας ἡμέρας, ὁ ΣΚΟΡΔΑΣ ἐκλήθη πάλιν εἰς ΚΛΑΔΟΥΠΟΛΙΝ καὶ κατὰ τὴν ἐκεῖ μετάβασίν του συνήντησε, πλὴν τῶν τριῶν ἀναφερθέντων Ὑπολοχαγῶν τῆς προηγουμένης συσκέψεως καὶ τούς: Ταγματάρχην ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΟΥ, Διευθυντὴν τοῦ Γραφείου Ἐπιχειρήσεων καὶ μέλος

τῆς Διοικούσης 'Επιτροπῆς τῆς ΠΑΟ, Λοχαγὸν ΜΗΤΣΟΥ, βοηθὸν εἰς τὸ γραφεῖον 'Επιχειρήσεων καὶ Λοχαγὸν ΣΥΡΙΑΝΝΗΝ, ἐπίσημον ἀντιπρόσωπον τῆς ὀργανώσεως εἰς τὴν ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΝ.

'Επὶ παρουσίᾳ τῶν ἑπτὰ ἐν ὅλῳ 'Αξιωματικῶν ἐγένετο σύσκεψις πρὸς καθορισμὸν ἀφ' ἑνὸς τοῦ ὅλου σχεδίου δράσεως τῆς ἐνόπλου δυνάμεως καὶ ἀφ' ἑτέρου τοῦ τρόπου ἐφοδιασμοῦ της, ὅστις ἀπεφασίσθη νὰ ζητηθῇ, λόγῳ ἐπείγοντος, μὲ ἀεροπορικὰς ῥίψεις.

'Ο εἷς τῶν 'Υπολοχαγῶν τῆς Μέσης 'Ανατολῆς παραλαβὼν τὸ διατυπωθὲν ἐγγράφως λεπτομερὲς σχέδιον ἀνεχώρησε μὲ τὴν ὑπόσχεσιν ὅτι θὰ καταβάλῃ πᾶσαν προσπάθειαν διὰ τὴν ταχεῖαν ἔγκρισιν καὶ τὴν ἔναρξιν ἀποστολῆς ὑλικοῦ, ὄχι πάντως πέραν τοῦ μηνός.

'Ο 'Αρχηγὸς ΣΚΟΡΔΑΣ ἐξεδήλωσε τὰς ἐπιφυλάξεις του διότι, κατὰ τὴν ἀντίληψίν του, δὲν ἦτο σκόπιμος ἡ συζήτησις τόσον σοβαρῶν καὶ ἀπορρήτων θεμάτων ἐνώπιον τόσον μεγάλης συγκεντρώσεως. Ἦτο προφανὲς ὅτι δὲν εἶχεν ἐμπιστοσύνην εἰς τινας τῶν συμμετεχόντων εἰς τὴν σύσκεψιν.

Παρὰ τὰς εὐοιώνους προβλέψεις καὶ τὸ μέγα ὁμολογουμένως ἐνδιαφέρον τοῦ ΑΣΛΑΝΙΔΗ τελικῶς ἀποστολὴ ὁπλισμοῦ καὶ ἐφοδίων δὲν ἐγένετο. Οὕτω, οὔτε ἡ δύναμις ηὐξήθη, οὔτε κυρίως προωθήθη τὸ μεγάλο πρόβλημα τῶν πυρομαχικῶν λόγῳ τῆς μεγίστης ἐλλείψεως τῶν ὁποίων ὑπῆρχεν ἀφόρητος δουλεία διὰ πᾶσαν ἐνέργειαν.

3η φάσις. Τέλη 'Οκτωβρίου εἰς ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΝ τὰ τμήματα 'Αρχηγείου ΠΙΕΡΙΩΝ — ΒΕΡΜΙΟΥ. 'Ο 'Αρχηγὸς ΣΚΟΡΔΑΣ ἐκλήθη εἰς ΒΡΑΣΤΑ πρὸς σύσκεψιν. 'Εν τῷ μεταξύ, ἐκινοῦντο ἤδη πρὸς κύκλωσιν σοβαραὶ δυνάμεις τοῦ ΕΛΑΣ καὶ τοῦ ἐπὶ τόπου 'Αρχηγείου καὶ ἕτεραι μετακληθεῖσαι ἐξ ἄλλων περιοχῶν.

'Ο Λοχαγὸς ΣΚΟΡΔΑΣ ἐπιμένει ὅτι ἡ 'Ηγεσία τοῦ ΕΛΑΣ ἦτο ἐν γνώσει τοῦ σχεδίου τοῦ ἐκπονηθέντος εἰς ΚΛΑΔΟΥΠΟΛΙΝ κατὰ τὴν σύσκεψιν ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ Ταγματάρχου ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΟΥ.

Τὴν πρωΐαν τῆς 3.11.43 ἐξεδηλώθη ἡ ἐπίθεσις τοῦ ΕΛΑΣ. 'Ο ἀγὼν ἦτο τρομερὰ ἄνισος, ὄχι τόσον διότι οἱ ἐπιτιθέμενοι ἦσαν ὑπερδιπλάσιοι τῶν ἀμυνομένων, ἀλλὰ κυρίως διότι οἱ τελευταῖοι οὗτοι ἀντιμετώπισαν τὸ πρόβλημα τῆς μεγάλης ἐλλείψεως πυρομαχικῶν. Πάντως, ἡ μάχη ὑπῆρξεν σκληρὰ καὶ περιγράφεται εἰς τὴν ἔκθεσιν ΠΙΕΡΙΩΝ — ΒΕΡΜΙΟΥ.

Τὸ 'Αρχηγεῖον ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ εἶχε δύο νεκροὺς καὶ 2 τραυματίας, ἐνῷ οἱ ΕΛΑΣΙΤΑΙ εἶχον ἐξηκριβωμένως 72 νεκροὺς καὶ πάρα πολλοὺς τραυματίας. Τοῦτο ὀφείλεται κυρίως εἰς τὴν λόγῳ παρεξηγήσεως ἐκτόξευσιν πυρῶν 2 μονάδων τοῦ ΕΛΑΣ ἐναντίον ἀλλήλων.

'Η παρεξήγησις ὠφείλετο εἰς τὸ ὅτι τὰ τμήματα τοῦ ΕΛΑΣ προσήρχοντο ἐκ διαφόρων περιοχῶν καὶ δὲν ἦσαν γνωστὰ μεταξύ των. Πάντως, λόγῳ τῆς μεγάλης φθορᾶς, αἱ ἐθνικόφρονες δυνάμεις διέφυγον τοῦ κλοιοῦ καὶ οἱ ΕΛΑΣΙΤΑΙ δὲν ἐπεχείρησαν νέαν ἐπιδρομήν.

Τὸ μέγα, ἐν τούτοις, πρόβλημα τῶν τμημάτων τῆς ΠΑΟ ἔλαβε τὴν ὁριστικήν του μορφήν. Παντελὴς ἔλλειψις πυρομαχικῶν. Κατόπιν τούτου ἀπεφασίσθη ἡ μεταφορὰ εἰς Μέσην 'Ανατολήν.

'Εφρόντισαν συντόνως οἱ 'Αρχηγοὶ τῶν Συμμαχικῶν 'Υπηρεσιῶν 'Υπολοχαγὸς ΑΣΛΑΝΙΔΗΣ καὶ 'Υπίλαρχος ΣΤΕΦΑΝΙΔΗΣ διὰ τὴν διάθεσιν μεταφορικῶν μέσων.

Τὰ πλοῖα ἔφθασαν, αἱ ὑπολειφθεῖσαι δυνάμεις ἀνεχώρησαν μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι, ἐκεῖ τοὐλάχιστον, θὰ προσφέρωσι ἄνευ δυσχερειῶν τὰς ἐθνικάς των ὑπηρεσίας.

ΑΝΑΓΝΩΣΤΑΡΑΣ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΣ
τοῦ 'Αθανασίου
Ἔφ. Λοχαγός, ἐκ Νικήτης Χαλκιδικῆς
Μέλος Διοικούσης 'Επιτροπῆς Χαλκιδικῆς

ΘΕΟΛΟΓΟΥ ΘΕΟΛΟΓΗΣ τοῦ Γεωργίου,
'Ιδιώτης, ἐκ Γαλατίστης Χαλκιδικῆς
Μέλος Διοικούσης 'Επιτροπῆς τοῦ χωρίου του
[illegible]

ΣΑΡΑΦΙΑΝΟΣ ΛΥΣΙΜΑΧΟΣ τοῦ Γρηγορίου
'Ιατρός, ἐξ 'Αρναίας Χαλκιδικῆς
Μέλος Διοικούσης 'Επιτροπῆς Χαλκιδικῆς

ΣΚΟΡΔΕΛΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ τοῦ Βασιλείου
'Ιδιώτης (Δικηγόρος) ἐκ Στρατωνίκης 'Αρναίας
Μέλος Διοικούσης 'Επιτροπῆς τοῦ χωρίου του

ΑΝΔΡΟΥΛΑΚΗΣ ΠΕΤΡΟΣ
Ἐνωμοτάρχης, ἐκ ΚΡΗΤΗΣ
Πρόεδρος Τοπικῆς Ἐπιτροπῆς Ἀγῶνος χωρίου Ν. Ρόδων — Χαλκιδικῆς καὶ εἰς τὴν Ὑπηρεσίαν Διαφυγῆς.
Ἐξετελέσθη παρὰ τοῦ ΕΑΜ τὸν Μάϊον 1944.

ΣΙΜΟΓΛΑΚΗΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ τοῦ Γεωργίου
Ἔφ. Ἐπιλοχίας, ἐξ Ὀλυμπιάδος Χαλκιδικῆς.
Ἔνοπλος Ὁμαδάρχης. Μετὰ τοῦ τμήματος ἀνεχώρησεν εἰς Μέσην Ἀνατολὴν τὴν 3.11.43.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε΄

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΙΚΟΝ ΑΡΓΗΓΕΙΟΝ ΚΙΛΚΙΣ
ΑΡΧΗΓΕΙΟΝ ΑΝΑΤΟΛΙΚΩΝ ΚΡΟΥΣΙΩΝ ΚΛΕΠΕ ΣΙΒΡΙ
ΑΡΧΗΓΕΙΟΝ ΚΡΟΥΣΙΩΝ ΜΠΕΛΕΣ
ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΙΚΟΝ ΚΕΝΤΡΟΝ ΚΑΙ ΑΡΧΗΓΕΙΟΝ

Μετὰ τὴν κατάληψιν τῆς μέχρι ΣΤΡΥΜΟΝΟΣ 'Ανατολικῆς Μακεδονίας ὑπὸ τῶν Βουλγάρων, ἐδημιουργήθη τρόπον τινὰ νέα μεθοριακὴ γραμμή. 'Εν ὄψει τῆς ἀνάγκης ἀνακουφίσεως καὶ διευκολύνσεως πρὸς ἀποχώρησιν τοῦ ὑπὸ ἀγρίαν δίωξιν ἑλληνικοῦ πληθυσμοῦ τῆς Βουλγαροκρατουμένης περιοχῆς, ἡ Διοίκησις τῆς ΠΑΟ ἔκρινεν ὅτι ἔπρεπε νὰ δοθῇ πρωταρχικὴ καὶ ἰδιάζουσα σημασία εἰς τὴν κατὰ τὸ δυνατὸν διατήρησιν τοῦ ἐλέγχου τῆς περιοχῆς, ἐγγύτατα πρὸς τὴν νέαν ὁροθετικὴν γραμμήν. Εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ Στρυμόνος ὁ πληθυσμὸς ἦτο ἀμιγῶς 'Ελληνικὸς καὶ ἀκραιφνῶς 'Εθνικόφρων, ἐνῷ πρὸς τὸ ἐσωτερικὸν ὑπῆρχον μερικὰ χωρία μὲ μεγάλην καὶ ἐνεργῶς δραστηρίαν κομμουνιστικὴν ἀναλογίαν. Ἔπρεπε, ὅθεν, ἡ ἐθνικὴ δραστηριότης νὰ ἐκδηλωθῇ καὶ πρὸς τὰς δύο κατευθύνσεις.

— Τὴν διαφώτισιν, προπαγάνδαν καὶ ἀντιπροπαγάνδαν.
— Τὴν δι' ἐνόπλου, κατὰ τὸ δυνατόν, δράσεως ἐξασφάλισιν τοῦ ἐλέγχου κινήσεως μεταξὺ τῶν δύο ζωνῶν.

Μία σειρὰ ἀρχηγείων εἶχε προβλεφθῆ μὲ ἐπίκεντρον τὸν ἡμιορεινὸν ὄγκον τῶν ΚΡΟΥΣΙΩΝ καὶ μὲ ἑκατέρωθεν ἐρείσματα τὸ ΠΑ·Ι·ΚΟΝ καὶ τὴν ὀρεινὴν γραμμὴν ΝΙΓΡΙΤΗΣ — ΚΕΡΔΥΛΙΩΝ.

'Επὶ πλέον ἐδημιουργήθη ἕνα εἰδικὸν κέντρον εἰς ΚΑΣΤΑΝΟΥΣΑΝ ΚΙΛΚΙΣ μὲ ἀποστολήν:

— Π.Κ.Π. (Προκεχωρημένου Κέντρου Πληροφοριῶν).
— Διαφωτίσεως καὶ ἀντιπροπαγάνδας.
— Προπαρασκευῆς τοῦ ἐνόπλου ἀγῶνος.
— Συντονισμοῦ, κατὰ τὸ δυνατόν, τῆς δράσεως τοῦ καθ' ἕκαστον ἀρχηγείου.

'Επὶ κεφαλῆς τοῦ Κέντρου ὡρίσθη ὁ τότε Λοχαγὸς Πυροβολικοῦ Σταματόπουλος μὲ ἐκλεκτὸν ἐπιτελεῖον καὶ μέσα ἐπικοινωνιῶν καὶ διαφωτίσεως.

'Ο Λοχαγὸς ΣΤΑΜΑΤΟΠΟΥΛΟΣ, 'Αξιωματικὸς μὲ μεγάλα προσόντα πίστεως, ἐπιμονῆς, μορφώσεως, θάρρους, ἐπέτυχεν:

— Νὰ ὀργανώσῃ πολὺ καλὰ τὴν περιοχὴν διὰ τὴν προπαρασκευὴν τοῦ 'Ενόπλου ἀγῶνος.
— Νὰ δημιουργήσῃ πολὺ καλὸν δίκτυον πληροφοριῶν καὶ συνδέσμων, καὶ
— Κυρίως ὄχι μόνον νὰ διατηρήσῃ εἰς ὑψηλὸν ἐπίπεδον τὸ ἠθικὸν τοῦ ἐθνικόφρονος πληθυσμοῦ, ἀλλὰ καὶ νὰ ἐπαναφέρῃ ἐπὶ τῆς ἐθνικῆς γραμμῆς πάρα πολλοὺς παρασυρμένους Κομμουνιστάς.

'Εβοηθήθη πολὺ ὑπὸ τῶν ἐκεῖ ἐγκατεστημένων ἀξιωματικῶν τῆς τοπικῆς ὀργανώσεως τῆς ΠΑΟ, καὶ ἰδιαιτέρως ὑπὸ στελεχῶν

τῆς Χωροφυλακῆς, εἴτε μονίμως ἐκεῖ ἐγκατεστημένων, εἴτε κινουμένων ὑπὸ μορφὴν μεταβατικῶν ἀποσπασμάτων.

Οἱ περισσότεροι ἐξ αὐτῶν ἀπετέλεσαν βραδύτερον τοὺς πυρῆνας τῶν ἀρχηγείων τοῦ ἐνόπλου ἀγῶνος τῆς περιοχῆς, μεταξὺ δὲ τούτων ἦσαν καὶ οἱ δύο ἀρχηγοὶ ὑπομοίραρχοι ΤΖΑΜΑΛΟΥΚΑΣ καὶ ΜΗΤΣΟΥ.

Τὰ ἐκ τῆς ἀποστολῆς τῆς διαφωτιστικῆς προσπαθείας ἀποτελέσματα τοῦ Συντονιστικοῦ 'Αρχηγείου, ὑπῆρξαν βαθύτατα καὶ οὐσιαστικά. Ὡς ἀποδεικνύεται ἐκ τοῦ ὅτι:

— Ἡ περιοχὴ τοῦ ΚΙΛΚΙΣ ἀπέδωκε ἐλάχιστα σχετικῶς, ὡς προσφοράν, εἰς τὸν ΕΛΑΣ παρὰ τὴν προοπτικὴν καὶ πεποίθησιν τούτου.
— Μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν ἡ περιοχὴ ΚΙΛΚΙΣ ἔπαυσε πλέον ν' ἀποτελῇ προπύργιον τοῦ Κομμουνισμοῦ καὶ θεωρεῖται ἐθνικὸν κέντρον. Σημειωτέον ὅτι, προπολεμικῶς, ἐξέλεξε Κομμουνιστὴν Δήμαρχον δι' ἀπολύτου πλειοψηφίας.

Οὕτω, ἀπὸ τῆς ἀπόψεως ταύτης, ἡ ἀποστολὴ τοῦ Κέντρου ΚΑΣΤΑΝΟΥΣΑΣ πρέπει νὰ θεωρηθῇ ὡς κατ' ἐξοχὴν ἐπιτυχὴς καὶ μὲ ἀποτελέσματα σταθερᾶς ἀποδόσεως.

ΠΡΟΠΑΡΑΣΚΕΥΗ ΕΝΟΠΛΟΥ ΑΓΩΝΟΣ

'Αντικειμενικοὶ σκοποὶ

Κατὰ τὸ γενικὸν σχέδιον ὀργανώσεως καὶ ἐθνικῆς δραστηριοποιήσεως τῆς ΠΑΟ, ἡ ἵδρυσις 'Αρχηγείων ΚΡΟΥΣΙΩΝ ἀπέβλεπεν εἰς τὴν συγκρότησιν ἰσχυρῶν ὁμάδων ἐπὶ τοῦ χώρου ΜΠΕΛΕΣ — ΚΡΟΥΣΙΩΝ καὶ νοτιώτερον εἰς τὴν περιοχὴν ΚΛΕΠΕ αἵτινες, ἐν συνδυασμῷ καὶ συντονισμῷ μὲ τὰς δυνάμεις τῶν 'Αρχηγείων ΝΙΓΡΙΤΗΣ, ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ καὶ ΠΑ·Ι·ΚΟΥ, θὰ εἶχον ὡς ἀποστολήν:

— Τὸν ἔλεγχον τῶν ὁδικῶν συγκοινωνιῶν ἀπὸ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ πρὸς 'Ανατολικὴν τοιαύτην. ('Οδὸς Θεσ/κης — Σέρραι, Θεσ/κη — 'Αμφίπολις, Θεσ/κη - Σωχὸς Νιγρίτα).
— Τὴν προσβολὴν φαλάγγων καὶ διάπραξιν σαμποτὰζ ἐπὶ τῶν ὁδικῶν τούτων ἀρτηριῶν πρὸς τὸν σκοπὸν ἀπασχολήσεως ὅσον τὸ δυνατὸν περισσοτέρων δυνάμεων τοῦ ἀντιπάλου διὰ τὴν ἀσφάλειαν τούτων.
— Τὴν προσβολὴν συρμῶν καὶ διενέργειαν σαμποτὰζ ἐπὶ τῶν σιδηροδρομικῶν γραμμῶν Θεσ)κη — ΣΤΡΥΜΩΝ καὶ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ — ΓΕΥΓΕΛΗ.
— Τὴν ἐξασφάλισιν ἐπικοινωνίας μὲ 'Ανατολικὴν Μακεδονίαν ἐπὶ ΣΤΡΥΜΟΝΟΣ, πλὴν ΛΙΜΝΗΣ ΚΕΡΚΙΝΗΣ καὶ περιοχῆς ΠΛΑΤΑΝΑΓΙΑ — ΚΑΛΟΧΩΡΙΟΝ.

Ἡ συνεχὴς ὕπαρξις ἐπικοινωνίας, ὡς ἀνωτέρω, μὲ τὴν 'Ανατολικὴν Μακεδονίαν ἦτο ἀπαραίτητος.

— Διὰ συγκέντρωσιν πληροφοριῶν περὶ τῶν ἀντιπάλων, διὰ λογαριασμὸν τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως ἐξωτερικοῦ καὶ τοῦ Συμμαχικοῦ Στρατηγείου Μέσης 'Ανατολῆς.
— Διὰ τὴν ἀποστολὴν μηνυμάτων πρὸς τὸν σκοπὸν τονώσεως τοῦ φρονήματος τῶν ὑπὸ τὸ πέλμα τῶν Βουλγάρων στεναζόντων ἀδελφῶν τῆς 'Ανατολικῆς Μακεδονίας.
— Διὰ τὴν ὀργάνωσιν τῆς ἀσφαλοῦς διαφυγῆς πρὸς Κεντρικὴν Μακεδονίαν τῶν καταδιωκομένων καὶ κινδυνευόντων Ἑλλήνων τῆς Βουλγαροκρατουμένης περιοχῆς.
— Διὰ τὴν πραγματοποίησιν εἰσβολῶν ἐντὸς αὐτοῦ τούτου τοῦ Βουλγαροκρατουμένου χώρου πρὸς τὸν σκοπὸν δημιουργίας ἀναταραχῆς καὶ δυσχεροῦς καταστάσεως εἰς τὸν δορυφόρον ἄμαχον κατακτητήν.

— Βραδύτερον ἐν τῇ πράξει, ἐν τούτοις, προσετέθη καὶ ἡ ἀποστολὴ ἐπιδρομῶν πρὸς ἐξασφάλισιν ὁπλισμοῦ καὶ πυρομαχικῶν ἐκ τῆς Βουλγαροκρατουμένης περιοχῆς.

Σημαίνοντα ρόλον εἰς τὴν ἐν γένει προσπάθειαν τῆς ΠΑΟ κατὰ τὴν ἐχθρικὴν κατοχὴν 1941 - 44 διεδραμάτισεν καὶ ὁ Μητροπολίτης ἤδη,
ΧΑΡΙΤΩΝ ΠΑΥΛΟΥ ΣΥΜΕΩΝΙΔΗΣ
Εὐτυχῶς, αὐτὸν τὸν ἔξοχον Ἱεράρχην, δὲν κατώρθωσαν νὰ δολοφονήσουν οἱ ἐαμοκομμουνισταί, οἱ ὁποῖοι ἐξήγγειλαν ἀπόφασίν των καταδίκης του εἰς θάνατον. Ὀφείλει πολλά, ἡ Πατρίς, εἰς τὸν ἔξοχον αὐτὸν ἀγωνιστήν.

Ἀπὸ τοῦ ἔτους 1941, ἤδη, ἤρξατο ἡ προπαρασκευαστικὴ ἐργασία διὰ τῆς μυήσεως εἰς τὴν ὀργάνωσιν καταλλήλων προσώπων, τῆς ἐξασφαλίσεως ὁπλισμοῦ καὶ πυρομαχικῶν, τῆς ὀργανώσεως δικτύου προπαγάνδας, τῆς ὀργανώσεως ἐπίσης ὁμάδων σαμποτέρ, πληροφοριῶν, κατασκοπείας.

Ἡ δραστηριοποίησις ὅλων τῶν ὁμάδων καὶ ὀργανώσεων, ὡς ἀνεφέρθη ἤδη, ἐπέτυχε νὰ διεισδύσῃ βαθέως εἰς τὴς Βουλγαροκρατουμένην περιοχήν.

Χάρις εἰς τὴν δραστηριότητα τοῦ Συντονιστικοῦ ἀρχηγείου καὶ τὴν ἐνθουσιώδη βοήθειαν ὅλων τῶν ἀναφερθέντων παραγόντων, ἡ ἐργασία προυχώρησε ταχέως καὶ ἀποδοτικῶς πρὸς ὅλας τὰς κατευθύνσεις.

Τὴν ἄνοιξιν τοῦ 1943 ὑπῆρχον ἤδη ὅλα τὰ στοιχεῖα διὰ τὴν ὑπεύθυνον ὀργάνωσιν τοῦ ἐνόπλου ἀγῶνος, ὁ ὁποῖος θὰ ἀντικαθίστα τὰς μέχρι τότε διεσπαρμένας κατὰ μέρος ἀλλὰ καὶ πάλιν λίαν ἀποδοτικὰς προσπαθείας.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΙΚΟΣ ΡΟΛΟΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΔΙΑΡΚΕΙΑΝ ΤΟΥ ΕΝΟΠΛΟΥ ΑΓΩΝΟΣ

Ὅτε ὁ ἔνοπλος ἀγὼν εἰς τὴν περιοχὴν ΚΡΟΥΣΙΩΝ ἐνετάθη, καὶ πολλαὶ δυνάμεις ἐνηλάσσοντο ἐπὶ τοῦ τομέως τούτου, ἐκρίθη ἀναγκαία ἡ ἐπέκτασις τῆς ἀποστολῆς τοῦ Κέντρου καὶ εἰς ἀποστολὴν Συντονιστικοῦ ἀρχηγείου.

Ὁ Λοχαγὸς ΣΤΑΜΑΤΟΠΟΥΛΟΣ ἐπεσκέπτετο συνεχῶς τὰ πεδία δραστηριότητος τῶν ἀρχηγείων καὶ κυρίως κατὰ τὴν διεξαγωγὴν τῶν μαχῶν. Δὲν ἠθέλησε, ἐν τούτοις, νὰ ἔχῃ ἐνεργοτέραν ἐπέμβασιν εἰς τὰ τῆς Διοικήσεως, διότι ἐξετίμα τὴν μεγάλην ἀξίαν τοῦ ψυχικοῦ συνδέσμου, ὅστις εἶχε ἀναπτυχθῆ μεταξὺ ἀνταρτῶν καὶ ἀρχηγῶν.

Ἀργότερον, κατὰ τὴν περίοδον τῆς μεγάλης ἀναπτύξεως, ἀπεστάλη μὲ τὴν εἰδικὴν ἀποστολὴν τοῦ Συντονιστοῦ ἀρχηγοῦ, ὁ Ταγματάρχης ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ ΙΩΑΝΝΗΣ, γενναῖος καὶ πολύπειρος ἀξιωματικός, εἰς τὸν ὁποῖον ἀνετέθη καὶ ἡ Διοίκησις τοῦ 13ου Συντάγματος.

Καὶ ὁ Ταγματάρχης ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ ἠρκέσθη εἰς τὸν ἁπλοῦν συντονιστικὸν ρόλον, ὅταν ἡ συντονιστικὴ αὕτη ἐπιβολὴ καθίστατο ἀναγκαία.

'Ο Ταγματάρχης ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ παρέμεινε μόνον ἕνα μῆνα (21.10.43 - 20. 10.43). Κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο ὁ Λοχαγὸς ΣΤΑΜΑΤΟΠΟΥΛΟΣ παρέσχε ἑαυτὸν ὑπόδειγμα ὑψηλοτάτου ἤθους, ἐπιμένων νὰ ἀναλάβῃ μίαν μὲν σπουδαίαν ἀλλὰ ὑποτεταγμένην ὑπὸ τὴν Διοίκησιν τοῦ ἀρχηγοῦ ἀποστολήν, παρὰ τὴν ἐπιμονὴν τοῦ ἀρχηγοῦ ΜΗΤΣΟΥ νὰ τοῦ παραδώσῃ τὴν διοίκησιν.

Μετὰ τὸν τραυματισμὸν καὶ τὴν ἀποχώρησιν τοῦ Ταγματάρχου ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ, ἐπανῆλθεν εἰς τὸν παλαιὸν συντονιστικόν του ρόλον. 'Ηκολούθησε τὰ ἀρχηγεῖα ΜΗΤΣΟΥ — ΤΖΑΜΑΛΟΥΚΑ εἰς ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΝ, ὁπόθεν, τελείως ἀπογοητευμένος ἐκ τῆς ἀδρανείας τῶν Συμμάχων, ἀπεχώρησε εἰς Θεσ)κην, ὅταν τὰ δύο ἀρχηγεῖα ἐπέστρεψαν εἰς ΚΡΟΥΣΙΑ, ὅπου καὶ αὐτοδιελύθησαν.

Τὸ Συντονιστικὸν κλιμάκιον ΚΙΛΚΙΣ δὲν παρουσίασε βέβαια τὴν βαρύτητα ἀποστολῆς τοῦ ἀντιστοίχου ΒΕΡΟΙΑΣ, ἀφοῦ ἄλλωστε πολὺ ἀπεῖχε καὶ ἀπὸ ἀπόψεως ἐπανδρώσεως καὶ μέσων. 'Οπωσδήποτε, ὅμως, ἐξεπλήρωσε λίαν ἐπιτυχῶς τὴν ἀποστολὴν του ἐπὶ ὅλων τῶν τομέων τῆς δραστηριότητός του καὶ πρέπει νὰ λάβῃ μίαν ἀνταξίαν θέσιν εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς ΠΑΟ καὶ τῆς ὅλης ἐθνικόφρονος ἐθνικῆς ἀντιστάσεως.

ΑΡΧΗΓΕΙΟΝ ΑΝΑΤΟΛΙΚΩΝ ΚΡΟΥΣΙΩΝ — ΚΛΕΠΕ — ΣΙΒΡΙ

Ὅπως καὶ εἰς τὴν ὀργάνωσιν τῶν ἄλλων 'Αρχηγείων τῆς περιοχῆς, ἡ ἔνοπλος δραστηριότης τοῦ ὑπ' ὄψιν ἀρχηγείου ἤρξατο μὲ τὴν ἐμφάνισιν ἐνόπλων τμημάτων ὑπὸ δραστηρίους 'Οπλαρχηγοὺς προερχομένους κυρίως ἐκ τοῦ Ποντιακοῦ στοιχείου, τόσον τοῦ Νομοῦ ΚΙΛΚΙΣ ὅσον καὶ τοῦ Βουλγαροκρατουμένου ἤδη Νομοῦ ΣΕΡΡΩΝ. 'Ο ἐπιλεγεὶς 'Αρχηγὸς 'Υπομοίραρχος ΤΖΑΜΑΛΟΥΚΑΣ ὑπηρέτει εἰς ΚΙΛΚΙΣ ὡς Διοικητὴς Τμήματος καὶ ἠσχολεῖτο:

ΑΙΑΣ ΤΖΑΜΑΛΟΥΚΑΣ
'Υπομοίραρχος
'Αρχηγὸς ΚΛΕΠΕ — ΣΙΒΡΙ — Α. ΚΡΟΥΣΙΩΝ

— Μὲ τὴν προπαρασκευὴν τοῦ ἐνόπλου ἀγῶνος δι' ἐξευρέσεως ὁπλισμοῦ, πυρομαχικῶν, ἐφοδίων καὶ ἀνδρῶν.

— 'Εξουδετέρωσιν τῶν ἀντεθνικῶν προπαγανδῶν αἵτινες, διὰ τὴν περιοχήν, ἦσαν ὁ Κομμουνισμός, ὅστις μὲ τὴν ἐμφάνισιν τοῦ ΕΑΜ, ἤρχισεν ἤδη νὰ ἐκδηλώνῃ τὰς κατὰ τῆς ἐθνικόφρονος ἀντιστάσεως προθέσεις του καὶ οἱ Βούλγαροι πράκτορες, οἵτινες ἀμφότεροι κατέδιδον εἰς τοὺς Γερμανοὺς τὰ μέλη καὶ τὰς κινήσεις τῆς ἐθνικόφρονος ὀργανώσεως.

— Φυγάδευσιν πρὸς τὴν ΚΛΑΔΟΥΠΟΛΙΝ Χαλκιδικῆς τῶν ἀποκοπέντων Συμμάχων στρατιωτικῶν.

Εἰς τὴν δευτέραν ἀποστολὴν τῆς ἀντι-

δράσεως κατὰ τῶν προπαγανδῶν ἐβοηθήθη πολὺ ὑπὸ τοῦ διερμηνέως τῶν Γερμανῶν, τότε Δικηγόρου καὶ ἤδη Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Θεσ)κης ΦΙΛΙΠΠΙΔΗ, ὅστις, πολλάκις, μὲ κίνδυνον τῆς ζωῆς του ἐνημέρωνε τὸν 'Υπομοίραρχον ΤΖΑΜΑΛΟΥΚΑΝ περὶ τῶν ἐνεργειῶν τῶν πρακτόρων.

Μὲ τὴν εἴσοδον τῶν Βουλγαρικῶν Στρατευμάτων εἰς τὴν Βουλγαροκρατουμένην Μακεδονίαν, ὁ 'Υπομοίραρχος ΤΖΑΜΑΛΟΥΚΑΣ ἐγκατέλειψε τὴν θέσιν του καὶ ἐξῆλθεν εἰς τὰ ΚΡΟΥΣΙΑ. Τὸν ἠκολούθησαν πολλοὶ ἐκ τῶν ἀνδρῶν του καὶ ἀρκετοὶ ἰδιῶται, οἵτινες εἶχον ἤδη ἐξοικονομήσει ἴδιον ὁπλισμόν.

'Ο ὑπομοίραρχος ΤΖΑΜΑΛΟΥΚΑΣ ἐγκατέστησε τὸ 'Αρχηγεῖον του εἰς ὕψωμα τῶν 'Ανατολικῶν ΚΡΟΥΣΙΩΝ, τὸ ὁποῖον ὠνομάσθη ἀργότερον ὕψωμα ΤΖΑΜΑΛΟΥΚΑ. 'Υπαρχηγὸς ὡρίσθη ὁ 'Ανθυπασπιστὴς Χωροφυλακῆς ΣΑΜΠΑΤΑΚΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ.

'Ετέθησαν ἀμέσως ὑπὸ τὰς διαταγάς του οἱ 'Οπλαρχηγοὶ τῶν ὁμάδων τῆς περιοχῆς, οἵτινες ἔδρων ἀνεξάρτητοι μέχρι τοῦδε, ἐνῷ ὠργανώθησαν καὶ νέαι ὁμάδες ἀπὸ τοὺς ἤδη ἐξελθόντας.

Γενικῶς ὠργανώθησαν 15 ὁμάδες, ὑπὸ ἰσαρίθμους ὁπλαρχηγούς, ἐκ τῶν ὁποίων εἷς ἦτο ἀξιωματικὸς Πεζικοῦ. Τὰ ὀνόματα τῶν ὁπλαρχηγῶν τούτων, μερικοὶ τῶν ὁποίων ἐκ παραδρομῆς ἀνεγράφησαν εἰς τὴν ὑποβληθεῖσαν ἔκθεσιν ὑπὸ τῆς ΠΑΟ εἰς ἄλλα ἀρχηγεῖα, ἐνῷ ἕτερα οὐδόλως ἀναφέρονται εἶναι τὰ ἑξῆς:

1) ΚΥΡΙΑΚΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ, ἀξιωματικὸς Πεζικοῦ, ἐκ Πόρου Πιερίας.

2) ΑΒΡΑΜΙΔΗΣ ΛΑΖΑΡΟΣ (Καπετὰν Λαζίκ), ἐκ χωρίου ΣΠΟΥΡΓΙΤΗΣ ΚΙΛΚΙΣ.

3) ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ ΑΓΑΠΙΟΣ, ἐκ τοῦ αὐτοῦ χωρίου.

4) ΚΑΠΕΔΕΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ, ἐκ τοῦ χωρίου ΘΕΟΔΩΡΑΚΙ ΚΙΛΚΙΣ.

5) ΑΡΟΥΤΖΙΔΗΣ ΚΥΡΙΑΚΟΣ, ἐκ τοῦ αὐτοῦ χωρίου.

6) ΠΑΥΛΙΔΗΣ ΠΑΥΛΟΣ, ἐκ τοῦ αὐτοῦ χωρίου.

7) ΚΑΡΑΣΑΡΙΔΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ, ἐκ χωρίου ΑΝΑΒΡΥΤΟΣ ΚΙΛΚΙΣ.

8) ΠΑΡΑΣΚΕΥΑ·Ι·ΔΗΣ ΕΥΣΤΡΑΤΙΟΣ, ἐκ χωρίου ΠΑΡΟΧΘΙΟΝ ΚΙΛΚΙΣ.

9) ΚΑΒΑΤΖΙΔΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ, ἐκ χωρίου Ἅγιος 'Αντώνιος ΚΙΛΚΙΣ.

10) ΛΕΟΝΤΙΔΗΣ ΑΒΡΑΑΜ, ἐκ χωρίου ΣΤΕΦΑΝΙΑ ΚΙΛΚΙΣ.

11) ΔΕΛΗΓΙΑΝΝΙΔΗΣ ΘΕΟΧΑΡΗΣ, ἐκ χωρίου ΔΙΒΟΥΝΟΝ ΚΙΛΚΙΣ.

12) ΜΟΥΝΤΟΥΒΑΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ, ἐκ τοῦ χωρίου ΑΣΣΗΡΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ.

13) ΧΑ·Ι·ΤΙΔΗΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ, ἐκ τοῦ χωρίου ΛΙΘΟΤΟΠΟΣ ΣΕΡΡΩΝ.

14) ΓΙΑΓΙΑΣ Κιρκάσιος τὴν καταγωγὴν ἐκ τοῦ χωρίου ΑΜΠΕΛΟΙ ΣΕΡΡΩΝ.

15) ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΣ ΚΥΡΙΑΚΟΣ, ἐκ τοῦ χωρίου ΔΙΛΟΦΟΣ ΣΕΡΡΩΝ.

Δρᾶσις τοῦ 'Αρχηγείου

'Η ὅλη δραστηριότης τῆς ἀνεξερτήτου δράσεως τοῦ 'Αρχηγείου ΤΖΑΜΑΛΟΥΚΑ δύναται νὰ συνοψισθῇ εἰς τὰ ἑξῆς:

— Συνέπραξε μετὰ τοῦ 'Αρχηγείου ΜΗΤΣΟΥ μὲ ἀποτέλεσμα νὰ ἐξουδετερωθῶσι δυνάμεις Βουλγαρικῶν φυλακίων εἰς τὴν Κορυφογραμμὴν τοῦ ΜΠΕΛΕΣ, περὶ τὸ τέλος 'Ιουλίου 1943.
— Κατὰ μῆνα Αὔγουστον 1943, ἐπὶ 'Ανωνύμου ὑψώματος τῶν ΚΡΟΥΣΙΩΝ, ἐδέχθη ἐπίθεσιν τοῦ ΕΛΑΣ τὴν ὁποίαν ἀπέκρουσεν ἄνευ ἀπωλειῶν τοῦ ἰδίου.
— Κατὰ μῆνα Σεπτέμβριον 1943 ἀπέκρουσεν ἐπίθεσιν Βουλγαρικοῦ τμήματος, συνεπικουρουμένου ὑπὸ ΕΛΑΣΙΤΩΝ, ὕπερθεν ὑψωμάτων ΜΕΣΟΛΟΦΟΥ.

— Τὸν 'Οκτώβριον 1943 δυνάμεις ἰσχυραὶ τοῦ ΕΛΑΣ ἐπετέθησαν κατὰ τοῦ τμήματος εἰς τὰ ὑψώματα ΔΙΒΟΥΝΟΥ καὶ ΣΠΟΥΡΓΙΤΙ ΚΙΛΚΙΣ. 'Απεκρούσθησαν μετὰ σκληρὰν μάχην, καθ' ἣν ἐφονεύθη ὁ ὁπλαρχηγὸς ΔΕΛΗΓΙΑΝΝΙΔΗΣ ΘΕΟΧΑΡΗΣ καὶ ἐτραυματίσθη ὁ 'Υπαρχηγὸς τοῦ Σώματος ΣΑΜΠΑΤΑΚΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ.

— Κατὰ τὸν ἴδιον μῆνα ἀπέκρουσε δυνάμεις τοῦ ΕΛΑΣ ματαιώσας τὴν προσπάθειάν των ὅπως ἑνωθῶσι μὲ ἄλλα ΕΛΑΣΙΤΙΚΑ συγκροτήματα ἐπιτιθέμενα κατὰ τοῦ ἀρχηγείου ΜΗΤΣΟΥ εἰς ΠΗΓΑΔΟΥΛΙΑ.

— Κατὰ μῆνα Νοέμβριον 1943 ὁμὰς τοῦ ἀρχηγείου συνεπλάκη, παρὰ ΦΙΣΚΑΝ ΚΙΛΚΙΣ, μὲ ἀναγνωριστικὴν Γερμανικὴν περίπολον τὴν ὁποίαν ἠνάγκασε εἰς φυγήν, ἄνευ ἰδίων ἀπωλειῶν.

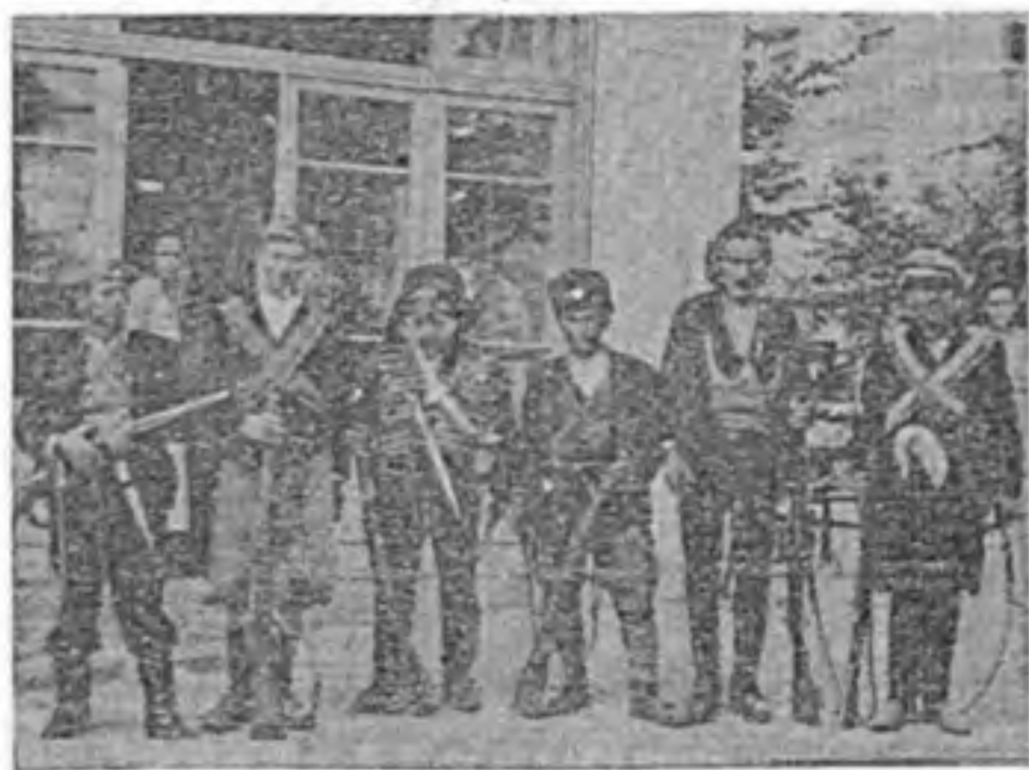
'Από 20 Νοεμβρίου 1943 τὸ Σῶμα συνηνώθη μετὰ τοῦ τοιούτου τοῦ 'Υπομοιράρχου ΜΗΤΣΟΥ παρὰ τὰ ΣΤΕΦΑΝΙΑ ΚΙΛΚΙΣ καὶ ἔκτοτε εἶχον κοινὴν δρᾶσιν.

— Κατὰ Γερμανῶν εἰς ΛΙΜΝΗΝ ΑΓΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ τὸ 1943 τὸν Δεκέμβριον.

— Κατὰ Βουλγάρων εἰς ὑψώματα ΚΡΙΘΙΑΣ ΣΤΕΦΑΝΙΩΝ ἀρχικῶς, ἐν συνεχείᾳ τὴν ἑπομένην εἰς ὑψώματα ΑΣΤΡΟΥ ΞΥΛΟΥΠΟΛΕΩΣ καὶ μετ' ὀλίγας ἡμέρας εἰς ΛΕΥΚΟΧΩΡΙΟΝ. Κατὰ τὴν μάχην τοῦ ΛΕΥΚΟΧΩΡΙΟΥ ἐτέθησαν μεταξὺ δύο πυρῶν, διότι ἐδέχθησαν ταυτοχρόνως μὲ Βουλγαρικὴν ἐπίθεσιν καὶ ἐπίθεσιν τοῦ ΕΛΑΣ ΚΡΟΥΣΙΩΝ ἐπιχειρήσαντος ν' ἀποκόψῃ τὸ δρομολόγιον συμπτύξεως.

— 'Εν συνεχείᾳ συμμετέσχεν εἰς πολλὰς συγκρούσεις κατὰ τοῦ ἐπιτιθεμένου ΕΛΑΣ.

— Τέλος, τὴν 9.1.44, αἱ συνηνωμέναι ὁμάδες τῆς ΠΑΟ ἐδέχθησαν ἐπὶ εὐρέως μετώπου ἐπίθεσιν δύο καὶ πλέον χιλιάδων ΕΛΑΣΙΤΩΝ εἰς ΤΡΙΑΔΑ ΣΕΡΡΩΝ. Κατὰ τὴν μάχην ταύτην αἱ ἐθνικαὶ ὁμάδες κατενίκησαν, προυκάλεσαν τρομερὰς ἀπωλείας καὶ ἔτρεψαν εἰς ἄτακτον φυγὴν τοὺς ΕΛΑΣΙΤΑΣ. Οὐσιαστικῶς ὅμως ἡττήθησαν. 'Ηττήθησαν διότι ἐξηντλήθησαν τελείως τὰ πυρομαχικά, χωρὶς οὐδεμίαν περαιτέρω δυνατότητα ἀνεφοδιασμοῦ των, δι' ὃ ἀπεφασίσθη ἄνευ δισταγμῶν ἡ διάλυσις.

'Εκλεκτοὶ ἀγωνισταὶ τοῦ Σώματος ΤΖΑΜΑΛΟΥΚΑ. 'Εν μέσῳ αὐτῶν ὁ ἱερεὺς ΝΙΚΟΛΑ·Ι·ΔΗΣ, παλαιὸς ὁπλαρχηγὸς τοῦ Πόντου μὲ τὴν πανοπλίαν του.

Τὴν 24.1.44 οἱ δύο 'Αρχηγοὶ προέβησαν εἰς τὴν αὐτοδιάλυσιν τῶν ὁμάδων των, ἐνῷ ὁ ΜΗΤΣΟΥ καὶ ὅσοι ἐθελοντικῶς ἠθέλησαν νὰ παραμείνωσι μετ' αὐτοῦ ἐκινήθησαν καὶ μετέβησαν εἰς τὰς ἐν 'Ηπείρῳ ὁμάδας τοῦ ΕΔΕΣ. 'Ο 'Υπομοίραρχος ΤΖΑΜΑΛΟΥΚΑΣ παρέμεινεν ἐν Θεσ)κῃ, ἀσχοληθεὶς μέχρι τῆς ἀπελευθερώσεως εἰς τὸν τομέα ἐσωτερικῆς ἀντιστάσεως τῆς ΠΑΟ, καθὼς καὶ εἰς τὴν ἐξυπηρέτησιν τῆς συμμαχικῆς ὀργανώσεως STHB ΜΠΙΛ.

'Ο 'Αρχηγὸς Τζαμαλούκας δύναται νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς ὑπόδειγμα σεμνοῦ καὶ ἀνιδιοτελοῦς ἀξιωματικοῦ καὶ ἀγωνιστοῦ. Μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν ἐφαίνετο ὅτι ὁ ἴδιος ἐλησμόνησε τὴν προσφοράν του καὶ οὐδὲν ἐπεδίωξε δι' ἑαυτόν. Καὶ αὐτὴ ἡ ἔκθεσίς του διὰ τὴν δρᾶσιν του ὀλιγόλογος καὶ ἄκρως συνεπτυγμένη.

Ἱερεὺς ΧΡΗΣΤΟΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ
Ἐξ Ἁγίου Μάρκου Κιλκὶς
Ὁμαδάρχης τῆς ΠΑΟ.

ΘΩΜΑ·Ι·ΔΗΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ τοῦ Ἀποστόλου
Πολιτικὸς μηχανικὸς — ΝΟΜΑΡΧΗΣ καὶ πρῶτον πολιτικὸν μέλος Διοικούσης Ἐπιτροπῆς Ἀγῶνος
ΝΟΜΟΥ ΚΙΛΚΙΣ

ΒΑΘΜΟΦΟΡΟΙ ΣΩΜΑΤΟΣ ΤΖΑΜΑΛΟΥΚΑ

ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΣ ΚΥΡΙΑΚΟΣ

ΑΒΡΑΜΙΔΗΣ ΛΑΖΑΡΟΣ

ΠΑΠΑ·Ι·ΟΡΔΑΝΟΥ ΓΕΡΜΑΝΟΣ
ἐκ Κιλκὶς

ΧΙΝΙΤΙΔΗΣ ΧΡΗΣΤΟΣ
ἐξ Ἀναβρυτοῦ

ΥΦΑΝΤΙΔΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
ἐκ Λιθοτόπου

ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΣ ΚΥΡΙΑΚΟΣ
ἐκ Λιθοτόπου

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ΄

ΑΡΧΗΓΕΙΟΝ ΚΡΟΥΣΙΩΝ - ΜΠΕΛΕΣ

ΓΕΝΙΚΑ

Τὸ ἀρχηγεῖον τοῦτο, ἀπέβη τὸ ἐπιμηκέστερον εἰς χρονικὴν διάρκειαν. Τὸ μεγαλύτερον εἰς δύναμιν, τὸ ἀσυγκρίτως ἀποδοτικώτερον ἐξ ὅλων τῶν ἄλλων. Ἔχει, εἰς τὸ ἐνεργητικόν του, ἀγῶνας κατὰ τῶν κατακτητῶν. Κατὰ τῶν κατακτητῶν καὶ βεβαίως κατὰ τοῦ παρεμβαλλομένου πάντοτε ΕΛΑΣ. Συνειργάσθη μὲ δύο ἄλλα ἀρχηγεῖα:

— Τῆς ΧΑΔΟΒΑΣ, ὑπὸ τὸν ταγ)χην ΠΑΠΑΒΑΣΙΛΕΙΟΥ.

— Τοῦ ΣΙΒΡΙ — ΚΛΕΠΕ, ὑπὸ τὸν ὑπομοίραρχον ΤΖΑΜΑΛΟΥΚΑ.

— Τέλος, ὁ ἀρχηγός, μετὰ μέρους τῆς δυνάμεώς του, συνέχισε τὸν ἀγῶνα μέχρι τῆς ἀπελευθερώσεως, εἰς τὴν περιοχὴν Ἠπείρου, ὑπὸ τὸν στρατηγὸν Ζέρβαν. Ἡ μεγάλη του ἀπόδοσις ὀφείλεται:

— Εἰς τὸ ὑψηλὸν ἠθικόν, ποὺ ἐπέτυχεν ὁ ἀρχηγὸς ΜΗΤΣΟΥ νὰ δημιουργήσῃ εἰς τὸν πληθυσμόν, ἐκ τοῦ ὁποίου ἐπηνδρώθη καὶ ἔδρασε.

— Εἰς τὴν ἀξίαν τῶν ὁπλαρχηγῶν καὶ ὁμαδαρχῶν, τινὲς τῶν ὁποίων ἦσαν ἀξιωματικοί. Πολλοὶ ἐπίσης ἀγωνισταὶ τοῦ ποντιακοῦ ἀγῶνος καὶ πολλοὶ αὐτοδίδακτοι καὶ αὐταπρόβλητοι ἐντόπιοι, μὲ ἐξαίρετα μαχητικὰ προσόντα.

— Εἰς ἀνωτερότητα καὶ ἀνιδιοτέλειαν τῶν συνεργασθέντων μετ' αὐτοῦ ἀξιωματικῶν, πολλοὶ τῶν ὁποίων ἦσαν κατὰ βαθμὸν ἀνώτεροι ἢ ἀρχαιότεροί του.

— Εἰς τὴν ὑπερτάτου βαθμοῦ στρατιωτικὴν ἀλληλεγγύην μεταξὺ τῶν ἀνδρῶν, ἀπότοκον μιᾶς ὑποδειγματικῆς συνειδητῆς πειθαρχίας.

— Τέλος εἰς τὴν προσωπικότητα, τὸ ἦθος καὶ τὴν ἀξίαν τοῦ ἀρχηγοῦ Μήτσου.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΒΑΣ. ΜΗΤΣΟΥ
Ἀνθυπομοίραρχος — Ἀρχηγὸς
Ἐκ Χαλκιοπούλων ΒΑΛΤΟΥ —
ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ

— Ὁ τότε ἀνθ)ρχος Μήτσου, ὑπῆρξεν ὡς χαρακτὴρ ἕνα ἀσύνηθες ἀμάλγαμα, λίαν ὑψηλῶν προτερημάτων καὶ προσόντων.

Ἡ προσφορὰ ὑπηρεσιῶν του συνεχίσθη μὲ τὰς αὐτὰς ἰδιότητας, τὸν αὐτὸν χαρακτῆρα, τὴν αὐτὴν ἀπόδοσιν καὶ τὸ αὐτὸ πνεῦμα αὐτοθυσίας. Ἦτο πάντοτε εἰς τὴν πρώτην γραμμὴν τῶν πολεμικῶν ἐπιχειρήσεων καὶ τῶν κακουχιῶν, παρὰ τὸ ἐπισφαλὲς τῆς ὑγείας του καὶ μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν.

Ἀργότερον, ὡρισμένοι Ἕλληνες, γνήσιοι ἀπόγονοι ἐκείνων, ποὺ κατεδίκασαν τοὺς νικητὰς Στρατηγοὺς εἰς θάνατον καὶ προσέφεραν τὸ κόνιον εἰς τὸν Σωκράτην, ἐπεζήτησαν, εὐτυχῶς ἀνεπιτυχῶς, τρόπον νὰ τὸν ἀμαυρώσουν.

ΧΑΤΖΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ
ἐκ Μελισσουργείου Κιλκὶς
Βαθμοφόρος Σώματος ΤΖΑΜΑΛΟΥΚΑ

Ἡ δραστηριότης τοῦ ἀρχηγείου Κρουσίων - Μπέλες δύναται νὰ διαιρεθῇ εἰς τρεῖς φάσεις, ἐκ τῶν ὁποίων ἡ πρώτη εἰς δύο περιόδους.

ΦΑΣΙΣ ΠΡΩΤΗ

1η ΠΕΡΙΟΔΟΣ

ΠΡΟΠΑΡΑΣΚΕΥΑΙ ΔΙ' ΕΝΟΠΛΟΝ ΑΓΩΝΑ

Τὸ αἴσθημα ἐκδικήσεως κατὰ τῶν κατακτητῶν, καὶ ἰδιαζόντως τῶν ἀμάχων ἐκμεταλλευτῶν Βουλγάρων, ὑπῆρξεν ἔντονον καὶ καθολικόν, εἰς τὴν περιοχὴν τῆς διαμορφωθείσης ὁροθετικῆς ζώνης.

Μετὰ τὴν συνθηκολόγησιν καὶ τὴν ἐν συνεχείᾳ ἀπόσυρσιν τοῦ ἑλληνικοῦ πληθυσμοῦ ἐκ τῆς Ἀνατολικῆς Μακεδονίας καὶ Θράκης, ἐδόθησαν εὐκαιρίαι εἰς τοὺς ἀποσυρομένους καὶ εἰς τοὺς ἐπὶ τόπου ἐντεῦθεν τοῦ ΣΤΡΥΜΟΝΟΣ ἐγκατεστημένους νὰ ἐξοπλισθοῦν. Ἐξ ἄλλου, παλαιοὶ ἀγῶνες εἰς τὸν ΠΟΝΤΟΝ διὰ τοὺς πρόσφυγας καὶ κατὰ τὸν Μακεδονικὸν ἀγῶνα διὰ τοὺς ἐντοπίους, παρέσχον τὴν δυνατότητα ἐμφανίσεως καὶ σημαντικοῦ ἀριθμοῦ ἀγωνιστῶν, ὡς καὶ ἀριθμοῦ ἡγετῶν ὡς Ὁπλαρχηγῶν.

Ὁ ἀνθυπομοίραρχος ΜΗΤΣΟΥ ὑπηρέτει εἰς τὴν περιοχὴν ὡς Διοικητὴς ἀποσπασμάτων καὶ ὁροθετικῶν φυλακίων κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς κατοχῆς καὶ ἐν συνεχείᾳ τῆς ὑποδιοικήσεως ΔΟΪΡΑΝΗΣ, λόγῳ δὲ τοῦ χαρακτῆρος του καὶ τῆς προσωπικότητός του, εἶχε μεγίστην ἐπιρροὴν καὶ στενώτατον ψυχικὸν σύνδεσμον μὲ τοὺς κατοίκους. Ἠδύνατο οὕτω νὰ τοὺς ὁδηγῇ καὶ νὰ τοὺς κατευθύνῃ.

Ἡ ΠΑΟ ὑπῆρξεν ἡ ὀργάνωσις τῆς ὁποίας οἱ σκοποὶ ἀνταπεκρίνοντο πλήρως πρὸς τὰ αἰσθήματα τῶν κατοίκων. Ὑπὸ τὰς συνθήκας ταύτας ἐδημιουργήθη μία κατάστασις ἡ ὁποία ἠλέγχετο ὑπὸ τῆς ΠΑΟ, κατευθύνετο ὑπὸ τοῦ ΜΗΤΣΟΥ, ἀλλὰ παρουσιάζετο ὡς ἐντελῶς αὐθόρμητος καὶ ἀνεξάρτητος.

Ἡ ἔνοπλος δραστηριότης τῆς περιόδου ταύτης ἤρχισεν ἀπὸ τὸν ἐξοπλισμὸν καὶ τὴν

ὀργάνωσιν τῶν χωρικῶν, προὐχώρησεν εἰς τὴν δημιουργίαν πυρήνων ἐνεργοῦ δράσεως καὶ ἔφθασε μέχρι τῆς συγκροτήσεως καὶ τῆς δραστηριότητος σοβαρῶν ἐνόπλων ὁμάδων ὑπὸ Ὁπλαρχηγούς, ὁπότε ἀρχίζει ἡ δευτέρα περίοδος.

Αἱ ἀναφερόμεναι κυριώτεραι περιπτώσεις δραστηριότητος τῆς πρώτης ταύτης περιόδου εἶναι αἱ ἑξῆς:

— Κατὰ μῆνα Ἀπρίλιον 1942, ὠργανωμένοι κάτοικοι τῆς ΤΡΙΑΔΟΣ ΣΕΡΡΩΝ, ὑπὸ τὸν Ὁπλαρχηγὸν ΓΕΩΡΓΙΟΝ ΠΟΤΑΜΟΠΟΥΛΟΝ, εἰς θέσιν μεταξὺ ΧΕΙΜΑΡΡΟΥ — ΣΤΡΥΜΟΝΙΚΟΥ, συνῆψαν συμπλοκὴν μεθ' ὁμάδος ἐνόπλων Βουλγάρων καὶ ἀπηλευθέρωσαν ὑπ' αὐτῶν κρατουμένας οἰκογενείας τῆς Βουλγαροκρατουμένης περιοχῆς, αἱ ὁποῖαι ἐπεχείρησαν νὰ διαφύγουν πρὸς τὴν Γερμανοκρατουμένην ζώνην. Ὁ ΠΟΤΑΜΟΠΟΥΛΟΣ, ὅταν ἀντελήφθη τὴν σύλληψιν τῶν ἡμετέρων, διέβη τὸν ποταμόν, μὲ 4 μόνον συντρόφους καί, ἐπιτεθεὶς αἰφνιδιαστικῶς κατὰ τῶν Βουλγάρων, ἐξώντωσε τινὰς ἐξ αὐτῶν, καὶ ἔτρεψαν εἰς φυγὴν τοὺς ὑπολοίπους. Δύο Βούλγαροι ἐφονεύθησαν ὑπὸ τῶν ἀνδρῶν τοῦ ΠΟΤΑΜΟΠΟΥΛΟΥ, ἀκριβῶς, τὴν στιγμὴν καθ' ἣν ἐπεχείρουν νὰ βιάσουν μίαν Ἑλληνίδα.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΧΡΙΣΤ. ΠΟΤΑΜΟΠΟΥΛΟΣ
Ὁπλαρχηγὸς — Ἐκ Τριάδος ΣΕΡΡΩΝ

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ Μ. ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ
Ὁπλαρχηγὸς — Ἐκ Τριάδος ΣΕΡΡΩΝ

— Κατὰ τὸν ἴδιον μῆνα, ὁ Ἐπιλοχίας ΜΑΚΡΗΣ παρὰ τὸ ΣΤΡΥΜΟΝΙΚΟΝ, τῇ βοηθείᾳ καὶ ἐνόπλων χωρικῶν ὑπὸ τὸν ὁμαδάρχην Τριάδος Π. Ἰωαννίδην, συνεπλάκη μεθ' ὁμάδος ἰδιωτῶν καὶ στρατιωτῶν Βουλγάρων, εἰσελθόντων εἰς τὴν Γερμανογρατουμένην ζώνην, μὲ σκοπὸν τὴν λεηλασίαν. Οἱ Βούλγαροι ἐτράπησαν εἰς φυγὴν καὶ εἶχον τουλάχιστον τρεῖς τραυματίας, ὡς ἀπεδείχθη ἀπὸ τὰ ἴχνη αἵματος.

— Κατὰ Ἰούνιον τοῦ 1942, ὁμὰς ἐνόπλων Βουλγάρων εἰς τὸν ΣΤΡΥΜΟΝΑ, ἔναντι χωρίου ΒΑΡΙΚΟΥ, κατεδίωκον Ἑλ-

λιγνα ὅστις ἐκ τῆς Βουλγαροκρατουμένης περιοχῆς κατευθύνετο πρὸς ΒΑΡΙΚΟΝ. Ὁμὰς ἐνόπλων ὑπὸ τὸν Ἐνωμ)ρχην ΝΙΚΟΛΑΟΝ ΚΑΡΒΕΛΑΝ κατεδίωξε τοὺς Βουλγάρους, ἠχμαλώτισεν ἕνα ἐξ αὐτῶν, στέλεχος τοῦ Βουλγαρικοῦ Κομμιτάτου καὶ ἐφόνευσεν ἄλλους.

— Κατὰ Ἰούλιον 1942 Βούλγαρος ἀξιωματικὸς ἐν στολῇ, ἐπὶ κεφαλῆς ὁμάδος ἐνόπλων στρατιωτικῶν, εἰσῆλθεν εἰς ΛΕΙΒΑΔΟΧΩΡΙΟΝ ΒΙΣΑΛΤΙΑΣ, τῇ ἐγκρίσει τῶν Γερμανῶν. Σκοπός του ἦτο ἡ ἐπαφή του μὲ Βουλγαρίζοντας τινάς, ποὺ εἶχον ἐκδηλωθῆ ἐκεῖ καὶ πρόθεσίς του ἡ τόνωσις τοῦ ἠθικοῦ των, ὥστε νὰ μὴ ἐπιστρέψωσι τὰς ταυτότητας μὲ τὰς ὁποίας τοὺς εἶχεν ἐφοδιάσει ἡ Βουλγαρικὴ Λέσχη Θεσ)κης. Βαθμοφόρος τῆς Χωροφυλακῆς, ὑπὸ τὴν ἀφανῆ κάλυψιν καὶ προστασίαν ἐνόπλων ἀντιστασιακῶν πυρήνων ἀγροτῶν, ἐταπείνωσε δημοσίᾳ τὸν Βούλγαρον ἀξιωματικόν, ὅστις ἀντιληφθεὶς ὅτι ἐκινδύνευεν, ἀπεχώρησε, χωρὶς νὰ ἐκπληρώσῃ τὴν ἀποστολήν του.

— Ὀλίγας ἡμέρας βραδύτερον, οἱ ἀδελφοὶ ΠΟΤΑΜΟΠΟΥΛΟΙ ἐκ ΤΡΙΑΔΟΣ ΣΕΡΡΩΝ μεταφέροντες πυρομαχικὰ ἐκ τῆς Βουλγαροκρατουμένης ζώνης συνεπλάκησαν μὲ ἐνόπλους Βουλγάρους παρὰ τὸ χωρίον ΛΙΘΟΤΟΠΟΣ. Οἱ Βούργαροι εἶχον εἰσέλθει εἰς τὴν ζώνην μας ἄγνωστον διὰ ποῖον σκοπόν. Οἱ ΠΟΤΑΜΟΠΟΥΛΟΙ ἐξώντωσαν τινὰς ἐξ αὐτῶν καὶ κατεδίωξαν τοὺς ὑπολοίπους καὶ ἐντὸς τῆς Βουλγαροκρατουμένης ζώνης.

— Διεδραματίσθησαν ἐπίσης εἰς τὴν περιφέρειαν ΒΙΣΑΛΤΙΑΣ καὶ πολλὰ ἄλλα ἐπεισόδια καὶ μικροσυμπλοκαὶ μὲ Βουλγάρους, ὡς π.χ. ἐπεισόδια βυθοκόρου ΚΕΡΚΙΝΗΣ — Κακοποίησις ΚΑΜΠΩΦ — σχίσιμον φωτογραφιῶν Βόριδος, ἐξαναγκασμὸς ἀμετανοήτων Βουλγαριζόντων νὰ ἐγκαταλείψωσι τὸ ἑλληνικὸν ἔδαφος κλπ. Ἀποτέλεσμα νὰ διαμαρτυρηθοῦν οἱ Βούλγαροι εἰς τοὺς Γερμανοὺς καὶ νὰ συλληφθῇ ὑπὸ τούτων κορυφαῖον στέλεχος τῆς ΠΑΟ, τῆς περιοχῆς ΒΙΣΑΛΤΙΑΣ.

Τὰ μνημονευόμενα ἐπεισόδια καὶ συμπλοκαὶ εἶχον μεγάλην σημασίαν διὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην. Σιωπηρῶς προητοίμαζον τὰς μάζας δι' ἀγῶνα εὐρυτέρας ἐκτάσεως καὶ ἀνεπτέρωνον τὸ ἠθικὸν τῶν ὑποδούλων. Μικροσυμπλοκαὶ καὶ μικροεπιτυχίαι κατὰ τῶν Βουλγάρων μετεδίδοντο ἀπὸ στόματος εἰς στόμα μεγαλοποιούμεναι συνήθως. Ἐκαλλιεργοῦντο ἐλπίδες, ἱκανοποιεῖτο τὸ κοινὸν αἴσθημα καὶ κάθε Ἕλλην διεσκέδαζε τοὺς ἐθνικούς του πόθους πιστεύων ὅ,τι τοῦ ἦτο ἀρεστόν.

Οἱ Βούλγαροι, γνωρίζοντες τὴν ἐπίδρασιν τοῦ ἀνθυπομοιράρχου ΜΗΤΣΟΥ ἐπὶ τῶν διαδραματιζομένων γεγονότων, ἀπεφάσισαν νὰ τὸν ἐξοντώσουν. Δι' ἀνδρῶν τοῦ Βουλγαρικοῦ Κομιτάτου, μὲ ἐκτελεστὴν τὸν Βούλγαρον ἐπιλοχίαν ΣΑΜ. ΚΑΛΟΓΙΑΝΝΩΦ ἔστησαν ἐνέδραν εἰς τὸ 60ὸν χιλιόμ. τῆς ὁδοῦ Θεσ)κης - Σερρῶν, ἀναμένοντες τὴν δίοδον τοῦ ἀνθυπομοιράρχου. Τοῦ ἐπετέθησαν ἀλλ' ἐπέτυχον μόνον τὸν τραυματισμόν του ἐνῷ οὗτος, κατόπιν πάλης σώματος πρὸς σῶμα, ἐπέτυχε νὰ φονεύσῃ τὸν ἐπίδοξον ἐκτελεστήν του.

2α ΠΕΡΙΟΔΟΣ

ΕΝΟΠΛΟΙ ΑΝΤΑΡΤΙΚΑΙ ΟΜΑΔΕΣ

Συγκρότησις τούτων.

Εἰς τὰ ΚΡΟΥΣΙΑ, ἀπὸ τῶν μέσων τοῦ 1941, περιεφέροντο ἔνοπλοι μὲ ὀλιγαρίθμους συντρόφους οἱ ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΑΡΗΓΙΑΝΝΙΔΗΣ ἐκ ΒΥΡΩΝΕΙΑΣ ΣΕΡΡΩΝ καὶ ΙΣΑΑΚ ΜΠΕΧΛΙΒΑΝΙΔΗΣ ἐκ ΘΕΟΔΩΡΕΙΟΥ ΣΕΡΡΩΝ, ἀμφότεροι Ποντιακῆς καταγωγῆς. Ἦσαν ζωηρὰ καὶ ἀνυπότακτα στοιχεῖα ἀλλὰ θερμοὶ ἕλληνες πατριῶται.

Διὰ διαφόρους αἰτίας ζωηρότητος καὶ ἀνυποταξίας εἶχον ἐκδοθῆ ὑπὸ τῆς Ἑλληνι-

κῆς Δικαιοσύνης ἐντάλματα συλλήψεως εἰς βάρος των, τῇ ἐντολῇ δὲ τῶν Γερμανῶν ἐπεκηρύχθησαν καὶ διετάχθη ἡ σύλληψις ἢ ἡ ἐξόντωσίς των. Ἡ σχετικὴ διαταγὴ ἔδωσεν ἀφορμὴν ἀναζητήσεως τῶν δύο καταδιωκομένων, εἰς τὸν ἁρμόδιον διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ἐντάλματος συλλήψεως, ἀνθυπομοίραρχον ΜΗΤΣΟΥ.

Ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ 1942 οὗτος ἐπέτυχε προσωπικὴν ἐπαφὴν μὲ τὸν ΣΑΡΗΓΙΑΝΝΙΔΗΝ εἰς ΜΕΣΟΛΟΦΟΝ καὶ μὲ τὸν ΜΠΕΧΛΙΒΑΝΙΔΗΝ εἰς τὰ ΠΗΓΑΔΟΥΛΙΑ Κρουσίων.

Ὁ ΜΗΤΣΟΥ ἀναφέρει εἰς τὴν ἔκθεσίν του: «Δὲν γνωρίζω ἂν πρέπει νὰ διατυπώσω ὅτι ἐμύησα ἢ ἐμυήθην ὑπ' αὐτῶν εἰς τὴν ἀντιστασιακὴν προσπάθειαν. Πάντως, ἀνεπιφυλάκτως ἐτέθησαν εἰς τὴν διάθεσίν μου, ἐξετέλεσαν μὲ θρησκευτικὴν εὐλάβειαν τὰς ἀνατεθείσας ἑκάστοτε ἀποστολὰς καὶ ἐξελίχθησαν βραδύτερον εἰς Ὁπλαρχηγοὺς τῆς ΠΑΟ.

Ἀποστολὴ τῆς ὁμάδος ΜΠΕΧΛΙΒΑΝΙΔΗ — ΣΑΡΗΓΙΑΝΝΙΔΗ.

Τόσον εἰς τὴν Βουλγαροκρατουμένην, ὅσον καὶ τὴν Γερμανοκρατουμένην ζώνην πολλοὶ Βούλγαροι ἢ Βουλγαρίζοντες κατεβασάνιζον τοὺς ὁμοεθνεῖς, διαπράττοντες εἰς βάρος των ληστείας, ἁρπαγάς, βιασμούς, θανατώσεις καὶ γενικῶς πάσης μορφῆς ἐγκλήματα. Πολλοὺς ἐκ τούτων, ἡ ὁμὰς ΜΠΕΧΛΙΒΑΝΙΔΗ — ΣΑΡΗΓΙΑΝΝΙΔΗ συνελάμβανε καὶ πολλάκις ἀντιμετώπιζε καὶ ἐνόπλους Βουλγαρικὰς δυνάμεις ἐνῷ μετέφερεν ὁμήρους εἰς Κρούσια.

Οἱ δύο ὁμαδάρχαι ἀπεφάσιζον περὶ τῆς τύχης τῶν συλλαμβανομένων, συμφώνως καὶ πρὸς τὰς ὑποδείξεις τῆς Ὀργανώσεως. Τοιουτοτρόπως, εἰς βραχὺ χρονικὸν διάστημα ἐπετεύχθη μείωσις τῶν δεινῶν τῶν ὁμοεθνῶν, καὶ περιορισμὸς τῆς ἀνθελληνικῆς προπαγάνδας. Χάρις εἰς τὰς συχνὰς νυκτερινὰς καὶ ἐπιδεικτικὰς ἐμφανίσεις τῆς ὁμάδος, εἰς χωρία τῶν Νομῶν ΣΕΡΡΩΝ καὶ ΚΙΛΚΙΣ, διεδόθη ὅτι εἰς τὰ ΚΡΟΥΣΙΑ καὶ τὸ ΜΠΕΛΕΣ ὑπῆρχον πολλαὶ ἑκατοντάδες Ἑλλήνων ἀνταρτῶν τελοῦσαι ὑπὸ Συμμαχικὴν προστασίαν.

Τοιουτοτρόπως ἐπυκνοῦντο συνεχῶς οἱ ἀντιστασιακοὶ πυρῆνες ἕτοιμοι νὰ συμμετάσχωσιν εἰς τὸν ἀγῶνα εὐθὺς ὡς θὰ ἐκαλοῦντο.

Τὰς φήμας αὐτὰς φαίνεται ὅτι ἐπληροφορήθη καὶ ὁ τακτικὸς Βουλγαρικὸς Στρατὸς ἂν κριθῇ ἀπὸ τὸ γεγονὸς ὅτι τοὺς ἔναντι τῶν ΚΡΟΥΣΙΩΝ — ΜΠΕΛΕΣ τομεῖς τοὺς ἐκάλυπτε μὲ ἰσχυρὰς δυνάμεις.

Ὡς χαρακτηριστικὸν ἐπεισόδιον ἀναφέρεται τὸ ἑξῆς: Εἰς τὰς ἀρχὰς τοῦ 1943, ὁμάδες τοῦ Βουλγαρικοῦ Στρατοῦ εἰσήρχοντο εἰς τὴν περιοχὴν ΘΕΟΔΩΡΕΙΟΥ καὶ ἐτρομοκράτουν καὶ ἐλεηλάτουν τοὺς κατοίκους.

Τὸν Φεβρουάριον τοῦ 1943, περισσότεροι τῶν 80 Βουλγάρων, ὑπὸ τύπον ἀσκήσεων διῆλθον τὴν διαχωριστικὴν γραμμὴν καὶ ἐν ἀναπτύξει κατηυθύνοντο πρὸς ΘΕΟΔΩΡΕΙΟΝ.

Ἐπὶ ἐπικαίρου ὑψώματος ἐγκατεστάθη ἡ ὁμὰς ΜΠΕΧΛΙΒΑΝΙΔΟΥ καὶ μὲ βάσιν τὴν κάλυψιν ταύτης, ὁμὰς 13 χωροφυλάκων ἐνήργησε ἐπίθεσιν κατὰ τῶν ὑπερογδοήκοντα Βουλγάρων. Οὗτοι συνεπτύχθησαν πρὸς ΡΟΔΟΠΟΛΙΝ ἀφήσαντες εἰς χεῖρας τῶν χωροφυλάκων καὶ στρατιώτας των, αἰχμαλωτισθέντας καὶ μεταφερθέντας εἰς ΘΕΟΔΩΡΕΙΟΝ.

Ὁ Βούλγαρος Λαχαγὸς ΛΑΝΤΖΕΝΩΦ εἰς σχετικὴν συνάντησιν μὲ τὸν ἀνθυπομοίραρχον ΜΗΤΣΟΥ ἐζήτησε τὴν ἄμεσον παράδοσιν τῶν αἰχμαλώτων, ἀπειλήσας ὅτι ἦτο ἕτοιμος νὰ εἰσβάλῃ διὰ τοῦ στρατοῦ του εἰς ΘΕΟΔΩΡΕΙΟΝ, πρᾶγμα ποὺ δὲν ἐπεθύμει, ὡς εἶπεν.

Τοῦ ἐδηλώθη ὅτι οἱ αἰχμάλωτοι δὲν

παραδίδονται καὶ ἐγένετο ὑπαινιγμὸς ὅτι ὑπάρχουσι δυνάμεις ἀρκεταὶ ὥστε νὰ αἰχμαλωτίσουν καὶ τὸν ἴδιο ἐὰν μετατρέψῃ τὴν ἀπειλήν του εἰς πρᾶξιν. Ὁ Βούλγαρος ἀξιωματικὸς ἐγνώριζε καλῶς ὅτι ἐπισήμως καὶ νομίμως δὲν διετίθεντο παρὰ ὀλίγοι χωροφύλακες πλημμελέστατα ὡπλισμένοι. Ἐν τούτοις ἐκάμφθη καὶ ἀπὸ ἀπειλητικὸς καὶ θρασὺς ποὺ ἦτο, ἐγένετο τοὐλάχιστον παρακλητικός, παρουσίᾳ μάλιστα ἑκατοντάδος χωρικῶν. Προφανῶς ἐπίστευεν ὅτι ὄπισθεν τῶν ὀλίγων χωροφυλάκων ἐκρύπτοντο ἰσχυραὶ δυνάμεις ἀνταρτῶν. Εἰς τὴν πραγματικότητα δὲν ὑπῆρχον τότε, παρὰ μόνον 30, τῶν ὁμάδων ΜΠΕΧΛΙΒΑΝΙΔΗ — ΣΑΡΗΓΙΑΝΝΙΔΗ.

Ἀπὸ τότε καὶ εἰς τὸν ἑξῆς οὐδέποτε οἱ Βούλγαροι ὤχλησαν τοὺς κατοίκους τῆς περιοχῆς πέριξ ΘΕΟΔΩΡΕΙΟΥ.

Ἄλλη ἀποστολὴ τῆς ὁμάδος ἦτο ἡ ὑποδοχὴ καταδιωκομένων ὑπὸ τῶν κατακτητῶν ἢ ὁπωσδήποτε κινδυνευόντων. Ὁμοίως ἀποστολὴ ἦτο καὶ ἡ διευκόλυνσις διαφυγῆς ἑλληνικῶν οἰκογενειῶν ἐκ τῆς Βουλγαροκρατουμένης ζώνης εἰς τὴν Γερμανοκρατουμένην τοιαύτην, ὅπου οὗτοι ᾐσθάνοντο καλύτερον, ἔστω καὶ ὑπὸ τὴν σκιώδη μόνον ἑλληνικὴν Διοίκησιν. Εἰς ἑκατοντάδας τοιούτων οἰκογενειῶν ἡ ὁμὰς παρέσχε θετικὴν συνδρομήν.

Ἐμφάνισις Ε.Α.Μ.

Ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ 1943 ἐνεφανίσθη εἰς τὴν περιοχὴν τὸ ΕΑΜ μὲ τὴν γνωστὴν ἔντονον κομμουνιστικὴν προπαγάνδαν. Ἀπὸ τότε ἐτέθη, ὡς ἄλλη ἀποστολὴ τῆς ὁμάδος καὶ ἡ δυναμικὴ ἐν ἀνάγκῃ ἀντιμετώπισις κομμουνιστικῶν κακοηθειῶν εἰς βάρος τῆς ἀντιστασιακῆς προσπαθείας. Οἱ ὁπλοφόροι διεχωρίσθησαν εἰς δύο ὁμάδας. Μία ὑπὸ τὸν ΜΠΕΧΛΙΒΑΝΙΔΗΝ καὶ δευτέρα ὑπὸ τὸν ΣΑΡΗΓΙΑΝΝΙΔΗΝ.

Τὸ ΕΑΜ ἐκίνησε γῆν καὶ οὐρανὸν διὰ νὰ προσεταιρισθῇ τοὺς δύο διακεκριμένους ὁπλαρχηγούς. Δὲν τὸ ἐπέτυχε. Καὶ πρέπει ν' ἀναφερθῇ ὅτι καὶ αἱ ὑποσχέσεις ἦσαν μεγάλαι καὶ ὅτι δὲν παρέστη κἂν ἀνάγκη παρεμβάσεως καὶ συστάσεως ἐκ μέρους τοῦ ἀνθυπομοιράρχου ΜΗΤΣΟΥ. Μὲ τὰ μάτια τῆς ψυχῆς των, ἐκεῖνοι οἱ ἀμόρφωτοι, πλὴν εὐφυεῖς καὶ θερμοὶ Ἕλληνες πατριῶται, διέγνωσαν τί ἐκρύπτετο ὄπισθεν τοῦ παραπετάσματος, τῶν ἀπατηλῶν λόγων καὶ τῶν ὑψηλῶν ὑποσχέσεων τοῦ ΕΑΜ.

Κινούμενοι διαρκῶς μὲ ἀπαράμιλλον ζῆλον καὶ τέχνην εἰς τὰς περιοχὰς τῶν Νομῶν ΚΙΛΚΙΣ καὶ ΣΕΡΡΩΝ συνετέλεσαν σημαντικῶς εἰς τὴν ἀποτυχίαν πολλῶν καὶ σατανικῶν Ἑαμοκομμουνιστικῶν σχεδίων.

ΕΠΙΤΥΧΙΑ ΜΠΕΧΛΙΒΑΝΙΔΗ

Εἰς τὸ τέλος Δεκεμβρίου 1942, ὁ ΜΠΕΧΛΙΒΑΝΙΔΗΣ, ἐπὶ κεφαλῆς 10 ἀνδρῶν, ἐστάλη εἰς περιφέρειαν ΜΑΝΔΡΑΚΙΟΥ ΛΕΙΒΑΔΙΑΣ διὰ τὴν παραλαβὴν πολεμικοῦ ὑλικοῦ καὶ διὰ τὴν ἐξόντωσιν στελέχους τοῦ Βουλγαρικοῦ Κομιτάτου, σκληροῦ βασανιστοῦ τῶν ὑποδούλων ἑλλήνων.

Ἡ ὁμὰς ἐπροδόθη καὶ ἕνα ἀπόσπασμα Βουλγαρικοῦ Ἱππικοῦ ἀνέλαβε τὴν καταδίωξίν της. Ὁ «ΚΑΡΑΦΩΤΙΑΣ», ἦτο τὸ ψευδώνυμον τοῦ ΜΠΕΧΛΙΒΑΝΙΔΗ, δὲν ἔχασε τὴν ψυχραιμία του. Μὲ ταχυτάτους καὶ εὐστρόφους ἑλιγμοὺς ἔφθασεν εἰς δύσβατον ὕψωμα τοῦ ΜΠΕΛΕΣ, ἐκ τοῦ ὁποίου, μὲ θαυμαστὸν τέχνασμα, ἐπέτυχε τὴν ἐξόντωσιν πολλῶν Βουλγάρων καὶ τὴν μεταφορὰν Βουλγαρικῶν ἵππων καὶ ὅπλων εἰς τὰ ΚΡΟΥΣΙΑ. Κατὰ τὴν συμπλοκὴν ἐτραυματίσθη καὶ ὁ ἴδιος ἐλαφρῶς εἰς τὴν μασχάλην.

Σύλληψις ὑπομοιράρχου ΜΗΤΣΟΥ

Κατὰ τὴν ἐξέλιξιν τῶν γεγονότων τούτων, ὁ ἀνθυπομοίραρχος ΜΗΤΣΟΥ, θεω-

ρούμενος ὑπὸ πασῶν τῶν ἀνθελληνικῶν ὀργανώσεων ὡς ὁ κύριος καθοδηγητής, εὑρίσκετο ὑπὸ συνεχῆ παρακολούθησιν καὶ πᾶσα κίνησίς του, κατεδίδετο εἰς τοὺς Γερμανούς.

Τὴν 27.3.43 συνελήφθη ὑπὸ τούτων. Κατὰ μίαν πληροφορίαν, ἡ σύλληψις ἐγένετο καθ' ὑπόδειξιν τῆς Βουλγαρικῆς Λέσχης Θεσ)κης καὶ κατ' ἄλλην, βάσει ἐπιστολῆς τῶν Κομμουνιστῶν πλαστογραφησάντων καὶ τὴν ὑπογραφὴν φίλου καὶ συνεργάτου του.

Κατηγορεῖτο διὰ κατοχὴν μεγάλων ποσοτήτων ὁπλισμοῦ καὶ πυρομαχικῶν καὶ ὡς ὁ κύριος ὑποκινητὴς τῆς ἀνταρτικῆς δράσεως.

Ὁ ἐκ ΚΟΡΥΦΗΣ ΚΙΛΚΙΣ διδάσκαλος ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΦΑΣΙΤΣΑΣ, ἐκ τῶν ἀρίστων στελεχῶν τῆς ΠΑΟ, διὰ καταλλήλου προσώπου, ἐδωροδόκησεν ἀξιωματικὸν τῆς ΓΚΕΣΤΑΠΟ καὶ μετὰ 24ωρον κράτησιν, ὁ ΜΗΤΣΟΥ ἀπεφυλακίσθη, κριθεὶς ἀθῶος.

Δεινόν, ἐν τούτοις, ἐπακόλουθον τῆς συλλήψεως ταύτης ὑπῆρξε τὸ γεγονὸς ὅτι, ἐκ φόβου Γερμανικῆς ἐρεύνης, κατὰ τὴν νύχτα τῆς συλλήψεώς του, ἐξεκενώθησαν κρύπται τῆς ἐν ΔΟ·Ι·ΡΑΝΗ κατοικίας του καὶ μεγάλη ποσότης πυρομαχικῶν ἐρρίφθη εἰς τὴν λίμνην.

Ἡ ἀπώλεια ἐκείνων τῶν πυρομαχικῶν ὑπῆρξε μοιραία καὶ εἶχε δυσμενεστάτην ἐπίδρασιν εἰς τὴν περαιτέρω ἀντιστασιακὴν δραστηριότητα.

ΦΑΣΙΣ ΔΕΥΤΕΡΑ

ΑΠΟ ΕΞΟΔΟΥ ΜΗΤΣΟΥ ΜΕΧΡΙ ΜΕΤΑΚΙΝΗΣΕΩΣ ΕΙΣ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΝ ΑΠΟΦΑΣΙΣ — ΕΚΤΕΛΕΣΙΣ ΕΞΟΔΟΥ

Ἀπρόοπτοι ἀνωμαλίαι. ΕΞΟΔΟΣ ΜΗΤΣΟΥ

Μετὰ τὴν ἀποφυλάκισιν τοῦ ΜΗΤΣΟΥ ἀπεστάλη, ὑπὸ τῆς Διοικήσεως τῆς ΠΑΟ, εἰς ΔΟ·Ι·ΡΑΝΗΝ ὁ Λοχαγὸς ΚΑΛΟΓΕΡΑΣ, ὅστις συνηντήθη μετ' αὐτοῦ καὶ συνεζήτησε σχετικῶς διὰ τὴν ὀργάνωσιν σημαντικῆς ἐνόπλου δυνάμεως, δημιουργουμένου ὑπευθύνου ἀρχηγείου, μὲ διοικητὴν τὸν ἴδιον ὑπομοίραρχον ΜΗΤΣΟΥ.

Ἡ ΠΑΟ ἀνελάμβανε τὴν συντήρησιν τῆς δυνάμεως διὰ τροφίμων, ἱματισμοῦ, ὑποδήσεως καὶ ἄλλων ἐφοδίων, οὐδεμίαν ὅμως εὐθύνην ἀνελάμβανε δι' ὁπλισμὸν καὶ πυρομαχικά. Ὑπῆρχεν ἀκόμη ἡ εὐχέρεια διαθέσεως ἀξιωματικῶν εἰς οἱονδήποτε ἀριθμὸν ἐκρίνετο ἀναγκαῖον καὶ ἐζήτει ὁ ΜΗΤΣΟΥ, πάντως ὑποδεεστέρων καὶ ὑπὸ τὰς διαταγάς του.

Ὁ ΜΗΤΣΟΥ ἤρξατο δραστηρίως τὴν προεργασίαν διὰ τὴν ὀργάνωσιν καὶ ἔξοδον ὅτε ἡ ὅλη ἐνέργεια ἐπεσπεύθη λόγῳ τῆς εἰσόδου τῶν Βουλγαρικῶν Στρατευμάτων, κατόπιν Γερμανικῆς ἐντολῆς εἰς τὴν Κεντρικὴν Μακεδονίαν.

Ὁ πληθυσμὸς τῆς ὑπαίθρου κατελήφθη ὑπὸ ἀφαντάστου πανικοῦ καὶ ἔσπευσε νὰ κατέλθῃ πρὸς τὰς πόλεις. Οἱ Γερμανοὶ προσεπάθησαν διὰ σκληρῶν καὶ βαρβάρων μέσων νὰ παρεμποδίσωσι τοῦτο.

Ὁ Ἱερεὺς Φ. Γαβριηλίδης, δι' ἐκθέσεώς του ἀναφέρει, ὄντως τραγικὰ γεγονότα τῆς ἡμέρας ἐκείνης. Παρατίθεται ἀπόσπασμα τῆς ἐκθέσεώς του, ἐπὶ ἑνὸς ἐπεισοδίου, χαρακτηριστικοῦ τῆς ἀναλγησίας τῶν βαρβάρων κατακτητῶν.

«Ἄρχισαν νὰ μᾶς πυροβολοῦν μὲ τὰ αὐτόματά τους. Φαίνεται ὅτι δὲν ἔρριχναν στὰ ἴσια, ἀλλὰ τί τὰ θέλεις, καλύτερα νὰ μᾶς σκότωναν ὅλους παρὰ ἐκεῖνο ποὺ πάθαμε. Ὅσοι δὲν μποροῦσαν νὰ τρέξουν, ὅπως ἐγώ, πέσαμε κάτω καὶ περιμέναμε τὸν θάνατο. Οἱ ἄλλοι, πέταξαν ὅ,τι κουβαλοῦσαν μαζύ τους καὶ τὸ βάλανε στὰ πόδια, πρὸς διάφορες κατευθύνσεις. Τὰ τσιρίγματα τῶν παιδιῶν καὶ τῶν μανάδων, σοῦ τρυποῦσανε τὰ αὐτιά. Γέμισαν τὰ χωράφια ἀπὸ γυναικόπαι-

ΦΩΤΙΟΣ ΓΑΒΡ. ΓΑΒΡΙΗΛΙΔΗΣ Ἱερεὺς — Ἐξ Ἀνατολῆς ΣΕΡΡΩΝ

δα, ποὺ ἔφευγαν. Ἔτρεχαν χωρὶς νὰ ξεύρουν ποῦ πηγαίνουν. Εἶναι Βούλγαροι φώναξε κάποιος. Τὸ κακὸ μεγάλωσε. Ὅσοι μποροῦσαν τρέχανε πιὸ πολύ. Μερικοὶ κρύβονταν πρόχειρα στὰ χαντάκια τῶν χωραφιῶν. Ἄλλοι σωριάζονταν λιπόθυμοι ἀπὸ τὴν κούρασι καὶ τὸν πανικό».

Καὶ ὁ ἱερεὺς συνεχίζει ἀφηγούμενος σειρὰν ἄλλων φρικιαστικῶν σκηνῶν.

Ὁ ΜΗΤΣΟΥ ἐθεώρησε ὅτι αἱ περιστάσεις ἐπέβαλλον τὴν ἄμεσον ἔξοδόν του καὶ τὴν ἐσπευσμένην ὀργάνωσιν τοῦ ἀρχηγείου. Ὡς πρώτη ἕδρα τοῦ ἀρχηγείου ἐπελέγη ἡ συνήθως χρησιμοποιουμένη ὑπὸ τῶν ὁμάδων ΣΑΡΗΓΙΑΝΝΙΔΗ — ΜΠΕΧΛΙΒΑΝΙΔΗ, ἤτοι ΠΗΓΑΔΟΥΛΙΑ Δυτικῶν ΚΡΟΥΣΙΩΝ.

Μόλις τὴν πρωΐαν τῆς 6ης Ἰουλίου 1943 ἐγκατεστάθη ὁ ΜΗΤΣΟΥ εἰς ΠΗΓΑΔΟΥΛΙΑ, παρουσιάσθη μία ἀπρόοπτος ἀνωμαλία. Πολλαὶ ἑκατοντάδες χωρικῶν ἀνέμενον νὰ καταταγῶσι. Ἐγεννήθη θέμα ἐπισιτισμοῦ καὶ προέβαλε κίνδυνος ἐπιθέσεως τῶν κατακτητῶν λόγῳ τῆς μεγάλης συγκεντρώσεως. Παρὰ τὰς συστάσεις οὐδεὶς ἐδέχετο ν' ἀποχωρήσῃ.

Ἀνεφέρθη σχετικῶς εἰς τὴν Διοίκησιν τῆς ΠΑΟ ἡ ὁποία ἀπέστειλε ἀμέσως ποσότητα τροφίμων, ἀλλὰ βεβαίως ἀνεπαρκῆ νὰ καλύψῃ ὅλας τὰς ἀνάγκας.

Ἡ κατάστασις διήρκεσεν ἐπὶ τετραήμερον, μέχρις ὅτου ἐπεβεβαιώθη ἡ εἴδησις, ὅτι ἡ Βουλγαρικὴ παρουσία θὰ περιωρίζετο μόνον εἰς ὡρισμένα στρατηγικῆς σπουδαιότητος κέντρα καὶ ὅτι οἱ Βούλγαροι, οὐδεμίαν ἀνάμιξιν θὰ εἶχον εἰς τὴν Διοίκησιν.

Κατόπιν συστάσεως τῆς Διοικήσεως ἐκρατήθησαν ἐν ἀρχῇ μόνον 150 ἄνδρες ἐνῷ οἱ ὑπόλοιποι ἐπέστρεψαν εἰς τὰ χωρία των παραμένοντες ὡς ἔνοπλος ἐφεδρεία.

ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΙΣ

Μετὰ τὴν ἐπιλογὴν τῶν ἀνδρῶν καὶ τὴν

συγκέντρωσιν τῶν στελεχῶν, καθωρίσθη, ὡς κατωτέρω, ἡ ὀργάνωσις τοῦ ἀρχηγείου.

Διοίκησις.

Ἀρχηγός: Ὑπομοίραρχος ΜΗΤΣΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ.

Ὑπαρχηγοί: Ἔφεδρος Ὑπολοχαγὸς ΘΩΜΑΙΔΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ. Μόνιμος ἀνθ)γὸς ΦΑΜΠΡΙΚΕΖΗΣ ΟΖΒΑΛΝΤ καταταγεὶς βραδύτερον εἰς τὸ Σῶμα ΜΗΤΣΟΥ.

Ἐπιτελεῖον.

— Ὁμὰς διοικήσεως ὑπὸ Ἐπιλοχίαν ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΙΔΗΝ ΚΩΝ)ΝΤΙΝΟΝ.
— Ὁμὰς μεταφορῶν ὑπὸ ἀνθ)γὸν ΖΑΝΤΙΔΗΝ ἀρχικῶς καὶ βραδύτερον ἀνθυπολοχαγὸν ΡΑΦΑΗΛ ΙΩΑΝΝΗΝ.

Εἰς τὴν τελευταίαν, κατετάσσοντο οἱ ἀρχικῶς παρουσιαζόμενοι μέχρι πέρατος τῆς βασικῆς ἐκπαιδεύσεως. Διὰ τὴν ἐκπαίδευσιν ταύτην, εἶχε συνταχθῆ εἰδικὸς κανονισμός.

Μέσα ἐπικοινωνιῶν.

Μόνον ἀγγελιοφόροι ἐκ τῆς ὁμάδος Διοικήσεως, καὶ ὁ ἀνθυπασπιστὴς ΒΑΓΙΑΣ μεταξὺ τοῦ ἀρχηγείου καὶ τῆς Διοικήσεως τῆς ΠΑΟ.

Ἐκπαίδευσις:

— Ἀρχικῶς, ὡς ἀνωτέρω ἀναφέρεται, εἰς τὴν ὁμάδα μεταφορῶν τῆς Διοικήσεως.
— Μεταγενεστέρως, εἰς τὰ τμήματα καὶ τὰς ὁμάδας. Πάντως, συνεχῶς καὶ βάσει προγράμματος.
— Μεγάλη πειθαρχία καὶ ἀφοσίωσις εἰς τὸ καθῆκον.

ΔΙΑΡΘΡΩΣΙΣ

Ἐν ἀρχῇ, αἱ ὁμάδες ἐτέλουν ὑπὸ ὁπλαρχηγούς, τοὺς ὁποίους ἐπλαισίωνον μόνιμοι ἢ ἔφεδροι στρατιωτικοὶ βαθμοφόροι. Σημαντικώτεροι τῶν ὁπλαρχηγῶν εἶναι: ΣΑΡΗΓΙΑΝΝΙΔΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ, ΜΠΕΧΛΙΒΑΝΙΔΗΣ ΙΣΑΑΚ, ΓΑΒΡΙΗΛΙΔΗΣ ΗΛΙΑΣ, ΡΑΦΤΟΠΟΥΛΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ, ΓΕΩΡΓΑΝΤΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ, ΓΕΩΡΓΑΝΤΑΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ, ΙΩΑΚΕΙΜΙΔΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ, ΚΑΡΥΠΙΔΗΣ ΙΩΣΗΦ, ΚΑΡΥΠΙΔΗΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ, ΚΟΥΛΤΟΥΡΙΔΗΣ ΧΡΗΣΤΟΣ, ΚΕΛΙΔΗΣ ΣΑΒΒΑΣ, ΤΣΑΚΟΥΜΗΣ ΧΑΡ., ΗΛΙΑΔΗΣ ΣΑΒΒΑΣ, ΙΣΧΝΟΠΟΥΛΟΣ ΛΑΖΑΡΟΣ*.

Βραδύτερον, κατετάγησαν εἰς τὸ Σῶμα καὶ ἀξιωματικοί, οἱ ὁποῖοι ἀνέλαβον διοίκησιν. Ἀνεξάρτητοι, παρέμειναν μόνον αἱ ὁμάδες τῶν ὁπλαρχηγῶν Σαρηγιαννίδου, Μπεχλιβανίδου, λαμβάνουσαι διαταγὰς ἀπ' εὐθείας ἀπὸ τὸν ἀρχηγόν.

Ὀργανωτικὰ τμήματα τοῦ Ἀρχηγείου, εἰς τὰ ὁποῖα ὑπήχθησαν τὰ διάφορα ὁπλαρχηγεῖα, διώκησαν οἱ ἀξ)κοί: ἔφ. ὑπολ)γὸς Θωμαΐδης Παναγιώτης, μόν. ἀνθ)γὸς Φαμπρικέζης Ὄσβαλντ, ἔφ. ἀνθ)γὸς Ζαντίδης Κων)νος, ἔφ. ἀνθ)γὸς Νόϊας Μιλτιάδης, ἀνθ)της Χωρ)κῆς Κουτσομπέλας Χρῆστος, μόν. ἀνθ)γὸς Μορέλλας Σωτήριος. Ὑπὸ τοὺς ἀξιωματικοὺς τούτους ὑπηρέτησαν οἱ βαθμοφόροι.

Ἐπιλοχίαι:

Διαμαντίδης Ἀντώνιος, μόνιμος
Σκουλίδης Ἀνδρέας, ἔφεδρος.
Καραγιαννίδης Κων)νος, μόνιμος.
Κωνσταντινίδης Ἰωάννης, μόνιμος.

* Οἱ στρατιωτικοὶ τοῦ Ἀρχηγείου ΜΗΤΣΟΥ ἀναφέρονται μὲ τὸν βαθμόν, ὃν εἶχον κατὰ τὴν ἔνταξίν των εἰς τὰς Ὁμάδας ΜΗΤΣΟΥ.

Λοχίαι:

Κοσμίδης Βασίλειος, μόνιμος.
Παπανικολάου Ἰωάννης, ἔφεδρος.

Ἐπισμηνίαι:

Χατζημουτάφης Εὐστράτιος, μόνιμος.
Ἐνωμοτάρχαι:
Κουκουβὴς Παναγιώτης.
Πέρρος Θεόδωρος.
Παπαγιάννης Γεώργιος.
Μακρυγιάννης Βασίλειος.
Μπουζάκης Γεώργιος
Κατσάνος Βασίλειος.

Ὑπεν)χαι:

Δημητρίου Ἠλίας
Σουλιώτης Ἀνδρέας.

Ἀξιόλογοι ἐπίσης ὁπλαρχηγοί, μυηθέντες εἰς τὸν ἀντιστασιακὸν ἀγῶνα καὶ κινηθέντες κατὰ τὰς διαταγὰς καὶ ὁδηγίας Μήτσου, ἀπὸ τοῦ Φθινοπώρου τοῦ 1941, εἶναι οἱ ἐκ Τριάδος Βισαλτίας ΠΟΤΑΜΟΠΟΥΛΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ καὶ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ μὲ τὸν ἐκ Ριζιανῶν — Κιλκὶς ΠΕΤΡΙΔΗΝ ΘΕΟΔΩΡΟΝ.

Ὑπὸ τοὺς ὁπλαρχηγοὺς τούτους καὶ μὲ ἕδραν τὴν Τριάδα ἐδημιουργήθη ἐν ἀρχῇ δύναμις 80 ἀνδρῶν, λίαν ἀξιόμαχος. Προϊόντος τοῦ χρόνου, ἐπὶ κεφαλῆς τῆς δυνάμεως αὐτῆς, ἐτοποθετήθη ὁ ἐκ τοῦ ἀρχηγείου Τζαμαλούκα προελθὼν μόνιμος ὑπολ)γὸς ΚΥΡΙΑΚΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ.

Μετὰ τὴν τοποθέτησιν τοῦ Κυριάκου, ἡ ὁμὰς Τριάδος, συνεργαζομένη πάντοτε καὶ μὲ τὸ ἀρχηγεῖον Μήτσου, ἀνεξαρτοποιήθη.

Γειτονικαὶ ἐθνικαὶ ὁμάδες:

— Ὑπομοιράρχου ΤΖΑΜΑΛΟΥΚΑ.
— ,Αρχικῶς καὶ ἐπὶ μακρὸν διάστημα, ἀνατολικῶς πρὸς ΚΕΡΔΥΛΙΑ ὁμάδες τοῦ Ἀρχηγείου ΚΟΥΥΡΙΔΗ.

Ὁπλισμός:

— Τυφέκια διαφόρων τύπων, κατὰ τὸ πλεῖστον Μάνλιχερ.
— Μικρὰ αὐτόματα διαφόρων τύπων.
— Ὁπλοπολυβόλα διαφόρων τύπων, ἰδίᾳ ΧΟΤΣΚΙΣ.
— Ἓν βαρὺ πολυβόλον λάφυρον ἐκ τοῦ ΕΛΑΣ.
— Μερικὰ βομβιδοβόλα Λεμπέλ.
— Πυρομαχικὰ ἀρκετὰ ἀρχικῶς εἰς ποσότητα, ἀλλά, μὲ μεγίστην ἀναλογίαν, ἄχρηστα.

Διατροφὴ — Οἰκονομικοὶ πόροι:

— Διατροφὴ κυρίως ἐκ λαφύρων ἐκ τῆς Βουλγαροκρατουμένης Μακεδονίας Ἑλληνικῆς καὶ Σερβικῆς καὶ ἐκ Βουλγαρικῶν χώρων.
— Ἡ Διοίκησις τῆς ΠΑΟ ἐνίσχυσε τὸ ἀρχηγεῖον μὲ πολλὰ ἑκατομμύρια πληθωρικὰς δραχμάς, τὰ ὁποῖα κυρίως διετέθησαν διὰ τὴν ἐνίσχυσιν ἀπόρων οἰκογενειῶν ἀνταρτῶν.

Σκιαγραφία τῆς ζωῆς τοῦ στρατοπέδου.

(Ἀντιγράφεται ἀπὸ ἔκθεσιν τοῦ Ἀρχηγοῦ Μήτσου).

«Ἡ ἡλικία τῶν ἀνταρτῶν ξεκινοῦσε ἀπὸ τὸ 12ον ἔτος καὶ ἔφθανε τὸ 70όν. Εἰς τὸ μωσαϊκὸν τῶν ἡλικιῶν, οἱ ἡλικιωμένοι ἔφθαναν τοὺς νέους σὲ λεβεντιὰ καὶ σβελτάδα καὶ οἱ νέοι δὲν ὑστεροῦσαν τῶν ἡλικιωμένων, σὲ ὑπομονή, καρτερικότητα, σοβαρότητα, φρονιμάδα.

Ἡ ἐνδυμασία καὶ ἡ ὑπόδησις δὲν ἐνδιέφερε καὶ τόσον τὸν ἀντάρτην. Κάποτε τὰ ἐνδύματά του, ἀπὸ τὰ πολλὰ καὶ ποικιλόμορφα μπαλώματα ἔμοιαζαν μὲ κινέζικο δειγματολόγιο. Μόνον ὁ ὁπλισμὸς εἶχε σημασίαν δι' αὐτόν. Τὸν ἤθελε καθαρὸν καὶ ἀπαστράπτον-

τα. Οἱ Πόντιοι, τὴν ἀρματωσιά τους, τὴν στόλιζαν καὶ μὲ διάφορα τσαπράζια, κειμήλια πολεμικῆς ἱστορίας τοῦ Πόντου.

Τὸ λουτρόν, ἡ ἀλλαγὴ ἐσωρρούχων, ἡ χρῆσις σάπωνος, ἐθεωρεῖτο πολυτέλεια διὰ τὸν ἀντάρτην, γιατὶ δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ κάμῃ τίποτα. Χειμῶνα καλοκαίρι, ἔμειναν στὸ ὕπαιθρο. Προστατεύονταν μόνον ἀπὸ τὰ φυλλώματα τῶν δένδρων καὶ σὲ πρόχειρες καλύβες, πού, κάποτε, τὶς διέλυαν οἱ ἀνεμοθύελλες καὶ ἔπαιρναν τὶς θέσεις των, οἱ χιονοστιβάδες. Δὲν κοιμοῦνταν ποτὲ χωρὶς ὑποδήματα καὶ χωρὶς τὸ ὅπλο στὴν ἀγκαλιά· Καὶ τοῦτο γιατὶ δὲν σπάνιζαν οἱ αἰφνιδιαστικὲς προσπάθειες τοῦ ἐχθροῦ.

Οἱ τραυματίαι καὶ οἱ ἄρρωστοι κάποτε θεραπεύονταν μὲ πρωτόγονα μέσα, ἀπὸ νοσοκόμους ποὺ χρησιμοποιοῦνταν ὡς γιατροί, ὡς ὁ ἀντάρτης μας καὶ φοιτητὴς τότε Περσεὺς Τριανταφύλλου, τὸν ὁποῖον παρουσιάσαμε γιὰ γιατρό, ποὺ μποροῦσε νὰ θεραπεύῃ κάθε πάθηση.

ΠΕΡΣΕΥΣ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ
Ὁ κατὰ τὸν χαρακτηρισμὸν ΜΗΤΣΟΥ μαχητικώτατος καὶ τολμηρὸς ἀγωνιστής, ἐκ Θεσσαλονίκης, ὁ ὁποῖος παρέμεινεν εἰς τοὺς ὁπλίτας τοῦ ἀρχηγείου, ὡς Ἰατρός.

Τὸ διαιτολόγιο τῶν ἀνταρτῶν ἦτο σχεδὸν ἀνύπαρκτο. Ἡ τροφὴ ποὺ μποροῦσε ἡμερησίως νὰ τοὺς παρέχεται, ἔφθανε συνήθως τὰ 800 γραμμάρια, ψωμὶ ἀπὸ ἀραβοσιτάλευρο καὶ ὄσπρια, συνήθως ἀλάδωτα καὶ σπάνια κρέας. Εἰς ἡμέρας μάχης καὶ ἀποκλεισμοῦ, κάποτε, ἔλλειπαν καὶ αὐτά. Δὲν ἦσαν λίγες οἱ μέρες, ποὺ οἱ ἀντάρτες ἀποκλείσθηκαν ἀπὸ ἐχθρικὰ στρατεύματα καὶ ἔζησαν μονάχα μὲ κορόμηλα, βατόμουρα, κράνα, ἀκόμα καὶ βαλανίδια τοῦ βουνοῦ.

Χορτάτοι ἦσαν οἱ ἀντάρτες μόνον ὅταν χτυποῦσαν ἐφοδιοπομπές, ἢ ὅταν ἅρπαζαν ἀγέλες ζώων τῶν Βουλγάρων καὶ πρέπει νὰ ὁμολογηθῇ ὅτι κάτι τέτοιες περιπτώσεις δὲν ἦταν σπάνιες.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΣ ΔΕΥΤΕΡΑΣ ΦΑΣΕΩΣ

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΙΣ:

Διὰ τὴν διατύπωσιν τῆς ὅλης δραστηριότητος τοῦ ἀρχηγείου τούτου, κύρια ὑπάρχοντα στοιχεῖα εἶναι ἡ ὑπεύθυνος ἔκθεσις τοῦ ἀρχηγοῦ Μήτσου, μερικὰ σχετικὰ σημειώματα ἐκ τοῦ ἀρχείου Ἀργυροπούλου δι' ὡρισμένας περιόδους κοινῆς συνεργασίας, αἱ ἀντίστοιχοι ἐκθέσεις ἄλλων ἀρχηγῶν τῆς ΠΑΟ καὶ ἀκόμα ἡ ἔκθεσις τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῆς ἐξελίξεως γεγονότων.

Ἅπασαι αἱ ἐκθέσεις αὗται συμφωνοῦσι, ἐν μεγίστῃ ἀναλογίᾳ, μὲ τὴν τοῦ Μήτσου. Διὰ τὸν λόγον τοῦτον ἐκρίθη ὡς σκοπιμωτέρα ἡ παράθεσις τῆς ἐκθέσεως Μήτσου ὅπως εἶναι διατυπωμένη κατὰ ἡμερομηνίας καὶ εἴς τινας περιπτώσεις εἰς πρῶτον πρόσωπον. Τοῦτο ἰσχύει γενικῶς ὅταν ἡ ἔκθεσις ἀναφέ-

ρεται εἰς τὴν ἐξιστόρησιν γεγονότων. Ὅπου δμως ὑπάρχουν προσωπικαὶ ἐντυπώσεις τοῦ ἀρχηγοῦ Μήτσου, αὗται τίθενται ὑπὸ τὸν ἔλεγχον καὶ τὸν συσχετισμὸν τῶν ἄλλων στοιχείων καὶ τῶν γενικωτέρων δεδομένων, ὁπότε βεβαίως ἡ ἔκθεσις διατυποῦται πάντοτε εἰς τρίτον πρόσωπον.

Ὅπου ἡ προσωπικὴ ἔκθεσις τοῦ ἀρχηγοῦ Μήτσου πλατυάζει, ἀναλογικῶς, μὲ τὴν δλην διάρθρωσιν τῆς ὕλης, γίνεται σχετικὴ περικοπὴ λεπτομερειῶν καὶ εἰς τινας περιπτώσεις καὶ σύμπτυξις ἐκφράσεως. Πάντως οὐδαμοῦ παρεποιήθη ἡ οὐσία καὶ ἡ ἀκρίβεια.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΣ ΚΑΤΑ ΒΟΥΛΓΑΡΩΝ

Τὴν 24.7.43 Βούλγαροι στρατιῶται, ὁρμώμενοι ἐκ τῶν φυλακίων τῆς κορυφογραμμῆς Μπέλες, ἐκακοποίησαν τὴν οἰκογένειαν καὶ ἀπήγαγον πρὸς τὸ ἔδαφός των περὶ τὰ 40 πρόβατα τοῦ ποιμενικοῦ συγκροτήματος ΓΕΩΡΓΑΝΤΑ. Ὁ Ὁπλαρχηγὸς ΙΣΑΑΚ ΜΠΕΧΛΙΒΑΝΙΔΗΣ, δστις εὑρίσκετο τὴν ἡμέραν αὐτὴν εἰς Μπέλες, πληροφορηθεὶς τὴν ληστείαν ἐκινήθη ἀμέσως. Ἐγένετο συμπλοκή, ὁπότε, μετὰ 1.30΄ ὥραν, ἔφθασαν ἐνισχύσεις τῶν Βουλγάρων.

Ὁ ΜΠΕΧΛΙΒΑΝΙΔΗΣ συνεπτύχθη κάπως καὶ ἐζήτησε ἐνισχύσεις παρὰ τοῦ ἀρχηγοῦ. Ὁ ΜΗΤΣΟΥ ἐκινήθη ἀμέσως μὲ τὸ μεγαλύτερον μέρος τοῦ Σώματός του, πρὸς Μπέλες. Ὁ Ὁπλαρχηγὸς ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΑΝΤΑΣ ἐγνώριζε κάθε τοπογραφικὴν λεπτομέρειαν ἀκόμη καὶ τοῦ Βουλγαρικοῦ ἐδάφους καὶ διὰ τὴν περίπτωσιν ταύτην ὑπῆρξε σημαντικὸς ἐπιτελὴς δλης τῆς ἐπιχειρήσεως.

Ὁ Ἀνθυπολοχαγὸς ΖΑΝΤΙΔΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ μὲ τοὺς ὁμαδάρχας ΔΑΜΙΑΝΙΔΗΝ Α. ΚΟΥΚΟΥΒΗΝ Π. καὶ ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΗΝ Γεώργιον μὲ κατάλληλον ὁδηγόν, κατέλαβον θέσεις εἰς τὰ νῶτα τῶν Βουλγάρων, μὲ ἐντολὴν ν' ἀποκόψουν τὴν ὑποχώρησιν τοῦ ἐπισημανθέντος τμήματος, καὶ νὰ ἐμποδίσωσιν ἐνδεχομένην ἐνίσχυσίν του. Ὁ Ὁπλαρχηγὸς ΣΑΒΒΑΣ ΚΕΛΙΔΗΣ, ἐπὶ κεφαλῆς ὁμάδος ἐλευθέρων σκοπευτῶν, κατέλαβεν ἐπικαίρους θέσεις εἰς μεγαλύτερον βάθος, μὲ κυρίαν ἀποστολὴν τὴν ἐξασφάλισιν δρομολογίου ἐνδεχομένης ἀναγκαστικῆς συμπτύξεως τοῦ ἀνθυπολοχαγοῦ ΖΑΝΤΙΔΗ. Οἱ Ὁπλαρχηγοὶ ΓΕΩΡΓΑΝΤΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ, ΡΑΦΤΟΠΟΥΛΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ, ΓΑΒΡΙΗΛΙΔΗΣ ΗΛΙΑΣ, ΜΠΕΧΛΙΒΑΝΙΔΗΣ ΙΣΑΑΚ καὶ ΚΑΡΥΠΙΔΗΣ ΙΩΣΗΦ ἐκινήθησαν ἀφανῶς καὶ ἐκύκλωσαν τὸν καταυλισμὸν τῶν Βουλγάρων.

ΙΩΣΗΦ ΔΗΜ. ΚΑΡΥΠΙΔΗΣ
Ὁπλαρχηγός, ἐκ Καστανούσης ΣΕΡΡΩΝ

Τὸ λυκαυγὲς τῆς 25ης ἐδόθη τὸ σύνθημα τῆς ἐπιθέσεως. Ὁ αἰφνιδιασμὸς τῶν Βουλγάρων ὑπῆρξεν ἀπόλυτος. Ἄλλοι ἐ-

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΔΗΜ. ΚΟΥΚΟΥΒΗΣ
Ἐνωμοτάρχης — Ἐκ Χόχλιας ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΗΣ
Ἐνωμοτάρχης — Ὁμαδάρχης
Ἐκ Νεστάνης ΑΡΚΑΔΙΑΣ

τράπησαν πρὸς διαφόρους κατευθύνσεις καὶ ἄλλοι δὲν ἐπρόλαβαν κἂν νὰ μετακινηθοῦν ἐκ τῶν θέσεών των·

Ὀλίγοι διέφυγον τὴν ἐξόντωσιν ἢ τὴν αἰχμαλωσίαν, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ δὲν εἶχον καλυτέραν τύχην, διότι ἐνέπεσαν εἰς ἐνέδραν τῶν ἐλευθέρων σκοπευτῶν τοῦ ΚΕΛΙΔΗ.

ΣΑΒΒΑΣ ΚΟΣΜ. ΚΕΛΙΔΗΣ
Ὁπλαρχηγός, ἐκ Δροσάτου ΚΙΛΚΙΣ

Βουλγαρικαὶ ἐνισχύσεις κατέφθασαν περὶ τὴν 7ην ὥραν, ἀλλὰ ὑπεχρεώθησαν ὑπὸ τῶν ἀνδρῶν ΖΑΝΤΙΔΗ καὶ ἄλλων Ὁπλαρχηγῶν εἰς ὑποχώρησιν. Ἀπὸ τὰς συγκρούσεις αὐτὰς τὸ συγκρότημα ΜΗΤΣΟΥ εἶχε δύο τραυματίας ἀντάρτας, ὡς ἐπίσης καὶ τὸν Ὁπλαρχηγὸν ΜΠΕΧΛΙΒΑΝΙΔΗΝ διὰ δευτέραν φορὰν τραυματισθέντα εὐτυχῶς ἐλαφρὰ ὑπὸ τῶν Βουλγάρων.

Οἱ Βούλγαροι εἶχον περὶ τοὺς 100 νεκροὺς καὶ αἰχμαλώτους.

ΝΕΑ ΕΠΙΤΥΧΙΑ Δ. ΓΕΩΡΓΑΝΤΑ

Ἐξέχουσα μορφὴ τοῦ ἀντιστασιακοῦ ἀγῶνος τῆς ΠΑΟ ὑπῆρξεν ὁ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΓΕΩΡΓΑΝΤΑΣ, ἐξ Ἁγίας ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ ΚΙΛΚΙΣ. Γόνος οἰκογενείας Μακεδονομάχων, ἔτρεφεν ἄσβεστον μῖσος κατὰ τῶν Βουλγάρων. Εἶχεν ἤδη καὶ προσθέτους λόγους μνησικακίας, διότι ὡς προανεφέρθη, τὴν 24ην Ἰουλίου, οἱ Βούλγαροι διήρπασαν προβατοποίμνιόν του καὶ ἐκακοποίησαν συγγενεῖς του εἰς ΜΠΕΛΕΣ.

Ἐξ ἀριστερῶν πρὸς τὰ δεξιὰ οἱ Σαρακατσάνοι πρωτεξάδελφοι Ὁπλαρχηγοί :
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΓΕΩΡΓ. ΓΕΩΡΓΑΝΤΑΣ
Ὁπλαρχηγός, ἐξ Ἁγίας Παρασκευῆς ΚΙΛΚΙΣ
καὶ ΓΕΩΡΓΙΟΣ Ι. ΓΕΩΡΓΑΝΤΑΣ
Ὁπλαρχηγὸς ἐκ Κιλκὶς

Τὴν 3ην Αὐγούστου 1943 ἀπεστάλη ἐπὶ κεφαλῆς ὀλίγων ἀνταρτῶν πρὸς ἐξοικονόμισιν τροφίμων καὶ διὰ τὴν σύλληψιν δύο Βουλγαριζόντων ἐκ ΔΟΙΡΑΝΗΣ.

Κινούμενος ὁ Δημήτριος ΓΕΩΡΓΑΝΤΑΣ μεταξὺ ΕΥΖΩΝΩΝ καὶ ΓΕΥΓΕΛΗΣ, τὰς πρωϊνὰς ὥρας τῆς 5.8.43, ἐπετέθη αἰφνιδιαστικῶς κατὰ ἐπισημανθέντος Βουλγαρικοῦ φυλακίου, ἀφοῦ διὰ μαχαίρας ἐφόνευσε προσωπικῶς τὸν σκοπὸν καὶ ἐξουρετέρωσε καὶ τοὺς ὑπολοίπους ἄνδρας τοῦ φυλακίου ἀπεχώρησε συναποκομίσας ὁλόκληρον τὸν ὁπλισμὸν τῶν Βουλγάρων.

Παρέμβασις ἐλασιτῶν εἰς μελετώμενον σχέδιον ἐπιθέσεως κατὰ Βουλγάρων.

Ἀφοῦ οἱ ἄνδρες ἔλαβον τὸ βάπτισμα τοῦ πυρός, ἀπεφασίσθη ὅπως ἀπὸ κοινοῦ τὸ συγκρότημα ΤΣΑΜΑΛΟΥΚΑ γίνῃ ἐπίθεσις κατὰ τῶν Βουλγάρων, ἐντὸς τοῦ ἑλληνικοῦ ἐδάφους, εἰς τὴν ΞΥΛΟΥΠΟΛΙΝ.

Ὁ Λοχαγὸς Πυροβολικοῦ ΣΤΑΜΑΤΟΠΟΥΛΟΣ ΧΡΗΣΤΟΣ ὅστις, μὲ εἰδικὴν ἀποστολὴν τῆς ΠΑΟ καὶ ἕδραν τὴν ΚΑΣΤΑΝΟΥΣΑΝ παρηκολούθη τὰ δύο συγκροτήματα ΤΣΑΜΑΛΟΥΚΑ - ΜΗΤΣΟΥ, παρακληθείς, ἐξεπόνησε τέλειον σχέδιον αἰφνιδιαστικῆς προσβολῆς τῶν Βουλγάρων ΞΥΛΟΥΠΟΛΕΩΣ. Τὸ σχέδιον τοῦτο ἐγκριθὲν καὶ ὑπὸ τοῦ Συνταγματάρχου ΑΒΔΕΛΑ, ὑπ' ὄψιν τοῦ ὁποίου ἐτέθη ὑπὸ τοῦ ΣΤΑΜΑΤΟΠΟΥΛΟΥ, ἦτο βέβαιον, ὅτι θὰ ἐφηρμόζετο μὲ ἐπιτυχίαν. Τότε καὶ ἡ δύναμις τῶν ἀνταρτῶν ἦτο ἱκανὴ ποσοτικῶς καὶ ποιοτικῶς, καὶ τὰ ὁπλαρχηγεῖα εἶχαν πλαισιώσει ἐξαίρετοι ἀξιωματικοὶ καὶ οἱ δύο ἀρχηγοὶ ἦσαν ἀναμφισβητήτου κύρους καὶ ἱκανότητος.

Ἤρξατο, ἤδη, ἡ προπαρασκευὴ διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ σχεδίου. Ἐκ τοῦ ΜΠΕΛΕΣ ἐκινήθησαν πρὸς ΑΜΑΡΑΝΤΑ αἱ πρῶται ὁμάδες ὑπὸ τὸν ἀνθυπολοχαγὸν ΦΑΜΠΡΙΚΕΖΗΝ καὶ προεβλέπετο μέχρι 25 Αὐγούστου νὰ κατελαμβάνοντο διαδοχικῶς καὶ ἀφανῶς ὅλαι αἱ δεσπόζουσαι τῆς ΞΥΛΟΥΠΟΛΕΩΣ θέσεις. Αἱ ὁμάδες ΤΖΑΜΑΛΟΥΚΑ εἶχον ἀρχίσει νὰ κινοῦνται ἀπὸ

ΚΟΡΦΟΒΟΥΝΙΟΝ καὶ ὑψώματα ΛΑΓΚΑΔΑ.

Κατὰ τὸ σχέδιον, μὲ αἰφνιδιαστικὴν ἐνέργειαν, θὰ ἐξουδετεροῦτο ἡ Βουλγαρικὴ δύναμις ΞΥΛΟΥΠΟΛΕΩΣ, ἡ ὁποία ἀπετελεῖτο ἀπὸ ἕνα Τάγμα Πεζικοῦ. Ἐν συνεχείᾳ, θὰ κατεβάλλετο προσπάθεια νὰ ὀργανωθοῦν καὶ διατηρηθοῦν ὀχυραὶ θέσεις κατὰ μῆκος τῆς ὁδοῦ ΣΕΡΡΩΝ — ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ, ὥστε νὰ ἐλέγχεται ἡ κίνησις τοῦ ἐχθροῦ.

Ἐνῷ τοιαῦται προετοιμασίαι ἐγένοντο, δυνάμεις τοῦ ΕΛΑΣ εἰς τὰ ΚΡΟΥΣΙΑ ἐπετέθησαν αἰφνιδιαστικῶς κατὰ τοῦ ΤΖΑΜΑΛΟΥΚΑ. Μετὰ δίωρον περίπου ἄμυναν αἱ ὁμάδες συνεπτύχθησαν κανονικῶς καὶ κατέλαβον ἄλλας θέσεις πρὸς τὸ χωρίον ΔΙΑΣΕΛΟΝ ΚΙΛΚΙΣ.

Μετὰ τὴν ἐπίθεσιν αὐτὴν τοῦ ΕΛΑΣ, ἦτο πλέον φανερόν, ὅτι, δὲν ὑπῆρχεν ἀσφάλεια ἐκ τῶν νώτων τοῦ συγκροτήματος τοῦ ἐνεργοῦντος κατὰ τῆς ΞΥΛΟΥΠΟΛΕΩΣ καὶ ἀπεφασίσθη ἡ ἀναστολὴ ἐφαρμογῆς τοῦ σχεδίου ΣΤΑΜΑΤΟΠΟΥΛΟΥ.

ΕΠΑΦΗ ΜΕ ΕΑΜ — ΕΛΑΣ

Μετὰ τὴν ἐκδήλωσιν τοῦ ΕΛΑΣ κατὰ Τσαμαλούκα, ὁ Ἀρχηγὸς Μήτσου, συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ Συντονιστοῦ ΚΙΛΚΙΣ Λοχαγοῦ Σταματοπούλου, ἐπεδίωξε συνάντησιν μετὰ τῆς ἡγεσίας τοῦ ΕΛΑΣ, κατὰ τὴν ὁποίαν συμπαρίστατο καὶ ὁ ἄλλοτε Κομμουνιστὴς Βουλευτὴς Τσιλγερίδης. Οἱ ΕΛΑΣΙΤΑΙ ἰσχυρίσθησαν ὅτι ἐπρόκειτο περὶ παρεξηγήσεως καὶ ἐπανέλαβον τὸ τροπάριον τῆς συμφιλιώσεως. Ὅταν, ἐν τούτοις, τοὺς ἐπροτάθη ἐκ νέου κοινὴ ἐνέργεια κατὰ τῶν Βουλγάρων, ὁ Τσιλγερίδης ἀπήντησεν ὅτι πρέπει νὰ ζητήσῃ τὴν ἔγκρισιν τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς, ἀλλ' ὁπωσδήποτε θὰ προτείνῃ νὰ κτυπήσουν μόνον τοὺς Βουλγάρους φασίστας.

Ἡ συζήτησις ἔληξεν χωρὶς καμμίαν συμφωνίαν ἀλλὰ μὲ τὰ ἑξῆς ἀποτελέσματα:

— Πολλοὶ παριστάμενοι χωρικοί, φιλικὰ προσκείμενοι πρὸς τὸ ΕΑΜ καὶ τὸν Κομμουνισμόν, ἔφυγαν ἀπαγοητευμένοι καὶ ἤρχισαν μετανοοῦντες. Ἔνδειξιν τῆς τοιαύτης μεταβολῆς τῶν φρονημάτων τῶν παρακολουθησάντων τὴν συζήτησιν, ἀποτελεῖ ἡ μετ' ὀλίγον ἀποσκίρτησις τοῦ Καπετάνιου τοῦ ΕΛΑΣ ΤΑΜΠΟΥΡΑ καὶ ἡ προσχώρησίς του εἰς τὸν Ἐθνικὸν Στρατόν.

— Ἐνῷ ἡ δύναμις τῶν Ἡνωμένων Ἀρχηγείων καὶ Ὁμάδων τῆς Ἐθνικῆς παρατάξεως εἰς τὸν τομέα ΚΡΟΥΣΙΩΝ ἐπέτρεπε τὴν ἄνετον διάλυσιν τοῦ ΕΛΑΣ καὶ εἶχε συζητηθῆ μία τοιαύτη περίπτωσις, ἀπεφασίσθη νὰ μὴν ἐφαρμοσθῇ κατόπιν τῆς ἐκδηλωθείσης ὑποκριτικῆς μετανοίας.

— Σοβαρὸν ἐπιζήμιον ἀποτέλεσμα ὑπῆρξεν τὸ ὅτι οἱ Βούλγαροι, πληροφορηθέντες τὰς προθέσεις τῶν ἐθνικιστικῶν δυνάμεων, ηὔξησαν τὰς ἰδικάς των δυνάμεις, ἐβελτίωσαν τὰς θέσεις των καὶ μετέφερον καὶ πυροβολικόν.

Ὁ ἐκ Κιλκὶς Καπετάνιος Χαραχτσίδης ἐκαυχήθη ὅτι αὐτὸς εἰδοποίησε τοὺς Βουλγάρους.

Συνέχεια δραστηριότητος κατὰ Βουλγάρων καὶ παρεμβολὴ τοῦ ΕΛΑΣ.

Τὴν 16ην Αὐγούστου 1943, μικρὰ ὁμὰς ἀνταρτῶν ὑπὸ τὸν ἀνθυπολοχαγὸν ΜΟΡΕΛΛΑΝ ΣΩΤΗΡΙΟΝ, τῇ αἰτήσει συνεργατῶν, ἐκινήθη πρὸς τὴν Βουλγαροκρατουμένην περιοχὴν ΣΕΡΡΩΝ. Ἀποστολή της ἦτο ἡ ἐξόντωσις Βουλγάρων τρομοκρατῶν, μελῶν τοῦ Βουλγαρικοῦ Κομιτάτου. Ἐπιτυχοῦσα ἡ ὁμὰς τὴν παγίδευσιν καὶ ἐξόντωσιν δύο ἐκ τῶν 5 καταζητουμένων Βουλγάρων, ἐγένετο ἀντιληπτὴ ὑπὸ Βουλγαρικοῦ ἀποσπάσματος. Οἱ Βούλγαροι ἐδίωξαν τὴν

ομάδα ή όποία διέφυγεν πρὸς τὴν περιφέρειαν ΠΡΟΒΑΤΑ. Διὰ θαυμασίων ἑλιγμῶν καὶ τεχνασμάτων ὁ ΜΟΡΕΛΛΑΣ ἐπαγίδευσε τοὺς διώκτας του καὶ ἠχμαλώτισε 13 Βουλγάρους στρατιώτας καὶ ἕναν ὑπαξιωματικόν.

ΣΩΤΗΡΙΟΣ ΠΑΣΧ. ΜΟΡΕΛΛΑΣ
'Ανθυπολοχαγὸς ΣΕΜ
'Εκ Βοστιδίου — Τρικκάλων

Διὰ νυκτὸς ἡ ἀνταρτικὴ ὁμὰς μετὰ τῶν αἰχμαλώτων, ἔλαβε τὸν δρόμον τῆς ἐπιστροφῆς πρὸς ΚΡΟΥΣΙΑ. Κατὰ τὴν διαδρομήν της, τὰς πρώτας πρωϊνὰς ὥρας τῆς 17ης, ἐνέπεσε εἰς ἐνέδραν τοῦ ἐχθροῦ. Εὑρεθεῖσα πρὸ ἀδηρίτου ἀνάγκης, ἐξετέλεσεν τοὺς αἰχμαλώτους, συναπεκόμισεν τὰ ὅπλα των καὶ κατώρθωσε νὰ διαφύγῃ πρὸς ΚΕΡΚΙΝΗΝ.

— Τὴν ἰδίαν ἡμερομηνίαν 16.8.43, ὁ 'Οπλαρχηγὸς ΣΑΒΒΑΣ ΗΛΙΑΔΗΣ, ἐκινήθη μὲ τὴν ὁμάδα του πρὸς περιοχὴν ΣΤΡΩΜΝΙΤΣΗΣ, πρὸς ἐξοικονόμησιν τροφίμων, ἰδίᾳ ζώων ἀπὸ Βουλγαρικήν τινα ἀγέλην. Πορευομένη ἡ ὁμὰς ἐνέπεσε εἰς ἐνέδραν 15 - 20 ἀνδρῶν τοῦ Βουλγαρικοῦ στρατοῦ, εἰς θέσιν ΚΑΜΕΝΗ ΟΞΥΑ. Χρησιμοποιήσας εὐστόχως ἀμυντικὴν χειροβομβίδα ὁ ΗΛΙΑΔΗΣ, ἔθεσεν ἐκτὸς μάχης 6 Βουλγάρους, τραυματίσας τοὺς 4 καὶ φονεύσας τοὺς δύο, τῶν ὁποίων συναπεκόμισε τὸν ὁπλισμόν.

— Τὴν 18. 8.43, ὁ ὁμαδάρχης ΜΑΝΟΥΣΑΡΙΔΗΣ ΛΑΖΑΡΟΣ, μὲ ὀλίγους ἀντάρτας, εἰσῆλθεν εἰς τὴν ὑπὸ Βουλγαρικὴν κατοχὴν Σερβικὴν ΔΟ·Ι·ΡΑΝΗΝ καὶ ἀφοῦ, διὰ μαχαιρῶν ἐπέτυχεν τὴν ἐξόντωσιν 2 Βουλγάρων σκοπῶν, ἀπήγαγε πρὸς ΜΠΕΛΕΣ ὁλόκληρον ἀγέλην τοῦ Βουλγαρικοῦ Στρατοῦ, ἐξ 75 βοοειδῶν.

— Τὴν 22.8·43, ὁ ἀντάρτης ΧΟΛΙΔΗΣ ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣ, ἐξελιχθεὶς βραδύτερον εἰς ὁπλαρχηγόν, εἰσῆλθεν μετὰ τοῦ συναδέλφου του ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΤΑΥΛΑΡΙΔΟΥ ἐντὸς τῆς ἔναντι ΜΟΥΡΙΩΝ Βουλγαροκρατουμένης Σερβικῆς περιοχῆς, ὅπου ἐξώντωσε δύο σημαντικοὺς προπαγανδιστὰς τῆς Βουλγαρικῆς Λέσχης Θεσ)κης.

ΚΥΚΛΩΤΙΚΗ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑ ΒΟΥΛΓΑΡΩΝ

— 'Ως ἦτο ἐπόμενον, αἱ κατὰ τῶν Βουλγάρων ἐκδηλώσεις τῶν ἀνταρτῶν, προεκάλεσαν τὴν ἀπόφασιν ἐκκαθαριστικῆς ἐπιχειρήσεως ἐναντίον τοῦ Σώματος τοῦ ΜΗΤΣΟΥ. Τμήματα τοῦ Βουλγαρικοῦ Στρατοῦ ἐκινήθησαν πρὸς τὸ λεκανοπέδιον τῶν ΜΟΥΡΙΩΝ. Βουλγαρικαὶ δυνάμεις ἐσημειώθησαν ἐπὶ τῆς κορυφογραμμῆς ΜΠΕΛΕΣ. 'Επίσης ἐσημειώθη ἡ παρουσία Βουλγαρικῶν δυνάμεων εἰς ἐπικαίρους θέσεις εἰς τὸν τομέα μεταξὺ ΚΑΣΤΑΝΟΥΣΗΣ — ΡΟΔΟΠΟΛΕΩΣ.

Μικρὸν Γερμανικὸν ἀπόσπασμα κινηθὲν ἐν ΚΙΛΚΙΣ κατὰ τὰς πρώτας νυκτερινὰς

ώρας τῆς 26ης μεθ' ἑνὸς Βουλγάρου ἀξιωματικοῦ, ἔφθασεν εἰς ΚΑΣΤΑΝΟΥΣΑΝ.

Ὁ ΜΗΤΣΟΥ μὲ τὸ μέγιστον ποσοστὸν τῶν ἀνδρῶν του εὑρίσκετο εἰς ΜΠΕΛΕΣ, εἰς ἀπόστασιν δύο χιλιομέτρων ἀπὸ τῆς βατῆς διαδρομῆς, βορείως ΚΑΣΤΑΝΟΥΣΗΣ.

Τὰς ἐχθρικὰς προθέσεις εἶχε πληροφορηθῆ τὴν ἰδίαν ἡμέραν, τόσον ἀπὸ τὸν ἐκ ΔΟ·Ι·ΡΑΝΗΣ σύνδεσμόν του ΘΩΜΑΝ ΤΕΝΕΚΕΤΖΗΝ, δημοδιδάσκαλον καὶ φλογερὸν πατριώτην, ὅσον καὶ ἀπὸ τοὺς κατοίκους τῆς ΚΑΣΤΑΝΟΥΣΗΣ οἱ ὁποῖοι ἐπληροφορήθησαν τὰ διαδραματιζόμενα ἀπὸ Ἕλληνα διερμηνέα τῶν Γερμανῶν.

Αἱ κατεχόμεναι ὑπὸ τοῦ συγκροτήματος θέσεις ἦσαν πράγματι ἐκ φύσεως πολὺ ὀχυραὶ ἀλλὰ μόνον διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν ἐχθροῦ φέροντος ἀτομικὸν ὁπλισμόν.

Ἐὰν ὁ ἐχθρός, ὡς ἦτο βέβαιον, ἐχρησιμοποίη καὶ πυροβολικόν, ἂν ὄχι καὶ ἀεροπορίαν, εἰς τὴν πετρώδη ἐκείνην περιοχήν, κυκλωμέναι πανταχόθεν καὶ βαλλόμεναι, ἤθελον περιέλθει εἰς δεινὴν θέσιν αἱ ἀνταρτικαὶ ὁμάδες.

Εἰς ἐπανακολουθήσασαν σύσκεψιν ἀξιωματικῶν καὶ ὁπλαρχηγῶν, ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Ἀρχηγοῦ ΜΗΤΣΟΥ, διεπιστώθη ὅτι δὲν ὑπῆρχον οὔτε τροφαὶ ἀρκεταί, οὔτε δρομολόγια συμπτύξεως. Ἀπεφασίσθη ἡ ἀφανὴς κίνησις πρὸς ἔξοδον ἐκ τοῦ ἐχθρικοῦ κλοιοῦ. Πράγματι τὰς μεταμεσονυκτίους ὥρας, αἱ ὁμάδες κινηθεῖσαι, ἀφανῶς καὶ ἀθορύβως, ἐξῆλθον ἀναιμάκτως τῆς ἐχθρικῆς ζώνης καὶ ἔφθασαν εἰς ΚΡΟΥΣΙΑ.

Τὴν πρωΐαν τῆς ἑπομένης διεπίστωσαν τὴν διαφυγὴν οἱ βούλγαροι καὶ ἡ προσπάθειά των κατέληξεν εἰς μίαν ἐπίθεσιν εἰς τὸ κενόν. Ἐγγὺς ΠΗΓΑΔΟΥΛΙΩΝ, ἀνεκάλυψαν μίαν ἀποθήκην ἐλαχίστης ποσότητος τροφίμων, τὴν ὁποίαν καὶ ἐπαγίδευσαν, μὲ ἀποτέλεσμα τὸν μετ' ὀλίγας ἡμέρας φόνον ἑνὸς συνδέσμου ἀντάρτου.

Ὁ ἀρχηγὸς ΜΗΤΣΟΥ εἰς τὴν ἔκθεσίν του ἀναφέρει τὰ ἑξῆς:

«Διατυπώνω τὰς λεπτομερείας αὐτὰς διότι, μετ' ὀλίγας ἡμέρας, ἀπὸ τῆς νυκτὸς ἐκείνης, τὸ ΕΑΜ ἐκυκλοφόρησε προκήρυξιν εἰς τὴν ὁποίαν μεταξὺ ἄλλων ἔγραφε: «Ὁ ΜΗΤΣΟΥ ἀντάρτης τοῦ γλυκοῦ νεροῦ προτιμάει νὰ μὴ μαλώνῃ μὲ τοὺς καταχτητές»».

Κοινὴ ἦτο ἡ ἐντύπωσις τῶν ἀνταρτῶν καὶ τῶν κατοίκων τῆς περιοχῆς ὅτι πληροφοριοδόται τῶν Βουλγάρων ἦσαν Κομμουνισταὶ τοῦ ΕΑΜ, ἀποβλέποντες εἰς τὴν συντριβὴν τῶν σωμάτων τῆς ἐθνικῆς ἀντιστάσεως.

ΕΙΣ ΒΙΣΑΛΤΙΑΝ

— Τὴν 20ὴν Αὐγούστου 1943, οἱ κάτοικοι τῆς περιοχῆς ΤΡΙΑΔΟΣ ΒΙΣΑΛΤΙΑΣ καὶ τῶν πέριξ χωρίων ἀπέστειλαν εἰς τὰ ΚΡΟΥΣΙΑ πρὸς τὸν ἀρχηγὸν ΜΗΤΣΟΥ, τὸν ὁπλαρχηγὸν ΓΕΩΡΓΙΟΝ ΠΟΤΑΜΟΠΟΥΛΟΝ, ἡρωϊκὸν ἀγωνιστὴν καὶ ἐκ τῶν πρώτων ἀνταρτῶν τῆς ΠΑΟ.

Ὁ ΠΟΤΑΜΟΠΟΥΛΟΣ περιέγραψε μὲ τὰ μελανώτερα χρώματα τὰς ἐγκληματικὰς ἐκδηλώσεις τοῦ ΕΑΜ—ΕΛΑΣ εἰς βάρος τῶν κατοίκων καὶ ἐζήτησε τὴν ἐνίσχυσιν τοῦ Ἀρχηγοῦ ΜΗΤΣΟΥ.

Ὁ Μήτσου, στενὸν ἔχων δεσμὸν μὲ τοὺς κατοίκους τῆς κινδυνεούσης περιοχῆς, διότι προσωπικῶς αὐτὸς τοὺς εἶχε μυήσει εἰς τὴν Ε. Ἀντίστασιν ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τῆς ἐχθρικῆς κατοχῆς, ἐκινήθη ἀμέσως, μὲ ὅλην τὴν δύναμίν του καὶ τὴν ἑπομένην ἐστρατοπεύδευσε πλησίον τῆς Τριάδος. Τὸ αὐτὸ ἔπραξε καὶ ὁ ΤΖΑΜΑΛΟΥΚΑΣ μὲ τὸ συγκρότημά του. Οἱ δύο Ἀρχηγοὶ ἐπελήφθησαν ἀμέσως τῆς ὀργανώσεως ἰσχυροῦ συγκροτήματος διὰ τὴν κάλυψιν τῆς περιοχῆς ἀπὸ τὰς βιαιότητας τῶν Βουλγάρων καὶ τὴν ὑπουλότητα τῶν ΕΛΑΣΙΤΩΝ. Πράγματι συνεκροτήθη ἰσχυρὸν σῶμα, μὲ ἀρχηγὸν τὸν ὑπολοχαγὸν ΚΥΡΙΑΚΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΝ

καὶ μὲ 'Οπλαρχηγοὺς τοὺς ΠΟΤΑΜΟΠΟΥΛΟΝ, ΙΩΑΝΝΙΔΗΝ, ΑΠΟΣΤΟΛΙΔΗΝ καὶ ΠΕΤΡΙΔΗΝ.

Τὸ συγκρότημα τοῦτο καίτοι δρῶν ἀνεξαρτήτως εἰς τὴν περιοχὴν ΒΙΣΑΛΤΙΑΣ εἶχε πάντοτε στενὴν ἐπαφὴν καὶ ἕνα εἶδος ἐξαρτήσεως ἐκ τῶν 'Αρχηγείων ΜΗΤΣΟΥ, ΤΣΑΜΑΛΟΥΚΑ.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΙΧ. ΑΠΟΣΤΟΛΙΔΗΣ
'Οπλαρχηγός, ἐκ Χειμάρρου ΣΕΡΡΩΝ

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΓΡΗΓ. ΚΥΡΙΑΚΟΥ
'Υπολοχαγὸς Πεζικοῦ
'Εκ Πόρου Πιερίας

Τὸ συγκρότημα τοῦτο, φερόμενον κυρίως ὑπὸ τὸ ὄνομα τῆς περιοχῆς τοῦ 'Αρχηγείου του, ἤτοι συγκρότημα ΤΡΙΑΔΟΣ, ἠγωνίσθη σκληρῶς ἐναντίον τῆς συμμαχικῆς δυάδος ΒΟΥΛΓΑΡΩΝ καὶ ΕΛΑΣ καὶ συνετέλεσε πολὺ εἰς τὴν διατήρησιν ὑψηλοῦ ἐθνικοῦ ἠθικοῦ τῶν κατοίκων.

'Ο ΕΛΑΣ δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ τὸ συγχωρήσῃ. 'Ενέργησε ἐπανειλημμένως ἐναντίον του καὶ κατὰ μίαν τῶν ἐπιθέσεων ἑνὸς ἰσχυροῦ ΕΛΑΣΙΤΙΚΟΥ συγκροτήματος, ὁ 'Υ-

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΑΒΡ. ΠΕΤΡΙΔΗΣ
'Οπλαρχηγός, ἐκ Ριζιανῶν Κιλκίς.

πολοχαγὸς ΚΥΡΙΑΚΟΥ ἔπεσε ἡρωϊκώτατα μαχόμενος εἰς ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΑΝ ΣΕΡΡΩΝ. Εἰς τὴν ἔκθεσίν του ὁ Ἀνθυπομοίραρχος ΜΗΤΣΟΥ ἀναφέρει ὅτι ἡ θυσία αὕτη τοῦ Ὑπολοχαγοῦ ΚΥΡΙΑΚΟΥ δύναται νὰ παραβληθῇ, ὅσον ἀφορᾷ τὸ ἀποτέλεσμα, μὲ τὴν θυσίαν τοῦ ΠΑΥΛΟΥ ΜΕΛΑ. Ὅπως ὁ θάνατος ἐκείνου ἐδημιούργησεν ἕνα πανελλήνιον αἴσθημα φανατισμοῦ καὶ ἐκδικήσεως, ἔτσι καὶ ὁ θάνατος τοῦ ΚΥΡΙΑΚΟΥ ἐδημιούργησε εἰς τὴν ΒΙΣΑΛΤΙΑΝ τὸ μετέπειτα ἐπιδειχθὲν γενικὸν πνεῦμα αὐτοθυσίας.

Ἀσχέτως τῆς κρίσεως ταύτης, ἡ ὁποία εἶναι ὁπωσδήποτε βάσιμος, ὁ Ὑπολοχαγὸς ΚΥΡΙΑΚΟΥ, καταγόμενος ἐκ ΠΟΡΟΥ ΠΙΕΡΙΑΣ ὑπῆρξεν ὑπόδειγμα γενναίου ὅσον καὶ σεμνοῦ ἀξιωματικοῦ, εἶναι ἄξιος πάσης τιμῆς καὶ ἡ μνήμη του πρέπει νὰ μείνῃ ὡς ὑπόδειγμα εἰς τοὺς ἐπιγενομένους.

Ο ΕΛΑΣ ΕΠΙΤΙΘΕΤΑΙ

— Τὴν 22.9.43 ὁ ΕΛΑΣ ΚΡΟΥΣΙΩΝ, ὅστις ἐματαίωσε τὴν κατὰ τῆς ΞΥΛΟΥΠΟΛΕΩΣ σχεδιασθεῖσαν ἐπίθεσιν τῶν ἐθνικῶν συγκροτημάτων, ὡς ἀνεφέρθη, ἐπετέθη μὲ δύναμιν 200 ἀνδρῶν ὑπὸ τοὺς ΧΑΡΑΤΣΙΔΗΝ καὶ ΚΑΡΑΤΑΣΣΟΝ κατὰ μιᾶς δυνάμεως 36 ἀνδρῶν τοῦ ἀρχηγείου ΜΗΤΣΟΥ, ὑπὸ τὸν ἀνθυπολοχαγὸν Πεζικοῦ ΦΑΜΠΡΙΚΕΖΗΝ ΟΣΒΑΛΝΤ μὲ τοὺς Ἐνωμοτάρχην Κατσάνον Βασ., ὑπενωμοτάρχην Δημητρίου Ἠλίαν καὶ ὁπλ)γὸν Γαβριηλίδην Ἠλίαν.

Ἡ ἐπίθεσις ἐγένετο παρὰ τῷ χωρίῳ ΑΓΙΟΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ ὅπου εὑρέθη ἐγκατεστημένον τὸ τμῆμα ΦΑΜΠΡΙΚΕΖΗ. Ὁ ΕΛΑΣ τηρῶν τὴν γνωστὴν τακτικήν του, ἐπλησίασεν ἀθορύβως καὶ ἐπετέθη αἰγνιδιαστικῶς. Ἐπηκολούθησε 10ωρος σκληρὰ μάχη κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ ΦΑΜΠΡΙΚΕΖΗΣ, μὲ τὴν ὀλιγάριθμον δύναμίν του, συνέτριψε κυριολεκτικῶς τὸν ΕΛΑΣ ὅστις ἐτράπη εἰς ἄτακτον φυγήν, ἀφήσας ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης ἀκόμα καὶ τοὺς τραυματίας του.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ Β. ΚΑΤΣΑΝΟΣ
Ἐνωμοτάρχης — Ἐκ Καλαμᾶ Καρδίτσης

ΗΛΙΑΣ Γ. ΓΑΒΡΙΗΛΙΔΗΣ
Ὁπλαρχηγός, ἐξ Ἀνατολῆς ΣΕΡΡΩΝ

Ὁ ΜΗΤΣΟΥ εἰς τὴν ἔκθεσίν του ἐπιμένει ἀπολύτως ἐπὶ τῆς ἀκριβείας τῶν ἀριθμῶν. 200 ΕΛΑΣΙΤΑΙ, 36 Ἐθνικισταί.

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΣΥΓΚΡΟΥΣΕΩΝ ΜΕ ΤΟΝ ΕΛΑΣ ΚΑΙ ΜΑΤΑΙΩΣΙΣ ΔΙΑΛΥΣΕΩΣ ΤΟΥ

— Τὴν 3.10.43, οἱ ὁπλαρχηγοὶ ΓΕΩΡΓΑΝΤΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ, ΤΣΑΚΟΥΜΗΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ καὶ ὁ Διμοιρίτης Ὑπαξιωματικὸς ΜΠΟΥΖΑΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ, εἰς θέσιν ΤΡΙΑ ΔΕΝΔΡΑ ΒΙΣΑΛΤΙΑΣ, μὲ μίαν διμοιρίαν ἐφέδρων ἐκ τοῦ χωρίου ΡΙΖΙΑΝΑ, ὑπὸ τὸν ὁπλαρχηγὸν ΘΕΟΔΩΡΟΝ ΠΕΤΡΙΔΗΝ ἀντιμετώπισαν νικηφόρως ἐπίθεσιν κομμουνιστικοῦ συγκροτήματος κατὰ τοῦ χωρίου τούτου.

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΑΠ. ΤΣΑΚΟΥΜΗΣ
Ὁπλαρχηγός, ἐξ Ἁγ. Ἀντωνίου Χαλκιδικῆς.

— Τὴν 4.10.43, ὁ ἀνθυπασπιστὴς ΚΟΥΤΣΑΜΠΕΛΑΣ ΧΡΗΣΤΟΣ μὲ τὸν ὁπλαρχηγὸν ΣΑΡΗΓΙΑΝΝΙΔΗΝ ΓΕΩΡΓΙΟΝ,

ΧΡΗΣΤΟΣ Γ. ΚΟΥΤΣΑΜΠΕΛΑΣ
Ἀνθυπασπιστὴς Χωρ)κῆς
Ἐκ Σαχτουρίου Τρικκάλων.

μεταξὺ ΤΡΙΑΔΟΣ ΡΙΖΙΑΝΩΝ, ἐπετέθησαν, ἔτρεψαν εἰς φυγὴν καὶ συνέτριψαν ἕτερον ἰσχυρὸν συγκρότημα τοῦ ΕΛΑΣ, ὅπερ ἐπεχείρησε νὰ προσβάλῃ φάλαγγα μεταγωγικῶν τοῦ ἀρχηγείου. Καὶ πάλιν ἡ ἀναλογία δυνάμεων ἦτο εἰς βάρος τῶν ἐθνικιστῶν, οἱ ὁποῖοι διέθετον μόνον 40 ἄνδρας ἔναντι πολὺ περισσοτέρων ἐλασιτῶν.

— Κατόπιν καὶ τῆς νέας ταύτης ἐπιθέσεως τῶν ΕΛΑΣΙΤΩΝ, ὁ ΜΗΤΣΟΥ ἦλθε εἰς ἐπαφὴν μὲ τὰ σώματα ΤΖΑΜΑΛΟΥΚΑ καὶ ΚΥΡΙΑΚΟΥ καὶ ἀπεφασίσθη ἐκ νέου ἡ διάλυσις τόσον τοῦ ΕΛΑΣ ὅσον καὶ τῆς πολιτικῆς του ὀργανώσεως δηλαδὴ τὸ ΕΑΜ εἰς τὴν περιοχήν του.

Ἐγένετο συζήτησις μεταξὺ τῶν τριῶν ἀρχηγῶν, καθωρίσθη τὸ σχέδιον καὶ ἤρχισεν ἡ προώθησις τῶν ὁμάδων πρὸς τὰς προβλεπομένας ἀπὸ τοῦ σχεδίου θέσεις.

Γίνεται ἀντιγραφή, ἐν συνεχείᾳ ἐκ τῆς ἐκθέσεως ΜΗΤΣΟΥ:

«Ἀτυχῶς καὶ πάλιν τὸ ΕΑΜ—ΕΛΑΣ ἀπέφυγε βεβαίαν διάλυσιν. Δὲν ὑπελείποντο παρὰ 40 λεπτὰ διὰ νὰ διαταχθῇ ἡ ἐπίθεσις, ὅτε ἐκ Θεσ)κης ἔφθασεν ὁ σύνδεσμος ἀνθυπασπιστὴς ΒΑΓΙΑΣ, μὲ τὴν ἀκόλουθον διαταγὴν τῆς Διοικήσεως.».

«Ἐξαιρετικῶς ἐπεῖγον».

«Ἀποφύγετε κάθε ἐχθροπραξίαν μὲ τὸν ΕΛΑΣ. Τῇ μεσολαβήσει Συμμαχικῆς ἀποστολῆς ὑπογράφεται κατ' αὐτὰς σύμφωνον φιλίας μεταξὺ ΕΛΑΣ καὶ ἐθνικῶν ὁμάδων. Πᾶσα ἐνέργεια ἀντίθετος πρὸς ἐπιθυμίαν Συμμαχικῆς ἀποστολῆς, θὰ ἔχῃ ὀλεθρίας συνεπείας εἰς ἐφοδιασμόν μας ὑπὸ Συμμάχων μας, πρὸς μεγίστην ζημίαν ἐθνικῶν συμφερόντων καὶ διευκόλυνσιν ἐπιδιώξεων Κ.Κ.Ε.».

Ἡ σχεδὸν καθιερωμένη πλέον περίπτωσις συμμαχικῆς ἐπεμβάσεως, καθ' ἣν στιγμὴν ὁ ΕΛΑΣ ἐκινδύνευε νὰ διαλυθῇ. ἐγίνετο πάντοτε ἐπίκλησις ὑπὸ τῆς Ἀγγλικῆς ἀποστολῆς πρὸς τὴν Διοίκησιν τῆς ΠΑΟ ὅπως ἐπέμβῃ καὶ προλάβῃ τὴν καταστροφὴν τοῦ ΕΛΑΣ. Συνακολουθεῖτο πάντοτε μὲ πλουσίας ὑποσχέσεις βοηθείας καὶ ἐφοδιασμοῦ, ἵνα βέβαια λησμονηθοῦν αὗται, μόλις ἐξησφαλίζετο ἡ σωτηρία τοῦ ΕΛΑΣ. Βέβαια, τὸ τιθέμενον ἐρώτημα ὑπὸ πολλῶν εἶναι διατὶ ἡ Διοίκησις τῆς ΠΑΟ ἀφέθη νὰ ἐξαπατηθῇ ἐπὶ τόσας φοράς.

ΑΦΙΞΙΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗΝ ΤΟΥ ΑΡΧΗΓΕΙΟΥ ΧΑΔΟΒΑΣ ΣΟΒΑΡΑΙ ΜΑΧΑΙ ΜΕ ΤΟΝ ΕΛΑΣ

Ἄφιξις ἀρχηγείου ΧΑΔΟΒΑΣ

Ὡς ἀνεφέρθη καὶ εἰς τὸ οἰκεῖον κεφάλαιον, τὸ ἀρχηγεῖον ΧΑΔΟΒΑΣ, ὑπὸ τὸν Ταγματάρχην ΠΑΠΑΒΑΣΙΛΕΙΟΥ, μετὰ τὴν ἐσπευσμένην ἀπομάκρυνσίν του ἐκ τῆς περιοχῆς του, μὲ σπουδαιοτέραν αἰτίαν τὸν φόβον ὅτι, καθ' ἣν στιγμὴν θὰ ἐμάχετο μὲ τὸν ΕΛΑΣ θὰ ἐδέχετο ἐπίθεσιν καὶ τῶν ΓΕΡΜΑΝΩΝ, ἤρχισε μίαν διαδρομὴν ἐκ Δυσμῶν πρὸς Ἀνατολὰς καὶ ἀφοῦ διῆλθεν ἐκ ΒΕΡΜΙΟΥ, ὅπου ἐλάχιστα κατωρθώθη νὰ βοηθηθῇ ὑπὸ τοῦ Κέντρου Βεροίας, συνέχισε τὴν πορείαν του καὶ συνεχῶς μαχόμενον πρὸς παρεμβαλόμενα τμήματα ΕΛΑΣ, κατώρθωσε νὰ φθάσῃ εἰς ΚΡΟΥΣΙΑ καὶ εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ ἀρχηγείου ΜΗΤΣΟΥ. Εἶχε δύναμιν 60 ἀνδρῶν μὲ ὑψηλὸν ἠθικόν, ἀλλὰ ἐστερεῖτο σχεδὸν ἐξ ὁλοκλήρου πυρομαχικῶν. Ἐφοδιασθὲν εἰς πυρομαχικὰ ἐκ τοῦ ὑστερήματος τοῦ ἀρχηγείου, ὁ ΠΑΠΑΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ἐστρατοπέδευσε πλησίον τοῦ ΜΗΤΣΟΥ εἰς ΠΗΓΑΔΟΥΛΙΑ ΚΙΛΚΙΣ.

Ὡς ἀνεφέρθη ἐπίσης, ἐκτὸς τῶν παρεμβαλλομένων τοπικῶν ὁμάδων τοῦ ΕΛΑΣ κατὰ τὴν διαδρομήν, τὸ ἠκολούθησεν ἐν συνεχείᾳ καὶ εἰς ἀπόστασιν μιᾶς, ἕως δύο ἡμερῶν πορείας περίπου ἰσχυρὸν συγκρότημα τοῦ ΕΛΑΣ Δυτικῆς ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ, ὑπὸ τὸν ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗΝ.

Εὑρέθησαν οὕτω ἡνωμέναι, ἀφ' ἑνὸς μὲν αἱ ἐθνικαὶ δυνάμεις Δυτικῆς ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ — ΚΡΟΥΣΙΩΝ καὶ ἀφ' ἑτέρου δυνάμεις τοῦ ΕΛΑΣ τῶν αὐτῶν περιοχῶν.

Ἤρξατο ἔκτοτε μία συνέχεια συγκρούσεων ἢ μᾶλλον ἰσχυρῶν μαχῶν, ὡς θὰ ἀναφερθῇ κατωτέρω.

ΜΑΧΗ ΤΩΝ ΠΗΓΑΔΟΥΛΙΩΝ

Μετὰ σύσκεψιν τῶν ἀρχηγῶν ΠΑΠΑΒΑΣΙΛΕΙΟΥ — ΜΗΤΣΟΥ, ἀπεφασίσθη ὅπως τὸ Ἀρχηγεῖον Χάδοβας, μετασταθμεύσῃ εἰς ὕψωμα «ΙΣΑΜΛΙ», ἀνατολικῶς Πηγαδουλίων. Διὰ τὴν ἐνίσχυσιν καὶ ἀριθμητικῶς τῆς δυνάμεως Χάδοβας, θὰ ἐγκαθίστατο ἐπὶ τοῦ ἰδίου ὑψώματος καὶ μία διμοιρία δυνάμεως 35 ἀνδρῶν τοῦ Ἀρχηγείου ΜΗΤΣΟΥ.

Τὴν νύκτα τῆς 18.10-43, ὁ ὑπομ)χος

ΜΗΤΣΟΥ, παραλαβὼν τὴν διμοιρίαν ὑπὸ τὸν ἀνθ)χὸν Φαμπρικέζην ἀνεχώρησε δι' Ι-ΣΑΜΛΙ, προκειμένου νὰ κάμῃ προσωπικῶς ἀναγνώρισιν ἐδάφους καὶ νὰ ἐγκαταστήσῃ τὴν διμοιρίαν του, ἡ ὁποία, ἐν συνεχείᾳ, θὰ ὑπεδέχετο τὸ 'Αρχηγεῖον Χάδοβας.

'Ολίγον πρὸ τῆς ἀνατολῆς τοῦ ἡλίου, τὴν 19.10.43, δύναμις 700 περίπου ἐλασιτῶν, ὑπὸ κάποιον ψευδοκολοκοτρώνην, αἰφνιδιαστικῶς ἐπετέθη κατὰ τοῦ στρατοπέδου τῶν δύο ἀρχηγείων τῆς ΠΑΟ εἰς Πηγαδούλια. 'Εκ τῶν ἐπιτεθέντων, οἱ 400 προήρχοντο ἐκ Κοζάνης, ἀκολουθήσαντες τὴν πρὸς Κρούσια πορείαν τοῦ ἀρχηγείου Χάδοβας τῆς ΠΑΟ, καὶ οἱ ὑπόλοιποι, κατὰ τὸ πλεῖστον ἔφεδροι, ἐξ ἄλλων περιοχῶν καὶ ἰδίᾳ ἐκ τοῦ Ν. Κιλκίς.

Οἱ ἐπιτεθέντες, δὲν ὑπερεῖχον μόνον ἀριθμητικῶς, ἀλλὰ καὶ εἰς ὁπλισμόν. Διέθετον 5)πλάσιον ἀριθμὸν αὐτομάτων ὅπλων καὶ δύο βαρεῖς ὅλμους, ἔναντι οὐδενὸς τῶν ἀγωνιστῶν τῆς ΠΑΟ.

Οἱ ἄνδρες τῆς ΠΑΟ, καίτοι αἰφνιδιασθέντες, ἀπήντησαν εὐστόχως εἰς τὰ πρῶτα ἐχθρικὰ πυρά. 'Απὸ τὴν πρώτην στιγμὴν τῆς ἐπιθέσεως, ὁ ἀρχηγὸς τῶν ἐλασιτῶν ψευδοκολοκοτρώνης ἔπεσε νεκρὸς ἀπὸ τὰ πυρὰ φυλακίου τοῦ ἀρχηγείου Χάδοβας, ὑπὸ τὸν ἀνθ)γὸν Γκαντώναν. 'Εκ τῆς ὁμάδος τούτου προέρχονται καὶ οἱ δύο πρῶτοι νεκροὶ τῆς μάχης, εἷς λοχίας καὶ εἷς χωροφύλαξ τῆς ΠΑΟ.

'Ο ἑκατέρωθεν ἀγών, ὑπῆρξε σκληρὸς καὶ πεισματώδης. Οἱ ἐλασῖται ἐσημείωσαν τοπικάς τινὰς ἐπιτυχίας, σημαντικωτέρα τῶν ὁποίων ἦτο ἡ κατάληψις τοῦ στρατοπέδου κωνοειδοῦς ὑψώματος, ἀπὸ τοῦ ὁποίου, ἐπὶ πολλὰς ὥρας, κατέστησαν δύσκολον τὴν θέσιν τῶν ἀμυνομένων. Οἱ τελευταῖοι, ἰδίᾳ διὰ τῶν ὁμάδων ἀνθ)τοῦ Κουτσαμπέλα, ὁπλαρχηγοῦ Μπεχλιβανίδη, ἀνθ)γοῦ Νόϊου καὶ ἐπιλοχίου Καραγιαννίδη Κων. ἐνήργησαν πολλὰς τολμηρὰς τοπικὰς ἀντεπιθέσεις καὶ δὲν ἐπέτρεψαν εἰς τοὺς ἐπιτιθεμένους νὰ πλησιάσουν ἐπικινδύνως εἰς τὴν κυρίαν γραμμὴν ἀμύνης τῶν δύο Σωμάτων τῆς Π.Α.Ο.

ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΦΙΛ. ΝΟ·Ι·ΟΣ
Ἔφ. 'Ανθ)γός, ἐκ Θεσσαλονίκης

'Ακριβῶς τὴν στιγμὴν τῆς ἐπιθέσεως, ὁ ὑπομ)χος ΜΗΤΣΟΥ, μὲ τὴν διμοιρίαν Φαμπρικέζη εἶχε φθάσει εἰς ΙΣΑΜΛΙ. 'Ως ἦτο ἐπόμενον ἀνεστράφη ἀμέσως πρὸς τὸ στρατόπεδόν του, εἰς Πηγαδούλια.

Περὶ τὴν 3ην ἀπογευματινὴν ὥραν ἐπέτυχεν ἀφανῶς νὰ φθάσῃ εἰς τὰ νῶτα τοῦ ἐχθροῦ, μὲ δύο ὁμάδας του ἐκ 15 ἀνδρῶν ὑπὸ τὸν διμοιρίτην Φαμπρικέζην καὶ ὁμαδάρχας τοὺς ὁπλ)γὸν ΓΑΒΡΙΗΛΙΔΗΝ καὶ 'Εν)ρχην ΠΕΡΡΟΝ ΘΕΟΔ. Κατόπιν αἰφνιδιαστικῆς ἐφόδου, ἐπέτυχε τὴν ἀνακατάληψιν τοῦ προμνημονευθέντος κωνοειδοῦς ὑψώματος καὶ τὴν σύνδεσίν του μὲ ὁμάδας τῶν ἀμυνομένων.

'Επηκολούθησεν ἀμέσως γενικὴ ἀντεπί-

θεσις, ἐφ' ὁλοκλήρου τοῦ μετώπου. Ὁ ἐχθρὸς μετὰ σκληρὸν ἀγῶνα, ὑπεχώρησεν ἀτάκτως πρὸς τὴν βάσιν ἐξορμήσεώς του, καταδιωχθεὶς μέχρι καὶ πέραν τῆς δύσεως τοῦ ἡλίου.

Οἱ ἐλασῖται, ἐγκατέλειψαν ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης περὶ τοὺς 20 νεκρούς, ἐν οἷς καὶ τὸν ἀρχηγόν των, 35 αἰχμαλώτους, μεταξὺ τῶν ὁποίων μερικοὶ βουλγαρίζοντες καὶ ἀρμένιοι καὶ 7 τραυματίαι. Περιῆλθον ἐπίσης εἰς χεῖρας τῶν ἀρχηγείων τῆς Π.Α.Ο. πολλὰ ὅπλα. Τοὺς τραυματίας τῶν ἐπιδρομέων, ἡ Ἡγεσία τῶν ἐθνικῶν ὁμάδων, τὴν ἐπομένην τῆς μάχης, ἀπέστειλε πρὸς περίθαλψιν εἰς τὸν τότε ὑπεύθυνον τοῦ Ε.Α.Μ. Μουρίκι. Εἶχον ἐπίσης οἱ ἐλασῖται περὶ τοὺς 30 ἄλλους τραυματίας, τοὺς ὁποίους, ἐξ Ἀμαράντων προώθησαν εἰς νοσηλευτικά των κέντρα. Αἱ ὁμάδες τῆς ΠΑΟ, ἀγωνισθεῖσαι κατὰ τὸν μεγαλύτερον χρόνον τῆς μάχης ἀπὸ ὀχυρῶν θέσεων, εἶχον μόνον 8 νεκροὺς καὶ περισσοτέρους τραυματίας.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ
Ἱερεὺς — ἐκ Θεοδωρείου Σερρῶν.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΠΑΝ. ΠΕΡΡΟΣ
Ἐνωμοτάρχης, ἐκ Καρυταίνης - Γορτυνίας.

ΚΑΤΑΘΕΣΙΣ ΣΤΕΦΑΝΟΥ
ΕΙΣ ΤΑΦΟΝ ΠΗΓΑΔΟΥΛΙΩΝ

«Στὴν ἐρημιὰ τοῦ βουνοῦ, πού κρατήθηκεν ἀδούλωτη κατὰ τὴν ἐχθρικὴ κατοχὴ 1941 - 1944, αἰώνιοι φρουροὶ τῆς Πατρίδος, σὰν σύμβολο ἐθελουσίας ὑπὲρ αὐτῆς, ἀναπαύονται οἱ ἐκ τῆς μάχης τῶν Πηγαδουλίων νεκροὶ τῆς ΠΑΟ.

Σὲ κάθε ἐπέτειο τῆς μάχης, μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τοὺς διδασκάλους των καὶ ἀπόλυτα δική τους πρωτοβουλία, χωρὶς τυμπανοκρουσίες, τὰ παιδάκια τῶν γύρω ἀκριτικῶν μας χωριῶν, ἀνηφορίζουν πέντε ὁλόκληρες ὧρες κι' ἔρχονται γιὰ προσκύνημα εἰς τὸν ἀπέριττο τάφο τῶν ἡρώων.

ΜΕΤΑΣΤΑΘΜΕΥΣΕΙΣ ΑΡΧΗΓΕΙΟΥ ΧΑΔΟΒΑΣ

Ὀλίγας ἡμέρας μετὰ τὴν μάχην ΠΗΓΑΔΟΥΛΙΩΝ, τὸ Σῶμα ΠΑΠΑΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ἀπεχώρησε πρὸς τὴν περιοχὴν ΑΝΑΤΟΛΙΚΩΝ ΚΡΟΥΣΙΩΝ, διότι ἀντιμετωπίσθη ὀξὺ πρόβλημα ἐπισιτισμοῦ καὶ ἄλλαι δυσχέρειαι, αἱ ὁποῖαι ἐπέβαλον τὸν ἀποχωρισμόν.

Μόνιμος πληγὴ δι' ὅλα τὰ ἐθνικὰ σώματα ἦτο τὸ ζήτημα τῶν πυρομαχικῶν. Τόσον ὀξὺ ἦτο τὸ ζήτημα τοῦτο, ὥστε νὰ μὴ καταδιωχθοῦν ὅσον ἐπεβάλλετο οἱ ἀτάκτως ὑποχωροῦντες Κομμουνισταὶ κατὰ τὴν μάχην τῶν ΠΗΓΑΔΟΥΛΙΩΝ. Διετάχθη ἡ παῦσις πυρὸς μόνον καὶ μόνον διὰ νὰ γίνῃ οἰκονομία φυσιγγίων.

Ἐνῷ τὸ συγκρότημα ΜΗΤΣΟΥ εὑρίσκετο εἰς τὴν περιοχὴν ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΕΩΣ, οἱ ΕΛΑΣΙΤΑΙ μετὰ τὰς ἀλλεπαλλήλους ἥττας των, ἐπεδίωξαν μίαν εὔκολον καὶ ἐντυπωσιακὴν νίκην, προφανῶς διὰ νὰ καλύψωσι ψευδολογίας τοῦ ΕΑΜ, τὸ ὁποῖον, μετὰ τὴν μάχην ΠΗΓΑΔΟΥΛΙΩΝ, διὰ τῶν ἐντύπων του, διέδωσε ὅτι διελύθη τὸ Σῶμα ΜΗΤΣΟΥ. Ὁ ΜΗΤΣΟΥ κινηθεὶς πρὸς ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΙΝ, εἶχε ἀφήσει εἰς τὸ χωρίον ΑΝΑΤΟΛΗ μίαν διμοιρίαν μεταγωγικῶν ὑπὸ τὸν ἀνθυπολοχαγὸν ΝΟ·Ι·ΟΝ ΜΙΛΤΙΑΔΗΝ καὶ εἰς τὰ ΠΗΓΑΔΟΥΛΙΑ τὸν ὁπλαρχηγὸν ΜΠΕΧΛΙΒΑΝΙΔΗΝ μὲ τὴν ὁμάδα του.

Τὴν 27.10.43, ἐνεφανίσθη, εἰς ὑψώματα ΑΝΑΤΟΛΗΣ, ἰσχυρὰ δύναμις ΕΛΑΣΙΤΩΝ καὶ διὰ βαρέων πυροβόλων ἔβαλε κατὰ τῆς διμοιρίας ΝΟ·Ι·ΟΥ. Ὁ ΕΛΑΣ ἐνεφάνισεν εἰς τὰ ὑψώματα καὶ ἑκατοντάδας ἀόπλων, ἐν οἷς πολλὰ γυναικόπαιδα εἰς τὰ ὁποῖα εἶχεν εἴπει ὅτι θὰ ἐφωδιάζοντο μὲ τρόφιμα ἐκ τῶν ἀποθηκῶν τῆς ΠΑΟ. Εἶναι πιθανὸν ὅτι ἐπεδίωκε νὰ ἐμφανίσῃ ὄγκον ἵνα, δι' αὐτοῦ, πτοήσῃ τοὺς μαχητὰς τῆς ΑΝΑΤΟΛΗΣ. Ἦτο ἕνα σύνηθες τέχνασμα τοῦ ΕΛΑΣ.

Ἐν ἀρχῇ, αἱ ὁμάδες ΝΟ·Ι·ΟΥ συνεπτύχθησαν ἐλαφρῶς, ἀλλὰ κατόπιν ἀντεπετέθησαν καὶ ἔτρεψαν εἰς ἄτακτον φυγὴν τοὺς ΕΛΑΣΙΤΑΣ μὲ σοβαρὰς ἀπωλείας.

Ο ΑΦΘΑΣΤΟΣ ΗΡΩΙΣΜΟΣ ΑΛΛΑ ΚΑΙ ΤΟ ΔΡΑΜΑ ΜΠΕΧΛΙΒΑΝΙΔΗ

Εἰς ΠΗΓΑΔΟΥΛΙΑ, ὅπου εἶχεν ἀφεθῆ μὲ τὴν ὁμάδα του ὁ ὁπλαρχηγὸς ΜΠΕΧΛΙΒΑΝΙΔΗΣ ἀνεπαύετο μετὰ τῆς οἰκογενείας του εἰς μίαν ἀγροκαλύβην, ποὺ εἶχε κατασκευάσει ἐκεῖ. Ὁ ΕΛΑΣ, πρὸ τῆς ἐπιθέσεώς του κατὰ τῆς ΑΝΑΤΟΛΗΣ, ἐπέτυχεν ἀπαρατήρητος νὰ περικυκλώσῃ τὴν καλύβην ΜΠΕΧΛΙΒΑΝΙΔΗ καὶ νὰ ἀπασχολήσῃ τοὺς ἄνδρας του αἰφνιδιασθέντας καὶ αὐτούς. Κρίνεται σκόπιμος ἡ περαιτέρω αὐτουσία ἀναγραφὴ ἐκ τῆς ἐκθέσεως ΜΗΤΣΟΥ. «Ὀφείλει τόσον πολλὰ ἡ ΠΑΟ καὶ ἐγὼ προσωπικῶς εἰς τὸν ἁγνὸν ἐκεῖνον ἀγρότην, ὥστε, θεωρῶ ὑποχρέωσίν μου νὰ ἐκθέσω λεπτομερειακῶς τὸ δρᾶμα του.

Ἀφυπνισθεὶς ὁ γενναῖος Καπετάνιος ἐκ τῶν πρώτων πυροβολισμῶν, ἐξῆλθε τῆς καλύβης του καὶ ἐπυροβόλησεν, ἀφήσας νεκροὺς δύο ΕΛΑΣΙΤΑΣ, ποὺ εἶδε. Οἱ Κομμουνισταὶ ἐξ ἐγγυτάτης ἀποστάσεως ἐχρησιμοποίησαν χειροβομβίδα καὶ τὸν ἐτραυμάτισαν σοβαρῶς. Τραυματίας ὤν, ἐπέτυχε διὰ χειροβομβίδων καὶ τυφεκίου ν' ἀπομακρύνῃ τοὺς ἐπιτεθέντας καὶ νὰ κρυφθῇ εἰς σπήλαιον περὶ τὰ 300 μέτρα μακρὰν τῆς καλύβης.

Πρὸς στιγμήν, ἐφάνη ὅτι ἐσώθη. Οἱ ΕΛΑΣΙΤΑΙ ὅμως ἠκολούθησαν τὰ ἴχνη ἀπὸ τὸ αἷμα του καὶ ἀνεκάλυψαν τὴν κρύπτην του. Ἠμύνθη καὶ ἐκεῖ σκληρὰ ὁ ἥρως, τελικῶς ὅμως ἐξηντλήθη καὶ συνελήφθη ζῶν.

Ἐδονήθη ὁ τόπος ἀπὸ τὰς ἰαχὰς θριάμβου τῶν ΕΛΑΣΙΤΩΝ. «Πιάσαμε τὸν ΚΑ-

ΡΑΦΩΤΙΑ. Πιάσαμε τὸν πρῶτο Καπετάνιο τοῦ ΜΗΤΣΟΥ».

Ὁ ΜΠΕΧΛΙΒΑΝΙΔΗΣ εἶχε τὸ θάρρος ν' ἀπαντήσῃ· «Ὁ ΜΗΤΣΟΥ ἔχει πολλοὺς σὰν καὶ μένα καὶ μὴ χαίρεστε». Τὸν ἐφόρτωσαν εἰς ὑποζύγιον καὶ αὐθημερὸν τὸν μετέφερον εἰς τὸ ἀρχηγεῖον των, πλησίον τῆς ΠΟΝΤΟΚΕΡΑΣΙΑΣ.

ΙΣΑΑΚ ΦΩΤ. ΠΕΧΛΙΒΑΝΙΔΗΣ
Ὁπλαρχηγός, ἐκ Θεοδωρείου ΣΕΡΡΩΝ

Ἐκεῖ, τὸν παρέλαβε πρὸς ἀνάκρισιν, μὲ τὴν ἀνακριτικήν του ὁμάδα, ὁ ΧΑΡΑΤΣΙΔΗΣ. Ὁ ἥρως ἀντιμετώπισε τοὺς ἀνακριτάς του μὲ παροιμιώδη ψυχραιμίαν. Ὑπεσχέθησαν εἰς αὐτὸν μεγάλα ἀξιώματα, ἐὰν ἐδέχετο νὰ γίνῃ ΕΛΑΣΙΤΗΣ. Ἀπήντησεν μὲ ἕνα ξηρὸ «Ὄχι». «Θὰ πεθάνῃς» τοῦ ἀπήντησαν. «Ξεύρω» ἀπήντησε μονολεκτικῶς. Ἐν συνεχείᾳ, διὰ πυρακτωμένου σιδήρου, διηυλάκωνον τὰς σάρκας του διὰ νὰ μαρτυρήσῃ ποῦ εἶχε τὸ ἀρχηγεῖον ἀποθήκας πυρομαχικῶν, τροφίμων κλπ. Ὁ ἴδιος ἦτο ἀποθηκάριος τοῦ ὁπλισμοῦ. Δὲν ὡμίλησε. Ὑπέφερεν ἀγογγύστως τὸ μαρτύριό του καὶ μόνον διὰ μιᾶς σκληρᾶς ὕβρεως ἐξεδήλωσε τὴν ἀγανάκτησίν του. Διὰ σκληροῦ ὀργάνου ἤρχισαν νὰ τὸν κτυποῦν εἰς τὰ κόκκαλα. Ἐλιποθύμησε· Τὸν ἐπανέφεραν εἰς ζωὴν ὄχι διὰ νὰ ζήσῃ, ἀλλὰ διὰ νὰ συνεχισθῇ τὸ μαρτύριό του. Συνῆλθεν. Τὸ αἷμα του, ἐχύνετο ἀκόμη. Ἔρριξε εἰς τοὺς βασανιστάς του μία τελευταία περιφρονητικὴ ματιά, ἐφώναξε «Ζήτω ἡ Ἑλλὰς» καὶ ξεψύχησε. Ἅπαντα τὰ περὶ μαρτυρικοῦ θανάτου τοῦ πρωτοπόρου ἐθνικῆς ἀντιστάσεως τῆς ΠΑΟ εἶναι ἀπολύτως ἀκριβῆ, προκύπτοντα ἀπὸ καταθέσεις αὐτοπτῶν μαρτύρων αἰχμαλώτων τοῦ ΕΛΑΣ».

Αὐτὰ ἀναγράφει καὶ ὑπογράφει ὁ Ἀρχηγὸς ΜΗΤΣΟΥ.

ΤΡΙΤΗ ΦΑΣΙΣ

ΑΠΟ ΜΕΤΑΚΙΝΗΣΕΩΣ ΕΙΣ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΝ ΜΕΧΡΙ ΔΙΑΛΥΣΕΩΣ

ΜΕΤΑΚΙΝΗΣΙΣ ΠΡΟΣ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΝ

Ὡς πολλάκις ἀνεφέρθη, ἡ πληγὴ τῶν πυρομαχικῶν ἦτο ἀνίατος. Ἐν τούτοις, μὲ τὰ μικρὰ ὑπάρχοντα ἀποθέματα, ὁ ἀρχηγὸς ΜΗΤΣΟΥ ὑπελόγιζε ὅτι κατόπιν μεγάλης φειδοῦς, θὰ ἠδύνατο νὰ κρατηθῇ ἐπὶ μακρὸν εἰσέτι, ἴσως καὶ μέχρι τῆς ἀπελευθερώσεως, εἰς τὰς φύσει ὀχυρὰς θέσεις τῆς περιοχῆς, περιοριζόμενος εἰς μικροεπιχειρήσεις κλεφτοπολέμου.

Τὴν ἄποψιν αὐτὴν συνεμερίζετο καὶ ὁ Ταγματάρχης ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ ὅστις εἶχε ἀποσταλῇ ὑπὸ τῆς ΠΑΟ, ὡς συντονιστὴς ἀρχηγείου μετὰ τὴν μάχην εἰς ΠΗΓΑΔΟΥΛΙΑ. Ὁ ΜΗΤΣΟΥ ἐστρατοπέδευσε εἰς ΜΠΕΛΕΣ, ἐγκαταστήσας ὁμάδας ἐπιτηρήσεως εἰς ὅλην τὴν κορυφογραμμήν. Καὶ τότε παρουσιάσθη τὸ μοναδικὸν φαινόμενον ὑψηλοτάτης ἀντιλήψεως τοῦ καθήκοντος, ὅ-

ταν ὁ Λοχαγὸς ΣΤΑΜΑΤΟΠΟΥΛΟΣ, μετὰ τὴν ἀντικατάστασίν του ὑπὸ τοῦ Ταγματάρχου ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ, ἐζήτησε νὰ ἀναλάβῃ αὐτὸς ἀρχαιότατος Λοχαγός, τὴν διοίκησιν τῶν ὁμάδων ἐπιτηρήσεως, ἐπιμένων νὰ τεθῇ ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ ὑπομοιράρχου ΜΗΤΣΟΥ.

Ἀναφέρεται μία σκηνὴ παρεμφερὴς μὲ ἐκείνην μεταξὺ Θεμιστοκλέους καὶ Εὐρυβιάδου εἰς τὴν ΣΑΛΑΜΙΝΑ ὅταν, καὶ ἐδῶ, ὁ Λοχαγὸς ΣΤΑΜΑΤΟΠΟΥΛΟΣ ἐπέμενε νὰ πείσῃ τὸν ὑπομοίραρχον ὅτι εἰς τὸν ἀγῶνα αὐτῆς τῆς μορφῆς, μεγίστην σημασίαν ἔχει ὁ ψυχικὸς δεσμὸς μεταξὺ ἀνταρτῶν καὶ ἀρχηγοῦ καὶ ὅτι ὁ ὑπάρχων ἤδη δεσμὸς μεταξὺ ΜΗΤΣΟΥ καὶ τῶν ἀνδρῶν του, δὲν συνέφερε νὰ διασπασθῇ μὲ τὴν ἀντικατάστασιν τοῦ ΜΗΤΣΟΥ δι' ἄλλου προσώπου.

Ὁ ὑπομοίραρχος ΜΗΤΣΟΥ ἐκφράζεται ὡς ἑξῆς εἰς τὴν ἔκθεσίν του:

«Ἐνθυμοῦμαι μὲ θαυμασμὸν τὸν Λοχαγὸν ΣΤΑΜΑΤΟΠΟΥΛΟΝ διότι, παρὰ τὴν ἐπίμονον προσφοράν του, δὲν ἀπεδέχθη τὴν ἀρχηγείαν τοῦ σώματος, περιορισθεὶς εἰς δευτερεύουσαν ἀποστολήν· Τόσον αὐτός, ὅσον καὶ ὁ Ταγματάρχης ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ ἐπέμεναν ὅτι ἔπρεπε νὰ διαφυλαχθῇ, ὡς κόρη ὀφθαλμοῦ, ὁ παλαιὸς ψυχικὸς δεσμός, ἐμοῦ καὶ τῶν ἀνταρτῶν μου. Καὶ πρέπει νὰ ὁμολογήσω ὅτι εἶναι, τοῦτο, ὁ μοναδικὸς παράγων εἰς τὸν ὁποῖον ὀφείλεται τὸ γεγονὸς ὅτι τὸ σῶμα μου, δὲν ἐδοκίμασε ἥττας, παρὰ τὰς ἐλλειπεῖς γνώσεις μου ἐπὶ τῶν κανόνων τῆς πολεμικῆς τέχνης».

Ὑπ' αὐτὰς τὰς προϋποθέσεις εὑρισκόμενος εἰς ΜΠΕΛΕΣ, ἐδέχθην σύνδεσμον τοῦ Στρατηγείου τῆς ΠΑΟ. Ἐκόμισε διαταγὴν συμφώνως πρὸς τὴν ὁποίαν ἔπρεπε νὰ μετακινηθῶμεν, μὲ ὅσον τὸ δυνατὸν μεγαλυτέραν δύναμιν, πρὸς ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΝ, ὅπου ἠθέλαμεν ἐφοδιασθῇ διὰ πυρομαχικῶν, τὰ ὁποῖα θὰ ἔφθανον ἐκεῖ ἐκ τοῦ Σ.Σ.Μ.Α. Ἄφησα εἰς τὴν περιφέρειαν ἐλαφρὰς δυνάμεις, αἱ ὁποῖαι μαζὶ μὲ τοὺς ἐφέδρους θὰ ἐπροστάτευον τοὺς κατοίκους ἀπὸ τὴν ἑαμοκομμουνιστικὴν ἰδίᾳ δρᾶσιν καὶ μὲ 300 ἄνδρας ἀνεχώρησα διὰ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΝ».

— Τὴν 30ὴν Ὀκτωβρίου, τὸ συγκρότημα ΜΗΤΣΟΥ ἐτέθη εἰς πορείαν πρὸς ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΝ. Εἰς ΑΚΡΟΛΙΜΝΙΟΝ ΔΟΙΡΑΝΗΣ δύο ὁμάδες, ὑπὸ τὸν ἀνθυπολοχαγὸν ΦΑΜΠΡΙΚΕΖΗΝ, συνεπλάκησαν μὲ Γερμανικὸν ἀπόσπασμα καὶ ἠχμαλώτισαν 4 Γερμανούς. Ἐκ τῶν ἀνδρῶν τοῦ συγκροτήματος ἐτραυματίσθησαν οἱ ὁμαδάρχαι ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΙΔΗΣ ὅστις παρὰ τὴν σοβαρότητα τοῦ τραύματός του, δὲν ἐδέχθη νὰ παραμείνῃ, ἀκολουθήσας τὸ Σῶμα εἰς τὴν πρὸς ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΝ πορείαν του, καὶ ἔφ. ἐπιλοχίας Σκουλίδης Ἀνδρέας ἐλαφρῶς.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΣΩΚΡ. ΣΚΟΥΛΙΔΗΣ
Ἔφ. Ἐπιλοχίας — Ἐκ Λειβαδοχωρίου ΣΕΡΡΩΝ

— Ἄγνωστον πῶς, ὁ ΕΛΑΣ, παρὰ τὴν τηρηθεῖσαν ἐχεμύθειαν, ἐπληροφορήθη τὰ

τῆς μετακινήσεως καὶ καταλαμβάνων ἰσχυρὰς τοποθεσίας ἐπὶ τοῦ δρομολογίου, ἐπεχείρησε τὴν διάλυσιν ἢ τοὐλάχιστον τὴν διάσπασιν κατὰ τὴν διαδρομήν.

Εἰς ἐνίσχυσιν τοῦ ΕΛΑΣ ΚΡΟΥΣΙΩΝ ἀπεστάλησαν καὶ ἄλλαι ὁμάδες τοῦ ΕΛΑΣ αἵτινες εἶχον ἐπιτύσει, ὡς ἀνεφέρθη, τὸν ἐξαναγκασμὸν συμπτύξεως πρὸς ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΝ τῶν συγκροτημάτων ΠΙΕΡΙΩΝ — ΒΕΡΜΙΟΥ.

Περὶ τὰς μεσημβρινὰς ὥρας τῆς 14.11.43, ἰσχυρὸν ἐλασιτικὸν συγκρότημα, ἐνεδρεῦον παρὰ τὴν ΗΡΑΚΛΕΙΑΝ ΚΙΛΚΙΣ, προσέβαλε τὴν ἐμπροσθοφυλακὴν τοῦ Σώματος ΜΗΤΣΟΥ ἡ ὁποία ἐκινεῖτο ὑπὸ τὸν Ὑπολοχαγὸν ΘΩΜΑ·Ι·ΔΗΝ καὶ Ἀνθυπολοχαγὸν ΜΩΡΕΛΛΑΝ.

Ἐπηκολούθησε 5ωρος μάχη, κατὰ τὴν ὁποίαν, μὲ ἑκατέρωθεν ἀπωλείας εἰς νεκροὺς καὶ τραυματίας, οἱ ἐλασῖται ἀπεχώρησαν, ἀφήσαντες εἰς χεῖρας τῶν ἐθνικιστῶν καὶ 9 αἰχμαλώτους. Τὸ Σῶμα συνέχισε τὴν πορείαν του πρὸς ΑΝΑΒΡΥΤΟΝ ὅπου ἤλπιζε νὰ συνδεθῇ μὲ τὸ Σῶμα ΤΖΑΜΑΛΟΥΚΑ.

Κατὰ τὴν νυκτερινὴν πορείαν ἡ ἐμπροσθοφυλακή, ὑπὸ τοὺς ἀνθυπολοχαγὸν ΦΑΜΠΡΙΚΕΖΗΝ καὶ ἀνθυπασπιστὴν ΚΟΥΤΣΑΜΠΕΛΑΝ, προσεβλήθη καὶ πάλιν ὑπὸ ἐνέδρας τοῦ ΕΛΑΣ παρὰ τὸ χωρίον ΤΕΡΠΙΛΟΣ ΚΙΛΚΙΣ. Μετὰ δίωρον ἀγῶνα τῆς ἐμπροσθοφυλακῆς, καὶ κατόπιν ὑποστηρίξεως καὶ ὑπὸ ὁμάδος πλαγιοφυλακῆς, ὑπὸ τὸν ἀνθ)γὸν ΡΑΦΑΗΛ Ἰωάννην καὶ τοὺς ὁπλαρχηγοὺς ΜΑΒΕΛΗΝ καὶ ΚΑΡΥΠΙΔΗΝ. Οἱ ἐλασῖται διεσκορπίσθησαν καὶ πάλιν καὶ ἄφησαν 6 νέους αἰχμαλώτους. Δύο ἐξ αὐτῶν προήρχοντο ἀπὸ Σῶμα τοῦ ΕΛΑΣ, τὸ μετακινηθὲν ἐκ ΚΟΖΑΝΗΣ.

Τὴν πρωΐαν τῆς 15.11.43, τὸ συγκρότημα ἔφθασεν εἰς χωρίον ΑΝΑΒΡΥΤΟΝ, χωρὶς νὰ ἐπιτευχθῇ ἐπικοινωνία μὲ τὸ τοιοῦτον ΤΣΑΜΑΛΟΥΚΑ. Περὶ τὰς ἀπογευματινὰς ὥρας, τῆς ἰδίας ἡμέρας, ὁ ΕΛΑΣ παρηνώχλησε τὰς γραμμὰς τοῦ συγκροτήματος μὲ ἀνιχνευτικὰς περιπόλους καταδιωχθείσας ἄνευ ἀπωλειῶν.

ΙΩΑΝΝΗΣ Γ. ΡΑΦΑΗΛ
Ἀνθ)γὸς Στρατολογίας, ἐκ ΒΟΛΟΥ

— Τὰς πρωϊνὰς ὥρας τῆς 16.11.43, 1.000 περίπου μόνιμοι καὶ ἔφεδροι ΕΛΑΣΙΤΑΙ μὲ βαρεῖς ὅλμους, βαρέα πολυβόλα καὶ ἀφθονίαν ἄλλων αὐτομάτων ὅπλων, ἐπετέθησαν ἐξ ὅλων τῶν κατευθύνσεων κατὰ τοῦ συγκροτήματος ΜΗΤΣΟΥ. Ἡ μάχη διήρκεσε σκληρὰ ἐπὶ 10ωρον. Εἰς μερικὰ σημεῖα ἐγένετο ἑκατέρωθεν ἀκόμα καὶ χρῆσις μαχαιρῶν. Παρὰ τὴν πραγματικὴν κόλασιν πυρός, οὐδεὶς τῶν ἀνταρτῶν παρεχώρησε ἔστω καὶ μίαν σπιθαμὴν ἐδάφους εἰς τοὺς ἐπιτιθεμένους. Ὁ ἀνθυπολοχαγὸς ΖΑΝΤΙΛΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ἐμάχετο εἰς τὴν πρώτην γραμμὴν μὲ συμπαραστάτην τὸν ἔφηβον ἀδελφόν του. Ὁ ἀξιωματικὸς ἐτραυματίσθη εἰς τὴν κεφαλὴν καὶ τὸ αἷμα ἔρρεεν ἀφθόνως. Ὁ ἀρχηγὸς ΜΗΤΣΟΥ διῆλθεν ἐκείνην τὴν στιγμήν, εἶδε τὴν κατάστασιν τοῦ τραυματίου ἀνθυπολοχαγοῦ καὶ διέταξε νὰ

μετακινηθῇ πρὸς τὸν σταθμὸν ἐπιδέσεως. Τὴν διαταγὴν ἤκουσεν ὁ ἔφηβος ΖΑΝΤΙΔΗΣ καὶ στραφεὶς πρὸς τὸν ἀρχηγὸν ΜΗΤΣΟΥ εἶπε: «Ἂν εἶναι ἀδελφός μου, δὲν πρέπει νὰ φύγῃ. Ἂν πεθάνῃ ἀπὸ τὸ τραῦμα, ἐγὼ θὰ ἐκδικηθῶ τὸν θάνατόν του», καὶ ὁ ἀξιωματικὸς ΖΑΝΤΙΔΗΣ πράγματι ἔμεινε εἰς τὴν θέσιν του, λαβὼν μέρος εἰς τὴν ἀντεπίθεσιν τοῦ συγκροτήματος ἀφοῦ, μόλις εἶχε συνέλθει ἀπὸ λιποθυμίαν ἐκ τῆς αἱμορραγίας.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΗΛ. ΖΑΝΤΙΔΗΣ
Ἔφεδρος Ἀνθ)γὸς Πεζικοῦ
Ἐκ Κάτω Πορροΐων

Ὁ ἀρχηγὸς ΜΗΤΣΟΥ ἀναφέρει ἐπὶ λέξει εἰς τὴν ἔκθεσίν του. «Μνημονεύω τὴν περίπτωσιν ὡς κλασικὴν ἐκδήλωσιν αὐταπαρνήσεως, ἀλλὰ καὶ διὰ τὸν κύριον λόγον ἀκόμη, ὅτι ὁ ΖΑΝΤΙΔΗΣ συγκαταλέγεται μεταξὺ ἐκείνων ποὺ ἐπίστευσαν ἀρχικῶς εἰς τὸ ΕΑΜ καὶ τὸ ἐγκατέλειψαν ὅταν διεπίστωσαν τὰς προδοτικάς του διαθέσεις».

Τὰ ἀπογευματινὰς ὥρας ὁ ΜΗΤΣΟΥ διέταξε ἀντεπιθέσεις κατὰ περιοχάς. Ὁ ἐχθρὸς ὅμως διέθετε πολλὰς ἐφεδρείας καὶ ἔτσι σημαντικὰ ὑψώματα διαρκῶς ἤλλασσον κυρίους. Τέλος, ἀφοῦ ἐγένετο σταθεροποίησις εἰς ὡρισμένα σημεῖα τοῦ μετώπου, διετάχθη καὶ ἐνεργήθη γενικὴ ἀντεπίθεσις. Ὁ ἐχθρὸς ἀνετράπη, τραπεὶς εἰς ἄτακτον φυγήν, καταδιωχθεὶς μέχρι τῆς ἐπελεύσεως τῆς νυκτός.

Αἱ ἑκατέρωθεν ἀπώλειαι ὑπῆρξαν σοβαραί, ὁ δὲ ΜΗΤΣΟΥ ἀναφέρει εἰς τὴν ἔκθεσίν του ὅτι, δὲν κατώρθωσε νὰ συγκρατήσῃ τοὺς ἀντάρτας του, διὰ πρώτην φοράν, ἀπὸ ἐκδηλώσεις σκληρῶν ἀντεκδικήσεων.

Μεταξὺ τῶν τραυματιῶν ἦτο καὶ ὁ Συντονιστὴς Ταγματάρχης ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ ἀρκετὰ σοβαρῶς, καὶ ὁ ἀρχηγὸς ΜΗΤΣΟΥ ἐλαφρότερον.

Τὸ συγκρότημα, ἀφοῦ ἔθαψε τοὺς νεκροὺς τοῦ ἀγῶνος, ἐσυνέχισε τὴν πρὸς ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΝ πορείαν του προστεθέντων εἰς τὴν δύναμίν του καὶ 50 περίπου ἐνόπλων, ὑπολειμμάτων τοῦ διαλυθέντος σώματος ΠΑΠΑΒΑΣΙΛΕΙΟΥ καὶ ἐθνικιστῶν τοῦ χωρίου ΑΝΑΒΡΥΤΟΥ.

— Τὴν 17.11.43 ἡνώθησαν τὰ δύο σώματα ΜΗΤΣΟΥ καὶ ΤΣΑΜΑΛΟΥΚΑ, ὅπερ εἶχε δύναμιν 120 ἀνδρῶν, παρὰ τὸ χωρίον ΛΕΥΚΟΧΩΡΙΟΝ. Μετὰ τὴν τακτοποίησιν τῶν τραυματιῶν ἐσυνεχίσθη ἡ πορεία καὶ μετὰ 4)ήμερον, ἐντολῇ τοῦ Στρατηγείου τῆς ΠΑΟ, τὰ δύο ἡνωμένα ἀρχηγεῖα ἐστρατοπέδευσαν εἰς τὰ ὑψώματα ΧΟΡΤΙΑΤΗ.

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΕΡΜΑΝΩΝ

Εἰς τὰ ὑψώματα ΧΟΡΤΙΑΤΗ, ἡ ἐγκατάστασις ἐσυνεχίσθη μέχρι τοῦ πρώτου 10ημέρου τοῦ Δεκεμβρίου 1943. Ἐκ τῆς ἀπραξίας ἀρκετῶν ἡμερῶν παρετηρήθησαν περὶ τὰ 10 συμπτώματα λιποταξίας νεοπροσληφθέντων ἀνδρῶν, ὡς καὶ μερικὰ κρούσμα-

τα ἀντιπειθαρχικά, ἄγνωστα μέχρι τότε.

Φαίνεται ὅτι οἱ Γερμανοὶ εἶχον πληροφορηθῆ τὴν μεγάλην ἀδυναμίαν τῆς ἐλλείψεως πυρομαχικῶν. Ἀπέστειλαν ὅθεν εἰς τὰ ὑψώματα ΧΟΡΤΙΑΤΗ ἕναν ἀξιωματικὸν Λοχαγὸν ὁμιλοῦντα τὴν Ἑλληνικήν. Οὗτος ἐζήτησε νὰ παρουσιασθῇ καὶ ὡδηγήθη πρὸ τοῦ ἀρχηγοῦ ΜΗΤΣΟΥ. Πρὸ πάσης συζητήσεως ἐδήλωσεν ὅτι διὰ τὴν ζωὴν αὐτοῦ καὶ τῆς συνοδείας του ἦσαν ὑπεύθυνοι 1.000 κρατούμενοι ἕλληνες. Κατόπιν τούτου ἐσυνέχισεν. «Εἶμαι ἐντεταλμένος τοῦ Γερμανικοῦ Στρατηγείου. Πρέπει νὰ καταλάβητε σεῖς οἱ Ἕλληνες ὅτι ἐχθροί σας δὲν εἴμεθα ἐμεῖς οἱ Γερμανοί, ἀλλὰ οἱ Κομμουνισταὶ τοὺς ὁποίους ὁ Γερμανικὸς Στρατὸς συντρίβει εἰς τὴν Ρωσσίαν. Ἀργὰ ἢ γρήγορα ἡμεῖς θὰ γίνωμεν φίλοι μὲ τοὺς Ἄγγλους καὶ θὰ ξεριζώσουμε τοὺς Κομμουνιστάς. Σήμερον οἱ Ἄγγλοι δὲν κατάλαβαν ἀκόμα ὅτι, χωρὶς ἡμᾶς, δὲν ζοῦν οὔτε αὐτοί, καὶ ἐξακολουθοῦν νὰ ἐνισχύουν τοὺς Κομμουνιστάς. Εἶναι βέβαιον ὅτι, σὲ λίγο, θὰ τὸ καταλάβουν καὶ θὰ εἶναι μαζύ μας. Ἐμεῖς στὴν Ἑλλάδα δὲν ἔχουμε καμμίαν βλέψιν καὶ καθὼς βλέπετε, ἀμνηστεύουμε καὶ ἐξοπλίζουμε τοὺς Ἐθνικιστὰς ποὺ καθημερινῶς τοὺς σφάζουν οἱ Κομμουνισταί. Ξεύρουμε ὅτι δὲν ἔχετε πυρομαχικὰ καὶ οἱ ἄνδρες σας πεινοῦν. Ξεύρουμε ὅτι συνεχῶς πολεμᾶτε μὲ τοὺς Κομμουνιστὰς καὶ ἀπεφασίσαμε νὰ σᾶς ὑποστηρίξωμε. Ξέρουμε ἐπίσης ὅτι προσέχετε τὴν κοινὴν γνώμην ἡ ὁποία εἶναι μὲν κατὰ τοῦ ΕΑΜ— ΕΛΑΣ, ἀλλὰ εἶναι καὶ μὲ τὸ μέρος τῶν Ἄγγλων. Ἀναλαμβάνομεν τὴν νύχτα καὶ ὅπου θέλετε, μὲ τὰ ἀεροπλάνα μας ἢ μὲ τὰ πλοῖα, νὰ σᾶς δώσουμε ὅπλα, βομβιδοβόλα, πολυβόλα, φυσίγγια, στολές, ἄρβυλα, χρήματα. (ὁ Γερμανὸς δὲν μετεχειρίσθη ἁπλῶς τὴν λέξιν ἐφόδια, ἀλλὰ ἀπηρίθμει, ἓν πρὸς ἕν, ὅ,τι ἀκριβῶς ἐνδιέφερε, ἐπιδεικνύων ὥσπερ ἐκμαυλιστὴς μικροῦ παιδός, ἓν πρὸς ἕν, τὰ διάφορα παιγνίδια).

Καὶ ὁ Γερμανὸς ἐσυνέχισε. «Ὅλα θὰ εἶναι Ἀγγλικῆς προελεύσεως διὰ τὴν κοινὴν γνώμην. Ὅλα θὰ τὰ συνοδεύουν καὶ προκηρύξεις εἰς τὴν Ἀγγλικήν. Καὶ ἔτσι θὰ πιστεύουν ὅλοι, ὅτι σᾶς ἐνίσχυσαν οἱ σύμμαχοί σας Ἄγγλοι».

Εἰς ἀντάλλαγμα τούτων ζητοῦμε, ν' ἀποφύγετε συγκρούσεις μὲ τοὺς Βουλγάρους τοὺς ὁποίους, κακῇ τῇ μοίρᾳ, ἔχουμε Συμμάχους, φυσικὰ νὰ μὴ χτυπηθῆτε ποτὲ μὲ τοὺς Γερμανοὺς καὶ θὰ προστατεύσετε τὴν περιφέρειαν ἀπὸ τὰς σφαγὰς τοῦ ἀμάχου πληθυσμοῦ ἐκ μέρους τῶν Κομμουνιστῶν».

Συνέχισε ἀποτεινόμενος προσωπικῶς πρὸς τὸν ἀρχηγὸν ΜΗΤΣΟΥ. «Ὡς μοναδικὴ ἐγγύησις ὅτι δὲν θὰ κάνης ποτὲ κακὴν χρῆσιν τῶν ὅπλων ποὺ θὰ σοῦ δώσουμε, θὰ εἶναι ἡ χωροφυλακὴ Θεσ)κης, ποὺ ξεύρουμε πόσο τὴν ἀγαπᾶς, ὡς καὶ ἡ οἰκογένειά σου τῆς ὁποίας θὰ μᾶς δώσης τὴν διεύθυνσιν. Ὡς πρὸς τὴν καλὴν πίστιν ἡμῶν, ἐγγύησις θὰ εἶναι τὰ ὑλικά μας καὶ ὅσοι Γερμανοὶ στρατιῶται καὶ ἀξιωματικοὶ ζητήσης, τοὺς ὁποίους θὰ ντύσης ἀντάρτικα ὥστε νὰ μὴ γίνωνται ἀντιληπτοὶ ἀπὸ τὸ κοινόν».

Ὁ ἀρχηγὸς ΜΗΤΣΟΥ, ὡς ἑξῆς περιγράφει τὴν συνέχειαν τῆς συζητήσεως μὲ τὸν Γερμανὸν Λοχαγόν. «Μὲ τόσην πειστικότητα καὶ τόσην εὐφράδειαν ὡμίλει ὁ Γερμανὸς ἀξιωματικός, ὥστε, δὲν μοῦ ἐδόθη εὐκαιρία νὰ τὸν διακόψω οὔτε ἐπὶ δευτερόλεπτον. Διὰ ν' ἀπαντήσω τὸν παρεκάλεσα νὰ καπνίσῃ ἕνα τσιγάρο καὶ νὰ μοῦ δώσῃ προθεσμίαν μιᾶς ὥρας.

Τὰ ὅσα εἶπεν ὁ Γερμανὸς ἐστενογραφήθησαν ἀπὸ τὸν παριστάμενον ἐνωμοτάρχην ΚΟΥΚΟΥΒΙΗΝ, διὰ νὰ τὰ διαβιβάσω εἰς τὴν ὀργάνωσιν, ἂν ὑπῆρχεν λόγος, καὶ διὰ νὰ τὰ μελετήσω λέξιν πρὸς λέξιν. Βεβαίως, δὲν ἐχρειάζετο νὰ εἶναι κανεὶς οὔτε διπλωμάτης, οὔτε σοφὸς διὰ νὰ μαντεύσῃ τὰς προθέσεις τῶν Γερμανῶν. Ὅπως τόσους ἄλλους, ἤθελαν νὰ παρασύρουν καὶ τὰς ὁμά-

δας μου, πρὸς τὸ γνωστὸν παιχνίδι των, ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἤμουν βέβαιος ὅτι, μόνον οἱ Γερμανοὶ θὰ ἐκέρδιζον. Ἀπὸ τὰ κέρδη των ἐδάνειζαν τοὺς χαμένους διὰ νὰ τὰ ξαναπάρουν πάλι σὲ λίγο καὶ νὰ τοὺς χρεώσουν περισσότερο.

Ἂν καὶ ἐπεβάλλετο νὰ μὴ δώσω ἀπάντησιν, πρὶν αἱ ὁμάδες μου ἀλλάξουν στρατόπεδον, κατίσχυσε ὁ συναισθηματισμὸς καὶ ἀπήντησα εἰς τὸν ἀπεσταλμένον τῶν Γερμανῶν ὅτι ἡ ἑλληνικὴ ἱστορία δὲν ἀναφέρει κανένα παράδειγμα συμμαχίας Ἑλλήνων ἀξιωματικῶν πρὸς ἕνα ἐχθρόν των, διὰ νὰ σώσωσι τὰ σαρκία των ἀπὸ ἄλλον ἐχθρόν. Ἡμεῖς, προσέθεσεν, μὲ αὐτὰ τὰ ὅπλα ποὺ ἔχομε εἴμεθα εἰς θέσιν νὰ νικήσωμε τελικὰ κάθε ἀντίπαλόν μας.

Ὁ Γερμανὸς ἀξιωματικὸς ἐγέλασε σαρκαστικά, ἕνα γέλοιο ποὺ ἀκόμα γρατσουνίζει τὴν ψυχήν μου καὶ χωρὶς νὰ εἴπῃ οὔτε λέξιν ἀπεχώρησε».

ΜΕΤΑΒΑΣΙΣ ΜΗΤΣΟΥ — ΤΖΑΜΑΛΟΥΚΑ ΕΙΣ ΘΕΣ)ΝΙΚΗΝ

Μετὰ τὴν ἀπάντησιν ποὺ ἐδόθη εἰς τὸν Γερμανὸν ἀξιωματικόν, ἦτο γενικῶς πιστευτὸν ὅτι, ἡ θέσις τῆς στρατοπεδίας εἰς τὸν ΧΟΡΤΙΑΤΗΝ ἦτο ἄκρως ἐπισφαλὴς καὶ ἔπρεπε νὰ γίνῃ μετακίνησις.

Οἱ ἀρχηγοὶ ΜΗΤΣΟΥ καὶ ΤΖΑΜΑΛΟΥΚΑΣ ἀπεφάσισαν νὰ ἀναχωρήσουν εἰς Θεσ)κην ἵνα ἀναφέρωσι τὰ διατρέξαντα εἰς τὸ ἀρχηγεῖον τῆς ΠΑΟ, ἐκθέσωσι τὴν ἤδη ὑπάρχουσαν κατάστασιν καὶ ζητήσωσιν ὁδηγίας.

Τὰς πρώτας νυκτερινὰς ὥρας τῆς 10.12.43, ἡ Διοίκησις τῆς ΠΑΟ μὲ πολλὰ μέλη της καὶ μὲ ἁρμοδίους ἐπιτελεῖς, ἐδέχθη τοὺς δύο ἀρχηγοὺς εἰς μίαν οἰκίαν καὶ ἤκουσε τὴν ἔκθεσίν των. Ἅπαντες ἐπεδοκίμασαν τὴν ἀπάντησιν πρὸς τὸν ἀπεσταλμένον τοῦ Γερμανικοῦ Στρατηγείου καὶ συνεμερίσθησαν τοὺς φόβους περὶ ἐπικειμένης Γερμανικῆς ἐνεργείας εἰς βάρος τῶν δύο συγκροτημάτων.

Ἐκ μέρους τῆς Διοικήσεως ἀνεκοινώθη ὅτι τὸ Σ.Σ.Μ.Α. ἀνέβαλε καὶ πάλιν διὰ λόγους τεχνικοὺς τὸν ἐφοδιασμόν. Ἐν συνεχείᾳ, διετάχθη ἡ ἄμεσος μετακίνησις τῶν ὁμάδων ἐκ τῆς περιοχῆς ΧΟΡΤΙΑΤΗ.

Οἱ δύο ἀρχηγοὶ ἀνεχώρησαν ἀμέσως καὶ ἐπανῆλθον εἰς τὰ τμήματά των. Ὁ ΜΗΤΣΟΥ ἀναφέρει, δὲν ἐπίστευσαν ὅτι οἱ λόγοι τῆς ἀναβολῆς τοῦ ἐφοδιασμοῦ ἦσαν τεχνικοὶ ὡς τοὺς ἐδηλώθη, καὶ παρέμειναν μὲ τὴν ἀπορίαν διατὶ διετάχθη ἐκείνη ἡ μετακίνησις πρὸς ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΝ μάλιστα, μὲ ὅσον τὸ δυνατὸν περισσοτέρους ἄνδρας, ὡς ἔλεγε ἡ διαταγή, μὲ μόνον ἀποτέλεσμα τὴν καταστρεπτικὴν σπατάλην πυρομαχικῶν καὶ τὴν ἐγκατάλειψιν ὀχυρῶν θέσεων ἐπὶ τοῦ ΜΠΕΛΕΣ.

Εἰς ἀναφερόμενον κατωτέρω σημείωμα δίδεται ἀπάντησις εἰς τὰς ἀπορίας τῶν δύο ἀρχηγῶν, βάσει ὑπαρχόντων στοιχείων.

Ἐπιστροφὴ

Ὡς προεβλέπετο τὴν ἰδίαν ἡμέραν τῆς ἀρνητικῆς ἀπαντήσεως πρὸς τὸν Γερμανὸν ἀξιωματικόν, Γερμανικαὶ καὶ Βουλγαρικαὶ δυνάμεις ἐπεχείρησαν νὰ ἐγκλωβίσωσι τὰ δύο συγκροτήματα εἰς τὴν περιοχὴν ΑΣΒΕΣΤΟΧΩΡΙΟΥ — ΧΟΡΤΙΑΤΗ.

Ἡ διαταχθεῖσα, πρὸ τῆς ἀναχωρήσεως τῶν δύο ἀρχηγῶν, κλιμάκωσις παρεπλάνησε τοὺς Γερμανούς, νομίσαντες ὅτι τὰ τμήματα θὰ ἐκινοῦντο πρὸς ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΝ καὶ οὕτω δὲν ἐκινήθησαν ὀρθῶς, εἰς τρόπον ὥστε, τὸ ἀκολουθηθὲν δρομολόγιον νὰ παρακολουθῆτε μόνον ἀπὸ ἁπλῆν ἐπιτήρησιν.

Οἱ Βούλγαροι πλὴν τοῦ Πεζικοῦ, διέθετον καὶ Ἱππικὸν κατὰ μῆκος τοῦ δρομολογίου ΔΕΡΒΕΝΙ — ΑΣΣΗΡΟΣ. Χάρις ὅμως εἰς τοὺς γενομένους ἑλιγμούς, ὁ κύριος ὄγκος τῶν κινουμένων πρὸς ἐπιστροφὴν εἰς τὴν

ἀρχικὴν περιοχὴν ΚΡΟΥΣΙΩΝ — ΜΠΕΛΕΣ δυνάμεων, ἀπέφυγε τὴν μάχην μὲ τοὺς Γερμανοὺς καὶ Βουλγάρους, μὲ ἐλαφρὰς μόνον ἀπωλείας βραδυπορούντων.

Σύγκρουσις μὲ ἐλαφρὰν Γερμανικὴν δύναμιν ἐγένετο μόνον μιᾶς ὁμάδος πλαγιοφυλακῆς, παρὰ τὸν ΑΓΙΟΝ ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ καὶ τὰς ΒΡΩΜΟΛΙΜΝΑΣ. Ἐκ τῆς συγκρούσεως ταύτης ὑπῆρχον 2 νεκροὶ καὶ ὀλίγοι τραυματίαι ἀπὸ ἑλληνικῆς πλευρᾶς, ἐνῷ κατὰ τὴν ὁμολογίαν Βουλγάρου ἀξιωματικοῦ αἰχμαλωτισθέντος μετ' ὀλίγας ἡμέρας εἰς ΛΕΥΚΟΧΩΡΙΟΝ καὶ οἱ Γερμανοὶ εἶχον ἰσαρίθμους ἀπωλείας.

— Τὴν πρωΐαν τῆς 11.12.43, αἱ ἐθνικαὶ ὁμάδες ἐξελθοῦσαι ἀπὸ τὸν ἐχθρικὸν κλοιόν, ἐστρατοπέδευσαν εἰς τὰ ὑψώματα μεταξὺ ΚΡΙΘΙΑΣ — ΣΤΕΦΑΝΙΝΩΝ ἔνθα καὶ ἐνεταφίασαν τοὺς νεκρούς των. Ἐνῷ ἀκόμα ἐψάλλετο ἡ νεκρώσιμος ἀκολουθία, δύναμις 100 ἀνδρῶν τοῦ ΕΛΑΣ, ἐπετέθη κατὰ τῶν προφυλακῶν τοῦ συγκροτήματος. Ἐναντίον τούτων ἐκινήθησαν οἱ Ὁπλαρχηγοὶ ΗΛΙΑΔΗΣ ΙΣΧΝΟΠΟΥΛΟΣ καὶ ΔΕΛΗΓΙΑΝΝΗΣ, οἵτινες τοὺς ὑπεχρέωσαν εἰς ὑποχώρησιν πρὸς ΚΡΙΘΙΑΝ, ἀφοῦ ἄφησαν 2 αἰχμαλώτους. Ὡς κατέθεσαν οἱ αἰχμάλωτοι οὗτοι σκοπὸς τῆς ἐπιθέσεως τῶν ἐλασιτῶν, ἦτο νὰ προδοθοῦν αἱ θέσεις, τῶν Σωμάτων τῆς ΠΑΟ εἰς τὰς Βουλγαρικὰς δυνάμεις. Ἕνεκα τούτου διετάχθη ἄμεσος μετακίνησις καὶ τὴν πρωΐαν τῆς 12.12.43 τὰ συγκροτήματα εὑρέθησαν ἐν πορείᾳ πρὸς τὰ ὑψώματα ΣΤΕΦΑΝΙΝΩΝ.

Βουλγαρικὸς Στρατὸς δυνάμεως Λόχου Πεζικοῦ διμοιρίας Ἱππέων καὶ μὲ ὑποστήριξιν βαρέων πολυβόλων, ἐνήργησεν ἐναντίον τῶν ἐθνικῶν ὁμάδων ἐκ τῶν ὑψωμάτων ΑΣΣΗΡΟΥ. Μετὰ δίωρον ἀνταλλαγὴν πυρῶν πεζικοῦ, ὁ ὑπολοχαγὸς ΘΩΜΑ·Ι·ΔΗΣ μὲ τὸ ὁπλαρχηγεῖον ΚΑΤΣΑΟΥΝΗΣ ὑπὸ τὸν ΚΑΡΥΠΙΔΗΝ Χαράλ. καὶ τὰς ὁμάδας τοῦ Σώματος ΤΖΑΜΑΛΟΥΚΑ ἐνήργησε μὲ

ΛΑΖΑΡΟΣ ΙΣΧΝΟΠΟΥΛΟΣ
Ὁπλαρχηγὸς — ἐξ Ἀκρίτας ΚΙΛΚΙΣ

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΣΑΒΒ. ΚΑΡΥΠΙΔΗΣ
Ὁπλαρχηγὸς — Ἐκ Καστανούσης ΣΕΡΡΩΝ

σφοδρότητα καὶ ταχύτητα, πλευρικὴν ἀντεπίθεσιν, ἡ ὁποία ἠνάγκασε τοὺς Βουλγάρους νὰ στραφοῦν πρὸς ΔΕΡΒΕΝΙΟΝ. Ἐγκατέλειψαν εἰς τὸ πεδίον τῆς μάχης 6 νεκροὺς καὶ 1 τραυματίαν ἔναντι ἐλαφροτέρων ἀπωλειῶν τῶν ἡμετέρων·

ΝΕΑ ΕΠΙΤΥΧΗΣ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΙΣ ΒΟΥΛΓΑΡΩΝ ΕΙΣ ΛΕΥΚΟΧΩΡΙΟΝ ΠΡΟΔΟΣΙΑ ΤΟΥ ΕΛΑΣ

— Τὰς ἀπογευματινὰς ὥρας τῆς 16ης αἱ ὁμάδες συνεκεντρώθησαν πέριξ τῶν ὑψωμάτων ΛΕΥΚΟΧΩΡΙΟΥ προκειμένου νὰ κινηθῶσιν ἐκεῖθεν πρὸς ΒΙΣΑΛΤΙΑΝ. Ἕνα τάγμα Βουλγαρικοῦ πεζικοῦ ἀκολουθήσαν ὁδεύσεις ἀνεπιτηρήτους ἐκ ΞΥΛΟΥΠΟΛΕΩΣ, ἐνεφανίσθη ἀπροόπτως εἰς διάταξιν μάχης πρὸ τῶν ὑψωμάτων ΛΕΥΚΟΧΩΡΙΟΥ καὶ ἐνεπλάκη μὲ τὰς προφυλακὰς ὑπὸ τὸν ἀνθυπολοχαγὸν ΦΑΜΠΡΙΚΕΖΗΝ, ἀνθυπασπιστὴν ΚΟΥΤΣΑΜΠΕΛΑΝ καὶ Ὁπλαρχηγὸν ΙΩΑΚΕΙΜΙΔΗΝ.

ΟΣΒΑΛΝΤ ΕΡΡΙΚΟΥ ΦΑΜΠΡΙΚΕΖΗΣ
Ἀνθ)γὸς Πεζικοῦ - Β΄ Ὑπαρχηγὸς
Ἐκ Στρατωνίου Χαλκιδικῆς

ΣΑΒΒΑΣ ΧΡ. ΗΛΙΑΔΗΣ
Ὁπλαρχηγὸς — Ἐκ Κεντρικοῦ ΚΙΛΚΙΣ

Ταὐτοχρόνως ἔκανε τὴν ἐμφάνισίν της καὶ μία διλοχία Βουλγαρικοῦ Στρατοῦ ἀπὸ τὴν κατεύθυνσιν ΣΤΕΦΑΝΙΝΩΝ. Κατ' αὐτῆς ἐκινήθησαν οἱ ἀνθυπολοχαγὸς ΜΟΡΕΛΛΑΣ καὶ οἱ Ὁπλαρχηγοὶ ΗΛΙΑΔΗΣ ΚΟΥΛΤΟΥΡΙΔΗΣ καὶ ΡΑΦΤΟΠΟΥΛΟΣ. Ὡς εἶχον τὰ πράγματα, μοναδικὸν δρομολόγιον συμπτύξεως ἀπέμενεν ἡ πρὸς κορυφογραμμὴν ΚΡΟΥΣΗΣ κατεύθυνσις, ὅπερ καὶ ἀπεφάσισεν ὁ ἀρχηγὸς ΜΗΤΣΟΥ. Οἱ ὁπλαρχηγοὶ ΓΑΒΡΙΗΛΙΔΗΣ, ΧΑΤΖΗΧΡΗΣΤΙΔΗΣ καὶ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΓΕΩΡΓΑΝΤΑΣ ἔλαβον ἀναλόγους διαταγὰς δι' ἐκκίνησιν πρὸς τὴν κατεύθυνσιν κορυφογραμμῆς ΚΡΟΥΣΗΣ. Μετὰ μίαν ὥραν ὁ ΓΑΒΡΙΗΛΙΔΗΣ ἀπέστειλε τὸ ἑξῆς σημείωμα: «Μόλις φθάσαμε στὸ ὕψωμα, ἐβλήθημεν ἀπὸ τοὺς ἐλασίτας καὶ τὴν στιγμὴν

αὐτὴν μαχόμεθα. Κατέχουν ὁλόκληρον τὸν τομέα καὶ νομίζω ὅτι πρέπει γρήγορα νὰ ἐνισχυθῶ γιὰ νὰ τοὺς κάνω ἐπίθεσι. Ἔχω δύο τραυματίας, ἀναμένω διαταγὰς σύντομα. Ὑπογραφὴ ΚΑΡΑΠΙΠΕΡΗΣ».

Ἐν συνεχείᾳ παρατίθεται ἐπὶ λέξει ἡ ἔκθεσις τοῦ ἀρχηγοῦ ΜΗΤΣΟΥ. «Ὑπετέθη ὅτι τὴν ἀναφορὰν αὐτὴν οἱ ἐλασῖται θὰ ἐτήρουν τοὐλάχιστον τὰ προσχήματα καὶ ἀπεφάσισα νὰ τοὺς ἀποστείλω ἕνα σύνδεσμον. Ὡς τοιοῦτον ἐξέλεξα τὸν ἀντάρτην ΜΠΟΥΡΛΗΝ ΓΕΩΡΓΙΟΝ ἐκ ΜΟΥΡΙΩΝ καὶ ἀφοῦ τὸν ἐφωδίασα μὲ μίαν λευκὴν σημαίαν, τοῦ ἐνεχείρησα τὸ ἀκόλουθον σημείωμα, τὸ ὁποῖον τὸν διέταξα νὰ τὸ παραδώσῃ εἰς τὸν ἀρχηγὸν τῶν ἐλασιτῶν. Διετάχθη ὁ ΓΑΒΡΙΗΛΙΔΗΣ νὰ διευκολύνῃ τὸν ΜΠΟΥΡΛΗΝ ὑποχωρῶν εἰς τὰς ἀρχικάς του θέσεις καὶ διακόπτων τὰ πυρά.

Τὸ σημείωμά μου ἔχει οὕτω: «Ἀγαπητὲ Κύριε ΚΑΡΑΤΑΣΣΟ. Αὐτὴν τὴν στιγμὴν ἰσχυραὶ Βουλγαρικαὶ δυνάμεις μὲ κτυποῦν πανταχόθεν. Ἂν δὲν θέλετε νὰ μὲ ἐνισχύσητε τοὐλάχιστον μὴ μοῦ ἀποκόπτετε τὸ δρομολόγιο συμπτύξεως πρὸς ΚΡΟΥΣΙΑ. Δὲν εἶναι ἔντιμον ἕλληνες ἀπὸ κοινοῦ μὲ Βουλγάρους νὰ κτυποῦν Ἕλληνας. Αὐτὴ εἶναι ἡ συμφιλίωσις ποὺ κάναμε; Διέταξα τὰς δυνάμεις μου νὰ συμπτυχθοῦν καὶ ἀναμένω ἀπάντησίν σας. Καλὴ λευτεριά.

16.12.43 Κ. ΜΗΤΣΟΥ».

Υ.Γ. Ἀπὸ τὴν μάχη τοῦ ΒΟΥΡΛΑ κρατῶ 12 αἰχμαλώτους σας οἱ ὁποῖοι θὰ εἶναι ὑπεύθυνοι διὰ τὴν ζωὴν τοῦ ἀποστελλομένου κήρυκος.

Ὁ ἴδιος.

Ὁ κῆρυξ ΜΠΟΥΡΛΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ ἔφθασε στὸν ΚΑΡΑΤΑΣΣΟ ὅστις ἀναγνώσας τὴν ἐπιστολὴ ἐγέλασε σαρκαστικά, ἐκάλεσε καὶ τοὺς ἄλλους βαθμοφόρους του καὶ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Ι. ΡΑΦΤΟΠΟΥΛΟΣ
Ὁπλαρχηγὸς — Ἐξ Ἀνατολῆς ΣΕΡΡΩΝ

ΧΡΗΣΤΟΣ ΑΝΔΡ. ΚΟΥΛΤΟΥΡΙΔΗΣ
Ὁπλαρχηγὸς — Ἐκ Καλοχωρίου ΣΕΡΡΩΝ

τοὺς εἶπε: 'Ελᾶτε συναγωνιστὲς νὰ σπάσουμε πλάκα μὲ τὶς ἑλληνικοῦρες τοῦ ΜΗΤΣΟΥ». "Οχι μόνον δὲν ἀπήντησεν ὁ ΚΑΡΑΤΑΣΣΟΣ εἰς τὴν ἐπιστολήν μου, ἀλλὰ καὶ ἐκράτησεν αἰχμάλωτον τὸν ΜΠΟΥΡΛΗΝ μέχρις ὅτου οὗτος, εὗρε τὴν εὐκαιρίαν καὶ ἀπέδρασε κατὰ τὴν μάχην τῆς ΤΡΙΑΔΟΣ. Τοιουτοτρόπως εὑρέθημεν ἀπολύτως ἐγκλωβισμένοι. Εἰς μίαν στιγμὴν κρίσιμον δι' ἡμᾶς, οἱ ὁμαδάρχαι ΚΟΥΚΟΥΒΗΣ, ΜΑΚΡΥΓΙΑΝΝΗΣ, ΠΕΡΡΟΣ, ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΗΣ καὶ ΔΑΜΙΑΝΙΔΗΣ, ἐνήργησεν πλευρικὴν ἀντεπίθεσιν κατὰ τῶν Βουλγάρων, ἐνῷ ἀπὸ ἄλλων σημείων τὸ συγκρότημα ΤΣΑΜΑΛΟΥΚΑ ἐπετέθη κατὰ μέτωπον, μὲ σκοπὸν δημουργίας ρήγματος εἰς τὰς ἐχθρικὰς γραμμὰς ὥστε νὰ διαφύγωμεν πρὸς ΘΕΟΔΟΣΙΑ — ΡΙΖΑΝΑ. Μὲ ἐξαιρετικὴν ταχύτητα ὁ ἐπιλοχίας ΔΑΜΙΑΝΙΔΗΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ ἔφθασε εἰς τὰ νῶτα τοῦ

ΑΝΔΡΕΑΣ ΝΙΚ. ΣΟΥΛΙΩΤΗΣ
'Υπενωμοτάρχης — 'Εκ Τρικκάλων

ΑΝΤΩΝΙΟΣ Γ. ΔΑΜΙΑΝΙΔΗΣ
'Επιλοχίας Πεζ. - 'Εκ Πλατανακίων ΣΕΡΡΩΝ

Σταθμοῦ Διοικήσεως τοῦ Βουλγαρικοῦ Τάγματος. 'Ο ἐπιλοχίας οὗτος μὲ τοὺς ἀντάρτας ὑπεν)χην ΣΟΥΛΙΩΤΗΝ ΑΝΔΡ. καὶ χωροφύλακα ΑΓΓΕΛΑΚΗΝ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ, πλησιάσαντες εἰς ὀλίγα μέτρα τὸ ἐπιτελεῖον τοῦ τάγματος, χωρὶς νὰ γίνωσι ἀντιληπτοί, ἠψήφησαν τὰ καταιγαστικὰ πυρὰ τῶν Βουλγάρων ὅταν τοὺς ἀντελήφθησαν, ὥρμησαν κατ' αὐτῶν καὶ ἐξ ἐγγυτάτης ἀποστάσεως ἐφόνευσαν δύο. Οἱ ὑπόλοιποι εἷς Ταγματάρχης, εἷς ὑπολοχαγὸς καὶ 6 στρατιῶται, εὑρεθέντες ἐντὸς θανατηφόρου κλοιοῦ, διότι ἐν τῷ μεταξὺ εἶχον καταφθάσει καὶ ἄλλοι ἀντάρται, παρεδόθησαν καὶ ὡδηγήθησαν ἐνώπιόν μου.

Οἱ Βούλγαροι ἀξιωματικοί, παρ' ὅλον τὸν πανικὸν ποὺ τοὺς κατεῖχε, δὲν παρέλειψαν ἀπὸ τῆς πρώτης στιγμῆς νὰ ἐκφράσωσι τὸν θαυμασμόν των διὰ τὸν ἐπιλοχίαν ΔΑΜΙΑΝΙΔΗΝ καὶ ἀντάρτας ΑΓΓΕΛΑΚΗΝ καὶ ΣΟΥΛΙΩΤΗΝ οἱ ὁποῖοι κυρίως τοὺς

ἠχμαλώτισαν. Εἰς τὸν Βούλγαρον Ταγματάρχην ἐδηλώθη σαφῶς ὅτι θὰ ἀπέθνησκεν ἐπὶ τόπου, ἂν ἐντὸς ἡμισείας ὥρας δὲν ἀπεχώρουν αἱ δυνάμεις του. Διετάχθη δὲ νὰ ἐκδώσῃ σχετικὴν διαταγὴν πρὸς τοῦτο. Πράγματι ὁ Βούλγαρος Ταγματάρχης συνέταξε μίαν διαταγὴν τὴν ἰδίαν στιγμὴν καὶ τὴν ἀπέστειλε εἰς τὸν ἀξιωματικὸν τοῦ τομέως ποὺ ὑπέδειξα, δι' ἑνὸς τῶν αἰχμαλώτων στρατιωτῶν του, ποὺ ἀφέθη ἐλεύθερος. Δὲν παρῆλθον 20 λεπτὰ καὶ οἱ Βούλγαροι κατέπαυσαν τὰ πυρά των, ὑποχωρήσαντες πρὸς τὴν χαράδραν μεταξὺ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ καὶ ΞΥΛΟΥΠΟΛΕΩΣ. Ἐκ τῆς οὕτω πως ἐκκαθαρισθείσης ζώνης διῆλθον αἱ ἐθνικαὶ ὁμάδες, ἐπλευροκόπησαν τὰς γραμμὰς τῶν ἐλασιτῶν, ἀνάγκασαν τούτους εἰς ὑποχώρησιν καὶ τὴν πρωΐαν τῆς 17.12.43 ἐστρατοπεδεύσαμεν εἰς τὰ ὑψώματα ΡΙΖΑΝΩΝ — ΚΟΡΦΟΒΟΥΝΙΩΝ — ΘΕΟΔΟΣΙΩΝ — ΤΡΙΑΔΟΣ. Κατὰ τὴν ἀνωτέρω μάχην εἴχομεν ἐκτὸς μάχης δύο ἄνδρας ἀπὸ τὸν ΕΛΑΣ καὶ 8 ἀπὸ τοὺς Βουλγάρους. Οἱ Βούλγαροι εἶχον 7 νεκρούς, πολλοὺς τραυματίας, 8 αἰχμαλώτους, ἐγκατέλειψαν δὲ εἰς χεῖρας μας 5 κέλητας, 4 φορτηγὰ κτήνη, ἀρκετὴν ποσότητα πολεμικοῦ ὑλικοῦ, καὶ μικρὴν τοιαύτην ὑγειονομικοῦ. Ἐδῶ κλείνει ἡ εἰς πρῶτον πρόσωπον παράθεσις τῆς ἐκθέσεως ΜΗΤΣΟΥ».

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΣΥΓΚΡΟΥΣΕΩΝ ΜΕ ΤΟΝ ΕΛΑΣ

— Ἀλλὰ καὶ τὴν 17ην ὁ ΕΛΑΣ δὲν ἄφησε ἥσυχα τὰ ἐθνικὰ συγκροτήματα, τὰ τόσον ταλαιπωρημένα ἀπὸ τὴν προηγουμένη μάχην. Δι' ἰσχυρῶν δυνάμεών του ἠνώχλησε τὰς προφυλακὰς εἰς τὰ ὑψώματα ΡΙΖΑΝΩΝ. Μετὰ τρίωρον μάχην, εἰς τὴν ὁποίαν ἔλαβον μέρος ἐλαφραὶ δυνάμεις ὑπὸ τοὺς ὁμαδάρχας ΚΟΥΛΤΟΥΡΙΩΤΗΝ, ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΟΓΛΟΥ, ΚΑΡΥΠΙΔΗΝ, ΑΠΟΣΤΟΛΙΔΗΝ καὶ ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΙΔΗΝ, οἱ ἐλασῖται διεσκορπίσθησαν πρὸς διαφόρους κατευθύνσεις μὲ ἀπωλείας.

— Τὰς μεσημβρινὰς ὥρας τῶν Χριστουγέννων τοῦ 43 οἱ ἐλασῖται, μὲ ἀναγνωριστικὰς περιπόλους, παρηνώχλησαν τὰς προφυλακὰς τῶν ἐθνικῶν συγκροτημάτων παρὰ τὴν ΤΡΙΑΔΑ. Κατὰ τὰς ἀπογευματινὰς ὥρας τῆς ἰδίας ἡμέρας ἐπετέθησαν κατὰ τοῦ Ὁπλαρχηγοῦ ΚΑΡΥΠΙΔΗ μὲ δυνάμεις 150 περίπου ἀνδρῶν. Ὁ ΚΑΡΥΠΙΔΗΣ ἐνισχυθεὶς καὶ ἀπὸ τὸν συνάδελφόν του ΙΩΑΚΕΙΜΙΔΗΝ κατενίκησε καὶ πάλιν τοὺς ἐλασίτας, οἱ ὁποῖοι ὑπεχώρησαν πρὸς ΚΕΡΚΙΝΗΝ. Κατὰ τὴν καταδίωξιν, τινὲς ἐκ τῶν ἐλασιτῶν, ἐπνίγησαν ἐντὸς τῆς βαλτώδους ἐκτάσεως τῆς ΚΕΡΚΙΝΗΣ.

Ἐπανερχόμεθα εἰς τὴν ἔκθεσιν ΜΗΤΣΟΥ εἰς πρῶτον πρόσωπον.

«Εἶναι γεγονὸς ὅτι αἱ ὁμάδες μας οὐδέποτε εἰς οὐδεμίαν μάχην ἡττήθησαν. Τὰ πυρομαχικὰ ὅμως ποὺ ἀπέμειναν λήγοντος τοῦ 43 ἀνήρχοντο κατὰ μέσον ὅρον, μόλις εἰς 15 - 20 φυσίγγια κατὰ ὁπλίτην, χωρὶς ἐλπίδα ἐνισχύσεως καὶ ἐφοδιασμοῦ. Ἐλπίδες ἐπιτελῶν τῆς ΠΑΟ ὅτι, εἰς τὴν περιοχὴν ἐκείνην, ἦτο δυνατὸν νὰ μᾶς γίνουν ῥίψεις ἐφοδίων ἀπὸ τὸ Σ.Σ.Μ.Α. διεψεύσθησαν. Διὰ νὰ μὴ διατηρῶμεν ἀόπλους, ἐδόθησαν εἰς τοὺς ἀντάρτας ἀόριστοι ἄδειαι καὶ τοιουτοτρόπως ἡ συνολικὴ δύναμις τῆς περιοχῆς ἐξ ὅλων τῶν ἀνδρῶν τῶν ἀρχηγείων ΜΗΤΣΟΥ — ΤΖΑΜΑΛΟΥΚΑ, ΚΥΡΙΑΚΟΥ, ΚΟΖΑΝΗΣ καὶ ἔφεδροι, περιωρίσθη μόνον εἰς 600».

ΜΑΧΗ ΤΗΣ ΤΡΙΑΔΟΣ

— Ἐνῶ οἱ ἄνδρες εὑρίσκοντο εἰς ἀθλίαν κατάστασιν ἀπὸ ἀπόψεως πυρομαχικῶν, καὶ διετηροῦντο μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι, ἴσως ἡ Μέση Ἀνατολὴ νὰ τοὺς ἐνισχύσῃ, ὁ ΕΛΑΣ προητοίμαζε νέαν ἐπίθεσιν. Μετέφερε δυνά-

μεις ἐξ ὅλης Μακεδονίας καὶ ἓν τάγμα ἐκ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ. Καὶ τὴν 9.1.44, μὲ 2.000 περίπου μονίμους ἀντάρτας καὶ 1.000 - 1.500 ἐφεδρικούς, ἐκ διαφόρων περιοχῶν, ἐπετέθη κατὰ τῶν ἐθνικῶν ὁμάδων αἵτινες ἦσαν στρατοπεδευμέναι ἀπὸ ΚΑΛΟΚΑΣΤΡΟΥ μέχρι ΜΕΣΟΛΟΦΟΥ, μὲ προωθημένα φυλάκια πρὸς ΚΡΟΥΣΙΑ. Ἐπανερχόμεθα εἰς τήν, εἰς πρῶτον πρόσωπον, ἔκθεσιν τοῦ ΜΗΤΣΟΥ διὰ τὴν περιγραφὴν τῆς μάχης.

«Μίαν ὥραν πρὶν ἀνατείλλῃ ὁ ἥλιος τῆς 9.1.44, οἱ ἐλασῖται ἐπετέθησαν ἐπὶ μετώπου 15 περίπου χιλιομέτρων, μὲ πρῶτον ἀντικειμενικὸν σκοπὸν τὴν κατάληψιν τοῦ χειμάρρου, ἵνα διχοτομήσωσι τὸ ἐθνικὸν μέτωπον. Οἱ ἄνδρες μας εὑρίσκοντο εἰς τὰς θέσεις των καὶ ἀπὸ τῆς πρώτης στιγμῆς συνάπτεται ἀγὼν καὶ διὰ μαχαιρῶν ἀκόμη ἐντὸς τῶν χαρακωμάτων. Οἱ ἐλασῖται πολεμοῦν μὲ μανίαν ἀλλὰ καὶ οἱ ἀντάρται μας ἀντιμετωπίζουν μὲ ἀπόλυτον ψυχραιμίαν τὰ ἀλλεπάλληλα κύματα ἐπιθέσεων, μὲ ὀλίγα μὲν ἀλλὰ εὔστοχα πυρά. Περὶ τὴν 8ην πρωϊνὴν ὥραν, πρὸ τῶν ἐθνικῶν χαρακωμάτων ὑπάρχει ὁλόκληρος σωρὸς πτωμάτων. Μὰ οἱ ἐλασῖται δὲν πτοοῦνται, ἀδιαφοροῦν διὰ τὰς ἀπωλείας καὶ ἐξακολουθοῦν νὰ ἐπιτίθενται. Περὶ τὴν 9ην ὥραν ὁ ἀγὼν εὑρίσκεται εἰς πολὺ κρίσιμον σημεῖον. Ἀκριβῶς αὐτὴν τὴν στιγμήν, οἱ ὁμαδάρχαι ΚΟΥΚΟΥΜΠΗΣ, ΚΟΥΤΣΑΜΠΕΛΑΣ, ΗΛΙΑΔΗΣ καὶ ΜΑΚΡΥΓΙΑΝΝΗΣ κατόπιν σκληροτάτης πάλης κατορθώνουν νὰ ἐκτοπίσουν τοὺς ἐπιτιθεμένους ἀπὸ δεσπόζον ὕψωμα, παρὰ τὸν χείμαρρον, καὶ νὰ ἐγκαταστήσουν ἐκεῖ τὸ μοναδικόν μας βαρὺ πολυβόλον ποὺ εἶχε ἀκόμα ἀρκετὰ φυσίγγια, λάφυρον τῆς μάχης ΑΝΑΒΡΥΤΟΥ. Χάρις εἰς τὸ βαρὺ αὐτὸ ὅπλον οἱ Κομμουνισταὶ ὑπέστησαν πανωλεθρίαν καὶ διέταξαν ἐλαφρὰν σύμπτυξιν ἐφ' ὁλοκλήρου τῆς γραμμῆς των ἀπὸ ΤΡΙΑΔΟΣ μέχρι ΧΕΙΜΑΡΡΟΥ. Περὶ τὴν 12ην ὥραν, διεκόπη δι' ὀλίγην ὥραν ἡ μάχη πεζῶν, ἐπηκολούθησε καταιγὶς βαρέων ὄλμων, καὶ ἐν συνεχείᾳ νέα σφοδρὰ ἐπίθεσις τῶν Κομμουνιστῶν. Οἱ ἡμέτεροι ἀπέκρουσαν καὶ τὴν ἐπίθεσιν αὐτὴν καὶ ἀνέλαβον πλέον πρωτοβουλίαν. Οἱ Ὁπλαρχηγοὶ ΠΟΤΑΜΟΠΟΥΛΟΙ, ΖΑΠΡΟΥΔΗΣ, ΜΟΡΕΛΛΑΣ καὶ ὁ ΠΕΤΡΙΔΗΣ ἀντεπιτεθέντες ἐκ τοῦ δεξιοῦ, ἠχμαλώτισαν 70 περίπου ἐλασίτας, περὶ τὰ 80 μεταγωγικὰ καὶ κατέλαβον θέσεις ἀπειλούσας τὰ νῶτα τοῦ ἐχθροῦ. Κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον οἱ ὁπλαρχηγοὶ ΣΑΡΗΓΙΑΝΝΙΔΗΣ, ΡΑΠΤΟΠΟΥΛΟΣ, ΑΠΟΣΤΟΛΙΔΗΣ καὶ ΙΩΑΚΕΙΜΙΔΗΣ, ἀντεπετέθησαν εἰς τὸ ἀριστερόν, καὶ ἠνάγκασαν τὸν ἐχθρὸν νὰ συμπτυχθῇ. Ὁ ὁπλαρχηγὸς ΓΑΒΡΙΗΛΙΔΗΣ μὲ τοὺς λοχίαν Κοσμίδην Βασίλειον καὶ ὑπεν)χην Δημητρίου Ἠλίαν, εἰσδύσαντες μὲ τὴν δύναμίν των εἰς τὸ κέντρον τῆς ἐχθρικῆς παρατάξεως ἔπληξαν θανασίμως τὸν ΕΛΑΣ ἐκ τῶν νώτων καὶ ἐνέσπειραν πανι-

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΣΠΥΡ. ΜΑΚΡΥΓΙΑΝΝΗΣ
Ἐνωμοτάρχης — Ἐκ Τρικκάλων

κὸν καὶ σύγχυσιν. Περὶ τὴν 16ην ὥραν ἐγένετο γενικὴ ἀντεπίθεσις ἐφ' ὁλοκλήρου τοῦ μετώπου καὶ ὁ ἐχθρὸς ἤρχισεν νὰ ὑποχωρῇ ἀτάκτως. Μέσα εἰς αὐτὴν τὴν γενικὴν σύγχυσιν τοῦ ἐχθροῦ, οἱ ἐθναντάρται εἰσχωροῦν εἰς τὰ νῶτα του, ἐκ διαφόρων σημείων καὶ ἐπακολουθεῖ μία ἀφάνταστος τραγωδία δι' αὐτόν. Οἱ Καπεταναῖοι τοῦ ΕΑΜ τρέπονται εἰς φυγὴν καὶ τὰ τμήματα τούτων, ὄγκοι ὁλόκληροι, ὑποχωροῦν πρὸς τὴν βάσιν των, κατὰ τρόπον ποὺ ἡ λέξις ἀτάκτως δὲν τὴν ἀποδίδει.

Αὐτὸ ἦτο τὸ τέλος τῆς τελευταίας προσπαθείας τοῦ ΕΛΑΣ ὅπως μᾶς διαλύσῃ. «Τὸν συνετρίψαμεν κυριολεκτικῶς ΑΛΛΑ ΠΑΡΑ ΤΑΥΤΑ ΗΤΤΗΘΗΜΕΝ. Ἡττήθημεν διότι ἐτελείωσαν καὶ τὰ τελευταῖα μας φυσίγγια. Κατὰ μέσον ὅρον ἀναλογοῦν εἰς τὸν καθένα μας 5 φυσίγγια ἀπὸ τὰ λάφυρα». Ἐδῶ κλείει ἡ εἰς πρῶτον πρόσωπον ἔκθεσις τοῦ ἀρχηγοῦ ΜΗΤΣΟΥ.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΙΩΣΗΦ ΚΟΣΜΙΔΗΣ
Λοχίας Τεχνικοῦ — Ἐκ Θεσσαλονίκης

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ Γ. ΙΩΑΚΕΙΜΙΔΗΣ
Ὁπλαρχηγός, ἐκ Πλατανακίων ΣΕΡΡΩΝ

— Ἀποφασίζεται, ὑπὸ τὴν πίεσιν τῆς ἀνάγκης λόγῳ ἐλλείψεως πυρομαχικῶν ἡ αὐτοδιάλυσις τῶν τμημάτων. Τὴν 24.1.44 καὶ τὰ τελευταῖα τμήματα τῶν ἐθνικῶν συγκροτημάτων διαλύονται. Ὁ ἀρχηγὸς ΜΗΤΣΟΥ μετὰ πολλῶν ἀνταρτῶν, ἰδίᾳ βαθμοφόρων, μετέβη εἰς ΗΠΕΙΡΟΝ ὅπου ὑπηρέτησεν εἰς τὰς ὁμάδας ΖΕΡΒΑ, ὡς Διοικητὴς Λόχου καὶ Διλοχίας. Ὁ ὑπομοίραρχος ΤΖΑΜΑΛΟΥΚΑΣ συνέχισε τὸν ἀντιστασιακὸν ἀγῶνα εἰς τὸν τομέα κατασκοπείας καὶ δολιοφθορῶν μιᾶς Ἀμερικανικῆς Συμμαχικῆς Ὑπηρεσίας. Οἱ ὑπόλοιποι ἀξιωματικοὶ ΜΟΡΕΛΛΑΣ, ΦΑΜΠΡΙΚΕΖΗΣ, ΝΟΙΟΣ κλπ. ὅσοι δὲν ἠκολούθησαν τὸν ΜΗΤΣΟΥ εἰς ΗΠΕΙΡΟΝ συνέχισαν ἐπίσης τὸν ἀγῶνα ἐπὶ ὅλων τῶν ἄλλων ἐπιπέδων ἀντιστάσεως ὑπὸ τὰς διαταγὰς καὶ τὴν καθοδήγησιν τῆς ΠΑΟ. Τὸ αὐτὸ καὶ ὁ Ταγματάρχης ΣΤΑΜΑΤΟΠΟΥΛΟΣ.

ΗΛΙΑΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ
Ὑπενωμοτάρχης — Ἐκ Λαμίας

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Ὑπάρχουσι εἰς τὸ ἀρχεῖον ἀντίγραφα τηλεφωνημάτων ἀπὸ τὰ ὁποῖα προκύπτει ρητὴ διαβεβαίωσις τῶν Ἄγγλων συνδέσμων ἀκόμη καὶ τοῦ Καΐρου, περὶ ρίψεων εἰς τὴν Χαλκιδικήν. Ἑπομένως δὲν ἦτο ἀδικαιολόγητος ἡ ἀπόφασις τῆς Διοικήσεως περὶ μετακινήσεως τῶν ἐνόπλων τμημάτων πρὸς τὴν Χαλκιδικήν, μὲ τὸν σκοπὸν νὰ ἐφοδιασθοῦν κυρίως εἰς ὁπλισμὸν καὶ πυρομαχικὰ καὶ νὰ ἐπιστρέψουν εἰς τὰς περιοχάς των.

Ἐκ τῶν ὑπ' ἀρ. 60 καὶ 64 σημάτων προκύπτει ὅτι οἱ Βρεττανοὶ σύνδεσμοι, ἔχοντες ὡρισμένας ἐπιφυλάξεις, ἐζήτησαν τὴν ἀναβολὴν τοῦ ἐξοπλισμοῦ. Ἐκ τῶν ἐκθέσεων ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΥ προκύπτει ὅτι αἱ ἐπιφυλάξεις αὗται ὠφείλοντο καὶ εἰς γενικὴν παρατήρησιν περὶ ἀλληλομαχίας τῶν ἐθνικιστικῶν καὶ τῶν ἐλασιτικῶν τμημάτων. Ἐν τούτοις, μετ' ὀλίγας ἡμέρας, ἤτοι τὴν 30.10.43, ὁ ἀντ)ρχης ΕΓΚΣ ὑποβάλλει λεπτομερῆ ἔκθεσιν αἴρουσαν τὴν τελευταίαν ταύτην κατηγορίαν καὶ λίαν εὐνοϊκὴν διὰ τὰς δυνάμεις τοῦ Ε.Σ.

Ἐν τῷ μεταξὺ φαίνεται ἐμεσολάβησεν ἡ ἀπ' εὐθείας εἰς τὸ Σ.Σ.Μ.Α. κοινοποίησις ὑπὸ καταδότου παραγράφου τοῦ σχεδίου εἰς τὴν σύσκεψιν Χαλκιδικῆς, ἥτις παράγραφος προέβλεπε προληπτικὴν τμηματικὴν ἐπίθεσιν κατὰ τῶν ἐλασιτῶν. Καὶ νέα ἀπάντησις καὶ μάλιστα χαρακτηριστικῶς ἡμιεπίσημος, ἄνευ ἀριθμοῦ πρωτοκόλλου, ἦλθεν διὰ νὰ ἐπιφέρῃ τὸ τελικὸν κτύπημα μὲ τὴν δικαιολογίαν «δὲν σᾶς δίνουμε ὅπλα διὰ νὰ πολεμᾶτε μεταξύ σας».

Ἐξ ὅλης τῆς ἀλληλογραφίας τοῦ Ἀντ)ρχου ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΥ, διαφαίνεται ὅτι προσωπικῶς ὁ Ἀντ)ρχης ΕΓΚΣ καὶ ἀκόμη καὶ ὁ Λοχαγὸς ΙΝΤΕΡ, δὲν ἦσαν προσωπικῶς κακῆς προθέσεως ἄνθρωποι. Ἡ πηγὴ τῆς κακοπιστίας καὶ τῶν κακῶν προθέσεων εὑρίσκετο εἰς τὰ ἀνώτερα κλιμάκια καὶ εἰς αὐτὴν ταύτην τὴν ἁρμοδίαν ὑπηρεσίαν τοῦ Σ.Σ.Μ.Α.

Ἔτσι ἑρμηνεύονται καὶ αἱ ἀντιμαχόμεναι ἑκάστοτε δηλώσεις καὶ ἐνέργειαι τῶν συνδέσμων, οἱ ὁποῖοι, εἰς μὲν τὰς βοερὰς κακοπιστίας τῶν ἐλασιτῶν ἠρνοῦντο νὰ κινῶσι μελαγχολικῶς τὴν κεφαλὴν καὶ νὰ δηλώνωσι ὅτι δυστυχῶς οὐδὲν δύναται νὰ πράξωσι, ἐνῷ ἐπὶ πλέον εἰς τὰς περιπτώσεις κινδύνου τῶν ἐλασιτῶν ἔσπευδον ἀγωνιωδῶς νὰ τοὺς σώσωσιν, ἐν ἀντιπαραθέσει μὲ τὴν συμπεριφορὰν ὅτι, τὰς κακοβούλους συκοφαντίας ἐναντίον τῶν ἐθνικιστῶν ἐφαίνοντο ὅτι κατ' ἀρχὴν ἐπίστευον καὶ ἐζήτουν ἐρεύνας καὶ ἐξετάσεις, ἵνα, ἐν συνεχείᾳ, τὸ Σ.Σ.Μ.Α. διατάσσῃ ἄλλοτε τὴν ἀναβολὴν καὶ τελικῶς τὴν ματαίωσιν τοῦ ἐφοδιασμοῦ. Ἠγνοεῖτο οὕτω, πλήρως, ὅτι αἱ ἐθνικαὶ δυνάμεις ἐγκαταλείποντο ἄοπλοι καὶ ἀνυπεράσπιστοι εἰς τὴν διάθεσιν τῶν Γερμανῶν, Βουλγάρων καὶ Κομμουνιστῶν.

Διὰ τὰς δυνάμεις ΚΡΟΥΣΙΩΝ μάλιστα δύναται νὰ θεωρηθῇ βέβαιον ὅτι ἂν δὲν εἶχε μεσολαβήσει ἡ μετακίνησις εἰς ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΝ, καὶ ἡ κατὰ τὴν διαδρομὴν διάθεσις τῶν τελευταίων πυρομαχικῶν, ὑπῆρχεν μεγίστη πιθανότης αἱ δυνάμεις αὗται νὰ διετήρουν τὴν ἰσχὺν των μέχρις τῆς ἀπελευθερώσεως.

Οὕτω, ἔληξεν καὶ ὁ ἀγὼν τοῦ σπουδαιοτέρου τμήματος τῆς ΠΑΟ. Τὸ τμῆμα τοῦτο, δὲν διεξήγαγεν ἁπλῶς, ἐπὶ ἔτη, ἕνα συνεχῆ ἀγῶνα κατὰ τῶν Γερμανῶν, Βουλγάρων καὶ ἐλασιτῶν, τῶν δύο τελευταίων μάλιστα πολλάκις συνεργαζομένων, ἀλλὰ ἔχει νὰ ἐπιδείξῃ καὶ πράξεις ἀπαραμίλλου Στρατιωτικῆς Συλλήψεως καὶ Ἀφθάστου Ἡρωϊσμοῦ, ποὺ προκαλοῦν κυριολεκτικῶς τὸ θάμβος καὶ τὴν κατάπληξιν. Οὕτω:

— Ἐφωδιάζοντο δι' ὁπλισμοῦ, πυρομαχικῶν καὶ ἐφοδίων ἐκ τῆς Βουλγαροκρατουμένης περιοχῆς.

— Ἐχρησιμοποίουν τὸν αἰφνιδιασμὸν κατὰ τὸν πλέον ἀποτελεσματικὸν τρόπον, ὥστε, μικραὶ ὁμάδες νὰ διαλύουν συγκεκροτημέναι τμήματα Βουλγαρικοῦ Στρατοῦ καὶ νὰ αἰχμαλωτίζουν ἀνωτέρους ἀξιωματικούς.

— Δὲν εἶχον τὴν ἀπόφασιν καὶ τὴν δυνατότητα νὰ διαλύσωσι πλήρως τὸν ΕΛΑΣ τῆς περιοχῆς των καὶ δὲν τὸ ἔπραξαν, λόγῳ ἄλλων ἐπεμβάσεων.

— Ἠρνήθησαν τὴν Γερμανικὴν βοήθειαν κατὰ τρόπον ἰταμὸν καὶ ἐξόχως ἐπικίνδυνον.

— Εἶχον ἀπειρίαν θυμάτων.

Καὶ ὅμως, ἡ ὁλότης σχεδὸν τῶν ἑλλήνων οὐδὲν γνωρίζει περὶ αὐτῶν. Διὰ πολλοὺς ἦσαν ἁπλῶς καὶ αὐτοὶ ΠΑΟΤΖΗΔΕΣ, οἱ ὁποῖοι εἶχον ὑπόπτους σχέσεις μὲ τοὺς κατακτητάς!!!

Πρέπει νὰ ἀποκαλυφθῇ κανεὶς πρὸ τῆς ἐπιδεξιότητος καὶ τοῦ μεγάλου κατορθώματος τῶν Κομμουνιστῶν.

ΠΡΟΣΘΕΤΟΙ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑΙ ΑΓΩΝΙΣΤΩΝ

Προϊούσης τῆς τυπογραφικῆς ἐργασίας εὑρέθησαν φωτογραφίαι τριῶν ἡρωΐδων τῆς Π.Α.Ο. καὶ ἀποδεικτικὰ στοιχεῖα τῆς ἐξόχου δράσεώς των.

Καταλαμβάνουν χῶρον εἰς τὸ τέλος τῶν σελίδων Ἀρχηγείου Κρουσίων Μπέλες διὰ νὰ ὑπομιμνήσκουν καὶ αὗται εἰς τὰς ἐπερχομένας γενεάς, ὅτι ἡ Ἑλληνὶς τῆς ΠΑΟ ἠγωνίσθη διὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς Πατρίδος, δι' ὅλων τῶν μέσων.

ΕΛΕΝΗ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ ΤΣΟΤΟΥΛΙΔΟΥ
Ἐκ Θεοδωρείου ΣΕΡΡΩΝ
Σύζυγος τοῦ πρώτου Ἀντάρτη τοῦ Σώματος ΜΗΤΣΟΥ, ἀγωνιζομένη παρὰ τὸ πλευρὸν τοῦ συζύγου της ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ εἰς κανένα ἄνδρα δὲν ἔδωκε προβάδισμα εἰς τὸν ἔνοπλον ἀγῶνα τοῦ Ἀρχηγείου της. Αὐτὴ ἡ ἡρωΐς, ἔφερεν εἰς τὸν κόσμον, τὸ πρῶτο της παιδί, ἐν ὥρᾳ μάχης μέσα εἰς τὸ πολεμικὸν χαράκωμα.

ΜΑΡΙΑ Ν. ΚΑ·Ι·ΣΗ

Σύζυγος τοῦ ἀγωνιστοῦ τῆς ΠΑΟ Νικολάου Καΐση, ἐντὸς τῆς ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Ὀλυμπιάδος 1, ἐν Θεσσαλονίκῃ, οἰκίας της, ὅπου, ἐπὶ μακρὸν περιέθαλψεν ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΗΝ ΚΑΤΑΣΚΟΠΕΥΤΙΚΗΝ ΑΠΟΣΤΟΛΗΝ, ὑπὸ τοὺς Ἕλληνας Ἀξ)κοὺς ΣΤΑΥΡΕΑΝ καὶ ΜΠΑΛΑΝ.

Συλληφθεῖσα ὑπὸ τῶν κατακτητῶν, κατόπιν προδοσίας της ὑπὸ τῶν κομμουνιστῶν, ἐπὶ μακρὸν ὑπέστη τρομερὰ βασανιστήρια. Ἐσώθη, ὡς ἐκ θαύματος, χωρὶς νὰ ὁμιλήσῃ οὔτε διὰ τὸν ἀσύρματον οὔτε διὰ σημαντικὸν ποσὸν χρυσῶν λιρῶν τῆς ἀποστολῆς, τὴν θέσιν τῶν ὁποίων ἐγνώριζε.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΑ·Ι·ΣΗΣ

Ἔφ. Ὑπαξ)κός, σύζυγος τῆς ἡρωΐδος ΜΑΡΙΑΣ ΚΑ·Ι·ΣΗ καὶ συνεργάτης αὐτῆς.

ΠΗΓΗ ΣΑΡΒΑΝΗ

Λεπτομέρειαι τῆς ἐξόχου Ἐθνικῆς δράσεως καὶ τοῦ μαρτυρίου της ἐκτίθενται εἰς τὰς περὶ ΠΑΟΝ προηγουμένας σελίδας τοῦ παρόντος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ΄

ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΙ ΟΜΑΔΕΣ ΤΗΣ Π.Α.Ο.

Μετὰ τὴν διάλυσιν τῶν ὀργανικῶν ἐνόπλων μονάδων τῆς ΠΑΟ, ὡς ἀνεμένετο, εἰς ὁλόκληρον τὴν περιφέρειάν της, ἐδημιουργήθησαν δυσεπίλυτα προβλήματα, ὀφειλόμενα κυρίως εἰς τὴν ἐκδικητικὴν μανίαν τοῦ ΕΑΜ—ΕΛΑΣ.

Εἰς πολλὰς περιοχάς, ἰδίᾳ τῆς Α. Μακεδονίας, ὁπλαρχηγοὶ καὶ ἄλλοι τοπικοὶ παράγοντες τῆς ΠΑΟ, χωρὶς βασικὰ νὰ παραβιάζουν τὰς ἐντολάς της, ἔδωσαν διέξοδον εἰς τὸ χάος τῶν κομμουνιστικῶν κινδύνων μὲ ἰδίαν πρωτοβουλίαν. Ἐξ ἐμπειροπολέμων ἀγωνιστῶν, ἐδημιούργησαν μικροομάδας, αἱ ὁποῖαι προχείρως ἐξοπλισθεῖσαι ἐκράτησαν ἄσβεστον τὴν φλόγα τοῦ ἐνόπλου ἀντιστασιακοῦ πνεύματος τῆς ΠΑΟ.

Κινούμεναι ἐγγὺς τῶν χωρίων των οἱ ἀγωνισταὶ τῶν ἀνεξαρτήτων τούτων μικροομάδων, διεξήγαγον ἔνοπλον ἀγῶνα ὑπὸ μορφὴν κλεφτοπολέμου, ἐπροστάτευσαν τὴν ζωήν των, εἰς πολλὰς δὲ περιπτώσεις καὶ τὰ χωρία των.

Σημαντικώτεροι τῶν οὕτω δρασάντων ὁπλαρχηγῶν καὶ ὁμαδαρχῶν, εἶναι οἱ Κουλτουρίδης, Γεωργαντᾶς, Γαβριηλίδης, Ἰωακειμίδης, Ραπτόπουλος, Κυριακίδης, Καρυπίδης, Ἠλιάδης, Δρόσος, Οὐζουνίδης, Χολίδης, Τουρονίδης Ἀρχ., Τσακιρίδης Εὐστάθιος κ.ἄ. εἰς τὴν περιοχὴν Σιντικῆς. Εἰς τὴν Βισαλτίαν, πλὴν ἐκείνων οἱ ὁποῖοι μνημονεύονται εἰς προηγουμένας σελίδας τοῦ Ἀρχηγείου ΚΟΥΤΡΙΔΗ, ἔδρασαν ὑπὸ μορφὴν Κλεφτοπολέμου καὶ πολλοὶ ἄλλοι. Ἐξέχουσαν θέσιν μεταξὺ τούτων, κατέχει ὁ ὁπλαρχηγὸς ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΖΑΠΡΟΥΔΗΣ, συμπράξας μὲ πολλοὺς ἄλλους τοπικοὺς παράγοντας τῆς ΠΑΟ, σπανίας τόλμης καὶ φιλοπατρίας.

Διακριτικῶς, μεταξὺ αὐτῶν, μνημονεύονται οἱ ὁπλαρχηγοὶ καὶ ὁμαδάρχαι: Νεραντζῆς ΘΕΟΧΑΡΑΚΗΣ καὶ Κων. ΚΑΤΑΡΤΖΗΣ ἐκ Λυγαριᾶς, Ἀδὰμ ΣΤΑΜΠΟΥΛΗΣ, Νικόλ. ΚΑΜΠΟΥΡΙΔΗΣ καὶ Ἀθαν. ΔΙΑΜΑΝΤΗΣ ἐκ Σησαμιᾶς, Νέστωρ ΠΑΠΑΔΙΟΣ καὶ Ἐλ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣ ἐκ Νικοκλείας, Θωμ. ΠΑΝΤΑΖΗΣ, Χριστόπουλος ΠΕΛΤΕΚΗΣ, Νικόλ. ΜΑΓΚΑΝΑΡΗΣ, Κίτσος ΖΙΩΓΑΣ καὶ Παν. ΡΙΖΟΣ ἐκ Βέργης. Χρῆστος ΓΙΑΝΝΑΚΙΔΗΣ, Σωκρ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ, Χρυσόστομος ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ ἐκ Τριανταφυλλιᾶς. Χρῆστος ΚΑΡΑΜΠΑΣΗΣ ἐξ Ἁγίας Παρασκευῆς. Γεώργιος ΤΖΕΒΕΛΕΚΗΣ ἐκ Τερπνῆς. Χρῆστος καὶ Ἀθανάσιος ΔΕΜΕΡΤΖΗΣ ἐκ Στρυμονικοῦ. Ἀναστάσιος ΑΠΟΣΤΟΛΙΔΗΣ ἐκ Χειμάρρου. Σωκρ. ΡΙΖΟΣ καὶ Παναγ. ΚΑΛΤΣΙΔΗΣ ἐκ Βαρικοῦ, Βασίλ. καὶ Στέργ. ΖΑΠΡΟΥΔΗΣ ἐκ Δημητριτσίου, Κων. ΤΣΟΛΑΚΗΣ, Δημ. ΑΒΡΑΜΙΔΗΣ, Γεώργ. ΛΙΓΚΕΡΙΔΗΣ ἐκ Δημητριτσίου, Κων. ΜΠΡΙΛΑΚΗΣ ἐκ Τριανταφυλλέας, Δημ. ΚΩΣΤΟΥΔΗΣ, Ἰάκωβ. ΚΟΤΟΥΛΑΣ, ΤΣΙΡΙΟΠΟΥΛΟΣ Ἰωάννης καὶ ἄλλοι.

Μετ' αὐτῶν κυρίως συνεργασθεὶς ὁ ΖΑΠΡΟΥΔΗΣ, ἐξοικονόμησεν ὀλίγα πυρομαχικά, ἰδίᾳ ἐκ τῆς Βουλγαροκρατουμένης ζώνης, κατὰ χωρία συνεκρότησε μικροομάδας ἐνόπλων καὶ ἐπροστάτευσε τὴν περιφέρειαν. Εἰς τινας περιπτώσεις, καλυπτόμενος καὶ ὑπὸ τοῦ Ταγ)ρχου ΣΠΥΡΙΔΗ, δράσαντος εἰς Βισαλτίαν ὑπὸ τὴν ἰδιότητα τοῦ Διοικητοῦ ἀντικομμουνιστικῶν ὁμάδων, ἀναγνωρισθέντος δὲ βραδύτερον καὶ ὑπὸ τοῦ Σ.Σ.Μ.Α., ἐκρατήθη εἰς τὴν παραστρυμόνιον περιοχὴν μὲ σχετικὴν ἄνεσιν.

Οἱ συμπατριῶται του, ἐν τῷ συνόλῳ των ἐθνικόφρονες ὀπαδοὶ τῆς ΠΑΟ καὶ ἐπιδέξιοι χειρισταὶ τοῦ πολεμικοῦ ὅπλου, συνεσπειρώθησαν πέριξ αὐτοῦ καὶ τῶν συνεργατῶν του καὶ μὲ σωρείαν ἐνόπλων συγκρούσεων, ἀπέτρεψαν τὴν ἐπικράτησιν τοῦ ΕΑΜ—ΕΛΑΣ μέχρι τοῦ Νοεμβρίου 1944, μὲ σχετικῶς μικρὰς ἀπωλείας, ὀφειλομένας, κυρίως, εἰς δολοφονικὰς ἐνέδρας τῶν ἐλασιτῶν, κατὰ μεμονωμένας κινουμένων ἐθνικοφρόνων Ἑλλήνων.

Κατὰ Ἰούλιον τοῦ 1944, ὡς προκύπτει ἀπὸ πολλὰς ἐκθέσεις βαθμούχων τῆς ΠΑΟ, ὁ ἐκ τῶν ἀνωτέρω Ἀδὰμ ΣΤΑΜΠΟΥΛΗΣ ἐφιλοξένησεν εἰς τὴν κατοικίαν του ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας, Ἄγγλον σύνδεσμον στρατιωτικῆς ἀποστολῆς, ὁ ὁποῖος δὲν κατονομάζεται εἰς προχείρους σημειώσεις τῆς ἐποχῆς, ποὺ εὑρέθησαν εἰς τὴν οἰκίαν ΣΤΣΑΜΠΟΥΛΗ. Προφανῶς πρόκειται περὶ τοῦ συνδέσμου τοῦ Ἄγγλου Ταγ)ρχου ΜΥΛΕΡ, Ὑπολ.)γοῦ ΝΤΙΚ, ὁ ὁποῖος ὡς γνωστὸν ἦλθεν εἰς ἐπαφὴν καὶ μὲ τὸν τότε Ἀρχηγεύοντα τῆς ΠΑΟ Συν)ρχην ΑΒΔΕΛΑΝ. Μὲ τὸν σύνδεσμον αὐτὸν ὁ ΣΤΑΜΠΟΥΛΗΣ, περὶ τὸ τέλος Ἰουλίου 1944 μετέβη εἰς τὴν περιοχὴν τῆς Ε.Σ.Ε.Α., ἐξ ἧς ἐπανῆλθε μὲ 13 ὑποζύγια, ἔμφορτα πολεμικοῦ ὑλικοῦ. Διὰ τοῦ ὁπλισμοῦ τούτου ἐξωπλίσθη ἱκανὸς ἀριθμὸς ἀγωνιστῶν καὶ διεδραματίσθησαν, ὅσα ἐν συνεχείᾳ θὰ ἱστορήσωμεν.

ΟΠΛΑΡΧΗΓΟΙ ΚΑΙ ΟΜΑΔΑΡΧΑΙ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΩΝ ΟΜΑΔΩΝ ΤΗΣ ΠΑΟ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΖΑΠΡΟΥΔΗΣ
Ἐκ Δημητριτσίου

ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ ΠΕΛΤΕΚΗΣ
Ἐκ Βέργης

ΝΕΡΑΝΤΖΗΣ ΘΕΟΧΑΡΑΚΗΣ
Ἐκ Λυγαριᾶς

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΑΜΠΟΥΡΙΔΗΣ
Ἐκ Σησαμιᾶς

ΝΕΣΤΩΡ ΠΑΠΑΔΙΟΣ
(.Ο διὰ σταυροῦ σημειούμενος)
Ἐκ Νικοκλείας

ΗΛΙΑΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣ
Ἐκ Νικοκλείας

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΔΙΑΜΑΝΤΗΣ
Ἐκ Σησαμιᾶς

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΘΕΟΧΑΡΑΚΗΣ
Ἐκ Λυγαριᾶς

ΘΩΜΑΣ ΠΑΝΤΑΖΗΣ
Ἐκ Βέργης

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΜΑΓΚΑΝΑΡΗΣ
Ἐκ Βέργης

ΚΙΤΣΟΣ ΖΙΩΓΑΣ
'Εκ Βέργης

ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ
'Εκ Τριανταφυλλιᾶς

ΧΡΗΣΤΟΣ ΓΙΑΝΝΑΚΙΔΗΣ
'Εκ Τριανταφυλλιᾶς

ΧΡΗΣΤΟΣ ΚΑΡΑΜΠΑΣΗΣ
'Εξ 'Αγ. Παρασκευῆς

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΤΖΕΒΕΛΕΚΗΣ
Ἐκ Τερπνῆς

ΣΩΤΗΡΙΟΣ ΡΙΖΟΣ
Ἐκ Βαρικοῦ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΠΡΙΛΛΑΚΗΣ
Ἐκ Τριανταφυλλιᾶς

ΙΑΚΩΒΟΣ ΚΟΤΟΥΛΑΣ
Ἐκ Βέργης

ΚΩΝ)ΝΟΣ καὶ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΡΙΖΟΣ
Ἐκ Βέργης

ΣΤΕΡΓΙΟΣ ΖΑΠΡΟΥΔΗΣ
Ἐκ Δημητριτσίου

ΚΩΝ)ΝΤΙΝΟΣ ΤΣΟΛΑΚΗΣ
Ἐκ Δημητριτσίου

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΑΒΡΑΜΙΔΗΣ
Ἐκ Δημητριτσίου

ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ
'Εκ Τριανταφυλλιᾶς

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΛΙΓΚΕΡΙΔΗΣ
'Εκ Δημητριτσίου

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΚΥΡ. ΚΥΡΙΑΚΙΔΗΣ
'Εκ Θεοδωρείου

ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣ ΧΟΛΙΔΗΣ
'Εκ Μουριῶν

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Χ. ΟΥΖΟΥΝΙΔΗΣ
Ἐκ Νεοχωρίου

ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ ΤΣΑΚΙΡΙΔΗΣ
Ἐκ Νέου Πετριτσίου — Σερρῶν

ΜΑΧΗ ΤΗΣ ΤΡΙΑΔΟΣ — ΣΕΡΡΩΝ

ΓΕΝΙΚΑΙ ΣΦΑΓΑΙ — ΦΑΝΕΡΑ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΕΛΑΣ—ΒΟΥΛΓΑΡΩΝ ΟΛΟΚΑΥΤΩΜΑΤΑ ΑΓΩΝΙΣΤΩΝ ΕΙΣ ΤΟΝ ΕΘΝΙΚΟΝ ΑΓΩΝΑ

Τὸ χωρίον ΤΡΙΑΔΑ — Σερρῶν, κείμενον εἰς τοὺς πρόποδας τῶν Κρουσίων, ἀποτελεῖ φύσει ὀχυρὰν θέσιν. Εἶναι καὶ ἡ ΤΡΙΑΔΑ, ἕνα ἀπὸ τὰ Ἑλληνικὰ χωρία, εἰς τὰ ὁποῖα οὐδέποτε μέχρι σήμερον, οὐδεὶς κάτοικος ηὐλόγησε τὸν κομμουνισμόν. Οἱ κάτοικοι, μὲ μακρὰν πολεμικὴν παράδοσιν, ἐν τῷ συνόλῳ των ἦσαν καὶ ἐξακολουθοῦν νὰ εἶναι εὔψυχοι, ἐνσαρκωταὶ θὰ ἔλεγέ τις, κάθε Ἑλληνικῆς ἀρετῆς. Ἀπὸ τῆς συστάσεώς του τὸ ΕΑΜ—ΕΛΑΣ, ἐπέλεξε τὴν ΤΡΙΑΔΑ ὡς πρῶτον στόχον του εἰς τὸν Νομὸν Σερρῶν καὶ πολλὰς ἐπιθέσεις ὠργάνωσε καὶ ἐνήργησε ἐναντίον της, χωρὶς νὰ ἐπιτύχη τὴν ὑποταγήν της.

Εὑρισκόμεθα εἰς τὴν χαραυγὴν τῆς ἀπελευθερώσεως. Ἰσχυραὶ δυνάμεις τοῦ ΕΛΑΣ, ὑπολογιζόμεναι εἰς ὑπερχιλίους ἄνδρας, καλῶς ἐξωπλισμένους, ἐκινοῦντο κατὰ τῆς Τριάδος ἐκ διαφόρων διευθύνσεων.

Τὴν ὑπεράσπισιν τοῦ χωρίου, ἀνέλαβεν ὁ ὁπλαρχηγὸς ΖΑΠΡΟΥΔΗΣ, μὲ δύναμιν 150 περίπου ἀνδρῶν, μὲ ἀνεκτὸν ὁπλισμὸν καὶ ὑπερδιπλασίων, ὁπλισθέντων προχείρως, μὲ τσεκούρια, μαχαίρια καὶ ἄλλα παρόμοια μέσα.

Σεβαστὸς ἀριθμὸς μαχητῶν τῆς ΠΑΟ, ἀλλὰ καὶ αἱ ὁμάδες τοῦ Ταγ)ρχου ΣΠΥΡΙΔΗ, εἶχον ἤδη ἀπὸ πολλοῦ ἀναχωρήσει διὰ τὴν περιοχὴν τῆς Ε.Σ.Ε.Α. Ἀνατολ. Μακεδονίας, τῇ αἰτήσει Ἀγγλικῆς ἀποστολῆς καὶ οὐδαμόθεν ἀνεμένετο βοήθεια. Ἄξιος ὅμως ἡγέτης, μὲ ἐμφύτους διοικητικὰς ἱκανότητας ὁ ΖΑΠΡΟΥΔΗΣ καὶ γενναῖοι οἱ συνεργάται του μαχηταὶ τῆς ΤΡΙΑΔΟΣ, ἀνέμενον τοὺς «ἀπελευθερωτὰς» τοῦ ΕΑΜ—ΕΛΑΣ μὲ ψυχραιμίαν.

Τὰς πρώτας πρωϊνὰς ὥρας τῆς 12.11.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΖΑΠΡΟΥΔΗΣ
Ὁπλαρχηγὸς
Ἀπεικονίζεται ἐν μέσῳ τῆς 8)μελοῦς οἰκογενείας του, ὡς στρατιώτης τοῦ Ἑλληνοϊταλογερμανικοῦ πολέμου 1940 - 41. Βραδύτερον οἱ ἐλασῖται θὰ σφάξουν τὸ 17)χρονο παιδί του, τὸν ἀδελφό του καὶ πολλοὺς ἄλλους συγγενεῖς του.

44 ὁ ΕΛΑΣ, μὲ χαρακτηριστικὸν πεῖσμα καὶ ὁρμήν, ἐπετέθη κατὰ τῆς ΤΡΙΑΔΟΣ ἐκ πολλῶν κατευθύνσεων καὶ ἐπὶ εὐρέως μετώπου. Οἱ ὑπερασπισταὶ τοῦ χωρίου ἀγρόται μας, ὅπως «καλὰ ἤξευραν νὰ σπέρνουν τὰ χωράφια τους, ἔσπειραν καλὰ καὶ τὰ βόλια τους» κατὰ τὴν ἔκφρασιν τοῦ δημ)λου ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ ΜΙΧΟΥ. Οἱ κομμουνισταὶ ἐπλήρωσαν πολὺ ἀκριβὰ τὴν πρώτην ἐξόρμησίν των. Κάμπτονται οἱ ἐπιδρομεῖς πρὸς στιγμὴν καὶ οἱ ἀγωνισταί μας τῆς ΠΑΟ, κάμνουν μὲ ἐπιτυχίαν καὶ τοπικὰς ἀντεπιθέσεις. Οἱ ἀναρχοκομμουνισταὶ ὅμως διαθέτουν ἀνεξαντλήτους ἐφεδρείας. Σύντομα ἐπαναλαμβάνουν νέαν σφοδρὰν ἀντεπίθεσιν μὲ τρομακτικὰς ἀπωλείας. Οἱ σλαβόδουλοι ὅμως ὀλίγον ἐνδιαφέρονται διὰ τὰς ἀπωλείας. Ἐπιμένουν καὶ ἐπιτυγχάνουσιν ἐπικινδύνους διὰ τοὺς ἀμυνομένους διεισδύσεις.

Μετὰ σκληρὸν ἀγῶνα, ἀκόμη καὶ σώματος πρὸς σῶμα, οἱ πολεμισταὶ τῆς Τριάδος, κατορθώνουν νὰ ἐκτοπίσουν ἐκ νέου τοὺς ἐπιδρομεῖς καὶ τοὺς καταδιώκουν μέχρι τῶν ἀρχικῶν θέσεων ἐξορμήσεώς των.

Ἀκόμη καὶ γυναῖκες τῆς Τριάδος, περιφρονοῦν τὸν κίνδυνον καὶ ὀρθές, κυκλοφοροῦν εἰς τὴν ζώνην τῆς φωτιᾶς. Δίνουν θάρρος, φέρνουν νερό, περιθάλπουν τραυματίας, κάμνουν ὅ,τι καλύτερο μποροῦν γιὰ νὰ βοηθήσουν εἰς τὸν ἀγῶνα. Ἀσφαλῶς, ἂν εἶχαν καὶ ὅπλα, θὰ τραγουδούσαμε σήμερα, ἕνα καινούργιο δημοτικὸ τραγούδι, μὲ νέες Τζαβέλαινες τῆς ΤΡΙΑΔΑΣ.

Πρὸς στιγμὴν ἀνακουφίζονται οἱ ἀποδεκατισμένοι σχηματισμοὶ τῶν ἀμυνομένων καὶ οἱ Ἀρχηγοὶ προσπαθοῦν, ἐντὸς τοῦ δυνατοῦ, νὰ κάμουν ἀναδιάρθρωσιν καὶ συμπλήρωσιν τῶν κενῶν ποὺ ἐδημιουργήθησαν.

Ὅ,τι ἐπηκολούθησε, δὲν ἀνεμένετο ἐκείνην τὴν ἡμέραν. Ἐνῷ τὰ πυρὰ πεζικοῦ εἶχον ἀραιώσει, ἐπὶ ὁλόκληρον ὥραν, αἱ θέσεις τῶν ἀμυνομένων, σκάπτονται κυριολεκτικῶς ἀπὸ ὀβίδας πυροβόλων. Προέρχονται ἀπὸ τὸ Βουλγαρικὸν πυροβολικόν, τὸ ὁποῖον ἐκλήθη ὑπὸ τῶν Ἐλασιτῶν πρὸς συνδρομήν των. Οἱ κομμουνισταὶ βραδύτερον, προσεπάθησαν ν' ἀποκρύψουν αὐτὴν τὴν ἐθνικὴν ἐντροπήν, αὐτὴν τὴν πρωτοφανῆ προδοτικήν των πρᾶξιν. Σωρεία ὅμως ἀνακρίσεων, γενομένων ὑπὸ Ἀστυνομικῶν, Διοικητικῶν καὶ Δικαστικῶν Ἀρχῶν, ἀπεκάλυψε τὴν ἀλήθειαν, τοὺς διέψευσεν. Ἀκόμη καὶ μαχηταί των τῆς μάχης τῆς Τριάδος, ὁμολογοῦν, ὅτι χωρὶς τὴν Βουλγαρικὴν συνδρομήν, ἡ Τριάδα τὴν ἡμέραν ἐκείνην δὲν θὰ ὑπέκυπτε καὶ θὰ ἐγίνετο ὁ τάφος τῶν ἐπιτεθέντων Ἐλασιτῶν, ἂν μόνοι ἐπέμενον εἰς τὴν προσπάθειάν των.

Ἀπὸ τὸν Βουλγαρικὸν βομβαρδισμόν, αἱ ἀπώλειαι τῶν ἀμυνομένων ὑπῆρξαν τρο-

μακτικαί. Ἀπεδεκατίσθησαν οἱ πολεμισταὶ καὶ εὗρον τὸν θάνατον ἀκόμη καὶ γυναικόπαιδα. Τὸν βομβαρδισμόν, ἐπηκολούθησε νέα ἐπίθεσις τῶν Ἐλασιτῶν, ἀπολύτως κυκλωτικὴ αὐτὴν τὴν φορὰν καὶ μὲ μεγαλυτέρας δυνάμεις.

Ἐπηκολούθησε σφοδρὰ μάχη, ἡ πτῶσις ὅμως τοῦ ὀχυροῦ «ΤΡΙΑΣ» εἶχεν ἤδη ἐπέλθει. Ὁ ἀγὼν ἦτο πλέον ὑπερμέτρως ἄνισος.

Ὁ ΖΑΠΡΟΥΔΗΣ μὲ τοὺς ἐναπομείναντας ἀγωνιστὰς ὑπεχρεώθη εἰς σύμπτυξιν, μὲ τὴν ἐπέλευσιν τοῦ σκότους. Μετὰ ἐπικὸν ἀγῶνα ἐπετεύχθη ἡ διάσπασις τοῦ ἐχθρικοῦ κλοιοῦ, καὶ ἡ ΤΡΙΑΔΑ ἔμεινεν εἰς χεῖρας τῶν «ἀπελευθερωτῶν» τοῦ ΕΛΑΣ.

κίας 14 ἐτῶν καὶ ἄνω, ἅπαντες ἐσφάγησαν.

Ἔμεινε καὶ θὰ μένῃ ἡ ΤΡΙΑΔΑ, μὲ τὸν ὁμαδικόν της τάφον, ἀψευδὴς μάρτυς τῆς κομμουνιστικῆς προδοσίας.

Δικαιολογούμενον βραδύτερον τὸ Κ.Κ.Ε. διὰ τὴν ὡς προεκτίθεται σφαγὴν τῆς Τριάδος, ἀπέδωσε τὰ γεγονότα εἰς τὸν ἀναπόφευκτον ἐκνευρισμὸν τῆς μάχης. Εἶναι ἀβάσιμος ἡ δικαιολογία. Ἡ μεγάλη σφαγὴ τῆς Τριάδος, μὲ θύματα κατὰ τὸ πλεῖστον γυναικόπαιδα καὶ γέροντας, ἐγένετο μετὰ τὸν τερματισμὸν τῆς μάχης καὶ μετὰ τὴν ὁλοκληρωτικὴν ἀποχώρησιν τῶν ἐνόπλων τῆς ΠΑΟ ἐκ τῆς Τριάδος.

Κατωτέρω θὰ μνημονεύσωμεν καὶ ἄλλας

Μαυροφορεμένες ἀγρότισσές μας, μὲ τὸν πόνο ζωγραφισμένο στὰ πρόσωπά τους τὸ 1946, στὸν Ὁμαδικὸ τάφος τῆς ΤΡΙΑΔΑΣ, παρακολουθοῦν ἐπιμνημόσυνη δέησι τοῦ Μητροπολίτου Σιντικῆς, ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς τῶν δολοφονηθέντων ὑπὸ τοῦ ΕΛΑΣ καὶ τῶν Βουλγάρων συζύγων, ἀδελφῶν καὶ τέκνων των.

Τέτοια ἐπιτεύγματα ἔχουν νὰ ἐπιδείξουν οἱ «ἀπελευθερωταὶ» τοῦ ΕΑΜ—ΕΛΑΣ.

Ἐπηκολούθησαν ἐμπρησμοὶ οἰκιῶν, λεηλασίαι καὶ γενικὴ σφαγή· Ἐκ τῶν ἐναπομεινάντων ἐντὸς τοῦ χωρίου ἀνδρῶν, ἀπὸ ἡλι-

ὁμαδικὰς σφαγάς, ἀναμφισβητήτως ἐν ψυχρῷ γενομένας, ὑπὸ βουλγαροελασιτῶν .

Ἀπὸ τῆς τελευταίας ἀτυχοῦς μάχης τῆς

Τριάδος καὶ ἐντεῦθεν, εἰς ὁλόκληρον τὴν περιοχὴν τῆς ΠΑΟ, ἐπεκράτησεν ὁ ΕΛΑΣ καὶ στυγνὴ ἐαμοκομμουνιστικὴ δικτατορία. Εἰς τὴν θέσιν «Μαϊμοῦ - Ντερὲ» Σερρῶν, ἐσφαγιάσθησαν περισσότεροι τῶν 400 ἐθνικοφρόνων Ἑλλήνων, μὲ σποραδικὰς ἐκτελέσεις, κληθέντες ἐκεῖ «γιὰ κάποια ἀνακρισοῦλα». Εἰς τὸν Προμαχῶνα Σερρῶν ἐσφαγιάσθησαν 200 ἀγωνισταὶ τῆς ΠΑΟ, ὁμαδικῶς ἐντὸς χορταποθήκης. Ἄλλοι 180 ἀγωνισταὶ ἐδολοφονήθησαν, ὁμαδικῶς ἐπίσης, εἰς ὕψωμα «Τραπέζια» τῆς Βισαλτίας - Σερρῶν. 360 ἀγωνισταί, ὁμαδικῶς καὶ αὐτοί, εἰς διάφορα σημεῖα τῆς ὁδοῦ, ἀπὸ Σερρῶν πρὸς Βροντοῦ. 136 ὀπαδοὶ τῆς Ὀργανώσεως, ὁμαδικῶς καὶ αὐτοὶ ἐσφάγησαν εἰς περιοχὴν Ἀρναίας, εἰς τὸ ὕψωμα ὕπερθεν τῆς χαράδρας «ΜΑΡΩΣ ΒΡΥΣΗ».

Ὁ τρόπος θανατώσεως τῶν ἀγωνιστῶν καὶ τὰ προηγηθέντα βασανιστήρια εἶναι τόσον σκληρά, τόσον ἀπάνθρωπα, ὥστε νὰ εἶναι πολὺ δύσκολον νὰ περιγραφοῦν καὶ ν' ἀποδοθοῦν μὲ λέξεις τοῦ Ἑλληνικοῦ λεξιλογίου.

Οἱ σημερινοὶ νέοι τῆς Ἑλλάδος, οἱ ὁποῖοι δὲν ἔζησαν τὰς ἀπαισίας ἐκείνας ἡμέρας τῆς ἑτεροκινήτου κομμουνιστικῆς μαφίας, ἂς κάμουν καὶ μίαν προσωπικὴν ἔρευναν. Πολὺ θὰ τοὺς ὠφελήση εἰς τοὺς ἐν γένει προσανατολισμούς των. Θὰ διαπιστώσουν καὶ προσωπικῶς, εἰς ποῖον βαθμὸν ἠθικῆς καταπτώσεως ὁδηγεῖ τὰ ἄτομα ὁ κομμουνισμὸς καὶ θὰ εἶναι εἰς θέσιν νὰ βαθμολογήσουν καλύτερον, τοὺς ἀφελεῖς ἢ καὶ τοὺς ψηφοθήρας τῆς σήμερον, οἱ ὁποῖοι ὁμιλοῦν περὶ ἀναγνωρίσεως ὡς ἐθνικοῦ, τοῦ ἔργου τοῦ Ε.Λ.Α.Σ.

Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία, ὅτι μεταξὺ τῶν ἐλασιτοεαμιτῶν ὑπῆρξαν καὶ καλοὶ ἕλληνες, οἱ ὁποῖοι ἐπλανήθησαν μὲ ἀπατηλὰ συνθήματα. Οἱ περισσότεροι λέγομεν ἡμεῖς. Τὸ Κ.Κ.Ε. ὅμως μὲ μεθόδους, πού, μόνον αὐτό, ἦτο δυνατὸν νὰ ἐπινοήση καὶ νὰ χρησιμοποιήση κατέστησεν ἀνθρωπίνως ἀδύνατον τὸν διαχωρισμόν. Σημερινὴ ἢ καὶ τοῦ ἐγγὺς μέλλοντος προσπάθεια λύσεως τοῦ προβλήματος διὰ νομοθετικῶν μέτρων, μόνον σύγχυσιν θὰ ἐδημιούργη, ἀπὸ τὴν ὁποίαν μόνον οἱ σφαγεῖς τοῦ Κ.Κ.Ε. ἤθελον ὠφεληθῆ, διὰ νοθεύσεως τῆς ἱστορίας.

Εἰς ὁλόκληρον τὴν περιοχὴν τῆς ΠΑΟ ἐπεκράτησε πραγματικὸν χάος ἀναρχίας καὶ διώξεων τῶν ἐθνικοφρόνων Ἑλλήνων, πραγματικὴ κόλασις αὐθαιρεσιῶν, μὲ ὅλα τὰ στοιχεῖα, ποὺ δικαιολογοῦν ἀπολύτως τὸν χαρακτηρισμὸν τοῦ Κ.Κ.Ε. ὡς τετάρτου κατακτητοῦ.

Τουλάχιστον εἰς τὴν Μακεδονίαν πολλαπλασίως περισσοτέρους τάφους ἀδικοσκοτωμένων ἐδημιούργησε τὸ Κ.Κ.Ε. καὶ περισσότερα δεινὰ ἐπεσώρευσε καὶ ἀπὸ αὐτοὺς ἀκόμη τοὺς γερμανοβουλγάρους.

Διὰ νὰ μὴ δοθῇ λαβὴ εἰς τοὺς ἐπιθυμοῦντας νὰ κάμνωσι λόγον περὶ ὑπερβολῶν θὰ παραβῶμεν τὴν τηρηθεῖσαν γραμμὴν συνοπτικῆς ἐκθέσεως τῶν γεγονότων, ποὺ συνθέτουν τὴν ἱστορίαν τῆς ΠΑΟ, θὰ σταματήσωμεν, περισσότερον τοῦ συνήθους, πρὸ τῶν ὁμαδικῶν τάφων ἀγωνιστῶν τῆς Ὀργανώσεως, τοὺς ὁποίους ἐκληροδότησεν εἰς τὴν Φυλήν μας ὁ ἀναρχοκομμουνισμός, ὡς ἱστορικὰ στίγματα.

ΣΦΑΓΗ ΤΟΥ ΠΡΟΜΑΧΩΝΟΣ

200 ἀγωνισταὶ ἐκ τῶν προχείρως ἐξοπλισμένων τῆς Τριάδος, ἀποκοπέντες ἐκ τοῦ ἐθνικοῦ μετώπου συνεπτύχθησαν πρὸς τὸν Στρυμόνα. Διέβησαν τὸν ποταμὸν καὶ προὐχώρησαν μὲ τὴν ἐλπίδα, ὅτι εἰς τὸ Μπέλες θὰ συνηνοῦντο μὲ ἄλλας ἐθνικὰς ὁμάδας, αἱ ὁποῖαι ὑπῆρχον ἐκεῖ. Εἰς πρὸς Β. Πετριτσίου περιοχὴν τοῦ Μπέλες, ἐπεσημάνθησαν ὑπὸ ὁμάδος τοῦ ΕΛΑΣ, ἡ ὁποία τοὺς ἔθεσεν ὑπὸ παρακολούθησιν καὶ ἐζητήθη ἡ συνδρομὴ Βουλγαρικοῦ Στρατοῦ. Βουλγαρικαὶ δυνάμεις ἐπενέβησαν ταχύτατα. Μετὰ ἀνταλλα-

γὴν ἐκ τοῦ μακρόθεν ὀλίγων πυροβολισμῶν καὶ τὴν ἐξάντλησιν καὶ τῶν τελευταίων φυσιγγίων, ἐκ τῶν ἐλαχίστων ποὺ διέθετον οἱ ἀγωνισταὶ τῆς ΠΑΟ, εὑρέθησαν αἰχμάλωτοι τῶν Βουλγάρων.

'Αφοῦ οἱ Βούλγαροι ἐκακοποίησαν πολλοὺς καὶ ἐφόνευσαν δύο, ποὺ ἐπεχείρησαν νὰ δραπετεύσουν, τοὺς παρέδωσαν εἰς τὸν ΕΛΑΣ, μετ' ἀνταλλαγὴν καὶ συναδελφικῶν φιλοφρονήσεων.

Οἱ 'Ελασῖται, παρισταμένων τῶν Βουλγάρων, τοὺς ἔδεσαν ἀνὰ τέσσαρας, ἀφοῦ τοὺς διεπόμπευσαν μὲ χυδαίας φράσεις καὶ χειρονομίας. 'Η τύχη των ἦτο πλέον προδιαγεγραμμένη.

'Εδῶ, πρέπει νὰ σταματήσωμεν μὲ ἰδιαιτέραν προσοχὴν καὶ νὰ παραδώσωμεν μὲ παρθενικὴν ἀντικειμενικότητα τὰς τελευταίας ὥρας τοῦ ἐθνομάρτυρος δημοδιδασκάλου τῆς ΤΡΙΑΔΟΣ Δημ. ΙΩΑΝΝΙΔΗ, ἀδελφοῦ τοῦ ὁπλαρχηγοῦ 'Ιωαννίδου, μνεία τοῦ ὁποίου γίνεται εἰς τὰς σελίδας μας διὰ τὸ ἀρχηγεῖον Μήτσου.

Τοὺς ἐκ Τριάδος, ὡς ἀνωτέρω αἰχμαλωτισθέντας ἀγωνιστὰς τῆς ΠΑΟ ἠκολούθησαν καὶ 15 μαθηταὶ τοῦ δημοτικοῦ Σχολείου ΤΡΙΑΔΟΣ. 'Επὶ κεφαλῆς αὐτῶν τῶν ἀθώων ὑπάρξεων, ὁ ἀνωτέρω διδάσκαλός των ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ.

'Ο ἐθνεγέρτης διδάσκαλος, ἐκ τῶν πρωτοπόρων εἰς τὸν ἀντιστασιακὸν ἀγῶνα τῆς ΠΑΟ, διέγνωσε τί θὰ ἐπηκολούθει δι' αὐ-

'Ο ἐθνομάρτυς διδάσκαλος ΤΡΙΑΔΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ καὶ παραπλεύρως ἡ ἐπιζήσασα τοῦ ἀγῶνος σύζυγός του 'Αντιγόνη.

Αὐτὴ ἡ ἡρωΐς, ἐν μέσῳ ἀφαντάστων στερήσεων, ἀνέλαβε τὴν εὐθύνην 'Ελληνοπρεποῦς διαπαιδαγωγήσεως καὶ ἀποκαταστάσεως τῶν ἓξ 'Ορφανῶν τέκνων τοῦ ζεύγους τῆς 'Ελένης, τοῦ Χρήστου,

ΑΝΤΙΓΟΝΗ ΙΩΑΝΝΙΔΟΥ

τῆς Εὐφροσύνης, τῆς Εὐαγγελίας, τοῦ Κωνσταντίνου καὶ τῆς Αἰκατερίνης.

Σήμερον τὴν κεντρικὴν πλατεῖαν τῶν Σερρῶν κοσμεῖ ἡ προτομὴ τοῦ διδασκάλου 'Ιωαννίδου, ἐγερθεῖσα μερίμνει τῆς Πανελληνίου Διδασκαλικῆς 'Ομοσπονδίας.

τὸν καὶ τοὺς συμπολεμιστάς του. Αὐτὸ ὅμως δὲν τὸν ἀπησχόλησε. Εἶχεν ἐπιτελέσει ἀκέραιον τὸ πρὸς τὴν Πατρίδα καθῆκον του καὶ ἐγνώριζεν ὅτι ἔπρεπε νὰ μείνῃ συνεπὴς πρὸς τὰς ἀρχάς, μὲ τὰς ὁποίας ὡς διδάσκαλος ἐγαλούχει τοὺς Ἑλληνόπαιδας. Δὲν ὑπέκυψε. Δὲν ἔκυψε τὸν αὐχένα, δὲν ἐνδιεφέρθη διὰ τὴν ζωήν του.

Τὸν ἀπησχόλησε μόνον ἡ σωτηρία τῶν μαθητῶν του. Δακρύων, ἐξήντλησε τὴν πλουσίαν ἐπιχειρηματολογίαν του, ἀνέλαβε προσωπικῶς κάθε εὐθύνην καὶ εἰς τὸ τέλος ἐνίκησε. Κατώρθωσε νὰ πείσῃ τὰς ὀρδὰς τοῦ ΕΛΑΣ, ὅτι οἱ μικροὶ μαθηταὶ δὲν ἔπρεπε νὰ ἀκολουθήσουν τὴν τύχην τῶν μεγάλων. Τοὺς διέσωσεν. Ἀφέθησαν ἐλεύθεροι οἱ μαθηταὶ καὶ γαλήνιος πλέον ὁ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ, τοὺς ἐθώπευε μὲ τὰ μάτια του, μέχρις ὅτου τοὺς ἔκρυψε τὸ πυκνὸν τοῦ Μπέλες δάσος.

Ἐπανερχόμεθα εἰς τὴν πορείαν τῶν 200 αἰχμαλώτων τῶν ἐλασιτοβουλγάρων.

Δέσμιοι οἱ 200, μετήχθησαν εἰς τὸ χωρίον «ΠΡΟΜΑΧΩΝ» τοῦ Νομοῦ Σερρῶν, ἐφυλακίσθησαν εἰς μίαν χορταποθήκην. Ἐξ αὐτῆς, ἀνὰ τέσσαρες ὡδηγοῦντο εἰς παρακειμένην χαράδραν καὶ ἐκεῖ ἐξετελοῦντο. Μετὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν πρώτων 100, οἱ «ἀπελευθερωταὶ» τοῦ ΕΛΑΣ ἐπενόησαν ἄλλην μέθοδον οἰκονομίας χρόνου. Εἰς τὰς γωνίας τῆς χορταποθήκης ἔθεσαν πῦρ εἰς σωροὺς χόρτου, διὰ νὰ φωτισθῇ ὁ χῶρος καὶ διὰ νὰ ὑποχρεωθοῦν τὰ θύματα νὰ συγκεντρωθοῦν εἰς τὸ κέντρον νὰ μὴ καοῦν ἀπὸ τὰς φλόγας. Αὐτὴν τὴν στιγμὴν τῆς μεγαλυτέρας ἠθικῆς καταπτώσεως τῶν κομμουνιστῶν τοῦ ΕΛΑΣ, ἐκδηλοῦται ἀπὸ τοὺς θυσιαζομένους ἀγωνιστὰς τῆς ΠΑΟ, ἀπεριόριστος ἐθνικὴ ἔξαρσις.

Ὁ διδάσκαλος ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ κάμνει τὴν ἀρχὴν καὶ ὅλοι μαζὶ οἱ ἐθνικοὶ ἐκεῖνοι στυλοβάται, ψάλλουν τὸν ΕΘΝΙΚΟΝ μας ΥΜΝΟΝ. Λυσσομανοῦν οἱ κομμουνισταὶ καὶ ἀμέσως διὰ παρατεταμένων πολυβολισμῶν καὶ λογχισμῶν δίδουν τέρμα εἰς ἕνα ἐθνικὸν δρᾶμα.

Ὑπὸ τὸν σωρὸν τῶν πτωμάτων ἔμειναν ἐν ζωῇ, οἱ ἐκ Τριάδος 1) Ἀλέκος Ἀδαμίδης, διαμένων σήμερον ἐν Θεσ)νίκῃ ὅπου διατηρεῖ περίπτερον ἀναπηρικόν, καταστὰς ἀνάπηρος κατὰ τὸν συμμοριτοπόλεμον 46-49. 2) Δημ. Χολίδης, 3) Χαράλαμπος Κοσίδης. Ἐκ Ριζιανῶν - Κιλκὶς οἱ: 1) Θεοδ. Πετρίδης, ὁπλαρχηγός, μνημονευόμενος εἰς τὰς σελίδας περὶ τοῦ ἀρχηγείου Μήτσου, μὲ τέσσαρα διαμπερῆ τραύματα, 2) Δαβὶδ Ἀβραμίδης, 3) Μιλτιάδης Παυλίδης καὶ 4) Δασ. Λαζαρίδης. Ἀποχωρησάντων τῶν δημίων, οἱ κατονομαζόμενοι 7 ἀγρόται ἀγωνισταὶ τῆς ΠΑΟ τῇ βοηθείᾳ τοῦ ἐξ αὐτῶν Ἀδαμίδου ἐξῆλθον ἐκ τῆς λίμνης τοῦ αἵματος τῶν συντρόφων των καὶ μετὰ πολυήμερον περιπετειώδη πορείαν, κατώρθωσαν νὰ δια-

ΑΛΕΚΟΣ ΑΔΑΜΙΔΗΣ
Διασωθεὶς ἐκ τῆς σφαγῆς Προμαχῶνος, συνέχισε τὸν ἀγῶνα καὶ κατὰ τὸν συμμοριτοπόλεμον, καθ' ὃν τραυματισθεὶς διὰ δευτέραν φοράν, κατέστη ἀνάπηρος.
Ἀπεικονίζεται μὲ στολὴν ὑπαξ)κοῦ τῆς Χωρ)κῆς.

φύγουν καὶ νὰ περιγράψουν τὴν συμφοράν, ὅπως τὴν ἔζησαν.

ΣΦΑΓΗ ΤΩΝ 360
ΟΔΟΥ ΣΕΡΡΩΝ — ΒΡΟΝΤΟΥΣ

Εἰς προηγουμένας σελίδας τοῦ παρόντος, ἀναφέρεται ἡ μεταξὺ Μυρίνης — Δήμητρας — Σερρῶν αἰχμαλωσία ὑπὸ βουλγάρων 364 ἀγωνιστῶν τῆς ΠΑΟ καὶ ἡ παράδοσις τούτων εἰς τὸν ΕΛΑΣ, ὁ ὁποῖος τοὺς ἐδολοφόνησε.

Μεταξὺ τῶν 364, ἦτο καὶ ὁ γυμνασιόπαις τότε καὶ ἤδη δημοδιδάσκαλος - Θεσ)νίκης Πασχάλης Κων. Καταρτζῆς, υἱὸς τοῦ σφαγιασθέντος ὁπλαρχηγοῦ Κων. Καταρτζῆ. Χάρις εἰς τὴν συμφωνίαν τῆς Βάρκιζας καὶ εἰς τὸ νεαρὸν τῆς ἡλικίας του, ὁ Πασχάλης Καταρτζῆς δὲν ἐξετελέσθη ὑπὸ τοῦ ΕΛΑΣ καὶ εἰς τὰ ἀρχεῖα τῆς ΠΑΟ ἔχομεν τὴν ἔκθεσίν του.

Ἀφοῦ ὁ Καταρτζῆς ἐκθέτει λεπτομερῶς τὰ τῆς αἰχμαλωσίας καὶ φυλακίσεως τῶν 364 ἀναφέρει:

«Στὶς 5 Ὀκτωβρίου, ἀρχίζει ἡ σφαγὴ τῶν κρατουμένων καὶ συγκεκριμένα ὑπὸ τὰς ἀκολούθους συνθήκας. Τὸ ἀπόγευμα τῆς 5ης Ὀκτωβρίου ἐπεσκέφθη τὰς φυλακάς, ὁ κομμουνιστὴς Ἰωάννης Κεσίσης, ἡγετικὸν στέλεχος, ὁ ὁποῖος ἔκλεισε στὸ ἀπομονωτήριον μέλη ἀπὸ τὶς οἰκογένειες Καταρτζῆ, Ἀρβανιτίδη, Τσιόγκα καὶ ἄλλος, ποὺ ἀρνήθηκαν νὰ γίνουν ἐαμίτες, ἐπειδὴ εἶδαν τὸν κομμουνισμὸ νὰ κρύβεται κάτω ἀπὸ τὴν μάσκα τῆς ἐλευθερίας.

Μεταξὺ τῶν μελλοθανάτων ἤμουν καὶ ἐγώ. Τὴ νύκτα, βούλγαροι στρατιῶτες καὶ ἡ φρουρὰ τῶν φυλακῶν, ξυλοκόπησαν ἄγρια καὶ μέχρις ἀναισθησίας τοὺς μελλοθανάτους, μὴ ἐξαιρεθέντος καὶ τοῦ γέροντος Ἀρβανιτίδη.

Γύρω στὰ μεσάνυκτα, μᾶς ἔδεσαν τὰ χέρια πισθάγκωνα μὲ σύρμα καὶ ἐν συνεχείᾳ μὲ ἕνα μακρὺ σχοινί, ἀπὸ τὸ μπράτσο, ὅλους. Μεταξὺ τῶν δεμένων, ἤμουνα καὶ ἐγώ, ἀλλὰ ὁ Κεσίσης, ἴσως μετάνοιωσε γιὰ τὸν ξεκληρισμὸ τῆς οἰκογενείας μου, μὲ ἔλυσε τὰ χέρια ὡς ἀνήλικο. Νομίζω πὼς οἱ πρῶτοι νεκροὶ ἦταν γύρω στοὺς 35. Ἀπὸ τῆς ἐπομένης, ἄρχισαν νὰ καταφθάνουν διάφοροι κομμουνισταὶ καὶ νὰ σκοτώνουν ὅσους ἤθελαν, μὲ διάφορες προφάσεις. Σὲ διάστημα 10 ἡμερῶν ἄδειασαν οἱ φυλακές. Στὸ τέλος ἔγινε κάτι τὸ τρομακτικό. Φοβήθηκαν μήπως ἔλθουν Ἄγγλοι καὶ μᾶς γλυτώσουν, γι' αὐτὸ βραδιὰ παρὰ βραδιά, ἄδειαζαν καὶ ἕνα θάλαμο.

Τὴν νύχτα, ὁ Ἔντεκ (Πολωνὸς) μάθαινε ποιὸς θάλαμος ἔχει σειρὰ γιὰ θάνατο κι' ἔρχονταν δῆθεν γιὰ νερὸ καὶ μοῦ ἀνακοίνωνε τὴ σειρὰ τοῦ θαλάμου. Κάποτε ὅμως τελείωσαν οἱ θάλαμοι καὶ ἔμεινε μόνο ὁ δικός μας. Κανεὶς ἀπὸ τοὺς κρατουμένους δὲν ἔτρωγε, οὔτε κοιμῶνταν, παρὰ κλαίγαμε, γιατὶ γνωρίζαμε τί τύχη μᾶς περίμενε τὸ βράδυ.

Ὅταν μᾶς κλείνανε μέσα, τὴ βραδιὰ τῆς σειρᾶς τοῦ θαλάμου μας, πρὶν τὴ δύση τοῦ ἡλίου καὶ ὅλοι μὲ δάκρυα ἀποχαιρετούσαμε τὸ φῶς τῆς τελευταίας ἡμέρας τῆς ζωῆς μας, ἔρχεται ὁ Χρ. Μιχαλούσης, διευθυντὴς τῶν φυλακῶν, κηπουρὸς τὸ ἐπάγγελμα καὶ γελαστὸς μᾶς λέγει ὅτι εἴμαστε τυχεροί, διότι οἱ σκοτωμοὶ τελείωσαν. Διατάχτηκαν νὰ σταματήσουν οἱ ὁμαδικὲς ἐκτελέσεις, ὄχι ὅμως καὶ οἱ μεμονωμένες.

. . . .
. . . .

Τὰ βασανιστήρια, τοὺς ξυλοδαρμούς, τὴ συμπεριφορὰ τῆς φρουρᾶς καὶ γενικὰ τὴν ἀθλιότητα τῆς ζωῆς μας, ἐντὸς τῶν φυλακῶν, δὲν μπορῶ νὰ περιγράψω.

Ἡ φρουρὰ τῶν φυλακῶν καὶ ἰδίως ὁ διευθυντής των Χρῆστος Μιχαλούσης, Ἀλέκος Μαυρίδης, ὑποδ)τής, Βασίλειος Γκαϊτατζῆς καὶ Νικόλ. Γλούφτσιος, ὁπλίτες, ἔδερναν ἀλύπητα μὲ ρόπαλα καὶ μὲ ἕνα σωλη-

να 1,5 ἴντσας, ὅποιον εὕρισκον μπροστά τους.

Αὐτὸς ποὺ ἐπρόκειτο νὰ πεθάνῃ, ὡδηγοῦνταν πρῶτα στὸ λουτρὸ τῶν φυλακῶν, ἔτσι ὠνόμαζαν εἰδικὸ θάλαμο γιὰ βασανιστήρια, καὶ ἐκεῖ ἀπὸ τὸ ξύλο γίνονταν ἀγνώριστοι. Στὴ συνέχεια, ὡδηγοῦνταν ἀπὸ τὸ χέρι σβαρνώντας, γιατὶ δὲν μποροῦσε οὔτε νὰ περπατήσῃ, οὔτε νὰ μιλήσῃ, οὔτε νὰ γνωρίζῃ τὸν δρόμο, οὔτε νὰ σκεφθῇ καὶ κλείνονταν στὸ ἀπομονωτήριο. Ἐκεῖ μέσα, πέθαιναν πάρα πολλοί.

Ἄντρες γενναῖοι, ποὺ πετοῦσαν σὰν ἀετοί, παλληκάρια ποὺ ρήμαξαν τοὺς ἰταλογερμανούς, τώρα ἀπὸ τὸ ξύλο, τὸ αἷμα τους ἔβγαινε πάνω ἀπὸ τὴ φανέλλα τους καὶ ὅταν τοὺς ἔβγαζαν ἔξω ἀπὸ τὸ «λουτρὸ» γιὰ νὰ πάρουν ἄλλοι τὴ σειρά τους, αὐτοὶ ἦταν πλέον πεθαμένοι.

Ἄλλους πάλιν, ἐπειδὴ εἶχαν ἀρρωστήσει, τοὺς εἶχαν στὸ προαύλιο καὶ ἐκεῖ, μπροστὰ στὰ μάτια ὅλων τῶν κρατουμένων, τοὺς ἔδερναν μέχρι ποὺ πέθαιναν.

Τὴ νύχτα, ὅσους ἦταν στὰ ἀπομονωτήρια, τοὺς παραλάμβανε ἕνα βουλγαρικὸ στρατιωτικὸ αὐτοκίνητο καὶ τοὺς πήγαινε στὸ δρόμο τῆς Βροντοῦς, ὅπου τοὺς ἀποτελείωναν. Κατὰ τὴν ἔξοδο ἀπὸ τὰ ἀπομονωτήρια, ἀκούονταν μόνο τὰ βογγητὰ τῶν μελλοθανάτων καὶ οἱ βρισιὲς καὶ κοντακιὲς τῆς φρουρᾶς.

Ὅταν τελείωσαν οἱ ὁμαδικοὶ σκοτωμοί, μείναμε περίπου 22 ἄτομα καὶ ἦταν νομίζω Ἰανουάριος τοῦ 1945. Μιὰ μέρα κάπως ζεστή, κυκλοφορούσαμε στὴν αὐλή. Κάποια στιγμή, εἴδαμε τὸν Ἀβραὰμ Παπαδόπουλο (Ἐπίτροπο), νὰ εἰρωνεύεται μὲ σαρκαστικὸ γέλιο τὸν γνωστό του κρατούμενο γεωργὸ Ζαχαρία Βασιλειάδη ἀπὸ τὸ Ἄγκιστρο — Σιδηροκάστρου καὶ νὰ τοῦ λέγῃ: «Γιατὶ Ζαχαρία ἔγινες Παοτζής; Γιὰ νὰ γλυτώσῃς τὸ σχισμένο πουκάμισό σου;». Καὶ ὁ Ζαχαρίας ἀπαντᾶ ἀδιάφορα. «Ναί, γιατὶ αὐτὸ εἶναι δικό μου· Ἐσὺ ὅμως ἔγινες κομμουνιστής, γιὰ νὰ σκοτώσῃς ἀθώους ἀνθρώπους καὶ νὰ τοὺς πάρῃς τὰ ροῦχα τους καὶ τὰ παπούτσια τους». Στὸ ἄκουσμα αὐτῆς τῆς ἀπαντήσεως τοῦ ἀγρότη Βασιλειάδου, σκορπίσαμε σὰν τρομαγμένα πουλιά, γιὰ νὰ γλυτώσουμε ἀπ' τὴν ὀργὴ τοῦ Ἀβραάμ, ποὺ ἦταν καὶ δικηγόρος.

. . . .

. . . .

Αὐτὰ συνέβησαν στὶς φυλακές, ποὺ ἦταν οἱ πολλοὶ κρατούμενοι. Στὸ οἴκημα τοῦ ἄλλοτε τμήματος Ἀσφαλείας Σερρῶν, ἐκρατοῦντο οἱ ἀξιωματικοὶ καὶ οἱ ὁπλαρχηγοί. Ἐκεῖ συνέβησαν ἄλλα τραγικὰ γεγονότα.

Μάρτυρες τῶν τραγικῶν ἐκείνων γεγονότων εἶναι οἱ νεαροὶ κρατούμενοι Βλαδίμηρος Κόνιαρης, ἐκ Τραγήλου Βισαλτίας καὶ ὁ Βαγγέλης Τσόγκας, φοιτητὴς ἰατρικῆς, ἐκ Μαυρούρας Λαγκαδᾶ. Αὐτοὺς τοὺς δύο, τοὺς ἔσωσεν ἕνας βούλγαρος στρατιώτης, ὁ ὁποῖος, ὅταν πήγαιναν νὰ σκοτώσουν τοὺς ἀξιωματικοὺς καὶ ὁπλαρχηγούς, τὴ νύκτα τῆς 5.10.44, τοὺς ἔβγαλε ἀπὸ τὴ γραμμὴ τῶν μελλοθανάτων καὶ τοὺς ἔφερε στὶς φυλακές. Αὐτοὶ μᾶς ἔφεραν καὶ τὸν τελευταῖο χαιρετισμὸ τῶν ἀρχηγῶν μας, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἦταν καὶ ὁ Πατέρας μου.

. . . .

. . . .

Ὅσοι μείναμε ζωντανοί, ἀπολυθήκαμε ἀπὸ τὶς φυλακὲς τὴν 11 Φεβρουαρίου 1945.

Σαφῆ εἰκόνα τῆς ἐν ψυχρῷ ἐκτελέσεως τῶν 360 ὑπὸ τῶν βουλγαροελασιτῶν μᾶς δίδουν καὶ ἐκθέσεις πολλῶν ἄλλων. Μεταξὺ αὐτῶν ἐπιλέγομεν ἔκθεσιν τοῦ Δ. Μπεχτσῆ, ὡς ἐκ θαύματος διασωθέντος.

Ἀφοῦ ὁ Μπεχτσῆς ἐκθέτει, ὅτι ὑπῆρξεν ὅμηρος τῶν βουλγάρων, ἀπὸ στρατόπεδον τῶν ὁποίων ἀπέδρασεν καὶ μίαν μακροχρόνιον καὶ ἔξοχον δρᾶσιν κατὰ τῶν κατακτητῶν καὶ τῶν κομμουνιστῶν ὡς ὁπλίτης τῆς ΠΑΟ, ἀναφέρει ἐπὶ λέξει:

. . . .

. . . .

«Τὸ ἀπόγευμα τῆς 22 Σεπτεμβρίου/44, ἔφθασαν πολλὲς ὁμάδες ἐλασιτῶν στὸ στρατόπεδο τῶν αἰχμαλώτων. Οἱ βούλγαροι τοὺς ὑποδέχτηκαν ἀδελφικά.

Ἀμέσως πῆραν τοὺς ἀξιωματικοὺς καὶ ὁπλαρχηγοὺς καὶ μὲ συνοδείαν βουλγάρων, τοὺς ἔστειλαν στὰς Σέρρας. Οἱ ὑπόλοιποι, μὲ συνοδεία ἐλασιτῶν καὶ βουλγάρων, ὡδηγηθήκαμε στὴ Ν. Ζίχνη· Μᾶς ἔκλεισαν σὲ ἕνα καπνομάγαζο, ἀφοῦ προηγουμένως μᾶς πῆραν ὡρολόγια, ροῦχα, παπούτσια καὶ ὅ,τι ἄλλο θέλησαν ἀπὸ τὰ ὑπάρχοντά μας. Τὸ πρωΐ τῆς 23 Σεπτεμβρίου, μᾶς κλείσανε στὶς φυλακὲς Σερρῶν».

ΠΑΣΧΑΛΗΣ Κ. ΚΑΤΑΡΤΖΗΣ
Ἐκ Λυγαριᾶς ΣΕΡΡΩΝ.

ΚΩΝ)ΝΤΙΝΟΣ ΚΑΤΑΡΤΖΗΣ Ὁπλαρχηγὸς
Ἀγρότης ἐκ Λυγαριᾶς ΣΕΡΡΩΝ.
Ἄραγε, ἡ φωνὴ μερικῶν χαρτογιακάδων ποὺ προτείνουν σήμερον νὰ χαρακτηρισθῆ τὸ ΕΑΜ—ΕΛΑΣ ὡς Ἐθνικὴ Ἀντίστασις, νὰ φθάνη εἰς τὸν Ὁμαδικὸν τάφον τῶν 300 τῆς Βροντοῦς, ὅπου ἐβασανίσθη καὶ ἐσφαγιάσθη καὶ ὁ καπετάνιος τῆς Λυγαριᾶς μετὰ τριῶν ἀκόμη ἀδελφῶν του, τὸν ΓΙΑΝΝΗ, τὸν ΔΗΜΗΤΡΗ καὶ τὸν ΣΤΕΡΓΙΟ.

Ἀφοῦ, ὁ Μπεχτσῆς, ὁμιλεῖ διὰ βασανιστήρια καὶ ἐξευτελισμοὺς ἐντὸς τῶν φυλακῶν συνεχίζει:

«Γίνονταν ἐπιλογὴ στοὺς κρατουμένους καὶ τοὺς σκότωναν στὸ δρόμο πρὸς Βροντοῦ. Ἐμένα μὲ 41 ἄλλους ἀγωνιστάς, τὰ μεσάνυχτα τῆς 19 Ὀκτωβρίου 1944, δεμένους δύο, δύο, μᾶς φόρτωσαν σὲ δύο φορτηγὰ αὐτοκίνητα. Συνοδοί μας, ἦταν ἕνας βούλγαρος ἐπιλοχίας, μὲ 4 ἢ 5 στρατιώτας του. Ὁ δ)τῆς τῶν φυλακῶν Χρ. Μιχαλούσης, ὁ Ἀλέκος Μαυρίδης, ὁ Χαράλαμπος Κοῦκος, ὁ Μιλτιάδης Κοφανάς, ὁ Κων. Κουκουτούφης ἢ Βίσουλας, ὁ Γ. Κατσαμπέρης, ὅλοι κομμουνισταὶ ἀπὸ τὶς Σέρρες. Ἦταν ἀκόμη 5 ἢ 6 ἐλασίτες, τῶν ὁποίων τὰ ὀνόματα δὲν γνωρίζω.

Τὴν χαραυγὴ τῆς 20 Ὀκτωβρίου 44, ἡ φάλαγγα τῶν μελλοθανάτων, ἔφθασεν ἔξω ἀπὸ τὸ χωριό, Ἄνω Βροντοῦ, ἀκριβῶς ἐκεῖ ποὺ εἶναι ἕνα ἐκκλησάκι. Ἀπὸ τὸ αὐτοκίνη-

τό μας, πῆραν 20 καὶ μᾶς πῆγαν στὴ δ πλανὴ χαράδρα. Μᾶς διέταξαν νὰ καθίσουμε κάτω καὶ ὁ ἀρχηγὸς τῆς συνοδείας μας, Χρ. Μιχαλούσης, ἄρχισε νὰ μᾶς μιλάῃ, βρίζοντάς μας, γιατὶ δὲν πήγαμε στὸ ΕΑΜ—ΕΛΑΣ.

Ἕνας ἀπὸ μᾶς τότε, ὁ Νῖκος Βασιλείου, ψιλικαντζὴς τὸ ἐπάγγελμα, ἀπὸ τὴν Βαμβακιὰ τῶν Σερρῶν, εἶπε στὸν Μιχαλούση:

— Ὅσοι ἔπεσαν στὰ χέρια σας, δὲν γλύτωσαν. Ξέρω ὅτι καὶ ἐμεῖς δὲν θὰ γλυτώσουμε. Νὰ ξαίρετε ὅμως, ὅτι ἀφήνουμε παιδιὰ καὶ θὰ ἐκδικηθοῦν. Δὲν εἶχε τελειώσει ὁ Νῖκος καὶ ἡ δολοφονία ἄρχισε, ἀπὸ πολλὰ αὐτόματα ὅπλα. Σὲ λίγα δευτερόλεπτα, ὅλοι οἱ συμπολεμισταί μου, ἦταν νεκροί. Ἐγὼ ἤμουνα δεμένος μὲ χειροπέδα μὲ τὸν Σταῦρο Ἀναγνωστάκη ἀπὸ τὴν Κουμαριὰ Σερρῶν.

Πρὸ τοῦ σκοτωμοῦ, οἱ ἐλασιτοβούλγαροι, γιὰ νὰ μὴ χάσουν τὶς χειροπέδες, μᾶς τὶς βγάλανε καὶ δεμένοι πέθαναν, μονάχα οἱ δεμένοι μὲ σύρμα.

Ἡ φροντίδα τῶν ἐλασιτῶν νὰ μὴ χάσουν τὶς χειροπέδες ἦταν ἡ αἰτία νὰ σωθῶ. Μὲ τοὺς πρώτους πυροβολισμούς, σκοτωμένος ὁ Ἀναγνωστάκης, ἔπεσε ἐπάνω μου καὶ τὸ σῶμα του μὲ προστάτευσε. Μὲ βρῆκαν δύο βλήματα. Ἕνα στὸ χέρι καὶ ἕνα στὸ κεφάλι, ἀλλὰ δὲν μὲ τραυμάτισαν σοβαρά. Δὲν ἔβγαινε πλέον ἀνάσα ἀπὸ κανέναν καὶ θέλησαν νὰ μᾶς δώσουν καὶ τὴν χαριστικὴ βολή. Πυροβόλησαν ἐπάνω καὶ ἀπὸ τὸ δικό μου σῶμα, ἀλλὰ καὶ πάλιν τὸ ἄψυχο κορμὶ τοῦ συντρόφου μου, μὲ προστάτευσε».

Συνεχίζων τὴν ἀφήγησίν του ὁ Μπεχτσῆς, μνημονεύει ὡς εὐεργέτην τὸν βούλγαρον ἐπιλοχία, διότι ἀπηγόρευσεν εἰς τοὺς ἐλασίτας τὴν διὰ μαχαιρῶν σφαγήν, ὡς ἐκεῖνοι ἐπεχείρησαν καὶ συνεχίζει:

«Αἰσθάνομαι τὸ σῶμα μου νὰ μουσκεύῃ ἀπὸ τὰ αἵματα. Δὲν κινοῦμαι. Κρατάω ἀκόμα καὶ τὴν ἀνάσα μου, μὲ τὴν ἐλπίδα νὰ γλυτώσω.

Στὰ αὐτοκίνητα, εἶχαν μείνει οἱ ὑπόλοιποι συμπολεμισταί μου, ποὺ δὲν μποροῦσαν νὰ περπατήσουν, λόγῳ τοῦ ξυλοδαρμοῦ καὶ τῶν ἄλλων κακουχιῶν τῆς φυλακῆς. Εἶχεν ἔρθει τώρα ἡ σειρά τους νὰ σφαγοῦν καὶ αὐτοὶ καὶ ἄκουσα τὴ διαταγὴ τοῦ Μιχαλούση, ὅπως - ὅπως νὰ τοὺς φέρουν καὶ αὐτοὺς στὸν τόπο τῆς σφαγῆς. Μαζί τους διέταξε νὰ φέρουν καὶ τὸ πετρέλαιο.

Κατάλαβα τότε, ὅτι μετὰ τὴν ἐκτέλεση καὶ τῶν ἄλλων, θὰ προσπαθοῦσαν νὰ κάψουν τὰ πτώματα μὲ πετρέλαιο καὶ συνεπῶς ἦταν ἀδύνατο νὰ σωθῶ, ἂν δὲν κατώρθωνα νὰ ξεφύγω.

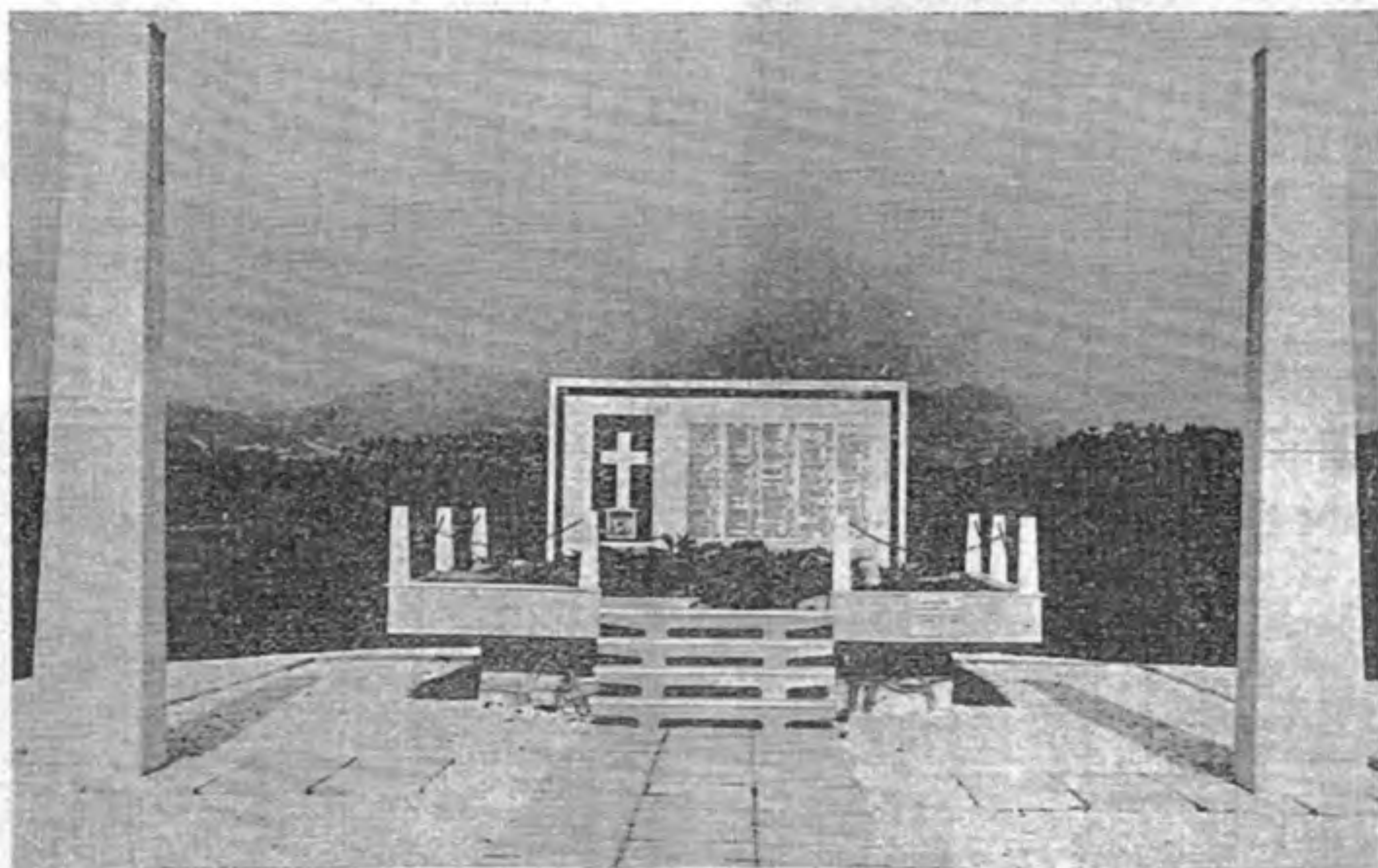
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΜΠΕΧΤΣΗΣ
Ἐξ Ἡρακλείας ΣΕΡΡΩΝ.

Ὅλοι μαζὺ οἱ δολοφόνοι, προσπαθοῦσαν νὰ μεταφέρουν τοὺς μελλοθανάτους καὶ κοντὰ στὸ θυσιαστήριο, βρίσκονταν ἕνας μονάχα ἐλασίτης μὲ αὐτόματο. Κάθονταν πολὺ κοντά μου καὶ σὲ μέρος ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἦταν ὑποχρεωτικὸ τὸ πέρασμά μου. Τίποτε καλύ-

τερο δὲν μποροῦσα νὰ κάμω καὶ τὰ ἔπαιξα ὅλα γιὰ ὅλα.

Μὲ ὅλη τὴ δύναμη ποὺ μοῦ εἶχεν ἀπομείνει, πετάχτηκα σὰν ἐλατήριο, πέρασα μπροστὰ ἀπ' τὸν ἐλασίτη, μὲ πυροβόλησε, μοῦ ἔκανε κόσκινο τὸ σακκάκι μου, μὲ γρατσούνισαν εὐτυχῶς πολὺ ἐλαφρά, πολλὲς σφαῖρες του, κατάφερα ὅμως νὰ ξεφύγω».

Διηγεῖται, ἐν συνεχείᾳ, ὁ Μπεχτσῆς πῶς τελικά, μετὰ περιπετειώδη πορείαν πολλῶν ἡμερῶν, κατώρθωσε νὰ ἐπανέλθη εἰς τὸ χωρίον του καὶ κρυπτόμενος νὰ ἐπιζήση.

ΜΝΗΜΕΙΟΝ ΣΦΑΓΙΑΣΘΕΝΤΩΝ
τῶν 360 ἀγωνιστῶν τῆς ΠΑΟ ἀνεγερθὲν ὑπὸ τοῦ Συνδέσμου Ἐφέδρων Ἀξ)κῶν Νομοῦ Σερρῶν, εἰς τὸ 13ον χιλιόμετρον τῆς ὁδοῦ Σερρῶν - Βροντοῦς. Μεταξὺ τῶν σφαγιασθέντων πλὴν τοῦ Συντ)ρχου ΠΑΠΑΠΕΤΡΟΥ εἶναι καὶ οἱ: ΘΕΟΔΩΡΑΚΗΣ Χαράλαμπος Ταγ)ρχης, ΛΕΒΑΝΤΗΣ Μιχαὴλ Ταγ)ρχης, ΚΛΕΣΑΡΗΣ Γεώργιος Ἴλαρχος, ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Ὑπολ)γός, ΓΚΕΚΑΣ Βασίλειος Ὑπολ)γός, ΜΠΟΥΜΠΑΡΗΣ Κων)νος Ἔφ. Ἀνθ)γός, ΖΕΡΒΑΣ Γεώργιος Ἔφ. Ἀνθ)γός.

Σήμερον ὁ Δημήτριος Μπεχτσῆς, ἀψευδὴς μάρτυς μιᾶς ἐθνικῆς τραγῳδίας, εἶναι ἀγρότης καὶ διαμένει εἰς Ἡράκλειαν Σερρῶν.

Ἐκ τῆς σφαγῆς τῶν 360 καὶ ἀπὸ τὴν ὁμάδα τῶν ἀξ)κῶν καὶ ὁπλαρχηγῶν, κατώρθωσε νὰ διαφύγῃ καὶ ὁ περίφημος σαρακατσάνος, ὁπλαρχηγὸς Τάσος Τσόγκας ἀπὸ τὴν Μαυροθάλασσαν - Σερρῶν.

Κατὰ τὴν ὥραν τῆς ἐκτελέσεως, ὁ ὁπλαρχηγὸς Τσόγκας, διὰ τοῦ γρόνθου του, ἄφησεν ἡμιθανῆ τὸν δήμιόν του, ἐπιχειρήσαντα νὰ τὸν σφάξῃ διὰ μαχαίρας καὶ ἐτράπη εἰς φυγήν. Φεύγοντα, οἱ ἐλασῖται τὸν ἐτραυμάτισαν σοβαρὰ δι' αὐτομάτου ὅπλου, ἀλλὰ δὲν τὸν ἐκράτησαν. Ἔπειτα ἀπὸ ὀλίγας ἡμέρας ὁ θρυλικὸς Τσόγκας, ὑπέκυψεν εἰς τὰ τραύματά του ἐντὸς ποιμενικῆς καλύβης.

Ἀπὸ ἐκθέσεις ἀγροτῶν μας, οἱ ὁποῖοι τὸν περιέθαλψαν, προκύπτει ὅτι καὶ ὁ Τσόγ-

κας ὡμίλησε πρὸς αὐτούς, διὰ φρικτὰ βασανιστήρια τῶν συγκρατουμένων του βαθμοφόρων τῆς ΠΑΟ.

Ὁ Σαρακατσάνος Ὁπλαρχηγὸς
ΤΑΣΟΣ ΤΣΟΓΚΑΣ
Ἐκ Μαυροθαλάσσης ΣΕΡΡΩΝ.

Τὸν συνταγματάρχην Παπαπέτρου, βασανιζόμενον εἰς τὸν τόπον τοῦ μαρτυρίου του, ἤκουσε λέγοντα ἐν ὀργῇ πρὸς τοὺς δημίους του ἐλασίτας.

«Γιατὶ μᾶς βασανίζετε; σκοτῶστε μας νὰ τελειώνετε. Ἔχετε σίγουρο τὸ παράσημο τῶν βουλγάρων».

ΣΦΑΓΗ ΤΩΝ ΤΡΑΠΕΖΙΩΝ ΚΑΙ ΜΑ·Ι·ΜΟΥ ΝΤΕΡΕ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΒΙΣΑΛΤΙΑΣ

Ἐκθέτομεν τὰ γεγονότα, ἐπὶ τῇ βάσει, παρθενικῶν εἰς ἀλήθειαν ἐκθέσεων ἀγωνιστῶν τῆς ΠΑΟ.

Διὰ τὰς τελευταίας στιγμὰς τῆς ζωῆς τῶν 180, ἐκθέτομεν πληροφορίας, παρασχεθείσας μόνον ἀπὸ ἐλασίτας συνοδοὺς τῶν κρατουμένων εἰς τὸν τόπον τοῦ μαρτυρίου των, διότι ἐκ τῶν 180 οὐδεὶς διεσώθη.

Ὁ ἐκ Σησαμιᾶς Σερρῶν ἀγωνιστὴς τῆς ΠΑΟ, ἀπὸ τῆς ἐφηβικῆς του ἡλικίας, Θεοφάνης Σταμπουλής, εἰς ἔκθεσίν του, ἀφοῦ διὰ μακρῶν ἐκθέτει γεγονότα τῆς περιφερείας του κατὰ τὴν κατοχήν, ἀναφέρει:

«Μὲ τὸν 17)χρονο τότε ἀδελφό μου Μῆτσο, ὑπὸ τὶς διαταγὲς τοῦ ὁπλαρχηγοῦ πατέρα μας Ἀδὰμ Σταμπουλῆ, πήραμε μέρος στὴ μάχη τῆς Τριάδος. Μὲ τὴν ἐπέμβαση καὶ τοῦ βουλγαρικοῦ πυροβολικοῦ χάσαμε τὴν μάχη ἐκείνη. Μεταξὺ πολλῶν συμπολεμιστῶν μας, ἀφήσαμε νεκρὸ καὶ τὸν ἀδελφό μου, Μῆτσο, στὴν Τριάδα καὶ ὅσοι καταφέραμε νὰ ὑποχωρήσουμε, σκορπίσαμε στὰ γύρω βουνὰ κατὰ μικροομάδες. Ἀπὸ τότε ἐπεκράτησε, πέρα γιὰ πέρα, τὸ ΕΑΜ—ΕΛΑΣ.

Οἱ ἐαμίτες, δὲν πείραξαν κανένα. Κάθε μέρα κυκλοφοροῦσαν προκηρύξεις καθησυ-

ΘΕΟΦΑΝΗΣ ΑΔΑΜ ΣΤΑΜΠΟΥΛΗΣ
Ἐκ Σησαμιᾶς ΣΕΡΡΩΝ

χαστικές. Καλοῦσαν τοὺς ἀγωνιστὰς τῆς ΠΑΟ νὰ γυρίσουν στὰ σπίτια τους καὶ στὰ χωράφια τους, μιλοῦσαν πλέον γιὰ ἐθνικὴ ἑνότητα καὶ βεβαίωναν ὅτι περισσότερο ἀπ' ὅλους αὐτοὶ λυποῦνταν γιὰ ὅσα εἶχαν γίνει στὴν Τριάδα καὶ ἀλλοῦ.

ΑΔΑΜ ΣΤΑΜΠΟΥΛΗΣ
Ὁπλαρχηγὸς
Ἀγρότης ἐκ Σησαμιᾶς Σερρῶν. Οἱ «ἀπελευθερωτὲς» τοῦ ΕΛΑΣ δὲν χόρτασαν ἀπὸ τὸ αἷμα τοῦ 16)χρονου παιδιοῦ του, ποὺ ἐσκότωσαν στὴν Τριάδα. Μετὰ φρικτῶν βασανιστηρίων ἐσφαγίασαν καὶ τὸν ἴδιον εἰς τὸ ὕψωμα «ΤΡΑΠΕΖΙΑ» Τερπνῆς.

Σιγὰ - σιγά, κατάφεραν νὰ τοὺς πιστέψουμε. Σὲ λίγες μέρες, ὅλοι ἀφήσαμε τὰ βουνὰ καὶ γυρίσαμε στὰ χωριά μας, ὅπου οἱ ὑπεύθυνοι τοῦ ΕΑΜ μᾶς ὑποδέχονταν μὲ φαινομενικὴ συμπάθεια.

Ἔτσι... σὰν μᾶς ἔβαλαν στὸν ὕπνο, γιὰ μιὰ νύχτα, στὴ Βέργη, Σησαμιὰ καὶ Νικόχλεια μᾶς πιάσανε ὅλους καὶ τὸ πρωὶ τῆς 18 Νοεμβρίου 1944, 650 ἐθνικόφρονες, βρεθήκαμε φυλακισμένοι στὸ σχολεῖο τῆς Νικοκλείας».

Ἀφοῦ ὁ Σταμπουλῆς περιγράφει ἀνεκδιήγητα βασανιστήρια τῶν κρατουμένων εἰς Νικόκλειαν, συνεχίζει:

«Ἀπὸ τὴν Νιγρίτα ἔφθασε ἰσχυρὴ δύναμις τοῦ ΕΛΑΣ. Ξεχώρισαν 180 ἀπὸ τοὺς κρατουμένους, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ τὸν πατέρα μου, σακατεμένους ἀπὸ τὸ ξύλο, ἡμᾶς δέ, τοὺς ὑπολοίπους, μᾶς μετέφεραν σὲ φυλακὴ τῆς Νιγρίτας».

Ἐν συνεχείᾳ, ὁ Σταμπουλῆς, ὅπως καὶ πολλοὶ ἄλλοι, ὁμιλοῦν ἐκτενῶς, διὰ πολυημέρους καὶ σποραδικὰς ἐκτελέσεις τετρακοσίων περίπου ἐθνικοφρόνων, ἐκ τῶν φυλακῶν Νιγρίτης, Σιτοχωρίου καὶ ἄλλων περιοχῶν, εἰς θέσιν «Μαϊμοῦ - Ντερέ», Βισαλτίας. Πολλῶν ἐκ τῶν θυμάτων τούτων, δὲν εὑρέθησαν οὔτε τὰ πτώματα. Χαρακτηριστικὸν εἶναι ὅτι καὶ σήμερον ἀκόμη ἀνευρίσκονται εἰς τὸ δάσος ἀνθρώπινα ὀστᾶ.

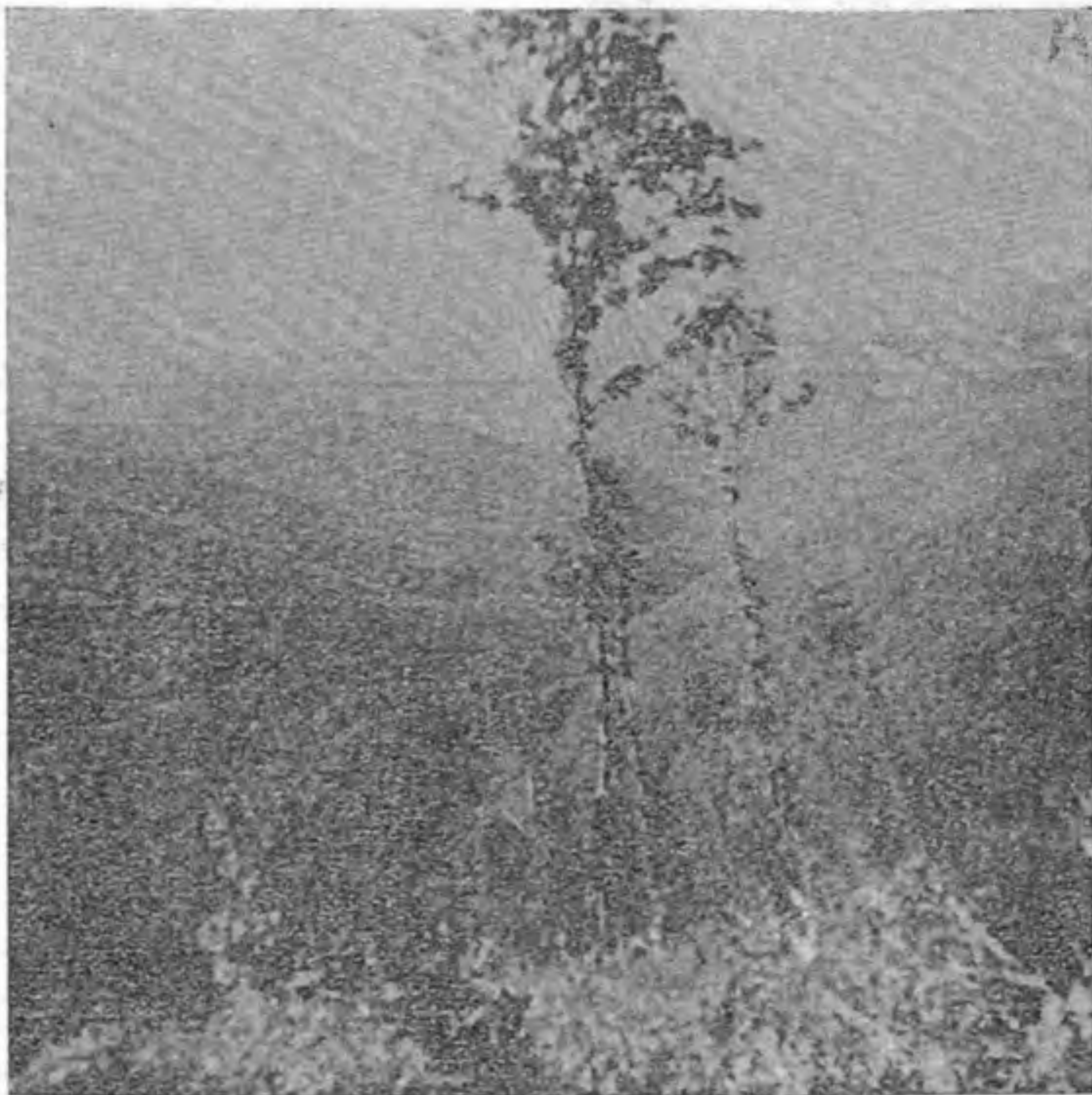
Ἐπανερχόμεθα εἰς τοὺς 180 τῆς Νικοκλείας, διὰ τοὺς ὁποίους ὁ Σταμπουλῆς, γράφει:

«Τὶς πρῶτες πρωϊνὲς ὧρες τῆς 21.11.44, δεμένοι κατὰ τετράδες οἱ 180 καὶ ὑπὸ συνοδείαν περίπου 100 ἐλασιτῶν, μεταφέρθηκαν στὸ ὕψωμα «Τραπέζια», ὅπου καὶ τοὺς σκότωσαν ὅλους τὴν ἴδια μέρα. Ὅταν, μετὰ τὴν Βάρκιζα, ἀνακαλύψαμε τὰ πτώματά τους, προχείρως θαμμένα σὲ μιὰ χαράδρα, διαπιστώσαμε, ὅτι πολλοὶ ἦταν σκοτωμένοι μὲ τσεκουριὲς στὸ κεφάλι. Ἄλλοι μὲ σφαῖρες. Μερικοὶ μὲ μαχαίρια καὶ λίγοι μὲ σχοινιά, ποὺ βρέθηκαν γύρω στὸ λαιμό τους. Ὁ πατέρας μου, φαίνεται ὅτι σκοτώθηκε μὲ σφαῖρα».

Μὲ τὴν ἔκθεσιν Σταμπουλῆ, συμφωνοῦν ἀπολύτως, περίπου 30 ἄλλαι ἐκθέσεις ἀξιοπίστων ἀγροτῶν μας ἐκ τῆς περιοχῆς Βισαλτίας.

Κατὰ τὰς ἀφηγήσεις μεταμεληθέντων ἐλασιτῶν, οἱ ὁποῖοι ἐχρησιμοποιήθησαν ὡς συνοδοὶ τῶν 180 καὶ μετὰ τὴν σφαγὴν ἐλιποτάκτησαν ἀπὸ τὸν ΕΛΑΣ, οἱ κρατούμενοι, ὑπὸ τὰς συνεχεῖς ὕβρεις, ραπισμοὺς καὶ χλευασμοὺς τῶν ἐλασιτοκομμουνιστῶν ὑπεχρεώθησαν νὰ καθήσουν.

τετράδας οἱ κρατούμενοι καὶ ἐσφάζοντο ὑπὸ τὰ ὄμματα τῶν ὑπολοίπων θυμάτων, μέχρι καὶ τοῦ τελευταίου. Ἀπὸ τὸ φρικτὸν θέαμα, πολλοὶ ἐκ τῶν συνοδῶν ἐλασιτῶν ἀπέστρεφον τὴν κεφαλὴν διὰ νὰ μὴ βλέπωσι. Ἕνας ἐκ τῶν ἰδίων ἐλιποθύμησε καὶ μερικοί, προφανῶς οἱ κομμουνισταί, κομπορρημονοῦντες

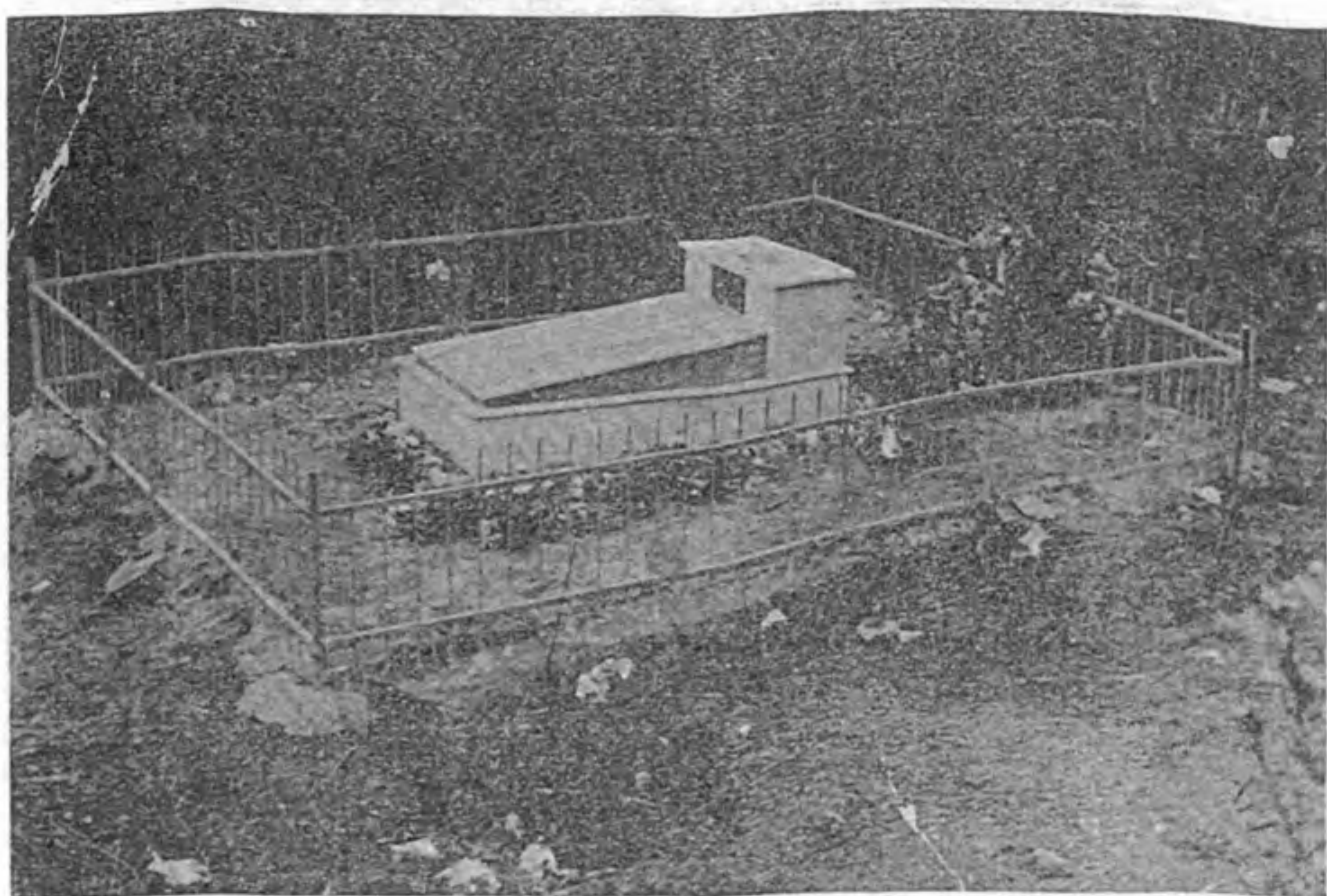

Ἡ περίφημος τοποθεσία τοῦ «ΜΑ·Ι·ΜΟΥ—ΝΤΕΡΕ». Ἐδῶ ἐσφαγιάσθησαν ὑπὸ τῶν «ἀπελευθερωτῶν» τοῦ ΕΛΑΣ 400 ἀγρόται, διότι ἠρνήθησαν νὰ γίνουν δοῦλοι τοῦ Κομμουνισμοῦ.

Εἰς ἀπόστασιν 100 περίπου μέτρων ἀπ' αὐτῶν ὑπῆρχε μιὰ ἀσυνήθης θαλερὰ καὶ ὑψίκορμος πτελέα, (καραγάτσι), μὲ διάμετρον κορμοῦ, μεγαλυτέραν τοῦ μέτρου.

Ὑπὸ τὴν πτελέαν αὐτήν, ἐσύροντο κατὰ

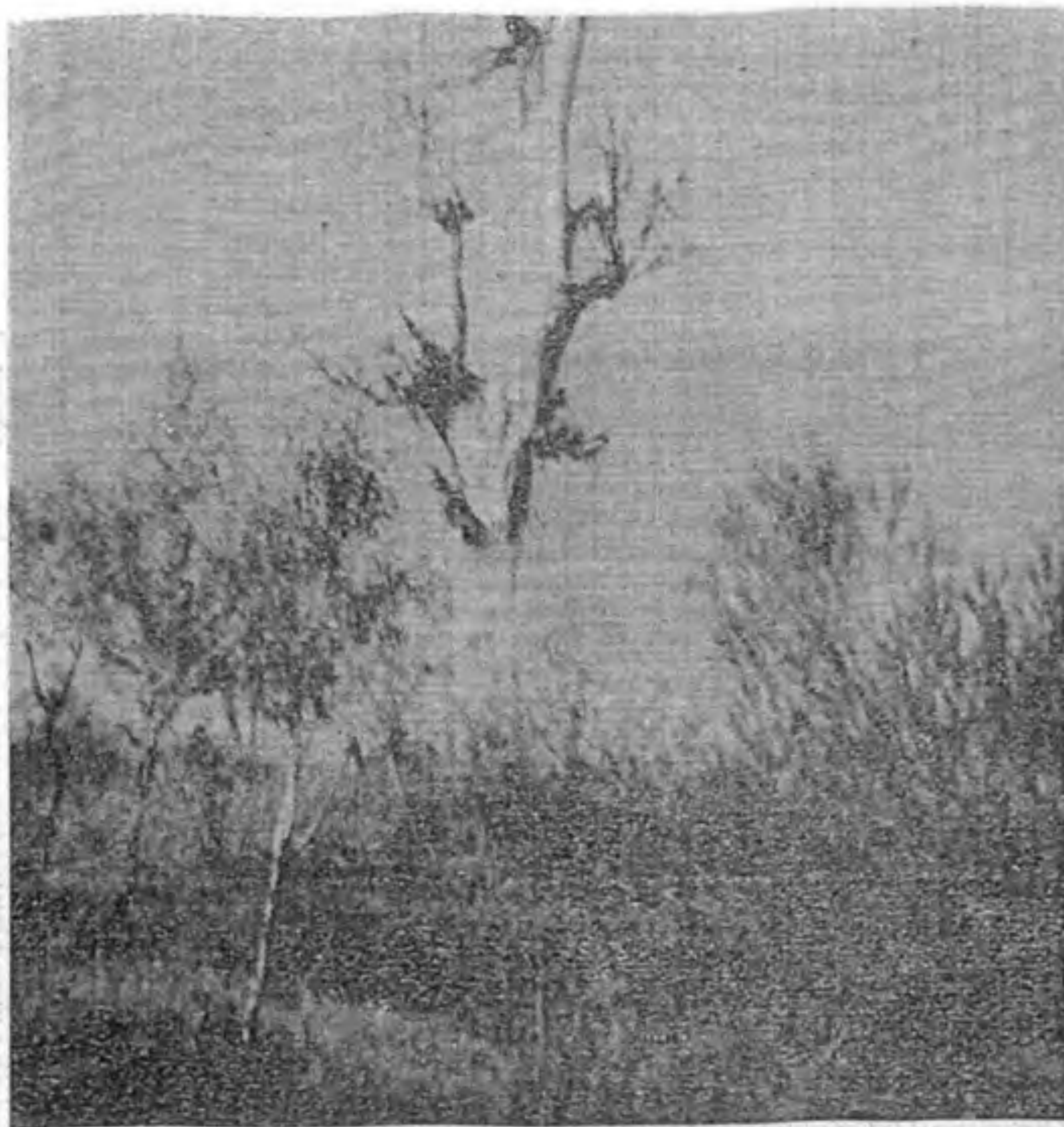
διὰ τὸ ἔργον των, ἐχαίροντο. Ἀπὸ τὰς ρίζας τῆς πτελέας, κατὰ μάζας ἐσύροντο διὰ σχοινίων οἱ νεκροὶ καὶ ἐρρίπτοντο εἰς παρακειμένην χαράδραν, ὅπου καὶ τοὺς ἔθαψαν προχείρως, δι' ἀποψιλώσεως τοῦ δάσους.

Ἡ χαράδρα τῶν ΤΡΑΠΕΖΙΩΝ μὲ τὸν Ὁμαδικὸν τάφον τῶν 180 ἀγωνιστῶν τῆς ΠΑΟ τῶν κοινοτήτων Βέργης — Νικοκλείας καὶ Σησαμιᾶς καὶ ἄγνωστον πόσων ἄλλων Ἐθνικοφρόνων ἀγροτῶν μας.

Εἶναι γνωστόν, ὅτι ὁ ΕΛΑΣ πολὺ πρὸ τῆς Ὁμαδικῆς σφαγῆς τῶν 180, εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἐδολοφόνησε καὶ πολλοὺς ἄλλους, κατὰ διάφορα χρονικὰ διαστήματα.

Κάθε ἐπέτειον, αὐτῆς τῆς Ἐθνικῆς συμφορᾶς κατὰ χιλιάδας, οἱ ἀγρόται μας τῆς Βισαλτίας, μὲ ἐπικεφαλῆς τοὺς Ἐκκλησιαστικούς των λειτουργούς, πεζῆ οἱ περισσότεροι, ἀνηφορίζουν 10 περίπου χιλιόμετρα, γιὰ ἕνα τρισάγιον εἰς μνήμην τῶν ὑπὲρ ΠΑΤΡΙΔΟΣ πεσόντων ἀγωνιστῶν. Ὅλοι τους βρέχουν μὲ δάκρυα τὴν κατάφυτη καὶ πολὺ βαθιὰ χαράδρα, ποὺ κρύβει στὸ βάθος της τὸ ἀπέριττο μνημεῖο.

Εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς κατακλινοῦς χαράδρας τοῦ Ὁμαδικοῦ Τάφου τῶν 180, ὑπῆρχε μιὰ πανύψηλη καὶ θαλερωτάτη φτελιὰ (καραγάτσι). Ὑπὸ τὴν σκιὰν της ἐσφάγησαν οἱ 180, ὡς ἀναφέρεται εἰς προηγουμένας σελίδας.

Τὸν ἴδιον χρόνον τῆς σφαγῆς, τὸ δένδρον ἐξεράθη καὶ πρὶν ἀκόμη χαθῆ ἐντελῶς, ὁ φωτογραφικὸς φακός, διέσωσεν ἕνα μέρος τοῦ σκελετοῦ του.

Τὸ ἀποθανατίζουμε, διότι ὁ λαὸς τῆς Βισαλτίας, αὐτὸ τὸ δένδρον, τὸ ἔκαμε μοιρολόγι καὶ θρῦλο μαζί.

Συνηθέστατα οἱ θρῦλοι ἐκφράζουν πιστὰ τοὺς ἐνδιάθετους στοχασμοὺς καὶ συναισθήματα τῶν ἀνθρώπων καὶ βοηθοῦνε εἰς τὴν καλυτέραν ἀπόδοσιν τῆς ἀληθείας.

Ξεφεύγουμε, δι' ὀλίγον, ἀπ' τὴν προσπάθειά μας νὰ γράψωμεν Ἱστορίαν καὶ θὰ τὸν διατυπώσωμεν, ὅπως μᾶς τὸ ἔδωσαν καὶ ὅπως τὸν ἀκούσαμε καὶ προσωπικὰ ἀπὸ χαροκαμένους συγγενεῖς καὶ φίλους τῶν 180.

Ἀπ' τὴ Βέργη καὶ τὴν Νικόκλεια ποὺ βρίσκονται στὰ ριζὰ τοῦ βουνοῦ, ξεκίνησε ὁ θρῦλος καὶ μὲ διάφορες παραλλαγὲς ἔφθασε στὴ Σησαμιά καὶ σ' ἄλλα καμποχώρια τῆς Νιγρίτας, σὲ μερικὰ σὰν τραγούδι κλέφτικο, στὰ περισσότερα σὰν μοιρολόγι. Καὶ ὁ θρῦλος γύρω ἀπ' τὴν ἄτυχη φτελιὰ λέγει:

«Ἀπ' τὴν ἴδια κιόλας μέρα τοῦ χαλασμοῦ, τὸ καραγάτσι, γιὰ νὰ δείξῃ τὴ λύπη του γιὰ τὸ κακὸ ποὺ ἔγινε στὶς ρίζες καὶ τὰ κλωνάρια του, πέταξε τὴ φυλλωσιά του. Νύχτα καὶ μέρα ἔσκουζε, δὲν ἄντεξε στὸν πόνο μιᾶς τόσο τρανῆς ντροπῆς καὶ σὲ λίγες μέρες, ξεράθηκε πατόκορφα. Οἱ ἀέρηδες ποὺ ἄδικα πίστεψαν πὼς τάχα αὐτὸ ἤθελε νὰ κρύψῃ κάτω ἀπ' τὰ κλωνάρια του τὴν ξετσιπωσιὰ καὶ τὴν προδοσία τῶν κομμουνιστάδων, τὸ σώριασαν στὸ χῶμα γιὰ νὰ χαθῆ ὁλότελα καὶ στὸν τόπο του νὰ μὴ ξαναφυτρώσῃ πιά, οὔτε χορτάρι».

Εἰδικὸς ἐπιστήμων, προσκυνητὴς εἰς τὸν τάφον τῶν 180, ἀκούσας τὸν θρῦλον εἶπε: «Τὸ δένδρον πρέπει νὰ ἐξηράνθη ἀπότομα λόγῳ ὑπερλιπάνσεως. Διὰ τῶν ριζῶν του, θὰ ἀπερρόφησε μεγάλην ποσότητα αἵματος, συστατικὰ τοῦ ὁποίου μετουσιώθησαν εἰς θανατηφόρους τοξίνας».

Στιγμιότυπον ἀπονομῆς διπλώματος μετὰ μεταλ-λίου 'Εθνικῆς 'Αντιστάσεως. 'Ο διὰ σταυροῦ σημειούμενος ΑΡΚΑΔΙΟΣ ΤΟΥΡΟΝΙΔΗΣ 'Εξ 'Ομαλοῦ Σερρῶν

Η ΣΦΑΓΗ ΤΗΣ ΑΡΝΑΙΑΣ

Καὶ εἰς τὴν πολυπαθῆ Χαλκιδικήν, ὁ «ἡρωϊκὸς» ΕΛΑΣ, δὲν ὑστέρησεν εἰς «ἀπελευθερωτικὸν» ἀγῶνα. Κρυπτόμενος ἐπιμελῶς μέχρι τῆς ἀποχωρήσεως τῶν κατακτητῶν, ἐστράφη κατὰ τῶν ἐθνικοφρόνων 'Ελλήνων. 'Επέτυχε, δι' ἀπάτης καὶ ἐδῶ, νὰ συλλάβῃ 160 ἐπιλέκτους ὀπαδοὺς τῆς ΠΑΟ καὶ τοὺς ἐφυλάκισεν εἰς τὸ παλαιὸν δημοτικὸν σχολεῖον τῆς ΑΡΝΑΙΑΣ, τὸ εὑρισκόμενον παραπλεύρως τοῦ 'Ιεροῦ Ναοῦ ΑΓΙΩΝ ΑΝΑΡΓΥΡΩΝ.

Μετὰ πολυήμερα φρικτὰ βασανιστήρια, πολλοὶ ἀγωνισταὶ ὑπέκυψαν εἰς τὰς κακώσεις. Τὰ πτώματά των, ἐρρίφθησαν εἰς διαφόρους χαράδρας.

Τὴν 1.11.1944 εἶχον ἀπομείνει ἐν ζωῇ 137 ἐκ τῶν συλληφθέντων. Αὐτοὺς ὁ ΕΛΑΣ τοὺς «ἀπηλευθέρωσεν» ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ εἰς τὸ ὑπερκείμενον τῆς 'Αρναίας ὕψωμα «ΜΑΡΩΣ ΒΡΥΣΗ».

'Αλλὰ ἂς δώσωμεν τὸν λόγον εἰς τὸν ἐξ 'Αρναίας ἔντιμον πολίτην καὶ γνωστὸν διὰ τὰς συντηρητικάς του ἀρχὰς Κων. Παλατζίκον.

«'Η 'Αρναία, ὡς ἐκ τῆς θέσεώς της, ἦτο τόπος συγκεντρώσεως τῶν κρατουμένων τοῦ ΕΛΑΣ. 'Ως κρατητήριον ἐχρησιμοποιεῖτο τὸ δημοτικὸν σχολεῖον, παραπλεύρως τοῦ 'Ιεροῦ Ναοῦ 'Αγ. Στεφάνου καὶ 'Αγίων 'Αναργύρων.

Περὶ τὰ μέσα 'Οκτωβρίου 1944, συγκεντρώθηκαν 137 κρατούμενοι. Κανένας ἀπὸ τοὺς κατοίκους δὲν μποροῦσε νὰ ἔλθῃ σὲ ἐπαφὴ μαζύ τους. Τὴν νύκτα τῆς 31 'Οκτωβρίου πρὸς 1.11.1944, ἑορτὴν τῶν 'Αγ. 'Α-

ναργύρων, οἱ εὐσεβεῖς κάτοικοι τῆς 'Αρναίας, εἶχαν ὁλονύκτιον ἀγρυπνίαν, πρὸς τιμὴν τῶν 'Αγίων 'Αναργύρων. 'Ο Ναὸς εἶναι πολὺ κοντὰ εἰς τὸ σχολεῖον, ὅλην τὴν νύκτα ἀκούονταν βογγητά, θρῆνοι, παρακάλια. 'Ασφαλῶς βασανίζονταν οἱ κρατούμενοι ἀπὸ τοὺς ἐλασίτες. Διὰ νὰ καλύψουν τὰς πράξεις των οἱ ἐλασίται, διέταξαν νὰ μὴ βγῇ κανεὶς ἀπὸ τὴν 'Εκκλησία, πρὶν νὰ φέξῃ ἡ αὐγή. Τὴν νύκτα, μὲ κάθε μυστικότητα ἔβγαλαν τοὺς κρατούμενους, δεμένους ἀνὰ δύο μὲ καλώδιο, ποὺ τοὺς ἔδωσεν ὁ ὑπεύθυνος τοῦ ΕΑΜ—'Αρναίας. Τοὺς ὡδήγησαν 5 χιλιόμετρα ἔξω ἀπὸ τὴν κωμόπολιν εἰς τὸ ὕψωμα «ΜΑΡΩΣ ΒΡΥΣΗ», ὅπου καὶ τοὺς σκότωσαν. Μόνον ὁ Δημ. Βαγιωνᾶς, ἀπὸ τὴν Συκιὰν Χαλκιδικῆς, κατάφερε νὰ τοὺς ξεφύγῃ καὶ ζῇ ἀκόμη.

Στὶς 2 Ν)βρίου κάτοικοι τῆς 'Αρναίας, βρῆκαν τὰ πτώματα τῶν κρατουμένων, πρόχειρα θαμμένα, σὲ ἕνα νεροφάγωμα. Αὐτὸ τὸ ἔμαθαν οἱ ἐλασίτες καὶ ἀπὸ τότε, βάλανε φυλάκιο καὶ ἀπαγόρευε τὴν προσέγγιση κάθε πολίτου. 'Αργότερα, ἔφθασεν ὁ Στρατὸς καὶ ἔγινεν ἀποκάλυψη τῶν πτωμάτων καὶ ἀναγνώριση, ὅσων δὲν εἶχαν ἀποσυντεθῆ».

Καὶ ὁ διασωθείς, συνταξιοῦχος σήμερα ταχυδρομικὸς ὑπάλληλος, κάτοικος Συκιᾶς Χαλκιδικῆς, ἔτσι διηγεῖται τὰ τῆς σφαγῆς καὶ σωτηρίας του:

«'Ονομάζομαι ΒΑΓΙΩΝΑΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ τοῦ 'Ιωάννου. Κατάγομαι ἀπὸ τὴν Συκιᾶν Χαλκιδικῆς. Εἶμαι ταχυδρομικὸς διανομεὺς ἀπὸ τὸ 1945. Σήμερα δέ, εἶμαι 68 ἐτῶν καὶ κατοικῶ εἰς τὴν Συκιᾶν.

Κατὰ μῆνα 'Οκτώβριον 1944, ἦρθαν 'Ελασίτες στὸ χωριό μας καὶ ἐζήτησαν ἀπ' ὅλους τοὺς νέους νὰ καταταγοῦν εἰς τὸν ΕΛΑΣ. Φυσικά, ἤξερα ὅτι σκοπός των ἦταν νὰ μᾶς στρέψουν κατὰ τῶν 'Εθνικοφρόνων 'Ελλήνων, ὅπως ἔκαναν παντοῦ.

Πρῶτος ἐγὼ ἀρνήθηκα, μὲ ἀκολούθησαν καὶ ὅλοι σχεδὸν οἱ νέοι τοῦ χωριοῦ, καὶ ἀπὸ χαρὰ μὲ σήκωσαν στὰ χέρια. Τότε ἐγὼ ἐπανέλαβα τὴν ἄρνησίν μου καὶ ἐφώναξα: «Ζήτω ὁ Βασιλεύς». 'Αποχώρησαν οἱ 'Ελασίτες ἀλλὰ δὲν ἐλησμόνησαν.

Τὴν 4ην Νοεμβρίου 1944, ἦταν πλέον ἀπόλυτη 'Εαμοκρατία, μὲ συνέλαβαν μὲ ἄλλους συγγενεῖς καὶ συγχωριανούς μου 'Εθνικόφρονας καὶ μετὰ περιπετειώδη μεταγωγὴν βρέθηκα κλεισμένος, μὲ πολλοὺς ἄλλους ἐθνικόφρονας τῆς ΠΑΟ εἰς τὸ Δημοτικὸν Σχολεῖον 'Αρναίας.

Χρειάζεται τόμος ὁλόκληρος διὰ νὰ μνημονεύσω τὰ βασανιστήρια ποὺ ὑπέστην μέχρι τῆς 31ης 'Οκτωβρίου 1944, κατὰ τὴν ὁποίαν μᾶς παρέλαβαν ἀπὸ τὸ Σχολεῖον, διὰ νὰ μᾶς σφάξουν.

Τὶς πρῶτες πρωϊνὲς ὧρες, τῆς 1ης Νοεμβρίου 1944, μὲ καλώδιον, μᾶς ἔδεσαν ἀνὰ δύο, 137 ἐν συνόλῳ ὀπαδοὺς τῆς ΠΑΟ καὶ μᾶς εἶπαν ὅτι θὰ μᾶς μετέφεραν εἰς τὴν Θεσσαλονίκην, κατὰ διαταγὴν τοῦ Στρατηγείου τοῦ ΕΛΑΣ. 'Ακολουθήσαμε τὸν δημόσιον δρόμον καὶ ὅταν ἐφθάσαμε κοντὰ εἰς τὸ ὕψωμα «ΜΑΡΩΣ ΒΡΥΣΗ» μᾶς σταμάτησαν. Διὰ νὰ διασκεδάσουν τὴν ἀνησυχίαν μας, μᾶς εἶπαν, ὅτι ἀφήσαμε τὸν δημόσιον δρόμον καὶ θὰ κρυφτοῦμε σὲ μιὰ χαράδρα, ποὺ ἦταν ἐκεῖ, διότι ἐπρόκειτο νὰ περάσουν αὐτοκίνητα, τὰ ὁποῖα θὰ μᾶς παρελάμβανον. Καταλάβαμε ὅτι δὲν μᾶς περίμενε καλὴ τύχη, εἴμασταν ὅμως ἀνίκανοι πρὸς ἄμυναν. 'Ως τόσο, ἐγώ, ποὺ ἤμουν δεμένος μὲ τὸν μπατζανάκη μου, 'Αργύριον ΝΤΟΥΒΑΝ, κατώρθωσα νὰ χαλαρώσω τὸ καλώδιον, μὲ τὸ ὁποῖον ἦταν δεμένα τὰ χέρια μας καὶ αὐτὸ μᾶς ἔσωσε. Μᾶς διέταξαν καὶ καθήσαμε κάτω. Μᾶς εἶπαν, τότε, ὅτι πρὶν νὰ φθάσουν τὰ αὐτοκίνητα, θὰ μᾶς πάρουν μιὰ ἀνακρισούλα.

Πῆραν τοὺς τέσσερις πρώτους καὶ ἐκεῖ κοντά μας, ἄρχισαν νὰ τοὺς χτυποῦν μὲ ρόπαλα καὶ ἐκεῖνοι νὰ κλαῖνε καὶ νὰ φωνάζουν, ὅτι δὲν ξεύρουν τίποτε. Μετὰ τὸ ξυλοκόπη-

μα, αὐτοὺς τοὺς τέσσερεις, τοὺς ἐπανέφεραν στὴν οὐρὰ τῆς φάλαγγος ζωντανούς.

Ἴσως, εὐκολώτερον θὰ ἦταν δυνατὸν νὰ διαφύγω ἐκείνην τὴν στιγμήν, δὲν τὸ ἔκαμα ὅμως, ἀφοῦ εἶδα ὅτι «ἀνακρισούλα» δὲν ἐσήμαινε σκότωμα, ἀλλὰ μόνον μερικοὺς ραβδισμούς. Πιθανόν, τὴν ἴδια σκέψη νὰ ἔκαμαν καὶ ἄλλοι συγκρατούμενοί μου.

διχή μου σειρά. Τριάντα περίπου κρατούμενοι βρεθήκαμε μπροστὰ σὲ ἕξι «Δημίους». Ἔπαιρναν ἰσάριθμους κρατουμένους καὶ ἀφοῦ τοὺς ἀπεγύμνωναν, ἂν εἶχαν καλὰ ροῦχα, τοὺς ἔδιναν μιὰ μαχαιριὰ εἰς τὸ μέρος τῆς δεξιᾶς κλείδας. Τὸ μαχαίρι ἔφθανε στὴν καρδιά, ὅπως φαίνεται, καὶ δὲν χρειάζονταν δεύτερο χτύπημα. Τὸ θῦμα ἔπεφτε νεκρό.

Ὁ, ὡς ἐκ θαύματος διασωθείς, ἡρωικὸς ἀγωνιστὴς τῆς Πατρίδος,
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΙΩΑΝΝΟΥ ΒΑΓΙΩΝΑΣ

Εἰς τὸ στῆθος του εἶναι καταφανὴς ἡ εἴσοδος καὶ ἔξοδος τῆς μαχαίρας τῶν «ἀπελευθερωτῶν» τοῦ ΕΛΑΣ ἀψευδὴς μάρτυς τῆς Κομμουνιστικῆς προδοσίας.

Εἰς τὸ δεξιόν, ἡ σύζυγός του ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΒΑΓΙΩΝΑ, τέλειον ὑπόδειγμα ἀξίας Ἑλληνίδος, Χριστιανῆς, συζύγου, οἰκοκυρᾶς καὶ μητέρας.

Ἐν μέσῳ τοῦ ζεύγους ὁ ἐγγονός των ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΙΩΑΝΝΟΥ ΒΑΓΙΩΝΑΣ, διὰ τὸν ὁποῖον ἡ εὐτυχὴς γιαγιά, μαντεύει ὅτι ἔχει μέσα του τὴν ἴδια τὴν ψυχὴ τοῦ παπποῦ του.

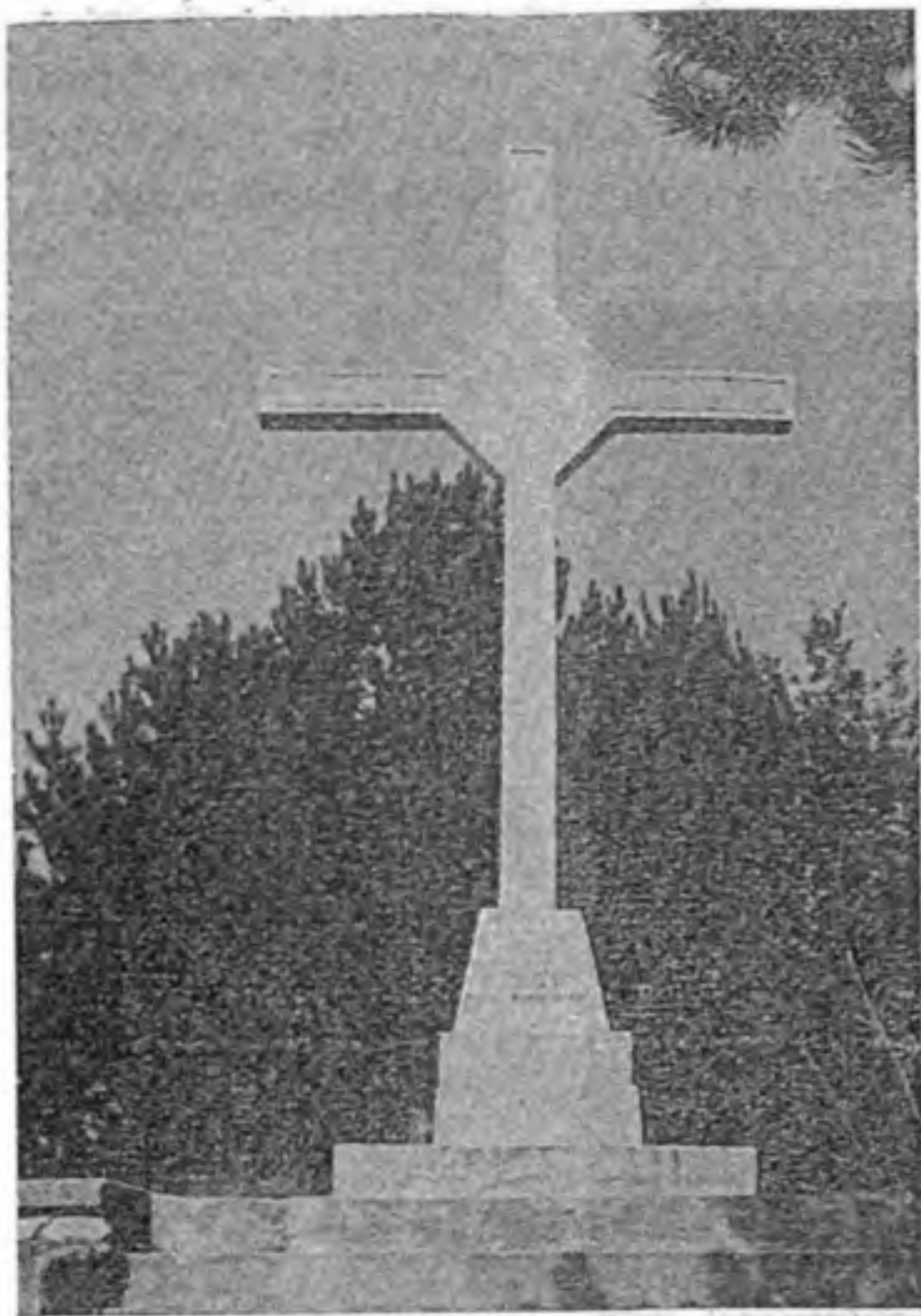
Ἀγωνίστρια καὶ αὐτή, παρεκάλεσε νὰ γραφῇ εἰς τὴν Ἱστορίαν τῆς ΠΑΟ, ὅτι ἡ οἰκογένεια θὰ μορφώση τὸν νέον ΔΗΜΗΤΡΙΟΝ ΙΩΑΝΝΟΥ ΒΑΓΙΩΝΑΝ, διὰ τὸν ὁποῖον προφητεύει ὅτι μίαν ἡμέραν θὰ τιμήση ἰδιαιτέρως τὴν πατρίδα.

Στὴν συνέχεια, πῆραν ἄλλη τετράδα, ἐπανελήφθη τὸ ἴδιο καὶ ἀκολούθως, ἄλλους καὶ ἄλλους... οἱ ὁποῖοι δὲν γύριζαν. Ἐμεῖς ἀκούαμε βογγητά, ὑποθέταμε ὅμως ὅτι συνεχίζεται μόνον ὁ ξυλοδαρμός. Ἔφτασε καὶ ἡ

Δὲν εὑρίσκω λόγια νὰ περιγράψω τὸ μαρτύριο καὶ τὶς ἐντυπώσεις τῶν μελλοθανάτων τῆς στιγμῆς ἐκείνης, μπροστὰ σ' αὐτὸ τὸ ἀπαίσιο θέαμα!

Τόσα χρόνια πέρασαν ἀπὸ τότε κι' ὅταν

φέρνω στὴν μνήμη μου ἐκείνην τὴν εἰκόνα, χάνω τὴν ψυχραιμία μου, σχεδὸν καταλήγω σὲ παραλογισμό.

Ὁ Ὁμαδικὸς Τάφος τῶν 136 τῆς ΑΡΝΑΙΑΣ. Ὑπὸ τὴν σκέπην τοῦ ΤΙΜΙΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ, οἱ σφαγιασθέντες ἀγωνισταὶ τῆς ΠΑΟ Χαλκιδικῆς, θὰ ὑπομιμνήσκουν εἰς τὰς ἐπερχομένας γενεὰς τὴν Κομμουνιστικὴν προδοσίαν καὶ θὰ ἀποτρέπουν κάθε προσπάθειαν Ἱστορικῆς νοθείας εἰς βάρος τῶν Ἑλλήνων.

Ἐκείνην ὅμως τὴν ὥρα, ποὺ ἔβλεπα νὰ σφάζωνται οἱ Ἕλληνες μπροστὰ στὰ μάτια μου, κατὰ τὸν τρόπον ποὺ ἀναφέρω, δὲν ξεύρω πῶς, τί μὲ ἐβοήθησε καὶ δὲν φοβήθηκα.

Ὅταν μὲ πιάσανε, ἡ γυναίκα μου, μοῦ ἔρριξε στὴν τσέπη μου ἕνα φυλαχτό, πατρογονική μας κληρονομιά. Οἱ Ἐλασίτες, κατὰ τὴν ἔρευνα, μοῦ τὸ βρῆκαν ἀλλὰ μοῦ τὸ ξανάβαλαν στὴν τζέπη, λέγοντάς μου εἰρωνικά: «Σοῦ τὸ ἀφήνομε, γιὰ νὰ σὲ γλυτώσῃ!...». Φυσικά, κορόϊδευαν αὐτοί. Ἐκεῖνο ὅμως τὸ φυλαχτό, ἢ ἂν θέλετε ἡ πίστις μου πρὸς τὸν Θεόν, ἔκαμε τὸ θαῦμα του. Τοὐλάχιστον, σήμερα, ἔτσι ἐξηγῶ τὸ γεγονός, ὅτι δὲν φοβήθηκα καθόλου, ὅταν εἶδα τὸ μαχαίρι τοῦ «Δημίου» νὰ μπήγεται στὸ κορμί μου.

Τὸ πρῶτο χτύπημα τοῦ δημίου, μὲ μιὰ κίνησι ποὺ ἔκανα ἐγώ, ὑπῆρξεν ἄστοχο. Ἀντὶ νὰ φθάσῃ στὴν καρδιὰ ἀπὸ τὴν κλεῖδα, πέρασε στὸ δεξιὸ πλευρὸ καὶ βρῆκα τὸν χρόνο νὰ ἀμυνθῶ. Μὲ τὸ ἄλλο μου χέρι, ἔδωκα δυὸ - τρεῖς γροθιὲς στὸν δήμιο, ὁ ὁποῖος πόνεσε ὅπως φαίνεται, τράβηξε τὸ μαχαίρι, γιὰ νὰ ἐπαναλάβῃ τὸ μαχαίρωμα. Δὲν τὰ κατάφερε ὅμως, γιατὶ ἐγώ, ἐλεύθερος πλέον ἀπὸ τὰ δεσμά μου, πήδησα στὴν χαράδρα, ἐπάνω στὰ πτώματα τῶν σκοτωμένων καὶ μὲ ὅλας τὰς δυνάμεις μου, προσπάθησα νὰ διαφύγω.

Ἐπακολούθησαν πολυβολισμοί, εἶδα Ἐλασίτες νὰ μὲ καταδιώκουν, ἔνοιωσα τὸν ἑαυτόν μου ἀδύνατον νὰ προχωρήσῃ. Περίπου 40 - 50 μέτρα, χώθηκα μέσα στὶς φτέρες, ἔκαμα τὸν σταυρό μου καὶ ἔμεινα ἀκίνητος ἐλπίζοντας μόνον εἰς τὴν Θείαν Πρόνοιαν. Οἱ διῶκται μου πέρασαν, ξαναπέρασαν κοντά μου, φώναζαν, ἔβριζαν, πολυβολοῦσαν ἀλλὰ δὲν μὲ εἶδαν.

Ἡ θεία δύναμις τοὺς εἶχε στραβώσει, μὲ εἶχε σώσει. Κρυμμένος ἐκεῖ στὶς φτέρες, ἄκουσα τὰ τελευταῖα βογγητὰ ὅλων τῶν σφαζομένων συντρόφων μου κι' ἀκόμα, τὰ σκαπανικὰ ἐργαλεῖα τῶν Ἐλασιτῶν, μὲ τὰ ὁποῖα ἔρριξαν χώματα ἀπάνω στὰ πτώματα γιὰ νὰ μὴ φαίνωνται.

Ἦταν ἀκόμα ἀρκετὴ νύχτα, ἀνέκτησα τὶς δυνάμεις μου καὶ πῆρα τὸν δρόμον τῆς σωτηρίας.

Μετὰ περιπετειώδη πορείαν τριῶν ἡμερονυκτίων, διὰ μέσου δασωδῶν ἐκτάσεων, ἐντελῶς νηστικός, κατώρθωσα μισοπεθαμένος νὰ φθάσω κοντὰ στὸ χωριό μου.

Καλοὶ συγχωριανοί μου μὲ ἐβοήθησαν, σταμάτησε τελείως ἡ αἱμορραγία τοῦ τραύματός μου καὶ κρυπτόμενος μαζὺ μὲ ἄλλους καταδιωκομένους τῶν Ἐαμο-Ἐλασιτῶν μέχρι πέρατος τῆς Ἐαμοκρατίας, ἐπανῆλθα στὴν οἰκογένειά μου.

Κατὰ τὴν περίοδον ἐκείνην τὸ ἐπάγγελμά μου ἦτο τσαγκάρης. Προέρχομαι ἀπὸ πτωχὴν ἀγροτικὴν οἰκογένειαν, ποτὲ δὲν ἐπείραξα συνάνθρωπόν μου καὶ σὰν μεγάλο ἁμάρτημά μου, οἱ Ἐλασίτες βρῆκαν τὸ γεγονὸς ὅτι ἤμουν Ἐθνικόφρων καὶ ἤθελα νὰ ζῶ ἐλεύθερος».

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η΄

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΗΣ ΠΑΟ ΕΙΣ ΤΑΣ ΕΘΝΙΚΑΣ ΟΜΑΔΑΣ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Εἰς τὸ σκότος καὶ τὴν ἀμηχανίαν εἰς τὴν ὁποίαν εὑρίσκετο ἡ 'Οργάνωσις μετὰ τὴν διάλυσιν τῶν 'Ενόπλων τμημάτων της, παρουσιάσθη, ὡς πρώτη ἀκτὶς φωτός, ἡ πληροφορία, ὅτι ὁ 'Υπολοχαγὸς ΝΤΙΚ τῆς ὁμάδος Συνδέσμων, παρὰ τῷ 'Αρχηγείῳ ΦΩΣΤΕΡΙΔΗ, ἀφιχθεὶς εἰς Θεσσαλονίκην ἐζήτει ἐπικοινωνίαν μὲ ἐξουσιοδοτημένον πρόσωπον τῆς ὀργανώσεως ΠΑΟ ἵνα διαπραγματευθῇ τὴν διοχέτευσιν ἀνδρῶν, ἀλλὰ κυριώτατα, στελεχῶν, εἰς τὰς ὁμάδας 'Εθνικῆς ἀντιστάσεως 'Ανατολικῆς Μακεδονίας, τὰς γνωστὰς ἀπὸ τὸ ψευδώνυμον τοῦ 'Αρχηγοῦ ΑΝΤΩΝ-ΤΣΑΟΥΣ.

'Η πρώτη ἐπαφή, ἐπετεύχθη μεταξὺ τοῦ ἀρχηγεύοντος τότε τῆς 'Οργανώσεως συνταγματάρχου 'Αβδελᾶ καὶ τοῦ ὑπολοχαγοῦ Ντίκ. 'Ο 'Αβδελάς, διὰ καλυτέραν συνεννόησιν, ἠθέλησε νὰ ἔλθῃ εἰς ἐπαφὴν καὶ μὲ τὸν προϊστάμενον τοῦ κλιμακίου συνδέσμων 'Αν. Μακεδονίας, Ἄγγλον Ταγ)χην Μύλερ.

Πρὸς τοῦτο, ἀπέστειλεν εἰς Μπὸζ - Ντὰγ Δράμας, τὸν ταγ)χην Πυρ)κοῦ Ζαρόκωσταν μὲ εἰδικὰς ὁδηγίας. 'Ο Ζαρόκωστας συνήντησε τὸν Μύλερ, παρέμεινε παρ' αὐτῷ ἐπὶ 10)ήμερον καὶ ἐπανῆλθεν εἰς Θεσσαλονίκην. Μετέφερεν εἰς τὸν 'Αβδελᾶν διαβεβαίωσιν τοῦ Μύλερ, ὅτι οὗτος ἐνήργει κατ' ἐντολὴν τοῦ Σ.Μ.Α. μὲ ἐπανάληψιν τῶν ὅσων, διὰ τοῦ ὑπολ)γοῦ Ντὶκ διεβιβάσθησαν, προσωπικῶς πρὸς 'Αβδελᾶν. 'Επαφὴν μὲ τὴν 'Αγγλικὴν 'Αποστολὴν 'Αν. Μακεδονίας εἶχεν ὁ 'Αβδελᾶς διὰ τῶν ἐπὶ τούτῳ μετακινηθέντων ἐκ Θεσ)νίκης ἀνθ)γοῦ Φλωρίδη καὶ Εὐέλπιδος Γκράτσιου.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΖΑΡΟΚΩΣΤΑΣ
Ταγχατάρχης

Βεβαιωθεὶς περὶ τῆς σοβαρότητος τῆς προτάσεως ὁ 'Αβδελᾶς, ἐδέχθη προθύμως νὰ ἱκανοποιήσῃ τὸ αἴτημα τοῦ Ἄγγλου συνδέσμου τοῦ Σ.Μ.Α.

Χωρὶς καθυστέρησιν, ἐζήτησε τὴν ἐθελοντικὴν προσφορὰν ἀξιωματικῶν, στελεχῶν καὶ ἀνδρῶν, ἀφοῦ προηγουμένως ὑπεγράφη παρὰ τοῦ Βασιλείου 'Αβδελᾶ ὡς ἐκπροσώπου τῆς ΠΑΟ τοῦ Θωμᾶ Σφέτσιου ὡς ἐκπροσώπου τοῦ ΕΔΕΣ καὶ τοῦ 'Αποστόλου 'Αηδονᾶ ὡς ἐκπροσώπου τοῦ ΠΕΚ,πρωτόκολλον συνεργασίας τῶν τριῶν ἀντιστασιακῶν ὀργανώσεων.

Εἶναι χαρακτηριστικόν, ὅτι ὑπῆρξε τόση ἡ προθυμία τῶν ἀξιωματικῶν καὶ τῶν μελῶν τῆς 'Οργανώσεως, ὥστε προεκλήθησαν φιλονεικίαι καὶ ἀντεγκλήσεις, διότι, οὐδεὶς ἤθελε νὰ μείνῃ εἰς τὰς λοιπὰς ἐργασίας καὶ ἄλλα ἐπίπεδα δραστηριότητος τῆς 'Οργανώσεως,

'Ωργανώθη οὕτως, ἓν σύστημα διαπεραιώσεως διὰ τῶν ΚΕΡΔΥΛΙΩΝ — ΣΤΡΥΜΟΝΟΣ — ΠΑΓΓΑΙΟΥ, καὶ ἀργότερον διὰ ΜΕΝΟΙΚΙΟΥ — ΜΠΟΖΔΑΓ. 'Η κάλυψις ἀνελαμβάνετο, κυρίως ὑπὸ τῶν ὁμάδων ΦΩΣΤΕΡΙΔΗ.

Τῆς πρώτης ἀποστολῆς ἀνδρῶν τῆς ΠΑΟ, γενομένης περὶ τὰ μέσα Αὐγούστου 1944, ἡγήθη προσωπικῶς, ὁ συν)χης 'Αβδελᾶς. Συμμετεῖχον εἰς τὴν ὁμάδα κυρίως ἀξιωματικοί, ἀνώτεροι - λοχαγοὶ - κατώτεροι, ἔφεδροι καὶ μικρὸς ἀριθμὸς ὁπλιτῶν.

Ταυτοχρόνως, ἐκινήθησαν καὶ ἀντίστοιχοι ὁμάδες τοῦ ΕΔΕΣ, ὑπὸ τὸν ἀντ)χην Σφέτσον, Ἔφεδροι 'Αξιωματικοὶ τοῦ ΠΕΚ ὑπὸ τὸν ἔφεδρον 'Ανθυπολοχαγὸν 'Αηδονᾶ, οἱ ὁποῖοι τελικῶς, συνεχωνεύθησαν μὲ τὴν ΠΑΟ καὶ ἀναφέρονται εἰς τὴν αὐτὴν κατάστασιν.

Φαίνεται, ὅτι ὑφίστατο ἑαμικὴ κατασκοπεία, διότι, συστηματικῶς, αἱ ἀναχωροῦσαι ὁμάδες, ἔπιπτον εἰς ἐνέδρας γερμανῶν καὶ ἰδίως βουλγάρων. Καὶ ἡ ὑπὸ τὸν 'Αβδελᾶν δύναμις, ἐνέπεσεν εἰς ἐνέδρας καὶ ἔφθασεν εἰς τὸν προορισμόν της, μετὰ πολλοὺς κινδύνους καὶ περιπετείας.

'Απὸ τῶν μέσων Αὐγούστου) 44, εἰς τὴν Α. Μακεδονίαν, ἡ συνεργασία ΕΛΑΣ—Βουλγάρων ὑπῆρξε φανερὰ καὶ ἀπροκάλυπτος. Οἱ τυχὸν συλλαμβανόμενοι ἀπὸ τοὺς βουλγάρους, παρεδίδοντο εἰς τοὺς ἐλασίτας, παρὰ τῶν ὁποίων, ἀφοῦ ἐβασανίζοντο καὶ διεπομπεύοντο, ἐξετελοῦντο. Τοῦτο συνέβη καὶ μὲ τὴν δευτέραν ἀποστολὴν τῆς ΠΑΟ πρὸς Α. Μακεδονίαν, ὑπὸ τὸν συν)χην ΠΑΠΑΠΕΤΡΟΥ.

Τὴν 21.9.44, περίπου 1300 ἄνδρες τῆς ΠΑΟ, ὑπὸ τὸν συν)χην ΠΑΠΑΠΕΤΡΟΥ, διῆλθον ἐκ διαφόρων κατευθύνσεων τὸν Στρυμόνα καὶ εἰσελθόντες εἰς τὴν βουλγαροκρατουμένην περιοχὴν ἐπορεύοντο πρὸς τὴν περοχὴν Δράμας, πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν ἐκεῖ ἐθνικῶν ὁμάδων τῆς ΕΣΕΑ. Μέγας ἀριθμὸς ἀνδρῶν, ἦσαν ἄοπλοι καὶ αἱ περισσότεραι ὁμάδες, προχείρως συγκροτηθεῖσαι ἀπὸ διαφόρους Τοπάρχας, ἀσύνδετοι μεταξύ των.

Τὸ τελευταῖον συγκρότημα τῶν διελθόντων τὸν Στρυμόνα μὲ τὸν συν)χην Παπαπέτρου καὶ πολλοὺς ἄλλους ἀξιωματικούς, τὸ λυκαυγὲς τῆς 22.9.44, ἔφθασεν εἰς τὴν περιοχὴν Μυρίνης -Δήμητρας Ν. Σερρῶν. Εἰς εὐπαθῆ χῶρον, κυκλωτικῶς καὶ ἐξ ὑπερκειμένων θέσεων, ἐδέχθη πυρὰ πολυβόλων. 'Η φάλαγξ ἀνέκοψε τὴν πορείαν της καὶ αἰφνιδιασθεῖσα ὑπέστη σχετικὴν σύγχυσιν, συντόμως ὅμως οἱ διάφοροι ὁμαδάρχαι κατέλαβον θέσεις ἀμύνης καὶ ἀνέμενον διαταγάς.

Οἱ πολυβολισμοὶ ἐσταμάτησαν καὶ βούλγαρος ἀξιωματικὸς ἐζήτησεν ἐπαφὴν μὲ τὸν ἐπὶ κεφαλῆς τῆς Ἑλληνικῆς δυνάμεως. 'Εξ ὅσων ἐγνώσθησαν ἀπὸ Ἕλληνα διερμηνέα, ὁ βούλγαρος ἀξιωματικὸς αὐτὰ περίπου εἶπεν εἰς τὸν συν)χην Παπαπέτρου. «'Ο Βουλγαρικὸς Στρατός, ἀποχωρεῖ καὶ ἐγκαταλείπει τὰ Ἑλληνικὰ ἐδάφη, ἐντὸς τῆς σήμερον. Τὴν στιγμὴν αὐτὴν εὑρίσκεται ἐν κανονικῇ πορείᾳ καὶ διὰ λόγους ἀσφαλείας, δὲν θὰ ἐπιτρέψῃ τὴν παρεμβολὴν ἐνόπλων Ἑλλήνων εἰς τὸν ἄξονα πορείας του. Μετὰ μίαν ὥραν ἐξέρχεται τοῦ Ν. Σερρῶν καὶ ὁ τελευταῖος βούλγαρος στρατιώτης καὶ εἶσθε ἐλεύ-

θερος νὰ καταλάβετε τὴν περιοχήν».

Ὁ συν)χης Παπαπέτρου, πρὶν ἢ ἀναχωρήσῃ ἐκ Θεσ)νίκης, ἐγνώριζεν ὅτι, ὁ βουλγαρικὸς στρατός, μετὰ τὴν ἧτταν τοῦ ἄξονος, θ' ἀπεχώρει ἐκ τῶν ὑπ' αὐτοῦ κατεχομένων Ἑλληνικῶν ἐδαφῶν. Αὐτὸ γνωρίζων βασίμως θὰ ὑπέθεσεν, ὅτι ὁ βούλγαρος ἀξιωματικὸς ἔλεγε τὴν ἀλήθειαν. Διότι, ἀκόμη, δὲν εἶχεν ἔλθει εἰς ἐπαφὴν μὲ τοὺς ἐκπροσώπους τοῦ Σ.Μ.Α. μὲ συνέπειαν νὰ ἀγνοῇ τελείως τὰς προθέσεις τούτων καὶ κυρίως, διότι αἱ συνθῆκαι ὑπὸ τάς ὁποίας εὑρέθη ἀπὸ ἀπόψεων θέσεως καὶ παραταχτῆς ἐνόπλου δυνάμεως ἦσαν δυσμενέσταται, ἐπροβληματίσθη. Δὲν ἐνέκρινε προτάσεις ὁμαδαρχῶν του ὅπως ἐπιτεθοῦν κατὰ τῶν βουλγάρων καὶ ἀνέμεινε τὴν δημιουργίαν καλυτέρων συνθηκῶν δράσεως.

Ἡ ἀπόφασίς του αὐτη, ἀπότοκος ἀτυχῶν συμπτώσεων, ὑπῆρξε μοιραῖα. Ἐδόθη χρόνος εἰς τοὺς βουλγάρους νὰ μετακινήσουν καὶ ἄλλας δυνάμεις καὶ ὅταν ὁ κλοιὸς των κατέστη ἀδιάσπαστος, ἠξίωσαν ἀπὸ τὸν Παπαπέτρου παράδοσιν ἄνευ ὅρων. Ἀπὸ μαρτυρίας ἐπιζησάντων ἀγωνιστῶν, προκύπτει ὅτι ὁ συν)χης Παπαπέτρου, διεμαρτυρήθη ἐντονώτατα ἐνώπιον τῶν βουλγάρων ἀξιωματικῶν, ματαίως ὅμως. Ἡ αἰχμαλωσία αὐτοῦ καὶ τῶν ὑπ' αὐτὸν 364 ἀγωνιστῶν τῆς ΠΑΟ εἶχε συντελεσθῆ. Κάθε προσπάθεια ἀντιστάσεως καὶ διαφυγῆς, ἦτο πλέον ματαία καὶ ἠναγκάσθη νὰ ὑποκύψῃ.

Οἱ βούλγαροι, προφανῶς, βάσει ὑπαρχούσης συμφωνίας, παρέδωσαν τοὺς συλληφθέντας εἰς τὸν ΕΛΑΣ, 364 ἐν συνόλῳ.

Τοὺς αἰχμαλώτους, οἱ Ἐλασίται, μετέφεραν εἰς τὰς Σέρρας καί, μετὰ φρικτὰ βασανιστήρια, τοὺς ἐξετέλεσαν ὅλους εἰς διαφόρους χαράδρας, παρὰ τὴν ὁδὸν Βροντοῦς — Σερρῶν.

Ὁμαδικὸς τάφος ἀνεγερθεὶς πρὸς τιμὴν των ὑπὸ τῶν ἐφέδρων ἀξ)κῶν Ν. Σερρῶν, φέρει ἐπὶ πλακὸς τὰ ὀνόματα τῶν μαρτύρων καὶ τὴν ἐπιβεβαίωσιν τῶν τραγικῶν συνθηκῶν τοῦ μαρτυρίου των.

Ὁ συνταγματάρχης ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΑΠΑΠΕΤΡΟΥ, κατάγεται ἀπὸ τὸ κεφαλοχῶρι ΞΥΝΟ ΝΕΡΟ, τοῦ Ν. Φλωρίνης. Πατήρ του εἶναι ὁ περίφημος ἱερεὺς τοῦ ΞΥΝΟΥ ΝΕΡΟΥ ΠΑΠΑΠΕΤΡΟΣ, κατακρεουργηθεὶς ὑπὸ τῶν βουλγάρων κατὰ τὸν «ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΟΝ ΑΓΩΝΑ», ὅτε ἔδρασεν, ὡς ἀρχηγὸς Σώματος Μακεδόνων ἀγωνιστῶν. Πλὴν τῶν ἐθνομαρτύρων Πατρὸς καὶ Υἱοῦ καὶ ἄλλα θύματα τῶν ἀπελευθερωτικῶν μας ἀγώνων ἔχει νὰ ἐπιδείξῃ ἡ οἰκογένεια ΠΑΠΑΠΕΤΡΟΥ.

Ἀντάξιος γόνος ἐνδόξου πατρὸς ὁ συν)χης ΠΑΠΑΠΕΤΡΟΥ, ὑπῆρξεν ὑπόδειγμα σεμνοῦ καὶ γενναίου ἀξ)κοῦ. Ἔτρεφε παθολογικὴν ἀγάπην πρὸς τὴν Πατρίδα, τὴν ὁποίαν ἰδιαιτέρως ἐτίμησε, λαβὼν μέρος εἰς ὅλους τοὺς ἐθνικούς μας ἀγῶνας τῆς στρατιωτικῆς του σταδιοδρομίας καὶ διακριθεὶς μεταξὺ τῶν συμπολεμιστῶν του.

Τελικῶς, ὅσοι ἐκ τῶν ἀνδρῶν τῆς ΠΑΟ ἔφθασαν εἰς τὸν τόπον προορισμοῦ των, ἐγένοντο εὐμενέστατα δεκτοὶ ὑπὸ τῆς Ἀγγλικῆς ἀποστολῆς καὶ τῶν ἀγωνιστῶν τῆς Ἐθνικῆς Ἀντιστάσεως Ἀν. Μακεδονίας.

Ἡ διάθεσις τῶν ἀξιωματικῶν τῶν διαφόρων ἀποστολῶν τῆς ΠΑΟ, ἐγένετο ὡς ἀκολούθως:

1ον) Εἰς Γεν. Ἀρχηγεῖον: Ὁ Συν)ρχης ΑΒΔΕΛΑΣ ὡς Στρατ. Σύμβουλος τούτου, μὲ βοηθοὺς τὸν Ἀντ)ρχην Πεζ. ΣΦΕΤΣΟΝ ΘΩΜΑΝ τοῦ ΕΔΕΣ, τὸν Ταγ)ρχην Πεζ. ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΙΩΑΝΝΗΝ, ὁρισθέντα ὡς Ἐπιτελάρχην καὶ ἀριθμὸν κατωτέρων Ἀξ)κῶν, ἰδίως μὴ μαχίμων ὅπλων. Ἐπίσης, εἰς τὸ Γεν. Ἀρχ. παρέμεινε καὶ ὁ Ἰατρὸς ΒΑΦΕΙΑΔΗΣ ΘΩΜΑΣ, ὁρισθεὶς ὡς Γενικὸς Ἀρχίατρος.

2ον) Εἰς τὸ Σῶμα ὁπλαρχηγοῦ ΤΟΠΟΥΖΟΓΛΟΥ, περιοχῆς ΧΑΪΔΟΥΣ: Ταγ)ρχης Πεζ. ΔΡΑΚΟΠΟΥΛΟΣ ΓΕΩΡ-

ΓΙΟΣ, μὲ βοηθοὺς τὸν Μόν. Ἀνθ)γὸν ΒΛΑΧΟΝ ΙΩΑΝΝΗΝ καὶ τοὺς Ἐφέδρους Ἀνθ)γοὺς ΑΗΔΟΝΑΝ ΑΠΟΣΤΟΛΟΝ καὶ ΚΟΝΤΟΠΟΥΛΟΝ ΦΙΛΩΤΑΝ.

3) Εἰς τὸ Σῶμα ὁπλαρχηγοῦ ΜΙΚΡΟΠΟΥΛΟΥ ΘΕΟΔΩΡΟΥ, περιοχῆς ΜΑ·Ι·ΡΑΜ ΤΕΠΕ: Ταγ)ρχης Πεζ. ΦΩΚΑΣ ΧΡΗΣΤΟΣ, βοηθοὺς τὸν Λοχαγὸν ΧΑΤΖΗΚΕΩΡΓΙΟΥ ΗΛΙΑΝ, Ἀνθ)γὸν ΝΑΤΣΙΟΝ καὶ Ἐφ. Ἀνθ)γοὺς ΚΑΡΑΜΑΓΚΙΟΛΗΝ ΗΡΑΚΛΗΝ, ΝΙΚΟΥ ΕΥΘΥΜΙΟΝ καὶ Ἀνθ)στὴν Ἀρχιτεχνίτην ΜΙΚΡΟΠΟΥΛΟΝ ΚΩΝ)ΤΙΝΟΝ.

4ον) Εἰς Σῶμα ὁπλαρχηγοῦ ΠΑΠΑΔΑΚΗ ΠΑΝΤΕΛΗ, περιοχῆς ΜΠΟΖ—ΝΤΑΓ: Ταγ)ρχης ΚΟΥΤΡΙΔΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ καὶ Ἀνθ)γοὶ ΚΟΥΜΠΛΗΣ ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ καὶ ΚΟΥΜΠΛΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ.

5ον) Εἰς Σῶμα ὁπλαρχηγοῦ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ ΑΒΡΑΜΙΔΗ, περιοχῆς ΔΡΑΜΑΣ: Ἀνθ)γοὶ ΣΤΑΜΑΤΕΛΟΣ ΝΑΠΟΛΕΩΝ, ΜΠΟΥΡΟΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ, ΞΑΝΘΑΚΗΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ, Ἀνθ)στὴς ΣΑΜΠΑΤΑΚΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ.

6ον) Εἰς Σῶμα ὁπλαρχηγοῦ ΤΣΑΚΙΡΙΔΗ ΘΕΟΔΩΡΟΥ (ΜΠΑΡΜΠΑ—ΘΟΔΩΡΟΥ) — ΠΑΓΓΑΙΟΥ: Ἀνθ)γοὶ ΧΡΗΣΤΙΑΣ ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΗΣ, ΜΟΡΕΛΑΣ ΣΩΤΗΡΙΟΣ καὶ ΠΑΝΕΤΣΟΣ ΘΕΟΦΙΛΟΣ.

7) Εἰς Σῶμα Καπετὰν ΚΩΣΤΑ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗ (ΜΠΙΛΙΓΚΡΙΚ): Λοχαγὸς ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ.

8ον) Εἰς Σῶμα ὁπλαρχηγοῦ ΠΑΧΛΙΒΑΝΙΔΗ ΘΩΜΑ, εἰς ΤΣΑΛ—ΝΤΑΓ: Ταγμ)ρχης ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ ΙΩΑΝΝΗΣ.

9ον) Εἰς Ἀρχηγεῖον ΣΥΜΒΟΛΟΥ — ὁπλαρχηγοῦ ΝΙΚ. ΚΑΠΠΑ: Ἀνθ)γὸς ΤΣΑΚΙΡΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ.

Μὲ τὴν τοποθέτησιν τῶν ἀξ)κῶν, ἐντὸς τοῦ δυνατοῦ, κατεβλήθη κάθε προσπάθεια στρατικοποιήσεως τῶν διαφόρων ὁπλαρχηγείων. Ἐσημειώθη ἀθρόα κατάταξις καὶ νέων ἐθελοντῶν καὶ ἡ δύναμις τῶν ἀγωνιστῶν ηὐξήθη σημαντικῶς καὶ ἀριθμητικῶς.

Σοβαραὶ καὶ πολυήμεραι ἐπιχειρήσεις κατὰ ἐλασιτοβουλγάρων, ἀρξάμεναι ἀπὸ τοῦ Σεπτεμβρίου 1944, ὡς αἱ μάχαι Σταυρουπόλεως, Κρηνίδων, Κεχροκάμπου, Παρανεστίου, Νεοχωρίου, Νευροκοπίου, Καλλιφύτου, Τσὰλ-Νταάγ, Νικηφόρου, 2α μάχη Σταυρουπόλεως καὶ ἄλλαι, ὑπῆρξαν ἐπιτυχεῖς διὰ τὰς Ἐθνικὰς ὁμάδας. Αἱ ἐπιτυχίαι, ἐπιμαρτυροῦν ὅτι ἡ συμβολὴ τῶν ἀξιωματικῶν εἰς τὴν ἀρτίαν ὀργάνωσιν καὶ καλλιέργειαν μαχητικοῦ πνεύματος, δὲν εἶναι ἀσήμαντος. Δίκαιον εἶναι ν' ἀναγνωρισθῇ καὶ δι' αὐτοὺς ἕνα μέρος τῶν ἐπιτυχιῶν, χωρὶς τοῦτο νὰ σημαίνῃ ὅτι ἡ ΠΑΟ θέλει νὰ ἐνσωματώσῃ τὰς ἐπιτυχίας αὐτὰς εἰς τὰς σελίδας της, ὑπὸ τὴν ἀποκλειστικῶς ἰδικήν της εὐθύνην, γραφείσης ἱστορίας. Τὸ ὑπὸ τῶν ἀξιωματικῶν τῆς ΠΑΟ ἐπιδειχθὲν πνεῦμα ἐθελοθυσίας καὶ ἡ ἱκανότης αὐτῶν, μᾶς δίδει τὸ μέτρον, τοῦ τί θὰ συνέβαινεν, ἂν τὸ Σ.Σ.Μ.Α. ἐφωδίαζε τὴν ΠΑΟ, μὲ τὸν ἀναγκαιοῦντα ὁπλισμόν.

Ἀπὸ τῶν μέσων Ὀκτωβρίου 1944, ἀντιμετωπίσθη γενικὴ ἐπίθεσις τῶν ἐλασιτῶν. Ἐπενέβησαν οἱ Ἄγγλοι καὶ ἐδημιουργήθη μία ζώνη διαχωρισμοῦ μεταξὺ ΕΛΑΣ καὶ Ἐθνικῶν δυνάμεων.

Αἱ Ἐθνικαὶ Ὁμάδες, συνεκρότησαν τοὺς συνοριακοὺς τομεῖς καὶ ἀνέλαβον τὰ σύνορα, ἐνῷ ὁ ΕΛΑΣ παρέμεινεν εἰς τὴν κάτω κειμένην ὕπαθρον καὶ τὰς πόλεις.

Ἐτοποθετήθη, ὡς κοινὸς στρατιωτικὸς διαιτητής, ὁ ἐκ τῶν ἀξιωματικῶν τῆς Μ. Α. συν)χης Πρόκος, μὲ μικρὸν ἐπιτελεῖον, ὁ ὁποῖος ὅμως, διὰ τὸν ΕΛΑΣ ἀπετέλεσε σκιὰν ἄνευ ὑπολογισμοῦ τινος. Τὸν ἠγνόησεν ὁ ΕΛΑΣ καὶ ἐπανέλαβε γενικὴν ἐπίθεσιν κατὰ τῶν Ἐθνικῶν Ὁμάδων, τὴν 1ην Δεκεμ-

βρίου 1944, μὲ ἀποτέλεσμα δυσμενῆ δι' αὐτάς, ὡς ἐκ τῶν πραγμάτων ἦτο φυσικόν.

Μὲ τὴν ἔκρηξιν τοῦ Δεκεμβριανοῦ κινήματος, ὁ ΕΛΑΣ ἐξεδίωξεν ἐντελῶς τὸν στρατιωτικὸν διοικητὴν καὶ συνέχισε τὸν κατὰ τῶν 'Εθνικῶν 'Ομάδων ἀγῶνα του.

Τὰς τελευταίας ἐπιτυχίας του ὁ ΕΛΑΣ, εἰς βάρος τῶν 'Εθνικῶν 'Ομάδων, ὀφείλει ἀναμφισβήτως εἰς τὴν σύμπραξίν του μὲ τὸν βουλγαρικὸν Στρατόν.

'Ενάμισυ μῆνα μετὰ τὴν ἀνακωχὴν ἄνευ ὅρων τῆς Βουλγαρίας, ὁ Βουλγαρικὸς Στρατός, ὁ ἴδιος, μὲ τὴν ἰδίαν σύνθεσιν, μὲ τοὺς ἰδίους Διοικητὰς εἰς οὓς προσετέθησαν μόνον μερικοὶ Πολιτικοὶ 'Επίτροποι, μετεβλήθη, διὰ ΕΛΑΣΙΤΙΚΟΥ χρίσματος, εἰς ἀντιφασιστικὸν καὶ ἐξηκολούθει νὰ ἀσκῇ τὴν Διοίκησιν τῶν 'Ελληνικῶν 'Επαρχιῶν μὲ τήν, διὰ τοὺς τύπους, προσθήκην τοῦ ὀνόματος ἑνὸς ΕΛΑΣΙΤΟΥ καπετάνιου.

'Ο ἀγὼν τῶν ἐθνικῶν δυνάμεων ὑπῆρξε διμέτωπος, καίτοι δὲν ὑπῆρχον πλέον δύο μέτωπα ἀλλά ἕν, τῶν ἡνωμένων ΕΛΑΣΙΤΟΒΟΥΛΓΑΡΩΝ.

'Εν τούτοις, πολλοὶ ἐκ τῶν ἀξ)κῶν τῆς ΠΑΟ ὑπὸ δυσμενεστάτας καιρικὰς καὶ ἐπισιτιστικὰς συνθήκας, μὲ ὀλίγας μικρὰς ὁμάδας, ποὺ ἀπέμειναν, παρέμειναν εἰς τὴν μεθόριον περιοχήν, μέχρι καὶ πέραν τῆς συμφωνίας τῆς Βαρζίκης.

Οἱ τελευταῖοι, ποὺ ἀπεχώρησαν ἀπὸ τοὺς τομεῖς των καὶ ἔφθασαν εἰς τὴν Δράμαν, μετὰ τὴν Βάρκιζαν, εἶναι οἱ Ταξ)χοι Παπαγεωργίου — Δρακόπουλος καὶ ἀνθ)γοὶ 'Αηδονᾶς καὶ Βλάχος.

Τὴν συμβολήν της ἡ ΠΑΟ εἰς τὴν διεξαγωγὴν τοῦ κατοχικοῦ ἀντιστασιακοῦ ἀγῶνος 'Αν. Μακεδονίας, ἐπεσφράγισε μὲ τὸν μαρτυρικὸν θάνατον τοῦ ἡγετικοῦ της στελέχους συν)χου ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΑΒΔΕΛΑ.

Τὸ τελευταῖον 10)ήμερον Σεπτεμβρίου 1944, ὁ συν)χης 'Αβδελᾶς, συνοδευόμενος καὶ ὑπὸ ἑνὸς Ἄγγλου ἀξιωματικοῦ, ἐκινήθη πρὸς τὸν Ν. Σερρῶν, πρὸς ἐκπλήρωσιν σημαντικῆς ἀποστολῆς. Παρὰ τὸ χωρίον ΣΙΤΑΓΡΟΙ - Δράμας ἐνέπεσεν εἰς ἐνέδραν Βουλγαρικοῦ Στρατοῦ καὶ συνελήφθη. Οἱ Βούλγαροι τὸν παρέδωσαν εἰς τὸν ΕΛΑΣ, ἡ μετὰ τῶν ὁποίων συνεργασία ἦτο πλέον φανερά. Μετὰ τοῦ διερμηνέως του, μετεφέρθη ὑπὸ τῶν ἐλασιτῶν καὶ ἐφυλακίσθη εἰς τὸ «ἰνστιτοῦτον» καπνοῦ Δράμας.

'Επὶ πολλὰς ἡμέρας, ὑπέστη ἀπερίγραπτα βασανιστήρια. 'Αντιμετώπισε τοὺς δημίους του μὲ παροιμιώδη ψυχαιμίαν, ἀρνηθεὶς ν'ἀπαντήσῃ εἰς ὅλας τὰς ἀσεβεῖς ἐρωτήσεις των. 'Απὸ τὸ στόμα του ἠκούσθησαν μόνον λίγαι λέξεις, διὰ τῶν ὁποίων ἐξέφρασε τὴν ὀδύνην του διὰ τὸ κατάντημα τῶν ἀνθρώπων ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι ἐφιλοδόξουν νὰ πείσουν τὸν 'Ελληνικὸν Λαόν, ὅτι διεξῆγον ἀπελευθερωτικὸν ἀγῶνα. Βασανιζόμενος συνεχῶς ὁ 'Αβδελᾶς, ὑπέκυψεν εἰς τὰς κακώσεις, διὰ νὰ προστεθῇ εἰς τὴν ἐθνική μας ἱστορίαν, ἕνας ἀκόμη ἐθνομάρτυς. 'Ετάφη ὑπὸ τῶν δημίων του ἐντὸς ἀγροῦ καὶ ἡ σορός του ἀνεκαλύφθη τὸ θέρος τοῦ 1945. Μετεφέρθη εἰς Θεσσαλονίκην, ὅπου καὶ ἐτάφη μὲ τὰς προσηκούσας τιμάς.

Μακεδὼν τὴν καταγωγήν, ὁ συνταγματάρχης ΑΒΔΕΛΑΣ, ὑπῆρξεν ἐξαίρετος ἀξιωματικός. Ἔλαβε μέρος εἰς ὅλους τοὺς ἐθνικούς μας ἀγῶνας τῆς ζωῆς του καὶ διεκρίθη μεταξὺ τῶν συμπολεμιστῶν του.

'Ως προαναφέρομεν, εἰς ἡλικίαν 9 ἐτῶν, ἐχρησιμοποιεῖτο ὡς σύνδεσμος τῶν, διὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς Μακεδονίας, μαχομένων 'Ελλήνων. Τὰ στρατιωτικὰ καὶ πάσης ἄλλης μορφῆς προσόντα του, συνθέτουν τὸν φλογερὸν Ἕλληνα, τὸν ἄριστον ἀξιωματικόν, τὸν τέλειον ἄνθρωπον.

Εἰς τὸ 3ον μέρος τοῦ παρόντος, Τμῆμα VII, δημοσιεύεται αὐτουσία ἔκθεσις τοῦ ἀγωνιστοῦ Λάκη Βασιλειάδου, μὲ λεπτομερείας τῶν συνθηκῶν ὑπὸ τὰς ὁποίας ἐδολοφονήθη ὁ 'Αβδελᾶς.

Εὑρεθεῖσαι εἰς τὰ ΑΡΧΕΙΑ τῆς ΠΑΟ φωτογραφίαι ἀγωνιστῶν Ἀξ)κῶν.

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΘΕΟΔΩΡΑΚΗΣ
Ταγματάρχης

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΔΡΑΚΟΠΟΥΛΟΣ
Ταγματάρχης

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΤΖΑΜΚΕΡΑΝΗΣ
Λοχαγὸς

ΗΛΙΑΣ ΧΑΤΖΗΓΕΩΡΓΙΟΥ
Ἀντισυνταγματάρχης

ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΚΡΗΤΑΣ
Ὑπολοχαγός

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΤΣΑΚΙΡΗΣ
Ἀντ)ρχης

ΝΑΠΟΛΕΩΝ ΣΤΑΜΕΛΟΣ ἢ ΣΤΑΜΑΤΕΛΟΣ
Ἀνθ)γὸς

ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΛΑΧΟΣ
Ἀνθ)γὸς

ΘΕΟΦΙΛΟΣ ΠΑΝΕΤΣΟΣ
'Ανθ)γὸς

ΣΤΑΥΡΟΣ ΑΜΕΣΕΙΝΟΠΟΥΛΟΣ
'Ανθ)γὸς

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΑΗΔΟΝΑΣ
Ἔφ. 'Ανθ)γὸς
Δικηγόρος — Βουλευτὴς

Οἱ ἀδελφοὶ 'Ανθ)γοὶ
ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΚΟΥΜΠΛΗΣ, ἀριστερὰ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΟΥΜΠΛΗΣ, δεξιὰ
εἰς τὸ μέσον ὁ ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΠΑΠΑΠΑΚΗΣ
Ὁπλαρχηγός.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΞΑΝΘΑΚΗΣ
Συντ)ρχης

ΧΡΗΣΤΟΣ ΦΛΩΡΙΔΗΣ
Εὔελπις

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΜΠΟΥΡΟΣ
Εὔελπις

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΟΤΤΙΔΗΣ
'Ανθ)γὸς

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΜΑΤΡΑΛΗΣ

ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΒΑΘΜΟΦΟΡΩΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΠΟΣΤΟΛΗΝ ΑΒΔΕΛΑ

α) Συνταγματάρχαι: Ἀβδελᾶς Βασίλειος.

β) Ταγματάρχαι: Φωκᾶς Χρ. Παπαθανασίου Ἰωάν., Θεοδωράκης Χαρ., Δρακόπουλος Γεώργ., Παπαγεωργίου Ἰωάννης καὶ Κουτρίδης Παναγιώτης.

γ) Λοχαγοί: Παπανικολόπουλος Δημ., Τσαμκεράνης Γεώργ., Χατζηγεωργίου Ἠλ. καὶ ἔφεδρος Λοχ. Μπομπάρης Κ.

δ) Ὑπολοχαγοί: Κρήτας Σπυρίδων.

ε) Ἀνθ)γοί: Κουμπλῆς Μιλτ., Τσαχίρης Νικ., Χριστιᾶς Θεμ., ΜορέλαςΣωτ., Σταμέλος Ναπ., Βλάχος Ἰωάν., Παπαγεωργίου Δημ., Πανέτσος Θεοφ., Ἀνεστινόπουλος Σταῦρος, Κοττίδης Νικόλ. καὶ Ματράζης Ἀθανάσιος.

στ) Ἀνθυπομοίραρχοι: Σαμπατάκος Παναγιώτης.

ζ) Ἔφεδροι ἀνθ)γοί: Ἀηδονᾶς Ἀπόστολος, Νίκου Εὐθύμιος, Καραμαγκιώ-

ΘΩΜΑΣ ΒΑΦΕΙΑΔΗΣ

Ἰατρὸς

Τὸν συντ)ρχην ΑΒΔΕΛΑΝ, ἠκολούθησεν εἰς τὴν Ἀν. Μακεδονίαν καὶ ὁ ἐκ μονίμων Ἐφ. Ἐπίατρος ΘΩΜΑΣ ΒΑΦΕΙΑΔΗΣ, ἐνεργὸν μέλος τῆς ΠΑΟ. Ὡς γενικὸς ἀρχίατρος τῶν ὁμάδων, ὁ Βαφειάδης, ἠσχολήθη μὲ τὴν ὑγειονομικὴν ὀργάνωσιν καὶ ἐπέτυχε τὰ καλύτερα δυνατὰ ἀποτελέσματα.

Ἀποδεικνύεται ἀπὸ ἐπίσημα ἔγγραφα, ὅτι καὶ κατὰ τὴν Μικρασιατικὴν ἐκστρατείαν ὁ Βαφειάδης, δὲν διεκρίθη μόνον ὡς ἰατρός, ἀλλὰ καὶ ὡς χειριστὴς τοῦ πολεμικοῦ ὅπλου.

Καὶ ὁ ἀρχίατρος τῶν Ἐθνικῶν Ὁμάδων Ἀν. Μακεδονίας, ἀντέγραψε τὸν παλαιὸν ἑαυτόν του.

Συνταξιοῦχος σήμερον, ζῇ εἰς τὴν Θεσ)νίκην καὶ συνεχίζει τὸν ἀγῶνα του, μὲ τὴν γραφίδα, αὐτὴν τὴν φοράν.

Ἐντόνως καὶ συνεχῶς, διὰ τοῦ τύπου καὶ δι' ἄλλων μέσων, ἐφιστᾶ τὴν προσοχὴν τῶν ἁρμοδίων ἐπὶ τῶν ἀνθελληνικῶν προθέσεων γειτονικῶν μας χωρῶν καὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ ἀναρχοκομμουνισμοῦ.

Τακτικώτατα, ἐκ τοῦ ὑστερήματός του, διανέμει δωρεὰν εἰς τὸ Πανελλήνιον φυλλάδια, μὲ ἐμπεριστατωμένας μελέτας του, Ἐθνικοῦ περιεχομένου καὶ κατέχεται ὑπὸ τοῦ πάθους ἐνστερνισμοῦ τῶν ἀπόψεών του, ὑφ' ὅλων τῶν Ἑλλήνων.

λης Ἡρακλῆς, Κοντόπουλος Φιλώτας. Κουμπλῆς Γεώργιος, Γιαννούλης Σωτηρόπουλος καὶ Ἀγγελακόπουλος Εὐάγγελος.

η) Εὐέλπιδες: Ξανθάκης Ἀθανάσιος, Μποῦρος Θεόδωρος, Νάτσιος Βασ., Φλωρίδης Χρ., Χατζηαντωνίου Ἀντ., Φωτόπουλος Ἀλέξ. καὶ Ἀστρεινίδης Φλῶρος.

θ) Μόνιμοι Ὑπ)κοί: Κατσούνης Σ., Μικρόπουλος - Κουρουπῆς καὶ

ι) Ἔφεδρος Δεκανεύς: Βουλγαρόπουλος Γεώργιος.

Δυστυχῶς κατάστασις τῆς ὁμάδος Παπαπέτρου, Ἀξιωματικῶν καὶ ἀνδρῶν, δὲν ὑπάρχει, διότι, ὡς ἀνεφέρθη, οὗτοι διεσκορπίσθησαν καὶ ἐν ποπλλοῖς συλληφθέντες ἐξετελέσθησαν καθ' ὁδόν, χωρὶς νὰ φθάσωσι εἰς τὸν προορισμόν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ΄

Ο ΚΑΤΑ ΤΗΣ Π. Α. Ο. ΣΥΚΟΦΑΝΤΙΚΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ ΣΥΝΕΧΙΖΕΤΑΙ

Καὶ μετὰ τὴν διάλυσιν τῶν ὀργανικῶν ἐνόπλων Σωμάτων τῆς ΠΑΟ οἱ ἀξιωματικοί της, ὡς προεξετέθη, δὲν ἔμειναν ἀδρανεῖς.

Πολλοὶ ἐξ αὐτῶν συνέχισαν τὸν ἀγῶνα, διαφυγόντες εἰς τὸν Στρατὸν Μ. Ἀνατολῆς. Ἱκανὸς ἀριθμός, ὡς ἐν συνεχείᾳ θ' ἀναφερθῇ, πρὸς τὴν ὀργάνωσιν ΕΣΕΑ, ἡ ὁποία διέθετεν ὁπλισμόν. Πολλοὶ μεταξὺ τῶν ὁποίων οἱ ΜΗΤΣΟΥ, ΚΟΥΤΣΑΜΠΕΛΑΣ, ΠΕΡΟΣ, ΜΑΚΡΥΓΙΑΝΝΗΣ, ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΗΣ, ΣΟΥΛΙΩΤΗΣ, ΚΟΥΚΟΥΒΗΣ, ΒΟΓΑΣ κ.ἄ. εἰς Ε.Ο.Ε.Α. Ζέρβα.

Ἀποκλειστικῶς μὲ τὴν ΠΑΟ ἀσχολούμενοι, δὲν θὰ μνημονεύσωμεν γεγονότα, συνθέτοντα τὴν δρᾶσιν στελεχῶν τῆς ΠΑΟ εἰς τὰς τάξεις ἄλλων ἀντιστασιακῶν ὀργανώσεων, ποὺ διέθετον ὁπλισμόν. Μνημονεύομεν μόνον, ὅτι ἅπαντες οἱ βαθμοῦχοι, ἢ μὴ τῆς ΠΑΟ ἠγωνίσθησαν μὲ πεῖσμα μέχρι τῆς ἀπελευθερώσεως καὶ ὡς προκύπτει ἐκ τῆς ἐρεύνης τῶν φακέλλων των, ὅλοι ἐτιμήθησαν κατ' ἐπανάληψιν, μὲ τὰ πλέον τιμητικὰ πολεμικὰ μετάλλια. Ὅλοι οἱ ὑπόλοιποι βαθμοφόροι τῆς ΠΑΟ συνέχισαν τὸν ἀγῶνα, μὲ πεῖσμα ἐπίσης, εἰς τὸν τομέα τῆς ἐσωτερικῆς ἐθνικῆς ἀντιστάσεως, μέχρι πέρατος τῆς κατοχῆς.

Ἐν ὄψει καὶ αὐτῆς τῆς πραγματικότητος, οἱ κομμουνισταὶ τοῦ ΕΑΜ—ΕΛΑΣ διὰ τῶν πλέον ἀνεντίμων καὶ σατανικῶν μεθόδων, συνέχισαν τὸν κατὰ τῆς ΠΑΟ συκοφαντικόν των πόλεμον.

Ἐνόπλους ὁμάδας κακῶν Ἑλλήνων, ὡς αἱ τοῦ γνωστοῦ προδότου ΠΟΥΛΟΥ, κινουμένας ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τῶν γερμανῶν, ἐνεφάνιζον ὡς ἀνηκούσας εἰς τὴν ΠΑΟ, καίτοι δὲν ἠγνόουν, ὅτι ἡ ὀργάνωσις αὕτη πολλάκις διὰ τοῦ τύπου της καὶ διὰ πολλῶν ἄλλων μέσων τὰς εἶχε καταδικάσει, ὡς προδοτικὰς καὶ ἐθνικῶς ἀπαραδέκτους.

Ἡ συκοφαντικὴ δυσφήμησις τῆς ΠΑΟ ὑπὸ τῶν κομμουνιστῶν, δὲν ἐγένετο ἀπὸ κοινοὺς ἀνθρώπους καὶ κατὰ τὰς μεθόδους, πού, κατά τινα τρόπον, γνωρίζουν ὅλοι οἱ Ἕλληνες. Ὑπῆρχον εἰδικὰ ἐπιτελεῖα των διεξαγωγῆς αὐτοῦ τοῦ πολέμου καὶ ὁ τρόπος ἐκδηλώσεώς του ἦτο τεχνικώτατος καὶ ὁμοιόμορφος, καθ' ὅλην τὴν χώραν.

Πρέπει νὰ ὁμολογηθῇ ὅτι ἐθριάμβευσαν. Ἀκόμη καὶ σήμερον ὑπάρχουν Ἕλληνες, οἱ ὁποῖοι πιστεύουν ὅτι τὰ καθάρματα τοῦ ΠΟΥΛΟΥ ἦσαν ὁμάδες τῆς ΠΑΟ!

Εἶναι εὐνόητοι οἱ λόγοι, αὐτῆς, τῆς χάριν τῶν Σλάβων, ἐντόνου προσπαθείας τῶν κομμουνιστῶν εἰς τὴν Μακεδονίαν. Ἔπρεπε οἱ κομμουνισταὶ νὰ δικαιολογοῦν εἰς τὰς λαϊκὰς μάζας, διατὶ δὲν τοὺς ἀπησχόλησεν ὁ κατὰ τῶν κατακτητῶν πόλεμος καὶ διατὶ διέλυσαν τὰ ἔνοπλα Σώματα τῆς ΠΑΟ, διαψεύσαντες ἐλπίδας καὶ εὐοιώνους προοπτικὰς τῶν Μακεδόνων, κατὰ τὸ μέγιστον ποσοστὸν των, ὀπαδῶν τῆς ΠΑΟ.

Εὐθὺς μετὰ τὴν 24.1.44, ὅτε διελύθησαν καὶ τὰ τελευταῖα ὀργανικὰ Σώματα τῆς ΠΑΟ, διὰ προκηρύξεώς της αὐτη, ἡ ὁποία

κατὰ χιλιάδας ἐκυκλοφόρησεν εἰς ὁλόκληρον τὴν Μακεδονίαν, διεκήρυξεν, ὅτι, ἐλλείψει ὁπλισμοῦ, ἀνέστειλε τὸν κατὰ τῶν κατακτητῶν ἔνοπλον ἀγῶνα της.

Διὰ νὰ μείνῃ ἀπολύτως πιστὴ εἰς τὰς διαταγὰς καὶ τοῦ Συμμαχικοῦ Στρατηγείου Μέσης 'Ανατολῆς, ἀπὸ τὸ ὁποῖον μόνον δίκαια καὶ πικρὰ παράπονα εἶχε, διὰ τῆς ἰδίας προκηρύξεως, ἀπεκήρυξεν, ὀνομαστικῶς μάλιστα καὶ ἀξιωματικόν της, ὁ ὁποῖος αὐτοβούλως ἐδέχθη γερμανικὴν προσφοράν, τὴν ὁποίαν ἡ ΠΑΟ ὡς προαναφέρεται, ἀπέρριψε διὰ τοῦ 'Υπομ)χου ΜΗΤΣΟΥ εἰς τὸν Χορτιάτην.

'Εκ τῆς ἐρεύνης καὶ τῶν σχετικῶν φακέλλων τῆς ΔΕΠΑΘΑ προκύπτει σαφῶς, ὅτι καὶ μετὰ τὴν κατοχήν, τὰ στελέχη τῆς ΠΑΟ μὲ ἐπικεφαλῆς τὸν κατὰ τὸν ἀντιστασιακὸν ἀγῶνα ἐπιτελάρχην της Στρατηγὸν 'Αργυρόπουλον, ἐν ὄψει μάλιστα καὶ τῶν «Δεκεμβριανῶν» καὶ γνωστῶν ἄλλων γεγονότων τῆς «ἀντίστασης» τοῦ ΕΑΜ—ΕΛΑΣ, δὲν ἔπαυσαν νὰ διακατέχωνται ἀπὸ τὸ κατοχικὸν πνεῦμα τῆς ΠΑΟ. 'Εγγράφως, διεφώνησαν μὲ νομίμους 'Ελληνικὰς κυβερνήσεις καὶ ἔφθασαν μέχρι καὶ τοῦ Συμβουλίου 'Επικρατείας. 'Ηξίωσαν νὰ μὴ ἐνταχθῶσιν εἰς τὴν 'Εθνικὴν ἀντίστασιν οἱ ὑπὸ τῶν Γερμανῶν, ἐξοπλισθέντες διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν καὶ αὐτῶν ἀκόμη τῶν, κατὰ τῶν 'Ελλήνων, κομμουνιστικῶν ἐγκλημάτων. 'Εν τούτοις καὶ σήμερον, ἀκόμη, κάθε κατοχικὴ παρεκτροπὴ αὐτῶν τῶν 'Ελλήνων, ποὺ ἐδέχθησαν τὸν γερμανικὸν ὁπλισμόν, ὑπὸ ἀσυγγνώστως ἀφελῶν ἢ καὶ ὑπὸ κακοβούλων, χωρὶς ἐντροπὴν καὶ χωρὶς συναίσθησιν ἐθνικῶν καὶ ἱστορικῶν εὐθυνῶν, ἀποδίδεται εἰς τὴν ΠΑΟ.

Οἱ 'Ελληνες, ἂς μελετήσουν πρόσωπα καὶ πράγματα καὶ ἂς καταλήξουν καὶ μόνοι των εἰς συμπεράσματα.

'Ημεῖς ἐκρίναμεν ἀναγκαίαν τὴν διατύπωσιν τοῦ κεφαλαίου τούτου καὶ διὰ τοὺς αὐριανοὺς ἐρευνητὰς τῆς κατοχικῆς ἀντιστασιακῆς ἱστορίας, οἱ ὁποῖοι, ἐνδεχόμενον εἶναι ν' ἀντιμετωπίσουν μεγάλας δυσχερείας εἰς προσπάθειαν διασπάσεως τῆς συκοφαντικῆς ὁμίχλης, ποὺ ἐδημιούργησε πέριξ τῆς ΠΑΟ διὰ σωρείας ἐντύπων, ὁ κομμουνισμός.

ΕΞΑΠΑΤΗΣΙΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΩΝ ΥΠΟ ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΩΝ

ΠΙΘΑΝΑ ΑΙΤΙΑ ΜΗ ΕΦΟΔΙΑΣΜΟΥ ΤΗΣ Π.Α.Ο. ΥΠΟ Σ.Σ.Μ.Α.

Τὴν ὑποκρισίαν, τὸν φαρισαϊσμόν, ἀνήγαγον εἰς ἐπιστήμην οἱ ἑαμοκομμουνισταί. Μὲ μεθόδους, ποὺ πολὺ δύσκολα εἶναι δυνατὸν νὰ προσδιορισθοῦν μὲ τὸ 'Ελληνικὸν λεξιλόγιον, κατώρθωνον, ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμήν, νὰ ἐμφανίζωνται μὲ νέαν προσωπίδα. Εἰς σπανίας περιπτώσεις ἐμφανίζουν πλέον, τὸν ἀγέλαστον, τὸν σκληρὸν κομμουνιστήν. 'Εμφανίζονται πρὸς ὅλους ὡς δημοκράται, συντετριμμένοι διὰ τὰ δεινὰ τῆς Πατρίδος.

Δὲν εἶναι ὀλίγοι οἱ ἐξαίρετοι πατριῶται, σημαντικοὶ παράγοντες ὅλων τῶν Κοινωνικῶν μας ὁμάδων, οἱ ὁποῖοι ἐξηπατήθησαν ὑπὸ τῶν ἑαμοκομμουνιστῶν.

Τὰ πατριωτικὰ μειδιάματα αὐτῶν τῶν πατριωτῶν, οἱ κομμουνισταὶ μὲ σατανικὰς μεθόδους ἐξηργύρωσαν πανάκριβα εἰς τὰς ἀνυπόπτους λαϊκὰς μάζας καὶ οὐκ ὀλίγους πατριώτας, ἀνθρώπους τοῦ λαοῦ μας, παρέσυραν εἰς τὸ ΕΑΜ. 'Εχρειάσθησαν μεγάλαι προσπάθειαι ἐκ μέρους τῆς ΠΑΟ, διὰ τὸν μετριασμὸν τοῦ κακοῦ εἰς τὸν ἐδαφικὸν χῶρον τῆς δράσεώς της.

'Εν πάσῃ περιπτώσει, κατώρθωσαν οἱ κομμουνισταί, νὰ δημιουργήσουν σημαίνοντας ὑποστηρικτάς των εἰς ὅλα τὰ κλιμάκια, ἀπὸ τῆς ραδιοφωνίας, μέχρι καὶ τοῦ Σ. Μ. 'Ανατολῆς. Πάντοτε λοιπόν, εἶναι ἐνήμεροι ἐπὶ τῶν ὅσων τοὺς ἐνδιαφέρουν καὶ πάντοτε κατορθώνουν νὰ ἐπιδράσουν διὰ τῶν ὑποστη-

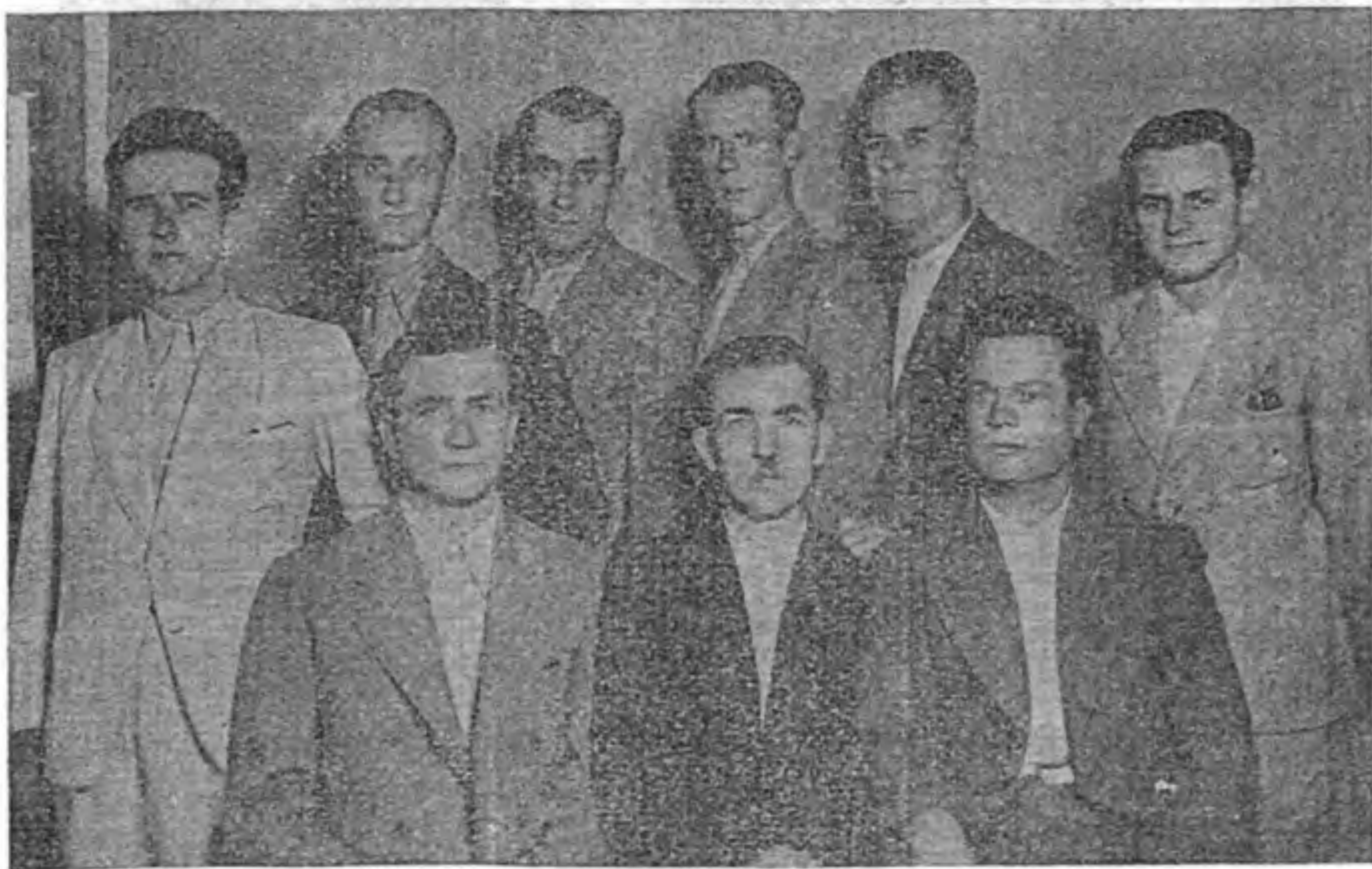
ρικτῶν των καὶ νὰ μὴ ἀποστέλλωνται ἐφόδια εἰς τὴν ΠΑΟ.

Ἐγένετο πιστευτόν, ὅτι τὴν κακοδαιμονίαν της ἡ ΠΑΟ, ἀπὸ πλευρᾶς ἐφοδίων, ὀφείλει εἰς τὴν κομμουνιστικὴν συκοφαντίαν, διοχετευθεῖσαν εἰς τὸ Σ.Σ.Μ.Α. διὰ καιροσκόπων καὶ συνειδητῶν συνοδοιπόρων. Ἂν καὶ ἡ ἐκδοχὴ αὕτη συντίθεται ἀπὸ εὐλόγους ὑποθέσεις, δύναται νὰ χαρακτηρισθῇ ἀβάσιμος. Ἡ συκοφαντία, ἐπισήμως ἴσως καλυπτομένη, ἁπλῶς ὑπῆρξεν ἕνα ἐπιχείρημα διὰ νὰ καλύπτωνται οἱ Σύμμαχοι Ἄγγλοι καὶ νὰ δικαιολογοῦν τὴν ἐγκατάλειψιν τῆς ΠΑΟ.

Πέραν τοῦ προμνημονευομένου σήματος «Δὲν σᾶς δίδομεν ὅπλα καὶ πυρομαχικά, διότι σκοπεύετε νὰ τὰ χρησιμοποιήσετε ἐναντίον τοῦ ΕΛΑΣ», πρὸς τὸ παρὸν τοὐλάχιστον, οὐδὲν ἄλλο στοιχεῖον, ἐπίσημον ἢ μή, ὑπάρχει. Ὑπάρχουν μόνον ἐρωτηματικὰ δικαιολογοῦντα, ὅσα ἐν συνεχείᾳ θ' ἀναφέρωμεν.

1) Εἶναι δυνατόν, αἱ Ἀγγλικαὶ Ὑπηρεσίαι πληροφοριῶν νὰ μὴ διέγνωσαν ἐγκαίρως, ποῖοι ἦσαν οἱ πραγματικοὶ σκοποὶ καὶ ἐπιδιώξεις τοῦ ΕΑΜ—ΕΛΑΣ;

2) Διέλαθε τῆς προσοχῆς των, ὅτι αἱ Ἐθνικαὶ Ὀργανώσεις, ἐπίγνωσιν ἔχουσαι ἐθνικῶν εὐθυνῶν, προσεπάθησαν καὶ μὲ ταπεινώσεις των ἀκόμη, ν' ἀποφύγουν τὸν ἐμφύλιον σπαραγμόν; Δὲν διεπίστωσαν ὅτι ἐπιτιθέμενος ἦτο πάντοτε ὁ ΕΛΑΣ, αὗται δὲ

Ὁ Ταγ)ρχης ΜΠΑΡΜΠΑΣ καὶ ἄλλοι βαθμοφόροι τῆς ΠΑΟ, πλαισιώνουν καὶ τὴν ὀργάνωσιν ΖΕΥΣ, ἀπ' εὐθείας ἀπὸ τοὺς Ἄγγλους, ἐξαρτωμένην. Εἰς τὴν φωτογραφίαν, καθήμενοι ἐξ ἀριστερῶν πρὸς τὰ δεξιά:

Πέτρος ΑΓΓΟΥΡΑΣ ἀσυρματιστὴς — (ΖΕΥΣ).
Θωμᾶς ΜΠΑΡΜΠΑΣ Ταγ)ρχης — ΠΑΟ.
Γεώργιος ΜΑΡΓΕΤΗΣ ἀρχηγὸς τῆς Ὀργ. ΖΕΥΣ.

Ὄρθιοι:

Ἀθανάσιος ΒΑΚΑΛΗΣ λοχαγὸς — ΠΑΟ.
Γεώργιος ΜΠΕΛΤΣΟΣ ἀνθ)στὴς χωρ)κῆς — ΠΑΟ.
Εὐμένιος ΚΑΡΑΦΥΛΛΙΔΗΣ, λοχαγὸς — ΠΑΟ.
Παναγιώτης ΤΣΙΚΟΥΤΑΣ, Ὑποσμηναγὸς — ΠΑΟ.
Δημήτριος ΚΟΡΩΝΑΙΟΣ Ὑπολοχαγὸς — ΠΑΟ.
Ἰωάννης ΑΝΔΡΟΝΙΚΙΔΗΣ Ἐν)ρχης — ΠΑΟ.

παντοῦ καὶ πάντοτε περιώριζον τὴν δρᾶσιν των εἰς ἄμυναν, κατὰ τῶν ἐπιτιθεμένων;

3) Εἶναι δυνατὸν νὰ ἐπίστευσαν, ἢ καὶ ἁπλῶς νὰ ἐσκέφθησαν ὅτι ὑπερχίλιοι Ἕλληνες ἀξιωματικοί, κατὰ μέγιστον ποσοστὸν ἐντεταγμένοι εἰς τὴν ΠΑΟ θὰ ἐσπίλωνον τὴν ἐθνικήν των τιμήν; Ἐπίστευσαν, ὅτι οἱ Ἕλληνες ἀξιωματικοὶ θὰ ἐπρόδιδον τὴν Πατρίδα των καὶ θὰ συνειργάζοντο μὲ τοὺς Γερμανούς, ὅπως δι' ὅλων τῶν μέσων μετεδίδετο ἀπὸ τὰ συκοφαντικὰ χαλκεῖα τοῦ ΕΑΜ—ΕΛΑΣ;

τικοὺς τῆς ΠΑΟ καὶ ἐν Ἑλλάδι νὰ τοὺς θεωρῇ ὑπόπτους συνεργασίας μὲ τοὺς γερμανούς;

5) Εἶναι δυνατὸν νὰ ἠγνόουν, ὅτι ἡ ΠΑΟ, ἰδιαιτέρως κατὰ τὰς κρισίμους ἐκείνας ἡμέρας, ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει καὶ δι' οὐδένα λόγον θὰ ἐκαλλιέργει τὸν διχασμὸν καὶ τὸ πνεῦμα ἀλληλοσπαραγμοῦ μεταξὺ τῶν Ἑλλήνων;

6) Ἂν πράγματι τὸ Σ.Μ.Α. εἶχεν ἐπηρεασθῆ ἀπὸ τὴν δυσοσμίαν τὴν ἀναδιδομένην ἀπὸ τὸν κομμουνιστικὸν βοῦρκον, πῶς ἀπε-

ΜΙΑ ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΩΤΩΝ ΑΝΤΑΡΤΙΚΩΝ ΟΜΑΔΩΝ ΤΗΣ ΠΑΟ
Διακρίνεται εἰς αὐτήν, ὁ διὰ σταυροῦ σημειούμενος ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΙΔΗΣ, ἐκ Σιντικῆς Σερρῶν, ὁ ὁποῖος τραυματισθεὶς εἰς μάχην κατὰ τῶν Γερμανῶν κατέστη ἀνάπηρος.

4) Ἂς ὑποθέσωμεν ὅτι ἐπλανήθη τὸ Σ. Στρατηγεῖον Μέσης Ἀνατολῆς καὶ ἐπίστευσεν εἰς ὅσα ἔλεγον οἱ ἐαμοκομμουνισταί. Τότε, πῶς σωρείαν μυστικῶν του ὑπηρεσιῶν ἐπλαισίωσε μὲ ἀξιωματικοὺς τῆς ΠΑΟ; Πῶς ἦτο δυνατὸν εἰς Μ. Ἀνατολὴν καὶ ἀλλαχοῦ νὰ χρησιμοποιῇ, εἰς καιρίας θέσεις, ἀξιωμα-

φάσισε τὴν εἰς Ἀν. Μακεδονίαν χρησιμοποίησιν διὰ τοῦ Μίλλερ, τοῦ ἀρχηγεύοντος τῆς ΠΑΟ συν)ρχου Ἀβδελᾶ καὶ τῶν ἀξιωματικῶν του; Πῶς τότε ἔπαυσε νὰ εἶναι «προδότης» καὶ αὐτὸς ἀκόμη ὁ Ταγ)χης Σπυρίδης, διοικητὴς ἀντικομμουνιστικῆς ὁμάδος εἰς Βισαλτίαν, τὸν ὁποῖον ἡ ΠΑΟ διὰ

λόγους σκληρᾶς σκοπιμότητος, εἶχεν ἀποκηρύξει δημοσίᾳ καὶ τὸν ἐκράτησεν ἐν ἀποκονώσει, ἀκόμη καὶ μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν, ἀρνηθεῖσα νὰ τὸν καλύψῃ μὲ τὸν νομικόν της μανδύαν;

7) Σωρεία ἐγγράφων ἀναφορῶν τῆς ΠΑΟ, ὡς καὶ αἱ εἰς τὸ 3ον μέρος τοῦ παρόντος ἀναφοραὶ τοῦ, ἐκ τῶν ἱδρυτῶν τῆς Υ.Β.Ε. ταγ)χου Μπάρμπα, ἐθεωρήθησαν ὕποπτοι; Τότε, πῶς καὶ διατὶ διηυκόλυνε τὴν εἰς Μ. Ἀνατολὴν διαφυγὴν τοῦ ἀξιωματικοῦ τούτου, μετὰ τὴν ἀποκάλυψιν δικτύου κατασκοπείας, ποὺ διηύθυνεν ἐν Ἑλλάδι ὑπὸ τὴν σκέπην τῆς ΠΑΟ; Καὶ ἂν καὶ ἐδῶ προβληθῇ ὁ ἰσχυρισμός, ὅτι διεβλήθημεν ἀπὸ τοὺς κομμουνιστάς, κατὰ ποίαν ἔννοιαν λογικῆς, πρέπει νὰ παραδεχθῶμεν, ὅτι διεβλήθη καὶ ὁ ἐκ τῶν πρωτεργατῶν τοῦ Ἑλληνικοῦ «ΟΧΙ» τοῦ 1940 - 41 Βασιλεὺς τῶν Ἑλλήνων Γεώργιος Β΄; Εἶναι γνωστόν, ὅτι ὁ ἐξόριστος τότε Βασιλεὺς ΓΕΩΡΓΙΟΣ ὁ 2ος, ἐδέχθη εἰς μακρὰν ἀκρόασιν τὸν ταγ)χην τῆς ΠΑΟ Μπάρμπαν καὶ ἔθεσεν ὑπὸ τὸ προσωπικόν του κῦρος καὶ εὐθύνην τὰς ἀναφορὰς Μπάρμπα.

Διὰ τοὺς ἐπιθυμοῦντας νὰ μὴ προχειρολογοῦν, ἀπάντησις εἰς τὰ ἐρωτήματα, δὲν ὑπάρχει. Δὲν εἶναι δυνατὸν τὸ Σ.Σ.Μ.Α. νὰ ἐπλανήθη. Ὁ ἐκ τῶν στελεχῶν τῆς ΠΑΟ εἰς τὴν Καστοριάν, μοίραρχος Ἀντωνίου Κων)νος καὶ μεταπελευθερωτικῶς στρατηγὸς Χωρ)κῆς, μέλος τοῦ Συλλόγου ἱστορικῶν Συγγραφέων Ἑλλάδος, ἀποβιώσας πρὸ τριετίας, κατέλιπεν εἰς τὰς ἐν Ἰωαννίνοις ἀρχειοθήκας του πλούσιον ὑλικόν, τῆς ἱστορίας ὁλοκλήρου τῆς Ε.Α. Ἑλλάδος, τὴν συγγραφὴν τῆς ὁποίας δὲν ἐπρόλαβε νὰ τελειώσῃ. Ἐπὶ πολλὰ ἔτη ἔκαμεν εἰδικὰς ἐρεύνας ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τῆς Ἑλλάδος, εἶχε δὲ ἐπαφὰς καὶ μὲ τὸν κατὰ τὴν κατοχὴν ἐν Ἑλλάδι ἀρχηγὸν τῆς Ἀγγλικῆς Ἀποστολῆς Γουντχάους.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΑΝΤΩΝΙΟΥ
Στρατηγὸς Χωρ)κῆς ἐ.ἀ.
Ἱστορικὸς συγγραφεύς, ἐξ Ἰωαννίνων.

Ἀνεπισήμως ὁ Ἀντωνίου διετύπωσε τὴν ἀκόλουθον ἄποψιν διὰ τὸν μὴ ἐφοδιασμὸν τῆς ΠΑΟ ὑπὸ τοῦ Σ.Σ.Μ.Α. πρὸς στέλεχος τοῦ ἐνόπλου ἀγῶνος τῆς ΠΑΟ, ἀπὸ σημείωμα τοῦ ὁποίου καὶ τὴν ἀντιγράφομεν.

«Ἔχω ἀρκετὰς ἐνδείξεις, ὅτι τὸν μὴ ἐφοδιασμόν της ἡ ΠΑΟ, ὀφείλει εἰς θλιβερὰς πολιτικὰς σκέψεις τῆς συμμάχου Μ. Βρεττανίας. Ἰδίᾳ τὸν χῶρον Καστοριᾶς - Φλωρίνης - Πέλλης, εἰς τὸν ὁποῖον ἐξεδηλώθη ἰδιαίτερον ἐνδιαφέρον τῆς ΠΑΟ ἡ Μ. Βρεττανία ἤθελε νὰ τὸν κρατῆ ἐλεύθερον. Ἀντιμετώπιζε τὸ ἐνδεχόμενον νὰ τὸν χρησιμοποιήσῃ ὡς μέσον συναλλαγῆς μὲ τὴν Βουλγαρίαν, εἰς ἀβεβαίαν μέν, πιθανὴν ὅμως φάσιν τῶν πολεμικῶν γεγονότων. Ἔχω περὶ αὐτοῦ ἀρκετὰς ἐνδείξεις, ὄχι βέβαια ἀποχρώσας καὶ θὰ διατυπώσω τὴν ἄποψιν αὐτὴν καὶ εἰς τὴν ὑπὸ ἔκδοσιν ἱστορίαν μου».

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑΙ ΑΓΩΝΙΣΤΩΝ

Ὁ κατὰ τὴν κατοχὴν ὑπομ)χος ΚΑΜΟΥΤΣΗΣ ΕΥΘΥΜΙΟΣ ἐκ τῶν ἐπιλέκτων ἀξ)κῶν χωρ)κῆς, ποὺ ἠγωνίσθησαν εἰς τὰς τάξεις τῆς Π.Α.Ο,

ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ
Ἤδη Ταγματάρχης ἐν ἀποστρατείᾳ. Ὡς μόνιμος Ὑπαξιωματικός, διεκρίθη ἰδιαιτέρως εἰς τὸν τομέα τοῦ μυστικοῦ τύπου τῆς ΠΑΟ.

ΚΟΝΤΟΓΕΩΡΓΑΚΗΣ ΜΙΧΑΗΛ τοῦ Γεωργίου
Ὡς Λοχαγὸς ἐχρησιμοποιήθη εἰς τὸν Ἐπιτελικὸν τομέα Συντονιστικοῦ Κέντρου Βεροίας. Τὸ 1947,

ΚΑΛΛΙΝΙΚΙΔΗΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ τοῦ Φωτίου. Ἔφεδρος Ὑπαξιωματικός. Ὑπηρέτησεν εὐδοκίμως ὡς σύνδεσμος καὶ ὡς συλλέκτης πληροφοριῶν εἰς τὸν κατασκοπευτικὸν τομέα.

Ἀπὸ τὰς Ἀνταρτικὰς Ὁμάδας τῆς ΠΑΟ δὲν ἔλειψαν καὶ διακεκριμένοι ἀγωνισταὶ τῆς ἐφηβικῆς ἡλικίας, ὡς οἱ ἀνωτέρω.

ΔΡΟΣΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ τοῦ Βασιλείου.
Ἐκ Σιντικῆς Σερρῶν.
Ἕνας ἐκ τῶν πρώτων πέντε ἀνταρτῶν τῆς ΠΑΟ καὶ ἀνάπηρος τοῦ ἀντιστασιακοῦ, κατὰ τῶν Βουλγάρων, ἀγῶνος μας.

ΝΑΣΙΟΣ ἢ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
Ἐκ Πιπεριᾶς Ἀριδαίας.

Κατὰ τὴν κατοχήν, ὡς Γραμματεὺς κοινότητος Λυκοστόμου Πέλλης ἔδρασεν ἐξόχως ὑπὸ τὴν Σημαίαν τῆς ΠΑΟ εἰς τὴν ἀντιβουλγαρικὴν προπαγάνδαν.

Τὸ 1912 - 13, κατετάγη ἐθελοντὴς εἰς Τάγμα Εὐζώνων καὶ εἶναι ἐκ τῶν πρώτων στρατιωτῶν μας ποὺ ἔφεραν τὸ μήνυμα τῆς ἐλευθερίας εἰς τὴν Ἔδεσσαν.

Αὐτὸν τὸν Ἕλληνα οἱ Ἐλασῖται τὸν ἐξετέλεσαν μὲ τὰ πλέον φρικτὰ βασανιστήρια.

ΜΙΧΑΗΛ Γ. ΚΩΤΤΑΣ Ἐκ Χαλκιδικῆς

Ὡς Ἔπαρχος Ἀλμωπίας κατὰ τὴν κατοχὴν ἀνέπτυξεν ἀξιόλογον ἀντιβουλγαρικὴν δρᾶσιν.

Συνέστησε Ἐθνικὰς Ἐπιτροπὰς κατὰ χωρία διὰ νὰ ἀποτρέψῃ τὴν ἐγγραφὴν πολιτῶν εἰς τὴν Βουλγαρικὴν Λέσχην καὶ παραλλήλως ἐλάμβανε ἀνάλογα μέτρα διὰ τὴν καθοδήγησιν τούτων καὶ τὴν ἐμμονήν των εἰς τὴν Ἐθνικὴν Ἰδέαν.

Διὰ τὴν Ἐθνικὴν αὐτὴν δρᾶσιν του οἱ διαβόητοι Βουλγαροκομιτατζῆδες Κάλτσεφ καὶ Ντῆμτσεφ ἀπεφάσισαν τὴν ἐξόντωσίν του.

Ἀπήχθη ὑπὸ τῶν Ἐαμοβουλγάρων καὶ ἐξετελέσθη ἀγρίως κατὰ τὸν χρόνον τῆς ὑπογραφῆς τοῦ γνωστοῦ συμφώνου ΣΝΟΦ — ΕΑΜ κατὰ τὸν Ἰανουάριον 1944.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι΄

ΑΠΟΚΛΙΣΕΙΣ ΕΚ ΤΗΣ ΑΓΩΝΙΣΤΙΚΗΣ ΓΡΑΜΜΗΣ ΤΗΣ ΠΑΟ

Ἱστορικὴ ἀνάγκη ἐπιβάλλει ὅπως ὁμιλήσωμεν δι' ὀλίγων καὶ περὶ ἐκείνων τῶν ἐθνικοφρόνων βαθμούχων τῆς ΠΑΟ, οἱ ὁποῖοι, κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ κατοχικοῦ ἀγῶνος, ἐξῆλθον τῆς γραμμῆς της.

Πρόκειται περὶ ἐνίων ἀξιωματικῶν καὶ ὁπλαρχηγῶν της. Οἱ πρῶτοι ἐνετάχθησαν εἰς τὸν ΕΛΑΣ ἐκ τῆς ἀντιλήψεως, ὅτι θὰ ἐδημιούργουν δυνατότητας ἀναπτύξεως προσωπικῆς των πρωτοβουλίας, διὰ νὰ περισωθῇ, ὅ,τι ἦτο δυνατὸν ἀπὸ τὴν κομμουνιστικὴν προδοσίαν.

Αἱ τοιαῦται προσδοκίαι τῶν ἀξιωματικῶν αὐτῶν διεψεύσθησαν καὶ εὑρίσκομεν ἀρκετούς, ὡς τὸν συνταγματάρχην Δημάρατον, μετέπειτα ὑπουργὸν τῆς κυβερνήσεως Παπάγου, νὰ ἀποσύρωνται ἐκ τοῦ ΕΛΑΣ, ὁσάκις τὸ Κ.Κ.Ε. διὰ λόγους σκοπιμότητος κομματικῆς, δὲν ἀπεφάσιζε τὴν δολοφονίαν πρὸ τῆς ἀποχωρήσεώς των. Ἐν τούτοις ἔχομεν καὶ ὀλίγας περιπτώσεις, κατὰ τὰς ὁποίας ἡ εἰς τὸν ΕΛΑΣ ἔνταξις ἀξιωματικῶν τῆς ΠΑΟ δὲν ὑπῆρξεν ἐντελῶς ἀνώφελος. Παράδειγμα, ἡ περίπτωσις τῆς κατὰ Γκότσεφ ἐπίθεσις καὶ ἐκδίωξις τούτου ἐκτὸς τῶν ἑλληνικῶν συνόρων ὑπὸ στασιάσαντος εἰς τὴν περιοχὴν Φλωρίνης συντάγματος τοῦ ΕΛΑΣ, διοικουμένου ὑπὸ τοῦ ἰλάρχου Καρατάσσου, προερχομένου ἐκ τῆς ΠΑΟ ὡς καὶ εἰς ἄλλην σελίδα μας ἀναφέρεται. Μνημονεύομεν ἐπίσης τὴν περίπτωσιν τοῦ ταγματάρχου Παπαζήση, προερχομένου ἐπίσης ἐκ τῆς ΠΑΟ, ἐνταχθέντος εἰς τὸν ΕΛΑΣ καὶ διοικήσαντος ἕνα ἐκ τῶν πλέον μαχητικῶν συνταγμάτων τούτου. Ὡς γνωστόν, κατὰ μίαν κρίσιμον στιγμὴν τῶν Δεκεμβριανῶν μαχῶν τοῦ 1944 εἰς τὰς Ἀθήνας, ὁ Παπαζήσης ἦλθεν εἰς ἐπαφὴν μὲ τὰς ἐθνικὰς δυνάμεις καὶ δὲν ἐπολέμησεν ὑπὲρ τῶν κομμουνιστῶν, ὡς εἶχεν ἐντολὴν τοῦ ΕΛΑΣ, διευκολύνας τὴν εἰς τοὺς Ἄγγλους παράδοσιν τῆς μονάδος του μετὰ τοῦ ὁπλισμοῦ της.

Ἔχομεν ὁμοίως δύο ἀξιωματικοὺς τῆς ΠΑΟ, οἱ ὁποῖοι, ἐκ τῆς ἰδίας ἀνάγκης καὶ τῶν ἰδίων ἀντιλήψεων κινούμενοι, ἐδέχθησαν ὅπλα ἀπὸ τοὺς Γερμανοὺς καὶ διὰ περιωρισμένου ἀριθμοῦ ἀνδρῶν, συνεκρότησαν ἰδικάς των ἀντικομμουνιστικὰς ὁμάδας, διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν κακουργημάτων τοῦ ΕΑΜ—ΕΛΑΣ εἰς βάρος ἐθνικοφρόνων Ἑλλήνων.

Παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι ὁ τελευταῖος νόμος 179)69 περὶ ἐθνικῆς ἀντιστάσεως, δικαιώνει ἀπολύτως τὸν ἀγῶνα αὐτῆς τῆς μορφῆς καὶ ἐξομοιώνει καὶ τοὺς ἀγωνιστάς του πρὸς ὅλους τοὺς ἄλλους, ὅλων τῶν ἀντιστασιακῶν ὀργανώσεων τῆς κατοχῆς, δὲν ἐκφράζομεν γνώμην. Ἐζήσαμεν καὶ ἡμεῖς ἐντόνως τὴν κατοχικὴν περίοδον μὲ τὰ θλιβερὰ γεγονότα της, καὶ εἶναι ἐνδεχόμενον, κατὰ ὑπολανθάνοντα τρόπον νὰ ὑπεισέλθουν εἰς τὰς κρίσεις μας καὶ ὑποκειμενικοὶ παράγοντες, δυνάμενοι νὰ ὁδηγήσουν εἰς σφάλματα. Καλύτερον εἶναι νὰ ἀναμένῃ ἡ ἑλληνικὴ Φυλή, τὴν ἀπάντησιν ἀπὸ τοὺς ἱστορικοὺς τοῦ μέλλοντος.

Ὑπάρχουν ἀκόμη καὶ ὀλίγοι ἰδιῶται, ὁπλαρχηγοὶ τῆς ΠΑΟ οἱ ὁποῖοι, ὡς ἀναφέρεται εἰς προηγουμένας σελίδας, ἐδέχθησαν γερμανικὸν ὁπλισμὸν μετὰ τὴν διάλυσιν τῶν ὀργανικῶν ἐνόπλων Σωμάτων τῆς ΠΑΟ, διὰ νὰ προστατεύσουν τὰ χωρία των, ἀπὸ τὴν ἐκδικητικὴν μανίαν τῶν κομμουνιστῶν τοῦ ΕΑΜ—ΕΛΑΣ.

Ἐξέχουσαν θέσιν μεταξὺ αὐτῶν, κατέχουν οἱ ὁπλαρχηγοὶ ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ ἢ Κισὰ-Μπατζάκ, ἐκ Κούκου - Πιερίας καὶ ΜΙΧΑΗΛ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ ἢ Μιχὰλ-ἀγᾶς, ἐξ Ἰμέρων - Κοζάνης. Ἀμφότεροι ἀγρόται παλαίμαχοι ὁπλαρχηγοὶ τοῦ Πόντου, ἐνεφανίσθησαν μὲ ψευδώνυμα, ποὺ εἶχον κατὰ τὸν Ποντιακὸν ἀγῶνα.

Κατὰ κοινὴν ὁμολογίαν, διεκρίνοντο ὡς φιλοπάτριδες Ἕλληνες, διὰ τὴν ζωηρότητα τοῦ χαρακτῆρος των καὶ δι' ἐντιμότητα. Εἰς τὰ ἔνοπλα Σώματα τῆς ΠΑΟ ἡ δρᾶσις των, μέχρι τοῦ Φθινοπώρου τοῦ 1943, ὅτε καὶ ἀπεχώρησαν ἐξ αὐτῆς, ἀναφέρεται εἰς προηγουμένας σελίδας μας. Τοὺς ἐγνώρισεν ἐκ τοῦ σύνεγγυς εἰς τὰς τάξεις της ἡ ΠΑΟ καὶ θὰ ἦτο ἱστορικὸν ἁμάρτημα ἡ ἀποσιώπησις τῆς πραγματικότητος κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ ὑπερβολικὴ πρὸς τὴν Πατρίδα ἀγάπη των, τοὺς ὡδήγησεν εἰς πολεμικὰ σφάλματα, ἂν βέβαια κάποτε εἰς τὸ μέλλον κριθῇ ἱστορικῶς, ὅτι δὲν ὠφέλησαν μὲ τὰς πρωτοβουλίας των.

Σημερινοὶ συγγραφεῖς ἱστορικῶν ἀνακριβειῶν, ἐμφανίζουν ὡς κοινὸν προδότην τὸν Μιχὰλ-ἀγᾶ τῆς Κοζάνης, προσπαθοῦντες ἐν τῷ προσώπῳ του νὰ δυσφημήσουν τὴν ΠΑΟ, εἰς τὰς τάξεις τῆς ὁποίας καὶ ὑπηρέτησεν οὗτος, ὡς προεξετέθη. Χωρὶς νὰ ἀναμένωμεν σεβασμὸν τῆς ἱστορίας ἀπὸ τοὺς κατ' ἐπάγγελμα συλλέκτας τῶν σκυβάλων της, ὑπομιμνήσκομεν προηγουμένην σελίδα τοῦ παρόντος. Ὁ Μιχὰλ-Ἀγᾶς ἦτο ἀγρότης καὶ ζωέμπορος μὲ μεγάλην οἰκονομικὴν ἐπιφάνειαν εἰς τὸν νομὸν Κοζάνης, περὶ τὰ μέσα τῆς ἐχθρικῆς κατοχῆς 1941 - 44. Ὑποδειγματικὸς πατριώτης καὶ ἀνύποπτος ὡς ἦτο, συνεκινήθη ἀπὸ τὰ κηρύγματα τοῦ Ἐαμοκομμουνιστικοῦ Εὐαγγελίου. Ἐπίστευσεν ὅτι ὁ ΕΛΑΣ ἦτο πράγματι ἀπελευθερωτικὸς στρατὸς καὶ ἐκ τῶν πρώτων προσεχώρησεν εἰς τὸ ΕΑΜ. Ἐδώρησεν εἰς τὸν ΕΛΑΣ 40 τυφέκια ἀγγλικῆς προελεύσεως, καὶ ἄλλα πολεμικὰ ὑλικά. Διέθεσεν ὑπὲρ τοῦ ΕΑΜ μέγα μέρος τῆς περιουσίας του αὐτοβούλως καὶ ἡτοιμάζετο καὶ ὁ ἴδιος νὰ ἐνταχθῇ εἰς τὸν ΕΛΑΣ.

Δὲν εἶχεν ἀπολύτως οὐδεμίαν ἐπαφὴν μὲ ἀξιωματικὸν τινὰ ἢ ἄλλον παράγοντα κοινωνικῆς τινος ὁμάδος τῆς ἐθνικόφρονος παρατάξεως. Δὲν ἤκουσεν οὐδεμίαν καλλιεργημένην φωνήν. Ἀγράμματος καὶ ὁ ἴδιος, ἐβασίζετο μόνον εἰς τὸ ἔνστικτόν του καὶ εἰς τὴν λαϊκὴν φήμην.

Διαπιστώσας ὅτι οἱ Ἐαμοκομμουνισταί, ὡς ἔμβλημά των, εἶχον τὴν ἀπάτην, τὴν συκοφαντίαν καὶ τὸ ἔγκλημα, δὲν ἔμεινεν ἀπαθής, ὅπως τόσοι καὶ τόσοι πνευματικῶς προηγμένοι Ἕλληνες. Διεχώρισε τὰς εὐθύνας του. Ἀπεσκίρτησεν ἀπὸ τὸ ΕΑΜ καὶ ἀπεφάσισε νὰ δράσῃ εἰς τοὺς κόλπους τῆς ΠΑΟ. Πρὸ τῆς ἀποσκιρτήσεως ἀπὸ τὰ κομμουνιστικὰ κατασκευάσματα ἦτο «καλὸς πατριώτης» ὁ Μιχὰλ-Ἀγᾶς. Ἐνεφανίζετο ὑπὸ τῶν ἰνστρουκτόρων τοῦ ΚΚΕ εἰς τὰς λαϊκὰς μάζας ὡς «ὑπόδειγμα πρὸς μίμησιν». Ἂν ἔμενεν εἰς τὸ ΕΑΜ καὶ ἐγίνετο δημιουργὸς καὶ κάποιας πηγάδας ὅπως ἐκεῖναι τοῦ Μελιγαλᾶ καὶ τῆς Καισαριανῆς, ἀσφαλῶς σήμερον θὰ παρουσιάζετο ἀπὸ τοὺς θιάσους τῆς ἐαμικῆς κωμωδοτραγωδίας ὡς γενναῖος «Ἀπελευθερωτὴς τῆς ἐθνικῆς ἀντίστασης» τοῦ ΕΑΜ—ΕΛΑΣ. Ἀτυχῶς ὅμως δι' αὐτούς, ὑπῆρξεν ὀξυδερκὴς ὁ Μιχὰλ - Ἀγᾶς, ἀπήλλαξε τοὺς Ἕλληνας ἀπὸ τὸν Βούλγαρον ἡγέτην τοῦ ΕΑΜ—ΕΛΑΣ, Τερπόφσκυ καὶ χωρὶς κανένα ἐλαφρυντικὸν μετουσιώθη εἰς «προδότην» (ἀναγνώσατε τὰ περὶ Τερ-

πόφσκυ εἰς ὑποσημείωσιν σελίδος τοῦ ἀρχηγείου Χάδοβας).

Εἰς τὰ ἀρχεῖα τῆς ΠΑΟ ὑπάρχουν ἀδιάψευστα στοιχεῖα, ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἀποδεικνύεται ὅτι Κισὰ - Μπατζὰκ καὶ Μιχὰλ - Ἀγᾶς ἐξωπλίσθησαν ἀπὸ τοὺς Γρεμανούς, ὡς προαναφέρομεν καὶ διεδραμάτισαν ἡγετικὸν ρόλον εἰς τὸν ἀντικομμουνιστικὸν ἀγῶνα τῆς περιοχῆς των. Ὑπάρχει μάλιστα καὶ μία φωτογραφία των, ἐκ τῆς ὁποίας ἀποδεικνύεται, ὅτι διαρκούσης τῆς κατοχῆς, ἐπίσημος γερμανὸς τοὺς ἐδεξιώθη εἰς τὴν Βιέννην.

Διατὶ οἱ γερμανοὶ ἔκαμαν αὐτὴν τὴν ἐντυπωσιακὴν προβολὴν τῶν ἐν λόγῳ ἀντικομμουνιστῶν δὲν ἀποδεικνύεται μὲ στοιχεῖα, ἐξ ὅσων ὑπάρχουν σήμερον. Ἄγνωστον ἐπίσης εἶναι, διατὶ οἱ δύο παλαίμαχοι ἀγωνισταὶ τοῦ Πόντου ἐδέχθησαν νὰ μεταβῶσιν εἰς τὴν Βιέννην. Χωρὶς ὅμως νὰ γνωρίζουν τίποτε ἀπὸ τὰ περίφημα «καπάκια» τῶν ἀγωνιστῶν τῆς ἐθνικῆς μας παλιγγενεσίας τοῦ 1821, νὰ τοὺς ἐμιμήθησαν, ἐλαυνόμενοι ἀπὸ τὰς ἰδίας σκέψεις;

Ἄς δώσουν τὴν ἀπάντησιν οἱ ἱστορικοὶ ἄλλων γενεῶν τῆς Φυλῆς μας.

Γνωστὸν μόνον εἶναι καὶ ὑπάρχουν περὶ αὐτοῦ ἀποδείξεις ὅτι:

Οἱ οὕτως ἐξοπλισθέντες ἀπὸ τοὺς γερμανούς, ποτὲ δὲν ἔπαυσαν νὰ εὔχωνται διὰ τὴν νίκην τῶν ἀντιπάλων τοῦ Ἄξονος. Ἀνὰ πᾶσαν στιγμήν, ἦσαν ἕτοιμοι νὰ στραφῶσι κατὰ τῶν γερμανῶν ἂν ὑπεδείκνυον τοῦτο οἱ σύμμαχοι καὶ ἰδίᾳ οἱ Ἄγγλοι. Τοῦτο προκύπτει καὶ ἀπὸ ἐπίσημα ἔγγραφα τῶν γερμανικῶν ἀρχείων.

Ἐκτὸς τοῦ ὁπλισμοῦ, οὐδὲν ἄλλο ἐφόδιον ἐδέχθησαν ἀπὸ τοὺς γερμανούς. Ἡ δίαιτα τῶν ἀνδρῶν ἦτο ἀκριβῶς οἷα καὶ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων. Ἡ πενία αἱ παντοειδεῖς στερήσεις τῶν ἀνδρῶν ἀπετέλουν μόνιμον κατάστασιν εἰς τὰς τάξεις των.

Βεβαίως ἐκυκλοφόρουν ἀφόβως μεταξὺ τῶν γερμανῶν οὐδέποτε ὅμως ἐζήτησαν τὴν συνδρομὴν τούτων εἰς συγκρούσεις των μὲ τοὺς κομμουνιστάς. Πάντοτε εὕρισκον τρόπους νὰ ματαιώνωσι κοινήν των ἐμφάνισιν μὲ γερμανοὺς εἰς τοὺς ἐνόπλους ἀγῶνας των.

Παντοῦ καὶ πάντοτε, μεταξὺ τῶν Ἑλλήνων, διεκήρυσσον ὅτι ἔβλεπον τὴν προσέγγισιν τῶν γερμανῶν, ὡς ἀναγκαῖον κακόν. Ὁ Κυριάκος Παπαδόπουλος, τραυματισθεὶς τὸν Νοέμβριον τοῦ 1944 εἰς τὴν γνωστὴν μάχην τοῦ Κιλκὶς μεταξὺ κομμουνιστῶν τοῦ ΕΛΑΣ καὶ ἀντικομμουνιστῶν, εἶχε τὸ θάρρος ν' αὐτοκτονήσῃ διὰ νὰ μὴ ἀπασχολήσῃ ἀπὸ τὴν μάχην συμπολεμιστάς του, ποὺ ἐπεχείρησαν νὰ τὸν μεταφέρουν εἰς ἀσφαλὲς σημεῖον διὰ νὰ σωθῇ.

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ
ἢ ΚΙΣΑ — ΜΠΑΤΖΑΚ
Ἐκ Κούκου Πιερίας

Συνομιλῶν ἐν Θεσσαλονίκῃ, ὁ ἴδιος, μὲ ἕλληνας ἀξιωματικοὺς εἰς τὰς ἀρχὰς τοῦ

Φθινοπώρου 1944, εἶπε: «Ἐγὼ ξεύρω ὅτι μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν μπορεῖ καὶ νὰ μὴν ξαναγυρίσω στὰ χωράφια μου. Ἂν εἶμαι ζωντανὸς μπορεῖ καὶ νὰ μὲ βάλουν φυλακὴ οἱ Ἕλληνες, ἀλλὰ δὲν μὲ νοιάζει, ἀρκεῖ νὰ ξαναδῶ τοὺς Ἕλληνας ἀξιωματικοὺς ἀρχηγοὺς τοῦ Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ». Τὰ ἐπίστευεν αὐτὰ ὅταν τὸ ἔλεγεν ὁ Κυριάκος Παπαδόπουλος καὶ ἕνα δάκρυ ἐκύλισεν εἰς τὴν παρειάν του. Ὁ Μιχαὴλ Παπαδόπουλος, ὀλίγον μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν, δι' ἐράνου γενομένου μεταξὺ φίλων του, ἠδυνήθη ν' ἀγοράσῃ ἀναγκαιοῦντα φάρμακα δι' ἀσθενοῦν μέλος τῆς οἰκογενείας του.

Ἐπανερχόμεθα εἰς τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ παρόντος κεφαλαίου, εἰς τὴν ὁποίαν ὁμιλοῦμεν περὶ ἀποκλίσεων ἐκ τῆς γραμμῆς τῆς ΠΑΟ τὰς κυριωτέρας τῶν ὁποίων ἐξεθέσαμεν ἤδη.

Ἀναντιλέκτως ὅλαι αὐταὶ αἱ ἀποκλίσεις οὐδ' ἐπ' ἐλάχιστον βαρύνουν τὴν ΠΑΟ ἂν καὶ ὅπου αὗται ἀπέβησαν ἐπιβλαβεῖς. Δὲν τὴν βαρύνουν διότι ἀναμφισβητήτως ὀφείλονται εἰς τὴν ἄρνησιν τοῦ Σ.Σ.Μ.Α. νὰ ἐφοδιάσῃ ἐγκαίρως τὴν ὀργάνωσιν μὲ τὰ ὑποσχεθέντα καὶ ἀναγκαιοῦντα πολεμικὰ ἐφόδια.

ΜΙΧΑΗΛ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ
ἢ ΜΙΧΑΛ — ΑΓΑΣ
Ἐξ Ἱμέρων Κοζάνης

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Ἔτσι ἐτελείωσεν ὁ ἔνοπλος ἀγὼν τῆς ΠΑΟ.

Θαυμαστοὶ ἡρωϊσμοί. Ὑψηλαὶ ἰδεολογικαὶ τοποθετήσεις. Ἀφάνταστος ἐνθουσιασμός. Ἄτεγκτος ἐθνικὴ γραμμή, μέχρις ὑπερβολῆς καὶ ἀφελείας ἔντιμος χειρισμός. Ἀνυπολόγιστος ἀριθμὸς θυμάτων. Χείμαρρος αἵματος. Ὅλα ἀπέβησαν εἰς μάτην, εὐτυχῶς κατὰ βραχυπρόθεσμον ἐποχιακὸν ἐντυπωσιασμὸν μόνον, διότι, βραδυπροθέσμως, ὁ ὅλος ἀγὼν τῆς ΠΑΟ ἐπέτυχε σπουδαῖα ἀποτελέσματα.

Ἐν τούτοις, ὁ ἀγὼν οὗτος ἀποκτᾶ ὅλως ἰδιάζουσαν σημασίαν διὰ τὴν ἐνημέρωσιν τοῦ ἑλληνικοῦ καὶ ἴσως τοῦ διεθνοῦς κοινοῦ διότι:

— Προβάλλει κατὰ τὸν πλέον ἐναργῆ τρόπον τὴν συμπεριφορὰν καὶ τὰ πολιτικοπολεμικὰ σφάλματα τῶν Ἄγγλων.

— Παρέχει τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἐκδηλωθῇ, κατὰ τὸν πλέον ἀπροκάλυπτον τρόπον, ὅτι οἱ Κομμουνισταὶ δὲν δύνανται νὰ ἰσχυρίζωνται ὅτι ἔχουσιν ἑλληνικὰ αἰσθήματα. Εἶναι τυφλὰ ὄργανα ὑπὸ οἱανδήποτε μορφὴν Πανσλαβισμοῦ.

— Ὁ «θρυλικὸς» ΕΛΑΣ οὐδέποτε εἶχεν σκοπὸν καὶ στόχον τοὺς κατακτητάς. Μοναδικός του ἐχθρὸς ὑπῆρξεν ὁ ἑλληνικὸς ἐθνικισμός. Οὐδένα δισταγμὸν ἐξεδήλωναν εἰς τὸ νὰ συνεργασθοῦν μὲ τοὺς κατακτητὰς ἐναντίον τοῦ κοινοῦ ἐχθροῦ, τοῦ Ἕλληνος Ἐθνικόφρονος.

— Τέλος, ἀποδεικνύει τὴν δύναμιν τῆς συκοφαντίας. Ἡ πλέον, μέχρις ἀνοησίας, φανατικὴ εἰς τὸν ἀντικατακτητικὸν ἀγῶνα ὀργάνωσις, ἄψογος ἐν παντί, διὰ τῆς ἀδιστάκτου καὶ ἀναισχύντου συκοφαντίας, ἐπετεύχθη νὰ παραμείνῃ ἐπὶ ἔτη, ὑπὸ τὴν σκιὰν τῆς κατηγορίας, ὅτι συνειργάσθη μὲ τοὺς κατακτητάς.

Ἀποτελεῖ ἐθνικὴν καὶ ἱστορικὴν ἀνάγκην, αἱ νέαι γενεαὶ τῶν ἑλληνοπαίδων νὰ ἐνημερωθῶσι ἐπὶ τῶν πραγματικῶν γεγονότων. Καὶ δι᾽ αὐτό, ἡ ἔκδοσις τῆς ἱστορίας τῆς ΠΑΟ ἀποτελεῖ βασικὸν καθῆκον ὅλων. Δύναται νὰ συμπληρωθῇ ἢ νὰ τροποποιηθῇ μερικῶς ἀλλὰ ἡ βασικὴ γραμμὴ τῶν προθέσεων, τῆς στάσεως καὶ τῶν ἐνεργειῶν της παραμένει σταθερά, ὡς διατυποῦται εἰς τὴν παροῦσαν ἔκθεσιν.

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟΝ

ΕΠΙΜΕΤΡΟΝ

ΔΙΑΡΘΡΩΣΙΣ ΔΙΑΣΩΘΕΝΤΩΝ ΕΓΓΡΑΦΩΝ

Ἐλάχιστα ἔγγραφα πάσης μορφῆς διεσώθησαν. Μερικὰ τούτων εἶναι ἰδιαιτέρας σημασίας διότι ἐπ' αὐτῶν στηρίζονται πολλαὶ διατυπώσεις τῶν δύο ἄλλων μερῶν καὶ διὰ τοῦτο ἐκρίθη ἀναγκαῖον νὰ περιληφθοῦν εἰς ἰδιαίτερον μέρος.

Δίδουν ἄλλωστε μίαν ἐναργεστέραν μορφὴν τῆς κατοχικῆς περιόδου, μιᾶς περιόδου μὲ ἀφαντάστους ἀθλιότητας ἀλλὰ καὶ μὲ μεγαλειώδη, ἐπίσης, ἔξαρσιν ὑψηλοτάτων ἰδεολογικῶν συλλήψεων καὶ ἀφαντάστου ἐνθουσιασμοῦ καὶ ἡρωϊκῶν ἐνεργειῶν καὶ παρορμήσεων.

Εἶναι πιθανὸν ὅτι διὰ τὴν σημερινὴν γενεάν, τὴν διαβιοῦσαν ἐν εἰρήνῃ καὶ εὐκαιρίᾳ, ὡρισμέναι συλλήψεις καὶ ἐνέργειαι τῆς περιόδου ἐκείνης θὰ τυγχάνουν ἀσύλληπτοι.

Τὰ διασωθέντα ταῦτα ἔγγραφα διηρθρώθησαν κατὰ περιεχόμενον εἰς τὰ ἑξῆς τμήματα:

Τμῆμα I. Ἀρχικὸν καταστατικόν, βασικαὶ ὁδηγίαι, προκηρύξεις Υ.Β.Ε. — Π.Α.Ο.

Τμῆμα II. Ὁδηγίαι Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως. Συμφωνητικά. Ὑπομνήματα πρὸς Βρεττανοὺς Συνδέσμους.

Τμῆμα III. Ἀλληλογραφία Ἀργυροπούλου Κεντρικῆς Διοικήσεως.

Τμῆμα IV. Ἔγγραφα στοιχεῖα ἀπὸ ἐχθροὺς καὶ ἀντιθέτους.

Τμῆμα V. Βασικαὶ προκηρύξεις ΠΑΟ.

Τμῆμα VI. Ἔντυπα Ε.Α.Μ.

Τμῆμα VII. Ἄλλα ἔγγραφα ἡμετέρων.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ΤΜΗΜΑ Ι

ΑΡΧΙΚΟΝ ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟΝ - ΒΑΣΙΚΑΙ ΟΔΗΓΙΑΙ - ΠΡΟΚΗΡΥΞΕΙΣ

ΠΡΑΚΤΙΚΟΝ

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὴν δημιουργηθεῖσαν σήμερον κατάστασιν, εἰς τὴν Βόρειον καὶ Βορειοδυτικὴν Ἑλλάδα,

ΑΠΟΦΑΣΙΖΟΜΕΝ

Ἄρθρον 1. Ἱδρύομεν ὀργάνωσιν ὑπὸ τὸν τίτλον «Ὑπερασπισταὶ Βορείου Ἑλλάδος» (ΥΒΕ).

Ἄρθρον 2. ΣΚΟΠΟΣ.

α) Ἐξουδετέρωσις πάσης ξενικῆς προπαγάνδας ἀπειλούσης ἀπόσπασιν Βορ. Ἐπαρχιῶν τῆς Ἑλλάδος (Ἠπείρου, Μακεδονίας — Θράκης).
β) Διατήρησις καὶ ἐξύψωσις τοῦ ἑλληνικοῦ ἐθνικοῦ φρονήματος.
γ) ΣΘΕΝΑΡΑ ἀντίδρασις κατὰ πάσης ἐνεργείας ἢ προπαγάνδας ὁποθενδήποτε προερχομένης καὶ τεινούσης εἰς τὴν ἀφαίρεσιν τμήματος τῆς λοιπῆς Ἑλάδος.
δ) ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑ ἐπεκτάσεως τῶν ὁρίων τῆς Ἑλλάδος πρὸς τὰς ἱστορικάς της κατευθύνσεις.

Ἄρθρον 3. ΜΕΣΑ.

α) Διηνεκὴς σοβαρὰ προσπάθεια ἀτομικὴ καὶ συλλογικὴ ἁπάντων τῶν Ἑλλήνων πατριωτῶν διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ σκοποῦ.
β) Πνευματικὴ διαφώτισις τῆς κοινῆς γνώμης τοῦ ἐσωτερικοῦ καὶ ἐξωτερικοῦ ἐπὶ τῶν ἱστορικῶν δικαιωμάτων τῆς ἑλληνικῆς φυλῆς.
γ) Ἀποδοχὴ πάσης ἠθικῆς καὶ οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως ἐξ οἱασδήποτε κατευθύνσεως προερχομένης πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ σκοποῦ.

Ἄρθρον 4. ΕΤΑΙΡΟΙ

Εἰς τὴν ὀργάνωσιν προσλαμβάνονται ἄτομα ἐμπνεόμενα ὑπὸ καθαρῶς ἑλληνικῶν ἐθνικῶν αἰσθημάτων, ἀνιδιοτελῆ καὶ δυνάμενα νὰ ἐνισχύσωσι τὸν ἀγῶνα κατὰ τρόπον ἀποτελεσματικόν. Ταῦτα θὰ ἀποκαλοῦνται ΕΤΑΙΡΟΙ.

Ἄρθρον 5. ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΕΤΑΙΡΩΝ.

α) Ἀπόλυτος ἐχεμύθεια.
β) Καταβολὴ πάσης προσπαθείας ἐξικνουμένης καὶ μέχρις αὐτοθυσίας.
γ) Ἀπόλυτος πειθαρχία ἐν τῇ ἐκτελέσει τῶν διαταγῶν.
δ) Οἱ ΕΤΑΙΡΟΙ ὁρκίζονται καὶ λαμβάνωσι ἀριθμὸν ταυτότητος.

Ἄρθρον 6. ΚΥΡΩΣΕΙΣ.

Εἰς τὰς περιπτώσεις προδοσίας, ἀρνήσεως ὑπηρεσίας καὶ ἀπροθυμίας, θάνατος.

Ἄρθρον 7. ΔΙΟΙΚΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ.

Πρὸς τὸ παρὸν ἀποτελεῖται ὑπὸ τῶν 4 ὑπογραφομένων ΕΤΑΙΡΩΝ μὲ δικαίωμα αὐξήσεως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν μελῶν τῆς Διοικούσης Ἐπιτροπῆς μέχρι 15. Αἱ ἀποφάσεις λαμβάνονται κατὰ πλειοψηφίαν.

Ἄρθρον 8. Ἐγένετο ἐν Θεσσαλονίκῃ, ἔνθα καὶ ἑδρεύει προσωρινῶς, σήμερον, τὴν 10ην τοῦ μηνὸς Ἰουλίου ἔτους 1941 καὶ ὑπεγράφη ἐντὸς τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ τοῦ Ἁγίου Ἐλευθερίου, ὁρκισθέντων τῶν ὑπογραφομένων ΕΤΑΙΡΩΝ ἐπὶ τῆς ἐπακριβοῦς τηρήσεως τῶν διαλαμβανομένων ἐν τῷ παρόντι πρακτικῷ.

Ἐπικαλούμενοι διὰ τὴν εὐόδωσιν τῶν προσπαθειῶν μας καὶ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ,

ὑπογραφόμεθα

Ἰωάννης Παπαθανασίου Ταγματάρχης
Θωμᾶς Μπάρμπας »
Εὐάγγελος Ντόρτας »
Ἀναστάσιος Σακελλαρίδης Λοχαγὸς

Ἄρθρον 9. Μετὰ τὴν διὰ τοῦ ἀνωτέρω πρακτικοῦ — Καταστατικοῦ, δέσμευσίν μας, κατανέμομεν οἱ 4 ἱδρυταὶ τὴν τοπικήν μας ἁρμοδιότητα ὡς ἑξῆς:

1) Ταγματάρχης Παπαθανασίου, Κεντρικὴ Μακεδονία — Χαλκιδική.
2) » Ντόρτας, Ἀνατολικὴ Μακεδονία — Θράκη.
3) » Μπάρμπας, Δυτικὴ Μακεδονία.
4) Λοχαγὸς Σακελλαρίδης, Δυτικὴ Μακεδονία.

Κατὰ τὴν πρώτην γενομένην σύσκεψιν ἡμῶν τῶν 4 ἱδρυτικῶν μελῶν, ἀπεφασίσθη ὅπως ἄρξεται ἡ μύησις ἑτέρων ἀξιωματικῶν καὶ πολιτῶν, καταβαλλομένης προσπαθείας ὅπως οἱ μυηθησόμενοι ἔχουν τὰ ἐν τῷ πρακτικῷ διαλαμβανόμενα προσόντα.

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΔΙΑΣΑΦΙΣΤΙΚΗΣ ΠΡΟΚΥΡΗΞΕΩΣ 15.7.41

Προαιρετικὴ εἰσφορὰ ὀργανώσεων καὶ εὐπόρων πατριωτῶν τῆς ὀργανώσεως, δὲν γίνονται ὅμως δεκταὶ οἰκονομικαὶ εἰσφοραὶ οἱασδήποτε μορφῆς ἰδιοτελοῦς σκοποῦ ἢ ὑπόπτου προελεύσεως οἰκονομικῆς εὐρωστίας.

Ο ΟΡΚΟΣ ΤΟΥ ΑΓΩΝΙΣΤΗ

Ὁρκίζομαι εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς Πατρίδος.

1) Νὰ πειθαρχῶ εἰς τὰ κελεύσματα τῆς ΠΑΟ.
2) Νὰ ἐργάζωμαι δι' ὅλων μου τῶν δυνάμεων πρὸς ἐπίτευξιν τῆς ἀποστολῆς της.
3) Νὰ διαθέτω ὅλας μου τὰς δυνάμεις μεταπολεμικῶς διὰ τὴν ὑλικὴν καὶ ἠθικὴν ἐξύψωσιν τῶν ἀγνωτάτων τέκνων τῆς ἑλληνικῆς πατρίδος, τῶν ἐργατῶν καὶ ἀγροτῶν καὶ βιοπαλαιόντων ἑλλήνων, καθὼς καὶ τὴν πρωτοπόρον ἀποκατάστασιν τῶν ἀναπήρων, τραυματιῶν καὶ ἐθνικῶν ἀγωνιστῶν.
4) Νὰ φυλάττω τὸ ἐθνικὸν πιστεύω καὶ νὰ προσφέρω πᾶσαν θυσίαν καὶ τὴν θυσίαν τῆς ζωῆς μου διὰ τὴν ἐκπλήρωσίν του.

ΠΡΑΚΤΙΚΟΝ ΕΙΣΟΔΟΥ

Κατόπιν προτάσεως τῶν μελῶν τῆς ὀργανώσεως, 1).......... 2) .... λαβὼν γνῶσιν τῶν σκοπῶν τῆς ὀργανώσεως, ἐχόντων ὡς κάτωθι:

1) Τὴν ἐπιδίωξιν τῆς ὁλοκληρώσεως τῶν ἐθνικῶν μας διεκδικήσεων, ἤτοι
   α) Τὴν ἐπίτευξιν τῆς ἐθνικῆς ἀποκαταστάσεως δι' ἐδαφικῆς ἐπεκτάσεως.
   β) Τὴν καταβολὴν ἀποζημιώσεως ὑπὸ τῶν κατακτητῶν καὶ ἰδίᾳ ὑπὸ τῆς Βουλγαρίας διὰ τὴν ἐπα-

νόρθωσιν τῶν ζημιῶν εἰς τὰς πληγείσας περιοχὰς καὶ παροχῶν πάσης φύσεως διὰ τὴν οἰκονομικὴν ἀνόρθωσιν τοῦ λαοῦ καὶ τὴν ἐξύψωσιν τοῦ βιοτικοῦ ἐπιπέδου αὐτοῦ.

γ) Τὴν ἐξουδετέρωσιν πάσης ἐνεργείας ἐπικινδύνου διὰ τὴν ἐθνικήν μας ἑνότητα καὶ τὴν ἐδαφικήν μας ἀκεραιότητα, ὡλοκληρωμένην ὡς ἀνωτέρω, διὰ τοῦ συντονισμοῦ τῆς ἑλληνικῆς ἀντιστάσεως καὶ πάσης ἀνθελληνικῆς προπαγάνδας:

δ) Τὴν συνεχῆ προαγωγὴν τοῦ πληθυσμοῦ εἰς ὑψηλὸν ἐθνικὸν φρόνημα, εὐρεῖαν μορφωτικὴν καὶ πνευματικὴν ἀνάπτυξιν, ἀρτίαν διοικητικὴν ὀργάνωσιν, ἀπονομὴν δικαιοσύνης καὶ

ε) Βελτίωσιν τοῦ βιοτικοῦ ἐπιπέδου.
Ἡ κυρία προσπάθεια τῆς ὀργανώσεως θὰ εἶναι νὰ προσανατολίσῃ τὸ ἰδιαίτερον ἐνδιαφέρον καὶ τὰς προσπαθείας ὅλων πρὸς τὴν Βόρειον Ἑλλάδα καθ' ὅσον ἡ ὁλοκλήρωσις τῆς ἀσφαλείας τῶν Βορ. Ἐπαρχιῶν, τὸ στερεὸν ἐθνικὸν καὶ ἡ εὐημερία τοῦ πληθυσμοῦ αὐτῶν, ἀποτελεῖ τὴν βάσιν διὰ τὴν ὕπαρξιν καὶ εὐημερίαν ὁλοκλήρου τῆς Ἑλλάδος.

ζ) Ἡ ὀργάνωσις παραμένει μακρὰν πάσης πολιτικῆς ἀναμίξεως.

ΔΗΛΩ

ὅτι ἐπιθυμῶ καὶ δέχομαι νὰ ἀποτελέσω μέλος τῆς ὀργανώσεως ταύτης, ἀναλαμβάνων τὴν ὑποχρέωσιν νὰ ἐργασθῶ μὲ πίστιν καὶ πειθαρχίαν διὰ τὴν ἐπίτευξιν τῶν σοκπῶν.

Ἐν .. ..

Ὁ Δηλῶν

Οἱ προτείνοντες

ἐγκρίνεται.

ΕΘΝΙΚΟΝ ΠΙΣΤΕΥΩ

Πιστεύω εἰς μίαν Ἐλευθέραν, Μεγάλην καὶ Ἑνιαίαν Ἑλλάδα.

Πιστεύω ὅτι τὰ φυσικὰ ὅρια τῆς ἑλληνικῆς πατρίδος εἶναι ἐκεῖ ὅπου αἰώνιοι Ἱστορικοὶ Ἐθνολογικοὶ καὶ Ἠθογραφικοὶ ὅροι, καθὼς καὶ Ποταμοὶ αἱμάτων ἔχουν χαράξει ἀναλλοιώτως ταῦτα.

Πιστεύω εἰς τὴν ἱστορικὴν ἀποστολὴν τῆς Ἑλληνικῆς φυλῆς ὡς πρωτοπόρου τοῦ πολιτισμοῦ εἰς τὴν Ν.Α. Εὐρώπην.

Πιστεύω εἰς τὴν κοινωνικὴν δικαιοσύνην, εἰς τὴν ἀπόλυτον ἀνάγκην τῆς ἀνόδου τῆς στάθμης τῆς ζωῆς τοῦ ἐργαζομένου λαοῦ, ὅστις ἀποτελεῖ τὸ ὑγιές, βάθρον τῆς ἑλληνικῆς κοινωνίας.

Πιστεύω εἰς τὴν ἐλευθερίαν τῆς γνώμης, τὴν ἐλευθερίαν τῆς ἐξελίξεως τῶν ἀτόμων καὶ τῆς κοινωνίας ἐκ παραλλήλου μὲ τὴν ἀνάγκην σεβασμοῦ τῶν ἐθνικῶν καὶ θρησκευτικῶν συμβόλων (Παραδόσεις, σημαία, πίστις).

Πιστεύω εἰς τὴν ἀνάγκην τῆς ἐθνικῆς Νεμέσεως κατὰ τῶν προδοτῶν καὶ ἐκμεταλλευτῶν τῆς δουλείας καὶ τῆς δυστυχίας τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ.

Πιστεύω ὅτι πρὶν ἢ ρυθμισθοῦν τὰ ἑλληνικὰ ὅρια, δὲν εἶναι καιρὸς γιὰ συναδελφώσεις μετὰ λαῶν οἵτινες ἐκακούργησαν εἰς βάρος τῶν ὑπὸ δουλείαν στεναζόντων ἑλλήνων καὶ ἠσχημόνησαν κατὰ ἀνίερον τρόπον κατὰ τῶν ἱερῶν καὶ ὁσίων τοῦ ἑλληνισμοῦ.

Πιστεύω ὅτι τὸ χυθὲν ἀθῶον ἑλληνικὸν αἷμα θὰ κάψῃ τὸ χέρι ἐκεῖνο ποὺ θὰ δεχθῇ πρῶτο τὸν χαιρετισμὸν καὶ τὴν συναδέλφωσιν μὲ τὴν αἱμοστάζουσαν ὕαινα τῆς Βαλκανικῆς.

Πιστεύω εἰς τὴν ἀκατάλυτον δύναμιν τῶν ἠθικῶν ἀξιῶν εἰς τὴν ἀλήθειαν καὶ τὴν ἐντιμότητα, εἰς τὴν τήρησιν τοῦ λόγου, εἰς τὴν δικαιοσύνην εἰς τὸ ὡραῖον, τὸ ὑψηλὸν καὶ τὸ ἀληθές.

Πιστεύω εἰς τὴν ἀνάγκην τῆς ἀπολύτου κυριαρχίας τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ, πρὸ τοῦ ὁποίου, ὅμως νὰ τεθῶσι σαφῶς καθαρὰ καὶ ἀνεπίδεκτα πάσης συγχύσεως τὰ ζητήματα.

Καταδικάζω κάθε εἶδος βίαν ἢ ἐκφοβισμόν, ὑλικῶς ἢ ψυχικῶς.

Καταδικάζω κάθε εἴδους ὕπουλον καὶ συγκεκαλυμμένην θέσιν τῶν ἐθνικῶν ζητημάτων.

Καταδικάζω πᾶσαν δικτατορίαν οἱασδήποτε μορφῆς, ἀτόμων, ὁμάδων ἢ τάξεως.

Διακηρύσσω τὴν ἀνάγκην τῆς συνεργασίας ὅλων τῶν ἐθνικῶν δυνάμεων διὰ τὴν ἀποτίναξιν τοῦ σκληροῦ ζυγοῦ, τὴν ἀπελευθέρωσιν τῶν ὑποδούλων ἐδαφῶν καὶ τὴν ἐπέκτασιν τῶν ἑλληνικῶν ὁρίων.

Διακηρύσσω τὴν ἀνάγκην τῆς καταβολῆς ὅλων μας τῶν δυνάμεων διὰ τὴν ἐνίσχυσιν τῶν Μεγάλων μας Συμμάχων, μέχρι πέρατος τοῦ ἀγῶνος καὶ τῆς ὁριστικῆς νίκης.

ΠΙΣΤΕΥΩ ΕΙΣ ΤΟ ΟΤΙ:

— Ἐὰν κλείσῃ κανεὶς μέσα του τὴν Ἑλλάδα, θὰ νοιώσῃ νὰ σπαρταρᾷ κάθε εἶδος μεγαλείου (Σολωμός).

— Ἐὰν πεθάνῃ κανεὶς διὰ τὴν Ἑλλάδα, θεία εἶναι ἡ δάφνη, ἄφθαρτη ἡ δόξα καὶ μία φορὰ κανεὶς πεθαίνει.

Παρακαλῶ. Τὸν Θεὸν νὰ μὲ ἀξιώσῃ νὰ ἴδω τὴν Ἑλλάδα Μεγάλην καὶ ἰσχυρὰν καὶ τὸν λαόν της εὐτυχῆ καὶ εὐημεροῦντα διὰ νὰ εἴπω τὸ τοῦ Συμεὼν «ΝΥΝ ΑΠΟΛΥΕΙΣ ΤΟΝ ΔΟΥΛΟΝ ΣΟΥ ΔΕΣΠΟΤΑ».

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΔΙΑΤΑΓΗΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΣ 15.9.41
ΠΡΟΠΑΡΑΣΚΕΥΗ ΠΡΟΣ ΑΝΤΙΣΤΑΣΙΝ

«Εἶναι ἀνάγκη ἡ ὀργάνωσις εἰς τὴν ὕπαιθρον καὶ τὰς πόλεις νὰ συστηματοποιηθῇ, εἰς τρόπον ὥστε, καὶ περισσότερον ἀποδοτικὴ νὰ εἶναι καὶ περισσότερον ἐπιδεκτικὴ εἰς ἔλεγχον καὶ διεύθυνσιν. Δίδομεν πρὸς τοῦτο κατωτέρω ἕνα διάγραμμα ἀρκετὰ ἐλαστικόν, ὥστε, ἀναλόγως καὶ τῶν τοπικῶν συνθηκῶν ἡ προσαρμογὴ νὰ εἶναι εὐκολωτέρα.

Τοπικὲς διοικήσεις θὰ ἐπιλεγοῦν γιὰ κάθε χωριό, μὲ ἕνα ἀρχηγὸ καὶ μία ὀλιγομελῆ Διοικοῦσα ἐπιτροπή. Αὐτοὶ θὰ ἐπιλέγουν ποίους θὰ μυήσουν καὶ τί καθήκοντα θὰ ἀναθέσουν στὸν καθένα ἀπὸ αὐτούς.

Ἀπαραίτητα πρέπει νὰ ὑπάρχουν:

— Μία ὑπηρεσία ἐπαγρυπνήσεως ἡ ὁποία θὰ εἰδοποιῇ ἐγκαίρως εἰς περίπτωσιν κάθε κινδύνου ὥστε ὁ κόσμος νὰ λαμβάνῃ μέτρα καλύψεως καὶ ἀποκρύψεως καὶ ἐν ἀνάγκῃ ἐγκαταλείψεως τοῦ χωριοῦ.
— Μία ἄλλη ὑπηρεσία διανομῆς ἐντύπων καὶ δελτίων.
— Μία τρίτη ἐξακριβώσεως καὶ καταγραφῆς καὶ ἀποκρύψεως, κάθε εἴδους ὁπλισμοῦ καὶ πυρομαχικῶν.
— Τετάρτη ἐπικοινωνίας μὲ τὰ γύρω χωριὰ καὶ τοὺς προϊσταμένους τῆς τοπικῆς ἐπιτροπῆς.
— Μὲ ἰδιαίτερη προσοχὴ πρέπει νὰ ἐπιλεγῇ μία ὁμὰς διὰ κατασκοπείαν καὶ σαμποτάζ. Τὰ πρόσωπα αὐτὰ δέον νὰ μείνουν ἐντελῶς ἄγνωστα ἀκόμα καὶ μεταξύ των. Θὰ καταβληθῇ προσπάθεια νὰ ἐκπαιδευθοῦν εἰδικά, ἢ τοὐλάχιστον θὰ καθοδηγοῦν προφορικὰ ἢ μὲ ἐγγράφους ὁδηγίας.
— Πρέπει νὰ ἐπισημανθοῦν μὲ προσοχὴν ἐὰν τυχὸν ὑπάρχουν ὕποπτα πρόσωπα ποὺ εἴτε μένουν στὸ χωριό, εἴτε περνοῦν μὲ διάφορες αἰτιολογίες ἀπ' αὐτό. Οἱ ἴδιες ἐπιτροπὲς ἀκόμα χωρὶς νὰ φαίνωνται πρέπει νὰ μεριμνοῦν διὰ τὴν διατροφὴν τοῦ χωριοῦ καὶ τὴν καλὴν διάθεσιν τῶν προϊόντων, φροντίζουσαι ὥστε, τὰ τυχὸν πλεονάσματα νὰ διοχετεύωνται εἰς τὸν ἑλληνικὸ πληθυσμό, ἀποκρυπτόμενα καὶ διασφαλιζόμενα ἀπὸ τὴν διαρπαγὴ καὶ τὴν ἐπίταξι τῶν κατακτητῶν».

Ἀνάλογες ὁδηγίες δίδονται διὰ τὴν ὀργάνωσιν κατὰ συνοικίας εἰς τὰς πόλεις. Εἰς μίαν ἐξ αὐτῶν ὁρίζεται ὅτι κατὰ συνοικίαν πρέπει νὰ καθορίζωνται ὡρισμένα κέντρα (Καφενεῖα, ζαχαροπλαστεῖα, ταβέρνες κλπ.) ὅπου θὰ συχνάζουν οἱ μεμυημένοι καὶ θὰ εἶναι δυνατὸν νὰ λαμβάνωσι γνῶσιν καὶ τοῦ δελτίου ἐνημερώσεως καὶ τῶν γενικῶν διαταγῶν.

ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΠΑΟ

Σκοπὸς τῆς Πανελληνίου ἀπελευθερωτικῆς ὀργανώσεως εἶναι:

— Ἀπελευθέρωσις τῆς πατρίδος καὶ δημιουργία Ἑλλάδος μεγαλυτέρας σύμφωνα μὲ τὰ ἐθνικοϊστορικά της δίκαια πρὸς τὰ ὁποῖα συμπίπτουν καὶ αἱ ἀνάγκαι ἀσφαλείας καὶ οἰκονομικῆς ὑπάρξεώς της.

— Ἐξασφάλισις ἐθνικῆς συνοχῆς καὶ ἑνότητός της.

Πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ σκοποῦ αὐτοῦ:

1) Ἡ ΠΑΟ ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τῶν Συμμάχων Ἐθνῶν, διεξάγει ἀγῶνα δι' ὅλων τῶν δυνάμεων κατὰ τῶν κατακτητῶν καὶ τῶν Βουλγάρων, ἢ οἱωνδήποτε ἄλλων ξένων, ἢ διεθνιστῶν ἀντιτιθεμένων εἰς τὴν πραγμάτωσιν τοῦ σκοποῦ της. Διὰ τὸν ἀγῶνα τοῦτον ζητεῖ τὴν συνεργασίαν καὶ συντονίζει τὴν προσπάθειαν καὶ δρᾶσιν ὅλων τῶν Ἑλλήνων.

2) Εὐθὺς μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν θὰ τηρήσῃ τὴν τάξιν καὶ τὴν ἐθνικὴν συνοχὴν ἐξουδετεροῦσα πᾶσαν ἐκδήλωσιν ἀναρχίας καὶ πᾶσαν ἀπόπειραν ἐπικρατήσεως διὰ τῆς βίας, μιᾶς δικτατορίας ὁποθενδήποτε προερχομένης. Τηρουμένης οὕτω τῆς τάξεως θέλει δημιουργηθῆ σταθερὸν ἔρεισμα διὰ τὴν εὐχερῆ συγκρότησιν Κυβερνήσεως ἐθνικῆς ἑνότητος, ἐν συνδυασμῷ μὲ τῆς ἔξωθεν ἐρχομένης, πάντως συνθέσεως τοιαύτης ὥστε καὶ τὰς διαπραγματεύσεις διὰ τὴν δημιουργίαν μεγαλυτέρας Ἑλλάδος μετὰ τοῦ ἀπαιτουμένου κύρους νὰ διεξαγάγῃ καὶ τὴν πρὸς γενικὴν ἀναγέννησιν ἔκδηλον βούλησιν τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ ἀνεπηρεάστως νὰ κατευθύνῃ.

3) Ἡ ΠΑΟ δὲν λαμβάνει θέσιν εἰς ζητήματα πολιτιστικὰ καὶ πολιτειακὰ διότι:
   — Τὸν σκοπὸν ὃν θέτει τάσσει βασικὸν καὶ ὑπεράνω ὅλων, ἄνευ τῆς πραγματοποιήσεως τοῦ ὁποίου καμμία ἄλλη ἐπιδίωξις δὲν εἶναι δυνατή.
   Πιστεύει ὅτι δι' αὐτὸν τὸν σκοπὸν ἡ συνεργασία καὶ ἑνότης προσπαθειῶν δύναται καὶ πρέπει νὰ εἶναι ὁμόθυμος.
   — Εὔχεται ὡς ἀναγκαίαν τὴν μὴ ἀνακίνησιν μέχρι τοῦ καθορισμοῦ τῶν συνόρων τῆς μεγαλυτέρας Ἑλλάδος ζητημάτων δυναμένων νὰ βλάψωσι τὸν ἐθνικὸν σκοπόν.
   — Πιστεύει καὶ ὑποστηρίζει ὅτι εἰς τὴν ἐλευθέραν καὶ ἀβίαστον θέλησιν τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ ἀνήκει ἡ λύσις ὅλων τῶν πολιτικῶν καὶ πολιτειακῶν ζητημάτων. Τὴν ἐλευθέραν καὶ ἀβίαστον ταύτην θέλησιν ἡ ΠΑΟ θὰ καταβάλῃ πᾶσαν δύναμιν νὰ διασφαλίσῃ.

4) Ἡ ΠΑΟ θεωρεῖ τὴν Βουλγαρίαν ὡς ἀδυσώπητον καὶ ἀμείλικτον ἐχθρὸν τῆς Ἑλλάδος. Οὐδεὶς συμβιβασμὸς μὲ αὐτήν. Θὰ καταστῇ ὁριστικῶς ἀνίκανος νὰ ἀδικοπραγῇ καὶ νὰ συνταράσσῃ τὰ Βαλκάνια.

5) Ἡ ΠΑΟ προσβλέπει ἐπίσης εἰς τὴν ταχίστην ἀνασυγκρότησιν εὐθὺς μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν ὅλων τῶν ἐνόπλων δυνάμεων τοῦ ἔθνους διὰ νὰ χρησιμεύσουν κατὰ τὰς διαπραγματεύσεις τῆς εἰρήνης, ὡς βαρῦνον ἐπιχείρημα, ὅτι ἡ Ἑλλὰς εἶναι εἰς θέσιν νὰ ἐξασφαλίσῃ ἀμέσως τὰς δικαίας ἐδαφικὰς ἀξιώσεις της.

6) Ἡ ΠΑΟ πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ σκοποῦ της συνεργάζεται μὲ πολίτας, μὲ ὠργανωμένας ὁμάδας πολιτῶν καὶ μὲ ἄλλας ὀργανώσεις αἵτινες συμφωνοῦν νὰ συμμετάσχουν μετ' αὐτῆς εἰς τὸν ἀπελευθερωτικὸν ἀγῶνα, τὴν τήρησιν τῆς τάξεως καὶ τὴν διασφάλισιν τῆς ἐλευθερίας ἐκδηλώσεως τῆς θελήσεως τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ.

Π.Α.Ο.

ΠΑΟ/Γρ. ΙΙΙ
Ἀριθ. Α.Π. 20/10.6/43

ΔΙΑΤΑΓΗ

Διὰ τὴν ὀργάνωσιν τῶν περιοχῶν τῆς ὑπαίθρου καὶ τῶν πόλεων, ὥστε νὰ καταστῶσι ἀσφαλῆ ὁρμητήρια καὶ τάσεις διὰ τὸν ἀπελευθερωτικὸν ἀγῶνα.

Οἱ σκοποὶ τῆς ἐθνικῆς μας ὀργανώσεως εἶναι γνωστοὶ καὶ πολλάκις ἐπανελήφθησαν προφορικῶς. Οἱ πρωτεύοντες εἶναι:

1) Συμβολὴ εἰς τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς πατρίδος μας δι' ἀγῶνος ἐναντίον τῶν βαρβάρων κατακτητῶν καὶ ἐπιδρομέων καὶ μὲ συντονισμὸν πρὸς τοῦτο τῆς δράσεως ὅλων τῶν Ἑλλήνων.
2) Εὐθὺς μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν νὰ τηρήσωμεν τὴν τάξιν καὶ τὴν ἐθνικὴν συνοχὴν ἐξουδετεροῦντες πᾶσαν ἐκδήλωσιν ἀναρχίας ἢ ἐπικράτησιν διὰ τῆς βίας μιᾶς δικτατορίας ὁποθενδήποτε προερχομένης.
3) Ἐξασφάλισιν τῶν λαϊκῶν ἐλευθεριῶν καὶ τῆς ἐλευθέρας ὑπὸ τοῦ λαοῦ ἐπιλύσεως τῶν ἐσωτερικῶν του ζητημάτων.

Αὐτοὶ εἶναι οἱ κυριώτεροι σκοποὶ τοὺς ὁποίους ἡ ὀργάνωσίς μας ἐπιδιώκει καὶ ἐργάζεται νὰ πραγματοποιήσῃ.

Κατὰ τὴν διάρκειαν ὅμως τῶν προσπαθειῶν της πρὸς συγκρότησιν τῶν δυνάμεών της, καὶ ὀργάνωσιν τοῦ λαοῦ, προσέκρουσεν εἰς τὴν ἐπιβουλὴν καὶ ὕπουλον ἀντίδρασιν ἀναρχικῶν καὶ διεθνιστικῶν στοιχείων. Ταῦτα διὰ τῆς συκοφαντίας καὶ δολοφονίας προσπαθοῦν νὰ ἐξουδετερώσουν τὴν καθαρῶς ἐθνικὴν ἐνέργειάν μας διὰ νὰ δημιουργήσουν ἔδαφος διὰ τὴν εὐχερῆ κομματικὴν καὶ συνάμα ἀντεθνικὴν ἐπικράτησίν των.

Ἐναντίον τῆς τοιαύτης ἐπιβουλῆς ἐπιβάλλεται, πρωτίστως, ἡ ἐξασφάλισις τῶν βάσεών μας καὶ τῶν ὁρμητηρίων μας ὥστε νὰ δημιουργηθῇ αἴσθημα ἀσφαλείας τοῦ ἐθνικόφρονος λαοῦ καὶ ἔδαφος στερεὸν ἐκ τοῦ ὁποίου θὰ γίνῃ ἡ ἐξόρμησις πρὸς ἐπίτευξιν τῶν σκοπῶν μας.

Πρὸς τοῦτο διατάσσομεν τὴν ἐκτέλεσιν τῶν κάτωθι:

I) Συγκρότησις Ὁμάδων Ἀσφαλείας.

Εἰς ἕκαστον χωρίον, κωμόπολιν καὶ πόλιν θὰ ὀργανωθῇ ἀμέσως ὁμὰς ἀσφαλείας ἄοπλος. Ὅπου πρὸς τὸ παρὸν δὲν ὑπάρχει κανονικὸς ὁπλισμός, ἡ ὁμὰς θὰ γίνῃ ὁπωσδήποτε ὁπλιζομένη διὰ προχείρων ὅπλων (μάχαιραι πελέκεις, πιστόλια κλπ.). Εἰς μεγάλα χωρία καὶ πόλεις νὰ συγκροτηθῶσι περισσότεραι ὁμάδες ἀναλόγως τοῦ πληθυσμοῦ, κατανεμόμεναι εἰς τὰς συνοικίας.

II) Ἀποστολαὶ τῶν Ὁμάδων.

α) Νὰ ἐξασφαλίσουν διὰ παντὸς μέσου τὴν ἐν τῇ πόλει ἢ χωρίῳ ἐνυπάρχουσαν ἡμετέραν ὀργάνωσιν καὶ νὰ προστατεύσουν τὴν ἐγκατάστασιν αὐτῆς, ὅπου δὲν ὑπάρχει καὶ τὴν εὐρυτέραν ἐπέκτασιν καὶ στερέωσίν της ἐναντίον πάσης ἀπειλῆς.
β) Νὰ προλαμβάνουν δι' ἐγκαίρου ἐνεργείας πᾶσαν διαφαινομένην διάθεσιν πρὸς ἀντίδρασιν καὶ νὰ ἀντιτάσσωνται μὲ πρωτοβουλίαν δραστικῶς κατὰ ἐκδηλουμένης τυχὸν ἐνεργείας ἐναντίον ἡμῶν.
γ) Νὰ εἶναι ἕτοιμοι νὰ σπεύσουν πρὸς βοήθειαν ἑτέρου χωρίου ἀπειλουμένου ὑπὸ ἀνωτέρας δυνάμεως.
δ) Νὰ ἀνευρίσκουν καὶ ἐξασφαλίσουν ὁπλισμὸν τηρούμενον εἴτε εἰς χεῖρας μελῶν, εἴτε διὰ τῆς δημιουργίας ἀποθηκῶν.
ε) Νὰ παρακολουθοῦν ὑπόπτων ἀντεθνικῶν προδοτῶν, ἢ ὀργάνων τῆς ΓΚΕΣΤΑΠΟ καὶ νὰ καταγγέλουν αὐτούς.

III) Ὀργάνωσις καὶ Σύνθεσις.

Ἑκάστη ὁμὰς θὰ περιλαμβάνῃ:

1) Ἀρχηγὸν ἐπιλεγόμενον ἰδιαιτέρως χαρακτῆρος τολμηροῦ καὶ σκληροῦ ἀκόμη καὶ ἀδίστακτον ἐκτελεστήν, πάντοτε ὅμως πειθαρχικὸν εἰς τὴν ὀργάνωσίν μας.
2) Ὀκτὼ ἕως δέκα ἄνδρας μονίμου δυνάμεως τῆς ὁμάδος συγκεντροῦντας ἀνάλογα προσόντα μὲ τοὺς ἀνωτέρω. Ἡ δύναμις αὕτη δύναται νὰ εἶναι μεγαλυτέρα εἰς μεγαλύτερα χωρία.
3) Δύο συνδέσμους διὰ τὸν τακτικὸν καὶ ἀμοιβαῖον σύνδεσμον ἑκάστης ὁμάδος μετὰ τῶν γειτονικῶν χωρίων.
4) Ἕνα ἀγγελιοφόρον.

IV) 1. Διοικητικὴ 'Υποταγή.

Ἑκάστη ὁμὰς ἀσφαλείας ὑπάγεται διοικητικῶς εἰς τὴν τοπικὴν ἐπιτροπὴν τῆς ὀργανώσεως.

2. Συγκέντρωσις 'Ομάδων εἰς Σῶμα.

Κεντρικὸν χωρίον μετὰ τῶν πέριξ αὐτοῦ 3 - 4 χωρίων θὰ ἀποτελῇ ὁμάδα χωρίων. Αἱ ὁμάδες ἀσφαλείας τῆς ὁμάδος ταύτης τῶν χωρίων, θὰ ἀποτελοῦν συνενούμεναι ἕνα Σῶμα 'Ασφαλείας ὑπὸ ἑνιαίαν Διοίκησιν. Νὰ ὁρισθῇ ἰδιαίτερος ἀρχηγὸς τοῦ Σώματος τούτου, ἑδρεύων εἰς τὸ Κεντρικὸν χωρίον μὲ συνδέσμους καὶ ἀγγελιοφόρους.
'Ο 'Αρχηγὸς πρέπει νὰ εἶναι δραστήριος καὶ ἀποφασιστικὸς ἀξιωματικὸς μόνιμος ἢ ἔφεδρος.

3. 'Οργάνωσις τῆς Περιφερείας ἑκάστου Κέντρου.

Ἕκαστον κέντρον τῆς ἐθνικῆς ὀργανώσεώς μας, θὰ ὀργανώσῃ τὴν περιοχήν του εἰς πολλὰς ὁμάδας χωρίων, ὡς ἀνωτέρω. Οἱ ἀρχηγοὶ τῶν Σωμάτων ἀσφαλείας θὰ συνδέωνται μεταξύ των καὶ θὰ ἔρχωνται καὶ εἰς προσωπικὴν ἐπαφήν.

V) Δρᾶσις.

Θὰ ἀναληφθῇ ἀμέσως πρωτοβουλία εἰς τὴν δρᾶσιν τῶν ὁμάδων ἀσφαλείας. Εἰς ἀπειλὴν προφορικὴν θὰ ἀπαντήσουν διὰ ραπισμάτων. Εἰς τὸ ράπισμα δι' ἀγρίων ξυλοκοπημάτων. Εἰς ἔνοπλον ἀπειλὴν θὰ ἐπέμβουν δι' ἐκτελέσεως ἢ διὰ συλλήψεως καὶ ἀπαγωγῆς τοῦ ἢ τῶν ἐχόντων διάθεσιν νὰ κάνουν χρῆσιν τῶν ὅπλων.
Εἰς περίπτωσιν ἐμφανίσεως ἐνόπλου τμήματος ἀντεθνικοῦ ἢ ἀναρχικοῦ στρεφομένου ἐναντίον χωρίου, νὰ γίνεται ἀμέσως συγκέντρωσις τῶν ὁμάδων εἰς Σῶμα ὅπερ νὰ σπεύδῃ πρὸς ὑπεράσπισιν τοῦ ἀπειλουμένου χωρίου. Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον, δέον νὰ ὀργανωθῇ μεμακρυσμένον καὶ πυκνὸν δίκτυον πληροφοριῶν, αἱ δὲ πληροφορίαι νὰ μεταδίδωνται εἰς οἱανδήποτε ὥραν εἰς τὰ γειτονικὰ χωρία, ὅπως καὶ εἰς τὸ κεντρικὸν χωρίον τῆς ὁμάδος καὶ εἰς τὰς λοιπὰς ὁμάδας μέχρι τοῦ κέντρου.

VI) Πᾶσα πρωτοβουλία δέον νὰ ἀναπτυχθῇ ἀπὸ τὰ κέντρα τῆς ἐθνικῆς ὀργανώσεώς μας καὶ ἀφίεται εἰς αὐτὰ νὰ ὀργανώσουν τὴν ἀνωτέρω ἀσφάλειαν.

'Ο σκοπὸς τῆς ὀργανσεως τῶν ὁμάδων καὶ Σωμάτων ἀσφαλείας ἀποβλέπει εἰς τὸ νὰ ἀποτραπῇ ἡ ἐν ἀσφαλείᾳ ἀνάπτυξις καὶ συγκέντρωσις δυνάμεώς μας εἰς ἔδαφος στερεὸν καὶ χωρὶς τὴν ἀπειλὴν διαλύσεως. Πᾶν μέσον πρέπει νὰ χρησιμοποιηθῇ πρὸς τοῦτο, ἀπὸ τοῦ λόγου μέχρι τῆς προπαγάνδας καὶ τρομοκρατίας.
VII) Ἡ παροῦσα διαταγὴ θεωρεῖται βασικὴ καὶ νὰ διαφυλαχθῇ.
VIII) Τὰ Κέντρα νὰ ἀναφέρουν ἐκτέλεσιν.

Ὑπογραφὴ
Π.Σ.

Π.Α.Ο.

ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ — ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ

Διὰ τὸν Συναγωνιστὴν Κύριον . . . .

'Απαγορεύεται ἡ Κοινοποίησις εἰς ἕτερα Μέλη

ΟΔΗΓΙΑΙ ΤΠ' ΑΡΙΘ. 2

ΔΙΑΦΩΤΙΣΙΣ — ΜΥΗΣΙΣ — ΠΡΟΠΑΓΑΝΔΑ

Συνεχίζοντες προηγούμενες ὁδηγίες μας, ἐπιθυμοῦμεν νὰ τονίσωμεν γιὰ τοὺς ἡγετικοὺς Συναγωνιστὰς τὰ κάτωθι ἀκόμη στοιχεῖα:
1) Κάθε μέλος πρέπει νὰ πιστέψῃ βαθειὰ στοὺς σκοποὺς τῆς ὀργανώσεώς μας. Καὶ τὴν πίστιν του

αὐτὴ νὰ τὴν μεταδώσῃ μὲ κάθε μέσο στὸ λαό. Δὲν ἐπιτρέπεται ἡμεῖς ποὺ πιστεύουμε στὶς γερὲς καὶ ἠθικὲς ἀρχὲς νὰ ὑστεροῦμε ἀπὸ τοὺς διεθνιστάς.

2) Πρέπει νὰ ἐπικαλεσθοῦμε ἀπὸ τὰ μέλη μας ὅλη τους τὴν δραστηριότητα, τὴν μαχητικότητα καὶ τὴν αὐτοθυσία, σχετικὰ μὲ τὴν διαφώτισι τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ καὶ τὴν μύησι νέων μελῶν.

3) Πρέπει νὰ δώσουμε στὸ λαὸ νὰ καταλάβῃ μιὰ γιὰ πάντα πὼς καθένας ποὺ ἀφήνει τὸν ἑαυτό του ἀμέτοχο καὶ μοιρολάτρη καὶ δὲν παίρνει θέσι ἀπέναντι στὴν κατάστασι ποὺ δημιούργησαν καὶ τείνουν νὰ δημιουργήσουν οἱ διεθνιστὲς ἀπὸ τὴν μιὰ μεριὰ καὶ ὁ κατακτητὴς ἀπὸ τὴν ἄλλη, δὲν εἶναι Ἕλληνας, εἶναι ἐπιζήμιος ἐχθρὸς τῆς πατρίδος καὶ πρέπει νὰ τὸν ἀντιμετωπίζουμε σὰν τέτοιο.

4) Κάθε μέλος πρέπει νὰ ξεύρῃ ὅτι ἡ συμμετοχὴ εἰς τὸν ἀπελευθερωτικὸν ἀγῶνα ἐνάντια στοὺς Κατακτητὰς Γερμανούς, Ἰταλούς, Βουλγάρους, εἶναι ὑπέρτατη ἐθνικὴ ἀνάγκη καὶ ἀτομικὴ ὑποχρέωσις.

5) Κάθε μέλος πρέπει νὰ πιστεύσῃ βαθειὰ ὅτι ἐπικράτησι τῶν ἐξτρεμιστῶν διεθνιστῶν, ποὺ κρίβονται ὑπὸ διάφορα ὀνόματα ἔστω καὶ γιὰ λίγες ὧρες σημαίνει:

— Μεγάλη ἐθνικὴ συμφορά. Διότι ἀμέσως οἱ διεθνισταὶ θὰ τρέξουν νὰ διακηρύξουν ὅτι, ὄχι μονάχα τίποτα δὲν ζητοῦν ἀπὸ τοὺς ἀσπόνδους ἐχθρούς μας, ἀλλὰ ὅτι, ἴσως, ἀναγνωρίζουν καὶ τὴν ἀπαίτησίν των γιὰ ἔξοδο στὸ Αἰγαῖο καὶ ἀσφαλῶς, διότι τὸ ἔκαμαν ἤδη, ἀναγνωρίζουν τοὺς γνωστοὺς πληρωμένους Βουλγάρους ὡς μειονότητα.

— Γενικὴ σφαγὴ καὶ ἀναστάτωσι καὶ δημιουργία ἑνὸς χάους ποὺ κανένας δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι βέβαιος οὔτε γιὰ τὸ κεφάλι του. Στὰ μέλη ποὺ ἐπεκράτησεν ὁ διεθνικὸς ἀναρχισμός, ἔστω καὶ προσωρινά, ἀμέτρητα ἦσαν τὰ θύματα μεταξὺ τῶν χωρικῶν καὶ ἐργατῶν ποὺ δὲν εἶχαν καμμιὰ ἀνάμιξι στὶς ἐσωτερικὲς διαμάχες.

6) Στὴν κατήχησι νέων μελῶν πρέπει νὰ εἴμαστε προσεκτικοί:

— Ὅλοι μποροῦν νὰ μποῦν στὴν ὀργάνωσί μας,ἐκτὸς ἀπὸ τοὺς διεθνιστὰς Κομμουνιστὰς γιατὶ εἶναι βέβαιον πώς, μπαίνοντας αὐτοί, θὰ παίξουν τὸν ρόλο τοῦ διαλυτῆ καὶ τοῦ κατασκόπου. Ὅλοι οἱ ἄλλοι, ποὺ ἀπὸ εὐκολοπιστία καὶ ἄγνοια ἀνήκουν στὸ ΕΑΜ, εἶναι δεκτοί.

— Ἔτσι θὰ κάνουμε διπλῆ προσπάθεια. Πρῶτα στὰ ἀνοργάνωτα ἐθνικὰ στοιχεῖα, στὶς διάχυτες ἐθνικὲς ἀξίες, καὶ ὕστερα στὸ ἐθνικὸ στοιχεῖο ποὺ ἀπὸ ἔλλειψι διαφωτίσεως μπῆκαν στὶς καμουφλαρισμένες διεθνιστικὲς ὀργανώσεις.

7) Βασικὰ στοιχεῖα γιὰ τὴν μύησι ἑνὸς γνωστοῦ μας προσώπου θὰ εἶναι τὰ ἑξῆς:

— Θὰ τὸν ρωτήσουμε τί ἰδέα ἔχει γιὰ τὰ μελλοντικὰ σύνορα τῆς Ἑλλάδος. Τί ἰδέα ἔχει γιὰ τοὺς Βουλγάρους, εἶναι ἀδέλφια μας ὅπως λέει τὸ ΕΑΜ; καὶ δὲν φταῖνε καθόλου αὐτοὶ γιὰ ὅσα συνέβησαν εἰς βάρος τοῦ ἑλληνικοῦ στοιχείου;

— Θὰ τὸν ρωτήσουμε ἐπίσης, ἂν συμφωνῇ, ὅτι πρῶτα ἀπ' ὅλα προέχει ἡ ἀπελευθέρωσίς μας ἀπὸ τὸν Κατακτητὴ καὶ ὅτι ὕστερα ἀπ' αὐτὴν ὁ λαὸς καὶ μόνον ὁ λαὸς θὰ διαλέξῃ πῶς θέλει νὰ διοικηθῇ. Δηλαδή, ἂν προέχῃ ὁ ἀπελευθερωτικὸς ἀγώνας ἢ μπροστὰ ἀπὸ αὐτὸν ἀναγκαιοῖ ὁ ταξικός. Ἂν ἀπὸ τὶς ἀπαντήσεις του καταλάβουμε ὅτι εἶναι ἐθνικιστὴς καὶ ὅτι συμφωνεῖ μὲ τοὺς σκοπούς μας, τότε θὰ τοῦ δείξουμε, μὲ ὅλα τὰ δυνατὰ χρώματα καὶ ὅλη τὴν πειστικότητα τοὺς κινδύνους ποὺ δημιουργεῖ ἡ ἐπικράτησι, ἔστω καὶ γιὰ λίγες ὧρες, τῶν διεθνιστῶν.

Πῶς μπορεῖ, αὐτοὶ οἱ διεθνιστὲς νὰ φρουροῦν τὰ σύνορα ὅταν θεωροῦν τοὺς Βουλγάρους ἀδελφούς των καὶ διακηρύσσουν ὅτι ἐνάντια στοὺς Ἕλληνες ἐθνικόφρονας, μόνον τὸ τσεκούρι, τὸ λεπίδι καὶ τὸ αἷμα πρέπει νὰ ἔχουν πέρασι.

— Τὰ ἐπιχειρήματα ποὺ θὰ προτάξῃ κάθε μέλος βρίσκονται σὲ ἰδιαίτερο φύλλο ἀδιάψευστα βαρειὰ σὰν καταπέλτες, παρμένα ἀπὸ τὰ ἔργα καὶ τὶς ἰδέες τοῦ ΕΑΜ—ΕΛΑΣ—ΕΠΟΝ, ὅπως οἱ ἴδιοι τὰ περιγράφουν στὸν τύπο τους. Ἐὰν κανένας φέρει ἀκόμα ἐπιχειρήματα ποὺ δὲν μπορεῖ νὰ τὰ ἀποστομώσῃ, μὴ ἀπογοητευθῆτε. Ζητῆστε πληροφορίες ἀπὸ τὸ κέντρο ποὺ θὰ σᾶς δώσῃ ὡρισμένα στοιχεῖα ποὺ ἀπόλυτα μποροῦν ν' ἀποστομώσουν κάθε ἕνα καλόπιστον. Μετὰ τὴν μύησι, θὰ βάλουμε τὸ νέο μέλος νὰ ὁρκισθῇ κανονικά, σύμφωνα μὲ τὸ ὑπόδειγμα τοῦ ὅρκου καὶ θὰ τὸν γράψῃ στὴν ὁμάδα μὲ αὔξοντα ἀριθμὸν στὴν δύναμί του.

8) Πολιτικὲς καὶ πολιτειακὲς διαφορές, δὲν παίζουν κανένα ρόλο στὸν κοινὸ ἀγῶνα, ποὺ ἀνέλαβε ἡ ὀργάνωσίς μας. Καθένας μπορεῖ νὰ εἶναι ὅ,τι θέλει φθάνει νὰ πιστεύῃ ὅτι ὅλα αὐτὰ πρέπει νὰ λυθοῦν μέσα στὸ ἑλληνικὸ πλαίσιο.

9) Ἐκεῖνοι ποὺ δείχνουν ἀδιαφορία λέγοντας «Ὣχ ἀδερφέ, θὰ ἀφήσουν οἱ Ἐγγλέζοι νὰ ἔρθουν διεθνιστὲς στὴν Ἑλλάδα; Θὰ τοὺς ἀπαντοῦμε ὅτι δὲν ἔχουν δίκηο γιατὶ αὐτοί, ἂν ἐπικρατήσουν, θὰ κηρύξουν τὴν Ἑλλάδα Σοβιετικὴ Δημοκρατία καὶ θὰ ζητήσουν τὴν ἐνίσχυσι τῆς Σοβιετικῆς Ἑνώσεως καὶ τῶν ἄλλων ὁμοϊδεατῶν των.

10) Πρέπει ἐπίσης νὰ διαφωτίσουμε τὸν λαὸ πὼς τάχα ὁ δεῖνα ἢ ὁ τάδε Στρατηγὸς ἀνέλαβε νὰ συγκροτήσῃ ἔνοπλα τμήματα μὲ τὴν βοήθειαν τῶν Ἄγγλων γιὰ τὴν τήρησι τῆς τάξεως ἅμα φύγουν οἱ Γερμανοὶ ὅτι εἶναι σκόπιμες ψεύτικες διαδόσεις γιὰ νὰ ἀποκοιμήσουν τὸν ἐθνικόφρονα λαὸ ὅτι τάχα ἡ τάξις εἶναι ἐξησφαλισμένη καὶ δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ ὀργανωθοῦν οἱ ἴδιοι γιὰ νὰ ἀντιμετωπίσουν τὸν κίνδυνο.

11) Πρέπει νὰ δώσωμε μεγάλη προσοχὴ καὶ νὰ ὀργανωθῇ συστηματικὴ ὑπηρεσία σὲ κάθε Κ.Π. γιὰ τὴν διανομὴ τοῦ τύπου καὶ τῶν προκηρύξεων.

12) Πρέπει νὰ τηρηθῇ ἀπόλυτη ἐχεμύθεια γενικά, ἀλλὰ ἰδιαίτερα γιὰ τὰ πρόσωπα ποὺ ἡγοῦνται τῆς ὀργανώσεως. Ὀνόματα ἀπαγορεύονται ν' ἀναφέρωμε, νὰ λέμε μόνον γενικὰ τὸ Κέντρο καὶ τίποτα ἄλλο, γιατὶ οἱ Διεθνισταί, τὤχουν σὰν ἀρχή, νὰ βγάζουν τὰ ὀνόματα στὴν δημοσιότητα γιὰ νὰ τὰ ὑποδείξουν στοὺς Γερμανούς. Γιὰ τὸν ἴδιο λόγο, ἡ κατάστασις τῶν μελῶν, οἱ ὅρκοι καὶ ὅλο τὸ ἀρχεῖον, πρέπει νὰ κρατοῦνται σὲ μέρος ἀπόλυτα ἐμπιστευτικό, ποὺ μονάχα ὁ Ἀρχηγὸς καὶ Ὑπαρχηγὸς θὰ ξέρῃ.

13) Ὕψιστο ἐθνικὸ συμφέρον ἐπιβάλλει σὲ κάθε περίπτωσι τὴν ἐξέτασι τοῦ ζητήματος ὑπὸ τὸ πρῖσμα μόνον τοῦ ἐθνικοῦ συμφέροντος καὶ τὴν ἐξύψωσιν πάνω ἀπὸ τὶς μικροφιλοδοξίες, μικροσυμπάθειες καὶ διαφορές. Οἱ δυναμικώτεροι καὶ μαχητικώτεροι πρέπει νὰ προηγοῦνται ἄσχετα σὰν ἄνθρωποι ἔχουν ἄλλα ἐλαττώματα ποὺ δὲν ζημιώνουν τὸν ἀγῶνα μας.

ΕΜΠΡΟΣ ΛΟΙΠΟΝ

ΑΣ ΡΙΧΤΟΥΜΕ ΟΛΟΙ ΣΤΗΝ ΔΟΥΛΕΙΑ — ΟΛΟΙ ΣΤΗΝ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΤΗΣ ΠΑΤΡΙΔΟΣ, ΟΛΟΙ ΚΑΙ ΟΛΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΜΑΣ.

ΘΑΝΑΙ ΚΡΙΜΑ ΕΛΑΧΙΣΤΟΙ ΚΑΚΟΠΟΙΟΙ ΚΑΙ ΑΠΑΤΡΙΔΕΣ

— Νὰ ρημάξουν ἀκόμα τὸν δυστυχισμένο τόπο μας χύνοντας ποτάμι στὸ ἑλληνικὸ αἷμα.

— Νὰ συντελέσουν, ὥστε, νὰ πάῃ στὰ χαμένα τόσο αἷμα, ποὺ χύθηκε σὲ δοξασμένους πολέμους καὶ στὴν διάρκεια τῆς σκλαβιᾶς.

ΓΙΑ ΜΙΑ ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΜΕΓΑΛΗ ΕΛΛΑΔΑ.

Τὸ Ἀνώτατο Κέντρο

Π.Α.Ο.

ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ — ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ

Διὰ τὸν Συναγωνιστὴν Κύριον .. ..

Ἀπαγορεύεται ἡ κοινοποίησις εἰς ἕτερα Μέλη

ΟΔΗΓΙΑΙ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 3

ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ

1) Στὴν ὀργάνωσι ὅπως εἴπαμε καὶ σὲ ἄλλη ἐγκύκλιο, θὰ τηρηθῇ γενικὰ τὸ αὐστηρότερο συνομωτικὸ σύστημα. Κυρίως ἐπάνω στὸν τρόπο ὀργανώσεως.

2) Στὰ χωριὰ ἢ μικρὲς κωμοπόλεις, ἡ ὀργάνωσις τῶν μελῶν θὰ γίνῃ γενικὰ σὲ ὁμάδες, ἄσχετα ἀπὸ

τὸ ἐπάγγελμα καὶ τὶς ὀργανώσεις. Ἐὰν τὰ μέλη ξεπεράσουν τὰ 200, τότε μπορεῖ νὰ γίνῃ καὶ δεύτερη καὶ τρίτη ὁμάδα κατὰ συνοικίες. Στὴν περίπτωσι αὐτὴ μένει ὡς Προϊστάμενο κλιμάκιο, γιὰ ὅλες τὶς ὁμάδες.

3) Στὶς κωμοπόλεις στὶς μεγάλες καὶ στὶς πόλεις (πλὴν Θεσ/κης) ὀργανώνονται ἰδιαίτερες ὁμάδες.
— Κατὰ ἐπαγγέλματα.
— Κατὰ συνοικίες.

Κάθε ὁμάδα εἶναι πιὰ αὐθύπαρκτος καὶ ἔχει ἰδιαίτερη 5μελῆ ἐπιτροπή, ὅπως ἐπεξηγεῖται στὴν πρώτη ἐγκύκλιο. Πάνω ἀπὸ τὶς ἐπιτροπὲς αὐτὲς τῶν ὁμάδων εἶναι ἰδιαίτερη 5μελὴς ἐπιτροπὴ τῆς Κωμοπόλεως ἢ τῆς πόλεως, ποὺ ὄχι μόνον κατευθύνει ὅλες αὐτὲς τὶς ὁμάδες, ἀλλὰ ἔχει καὶ ἄλλα καθήκοντα ὅπως θὰ ἀναπτυχθοῦν παρακάτω.

4) Ὅλα τὰ χωριὰ μιᾶς ἐπαρχίας ὑπάγονται στὴν ἐπιτροπὴ τῆς ἕδρας τῆς ἐπαρχίας. Ἡ ἐπιτροπὴ αὐτὴ ὀνομάζεται ΚΕΝΤΡΟΝ. Ὥστε τὸ ΚΕΝΤΡΟΝ διοικεῖ καὶ κατευθύνει ὅλες τὶς ὁμάδες τῆς ἕδρας καὶ ὅλες τὶς ὁμάδες τῶν χωριῶν τῆς ἐπαρχίας.

5) Στὶς ἐπαρχίες ἐν τούτοις ποὺ εἶναι μεγάλες, ἢ ποὺ δὲν ἔχουν στενὴ συγκοινωνιακὴ ἐπαφὴ μὲ τὰ χωριά τους μπορεῖ νὰ ὀργανωθῇ καὶ ἕνα ἐνδιάμεσο κλιμάκιο ποὺ λέγεται ΤΟΜΕΥΣ π.χ. στὴν ἐπαρχία Λαγκαδᾶ μπορεῖ νὰ γίνῃ ἕνας τομεὺς στὸ ΣΩΧΟ καὶ ἄλλος στὸ ΖΑΓΚΛΙΒΕΡΙ. Μποροῦν νὰ γίνουν ἀκόμα ἰδιαίτεροι ΤΟΜΕΙΣ στὴν περίπτωσι ποὺ ἕνας συναγωνιστὴς ἔχει ἐπιρροὴ καὶ ἀναλαμβάνει νὰ ὀργανώσῃ ἕνα ὡρισμένο ἀριθμὸ χωρικῶν. Οἱ Τομεῖς ὑπάγονται, κατ' ἀρχήν, εἰς τὸ Κέντρον τῆς Ἐπαρχίας. Ἐὰν ὅμως ἄλλοι λόγοι κυρίως συγκοινωνιακοὶ ἐπιβάλλουν, μπορεῖ νὰ ὑπάγωνται ἀπ' εὐθείας καὶ στὸ ΑΝΩΤΕΡΟ ΚΕΝΤΡΟ τῆς ἕδρας τοῦ Νομοῦ, ὅπως παρακάτω ἐπεξηγοῦμε.

6) Ὅλα τὰ Κέντρα τοῦ Νομοῦ ὑπάγονται στὴν ἐπιτροπὴ τῆς ἕδρας τοῦ Νομοῦ ποὺ λέγεται ΑΝΩΤΕΡΟ ΚΕΝΤΡΟ τὸ ὁποῖον ἔτσι διοικεῖ:
— Τὶς ὁμάδες τῆς ἕδρας τοῦ Νομοῦ.
— Τὰ κέντρα τῆς περιοχῆς του.
— Τοὺς τομεῖς ἐκείνους πού, καίτοι ἀνήκουν σὲ ἄλλο Κέντρο διοικητικῶς, ἐν τούτοις, διὰ διαφόρους λόγους ἐκρίθη ὅτι πρέπει νὰ ὑπαχθοῦν ἀπ' εὐθείας εἰς τὸ ΑΝΩΤΕΡΟ ΚΕΝΤΡΟ.

7) Τὰ ΑΝΩΤΕΡΑ ΚΕΝΤΡΑ τῶν Νομῶν καὶ ἡ πόλις τῆς Θεσ)κης ὑπάγονται ἀπ' εὐθείας εἰς τὸ ΑΝΩΤΑΤΟ ΚΕΝΤΡΟ.

8) Γιὰ τὴν ὀργάνωσι τῆς πόλεως Θεσ)κης, θὰ βγῇ εἰδικὴ ἐγκύκλιος.

9) Ὅλα θὰ γίνουν προοδευτικὰ καὶ μὲ τὸν καιρό. Γιὰ τὴν ὥρα καὶ μέχρι τῆς ὀργανώσεως τῶν Κέντρων, κάθε Ἐπιτροπὴ ὁμάδος χωριοῦ ἢ πόλεως θἄχῃ ἐπαφὴ μὲ τὸ πρόσωπο ποὺ ἔδωσε τὴν ἐντολὴ ἢ μὲ ἐκεῖνον ποὺ θὰ ὑποδείξῃ ὁ δώσας τὴν ἐντολήν.

10) Ἐὰν ἕνας Συναγωνιστὴς ἀνήκει εἰς μίαν ὁμάδα ὡς μέλος, δὲν ἕπεται ὅτι δὲν μπορεῖ νὰ ἀνήκῃ εἰς ἄλλην ὡς Ἀρχηγὸς ἢ ὡς μέλος. Ἀκριβῶς τὸ ἀντίθετον. Ἡ ἀνάπτυξις θὰ γίνῃ μὲ τὴν πρωτοβουλίαν τῶν μελῶν νὰ κάνουν δικές τους ὁμάδες π.χ. ἕνας ἀνήκει εἰς τὴν ὁμάδα τοῦ ἐπαγγέλματός του ἔχει ὅμως ἐπιρροὴ καὶ στὴν συνοικία του. Μπορεῖ καὶ πρέπει νὰ ἀναλάβῃ καὶ τὴν ὀργάνωσι τῆς ὁμάδος τῆς συνοικίας του.
Ἄλλος συναγωνιστὴς ἐγκατεστημένος στὸ χωριὸ Α. ἀνήκει στὴν ὁμάδα τοῦ χωριοῦ αὐτοῦ. Ἔχει ὅμως ἐπιρροὴ καὶ στὸ γειτονικὸ χωριό. Πρέπει νὰ ἀναλάβῃ τὴν πρωτοβουλία καὶ γιὰ τὴν ὀργάνωσι τῆς ὁμάδος τοῦ γειτονικοῦ αὐτοῦ χωριοῦ.
Γενικὰς κανένας δὲν πρέπει νὰ μένῃ ἱκανοποιημένος, διότι ἐτάχθη κάπου. Πρέπει νὰ ἐξασκήσῃ ὅλη του τὴν ἐπιρροή, μὲ τὶς γνωριμίες καὶ τὴν ἱκανότητά του γιὰ νὰ ἀναπτύξῃ καὶ ἄλλες ὁμάδες. Ἔτσι μονάχα μπορεῖ νὰ πάρῃ πλατειὰ ἐξάπλωσι ἡ ὀργάνωσις τοῦ ἐθνικόφρονος κόσμου.

11) Ὅλα τὰ κλιμάκια, ἐπιτροπὲς ὁμάδων ἢ χωριῶν, τομεῖς, Κέντρα καὶ Ἀνώτερα Κέντρα, πρέπει νἄχουν ὡς πρωταρχικὴ σκέψι τὴν ἀνακάλυψι καὶ χρησιμοποίησι τῶν δυναμικῶν στοιχείων. Ἐννοεῖται ὅτι καθένας ποὺ θὰ ἀναλάβῃ τὸν ρόλον τοῦ Ἀρχηγοῦ γιὰ πρώτη φορά, θὰ πρέπει νὰ ἐνημερωθῇ πάνω σὲ ὅλες τὶς ὁδηγίες καὶ τὶς ἐντολὲς ποὺ ἔχουν ἐκδοθῇ ὡς τότε.

12) Ἰδιαίτερη προσπάθεια νὰ καταβληθῇ εἰς τὴν μύησι μελῶν ποὺ νὰ ἔχουν μαχητικὴ ἱκανότητα. Κάθε ἄνδρας γερός, κάτω ἀπὸ 60 χρόνων, πρέπει νὰ θεωρηθῇ ἱκανὸς νὰ βαστάζῃ γιὰ λίγες ὧρες ἢ μέρες προχειμένου νὰ κρατήσῃ τὴν τάξι ἢ νὰ προσφέρῃ ἄλλη ἔνοπλη ἐθνικὴ ὑπηρεσία. Ἐννοεῖται ὅτι ὅλο αὐτὸ εἶναι ἐλαστικὸ γιατὶ μπορεῖ νὰ ὑπάρχουν ἑξηντάρηδες ποὺ νὰ τὸ λέῃ ἡ καρδιά τους, ἐνῷ ἄλλοι νεώτεροι, νὰ μὴν ἔχουν ἀνάλογη μαχητικὴ ἱκανότητα.

13) Ἐπίσης σὲ κάθε ὁμάδα χωριοῦ ἢ πόλεως, πρέπει νὰ ξεχωρίσῃ μία ὀλιγομελὴς ὁμάδα ἀσφαλείας. μὲ τὴν ὀνομασία Ο.Α. Σκοπὸς τῆς Ο.Α. εἶναι, χωρὶς νὰ προκαλέσῃ ποτὲ ἡ ἴδια, νὰ ἀντιδράσῃ σὲ περίπτωσι τρομοκρατικῆς δράσεως τῶν ἀναρχικῶν, μὲ ἀνάλογο τρόπο.

14) Ἔτσι, τελικά, ἡ ὀργάνωσις τῆς ὁμάδος πρέπει νὰ περιλάβῃ συνολικὰ ὅλους τοὺς ἐθνικόφρονας κατοίκους, ἐνῷ νὰ ξεχωρίζουν ἰδιαίτερα:
— Ἐκεῖνοι, ποὺ ἔχουν μαχητικὴν ἱκανότητα.
— Ἐκεῖνοι, ποὺ θὰ ἀποτελέσουν τὴν Ο.Α.

15) Ἀφοῦ, βάσει τῶν ὁδηγιῶν αὐτῶν, γίνει ἡ ὀργάνωσις, πρέπει τελικὰ νὰ ὑποβληθῇ στὸ ΑΝΩΤΑΤΟ ΚΕΝΤΡΟ μιὰ κατάστασις ποὺ νὰ περιλαμβάνῃ τὰ ἑξῆς στοιχεῖα:
I) Τὰ ὀνόματα τῶν μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς.
II) Τὰ ὀνόματα καὶ βαθμοὶ τῶν βαθμοφόρων τῆς ὁμάδος καὶ τὴν στρατιωτικὴν κλᾶσιν αὐτῶν.
III) Πόσα μέλη ἔχει συνολικῶς ἡ ὁμάς, μόνον ἀριθμητικῶς.
IV) Πόσα ἀπὸ αὐτὰ ἔχουν μαχητικὴ ἱκανότητα, μόνον ἀριθμητικῶς.
V) Ἀπὸ πόσους ἀπετελέσθη ἡ Ο.Α. ἐπίσης ἀριθμητικῶς.

Εἶναι φυσικὸν ὅτι ἡ κατάστασις αὐτὴ θὰ ὑποβληθῇ μὲ τὸν ἀσφαλέστερο δυνατὸ τρόπο ὥστε ν' ἀποκλεισθῇ ἡ περίπτωσις νὰ παραπέσῃ.

Ἡ κατάστασις θὰ ὑποβληθῇ ἢ μέσῳ τῶν ἀνωτέρων κλιμακίων ἂν ὑπάρχουν ἢ ἀπ' εὐθείας μέσῳ τοῦ προσώπου ποὺ ἔδωκε τὴν ἐντολὴ γιὰ τὴν ὀργάνωσι. Εἶναι ἀνάγκη νὰ δοθῇ μία ἐντύπωσις τῆς δουλειᾶς καὶ γι' αὐτὸ πρέπει ἀμέσως μετὰ τὴν πρώτη ὀργάνωσι νὰ ὑποβληθῇ ἡ κατάστασις.

Ἀργότερα θὰ ζητηθῇ ἄλλη λεπτομερέστερη καὶ ἀκριβέστερη.

Τὸ Ἀνώτατο Κέντρο

ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ — ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ

Διὰ τὸν Συναγωνιστὴν Κύριον .. ..

(Ἀποκλείεται ἡ κοινοποίησις εἰς ἕτερον πρόσωπον)

ΙΔΡΥΣΙΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΚΕΝΤΡΩΝ ΠΡΟΠΑΓΑΝΔΑΣ

Α. ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ

Ἐν ἑκάστῃ δημοσίᾳ ὑπηρεσίᾳ, ὀργανισμῷ, ἐργοστασίῳ, ἐπιχειρήσει, Τραπέζῃ, Σωματείῳ, Συλλόγῳ, ὀργανώσει, κοινότητι, Δήμῳ, Συνοικισμῷ, συνιστᾶται ἀνὰ ἓν Κέντρον Προπαγάνδας. (Κ.Π.).

Β. ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ

Ἡ Διοίκησις ἀνατίθεται εἰς 5μελῆ ἐπιτροπήν.

α) Ἀρχηγὸς τοῦ Κέντρου. Ὀργανώνει, κατευθύνει καὶ συντονίζει τὰς ἐργασίας τοῦ Κ.Π. συμφώνως πρὸς τὰς ὁδηγίας τοῦ Κεντρικοῦ Γραφείου.

β) Ὑπαρχηγὸς καὶ Γραμματεύς. Ἄμεσος βοηθὸς τοῦ πρώτου καὶ Ἀναπληρωτής. Εἶναι τὸ μόνον πρόσωπον μετὰ τὸν ἀρχηγόν, ὅπερ ἔρχεται εἰς ἐπαφὴν μετὰ τοῦ Κεντρικοῦ.

γ) Σύνδεσμος. Ἔρχεται εἰς ἐπαφὴν μὲ ὅλα τὰ μέλη τοῦ Κ.Π. διαβιβάζει ἐντολάς, παραλαμνει καὶ διανέμει τὸν τύπον καὶ ἐν γένει ἀποτελεῖ τὸ κινητὸν στοιχεῖον τοῦ Κ.Π. Τελεῖ ὑπὸ τὰς ἀμέσους διαταγὰς τοῦ ἀρχηγοῦ.

δ) Ἐπὶ τῶν πληροφοριῶν. Δύο μέλη μὲ κυρίαν ἀποστολὴν τὴν ἐξακρίβωσιν τῶν αἰσθημάτων καὶ τοῦ ποιοῦ τῶν ὑπὸ μύησιν προσώπων, ὡς καὶ ὅτι ταῦτα δὲν ἀνήκουν εἰς ἑτέραν ἀντεθνικὴν ὀργάνωσιν (ΕΑΜ—ΕΠΟΝ—ΕΛΑΣ).

Γ. ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ

Ὁ ἀρχηγὸς μετὰ τοῦ Ὑπαρχηγοῦ, καταστρώνει τὸ σχέδιον τῆς ἐξαπλώσεως τοῦ Κ.Π. ἀναλόγως τῆς ὑπηρεσίας εἰς τὴν ὁποίαν ἀνήκει, ἔχων ἀπόλυτον πρωτοβουλίαν καὶ κατὰ τὸν προσφερώτερον τρόπον.

α. Διεξαγωγὴ τῶν συνεδριάσεων

Καθ' ἑκάστην ἑβδομαδιαίαν συνεδρίασιν τῆς διοικούσης ἐπιτροπῆς τοῦ Κ.Π.

1) Θὰ ἐκτίθενται ὑπὸ ἑκάστου μέλους αἱ ἰδιαίτεραι καὶ ἀξιοσημείωτοι περιπτώσεις τῆς δράσεώς του ἐπὶ τῆς κατευθύνσεως τῆς λαϊκῆς διαφωτίσεως καὶ μυήσεως.
2) Θὰ ἐκτίθενται αἱ συγκεντρωθεῖσαι πληροφορίαι ὑπὸ τῶν μελῶν ὡς καὶ ἀποσταλεῖσαι τοιαῦται ὑπὸ τοῦ κεντρικοῦ γραφείου.

β) Σύνταξις δελτίων.

Μεθ' ἑκάστην συνεδρίασιν, θὰ ὑποβάλληταιεἰς τὸ Κεντρικὸν διὰ τοῦ Συνδέσμου δελτίου εἰς τὸ ὁποῖον θὰ περιέχωνται ἀπαραιτήτως:

1) Πληροφορίαι συγκεντρωθεῖσαι ὑπὸ ἑκάστου μέλους.
2) Ἐπιτευχθέντα ἀποτελέσματα ἐπιδοθεισῶν ἐντολῶν.
3) Γενικαὶ ἀποφάσεις ἢ προτάσεις τῆς Δ.Ε.

Δι' ἑκάστην περίπτωσιν δέον νὰ μνημονεύωνται τὰ ὀνόματα τῶν μελῶν ἅτινα ἔσχον τὴν δρᾶσιν ἢ τὰ ἀποτελέσματα, ἢ ἔδωσαν τὰς πληροφορίας, καθ' ὅσον, δι' ἕκαστον τῶν μελῶν, θὰ τηρηθῇ ἴδιον δελτίον ἐθνικῆς δράσεως, διὰ τὴν ἐν καιρῷ ἀπονομὴν τῆς προσηκούσης ἠθικῆς ἀμοιβῆς.

Δ. ΜΥΗΣΙΣ ΜΕΛΩΝ

Ἕκαστον νέον μέλος, ἀφοῦ μυηθῇ καὶ δεχθῇ, τίθεται ὑπὸ τὴν κρίσιν τῆς Δ.Ε. ἵνα ἐξακριβωθῇ τὸ ποιὸν καὶ ἀποφασισθῇ τελικῶς. Ἐπακολουθεῖ ἡ ὁρκομωσία διὰ τοῦ κεκανονισμένου πρωτοκόλλου.

Ε. ΤΗΡΟΥΜΕΝΑ ΒΙΒΛΙΑ

1) Βιβλίον δυνάμεως κατὰ ὀργανικὰ τμήματα.
2) Φάκελλος ἐγκυκλίων διαταγῶν, ὁδηγιῶν καὶ ἐντολῶν.

ΣΤ. ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΜΕΛΩΝ

I) Ἀπόλυτος ἐχεμύθεια καὶ ὑπακοή.
II) Ἀλληλεγγύη μεταξὺ τῶν μελῶν.
III) Μύησις ἑτέρων προσώπων.
IV) Εἰς πᾶσαν δεδομένην περίπτωσιν, ἐν ἀνάγκῃ δημιουργουμένην ἀνάπτυξιν τῶν ἐθνικῶν ἰδεωδῶν καὶ τόνωσις τοῦ ἐθνικοῦ φρονήματος. Ἕκαστον μέλος τῆς Δ.Ε. καὶ πάντα τὰ μέλη, εἰς οἱανδήποτε εὐνοϊκὴν περίπτωσιν, ὀφείλουν ν' ἀναλαμβάνουν πρωτοβουλίαν προπαγανδίσεως, μετὰ θέρμης, τῆς ἐθνικῆς ἰδέας καὶ τοῦ σκοποῦ καὶ τῆς ἀποστολῆς τῆς ὀργανώσεως ὡς καὶ καυτηριάσεως πάσης ἀντεθνικῆς προπαγάνδας. Νὰ δίδεται ἰδιαίτερος τόνος εἰς τὰς θρησκευτικὰς καὶ ἐθνικὰς ἑορτάς.
V) Διαφώτισις τοῦ λαοῦ ἐπὶ τῶν ὀλεθρίων ἀποτελεσμάτων, τὰ ὁποῖα θὰ ἔχῃ διὰ τὸ ἔθνος ἡ ἐπιτυχία τῆς προπαγάνδας τῶν ΔΙΕΘΝΙΣΤΩΝ ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΩΝ.
VI) Συγκέντρωσις πληροφοριῶν, μὲ πάντα δυνατὸν τρόπον, περὶ τῆς δράσεως τῶν ξένων προπαγανδῶν καὶ τῶν ἀντεθνικῶν ὀργανώσεων. Αἱ πληροφορίαι πρέπει νὰ εἶναι πλήρεις καὶ καὶ συγκεκριμέναι, μετὰ τῶν ἀναγκαίων στοιχείων, ὀνομάτων, χρονολογιῶν κλπ. Ἕκαστον

μέλος ὀφείλει νὰ ἐπιζητῇ τὴν συλλογὴν πληροφοριῶν ὄχι μόνον κατόπιν ἐντολῆς ἀλλὰ καὶ ἐξ ἰδίας πρωτοβουλίας.

VII) Ἀποκάλυψις τῶν δρώντων παραγόντων τῶν ξένων ὀργανώσεων, ὥστε, ἀφ' ἑνὸς μὲν νὰ τηρῆται ἔναντι αὐτῶν ἡ ἐπιβαλλομένη στάσις, ἀφ' ἑτέρου δὲ νὰ προφυλάσσωνται ἀπ' αὐτῶν καὶ νὰ παρακολουθῶνται.

VIII) Τέλος ὑποχρεοῦται ἕκαστον μέλος νὰ προσφέρῃ πᾶσαν ὑλικὴν ἢ ἠθικὴν βοήθειαν ἥτις ἀπαιτεῖται διὰ τὴν ἐπίτευξιν τοῦ σκοποῦ τῆς ὀργανώσεως.

IX) Κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ἔργου τῶν μελῶν, ΟΥΔΕΝ ΜΕΤΡΟΝ ΒΙΑΣ Ἢ ΑΠΕΙΛΗΣ ΕΠΙΤΡΕΠΕΤΑΙ.

X) Μέλη μὴ ἀνήκοντα εἰς τὸ αὐτὸ Κ.Π. Εἶναι δυνατὸν ἓν μέλος ἀνῆκον εἴς τι Κ.Π. νὰ μυήσῃ πρόσωπον μὴ ὑπαγόμενον ὀργανικῶς εἰς αὐτό, εἴτε διότι ὑπηρετεῖ εἰς ἑτέραν ὑπηρεσίαν εἴτε διότι κατοικεῖ εἰς ἄλλην συνοικίαν. Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ τὸ Κ.Π. εἰς οὗ τὴν δύναμιν ἀνήκει τὸ μυῆσαν μέλος, ἀναφέρει τοῦτο, ἵνα τελικῶς τὸ Κεντρικὸν ἐντάξῃ τὸ νέον μέλος εἰς τὸ ἐνδεδειγμένον Κ.Π.

ΤΟ ΑΝΩΤΑΤΟΝ ΚΕΝΤΡΟΝ

Σημείωσις: Εἶναι Διαταγὴ τοῦ Συντονιστικοῦ Κέντρου ΒΕΡΟΙΑΣ κατόπιν ἀντιστοίχου Διαταγῆς τῆς Κεντρικῆς Διοικήσεως, ὡς ἀναφέρει τὸ Κέντρον Βεροίας.

Π.Α.Ο.
Ἀριθ. 2)8)43

ΠΡΟΣ
ΤΑ ΚΕΝΤΡΑ ΚΑΙ ΟΜΑΔΑΣ

1) Δὲν διαφεύγει τὴν ἀντίληψιν οὐδενὸς ὅτι, διὰ τὴν διατήρησιν ἀκμαίου τοῦ ἠθικοῦ καὶ τὴν ἐξύψωσιν τοῦ φρονήματος τῶν ἀγωνιστῶν οἵτινες ἀπὸ καθαρῶς πατριωτικὰ ἐλατήρια ἐλευνόμενοι, ἐγκατέλειψαν τὰς ἀνέσεις καὶ τὴν εὐζωΐαν τῶν πόλεων καὶ χωρίων καὶ τὴν θαλπωρὴν τῆς οἰκογενειακῆς ἑστίας καὶ ἔσπευσαν ἐθελοντικῶς εἰς τὰς τάξεις τῶν ἀνταρτῶν, ἵνα προσφέρωσιν μὲ ζέσιν τὰς πρὸς τὴν δοκιμαζομένην πατρίδα μας ὑπηρεσίας των, ΕΠΙΒΑΛΛΕΤΑΙ ἡ ἐκ μέρους μας καταβολὴ μεγάλων προσπαθειῶν καὶ μεγίστης ἐπιμελείας καὶ προσοχῆς ἐπὶ τῷ τέλει ὅπως ἐπιτύχωμεν τὴν ἀρίστην διατροφήν του καὶ τὴν ἐξοικονόμησιν εὐπρεποῦς ἱματισμοῦ καὶ ὑποδήσεως, ἵνα καὶ ἡ ὑγιεινή του κατάστασις τηρηθῇ εἰς καλὸν σημεῖον καὶ ἀνετωτέραν διαβίωσιν, κατὰ τὸ δυνατὸν ἔχουν.

Πρὸς τοῦτο, ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς σημερινὰς τιμὰς τῶν ἐν τῇ ἀγορᾷ πωλουμένων πάσης φύσεως τροφίμων, ΚΑΘΟΡΙΖΟΜΕΝ ὡς ἡμερησίαν ἀποζημίωσιν τροφῆς δραχμὰς 5.000 δι' ἕκαστον συναγωνιστήν. Τὸ ποσὸν τοῦτο ὡς εἰκός, δὲν πρέπει νὰ θεωρηθῇ ἀπολύτως σταθερόν, δυνάμενον κάπως νὰ αὐξομειωθῇ, κατὰ τὴν κρίσιν τῶν διοικητῶν τῶν ὁμάδων ἀναλόγως τῆς περιοχῆς καὶ τῶν συνθηκῶν διαβιώσεως. Ἐν πάσῃ περιπτώσει δὲν δύναται νὰ αὐξηθῇ ὑπερβολικά, καθ' ὅσον τότε θὰ φθάσωμεν εἰς σπατάλην, ἡ ὁποία πρέπει νὰ ἀποφευχθῇ. Οἴκοθεν νοεῖται, ὅτι δὲν θὰ δικαιολογῆται οὐδεμία βελτίωσις συσσιτίου διὰ τοὺς ἀξιωματικοὺς ἀλλὰ οὔτε θὰ συσσιτῶνται μετὰ τῶν ὁπλιτῶν ἄνευ διακρίσεως.

2) Πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς ἐλαφρύνσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Κέντρου καὶ δημιουργίαν ἀποθεμάτων τροφίμων ἐκ μέρους τῶν ὁμάδων,

ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΟΥΜΕΝ

ὑμᾶς ὅπως, ἐν πλήρει συνεννοήσει καὶ συνεργασίᾳ μετὰ τῶν κατὰ τόπους ἁρμοδίων Ἐπιτροπῶν, μεριμνήσητε διὰ τὴν συγκέντρωσιν ἐξ ἐρανικῆς οἰκειοθελοῦς προσφορᾶς, τροφίμων, χρημάτων, ἱματισμοῦ, ὑποδήσεως κλπ.

3) Ἐκ τῆς μελέτης τῶν χορηγηθέντων εἰς ἐνίας ὁμάδας χρηματικῶν κονδυλίων, προέκυψε ὅτι, ἐνῷ

διὰ τῶν κονδυλίων τούτων ἔδει οἱ ἄνδρες νὰ διατραφῶσι ἐφ' ἱκανὸν χρονικὸν διάστημα, ἐν τούτοις ὅμως, μετὰ παρέλευσιν ὀλίγων μόλις ἡμερῶν, παρείχετο εἰς τοὺς ἄνδρας ἅπαξ μόνον τῆς ἡμέρας συσσίτιον καὶ συνεχῶς ἐξητοῦντο χρήματα ἐκ τοῦ Κέντρου.

4) Ἡ διάθεσις τῶν χρημάτων δέον νὰ γίνεται ὑπ' εὐθύνην τῶν Διοικητῶν τῶν ὁμάδων μὲ οἰκονομίαν καὶ περίσκεψιν. Ἵνα, ὅμως οὗτοι, ὦσιν ἀπερίσπαστοι τῶν τοιούτων φροντίδων καὶ ὁρίσωσι ἕνα Διαχειριστὴν ὑλικοῦ καὶ χρηματικοῦ, ὅστις θὰ εἶναι ὑπεύθυνος ἔναντι αὐτῶν διὰ τὴν καλὴν διάθεσιν τῶν χρηματικῶν ποσῶν, εἴτε ἐκ τοῦ Κέντρου προέρχονται ταῦτα εἴτε ἐξ ἐρανικῶν προσφορῶν. Οἱ διαχειρισταὶ οὗτοι νὰ τηρῶσιν κανονικὰ βιβλία ἐσόδων καὶ ἐξόδων καταχωροῦντες ταῦτα καθημερινῶς καὶ μνημονεύοντες τοὺς καθ' ἑκάστην συσσιτοῦντας κατὰ τύπον περίπου προχείρου συσσιτίου Ἅπαντα τὰ μέχρι τῆς λήψεως τῆς παρούσης ἔξοδα νὰ καταχωρηθῶσι εἰς τὰ βιβλία. Νὰ ἀποσταλῇ δὲ καὶ περιληπτικὸν σημείωμα τῶν ἐξόδων τοῦ Ἰουλίου.

5) Τὰ ἐντεῦθεν ἀποστελλόμενα χρηματικὰ ποσά, θὰ κρατῶνται παρὰ τῶν Διοικητῶν τῶν ὁμάδων, ὑπευθύνων διὰ τὴν διαχείρισίν των. Τὰ κατὰ περιοχὰς κέντρα θὰ κρατῶσι μόνον τὰ ἀπαραίτητα χρήματα διὰ τὴν κίνησιν, ἔξοδα συνδέσμων καὶ τυχὸν ἀγορὰν τροφίμων ἢ ὑλικῶν διὰ λογαριασμὸν τῶν ὁμάδων κατόπιν σχετικῆς αἰτήσεως τούτων.

6) Παρατίθεται πίναξ ἐμφαίνων τὰ παρὰ τοῦ Κέντρου ληφθέντα ποσά, δι' ἃ, οἱ Διοικηταὶ ν' ἀποδώσουν Λογαριασμόν.

ΠΡΟΚΗΡΥΞΙΣ

Ἀπευθυνόμεθα πρὸς πάντα Ἕλληνα. Πρὸς πάντας ὅσους πιστεύουν εἰς τὴν Ἑλλάδα.

Πρὸς ὅσους ὁραματίσθηκαν ποτὲ τὸ μετέωρον τοῦ ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ ἡ λάμψις τοῦ ὁποίου φωτίζει ἀκόμα τὴν ἀνθρωπότητα.

Πρὸς ὅσους ἔζησαν τὰς προσφάτους ἡρωϊκὰς στιγμὰς τοῦ ἔθνους, κατὰ τὰς ὁποίας τὸ πνεῦμα τῆς θυσίας κατενίκησε τὴν ἰταμὴν καὶ κολοσσιαίαν ὑλικὴν βίαν.

Πρὸς ὅσους σκέπτονται ὅτι εἶναι καιρὸς πλέον νὰ σταματήσῃ ἡ σημερινὴ μαρτυρικὴ μοῖρα τοῦ λαοῦ μας, νὰ σφαγιάζεται ὄχι μόνον ἀπὸ τοὺς περιοίκους μας καὶ τοὺς μακρυνοὺς κατακτητάς, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τοὺς ἰδίους τοὺς ἑαυτούς μας.

Πρὸς ἐκείνους οἱ ὁποῖοι πιστεύουν ὅτι ἡ Ἑλλὰς ὡλοκληρωμένη, ἡνωμένη καὶ ἰσχυρά, ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ζήσῃ ἀσφαλὴς καὶ ἀπερίσπαστος ἀπὸ ἐχθρικὰς βλέψεις, ὥστε νὰ ἐξυψώσῃ τὸν πολιτισμόν της πρὸς τὰ ὕψη, τὰ ὁποῖα, κατὰ τὴν μακραίωνα ἱστορίαν της, ἔφθανε καὶ νὰ ἐμφανίσῃ ἑαυτὴν εἰς τὸν κόσμον ὡς παράδειγμα νέου πολιτισμοῦ, ὅπως παρουσιάσθη ὅταν ἡ ἀνάγκη τὸ ἐπέβαλε, ὡς παράδειγμα θυσίας καὶ ἡρωϊσμοῦ.

Τὸ κίνητρό μας εἶναι: Ἡ ἀφοσίωσίς μας πρὸς τὴν πατρίδα. Ἡ πίστις διὰ τὸ δίκαιόν της. Ὁ πόνος μας διὰ τὴν σήμερον. Ἡ ἀγωνία μας διὰ τὴν αὔριον Αἱ πικρίαι μας ἀπὸ τὴν πεῖραν τοῦ παρελθόντος.

Ἰδιαιτέρα προσκόλλησίς μας εἶναι πρὸς τὰς μακρυνὰς Ἐπαρχίας μας, ἰδίως πρὸς τὰς Βορείας ἐν ὄψει τῶν κινδύνων οἱ ὁποῖοι τὰς ἀπειλοῦν.

Πεποίθησίς μας εἶναι ὅτι δὲν δύναται νὰ ζήσῃ ἡ Ἑλλάς, ἂν δὲν ἐξασφαλισθοῦν κατὰ τρόπον ὁριστικὸν τὰ Βόρεια σύνορα αὐτῆς, τοποθετούμενα βορειότερον ἐπὶ γραμμῆς τοιαύτης ὥστε νὰ μὴν παρέχωνται πλέον εὐχερεῖς δυνατότητες δι' ἐπανάληψιν τῶν ἐκ Βορρᾶ ἐπιδρομῶν.

Ἐπίσης πιστεύομεν ὅτι πρέπει νὰ περιληφθοῦν ἐντὸς τῆς Ἑλληνικῆς ἐπικρατείας, τὰ τμήματα ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα ἀπετέλουν ἀνέκαθεν ἀναπόσπαστον μέρος τῆς ἑλληνικῆς πατρίδος καὶ εἶναι ἀπαραίτητα διὰ τὴν ζωὴν τοῦ ἀσφυκτιῶντος σήμερον ἑλληνικοῦ λαοῦ.

Εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐπιβληθῇ εἰς τὴν κοινὴν συνείδησιν τῶν ἐντεταλμένων ὀργάνων τοῦ Κράτους καὶ τοῦ λαοῦ, ὅτι τὸ ἐνδιαφέρον αὐτῶν διὰ τὰς πλέον μακρυνάς, ἰδία, τὰς πρὸς Βορρᾶν περιοχὰς τῆς Ἑλλάδος, πρέπει νὰ τεθῇ πρῶτον εἰς τὴν σκέψιν.

Ἐπείγει ἐπίσης ἡ κινητοποίησις πάσης ἠθικῆς καὶ πνευματικῆς ἀξίας τοῦ ἔθνους καὶ πάσης ὑλικῆς προσφορᾶς, διὰ τὴν προαγωγὴν τῆς Βορείου Ἑλλάδος, ἀπὸ ἀπόψεως διοικήσεως, μορφώσεως τοῦ λαοῦ καὶ ἐθνικῆς οἰκονομίας.

Ἔχομεν ἐμπιστοσύνην εἰς τὴν καλὴν θέλησιν τῶν ὑπευθύνων ἀλλὰ θεωροῦμεν ἀναγκαῖον νὰ τοὺς βοηθήσωμεν. Ὁ σκοπός μας εἶναι νὰ συμβάλλωμεν μὲ πᾶσαν δύναμιν εἰς τὴν προσπάθειαν τοῦ Κράτους διὰ τὴν λύσιν τῶν ἐθνικῶν προβλημάτων.

Εἴμεθα ἄγνωστοι Ἕλληνες, οἱ ὁποῖοι μόνον σύνδεσμον ἔχομεν μεταξύ μας τὴν ἐπιθυμίαν νὰ ἐργασθῶμεν διὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ νὰ ἀγωνισθῶμεν διὰ τὸ μεγαλεῖον της.

Εἴμεθα ἐλεύθεροι καὶ ἀνεξάρτητοι πάσης πολιτικῆς ἐπιρροῆς. Περιοχὴ εἰδικῆς προσπαθείας μας ἀποτελεῖ, ἡ Βόρειος Ἑλλάς.

Ἀποτελοῦμεν ἐθνικὴν ὀργάνωσιν μὲ διοίκησιν ἐνασκουμένην ὑπὸ 50μελοῦς Συμβουλίου ἐκλέγοντος ἑξαμελῆ ἐκτελεστικὴν ἐπιτροπήν.

Ζητοῦμεν τὴν συμβολήν σας. Οὐδεμίαν ὑποχρέωσιν ἀναλαμβάνετε ἢ μὴ τὴν κανονικὴν πειθαρχίαν τοῦ μέλους τῆς ὀργανώσεως. Πρὸς οὐδένα θὰ σᾶς παρασύρωμεν ἀντιμέτωπον, εἰμὴ μόνον πρὸς ὅσους ἀποτελοῦν ὄργανα δράσεως τῶν ἐχθρῶν τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους.

Δὲν ὑπάρχει οὔτε ὑπογραφὴ οὔτε ἔνδειξις καμμία.
Ἀσφαλῶς δὲν πρόκειται περὶ τῆς Τ.Β.Ε.

Ε.Τ.Π./H.I.S.
Δ)ΓΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ
ΚΑΙΡΟΝ 5)11)42
Ἀριθ. 431

ΤΜΗΜΑ ΙΙ

ΟΔΗΓΙΑΙ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ — ΣΥΜΦΩΝΗΤΙΚΑ — ΥΠΟΜΝΗΜΑΤΑ ΠΡΟΣ ΒΡΕΤΤΑΝΟΥΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥΣ

1. Ὁ ὑπολοχαγὸς Παλαμίδης ἀποστέλλεται εἰς Θεσ)νίκην ὡς σύνδεσμος τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως τοῦ Τ.Ε.Α. καὶ τῆς Ο.Π. μετὰ τῶν ἐν Θεσ)νίκῃ διευθυνόντων τὸν ἀγῶνα.
2. Ἡ κυρία ἐπιθυμία τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως εἶναι ἡ συνένωσις πάντων εἰς ἓν Κέντρον Συντονισμοῦ Θεσ)κης καὶ ἡ ἐπαφὴ αὐτοῦ μετὰ τοῦ Κ.Σ.Α.
3. Ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις καλεῖ ὅσους θὰ ἐπιτύχῃ νὰ ἀποτανθῇ ὁ Υπολοχαγὸς Παλαμίδης, νὰ ἀναλάβωσι ὡς κυρίαν προσπάθειαν τὴν συνένωσιν ταύτην τῶν προσπαθειῶν καὶ τὴν ὀργάνωσιν τοῦ Κ.Σ.Θ.
4. Τοῦτο θὰ ἀναλάβῃ ὡς ἀποστολάς:
   α) Τὸν ἄμεσον σύνδεσμον μετὰ τοῦ Κέντρου, μερίμνῃ τοῦ Παλαμίδη.
   β) Τὴν ὀργάνωσιν πασῶν τῶν δυνάμεων ἐν Μακεδονίᾳ διὰ τὸν ἀγῶνα. Τὴν ἐπαφὴν καὶ τὸν σύνδεσμον ὅλων τῶν φιλίων ὀργανώσεων καὶ τὴν ἠθικὴν καὶ πνευματικὴν ἐπιβολὴν τοῦ Κ.Σ.Θ. ἐν συνδέσμῳ μὲ τὸ Κ.Σ.Α.
   γ) Τὴν ὀργάνωσιν καὶ διεύθυνσιν τοῦ ἀνταρτικοῦ ἀγῶνος ἐν Μακεδονίᾳ.
   δ) Τὴν ὀργάνωσιν κωλυσιεργίας κατὰ τῶν μέσων κατοχῆς, τὴν μὴ συνεπαγομένην κυρώσεις.
   ε) Τὴν ὀργάνωσιν σαμποτὰζ κατὰ τῶν σιδηροδρομικῶν γραμμῶν Α.Θ. — Θεσ)κης — Νίσσης καὶ ἐντὸς τοῦ λιμένος Θεσ)κης.
   στ) Τὴν ἀνάπτυξιν τῆς θαλασσίας ἐπικοινωνίας μετὰ τῆς Τουρκίας.
   ζ) Μέσα: Ἀποστέλλομεν διὰ τοῦ Παλαμίδη. Οὗτος δύναται νὰ χρησιμοποιήσῃ μέρος τῶν κομιζομένων κατὰ τὴν κρίσιν του, μέχρι τοῦ ποσοῦ 100 χρυσῶν λιρῶν, ἐκ τοῦ συνολικοῦ ἀποστελλομένου ποσοῦ τῶν 5.000 χρυσῶν λιρῶν καὶ 500 λιρῶν Αἰγύπτου εἰς δραχμάς. Τὸ ποσὸν τοῦτο θέλει παραδοθῇ εἰς ἐπιτροπὴν ἐκ τῶν Παπαγεωργίου καὶ Ἀργυροπούλου.

Διὰ τὴν ἀκρίβειαν
Γ. Παπαγεωργίου
Ἀντ)γος

Ε.Τ.Π.(H.I.S.)
Γ. Ἰορδανίδης

Ε.Τ.Π.
'Αρ. 357

1. Ἐπὶ τῆς ἐπαφῆς. Ἐμεῖς ἐδῶ ἐκτιμοῦμε ἀπολύτως κάθε τί ποὺ γίνεται ἐκεῖ διὰ τὸν ἀπελευθερωτικὸν ἀγῶνα. Τὴν δρᾶσι κάθε ὀργανώσεως, κάθε ὁμάδος, κάθε ἀτόμου. Παρακολουθοῦμε κάθε κίνησι μὲ ἐνδιαφέρον καὶ ἀγωνία. Δὲν ἔχομε ἐδῶ ἄλλο σκοπὸ παρὰ νὰ σᾶς βοηθήσωμε. Πέστε μας τί θέλετε νὰ προσπαθήσωμεν νὰ κάνωμεν ὅ,τι μποροῦμε. Ἡ σκέψις μας ὅλη στρέφεται σὲ σᾶς.

Σᾶς στείλαμε ὡς τώρα καὶ ἀνθρώπους μας καὶ πράγματα. Πιστεύομε ὅτι φθάσανε. Ἐμεῖς δὲν θέλομε τίποτα ἄλλο παρὰ νὰ ξέρετε ὅτι ὑπάρχει ἐδῶ ἡ Τ.Π. φτιαγμένη γιὰ σᾶς. Νὰ μᾶς στέλνετε τακτικὰ ταχυδρομεῖο μὲ «φάκελλο» γιὰ τὴν Τ.Π. προσωπικὸν διὰ Ταγματάρχην Ἰορδανίδην. Ἂν τυχὸν στέλνετε φακέλλους ἢ τηλεγραφήματα εἰς Βρεττανικὰς Ὑπηρεσίας, μὴ ἀμελεῖται νὰ στέλνετε καὶ χωριστὰ σὲ μᾶς. Ὁ Στεφανίδης θὰ ἀναλάβῃ ἐν ἀνάγκῃ τὴν ἀποστολήν. Καὶ κανένα ἄνθρωπο νὰ ἔρθῃ νὰ μᾶς βρῇ προσωπικῶς μὲ ἐντολάς σας.

Ἡ ἀποστολή μας εἶναι ἡ ἐπαφὴ μαζί σας μὲ τοὺς τρεῖς σκοπούς:

1) Τῆς ἐνισχύσεως κάθε ἐπαναστατικῆς ὀργανώσεως καὶ τῆς ἀντιστάσεως τοῦ λαοῦ μὲ σκοπὸν τὴν ἐκμηδένισι τοῦ ἐχθροῦ, ἐν συνδέσμῳ, μὲ τὴν ἔξωθεν ἐνέργεια.
2) Τῆς συλλογῆς πληροφοριῶν ξηρᾶς, ἀεροπορίας, ναυτικοῦ, οἰκονομικῶν τεχνικῶν, ἐργατικῶν, προπαγάνδας ἐν γένει δι' ἀσφάλειαν καὶ ἀντικατασκοπείαν.
3) Τῆς διαφυγῆς στρατευσίμων, ἰδίως τεχνητῶν πάσης εἰδικότητος. Μηχανουργῶν, ὁδηγῶν, μηχανικῶν πλοίων κλπ.

2. Ἐπὶ τῶν ὀργανώσεων. Ἦτο φυσικόν, ἐφ' ὅσον ἡ πρωτοβουλία ἀνελήφθη ἐκ τῶν κάτω, νὰ σχηματισθοῦν πολλαὶ ὀργανώσεις. Εἶναι ὅμως ἐπίσης φυσικόν, ἐφ' ὅσον τείνουν ὅλαι πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπόν, νὰ ἑνοποιοῦνται προϊόντως τοῦ χρόνου. Ἐὰν δὲν εἶναι δυνατὴ ἡ ὑπαγωγὴ τῆς μιᾶς εἰς τὴν ἄλλην, νὰ ὑπάρξῃ τοὐλάχιστον συνεννόησις καὶ συντονισμός. Αὐτὸ πρέπει νὰ ἀποτελῇ κυρίαν προσπάθειαν. Θὰ ἦτο ἀκατανόητον νὰ ξεχνοῦμε τὸν ἐχθρὸ καὶ νὰ τὰ βάζωμε μεταξύ μας. Ἂς κρατήσῃ, ἐν ἀνάγκῃ, κάθε ὀργάνωσις τὴν αὐτονομίαν της καὶ ἂς συνεργασθοῦν ὅλες ὅπως αἱ Μεγάλαι μονάδες στὸ Μέτωπο, ποὺ ἀποβλέπουν ὅλες στὴν συντριβὴ τοῦ ἀντιπάλου ἁμιλλῶνται μεταξύ των, ἀλλὰ δὲν σαμποτάρει ἡ μία τὴν δουλειὰ τῆς ἄλλης.

Τὰ ἐμπόδια τῆς ἑνώσεως εἶναι βέβαια αἱ πολιτικοκοινωνικαὶ διαφοραὶ καὶ αἱ φιλοδοξίαι. Διὰ τὰς πρώτας, ἂς μὴν φαντασθῇ κανεὶς ὅτι θὰ ἔχῃ τὴν εὐκαιρίαν νὰ καταλάβῃ τὴν ἀρχὴν διὰ νὰ ἐπιβάλῃ βία τὸ πρόγραμμά του, ὅσο ἐθνοσωτήριο καὶ ἂν τὸ νομίζῃ.

Ὅλα αὐτά, μετὰ τὴν μάχη, θὰ τὰ καθορίσῃ ὁ λαός. Διὰ τὰς φιλοδοξίας, ὄχι ἀρχηγοὶ ὁμάδων ἀλλὰ Συμβούλια. Ἐπιβάλλεται καὶ διὰ τὴν ἀσφάλειαν. Δύο οἱαιδήποτε ὀργανώσεις δύνανται νὰ συνδιοικηθοῦν ἀπὸ ἕνα Συμβούλιο, χωρὶς νὰ μειωθῇ κανενὸς ἡ προσωπικότης καὶ ἡ δρᾶσις ἢ αἱ ἰδιαίτεραι κατευθύνσεις.

Εἰδικῶς ἐπὶ τῶν ὀργανώσεων τῶν Μονίμων ἀξιωματικῶν, φαίνεται ὅτι καταβάλλονται προσπάθειαι δυσφημήσεως τῆς δράσεώς των ὑπὸ διαφόρων, ἐκ κακῆς θελήσεως ἢ ἀνοήτου διαθέσεως. Εἶναι ἀκατανόητον τὸ τί μπορεῖ νὰ ἀκούσῃ κανείς. Ἀδιαφορία, φασισμός, συνεργασία μὲ τὸν ἐχθρόν, Μαύρη ἀγορὰ κλπ. Ἡ γνώμη μου εἶναι ὅτι:

α) Πρέπει νὰ ἀποκλεισθοῦν ὅσοι ἔστω καὶ ἀβασανίστως ἔχουν χαρακτηρισθῇ ὡς δείξαντες φασιστικὲς ἰδέες ἢ διαθέσεις, ὡς συνεργασθέντες μὲ τοὺς κατακτητάς, ὡς δράσαντες εἰς μαύρην ἀγοράν, ὡς μὴ πολεμήσαντες κλπ.
β) Δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ γίνουν καθαραὶ ὀργανώσεις Μονίμων Ἀξιωματικῶν, ἀλλὰ οἱ μόνιμοι ἀξιωματικοὶ νὰ πλαισιώσουν, νὰ ὀργανώσουν καὶ νὰ κατευθύνουν τεχνικῶς ὅλας τὰς ἐκ πολιτῶν ὀργανώσεις.

Κάϊρον 25.3.43
Γ. Ἰορδανίδης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΩΝ
Γενικὸν 'Επιτελεῖον Στρατοῦ
'Επιτελεῖον 'Ηπειρωτικῆς 'Ελλάδος
'Αρ. Α.Α.Π. 1029

ΑΚΡΩΣ ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ

ΔΙΑΤΑΓΗ

I. 'Ορίζομεν Στρατιωτικὸν Διοικητὴν 'Αττικῆς τὸν 'Υποστράτηγον Σπηλιωτόπουλον Παναγιώτην καὶ 'Επιτελάρχην τούτου τὸν Συνταγματάρχην Μπαλοδῆμον 'Ανδρέαν.

II. 'Ορίζομεν Στρατιωτικὸν Διοικητὴν Θεσ)κης τὸν Συνταγματάρχην Πυροβολικοῦ Παπαγεωργίου Γεώργιον καὶ 'Επιτελάρχην τούτου τὸν 'Αντισυνταγματάρχην 'Αβδελᾶν Βασίλειον.

III. Δικαιώματα αὐτῶν τὰ τοῦ Διοικητοῦ Μεγάλης Μονάδος, εἰς περιοχὴν ὑπὸ Στρατιωτικὸν Νόμον καὶ εἰς περίοδον πολέμου.
Διαταγαὶ αὐτῶν πρὸς Στρατιωτικοὺς ἐν γένει, θὰ ἔχωσι κῦρος Διοικητοῦ Μεγάλης Μονάδος ἐνώπιον τοῦ ἐχθροῦ καὶ ἡ μὴ ἐκτέλεσις των θὰ χαρακτηρισθῇ ὡς μὴ ἐκτέλεσις στρατιωτικῆς ἐντολῆς, ἐνώπιον τοῦ ἐχθροῦ, ἐν καιρῷ πολέμου.

IV. Οἱ στρατιωτικοὶ Διοικηταί, νὰ ὁρίσωσι ἀντικαταστάτας των, ὧν τὰ ὀνόματα νὰ ἀναφέρωσι ἵνα ἐγκριθῶσι παρ' ἡμῶν.

Κάϊρον τὴν 14.7.1944
'Ο 'Υπουργὸς Στρατιωτικῶν καὶ
Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως
Γ. Παπανδρέου

ΣΥΜΦΩΝΗΤΙΚΑ

ΣΥΦΩΝΗΤΙΚΟΝ

Τὸ Γενικὸν Στρατηγεῖον τῆς Μέσης 'Ανατολῆς τῶν Συμμάχων, διὰ τοῦ ἐξουσιοδοτημένου ἀντιπροσώπου του Ταξιάρχου κ. Ἕντυ ἀφ' ἑνὸς καὶ ἀφ' ἑτέρου αἱ Κεντρικαὶ 'Επιτροπαὶ τοῦ 'Εθνικοῦ ἀπελευθερωτικοῦ Μετώπου (ΕΑΜ) τοῦ 'Ελληνικοῦ ἀπελευθερωτικοῦ Στρατοῦ (ΕΛΑΣ) Στρατιωτικοῦ τμήματος τοῦ ΕΑΜ διὰ τῶν ἐξουσιοδοτημένων ἀντιπροσώπων των κ. Βασίλη Σαμαρινιώτη, ἀντιπροσώπου τῆς Κ.Ε. τοῦ ΕΑΜ καὶ τῶν κ.κ. Στεφάνου Σαράφη καὶ Ἄρη Βελουχιώτη, ἐκπροσώπων τῆς Κ.Ε. τοῦ ΕΛΑΣ, συνεφώνησαν τὰ κάτωθι:

I) Ὅλαι αἱ ἀνταρτικαὶ ὁμάδες δέον νὰ εἶναι γνωσταὶ διὰ στρατιωτικοὺς λόγους ὡς 'Εθνικαὶ ἀνταρτικαὶ ὁμάδες τῆς 'Ελλάδος, τίτλος ὁ ὁποῖος θὰ εἶναι ὁ μόνος τὸν ὁποῖον τὸ Γενικὸν Συμμαχικὸν Στρατηγεῖον Μέσης 'Ανατολῆς θὰ χρησιμοποιῇ. Οἴκοθεν νοεῖται ὅτι ἑκάστη ἀνταρτικὴ ὀργάνωσις θὰ διατηρήσῃ εἰς τὴν ἐν 'Ελλάδι ἐμφάνισίν της τὴν ὀνομασίαν της καὶ τὴν Διοικητικήν της διάρθρωσιν.

II) 'Η 'Ελλὰς θὰ εἶναι ὑποδιῃρημένη εἰς Στρατιωτικὰς περιφερείας, καθορισθησομένας κατ' αὐτοτελῆ ἐδαφικὰ διαμερίσματα. 'Εὰν εἰς μίαν τοιαύτην περιφέρειαν ὑπάρχουν ἀνταρτικαὶ ὁμάδες μιᾶς μόνον ὀργανώσεως, ὅλαι αἱ στρατιωτι καὶ ἀποφάσεις θὰ λαμβάνωνται παρὰ τοῦ ἀρχηγείου αὐτῆς, συμφώνως πρὸς τὰς διαταγὰς τοῦ κοινοῦ Γενικοῦ Στρατηγείου τῶν ἀνταρτῶν.
'Εὰν εἰς μίαν περιφέρειαν ὑπάρχουν περισσότεραι τῆς μιᾶς ὀργανώσεως, αἱ μονάδες των θὰ συνεργάζωνται ἀπολύτως εἰς πᾶσαν στρατιωτικὴν δρᾶσιν, εἴτε ὑπὸ κοινὴν διοίκησιν, ὁριζομένην ὑπὸ τῶν συμπραττουσῶν μονάδων, εἴτε ὑπὸ Διοικητὴν ὁριζόμενον ὑπὸ τοῦ Κοινοῦ Γενικοῦ Στρατηγείου, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν συμβουλευτικῶν εἰσηγήσεων τῶν ὑπευθύνων ἀρχηγῶν τῶν συμπραττουσῶν Μονάδων καὶ τοῦ ἁρμοδίου Ἄγγλου Συνδέσμου. Τὸ Κοινὸν Γενικὸν Στρατηγεῖον, εἰς εἰδικὰς περιπτώσεις, δύναται μόνον του νὰ ὁρίσῃ τὸν διοικητὴς μιᾶς ἐπιχειρήσεως, εἰς ἐκτέλεσιν Διαταγῆς τοῦ Γενικοῦ Στρατηγείου Μέσης 'Ανατολῆς.

III) Αἱ μονάδες μιᾶς περιφερείας δέον νὰ μὴ εἰσέρχωνται εἰς ἄλλην, ἐκτὸς εἰς περιπτώσεις ἀνωτέρας βίας, ἢ κατόπιν ἀμοιβαίας συμφωνίας, τῶν ἀντιστοίχων ὁδηγητικῶν ὀργάνων, ἢ καὶ κατόπιν ἐντολῆς τοῦ Κοινοῦ Γενικοῦ Στρατηγείου, ἥτις θὰ εἶναι σύμφωνα μὲ τὰς στρατιωτικὰς ἀπαιτήσεις τοῦ Σ.Μ.Α. Ἡ παράγραφος αὕτη ἀποβλέπει εἰς τὴν ἐξασφάλισιν τῆς διαρθρώσεως τῆς ὅλης δυνάμεως κατὰ τρόπον ἀνταποκρινόμενον πρὸς τὰς στρατιωτικὰς ἀνάγκας.

IV) Ὅλοι οἱ ἀντάρται μιᾶς ἐθνικῆς ὀργανώσεως δέον ὅπως ἀναγνωρίζουν τοὺς ἀντάρτας τῶν ἄλλων ὀργανώσεων. Ἕκαστος ἀντάρτης εἶναι ἐλεύθερος νὰ διακηρύττῃ τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς πεποιθήσεις του, ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν ὅτι δὲν θὰ κατηγορῇ καὶ δὲν θὰ ὁμιλῇ ἐναντίον τῶν ἄλλων ἀνταρτικῶν ὁμάδων, τῶν ἀρχῶν των, τῶν ἰδεῶν των, ἢ ἐναντίον οἱουδήποτε μέλους ἄλλης ὀργανώσεως.

V) Οἱαιδήποτε ὀργανώσεις, ἢ πρόσωπα εἶναι ἐλεύθερα νὰ δημιουργήσουν ἀνταρτικὰς ὁμάδας εἰς οἱανδήποτε περιφέρειαν, ἐφ' ὅσον αὗται δέχονται τοὺς ὅρους τοῦ παρόντος συμφωνητικοῦ καὶ τάσσονται ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ Κοινοῦ Γενικοῦ Στρατηγείου. Ὅλοι οἱ ἀντάρται τῆς αὐτῆς περιφερείας θὰ ἔχουν ἴσα δικαιώματα. Αἱ τυχόν, μεταξὺ δύο ὁμάδων, διαφοραί, θὰ τακτοποιῶνται διὰ κοινῆς συμφωνίας τῶν ἀνωτέρω καθοδηγήσεων ἢ ἐν ἀνάγκῃ ὑπὸ τοῦ Κοινοῦ Γενικοῦ Στρατηγείου.

VI) Αἱ ἀνταρτικαὶ ὁμάδες τῶν πεδινῶν περιοχῶν, ὑποχρεοῦνται νὰ διευκολύνουν τὸν εἰς τρόφιμα ἐφοδιασμὸν τῶν ἀνταρτικῶν ὁμάδων, καθὼς καὶ τοῦ πληθυσμοῦ τῶν ὀρεινῶν περιοχῶν. Τὸ Γενικὸν Στρατηγεῖον ἐπιφυλάσσει εἰς ἑαυτὸ τὸ δικαίωμα νὰ ἐπέμβῃ ρυθμιστικῶς εἰς τὰς περιπτώσεις μὴ ἐπαρκείας τῶν τροφίμων ἐπιτυγχάνων τὴν ἀμοιβαίαν συμφωνίαν τῶν διαφόρων ὀργανώσεων.

VII) Αἱ ἀνταρτικαὶ ὁμάδες τῆς περιοχῆς προσφέρουν, ἐν περιπτώσει ἀγῶνος κατὰ τῶν κατακτητῶν, τὸ ἀνώτατον ὅριον βοηθείας εἰς τοιαύτας ἄλλης ὅταν προσκαλοῦνται παρὰ τοῦ ἐνδιαφερομένου Διοικητοῦ ἢ καὶ αὐθορμήτως, ὅταν ἡ κατάστασις τὸ ἐπιβάλλει. Εἰς περίπτωσιν γενικωτέρας δράσεως, καθοριζομένης ὑπὸ τοῦ Κοινοῦ Γενικοῦ Στρατηγείου, ἡ σχετικὴ διαταγὴ θὰ καθορίζῃ καὶ τὸ ποσοστὸν τῆς δοθησομένης ἐνισχύσεως.

VIII) Δέον νὰ μὴ γίνωνται βαρβαρότητες ἐναντίον οὐδενὸς παρὰ οἱασδήποτε ἀνταρτικῆς ὁμάδος. Οὐδεμία μόνιμος φυλάκισις ἢ ἐκτέλεσις ἐπιτρέπεται ἄνευ δικαίας κρίσεως καὶ ἄνευ τῆς τελείας ἀποδείξεως τῶν γεγονότων.

IX) Οἱοσδήποτε Ἕλλην ἀντάρτης ὅστις μέχρι τῆς ἡμερομηνίας τῆς ὑπογραφῆς τοῦ παρόντος συμφωνητικοῦ, ἔχει μεταβῇ εἰς ἄλλην ὀργάνωσιν, θὰ τύχῃ ἀπολύτου ἀμνηστείας παρὰ τῶν κατὰ τὸ παρελθὸν ἡττῶν του. Ὅλοι οἱ Ἕλληνες ὑπῆρξαν ἀπολύτως ἐλεύθεροι νὰ καταταγοῦν εἰς τὰς ὁμάδας τῆς προσωπικῆς ἀρεσκείας των.

X) Διὰ τὴν καλυτέραν διεύθυνσιν τοῦ ὅλου ἀγῶνος καὶ τὸν συντονισμὸν τῶν ἐνεργειῶν συγκροτεῖται Γενικὸν Στρατηγεῖον, ἀποτελούμενον ἀπὸ ἀντιπροσώπους ἀνταρτικῶν ὁμάδων, ἐχουσῶν Πανελλαδικὴν εὐρεῖαν περιφέρειαν, καθὼς καὶ ἀντιπρόσωποι τοῦ Γενικοῦ Στρατηγείου Μέσης Ἀνατολῆς τῶν Συμμάχων. Ἀνάλογον κοινὸν ἀρχηγεῖον δύναται νὰ συγκροτηθῇ κατὰ περιοχὰς ἢ περιφερείας, ἀναλόγως τῆς δυνάμεως τῶν διαφόρων ὁμάδων. Πᾶσαι αἱ μικρότεραι ἀνταρτικαὶ ὁμάδες, δύνανται ν' ἀποστέλλουν στρατιωτικοὺς συνδέσμους εἰς τὸ Κοινὸν Γενικὸν Στρατηγεῖον.

XI) Τὰ στρατιωτικὰ εἴδη τὰ ἀποστελλόμενα εἰς Ἑλλάδα, πρέπει νὰ γίνωνται δεκτὰ ὡς ἐνδείξεις ἀπὸ μέρους τῶν Ἡνωμένων Ἐθνῶν τῆς πλήρους κατανοήσεως τῶν ἡρωϊκῶν καὶ εὐγενῶν προσπαθειῶν τῶν γενομένων ὑπὸ τῶν ἑλλήνων Συμμάχων πρὸς ἀντίστασιν καὶ συντριβὴν τοῦ ἄξονος. Ἡ κατανομὴ τούτων θὰ γίνεται παρὰ τοῦ Κοινοῦ Γενικοῦ Στρατηγείου. Τῶν ὑλικῶν τούτων στερεῖται οἱαδήποτε περιοχὴ ἂν παραβῇ τοὺς ὅρους τοῦ παρόντος συμφωνητικοῦ.

XII) Ὁ ρόλος τῶν εἰς τὰ Κοινὰ ἀρχηγεῖα ἀπασπασθησομένων Βρεττανῶν ἀξιωματικῶν θὰ εἶναι τοιοῦτος ἀξιωματικῶν συνδέσμων τοῦ Σ.Σ.Μ.Α. Ἐν περιπτώσει δὲ προστριβῶν μεταξὺ τῶν συμ-

πραττουσῶν μονάδων, προστριβῶν αἵτινες εἶναι δυνατὸν νὰ ἐπηρεάσωσι τὰς στρατιωτικὰς ἐπιχειρήσεις, ὁ πλησιέστερος Ἄγγλος σύνδεσμος θὰ λαμβάνῃ γνῶσιν αὐτῶν.

Εἰς Θεσσαλικὰ Βουνὰ τῇ 5 Ἰουλίου 1943

Ὁ Ἀντιπρόσωπος τοῦ Στρατηγείου ΜΑΣ
ΕΝΤΥ

Ὁ Ἀντιπρόσωπος τοῦ ΕΑΜ
ΒΑΣΙΛΗΣ ΣΑΜΑΡΙΝΙΩΤΗΣ

Οἱ Ἀντιπρόσωποι τοῦ ΕΛΑΣ
ΣΤΕΦ. ΣΑΡΑΦΗΣ
ΑΡΗΣ ΒΕΛΟΥΧΙΩΤΗΣ

ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟΝ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ

Ἐν Ἐλαφίνι σήμερον τὴν 22αν Αὐγούστου 1943 οἱ ὑπογεγραμμένοι 1) Ἄγγλος Ἀντισυνταγματάρχης ΕΓΚΣ, ἀντιπρόσωπος τοῦ Διασυμμαχικοῦ Στρατηγείου παρὰ τῷ ΕΑΜ—ΕΛΑΣ, 2) Συνταγματάρχης Πεζικοῦ (Ἰωάννης Μουστεράκης) ἀντιπρόσωπος τῆς ὀργανώσεως ΠΑΟ καὶ 3) Κίκιτσας Γεώργιος (Σαράντης Πρωτόπαπας) ἀντιπρόσωπος τῆς ὀργανώσεως ΕΑΜ, κατόπιν ἐγκρίσεως ἑκάστης τῶν ὀργανώσεών μας συνεφωνήσαμεν προσωρινῶς τὰ κάτωθι:

1) Ἀναγνωρίζεται ἡ ὀργάνωσις ΠΑΟ καὶ ἀνταρτικαὶ αὐτῆς ὁμάδες Ε.Σ. (.Ελληνικὸς Στρατὸς) ὡς ἐθνικὴ ὀργάνωσις ἔχουσα ἀποστολὴν νὰ κινηθῇ ἐναντίον τοῦ κατακτητοῦ ἐν Ἑλλάδι καὶ ὑπὲρ τῶν Συμμάχων.
2) Ὁ Ἀντιπρόσωπος τοῦ Διασυμμαχικοῦ Στρατηγείου ἔχει τὴν ὑποχρέωσιν, συμφώνως πρὸς τὸ πρωτόκολλον ΕΝΤΥ νὰ ἐπιληφθῇ τὰ τοῦ ἐφοδιασμοῦ τῶν τμημάτων Ε.Σ. δι' ὁπλισμοῦ καὶ πυρομαχικῶν διὰ ρίψεων.
3) Πᾶς ἀρχηγὸς ἐνόπλου τμήματος ὀφείλει νὰ γνωστοποιῇ τὴν παρουσίαν ἢ τὴν διέλευσίν του ἐκ τῶν προτέρων εἰς πᾶσαν ἔνοπλον ὁμάδα ἑκατέρας τῶν ὀργανώσεων, πρὸς πρόληψιν παρεξηγήσεων.
4) Ἀπὸ τῆς ὑπογραφῆς τοῦ παρόντος συμφωνητικοῦ, πᾶς ἀρχηγὸς ἐνόπλου τμήματος φέρει βαρυτάτην εὐθύνην ἂν ὑπαιτιότητί του λάβῃ χώραν σύγκρουσις.
5) Ἀπὸ τῆς λήψεως τοῦ παρόντος πρωτοκόλλου καὶ ἄνευ χρονοτριβῆς νὰ ἀφεθῶσι ἐλεύθεροι οἱ τυχὸν κρατούμενοι ἐξ ἑκατέρας τῶν ὀργανώσεων ὀπαδοὶ τῆς ἑτέρας.
6) Πᾶς ἀρχηγὸς ἐνόπλου ἀνταρτικοῦ τμήματος ὑποχρεοῦται νὰ κοινοποιήσῃ ἐγγράφως ἢ προφορικῶς τὸ παρὸν πρωτόκολλον συνεργασίας, εἰς τυχὸν ἀνταρτικὸν τμῆμα ἑκατέρας τῶν ὀργανώσεων.
7) Ἀνταρτικαὶ ὁμάδες Ε.Σ. καὶ ΕΛΑΣ ἀναλαμβάνουσι τὴν ὑποχρέωσιν ἀλληλοϋποστηρίξεως μεταξύ των εἰς περίπτωσιν συγκρούσεων μετὰ Γερμανοϊταλῶν καὶ Βουλγάρων.
8) Ζώνη δράσεως τοῦ ἀνταρτικοῦ Στρατοῦ τῆς ὀργανώσεως ΠΑΟ (Ε.Σ.) καθορίζεται τὸ ὄρος Βέρμιον καὶ συγκεκριμένως νοτίως τῆς νοητῆς γραμμῆς ΑΝΩ ΒΕΡΜΙΟΝ (03—44—Νιάουσα)0.14—48).
Ὑπογραφαὶ Ἔγκξ — Κλέος — Κίκιτσας.

Κοινοποίησις τοῦ πρωτοκόλλου

Τὴν 4ην πρωϊνὴν τῆς 25ης Αὐγούστου φθάνουν εἰς τὸ ἐν Μανιάκι Σταθμὸν Διοικήσεως τοῦ Συγκροτήματος ΠΙΕΡΙΩΝ — ΒΕΡΜΙΟΥ ὁ Ὑπίλαρχος Κοτζαμάνης καὶ Ἀνθυπολοχαγὸς Δημάδης ἐκ μέρους τῆς ΠΑΟ καὶ οἱ ΕΛΑΣΙΤΑΙ ΟΠΛΑΡΧΗΓΟΙ ΚΑΤΣΑΝΤΩΝΗΣ ΚΑΙ ΑΝΤΥΠΑΣ ἐκ μέρους τοῦ ΕΛΑΣ οἵτινες ὡς κοινὴ ἀντιπροσωπεία, προσεκόμισαν καὶ παρέδωσαν εἰς τὸν ἀρχηγὸν ΠΛΑΠΟΥΤΑΝ τὸ πρωτόκολλον.

Ἡ ΠΑΟ συνοδεύει τὴν κοινοποίησιν τοῦ συμφωνητικοῦ μὲ τὴν κάτωθι διαταγήν: ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΣΤΡΑΤΟΣ 23.8.43.

ΔΙΑΤΑΓΗ

Μεταξὺ ἀντιπροσώπου Στρατηγείου Δυτικῆς Μακεδονίας τοῦ ΕΛΑΣ Κίκιτσα Γεωργίου καὶ τοῦ Διοικητοῦ τῆς ΠΑΟ Κλέου Ἰωάννου, παρισταμένου καὶ τοῦ ἀντιπροσώπου τοῦ Βρεττανικοῦ Στρατοῦ Μέσης Ἀνατολῆς Λοχαγοῦ ΙΝΤΕΡ συνεφωνήθησαν προσωρινῶς καὶ μέχρι ὑπογραφῆς τοῦ ὁριστικοῦ συμφώνου εἰς τὸ Κοινὸν Στρατηγεῖον ἐν Ἀγράφοις τὰ κάτωθι:

1) Μεταξὺ τμημάτων ΕΛΑΣ καὶ ΠΑΟ (Ε.Σ.) θέλει παύσει ἀπὸ τῆς λήψεως τῆς παρούσης κάθε ἐχθρικὴ ἐνέργεια, ἀπαγορευομένης ἀπολύτως βιαίας ἐνεργείας. Εἰς τὴν ἐνέργειαν ἐννοεῖται ὄχι μόνον ἡ πολεμικὴ ἀλλὰ καὶ διὰ τοῦ λόγου, συκοφαντία, εἴτε ἐντύπως εἴτε προφορικῶς μεταξὺ τῶν ὀργανώσεων ΠΑΟ καὶ ΕΑΜ.
2) Τὰ τμήματα ἀμφοτέρων τῶν ὀργανώσεων θέλουσι παραμείνῃ εἰς οὓς χώρους εὑρίσκονται ἐκτὸς ἂν ἔχουν ἐντολὴν ἐνεργείας κατὰ Γερμανο-Ἰταλο-Βουλγάρων, ὁπότε θὰ ἐκπληρώσουν τὴν ἀποστολήν των. Εἰδικῶς, τὸ Τμῆμα ΒΕΡΜΙΟΥ τῆς ΠΑΟ θέλει περιορισθῆ νοτίως τῆς γραμμῆς ΑΝΩ ΒΕΡΜΙΟΝ — ΝΙΑΟΥΣΑ.
3) Ἐὰν τὸ τμῆμα μιᾶς ὀργανώσεως πρόκειται νὰ διέλθῃ ἐκ τοῦ χώρου τμήματος τῆς ἄλλης ὀργανώσεως δι' ἐνέργειαν ἐντολῆς ἢ ἀσφάλειαν, ὀφείλει νὰ εἰδοποιήσῃ ἐγκαίρως τὸ τμῆμα ἐκ τοῦ χώρου τοῦ ὁποίου πρόκειται νὰ διέλθῃ.
4) Ἡ κίνησις συνδέσμων καὶ ἀνεφοδιασμοῦ ἐπιτρέπεται ἐλευθέρως καὶ θὰ διευκολύνεται ἀμοιβαίως.
5) Ἐν περιπτώσει προσβολῆς τμήματος μιᾶς ὀργανώσεως ὑπὸ Ἰταλογερμανοβουλγάρων, τὰ γειτονικὰ τμήματα τῆς ἑτέρας ὀργανώσεως ὀφείλουσι νὰ παράσχωσι βοήθειαν καὶ νὰ διευκολύνωσι, πάσῃ δυνάμει, τὴν ἐνέργειαν τοῦ προσβαλλομένου τμήματος. Κοινοποιήσεις ἀμοιβαίως πληροφοριῶν τοῦ ἐχθροῦ.
6) Οἱ κρατούμενοι ὀπαδοὶ ἀμφοτέρων τῶν ὀργανώσεων νὰ ἀπολυθῶσι ἑκατέρωθεν, ἅμα λήψει.
7) Οἱ ἀρχηγοὶ Ἐνόπλων τμημάτων, ἀμφοτέρων τῶν ὀργανώσεων, καθίστανται ὑπεύθυνοι διὰ τὴν τήρησιν τῶν ἀνωτέρω ὅρων.
7) Ἕκαστος ἀρχηγὸς τμήματος λαμβάνων γνῶσιν τῆς παρούσης, ὀφείλει νὰ κοινοποιήσῃ εἰς τὸν γειτονικὸν ἀρχηγὸν τῆς ἑτέρας ἢ ἰδίας ὀργανώσεως ὅσον τὸ δυνατὸν τάχιστα.

Συμμορφωθῆτε πρὸς τὰ ἀνωτέρω ἅμα λήψει καὶ ἀναφέρατε λῆψιν.

ΣΤΡΑΤΗΓΕΙΟΝ ΠΑΟ
κ.δ. ΑΘΩΣ

Παραβίασις - Διαμαρτυρία — ΕΞΑΙΡΕΤΙΚΩΣ ΕΠΕΙΓΟΝ/Διὰ τοῦ ἀσυρμάτου
Ἀριθ. 10 ὥρα 20

Συνταγματάρχην Κλέον
Κοινὸν Στρατηγεῖον

Τμήματα Ε.Σ. ΒΕΡΜΙΟΥ καὶ ΠΙΕΡΙΩΝ λόγῳ σοβαρῶν ἐνδείξεων προσβολῆς των ὑπὸ συγκεντρωμένων τμημάτων ΕΛΑΣ ΒΕΡΜΙΟΥ, πρὸς ἀποφυγὴν συγκρούσεως καὶ ἀνασυγκρότησιν, μετεστάθμευσαν περιοχὴν ΠΑΛΑΤΙΤΣΙΑ ἀπὸ 31.8.43στόπ. Ἀπὸ 1.9.43 προσεβλήθησαν ὑπὸ ΕΛΑΣ 2 καὶ 3/9 διεξήγετο ὠργανωμένη ἐπίθεσις στόπ. Ἐπανειλημμέναι προσφυγαὶ ἀντισυνταγματάρχην ΕΓΚΣ δὲν μετέβαλον κατάστασιν στόπ. Ἐπὶ 18 ὥρας περιωρίσθην ὑπὸ ΕΛΑΣ. Ἀπὸ 2 τρέχοντος μοὶ ἀπηγορεύθη νὰ συνδεθῶ μετὰ ΒΕΡΟΙΑΣ στόπ. Προβλέπω συνέχισιν ἐπιθέσεως ἡμετέρων μὴ ἐνδιδόντων ὑποδείξεις ΕΓΚΣ παράδοσιν ὅπλων των προσωρινῶς στόπ. Ἀνάγκη ἐπεμβάσεως κοινοῦ Στρατηγείου διὰ λῆξιν περαιτέρω ἀδελφοκτονίας.

4.9.43 — Λοχαγὸς Χρυσομάλλης Σύνδεσμος ΠΑΟ

'Αριθ. 11 ΕΞΑΙΡΕΤΙΚΩΣ ΕΠΕΙΓΟΝ

Συνταγματάρχην ΕΓΚΣ

Ἐνταῦθα

Λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ ὑποβάλω τὸ συνημμένον τηλεγράφημα πρὸς Συνταγματάρχην Κλέον εἰς Κοινὸν Στρατηγεῖον, μὲ τὴν παράκλησιν, ὅπως ἐγκρίνητε τὴν ἀποστολὴν τούτου διὰ τοῦ ἀσυρμάτου, τὸ δυνατὸν ταχύτερον. Ἡ ἀνακοινωθεῖσα μοι τὸ ἑσπέρας τῆς χθὲς ὑφ' ὑμῶν ἀρξαμένη ἐπίθεσις ὑπὸ τμημάτων τοῦ ΕΛΑΣ, κατὰ τῶν σωμάτων Ε.Σ. ΠΙΕΡΙΩΝ, καὶ ἡ διατυπωθεῖσα ἀδυναμία σας ἐπεμβάσεως πρὸς διακοπὴν τοῦ πυρὸς τῶν ἐπιτιθεμένων κατὰ τοῦ Ε.Σ. καὶ τὸ γεγονὸς ὅτι Ἕλληνες ἀλληλοεξοντώνονται μὲ ἀναγκάζουσι νὰ μεταχειριστῶ πᾶν μέσον ὅπως συντελέσω κατὰ τὸ δυνατὸν ὡς ἀντιπρόσωπος τῆς ΠΑΟ εἰς τὸν τερματισμὸν τῆς ἀδελφοκτονίας.

Κύριε 'Αντισυνταγματάρχα,

Ἡ Ἑλληνικὴ κοινωνία καὶ οἱ ἀπανταχοῦ Ἕλληνες, θὰ καταρῶνται ἐς ἀεὶ τοὺς ὑπαιτίους τῆς ἀλληλοεξοντώσεως ταύτης.

Προσφεύγω καὶ αὖθις εἰς τὰ ἐγνωσμένα αἰσθήματά σας, φιλίας, συμμαχίας καὶ συμπαθείας πρὸς τὴν Ἑλλάδα καὶ τὸ Ἑλληνικὸν Ἔθνος.

Νίπτω τὰς χεῖρας μου.

Πρόθυμος εἰς τὰς διαταγάς σας.

Λοχαγὸς Χρυσομάλλης Σύνδεσμος ΠΑΟ.

ΥΠΟΜΝΗΜΑΤΑ ΑΝΤΙΣΥΝΤΑΓΜΑΤΑΡΧΟΥ ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΥ ΠΡΟΣ ΚΟΙΝΟΝ ΣΤΡΑΤΗΓΕΙΟΝ ΩΣ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΥ ΤΗΣ ΠΑΟ

'Αριθ. Πρωτ. 2

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΑΝΤΙΣΥΝΤΑΓΜΑΤΑΡΧΟΥ ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΥ ΑΡΧΙΜΗΔΟΥΣ ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΥ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΣ ΤΗΣ ΠΑΟ

«Περὶ ἀνάγκης ἐφοδιασμοῦ καὶ ἐξοπλισμοῦ τῶν δυνάμεων τοῦ Ε.Σ.—ΠΑΟ».

Οἱ σκοποὶ τῆς ΠΑΟ καὶ αἱ ἀπὸ διετίας προσπάθειαί της εἶναι ἤδη πρὸ πολλοῦ γνωσταὶ εἰς τὸ 'Αγγλικὸν Στρατηγεῖον, ὡς ἐπίσης γνωστοὶ τυγχάνουν οἱ λόγοι οἵτινες παρεκώλυσαν τὴν ὁμαλὴν ἀνάπτυξιν τοῦ ἔργου της.

Συντόνως ἐργασθεῖσα ἡ ΠΑΟ κατώρθωσε νὰ περιλάβῃ εἰς τοὺς κόλπους της τὸ σύνολον σχεδὸν τῶν ἐν Μακεδονίᾳ Μονίμων 'Αξιωματικῶν καὶ Ὑπαξιωματικῶν καὶ Ἐφέδρων ἀξιωματικῶν καὶ νὰ δημιουργήσῃ ἰσχυροὺς πυρῆνας εἰς ὅλας τὰς πόλεις καὶ ὅλα σχεδὸν τὰ χωρία τῆς Μακεδονίας. Ἤδη, ἡ ἐπελθοῦσα συμφωνία περὶ στενῆς συνεργασίας τῆς ΠΑΟ μετὰ τῶν λοιπῶν ὀργανώσεων ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ Κοινοῦ Γενικοῦ Στρατηγείου, παρέχει ἀγαθὰς ἐλπίδας περὶ τοῦ μέλλοντος.

Εἶναι ὅμως, πρὸς τοῦτο, ἀπαραίτητον ὅπως, ἀποβλέποντες πρὸς τὸν κοινὸν σκοπόν, καταβάλλωμεν σύντομον προσπάθειαν διὰ τὴν ἐπίτευξίν του. Ἡ διαμόρφωσις τῶν πολεμικῶν συνθηκῶν, κατόπιν τῆς συνθηκολογήσεως τῆς 'Ιταλίας, προαγγέλουσα πιθανότατα ζωηρὰν στρατιωτικὴν ἐξέλιξιν ἐν τῇ Βαλκανικῇ, ἐπὶ πλέον δὲ ἡ ἄμεσος προσέγγισις τοῦ χειμῶνος ὅστις, ἐν Μακεδονίᾳ ἰδίᾳ, θέλει καταστήσῃ λίαν συντόμως, δυσχερέστατον τὸν ἐφοδιασμὸν ἀνταρτικῶν ὁμάδων, αἵτινες δὲν ἐδημιούργησαν κατὰ τὸ θέρος ἀποθέματα τροφίμων, ἐπιβάλλει τὴν ἄμεσον καὶ ὑπεύθυνον ἀντιμετώπισιν τῆς θέσεως τῶν ὁμάδων τῆς ΠΑΟ ἐν τῷ πλαισίῳ τοῦ ὅλου ἀγῶνος.

Ἡ ἐν ἐνεργείᾳ ἔνοπλος δύναμις τῶν ὁμάδων ΠΑΟ, ἀνέρχεται εἰς 2.000 ἄνδρας περίπου, κατανεμημένη εἰς τὴν ζώνην ἀπὸ τῆς γραμμῆς ΠΙΕΡΙΩΝ — ΒΕΡΜΙΟΥ — ΑΡΝΑΙΑΣ μέχρι καὶ τοῦ ΠΑΓΓΑΙΟΥ συμπεριλαμβανομένου.

'Ιδιαιτέρως, δέον νὰ τονισθῇ ὅτι, τὰ τμήματα ταῦτα δύνανται νὰ ἀναλάβωσι καὶ νὰ ἐκτελέσω-

σι οιανδήποτε έντολὴν σαμποτάζ, ὡς διαθέτοντα τὸ ἀπαιτούμενον εἰδικευμένον προσωπικόν.

Ἐπὶ μακρὸν ἤδη χρόνον ἡ συγκρότησις, ὁ ἐξοπλισμός, ἡ ἐπένδυσις καὶ ἡ τροφοδοσία των ἐγένετο διὰ μικρᾶς ἀρχικῶς ἐνισχύσεως τῆς ἁρμοδίας ὑπηρεσίας τοῦ Καίρου καὶ ἐν συνεχείᾳ δι' ἐράνων ἐξ ἰδιωτικῶν πόρων. Αἱ δυνατότητες ὅμως τούτων ἔχουν τελείως ἐξαντληθῆ.

Ἀφ' ἑτέρου τὸ ὑπάρχον ἔμψυχον ὑλικὸν καὶ ἡ γενομένη ὀργανωτικὴ ἐργασία, ἀποτελοῦν πλήρη ἐγγύησιν ὅτι παρεχομένων τῶν ἀναγκαίων ἐφοδίων αἱ ὁμάδες τῆς ΠΑΟ θὰ ἀποτελέσουν ἐντὸς ἐλαχίστου χρονικοῦ διαστήματος ἀπὸ τῆς ἀπόψεως καὶ ποιότητος καὶ ποσότητος ἐνεργὸν μέρος καὶ ἀποτελεσματικὸν ὄργανον τοῦ Στρατηγείου Μέσης Ἀνατολῆς καὶ τοῦ Κοινοῦ Γενικοῦ Στρατηγείου. Ἡ δύναμις αὕτη δύναται νὰ ἀνέλθῃ μέχρι 30.000 ἀνδρῶν πλήρως πλαισιωμένων διὰ τῶν ἀναγκαίων στελεχῶν, τοῦ χρόνου ἀναπτύξεώς της ἐξαρτωμένου ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον ἐκ τῆς ταχύτητος τοῦ ἐφοδιασμοῦ.

Τόσον ἑπομένως τὸ δημιουργηθὲν ἤδη παρόν, ὅσον καὶ τὸ δικαιολογημένως ἀναφερόμενον ἄμεσον μέλλον, προβάλλουν τὴν δικαίαν ἀξίωσιν ὅπως χάριν τοῦ ἀγῶνος, ἀντιμετωπισθοῦν αἱ ἀνάγκαι τῶν ἄνευ οὐδεμιᾶς χρονοτριβῆς.

Εἶναι βέβαιον ὅτι αἱ ἐνεργοὶ καὶ ἐφεδρικαὶ ἡμῶν δυνάμεις ἀνυπομόνως ἀναμένουν νὰ τοὺς δοθῇ ἡ εὐκαιρία ἀντιμετωπίσεως τοῦ ἐχθροῦ, οὐδεὶς δὲ δύναται νὰ ἀρνηθῇ εἰς τοὺς πατριώτας τούτους τὸ δικαίωμα τῆς συμμετοχῆς των εἰς τὸν ἀπελευθερωτικὸν ἀγῶνα.

Ἐπικαλούμεθα ἐπὶ τοῦ προκειμένου τὸν τελευταῖον λόγον τοῦ Ταξιάρχου ΕΝΤΤ, καθ' ὅσον, οὗτος ἐτόνισεν ὅτι οἱ στρατιωτικοὶ ἀντικειμενικοὶ σκοποὶ πρέπει νὰ ἔρχωνται πρῶτοι. Δὲν μποροῦμε σὲ τίποτε νὰ ἐπιτρέψωμε νὰ ἀναμιχθῇ ἄλλος σκοπὸς μὲ αὐτούς.

Νομίζομε κατὰ συνέπεια ὅτι ἡ ταχθεῖσα προθεσμία ἑνὸς μηνὸς πρὸς ἔναρξιν τοῦ ἡμετέρου ἐφοδιασμοῦ δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὅτι ἀνταποκρίνεται πρὸς τὸ ἀνωτέρω πνεῦμα. Αὕτη στρατιωτικῶς μὲν μένει ἁπλὴ καθυστέρησις τῶν ὀργανώσεων, νεκρὰν ζώνην καὶ κενὸν ἀέρος ἐντὸς τῶν ὁποίων οὐδὲν ἀναπτύσσεται καὶ καρποφορεῖ. Ἡ πολιτικὴ ἐνσάρκωσις ὅμως πρέπει νὰ εἶναι προσπάθεια ἐνεργοῦ συνεργασίας, ἐντὸς τῆς ὁποίας ἀναμένεται ὅτι θὰ συσφιχθοῦν οἱ δεσμοὶ καὶ θὰ ἐκλείψουν αἱ ἀντιθέσεις. Συνεπῶς ἡ μόνη ἐξυπηρετικὴ τοῦ ἀγῶνος γραμμὴ εἶναι ἡ ταχίστη χρησιμοποίησις τῶν ὁμάδων μας, κατὰ τοῦ ἐχθροῦ.

Ἐπίσης οὐδεμίαν σκοπιμότητα ἐξυπηρετεῖ ὁ παρατεινόμενος ἀποκλεισμὸς τῆς ΠΑΟ ἀπὸ τοῦ Κοινοῦ Γενικοῦ Στρατηγείου, τοσούτῳ μᾶλλον καθ' ὅσον ἡ τυπικὴ ἔγκρισις τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ΕΑΜ προεξοφλεῖται ὡς βεβαία, ὑπὸ τῆς Ἀγγλικῆς ἀντιπροσωπείας καὶ τῆς τοιαύτης τοῦ ΕΛΑΣ καὶ καθ' ἣν στιγμὴν ἡ ΠΑΟ διαθέτει δυνάμεις αἵτινες εἶναι καὶ ἤδη ἕτοιμοι νὰ τεθοῦν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ ἀγῶνος.

Ἐπὶ πλέον ἀνακύπτουν καθημερινῶς ζητήματα ἀπορρέοντα ἐκ τῆς συνυπάρξεως τῶν τμημάτων τοῦ ΕΛΑΣ καὶ τῆς ΠΑΟ ἐν Μακεδονίᾳ καὶ ἔχοντα ἄμεσον ἀντίκτυπον ἐπὶ τῶν γενικωτέρων σχέσεων τῶν δύο ὀργανώσεων, αἵτινες διά τινα χρόνον, κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ συμφωνητικοῦ, εἶναι τρόπον τινὰ ὑπὸ παραίτησιν.

Κατὰ συνέπειαν λαμβάνομεν τὴν τιμὴν νὰ ζητήσωμεν:

1) Τὸν ὅσον ἔνεστι ταχύτερον ἐφοδιασμὸν τῶν τμημάτων μας.
2) Τὴν ἄμεσον συμμετοχήν μας εἰς τὸ Κοινὸν Γενικὸν Στρατηγεῖον.
3) Τὴν διάθεσιν πλησίον τῶν τμημάτων μας Ἄγγλων ἀξιωματικῶν ὡς συνδέσμων, καὶ παρατηρητῶν συνάμα κατὰ τὴν δοκιμαστικὴν περίοδον.

13.9.43 ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΣ ΑΝΤΙΣΥΝΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ

Ὑποβάλλεται:

1) Ἀγγλικὴν Στρατιωτικὴν Ἀποστολὴν
2) Κοινὸν Γεν. Στρατηγεῖον

Κοινοποιεῖται:

Ἀντιπροσωπείαν ΕΔΕΣ.

'Αριθ. Πρωτ. 5

Ὁ 'Αντ)ρχης 'Αργυρόπουλος 'Αρχ.
'Αντιπρόσωπος τῆς 'Εθνικῆς 'Οργανώσεως ΠΑΟ
Πρὸς
Τὸν 'Αρχηγὸν τῆς ἐν Ἑλλάδι 'Αγγλικῆς 'Αποστολῆς
Ὅπου

Κατὰ τὴν συνομιλίαν ἣν ἔλαβα τὴν τιμὴν νὰ ἔχω μετὰ τοῦ 'Αντισυνταγματάρχου ΚΡΙΣ τὴν 15ην τρέχοντος, μοὶ ἀνεκοίνωσεν Οὗτος πληροφορίας τὰς ὁποίας οὗτος εἶχε παρὰ τοῦ 'Αντ)ρχου ΕΓΚΣ περὶ τῶν ἐπισοδείων ἅτινα ἔλαβον χώραν εἰς τὰ ΠΙΕΡΙΑ, μεταξὺ ὁμάδων τῆς ΠΑΟ καὶ τοῦ ΕΛΑΣ κατὰ τὰς 2.3 καὶ 4 Σεπτεμβρίου.

Κατὰ τὰς πληροφορίας ταύτας ἡ εὐθύνη τῶν ἐπεισοδίων βαρύνει τὰ ἡμέτερα τμήματα, ἅτινα ἐπὶ πλέον διαλυθέντα κατέφυγον εἰς Κολυνδρόν, τεθέντα ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς ἐκεῖ Χωροφυλακῆς. Δεδομένου ὅτι τὸ ἀπόσπασμα τῆς Χωροφυλακῆς παραμένει εἰς Κολυνδρὸν τῇ ἀνοχῇ τῶν Γερμανῶν, συμπεραίνει ὁ 'Αντ)ρχης ΕΓΚΣ ὅτι τὸ δοθὲν εἰς τὰς ὁμάδας τῆς ΠΑΟ ἄσυλον, παρεσχέθη ἐπίσης τῇ ἀνοχῇ τῶν Γερμανῶν. Μοὶ προσέθεσεν ὅτι ὁ 'Αντ)ρχης ΕΓΚΣ ἐν συνεχείᾳ ὑπέβαλε τὴν ὑπόδειξιν νὰ μὴ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ἡ ΠΑΟ διὰ τὴν διανομὴν τοῦ ἐκ ρίψεων ὑλικοῦ, ἐὰν τὰ ἀνωτέρω ἀποδειχθοῦν ἀληθῆ.

Καὶ ὅσον μὲν ἀφορᾶ τὸν τίνα βαρύνει ἡ εὐθύνει τῆς συγκρούσεως, μὴ ἔχων εἰσέτι τὰ ἀναγκαῖα λεπτομερῆ στοιχεῖα, δὲν δύναμαι νὰ εἰσέλθω εἰς ἀνάλυσιν τῶν γεγονότων καὶ νὰ ἐξαγάγω τὰ σχετικὰ συμπεράσματα. Δὲν θὰ ἐδυσκολευόμην νὰ παραδεχθῶ ὅτι ἡ ἐμπειρικὴ παρατήρησις τῶν καθ' ἕκαστα κινήσεων, λόγων καὶ πράξεων, δύναται πράγματι νὰ ἀγάγῃ εἰς κρίσιν περὶ ἡμετέρας ὑπαιτιότητος διὰ τὴν περίπτωσιν τῆς 2 - 4 Σεπτεμβρίου.

Θὰ ἐπεθύμουν ἐν τούτοις νὰ παρατηρήσω ὅτι δὲν πρόκειται περὶ αὐτοῦ. Ἔχομεν ἐν προκειμένῳ ἓν θεμελιῶδες καὶ ἐπισήμως ὡμολογημένον γεγονός, τὸ ὅτι ἡ Κεντρικὴ 'Επιτροπὴ τοῦ ΕΑΜ ἔχει ἐκδώσει διαταγὴν βιαίας διαλύσεως τῆς ΠΑΟ.

Ὅταν σταθῶμεν ἐπὶ τῆς βάσεως ταύτης ἀναλογιζόμενοι προσέτι ὅτι πάντως μέχρι τῆς 4 τοὐλάχιστον Σεπτεμβρίου τὰ ἐν Μακεδονίᾳ τμήματα τοῦ ΕΛΑΣ δὲν ἔλαβον ἀνάκλησιν τῆς διαταγῆς διαλύσεως τῆς ΠΑΟ, δὲν δυνάμεθα παρὰ νὰ σκεφθῶμεν ὅτι ἡ ἐπίδρασις αἰτίων καὶ ἀφορμῶν εἶναι ἐπουσιώδης δεδομένου ὅτι τὸ σπέρμα τῆς δυσαρέστου καταστάσεως, εὑρίσκεται πάντως εἰς τὸ προαναφερθὲν παρελθόν. 'Ανακρίνοντες καὶ ἀναλύοντες δυϋλίζομεν ἁπλῶς τὸν κώνωπα ἐνῷ ἔχομεν ἐνώπιον ἡμῶν τὴν κάμηλον.

Σχετικῶς θὰ ἤθελον πάντως νὰ ἐπιστήσω τὴν ὑμετέραν προσοχὴν ἐπὶ ὡρισμένων σημείων ἅτινα δὲν στεροῦνται νομίζω σημασίας. 1) Τὸ γεγονὸς ὅτι τὰ ἡμέτερα τμήματα ἔχουν ἀπωλείας 20 ἀνδρῶν ἔναντι οὐδεμιᾶς ζημίας τοῦ ΕΛΑΣ, ἀλλὰ δὲν νοεῖται ἀνταρτικὴ ἐπίθεσις ἄνευ αἰφνιδιασμοῦ, ὁ δὲ αἰφνιδιασμὸς ὁσονδήποτε ἀνεπιτυχῶς καὶ ἂν γίνῃ ἀδύνατον εἶναι νὰ μὴν προχαλέσῃ ἀπωλείας εἰς τὸν αἰφνιδιαζόμενον. 'Αναφορικῶς μὲ τὴν σύγκρουσιν τῆς 23ης Αὐγούστου, οἱ ἐνταῦθα ἀντιπρόσωποι τοῦ ΕΛΑΣ ἐστήριξαν τὴν ὅλην ἐναντίον μας κατηγορίαν, ἀκριβῶς εἰς τὴν ὑπεροχήν των εἰς ἀπωλείας. 3) Τὰ τμήματά μας διέβησαν τὸν 'Αλιάκμονα ἀποφεύγοντα τὴν κύκλωσιν τοῦ ΕΛΑΣ καὶ κατέφυγον εἰς περιοχὴν Βεργίνας, κάνοντα ἔναρξιν ἐκτελέσεως τῆς ἀπὸ 29)8 διαταγῆς τοῦ 'Αντ)ρχου ΕΓΚΣ ὅπως κατευθυνθοῦν εἰς τὴν περιοχὴν Καταφύγι Λειβάδι, βέβαια ὄντα ὅτι, ἅπαξ οὗτος εἶχεν ἐκδώσει τὴν διαταγήν, θὰ ἐπέμενε μέχρι τέλους εἰς τὴν ἐκτέλεσίν της πάντως δὲ ἐπιθυμοῦντα νὰ εὑρίσκωνται πλησιέστερα αὐτοῦ, ὥστε ἡ ἐπέμβασίς του νὰ εἶναι τεχνητῶς εὐχερεστέρα. 3) Ἔχω τὴν ὑπόνοιαν ὅτι ὁ 'Αντ)ρχης ΕΓΚΣ ἐσχημάτισε ἐντύπωσιν περὶ εὐθύνης τῶν ἡμετέρων λόγῳ τοῦ ὅτι ἠρνήθησαν οὗτοι νὰ ἐκτελέσωσι ὑπόδειξίν του περὶ παραδόσεως τῶν ὅπλων των.

Πράγματι ὁ κ. ΕΓΚΣ ἀφοῦ εἶδεν ὅτι αἱ διαταγαί του περὶ παραμονῆς τῶν τμημάτων εἰς ὡρισμένας θέσεις δὲν ἐξετελοῦντο ἑκατέρωθεν, ἐθεώρησεν ὅτι τὸ μόνον μέσον ὅπως διακοπῇ ἡ σύγκρουσις ἦτο ἡ παράδοσις τῶν ὅπλων τοῦ Ε.Σ. Πῶς ἦτο ὅμως δυνατὸν νὰ δεχθοῦν οἱ ἡμέτεροι νὰ παραμείνουν

τελείως ἀνυπεράσπιστοι, ἐν μέσῳ τῆς ἐκεῖ κρατούσης καταστάσεως, καθ' ἣν στιγμὴν εἶχον ἐπὶ ἡμέρας ἄλλας ἀποδείξεις ὅτι ὁ 'Αντ)ρχης ΕΓΚΣ παρ' ὅλην τὴν καλήν του θέλησιν δὲν ἦτο εἰς θέσιν νὰ τοὺς παράσχῃ ἀποτελεσματικὴν προστασίαν, τοῦ ΕΛΑΣ μὴ ἐκτελοῦντος τὰς ὑποδείξεις του καὶ καθ' ἣν στιγμὴν αὐτὸς ὁ Λοχαγὸς Χρυσομάλλης ἀπολαμβάνων (ὡς σύνδεσμος) διπλωματικῶν τρόπον τινα προνομοίων, ἐκρατήθη ἐπὶ 18 ὥρας, τοῦ ἀπηγορεύθη δὲ ἐντελῶς ἀπὸ τὰς 2 Σεπτεμβρίου ἡ ἐπικοινωνία μὲ τὸ Κέντρον Βεροίας.

Σοβαρώτατον ὅμως σημεῖον τοῦ 'Αντ)ρχου ΕΓΚΣ εἶναι τὸ σχετικὸν μὲ τὰ ἐπακολουθήσαντα τὴν σύκρουσιν. Παρ' ὅλον ὅτι ὁ 'Αντ)ρχης δὲν ἦτο φυσικῶς δυνατὸν νὰ σχηματίσῃ τὰς ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἐντυπώσεις του ἰδίοις ὄμμασι, οὐδόλως ἔχω τὴν ἐπιθυμίαν νὰ ἀμφισβητήσω πληροφορίας τὰς ὁποίας οὗτος περιέβαλε μὲ τὸ κῦρος τῆς ὑπογραφῆς του. Καὶ εἶναι φυσικὸν ὅτι καὶ ὑμεῖς εἴστε ἠναγκασμένος νὰ στηριχθῆτε ἐπ' αὐτῶν, μέχρι πλήρους ἀποδείξεως περὶ τοῦ ἀντιθέτου.

Πέραν ὅμως τῆς ἐκθέσεως τῶν πραγματικῶν γεγονότων, οἷα εἶναι ἡ προσφυγὴ τῆς ΠΑΟ εἰς χωρίον ἔνθα ὑπάρχει Σταθμὸς 'Ελληνικῆς Χωροφυλακῆς ὁ κ. ΕΓΚΣ προχωρεῖ εἰς ἀτομικὰς κρίσεις καὶ συμπεράσματα. 'Επ' αὐτοῦ δὲ παρακαλῶ νὰ μοῦ ἐπιτραπῇ νὰ τονίσω ὅτι ἐγὼ μὲν εἶμαι ὑποχρεωμένος ἐν συνειδήσει νὰ διαμαρτυρηθῶ σεῖς δέ, ὅτι δύνασθε κάλλιστα νὰ σχηματίσετε αὐτοτελῶς προσωπικὴν γνώμην, κατὰ πόσον τὰ συμπεράσματα εἰς τὰ ὁποῖα ἤχθη ὁ κ. ΕΓΚΣ εἶναι λογικῶς ἀναγκαῖα ἐπακόλουθα τῶν πραγματικῶν γεγονότων τὰ ὁποῖα ἀναφέρει. Καὶ ἐν πρώτοις, πρέπει νὰ εἴπω ὅτι ὑπάρχει κάποια σπουδή, διότι, ἔστω καὶ ἂν ἐμάθαμε ὅτι πῆγαν ὑπολείμματα τμημάτων ΠΙΕΡΙΩΝ εἰς Κολυνδρόν, οὐδόλως γνωρίζομεν τί ἀπέγιναν καὶ ἂν ἔλαβον ὄντως προστασίαν ἢ παρέμειναν ἐν ἀφανείᾳ ἢ μήπως ἀκόμη ὑπέστησαν ἐν τέλει καταδίωξιν τῶν Γερμανῶν.

Καὶ ἂν οὐδὲν τούτων συνέβη ποίαν σημασίαν δύναται νὰ ἔχῃ τὸ ποῦ κατέφυγον ὑπολείμματα μιᾶς ἀνταρτικῆς ὁμάδος ἐν διαλύσει καὶ καταδιώξει, ἄνευ ὑπευθύνου ἡγεσίας, ἄνευ ὁδηγιῶν καὶ ἄνευ οὐδενὸς στηρίγματος. Πέραν ὅμως πάντων τούτων καὶ ἂν ἀκόμη ἓν ἡμέτερον τμῆμα κατέφυγεν εἰς τόπον ἔνθα εὑρίσκεται ἐγκατεστημένον ἀπόσπασμα ἑλληνικῆς χωροφυλακῆς, διατί θὰ ἔπρεπε νὰ στηριχθῶμεν εἰς τὰ συμπεράσματά μας τὸ ὅτι ἡ Χωροφυλακὴ εὑρίσκεται τῇ ἀνοχῇ τῶν Γερμανῶν, ἑπομένως πᾶσα πρᾶξις της ἀπολαμβάνει τῆς ἰδίας αὐτῆς ἀνοχῆς καθ' ἣν στιγμὴν ἔχομεν μίαν ἄντικρυς ἀντίθετον πραγματικότητα, πραγματικότητα ἀντικειμενικῶς γνωστήν.

Μήπως ὅλαι αἱ λοιπαὶ ὀργανώσεις δὲν ἐχρησιμοποίησαν ἐπανειλημμένως τὴν ἑλληνικὴν ἀστυνομίαν καὶ Χωροφυλακὴ δι' ἔκδοσιν πλαστῶν διαβατηρίων, πληροφορίας περὶ τοῦ ἐχθροῦ κλπ. Οἱ ἴδιοι οἱ Γερμανοὶ δὲν ἔπαυσαν νὰ προσλαμβάνουν εἰς τὰς κατὰ τῶν ἀνταρτῶν ἐξορμήσεις των τοὺς Ἕλληνας Χωροφύλακας, διότι πάντοτε εἰς τοιαύτας εὐκαιρίας ἐπερνοῦσαν οὗτοι εἰς τὸ στρατόπεδον τῶν ἀνταρτῶν.

Εἶναι γνωστὸν ἄλλωστε ὅτι ἡ Χωροφυλακὴ ἐν Μακεδονίᾳ τοὐλάχιστον ἔχει ἀπὸ πολλοῦ ἀφοπλισθῆ.

'Αλλὰ τύχη ἀγαθή. Συνέπεσε ἀκριβῶς τώρα νὰ ἀφιχθῇ ἐνταῦθα, μέσῳ Λαρίσης ὁ ἐντεῦθεν καταγόμενος καὶ ὑπηρετῶν εἰς τὴν 'Υποδιοίκησιν Κολυνδροῦ Χωροφύλαξ Κανταρτζῆς Μιλτιάδης. Τοῦτον ἀπεστείλαμεν ἀμέσως εἰς τὸ ὑμέτερον Στρατηγεῖον, ἀνεκρίθη δὲ ὑπὸ τοῦ Λοχαγοῦ ΡΟΣ. Κατὰ τὴν κατάθεσιν τούτου, ἡ ἐκεῖ ὑπηρετοῦσα δύναμις ἀπέδρασε ὁλόκληρος κατὰ Μάρτιον ἑνωθεῖσα μὲ τοὺς ἀντάρτας. 'Αντεκατεστάθη μετὰ 20ήμερον διὰ δυνάμεως ἀποσταλείσης ἐκ Βόλου. Εἰς τὴν 'Υποδιοίκησιν Κολυνδροῦ ὑπηρέτουν περὶ τοὺς 11 ἄνδρες, οἵτινες πάντες, πλὴν δύο, ἀκριβῶς μεταξὺ τῶν ἡμερῶν 2 - 3 Σεπτεμβρίου, ἡνώθησαν μετὰ τμήματος ΕΛΑΣ ἐπισκεφθέντος τὸν Κολυνδρόν. Οἱ δύο ἐναπομένοντες ἐγκατέλειψαν τὴν στολὴν καὶ τὴν ὑπηρεσίαν των, ὁ δὲ καταθέτων τὰ γεγονότα ὑπηρετῶν εἰς πλησίον φυλάκιον ἀπέδρασεν ἐπίσης, ἐλθὼν εἰς ἀνταρτοκρατουμένην περιοχήν. Δύναται κανεὶς νὰ φαντασθῇ ποία ἦτο ἡ ψυχικὴ στάσις τῶν ἀνθρώπων αὐτῶν ἔναντι τοῦ ἀγῶνος καὶ κατὰ πόσον ἐὰν ἐν τῷ μεταξὺ ὑπῆρχεν περίοδος προστασίας ἢ ἀνοχῆς τῶν ἀνταρτῶν ἐκ μέρους των, θὰ ἔπραττον τοῦτο ἐπειδὴ τὸ ἐπεθύμουν οἱ Γερμανοί, ἢ ἐπειδὴ ἁπλῶς καὶ αὐτοὶ ἦσαν Ἕλληνες.

'Αποδεικνύεται οὕτω περιτράνως ὅτι ἡ μεταδοθεῖσα εἰς τὸν 'Αντ)ρχην ΕΓΚΣ πληροφορία ὅτι ὄχι μόνον ἦτο ἀνακριβής, ἀλλὰ καὶ ὅτι μετεδόθη ἐν γνώσει περὶ τῆς ἀνακριβείας της. Διότι δὲν ἦτο δυνατὸν τὸ Στρατηγεῖον τοῦ ΕΛΑΣ εἰς 'Ελαφίναν νὰ μὴν ἐγνώριζεν ὅτι ἡ Χωροφυλακὴ Κολυνδροῦ ἡνώθη μετὰ τῶν τμημάτων του κατὰ τὰς ἡμέρας ἀκριβῶς ἐκείνας, οὔτε δὲ καὶ ἦτο δυνατὸν νὰ ἀντικα-

τασταθῇ ἐν τῷ μεταξύ, ὅπως καὶ δὲν ἀντικατεστάθη κατὰ τὴν κατάθεσιν τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος. Οὔτε Χωροφυλακὴ Κολυνδροῦ λοιπὸν ὑφίσταται πολὺ δὲ ὀλιγώτερον Γερμανικὴ ἀνοχή, ἀλλὰ μόνον μία συστηματικὴ καὶ ἐπίμονος προσπάθεια δυσφημήσεως, ἥτις βεβαίως εἶναι ἐξόχως λυπηρὰ ὅταν μάλιστα ὑπάρχῃ κίνδυνος, κατὰ κακὴν τύχην, νὰ γίνῃ καὶ πρὸς στιγμὴν πιστευτή, ἐπιτυγχάνουσα τοῦ σκοποῦ της.

Πιστεύω, Κύριε Ταξίαρχε, ὅτι ἀποδεικνύεται ἀμέσως καὶ πλήρως τὸ ἀβάσιμον τῆς προαναφερθείσης κατὰ τῆς ΠΑΟ κατηγορίας καὶ ὅτι σεῖς πρῶτος θὰ σπεύσητε ἐν τῷ συμφέροντι τοῦ κοινοῦ μας ἀγῶνος, ἀλλὰ καὶ ἐκ πνεύματος στοιχειώδους δικαιοσύνης ἀπέναντι ἀνθρώπων οἵτινες καὶ ἐν τῷ παρελθόντι ἐπανειλημμένως ἠγωνίσθησαν ὑπηρετοῦντες τὴν πατρίδα των, παρὰ τὸ πλευρὸν τοῦ μεγάλου Συμμάχου Βρεττανικοῦ Ἔθνους καὶ νῦν, οὐδὲν ἄλλο ζητοῦν παρὰ νὰ τοὺς δοθῇ ἡ εὐκαιρία νὰ θέσουν τὸν ἑαυτόν των εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς κοινῆς ὑποθέσεως, εἶμαι βέβαιος ὅτι θὰ σπεύσητε νὰ τοποθετήσητε τὰ πράγματα εἰς τὴν θέσιν των.

Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ, παρακαλῶ νὰ μοῦ ἐπιτραπῇ ὅπως ἐπιστήσω τὴν προσοχήν σας ἐπὶ ἑνὸς σημείου γενικωτέρας σημασίας.

Ἡ ΠΑΟ τελεῖ εἰς σύνδεσμον μετὰ τοῦ Σ.Μ.Α. ἀπὸ μακροῦ χρόνου. Τὴν ἐτίμησε δὲ τοῦτο ἐπανειλημμένως διὰ τῆς ἐμπιστοσύνης του καὶ εἶναι γνωστὴ καὶ καθαρὴ ἡ θέσις της ἐπὶ πάντων τῶν ζητημάτων. Διὰ τὴν διατήρησιν τοῦ συνδέσμου τούτου ἥτις τεχνικῶς δὲν ἦτο ἀπολύτως εὐχερής, κατεβλήθη μεγάλη προσπάθεια παρὰ τῆς ΠΑΟ πλεῖστα δὲ μέλη της ὄχι μόνον διεκινδύνευσαν, ἀλλὰ καὶ κατεδιώχθησαν καὶ καταδιώκονται λυσσωδῶς παρὰ τῶν Γερμανῶν. Ὅταν ἐκλήθημεν εἰς τὸ Κοινὸν Γενικὸν Στρατηγεῖον ἐτελοῦμεν ἐν γνώσει τῶν κατὰ τῆς ΠΑΟ ἐκτοξευομένων συκοφαντιῶν, τὰς ὁποίας ἡμεῖς οὐδέποτε διὰ τῶν ἐπισήμων ὀργάνων μας ἀνταπεδώσαμεν, ἀλλὰ εἴχομεν τὴν ἀπόλυτον βεβαιότητα ὅτι ἡ κατάστασις αὕτη, γεννηθεῖσα ἐν μέσῳ ἀτμοσφαίρας δυσπιστίας μεταξὺ τῶν ὀργανώσεων ΠΑΟ—ΕΑΜ καὶ οὖσα καρπὸς ἀνευθύνου προπαγάνδας, στερουμένης πάσης σοβαρότητος, ἀνῆκεν ἤδη εἰς τὸ παρελθόν, ἅπαξ διὰ παντός, ὅτι δὲ νέον στάδιον γονίμου καὶ ἐντατικῆς ἐργασίας ἤρχετο, τὴν θεμελίωσιν τοῦ ὁποίου ἐπὶ ὑγιῶν βάσεων ἀνεμένομεν παρὰ τοῦ Κοινοῦ Γενικοῦ Στρατηγείου.

Ἀτυχῶς ὁ Συνταγματάρχης κ. Μουστεράκης ἐγένετο δεκτὸς μὲ τὴν ἀπαρίθμησιν τῶν ἰδίων κατηγοριῶν.

Ἐν συνειδήσει ὅτι αἱ κατηγορίαι αὗται, ἀφ' ἑαυτῶν ἀποδεικνύονται ἀστεῖαι καὶ ὡς εἶδος εὐθύνης καταναλώσεως, οὐδὲ κἂν παρὰ τῶν ἀπαγγελλόντων ταύτας ἦτο δυνατὸν νὰ εἶναι πιστευταί, ἀποβλέποντες δὲ εἰς τὴν οὐσίαν καὶ ἐπιθυμοῦντες νὰ δώσωμεν δεῖγμα τῶν ἀγαθῶν μας προθέσεων πρὸς τὸ ΕΑΜ, διευκολύνοντες δὲ αὐτὸ νὰ ὑποχωρήσῃ ἀξιοπρεπῶς ἀπὸ τῆς ὁδοῦ εἰς ἣν εἶχε παρασυρθῆ, ἐναντίον μας ὑπὸ ἀνευθύνων ἀσφαλῶς κατωτέρων ὀργάνων, ὑπεγράψαμεν τὴν γνωστὴν δήλωσιν.

Ἡ δήλωσις αὕτη ἠδύνατο ἄλλως νὰ θεωρηθῇ κατ' ἐξοχὴν περιττή, θίγουσα κάπως καὶ τὸ γόητρον τῆς ἡμετέρας ὀργανώσεως, ἀλλὰ ἠλπίζαμεν ὅτι θὰ ἔθετε ὁριστικῶς τέρμα εἰς μίαν κατάστασιν ἥτις δὲν ἠδύνατο καὶ δὲν ἔπρεπε νὰ συνεχίζεται. Ἐν τούτοις, ἔκτοτε, δὲν παρέστημεν εἰς συνεδρίασιν τοῦ Κοινοῦ Γενικοῦ Στρατηγείου, χωρὶς νὰ γίνῃ ἐπάνοδος ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου ὅπερ εἶχε θεωρηθῆ λῆξαν, ἐφ' ὅσον διὰ νὰ θεωρηθῇ ἀκριβῶς λῆξαν ἐπροτάθη παρὰ τοῦ Ἀντ)χου ΚΡΙΣ ἡ λύσις τῆς δηλώσεως καὶ αὕτη ἐγένετο δεκτὴ παρὰ τοῦ Κοινοῦ Γενικοῦ Στρατηγείου.

Εὑρισκόμεθα ἤδη εἰς τὴν 18ην ἡμέραν ἀπὸ τῆς ὑπογραφῆς τοῦ συμφώνου καὶ ἡ ἔγκρισις τῆς Κ.Ε. τοῦ ΕΑΜ οὐδόλως φαίνεται εἰς τὸν ὁρίζοντα.

Νομίζω, κατὰ συνέπειαν, ὅτι ἔχομεν περιπλακεῖ εἰς φαῦλον κύκλον ὅστις οὐδαμοῦ ἄγει. Ἐφ' ὅσον ὡς βάσις δὲν τίθεται θετικὴ καὶ ὁριστικὴ ἀπόφασις περὶ συνεργασίας, ἐφ' ὅσον δὲν παρέχεται εἰς τὴν ΠΑΟ μία πίστωσις ἀνεπιφυλάκτου ἐμπιστοσύνης ἥτις νὰ τῆς ἐπιτρέψῃ ἐλευθέρως ἐπὶ πεδίου ἰσότητος καὶ ὄχι ὑπὸ καθεστὼς μικροβιολογικῆς ἐξετάσεως, νὰ δείξῃ ὄχι τὰς προθέσεις της, αἵτινες δὲν μποροῦν νὰ τεθοῦν ἐν ἀμφιβόλῳ, ἀλλὰ τὴν ἱκατότητά της ὅπως βλάψῃ τὸν ἐχθρόν, πελαγοδρομοῦμεν εἰς βάρος τῶν κοινῶν μας συμφερόντων.

Ὡς Ἕλλην Ἀξιωματικὸς καὶ ὡς ἀντιπρόσωπος ὀργανώσεως ἥτις ἔχει πλήρη κατανόησιν τῶν ἀναγκῶν τῆς σημερινῆς περιστάσεως ἀλλὰ καὶ τῆς ζωτικῆς σημασίας, τόσον διὰ τὴν Ἑλλάδα ὅσον καὶ διὰ τὴν γενικωτέραν εἰρηνικὴν τάξιν τῆς αὔριον, ἑνὸς σταθεροῦ προσανατολισμοῦ τῆς πολιτικῆς τῆς χώρας ταύτης, κατὰ τὰς πατροπαραδότους κατευθύνσεις της, ποιοῦμαι πρὸς ὑμᾶς θερμοτάτην ἔκκλησιν,

Κύριε Ταξίαρχε, όπως χρησιμοποιήσητε όλον τὸ κῦρος τὸ ὁποῖον τόσον δικαίως ἀπεκαταστήσατε μέσῳ ἡμῶν, διὰ τῶν ὑπηρεσιῶν σας εἰς τὴν κοινὴν ὑπόθεσιν, δώσητε εἰς τὴν τόσον παραλόγως περιπλακεῖσαν κατάστασιν τὴν ἁπλῆν καὶ ὀρθὴν λύσιν, ἥτις πιστεύω ἀκραδάντως εἶναι ἡ μόνη ἱκανὴ νὰ ἀποτελέσῃ τὴν ἀπαρχὴν μιᾶς μονίμου καὶ ἀποτελεσματικῆς συμβολῆς μας, πρὸς τὸ κοινὸν συμφέρον.

'Αντ)ρχης 'Αργυρόπουλος

Σημείωσις: Ὁ 'Αντ)ρχης 'Αργυρόπουλος εἰς τὴν ἔκθεσίν του, ἐνῷ εἰς τὴν ἀρχὴν ἀποκαλεῖ τὸν ΚΡΙΣ ὡς 'Αντ)ρχην, ἐκεῖθεν τὸν προσφωνεῖ πάντοτε ὡς Ταξίαρχον. Φαίνεται ὅτι κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς συντάξεως τῆς ἐκθέσεως ἐγένετο ἡ προαγωγή.

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΑΝΤ)ΡΧΟΥ ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΥ ΠΡΟΣ ΣΥΜΜΑΧΙΚΟΝ ΣΤΡΑΤΗΓΕΙΟΝ/FORCE 133 ΕΙΣ ΚΑΙΡΟΝ

22.10.44

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ ΔΙΑ ΤΗΝ ΠΑΟ ΚΑΙ ΔΙΑ ΤΑΣ ΔΙΑΦΟΡΟΥΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ ΤΩΝ ΩΠΛΙΣΜΕΝΩΝ ΧΩΡΙΚΩΝ ΕΝ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ

I

Π.Α.Ο.

'Απὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ 1943 ἡ ὀργάνωσις ΠΑΟ εἶχε συγκροτήσει καλὰς ἀνταρτικὰς ὁμάδας εἰς περιοχὴν ΚΟΖΑΝΗΣ — ΠΙΕΡΙΩΝ — ΒΕΡΜΙΟΥ — ΠΑΙΚΟΥ — ΚΙΛΚΙΣ — ΝΙΓΡΙΤΗΣ καὶ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ. Περιελάμβανε τὸ σύνολον σχεδὸν τῶν Μονίμων ἀξιωματικῶν καὶ τοὺς πλείστους τῶν ἐφέδρων. Τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, οἱ ἔφεδροι στρατεύσιμοι τῆς ΠΑΟ ἀνήρχοντο εἰς 10.000 ἄνδρας τῶν νέων κλάδων.

Εἶχον γίνει καὶ ἐπαφαὶ μὲ τὸ ΕΑΜ—ΕΛΑΣ πρὸς συνεννόησιν καὶ ἀποφυγὴν συγκρούσεων. Εἶχον γίνει ὁμοίως ἐπαφαὶ μὲ τοὺς Ἄγγλους Συνδέσμους Συν)ρχην ΚΡΙΣ καὶ 'Αντ)ρχην ΕΓΚΣ διὰ τὸν ἐφοδιασμὸν τῶν ὁμάδων εἰς ὁπλισμὸν καὶ χρήματα. Τὸ ΕΑΜ καὶ ΕΛΑΣ ἐν τῷ μεταξὺ ἐπετέθη ὑπούλως κατὰ τῶν ἀνταρτικῶν ὁμάδων καὶ διαδοχικῶς τὰς διέλυε καὶ ἐξώντωνε.

Ὁ ἐφοδιασμὸς τῶν ἀνταρτῶν τῆς ΠΑΟ ἐβράδυνεν ἐξαιρετικὰ νὰ ἀποφασισθῇ ὑπὸ τοῦ Συντ)ρχου ΚΡΙΣ. Ὅταν ἀπεφασίσθη κατὰ Νοέμβριον τοῦ 1943, ἦτο πολὺ ἀργά. Ὁ ΕΛΑΣ εἶχεν ἤδη ἀποτελειώσει τὸ ἔργον τῆς διαλύσεως τῶν ὁμάδων. 'Αρκετοὶ 'Αξιωματικοὶ Δυτικῆς Μακεδονίας ἐτυφεκίσθησαν κατόπιν καταδίκης ὑπὸ προχείρων λαϊκῶν Στρατοδικείων.

Ἡ ΠΑΟ ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ 1944 δὲν εἶχε πλέον ἀντάρτας εἰς τὰ βουνά. Περιωρίσθη εἰς Θεσσαλονίκην. Ἡ δύναμίς της ἀνήρχετο εἰς 450 μονίμους ἀξιωματικοὺς καὶ 600 ἐφέδρους ἀλλὰ εἶχε περὶ αὐτὴν τὸν ἐθνικιστικὸν λαόν.

Μὲ τοὺς ἀξιωματικοὺς τῆς ΠΑΟ συνειργάζοντο στενῶς οἱ ἀξιωματικοὶ τῆς ΕΚΚΑ (Ψαρροῦ) ἀρχικῶς καὶ οἱ 'Αξιωματικοὶ τοῦ ΕΔΕΣ (Ζέρβα) ἀπὸ τοῦ Δεκεμβρίου 1943. Δι' ἐπισήμου δηλώσεως τοῦ 'Ιανουαρίου 1944 ἡ ΠΑΟ διεκήρυξε ὅτι ἔπαυσε νὰ ἔχῃ ἀνταρτικὰς ὁμάδας εἰς τὰ βουνά.

Κατὰ τὸ 1944 ἀξιωματικοὶ τῆς ΠΑΟ καὶ τοῦ ΕΔΕΣ εἰσέδυσαν εἰς τὴν 'Ανατολικὴν Μακεδονίαν καὶ Θράκην καὶ ἀνέλαβον τὴν διεύθυνσιν τοῦ ἀγῶνος τῶν Καπεταναίων τῆς περιοχῆς αὐτῆς, ἐναντίον Γερμανῶν καὶ Βουλγάρων.

Σημείωσις πρώτη. Αἱ πληροφορίαι μέχρι τοῦ 'Οκτωβρίου 1943 παρέχονται ἐξ ἰδίας ἀντιλήψεως τῆς πηγῆς. Μετὰ τὸν Νοέμβριον τοῦ 1943 παρέχονται κατόπιν ἀνακοινώσεως ἄλλων πηγῶν ὑπευθύνων ὅμως καὶ λίαν ἐνημέρων.

Σημείωσις δευτέρα. Ἡ ὀργάνωσις ΠΑΟ ἔχει τὴν ἀρχικήν της συγκρότησιν κατὰ 'Ιούλιον 1941.

Τὸν 'Ιούλιον 1941 συνεκροτήθη ἀρχικῶς ἐν 'Αθήναις ὁ ΕΣΑ (,Εθνικὸς Σύνδεσμος 'Αξιωματι-

κῶν). Μὲ σκοπὸν τὴν ἐξακολούθησιν ἀντιστάσεως κατὰ τοῦ ἐχθροῦ καὶ ὀργάνωσιν πρὸς τοῦτο τοῦ λαοῦ. Ὁ ΕΣΑ ὠργανώθη συγχρόνως ἐν Θεσ)κῃ καὶ ἔλαβε ἐκεῖ τὸν τίτλον Υ.Β.Ε. (Ὑπερασπισταὶ Βορ. Ἑλλάδος).

Τὸν Φ)ριον 1943 ἤλλαξε τὸν τίτλον εἰς ΠΑΟ διότι ἡ Υ.Β.Ε. εἶχε ἀποκαλυφθῆ καὶ καταγγελθῆ εἰς τοὺς Γερμανοὺς ἀπὸ τὰ γραφόμενα εἰς τὰ προπαγανδιστικὰ φυλλάδια τοῦ ΕΑΜ.

II

ΔΙΑΦΟΡΟΙ ΟΜΑΔΕΣ ΩΠΛΙΣΜΕΝΩΝ ΧΩΡΙΚΩΝ

Τοιοῦτοι χωρικοὶ φαίνεται ὅτι ὑπάρχουν εἰς περιοχὴν ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ — ΚΟΖΑΝΗΣ καὶ ΚΙΛΚΙΣ. Ἦσαν χωρικοὶ συντηρητικοί, μὲ ἔντονα ἐθνικιστικὰ φρονήματα καὶ μὴ ἐπηρεασθέντες ἀπὸ προπαγάνδαν τῶν Κομμουνιστῶν.

Μεταξὺ τῶν πρώτων εἶχον συγκροτήσει ἀνταρτικὰ τμήματα ἐθνικιστικὰ ἀπὸ τοῦ τέλους τοῦ 1942. Τὸ ΕΑΜ—ΕΛΑΣ ἐπετέθη ἐναντίον των καὶ τοὺς διέλυσε, ἀφοῦ ἐφόνευσε τοὺς ἀρχηγούς των.

Πολλοὶ ἐξ αὐτῶν εἶχον καταταγεῖ εἰς τὸ ἀνταρτικὸν τῆς ΠΑΟ ὅτε τοῦτο ἀνεπτύχθη εἰς τὰς περιοχάς των. Μετὰ τὴν διάλυσιν τῶν ἀνταρτικῶν τῆς ΠΑΟ οἱ πλεῖστοι ἐξ αὐτῶν ἐφονεύθησαν ὑπὸ τοῦ ΕΛΑΣ, τὰ σπίτια των ἐκάησαν καὶ αἱ περιουσίαι των διηρπάγησαν.

Κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ 1944 ἐπληροφορήθη ὅτι πολλοὶ χωρικοὶ εἶχον σχηματίσει ὁμάδας ἐξωπλισμένας πρὸς ἄμυναν ἑαυτῶν καὶ τῶν οἰκογενειῶν των, ἐναντίον τῶν ἐπιθέσεων ΕΑΜ—ΕΛΑΣ. Οἱ χωρικοὶ αὐτοὶ εἶχον βαθεῖαν ἀγανάκτησιν καὶ ἔντονον αἴσθημα πικρίας διότι τὸ ΕΑΜ—ΕΛΑΣ δὲν τοὺς ἐπέτρεψε νὰ πολεμήσουν κατὰ τοῦ ἐχθροῦ τῆς πατρίδος Γερμανῶν - Βουλγάρων καὶ Ἰταλῶν.

Διὰ τὴν περιοχὴν ΚΙΛΚΙΣ ὑπῆρχον εἰδικώτερον ἡ πληροφορία ὅτι τὴν Διοίκησιν τοιούτων ὁμάδων εἶχον ἀναλάβει ἀξιωματικοὶ τοῦ ΕΔΕΣ.

Ε.Ε.Σ. δὲν ἔχω πληροφορίας περὶ τοιούτων ὁμάδων πιθανῶς οἱ ἀνωτέρω νὰ ἐμφανίζωνται μὲ τὸν τίτλον αὐτόν. Πάντως ὁ ἀνταρτικὸς στρατὸς τῆς ΠΑΟ πρὸ τῆς διαλύσεώς του ἔφερε τὸν τίτλον Ε.Σ.

III

ΤΑΓΜΑΤΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

Ἐπληροφορήθησαν κατ' Ἀπρίλιον 1944 ὅτι οἱ ΠΑΤΣΩΝΗΣ ΖΩΓΡΑΦΟΣ καὶ ΒΗΧΟΣ συνεκρότουν Τάγμα Ἀσφαλείας ἐν Θεσ)νίκῃ. Οἱ τρεῖς ἀνωτέρω ἦσαν καὶ προπολεμικῶς γνωστοὶ διὰ τὰς φιλογερμανικάς των ἀντιλήψεις καὶ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς κατοχῆς συνειργάσθησαν μετὰ τῶν Γερμανῶν.

Ἐξ ἀρχῆς τῆς κατοχῆς διεξήγαγον φιλογερμανικὴν προπαγάνδαν ἄνευ ἐπιτυχίας. Ὁ κόσμος τοὺς ἔβλεπε μὲ περιφρόνησιν. Φαίνεται ὅτι ἀπὸ τοῦ 1944 κατώρθωσαν νὰ πείσουν μερικὰς 100ντάδας νὰ καταταγοῦν εἰς τὸ Τάγμα Ἀσφαλείας, ἐκμεταλλευόμενοι τὴν ψυχολογικὴν κατάστασιν ἀνθρώπων οἱ ὁποῖοι ἦσαν τρομοκρατημένοι ἐκ τῶν ἐκτελέσεων τοῦ ΕΑΜ—ΕΛΑΣ καὶ ἦσαν κατὰ τὸ πλεῖστον περιωρισμένης διανοητικῆς ἀναπτύξεως. Τοιοῦτοι ἄνθρωποι ἦσαν πολλοὶ ἐκ τῆς ὑπαίθρου οἱ ὁποῖοι εἶχον καταφύγει πρὸς ἀσφάλειαν εἰς Θεσ)κην. Ἐπίσης κατετάγησαν καὶ πολλὰ ὕποπτα στοιχεῖα ἄνευ ἠθικῆς ὑποστάσεως.

Πάντως χαρακτηριστικὸν εἶναι ὅτι ἡ Κυβέρνησις ΡΑΛΛΗ δὲν κατώρθωσε ποτὲ νὰ ἐπιτύχῃ συγκρότησιν Ταγμάτων Ἀσφαλείας ἐν Θεσ)κῃ κατὰ τὸν τύπον τῆς λοιπῆς Ἑλλάδος.

Πάντως τὰ Τάγματα αὐτὰ τῶν τριῶν Γερμανοφίλων λόγῳ τοῦ ποιοῦ τῶν ἀρχηγῶν των δέον νὰ τύχωσι μεταχειρίσεως οἵας καὶ τὰ ἄλλα τάγματα ἀσφαλείας.

Δὲν γνωρίζω τὴν δρᾶσιν τῶν ταγμάτων αὐτῶν, οὔτε ἂν ἐξῆλθον ἐκ Θεσ)κης πρὸς ἀνάληψιν δράσεως εἰς ἄλλας περιοχάς. Αἱ πληροφορίαι εἶναι ὅτι ἡ συγκρότησίς των ἦτο ἀτελεστάτη καὶ παρουσίαζον μᾶλλον τὴν εἰκόνα ἐνόπλου στίφους ἄνευ μονίμων ἀξιωματικῶν.

IV ΕΝΟΠΛΑ ΤΜΗΜΑΤΑ ΠΟΥΛΟΥ

Ὁ ἐν ἀποστρατείᾳ ἀντ)ρχης ΠΟΥΛΟΣ ἦτο γνωστὸς διὰ τὴν ἀντικομμουνιστικήν του δρᾶσιν προπολεμικῶς. Εἶχεν ἀναμιχθῆ εἰς τὴν ἐθνικὴν ὀργάνωσιν Ε.Ε.Ε.

Ἀπὸ τὰς ἀρχὰς ἀκόμη τῆς Γερμανικῆς κατοχῆς, εἶχε χρησιμοποιηθῆ ὑπὸ τῶν Γερμανῶν ὡς ὄργανόν των ἐναντίον δῆθεν τῶν Κομμουνιστῶν, ἐνῷ οὐσιαστικῶς τὸν ἐχρησιμοποίουν ἀντεθνικῶς, χωρίς, ὁ στενῆς ἀντιλήψεως ΠΟΥΛΟΣ, νὰ ἔχῃ σαφῆ συνείδησιν αὐτοῦ.

Σὺν τῷ χρόνῳ ὁ Ποῦλος ἐξελίχθη εἰς πειθήνιον ὄργανον τῶν Γερμανικῶν σχεδίων τὰ ὁποῖα ἀπέβλεπον εἰς τὴν διαίρεσιν καὶ διχασμὸν τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ καὶ χαλάρωσιν τῆς ἀντιστάσεώς του, ἐπ' ὠφελείᾳ τῶν κατακτητῶν.

Κατὰ τὴν ἄνοιξιν τοῦ 1943, ὁ Ποῦλος ἀνέλαβε τὴν συγκρότησιν τμημάτων ὑπὸ τὰς διαταγὰς τῶν Γερμανῶν, πρὸς ἄμυναν, ὅπως ὁ ἴδιος διεκήρυττε, ἐναντίον τοῦ Κομμουνιστικοῦ κινδύνου. Τὰ τμήματα αὐτὰ ἐξωπλίσθησαν μὲ ὅπλα Γερμανικὰ καὶ μὲ στολὰς σχεδὸν ὁμοίας πρὸς τὰς Γερμανικάς.

Ἐντονωτάτη καὶ λίαν ἐνδεικτικὴ ἦτο ἡ ἀπέχθεια καὶ ἡ περιφρόνησις τοῦ λαοῦ τῆς Θεσ)κης πρὸς τὸν Ποῦλον καὶ τὰ τμήματά του. Ὅλοι τὸν ἀπέφευγαν καὶ ἐθεώρουν αὐτὸν καὶ τὰ τμήματά του ὡς πραγματικοὺς προδότας τῆς πατρίδος των.

Οἱ Γερμανοὶ ἔλαβον εἰδικὰ μέτρα φρουρήσεως αὐτοῦ καὶ τῆς κατοικίας του. Τὰ τμήματά του συνεκροτήθησαν κατὰ τὸ πλεῖστον ἀπὸ τυχοδιωκτικὰ στοιχεῖα καὶ ἀπὸ ἀνθρώπους κατωτάτης κοινωνικῆς ὑποστάθμης.

Οὐδεὶς οἶκτος ἐπιτρέπεται διὰ τὸν Ποῦλον καὶ τὰ τμήματά του. Πρέπει νὰ τοὺς γίνῃ μεταχείρισις προδότου. Ὁ λαὸς Βορ. Ἑλλάδος μὲ ἱκανοποίησι θὰ τοὺς ἔβλεπε κρεμασμένους ὅλους.

V.

Ε.Ε.Ε.

Δὲν ἔχω πληροφορίας περὶ τῆς συνθέσεως καὶ δράσεως τῆς ὀργανώσεως ταύτης. Μᾶλλον θὰ πρόκειται περὶ τῆς πολιτικῆς ὀργανώσεως τοῦ Πούλου, μὲ σκοπὸν ὑποστηρίξεως καὶ προπαγάνδας ὑπὲρ τῶν στρατιωτικῶν τμημάτων τούτου. Ἐὰν οὕτως ἔχει ἡ Ε.Ε.Ε. τότε ἡ μεταχείρησις πρὸς αὐτὴν πρέπει νὰ εἶναι οἵα καὶ διὰ τὸν Ποῦλον.

ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΣΗΜΕΙΩΣΙΣ

Εἰς τὰ καθημερινὰ δελτία ΣΙΤΡΕΠ ἐκ τῆς ἀνταρτικῆς δράσεως περιοχῶν Μακεδονίας γίνεται συχνὰ μνεία:

Περὶ δράσεως τμημάτων Πούλου καὶ ΠΑΟ ἐναντίον τοῦ ΕΛΑΣ — Περὶ τμημάτων Ταγμάτων Ἀσφαλείας καὶ Πούλου ἐναντίον τοῦ ΕΛΑΣ — Περὶ τμημάτων Πούλου, Ταγμάτων Ἀσφαλείας καὶ ΠΑΟ ἐναντίον τοῦ ΕΛΑΣ.

Εἶναι καταφανὴς ἡ πρόθεσις ὅτι ὁ ΕΛΑΣ, ὅπου θέλει νὰ συκοφαντήσῃ μίαν ὁμάδα, παρουσιάζει σχεδὸν πάντοτε τὸν Ποῦλον μαζὶ μὲ τὴν δρῶσαν δῆθεν μονάδα. Ὑποπτεύομαι ὅτι θὰ πρόκειται περὶ δράσεως μόνον τοῦ Πούλου ἢ Γερμανῶν μετ' αὐτοῦ, ἐὰν ὄντως συμβαίνῃ δρᾶσις. Ἴσως εἶναι πιθανὸν ὅτι ἁπλῶς πρόκειται περὶ συνήθους ἐμφυλίου συγκρούσεως εἰς τὴν ὁποίαν τὸ ΕΑΜ ἐμφανίζει παρόντα καὶ τὸν Ποῦλον διὰ νὰ γίνῃ πιστευτὴ ἡ συκοφαντία.

Εἶναι ἀνάγκη νὰ γίνῃ προσεκτικὸς διαχωρισμὸς τῶν ὁμάδων διότι:

1) Ἡ ΠΑΟ δὲν διευθύνει ἀνταρτικὰς ὁμάδας εἰς τὰς ἀναφερομένας περιοχάς, οὔτε ἀξιωματικοὶ τῆς δυνάμεώς της ἔχουν σταλῆ εἰς τοιαύτας ὁμάδας.

2) Οἱ ὡπλισμένοι ἐθνικόφρονες χωρικοὶ δὲν ἔχουν σχέσιν μὲ τὸν Ποῦλον, πολὺ δὲ ὀλιγώτερον δὲν κινοῦνται ἀπὸ αἰσθήματα ἀντιβρεττανικὰ ἢ ἀντεθνικὰ ὅπως ὁ Ποῦλος, ἀλλὰ ἀμύνονται τῶν χωρίων των.

3) Εἶναι ἀμφίβολον ὅτι ὑπάρχει δύναμις ἔξω τῆς Θεσ)κης, ἐκ τῶν λεγομένων Ταγμάτων Ἀ-

σφαλείας τοῦ ποιοῦ καὶ τῆς περιφρονητέας συνθέσεως οἵα ἐδόθη εἰς τὴν παράγρ. III. Πιθανῶς πρόκειται πάλιν περὶ Τμημάτων Πούλου.

'Αργυρόπουλος

Ὑπεβλήθη FORCE 133 (ὑ.τ.ά.)

ΑΝΑΦΟΡΑ

ΑΝΤΙΣΥΝΤΑΓΜΑΤΑΡΧΟΥ ΕΙΓΚΣ

ΑΡΧΗΓΕΙΟΝ ΑΝΤΑΡΤΩΝ
ΒΕΡΜΙΟΥ ΠΙΕΡΙΩΝ
ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ

Σ.Δ. 3 'Οκτωβρίου 1943

Συνέχεια τῆς ὑπ' ἀριθ. 170/Β. ἀναφορᾶς μου

1. ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ. 'Ολόκληρος ἡ δραστηριότης τοῦ μηνὸς κατηναλώθη εἰς ἀγῶνας κατὰ τῶν ἐθνικιστικῶν ὀργανώσεων καὶ ἰδίως τῆς ΠΑΟ, λαβουσῶν χώραν τῶν συγκρούσεων περὶ ὧν αἱ ὑπ' ἀρ. 164 καὶ 187 ἀναφοραί μου.

Σχεδιασθεῖσαι ἐνέργειαι κατὰ τμημάτων καὶ συγκοινωνιῶν τοῦ ἐχθροῦ, καθὼς καὶ ἐργασίαι σαμποτὰζ δὲν ἐξετελέσθησαν λόγῳ ὁλοκληρωτικῆς ἀπορροφήσεως ἀρχηγοῦ ΚΙΚΙΤΣΑ εἰς ἐξοντωτικὸν ἀγῶνα κατ' ἄλλων ἐνόπλων ὁμάδων μὴ ἀνηκουσῶν εἰς ΕΑΜ, μὲ σκοπὸν τὴν πλήρη διάλυσίν των ἢ τὴν ὑπαγωγήν των εἰς αὐτό.

'Επέστησα ἐπανειλημμένως τὴν προσοχήν του ἐπὶ τῶν συνεπειῶν μιᾶς τοιαύτης τακτικῆς καὶ ὑπέμνησα εἰς αὐτὸν ὅτι πρόκειται περὶ ἐνόπλων ὁμάδων ἀνεγνωρισμένων ὑπὸ Συμμαχικοῦ Στρατηγείου ὀργανώσεων ὡς ἰσοτίμου πρὸς τὸ ΕΑΜ, αἱ ὁποῖαι ἐπιδιώκουν τὸν αὐτὸν ἀπελευθερωτικὸν σκοπόν. Οὐδαμῶς ἐν τούτοις γίνομαι ἀκουστός, μοὶ ἐδηλώθη δὲ ἐπανειλημμένως ὑπὸ τοῦ ἰδίου τοῦ 'Αρχηγοῦ κατηγορηματικῶς ὅτι τοῦτο ἀποτελεῖ ἐσωτερικὸν ἑλληνικὸν ζήτημα εἰς τὸ ὁποῖον δὲν μᾶς ἀναγνωρίζει οὐδὲν δικαίωμα ἀναμίξεως.

Εἰς στιγμὰς ἐκρήξεως μοὶ ἐγνώρισε ὅτι ἔχει σαφεῖς καὶ κατηγορηματικὰς ἐντολὰς τῆς Κεντρικῆς 'Επιτροπῆς τοῦ Κομμουνιστικοῦ Κόμματος τῆς 'Ελλάδος, νὰ διαλύσῃ οἱανδήποτε ἄλλην ἔνοπλον ὁμάδα, ἔστω καὶ ἀνεγνωρισμένην, ἐφ' ὅσον ὑφίσταται τὸ ΕΑΜ, ὅπερ καὶ μόνον ἐκπληροῖ καὶ θὰ ἐκπληρώσῃ τὸν ἀπελευθερωτικὸν σκοπόν.

Εἰς τὰς συγκρούσεις ΒΕΡΜΙΟΥ ,καὶ ΠΙΕΡΙΩΝ, ἐπεζήτησα μεσολάβησιν διὰ τὴν ἀποφυγὴν περαιτέρω αἱματοχυσίας καὶ ὀφείλω νὰ ὁμολογήσω ὅτι αἱ ἐθνικαὶ ὁμάδες ἔδειξαν σύνεσιν καὶ διαλλακτικότητα, ἀποδεχθεῖσαι πᾶσαν ρύθμισιν τὴν ὁποίαν ἤθελον διατάξει, πλὴν προσέκρουσα εἰς ἄκαμπτον ἀδιαλλαξίαν ἀρχηγοῦ ΚΙΚΙΤΣΑ ἀρνουμένου νὰ συμμορφωθῇ πρὸς πᾶσαν ὑποδεικνυομένην συμβιβαστικὴν λύσιν καὶ ἐπιμένοντος εἰς πλήρη ἀφοπλισμὸν καὶ διάλυσιν.

2. ΠΡΟΠΑΓΑΝΔΑ. Λαὸς περιοχῆς μου εἶναι ὡς καὶ προηγουμένως ἐνθουσιώδης δι' ἀπελευθερωτικὸν ἀγῶνα. 'Εν περιπτώσει δὲ ἀποστολῆς ἐπαρκοῦς ἀριθμοῦ ὅπλων, ἡ δυνατότης πολλαπλασιασμοῦ τῶν Σωμάτων εἶναι εὐχερής.

'Η ὑπὸ τοῦ ΕΑΜ ἐξασκουμένη εἰς τὰ χωρία τῆς περιοχῆς Κομμουνιστικὴ προπαγάνδα ἐκ παραλλήλου μὲ τὴν ἐνίσχυσιν τοῦ ἐνόπλου ἀγῶνος τούτου, δὲν ἀπηχεῖ εὐμενῶς εἰς τοὺς πλείστους τῶν κατοίκων, λόγῳ ὅμως λαμβανομένων ὑπὸ ἀρχηγοῦ σκληρῶν μέτρων κατ' ἀντιδρώντων καὶ ἑνὸς ἄριστα ὠργανωμένου συστήματος ἐπιτηρήσεως καὶ καταδόσεως, ὅλοι σιωποῦν καὶ φαίνονται πειθήνιοι, ἐκτελοῦντες σχετικὰς παραγγελίας, πλὴν εὐνοοῦντες ἐθνικιστικὰς ὁμάδας. Συλλεγόμενοι ἔρανοι εἰς χρῆμα καὶ εἶδος ἀπὸ κατοίκους περιοχῆς ἀξίας πολλῶν χιλιάδων Λιρῶν, διαχειρίζονται ἄνευ ἐλέγχου τινὸς ὑπὸ προσώπων τελείως ἀφερεγγύων καὶ ἀναξιοπίστων, ἐλάχιστα δὲ φθάνουν μέχρι τῶν σωμάτων, δαπανωμένων ἐν τῷ συνόλῳ τῶν συλλεγομένων ποσῶν διὰ τὴν ὀργάνωσιν καὶ ἐνίσχυσιν τῆς Κομμουνιστικῆς προπαγάνδας.

Ἅπασαι αἱ ἐπιτροπαὶ ΕΑΜ χωρίων διευθύνονται ὑπὸ σημαινόντων Κομμουνιστῶν ὡς δὲ πλη-

ροφορούμαι παρ' ἐμπίστου μου προσώπου, (συζύγου Βρεττανίδος), διαμένοντος εἰς Θεσ)κην σχεδὸν ἅπαντες οἱ ἐπὶ κεφαλῆς εἶναι πρόσωπα δεδηλωμένης Κομμουνιστικῆς ἰδεολογίας.

Οἱ ἐλάχιστοι συμμετέχοντες μὴ Κομμουνισταί, οὐδόλως εἰσακούονται. οὔτε δὲ τηροῦνται ἐνήμεροι τῶν κρούσεων τῶν ἀποφάσεων τῶν διευθυνόντων.

Κανὲν σχεδὸν ἐκ τῶν σημαινόντων προσώπων εἰς τὴν περιοχὴν δὲν ἔχει προσχωρήσει εἰς τὸ ΕΑΜ, πλὴν ἐνίων ἐκπαιδευτικῶν καὶ δημοσίων ὑπαλλήλων.

Ὑπὸ τοιαύτας συνθήκας φρονῶ ὅτι διακυβεύεται ὁ ἐπιδιωκόμενος σκοπὸς τοῦ ἀπελευθερωτικοῦ ἀγῶνος, καθ' ὅσον ἡ στρατιωτικὴ παρασκευὴ καὶ αἱ στρατιωτικαὶ ἐνέργειαι ὑπάγονται εἰς πολιτικοὺς ὑπολογισμοὺς κομματικῆς ἐκμεταλλεύσεως τοῦ ἀγῶνος, διὰ τὴν ἐν δεδομένῃ στιγμῇ ἐπικράτησιν ὡρισμένης μερίδος πρὸς βιαίαν κατάληψιν τῆς ἀρχῆς τῇ βοηθείᾳ τῶν ἐνόπλων σωμάτων ἐκ τῶν παρεχομένων ὑφ' ἡμῶν ὅπλων, πρᾶγμα ὅπερ μοιραίως στρέφει τὸν ὑπόλοιπον ἑλληνικὸν λαὸν ἐναντίον τοῦ τμήματος τούτου καὶ κατὰ συνέπειαν ἐξασθενεῖ τὸν ἀνταρτικὸν ἀγῶνα σημαντικῶς.

Λόγῳ τοῦ ὅτι ἐπιβάλλεται νὰ ἐκθέσω ὑμῖν προφορικῶς τὰ τοῦ σοβαροτάτου τούτου ζητήματος παρακαλῶ ὅπως ἐγκρίνητε καὶ ἐμφανισθῶ ἐνώπιόν σας πρὸ τῆς 15ης Ὀκτωβρίου.

3. ΕΦΟΔΙΑΣΜΟΙ. Ὡς εἰδικὴ ἀναφορά μου 166/Γ. Ἐπὶ πλέον λόγῳ ἐπερχομένου χειμῶνος παρίσταται ἀνάγκη ἀποστολῆς 200 κλινοσκεπασμάτων, 120 χλαινῶν, καὶ εἰ δυνατὸν ἐπαρκοῦς ἀριθμοῦ μαλλίνων φανελλῶν καὶ καλτσῶν.

Σπατάλη πυρομαχικῶν γενομένη κατὰ συγκρούσεις μὲ ἐθνικιστικὰς ὁμάδας συνεπληρώθη ἤδη διὰ τελευταίας ἀποστολῆς, ἀναμένω συμπλήρωσιν αὐτομάτων ὅπλων καὶ τὴν ἀποστολὴν ζητηθέντων ἀπὸ μακροῦ πολυβόλων.

Διατροφὴ ἐκ τῶν ἐπιτοπίων πόρων ἱκανοποιητική.

Ἀντισυνταγματάρχης ΕΓΚΣ

ΔΙΑΜΑΡΤΥΡΙΑ ΔΙ' ΑΣΥΡΜΑΤΟΥ

ΠΡΟΣ Σ.Σ.Μ.Α. ΔΙ' ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΟΥΣ ΒΟΜΒΑΡΔΙΣΜΟΥΣ

ΠΡΟΣ FORCE 133

(ΜΕΣΩ ΣΥΜΜΑΧΙΚΗΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΣ ΖΕΥΣ)

«Κοινοποιεῖται διακήρυξις διαμαρτυρίας Μητροπολίτου Θεσ)κης δι' ἀποτέλεσμα Συμμαχικῶν ἀεροπορικῶν βομβαρδισμῶν ἐναντίον πόλεως. Ὡς ἀναφέρει ἡ διακήρυξις ἐδόθη ἐντύπωσις ἑλληνικὸν πληθυσμὸν ὅτι ἐναντίον τούτου ἐστρέφετο ἀποκλειστικῶς βομβαρδισμός.

Παρομοίαν δριμυτάτην προκήρυξιν ἐκοινοποίησε παρανόμως, ὡς αὐτονόητον καὶ ΠΑΟ.

Ἔχομεν ἤδη δὶς σχετικῶς ἐπιστήσει προσοχὴν ὑμῶν. Ἐὰν ἐπαναληφθῇ τοιαύτη ἐνέργεια παρακαλῶ δεχθῆτε παραίτησίν μου καὶ ὁλοκλήρου προσωπικοῦ».

Παρεμφερῆ τηλεγραφήματα ἐστάλησαν παρ' ὅλων σχεδὸν τῶν Συμμαχικῶν Ὑπηρεσιῶν τῶν ὁποίων οἱ ὑπεύθυνοι ἦσαν στελέχη τῆς ΠΑΟ. Ἡ ἐνέργεια ὑπῆρξεν ἀποτελεσματική. Βομβαρδισμὸς μὲ ἑλληνικὰ θύματα δὲν ἐπανελήφθη.

ΤΜΗΜΑ III

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΥ — ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ

Ἀριθ. πρωτ. 10 1.10.43

Πρὸς

ΤΗΝ ΚΕΝΤΡΙΚΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗΝ ΤΗΣ ΠΑΟ
ΕΚΘΕΣΙΣ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ

Κατωτέρω διατυποῦνται ὡρισμέναι ἐντυπώσεις καὶ κρίσεις σχηματισθεῖσαι ἐκ τῶν γενικῶν επαφῶν τὰς ὁποίας εἴχομεν εἰς τὴν ἐλευθέραν Ἑλλάδα.

I. Ἀπόψεις τῶν Ἄγγλων ὅσον ἀφορᾶ τὸν ἀνταρτικὸν ἀγῶνα.

Δέον ἐξ ἀρχῆς νὰ λεχθῇ ὅτι τὰ μέλη τῆς ἐν Ἑλλάδι Ἀγγλικῆς Στρατιωτικῆς ἀποστολῆς εἶναι εἰς ἄκρον ἐπιφυλακτικὰ ἀποφεύγοντα ἐπιμελῶς νὰ ἐκφράσωσι οἱανδήποτε γνώμην ἢ κρίσιν γενικωτέραν καὶ περιοριζόμενα ἔναντι τῶν Ἑλλήνων εἰς συζητήσεις ἐπὶ τῶν τρεχόντων ὑπηρεσιακῶν ζητημάτων ἀποκλειστικῶς.

Κατὰ συνέπειαν τὰ κατωτέρω ἐκτιθέμενα, ἀποτελοῦν γενικὴν ἐντύπωσιν καὶ συμπεράσματα εἰς τὰ ὁποῖα ἀγόμεθα ἐκ τῆς ἐπιμελοῦς καὶ ἀπὸ πάσης πλευρᾶς παρατηρήσεως τῆς πραγματικότητος καὶ ἐκ τῶν καθ' ἡμέραν ἐντυπώσεων καὶ συνομιλιῶν τῶν ὁποίων ἡ πηγὴ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ καθορισθῇ συγκεκριμένως.

Εἶναι βέβαιον ὅτι οἱ Ἄγγλοι εἶναι πλήρως κατατοπισμένοι περὶ τῆς ἐν Ἑλλάδι γενικῆς καταστάσεως καὶ περὶ τῶν σκοπῶν καὶ μεθόδων τῶν διαφόρων δρωσῶν ὀργανώσεων. Προσπαθοῦν νὰ ἀποχωρήσουν τὸ στρατιωτικὸν - ἀνταρτικὸν ζήτημα ἀπὸ τὸ παρὸν καὶ τὸ μέλλον. Γνωρίζουν ὅτι, ὡς ἔχουν διαμορφωθῇ τὰ πράγματα, ὑπάρχει κάποια ἀντίθεσις μεταξὺ τῆς ἐξυπηρετήσεως τῶν συμφερόντων των τῆς σήμερον καὶ ἐκείνων τῆς αὔριον, καὶ καταβάλλουν δυσχερεστάτην καὶ λεπτὴν προσπάθειαν ἐξισορροπήσεως αὐτῶν.

Ἐργαζόμενοι διὰ τὰ πρῶτα εἶναι ἀποφασισμένοι νὰ μὴ παραβλάψουν καὶ δημιουργήσουν ὑποθήκας εἰς βάρος τῶν δευτέρων, προσβλέποντες δὲ πρὸς τὰ δεύτερα, ἐπιδιώκουν νὰ μὴ ζημιώσουν κατὰ τὸ δυνατὸν τὰ πρῶτα. Θέλουν νὰ βγάλουν τὴν μεγαλυτέραν δυνατὴν ἀπόδοσιν ἀπὸ ἀνταρτικὸν κίνημα ὑπὸ τὸν ὅρον νὰ παραμείνῃ τοῦτο τελείως ἀκίνδυνον διὰ τὰ μελλοντικά των σχέδια. Συγκεκριμμένως.

1) Τηροῦν στάσιν περίπου ἀμερόληπτον ἀπέναντι τῶν τριῶν ἀνεγνωρισμένων ὀργανώσεων ΕΑΜ—ΕΔΕΣ καὶ ΕΚΚΑ. Συγχρόνως ὅμως φαίνονται ἐπιφυλακτικοὶ εἰς τὸ νὰ δημιουργήσουν ὁμάδας, ἡ μετὰ τοῦ ΕΛΑΣ συνύπαρξις τῶν ὁποίων εἰς τὴν αὐτὴν περιοχὴν θὰ ἀπεδεικνύετο ἀδύνατος, προκαλουμένης οὕτω καταστάσεως ζημιούσης τὰς στρατιωτικὰς ἀνάγκας. Ἐμμένων κατὰ συνέπειαν, εἰς τὴν βάσιν τοῦ συμφωνητικοῦ (κοινὸν Γενικὸν Στρατηγεῖον. Κοινὰ Ἀρχηγεῖα κλπ.) καὶ τῆς ἐκ τῶν προτέρων ἐξασφαλίσεως ἀμοιβαίας μεταξὺ τῶν ὀργανώσεων ἀνοχῆς, χρησιμοποιοῦντες ἐν ἀνάγκῃ ψυχολογικὴν πίεσιν.

2) Ἀφοῦ ἐπεδίωξαν τὴν αὔξησιν τοῦ ἐμψύχου ὑλικοῦ τῶν ἀνταρτικῶν ὁμάδων, ἰδίως εἰς Ἀξιωματικούς, παρέχουν τὸν στοιχειώδη ἐφοδιασμὸν εἰς ὅπλα καὶ εἰς χρήματα.

3) Ἡ παρατεινομένη ἀπουσία τοῦ Ταξιάρχου ΕΝΤΤ Ἀρχηγοῦ τῆς Ἀγγλικῆς Στρατιωτικῆς Ἀποστολῆς, προκαλεῖ τὴν ὑπόνοια ὅτι ἀποδίδεται, ἤδη, δευτερεύουσα σημασία εἰς τὴν μελλοντικὴν συμβολὴν τῶν ἀνταρτικῶν δυνάμεων, κατὰ τὸ τελευταῖον κτύπημα κατὰ τοῦ ἐχθροῦ. Τοῦτο βεβαίως ὑπὸ πᾶσαν ἐπιφύλαξιν.

4) Οὐδόλως εἶναι διατεθειμένοι νὰ ἀνεχθοῦν ἐντοπίσεις καὶ δυναμικὰς λύσεις ἐπὶ τοῦ πολιτικοῦ προβλήματος. Διὰ τὴν τήρησιν τῆς τάξεως εἶναι προφανές, ὡς θὰ ἀναλυθῇ κατωτέρω, ὅτι ἐννοοῦν νὰ στηριχθοῦν εἰς Ἀγγλοαμερικανικὰς δυνάμεις.

II. Γενικώτερον πολιτικὸν πλαίσιον

Κατὰ τὰς ἀρχὰς Αὐγούστου ὡδηγήθη ὑπὸ τοῦ Ταξιάρχου ΕΝΤΤ εἰς Κάϊρον ἀποστολὴ ἀποτελουμένη ἐξ ἀντιπροσώπων τῶν τριῶν ἀνεγνωρισμένων ὀργανώσεων καὶ τοῦ πολιτικοῦ κόσμου (Ἐξηντάρης).

Σκοπὸς τοῦ ταξειδίου ἦτο ἡ κατόπιν ἐπαφῆς τούτων μετὰ τῶν ἐν τῇ Μέσῃ Ἀνατολῇ ἐπισήμων Συμμαχικῶν κύκλων καὶ τῆς ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως, ἐπίτευξις συμφωνίας διὰ τὴν λύσιν τοῦ πολιτικοῦ προβλήματος, ἡ συμμετοχὴ τῶν ἀντιπροσωπευθέντων εἰς τὴν Κυβέρνησιν τοῦ Καΐρου καὶ ἡ δημιουργία κλιμακίου, τρόπον τινά, τῆς Κυβερνήσεως ταύτης ἐνταῦθα ἑνοποιουμένου οὕτω αὐτομάτως καὶ τοῦ ἀνταρτικοῦ ἀγῶνος.

Τὰ εἰς Κάϊρον διαδραματισθέντα, ἡ ἀποτυχία τῆς ἀποστολῆς καὶ αἱ πληροφορίαι τῶν ἐπανελθόντων ἀντιπροσώπων, ὡς καὶ τοῦ Συνταγματάρχου Μπακιρτζῆ, συνταξιδεύσαντος μετ' αὐτῶν ἐκεῖθεν, ἀποτελοῦν πολύτιμα στοιχεῖα περὶ τοῦ γενικωτέρου πολιτικοῦ πλαισίου ἐντὸς τοῦ ὁποίου ἐξελίσσονται καὶ τὰ ὑμέτερα πράγματα.

Οἱ εἰς Κάϊρον μεταβάντες ὑπέγραψαν καὶ ὑπέβαλαν καὶ εἰς τὴν Κυβέρνησιν, τὴν 18.8.43, ἔγγραφον περιέχον τὴν ὁμόφωνον γνώμην των, περὶ τῆς ἀνάγκης μὴ ἐπανόδου τοῦ Βασιλέως πρὸ τῆς διενεργείας δημοψηφίσματος. Τὴν δήλωσιν ταύτην προσυπέγραψε καὶ ὁ Κανελλόπουλος. Τὰς αὐτὰς ἀπόψεις ἐξέθεσαν καὶ προφορικῶς εἰς τὸν ἴδιον τὸν Βασιλέα τὸν ὁποῖον συνήντησαν καὶ ἀπὸ κοινοῦ καὶ ἑκάστη ἀντιπροσωπεία χωριστά, ὑποβαλλόντες εἰς αὐτὸν τὴν παράκλησιν νὰ προβῇ εἰς ἀνάλογον δήλωσιν συμμορφούμενος.

Οὗτος ἐπεκαλέσθη τὴν γνώμην τῶν Βρεττανικῆς καὶ 'Αμερικανικῆς Κυβερνήσεων, ἥτις φαίνεται ὑπῆρξεν εὐνοϊκὴ δι' αὐτόν. Κατόπιν τούτου ὁ Βασιλεὺς ἐτήρησε ἀπόλυτον σιωπὴν προβαλλῶν ἀσθένειαν καὶ ἀναχωρήσας εἰς Λίβανον πρὸς ἀνάρρωσιν.

Κατὰ τὸ διάστημα τῶν πρώτων 15 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἀφίξεώς των, παρέμειναν οἱ ἀντιπρόσωποι ὑπὸ εὐγενῆ ἀπομόνωσιν εἰς ἐξοχικὴν βίλλαν τοῦ Καΐρου, χωρὶς νὰ ἔχουν ἐλευθεροκοινωνίαν. 'Εν συνεχείᾳ, εἰδοποιήθησαν νὰ ἑτοιμασθοῦν πρὸς ἀναχώρησιν αὐθημερόν, ὡδηγήθησαν δὲ εἰς τὸ ἀεροδρόμιον. Κατόπιν διαμαρτυρίας των ὅμως πρὸς τὴν Κυβέρνησιν Τσουδεροῦ καὶ τῇ παρεμβάσει της, τοὺς ἐπετράπη ἡ ἐλευθέρα συνέχισις τῆς παραμονῆς των εἰς Κάϊρον, ἥτις φαίνεται ὅτι πάλιν ὑπῆρξεν ἄκαρπος.

Εἰς ἀνεπισήμους συνομιλίας τῆς ἀντιπροσωπείας μετὰ ἀνεπισήμων ἐπίσης Βρεττανο-'Αμερικανικῶν κύκλων, περὶ τοῦ ποία θὰ ἦτο ἡ στάσις τῶν ὀργανώσεων, ἐν ᾗ περιπτώσει ἐπανήρχετο μετὰ τῶν ἀποβατικῶν στρατευμάτων, ἀφέθη νὰ ἐννοηθῇ ὅτι θὰ προεβάλλετο τότε καὶ ἔνοπλος ἀντίστασις. Δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ βέβαιον ὅτι εἰς τοῦτο ὑπῆρξεν πράγματι ὁμόφωνος ἡ ἀντιπροσωπεία. Εἶναι πιθανότατον ὅτι ὁ ἀντιπρόσωπος τοῦ Ζέρβα τουλάχιστον, ἄφησε τοὺς ὑπολοίπους νὰ ἐκτεθοῦν ἐνῶ ὁ ἴδιος ἐπέδειξε στάσιν περισσότερον εὐάρεστον εἰς τοὺς Συμμάχους.

Τὸ ΕΑΜ φαίνεται ὅτι ὑποπτεύεται ἐντόνως τοῦτο, καθόσον, ἀπὸ τῆς ἐπανόδου τῆς ἀντιπροσωπείας, ἐπιμένει ὅτι μία ὁμόφωνος ἐπίσημος ἔγγραφος δήλωσις τῶν ὀργανώσεων περὶ ἐνόπλου ἀντιστάσεως κατὰ τῆς ἐπανόδου τοῦ Βασιλέως, πρὸ τοῦ δημοψηφίσματος θὰ ἐξομάλυνε πλήρως τὰς μέχρι τοῦδε παρατηρουμένας προστριβάς, καὶ θὰ ἐδημιούργει σύμπνοιαν καὶ συνεργασίαν τοῦ ΕΑΜ ὄντως διατεθειμένου ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει νὰ προβῇ εἰς πᾶσαν ὑποχώρησιν. Μέχρι τῆς στιγμῆς ὅμως οὐδεμία δίδεται ἀπάντησις εἰς τὰς εἰσηγήσεις ταύτας. Θὰ ἐξετασθῇ περαιτέρω ἡ βαθυτέρα σημασία τῶν ἀπόψεων τούτων τοῦ ΕΑΜ.

Διὰ νὰ κατανοηθῇ πληρέστερον ἡ οὕτω ἐξελισθεῖσα ἐσωτερικὴ κατάστασις, πρέπει νὰ ἐνταχθῇ εἰς τὴν γενικωτέραν, τὴν παγκόσμιον τοιαύτην. Αὕτη προσδιορίζεται ἀπὸ τὴν συνεχιζομένην ριζικὴν ἀντίθεσιν συμφερόντων καὶ ἀπόψεων, μεταξὺ 'Αγγλοσαξώνων ἀφ' ἑνὸς καὶ Ρώσσων ἀφ' ἑτέρου. 'Η ἀντίθεσις αὕτη ἔφθασε μέχρι ἀποκλεισμοῦ τῶν τελευταίων ἀπὸ τὴν συνάντησιν τῆς Καζαμπλάνκας καὶ τὴν πρόσφατον ἐν Βορείῳ 'Αμερικῇ καὶ μέχρι ἀνακλήσεως τῶν Ρώσσων Πρεσβευτῶν ἐκ Λονδίνου καὶ Οὐασιγκτῶνος.

'Απὸ τῆς μιᾶς πλευρᾶς ὑπὸ τὴν 'Αμερικανικὴν μᾶλλον πρωτοβουλίαν, ἐπικρατεῖ ζωηρὸς ἰμπεριαλισμός, ἐνισχυόμενος ἀπὸ τὴν καταπληκτικὴν αὐτοπεποίθησιν τῶν 'Αγγλοσαξώνων καὶ τὴν ἐμπιστοσύνην των, ἀπὸ τὰς καθημερινῶς αὐξανομένας δυνάμεις των, ὁ ὁποῖος ὅμως δὲν στηρίζεται ἐπὶ ἰδεολογικῆς βάσεως δηλαδὴ τοῦ πόθου τῆς ἑνιαίας καὶ λελογισμένης ὀργανώσεως τοῦ κόσμου χάριν τῆς γενικῆς εἰρήνης καὶ εὐημερίας. 'Η 'Αμερικὴ εἶναι ἀποφασισμένη νὰ ἐπέμβῃ ἐνεργῶς παντοῦ καὶ ἰδίᾳ ἐν Εὐρώπῃ, τὴν ὁποίαν θεωρεῖ ἑστίαν συνεχῶν ταραχῶν. Ἤδη, ἡ ἐνταῦθα Στρατιωτικὴ 'Αγγλικὴ ἀποστολή, μετωνομάσθη εἰς Συμμαχικὴν καὶ ἤρχισαν καταφθάνοντες καὶ 'Αμερικανοὶ μέλη ταύτης, ἀναμένονται δὲ πολλοὶ εἰσέτι.

Λέγεται ἀπὸ 'Εαμικῆς πλευρᾶς ὅτι ἡ 'Αγγλία θὰ προετίμα μίαν ἰσορροπίαν, γενομένων εὐρέων ἐπιχειρήσεων πρὸς τὴν Ρωσσίαν, οὕτως ὥστε νὰ διατηρήσῃ ἡ ἰδία ἐνεργὸν ρόλον Ρυθμιστοῦ. 'Εν τούτοις φαίνεται, ἐκφράζουν διαφορετικὰς ἀπόψεις ὁ πρόσφατος εἰς HARTARD λόγος τοῦ Τσῶρτσιλ τονίσαντος τὴν ἐπιβαλλομένην ἀπόλυτον ἰσότητα τῶν 'Αγγλοσαξώνων καὶ τὸ γεγονὸς ὅτι ὁ κόσμος θὰ ἔχῃ νὰ ἐκλέξῃ μεταξὺ τάξεως καὶ ἀναρχίας, ὑπογραμμίσαντος δὲν ἐν συνεχείᾳ τὸν καθαρῶς δυναμικὸν χαρακτῆρα τῆς μεταπολεμικῆς ὀργανώσεως, χαρακτῆρα ὅστις θὰ συνεπάγεται τὴν μείωσιν τῆς κυριαρχίας ὡρισμένων κρατῶν, χάριν τῆς δημιουργίας εὐρυτέρων ὀργανισμῶν. Κατὰ τὴν κατεύθυνσιν μᾶλλον ταύτην φαίνεται προσανατολισμένη καὶ ἡ Τουρκικὴ πολιτική, ἀσφαλῶς καλῶς πληροφορημένη ὅπως πάν-

τοτε, προσφέρουσα εἰς τοὺς 'Αγγλοαμερικανοὺς τὰς ὑπηρεσίας της, διὰ πᾶν μεταπολεμικὸν σχέδιον των καὶ προσφερομένη ὡς Χωροφυλακὴ τῆς Βαλκανικῆς. Εἰς τοὺς ἐν Αἰγύπτῳ κύκλους γίνεται σαφὴς λόγος περὶ μακροχρονίου Συμμαχικῆς στρατιωτικῆς διασφαλίσεως τῆς τάξεως ἐν Εὐρώπῃ.

'Απὸ τῆς ἄλλης πλευρᾶς ἡ Ρωσσία, δὲν φαίνεται νὰ φθάνῃ μέχρι σχεδίου παγκοσμίου ἐπικρατήσεως καὶ θὰ ἐπεθύμει μᾶλλον, ὑπὸ τὸ ἔμβλημα δημοκρατικωτέρας ὀργανώσεως τοῦ Κόσμου νὰ ἐπιτύχῃ ἱκανοποιητικὴν μερίδα διὰ τῆς ἀναγνωρίσεως ζωνῶν ἐπιρροῆς.

Διὰ τὴν ἐπίτευξιν τούτου ὑπολογίζει εἰς τοὺς ἑξῆς παράγοντας:

1) Τὴν στρατιωτικήν της δυναμικότητα, δεδομένου ὅτι φαίνεται νὰ ἔχῃ ἀκόμη σημαντικὰς ἐφεδρείας καὶ ἱκανοποιητικὰ ἀποθέματα, ὁπλισμοῦ.
2) Τὴν δυνατότητα ὅπως ἐπανακτήσῃ τὰ παλαιά της σύνορα, νὰ κρατήσῃ νεκρὸν τὸ 'Ανατολικὸν μέτωπον, ὥστε νὰ ἐπιπέσῃ τὸ βάρος τῆς Γερμανίας ἐπὶ τῶν 'Αγγλοσαξωνικῶν ὤμων.
3) Τὸ ἐνδεχόμενον νὰ μὴν ἀναμιχθῇ εἰς τὴν ἐκκαθάρισιν τοῦ Εἰρηνικοῦ ἐπιρρίπτουσα καὶ τὸ 'Ιαπωνικὸν βάρος εἰς τοὺς Συμμάχους.
4) Τὸ ἰδεολογικὸν ὅπλον, ἤτοι τὰ λαϊκὰ καὶ ἀπελευθερωτικὰ μέτωπα, ἀνὰ τὴν Εὐρώπην.
5) Τέλος, τὸ συμφέρον τῆς Γαλλίας ὅπως μὴ πραγματοποιηθοῦν τὰ 'Αγγλοαμερικανικὰ σχέδια τὰ ὁποῖα θὰ τὴν περιῆγον εἰς θέσιν 6ου τροχοῦ τῆς ἁμάξης.

Διὰ τὴν ἐξεύρεσιν συμβιβαστικῆς λύσεως, καταβάλλεται νῦν προσπάθεια, δὲν φαίνεται ὅμως νὰ ἀπέδωσεν ἀποτέλεσμα τι, εἰσέτι.

Εἶναι σαφὴς ἡ συνάφεια μεταξὺ τῶν ἐκτεθέντων περὶ τῆς διεθνοῦς πολιτικῆς ἀφ' ἑνὸς καὶ τῆς ἡμετέρας ἐσωτερικῆς τοιαύτης ἀφ' ἑτέρου. Τὸ συμπέρασμα εἶναι ὅτι τὸ ἐσωτερικόν μας ζήτημα, καθίσταται κατ' οὐσίαν διπλωματικὸν καὶ ἡμεῖς ὡς μικρὸν ἔθνος, πρέπει νὰ ἔχωμεν ὑπ' ὄψει ὅτι, πρὸ τοῦ μεγέθους τῆς συγκρούσεως τῶν μεγάλων συμφερόντων καὶ τῆς καθολικότητος τῆς ἐπιδιωκομένης λύσεως, εἴμεθα πολὺ ἀσήμαντοι. Ἔτσι, κάθε ἀντίδρασις φαίνεται ἀστεία καὶ δὲν θὰ ἔχῃ ἄλλο ἀποτέλεσμα παρὰ τὴν δυσχέρανσιν τῆς θέσεως τοῦ ἔθνους καὶ τὴν ἐπιβράδυνσιν τῆς ἐπουλώσεως τοῦ λαοῦ.

Χαρακτηριστικὴ εἶναι ἡ στάσις τοῦ ΕΑΜ. Τοῦτο τελεῖ ἀναμφιβόλως ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τῶν ἀνωτέρω ἐκτεθέντων, καὶ τῆς ἐξελίξεως αὐτῆς ταύτης τῆς Ρωσσικῆς πολιτικῆς κατὰ τὴν μεταβατικὴν περίοδον.

Διακρίνεται δὲ ἡ μεταξὺ τῶν δύο τούτων τάσεων ἀντινομία, ἀντινομία ἥτις δὲν ἤρθη εἰσέτι διὰ τοῦ κλονισμοῦ πρὸς λῆψιν ὁριστικῆς ἀποφάσεως ἐπὶ τῆς τηρητέας γραμμῆς. Τοῦτο λέγομεν, θέτοντες κατὰ μέρος τὴν ἐπίδρασιν, τῶν συντηρητικωτέρων μὴ Κομμουνιστῶν ὀπαδῶν τοῦ ΕΑΜ καὶ ἔχοντες μόνον ὑπ' ὄψει τὸν Κομμουνιστικὸν πυρῆνα τούτου. Πράγματι, φαίνεται ὅτι τὸ ΚΚΕ ταλαντεύεται μεταξὺ ἀφ' ἑνὸς μιᾶς ἀποπείρας δυναμικῆς καὶ ἀπολύτου ἐπικρατήσεώς του, ἐπικρατήσεως προβληματικῆς ἄλλωστε ἀπὸ πολλῶν ἀπόψεων καὶ ἀφ' ἑτέρου μιᾶς θυσίας συνισταμένης εἰς τὴν δι' ὑποχωρήσεων ἐπίτευξιν ἑνὸς ἑνιαίου δημοκρατικοῦ μετώπου, τὸ ὁποῖον μὴ ἐμπῖπτον εἰς τὴν παγίδα τοῦ πολιτειακοῦ καὶ ὀχυρούμενον ὄπισθεν τοῦ χάρτου τοῦ 'Ατλαντικοῦ, θὰ ἀνθίστατο ἐνεργῶς καὶ ἀπὸ κοινοῦ συμφέροντος κατὰ τῶν 'Αγγλοαμερικανικῶν ἐπιθυμιῶν, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον θὰ ἀπετέλει πρώτης γραμμῆς προσφορὰν εἰς τὴν Ρωσσικὴν ὑπόθεσιν καὶ θὰ ἐξησφάλιζε καὶ εἰς τὸ ΚΚΕ μερίδιον ἐκ τῆς ἐξουσίας.

'Εκ τούτου ἡ παρατηρουμένη συνέχισις αὐθαιρεσιῶν καὶ βιαιοτήτων, τῶν κατωτέρων ὀργάνων τοῦ ΕΑΜ καὶ συχνάκις καὶ τῶν 'Ανωτέρων, ἐκ παραλλήλου πρὸς μίαν σαφῶς ἐκδηλουμένην τάσιν διαλλακτικότητος, χάριν τῆς εἰσόδου εἰς κάποιαν νομιμότητα καὶ τῆς προσεγγίσεως πρὸς τὰ δημοκρατικὰ στοιχεῖα.

Χαρακτηριστικὴ εἶναι σχετικῶς ἡ ἔναντί μας στάσις τοῦ ΕΑΜ, τὸ ὁποῖον, παραλλήλως πρὸς τὰς ὕβρεις καὶ τὰς ἀρνήσεις, δὲν κόβει καὶ τελείως μεθ' ἡμῶν τὴν ἐπαφήν, καὶ παρέχει ἐλπίδας ἐπηρεαζόμενον βεβαίως καὶ ἀπὸ τὸ δυσάρεστον διὰ τὸ ΕΑΜ ἐνδεχόμενον νὰ προσχωρήσωμεν εἰς τὸν ΕΔΕΣ, ἐνδεχόμενον διὰ τὸ ὁποῖον καταλλήλως ἀφήσαμε νὰ γίνῃ λόγος, ὅπου ἔδει.

ΙΙΙ. 'Επισυνάπτομεν ἄρθρον Αἰγυπτιακῆς ἐφημερίδος τῆς 15.9. τὸ ὁποῖον ἀντεγράψαμεν ἐνταῦθα. Τὸ ἄρθρον τοῦτο διελθὸν ἀπὸ τέσσαρας ἀλλεπαλλήλους λογοκρισίας τῆς 'Αγγλικῆς ὑπηρεσίας, ὡς τοῦτο συμβαίνει διὰ πᾶν γραφόμενον εἰς τὸν Αἰγυπτιακὸν τύπον, εἶναι ἀπόδειξις τῆς ὑπάρξεως τοιούτων σχεδίων τὰ ὁποῖα προσφέρεται ἡ Τουρκία νὰ ἐξυπηρετήσῃ. Συμπληρωματικῶς, ἐν τούτοις, μᾶς

παρεσχέθησαν πληροφορίαι ὅτι, παρὰ ταῦτα, ἡ Τουρκία, δὲν πρόκειται νὰ λάβῃ ἐνεργὸν μέρος εἰς τὰς πολεμικὰς ἐπιχειρήσεις.

IV. Ἡ ἀντίληψίς μου ὁλοὲν ἐνισχυομένη εἶναι ὅτι ἐφέτος δὲν πρόκειται νὰ γίνουν εἰς τὴν Ἑλλάδα στρατιωτικαὶ ἐπιχειρήσεις. Μετ' ὀλίγας ἡμέρας θὰ δύναμαι νὰ ἐπιβεβαιώσω πλέον συγκεκριμένως τοῦτο.

Συνέχεια ἀπὸ 1ης Ὀκτωβρίου — Ρούμελη 2 Ἰανουαρίου 1944

Ὀλίγα περὶ εἰδικῆς συνεδρίας διὰ ΠΑΟ καὶ Γενικὸν Στρατηγεῖον.
Συνεννοήσεις μὲ ΕΔΕΣ — Ζέρβα — Θωμᾶ — Ποία ἡ θέσις τοῦ Ζέρβα.
Διαθέσεις τῶν Ἄγγλων.

Ποία ἡ ΕΚΚΑ καὶ 5/42 — Μπακιρτζῆ.

ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

(Νὰ τηρηθῇ ἀπολύτως ἀπόρρητος καὶ μόνον διὰ τὰ μέλη τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς).

Μετὰ πολλὰς ταλαιπωρίας ἀνὰ τὰ ὄρη, καθ' ἃς ὑπέστημεν καὶ ἀρκετοὺς ἐξευτελισμοὺς ἐφθάσαμεν μετὰ τοῦ ΜΗΤΣΟΥ εἰς περιοχὴν ἀπὸ τὴν ὁποίαν μοῦ παρουσιάζεται ἔκτακτος εὐκαιρία νὰ ἐπικοινωνίσω μαζύ σας.

Κατὰ τὴν πολύμηνον αὐτὴν περιπέτειαν μοῦ ἐδόθη εὐκαιρία νὰ γνωρίσω προσωπικῶς τοὺς ἀρχηγοὺς τοῦ ΕΑΜ—ΕΛΑΣ, σχεδὸν ὅλα τὰ ἀνώτερα στελέχη καὶ Διοικητὰς Μονάδων καὶ πλεῖστα κατώτερα. Ἐπίσης ἐγνώρισα τὴν νοοτροπίαν καὶ ψυχολογίαν τῶν ἀνταρτῶν, τοὺς καθοδηγητὰς καὶ κατώτερα πολιτικὰ στελέχη τοῦ ΕΑΜ ὡς καὶ τὴν κοινὴ γνώμην καὶ τὴν κατάστασιν τοῦ πληθυσμοῦ, τῶν περιοχῶν τῆς καλουμένης Ἐλεύθερης Ἑλλάδας.

Ἐγνώρισα ἐπίσης ἐκ τοῦ πλησίον τὴν ΕΚΚΑ καὶ τὸ 5/42 εἰς τὴν κυρίως περιοχήν των.

Μέχρι τοῦδε, δὲν ἔχω λάβει καμμίαν εἴδησιν σας ἀφ' ἧς στιγμῆς ἀνεχώρησα. Ἀγνοῶ ἂν περιῆλθον εἰς χεῖρας σας ἐκθέσεις ποὺ σᾶς ἔστειλα μὲ τὸν Ἀνθυπίλαρχον Παπαδόπουλον. Δὲν ξεύρω ἂν ἔφθασε ὁ Μουστεράκης καὶ ἐλπίζω μόνον ὅτι θὰ ἐλάβατε τὸ ταχυδρομεῖον ποὺ σᾶς ἔστειλα μὲ τὸν Π.Κ. ὁ ὁποῖος ἔφευγε δι' ὁδοῦ ἀσφαλεστέρας. Συνεπῶς, διὰ νὰ σᾶς κατατοπίσω καλύτερα, θὰ σᾶς κάμω μικρὰν περίληψιν τῶν ἐνδιαφερόντων ἡμᾶς γεγονότων καὶ ζητημάτων, ἀπὸ τῶν ἀρχῶν Ὀκτωβρίου καὶ ἐντεῦθεν.

I

Στὰς 3 Ὀκτωβρίου κατέφθασαν ἐκ Πιερρίων ὁ ἀντισυνταγματάρχης ΕΓΚΣ, ὁ Κίκιτσας καὶ ὁ πολιτικὸς Μάρκος Χαραλαμπίδης. Τὶς 4 καὶ 5 Ὀκτωβρίου συνεκροτήθησαν δύο μακρὲς συνεδριάσεις τοῦ Κοινοῦ Γενικοῦ Στρατηγείου πρὸς ἐξέτασιν ἀποκλειστικῶς τῶν ζητημάτων τῆς ΠΑΟ. Ἦσαν παρόντες ὁ Ἀρχηγὸς τῆς Συμμαχικῆς ἀποστολῆς Συν)ρχης ΚΡΙΣ, ὁ Ἀντ)ρχης ΕΓΚΣ, ἡ ἀντιπροσωπεία τοῦ ΕΔΕΣ, Συνταγματάρχης Ραφτόπουλος καὶ Ἀντ)ρχης Λυκόπουλος, ὁ Β. Σαμαρινιώτης, ὁ Ἄρης Βελουχιώτης, ὁ Δεσποτόπουλος, ὁ Κίκιτσας καὶ ὁ Χαραλαμπίδης ἐκ μέρους τοῦ ΕΑΜ—ΕΛΑΣ καὶ ὁ ὑποφαινόμενος.

Τὸ τί τερατώδεις κατηγορίαι ἠκούσθησαν εἰς τὴν συνεδρίασιν αὐτὴν ἐναντίον τῆς ΠΑΟ, ἐκ μέρους τοῦ ΕΑΜ—ΕΛΑΣ, δὲν περιγράφεται. Ἀλλά, ὅλαι αὐταὶ αἱ συκοφαντικαὶ κατηγορίαι ἐλέχθησαν τόσον χονδροειδῶς ὑπερβολικαί, ὥστε ἐπροκάλεσαν καταφανῆ δυσφορίαν καὶ ἦτο ἔκδηλον ὅτι, τόσον οἱ λόγοι, ὅσον καὶ τὰ πρόσωπα ποὺ ὡμιλοῦσαν δὲν ὑπολογίζονται ἀπὸ τοὺς σοβαρωτέρους τῶν παρισταμένων.

Ὁ Ἀντ)ρχης ΕΓΚΣ ὡμίλησεν εὐνοϊκῶς διὰ τὴν ΠΑΟ, ὁ δὲ Κρὶς ὑπεστήριξεν τὸ σχέδιον συντονισμοῦ τῆς στρατιωτικῆς δράσεως τῶν ΠΑΟ—ΕΔΕΣ—ΕΚΚΑ, ἐν Μακεδονίᾳ, ὑπὸ τὸν Μπακιρτζῆ. Θὰ σᾶς δώσω ἄλλοτε, ἐκτενῆ ἔκθεσιν τῶν συνεδριάσεων.

Ἐκ τῶν συνομιλιῶν τούτων ἀπεκόμισα τὸ συμπέρασμα ὅτι, δὲν πρέπει νὰ περιμένωμεν τίποτα τὸ θετικὸν ἐκ μέρους τοῦ ΕΑΜ. Ὅτι οὐδὲ ἀμυδρὰν ἔστω πρόθεσιν ἔχει νὰ συνεργασθῇ μαζύ μας, καὶ

ὅτι καὶ αὐτοὶ οἱ ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ ΕΑΜ—ΕΛΑΣ ἀποτελοῦν συμμορίαν ψευτῶν, ἀπατεώνων καὶ συκοφαντῶν, καὶ δὲν πρέπει νὰ χάνωμε περισσότερο τὸν καιρό μας.

Ἐστράφην, ὅθεν, πρὸς τὴν πραγματοποίηιν τῆς στενωτάτης συνεργασίας μετὰ τοῦ ΕΔΕΣ Θεσσαλονίκης καὶ τῆς ἐμφανίσεως τῶν τμημάτων μας ὡς τοιούτων ΕΔΕΣ εἰς τὰς περιοχὰς ὅπου ἦτο ἐπιβεβλημένο νὰ γίνῃ τοῦτο λόγῳ τῆς ἀπειλῆς ἐξοντώσεώς των ἀπὸ τὸν ΕΛΑΣ.

Εἶχα κάμει δὲ τοιαύτην προπαρασκευὴν πρὸς Ζέρβα καὶ στὴν ἀντιπροσωπείαν τοῦ Κοινοῦ Στρατηγείου. Ἐμεῖς ὁπωσδήποτε θὰ διατηρούσαμε τὴν ὀντότητά μας, ὡς ὀργανώσεως ἐθνικῆς μὲ τοὺς στρατιωτικούς μας σκοπούς, ἄνευ πολιτικοῦ περιεχομένου. Σημειωτέον ὅτι καὶ ὁ Μουστεράκης εἶχε μεταβῆ εἰς τὸν Ζέρβαν καὶ συνεφώνησε μαζύ του ὅτι, ἐν ἀνάγκῃ, θὰ ἐμφανισθῇ ἡ ΠΑΟ ὡς ΕΔΕΣ, ἐὰν τὰ κτυπήματα καὶ οἱ φόνοι ἐκ μέρους τοῦ ΕΑΜ—ΕΛΑΣ ἤθελον ἐξακολουθήσει καὶ δὲν θὰ εἶχε ἐπιτευχθῆ ὁ ἐφοδιασμός μας.

Συνέταξα λοιπὸν ἐκθέσεις καὶ ἐπιστολὰς πρὸς τὴν ΠΑΟ διὰ τῶν ὁποίων σᾶς κατετόπιζα λεπτομερῶς ἐπὶ τῆς καταστάσεως καὶ σᾶς ἔδιδα ὁδηγίας τοῦ πρακτέου. Παρέδωσα αὐτάς, μὲ πλήρη ἄλλον φάκελλον εἰς τὸν διελθόντα ἀπὸ τὸ Περτοῦλι Θωμᾶν Σφέτσον, ὅστις τὴν ἐπομένην, 10 Ὀκτωβρίου, ἐπρόκειτο ν' ἀναχωρήσῃ διὰ Θεσ)κην. Τὴν ἐπομένην ὅμως ἤρχισεν ἡ ἐπίθεσις τοῦ ΕΑΜ κατὰ τοῦ ΕΔΕΣ. Ὁ Σφέτσος συνελήφθη μὲ ὅλην τὴν ἀντιπροσωπείαν, κατεσχέθη ὁ φάκελλός μου, ὡς ἐπίσης καὶ ὁλόκληρον τὸ ἀρχεῖον μου τὸ ὁποῖον ἐφύλασσα διὰ μεγαλυτέραν ἀσφάλειαν εἰς τὰ γραφεῖα τῆς ἀντιπροσωπείας τοῦ ΕΔΕΣ.

Ἀφ' ἧς ἤρχισε ἡ ἐπίθεσις κατὰ τοῦ ΕΔΕΣ, τὸ ΕΑΜ—ΕΛΑΣ ἀπέρριψε τὸ προσωπεῖον τῆς δῆθεν ἀπελευθερωτικῆς ὀργανώσεως καὶ ἐξεδηλώθη καθαρὰ καὶ ἀναφανδὸν ὅτι μάχεται διὰ Κομματικὴν ἐπικράτησιν καὶ διατηρεῖ τὸν στρατόν του διὰ νὰ τὸν χρησιμοποιήσῃ μεταπολεμικῶς διὰ βιαίαν ἐπιβολὴν τῶν πολιτικῶν του σκοπῶν. Αὐτὰ εἶχα τὴν εὐκαιρίαν νὰ τὰ ἀκούσω ἐκ στόματος ἐξεχόντων προσώπων καὶ ἡγετῶν τοῦ ΕΑΜ καὶ ΕΛΑΣ εἰς πολλὰς συζητήσεις ποὺ εἶχα μαζύ των. Εἰς τὰς ἐπισήμου ὅμως ἀνακοινώσεις των καὶ τὰ ἔντυπα, παριστάνουν ἑαυτοὺς ὡς ἔξοχους πατριώτας, οἱ ὁποῖοι ὅ,τι κάνουν, τὸ κάνουν ἐξ ὑποχρεώσεως νὰ ὑπερασπίσουν τὸν ἑλληνικὸν λαὸν ἀπὸ τοὺς πολλοὺς κακοποιούς, προδότας καὶ Γκεσταπίτας καὶ ὡς τοιοῦτοι χαρακτηρίζονται ὅλοι ὅσοι δὲν ἀνήκουν εἰς τὸ ΕΑΜ—ΕΛΑΣ.

Ἔτσι, εὐτυχῶς, ἐδημοσιεύθη εἰς τὴν ἐφημερίδα «Λαϊκὸς Στρατὸς» τῆς 19.10.43, ἕνα μικρὸν ἀπόσπασμα ποὺ σᾶς ἔστειλα μὲ τὸν Θωμᾶ καὶ ὅταν τὸ διάβασα τὴν ἄλλη μέρα ἤλπιζα ὅτι ἕνα ἀντίτυπο τῆς ἐφημερίδος αὐτῆς θὰ ἔφθανε ὡς ἐκεῖ ἐπάνω καὶ θὰ μπορούσατε νὰ ἀντιληφθῆτε περὶ τίνος ἐπρόκειτο καὶ νὰ ἐπωφεληθῆτε ἀπὸ τὰς περιεχομένας ὁδηγίας. Κατώρθωσα νὰ διασώσω ἓν ἀντίτυπον τῆς ἐφημερίδος αὐτῆς καὶ σᾶς τὸ στέλνω. Διαβᾶστε ὅλη τὴν ἐφημερίδα νὰ δῆτε, μὲ ποίαν ἀναισχυντίαν γράφουν τὰς συκοφαντίας των, τὰς ὁποίας πασάρουν εἰς τὸν ἀφελῆ πατριώτην μέν, ἀλλ' ἀμαθῆ πληθυσμὸν τῆς ὀρεινῆς Ἑλλάδος.

Ἀπὸ τὸ ἀπόσπασμα αὐτῶν τῶν ὁδηγιῶν μου, δύο πράγματα θὰ σᾶς χρησιμεύσουν καὶ τώρα ἐλπίζω. Πρῶτο διὰ τὴν ἐγκατάστασιν τῶν τμημάτων μας εἰς περιοχὰς ἀσφαλείας καὶ ὡς τοιαύτας ἐπεδείκνυα τὸ τρίγωνον Χαλκιδικῆς — Κιλκὶς — Νιγρίτης, ἐπὶ τῶν ὁποίων νὰ κυριαρχήσουν ἀπολύτως. Δεύτερον, τὸν τρόπον τῆς προσωρινῆς χρηματικῆς ἐνισχύσεως. Ἤξευρα ἀπὸ τότε πόσο πιεστικὸ ἦταν τὸ ζήτημα αὐτὸ καὶ φαντάζομαι ὅτι τώρα θὰ βρίσκεσθε εἰς ἀπόγνωσιν, ὡς πρὸς τὸν ἐφοδιασμόν. Εἶχα λοιπὸν συμφωνήσει μὲ τὸν Θωμᾶν νὰ παράσχῃ τὰ ἀναγκαῖα χρήματα διὰ τὴν τροφοδοσίαν καὶ ἐφοδιασμὸν τῶν τμημάτων μας μέχρις ὅτου ἐπιτευχθῆ ἡ ἔξωθεν χρηματοδότησίς μας. Τὴν συμφωνίαν αὐτὴν ἐνέκρινεν καὶ ὁ Ζέρβας.

Ὁ Θωμᾶς μοῦ εἶπε ὅτι, περνώντας ἀπὸ τὰ Πιέρια, ἔλαβε ἀπὸ τὸν ΕΓΚΣ 500 λίρες καὶ εἰδοποίησε πρόσωπον τῆς ὀργανώσεών των εἰς Βέροιαν καὶ Θεσ)νίκην ν' ἀνέβῃ εἰς τὴν Ἐλαφίναν νὰ τὰ παραλάβῃ ἀπὸ τὸν ΕΓΚΣ.

Ἐλπίζω ὅτι, μέρος τουλάχιστον τῶν χρημάτων αὐτῶν, θὰ ὑπάρχουν εἰς Θεσ)κην καὶ μπορεῖ νὰ ζητηθοῦν ἀμέσως βάσει τῆς ἰσχυούσης συμφωνίας. Ζητῆστε ἀμέσως τὸν Θανάση Παπαχριστοδούλου καὶ παρουσιάστε του τὰ ντοκουμέντα αὐτὰ γιὰ νὰ ἐφαρμοσθοῦν.

Ἰδιαιτέρως παρακαλῶ καὶ ἐγὼ τὸν φίλο μου Θανάση καὶ τὸν διαβεβαιῶ ὅτι εἶναι ζωηρὰ ἐπιθυμία καὶ τοῦ Ζέρβα γιὰ τὴν συνεργασία καὶ τὴν ἐνίσχυσι αὐτή.

Ἐλπίζω ὅτι ἐξακολουθῆτε διατηροῦντες στενωτάτας σχέσεις μετὰ τοῦ Στρατιωτικοῦ τμήματος ΕΔΕΣ Θεσ)κης, μετὰ τοῦ ὁποίου εἴχαμε κάμει κατὰ Ἰούνιον καὶ συμφωνίαν διὰ κοινὴν δρᾶσιν. Οἱ ἀξιωματικοί του εἶναι ὅλοι λαμπροὶ πατριῶται καὶ φίλλοι. Ἐπιβάλλεται ἄλλωστε συνεργασία ὅλων τῶν ἐθνικῶν ὀργανώσεων.

II

Εἴμεθα παρόντες ἐν μέσῳ τοῦ ΕΛΑΣ καθ' ὅλας τὰς φάσεις τῶν ἐκκαθαριστικῶν ἐπιχειρήσεων ποὺ ἔκαμαν οἱ Γερμανοὶ εἰς Θεσσαλίαν καὶ Στερεὰν καὶ παρηκολούθησαν τὴν αἰσχρὰν διαγωγὴν τῆς Ἀνωτέρας Διοικήσεως καὶ τῶν κατωτέρω κλιμακίων τοῦ ΕΛΑΣ. Ἐνῷ δὲν εἶχον τὴν πρόθεσιν οὔτε καὶ τὸ θάρρος νὰ ἀντισταθοῦν, παρέμενον εἰς τὰ χωρία ἐγγὺς τῶν πεδιάδων ἀπειλοῦντες καὶ προκαλοῦντες τὸν κατακτητήν, αὐτοδιαφημιζόμενοι καὶ ποζάροντες ὡς μεγάλοι ἥρωες, καὶ ὅταν ἐνεφανίζετο ὁ ἐχθρός, ἐγκατέλειπον τὰ πάντα καὶ ἐτρέποντο εἰς φυγὴν ἀφήνοντας οὕτω, ἐκτεθειμένα ἀδικαιολογήτως, τὰ χωρία εἰς τὸ πῦρ καὶ τὸ σίδερο τοῦ σκληροῦ κατακτητοῦ. Πολλαὶ δεκάδες χωρίων ἐκ τῶν μεγαλυτέρων καὶ ἀνθηροτέρων τῆς Θεσσαλίας καὶ Στερεᾶς, κατεστράφησαν διὰ πυρὸς μαζὶ μὲ τὶς πλούσιες ἐσοδεῖες των καὶ πολλαὶ ἑκατοντάδες πολιτῶν ἐφονεύθησαν.

Σχέσεις ΕΛΑΣ — ΑΓΓΛΩΝ. Οἱ Ἄγγλοι διέκοψαν ἀμέσως πάντα ἐφοδιασμὸν τοῦ ΕΛΑΣ, μόλις ἤρχισε τοῦτο τὴν ἐπίθεσί του κατὰ τοῦ Ζέρβα. Ἐπενέβη ἐντόνως τὸ Στρατηγεῖον τῆς Μέσης Ἀνατολῆς διὰ τῶν ἀντιπροσώπων του, ἀλλὰ τὸ ΕΑΜ εἶχε πλέον ἀπορρίψει τὴν μάσκαν καὶ ἤρχισε μάλιστα νὰ κατηγορῇ καὶ νὰ ἐπιτίθεται κατὰ τῶν Ἄγγλων καὶ τῆς ἐξωτερικῆς πολιτικῆς των, κατὰ τρόπον θρασύτατον ἀλλὰ ὄχι εἰς ἐγγράφους δημοσιεύσεις. Ἔκτοτε ἤρχισαν οἱ Ἄγγλοι νὰ διαψεύδουν διὰ τοῦ ραδιοφώνου πολλάκις δι' ἐπισήμων ἀνακοινωθέντων τοῦ Λονδίνου, ὅτι δῆθεν αἱ ἐθνικαὶ ὁμάδες τοῦ ΕΔΕΣ συνεργάσθησαν μὲ τοὺς Γερμανοὺς κλπ. Πιστεύω ὅτι οἱ Ἄγγλοι δὲν πρόκειται νὰ τοὺς ἐφοδιάσουν εἰς τὸ ἑξῆς, ἐὰν δὲν ὑποταγοῦν εἰς τὰς διαταγὰς τοῦ Στρατηγείου Μέσης Ἀνατολῆς.

Σχέσεις Ἄγγλων — ΕΔΕΣ. Περισσότερον ἀπὸ πρὶν ὑποστηρίζουν οἱ Ἄγγλοι τὰς ὁμάδας τοῦ Ζέρβα. Κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν ἐμφυλίων ἐπιχειρήσεων, τὰς ἐφοδιάζουν καθημερινῶς καὶ ἐντατικῶς. Ὅταν κατὰ τὸ τέλος Νοεμβρίου συνήντησα τὸ Συμμαχικὸν Στρατηγεῖον, καὶ ἔδωκα τὴν πληροφορίαν ὅτι ὁ Ζέρβας μὲ 400 βρίσκεται εἰς Σοῦλι, ὁ Ἄγγλος Ἐπιτελάρχης μοῦ ἀπήντησε «Δόξα σοι ὁ Θεός». Ὁ Ζέρβας σήμερον ἔχει πολὺ περισσότερους καὶ ἐντὸς ὀλίγων ἑβδομάδων θὰ εἶναι πολὺ καλύτερα ἀπὸ ὅτι ἦτο πρίν. Καὶ ἐξ ἄλλων κύκλων τοῦ αὐτοῦ Στρατηγείου ἔμαθα πόσον ἐφοδιάζεται καὶ πόσον ἐνδιαφέρονται διὰ τὴν ἀναγέννησιν τοῦ Στρατοῦ αὐτοῦ.

Διαθέσεις Ἄγγλων ἔναντι Π.Α.Ο. Ὅταν εὑρισκόμην εἰς τὸ τέλος Νοεμβρίου κοντὰ εἰς τὸ Συμμαχικὸν Στρατηγεῖον ἦρθε, ἀργὰ τὴν νύκτα, εἰς τὸ δωμάτιο ποὺ μέναμε ὁ βοηθὸς ἐπιτελάρχου Ταγματάρχης... καὶ μοῦ ἀνεκοίνωσε ὅτι ἡ Ἀγγλικὴ ἀποστολὴ ἔχει τὴν ἀπόφασι νὰ ἐφοδιάσῃ ταχέως τὴν ΠΑΟ εἰς τὴν Μακεδονίαν καὶ ὅτι καὶ τὸ Κάϊρον ἐνδιαφέρεται πολὺ διὰ τὴν ΠΑΟ. Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἡ ΠΑΟ πρέπει νὰ ἔχῃ καλῶς ἐξησφαλισμένην τουλάχιστον τὴν Χαλκιδικήν. Θὰ ἐπιδιωχθῇ ἀρχικῶς, λόγῳ τῆς ἀπὸ ἀέρος δυσκολίας κατὰ τὴν ἐποχὴν αὐτήν, ὁ ἐφοδιασμὸς ἀπὸ θαλάσσης. Τὰ ἴδια μοῦ ἐπανέλαβον καὶ κατὰ Δεκέμβριον καὶ πάλιν εἰς τὸ Στρατηγεῖον. Λάβετε, ὅθεν, βάσει τῶν ἀνωτέρω, τὰ κατάλληλα μέτρα διὰ τὴν ἀσφαλῆ ἐγκατάστασιν εἰς Χαλκιδικήν. Ἀπὸ δῶ θὰ κάμω ἐπίσης ἐνεργείας στὴν Ἀθήνα καὶ θὰ σᾶς εἰδοποιήσω. Σεῖς ἐκεῖ ἐνεργῆστε καταλλήλως, μήπως τυχὸν ἄσκοπος ἐνέργεια κανενὸς μικροῦ δώσῃ λαβὴν εἰς συκοφαντίας τοῦ ΕΑΜ καὶ ἐπαναληφθοῦν οἱ δισταγμοὶ καὶ ἀναβολαὶ ἐκ μέρους τῶν Ἄγγλων.

Ε.Κ.Κ.Α.—5/42

Ἐγνώρισα καλὰ τὴν ΕΚΚΑ καὶ τὸ 5/42 εἰς αὐτὴν τὴν κυρίαν περιοχήν των καθὼς καὶ τὸ φρόνημα τῶν ὀπαδῶν της. Ἐδοκίμασα ἔκπληξιν ὅταν εἶδα τὴν πραγματικότητα καὶ διεφωτίσθην πλήρως. Ἡ ἔκπληξις εἶναι ὅτι, μεταξὺ ΕΚΚΑ καὶ 5/42, δὲν ὑπάρχουν σχέσεις. Ἡ ΕΚΚΑ ἦτο τελείως ἄγνωστος εἰς ὅλην τὴν περιοχὴν Παρνασίδος — Φωκίδος, μέχρι τῆς ἀφίξεως τῶν πολιτικῶν τῆς ΕΚΚΑ ἐκεῖ, κατὰ τὰς ἀρχὰς Φεβρουαρίου 1943. Ὁ κόσμος ὅλος καὶ ἰδιαιτέρως ἀξιωματικοὶ καὶ ὁπλῖται τοῦ

5/42 ἤξευραν μόνον τὸ σύνταγμα καὶ ὅτι στέλλουν τὰ παιδιά τους στὸ σύνταγμα καὶ ἔχουν σκοπὸ μόνον νὰ πολεμήσουν κατὰ τοῦ ἐχθροῦ, χωρὶς καμμιὰ ἀνάμιξι πολιτικῶν σκοπῶν. Ἔπλεκαν πρὸς τοῦτο πρόθυμα γυναῖκες καὶ κορίτσια φανέλλες, κάλτσες καἰἄλλα μάλλινα. Ὅταν ἐμφανίστηκαν οἱ πολιτικοὶ καὶ ἀνέπτυξαν τὸ πρόγραμμα τῆς ΕΚΚΑ, κατάπληξις καὶ θόρυβος ἐπροξενήθη μεταξὺ τοῦ πληθυσμοῦ. Ἐδημιουργήθη δὲ δυσαρέσκεια καὶ σάλος εἰς τὸ Σύνταγμα τὸ ὁποῖον παρ' ὀλίγον νὰ διαλυθῇ. Συνεκρατήθη μὲ συγκεντρώσεις καὶ δηλώσεις τοῦ Ψαρροῦ ὅτι τὸ 5/42 καὶ οἱ μαχηταὶ γενικῶς δὲν εἶναι ὑποχρεωμένοι νὰ ἔχωσι σχέσιν μὲ τὴν ΕΚΚΑ καὶ δὲν ἐξετάζονται τὰ πολιτικά των φρονήματα.

Ὁ πληθυσμός, ἐπίσης, κατὰ 95% ἀπεχθάνεται τὴν ἀνάμιξιν τῆς ΕΚΚΑ εἰς τὴν περιοχὴν καὶ διακωμῳδεῖ τοὺς πολιτικούς της. Ἐπὶ πλέον δὲ διαμαρτύρεται διότι, μὲ τὴν παρουσίαν της, τοὺς ἀνεστάτωσε, ἐνῷ ὅλοι ἕως τώρα ἦσαν ἥσυχοι καὶ ἀφωσιωμένοι εἰς τὴν μέριμναν διὰ τοὺς ἀντάρτας των.

Εἶδα τὸν Ψαρρὸ ὁ ὁποῖος, στὴν ἀρχή, ἠθέλησε νὰ δικαιολογήσῃ τὴν στάσιν του μὲ τὴν τελευταίαν δήλωσιν ποὺ ἔκαμε ὅτι θὰ συμπράξῃ μετὰ τοῦ ΕΛΑΣ ἐναντίον τοῦ ΕΔΕΣ καὶ μοῦ εἶπε ὅτι τὸ ΕΔΕΣ συνεργάζεται μὲ τοὺς Γερμανοὺς εἰς τὴν Ἤπειρον.

Τοῦ ἀπήντησα ὅτι ὁ Ζέρβας κτυπήθηκε ἀπὸ τρεῖς κατευθύνσεις, ἀπὸ τὴν Ἤπειρον καὶ τὸ Ἀγρίνιον ὑπὸ τῶν Γερμανῶν, ἐνῷ ἐξ Ἀνατολῶν ἐκτυπᾶτο συγχρόνως ὑπὸ τοῦ ΕΛΑΣ.

Στὸ Βουλγαρέλι ἐδόθη ὑπὸ τοῦ ΕΔΕΣ σκληρὴ μάχη μὲ τοὺς Γερμανοὺς ὅπου ἔπεσαν 120 ἀντάρτες καὶ πολλοὶ ἀξιωματικοί. Τὸ αὐτὸ συνέβη καὶ εἰς ἄλα σημεῖα. Τὰ τμήματα τοῦ ΕΛΑΣ εἰσῆλθον εἰς τὸ Βουλγαρέλι, ἀμέσως μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τῶν Γερμανῶν καὶ ἐμέτρησαν οἱ ἴδιοι τὰ πτώματα τῶν Ἑλλήνων ἀγωνιστῶν καὶ ὄχι τῶν προδοτῶν ὅπως τοὺς ἀποκαλεῖτε. Ὅτι τὰς πληροφορίας μου τὰς ἔχω ἀπὸ τμήματα καὶ ἀξιωματικοὺς τοῦ ΕΛΑΣ, τὰ ὁποῖα εἰσῆλθον εἰς Βουλγαρέλι καὶ τὴν περιοχὴν ἐκείνην. Τότε ὁ Ψαρρὸς ἐσιώπησε καὶ οὐδὲν πλέον ἀνέφερε ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου. Ὡμολόγησε ὅμως μετὰ παρρησίας ὅτι, δυστυχῶς, ὁ ἀπελευθερωτικὸς ἀγὼν ἀπέτυχε καὶ ὅτι διεξάγεται τώρα μόνον κομματικὸς ἀγών.

Ἐπίσης ὁ Ψαρρὸς δὲν μοῦ ἔκανε οὔτε νύξιν περὶ συνεργασίας ΕΚΚΑ—ΠΑΟ, προφανῶς, ἐντρέπετο νὰ θίξῃ τὸ ζήτημα εἰς τὸ ὁποῖον ἡ ΕΚΚΑ, δύο φορές, μὲ ταχυδακτυλουργικὰ κόλπα ἐπεχείρησε ν' ἀπορροφήσῃ τὴν ΠΑΟ καὶ εἰς Μακεδονίαν ἀκόμα ὅπου εἶναι γνωστὸν ὅτι τρεῖς ὀπαδοὶ τῆς ΕΚΚΑ πρὸ πολλοῦ ἀφωμοιώθησαν μὲ τὴν ΠΑΟ καὶ ἐργάζονται ἔκτοτε εἰς τοὺς κόλπους της, μὲ ὅλην τὴν εἰλικρίνειαν τοῦ καλοῦ ἀγωνιστοῦ.

Ὡς πρὸς τὴν κατάστασιν τοῦ 5/42, ἡ δύναμίς του εἶναι μικρά, ἀνερχομένη εἰς 800 ὡπλισμένους. Ἔχει δυσκολίες εἰς ἐφοδιασμὸν ἀπὸ ἀέρος καὶ δὲν μπορεῖ ν' ἀναπτύξῃ τὴν δύναμίν του διὰ τὸν λόγον αὐτόν. Ἐφοδιάζεται βραδύτατα, παρ' ὅλας τὰς ἐνεργείας ποὺ καταβάλλει καὶ καρκινοβατεῖ εἰς τὴν ἐνίσχυσιν καὶ αὔξησιν τῆς δυνάμεώς του.

Οἱ ἀξιωματικοὶ τοῦ Συντάγματος, πολλοὺς τῶν ὁποίων εἶδα, δὲν δέχονται πολιτικὰς ἀναμίξεις καὶ χρωματισμόν. Μεγίστη δυσφορία ἐπεκράτησε μεταξὺ αὐτῶν, ὅταν ὁ Ψαρρός, ὑπὸ τὴν πίεσιν τοῦ ΕΑΜ, ἐδήλωσε ὅτι θὰ συνεργασθῇ μετὰ τοῦ ΕΛΑΣ ἐναντίον τοῦ ΕΔΕΣ. Ὁ σάλος κατέπαυσε μόνον ὅταν ὁ Ψαρρὸς εἰς συγκέντρωσιν ἐδήλωσεν ὅτι ἠναγκάσθη, ὑπὸ μεγάλην πίεσιν καὶ διὰ λόγους σκοπιμότητος, νὰ κάμῃ, τὴν δήλωσιν διότι ἄλλως θὰ διελύετο ὑπὸ τοῦ ΕΛΑΣ δεδομένου ὅτι ὑπάρχει εἰς τὸν χῶρον του τῇ ἀνοχῇ τούτου.

ΜΠΑΚΙΡΤΖΗΣ

Ἐδῶ ποὺ βρέθηκα τὸν εἶδα ἐπανειλημμένως καὶ ἐπὶ μακρόν. Ἰδοὺ αἱ ἀντιλήψεις του ὅπως μοῦ τὰς εἶπε ἐπανειλημμένως:

Εἰς τὴν θέσιν τῶν πολιτικῶν σκοπῶν εἰς τὸν ἀγῶνα φρονεῖ ὅτι μόνον τὸ ΕΑΜ ἀκολουθεῖ τὸν ὀρθὸν δρόμον, διότι κάνει ἀγῶνα πολιτικὸν διὰ τὸ μέλλον ἀπὸ τώρα, μὲ τὸν ὁποῖον συμφωνεῖ καὶ αὐτός. Εἰς τὰς ἀντιρρήσεις μου ὅτι τὸ ΕΑΜ δὲν κάνει καθόλου ἀπελευθερωτικὸν ἀγῶνα, ἀπαντᾷ ὅτι δὲν γίνεται ἀλλοιῶς σήμερα. Μὲ τὸ ὅτι καταστρέφονται τὰ ἐθνικὰ συμφέροντα, ὅτι τείνομεν πρὸς ἀνταρσίαν καὶ ἀδελφοκτονίαν μὲ τὴν στάσιν τοῦ ΕΑΜ, ἀπαντᾷ ὅτι φταῖνε οἱ ἄλλοι ποὺ δὲν συμφωνοῦν εἰς τὴν συνάντησιν ἀπελευθερωτικοῦ καὶ πολιτικοῦ ἀγῶνος. Διακηρύσσει ἀναφανδὸν ὅτι ὅλοι οἱ ἄλλοι ἔχουν

περάσει εἰς τὴν ἀντίδρασιν, πλὴν τοῦ ΕΑΜ. Μοῦ λέγει ἀκόμα ὅτι συμβουλεύει καὶ πιέζει τὴν ΕΚΚΑ νὰ δηλώση καθαρὰ πολιτικὴν συγχώνευσιν μὲ τὸ ΕΑΜ καὶ νὰ μὴ προσπαθῇ νὰ τὰ μπαλώση ἑλισσομένη.

Τοῦ εἶπα, ἐπανειλημμένως, ὅτι μὲ τὸν ἐμφύλιον πόλεμον ποὺ κάνει τὸ ΕΑΜ καταστρέφονται τὰ ἐθνικὰ συμφέροντα καὶ θὰ σᾶς διαφύγη ἡ μοναδικὴεὐκαιρία ποὺ μᾶς παρουσιάζεται διὰ νὰ μεγαλώσουμε καὶ νὰ εὐημερήσωμε. Μοῦ ἀπαντᾶ σαφῶς, ὅτι ἡ ἐπέκτασις, δὲν συμφέρει εἰς τὴν Ἑλλάδα, διότι αὐτὸ θὰ ἐμποδίση τὴν συνεννόησιν τῶν Βαλκανικῶν λαῶν. Εἶναι δηλαδὴ ἀπὸ πάσης ἀπόψεως συνειδητὸς Ἐαμικός.

Μὲ τὸν Εὐριπίδη συνδέομαι στενῶς ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν καὶ σᾶς βεβαιῶ ὅτι ἐδοκίμασα βαθυτάτην λύπην βλέπων εἰς ποίαν νοοτροπίαν κατέληξε καὶ πόσον ἐσφαλμένον δρόμον ἀκολουθεῖ. Στρέφεται ἀκόμη ἐναντίον τῆς Ἀγγλικῆς πολιτικῆς καὶ τῶν μεθόδων της. Εἰς αὐτὸ ἔχει καὶ προσωπικοὺς λόγους διότι, ὅπως ὁ ἴδιος μοῦ διηγήθη, ὅταν ἦτο εἰς τὸ Κάϊρον, ἐθεωρεῖτο ἀνεπιθύμητος ὑπὸ τῆς ἐκεῖ Ἀγγλικῆς Ἀσφαλείας, λόγῳ τῶν σχέσεών του μὲ τοὺς ἀριστεροὺς καὶ Κομμουνιστὰς καὶ τοὺς ἀκολουθοῦντας Ρωσόφιλον πολιτικήν. Εἶχε διαταχθῆ ἡ εἰς Κένυαν ἀπομάκρυνσίς του. Τὴν τελευταίαν στιγμὴν ἐμεσολάβησε φίλος του καὶ ἐδέχθησαν οἱ Ἄγγλοι νὰ πάη εἰς τὴν Μακεδονίαν διὰ τὴν ὀργάνωσιν ἀνταρτῶν. Ἀλλὰ ἤδη, μοῦ λέγει, ἔχει πεισθῆ ἐκ τῶν ὑστέρων ὅτι καὶ ἡ ἀποστολή του εἰς Μακεδονίαν ἦτο πρόσχημα διὰ νὰ ἐξουδετερωθῆ ὁριστικῶς. Διότι πιστεύει ὅτι οἱ Ἄγγλοι δὲν εἶχον σκοπὸν νὰ τοῦ ἐμπιστευθοῦν τὴν ὀργάνωσιν ἀνταρτῶν καὶ ἀπόδειξις εἶναι τὸ σχέδιον τοῦ Κρὶς νὰ χρησιμοποιηθῆ οὗτος ὡς κοινὸς Διοικητὴς καὶ συντονιστὴς τῆς στρατιωτικῆς δράσεως τῶν Σωμάτων ΠΑΟ—ΕΔΕΣ—ΕΚΚΑ, ἐν Μακεδονίᾳ. Ὁ Κρὶς ἦτο ἐκ τῶν προτέρων πεπεισμένος ὅτι δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ γίνῃ ἀποδεκτὸς ὑπὸ τοῦ ΕΑΜ—ΕΛΑΣ τοιοῦτος συνασπισμὸς ἀντιθέτων καὶ ἔτσι ὁ Εὐριπίδης θὰ ἔμενε στὸ δρόμο.

Εἰς τὸ ζήτημα αὐτὸ ὁ Εὐριπίδης φαίνεται νὰ ἔχῃ δίκαιον, διότι, κατὰ τὰς ἐπανειλημμένας συναντήσεις εἰς τὸ Ἀγγλικὸν Στρατηγεῖον τῆς Ἀνατολῆς, ἀντελήφθην ὅτι οὐδόλως πλέον γίνεται λόγος περὶ Εὐριπίδη εἰς αὐτό, ἀλλά, ὁμιλοῦν μόνον περὶ ἐνισχύσεως τῆς ΠΑΟ ἐν Μακεδονίᾳ, συνεργασίας μὲ Ζέρβα καὶ ἄλλων ἐθνικιστικῶν ὀργανώσεων ἀλλὰ οὐδὲν περὶ Μπακιρτζῆ. Ὁ Εὐριπίδης μοῦ εἶπε ὅτι, ἀπὸ πίκα πρὸς τοὺς Ἄγγλους, αὐτὸς θὰ ὀργανώση ἔστω καὶ μικρὰς ὁμάδας εἰς τὴν Μακεδονίαν καὶ διὰ τοῦτο ἔστειλε τὸν Ταγματάρχην Μαρούδαν (ἐγὼ δὲν τὸν ξεύρω) νὰ συλλέξῃ πληροφορίας καὶ ν' ἀντιληφθῆ τὰς δυνατότητας. Περὶ ΠΑΟ, ὁ Εὐριπίδης οὐδὲν ἀνέφερε.

Αἱ ἐπαφαί μου μὲ ΕΚΚΑ καὶ Εὐριπίδην εἶναι πλέον πρόσφατοι καὶ ἔγιναν τὸ τελευταῖο δεκαήμερο τοῦ Δεκεμβρίου.

ΦΡΟΝΗΜΑ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ ΕΙΣ ΕΑΜΟΚΡΑΤΟΥΜΕΝΗΝ ΟΡΕΙΝΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Εἶναι κατάκοπος, ἀγανακτισμένος μὲ ἔκδηλον δυσφορίαν διὰ τὴν κακομεταχείρισιν, τὰς ἐπιτάξεις καὶ τὰς καταστροφὰς τῶν χωρίων του, ποὺ προεκάλεσε ἐκ τῆς κακῆς τακτικῆς του τὸ ΕΑΜ—ΕΛΑΣ. Εἰς πολλὰς περιπτώσεις ἄκουσα τὶς φράσεις «νὰ φύγουν αὐτοί, νὰ πᾶν στὰ σπίτια τους, τί χάθονται ἐδῶ καὶ μᾶς ἀπομυζοῦν, ἀφοῦ δὲν πολεμᾶν κατὰ τοῦ καταχτητοῦ». Μὲ ἀγωνίαν ἐρωτοῦν, ὅταν εὑρίσκουν εὐκαιρίαν «Διατί αὐτὴ ἡ προπαγάνδα κατὰ τῶν Ἄγγλων; Εἶναι σωστὸ καὶ δυνατὸ νὰ τὰ βάλουμε ἐμεῖς μὲ αὐτούς»;

Ἐνὶ λόγῳ ὁ πληθυσμὸς δὲν καταλαβαίνει διατὶ γίνεται πολιτικὴ καὶ ὄχι ἀγὼν κατὰ τοῦ καταχτητοῦ καὶ ἀπορεῖ. Εἶναι ὅμως ἀδιαφώτιστος καὶ ἐξαπατᾶται. Τὸ χαμηλόν του πνευματικὸν ἐπίπεδον δὲν τοῦ ἐπιτρέπει νὰ κρίνῃ καὶ νὰ διακρίνῃ τὴν ἀπάτην καὶ τὴν συκοφαντίαν καὶ ἔτσι πολλὲς φορὲς πιστεύει τὰ ψεύδη ὡς ἀληθείας καὶ γεγονότα.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ

Ἔχω τώρα σταθερότερα τὴν ἰδέα ὅτι ἡ ΠΑΟ ἠκολούθησε τὴν ὀρθὴν κατεύθυνσιν καὶ πρέπει νὰ μείνῃ σταθερῶς εἰς αὐτήν. Ἡ κατεύθυνσις βέβαια αὕτη εἶναι δυσκολωτέρα καὶ συνήντησε ἀρχικῶς δυσκολίας τρομακτικάς, ἀλλὰ αὐτὸ δὲν εἶναι λόγος διὰ νὰ καμφθῶμεν καὶ νὰ ἀρνηθῶμεν τὰς ἀρχάς μας, χάριν προσωρινῶν ἐπιτυχιῶν. Ἐνδιαφερόμεθα καὶ φροντίζομεν μόνον διὰ τὸ καλὸν τῆς πατρίδος

καὶ τοῦ Ἔθνους καὶ τὸν δρόμον αὐτὸν πρέπει νὰ συνεχίσωμεν σφικτὰ ἡνωμένοι μὲ ὅλους τοὺς Ἕλληνας ποὺ συμφωνοῦν καὶ τὸν ἀκολουθοῦν. Μὴ τ:ράττεσθε καὶ μὴ ἀπαγοητεύεσθε ἂν ἡ στρατιωτική μας δρᾶσις παρακωλύεται ἐκ λόγων ἀνεξαρτήτων τῆς θελήσεώς μας. Διατηρήσατε τὴν ὀργάνωσιν ΠΑΟ μὲ τὰς ἀρχάς της καὶ τὰς ἐθνικάς της κατευθύνσεις αὐξάνοντες καὶ πληθύνοντες τὰ μέλη της. Η ΕΝ ΖΩΗ ΥΠΑΡΞΙΣ ΤΗΣ ΠΑΟ ΜΕ ΠΟΛΛΟΥΣ ΟΠΑΔΟΥΣ ΚΑΙ ΕΘΝΙΚΙΣΤΙΚΗΝ ΠΡΟΠΑΓΑΝΔΑΝ ΕΣΤΩ ΚΑΙ ΑΝΕΥ ΕΝΟΠΛΟΥ ΔΡΑΣΕΩΣ ΚΑΤΑ ΤΟΥ ΕΧΘΡΟΥ ΕΧΕΙ ΤΕΡΑΣΤΙΑΝ ΣΗΜΑΣΙΑΝ ΔΙΑ ΤΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΝ ΚΑΙ ΙΔΙΑΙΤΕΡΩΣ ΔΙΑ ΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΝ.

Τὸ ζήτημα τοῦ ἐφοδιασμοῦ τῆς ΠΑΟ τὸ παρακολουθοῦμε μὲ ἀγωνίαν διότι ξεύρομε πόσο καταθλιπτικὸν εἶναι ἡ ἔλλειψις ὁπλισμοῦ καὶ πυρομαχικῶν. Εἶμαι βέβαιος ὅτι ἤδη εὑρίσκεται εἰς τὴν ὁδὸν τῆς πραγματοποιήσεως καὶ ὁ βραχνᾶς θ' ἀρχίσῃ νὰ διαλύεται. Ἐγὼ φροντίζω ἤδη, μέσῳ φίλων ἐν Ἀθήναις, διὰ νὰ ληφθῇ ἐπαφὴ καὶ μὲ τὸ Κάϊρον διὰ τὸν ἐφοδιασμὸν τῆς ΠΑΟ, ἐνῷ θὰ ἐξακολουθήσω πᾶσαν ἐνέργειαν καὶ εἰς τὸ ἐδῶ Ἀρχηγεῖον. Ἐν τῷ μεταξὺ ἐνεργήσατε τὸν Θανάση Παπαχριστοδούλου, ἐὰν ἔχῃ κάτι νὰ λάβετε ὅπως σᾶς γράφω σὲ ἄλλη σελίδα. Ἐπίσης φροντίστε διὰ τὴν ἐξεύρεσιν πόρων ἐξ ἄλλων πηγῶν, πάντως ΑΦΙΛΟΝΙΚΗΤΩΣ ΠΑΤΡΙΩΤΙΚΩΝ.

Ἀπὸ ἀπόψεως στρατιωτικῶν ἐπιχειρήσεων καὶ συγκροτήσεως:

1) Κρατήσατε καλῶς τὴν Χαλκιδικὴν καὶ ἀναγνωρίσατε στέκια διὰ τὴν προσέγγισιν πλωτοῦ μέσου ὡς καὶ πεδίου ρίψεων. Ἀναφέρατε δὲ τοῦτο εἰς Κάϊρον, ἀπ' εὐθείας ἢ μέσῳ Ἀθηνῶν.
2) Ἐὰν τὰ μέσα ἐπιτρέπουν, νὰ ἐπεκταθῆτε διαδοχικῶς εἰς περιοχὴν Κιλκὶς καὶ εἶτα Νιγρίτης, χωρὶς ὅμως νὰ διακινδυνεύσετε τὴν σταθερὰν κατοχὴν τῆς Χαλκιδικῆς.
3) Αἱ μικραὶ δυνάμεις τῆς ΕΚΚΑ ἐν Μακεδονίᾳ εἶναι ἀφωσιωμέναι ἤδη εἰς τὴν ΠΑΟ. Ἐπιβάλλεται ὅμως νὰ τηρήσητε στενωτάτην συνεργασίαν καὶ κοινὴν δρᾶσιν καὶ μὲ τοὺς Στρατιωτικοὺς τοῦ ΕΔΕΣ, ὅπως ἔχει καθορισθῆ.

Ἀκούω ἐδῶ τὴν κατηγορίαν ὅτι τὸ ΕΔΕΣ στὴν Ἀθήνα ἦλθεν εἰς ἐπαφὴν καὶ συνεργάζεται μὲ τοὺς Γερμανοὺς ἐναντίον τῶν Κομμουνιστῶν. Πιστεύω εἶναι συκοφαντία. Ὁπωσδήποτε ὁ Ζέρβας καὶ ἡ ὀργάνωσίς του ἐδῶ ποὺ εἶναι καὶ αὐτὸ ΕΔΕΣ οὐδεμίαν ποτὲ εἶχον συνεργασίαν μὲ τοὺς Γερμανούς, καταδιώκονται ἀπηνῶς παρ' αὐτῶν, δι' ὃ καὶ ὑποστηρίζονται τώρα ἐντατικώτερον παρὰ ποτὲ ἀπὸ τοὺς Ἄγγλους. Καὶ οἱ ἀξιωματικοὶ τοῦ ΕΔΕΣ Θεσ)κης εἶναι ἁγνοὶ πατριῶται τῆς αὐτῆς κατηγορίας καὶ συνεπῶς ἐπιβάλλεται ἡ στενὴ συνεργασία μας καὶ μὲ πᾶσαν ἄλλην ὑγιῶν κατευθύνσεων ὀργάνωσιν.

ΑΠΟ ΚΕΝΤΡΙΚΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗΝ ΠΑΟ ΠΡΟΣ ΑΝΤΙΣΥΝΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΝ ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΝ

Π.Α.Ο. 31.10.1943
ΣΤΡΑΤΗΓΕΙΟΝ
ΙΙΙ ΓΡΑΦΕΙΟΝ
Ἀριθ. 75

Ὁ φάκελλος μὲ τὰς καταθέσεις ποὺ μᾶς στείλατε μέσῳ Ἀθηνῶν ἐλήφθη μόνον τὴν 24ην Ὀκτωβρίου ἐ.ἔ. Ὅλα τὰ ἔγγραφά σας ἀνεγνώσθησαν παρ' ὅλων τῶν μελῶν τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς, μετ' ἐξαιρετικοῦ ἐνδιαφέροντος, δεδομένου ὅτι εἶναι ἡ πρώτη ἐπαφὴ ποὺ λαμβάνομεν μαζύ σας, ἀφ' ἧς ἀνεχωρήσατε ἐντεῦθεν.

Σᾶς κατατοπίζομεν λοιπὸν ἐφ' ὅλων τῶν ζητημάτων τῆς ὀργανώσεως διὰ τὰ μέχρι τῆς σήμερον συμβάντα, μὲ τὴν παράκλησιν νὰ συνεχίσητε τὸ ἐπίπονον ἔργον σας πρὸς διαφώτισιν τῶν αὐτόθι ξένων ἀντιπροσώπων καὶ τῶν συνεργατῶν τῶν λοιπῶν ἐθνικῶν ὀργανώσεων ΕΔΕΣ—ΕΚΚΑ.

Πρὸ πάσης ἐξιστορήσεως εἶμαι ἐπιφορτισμένος ἀπὸ τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον, ἐν ὁλομελείᾳ, νὰ σᾶς διαβιβάσω τὰς θερμοτέρας εὐχαριστίας καὶ τὴν ἀμέριστον ἱκανοποίησιν διὰ τὸν λεπτὸν καὶ πατριωτικὸν χειρισμὸν τῶν ζητημάτων τῆς ΠΑΟ πρὸς πᾶσαν κατεύθυνσιν. Θὰ πρέπει νὰ σᾶς παρακαλέσωμεν ὅπως χειρισθῆτε τὰ ζητήματά μας καὶ ἐν συνεχείᾳ, μὲ πλήρη καὶ ἀπεριόριστον ἐξουσιοδότησιν, ἐπ' ὠφελείᾳ τοῦ σκοποῦ τὸν ὁποῖον ἐπιδιώκομεν.

Ἤδη ἀναφέρω τὰ διατρέξαντα ἀφ' ἧς ἐφύγατε ἀπὸ ἐδῶ.

1) Ἐν τῇ ἐκθέσει σας μνημονεύετε τηλεγραφήματα καὶ ἔγγραφα τὰ ὁποῖα ἐστείλατε πρὸς τὴν ὀργάνωσιν. Οὐδέν, μὰ ἀπολύτως οὐδέν, ἐξ αὐτῶν περιῆλθεν ἡμῖν, δεδομένου ὅτι ἀπεστάλησαν μέσῳ ΕΛΑΣ τοῦ ὁποίου γνωστὴ ἡ τακτική. Ἀκόμη καὶ τὰ ἔγγραφα τὰ ἀποσταλέντα ἡμῖν ὑπὸ ΕΓΚΣ, μέσῳ ΕΛΑΣ, δὲν ἔφθασαν ἡμῖν.

2) Τὸ τμῆμα Πλαπούτα Βερμίου — Πιερίων κινούμενον πρὸς Πιέρια, βάσει διαταγῆς σας, ἐκδοθείσης ἐξ Ἐλαφίνας, ἐνέπεσε καθ' ὁδὸν εἰς ἐνέδραν εἰς Πιέρια στηθεῖσαν ὑπὸ τμημάτων τοῦ ΕΛΑΣ, τὴν 2αν Σεπτεμβρίου. Ἡ μάχη διήρκεσεν ἐπὶ τριήμερον μὲ ἀποτέλεσμα 5 νεκροὺς δικούς μας, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ ὁ Ἔφεδρος Ἀνθυπολοχαγὸς Ἀναγνωστόπουλος καὶ 4 τραυματίας. Οἱ νεκροὶ τοῦ ΕΛΑΣ ὑπερέβησαν τοὺς 25 καὶ οἱ τραυματίαι περισσότεροι.

Τὸ ἡμέτερον τμῆμα κυκλωμένο πανταχόθεν ἠναγκάσθη ἐλλείψει πυρομαχικῶν νὰ διακόψῃ τὸν ἀγῶνα καὶ διασπᾶσαν τὸν κλοιὸν ὁλόκληρον, χωρὶς νὰ διαλυθῇ, μετετοπίσθη εἰς Κοῦκον. Εἶναι συνεπῶς ψευδὴς καὶ καθαρῶς συκοφαντικὴ ἡ πληροφορία ὅτι κατέφυγεν εἰς Κολινδρὸν καὶ ἐτέθη ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς Χωροφυλακῆς. Ἀντιθέτως μάλιστα μετὰ τὴν εἰς Κοῦκον ἀναχώρησιν τοῦ σώματος Ε.Σ., τμῆμα 65 ἀνδρῶν τοῦ ΕΛΑΣ εἰσῆλθεν εἰς Κολινδρόν, ὁ ἀρχηγός του ἐξεφώνησε λόγον καὶ ἀπήγαγε βιαίως ὀπαδοὺς τῆς ΠΑΟ. Καὶ μόνον ὅτι εἰσῆλθον αὐτοὶ εὐθὺς ἀμέσως εἰς Κολινδρόν, εἶναι στοιχεῖον ἱκανὸν νὰ ἀνατρέψῃ τοὺς συκοφαντικοὺς ἰσχυρισμοὺς τοῦ ΕΑΜ.

Ἐκ Κούκου τὸ Ε.Σ. ἵνα ἀποφύγῃ τυχὸν δίωξιν τῶν Γερμανῶν, κατενεμήθη εἰς τρία τμήματα, ἐξ ὧν τὸ ἓν παρέμεινεν εἰς Κοῦκον, ἕτερον εἰς Σταυρὸν καὶ τὸ τρίτον εἰς Νισέλι. Οὕτως εἶχον τὰ τοῦ Σώματος ὁπότε, περὶ τὰ τέλη τοῦ παρελθόντος μηνός, τὸ εἰς Νισέλι τμῆμα ἐδέχθη δευτέραν ἐπίθεσιν ἰσχυροῦ τμήματος τοῦ ΕΛΑΣ. Μετὰ τρίωρον φονικὴν μάχην καθ' ἣν ἐφονεύθησαν 2 ἡμέτεροι καὶ 17 τοῦ ΕΛΑΣ, τὰ τμήματα Νισελίου καὶ Σταυροῦ, μετεστάθμευσαν ἀνατολικῶς τοῦ Ἀξιοῦ καὶ ἐπανασυγκροτήθησαν.

3) Τὸ τμῆμα Γρανίτσα συνεκέντρωσεν τὴν προσοχὴν τοῦ ΕΛΑΣ μετὰ τὴν ἀπώθησιν τοῦ Πλαπούτα. Δραστήριαι ἐνέργειαι τοῦ ΕΛΑΣ πρὸς ἐξουδετέρωσιν τοῦ Γρανίτσα ἠνάγκασαν τὴν Διοίκησιν τῆς ΠΑΟ νὰ διατάξῃ καὶ τοῦτον νὰ μετασταθμεύσῃ εἰς περιοχὴν Κρουσίων. Ἡ μεταστάθμευσις ἐγένετο μὲ πολλὰς δυσκολίας ἀλλὰ ἀναιμάκτως.

4) Τὰ τμήματα Κιλκισίου καλῶς ἐξωπλισμένα καὶ συγκεκροτημένα ἐδέχθησαν μέχρι σήμερον τρεῖς ἐπιθέσεις ἐκ μέρους ἰσχυρῶν τμημάτων τοῦ ΕΛΑΣ. Ἡ πρώτη ἐπίθεσις ἐστράφη ἐναντίον τοῦ Τζαμαλούκα. Αὐτὴ ἀπεκρούσθη μὲ 13 νεκροὺς καὶ 17 τραυματίας τοῦ ΕΛΑΣ. Ἡμέτεραι ἀπώλειαι εἰς τραυματίας.

Ἡ δευτέρα ἐπίθεσις ἐστράφη ἐναντίον διμοιρίας τοῦ ἀνθυπολοχαγοῦ Φαμπρικέζη ὅστις παρέμεινε εἰς περιοχὴν βάσεων 13ου κέντρου καθ' ὃν χρόνον τὸ 13ον Κέντρον μὲ ὁλόκληρον τὴν δύναμίν του μετεκινήθη πρὸς Νιγρίταν ἐπ' ὠφελείᾳ τῆς ὀργανώσεως. Ἡ ἐπίθεσις διεξήχθη ὑπὸ ἰσχυρῶν τμημάτων τοῦ ΕΛΑΣ. Αὐτή, μετὰ 5ωρον ἀγῶνα, ἀπεκρούσθη καὶ ἡ δύναμις τοῦ ΕΛΑΣ διεσκορπίσθη. Ἀπώλειαι ΕΛΑΣ, 24 νεκροὶ καὶ πολλοὶ τραυματίαι. Ἡμέτεροι, 3 ἐλαφρῶς τραυματίαι.

Ἡ τρίτη ἐπίθεσις ἔλαβε χώραν τὴν 19ην Ὀκτωβρίου, ἀπὸ ὥραν 6.30 - 17.30, ὑπὸ δυνάμεως 250 τοῦ ΕΛΑΣ ἐκ Βερμίου καὶ 50 στρατολογηθέντων εἰς Κιλκίς. Ἐστράφη ἐναντίον τοῦ 27ου Κέντρου Γρανίτσα ἀλλὰ τελικῶς τῇ ἐπεμβάσει τοῦ 1.13 κέντρου Μήτσου ἡ δύναμις τοῦ ΕΛΑΣ διεσκορπίσθη μὲ ἀπωλείας 42 ἐχθρούς, πολλοὺς τραυματίας ἀφεθέντας ἐπὶ τόπου καὶ λάφυρα 2 ὁπλοπολυβόλα καὶ ἕτερα εἴδη ὁπλισμοῦ καὶ τροφῶν.

5) Τὰ τμήματα Νιγρίτης ἔδωσαν ἐπίσης πολλὰς μάχας μέχρι σήμερον μὲ τμήματα τοῦ ΕΛΑΣ καὶ τμῆμα τοῦ Βουλγαρικοῦ Στρατοῦ. Παντοῦ κατενικήθησαν οἱ ἀντίπαλοι μὲ πολλὰς δι' αὐτοὺς καὶ ἐλαχίστας δι' ἡμᾶς ἀπωλείας.

6) Εἰς Παγγαῖον καὶ Χαλκιδικὴν δὲν ἔλαβον χώραν συμπλοκαὶ μεταξὺ Ε.Σ. καὶ ΕΛΑΣ μέχρι τοῦδε, ἐν τούτοις, φέρονται πιθαναί.

7) Χαρακτηριστικὸν τοῦ ὅλου αὐτοῦ ἐμφυλίου ἀγῶνος, δι' ὃν ἡμεῖς οὐδέποτε ἐδώσαμεν ἀφορμήν, εἶναι τὸ ἔμψυχον ὑλικὸν τῶν τμημάτων τοῦ Ε.Σ. ὑπερέχει τῶν τοῦ ΕΛΑΣ ποιοτικῶς ὑστερεῖ ὅμως κατα-

πληκτικῶς εἰς ὁπλισμὸν καὶ κυρίως πυρομαχικά. Αἱ συνεχεῖς ὑποσχέσεις ὅτι ταχέως θὰ τύχωμεν ἐφοδιασμοῦ ἔξωθεν, καὶ αἱ συνεχεῖς διαψεύσεις τῶν ἐλπίδων, ἐπιδροῦν σημαντικὰ ἐπὶ τοῦ ἠθικοῦ τῶν ἀνδρῶν. Δὲν εἶναι ὑπερβολὴ ἐὰν τονισθῇ ὅτι ἡ διαρκὴς αὐτὴ ἀναμονὴ ὑλικοῦ, κατήντησεν ἐφιάλτης, κλονίζων ἐκ βάθρων τὴν ὀργάνωσίν μας. Γνωστὴ εἰς ὑμᾶς ἡ οἰκονομική μας κατάστασις. Ἀντιλαμβάνεσθε βέβαια τὰς δυσχερείας ἐφοδιασμοῦ διὰ χρημάτων καὶ ὑλικῶν τῶν τμημάτων μας ἐπὶ δίμηνον ἀπὸ τῆς ἀναχωρήσεώς σας.

Θὰ ἠθέλαμεν νὰ ἀνασκευάσωμεν ὅλας τὰς κατηγορίας τὰς ὁποίας κατευθύνει καθ' ἡμῶν τὸ ΕΑΜ. Εἶναι τοῦτο μάταιον διότι οὐδέν, ἐξ ὅσων ἀναφέρει, εἶναι ἀληθές. Ἐν τούτοις, θὰ θέσωμεν ὑπ' ὄψιν σας ὡρισμένας κατηγορίας διὰ νὰ ἀπαντήσητε δεόντως:

α) Τὸ ἐπεισόδιον Λοχαγοῦ ΙΝΤΕΡ εἶναι ἄγνωστον διὰ τὴν ΠΑΟ. Ἔρευνα ἐνεργηθεῖσα ἀπέδειξεν ὅτι τμῆμα Χωροφυλακῆς τῆς περιοχῆς Βεροίας ἀντιληφθὲν τὴν κίνησιν τῆς ὁμάδος Ἴντερ, προσεκάλεσε ταύτην νὰ πλησιάσῃ. Ἡ ὁμὰς αὕτη τραπεῖσα εἰς φυγὴν ἐξηφανίσθη. Ἡμεῖς καὶ τὰ τμήματά μας οὐδεμίαν γνῶσιν τοῦ ἐπεισοδίου ἔχομεν.

β) Τὰ περὶ Βάη καὶ Παπαδοπούλου εἶναι, ἐν μέρει, ἀληθῆ. Οὗτοι ὑπηρέτησαν εἰς τὸ 1/16 Πιερίων. Μόλις ὅμως ἀντελήφθημεν ὅτι ἦσαν ἐμπόδιο εἰς τὴν ἐπίτευξιν τῆς συμφωνίας τοὺς ἀπεπέμψαμεν καὶ ἤδη δὲν ἀνήκουν εἰς τὴν ὀργάνωσίν μας. Ἐπὶ πλέον καὶ τοῦτο πρὸς γνῶσιν σας, ἵνα ἀπαντήσητε ἐνδεχομένως, σᾶς πληροφοροῦμεν ὅτι ὁ Παπαδόπουλος ἐκ Νισελίου ἀποπεμφθεὶς παρ' ἡμῶν, ἐγένετο πράγματι ὄργανον τῶν Γερμανῶν καὶ συνεκρότησεν ἔνοπλον τμῆμα μὲ Γερμανοὺς καὶ ὁπλίτας τοῦ Πούλου. Ἤδη εἶναι ἐχθρός μας καὶ ἡ ὀργάνωσίς μας τὸν κατεδίκασε καὶ τὸν καταδιώκει.

γ) Ἐπιχείρησις κατὰ τοῦ ἐχθροῦ πρὸς ἀπόδειξιν τῶν εὐγενῶν μας σκοπῶν εἶναι πολὺ δυσχερὴς ἐφόσον συνεχίζεται ἀπεινῶς ἡ δίωξίς μας ἐκ μέρους τοῦ ΕΛΑΣ. Τοῦτο διότι καὶ πυρομαχικὰ δὲν ἔχομεν καὶ δυνατότητα ἑλιγμοῦ εἰς ἐνδεχομένην δίωξίν μας στερούμεθα. Μετὰ τὴν ἐπίτευξιν τῆς συμφωνίας, εἴμεθα πρόθυμοι ν' ἀναλάβωμεν ἐξ ὁλοκλήρου τὸ βάρος τῶν τοιούτων ἐγχειρημάτων.

δ) Ἡμεῖς, ἀπὸ ἐδῶ, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐπιτύχωμεν οὐδένα σύνδεσμον μὲ τὸν ΕΓΚΣ ἢ τὸν ἀντικαταστάτην του, διότι μᾶς ἀπαγορεύεται ἡ ἐπικοινωνία ἀπὸ τὸν ΕΛΑΣ. Ἅπαξ μόνον μετὰ τὴν γενομένην συγκέντρωσιν εἰς Ἐλαφίνα καὶ τὴν δήλωσιν τοῦ ΕΓΚΣ περὶ ἀναγνωρίσεως τῆς ὀργανώσεώς μας, κατωρθώσαμεν νὰ στείλωμεν δύο Ταγματάρχας πρὸς συνάντησιν τοῦ ΕΓΚΣ. Παρὰ τοῦ ἰδίου πιθανῶς θὰ μάθετε ὅτι ἔτυχον αἰσχρᾶς ὑποδοχῆς ὑπὸ τοῦ Κίκιτσα καὶ τελικῶς ἀπεπέμφθησαν μὲ τὴν δήλωσιν ὅτι οὐδέποτε πρέπει νὰ τολμήσωσιν νὰ ἐπανεμφανισθῶσι ἐκεῖ ἢ ὁπουδήποτε ἄλλου βρίσκεται ὁ ΕΛΑΣ. Πᾶσα συνεπῶς προσπάθεια ἐπαφῆς ἐκ μέρους μας εἶναι ἀδύνατος.

ε) Ὡς πρὸς τὴν λύσιν Μπακιρτζῆ γίνεται ἀπολύτως δεκτή. Σᾶς παρακαλοῦμεν νὰ διαβιβάσητε εἰς τὸν κ. Συνταγματάρχην ὅτι μὲ ἐξαιρετικὸν ἐνθουσιασμὸν ἀποβλέπουν οἱ συναγωνισταὶ τῆς ΠΑΟ πρὸς αὐτὸν καὶ ὅτι ἡ ΠΑΟ τὸν προτείνει, εἰς ἣν περίπτωσιν τὸ ΕΚΚΑ καὶ τὸ ΕΔΕΣ δὲν δεχθῶσι τὴν προταθεῖσαν λύσιν, νὰ ἔλθῃ μαζύ μας ΩΣ ΠΡΩΤΟΣ ΣΥΝΑΓΩΝΙΣΤΗΣ. Σχετικὸν τηλεγράφημα ἀπεστείλαμεν εἰς Κρὶς μὲ τὴν παράκλησιν νὰ τὸ κοινοποιήσῃ εἰς ἀμφοτέρους σας.

στ) Σᾶς πληροφοροῦμεν ἐπίσης ὅτι τὰ συγκροτήματα τοῦ μαζί σας εὑρισκομένου Γερογιαννοπούλου ἠχρηστεύθησαν. Μόνον τοῦ Ἱππέως παραμένει ποὺ μᾶς ἐξυπηρετεῖ παντοιοτρόπως. Πολλαὶ ἐκκλήσεις καὶ ἀναφοραὶ ἐστάλησαν καὶ εἰς τὸ Κοινὸν Συμμαχικὸν καὶ εἰς τὸ δικό σας τοῦ βουνοῦ Στρατηγεῖον ἀλλὰ μόνον μίαν ἀπάντησιν οὐχὶ εὐνοϊκὴν ἐλάβομεν.

ζ) Σᾶς πληροφοροῦμεν ἐπιπροσθέτως ὅτι δύο ἀντιπρόσωποί μας ἀπεστάλησαν πρὸς ἕδραν Ἰορδανίδου, πρὸς κατατοπισμὸν καὶ συνεννόησιν, κατόπιν σχετικῆς ἐγκρίσεως. Εἰς Ἀθήνας εὑρίσκονται ἀντιπρόσωποί μας γνωστοὶ εἰς τὸν ἄνθρωπον μὲ τὸν ὁποῖον ἀπεστείλατε τὸν φάκελλόν σας. Σᾶς παρακαλοῦμεν νὰ συνεννοηθῆτε μὲ αὐτοὺς καὶ μέσῳ αὐτῶν νὰ ἔχωμεν πληροφορίας σας. Πᾶσα ἄλλη ὁδὸς εἶναι ἐπισφαλής. Ἐμεῖς, ἐπίσης, μέσῳ αὐτῶν θὰ σᾶς πληροφοροῦμε. Εἶναι πλήρως

κατατοπισμένοι ἐπὶ τῶν ἀπόψεών μας. Δὲν ἀποκλείεται νὰ κατέλθω καὶ ἐγὼ εἰς Ἀθήνας ἵνα ἐκεῖθεν ἐπιτύχω συνάντησίν σου.

η) Εἰς τὴν περιοχήν μας πλήρης καὶ ἀπηνὴς δίωξις τῶν ὀπαδῶν μας, ἰδίᾳ τῶν ἀξιωματικῶν, ὑπὸ τοῦ ΕΛΑΣ.

Περὶ Κλέου, οὐδὲν γνωρίζομεν.

Αἱ οἰκογένειαι ὅλων σας πολὺ καλά.

Μὲ ἀγάπη

31 Ὀκτωβρίου 1943 Ἄθως

Π.Α.Ο.
ΣΤΡΑΤΗΓΕΙΟΝ
ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΠΙΤΕΛΑΡΧΟΥ

ΑΠΟΡΡΗΤΟΝ

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΕΚΘΕΣΕΩΣ
ΕΠΙ ΤΩΝ ΓΕΓΟΝΟΤΩΝ ΑΠΟ 1.11.43 ΚΑΙ ΕΝΤΕΥΘΕΝ

Ι) Γεγονότα μέχρι τέλους Ὀκτωβρίου 1943.

Ὡς ἀναφέρεται ἐν τῇ, ἐν ἀντιγράφῳ, ἐπισυναπτομένη ἐκθέσει ὑπ' ἀριθ. 75)31.10.43.

ΙΙ) Διάταξις ἐνόπλων τμημάτων ἀρχὰς Νοεμβρίου 1943.

Αἱ ἐπανειλημμέναι ἐπιθέσεις τοῦ ΕΛΑΣ κατὰ τῶν σωμάτων Ε.Σ. ΠΙΕΡΙΩΝ — ΒΕΡΜΙΟΥ (Σαρρῆ — Γουλγουντζῆ) ἤγαγον τὴν Διοίκησιν τῆς ΠΑΟ εἰς τὴν ἀπόφασιν τῆς μετακινήσεως τούτων ἀνατολικῶς Ἀξιοῦ, πρὸς ἀνασυγκρότησιν, ὡς καὶ τῶν Σωμάτων Ε.Σ. Κοζάνης (Παπαβασιλείου) εἰς περιοχὴν Κιλκίς.

Οὕτω τὴν 1.11.43 ἅπασαι αἱ ἔνοπλοι δυνάμεις Ε.Σ. τῆς ΠΑΟ εὑρίσκοντο ἀνατολικῶς τοῦ Ἀξιοῦ μὲ τὸν ὄγκον αὐτῶν εἰς περιοχὴν Κιλκὶς — Μπέλλες — Κρούσια (Συγκροτήματα Παπαβασιλείου — Μήτσου — Τζαμαλούκα) καὶ τὸ Σῶμα Νιγρίτης εἰς περιοχὴν Καγιαλῆ — Χείμαρρος — Τριάδα — Σιβρῆ.

Εἰς Χαλκιδικὴν εὑρίσκετο μικρὸν τμῆμα ὑπὸ τὸν Λοχαγὸν Σκόρδαν ὡς καὶ ἕτερον εἰς Παγγαῖον ὑπὸ τὸν Ὁπλαρχηγὸν Καπετὰν Κάππαν.

ΙΙΙ) Κατάστασις Σωμάτων Ε.Σ.

Ἡ ὁσημέραι ἐπιδεινουμένη ἐπισιτιστικὴ κατάστασις καὶ ἡ ἀκρίβεια τῆς ζωῆς, ἡ μὴ ἐξασφάλισις τακτικῶν καὶ ἐπαρκῶν πόρων διὰ τὴν συντήρησιν ἰσχυρῶν σωμάτων, σχεδὸν παντελὴς ἔλλειψις πυρομαχικῶν καὶ ἐν μέρει ἐπαρκοῦς καὶ καταλλήλου ὁπλισμοῦ, τὰ ὑπέρογκα ἔξοδα, καὶ αἱ συνεχεῖς καταναλώσεις πυρομαχικῶν διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν ἀναιτίων ἐπιθέσεων τοῦ ΕΛΑΣ ἡ αἰσχρὰ κατασυκοφάντησις καὶ ἡ ἀπηνὴς δίωξις τῶν συναγωνιστῶν μας (ἀπαγωγαὶ - φόνοι - διαρπαγαὶ) ἤγαγον τὴν ὀργάνωσίν μας εἰς δυσχερῆ θέσιν καὶ εἰς μεγάλην ἀδυναμίαν.

Παρ' ὅλα ταῦτα, ὅμως, εἰς τὰς καρδίας ὅλων τῶν συναγωνιστῶν μας ὑπῆρχεν ἀκόμα μεγίστη δόσις πατριωτισμοῦ, ὥστε οἱ πάντες νὰ παραμείνωσι εἰς τὸ πρὸς τὴν πατρίδα καθῆκον των καὶ τὴν ἀφοσίωσιν πρὸς τὴν ὀργάνωσιν μὲ τὴν ἐλπίδα πάντοτε ὅτι θὰ διεφωτίζοντο οἱ Μεγάλοι ἡμῶν Σύμμαχοι, θὰ ἔλαμπε μίαν ἡμέραν ἡ ἀλήθεια καὶ θὰ ἀνεγνωρίζοντο αἱ προθέσεις καὶ αἱ θυσίαι.

Ὑπὸ τὰς συνθήκας αὐτὰς εὑρισκομένη ἡ ΠΑΟ καὶ θεωροῦσα τὸν ἐμφύλιον πόλεμον ὡς πραγματικὴν προδοσίαν, δὲν ἐπεδίωξεν νὰ ἐπιφέρῃ θανάσιμον πλῆγμα κατὰ τοῦ ΕΑΜ—ΕΛΑΣ, ὥστε ἐλεύθερα πλέον νὰ διεξαγάγῃ πραγματικὸν ἀπελευθερωτικὸν ἀγῶνα. Ἠρκέσθη, ὅθεν, εἰς τὴν διατήρησιν ἐν ἐνεργείᾳ ἐνόπλων σωμάτων της, μὲ ἀποστολὴν τὴν στρατιωτικὴν ὀργάνωσιν τῶν κατοίκων τῆς περιοχῆς των, ἐπὶ σκοπῷ ἐξυψώσεως τοῦ ἐθνικοῦ φρονήματος, ἀμυντικὴν προστασίαν ἀπὸ ἐπιθέσεις τοῦ ΕΑΜ—ΕΛΑΣ καὶ προπαρασκευὴν διὰ μελλοντικὴν δρᾶσιν κατὰ τοῦ κατακτητοῦ.

IV) Ἐξασφάλισις Χαλκιδικῆς.

1) Οὕτω εἶχεν ἡ κατάστασις ὅτε τὴν 30.10.43 ἐλήφθησαν τὰ ὑπ' ἀρ. 59-60-61-63 καὶ 64 κρυπτογραφικὰ τηλεγραφήματα δι' ἀσυρμάτου ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ, ὧν ἀντίγραφα ἐπισυνάπτομεν.

Κατόπιν τούτου καὶ ἐπειδὴ ἡ ὑπὸ τὸν Σκόρδαν δύναμις ἦτο ἀνεπαρκὴς διὰ τὴν ἐξασφάλισιν τῆς Χαλκιδικῆς ἀπὸ ἐπιθέσεις τοῦ ΕΛΑΣ καὶ τοῦ κατακτητοῦ, ἀπεφασίσθη ἡ μετακίνησις εἰς ταύτην πάσης τῆς δυνάμεως τῶν σωμάτων Κιλκὶς — Κρουσίων — Μπέλλες δι' ὧν θὰ ἐπετυγχάνετο ἡ ἀπόλυτος κυριαρχία τῆς ΠΑΟ εἰς Χαλκιδικήν.

Διὰ τῆς ἐξασφαλίσεως τῆς Χαλκιδικῆς θὰ ἐπετυγχάνετο:

α) Ἡ ἐπικοινωνία δι' ἀσυρμάτου μετὰ τοῦ ἐξωτερικοῦ.
β) Ἡ διεξαγωγὴ τῆς διαφυγῆς εἰς τὸ ἐξωτερικόν.
γ) Ἡ παραλαβὴ τῶν ἀποσταλησομένων ὑλικῶν καὶ προμηθειῶν.
δ) Ἡ διατήρησις ἑνὸς προγεφυρώματος διὰ τὰς μελλοντικὰς ἀποβατικὰς ἐπιχειρήσεις.
ε) Ἡ ἐλευθέρα κίνησις τοῦ ἀναμενομένου Ἄγγλου Συνδέσμου.

Πρὸς τοῦτο ἐξεδόθησαν αἱ ὑπ' ἀριθ. 77)4.11.43 καὶ 78)6.11.43 διαταγαὶ κινήσεως πρὸς τὰ τμήματα Κιλκὶς — Μπέλλες — Κρουσίων, ἅτινα βάσει τούτων ἐτέθησαν εἰς κίνησιν ἀπὸ 11.11.43.

ΣΗΜΕΙΩΣΙΣ

Περαιτέρω περιγράφονται τὰ γεγονότα τῆς μετακινήσεως τῶν Σωμάτων πρὸς τὴν Χαλκιδικὴν καὶ τῆς ἐπανόδου τούτων εἰς τὰς βάσεις των, ὡς ταῦτα διετυπώθησαν εἰς τὸ ἀντίστοιχον κεφάλαιον τοῦ δευτέρου μέρους. Διὰ τοῦτο κατωτέρω ἀναφέρονται μόνον αἱ ἐπικεφαλίδες ἁπλῶς πρὸς πλαισίωσιν τῆς ἐξιστορήσεως τῶν γεγονότων, μέχρις ὅτου ἡ ἔκθεσις κλείσει μὲ τὴν διατύπωσιν τῆς αἰτιολογίας διὰ τὴν διάλυσιν τῶν Σωμάτων, ἡ ὁποία καὶ ἀναφέρεται ἐν πληρότητι.

2) Γεγονότα κατὰ τὴν κίνησιν πρὸς Χορτιάτην

.. ..

3) Γεγονότα κατὰ τὴν παραμονὴν εἰς Χορτιάτην

.. ..

4) Γεγονότα εἰς Χαλκιδικὴν

.. ..

V) Ἐπάνοδος τμημάτων Χορτιάτη εἰς Στρυμόνα.

.. ..

VI) Γεγονότα Σώματος περιοχῆς Στρυμόνος.

.. ..

VII) Τμήματα Κοζάνης.

.. ..

VIII) Γεγονότα συντελέσαντα εἰς τὴν διάλυσιν τῶν τμημάτων τῆς Π.Α.Ο.

Οὕτω, τὰ ἔνοπλα τμήματα τῆς ΠΑΟ διὰ μέσου τόσων περιπετειῶν καὶ τραγικοτήτων, συνεχίζοντα τὸν ἐθνικόν των ἀγῶνα εὑρέθησαν, φθίνοντος τοῦ 43 καὶ ἐν μέσῳ χειμῶνι, ἐγκλωβισμένα εἰς τὴν στενὴν περιοχὴν τοῦ ποταμοῦ Στρυμόνος, ἀπομεμονωμένα, ἀποκεκομμένα σχεδὸν τοῦ Κέντρου, ἄνευ ἀσφαλῶν συγκοινωνιῶν ἀνεφοδιασμοῦ, καὶ ἐπικοινωνιῶν, περιστοιχούμενα ὑπὸ τῶν Γερμανοβουλγάρων καὶ ἐλασιτῶν, βαλλόμενα πανταχόθεν, κατασυκοφαντούμενα ὑπὸ τοῦ ΕΑΜ, στερούμενα πυρομαχικῶν, ἄνευ πόρων διατροφῆς, γυμνὰ καὶ ἀνυπόδητα, μὲ τοὺς ἀρχηγούς των καὶ τὰ κυριώτερα στελέχη ἐξου-

δετερωμένα, ἐκ τῶν ὁποίων ἄλλα ἀπήχθησαν καὶ ἠχμαλωτίσθησαν ὑπὸ τοῦ ΕΑΜ, ἄλα ἐφονεύθησαν ἢ ἐξετελέσθησαν παρ' αὐτῶν, ἄλλα συνελήφθησαν καὶ κατεδικάσθησαν ὑπὸ τῶν Γερμανῶν, ἄλλα κατηγορούμενα καὶ κρατούμενα, τέλος ἄλλα ἀποκρυπτόμενα καὶ μὲ ἠλαττωμένην δύναμιν λόγῳ κακουχιῶν καὶ στερήσεων, καὶ μὲ ἠθικὸν ὄχι εὐχάριστον, ἀφοῦ πᾶσαι αἱ ἐλπίδες των περὶ ἐνισχύσεως ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ διεψεύσθησαν καὶ μὲ μόνον ἀποτέλεσμα ἐκ τῆς ὅλης αὐτῆς κακεντρεχοῦς μοίρας των, τὴν δημιουργίαν χιλιάδων θυμάτων, ὧν τὰς οἰκογενείας καὶ τὰ μέλη, δὲν ἠδύνατο ἡ ὀργάνωσις νὰ διαθρέψῃ καὶ ἐξασφαλίσει.

Πρὸ τῆς ἀδηρίτου καὶ στεγνῆς ταύτης πραγματικότητος, ἡ διοίκησις τῆς ΠΑΟ ἔκλεινε τὴν κεφαλὴν καὶ ἔκλεισε μέσα εἰς τὰ μύχια τῆς ψυχῆς της καὶ εἰς τὸ βάθος τῆς καρδίας της, τὴν ἐλπίδα διὰ μίαν καλυτέραν αὔριον, ΔΙΑ ΜΙΑΝ ΝΕΑ ΕΛΕΥΘΕΡΑΝ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΗΝ ΕΛΛΑΔΑ, ποὺ ἴσως θὰ ξεπηδοῦσε στὸ ἀναμενόμενον νέον ἔτος 1944.

Ἠρκέσθη ὅθεν ὅπως, ἐφεξῆς, λάβει στάσιν ἀναμονῆς καὶ γρανιτώσῃ τὴν θέλησίν της διὰ νέαν δρᾶσιν. Ἀλλὰ δυστυχῶς καὶ τοῦτο, τὰ τμήματα τοῦ ΕΑΜ—ΕΛΑΣ, δὲν τὸ ἐπέτρεψαν.

Τὴν πρωΐαν τῆς 9.1.44 δύναμις 1.500 περίπου ἐλασιτῶν συγκεντρωθεῖσα ἐξ ὅλων τῶν περιοχῶν τῆς ἀνατολικῶς τοῦ Ἀξιοῦ Μακεδονίας, ἐπετέθη κατὰ τῶν ἐν ἀναμονῇ τελούντων τμημάτων τῆς ΠΑΟ ἐπὶ σκοπῷ ὁριστικῆς διαλύσεώς των. Συνήφθη φονικωτάτη ἡμερησία μάχη, μὲ πολλὰς ἀπωλείας ἑκατέρωθεν καὶ μὲ ἀποτέλεσμα ν' ἀποκρούσωσι τὴν ἐπίθεσιν τὰ τμήματά μας καὶ οἱ ἐλασῖται νὰ τραπῶσι εἰς ἄτακτον φυγὴν περὶ τὸ ἑσπέρας.

Ἀλλὰ τὸ κτύπημα τοῦτο ὑπῆρξεν πολὺ ἰσχυρὸν διὰ τὰ τμῆματα τῆς ΠΑΟ καὶ συνεκλόνησε τὴν ὀργάνωσιν καὶ πειθαρχίαν αὐτῶν. Ἔδωκε ἀφορμὴν εἰς συζητήσεις καὶ ἔριδας μεταξὺ τῶν βαθμοφόρων καὶ τῶν Ὁπλαρχηγῶν περὶ τοῦ πρακτέου, λόγῳ τῆς παντελοῦς ἐλλείψεως πυρομαχικῶν ἀφ' ἑνὸς καὶ μὴ ὑπάρξεως πόρων ἀφ' ἑτέρου, μὲ ἀποτέλεσμα τὸν ἐπικρεμάμενον κίνδυνον ἀσφαλοῦς ἐξοντώσεως εἰς τὸ ἄμεσον προσεχὲς μέλλον. Ἦτο πλέον καταφανὲς ὅτι τὸ ἠθικὸν καὶ ἡ ἐμπιστοσύνη τῶν ἀνδρῶν ἀκόμη καὶ τῶν βαθμοφόρων εἶχε κλονισθῆ σοβαρῶς. Μόνον ὁ φόβος καὶ ὁ κίνδυνος τοῦ μέλλοντος τοὺς συνεκράτη χαλαρώτατα εἰσέτι.

Οὕτως εὑρίσκετο ἡ κατάστασις ὅτε ἡ Κεντρικὴ Διοίκησις τῆς ΠΑΟ, πρὸ τοῦ χάους καὶ τοῦ ἀδιεξόδου, ἔλαβε μὲ συντριβὴν καρδίας τὴν ἀπόφασιν νὰ προβῇ εἰς τὴν ἀποστράτευσιν τῶν ἀνδρῶν καὶ προσωρινὴν διάλυσιν τῶν τμημάτων της, ἐλπίζουσα πάντοτε ὅτι, ἐν τῷ προσεχῇ μέλλοντι, ὅταν θὰ ἦτο δυνατὸν ν' ἀρχίσῃ ὁ ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἀνεφοδιασμός, θὰ ἠδύνατο νὰ ἀνασυγκροτήσῃ τὰ τμήματά της.

Εἰς ἐκτέλεσιν σχετικῆς διαταγῆς της πρὸς τοὺς Ἀρχηγοὺς οἱ ἀποστρατευόμενοι τμηματικῶς ἄνδρες, ἀποκρύβοντες τὸν ὁπλισμόν των, εἰς καθοριζομένους χώρους ὑπὸ τὸν ἀρχηγόν, ἐκινήθησαν πρὸς τὰ χωρία των ἵνα ἀναλάβωσι τὰς εἰρηνικάς των ἐργασίας. Ἐντὸς ὅμως ἐλαχίστων ἡμερῶν, εἰς πλεῖστα χωρία περιοχῆς Κιλκίς, ἐσημειώθησαν ἀθρόαι ἐκτελέσεις πρώην ὁπλιτῶν τῆς ΠΑΟ ὑπὸ τῶν τοπικῶν ὀργανώσεων τοῦ ΕΑΜ καὶ ἐν συνεχείᾳ ἐξεδηλώθη ὠργανωμένη καταδίωξις ἥτις ἔσχεν ὡς ἀποτέλεσμα τὴν σύλληψιν, ὄχι μόνον ὁπλιτῶν ἀγωνιστῶν ἀλλὰ καὶ ἁπλῶν ὀπαδῶν τῆς ΠΑΟ, οἵτινες ἀπήχθησαν εἰς τὰ ὄρη, ὁπόθεν δὲν ἔδωσαν ἔκτοτε σημεῖα ζωῆς, προφανῶς θανατωθέντες. Πρὸ τῆς τοιαύτης καταστάσεως οἱ πρὸ ὀλίγου ἀποστρατευθέντες ἄνδρες, διὰ νὰ σώσωσι τὰς κεφαλάς των, ἠναγκάσθησαν καὶ πάλιν νὰ ἐγκαταλείψωσι τὰ χωρία των καὶ ἐτράπησαν πρὸς τὰ μὴ εἰσέτι διαλυθέντα τμήματα τῆς ΠΑΟ, ἕτεροι δὲ συνεκρότησαν ἀνεξαρτήτους ὁμάδας. Ἐκ παραλλήλου οἱ Γερμανοί, λαβόντες γνῶσιν τῆς καταστάσεως ἐξηρέθιζον διὰ τῶν ὀργάνων των τὰς Ἐαμικὰς ὀργανώσεις νὰ συλλαμβάνωσι τοὺς ἐθνικόφρονας διὰ νὰ δημιουργηθῇ κατάλληλον ψυχολογικὸν κλῖμα διὰ τοὺς σκοπούς των. Ἐκ παραλλήλου ἐβολιδοσκόπησαν καταλλήλως ἐνίους ὁπλαρχηγούς, ἂν θὰ ἦσαν διατεθειμένοι νὰ δεχθῶσιν πυρομαχικὰ καὶ ὁπλισμὸν Γερμανικόν, ἄνευ οὐδεμιᾶς ἄλλης ὑποχρεώσεως, ἀρκεῖ νὰ μὴ διέλυον τὰ τμήματά των καὶ νὰ ἐδέχοντο τοὺς τυχὸν θέλοντας νὰ καταταγοῦν εἰς αὐτὰ διωκομένους. Πολλοὶ ἐκ τῶν Ὁπλαρχηγῶν, ἀντιμετωπίζοντες τὴν δημιουργηθεῖσαν τρομερὰν κατάστασιν τρομοκρατίας εἰς τὴν περιοχήν των καὶ τὸ ἀδύνατον τῆς ἀποστρατεύσεως καὶ ἐγκαταλείψεως τῶν ἀνδρῶν των, εἰς τὴν διάθεσιν τῶν ΕΛΑΣΙΤΩΝ συγκατετέθησαν νὰ δεχθῶσι τὴν προσφοράν.

Ἡ Διοίκησις τῆς ΠΑΟ μόλις λαβοῦσα γνῶσιν τούτου, ἐξετύπωσε δήλωσιν εἰς χιλιάδας ἀντιτύ-

πων, διὰ τῆς ὁποίας ἀπεκήρυξε τούτους καὶ πάντα ἄνδρα προϋπηρετήσαντα εἰς τὴν ΠΑΟ ὅστις θὰ συνέπραττε μετ' αὐτῶν, τὴν ὁποίαν δήλωσιν διέσπειρε πανταχοῦ, τόσον εἰς τὰς πόλεις, ὅσον καὶ εἰς τὴν ὕπαιθρον.

Τὰ πειθαρχήσαντα εἰς τὴν Διοίκησιν τῆς ΠΑΟ ὑπόλοιπα τμήματα, ἐπεστρατεύθησαν κανονικῶς καὶ διὰ τὴν ἀσφάλειάν των οἱ ἄνδρες διέρρευσαν πρὸς ξένας τοῦ τόπου ἐγκαταστάσεώς των περιοχάς.

Οὐχ ἧττον ἡ ΠΑΟ διατηρεῖται καὶ δρᾷ, ἐπὶ ὅλων τῶν ἄλλων πλαισίων, τῶν ἀποστολῶν καὶ τῶν ὑποχρεώσεων ἐκτελοῦσα ὡς καὶ πρότερον τὰ καθήκοντά της ἐν ἀναμονῇ νέων ὁδηγιῶν καὶ κατευθύνσεων, ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως τῆς ἐλευθέρας Ἑλλάδος.

Ὁ Ἐπιτελάρχης
Ὑπογραφή

ΣΗΜΑΤΑ ΕΚ ΤΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ

AR. 59)27.10.43

Ἐκ Καΐρου. Ἀναφορικῶς μὲ ληφθέντα ἀπὸ Θεόδωρον τηλεγραφήματα 18 καὶ 22 Ὀκτωβρίου. γνωρίσατε Νικηφόρον ὅτι Ἄγγλος Ἀξιωματικὸς Σύνδεσμος, μετ' ἀσυρμάτου ἀφικνεῖται Χαλκιδικὴν προσεχῶς, μέσῳ Βρεττανικοῦ ἀρχηγείου Πιερίας.

AR. 61)27.10.43.

Σωκράτης ἔδωκε πληροφορίας διὰ σημεῖα ρίψεων καὶ ἀποβιβάσεως Χαλκιδικήν. Ταῦτα ἐστάλησαν εἰς ἀξιωματικὸν Ἄγγλον ὀνόματι LAPWORTH πρὸς ἐνέργειαν. Ἐξ ἀφορμῆς στάσεως ΠΑΟ τελευταίως εἰς Πιέρια προμήθειαι ὅπλων καὶ πολεμοφοδίων ἠκυρώθησαν μέχρι νεωτέρας διαταγῆς.

AR. 61U27.10.43

Ἀξιωματικοὶ καὶ σύνδεσμοι εὑρίσκονται εἰς Πιέρια καὶ θὰ εἶναι γνωστὸν εἰς τοὺς ἐν ΠΑΟ ποῦ εὑρίσκονται ὅπως συζητήσουν μετ' αὐτῶν. Ἐνθαρρύνατε τους ὅπως συνδεθοῦν μετ' αὐτῶν.

AR. 63)29.10.43

Ἐπὶ τηλεγραφήματός σας 19)26.10.43 στόπ. Τονίσατε εἰς ἀρχηγοὺς Χαλκιδικῆς ὅτι δὲν τοὺς ἐγκατέλειψε τὸ Κάϊρον. Ἄγγλος σύνδεσμος ἐρρίφθη εἰς Πιέρια μὲ ἀσύρματον καὶ ἑτοιμάζεται ἔλθη εἰς Χαλκιδικὴν ἵνα συναντήσῃ ἀντάρτας καὶ ὀργανώσει προμηθείας.

AR. 64)29.10.43

Ἅπαντα τὰ ἀνωτέρω ἐλήφθησαν κρυπτογραφικῶς δι' ἀσυρμάτου συμμαχικῆς ὑπηρεσίας παραδοθέντα εἰς τὴν ΠΑΟ τὴν 30.10.43.

Τὴν 4.12.43 ἐλήφθη ἐπίσης παρὰ συμμαχικῆς ὑπηρεσίας πληροφοριῶν μεταδοθέντων ἀμέσως εἰς τὴν ΠΑΟ τὸ κάτωθι σῆμα χαρακτηριστικῶς ἄνευ χαρακτηριστικοῦ.

«Περιῆλθεν εἰς γνῶσιν μας διαταγὴ προβλέπουσα προληπτικὴ ἐνέργεια ΠΑΟ κατὰ ἐλασιτῶν εἰς Χαλκιδικήν. Κατόπιν τούτου ἀναστέλλεται ἀποστολὴ ἐφοδίων. Κάϊρον ἐδήλωσε ὅτι δὲν δίνομε ὅπλα γιὰ νὰ πολεμήσητε μεταξύ σας».

ΔΙΑΤΑΓΑΙ ΔΙΑΛΥΣΕΩΣ

Τὴν 1ην Ἰανουαρίου 1944 ἡ ΠΑΟ ἐξέδωκε τὴν κάτωθι ἡμερησίαν Διαταγήν.

ΣΤΡΑΤΗΓΕΙΟΝ
ΓΡΑΦΕΙΟΝ III

ΔΙΑΤΑΓΗ

Ἐπὶ τῷ ἀνατέλλοντι Νέῳ Ἔτει 1944 εὐχόμεθα εἰς ἅπαντας τοὺς συναγωνιστὰς καὶ τὰς οἰκογενείας των ὑγείαν, εὐτυχίαν καὶ ὁλοκλήρωσιν τῶν ἐθνικῶν πόθων.

Εἴθε τὸ Ἔτος τοῦτο νὰ μᾶς περιλάβῃ μετὰ μεγαλυτέρας εὐμενίας καὶ νὰ δικαιώσῃ τοὺς ἀγῶνας καὶ τὰς θυσίας μας, ἐπ' ἀγαθῷ καὶ διὰ τὸ μεγαλεῖον τῆς ἀγαπημένης μας πατρίδος.

Ἂς διώξῃ μακρὰν τῶν συνόρων τὸν ἀπαίσιον κατακτητήν, ἂς μᾶς χαρίσῃ τὴν ποθουμένην ἐθνι-

κὴν ἑνότητα καὶ ἂς μᾶς εὐδοκήσῃ νὰ ἴδωμεν τὴν Ἑλλάδα μας, Ἐλευθέραν - Μεγάλην - Ἔνδοξον καὶ Ἰσχυρὰν τὴν δὲ Σημαίαν της πάλιν κυματίζουσαν ὑπερήφανα ἐκεῖ ὅπου Ἱστορικὰ καὶ Ἐθνολογικὰ Δίκαια, λόγοι Ἀσφαλείας καὶ Ἑκατόμβαι θυσιῶν ἐχάραξαν τὰ ὅρια τῆς πατρίδος μας.

Θεσσαλονίκη 31.12.43
Ἡ Διοίκησις τῆς ΠΑΟ

Τὴν 25ην Ἰανουαρίου 1944 ἡ ΠΑΟ ἐξέδωσε νεωτέραν διαταγὴν εὐρύτατα ἐπίσης κοινοποιηθεῖσαν καὶ λίαν ἐκτεταμένην, τὰ κύρια σημεῖα τῆς ὁποίας εἶναι τὰ κάτωθι:

1) Δὲν ὑπάρχει ἔνοπλον σῶμα τῆς ΠΑΟ. Ὁ ἔνοπλος ἀγὼν ἐν Γερμανοκρατουμένῃ περιοχῇ ἐτερματίσθη ἐπὶ τοῦ παρόντος.
2) Ὁ ἀγὼν θὰ συνεχισθῇ διὰ τῶν ἄλλων μέσων ἐθνικῆς ἀντιστάσεως ἐπὶ τῇ ἐλπίδι ταχείας νέας ἐπανδρώσεως τῶν τμημάτων.
3) Ἀποκηρύσσεται πᾶσα καὶ σκέψις ἀκόμη ἐπαφῆς μετὰ τοῦ κατακτητοῦ πολὺ περισσότερον ἐνέργεια ἐξοπλισμοῦ, τῇ μερίμνῃ ἢ ἀνοχῇ τούτου. Πᾶς ὅστις φέρει εἰς τὸ ἑξῆς ὅπλον, δὲν ἀνήκει εἰς τὴν ΠΑΟ καὶ δὲν ἔχει δικαίωμα νὰ κάμῃ χρῆσιν τοῦ τίτλου ταύτης. Ἡ ἀπόφασίς του νὰ φέρῃ ὅπλον τῇ ἀνοχῇ τοῦ κατακτητοῦ, διαγράφει καὶ τὰς προηγουμένας ὑπηρεσίας τούτου εἰς τὸν ἐθνικὸν ἀγῶνα.
4) Τὰ ὅπλα τῶν ἀνταρτῶν πρέπει νὰ παραδοθῶσιν εἰς τὰ κατὰ τόπους περιφερειακὰς Ἐπιτροπὰς τῆς ὀργανώσεως ἵνα ἀποκρυβοῦν.
5) Οἱ ἄνδρες καὶ οἱ ἀξιωματικοὶ θὰ κατέλθουν εἰς Θεσ)κην ἢ τὰ ἄλλα μεγάλα κέντρα κρυπτόμενοι ἐν ἀνάγκῃ, μέχρις ὅτου, μερίμνῃ τῆς ὀργανώσεως, διεκπεραιωθοῦν εἰς Μέσην Ἀνατολὴν ἢ χρησιμοποιηθοῦν εἰς ἄλλας ἀποστολὰς ἢ ἐπανδρώσουν νέας ἐνόπλους ὁμάδας.

Διοίκησις Π.Α.Ο.

ΣΥΝΕΝΝΟΗΣΕΙΣ ΜΕ ΖΕΡΒΑΝ

Θεσσαλονίκη 12 Ἰουλίου 1944

Στρατηγέ μου,

Εἴμεθα κάτοχοι τῆς πρὸς τὸ μέλος τῆς ὀργανώσεώς μας κ. Παπαθ. ἐπιστολῆς τοῦ Συνταγματάρχου κ. Μαυρομάτη τῆς ὁποίας ὡς μᾶς ἐδηλώθη, εἴχατε λάβει γνῶσιν καὶ ἐνεκρίνατε τὸ περιεχόμενον.

Πρὸ τοῦ κοινοῦ ἐχθροῦ, τόσον τοῦ ἐξωτερικοῦ ὅσον καὶ τοῦ ἐσωτερικοῦ, ὁ ὁποῖος ἀπειλεῖ τὴν καταστροφὴν τῆς πατρίδος μας, ἐπιβάλλεται ἡ ἀντὶ πάσης θυσίας συνεργασία τῶν ἐθνικῶν δυνάμεων πρὸς ἀποτροπὴν τῶν κινδύνων ποὺ ἀπειλοῦν τὴν πατρίδα μας. Πρὸς τοῦτο ἤχθημεν εἰς τὴν ἀπόφασιν, τῆς στενῆς συνεργασίας μετὰ τῆς ἐνταῦθα ἐπιτροπῆς τοῦ ΕΔΕΣ, τὸ ὁποῖον ὑποθέτομεν ὅτι ἐξεπροσώπει τὸ ἁγνὸν πατριωτικὸν αἴσθημα τῶν ἡμετέρων ὁμάδων καὶ οὐχὶ τὸ ἑρμαφρόδιτον τοιοῦτον τῆς ἐπιτροπῆς ΕΔΕΣ Ἀθηνῶν. Δυστυχῶς, παρὰ τῇ ἐνταῦθα Ἐπιτροπῇ τοῦ ΕΔΕΣ, δὲν εὕρομεν τὸ εἰλικρινὲς πνεῦμα τῆς κατανοήσεως καὶ συνεργασίας ποὺ ἀναμέναμε, καὶ οὕτω ὕστερα ἀπὸ ὀλίγον καιρὸν ἐξέπνευσε τοῦτο παντελῶς.

Παρ' ὅλον τοῦτο ἐσχάτως, πρὸ τῆς συνεχῶς ἐπιδεικνυομένης καταστάσεως ἐπαναλάβομεν τὴν πρόσκλησίν μας περὶ ἀνάγκης συνεργασίας ὅλων τῶν ἐνταῦθα ἐθνικῶν ὀργανώσεων, ἀλλὰ δυστυχῶς συνηντήσαμεν μίαν κατηγορηματικὴν ἄρνησιν, ἐκ μέρους τῆς Διοικούσης ἐπιτροπῆς, καίτοι τὸ πλεῖστον τῶν ἐνταῦθα ἀξιωμαιτκῶν τοῦ ΕΔΕΣ, ἀποδοκιμάζει τὴν τοιαύτην διασπαστικὴν ἐνέργειαν.

Παρ' ἡμῶν ἐξακολουθεῖ τὸ πνεῦμα τῆς συνεργασίας ὑφιστάμενον καὶ ἤδη ἐξ ἀφορμῆς τῆς ἀνωτέρω ἐπιστολῆς, ἐθεωρήσαμεν σκόπιμον ν' ἀποστείλωμεν πρὸς ὑμᾶς τὸν κομιστὴν κ. Γ. Γκίκαν, καὶ διὰ τῆς παρούσης σᾶς προτείνομεν τὰ κάτωθι:

α) Ἡ ὀργάνωσίς μας διαθέτει μέγαν ἀριθμὸν μονίμων ἀξιωματικῶν καὶ Ἐφέδρων καὶ δυνάμεθα μέρος αὐτῶν νὰ θέσωμεν εἰς τὴν διάθεσίν σας.

β) Οἱ Βούλγαροι διεξήγαγον ἐνταῦθα διὰ λογαριασμόν των τεραστίαν προπαγάνδαν, ἐν συνεννοήσει μὲ τὰς συχνὰς κατερχομένας ἐν Μακεδονίᾳ ὁμάδας τοῦ Τίτο, καὶ κυρίως ἀποσκοποῦν τὴν ἐνσωμάτωσιν τῆς Μακεδονίας ὡς ἀνεξαρτήτου καὶ ἰσοτίμου πρὸς τὰ ἄλλα ὁμόσπονδα Βαλκανικὰ Κράτη εἰς τὴν δημιουργηθησομένην Νοτιοσλαβικὴν 'Ομοσπονδίαν. Ἡ ἀπροκάλυπτος συνεργασία τοῦ ΕΑΜ μὲ ὅλας τὰς ἀντεθνικὰς ξένας ὀργανώσεις καὶ ἡ πλήρης ἀνοχὴ τῶν Γερμανῶν, ἐπιβάλλει λόγῳ τῆς σπουδαιότητος τὴν ὁποίαν ἐνέχει ἡ Μακεδονία, τὴν ἀντὶ πάσης θυσίας ἀνάπτυξιν μαχητικῶν ὁμάδων ἐνταῦθα, πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν παντοίων κινδύνων καὶ τὴν ἐξασφάλισιν δυνατότητος ἐπαφῆς καὶ συνεργασίας μεθ' ὑμῶν, μὲ σκοπὸν τὴν μελλοντικὴν συνένωσιν. Ἐνταῦθα ὑπάρχει μεγίστη προθυμία μεταξὺ τοῦ ἐθνικόφρονος στοιχείου τῆς Βορ. Ἑλλάδος ὅπως συμβάλῃ ἐνεργῶς καὶ θετικῶς εἰς τὴν ἀπελευθέρωσιν ἐκ τοῦ κατακτητοῦ ἐν δεδομένῃ στιγμῇ.

Οὕτως ἐχόντων τῶν πραγμάτων θεωροῦμεν σκόπιμον ὅπως ἀποστείλλητε ἐνταῦθα ἐξουσιοδοτημένον ἐκπρόσωπόν σας, ὅστις νὰ ρυθμίσῃ τὰ τῆς στενῆς συνεργασίας. Πρέπει ἐπίσης νὰ προσθέσωμεν ὅτι εἶναι ἐπιβεβλημένον ὅπως, ὁ ἐκπρόσωπός σας, κομίσῃ καὶ ἀνάλογον χρηματικὸν ποσὸν διὰ τὴν πραγματοποίησιν τῶν προβλεπομένων ἐνεργειῶν.

Μετὰ πατριωτικῶν χαιρετισμῶν
Ἐντολῇ τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς
Μακεδνὸς

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ

Περιληπτικῆς ἐκθέσεως τῶν γεγονότων ἀπὸ τῆς διαλύσεως τῶν ἀνταρτικῶν ὁμάδων καὶ τῆς ἀποκηρύξεως τῆς ὁμάδος Σπυρίδη
Μέχρι τῆς ἐπανασυνδέσεως τῶν σχέσεων μετ' αὐτοῦ.

ΣΗΜΕΙΩΣΙΣ

«Ἀπεστάλη ἀμέσως μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν εἰς Ἀντ)ρχην Ἀργυρόπουλον εἰς Κάϊρον. Δὲν φέρεται παρὰ τίνος συνετάγη. Τὸ πιθανώτερον, σχεδόν, μέχρι βεβαιότητος, εἶναι ὅτι συνέταξε ταύτην ὁ ἐπί τι διάστημα ἀρχηγὸς τῆς ὀργανώσεως, λόγῳ ἀρχαιότητος, ἀντισυνταγματάρχης Πολυχρονιάδης Κων)νος».

Ἀμέσως μετὰ τὴν ἀποκήρυξιν τῶν τμημάτων Σπυρίδη ὡς καὶ τῶν ἄλλων ἐξωπλισμένων ἀρχίζει μία δραματικὴ φάσις ἐσωτερικῶν ἀγώνων καθ' ἣν ἐνῷ ἀντιμετωπίζετο διμέτωπος σκληρὸς ἀγών, ἤτοι κατὰ τῶν κατακτητῶν καὶ τοῦ ΕΑΜ, ταὐτοχρόνως διεξήγετο σφοδρότατος ἀνταγωνισμὸς κυρίως μεταξὺ τῶν στελεχῶν ὅσον ἀφορᾷ τὸν προσανατολισμὸν πρὸς τὰς διαφόρους προβαλλομένας κατευθύνσεις.

Τὰ μέλη τῆς ὀργανώσεως ἀγωνιζόμενα πολλαπλῶς ἐπὶ τῶν ὑπολοίπων ἐπιπέδων ἐθνικῆς ἀντιστάσεως, καὶ παρ' ὅλων καταδιωκόμενα, ἐκρύπτοντο ἀπὸ οἰκίας εἰς οἰκίαν καὶ ἀπὸ ὑπογείου εἰς ὑπόγειον μέχρις ὅτου εὕρισκον εὐκαιρίαν τινὰ ἵνα διαφύγωσι ἄλλοι εἰς Ἀθήνας, ἄλλοι εἰς Αἴγυπτον καὶ ἄλλοι εἰς ἀσφαλεστέραν κρύπτην. Οὐδεὶς ἦτο ἐξωπλισμένος, οὐδεὶς ἠθέλησε ἢ ἐδέχθη προσφερομένην συνδρομὴν ὑπὸ τῶν ἐξωπλισμένων ὑπὸ τῶν Γερμανῶν ὁμάδων. Παρὰ ταῦτα, ὡς εἶναι φυσικόν, ἡ δραματικὴ αὕτη κατάστασις, ἔφερε πολλάκις ἐσωτερικὰς κρίσεις.

Ἕνας ἀνταγωνισμὸς μεταξὺ δύο σφαλερῶν παρεκκλίσεων ἐδημιουργεῖτο κατὰ περιόδους. Ἡ μία παρέκκλισις, ἔχει ὡς παγίαν σχεδὸν κατεύθυνσιν συνεχεῖς διαπραγματεύσεις καὶ τάσεις πρὸς συνεννόησιν. Λόγῳ, ἐν τούτοις, μὴ συμβιβασμοῦ πρὸς τὴν κατεύθυνσιν ταύτην οἱ Κομμουνισταὶ ἔκρινον ὅτι οἱ ἐκπροσωποῦντες τὴν κατεύθυνσιν ἢ δὲν εἶχον ἰσχὺν νὰ ἐπιβάλουν τὰς ἀπόψεις των ἢ ἠκολούθουν πολιτικὴν ἑλιγμοῦ, πρὸς κέρδος χρόνου, ἐν ἀναμονῇ κάποιας ἀναμενομένης βοηθείας. Ἡ ἀλήθεια εἶναι ὅτι πάντοτε ἡ συμβιβαστικὴ αὐτὴ ἐνέργεια ἔθετε ὅρους καὶ ἐζήτει ἐγγυήσεις δι' οἱανδήποτε συνεννόησιν μὲ τοὺς Κομμουνιστάς. Κατόπιν τούτου οἱ τελευταῖοι ἐστράφησαν πρὸς ἐπαφὴν καὶ προσεπάθησαν νὰ ἐξασκήσωσι ἐπιρροὴν ἐπὶ τοῦ Ταγματάρχου Φροντιστοῦ, διὰ τὸν ὁποῖον ἔκριναν ὅτι ἐξήσκει μεγαλυτέραν ἐπιρροὴν εἰς τὴν μεγάλην μᾶζαν τῶν ἀξιωματικῶν τῆς ΠΑΟ καὶ διότι ἐκτὸς τῶν ἄλλων

ἐφέρετο ὡς Στρατιωτικὸς ὑπεύθυνος μεγάλης Συμμαχικῆς Ὀργανώσεως. Γενικώτερον ἄλλωστε ἐθεωρεῖτο ὀλιγώτερον εὐέλικτος.

Ὁ Ταγματάρχης Φροντιστὴς ἐν τούτοις, διαπιστώσας ἀπολύτως, κατόπιν ἐπαφῶν, μέσῳ τοῦ λοχαγοῦ Κωνσταντάρα, ἀκόμη καὶ μετὰ τοῦ κορυφαίου Ἐαμικοῦ καὶ Κομμουνιστικοῦ στελέχους Καπετὰν Μάρκου Βαφειάδη, τὴν ἀδυναμίαν συνεννοήσεως, καὶ τὰς ὑπόπτους προθέσεις τῆς Ἐαμοκομμουνιστικῆς παρατάξεως, ἔκοψε πᾶσαν ἐπαφὴν μετ' αὐτῶν καὶ ἔδωκε τέρμα εἰς τὴν προσπάθειαν τῶν συνεχῶν διαπραγματεύσεων.

Εἰς ἀντίπουν τῆς παρεκκλίσεως ταύτης, τῆς μετὰ τοῦ ΕΑΜ—ΕΛΑΣ συνεννοήσεως, εὑρίσκετο ἑτέρα παρέκκλισις ἀκολουθουμένη ὑπὸ ἐκείνων οἵτινες ἐφρόνουν ὅτι ἦτο ἐπιβεβλημένη ἡ μετὰ τῶν ἐξωπλισμένων τμημάτων συνεννόησις, ὡς καὶ ἡ στελέχωσις τῶν ἐξωπλισμένων χωρικῶν τῆς ὑπαίθρου, ὑπὸ ἀξιωματικῶν τῆς ὀργανώσεως. Τὴν ὁμάδα ταύτην ἐξεπροσώπουν ἐλάχιστοι τινὲς Ὑπαξιωματικοί, καὶ ἀσήμαντος ἀριθμὸς κατωτέρων ἀξιωματικῶν.

Πρὸς τὰς ἀπόψεις ὅμως τῆς ὁμάδος, συνετάσσετο μία σημαντικὴ μερὶς πολιτικῶν ἡγετικῶν στελεχῶν τῆς ὑπαίθρου, ἥτις δι' ἀντιπροσωπειῶν ἐζήτουν ὅπως ληφθῶσι μέτρα προστασίας τῆς ζωῆς των, ἥτις ἦτο διαρκῶς ἐκτεθειμένη εἰς τὴν διάθεσιν τῶν ἐκτελεστικῶν ἀποσπασμάτων τοῦ ΕΑΜ καὶ τῆς νεοεμφανισθείσης ὀργανώσεως ΟΠΛΑ.

Ἐχρειάζετο μέγα ψυχικὸν σθένος ἵνα ἀντιδράσῃ κανεὶς εἰς τὰς δραματικὰς ἐκκλίσεις τῶν συγγενῶν καὶ ὁμοχωρίων τῶν καθημερινῶς σφαζομένων ὀπαδῶν τῆς ὀργανώσεως.

Εἶναι πρὸς τιμὴν τοῦ ἑλληνικοῦ πατριωτισμοῦ τῶν χωρικῶν μας, ὅτι συνήθως αἱ ἀντιπροσωπεῖαι αὗται ἐπείθοντο, ὅτι οὐδεμία δυνατότης ἐπαφῆς καὶ συνεργασίας μετὰ τοῦ κατακτητοῦ, ἔστω καὶ ἐμμέσως ἦτο ἐπιτετραμμένη, καὶ ὅτι τὸ χυνόμενον ἁγνὸν ἑλληνικὸν αἷμα θὰ ἐξηνεμίζετο εἰς μάτην ἐάν, ὑπὸ οἱανδήποτε μορφήν, ἐχρησιμοποιοῦντο ὅλα τῇ ἀνοχῇ τοῦ κατακτητοῦ. Πάντως, ἕνας συνεχὴς ἀγὼν ἐναντίον ἀμφοτέρων τῶν παρεκκλίσεων τούτων, κατέθριζε τὴν ζωτικότητα τῆς ὀργανώσεως λόγῳ τῶν ἐσωτερικῶν ἀντιμαχιῶν.

.. ..

.. ..

Ἐν μέσῳ τῶν δραματικῶν τούτων φάσεων τῆς ἐσωτερικῆς ἀντιμαχίας, ἐπάλεε ἀπεγνωσμένως ἀλλ' ἐπεκράτει τελικῶς ἡ ἀντιπροσωπεύουσα τὸ σύνθημα.

«Συνέχισις τοῦ ἀγῶνος τῆς ἐθνικῆς ἀντιστάσεως ἐπὶ παντὸς ἐπιπέδου ὅπου ἠδύνατο νὰ συνεχισθῇ αὕτη. Χτύπημα διὰ παντὸς ὑπάρχοντος μέσου τοῦ κατακτητοῦ. Ἀλλὰ καὶ μακρὰν τῶν Κομμουνιστικῶν ἐπιδιώξεων τῆς ἐαμικῆς παρατάξεως.

Ὁ ἀείμνηστος Στρατιωτικὸς ἀρχηγὸς τῆς ὀργανώσεως Ἀβδελᾶς, ἐδέχετο τὰ πλήγματα ἀμφοτέρων τῶν παρεκκλίσεων ἵνα δεχθῇ καὶ τὴν ἐπίμονον πίεσιν τῶν ἐκπροσωπούντων τὴν εὐθεῖαν γραμμὴν ὅπως μὴ παρασυρθῇ εἰς τὰ ἄκρα.

.. ..

.. ..

Ὁ ἀείμνηστος Ἀβδελᾶς συνετάσσετο πάντοτε μετὰ τῶν ἐκπροσώπων τῆς εὐθείας γραμμῆς καὶ ὁ μαρτυρικὸς δρόμος τῆς ὀργανώσεως συνεχίζετο ἐν μέσῳ νέων αἱμάτων, νέων θρήνων τῶν συγγενῶν, ἀλλὰ καὶ νέων πεισμόνων προσπαθειῶν τῶν δύο ἄκρων.

Ἡ κατάστασις διέρρεε οὕτω μέχρι περίπου τοῦ Ἀπριλίου ὅτε ἐξαπελύθη μία νέα ἄλλη μεγάλη προσπάθεια πρὸς προσέγγισιν μετὰ τοῦ ΕΛΑΣ καὶ τὴν φορὰν ταύτην μὲ πρωτοβουλίαν τοῦ Ταγματάρχου Παπαθανασίου. Ἡ προσπάθεια αὕτη ἐφάνη πρὸς στιγμὴν ἐπιτυχοῦσα.

Τὸ ἁρμόδιον τμῆμα τῆς ὀργανώσεως διετάχθη νὰ γεμίσῃ τοὺς τοίχους μὲ τὰ συνθήματα ΖΗΤΩ Η ΕΝΩΣΙΣ ΠΑΟ, ΕΑΜ. ΖΗΤΩ Η ΠΕΕΑ. ΖΗΤΩ Ο ΑΡΧΗΓΟΣ ΤΗΣ ΠΑΟ ΜΠΑΚΙΡΤΖΗΣ.

Καὶ ἡ προσπάθεια αὕτη τελικῶς ἀπέτυχεν μὲ πρωτοβουλίαν ἀντιδράσεως, κυρίως, τῆς ΠΑΟΝ.

.. ..

.. ..

Ἐν τῷ μεταξὺ τρία βασικώτατα γεγονότα διαδραματισθέντα εἰς ἐλάχιστον χρονικὸν διάστημα

ἦρθαν νὰ παίξουν τὸν ρόλον των ἐπὶ τῶν ἀποφάσεων τῆς ὀργανώσεως. Τὰ γεγονότα ταῦτα εἶναι τὰ ἑξῆς:

1ον) Ἡ ἐπαφὴ μετὰ τοῦ ἀντ)ρχου Ἀργυροπούλου ἐπιτευχθεῖσα εἰς Ἀθήνας δι' εἰδικῆς ἀποστολῆς τοῦ Ταγματάρχου Φροντιστοῦ. Ὁ Ἀργυρόπουλος γνωρίζων καλύτερον παντὸς ἄλλου, ὡς ζήσας τὴν κατάστασιν τοῦ ΕΑΜ—ΕΛΑΣ, ἐνέκρινε ἀπολύτως τὴν ἀκολουθουμένην ἕως τότε γραμμὴν καὶ ἐξώρκιζε ὅπως συνεχισθῆ αὕτη διὰ μιᾶς δραματικῆς ἐκκλίσεως πρὸς τοὺς ἀξιωματικοὺς καὶ τὰ μέλη τῆς ὀργανώσεως.

2ον) Ὁ σχηματισμὸς τῆς κυβερνήσεως ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ, καὶ ἡ δριμεῖα ἐπίθεσις τοῦ Προέδρου ταύτης καὶ τοῦ Ἄγγλου Πρωθυπουργοῦ Τσῶρτσιλ ἐναντίον τοῦ Ἐαμισμοῦ.

3ον) Ἡ ἄφιξις τοῦ Ἄγγλου Ὑπολοχαγοῦ ΝΤΙΚ εἰς τὸ ἀρχηγεῖον τοῦ Ταγματάρχου Σπυρίδη, καὶ ἡ ἐπίμονος πρόσκλησις τούτου ὅπως ἔλθῃ εἰς ἐπαφὴν μετὰ τῆς ὀργανώσεως.

Ὁ Ὑπολοχαγὸς Ντίκ, ἀντιπρόσωπος τοῦ Ταγματάρχου Μύλλερ, ἔδωκε ἐπίσημον σημείωμα στὸν Ταγματάρχην Σπυρίδην, ὅτι ἀσχέτως τῆς μέχρι τοῦδε πολιτείας του, εἰς τὸ ἑξῆς ἐθεωρεῖτο τμῆμα τῶν Ἐθνικῶν ἀνταρτικῶν ὁμάδων Ἀνατολικῆς Μακεδονίας, πλησίον τῶν ὁποίων ὑπῆρχε Συμμαχικὴ ἀποστολὴ ὑπὸ τὸν Μύλλερ.

Ὁ Συνταγματάρχης Ἀβδελᾶς, μετέβη πράγματι πρὸς συνάντησιν τοῦ Ὑπολοχαγοῦ Ντίκ, ὅστις ἐζήτησε τὴν συνδρομὴν τῆς ὀργανώσεως διὰ τὴν πληρεστέραν ὀργάνωσιν τῶν ἀνταρτικῶν Ὁμάδων Ἀνατολικῆς Μακεδονίας. Ὁ Ντὶκ ἐδήλωσεν ὅτι αἱ ἐξωπλισμέναι ὁμάδες Σπυρίδη, θεωροῦνται ὡς προγεφύρωμα τῶν ἐθνικῶν ὁμάδων Ἀνατολικῆς Μακεδονίας καὶ ὅτι ἀναγκαστικῶς, μέσῳ τοῦ Σπυρίδη, θὰ ἐπετυγχάνετο ἡ ἐπικοινωνία Μύλλερ—ΠΑΟ.

Ὁ Συνταγματάρχης Ἀβδελᾶς, ἐπιστρέψας ἀπέστειλε πρὸς πληρεστέραν συνεννόησιν 4 ἀξιωματικοὺς ὑπὸ τὸν Ταγματάρχην Κουτρίδην ἵνα παραμείνωσι παρὰ τῷ Μύλλερ καὶ ἕνα ἀξιωματικὸν Σύνδεσμον τὸν Ταγματάρχην Ζαρόκωσταν ἵνα χρησιμοποιηθῇ ὡς σύνδεσμος καὶ φορεὺς τῶν ἀντιλήψεων τοῦ Μύλλερ. Ἐν τῷ μεταξὺ εἶχον προφθάσει αὐτοκλήτως νὰ μεταβῶσι ἀρχικῶς παρὰ τῷ Ντὶκ καὶ κατόπιν παρὰ τῷ Μύλλερ ἀντιπρόσωποι τῆς ὀργανώσεως ΕΔΕΣ ὑπὸ τὸν Ἀντ)ρχην Σφέτσον.

Ὁ Ταγματάρχης Ζαρόκωστας ἐπιστρέψας ἐπανέλαβε τὰς αἰτήσεις ἐκ μέρους τοῦ Ταγματάρχου Μύλλερ καὶ τὰς διαβεβαιώσεις περὶ χρησιμοποιήσεως τοῦ Σπυρίδη. Ὁ Μύλλερ ἐζήτει ὡρισμένον ἀριθμὸν εἰδικοτήτων καὶ ὡρισμένα εἴδη ἐξαρτήσεως καὶ ἱματισμοῦ.

Εἶναι ἰδιαιτέρως χαρακτηριστικὸν ὅτι, παρὰ τὰς ρητὰς ταύτας διαβεβαιώσεις τοῦ Μύλλερ ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως Σπυρίδη καὶ παρὰ τὴν προθυμίαν τοῦ Σπυρίδη ὅπως ἐπανέλθῃ εἰς τοὺς κόλπους τῆς ὀργανώσεως, αὐτη, δὲν ἠθέλησε νὰ ἐπανασυνδέσῃ ὀργανικῶς τὰς σχέσεις της, μετὰ τοῦ Σπυρίδη.

Κατὰ μίαν ἱστορικὴν συνεδρίασιν ἀπεφασίσθη ὅπως:

— Γίνωσι δεκταὶ αἱ αἰτήσεις τοῦ Μύλλερ καὶ ἀποσταλῶσι ἀμέσως στελέχη, εἰδικότητος καὶ ἐξοικονομούμεναι ἐξαρτήσεις ἱματισμοῦ.
— Σταλῶσι ὡρισμένοι ἀξιωματικοὶ πρὸς μελέτην χρησιμοποιήσεως τῶν τμημάτων Σπυρίδη καθὼς καὶ τῶν ὑπὸ τὴν κάλυψιν τούτου ἐπιστρατευομένων τμημάτων πρὸς ἐνέργειαν ἐναντίον τοῦ κατακτητοῦ.

Εἰς τὸν ἐπὶ κεφαλῆς τῆς ἀποστολῆς Ταγματάρχην Μίσσιον ἐδόθη διαταγὴ ὅτι οὐδεμίαν ἀνάμιξιν θὰ ἔχῃ εἰς τὰ ἐσωτερικὰ τῶν ὁμάδων Σπυρίδη καὶ οὐδένα ὀργανικὸν δεσμὸν μὲ αὐτόν.

Θὰ ἠσχολεῖτο ἀποκλειστικῶς μὲ ἐπιτελικὰς ἀναγνωρίσεις, τόσον διὰ μίαν ἐπιστράτευσιν τῆς περιοχῆς, ὅσον καὶ δι' ἐπιθετικὰς ἐπιχειρήσεις ἐναντίον τῶν κατακτητῶν εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ κόλπου τοῦ Ὀρφανοῦ, πρὸς ὑποστήριξιν ἐνδεχομένων μελλοντικῶν ἐπιχειρήσεων ἐκ μέρους τῶν Συμμάχων.

Ὀλίγον μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τῆς ἀποστολῆς Μίσσιου ἀνεχώρησαν καὶ αἱ ἀποστελλόμεναι ἐνισχύσεις εἰς τὰς ἀνταρτικὰς Ἐθνικὰς ὁμάδας ὑπὸ τὴν ἀρχηγείαν αὐτοῦ τούτου τοῦ Συνταγματάρχου Ἀβδελᾶ,, ὅστις κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο ἦτο συνεχῶς καταδιωκόμενος ὑπὸ τῶν Γερμανῶν, καταφεύγων ἀπὸ οἰκίας εἰς οἰκίαν, ἀπὸ γραφείου εἰς γραφεῖον καὶ ἀπὸ ὑπογείου εἰς ὑπόγειον.

Αὐτὸ εἶναι τὸ ἱστορικὸν τῆς πρώτης ἐπαφῆς μετὰ τῶν τμημάτων Σπυρίδη μετὰ τὴν ἀποκήρυξιν, ἥτις δὲν ὑπῆρξεν ἐπαφὴ ἀλλὰ ἁπλῶς προστασία τῆς καλύψεώς του διὰ σκοποὺς καθαρῶς ἀντικατασκοπευτικούς.

Μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ Ἀβδελᾶ ἐγένετο ἀνασυγκρότησις τῆς Διοικούσης Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν

δποίαν εἰσῆλθον ὡς νέα Στρατιωτικὰ Μέλη, ὁ 'Αντ)ρχης Κομπόκης καὶ ὁ Ταγματάρχης Φροντιστής, ἐνῷ τὴν ἡγεσίαν ἀντὶ τοῦ 'Αβδελᾶ ἀνελάμβανε ὡς ἀρχαιότερος ὁ 'Αντ)ρχης Πολυχρονιάδης. Τὸ Νέον Συμβούλιον ἐβάδισεν ἐπὶ τῶν αὐτῶν κατευθύνσεων, ἐνῷ μέσῳ τῶν στρατιωτικῶν ὑπευθύνων τῶν Συμμαχικῶν 'Υπηρεσιῶν, μέσῳ τῆς ΠΑΟ καὶ ἰδίᾳ μέσῳ τῆς ὀργανώσεως ΖΕΥΣ, ἐπιτυγχάνετο ἐπαφὴ μετὰ τοῦ εἰς Αἴγυπτον μεταβάντος 'Αντ)ρχου 'Αργυροπούλου.

'Επεχειρήθη ἐκ παραλλήλου ἡ χάραξις γραμμῆς στενωτέρας συνεργασίας μετὰ τοῦ ΕΔΕΣ, διὰ τὴν ὁποίαν καθωρίσθη τριμελὴς ἐπιτροπὴ συνεννοήσεων καὶ ἡ πρώτη συνεννόησις ἀκόμη ἐγένετο πρὶν τῆς ἀναχωρήσεως τοῦ 'Αντ)ρχου 'Αβδελᾶ. Δυστυχῶς καὶ ἡ προσπάθεια αὕτη παρέμεινε νεκρὸν γράμμα ἐνῷ δὲν εἶναι τοῦ παρόντος ἡ ἐξέτασις τῶν αἰτίων καὶ τῶν ὑπαιτίων.

'Ολίγον μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ 'Αβδελᾶ καὶ τῆς ἀκολουθίας του, ἀφίκετο εἰς Θεσ)νίκην ὁ Συντ)ρχης Παπαγεωργίου ὡς ἐκπρόσωπος τῆς Κυβερνήσεως τοῦ Καΐρου καὶ Στρατιωτικὸς Διοικητὴς Θεσ)κης. 'Ο Συνταγματάρχης Παπαγεωργίου προσέλαβε ὡς Διευθυντὴν τοῦ 1ου γραφείου τὸν 'Αντισυνταγματάρχην Πολυχρονιάδην, ὅστις οὕτω παρουσιάζετο ὑπὸ διπλῆν ἰδιότητα ὡς 'Αρχηγοῦ τῆς ὀργανώσεως καὶ ὡς 'Επιτελοῦς Στρατιωτικοῦ Διοικητοῦ.

'Επὶ πλέον, ὡς Στρατιωτικὸς Διοικητής, ἐχρησιμοποίησε τοὺς Ταγματάρχας Φροντιστὴν καὶ Πιπιλιαγκόπουλον στρατιωτικοὺς ὑπευθύνους Συμμαχικῶν 'Υπηρεσιῶν διὰ τὴν ἐπικοινωνίαν του μετὰ τῆς 'Ελληνικῆς Κυβερνήσεως 'Εξωτερικοῦ.

'Ο χειρισμὸς τὸν ὁποῖον ὁ Συντ)ρχης Παπαγεωργίου ἔδωκε εἰς τὴν ὑπόθεσιν τῶν ἐξωπλισμένων ὑπὸ τῶν Γερμανῶν ὁμάδων χωρικῶν, ἀφορᾶ ἀποκλειστικῶς τὸν ἴδιον ὡς Στρατιωτικὸν Διοικητὴν τῆς πρώτης μεταπελευθερωτικῆς 'Ελληνικῆς Κυβερνήσεως καὶ δὲν δεσμεύει τὴν ὀργάνωσιν. Βεβαίως, ἀπὸ τῆς ἀφίξεως τοῦ Στρατιωτικοῦ Διοικητοῦ, ἡ ὀργάνωσις ὑπήχθη ὑπὸ τὰς διαταγάς του. 'Εν τούτοις, δὲν ἠθέλησε οὐδεμίαν ἀνάμιξιν εἰς τὰ ζητήματα τοῦ χειρισμοῦ τῶν ἐξωπλισμένων χωρικῶν, ἐμμείνασα μέχρι τέλους εἰς τὴν δοθεῖσαν κατεύθυνσιν. Εἰς τοὺς ἀξιωματικοὺς τῆς ἀποστολῆς Μίσσιου ἔδωσε ἐντολὰς ἀποκλειστικῶς συμφώνως πρὸς τὰς δοθείσας ὁδηγίας τοῦ Στρατιωτικοῦ Διοικητοῦ, ἐνῷ ἡ ἰδία ἐτήρησε πάντοτε τὴν αὐτὴν γραμμήν, «ἀνένδοτος ἀγὼν κατὰ τοῦ κατακτητοῦ».

Εἰς ἀξιωματικοὺς οἵτινες ἐξ ἰδίας πρωτοβουλίας ἢ ἀνωτέρας πιέσεως προσεχώρησαν εἰς ἐξωπλισμένα τμήματα ἐδηλώθη ρητῶς ὅτι τοῦτο δὲν γίνεται κατ' ἐντολὴν τῆς ὀργανώσεως. Τέλος, ὅτε μετὰ τὴν ἀποχώρησιν τοῦ Στρατιωτικοῦ Διοικητοῦ, λόγῳ ἀρνήσεως τοῦ ΕΑΜ νὰ ἀναγνωρίσῃ τοῦτον, ἐπεδεινώθη ἐκ νέου ἡ κατάστασις, ἡ ὀργάνωσις ἔσπευσε νὰ ἀνακαλέσῃ τοὺς ἀξιωματικοὺς τῆς ἀποστολῆς Μίσσιου.

Οὕτω παρέμεινε ἐν μέσῳ τοιούτων δυσχερειῶν σταθερὰ ἐπὶ τῆς ἀκολουθουμένης γραμμῆς καὶ οὐδέποτε οὐδεὶς δύναται νὰ ἀποκτήσῃ τὰ παραμικρὰ στοιχεῖα ὅτι ἡ ὀργάνωσις ἔπαυσε ἔστω καὶ πρὸς στιγμὴν τὸν ἀγῶνα κατὰ τοῦ κατακτητοῦ, καὶ ἐδέχθη ἔστω καὶ τὴν χαλαρὰν ἀνοχὴν τούτου.

'Ως ἀνεφέρθη ἄνευ ὑπογραφῆς.

ΤΜΗΜΑ IV
ΕΓΓΡΑΦΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΠΟ ΕΧΘΡΟΥΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΘΕΤΟΥΣ

1. ΑΝΤΙΓΡΑΦΟΝ
ΕΝ ΜΕΤΑΦΡΑΣΕΙ ΕΠΙΣΤΟΛΗΣ ΒΟΥΛΓΑΡΟΥ ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΟΥ (ΠΡΟΣ ΠΑΟ)

Πρὸς τὸν 'Αρχηγὸν τῆς 'Ομάδος
Εἰς χωρίον Λευκοχῶρι

Αὔριον, ὥραν 8, ὁ ἀξιωματικός μας νὰ ἀφεθῇ ἐλεύθερος καὶ νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὸ χωρίον του. 'Εὰν αὐτὸ δὲν πραγματοποιηθῇ τότε σεῖς θὰ φέρετε τὴν εὐθύνην διὰ τὰ ἀναπόφευκτα ἐπακόλουθα, τὰ ὁποῖα θὰ πρέπει νὰ ὑποστοῦν οἱ ὁμοεθνεῖς σας εἰς τὴν περιοχὴν ταύτην.

16.12.1943
20ὴ ὥρα, ὁ Διοικητής

2. ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΟΝ ΣΥΜΦΩΝΟΝ ΕΛΑΣ—ΓΕΡΜΑΝΩΝ

Ὁ κάτωθι ὑπογεγραμμένος 1. Καπετὰν ΚΙΤΣΟΣ διοικητὴς τοῦ Δευτέρου Τάγματος τοῦ 31ου Συντάγματος ΕΛΑΣ, ἐνεργῶν ὡς ἀντιπρόσωπος τῆς Ο.Μ.Μ. (ὁμάδος Μεραρχιῶν Μακεδονίας) μὲ ἐξουσιοδότησι τοῦ Μεράρχου τῆς 11ης Μεραρχίας ΕΛΑΣ ΛΑΣΑΝΗ, καὶ 2. Ταγματάρχης ΕΡΙΚ ΦΕΝΣΚΕ Διοικητὴς τῆς Μονάδος 31756, ὡς ἐκπρόσωπος τῶν ἐνόπλων Γερμανικῶν δυνάμεων, τῆς Στρατιᾶς Αἰγαίου, συνελθόντες σήμερον τὴν 1ην Σεπτεμβρίου 1944 εἰς τὸ χωρίο Λιβάδι περιφερείας Θεσ)νίκης, συνεφώνησαν τὰ παρακάτω:

1ον) Ὁ ΕΛΑΣ ἀναλαμβάνει τὴν ὑποχρέωσιν νὰ μὴν ἐμποδίση τὴν ὑποχώρησιν τοῦ Γερμανικοῦ Στρατοῦ εἰς τὴν περιοχὴν τῆς Ο.Μ.Μ. μπαίνοντας σὲ κάθε ἐκκενούμενο τμῆμα μετὰ τὴν ἀποχώρησιν καὶ τοῦ τελευταίου Γερμανοῦ Στρατιώτου.

2ον) Παράλληλα ἡ Γερμανικὴ ΑΣΔΜΑ ὑποχρεοῦται νὰ διατάξῃ τὴν ὑποχώρησιν τῶν Ταγμάτων Ἀσφαλείας ἀπὸ τὴν πόλιν τῆς Θεσ)νίκης τὴν ὁποίαν καὶ θὰ παραδώσῃ εἰς τὸ Ἐφεδρικὸν ΕΛΑΣ καὶ στὴν πολιτικὴ ὀργάνωσι τοῦ ΕΑΜ, σύμφωνα μὲ λεπτομερειακὸ σχέδιο, ποὺ τὰ δύο συμβαλλόμενα μέρη θὰ καθορίσουν.

3ον) Ὁ ΕΛΑΣ ἐγγυᾶται διὰ τὴν ζωὴν τῶν Γερμανῶν Στρατιωτῶν, ποὺ προσεχώρησαν στὶς τάξεις του φθάνει νὰ ὑποσχεθοῦν πὼς θὰ πολεμήσουν στὸ πλευρό του ἐνάντια σὲ ὁποιοδήποτε ἐχθρὸ τοῦ λαϊκοῦ Στρατοῦ.

4ον) Ὁ ΕΛΑΣ δὲν φέρνει καμμιὰ εὐθύνη ἄν, ἀντιλαϊκὲς προδοτικὲς ὁμάδες ἐπιτεθοῦν κατὰ τῶν Γερμανικῶν δυνάμεων.

5ον) Ἡ Γ.Α.Σ.Δ.Μ.Α. θὰ παραχωρήσῃ εἰς τὸν ΕΛΑΣ βαρὺ ὁπλισμὸ καὶ ἀνάλογο πολεμικὸ ὑλικὸ γιὰ τὴν ἐξουδετέρωσι τῶν παραπάνω ὁμάδων.

6ον) Ὁ ΕΛΑΣ, μὲ τοὺς ὅρους αὐτοὺς καὶ μὲ τὴν συνεργασίαν τῶν Βουλγαρικῶν καὶ Ἀλβανικῶν παρτιζάνικων τμημάτων, ἀναλαμβάνει τὴν καταπολέμησιν τῶν ἀντιλαϊκῶν παρτιζάνικων ὁμάδων.

Λειβάδι 1η Σεπτεμβρίου 1944
Ὁ Ἀντιπρόσωπος τῆς Ο.Μ.Μ.
Καπετὰν ΚΙΤΣΟΣ
Γιὰ τὴν Γ.Δ.Σ.Δ.Μ.Α.
Ταγματάρχης ΕΡΙΚ ΦΕΝΣΚΕ

ΣΥΜΦΩΝΟΝ Κ.Κ.Ε. — Κ.Κ.Β.

Βαλκανικὴ Ἕνωσις Σοβιετικῶν Δημοκρατιῶν

ΣΥΜΦΩΝΗΤΙΚΟΝ

Τὸ Κομμουνιστικὸν Κόμμα Ἑλλάδος καὶ τὸ Κομμουνιστικὸν Κόμμα Βουλγαρίας, ὕστερα ἀπὸ τὴν διάλυσιν τῆς Κομμουνιστικῆς Διεθνοῦς, ἔχοντας ὑπ' ὄψει τὴν ὡς τώρα πολιτικὴν γραμμὴν ταύτης καὶ τὶς τελευταῖες ὁδηγίες της, καὶ μὲ τὴν ἐπιθυμίαν νὰ ἐργασθοῦν ἀπὸ κοινοῦ, διὰ τὴν ταχύτερη καὶ ἀποτελεσματικώτερη δρᾶσι της μὲ τελικὸ σκοπὸ τὴν ἐγκαθίδρυσιν εἰς τὴν Βαλκανικὴν Ἕνωσιν Σοβιετικῶν Δημοκρατικῶν καὶ γιὰ νὰ λύσουν γιὰ πάντα τὶς διαφορὲς ἀνάμεσα στοὺς λαοὺς τῆς Βαλκανικῆς, ἀποφασίζουν μὲ τοὺς ἀντιπροσώπους των ποὺ ὑπογράφουν τὸ σύμφωνο αὐτὸ δηλαδὴ 1) τοῦ συντρόφου Γιάννη Ἰωαννίδη ἐκ μέρους τοῦ Κ.Κ.Ε. καὶ 2) τοῦ συντρόφου Δουσὰν Δασκάλωφ ἐκ μέρους τοῦ Κ.Κ.Β. τὰ ἑξῆς:

1) Τελικὸς σκοπὸς καὶ τῶν δύο κομμάτων καθορίζεται ἡ ἐγκαθίδρυσις εἰς τὴν Βαλανικκήν, Ἕνωσις Σοβιετικῶν Δημοκρατιῶν ποὺ θὰ περιλαμβάνῃ τὴν Ἑλλάδα, τὴν Βουλγαρία, τὴν Μακεδονία καὶ τὴν Σερβία.

2) Τὸ Κ.Κ.Ε. καὶ Κ.Κ.Β. εἶναι ἐλεύθερα νὰ κανονίσουν τὴν τακτικὴν τῆς δράσης των, γιὰ νὰ φθάσουν στὸν τελικὸν σκοπὸ ὅπως αὐτὰ νομίζουν καλύτερα.

3) Γιὰ τὴν ἀσφάλεια τῶν συνόρων ἀπὸ Βορρᾶ, καὶ τὰ δύο κόμματα θὰ ἐργαστοῦν ὥστε τὰ σύνορα τῆς Βουλγαρίας καὶ τῆς Σερβίας νὰ πιάνουν ἀπὸ τὸν Δούναβη μὲ τέλος τὸ Φιοῦμε στὴν 'Αδριατική.

4) Στὴν Βουλγαρία θὰ δοθῇ διέξοδος εἰς τὸ Αἰγαῖον.

5) 'Η 'Ισταμποὺλ καὶ τὰ στενὰ τῶν Δαρδανελλίων, θὰ ἀποτελέσουν ἀνεξάρτητη καὶ αὐτόνομη δημοκρατία ὑπὸ τὸν ἔλεγχον τῆς Ε.Σ.Σ.Δ.

6) 'Η Μακεδονία ἡ ἑλληνική, ἡ Βουλγαρικὴ καὶ ἡ Σερβικὴ ὅλη ἡ χώρα ποὺ περιλαμβάνεται μέσα στὸν ποταμὸ Νέστο καὶ τὸ ὄρος Ροδόπη, τὰ ὄρη Ρῦλα, 'Οσνικὼφ Σὰρ (Σκάρδος) ἀπὸ Β. τὶς 'Αλβανικὲς Ἄλπεις καὶ τὴν Πίνδο ἀπὸ δυσμάς, τὸ ὄρος Ὄλυμπο καὶ Αἰγαῖο ἀπὸ τὸν Νότο καὶ τὴν νῆσον Θάσον θὰ ἀποτελέσουν ἀνεξάρτητη καὶ αὐτόνομη Σοβιετικὴ Δημοκρατία, μέσα στὴν Ἕνωσι Σοβιετικῶν Σοσιαλιστικῶν Δημοκρατιῶν τῆς Βαλκανικῆς.

'Επίσημη γλῶσσα θὰ εἶναι ἡ 'Ελληνικὴ καὶ ἡ Βουλγαρική.

Τὸ σύμφωνο αὐτὸ διετυπώθηκε 'Ελληνικὰ καὶ Βουλγαρικά.

Πετρίτση 12 'Ιουλίου 1943
Διὰ τὸ Κ.Κ.Ε. Γιάννης 'Ιωαννίδης
Διὰ τὸ Κ.Κ.Β. Δουσὰν Δασκάλωφ

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΤΡΗΝΟΣ Κ.Κ.Ε. ΠΡΟΣ ΑΡΧΗΓΕΙΟΝ ΕΛΑΣ ΠΙΕΡΙΩΝ

'Ανατολικῶς ὑψοδείκτου 'Ακτὰς συλλαμβάνεται σύνδεσμος τοῦ ΕΛΑΣ μεταβαίνων ἐκ Κατερίνης εἰς 'Ελαφίναν καὶ ἐπ' αὐτοῦ κατάσχεται τὸ κάτωθι ἀποκαλυπτικὸν σημείωμα ἀπευθυνόμενον πρὸς τὸν Καπετὰν Νικήταν, κορυφαῖον στέλεχος τοῦ ΕΛΑΣ καὶ γνωστὸν ὡς παλαιὸν Κομμουνιστήν, ἀφ' ἧς ἦτο ἀκόμη ὑπάλληλος τῆς 'Αγροτικῆς Τραπέζης Κατερίνης.

Κατερίνη 12 Αὐγούστου 1943.

'Η ὀργάνωσις ΠΑΟ πῆρε φτερά. .Ο κόσμος ἄρχισε νὰ φεύγῃ ἀπὸ τὶς γραμμές μας. Πρέπει νὰ κτυπηθῇ γιατὶ ἀλλοιῶς θὰ χάσουμε τὸν σκοπό μας.

Χθὲς ἦρθε ἀντιπρόσωπός μας ἀπὸ τὴν Θεσ)νίκη καὶ μᾶς ἔφερε προφορικὴ διαταγὴ νὰ ἀρχίσουμε μεγάλη συκοφαντία τῆς ὀργανώσεως αὐτῆς, μὲ κάθε μέσο.

Μαθαίνουμε ὅτι τὰ σκυλιὰ αὐτά, ποὺ βρίσκονται εἰς τὴν περιφέρειά μας εἶναι καμμιὰ 400. Νὰ ἔχετε τὸ νοῦ σας. Στὰ χωρία ποὺ πέρασαν ἐδήλωσαν ὅτι δὲν πρόκειται νὰ μᾶς χτυπήσουν, καὶ μεῖς ἐδῶ τὸ πιστεύουμε αὐτό. Πάντως πρέπει νὰ κάνουμε τὴν δουλειά μας σύμφωνα μὲ τὶς γραμμὲς τοῦ Κόμματος. 'Εὰν δὲν τοὺς κτυπήσωμε καὶ δὲν τοὺς διαλύσωμε, θὰ γίνουν περισσότεροι σιγὰ - σιγὰ καὶ ὕστερα ἀλοίμονό μας.

Νὰ ἔχετε, σᾶς λέγω, τὸ νοῦ σας. Φτιάξτε καὶ σεῖς ὅτι μπορεῖτε ἐκεῖ ἀπάνω. 'Ημεῖς ἀρχίσαμε τὴν προπαγάνδα μας. Τὸ ἴδιο κάντε καὶ σεῖς. Τὸ γνωστὸ κόλπο μας πῆρε ἐπιτυχία στὴν ΠΑΛΗΣΤΑΝΗ καὶ ΠΑΛΗΟΝΕΛΗΝΗ.

Διαδῶστε καὶ σεῖς σ' ὅλα τὰ χωρία ὅτι εἶναι Γερμανοί, ὥστε ἀπὸ τώρα νὰ προετοιμάσωμε τὸν κόσμο νὰ τοὺς ἀποφεύγει μὲ τρόμο. Ἔτσι θὰ ἐπιτύχουμε νὰ μὴν τοὺς ἀκολουθήσῃ ὁ κόσμος γιατὶ ἀλλοιῶς θὰ κτυπήσουμε τὸ κεφάλι μας, ὅταν θὰ εἶναι ἀργά. 'Εμεῖς ἐδῶ κάτω εἴμαστε πάντα στὸ πλευρό σας.

Συντροφικὰ
'Υπογραφή

'Ο σύνδεσμος μετὰ μίαν ἀνάκρισιν ἐκρατήθη. Κατήγετο ἀπὸ τὸ χωρίον ΓΑΝΟΧΩΡΑ Κατερίνης, ὠνομάζετο Γιάννης, ἦτο κουρέας καὶ ἡλικίας 20 - 22 ἐτῶν. Μόνος του συνετισθεὶς ἀπολύτως ἠκολούθησε τὸν ἐθνικὸν Στρατὸν ἔκτοτε, ἀντιληφθεὶς τὰ ψεύδη τῶν Κομμουνιστῶν, τὰ διαδιδόμενα σκοπίμως εἰς βάρος τῶν ἐθνικῶν ὁμάδων, καὶ ἐκτιμήσας τὸ ἄδολον καὶ πατριωτικὸν τῶν ἐν γένει ἐνεργειῶν των.

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΕΡΜΑΝΩΝ ΠΡΟΣ ΑΡΧΗΓΟΥΣ ΑΝΤΑΡΤΙΚΩΝ ΟΜΑΔΩΝ ΤΗΣ ΠΑΟ

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΑΡΧΗΓΟΝ ΜΠΕΛΕΣ ΚΡΟΥΣΙΩΝ ΜΗΤΣΟΥ

('Από την ἔκθεσι δευτέρου μέρους)

Φαίνεται ὅτι οἱ Γερμανοί, εἶχον πληροφορηθῆ τὴν μεγάλη ἀδυναμία τῆς ἐλλείψεως πυρομαχικῶν. 'Απέστειλαν ὅθεν εἰς τὰ ὑψώματα ΧΟΡΤΙΑΤΗ ἕνα ἀξιωματικὸν Λοχαγὸν ὁμιλοῦντα τὴν Ἑλληνικήν. Οὗτος ἐζήτησε νὰ παρουσιασθῇ καὶ ὡδηγήθη πρὸ τοῦ ἀρχηγοῦ Μήτσου. Πρὸ πάσης συζητήσεως ἐδήλωσεν ὅτι διὰ τὴν ζωὴν αὐτοῦ καὶ τῆς συνοδείας του ἦσαν ὑπεύθυνοι 1.000 κρατούμενοι Ἕλληνες. Κατόπιν τούτου συνέχισε: «Εἶμαι ἐντεταλμένος τοῦ Γερμανικοῦ Στρατηγείου, πρέπει νὰ καταλάβετε σεῖς οἱ Ἕλληνες ὅτι ἐχθροί σας δὲν εἴμεθα ἐμεῖς οἱ Γερμανοί, ἀλλὰ οἱ Κομμουνισταὶ ποὺ ὁ Γερμανικὸς Στρατὸς συντρίβει στὴν Ρωσσία. 'Αργὰ ἢ γρήγορα ἐμεῖς θὰ γίνουμε φίλοι μὲ τοὺς Ἄγγλους καὶ θὰ ξερριζώσουμε τοὺς Κομμουνιστάς. Σήμερα οἱ Ἄγγλοι δὲν κατάλαβαν ἀκόμα ὅτι χωρὶς ἡμᾶς δὲν ζοῦν οὔτε αὐτοὶ καὶ ἐξακολουθοῦν νὰ ἐνισχύουν τοὺς Κομμουνιστάς. Εἶμαι βέβαιος ὅτι σὲ λίγο θὰ τὸ καταλάβουν καὶ θὰ εἶναι μαζύ μας. Ἡμεῖς στὴν Ἑλλάδα δὲν ἔχομεν καμμίαν βλέψιν καὶ καθὼς βλέπετε ἀμνηστεύομε καὶ ἐξοπλίζομε τοὺς ἐθνικιστὰς ποὺ καθημερινῶς τοὺς σφάζουν οἱ Κομμουνισταί. Ξέρουμε ὅτι δὲν ἔχετε πυρομαχικὰ καὶ οἱ ἄνδρες σας πεινοῦν. Ξέρουμε ὅτι συνεχῶς πολεμᾶτε μὲ τοὺς Κομμουνιστὰς καὶ ἀπεφασίσαμε νὰ σᾶς ὑποστηρίξουμε. Ξέρουμε ἐπίσης ὅτι προσέχετε τὴν κοινὴ γνώμη, ἡ ὁποία εἶναι μὲν κατὰ τοῦ ΕΑΜ καὶ ΕΛΑΣ ἀλλὰ καὶ μὲ τὸ μέρος τῶν Ἄγγλων.

'Αναλαμβάνομε τὴν νύχτα καὶ ὅπου θέλετε μὲ τὰ ἀεροπλάνα μας ἢ μὲ τὰ πλοῖα νὰ σᾶς δώσουμε ὅπλα, βομβιδοβόλα, πολυβόλα, φυσίγγια, στολές, ἄρβυλα, χρήματα. Ὅλα θὰ εἶναι 'Αγγλικῆς προελεύσεως διὰ τὴν κοινὴν γνώμην. Ὅλα θὰ τὰ συνοδεύουν καὶ προκηρύξεις εἰς τὴν 'Αγγλικὴν καὶ ἔτσι ὅλοι θὰ πιστεύουν ὅτι σᾶς ἐνίσχυσαν οἱ σύμμαχοί σας οἱ Ἄγγλοι. Εἰς ἀντάλλαγμα τούτων ζητοῦμε ν' ἀποφύγετε συγκρούσεις μὲ τοὺς Βουλγάρους, τοὺς ὁποίους κακῇ τῇ μοίρᾳ ἔχουμε συμμάχους, φυσικὰ νὰ μὴ χτυπηθῆτε ποτὲ μὲ τοὺς Γερμανοὺς καὶ νὰ προστατεύσητε κυρίως τὴν περιφέρειαν ἀπὸ τὰς σφαγὰς τοῦ ἀμάχου πληθυσμοῦ ἐκ μέρους τῶν Κομμουνιστῶν.

Ὁ 'Αρχηγὸς Μήτσου ὡς ἑξῆς περιγράφει τὴν συνέχειαν τῆς συζητήσεως μὲ τὸν Γερμανὸν Λοχαγόν. «Ἂν καὶ ἐπεβάλλετο νὰ μὴ δώσω ἀπάντησιν πρὶν αἱ ὁμάδες μου ἀλλάξουν στρατόπεδον κατίσχυσε ὁ συναισθηματισμὸς καὶ ἀπήντησα εἰς τὸν ἀπεσταλμένον τῶν Γερμανῶν ὅτι ἡ ἑληνικὴ ἱστορία δὲν ἀναφέρει παράδειγμα ἑλλήνων καὶ μάλιστα ἀξιωματικῶν συμμαχίας πρὸς ἕνα ἐχθρόν των διὰ νὰ ἀντιμετωπίσωσι ἄλλον ἐχθρόν των. Ἡμεῖς προσέθεσε, μὲ αὐτὰ τὰ ὅπλα ποὺ ἔχομε, εἴμεθα εἰς θέσιν νὰ νικήσουμε τελικὰ κάθε ἀντίπαλόν μας.

Ὁ Γερμανὸς ἀξιωματικὸς ἐγέλασε σαρκαστικά, ἕνα γέλοιο ποὺ ἀκόμα γρατσουνίζει τὴν ψυχή μου».

ΑΠΟ ΠΡΟΚΗΡΥΞΕΙΣ ΤΗΣ ΠΑΟΝ

ΕΛΛΗΝΕΣ ΕΘΝΙΚΟΦΡΟΝΕΣ

Οἱ περισσότεροι Βεροιῶτες ξέρουν τὴν ὑπερήφανη ἀπάντησι ποὺ ἔδωσε ὁ τόσο συκοφαντηθεὶς Ὑπομοίραρχος Τσακάρας σὲ ἀντιπρόσωπο Γερμανοῦ ἀξιωματικοῦ ποὺ τοῦ διεβίβασε ὡρισμένες προτάσεις ἐγγράφως.

Ἔτσι μίλησε τὸ Θεσσαλικὸ Ἑλληνόπουλο: «Πέστε στὸν Γερμανὸ ὅτι οἱ Ἕλληνες πατριῶτες καὶ πολὺ περισσότερο οἱ ἀξιωματικοὶ δὲν εἶναι ποτὲ δυνατὸν νὰ ἔρθουν εἰς ἐπαφὴν μὲ ἐκείνους ποὺ μᾶς ἔφεραν τοὺς 'Ιταλούς, ἐνῷ τοὺς νικήσαμε, ποὺ μᾶς ἔφεραν τοὺς Βουλγάρους, χωρὶς νὰ πολεμήσουν, ποὺ μᾶς ἔφεραν σ' αὐτὸ τὸ χάλι. Καὶ ἔσχισε περιφρονητικὰ τὸ γράμμα χωρὶς νὰ τὸ διαβάσῃ.

ΤΜΗΜΑ V

ΒΑΣΙΚΑΙ ΠΡΟΚΗΡΥΞΕΙΣ ΠΑΟ

Εἷς οἰωνὸς ἄριστος ἀμύνεσθε περὶ πάτρης

ΕΘΝΙΚΟΝ ΠΙΣΤΕΥΩ

Πιστεύω εἰς μίαν Ἐλευθέραν, Μεγάλην καὶ Ἑνιαίαν Ἑλλάδα.

Πιστεύω ὅτι τὰ φυσικὰ ὅρια τῆς ἑλληνικῆς πατρίδος εἶναι ἐκεῖ ὅπου αἰώνιοι Ἱστορικοί, ἐθνολογικοὶ καὶ ἐθνογραφικοὶ ὅροι καὶ ποταμοὶ αἱμάτων ἔχουν χαράξει ἀναλλοιώτως ταῦτα.

Πιστεύω εἰς τὴν ἱστορικὴν ἀποστολὴν τῆς ἑλληνικῆς φυλῆς ὡς πρωτοπόρου τοῦ πολιτισμοῦ εἰς τὴν Ν.Α. Εὐρώπην.

Πιστεύω εἰς τὴν κοινωνικὴν δικαιοσύνην, εἰς τὴν ἀπόλυτον ἀνάγκην τῆς ἀνόδου τῆς στάθμης τοῦ ἐργαζομένου λαοῦ, ὅστις ἀποτελεῖ τὸ ὑγιὲς βάθρον τῆς ἑλληνικῆς κοινωνίας.

Πιστεύω εἰς τὴν ἐλευθερίαν τῆς γνώμης, τὴν ἐλευθερίαν τῆς ἐξελίξεως τῶν ἀτόμων καὶ τῆς κοινωνίας καὶ τὴν ἀνάγκην σεβασμοῦ τῶν ἐθνικῶν καὶ θρησκευτικῶν συμβόλων.

Πιστεύω εἰς τὴν ἀνάγκην ἐθνικῆς νεμέσεως κατὰ τῶν προδοτῶν καὶ ἐκμεταλλευτῶν τῆς δυστυχίας τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ.

Πιστεύω ὅτι πρὶν ρυθμισθοῦν ὁριστικῶς τὰ ἑλληνικὰ ὅρια, δὲν εἶναι καιρὸς διὰ συναδελφώσεις κατὰ λαῶν οἵτινες ἐκακούργησαν εἰς βάρος τῶν ὑπὸ δουλείαν στεναζόντων ἑλλήνων καὶ ἠσχημόνησαν κατὰ ἀνίερον τρόπον κατὰ τῶν ἱερῶν καὶ ὁσίων τοῦ ἑλληνισμοῦ.

Πιστεύω ὅτι τὸ χυθὲν ἀθῶον ἑλληνικὸν αἷμα, θὰ κάψῃ τὸ χέρι ἐκεῖνο ποὺ θὰ ἀνοιχθῇ πρῶτο εἰς χαιρετισμὸν καὶ συναδέλφωσιν μὲ τὴν αἱμοστάζουσαν ὕαιναν τῆς Βαλκανικῆς.

Πιστεύω εἰς τὴν ἀκατάλυτον δύναμιν τῶν ἠθικῶν ἀξιῶν εἰς τὴν ἀλήθειαν καὶ τὴν ἐντιμότητα εἰς τὴν τήρησιν τοῦ λόγου, εἰς τὴν δικαιοσύνην, εἰς τὸ ὡραῖον, τὸ ὑψηλὸν καὶ τὸ ἀληθές.

Πιστεύω εἰς τὴν ἀνάγκην τῆς ἀπολύτου κυριαρχίας τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ, πρὸ τοῦ ὁποίου νὰ τεθῶσιν σαφῶς, καθαρὰ καὶ ἀνεπίδεκτα πάσης συγχύσεως τὰ ζητήματα.

Καταδικάζω κάθε εἶδους βίαν ἢ ἐκβιασμὸν ὑλικῶς ἢ ψυχικῶς.

Καταδικάζω κάθε εἶδους ὕπουλον καὶ συγκεκαλυμμένην θέσιν τῶν ἐθνικῶν ζητημάτων.

Καταδικάζω πᾶσαν δικτατορίαν οἱασδήποτε μορφῆς ἀτόμων, ὁμάδων ἢ τάξεως.

Διακηρύσσω τὴν ἀνάγκην τῆς συνεργασίας ὅλων τῶν ἐθνικῶν δυνάμεων διὰ τὴν ἀποτίναξιν τοῦ σκληροῦ ζυγοῦ, τὴν ἀπελευθέρωσιν τῶν ὑποδούλων ἑλληνικῶν ἐδαφῶν καὶ τὴν ἐπέκτασιν τῶν ἐδαφικῶν ὁρίων.

Διακηρύσσω τὴν ἀνάγκην τῆς καταβολῆς ὅλων μας τῶν δυνάμεων διὰ τὴν ἐνίσχυσιν τῶν Μεγάλων μας Συμμάχων μέχρι πέρατος τοῦ ἀγῶνος καὶ τῆς ὁριστικῆς νίκης.

Πιστεύω ὅτι:

— Ἐὰν κανεὶς κλείσῃ μέσα του τὴν Ἑλλάδα θὰ νοιώσῃ νὰ σπαρταρᾶ κάθε εἶδους μεγαλεῖο.

— Ἐὰν πεθάνῃ κανεὶς διὰ τὴν Ἑλλάδα θεία εἶναι ἡ δάφνη, ἄφθαρτη ἡ δόξα καὶ μιὰ φορὰ κανεὶς πεθαίνει.

— Παρακαλῶ τὸν Θεόν, νὰ μὲ ἀξιώσῃ νὰ ἴδω τὴν Ἑλλάδα Μεγάλην καὶ ἰσχυρὰν καὶ τὸν λαόν της εὐτυχῆ καὶ εὐημεροῦντα διὰ νὰ εἴπω τὸ τοῦ Συμεῶνος «Νῦν ἀπολύεις τὸν δοῦλον σου Δέσποτα».

ΔΙΕΝΕΜΗΘΗ ΤΗΝ ΗΜΕΡΑΝ ΔΙΟΔΟΥ ΤΩΝ ΒΟΥΛΓΑΡΙΚΩΝ ΣΤΡΑΤΕΥΜΑΤΩΝ ΕΚ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΑΔΕΛΦΙΑ ΣΤΙΣ ΘΕΣΕΙΣ ΣΑΣ

Ἀπὸ τοὺς δρόμους τῆς Θεσσαλονίκης, τῆς πρωτεύουσας τῆς ἑλληνικῆς καὶ Ματοβαμμένης Μακεδονίας ἑτοιμάζονται νὰ παρελάσουν αἱ ὀρδὲς τοῦ Κρούμου.

'Αγέρωχοι καὶ περήφανοι, ποὺ ἔστω καὶ μὲ ξενικὴ βοήθεια πραγματοποιοῦν ἐπὶ τέλους τὸ ὄνειρο τῆς βάρβαρης ράτσας των, μᾶς προκαλοῦν μὲ τὴν παρουσία τους.

Αὐτοὶ δὲν ἐπολέμησαν, αὐτοὶ δὲν ἔχυσαν οὔτε μιὰ σταγόνα αἷμα. Αὐτοὶ δὲν μᾶς ἐνίκησαν.

Αὐτοὶ δὲν μᾶς ἐνίκησαν ποτέ. Δειλοί, δὲν μπόρεσαν ποτὲ νὰ μᾶς ἀντικρούσουν παληκαρίσια.

Ὕπουλοι ὅπως πάντα μᾶς χτυποῦν δολοφονικὰ καὶ στὰ σίγουρα ὅταν ἄλλοι μᾶς ἔχουν δεμένα τὰ χέρια.

Ἕλληνες στὶς θέσεις σας. Ὁ μεγάλος ἀγώνας ἀρχίζει. Ὄχι! Συνεχίζεται ἀπὸ τὰ βάθη τῶν αἰώνων.

Ὅλοι ἡνωμένοι, κοντὰ ὁ ἕνας στὸν ἄλλο, χέρι μὲ χέρι.

Τὴν ἡμέρα ποὺ θὰ παρελαύνουν οἱ Βούλγαροι, ἔμποροι, ἐπαγγελματίες, βιοτέχνες, κλεῖστε τὰ μαγαζιά σας. Ἐπιστήμονες, ὑπάλληλοι, ἐργάτες, ἀφῆστε τὰ σπουδαστήρια, τὰ ἐργαστήρια, τὰ γραφεῖα καὶ τὰ ἐργοστάσιά σας. Κλειστεῖτε ὅλοι στὰ σπίτια σας.

Νὰ τοὺς ὑποδεχθῇ ἡ ἐρημιά, ἡ βουβὴ καὶ ἀποφασιστικὴ διαμαρτυρία.

Οἱ στιγμὲς εἶναι τραγικὲς μὰ ἡ φωτεινὴ μέρα δὲν θὰ ἀργήσῃ.

Ἡ νίκη ἔχει ἁπλώσει πιὰ τὰ φτερά της, πετᾶ σὲ μᾶς.

Διώχνει καὶ σαρώνει ἀπὸ τὸν οὐρανὸ τῆς λαμπερῆς πατρίδος μας τὰ μαῦρα σύννεφα τῆς δουλείας.

Ἡ Ἑλλάδα μας θὰ ξαναβρῇ τὸν ἱστορικό της δρόμο μέσα σὲ μιὰ ξαναγεννημένη ἀνθρωπότητα.

Π.Α.Ο.

ΣΑΝ ΣΗΜΕΡΑ

ΕΠΙ ΤΗ 26ῃ ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ ΗΜΕΡΑΝ ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΕΩΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΑΔΕΛΦΙΑ, ΕΛΛΗΝΕΣ, ΕΛΛΗΝΙΔΕΣ, ΕΛΛΗΝΟΠΟΥΛΑ

Σὰν σήμερα...

Ὤ, ἂς κλείσουμε λιγάκι τὰ μάτια στὴν τωρινὴ κατάντια. Βαρὺ ἂς γύρει τὸ κεφάλι στὸ κουρασμένο χέρι καὶ τὰ βλέφαρα μισόκλειστα, ἂς διώξουμε γιὰ λίγο τὰ τωρινά, τὰ γύρω. Σιγά, δειλά, τρεμουλιαστά, ἂς βγοῦν, ἂς ξεπροβάλλουν, τὰ περασμένα τὰ παληά, τὰ ξεχασμένα χρόνια.

Σὰν σήμερα...

Ἕνα βροχερὸ πρωϊνὸ τοῦ Ἁγίου Δημητρίου τοῦ 1912 ποιὸς γέρος Σαλονικιὸς δὲν ἔσυρε τὰ πόδια του; ποιὸς ἄρρωστος δὲν ἄφησε τὸ κρεββάτι του; ποιὰ μάνα καὶ ποιὰ γιαγιὰ δὲν πῆρε τὰ ἐγγόνια της γιὰ νὰ τοὺς δείξουν ζωντανεμένο τὸ ὄνειρο καὶ τὰ γαλουχήματα ποὺ τὰ νανούριζαν; Ὁ Ἅγιος ὁ Μυροβλήτης ἔκανε τὸ θαῦμα του. Θέλησε στὴν μνήμη του νάρθῃ ἡ μεγάλη χαρά. Μὰ νὰ τὸ ἔδαφος σείεται. Ἡ καρδιὲς ραγίζουν, τὰ μάτια βουρκώνουν. Ἔρχονται μπαίνουν στὴν πόλι, φθάσανε στὴν Καμάρα.

Νάτοι οἱ τσολιάδες μας, οἱ φαντάροι, οἱ καβαλάρηδες, οἱ πυροβοληταί μας. Μελαψοί, δοκιμασμένοι ἀπὸ τὶς κακουχίες καὶ τὶς στερήσεις, μὰ περήφανοι. Σεμνοὶ καὶ ἁγνοὶ δὲν μποροῦν νὰ κρατήσουν καὶ αὐτοὶ τὰ δάκρυα, μὰ κρατᾶνε ψηλὰ τὸ κεφάλι καὶ πιὸ ψηλὰ καὶ πιὸ περήφανα ἀκόμη τὴν ἱερὴ κιβωτὸ ποὖναι μπροστὰ σὲ κάθε Σύνταγμα. ΤΗ ΣΗΜΑΙΑ ΜΑΣ ΤΗΝ ΓΑΛΑΝΟΛΕΥΚΗ.

Καὶ τὸ μεγάλο μήνυμα μεταδίδεται παντοῦ καὶ ὅλες οἱ καρδιὲς τῶν Πανελλήλων ραγίζουν καὶ ὅλα τὰ γόνατα κλείνουν εὐλαβικὰ σὲ εὐχαριστήριο προσκύνημα τοῦ μεγαλομάρτυρα, τοῦ Πολιούχου ποὺ τόσο περίτρανα θέλησε νὰ δείξῃ τὸ θαῦμα του.

Μὰ σὲ λίγο, ὕστερα ἀπὸ τοὺς λεβέντες μας, περάσανε τὰ σκουλήκια. Δειλὰ καὶ ὕπουλα οἱ ἀρκουδαραῖοι τοῦ Λαζάρωφ γλυστρᾶνε στὸ σκοτάδι τῆς νύχτας ζητῶντας καταφύγιο ἀπὸ τὶς κακουχίες ποὺ δὲν πέρασαν γιατὶ ἦρθαν ἀμαχητί, ὡς τὴν Θεσ)νίκη.

Εἶχανε τὸ σκοπό τους, τὰ ἀποβράσματα αὐτὰ τῆς στέππας, ποὺ οὔτε ὁ χρόνος οὔτε τὸ περιβάλλον μπόρεσαν νὰ μαλακώσουν ποτὲ καὶ νὰ δώσουν Εὐρωπαϊκὴ ὄψι στὴν Ταταρικὴ φάτσα τους καὶ ἀνθρώπινα αἰσθήματα στὴν πρωτόγονη ψυχή τους.

Σὰν σήμερα...

Ὕστερα ἀπὸ ἕνα χρόνο, τοῦ Ἅη Δημήτρη τοῦ 1913, ἡ Σαλονίκη καὶ ὁλόκληρος ἡ Μακεδονία δὲν εἶχε πιὰ φόβο ἀπὸ τὰ ταπεινὰ σκουλήκια.

Τὰ παληκάρια μας τοὺς δώσανε τὸ νέο μάθημα ποὺ τοὺς ἔπρεπε. Ἕνα τραγούδι, ἕνας παιάνας ἀκούγεται παντοῦ. Ἐνόμιζαν πὼς ἦταν δυνατόν..., μὰ σὰν εἴδανε τὴν φούντα ἀπὸ τὸ τσαρούχι τῶν τσολιάδων μας στὸ Λαχανᾶ, Κιλκὶς καὶ Δοϊράνη...».

Σὰν σήμερα...

Ὕστερα ἀπὸ τρία χρόνια, τὸ 1916, τὰ ταπεινὰ σκουλήκια γλυστρώντας πίσω ἀπὸ ξένες πλάτες, τὶς ἴδιες πλάτες τοῦ σημερινοῦ κατακτητῆ, ξερνοῦν τὸ φαρμακερό τους σάλιο στὴν Ἀνατολικὴ Μακεδονία.

Θρῆνος καὶ ὀδυρμός, σκοτωμοί, βιασμοί, δημηρία, φωτιὰ καὶ σίδερο παντοῦ ὅπου πάτησαν τὰ βρωμερά τους πόδια, αὐτοὶ ποὺ ἀκοῦν τὸ ὄνομα τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ χριστιανοῦ, μὰ δὲν ἔχουν τίποτα τὸ ἀνθρώπινο καὶ χριστιανικὸ μέσα τους.

Σὰν σήμερα...

Μετὰ δύο χρόνια, ἀκόμα στὸ 1918, ξαναπαίρνουν γιὰ πολλοστὴ φορὰ καὶ τὸ τελευταῖο μάθημα. Αἱ Σέρρες, ἡ Δράμα καὶ μαζὺ μ' αὐτὲς ἡ Ξάνθη καὶ ἡ Κομοτηνὴ καὶ ἡ Ἀλεξανδρούπολις, χαιρετίζουν ξανὰ τὴν γαλανόλευκη.

Σὰν σήμερα...

Τὰ χρόνια διαβαίνουν, μὰ πάντα τέτοια μέρα ἡ ΣΑΛΟΝΙΚΗ, ἡ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ καὶ ἡ ΕΛΛΑΣ θὰ θυμηθοῦν τὴν ΜΕΓΑΛΗ ΕΠΕΤΕΙΟ. Ἡ γαλανόλευκη θὰ ἁπλώνῃ στὰ μπαλκόνια τῶν Ἑλληνικῶν σπιτιῶν καὶ τὰ ἑλληνικὰ νειᾶτα θὰ παρελαύνουν περήφανα στὴν πλατεῖα τῆς ΑΓΙΑΣ ΣΟΦΙΑΣ.

ΣΑΝ ΣΗΜΕΡΑ

ΣΗΜΕΡΑ

— Στὴν πλατεῖα τοῦ χωριοῦ Καρυδιὰ Ἐδέσσης, μέσα σὲ πλῆθος κόσμου, αὐτὰ διεκήρυττε, μὲ δυνατὴ φωνή, ὁ πράκτορας τῆς Βουλγαρικῆς Λέσχης Ἀναστάσιος Σιώμας.

— «Ἄτιμοι Ἕλληνες σὰν τέτοια μέρα κτυποῦσαν οἱ καμπάνες καὶ εἴχατε γιορτὲς καὶ πανηγύρια καὶ ὑποχρεώνατε τὸ κόσμο νὰ σηκώσῃ θέλοντας καὶ μὴ τὴν ντροπιασμένη σημαία σας». Μὰ δὲν ἦταν μόνο αὐτός.

— Ἐκεῖνοι ποὺ τὸ 1916 φέρανε τοὺς Βουλγάρους τώρα δὲν ξανάφεραν μόνον αὐτούς, ἀλλὰ καὶ κάτι ἄλλους ποὺ κοντὰ στὴν θηριωδία τῶν στιφῶν τοῦ Κρούμου εἶχαν καὶ τὴν γελοιότητα καὶ τὴν μικρότητα στὸ αἷμα τους. Οἱ ἄμαχοι κατακτηταί. Ἀπὸ Βορρᾶ οἱ Βούλγαροι καὶ ἀπὸ δυσμῶν οἱ αἰώνιοι ἡττημένοι τῆς Δύσεως οἱ Ἰταλοί, μαζὺ μὲ τοὺς κατακτητάς, πέσανε ὅλοι σὰν τσακάλια νὰ ρημάξουν, νὰ ρουφήξουν καὶ νὰ γδύσουν ὅ,τι ὄμορφο καὶ γερὸ καὶ εὐγενικὸ εἶχε ἀπομείνει σ' αὐτὸν τὸν τόπο. Δὲν ξανάζησε ὁ κόσμος τὴν φρίκη ποὺ ἔζησε καὶ ζεῖ ὁ δύσμοιρος ἑλληνικὸς πληθυσμὸς τῆς Μακεδονίας καὶ τῆς Θράκης. Οἱ περιουσίες δημεύθηκαν. Οἱ γυναῖκες ἀτιμάστηκαν, τὰ παληκάρια σκοτώθηκαν καὶ δὲν ἀπέμεινε ἀτιμία καὶ βρισιὰ ποὺ νὰ μὴ ριχθῇ στὰ ἑλληνικὰ σύμβολα καὶ στὸ ἑλληνικὸ ὄνομα ἀπὸ τοὺς ἀμάχους κατακτητάς.

— Καὶ κοντὰ σ' αὐτοὺς ἐφύτρωσαν καὶ ἄλλοι ποὺ καὶ στὴν ὑπόλοιπη Μακεδονία καὶ ἐδῶ ἀκόμα στὴ Σαλονίκη, ὅλοι ταπεινοὶ καὶ μικροί, ποὺ πούλησαν τὴν ψυχή τους γι' ἕνα κομμάτι ψωμὶ στὴν Βουλγαρικὴ λέσχη.

— Καὶ τί δὲν ἔκαναν, καὶ τὶ δὲν ἔβρισαν καὶ τὶ δὲν πρόδωσαν. Αὐτοὶ ἐδῶ οἱ ἄνθρωποι τῆς Λέσχης ποὺ φοροῦν τὴν κόκκινη κονκάρδα τοῦ Υ στὸ πέττο τοῦ σακκακιοῦ τους καὶ στέλνουν τὰ παιδιά τους μὲ τὰ πράσινα καπέλλα στὸ Βουλγαρικὸ Σχολειὸ τῆς Ἁγίας Τριάδος. Στὰ χωριὰ σπάσαν τὰ τζάμια τῶν σχολείων, ξέσχισαν τὶς φωτογραφίες τῶν ἡρώων τοῦ 21, φοβέρισαν καὶ προκάλεσαν συνεχῶς

τοὺς ἕλληνας συγχωριανούς των. Στὴν ὑπόλοιπη Ἑλλάδα οἱ τιποτένειοι ἄνθρωποι τοῦ Μουσσολίνι, οἱ γελοῖοι μὲ τὰ φτερὰ καὶ τὶς κονκάρδες, οἱ τσαλαπετεινοὶ μὲ τὴν καρδιὰ τοῦ λαγοῦ καὶ τὴν θρασύτητα τῶν σατύρων, ρήμαξαν, ἔκαψαν, σκότωσαν, λεηλάτησαν.

— Τέλος, κοντὰ σ' αὐτούς, ὁ κατακτητὴς μὲ τὴν σκληρότητα καὶ τὴν ἀπανθρωπιά, μὲ τὶς ἐκτελέσεις καὶ τὰ στρατόπεδα, συνεπλήρωσε τὸ κακὸ στὴν δυστυχισμένη αὐτὴ χώρα ἐναντίον τοῦ ἄμοιρου Ἑλληνικοῦ Λαοῦ.

Ὀκτώβριος 1943

Στὸ στερέωμα ροδίζει πιὰ φανερὰ ὁ ἥλιος τῆς ἀνάστασης τῆς δικαιοσύνης καὶ τῆς ἐκδίκησης. Οἱ τιποτένιοι μὲ τὰ φτερὰ ξεφτίστηκαν καὶ γελοιοποιήθηκαν σ' ὅλο τὸν κόσμο καὶ ὁ κίνδυνος δὲν ὑπάρχει πιὰ ἀπ' αὐτούς. Οἱ Γερμανοὶ παριστάνουν τοὺς δῆθεν καλούς, τοὺς φιλανθρώπους καὶ τοὺς φιλέλληνας.

Καὶ οἱ Βούλγαροι;

Ἄ, αὐτοὶ βρῆκαν ἄλλο καταφύγιο. Κακκοὶ Ἕλληνες καὶ μικροὶ ἄνθρωποι βρέθηκαν πρόθυμοι νὰ δώσουν συγχωροχάρτι στὰ κακουργήματα καὶ στὶς θηριωδίες τους. Ὅσα ἔγιναν, οἱ βιασμοί, οἱ φόνοι, οἱ λεηλασίες, οἱ ἀτιμίες, αἱ δημεύσεις, οἱ ὅμηροι, οἱ ἀγγαρίες, γιὰ ὅλα αὐτὰ φταῖνε μονάχα ὁ ΒΟΡΙΣ καὶ ὁ ΦΙΛΩΦ. Οἱ ἄλλοι Βούλγαροι; Μὰ εἶναι ἀδέλφια μας. Ὅλοι ἀθῶοι καὶ Ζήτω ἡ συναδέλφωσις.

ΕΛΛΗΝΕΣ, ΕΛΛΗΝΙΔΕΣ, ΕΛΛΗΝΟΠΟΥΛΑ

Ἡ ἡμέρα ποὺ ὅλοι ὀνειρευόμαστε ἔφθασε. Δὲν πρέπει ν' ἀφήσουμε νὰ τσαλαπατηθοῦν τὰ ἱερὰ καὶ ὅσιά μας γιατὶ ἔτσι διέταξε ὁ Βούλγαρος Δημητρώφ καὶ γιατὶ ἔτσι θέλουν νὰ πασχίζουν λίγοι κακοὶ Ἕλληνες ΔΙΕΘΝΙΣΤΑΙ, ποὺ ἔχουν ὡς βασικὴ θέσι ὅτι ὅλα ἐπιτρέπονται γιὰ τὸν σκοπό τους.

Ἂν ὅλοι οἱ Ἕλληνες θελήσουν νὰ ἐργασθοῦν καὶ νὰ ὀργανωθοῦν, τότε τοῦ χρόνου σὰν σήμερα τὰ Ἑλληνικὰ σύνορα θὰ εἶναι πολὺ μακρυὰ καὶ ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς εὐτυχισμένος καὶ ὑπερήφανος θὰ κλίνῃ πάλι εὐλαβικὰ τὸ γόνυ στὸν Ἅγιο Μεγαλομάρτυ Δημήτριο καὶ ἡ γαλανόλευκη θὰ κυματίζῃ περήφανα στὰ Ἑλληνικὰ σπίτια.

ΕΠΙ ΤΗ 28η ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ
ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΕΛΗΝΙΚΟ ΛΑΟ

ΕΛΛΗΝΕΣ

Σὰν τέτοια μέρα, πρὶν ἀπὸ τρία χρόνια, οἱ μακαρονάδες τῆς Ρώμης θέλησαν νὰ ὑποδουλώσουν ἕνα λαὸ ποὺ κανένα κακὸ δὲν τοὺς εἶχε κάνει καὶ τὸ μόνο φταίξιμό του ἦταν ὅτι ἤθελε νὰ ζήσῃ ἥσυχος καὶ ἐλεύθερος.

Σὰν τέτοια μέρα. Μιὰ αὐτοκρατορία μεγάλη, μὰ μὲ ἀνθρώπους μὲ μικρὴ καὶ τιποτένια ψυχή, χτύπησε ὕπουλα μιὰ μικρὴ χώρα, μὰ μὲ ἀνθρώπους μὲ μεγάλη καὶ δυνατὴ ψυχή.

Σὰν τέτοια μέρα τὰ γελοῖα τσιράκια τῶν Γερμανῶν ἦρθαν μὲ τὰ μαντολίνα τους καὶ τὰ καθρεφτάκια τους καὶ τὰ χίλια δυὸ ἄλλα μυρωδικά τους, καὶ τὰ κοκκορόφτερά τους νὰ χτυπήσουν ἕνα λαὸ μὲ τρισχιλιόχρονη Ἱστορία, ἕνα λαὸ ποὺ ἔδωσε τὸν πολιτισμὸ σ' ὅλες τὶς φυλὲς τῆς γῆς.

Σὰν τέτοια μέρα σύσσωμος ὁ ἑλληνικὸς λαὸς ξεσηκώθηκε ἐνάντια στὰ λεφούσια τοῦ Μουσσολίνι ποὺ σχεδίαζαν σὲ λίγες μέρες νὰ πάρουν τὸν καφέ τους στὴν Ἀθήνα.

Σὰν τέτοια μέρα ἄρχισε ἡ παγκόσμιος ἱστορία νὰ γράφῃ καινούργιες δόξες γιὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ τὰ τιμημένα παιδιά της.

Ἐπακόλουθο αὐτῆς τῆς μέρας ἦταν τὸ ὕπουλο καὶ ἄνανδρο κτύπημα τῶν Γερμανῶν ἐναντίον τοῦ μικροῦ αὐτοῦ λαοῦ ποὺ τοὺς ἔδωσε τὰ φῶτα τοῦ πολιτισμοῦ. Ποιὸς μπορεῖ νὰ ξεχάσῃ ποτὲ τὴν 6η Ἀπριλίου 1941 ὅταν οἱ Γερμανοὶ βλέποντας τοὺς τσαλαπετεινοὺς τῆς Ρώμης νὰ κατρακυλᾶνε στὴν θά-

λασσα, χτύπησαν πισώπλατα μιὰ χώρα ποὺ πρὶν λίγα χρόνια ἐξυμνοῦσαν καὶ ἀπὸ τὴν ὁποία ξεκίνησε τὸ φῶς μιανῆς εὐγενικιᾶς ἰδέας, τὸ φῶς τῆς 'Ολυμπίας.

Καὶ σὰν νὰ μὴ ἔφθανε ἡ ἀτιμία αὐτή, ποὺ θὰ μείνῃ ἀλησμόνητη στὴν ἱστορία τῶν αἰώνων ὡλοκλήρωσαν τὰ σχέδιά τους, τὶς 8 Μαΐου 1941 δίδοντας στοὺς ἀρκουδιαραίους τοῦ Κρούμου τὰ πιὸ ἁγνὰ τὰ πιὸ ἑλληνικὰ ἐδάφη ποὺ στενάζουν τώρα κάτω ἀπὸ τὸ ἄγριο καὶ πρόστυχο πόδι τους.

Τὸ τί ἔκαμαν ὅλοι αὐτοί, τί δυστυχία ἔφεραν καὶ σὲ τί ἐγκλήματα ἀκατανόμαστα προέβησαν τὸ ξέρουμε ὅλοι μας.

Μᾶς πείραξαν ὡς τὴν ψυχὴ γι' αὐτὸ καὶ θὰ τοὺς κατεβάσουμε τὸ σηκωμένο φρύδι, κατὰ τέτοιο τρόπο, ποὺ θὰ μείνῃ μοναδικὸς στὴν ἱστορία. Θὰ τοὺς δώσουμε τὴν ἑλληνικὴ ἀπάντησι ὅπως τοὺς τὴν δώσαμε τόσες φορὲς μέχρι τώρα, καὶ θὰ τοὺς τρίψουμε τὴν γουρουνίσια μούρη τους.

ΕΛΛΗΝΕΣ, ΕΛΛΗΝΙΔΕΣ, ΟΡΦΑΝΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Θυμηθῆτε τὰ παιδιά σας, τὰ ἀδέλφια σας, τοὺς πατέρες σας, τοὺς συζύγους σας, ποὺ βρίσκονται ἀκόμα ἄταφοι μὲ τὰ κόκκαλά τους σκόρπια στὰ χιονισμένα βουνὰ τῆς 'Αλβανίας. Θυμηθῆτε τὰ νειᾶτα καὶ τὴν λεβεντιὰ αὐτῶν ποὺ χάσαμε, ἀφουγκρασθῆτε πῶς τρίζουν τὰ κόκκαλα τόσων ἡρώων αὐτὴν τὴν μέρα. Προσέξτε ν' ἀκοῦστε τὸ θρόϊσμα αὐτῶν τῶν τριγμῶν, τί λένε; τί ζητοῦν; ΕΚΔΙΚΗΣΙΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΑΔΙΚΟ ΧΑΜΟ ΤΟΥΣ.

Σκεφθῆτε πῶς γιὰ ὅλα αὐτὰ φταῖνε οἱ λαοὶ ὁλόκληροι καὶ ὄχι μονάχα δῆθεν οἱ Φασῖσται, ὅπως λένε οἱ δικοί μας διεθνισταί. Μὴ πιστεύεις στὰ κηρύγματά τους ποὺ δὲν παραδέχονται πατρίδα καὶ χαρακτηρίζουν τὰ σύνορα ὡς γελοῖα φράγματα.

ΕΛΛΗΝΕΣ

Πιστεύετε ὅτι ὅλες αὐτὲς οἱ θυσίες πρέπει νὰ πᾶν χαμένες ἢ νὰ ἱκανοποιηθοῦν μὲ μιὰ ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΜΕΓΑΛΗ ΕΛΛΑΔΑ. Ἔτσι τίθεται τὸ ἐρώτημα.

Π.Α.Ο. 28 'Οκτωβρίου 1943

ΕΚΚΛΗΣΙΣ ΕΝΟΤΗΤΟΣ

ΕΛΛΗΝΕΣ ΕΝΩΘΗΤΕ

ΕΛΛΗΝΕΣ ἡ πατρίδα ἀπαιτεῖ γιὰ μόνη θυσία μας τὴν μεταξύ μας ἑνότητα.

ΕΛΛΗΝΕΣ ἡ τύχη τῆς πατρίδος βρίσκεται πάλι στὰ χέρια μας.

ΕΛΛΗΝΕΣ τσακῖστε τοὺς προδότες καὶ τοὺς πουλημένους ποὺ ἀπὸ πολιτικὸν ὑπολογισμὸ καὶ ἀπὸ οἰκονομικὸν συμφέρον προδίδουν τὴν πατρίδα μας.

ΕΛΛΗΝΕΣ μπῆτε στὶς πραγματικὰ ἐθνικὲς ὀργανώσεις καὶ δουλέψτε μ' ὅλη σας τὴν ψυχὴ κάτω ἀπ' τὶς σημαῖες τους.

ΕΛΛΗΝΕΣ προσέξτε τὶς ὕποπτες ὀργανώσεις τοῦ Κομμουνιστικοῦ Κόμματος ποὺ ἐμφανίζονται μὲ ἐθνικὸν προσωπεῖον.

ΕΛΛΗΝΕΣ τὸ ΕΑΜ καὶ ἡ ΕΠΟΝ κατεργάζονται τὴν ἐθνικὴν ἀποσύνθεσιν.

ΕΛΛΗΝΕΣ ὁ ἥλιος τῆς λευτεριᾶς μας ὁλοπόρφυρος προβάλλει στὸν ἑλληνικὸ ὁρίζοντα. 'Η ὥρα ποὺ θὰ σημάνῃ τῆς λευτεριᾶς τὰ σήμαντρα σιμώνει.

ΕΛΛΗΝΕΣ τὰ ἐθνικοαπελευθερωτικὰ στρατεύματα νικηφόρα σιμώνουν στὴν σκλαβωμένη ἑλληνικὴ γῆ.

ΕΛΛΗΝΕΣ ὁ ἀγώνας γιὰ τὴν ἐθνική μας ἑνότητα ἀποτελεῖ τὸ πρωταρχικό μας καθῆκον.

ΕΛΛΗΝΕΣ ἡ 'Ελλὰς διχασμένη μεταπολεμικῶς θὰ καταδικασθῇ στὴν διάλυσι. 'Εὰν παραμείνῃ ἑνωμένη θὰ μεγαλώσῃ καὶ θὰ πάρῃ τὴν θέσι ποὺ ἀνήκει ἱστορικὰ σ' αὐτήν.

ΕΛΛΗΝΕΣ ΕΝΩΘΗΤΕ. Αὐτὴ εἶναι ἡ φωνὴ τῆς σκλάβας πατρίδος μας.

ΖΗΤΩ Η ΜΕΓΑΛΗ ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΕΛΛΑΔΑ
ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ ΝΕΩΝ (Π.Α.Ο.Ν.)

13 Αὐγούστου 1943

ΝΕΟΙ ΚΑΙ ΝΕΕΣ

Εἶναι γνωστὴ σ' ὅλους σας ἡ κατάστασις ποὺ βρίσκεται ἡ πατρίδα μας. Δυὸ χρόνια τώρα ὑπὸ τὸ πέλμα τοῦ κατακτητοῦ, μετὰ τὴν μοιραία τροπὴ τοῦ ὑπὲρ τῆς ἐλυθρίας ἀγῶνος μας ὕστερα ἀπὸ τὴν ἄτιμη ἐπέμβασι καὶ νέας μεγάλης αὐτοκρατορίας ἐναντίον μας.

Ἡ ἔνδοξος ἱστορία μας εἶναι πάντοτε ἀγῶνες γιὰ τὴν ἐλευθερία μας, τὴν ὁποία ἐμεῖς οἱ Ἕλληνες ξέρουμε νὰ ἐκτιμᾶμε περισσότερο ἀπὸ τὴν ζωή μας.

Κάθε ἀγώνας χρειάζεται θυσίες. Κάτω ἀπὸ τοὺς Μεγάλους μας Συμμάχους μάχεται ὁ ἡρωϊκὸς Στρατός μας, ὁ πραγματικὸς ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΣΤΡΑΤΟΣ (Ε.Σ.) τῆς πραγματικὰ ἐλεύθερης Ἑλλάδας.

ΝΕΟΙ ΚΑΙ ΝΕΕΣ

Πρέπει νὰ θυμηθοῦμε τὴν στάσι καὶ τὴν θέσι ποὺ πήραμε πρὶν ἀπὸ τρία χρόνια, ὅταν πολεμοῦσε σκληρὰ ὁ Στρατός μας στὴν Ἀλβανία καὶ ἐθάμβωσε ὅλη τὴν οἰκουμένη μὲ τὰ κατορθώματά του. Καὶ τώρα ἐπιβάλλεται νὰ πάρουμε ἀντρίκια ἑλληνοπρεπῆ θέσι ἔναντι τοῦ ἀπελευθερωτικοῦ ἀγῶνος ποὺ ἀνέλαβαν τὰ ἀνταρτικὰ σώματα τοῦ Ε.Σ.

Καθῆκον ὅλων μας νὰ ἐνισχύσουμε μ' ὅλη μας τὴν δύναμι, ἠθικὴ καὶ ὑλική, ὅπου καὶ ἂν βρισκόμαστε, τὸν ἱερὸ ἀγῶνα. Ὅλοι στὶς τάξεις τῆς Π.Α.Ο.Ν. γιὰ νὰ προσφέρωμε τὶς ὑπηρεσίες μας ὠργανωμένοι.

Ἐμπρός, ὑπὸ τὰς σημαίας τοῦ Ε.Σ.

ΖΗΤΩ Η ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ
Π.Α.Ο.Ν.

ΡΩΤΗΣΤΕ, ΕΞΕΤΑΣΤΕ, ΜΑΘΕΤΕ

ΡΩΤΗΣΤΕ τί εἶπε τὸ Λονδῖνο στὶς 24 καὶ 28 τοῦ μηνός. Εἶπε ὅτι τὰ ὅπλα δὲν δόθηκαν στοὺς Ἕλληνας γιὰ νὰ σκοτώνωνται μεταξύ τους. Εἶπε ὅτι στὸ ΕΑΜ δὲν εἶναι ὅλοι Κομμουνισταί, ὑπάρχουν καὶ ἀρκετὰ ἐθνικόφρονα στοιχεῖα. Μὰ τὴν κατεύθυνσι τὴν δίδουν οἱ Διεθνισταί.

ΡΩΤΗΣΤΕ μὲ ποιοὺς τὰ ἔβαλε τὸ ΕΑΜ. Μὲ ὅλες, μὰ μὲ ὅλες ἀνεξαιρέτως τὶς ἐθνικὲς ὁμάδες καὶ μὲ κεῖνες ἀκόμα ποὺ βγῆκαν πρῶτες στὸ βουνὸ καὶ φέραν τὴν μεγαλύτερη καὶ οὐσιαστικώτερη ζημιὰ στοὺς κατακτητάς. Προδότες λοιπὸν ὅλοι; Καὶ μόνον πατριῶτες οἱ Διεθνισταὶ καὶ Βούλγαροι πού, μέσῳ τοῦ ΣΝΟΦ, διευθύνουν τὸ ΕΑΜ;

ΡΩΤΗΣΤΕ πόσους σκότωσαν, τοὺς περισσότερους μὲ κρέμασμα, μονάχα τὸν μῆνα Σεπτέμβριο στὶς περιοχὲς Βεροίας, Ἐδέσσης, Κιλκίς; Πάνω ἀπὸ 100.

ΡΩΤΗΣΤΕ ἦταν κανένας ἀπὸ αὐτοὺς μαυραγορίτης, μεγαλοκαρχαρίας, φίλος τῶν Γερμανῶν, ἤτανε ἔστω καὶ ἕνας Βουλγαρόφρων; ΚΑΝΕΝΑΣ. Ἦταν ὅλοι Ἕλληνες πατριῶται, φτωχοὶ χωρικοί, παππάδες, χωροφύλακες, ἀξιωματικοί, ἐπιστήμονες.

ΡΩΤΗΣΤΕ πόσοι σκοτώθηκαν σὲ μιὰ συμπλοκὴ μονάχα ποὺ ἔγινε στὴν περιοχὴ τοῦ Κιλκίς, στὶς 19 Ὀκτωβρίου; 50 τοῦ ΕΑΜ καὶ 10 ἐθνικόφρονες. Μεταξὺ τῶν 50 τοῦ ΕΑΜ ἦσαν 6 Ἑβραῖοι, 4 Ἀρμένιδες καὶ 4 Βούλγαροι.

Κλαῖμε τὰ ἄδικα σκοτωμένα ἑλληνόπουλα ἄσχετα σὲ ποιὰ παράταξι εὑρίσκονται.

Ἀλλὰ ποιὸς φταίει;

Φταίει ἐκεῖνος ποὺ τόσο ὕπουλα καὶ σατανικὰ κατώρθωσε νὰ κρύβεται πίσω ἀπὸ τὴν νέα μάσκα τοῦ δῆθεν Ἐαμίτη καὶ τοῦ δῆθεν Διεθνιστῆ. Ὁ ΒΟΥΛΓΑΡΟΣ γιατὶ αὐτὸς εἶναι. Αὐτὸς ἔκανε τὸ θαῦμα του. Αὐτὸς κατώρθωσε νὰ πάρῃ τὶς ἡγετικές θέσεις τοῦ ΕΛΑΣ καὶ νὰ ρίχνῃ τὸν Ἕλληνα κατὰ τοῦ Ἕλληνος.

Ἐγγλέζικες ἐφημερίδες ὁμόθυμα κάνουν ἔκκλησι στοὺς Ἕλληνας νὰ ὁμονοήσουν γιατὶ ἀλλιῶς

θὰ πᾶνε χαμένες οἱ θυσίες ποὺ ὑπέστησαν καὶ οἱ ὑπηρεσίες ποὺ προσέφεραν. Ἐμεῖς θύματα, σκοτωμένοι, προγεγραμμένοι, τσαλαπατημένοι, συκοφαντημένοι ἀπὸ τὸ ΕΑΜ—ΕΛΑΣ ὑπακούομε ἐν τούτοις γιατί, πρῶτα ἀπ' ὅλα, εἴμαστε Ἕλληνες ἢ καλύτερα μονάχα Ἕλληνες. ΠΡΟΤΕΙΝΟΥΜΕ ΛΟΙΠΟΝ ΤΙΜΙΑ ΚΑΙ ΚΑΘΑΡΑ. Εἴμαστε πρόθυμοι ὅπως εἴμασταν καὶ πάντοτε νὰ συνεργαστοῦμε μὲ τὸ ΕΑΜ—ΕΛΑΣ, φτάνει αὐτὸ νὰ παραδεχθῇ τὰ ἑξῆς:

1) Μεγάλη Ἑλλάδα μετὰ τὸν πόλεμον.
2) Οἱ Βούλγαροι εἶναι ὁμαδικὰ ὑπεύθυνοι γιὰ τὰ κακουργήματα καὶ ὄχι μόνον ὁ Βόρις καὶ ὁ Φίλωφ.
3) Ἐξασφάλισι λαϊκῆς ἐλευθερίας ὥστε ἐλεύθερα νὰ ἀποφασίσῃ ὁ ἑλληνικὸς λαὸς καὶ ὄχι ὑπὸ τὴν πίεσι τρομοκρατίας.
4) Ὅ,τι ἀποφασίσει ὁ λαὸς νὰ γίνῃ σεβαστὸ ἀνεπιφύλακτα ἀπὸ ὅλους.
5) Παραδεχόμεθα ἀπόλυτα τὴν ἀνάγκην πολιτικῆς δικαιοσύνης καὶ ἀναγεννήσεως, μὰ καὶ τὴν ἀνάγκην τιμωρίας τῶν προδοτῶν καὶ ἐκμεταλλευτῶν τοῦ λαοῦ.
6) Ζητᾶμε νὰ μᾶς ἀφήσουν ἐλεύθερους νὰ διεξαγάγωμεν τὸν ἀπελευθερωτικὸν ἀγῶνα μαζὺ μ' αὐτούς. Νὰ γίνῃ ἕνα κοινὸ στρατηγεῖο καὶ μιὰ κοινὴ Ἐπιτροπὴ Ἀγῶνος. Νὰ πάψῃ ἀμέσως ὁ ἐμφύλιος πόλεμος.

Αὐτὰ προτείνουμε καὶ τώρα ὅπως καὶ τόσες ἄλλες φορές. Ζητᾶμε πολλά; Ὁ Ἑλληνικὸς λαός, ἂς κρίνῃ. Τὰ δέχονται; Ἂς ἀπαντήσουν καθαρά.

ΕΑΝ ΕΧΟΥΝ ΑΥΤΟΙ ΤΗΝ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΙ ΚΑΙ ΟΧΙ ΟΙ ΒΟΥΛΓΑΡΟΙ, ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΔΕΧΘΟΥΝ.

ΡΩΤΗΣΤΕ, ΕΞΕΤΑΣΤΕ, ΜΑΘΕΤΕ

ΕΛΛΗΝΕΣ

Πρὶν πιστέψτε τὶς συκοφαντίες τῶν ὀψίμων ὑπερπατριωτῶν τοῦ ΕΑΜ—ΕΛΑΣ, ΡΩΤΗΣΤΕ, ΕΞΕΤΑΣΤΕ, ΜΑΘΕΤΕ καὶ μόνον ἂν μάθετε ποιοὶ εἶναι οἱ κατήγοροι καὶ ποιοὶ οἱ συκοφαντούμενοι, μπορεῖ νὰ βγάλετε συμπέρασμα, μὲ ποιὸ μέρος βρίσκεται ἡ ἀλήθεια.

ΡΩΤΗΣΤΕ Ποιοὶ κρύβονται ὑπὸ τὰ ψευδώνυμα τῶν ἐθνικῶν ἡρώων, ἢ εἶναι πασίγνωστοι διεθνισταί, ἢ γνωστὰ ἐπίσης ὄργανα τῆς Βουλγαρικῆς Λέσχης μὲ τὸ καινούργιο προσωπεῖο τοῦ Σνοφίτη.

ΣΚΕΦΘΗΤΕ Ἐὰν ἡ ΠΑΟ καὶ οἱ ἄλλες ἐθνικὲς ὀργανώσεις θέλανε νὰ ἔρθουν σὲ ἐπαφὴ μὲ τοὺς Γερμανούς, θὰ μποροῦσαν ναὶ ἢ ὄχι; ἐφοδιαζόμενοι νὰ ἐπικρατήσουν ἀμέσως παντοῦ;

ΑΥΤΗ ΟΜΩΣ ΤΗΝ ΕΠΑΦΗ ΟΥΤΕ ΤΗΝ ΘΕΛΟΝ ΟΥΤΕ ΘΑ ΤΗΝ ΘΕΛΗΣΟΥΝ ΠΟΤΕ.

Ἡ ΠΑΟ καὶ οἱ ἄλλες ἐθνικὲς ὀργανώσεις ξέρουν ὅτι ἡ σημερινὴ κατάντια τῆς Ἑλλάδος μας ὀφείλεται στοὺς Γερμανοὺς καὶ μόνους.

Καὶ στὴν σημερινὴ κατάντια ΑΥΤΟΙ ΜΟΝΑΧΑ ΠΟΝΕΣΑΝ. Οἱ διεθνισταὶ ΤΗΝ ΕΥΧΟΝΤΑΝ ΚΑΙ ΤΗΝ ΠΕΡΙΜΕΝΑΝ ΣΑΝ ΘΕΙΟ ΔΩΡΟ ΓΙΑΤΙ ΕΤΣΙ ΜΠΟΡΕΣΑΝ ΝΑ ΤΣΙΑΙΜΠΟΥΡΔΙΣΟΥΝ ΕΛΕΥΘΕΡΑ.

ΕΛΛΗΝΕΣ ΕΘΝΙΚΟΦΡΟΝΕΣ

Οἱ περισσότεροι Βεροιῶτες ξέρουν τὴν περίφανη ἀπάντησι ποὺ ἔδωσε ὁ τόσο συκοφαντηθεὶς ὑπομοίραρχος Τσακάρας σὲ ἀντιπρόσωπο Γερμανοῦ ἀξιωματικοῦ ποὺ τοῦ διεβίβασε ὡρισμένες προτάσεις ἐγγράφους.

Ἔτσι μίλησε τὸ Θεσσαλικὸ Ἑλληνόπουλο: ΠΕΣΤΕ ΣΤΟΝ ΓΕΡΜΑΝΟ ΟΤΙ ΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ ΠΑΤΡΙΩΤΕΣ ΚΑΙ ΠΟΛΥ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΟΙ ΟΙ ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΟΙ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΠΟΤΕ ΔΥΝΑΤΟΝ ΝΑ ΕΡΘΟΥΝ ΣΕ ΕΠΑΦΗ ΜΕ ΕΚΕΙΝΟΥΣ ΠΟΥ ΜΑΣ ΕΦΕΡΑΝ ΤΟΥΣ ΙΤΑΛΟΥΣ ΕΝΩ ΤΟΥΣ ΝΙΚΗΣΑΜΕ ΠΟΥ ΜΑΣ ΕΦΕΡΑΝ ΤΟΥΣ ΒΟΥΛΓΑΡΟΥΣ ΧΩΡΙΣ ΝΑ ΠΟΛΕΜΗΣΟΥΝ ΠΟΥ ΜΑΣ ΕΦΕΡΑΝ Σ' ΑΥΤΟ ΤΟ ΧΑΛΙ καὶ ἔσχισε τὸ γράμμα πρὶν νὰ τὸ διαβάσῃ.

ΕΛΛΗΝΕΣ ΠΑΤΡΙΩΤΑΙ. ΡΩΤΗΣΤΕ, ΕΞΕΤΑΣΤΕ, ΜΑΘΕΤΕ καὶ ὅταν μάθετε καὶ φρίξετε, γραφῆτε ἀμέσως ὅλοι ὁμαδικὰ στὴν ΠΑΟ καὶ στὶς ἄλλες ἐθνικὲς ὀργανώσεις.

ΕΛΛΗΝΕΣ

Ἔχετε ὑπερτάτη ἐθνικὴ ὑποχρέωσι νὰ διαφωτισθῆτε.

ΡΩΤΗΣΤΕ γιατὶ σκοτώσανε τὸν ὑπάλληλο τοῦ Ε.Τ.Τ.Ε.Μ. στὰ Γιαννιτσά; Νὰ γιατί. Εἶχε προσχωρήσει ἀπὸ ἄδολο πατριωτισμὸ στὶς ὁμάδες τοῦ ΕΛΑΣ, ἀλλὰ ἔστρεψε μόλις εἶδε ποιοὶ τὴν διοικοῦν καὶ τί σκέπτονται. Ἔφυγε μὲ τὴν ἀπόφασι νὰ μιλήσῃ τί εἶδε. Ἐπρόφθασε νὰ μιλήσῃ ἀλλὰ μὲ δυὸ μέρες ἐπλήρωσε μὲ τὴν ζωή του τὸ θάρρος του.

ΡΩΤΗΣΤΕ τί ἔγινε στὶς 21 τοῦ μηνὸς στὴν Ἀρναία. Εἴχανε συγκέντρωσι τὴν ἡμέρα τῆς ἑβδομαδιαίας ἀγορᾶς. Ἐπρόκειτο νὰ μιλήσουν δύο γνωστοὶ διεθνισταὶ ἔφεδροι Ἀξιωματικοὶ ποὺ εἶχαν ξεπέσει προπολεμικὰ ἀπὸ τὸν βαθμό τους γιὰ τὰ φρονήματά τους. Στὴν συγκέντρωσι πολλὲς κόκκινες σημαῖες καὶ ΚΑΜΜΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ. Μερικοὶ θαρραλέοι Ἕλληνες πατριῶται θέλησαν νὰ διαμαρτυρηθοῦν γι' αὐτό. Ἕνας ἀπὸ αὐτοὺς ρίχθηκε στὸ ποτάμι καὶ ὑποχρεώθηκε νὰ φωνάξῃ τρεῖς φορὲς διεθνιστικὰ συνθήματα καὶ τὴν φράσι «Θάνατος στοὺς μονίμους ἀξιωματικούς».

ΡΩΤΗΣΤΕ τί ἦταν ὁ δάσκαλος Τζήκας ἀπὸ τὸ Κωσταράζι καὶ ὁ πολίτης Καρσάκης ἀπὸ τὴν Ἱεροπηγὴ τῆς Καστοριᾶς: Ἦσαν ἐθνικοὶ ἥρωες καὶ μάρτυρες. Εἶχαν σαπίσει τὰ κρέατά τους ἀπὸ τὰ μαρτύρια ποὺ τράβηξαν ἀπὸ τοὺς Ἰταλοὺς καὶ τοὺς Βουλγάρους. Γιατὶ λοιπὸν αὐτοὺς τοὺς σκότωσε τὸ ΕΑΜ; Γιατὶ εἴχανε τὸ θάρρος νὰ διαμαρτυρηθοῦν γιὰ τὴν Ἐαμοβουλγαρικὴ συναδέλφωσι.

ΡΩΤΗΣΤΕ ποιοὶ διοικοῦν τὸ Στρατηγεῖο τῆς Λάγκας στὴν Καστοριά. Νὰ ποιοί. Ὁ Λουκᾶς Δημανίδης, ὁ Κεραμιδᾶς, ὁ Φώτης, ὁ δικηγόρος Μητρόπουλος, ὅλοι αὐτοὶ ποὺ Διοικοῦσαν καὶ Διοικοῦν καὶ τοὺς Κομιτατζῆδες ποὺ ἔσφαξαν καὶ ρήμαξαν κάθε ἑλληνικὸ καὶ κάθε Ἕλληνα. Ἐὰν δὲν ἔχετε ἀκούσει, ρωτῆστε ἕναν ὁποιονδήποτε Καστοριανὸ ἢ ΔΥΤΙΚΟ ΜΑΚΕΔΟΝΑ νὰ σᾶς πῇ.

ΡΩΤΗΣΤΕ τί ἦταν ὁ Τζῆμας, ὁ Λαζαρίδης, Τερπόφσκυ, ὁ Μάγκος καὶ τί εἶναι τώρα. Ὄργανα τῆς Βουλγαρικῆς Λέσχης ποὺ βγῆκαν ἀπὸ τὴν φυλακή, ποὺ κρατιόνταν ὡς διεθνισταὶ μὲ τὴν ἐνέργεια τῆς Βουλγαρικῆς Πρεσβείας καὶ τώρα εἶναι ἡγετικὰ στελέχη τοῦ ΕΑΜ.

ΡΩΤΗΣΤΕ ποιὸς ἔγραψε τὶς προκηρύξεις γιὰ τὴν 25ην Μαρτίου στὴν Ἔδεσσα. Τὶς ἔγραψε ὁ διαβόητος Βούλγαρος Κάλτσεφ καὶ τὶς μοίρασε ὁ πράκτωρ τῆς Βουλγαρικῆς Λέσχης ἀλλὰ καὶ ἡγετικὸ στέλεχος τοῦ ΕΑΜ, Ἀν. Σέκερης.

ΡΩΤΗΣΤΕ, ΕΞΕΤΑΣΤΕ, ΜΑΘΕΤΕ, ποιὸς σκότωσε τὸν ἱερέα Νισελίου Παπᾶ Κώστα Μπαϊράμη, στὶς 30.9.43 καὶ γιατί. Ὁ Παπακώστας ἦταν ἕνας ἐθνικὸς ἥρωας ποὺ πολεμοῦσε ἀκατάπαυστα τὸν κατακτητὴ ἀλλὰ καὶ δὲν ἐδέχετο νὰ γίνῃ ὄργανον τῶν Διεθνιστῶν. Ἤθελε, βλέπεις, Μεγάλη Ἑλλάδα. Αὐτὸ ἦταν τὸ μεγάλο του ἔγκλημα.

ΡΩΤΗΣΤΕ. Δὲν θέλουμε νὰ πιστέψτε τίποτα ἀνεξέταστα. Ρωτῆστε ἀπὸ τὴν Καστοριά, ἀπὸ τὴν Ἀρδαία. Ἐὰν σᾶς λέμε ψέμματα ἢ ὑπερβολές, τότε πιστέψτε ὅτι ἔχει δίκηο τὸ ΕΑΜ. Ἐὰν ὅμως σᾶς λέμε ἀλήθεια ἔ, τότε, κανένας Ἕλληνας πατριώτης δὲν μπορεῖ νὰ ἔχῃ ἐπαφὴ μ' αὐτοὺς τοὺς ἀνθρώπους, μὲ τὶς ἰδέες καὶ τὶς πράξεις των.

Η ΜΟΝΗ ΣΩΤΗΡΙΑ ΜΑΣ ΕΙΝΑΙ Η ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΙΣ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΕΘΝΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΣΤΗΝ ΠΑΟ ΚΑΙ ΣΤΙΣ ΑΛΛΕΣ ΕΘΝΙΚΕΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ.

ΖΗΤΩ Η ΜΕΓΑΛΗ ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΕΛΛΑΔΑ
Π.Α.Ο.

ΕΚΚΛΗΣΙΣ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΔΥΤΙΚΟΜΑΚΕΔΟΝΑΣ

ΔΥΤΙΚΟΜΑΚΕΔΟΝΕΣ

Ὅσοι κατορθώσατε νὰ διαφύγετε τὴν παγίδα καὶ τὴν θανατικήν σας ἐκτέλεσι καὶ τὴν κακοποίησι ἐκ μέρους τῶν Κομιτατζήδων καὶ τοῦ ΕΑΜ. Ὅσοι ἔτυχε νὰ δῆτε μὲ τὰ μάτια σας τοὺς Κομιτατζῆδες νὰ ρημάζουν κυριολεκτικὰ ὁλόκληρη τὴν περιφέρεια τῆς Καστοριᾶς, νὰ ἐκτελοῦν τοὺς Ἕλληνας πατριώτας, νὰ καῖνε τὰ σπίτια τους, νὰ λεηλατοῦν τὰ ὑπάρχοντά τους, νὰ βιάζουν τὶς γυναῖκες καὶ τὰ κορίτσια τους ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΒΛΕΠΕΤΕ ΤΩΡΑ ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΥΣ ΣΤΕΝΩΤΑΤΑ ΜΕ ΤΟ

ΕΑΜ, ΕΧΕΤΕ ΙΕΡΑΝ ΥΠΟΧΡΕΩΣΙΝ ὅπου καὶ ἂν βρεθῆτε νὰ μεταδώσητε λεπτομερῶς, μὲ τὰ πιὸ ζωντανὰ χρώματα εἰς τοὺς φίλους σας, εἰς τοὺς γνωστούς σας, εἰς τοὺς συγγενεῖς σας, εἰς τοὺς συνομιλητάς σας, Ο,ΤΙ ΕΙΔΑΤΕ.

Εἶστε οἱ ἀψευδεῖς μάρτυρες τῆς ἀνθελληνικῆς κατευθύνσεως τοῦ ΕΑΜ. Εἶσθε οἱ μάρτυρες τῶν φόνων τόσων Ἑλλήνων πατριωτῶν τοῦ Ταγματάρχου Πόρτη, τοῦ Σιδηρόπουλου, τοῦ Κουρτσιδάκη, τοῦ Νομομηχανικοῦ Ζήση, τοῦ ἀνθυπασπιστοῦ Μπασκάκη καὶ τόσων ἄλλων.

Εἶστε οἱ μάρτυρες τῆς κακοποιήσεως μέχρις αἱματώσεως τοῦ Ταγματάρχου Παναγιωτίδη, τοῦ Διευθυντοῦ τῶν Συνεταιρισμῶν Καστοριᾶς Μούζα, τοῦ Ὑπολοχαγοῦ Τσένου.

Εἶστε οἱ ἀψευδεῖς μάρτυρες ὅτι οἱ φονιάδες Κομιτατζῆδες τῶν γνωστοτάτων πατριωτῶν Π. Καραγεωργίου, Καρακώτσου, Σδρίβα εὑρίσκονται τώρα ὡς οἱ καλύτεροι συναγωνισταὶ τοῦ ΕΑΜ εἰς τὸ Ἀρχηγεῖον τῆς Λάγκας.

ΒΡΟΝΤΟΦΩΝΗΣΤΕ ΑΥΤΑ ΠΡΟΣ ΟΛΕΣ ΤΙΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ διαφωτίζοντας τοὺς πλανηθέντας καὶ γνωρίζοντας τὴν ἀλήθεια, ἡ ὁποία εἶναι ὅτι οἱ ἰθύνοντες τοῦ ΕΑΜ δὲν εἶναι ΑΠΛΩΣ ΔΙΕΘΝΙΣΤΑΙ ΑΛΛΑ ΒΟΥΛΓΑΡΟΠΛΗΚΤΟΙ ΚΑΙ ΒΟΥΛΓΑΡΟΔΟΥΛΟΙ. Ἡ πατρὶς μᾶς καλεῖ νὰ ξυπνήσωμε καὶ νὰ συνέλθωμε.

ΖΗΤΩ Η ΕΛΕΥΘΕΡΑ ΜΕΓΑΛΗ ΕΛΛΑΣ
Π.Α.Ο.

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΤΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ ΝΕΩΝ

ΕΓΕΡΤΗΡΙΟΝ

Ἕλληνες Νέοι, κορίτσια καὶ παιδιὰ
ὅλοι ριχθῆτε τώρα μὲ λύσσα στὴν δουλειὰ
μὲ ἕνα τρανὸ πάντοτε καὶ ἱερὸ σκοπὸ
καὶ μὲ σύμβολο πάντοτε καὶ πάλι τὸ σταυρό.

Χωρὶς νὰ χάνετε οὔτε μιὰ στιγμὴ
ἐμπρὸς ἑλληνόπουλα ὅλα στὴν γραμμὴ
καὶ ὅλα πιασμένα χέρι μὲ χέρι
βαδῖστε ἐκεῖ ποὺ ἡ πατρὶς μᾶς προσμένει.

Ἀφῆστε τώρα ὅλους τοὺς τσακωμοὺς
καὶ διῶξτε τοὺς ἐμφυλίους σπαραγμοὺς
μακρυὰ πέρα ἀπὸ τὴν σκλαβιὰ
καὶ ἀγῶνας μόνο γιὰ τὴν λευτεριά.

Ὅλοι οἱ ἥρωες τοῦ πρώτου μας ἀγῶνα
στὸν Ἅδη καὶ τὴν Ἑλλάδα μᾶς ρωτοῦν
γιατὶ τὰ τέκνα μας ἀκόμα
δὲν θέλησαν οὔτε ἦρθαν νὰ μᾶς βροῦν.

Τώρα μὲ λύσσα στὸν ἀγῶνα ἂς μπαίνει
ὅποιος τὴν Ἑλλάδα μας μεγάλη θέλει
καὶ κλείνοντας τ' αὐτιὰ καὶ μάτια στὴν ΕΠΟΝ
ἂς κατατάσσεται στὸν ἑλληνικὸν Στρατόν.

Ἐμπρὸς ἂς ἐγγραφοῦμε ὅλοι στὴν ΠΑΟΝ
χωρὶς νὰ χάνουμε καιρὸ
κι ἂς ἐργαστοῦμε ὅλοι μας κάθε στιγμὴ
γιὰ τῆς ἀγαπημένης μας πατρίδος τὴν τιμή.

Ἡ μάννα μας σκυμμένη
στενάζει κάτω ἀπὸ τὴν σκλαβιὰ
καὶ μᾶς τὰ τέκνα της προσμένει
νὰ τῆς χαρίσουμε τὴν λευτεριά.

Ἐμπρὸς παιδιὰ ἡ σάλπιγγα κτυπᾶ
τὰ ὅπλα στὸ χέρι καὶ ὅλοι στὰ βουνὰ
ὅλοι μας, ὅλες μας ἔξω ἀπὸ τὴν σκλαβιὰ
μὲ τὸ τραγούδι στὸ στόμα
Χαῖρε, ὦ χαῖρε, λευτεριά.

ΠΑΟΝ

ΤΜΗΜΑ VI

ΕΝΤΥΠΑ, ΠΡΟΚΗΡΥΞΕΙΣ, ΕΑΜ — ΕΛΑΣ — ΕΠΟΝ

Ε.Π.Ο.Ν.

Στὶς γραμμές μας Ἐπονῖτες
Μπρὸς νὰ γίνουμε παιδιὰ
Ὅλοι νέοι ἀντιφασίστες
Ρῖξτε σπᾶστε τὰ δεσμά.

Τώρα ἡ νειότη ἑνωμένη
Νά, βαδίζει πάντα ἐμπρὸς
Ἡ ΕΠΟΝ ἀνδρειωμένη
Εἶναι ὁ φάρος ὁ λαμπρός.

Νέοι, ἀγόρια καὶ κορίτσια

Μέσα στὰ ζοφερὰ σκοτάδια τῆς σκλαβιᾶς σὰν φάρος λαμπερὸς πᾶνε ὀκτὼ μῆνες τώρα ἀνέτειλε ἡ ΕΠΟΝ. Ἥλιος παρηγοριᾶς καὶ ζωῆς στὴν σκλαβωμένη ἑλληνικὴ νειότη. Στὴν ὀλιγόχρονη ζωή της φώτισε μὲ τὶς ἀκτῖνες της ὅλη τὴν χώρα μας. Προῆλθε ἀπὸ τὴν διάλυσιν ὅλων τῶν νεολαιΐστικῶν ὀργανισμῶν ποὺ ἦταν στὸ ΕΑΜ καὶ ἔκαμε τὴν συγχώνευσι ὅλης τῆς νέας γενιᾶς σὲ μιὰ ὀργάνωσι τῶν νέων.

Τί ζητάει, τί θέλει, τί ἐπιδιώκει ἡ ΕΠΟΝ; Ζητάει λευτεριὰ ποὺ τὴν στερήθηκε χρόνια τώρα, ζώντας κάτω ἀπὸ τὸ πέλμα ΤΟΥ ΤΡΙΠΛΟΥ ΦΑΣΙΣΜΟΥ. Θέλει νὰ δώσῃ τὴν χαρὰ στοὺς νέους καὶ τὶς νέες ποὺ τὴν δηλητηρίαζαν μέχρι τώρα οἱ φασῖστες. Ἐπιδιώκει τὴν πρόοδο τῆς νέας γενεᾶς, μιὰ πρόοδο μ' ὅλη τὴν σημασία τῆς λέξης. Μὲ λίγα λόγια ζητᾶμε Λευτεριά, Ζωή, Πρόοδο, Μόρφωση, χαρά, Πολιτικὰ Δικαιώματα, Ἰσοτιμία ἀγοριῶν καὶ κοριτσιῶν.

Παλεύομε ἐνάντια τῶν Ἰμπεριαλιστικῶν Πολέμων, τῆς Βίας, τῆς Βαρβαρότητας, τοῦ Φασισμοῦ. Γιὰ μία διαρκῆ εἰρήνη, γιὰ τὴν παγκόσμια συμφιλίωσι ὅλων τῶν νεολαιῶν τοῦ κόσμου ὥστε στὰ πρόσωπά των νὰ μὴ βλέπουμε τοὺς αὐριανοὺς ἐχθροὺς μιᾶς μελλοντικῆς σύρραξης, ἀλλὰ συμμάχους στὴν πρόοδο καὶ στὸν πολιτισμὸ τῆς ἀνθρωπότητας.

Τί ζητάει, τί θέλει καὶ τί ἐπιδιώκει ἡ ΠΑΟ; Ζητάει νὰ διασπάσῃ τὸν ἀπελευθερωτικό μας ἀγῶνα καὶ τὴν ἑνότητα τῆς νέας γενιᾶς. Θέλει νὰ ξαναφέρῃ στὴν χώρα μας τὰ προπολεμικὰ τεταρταυγουστιανὰ αἴσχη. Ἐπιδιώκει νὰ βάλῃ καφάσια στὰ μάτια τῶν νέων, νὰ μὴ τοὺς δώσῃ πολιτικὰ δικαιώματα, νὰ τοὺς κάνῃ τρόφιμους γιὰ νέους πολέμους. Καὶ γιὰ νὰ ἐπιτύχῃ ὅλα αὐτά, παραθέτει ἕνα πρόγραμμα γεμᾶτο δημαγωγικὲς ὑποσχέσεις ὅσον ἀφορᾷ τὴν προέλευσι τοῦ πραγματικοῦ κινδύνου (Βούλγαροι καὶ ὄχι Γερμανοὶ κατακτητές). Τὴν στεῖρα πολιτικὴ τῆς μεγάλης ἰδέας καὶ τὴν ἀνάγκη ἐπέκτασης τῶν συνόρων μας (ἰμπεριαλισμός).

Νέοι καὶ νέες.

Ὅλοι στὴν ΕΠΟΝ ν' ἀγωνισθοῦμε γιὰ μιὰ Ἑλλάδα λεύτερη, λαοκρατουμένη, μὲ μόνο κυρίαρχο τὸ λαὸ καὶ τὰ νειᾶτα της, περιωρισμένη στὰ προπολεμικά της σύνορα μαζὺ ὅμως μὲ τοὺς ἀλύτρωτους πληθυσμούς, Κύπρου, Ἀλβανίας καὶ Δωδεκανήσου. Μιὰ Ἑλλάδα ὅπως τὴν πόθησε ὁ Μεγάλος βάρδος καὶ ὀργανωτὴς τῆς ἐπανάστασης τοῦ 21 ὁ Ρήγας ὁ Βελεντινλῆς.

Ε.Π.Ο.Ν.

ΠΡΟΚΗΡΥΞΕΙΣ

ΟΙ ΠΡΟΔΟΤΕΣ

Χρῆστος Ἀθανασιάδης — Δ. Ματάκος — Νῖκος Βαρμάζης — Γιῶργος Στεφανίδης — Ξενοφῶν Γιοσμᾶς ἀποτελοῦν μιὰ πεντάδα τῶν χαφιέδων τῆς περιοχῆς μας. Περιφρονῆστε τους. Ἀποφεύγετέτους. Στιγματῖστε τους. Φυλαχθῆτε.

ΑΛΛΟΙ ΠΡΟΔΟΤΕΣ

Γουλγουντζῆς, Τσακάρας, Βαῆς, Τσαμασιώτης, Παπαγεωργίου, Λιακόπουλος, Μυτιληνάκης, Προδότες, τοῦ Ἔθνους. Ὀργανώνουν μὲ χρήματα καὶ γιὰ λογαριασμὸ τῆς Γκεσταπό, ληστοσυμμορίες γιὰ νὰ κτυπήσουν τοὺς ἀντάρτες μας. Τοὺς ἐξώπλισαν οἱ Γερμανοί. Οὔτε ἕνας νὰ μὴ πέσῃ θῦμα καὶ νὰ μὴν ἀκολουθήσῃ τοὺς ἐπιόρκους ἐθνοπροδότας.

ΕΑΜ — ΕΠΟΝ

ΜΑΧΗΤΗΣ

ΟΡΓΑΝΟΝ ΕΛΑΣ — ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Θεσσαλονίκη 4 Σεπτεμβρίου 1943

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΙΣ ΠΑΝΘΕΣΣΑΛΙΚΗΣ ΣΥΝΔΙΑΣΚΕΨΗΣ

Τὴν 7 Ἰουλίου συνῆλθε κάπου στὰ βουνὰ τῆς Θεσσαλίας, ἡ πρώτη Πανθεσσαλικὴ συνδιάσκε-

ψη τῶν ἀντιπροσώπων τῶν ἀνταρτικῶν ὁμάδων ΕΛΑΣ ὅλης τῆς Θεσσαλίας. Ἡ συνδιάσκεψη αὐτή, συνέρχεται ὕστερα ἀπὸ τρεῖς ἄλλες ἀνάλογες τῶν ἀνταρτῶν, Ἀνατολικῆς καὶ Βορ. Θεσσαλίας, Δυτικῆς Θεσσαλίας καὶ Πηλίου Καραντάου.

Εἰς τὴν συνδιάσκεψιν ἔλαβον μέρος 500 ἀντάρται ἀντιπρόσωποι τῶν σχηματισμῶν τοῦ ΕΛΑΣ καὶ ὅλα τὰ μέλη τῆς Διοικήσεως τοῦ Στρατηγείου Δυτικῆς καὶ Κεντρικῆς Μακεδονίας ὑπὸ τοὺς Καρατζᾶν, Στασινόπουλον, Κίκιτσαν καὶ τοῦ Στρατηγείου Ἠπείρου ὑπὸ τὸν Στρατηγὸν Νάσον Κατσαντώνην. Τὴν συνδιάσκεψιν ἐπίσης παρηκολούθησε ὁλόκληρον τὸ Γενικὸν Στρατηγεῖον τοῦ ΕΛΑΣ μὲ τοὺς συναγωνιστὰς Σ. Σαράφην, Ἄρην Βελουχιώτην καὶ Βασίλειον Σαμαρινιώτην. Ἐπίσης οἱ ἀντιπρόσωποι τοῦ Γενικοῦ Στρατηγείου τοῦ Γιουγκοσλαβικοῦ Λαϊκοῦ ἀπελευθερωτικοῦ στρατοῦ, Στρατηγὸς Τέμπο καὶ τοῦ Ἀλβανικοῦ τοιούτου συναγωνιστὴς Τζόρτζα καθὼς καὶ ὁ ἀντάρτης ἐπίσκοπος Κοζάνης Ἰωακείμ. Ὅλοι ἔγιναν δεκτοὶ ἀπὸ τὴν συνδιάσκεψη μὲ θυελλώδη χειροκροτήματα καὶ ζητωκραυγάς. Εἰς τὴν συνδιάσκεψη παρευρέθη καὶ ὁ Ἄγγλος Ἀρχηγὸς τῆς Συμμαχικῆς ἐν Ἑλλάδι Ἀποστολῆς Ταξίαρχος ΕΝΤΤ. Ἐπίσης ἀντιπροσωπεύθησαν δι' ἀπεσταλμένου των αἱ ὀργανώσεις τοῦ ΕΑΜ, τῆς ΕΠΟΝ καὶ τῆς Ἐθνικῆς Ἀλληλεγγύης. Τὸ θέμα τῆς συνδιασκέψεως ἦτο ἡ σημερινὴ κατάστασις τοῦ ἀντάρτικου κινήματος τῆς Θεσσαλίας καὶ τὰ καθήκοντά μας. Τὸ εἰσηγήθη ὁ Συναγωνιστὴς Γ. Κίσσαβος. Ὁ συναγωνιστὴς Βασίλης Σαμαρινιώτης ἐν συνεχείᾳ εἰσηγήθη εὐρέως τὸ ζήτημα τῆς ὑπογραφῆς τοῦ συμφωνητικοῦ μεταξὺ τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ΕΑΜ—ΕΛΑΣ καὶ τῆς Στρατιωτικῆς Ἀγγλικῆς Συμμαχικῆς ἀποστολῆς. Ὁλόκληρος ἡ συνδιάσκεψις διεξήχθη εἰς ἀτμόσφαιραν θυελλώδους ἐνθουσιασμοῦ, ἰδίᾳ κατὰ τοὺς λόγους τῶν ἀντιπροσώπων τοῦ Γιουγκοσλαβικοῦ καὶ Ἀλβανικοῦ Στρατηγείου. Ἐπίσης κατὰ τὴν ὁμιλίαν τοῦ συναγωνιστὴ Καραγεώργη καὶ τοῦ ἀντάρτη Ἐπισκόπου Ἰωακείμ. Εἰς τὸν ἐπίτιμον προεδρεῖον ἐξελέγησαν, ὁ Ἄγγλος Στρατηγὸς Οὐΐλσων, ὁ Ἀμερικανὸς Ἀϊζαενχάουερ, ὁ Ρῶσσος Στρατάρχης Τιμοσένκο, ὁ Κινέζος Τσᾶγκ Κάϊ Σέκ, ὁ ἀρχηγὸς τῶν Γιουγκοσλάβων ἀνταρτῶν Τίτο, τῶν Ἀλβανῶν Μοσὺ καθὼς καὶ οἱ ἀρχηγοὶ τῶν Βουλγάρων καὶ Ρουμάνων ἀνταρτῶν. Εἰς τὸ τακτικὸν προεδρεῖον, ἐκτὸς τῶν ἄλλων ἐξελέγει καὶ ὁ ἀντάρτης ἐπίσκοπος Ἰωακείμ. Ἡ συνδιάσκεψις ἀπέστειλε θερμὰ συγχαρητήρια πρὸς τὴν Ἀγγλικήν, Ἀμερικανικήν, Σοβιετικήν, Κινεζικὴν Κυβέρνησιν, καθὼς καὶ πρὸς τὰ Γιουγκοσλαβικὸν καὶ Ἀλβανικόν, γενικὰ Στρατηγεῖα ἀνταρτῶν..

Ἡ ἱστορικὴ πρώτη Πανθεσσαλικὴ συνδιάσκεψις ἡ τόσον ἀποδοτικὴ εἰς ἀνταλλαγὴν πείρας, καὶ διεξοδικὴν μελέτην ὅλων τῶν πλευρῶν τοῦ Θεσσαλικοῦ ἀνταρτικοῦ κινήματος, ἔληξε διὰ τοῦ ᾄσματος τοῦ ἐθνικοῦ Ὕμνου καὶ τοῦ θουρίου τοῦ Ρήγα Βελενστιλνῆ καὶ ἐν μέσῳ ἀτελευτήτων ζητωκραυγῶν ὑπὲρ τοῦ ΕΑΜ—ΕΛΑΣ τῶν Συμμάχων ἐθνῶν καὶ τῶν Βαλκανικῶν ἀνταρτικῶν σωμάτων.

ΜΑΧΗΤΗΣ

Δευτέρα 11 Ὀκτωβρίου 1943

Η ΠΑΟ ΚΑΙ ΤΟ ΠΡΟΔΟΤΙΚΟ ΤΗΣ ΕΡΓΟ

Ὁ ντόπιος φασισμὸς λύσσαξε. Ὕστερα ἀπὸ τὸ πέσιμο τῆς μάσκας τοῦ ὑπὲρ πατριώτη καὶ ὑπὲρ λαϊκοῦ ἀγωνιστῆ, ποὺ ἀνεπιτήδεια καὶ πρόωρα φόρεσε τὰ ἄθῶα καὶ παρασυρμένα θύματά του, ὄχι μονάχα τὸν ἐγκατέλειψαν, ἀλλὰ καὶ ζητᾶνε κάθε εὐκαιρία νὰ τὸν πολεμήσουν. Ξύπνησε μέσα τους ἡ λαϊκὴ συνείδησις ποὺ τοὺς δείχνει τὸν φωτερὸ καὶ σωστὸ δρόμο.

Καὶ δὲν μποροῦσε νὰ γίνῃ διαφορετικά. Ἡ φασιστικὴ κλίκα τῆς ΠΑΟ ὅτι καὶ ἂν κάμῃ ὅπως καὶ ἂν παρουσιασθῇ, δὲν μπορεῖ νὰ κρατήσῃ τὰ παιδιὰ τοῦ λαοῦ. Γιατὶ τὰ παιδιὰ αὐτά, κρίνουν ὄχι μόνον ἀπὸ τὰ λόγια ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὰ ἔργα καὶ ρωτᾶνε.

Γιατὶ οἱ σκοποὶ τῆς ΠΑΟ ἀλλάζουνε τακτικά; Καὶ προσαρμόζονται πρὸς τὴν ἀπαίτησιν μιᾶς ὡρισμένης κλίκας μισητῆς στὸν ἑλληνικὸ λαό;

Γιατὶ στὴν ΠΑΟ ἀνήκουν στὴν πλειονότητα τὰ περισσότερα φασιστικὰ τεταρταυγουστιανὰ καθάρματα, οἱ ἐπίδοξοι διάδοχοί των; καὶ τὰ πρόσωπα ἐκεῖνα ποὺ πάτησαν καὶ πατοῦνε ἐπάνω σὲ χιλιάδες πτώματα τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ καὶ ρούφηξαν τὸ αἷμα του σὲ συνεργασία μὲ τοὺς κατακτητές.

Πῶς συμβαίνει ἀφοῦ λένε πῶς κτυπᾶνε τοὺς κατακτητὲς ἡ ληστοσυμμορία τους νὰ μὴ χτυπήσου-

νε οὔτε μιὰ φορά, ἢ νὰ χτυπηθοῦν ἀπὸ τοὺς κατακτητές, ἀφοῦ μάλιστα κοντὰ στὴν μύτη τους στήνουν τὶς φωλιές τους.

Πῶς γίνεται τόσο ἐλεύθερα μπρὸς στὰ μάτια τῶν κατακτητῶν ὁ ἀνεφοδιασμός τους σὲ ὅπλα καὶ τρόφιμα;

Γιατὶ ἐνῷ κατηγοροῦνε τὸ ΕΑΜ—ΕΛΑΣ γιὰ φιλοβουλγαρικὰ αἰσθήματα δὲν ἔχουν ἕως σήμερα σκοτώσει οὔτε ἕνα Βούλγαρο, ἐνῷ τὰ σώματα τοῦ ΕΛΑΣ στὴν Ἀνατολικὴ καὶ Κεντρικὴ Μακεδονία, ἔχουν δώσει πλῆθος μάχες μὲ τοὺς Βουλγάρους κατακτητὲς καὶ ἀρκετὰ μαθήματα.

Πῶς ἐξηγεῖται τὸ φαινόμενο, ὅτι ἐνῷ ὁ Τζαμαλούκας καὶ ὁ Μῆτσος γυρνοῦν ἐλεύθερα μὲ τὶς ληστροσυμμορίες τους στὸ Νομὸ Κιλκὶς καὶ ὀργανώνουν μὲ τὴν ἐνίσχυσι τῶν Γερμανῶν ἐκστρατεία κατὰ τοῦ ΕΛΑΣ, μόλις τὰ ἀνταρτοσώματα τοῦ ΕΛΑΣ τοὺς κυνηγᾶνε ἔρχονται πρὸς ἐνίσχυσί τους οἱ Γερμανοὶ καὶ οἱ Βούλγαροι; Γιατὶ τὴν στιγμὴ ποὺ οἱ Παοτζῆδες συγκρούονται μὲ τὸν ΕΛΑΣ, οἱ μὲν Γερμανοὶ ἁρπάζουν ἀπὸ τὸ Κιλκὶς τρεῖς ὀπαδοὺς τοῦ ΕΑΜ καὶ τοὺς κρεμοῦν, ἐνῷ οἱ Βούλγαροι ζώνουν τὸ χωριὸ Γερακαριὸ ποὺ ἡ ΠΑΟ τὸ θεωρεῖ σὰν Κεντρικὸ Στρατηγεῖο τοῦ ΕΑΜ; Ποιὸς λοιπὸν συμμαχεῖ μὲ τοὺς Βουλγάρους ἐμεῖς ἢ οἱ Παοτζῆδες;

Πῶς οἱ διαλυόμενοι ἀντάρτες τους, τὰ στελέχη τους καὶ οἱ ὀπαδοί τους, κυκλοφοροῦν ἐλεύτερα στοὺς δρόμους, μιλᾶνε καὶ προπαγανδίζουν ἀνοικτὰ γιὰ τὴν ὀργάνωσί τους χωρὶς κανένας νὰ τοὺς πειράζῃ.

Ποῦ τὰ βρίσκουν τὰ ἄφθονα χρήματα, ἀφοῦ οὔτε ζητᾶνε οὔτε τοὺς δίδει ὁ ἑλληνικὸς λαός; Πῶς ζοῦν πλουσιοπάροχα καὶ ὑπερπολυτελῆ ζωὴ οἱ ἰθύνοντες τὴν ὀργάνωσί τους; Γιατὶ γελᾶνε τὸν κόσμο πὼς δὲν συνεργάζονται μὲ τὸν Χρυσοχόου, ἀφοῦ ὑπάρχουν χίλιες ἀποδείξεις πὼς γίνεται τὸ ἀντίθετο.

Πῶς συμβαίνει νὰ συμπίπτῃ ἡ ἀρθρογραφία τους καὶ ἡ προπαγάνδα μὲ τὴν ἀρθρογραφία καὶ προπαγάνδα τῶν Γερμανοδούλων ἑλληνοφώνων φυλλάδων καὶ τῆς Κυβέρνησης Ράλλη;

Πῶς γίνονται ἐθνικοὶ ἥρωες καὶ παίρνουν σύνταξι τὰ θύματά τους ποὺ τὰ σπρώχνουν σὲ ἕνα ἀγῶνα ἐνάντια στὸ ΕΑΜ—ΕΛΑΣ δηλαδὴ τοῦ ἑλληνικοῦ Λαοῦ.

Ὕστερα ἀπὸ ὅλα αὐτὰ μποροῦσαν τὰ παρασυρμένα παιδιὰ ν' ἀμφιβάλλουν γιὰ τοὺς σκοποὺς καὶ τὴν φύση τῆς ΠΑΟ;

Τίμιοι Ἕλληνες ἀξιωματικοί, ὅσοι ἀκόμα βρίσκεσθε στὶς γραμμὲς τῆς ΠΑΟ ἔχετε καθῆκον νὰ τὴν ἐγκαταλείψετε. Ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς σᾶς δέχεται, σᾶς περιμένει. Θάνατος στοὺς κατακτητὲς καὶ τὰ ὀργαντά τους.

ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΟΥ ΕΛΑΣ

ΔΕΝ ΘΕΛΟΥΜΕ ΘΕΟΥΣ ΑΓΡΙΟΥΣ

Δὲν θέλουμε θεοὺς ἀγρίους οὔτε Ἁγίους μὲ σπαθιὰ
οὔτε ἀνθρώπους ραδιούργους νὰ μᾶς ρουφοῦνε τὴν καρδιά.

Δὲν θέλουμε μαύρους παπάδες, οὔτε Ἁγίους μὲ σπαθιὰ
θὲ νὰ τὰ κάνουμε δρεπάνια γιὰ νὰ θερίζῃ ἡ ἐργατιά.

Δὲν μᾶς χρειάζονται οἱ στόλοι μὲ τὸν Ἀβέρωφ καὶ τὸ Κιλκὶς
θὲ νὰ τὰ κάνουμε τρακτέρια γιὰ νὰ ὀργώνουμε τὴν γῆς.

Κάτω τὰ ψέματα κι' ἡ πλάνη
ἂς πάψουν τώρα ἂς πάψουν πιὰ
γιὰ μιὰ νέα κοινωνία
ἂς ἐργαστοῦμε ὅλοι παιδιά.

ΜΑΥΡΑ ΚΟΡΑΚΙΑ

Μαῦρα κοράκια μὲ νύχια γαμψά, ρίχθηκαν πάνω στὴν ἐργατιὰ
ἄγρια κράζουν καὶ κρέας ζητοῦν
τὸν Δημητρώφ στὴν κρεμάλα νὰ πᾶν

Τὸν Τάνεφ Ποπὼφ κι' ἄλλους ἀντιφασίστας ἀρχηγοὺς
καὶ στὴν Καντῶνα δεκάδες σφάζουν προλεταρίους ἡρωϊκούς.

Γίγας στοὺς γίγαντες ὁ Δημητρώφ, βράχος γρανίτης μᾶς στέκει ἐμπρὸς
τοὺς δικαστὰς μαστιγώνει σκληρὰ τοὺς Γκαίριγκι, Χίτλερ ποδοπατᾶ.
....

'Απ' τὰ Βαλκάνια ὡς τὴν Εὐρώπη, ξεσηκώνεται ὁ λαὸς
κι' ἁρπάζει τὰ τουφέκια ζήτω ὁ Κόκκινος Στρατός.

ΑΠΟ ΠΡΟΚΗΡΥΞΙ ΤΟΥ ΣΝΟΦ

ΖΗΤΩ Η ΕΝΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΛΑΩΝ

"Ο,τι γίνεται τώρα στὴν 'Ελλάδα εἶναι ἔργον τῆς διεθνοῦς ἀντίδρασης. 'Η ντόπια ἔχει τώρα ἐξουδετερωθῆ. 'Η ἀντίδρασις στὸν κόσμο εἶναι ἀλληλέγγυα.

Δημοκράτες, Μακεδόνες, Ἕλληνες, Βλάχοι. 'Ενωθῆτε στὴν πόλη μας ἐνάντια στὴν ἀντίδρασι. Κάτω ὁ Σωβινισμός. Ἔτσι μόνο θὰ τσακίσουμε τὸν δαίμονα τοῦ κακοῦ στὸν τόπο μας.

Παρατήρησις: Ἔχει ἐν συνεχείᾳ ἕνα σχῆμα εἰς μορφὴν ὄφεως τὸ ὁποῖον σφίγγει καὶ ἀποπνίγει τὶς ἐθνικὲς ὀργανώσεις ΕΔΕΣ — ΕΚΚΑ — Χ — ΠΑΟ. Καὶ ἐν συνεχείᾳ καταλήγει.

Μ' αὐτὸ τὸν τρόπο, θὰ σκοτώσῃ ὁ Μακεδονικὸς ἑλληνικὸς καὶ Σλαβικὸς λαὸς τὴν ἀντίδραση.

ΠΡΟΚΗΡΥΞΗ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΛΑΟ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΠΕΛΛΗΣ

ΑΔΕΛΦΙΑ, ΜΑΚΕΔΟΝΕΣ, ΕΛΛΗΝΕΣ, ΒΛΑΧΟΙ

Οἱ Μοναρχοφασίστες δοσίλογοι ξέσπασαν τὸν τελευταῖο καιρὸ γιὰ νὰ γράφουν μέσα στὶς λαχανοφυλλάδες τους, γιὰ αὐτονομιστικὸ κίνημα, γιὰ ληστοσυμμορίες αὐτονομιστικὲς καὶ τὰ ρέστα.

Μιλᾶν καὶ γράφουν αὐτοὶ ποὺ πρόδωσαν τὸν λαό μας, αὐτοὶ ποὺ ἦσαν πιστὰ ὄργανα τῶν Γερμανῶν, Βουλγάρων, 'Ιταλῶν Φασιστῶν. Αὐτοὶ ποὺ ἤπιαν τὸ αἷμα τῶν ἐργατῶν καὶ ἀγροτῶν, αὐτοὶ ποὺ ὅταν ὁ λαὸς τῆς Ἔδεσσας πάλευε ἐνάντια στοὺς φασίστες κατακτητές, ἀντὶ νὰ σταθοῦν στὸ πλευρὸ τοῦ τιμημένου λαοῦ, κατέδιδαν, συλλάμβαναν καὶ παρέδιδαν στοὺς φασίστες, ἑκατοντάδες τίμιους πατριῶτες ἀγωνιστές.

ΛΑΕ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΕΔΕΣΣΑΣ

'Η σλαβομακεδονικὴ ἀντιφασιστικὴ ὀργάνωση ΣΝΟΦ σήμερα σᾶς ὑπενθυμίζει αὐτοὺς τοὺς ἄτιμους, ποὺ μπόρεσαν καὶ ἔκατσαν στὸ σβέρκο μας μὲ μιὰ φασιστικὴ ξένη ἐπέμβαση, καὶ παρουσιάζονται σήμερα σὰν ὑπερπατριῶτες καὶ ἐθνικιστὲς ἐνῷ στὴν οὐσία εἶναι προδότες. Νὰ μερικοὶ ἀπὸ δαύτους.

1) 'Ο διαβόητος Συνταγματάρχης Χρῆστος 'Ιωάννου, αὐτὸς δὲν ἦταν ποὺ πῆγε μαζὺ μὲ τὸν Βουλγαροφασίστα καὶ ἐμπρηστὴ Κάλτσεφ στὴν Σόφια καὶ ἦρθε μὲ ἄφθονα δῶρα ἀγκαλιασμένοι μέσα στὴν μεγάλη κούρσα τοῦ Κάλτσεφ τὴν 6.12.41;

2) Οἱ ὑπερεθνικόφρονες 'Αδελφοὶ ξυλέμποροι Οὔτα, ποὺ ἀνέλαβαν τὴν ἐπιμελητεία τοῦ Βουλγαρικοῦ Στρατοῦ καὶ ὅλη τὴν 'Οχρανίτικη ἐκστρατεία.

3) 'Ο περίφημος Βουλευτὴς 'Αθανάσιος Πέγιος, δὲν ἦταν αὐτὸς πιστὸ σκυλάκι τοῦ δοσίλογου ἐθνοπροδότη Τσολάκογλου ποὺ γύριζε μὲ τὶς γυαλιστερὲς κοῦρσες τῶν Γερμανῶν, σ' ὅλη τὴν κατοχὴ ὡς προϊστάμενος τοῦ ἐπισιτισμοῦ καὶ τελευταῖα ἔμπιστος καὶ φίλος τοῦ Κάλτσεφ;

4) .... 5) .... 6) ....

7) Χρῆστος Νικολαΐδης ὁ μαῦρος Λοχαγός. Αὐτὸς δὲν εἶναι ἀπὸ τοὺς πρώτους ποὺ κατέβασε τὸ σπαθί του στὴν 'Αλβανία καὶ σὰν προϊστάμενος τοῦ ἐπισιτισμοῦ τοῦ Νομοῦ μας, ἐκτελώντας τὶς διαταγὲς τοῦ αἱμοβόρου Φρίτσ, ἀτίμασε τὶς πιὸ σεμνὲς γυναῖκες καὶ ἀδελφὲς αὐτουνῶν ποὺ ἄφησαν τὸ κορμί τους στὴν 'Αλβανία.

8) 'Αντώνιος Κοφού, τὸ θεόβγαλτο αὐτὸ παιδὶ μὲ τὸ ὡραῖο του σκέρτσο ἀπόκτησε τὸ σεβασμὸ τοῦ Γερμανοῦ Φρουράρχου καὶ μὲ τὸν Ἅγιο Σεβασμιώτατο Παντελεήμονα τιμοῦσαν κάθε φασιστικὴ τελετή.

9) Ὁ Δήμαρχος Κ. Σιδένας...

10) Χρῆστος Γκίλας.

11) Χρῆστος Οἰκονόμου.

12) Βαβούρης ... . κ.τ.ρ.

ΛΑΕ ΤΗΣ ΕΔΕΣΣΑΣ αὐτοὶ σήμερα παρουσιάζονται σὰν πατριῶτες καὶ φωνάζουν γιὰ μεγάλη Ἑλλάδα.

ΑΔΕΛΦΙΑ πᾶτε ὁμαδικὰ στὸν Εἰσαγγελέα ζητῆστε τὴν σύλληψί τους γιὰ νὰ ὁδηγηθοῦν στὸ ἑδώλιο τοῦ κατηγορουμένου, νὰ λογοδοτήσουν μπροστά σας καὶ νὰ δώσουν πίσω τὰ κλεμμένα ποὺ ἅρπαξαν.

ΑΔΕΛΦΙΑ, ΜΑΚΕΔΟΝΕΣ, ΕΛΛΗΝΕΣ, ΒΛΑΧΟΙ. Παλαῖψτε ἑνωμένοι ἐνάντια στοὺς κρυπτοφασίστες καὶ ψευτοδημοκράτες, κι' ἐλᾶτε ὅλοι μαζὺ ν' ἀγωνισθοῦμε γιὰ λαϊκὲς ἐλευθερίες, ἰσοπολιτεία, ἰσονομία, ἰσοτιμία, ΓΕΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΑΜΝΗΣΤΕΙΑ. Συμμετοχὴ τοῦ ΕΑΜ καὶ ΚΚΕ στὴν Κυβέρνησι, ξεκαθάρισμα τοῦ Στρατοῦ καὶ τῆς Χωροφυλακῆς ἀπὸ τοὺς ταγματασφαλίτες καὶ δοσίλογους.

ΖΗΤΩ Η ΕΝΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΛΑΩΝ.

10.12.45
Ν.Ο.Φ.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΠΑΤΡΙΩΤΙΚΟΝ ΜΕΤΩΠΟΝ ΣΟΦΙΑΣ 28 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1944

ΟΙ ΙΔΡΥΤΑΙ ΤΟΥ ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΟΥ ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΤΙΚΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΦΣΚΗ ΚΑΙ ΜΠΑΝ ΑΝΤΡΕΕΦ ΕΝ ΣΟΦΙΑ

Η ΒΟΗΘΕΙΑ ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΗΓΟΥ ΤΙΤΟ, ΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΕΩΣ

Χθὲς στὴν Σόφια, ἀφίχθησαν οἱ λεγεωνάριοι ἱδρυταὶ τοῦ Μακεδονικοῦ ἀπελευθερωτικοῦ Στρατοῦ Στρατηγοὶ Μιχαὴλ 'Αποστολόφσκη καὶ Τέμπο, καὶ ὁ πολιτικὸς 'Επίτροπος Μὰν 'Αντρέεφ.

Ἡ ἄφιξίς των ὀφείλεται εἰς τὴν ἀνάληψιν τῆς ἀρχηγείας τῆς σχηματισθείσης ταξιαρχίας. Ἐκτὸς αὐτοῦ οἱ φιλοξενούμενοι εἶχον τὴν εὐκαιρίαν νὰ συναντηθοῦν καὶ συνομιλήσουν μὲ ἀντιπροσώπους τῆς Κυβερνήσεως καὶ τοῦ Ὑπουργείου Στρατιωτικῶν. Παντοῦ ἐγένοντο δεκτοὶ ἐγκαρδίως.

Σὲ συνομιλία μὲ ἀντιπροσώπους τοῦ τύπου γιὰ τοὺς σκοποὺς καὶ τὸν ἀγῶνα τοῦ Μακεδονικοῦ ἀπελευθερωτικοῦ Στρατοῦ, ὁ Στρατηγὸς 'Αποστολόφσκη καὶ ὁ Πολιτικὸς 'Επίτροπος 'Αντρέεφ ἐδήλωσαν.

Ὁ παρὼν ἀγὼν τοῦ Μακεδονικοῦ ἀπελευθερωτικοῦ στρατοῦ εἶναι συνέχεια τοῦ παλαιοῦ ἀγῶνα τοῦ Γκότσε Δέλτσεφ. Ἡμεῖς εἴμεθα οἱ διάδοχοί του. Τὰ πρῶτα Μακεδονικὰ τμήματα παρτιζάνων σχηματίσθηκαν τὸ 1941 καὶ αὐτοὶ ἄρχισαν τὸν ἀγῶνα ἐναντίον τοῦ φασισμοῦ διὰ τὴν ἐλευθερίαν τοῦ Μακεδονικοῦ λαοῦ.

Τότε διὰ πρώτην φορὰν τὸ Μακεδονικὸν ζήτημα ἐτέθη εἰς τὸ Κοινοβούλιον τῆς Σόφιας ἀπὸ τὸν νῦν ὑπουργὸν 'Εξωτερικῶν ἀπὸ τὸν καθηγητὴν Πέτκω Στάϊνωφ.

Τότε ὅλος ὁ κόσμος ἔμαθε ὅτι τὸ καθεστὼς στὴν Μακεδονία εἶναι πολὺ βαρὺ καὶ ὅτι ὁ Μακεδονικὸς πληθυσμὸς πιέζεται πάρα πολύ. Κατὰ τὸ 1943 ὁ Στρατάρχης Τίτο ἀπέστειλε εἰς ἡμᾶς τὸν ἀντιπρόσωπόν του Στρατηγὸν Τέμπο μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ ὁποίου ἐπετύχαμε νὰ ἐξαλείψωμεν τὴν ταραχὴν καὶ τὰ ἀτυχήματα τῶν προηγουμένων ἐτῶν. Τότε ἀρχίσαμε τὸν σχηματισμὸν ὄχι πλέον τμημάτων, ἀλλὰ τοῦ Μακεδονικοῦ ἀπελευθερωτικοῦ Στρατοῦ. Αὐτὸς εἶναι ὁ πρῶτος Μακεδονικὸς Στρατὸς μετὰ τὸν Σαμουήλ.

Ἡμεῖς ἐσχηματίσαμε καὶ μοναδικὸν Πολιτικὸν Σῶμα τὸ ὁποῖον ἀπηύθυνε εὐρυτάτην προκήρυξιν πρὸς τὸν Μακεδονικὸν λαὸν καὶ τοῦ καθώρισε τὴν μόνην ὁδὸν διὰ τῆς ὁποίας δύναται νὰ λυθῇ τὸ Μακεδονικὸν ζήτημα. Ἡ ἐθνικὴ ἐπανάστασις, ἤρχισε νὰ εὐρύνεται καὶ νὰ γίνεται ὁμαδική.

Ἀφοῦ ἀπελευθερώσαμε μερικὰ ἐδάφη, ἐνεργήσαμε ἐκλογάς, ἀντιπροσώπων διὰ μίαν γενικὴν Μακεδονικὴν συνέλευσιν. Αὐτὴ ἐγένετο τῇ 2ᾳ Αὐγούστου 1944 καὶ παρέστησαν 125 ἀντιπρόσωποι τῶν διαφόρων τμημάτων τῆς Μακεδονίας. Εἰς τὴν συνέλευσιν αὐτὴν ἐλήφθησαν πολλαὶ σπουδαῖαι ἀποφάσεις μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ αἱ κατωτέρω.

Ἐκ μέρους τοῦ Μακεδονικοῦ λαοῦ οὐδεὶς δύναται νὰ ὁμιλῇ παρὰ μόνον ὁ ἴδιος ὁ λαός. Ἡ Μακεδονία εἶναι ἐλεύθερον Κράτος καὶ ἑνοῦται ὡς ἐλεύθερον καὶ ἴσων δικαιωμάτων μέλος μὲ τὰ ἄλλα μέλη τῆς Ὁμοσπονδιακῆς Γιουγκοσλαβίας.

Εἰς τὸ Μακεδονικὸν Κράτος ἀναγνωρίζονται καὶ ἐγγυῶνται ἡ ἰδιωτικὴ ἰδιοκτησία, ἡ ζωὴ καὶ τὰ δημοκρατικὰ δικαιώματα ὅλων τῶν πολιτῶν. Ὡς ἐπίσημος γλῶσσα ἐφαρμόζεται ἡ Μακεδονικὴ γλῶσσα. Ἡ ἑορτὴ τοῦ Προφήτου Ἡλιοῦ κηρύσσεται ὡς Ἐθνικὴ ἑορτὴ τῆς Μακεδονίας.

Μετὰ τὴν Γενικὴν ταύτην Μακεδονικὴν συνέλευσιν, ὁ ἀγὼν ηὔξησε περισσότερον καὶ ἡμεῖς σήμερον ἔχομεν μίαν γενικὴν ἐθνικὴν ἐπανάστασιν ἡ ὁποία περιλαμβάνει ΟΛΟΚΛΗΡΟΝ ΤΗΝ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΝ. Αὐτὸ τὸ ὁποῖον σήμερα γίνεται στὴν Μακεδονία, δύναται νὰ συγκριθῇ μόνον μὲ τὴν ἐποχὴν τῆς Βουλγαρικῆς Ἀναγεννήσεως καὶ ἀπελευθερώσεως.

Ὁ Μακεδονικὸς λαὸς σήμερον ἀγωνίζεται δι' ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΝ ΙΣΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΕΝ ΤΗ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΚΗ ΓΙΟΥΓΚΟΣΛΑΒΙΑ εἰς τὴν ὁποίαν ἐπιθυμεῖ νὰ εἰσέλθουν ὅλοι οἱ Νοτιοσλάβοι.

ΗΜΕΙΣ ΜΑΧΟΜΕΘΑ ΔΙ' ΟΛΟΚΛΗΡΩΤΙΚΗΝ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΝ ΕΙΣ ΤΑ ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΚΑΙ ΕΘΝΙΚΑ ΤΗΣ ΣΥΝΟΡΑ ΑΠΟ ΤΟΥ ΝΕΣΤΟΥ ΜΕΧΡΙ ΟΧΡΙΔΟΣ ΚΑΙ ΑΠΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ ΜΕΧΡΙ ΡΙΣΤΟΒΙΤΣ.

ΤΜΗΜΑ VII

ΑΛΛΑ ΕΓΓΡΑΦΑ ΗΜΕΤΕΡΩΝ

ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ — Ἐν Καΐρῳ τῇ 20ῇ Ὀκτωβρίου 1943

Πρὸς

Τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως

Κε Πρόεδρε,

Ἐν συνεχείᾳ τῶν πρὸς ὑμᾶς προφορικῶς ἐκτεθέντων πρό τινων ἡμερῶν, ἐν σχέσει μὲ τὰς ἐν Μακεδονίᾳ δρώσας ὀργανώσεις, λαμβάνω τὴν τιμὴν καὶ ἐγγράφως νὰ σᾶς ἀναφέρω τὰ κάτωθι:

Ἐν Μακεδονίᾳ ὑφίστανται καὶ δρῶσι σήμερον, αἱ κάτωθι ὀργανώσεις μὲ ἕδραν τὴν Θεσσαλονίκην:

— Π.Α.Ο. (Πανελλήνιος Ἀπελευθερωτικὴ Ὀργάνωσις).
— Ε.Α.Μ. (Ἑνιαῖον Ἀπελευθερωτικὸν Μέτωπον).
— Ε.Δ.Ε.Σ. (Ἐθνικὸς Δημοκρατικὸς Ἑλληνικὸς Στρατός).

1) Π.Α.Ο.

Αὐτη συνεχίζει τὴν προσπάθειαν τῆς, ἀρχικῶς, ἐν Θεσ)κη συγκροτηθείσης ὀργανώσεως Τ.Ε.Β. (Ὑπερασπισταὶ Βορείου Ἑλλάδος).

Οἱ σκοποὶ τῆς ὀργανώσεως ταύτης (Υ.Β.Ε.) ἦσαν καθαρῶς Ἐθνικοὶ ἤτοι:

Ἀπελευθέρωσις - καταπολέμησις τῶν ξένων προπαγανδῶν (Βουλγαρικῆς - Ρουμανικῆς - Κομμουνιστικῆς) — προσπάθεια διὰ τὴν μὴ ἀπόσπασιν ἑτέρου ἐδάφους Ἑλληνικοῦ (τοῦτο μετὰ τὴν κατάληψιν τῆς Ἀνατολ. Μακεδονίας καὶ Θράκης ὑπὸ τῶν Βουλγάρων, ὄργανα τῶν ὁποίων διέδιδον ὅτι θὰ κατελάμβανον ὁλόκληρον τὴν Μακεδονίαν — διαφώτισις τῆς κοινῆς γνώμης ἐσωτερικοῦ τε καὶ ἐξωτερικοῦ περὶ τῶν δικαιωμάτων τῆς Ἑλληνικῆς φυλῆς κλπ.

Πρὸς ἐπιτυχίαν τῶν οὕτω τεθέντων σκοπῶν της, ἡ Υ.Β.Ε. ἐπεζήτησε καὶ ἐπέτυχεν ἐπαφὴν μετὰ τῆς Κυβερνήσεως Ὑμῶν, ἥτις ἀναγνωρίσασα τὴν ὀργάνωσιν ἀπέστειλεν αὐτῇ, πρὸ ἔτους περίπου, πέντε χιλιάδας (5000) χρυσῶν λιρῶν ὡς καὶ ὁδηγίας διὰ τὸν συντονισμὸν τῆς δράσεως μετὰ τῶν Ἐθνι-

κῶν 'Οργανώσεων Νοτίου 'Ελλάδος, κατόπιν συνεννοήσεως μετὰ τῶν ὁποίων ἡ Τ.Β.Ε. μετωνομάσθη εἰς Π.Α.Ο. συνεχίζουσα ἔκτοτε τὴν προσπάθειάν της συμφώνως πρὸς τὰς ὁδηγίας 'Υμῶν, ἤτοι διαφώτισιν τοῦ Λαοῦ, καὶ ὀργάνωσιν αὐτοῦ πρὸς χρησιμοποίησίν του ὅταν θὰ ἐκρίνετο ὅτι ἐπέστη ἡ στιγμὴ τῆς δράσεως.

Σήμερον ἡ ΠΑΟ περιλαμβάνει εἰς τοὺς κόλπους της τὸ σύνολον σχεδὸν τῶν Μονίμων 'Αξ)κῶν Μακεδονίας, τὸ πλεῖστον τῶν 'Εφέδρων 'Αξ)κῶν καὶ ὅλα σχεδὸν τὰ ὑγιᾶ, 'Εθνικόφρονα καὶ νομιμόφρονα στοιχεῖα, ἀδιακρίτως πολιτικῶν πεποιθήσεων. Ἤτοι ἡ ΠΑΟ ἀποτελεῖται ἀπὸ πολίτας Βασιλόφρονας, Φιλελευθέρους, Δημοκρατικούς, Σοσιαλιστάς, 'Αγροτικοὺς καὶ Κομμουνιστὰς ἀκόμη ἐφ' ὅσον οἱ τελευταῖοι οὗτοι δέχονται τὴν ὕπαρξιν συνόρων καὶ ἐδαφικὰς διεκδικήσεις διὰ τὴν 'Ελλάδα.

'Η Π.Α.Ο. δὲν κομματίζεται. Ὅλοι οἱ εἰς αὐτὴν ἀνήκοντες Ἕλληνες Πατριῶται σκέπτονται ὡς εἷς ἄνθρωπος. 'Ελησμόνησαν (πρὸς στιγμὴν ἔστω) τὰς πολιτικὰς καὶ πολιτειακάς των πεποιθήσεις, ἀπεμπόλησαν τὸ παρελθόν, συμφωνήσαντες, καὶ τὴν συμφωνίαν ταύτην οἱ πάντες τηροῦν μετὰ θρησκευτικῆς εὐλαβίας, ὅπως τὰς ὑπαρχούσας διαφορὰς ἐπιλύσουν καὶ διακανονίσουν μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν. 'Ο 'Ελληνικὸς Λαὸς εἶναι ἐπ' αὐτοῦ ἁρμόδιος. Τὴν Κεντρικὴν λεωφόρον τῆς ἀπελευθερώσεως εἶναι οἱ πάντες ἀποφασισμένοι, νὰ διέλθουν ὁμοῦ ὁμονοοῦντες καὶ πειθαρχημένοι, χέρι μὲ χέρι, διότι τοῦτο ὑπὲρ πᾶν ἄλλο, ἀπαιτεῖ τὸ συμφέρον τῆς 'Ελλάδος. 'Η Π.Α.Ο. θεωρεῖ ἐχθρὸν τῆς Πατρίδος, πάντα ἀναμοχλεύοντα τὸ παρελθόν, θεωρεῖ ἐχθρὸν τῆς Πατρίδος, πάντα ἐνσπείροντα ζιζάνια, καὶ διαβάλλοντα τὴν μίαν ἢ τὴν ἄλλην παράταξιν πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς ἀγρεύσεως ὀπαδῶν, ψήφων δι' αὔριον. 'Εχθροὺς θεωρεῖ καὶ ὅλους ὅσους διὰ λόγων, δημοσιευμάτων ἢ πράξεων ἐργάζονται ἐναντίον τοῦ συμφέροντος τῆς 'Ελλάδος μας δι' ἱκανοποίησιν ἀτομικῶν φιλοδοξιῶν καὶ ἀτομικῶν συμφερόντων. Τὸν τελευταῖον λόγον τῆς Α.Μ. τοῦ Βασιλέως, τοῦ ὁποίου ἔλαβε γνῶσιν ὁ Λαός, ἀπὸ τὰς δι' ἀεροπλάνων ριφθείσας προκηρύξεις ἐπεδοκίμασεν ἀπολύτως. Καὶ ἡ συνεργασία ἔκτοτε εἶναι πλέον στενή.

Αὐτὴ ἐν ὀλίγοις εἶναι ἡ ΠΑΟ κ. Πρόεδρε. Εἶναι σήμερον ὀργάνωσις ἰσχυρὰ ἀριθμοῦσα χιλιάδας 'Ελλήνων Πατριωτῶν, τμήματα ἔνοπλα ἀνταρτικὰ κανονικῶς πλαισιωμένα μὲ μονίμους καὶ ἐφέδρους 'Αξ)κούς, πλέον τῶν 1800 ἀνδρῶν εἰς ὅλα τὰ βουνὰ τῆς Μακεδονίας. 'Εὰν ἡ δρᾶσις της μέχρι σήμερον δὲν ὑπῆρξε σοβαρά, τοῦτο ὀφείλεται εἰς λόγους τοὺς ὁποίους δὲν προτίθεμαι νὰ ἀναπτύξῃ ἐνταῦθα.

Τά, ὡς ἀνωτέρω ἀναφέρω, ἀνταρτικὰ σώματα καθαρῶς 'Εθνικιστικά, μὲ ἀκμαιότατον τὸ 'Εθνικὸν φρόνημα, ἀπολύτως πειθαρχημένα, θὰ εἶναι δυνατὸν νὰ ἀποτελέσουν τὸν πυρῆνα διὰ τὴν συγκρότησιν ἀπὸ τοῦδε ὁλοκλήρων Συνταγμάτων καὶ Μεραρχιῶν, θὰ ἠδύναντο νὰ συντελέσουν εἰς τὴν ἀναβίωσιν ὅλων τῶν Συνταγμάτων τῶν προβλεπομένων ὑπὸ τῆς 'Εμπολέμου συνθέσεως. Εἶμαι δὲ εἰς θέσιν νὰ γνωρίζω λόγῳ τῆς ὑπηρεσίας ἣν εἰς τὴν ὀργάνωσιν ἐξετέλουν, ὅτι εἶναι ἑτοίμη ἡ σχετικὴ ἐργασία τῆς ἀνασυγκροτήσεως τῶν συνταγμάτων τούτων μὲ βάσιν πάντοτε τὰ ἤδη ὑφιστάμενα ἀνταρτικὰ σώματα. Ἵνα τοῦτο ἐπιτευχθῇ δὲν ἀπαιτεῖ εἰμὴ μόνον ὁ εἰς ὑλικὰ πάσης φύσεως καὶ ὁ εἰς χρῆμα ἐφοδιασμός, δεδομένου ὅτι καὶ τὰ στελέχη ἀνώτερα καὶ κατώτερα, μόνιμα καὶ ἔφεδρα, ὑπάρχουν πειθαρχοῦντα ἀπολύτως εἰς τὴν ὀργάνωσιν καὶ οἱ ὁπλῖται εὐκόλως δύνανται νὰ στρατολογηθοῦν ἐκ τῶν χιλιάδων ὀπαδῶν τῆς ΠΑΟ.

'Αλλὰ θὰ ἀπαιτηθῇ καὶ κάτι ἄλλο κ. Πρόεδρε. 'Ηθικὴ ἐνίσχυσις τῆς ΠΑΟ ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως καὶ τῶν Συμμάχων μας.

Τοῦτο, ἡ ἠθικὴ δηλονότι ἐνίσχυσις, θεωρεῖται ἐκ τῶν ὧν οὐκ ἄνευ.

'Εὰν κ. Πρόεδρε παρασχεθοῦν εἰς τὴν 'Οργάνωσιν τὰ μέσα καὶ ἠθικὴ ἐνίσχυσις, σᾶς ὑποσχόμεθα ὅτι θὰ συγκροτήσωμεν Συντάγματα 'Εθνικοῦ Στρατοῦ, ἀνταξίου τῆς σοβαρᾶς ἀποστολῆς του. 'Ο Στρατὸς οὗτος καὶ μόνον οὗτος θὰ δυνηθῇ νὰ συμβάλῃ ἀποτελεσματικῶς ἐνισχύων τοὺς Συμμάχους εἰς τὸν κατὰ τοῦ κοινοῦ ἐχθροῦ ἀγῶνα.

Σήμερον κ. Πρόεδρε, ἡ ΠΑΟ ἐξαντλήσασα καὶ τὸ τελευταῖον χιλιόδραχμον ἀγωνίζεται ὑπερανθρώπως ἐκ τῶν ἐνόντων δι' ἀτομικῶν ἐράνων νὰ συντηρήσῃ τὰ τμήματά της καὶ νὰ ἀνταποκριθῇ εἰς τὰ κολοσσιαῖα ἔξοδα τῆς ὀργανώσεως καὶ ἰδίᾳ τῆς ἐξασφαλίσεως χειμερινοῦ ἱματισμοῦ καὶ ὑποδήσεως διὰ τοὺς συναγωνιστάς της καθὼς καὶ ὁπλισμοῦ καὶ πυρομαχικῶν, ὧν στερεῖται ἰδίᾳ δὲ αὐτομάτων ὅπλων.

Κατ' ἐπανάληψιν ἐγένοντο ἐκλήσεις πρὸς ἐνίσχυσίν της, ραδιοτηλεγραφικῶς καὶ ταχυδρομικῶς, ἀλλ' ἄνευ ἀποτελέσματος.

Τὴν 7ην Σ)βρίου ὅτε ἀνεχώρησα ἐκ Θεσ)κης, ἡ ΠΑΟ ἐκλονίζετο, σήμερον δὲ ἴσως νὰ κλονίζεται ἔτι περισσότερον. Εἶναι ἐθνικὴ ἀνάγκη κ. Πρόεδρε νὰ ἐνισχυθῇ ἡ 'Οργάνωσις ΠΑΟ ὁπωσδήποτε. Τοῦτο ἐπιτάσσει καὶ ἐπιβάλλει τὸ 'Εθνικόν μας συμφέρον ἀλλὰ καὶ τὸ συμφέρον τῶν Μεγάλων μας συμμάχων.

'Ακούσατε τὴν φωνὴν ἑνὸς τιμίου Στρατιώτου ποὺ οὔτε συμπαθείας οὔτε ἀτομικὰς φιλοδοξίας ἔχει, ἀλλὰ ἐνδιαφέρεται διὰ τὴν Ἑλλάδα σκέπτεται τὴν 'Ελλάδα, ἐθυσίασε τὰ πάντα εἰς τὴν 'Ελλάδα.

II. Ε.Α.Μ.

'Η ὀργάνωσις ΕΑΜ εἶναι γνωστή. Σκοπός της φαινομενικῶς εἶναι ἡ ἀπελευθέρωσις, ἐν τῇ πραγματικότητι ὅμως αἱ προσπάθειαί της τείνουν εἰς τὴν ἐν καιρῷ κατάληψιν τῆς ἐξουσίας καὶ ἐγκαθίδρυσιν τῆς δικτατορίας τοῦ Προλεταριάτου. 'Αγνοεῖ ὅλας τὰς ἄλλας ὀργανώσεις καὶ ἀρνεῖται εἰς αὐτὰς τὸ δικαίωμα νὰ ὀργανώσουν ἀνταρτικὰς ὁμάδας, προσπαθοῦσα ὅπως οἱ πάντες ἐνταχθῶσιν εἰς αὐτήν, πρὸς ἐπιτυχίαν τῶν σκοπῶν της. Στρέφεται μετ' ἀδικαιολογήτου ἐχθρότητος κατὰ τῆς ΠΑΟ τὴν ὁποίαν παντοιοτρόπως συκοφαντεῖ, ραδιουργεῖ καὶ κατηγορεῖ τὰ μέλη της καὶ δὴ ὀνομαστικῶς διὰ τῶν ὑπ' αὐτῆς ἐκδιδομένων ἐντύπων, ὡς πράκτορας τῆς Γκεστάπο. Κάθε ἀπόπειρα συγκροτήσεως ἐνόπλων ἀνταρτικῶν ὁμάδων, προσπαθεῖ νὰ διαλύσῃ διὰ τῶν ὅπλων, τοῦθ' ὅπερ, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐπιτυγχάνει, δοθέντος ὅτι διαθέτει ἄφθονα τὰ ὑλικὰ μέσα, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν ΠΑΟ μὴ διαθέτουσαν οὐδὲν σχεδὸν αὐτόματον ὅπλον, εἰμὴ μόνον ἀτομικὰ τοιαῦτα. Εἶναι δὲ θαῦμα πῶς ἡ ΠΑΟ κατώρθωσε νὰ συγκροτήσῃ καὶ διατηρήσῃ ἐπὶ μῆνας τώρα 1800 καὶ πλέον ἄνδρας, χωρὶς τὸ ΕΑΜ νὰ ἐπιτύχῃ τὴν διάλυσίν των, ἐκτὸς ὡρισμένων περιοχῶν, καίτοι κατ' ἐπανάληψιν ἀπεπειράθη. 'Η δύναμις τοῦ ἰσχυροτέρου ἐκάμφθη πρὸ τῆς ἠθικῆς ἰσχύος.

'Εὰν τὸ ΕΑΜ ἐξακολουθήσῃ ἐνισχυόμενον ὑλικῶς καὶ ἠθικῶς ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως καὶ τῶν Συμμάχων καὶ ἂν δὲν ἐξαναγκασθῇ νὰ σταματήσῃ τὸν ἐμφύλιον πόλεμον καὶ περιορισθῇ μόνον εἰς τὴν κατὰ τοῦ κατακτητοῦ δρᾶσιν, αἱ καταστροφαί, ἃς θὰ ὑποστῇ ἡ δύσμοιρος χώρα μας, θὰ εἶναι ἀνεπανόρθωτοι. Οἱ ἀρχηγοὶ τοῦ ΕΑΜ ἐμπεποτισμένοι μὲ τὰ κηρύγματα καὶ τὰς δοξασίας τῶν διεθνιστῶν ἀρχηγῶν των, ἀδιαφοροῦν τελείως διὰ τὰς συνεπείας τῶν ἐνεργειῶν των

'Ως παράδειγμα ἀναφέρω τὸ γεγονὸς ὅτι, κατὰ τὴν μάχην τῶν Σερβίων μεταξὺ ἀνταρτῶν τοῦ ΕΑΜ καὶ 'Ιταλῶν, εἷς ἀρχηγὸς τοῦ ἐκεῖ δρῶντος σώματος, παρεκλήθη ἀπὸ ἕνα ὑφιστάμενόν του νὰ μὴ ἐπιμείνῃ εἰς τὴν ἐκτέλεσιν μιᾶς διαταγῆς του, καθόσον, χωρὶς ἡ ἐκτέλεσις νὰ ἐπιφέρῃ μεγάλην ζημίαν εἰς τὸν ἐχθρόν, θὰ εἶχεν ὡς συνέπειαν τὴν καταστροφὴν τῆς πόλεως τῶν Σερβίων καὶ τῶν πέριξ χωρίων· ἀλλ' οὗτος ἀπήντησεν:

"Ας καταστραφοῦν καὶ τὰ Σέρβια καὶ ὅλα τὰ χωρία τῆς Ἑλλάδος. Θὰ γίνῃ αὐτὸ ποὺ διέταξα. 'Ο Λένιν εἶπε «ὅλα τὰ μέσα διὰ τὸν σκοπὸν» καὶ προσέθεσεν, ἂν καταστραφοῦν τὰ Σέρβια καὶ τὰ ἄλλα χωριά, ποῦ θὰ πᾶνε οἱ χωρικοί; Θέλοντας καὶ μὴ θὰ ἔλθουν μαζί μας.

— Συνεργάζονται μὲ τοὺς Βουλγάρους. Μόνον οἱ φασίσται Βούλγαροι δι' αὐτοὺς εἶναι ἐχθροί. Λησμονοῦν ὅτι οἱ Βούλγαροι κομμουνισταὶ ἢ μὴ εἶναι πρῶτον Βούλγαροι, ἐχθροὶ τῆς Ἑλλάδος καὶ κατόπιν κομμουνισταί.

— Εἰς τὰς ἐφημερίδας των γράφουν «Νὰ καταργηθοῦν τὰ γελοῖα φράγματα συνόρων καὶ 'Εθνῶν».

— "Εγραψαν ἐπίσης: «Διεγράφησαν τοῦ Κ.Κ. 7 κομμουνισταὶ διότι, κατὰ τὴν σύσκεψιν, ὑπεστήριξαν ἐδαφικὰς διεκδικήσεις καὶ τὴν ὕπαρξιν συνόρων, πρᾶγμα ποὺ φανερώνει τὰς ἰμπεριαλιστικάς των διαθέσεις».

— Εἰς ἄλλον φύλλον των γράφουν: «Ἕλληνες, Σέρβοι, Βούλγαροι, Βλάχοι, Ἑβραῖοι, ἑνωθῆτε».

— Εἰς τὸ συνέδριον τοῦ Τσοτιλίου, τοῦ παρελθόντος 'Ιουλίου, συμμετέσχε καὶ Βούλγαρος 'Επίτροπος.

— Χτυποῦν, ὡς διατείνονται, ἀλύπητα τὸν κατακτητήν, ἀλλὰ τοὺς Βουλγάρους Κομιτατζῆδες

τῆς περιοχῆς Καστορίας πού τόσα ὄργια καί τόσους φόνους διέπραξαν εἰς βάρος τῶν Ἑλλήνων, δὲν τοὺς ἐκτύπησαν. Δὲν ἦσαν ἴσως καὶ αὐτοὶ Φασῖσται. Ὑπῆρχε συνεργασία μεταξὺ αὐτῶν καὶ ἐκείνων. Ἀλλὰ τοιαῦται ἦσαν αἱ ἐκ Σόφιας ὁδηγίαι, αἵτινες περιῆλθον εἰς χεῖρας μας, μέσῳ τῶν Ἀρχῶν Καστορίας... «Δρᾶσις μόνον κατὰ Ἐθνικιστῶν Ἑλλήνων ἀνταρτῶν». Τοῦτο σημαίνει ὄχι δρᾶσιν κατὰ τοῦ ΕΑΜ ἐκ μέρους τῶν Βουλγάρων Κομιτατζήδων καὶ ἀντιστρόφως.

— Ἐσχάτως κατηγοροῦν τὴν ΠΑΟ διὰ πολιτικὴν Μεγάλης Ἰδέας. Εἶναι καὶ τοῦτο ἔγκλημα, ἂν ὄντως συμβαίνει;

— Καλοῦν τοὺς Ἀξ)κοὺς νὰ προσφέρουν τὰς ὑπηρεσίας των κατατασσόμενοι εἰς τὸν ΕΛΑΣ (τὸν Στρατὸν τοῦ ΕΑΜ). Ἀλλ' ὅσοι εἶχαν τὴν ἀτυχίαν νὰ καταταγοῦν... ἐξετελέσθησαν μὲ ἀνήκουστα βασανιστήρια. Οἱ Ταγ)ρχαι Μάντζιος Χ καὶ Πόρτης Μ. κατεδικάσθησαν εἰς θάνατον καὶ ἐξετελέσθησαν, ἀφοῦ προηγουμένως ἐβασανίσθησαν εἰς σημεῖον ποὺ ὠχριοῦν τὰ βασανιστήρια τῆς Ἱερᾶς Ἐξετάσεως. Οἱ Ἀξ)κοὶ Μπουλογιάννης, Σιδερόπουλος, Ἀγγελόπουλος, καὶ Γρηγορίου, οἱ Ὁπλαρχηγοὶ Καπετὰν Στέφος Γρηγορίου καὶ Στέργιος Κούντουρας ἐθανατώθησαν, οἱ τελευταῖοι διὰ λιθοβολισμῶν.

Οἱ Ὑπολ)γὸς Ἀναγνωστόπουλος καὶ Ἀνθ)γὸς Παπαθανασίου ἐφονεύθησαν εἰς συμπλοκὴν προκληθεῖσαν ὑπὸ τοῦ ΕΛΑΣ.

— Διαδίδουν ὅτι τὸ ΕΑΜ ὑπηρετοῦν πολλοὶ μόνιμοι Ἀξ)κοὶ καὶ παρατάσσουν φανταστικὰ ἢ πραγματικὰ ὀνόματα ἐν γνώσει τῆς ἀνακριβείας πρὸς ἄγνοιαν ἀφελῶν. Εἰς ὡρισμένα χωρία τῆς Κοζάνης ἔλαβον τὴν ἀπάντησιν: «Ἡμεῖς, ὅταν πολεμούσαμε στὴν Ἀλβανία, εἴχαμε Ἀξ)κούς, ν'ἄλθουν αὐτοὶ νὰ τοὺς ἀκολουθήσωμεν. Σ' αὐτοὺς ἔχουμε ἐμπιστοσύνην».

— Κάθε προσπάθειαν ἢ ἐνέργειαν τῆς ΠΑΟ προσπαθοῦν νὰ τορπιλλίζουν καὶ μποϋκοτάρουν, ἔστω καὶ ἂν κατὰ βάθος εἶναι σύμφωνοι. Ἀλλ' ἀφοῦ ἡ ΠΑΟ διατάσσῃ, πρέπει αὐτοὶ νὰ ἀντιδράσουν. Ἡ φωνὴ τῆς ΠΑΟ νὰ μὴ ἀκουσθῇ. Εἶναι ὁ ἐπικίνδυνος ἀντίπαλος. Ἐπικίνδυνος λόγῳ τοῦ ἠθικοῦ κύρους. Καὶ ὅταν εὑρεθοῦν εἰς ἀδιέξοδον, εὑρίσκουν τὴν προχειροτέραν λύσιν. Εἰς ἐνέργεια τὸ ἔντυπόν των. Καὶ γράφουν: «Οἱ πουλημένοι τῆς ΠΑΟ (ἀναγράφονται μερικὰ ὀνόματα προχείρως, ὅσα ἐνθυμηθοῦν) ἐν συνεργασίᾳ μὲ τὴν Γκεστάπο, διέταξαν.. κλπ.».

Κύριε Πρόεδρε,

Τὴν ὀργάνωσιν ΠΑΟ δὲν ἐνδιαφέρει ἡ ὕπαρξις καὶ ἡ δρᾶσις τοῦ ΕΑΜ. Ἂς συνεχίσῃ αὐτὴ τὸ ἔργον της καὶ ὁ λαὸς καὶ ἀργότερον ἡ Ἱστορία θὰ κρίνῃ περὶ τοῦ ἔργου της. Ἡ ΠΑΟ στηρίζεται ἐπὶ βάσεων ἠθικῶν καὶ πατριωτικῶν. Τὸ γεγονὸς δὲ ὅτι περιλαμβάνει εἰς τοὺς κόλπους της τὰ ὑγιέστερα καὶ νομιμόφρονα στοιχεῖα εἶναι ὁ ἀψευδέστερος μάρτυς.

Καὶ πάλιν θὰ ὑψώσω φωνὴν κ. Πρόεδρε. Εἶναι ἀνάγκη ἡ ΠΑΟ νὰ ἐνισχυθῇ παντοιοτρόπως. Ἠθικῶς τε καὶ ὑλικῶς. Νὰ σταματήσῃ τὸ κακὸν τοῦ ἐμφυλίου σπαραγμοῦ. Νὰ παύσῃ χυνόμενον αἷμα ἀδελφικὸν ὑπαιτιότητι τοῦ ΕΑΜ. Συνεργασίαν Τιμίαν δὲν δέχεται τὸ ΕΑΜ καίτοι κατ' ἐπανάληψιν τοῦ ἐπροτάθη, καίτοι προσπάθειαι κατεβλήθησαν καὶ ἐκ μέρους τῶν Ἄγγλων ἀντιπροσώπων. Ἀλλὰ δὲν ἔχει δικαίωμα νὰ ἀπαγορεύῃ εἰς τοὺς πραγματικοὺς Ἕλληνας νὰ ἐργασθοῦν Ἐθνικῶς. Ἡ ΠΑΟ εἶναι εἰς θέσιν, χωρὶς νὰ χυθῇ αἷμα ἀδελφικόν, νὰ σταματήσῃ τὸ κακὸν τοῦτο διὰ τῆς συγκροτήσεως Στρατοῦ, ὡς ἀνωτέρω ἀναφέρεται.

Στρατοῦ πραγματικοῦ, ποὺ νὰ δυνηθῇ νὰ προσφέρῃ πολυτίμους ὑπηρεσίας ἐνισχύων τὸν συμμαχικὸν Στρατὸν ὅταν ἤθελε κληθῇ, ἀλλὰ καὶ δυναμένου νὰ ἀποτελέσῃ τὸ προπύργιον κατὰ τῶν διαθέσεων τοῦ ΕΑΜ ὅπως, διὰ τὴν ἐπικράτησίν του, μεταβάλῃ τὸν τόπον εἰς συντρίμμια. Εἴμεθα τόσον ὀλίγοι οἱ Ἕλληνες καὶ ὑπέστημεν τόσας θυσίας εἰς ἔμψυχον καὶ ἄψυχον ὑλικόν, καὶ νομίζω, ὡς ἐκ τούτου, ὅτι δὲν πρέπει νὰ ὑφιστάμεθα θυσίας, ζημίας καὶ καταστροφὰς ἄνευ λόγου, ἄνευ ὀφέλους καὶ δὴ ἐξ οἰκείων.

Ὁλόκληροι περιοχαὶ εἰς τὴν Μακεδονίαν μετεβλήθησαν εἰς ἐρείπια. Σέρβια δὲν ὑπάρχουν. Τὸ Τσοτίλι κατεστράφη τελείως.

Ἡ ἡρωϊκὴ πολίχνη Λέχοβον, ἡ ὡραία Κλεισούρα, τὸ Ἄργος Ὀρεστικόν, τὸ πολυπαθὲς Βογατσικὸν καὶ δεκάδες χωρίων καὶ συνοικισμῶν, κατεστράφησαν τελείως. Οἱ κάτοικοί

των, τὰ γυναικόπαιδα ἰδίως γυμνά, νηστικὰ καὶ ἀξιοδάκρυτα, κατέφυγον εἰς τὰ ὄρη, ὅπου θὰ εὕρουν τὸν ἐκ πείνης καὶ τοῦ ψύχους θάνατον.

Οἱ Γερμανοὶ εἶναι τόσον σκληροὶ καὶ ἀνάλγητοι, ὥστε δὲν πρόκειται νὰ ἐνδιαφερθοῦν δι' αὐτά.

Ἐν ὀνόματι τῆς φιλτάτης μας Πατρίδος.

Ἄς μὴ ἀφήσωμεν εἰς τὴν διάθεσιν τῶν ἀναρχικῶν τὸν δύσμοιρον αὐτὸν Τόπον.

Ἄς πράξωμεν ὅτι εἶναι δυνατόν.

Ἄς συγκροτήσωμεν Στρατὸν Ἐθνικόν. Τὰ βουνὰ τῆς Μακεδονίας, ὁ Ὄλυμπος καὶ τὰ Πιέρια, τὸ Βέρμιον καὶ τὸ Πάϊκον, προσφέρονται πρὸς τοῦτο.

Ἄς ἐνισχύσωμεν δι' ὅλων τῶν μέσων τὴν πατριωτικὴν ὀργάνωσιν ΠΑΟ τὴν δυναμένην νὰ συγκροτήσῃ τὸν Στρατὸν τοῦτον, ὡς ἐμπνέουσαν ἐμπιστοσύνην εἰς ὅλα τὰ Κόμματα, τὰ ὑγιῶς σκεπτόμενα.

Καὶ ἡ Δημοκρατικὴ Ὀργάνωσις **ΕΔΕΣ** θὰ ἐνισχύσῃ τὴν ΠΑΟ. Αἱ μέχρι τοῦδε μετ' αὐτῆς συνεννοήσεις εὐοδώθησαν. Μικροδιαφωνίαι ἐπὶ τοῦ πολιτειακοῦ ἰδίᾳ παρεκάμφθησαν πρὸ τοῦ συμφέροντος τῆς Ἑλλάδος.

Ἡ Ἑλλὰς τὸ ἀπαιτεῖ. Ἕλληνες ἑνωθεῖτε. Πρωτοπόρος εἰς τὴν προσπάθειάν της ταύτην ἡ ΠΑΟ δίδει τὸ παράδειγμα.

Ἄς τὴν ἐνισχύσωμεν, ἄς τὴν συντρέξωμεν οἱ πάντες.

Ἀλλὰ τὸ ταχύτερον κ. Πρόεδρε. Ἴσως αὔριον θὰ εἶναι ἀργὰ καὶ ἡ εὐθύνη ὅλων μας μεγάλη.

Πολλοὶ Ἀξιωματικοὶ εἶναι πρόθυμοι νὰ σᾶς συντρέξουν εἰς τὴν πατριωτικὴν αὐτὴν προσπάθειάν σας.

Νὰ μεταβοῦν ἐντεῦθεν εἰς τὴν Ὑπόδουλον Ἑλλάδα μεταφέροντες εἰς τοὺς ἐκεῖ ἐναγωνίως ἀναμένοντες ἀδελφούς μας τὴν σανίδα τῆς σωτηρίς, τὰ μέσα διὰ νὰ σωθῇ ἡ Ἑλλὰ καὶ τὸ χαρούμενον ἄγγελμα «Θαρρεῖτε Ἀδελφοί· σαλπίσατε σάλπισμα ἐθνοσωτήριον. Ἡ Πατρίς μας, ἡ Ἑλλάς μας ἐσώθη».

Σᾶς παρακαλῶ κ. Πρόεδρε νὰ δεχθῆτε τὴν ἔκρασιν τῆς ὑπερτάτης πρὸς Ὑμᾶς ἀφοσιώσεώς μου καὶ τοῦ Βαθυτάτου σεβασμοῦ.

Θ. ΜΠΑΡΜΠΑΣ
Ταγ)ρχης Πεζικοῦ

Ἔκθεσις Λ. ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗ μετακατοχικὴ ἀναφερομένη εἰς τὴν δολοφονίαν ὑπὸ τῶν Βουλγαροελασιτῶν τοῦ συν)ρχου ΑΒΔΕΛΑ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ

Εἶχα τὸ θλιβερὸ προνόμιο νὰ βρεθῶ δίπλα στὸν ἥρωα συνταγματάρχη Ἀβδελᾶ, στὴν τελευταία καὶ μοιραία περιπέτεια τῆς ζωῆς του. Θὰ προσπαθήσω νὰ ἀναπαραστήσω τὶς ὧρες, πρὶν ἀπὸ τὴν ἐκτέλεσή του ἀπὸ τοὺς Ἐαμοσυμμορίτες.

Βρεθήκαμε καταδικασμένοι καὶ οἱ δύο σὲ θάνατο. Αὐτός, σὰν Ἕλληνας Ἀρχηγὸς κι' ἐγώ,, σὰν ἄνθρωπος δικός του. Ἐκεῖνος πότισε μὲ τὸ αἷμα του τὸν ἱερὸ Μακεδονικὸ χῶρο, πιστὸς στὰ ἐθνικὰ ἰδεώδη, ἐγὼ γλύτωσα γιατὶ αὐτός, ποὺ θὰ μὲ ἔστελνε στὸ ἐκτελεστικὸ ἀπόσπασμα, φώναζε κάποτε τὴ μητέρα μου «μάνα»...

. . . .

Τὸ ἀπόγευμα ἐκεῖνο συναντηθήκαμε, κάπου στὴν Θεσσαλονίκη μὲ τὸν Ἀπόστολο Ἀηδονᾶ, Βουλευτὴ τώρα τῆς ΝΕΑΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ, ποὺ ἀπὸ τὰ παιδικά μας χρόνια ἀγωνιζόμασταν μαζὶ στὸν ἐθνικὸ στίβο. Μοῦ ἀνεκοίνωσε ὅτι εἶχα ἐπιλεγῆ νὰ ἐκτελέσω εἰδικὴ ὑπηρεσία στὸ βουνό. Θὰ βρισκόμουν πάντα κοντὰ στὸν συνταγματάρχη Ἀβδελᾶ, ὁ ὁποῖος, περιστοιχιζόμενος ἀπὸ μιὰ ὁμάδα μονίμων καὶ ἐφέδρων Ἀξιωματικῶν θὰ ἀναχωροῦσε σύντομα γιὰ νὰ ἀναλάβει τὴν στρατιωτικὴ διοίκηση τῶν Ἐθνικῶν ἀνταρτικῶν ὁμάδων τῆς Ἀνατολικῆς Μακεδονίας — Θράκης, τοῦ Ἀντώνη Φωστερίδη (Ἀντὼν Τσαούς). Μὲ τὴν ὁμάδα τῶν ἀξιωματικῶν ἦταν καὶ ὁ Ἀπόστολος Ἀηδονᾶς.

Ξεκινήσαμε στὰ μέσα τοῦ 1944. Σύμφωνα μὲ τὸ πρόγραμμα, εἴχαμε λημεριάσει ἀρχικὰ στὴ Μονὴ Εἰκοσιφοινίσσης, στὸ Παγγαῖο. Στὴν συνέχεια, περάσαμε στὰ βουνά, βόρεια τῆς Δράμας.

Ποιὰ ἦταν ἡ γενικὴ κατάσταση τότε; Οἱ Ρῶσσοι εἶχαν καταλάβει τὴν Βουλγαρία, Σεπτέμβριος 1944. Οἱ Βούλγαροι, ἀπὸ σύμμαχοι τῶν Γερμανῶν μετατράπηκαν, μέσα σὲ λίγα δευτερόλεπτα, σὲ κομμουνιστές. Μιὰ κονκάρδα κόκκινη στὸ πέτο καὶ ἡ ἀλλαγὴ εἶχε συντελεστῆ. Στὴ Μπιζέρτα, μόλις ἔγινε ἡ Κυβέρνηση Ἐθνικῆς Ἑνότητος.

Τὸ κλιμάκιο τῶν Ἐγγλέζων, ποὺ εὑρίσκετο στὰ βουνὰ μὲ τὸν Ἀντὼν Τσαούς, κατέβηκε τότε στὴ Δράμα, τηρώντας μιὰ οὐδέτερη στάση, ἀνάμεσα στὰ Ἐθνικὰ ἀνταρτικὰ τμήματα, καὶ στὸν ΕΛΑΣ, ποὺ οἱ ἔνοπλοί του εἶχαν ἔλθει ἀπὸ τὰ παράλια τοῦ Πηλίου στὴν Ἀνατολικὴ Μακεδονικὴ Θράκη γιὰ πρώτη φορά.

Τότε εἶχαν φανῆ καὶ τὰ πρῶτα συνθήματα στοὺς τοίχους. «Ζήτω ἡ ἑλληνοβουλγαρικὴ φιλία» ἔγραφαν οἱ Ἐαμίτες. Καὶ τότε σημειώθηκαν καὶ τὰ πρῶτα κρούσματα αὐτοδικίας ἀπὸ τοὺς ΕΑΜ—ΕΛΑΣ. Φυλακίσεις καὶ ἐκτελέσεις ἐθνικοφρόνων.

Ἡ γενικὴ εἰκόνα τῆς καταστάσεως θὰ μποροῦσε νὰ συμπληρωθῆ μὲ τὶς ὁδηγίες τῆς Ἀγγλικῆς Ἀποστολῆς, σύμφωνα μὲ τὶς ὁποῖες, οἱ ἐθνικὲς ἀνταρτικὲς ὁμάδες ἔπρεπε νὰ ἐλέγχουν τὸν 7ο συνοριακὸ τομέα. Ἀπὸ τὴν ἄλλη πλευρά, ὁ ΕΛΑΣ ὀργανώνονταν μέσα στὶς πόλεις, μὲ τὴν βοήθεια τῶν Βουλγάρικων Δυνάμεων Κατοχῆς.

Τὰ ξένα αὐτὰ στρατεύματα ἔπρεπε νὰ εἶχαν ἀποχωρήσει ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα τὴν 25ην Σεπτεμβρίου 1944, ἀλλὰ συνέχιζαν νὰ παραμένουν στὴν χώρα μας, παρέχοντας κάθε εἴδους συνδρομὴ στοὺς Ἕλληνες κομμουνιστές.

Ἡ κατάστασις λοιπὸν ἦταν συγκεχυμένη. Μὲ τοὺς Βουλγάρους στὴ Δράμα, μὲ τοὺς Ἐγγλέζους σὲ οὐδέτερη θέση, ὁ συνταγματάρχης Ἀβδελᾶς δὲν περιωρίστηκε στὸ δικό του χῶρο εὐθύνης. Γιατί; Ἡ ἑλληνικὴ ψυχή του εἶχε ἐξεγερθῆ μπροστὰ στὸ δρᾶμα τοῦ κόσμου τῆς περιοχῆς.

Καθημερινὰ ἔφταναν πληροφορίες ὅτι ὁ ΕΛΑΣ σκοτώνει ἀθώους. Οἱ φυλακὲς γέμισαν. Οἱ Βούλγαροι, στενοὶ συνεργάτες πλέον τῶν Ἐαμιτῶν, συνέχιζαν τὸ ὄργιο τοῦ αἵματος. Τί ἔπρεπε νὰ γίνη; Ὁ συνταγματάρχης Ἀβδελᾶς εἶχε ἀποφασίσει νὰ ἐπέμβη μὲ κάθε τρόπο.

Θυμᾶμαι ὅτι τὸ πρωῒ ἐκεῖνο εἶχε ἔλθει μία ἀντιπροσωπεία ἀπὸ τὸ χωριὸ Ροδολίβος. Ἔντρομα τὰ μέλη τῆς ἀντιπροσωπείας παρουσιάστηκαν στὸν συνταγματάρχη καὶ τοῦ ἀνήγγειλαν ὅτι οἱ Ἐαμίτες συνέλαβον γύρω στοὺς 100 ἐθνικόφρονες σὰν «προδότες». Σὲ λίγο θὰ τοὺς περνοῦσαν ἀπὸ λαϊκὸ δικαστήριο καὶ ὁπωσδήποτε θὰ τοὺς ἐκτελοῦσαν.

— Τρέξε ἀρχηγέ, καὶ σῶστους φώναξαν. Εἶναι ἀθῶοι. Ὅλοι νοικοκύρηδες, μὲ παιδιά.

Προτοῦ κάνει ὁποιαδήποτε ἄλλη ἐνέργεια, ὁ συνταγματάρχης εἰδοποιεῖ τὴν ἀγγλικὴ ἀποστολή, ποὺ εἶχε τότε ἐπικεφαλῆς τὸν γνωστὸ ταγματάρχη, μὲ τὸ ψευδώνυμο Κὶτ - Κάτ, παλαιὸ τζόκεϋ, πανέξυπνο ἀξιωματικὸ τῆς δυνάμεως 133.

Ὁ Κὶτ - Κὰτ ἔρχεται σὲ ἐπαφὴ μὲ τὸν ΕΛΑΣ καὶ τελικὰ κανονίζει μία συνάντηση στὸν Ἅγιο Ἀθανάσιο (Πόριανη). Θὰ ἔπαιρναν μέρος, ὁ συνταγματάρχης Ἀβδελᾶς, ἐγώ, ὡς διερμηνέας του, ἀπὸ τὶς ἐθνικὲς δυνάμεις καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλη, τοῦ ΕΛΑΣ ὁ «ἀντισυνταγματάρχης» Ἀλεξανδρόπουλος. Παρίστατο καὶ ὁ Κὶτ - Κάτ, ποὺ συνοδεύονταν ἀπὸ ἕνα ἄγγλο ὑπολοχαγό.

Ἡ συζήτηση κράτησε πολύ. Τελικά, ἔγινε δεκτὴ ἡ πρόταση τοῦ συνταγματάρχη Ἀβδελᾶ, νὰ μεταβοῦμε ὅλοι μαζὶ στὸ Ροδολίβος γιὰ νὰ σταματήσουμε τὶς αὐτοδικίες.

Ὁ ΕΛΑΣ διέθεσε τὸ αὐτοκίνητο, στὸ ὁποῖο ἐπιβιβαστήκαμε ὅλοι, ἐκτὸς ἀπὸ τὸν Κὶτ - Κάτ. Ὑψώσαμε λευκὴ σημαία.

Μετὰ ἀπὸ διαδρομὴ τριῶν ὡρῶν περίπου φθάσαμε στὸ Ροδολίβος.

Ἡ παρουσία μας ἐκεῖ ἔδωσε μεγάλες ἐλπίδες στοὺς κατοίκους. Οἱ ἐκτελέσεις σταμάτησαν. Ἂν καὶ γεμᾶτες οἱ φυλακές, ἡ συμπεριφορὰ τῶν Ἐαμοβουλγάρων ἔγινε μαλακώτερη.

Ἔκανα μιὰ βόλτα στὸ χωριό. Δὲν μοῦ ἄρεσαν οἱ διαθέσεις ὡρισμένων. Ὡμολόγησα τοὺς φόβους μου στὸν συνταγματάρχη Ἀβδελᾶ. Θυμᾶμαι ἀκόμη, σὰν τώρα, τὴν ἀπάντησί του.

— Παιδί μου, τὸ γεγονὸς ὅτι ἤρθαμε ἐδῶ εἶναι σημαντικό. Δώσαμε ἐλπίδα στοὺς ἄμοιρους αὐτοὺς ἀνθρώπους, ποὺ εἶναι διπλᾶ Ἕλληνες, γιατὶ εἶναι καὶ ἀκρῖτες. Ἔχουν ἀγαπήσει τόσο αὐτὴ τὴν γῆ, ποὺ τίποτα δὲν τοὺς ξεριζώνει ἀπὸ ἐδῶ. Κι' ἂν πρόσεξες, κανεὶς ἀπὸ τοὺς καταδικασμένους δὲν δείχνει ὅτι τὸν περιμένει ὁ χαμός. Ἂς ποῦμε, ὅτι ἤρθαμε νὰ δοῦμε πραγματικοὺς Ἕλληνες.

Ἐπέμενε. Τοῦ εἶπα ὅτι, ἐνῷ ἐκεῖνος ἦταν ἀπασχολημένος μὲ τὶς διαπραγματεύσεις, ἐγὼ παρατηροῦσα τὶς κινήσεις τοῦ Ἐαμιτῶν. Μοῦ φάνηκαν ὕποπτοι. Κάτι μᾶς προετοίμαζαν.

Ἐπανέλαβα τοὺς φόβους μου κατὰ τὴν διάρκεια τῆς ἐπιστροφῆς. Παρακινοῦσα τὸν συνταγματάρχη νὰ ἀλλάξουμε διαδρομή. Ν' ἀποφύγουμε νὰ περάσουμε ἀπὸ τὴν Ἀλιστράτη, ὅπως ἤθελαν οἱ Ἐλασῖτες. Καὶ ἦταν εὔκολο νὰ ἀφοπλίσουμε τοὺς τρεῖς συνοδούς μας.

Ὁ συνταγματάρχης Ἀβδελᾶς μ' ἄκουγε ἀλλὰ τελικὰ δὲν συμφώνησε.

— Ὅλοι σέβονται τὴν λευκὴ σημαία, συμπλήρωσε. Ὁ θεσμὸς τῆς λευκῆς σημαίας δὲν μπορεῖ νὰ καταπατηθῇ. Εἴμεθα κήρυκες. Κι' ὅμως ἡ λευκὴ σημαία δὲν μᾶς γλύτωσε. Οἱ Ἐαμοβούλγαροι εἶχαν διαφορετικὲς ἰδέες. Εἶχαν στήσει τὴν παγίδα τους. Στὴν Ἀλιστράτη μᾶς περίμενε ἕνα τμῆμα τοῦ ΕΛΑΣ ἀπὸ 50 ἄνδρες. Περικύκλωσαν τὸ αὐτοκίνητό μας, ἅρπαξαν καὶ ἐξαφάνισαν τὴν ἄσπρη σημαία καὶ μᾶς ἀφώπλισαν.

Τελικὰ τὸν Συνταγματάρχη, τὸν Ἄγγλο ὑπολοχαγὸ καὶ ἐμένα μᾶς ἀνάγκασαν νὰ ἀνεβοῦμε σ' ἕνα φορτηγό.

— Εἶσθε αἰχμάλωτοι καὶ προδότες. Θὰ πᾶτε στὴ Δράμα, ὅπου θὰ περάσετε ἀπὸ λαϊκὸ δικαστήριο.

Καὶ ξεκινήσαμε.

Ἐγὼ δὲν μποροῦσα νὰ ἡσυχάσω. Μοῦ κακοφαίνετο ὅτι πέσαμε σὲ μιὰ παγίδα, ποὺ μπορούσαμε νὰ εἴχαμε ἀποφύγει.

Σὲ κάθε στενὸ καὶ στροφὴ παρακινοῦσα τὸν συνταγματάρχη νὰ πηδήξη. Ὁ Ἄγγλος συμφώνησε, ἀλλὰ ὁ συνταγματάρχης ἀρνιόταν.

— Δὲν μποροῦν νὰ μᾶς κάνουν τίποτα, ἔλεγε. Εἴμαστε κήρυκες. Ἐσὺ μπορεῖς νὰ πηδήξης...

Ἀρνήθηκα. Δὲν μποροῦσα νὰ τὸν ἐγκαταλείψω. Ὁ Ἄγγλος ὑπολοχαγὸς ὅμως στὴν κατάλληλη στιγμὴ πήδηξε. Τότε ὁ ἐπικεφαλῆς Ἐλασίτης ἔβαλε τὴ φωνή, βλέποντας τοὺς δικούς του ἕτοιμους νὰ πυροβολήσουν.

— Ὄχι τὸν Ἐγγλέζο, ἀφῆστε τον νὰ φύγῃ. Αὐτοὶ οἱ δύο μᾶς ἐνδιαφέρουν.

Ξαφνικὰ φάνηκε ἡ Δράμα. Ὅσο πλησιάζαμε στὴν κεντρικὴ πλατεῖα, ἕνα βοητὸ ποὺ συνεχῶς μεγάλωνε, ἐρχόταν ἀπὸ ἐκεῖ.

— Πιάσαμε τοὺς προδότες.

Μᾶς ἀνέβασαν στὸ μέγαρο τοῦ Δημαρχείου. Μᾶς ἔβγαλαν στὸ μπαλκόνι.

Ἡ πλατεῖα πῆχτρα ἀπὸ κόσμο. Μὲ ὑψωμένες γροθιὲς ἀπειλοῦσαν Θεοὺς καὶ δαίμονες.

— Θάνατος στοὺς προδότες.

Τὰ οὐρλιαχτὰ ἀπευθύνονταν σ' ἐμᾶς.

Θυμᾶμαι κάτι χαρακτηριστικό. Μιὰ γριούλα, χωρὶς δόντια, φώναξε καὶ αὐτὴ μαζὶ μὲ τοὺς ἄλλους, μόλις μᾶς κατέβαζαν ἀπ' τὸ αὐτοκίνητο.

— Θάνατο, θάνατο, ποιοὶ εἶναι αὐτοί;

Εἶχα χαμογελάσει. Καὶ ὁ Ἀβδελᾶς:

— Πιὸ σοβαρὸς κ. Βασιλειάδη...

Ἀπὸ τὸ μπαλκόνι ὅπου βρισκόμασταν, παρέλασαν διάφοροι ἀξιωματοῦχοι τοῦ ΕΑΜ, ποὺ ἔβγαζαν πύρινους λόγους ἐναντίον μας. Τὸ πλῆθος ἐπανελάμβανε τὰ συνθήματα τῶν καθοδηγητῶν. Τί δὲν μᾶς εἶπαν: «Πουλημένα τομάρια», «φασίστες» καὶ «δολοφόνους». Μᾶς κατηγόρησαν ὅτι «εἴχαμε σκοτώσει ἀγνοὺς Ἕλληνες πατριῶτες», ὅτι σταθήκαμε «προδότες τοῦ Λαοῦ» καὶ ἄλλα.

Τελικὰ τὸν συνταγματάρχη καὶ ἐμένα μᾶς παρέδωσαν σ' ἕνα ἀπόσπασμα, ποὺ εἶχε ἐπικεφαλῆς κάποιον Δόλγηρα. Ἀποτελεῖτο ἀπὸ πέντε Ἐλασίτας καὶ πέντε Βουλγάρους στρατιῶτες.

Ὁ Δόλγηρας ἀνέλαβε τὸ ἔργο του. Χτυπώντας μας μὲ τὸ κοντάκι τοῦ ὅπλο, οὔρλιαζε καὶ ἀπειλοῦσε. Ξαφνικὰ βγάζει ἕνα μαχαίρι.

— Δὲν κόβει, γδέρνει παλιόσκυλα.

Κι' ἄρχισε ἡ μαρτυρικὴ πορεία. Μᾶς ὡδήγησαν ἔξω ἀπὸ τὴ Δράμα, κοντὰ στὸ Ἰνστιτοῦτο Καπνοῦ.

Στὰ κτυπήματα καὶ στοὺς χλευασμοὺς ὁ συνταγματάρχης δὲν ἀπαντοῦσε. Βάδιζε στητός, σὰν νὰ μὴ συνέβαινε σ' αὐτὸν τίποτα. Εἶχε σφιχτὰ τὰ χείλια. Μόνο κάποια στιγμὴ εἶπε:

— Τὸ ἔγκλημά μας εἶναι ὅτι κλείσαμε μέσα μας τὴν Ἑλλάδα. Εἴτε μᾶς χτυπᾶτε, εἴτε θὰ μᾶς γδάρετε δὲν μπορεῖτε νὰ βγάλετε ἀπὸ τὴν ψυχή μας τὴν Πατρίδα.

Τὸ παράδειγμά του προσπαθοῦσα νὰ μιμηθῶ κι' ἐγώ.

Εἴχαμε προχωρήσει ἀρκετὰ ὅταν ὁ συνταγματάρχης μοῦ εἶπε μὲ χαμηλὴ φωνή.

— Ὁ Θεὸς δὲν μοῦ χάρισε γιό, παρὰ μιὰ κόρη. Ὁ γιός μου, ἂν εἶχα, θάθελα νᾶταν ἑλληνόπουλο ὅσο καὶ σύ. Καὶ χαίρομαι ποὺ ὁ παντοδύναμος μοῦ ἔδωσε τὴν συντροφιά σου αὐτὲς τὶς τραγικὲς ὧρες.

Τώρα μπορῶ νὰ τὸ ὁμολογήσω. Τὰ λόγια του μὲ ἔκαναν νὰ δακρύσω. Τὰ δάκρυα ἐκεῖνα διέλυσαν κάθε φόβο μέσα μου. Γιὰ μιὰ στιγμὴ αἰσθάνθηκα ὅτι ὁ θάνατος δὲν ἦταν τόσο τραγικὸ γεγονός. Ἀρκεῖ νὰ ἔρχονταν γρήγορα...

Σταματήσαμε. Οἱ Ἐλασίτες μᾶς ἔδωσαν κασμάδες καὶ φτιάρια γιὰ νὰ ἀνοίξουμε τοὺς λάκκους μας. Παρακάλεσα νὰ μ' ἀφήσουν νὰ σκάψω ἐγὼ τοὺς δύο λάκκους. Καὶ φώναξα νὰ μὴν ἐνοχλοῦν τὸν συνταγματάρχη, ποὺ ἔνιωθα ὅτι ἤθελε νὰ προσευχηθῆ.

Τελικά, ἀρχίσαμε νὰ σκάβουμε κι' οἱ δυό. Ὁ συνταγματάρχης ἄρχισε νὰ τραγουδᾶ τὸν Ἐθνικὸ Ὕμνο. Τὸν ἀκολούθησα.

Οἱ λάκκοι βάθαιναν. Τότε ἀκούστηκαν φωνές. Ἀπὸ μακριὰ τρεῖς ἄνθρωποι ἔτρεχαν ἀλαφιασμένοι, μὲ κατεύθυνση τὸν χῶρο τῆς ἐκτελέσεως.

— Διαταγὴ ἀνώτερη. Μὴν τοὺς χαλάσετε, μὴ τοὺς χαλάσετε διαταγὴ ἀνώτερη.

Ὅπως ἔσκαβα νόμιζα, ὅτι οἱ φωνὲς ἔρχονταν ἀπὸ τὸ βάθος τῆς γῆς, κι' ὄχι ἀπὸ τὸν κάμπο. Ὁ Ἀβδελᾶς μ' ἔπιασε ἀπὸ τὸν ὦμο καὶ μοῦ λέει:

— Παιδί μου δὲν θὰ μᾶς σκοτώσουν σήμερα.

Μᾶς μετέφεραν στὸ φρουραρχεῖο Δράμας. Διοικητὴς τοῦ ΕΛΑΣ, φρούραρχος ἦταν ἕνας πρώην ἔφεδρος ἀξιωματικὸς μὲ τὸ ψευδώνυμο «Ἀστραπόγιαννος», ἐπάγγελμα, δημοσιογράφος. Ἔκανε τὸν θυμωμένο. Ἰσχυρίστηκε ὅτι παρεξηγήθηκαν οἱ διαταγές του! Ὄχι δὲν διατρέχαμε κανένα κίνδυνο. Κακῶς... θὰ μᾶς ἐκτελοῦσαν.

Δυὸ πάγκοι, καὶ δύο κουβέρτες μᾶς κράτησαν συντροφιὰ τὴν νύκτα.

Τὴν ἑπομένη μέρα εἴχαμε μιὰ περίεργη ἐπίσκεψη.

Στὸ δωμάτιο - κελλί, μαζὶ μὲ ἄλλους Ἐαμίτες ἦρθε κάποιος νεαρὸς Βούλγαρος, ἀξιωματικὸς τῆς Ἀεροπορίας. Σὲ θαυμάσια ἀγγλικὰ μοῦ λέει:

— Μὴ φοβᾶστε. Οἱ δικοί σας πιάσανε τὸν Ἄρη Σουγιουτζόγλου καὶ τὸν Κωνσταντάρα. Ὁπότε δὲν θὰ σᾶς σκοτώσουμε. Θὰ γίνη ἀνταλλαγή.

Ὁ Ἄρης ἦταν ὁ πολιτικὸς καθοδηγητὴς τοῦΕΑΜ Ἀνατολικῆς Μακεδονίας — Θράκης καὶ ὁ Κωνσταντάρας ὁ μέραρχος τοῦ ΕΛΑΣ.

Ὅλη τὴν ἑπομένη ἑβδομάδα, περάσαμε κάπως ἥσυχα, κάτω ἀπ' τὴ φροντίδα τοῦ φρουράρχου Ἀστραπόγιαννη. Ξαφνικὰ μᾶς μετέφερον στὶς φυλακὲς Δράμας, καὶ μᾶς ρίχνουν στὴν ἀπομόνωση. Περνοῦν δύο - τρεῖς μέρες, ὁ Βούλγαρος ἀξιωματικὸς τῆς Ἀεροπορίας ξαναεμφανίζεται.

— Νὰ προσέχετε. Τὰ πράγματα εἶναι πολὺ δύσκολα.

Ὡδήγησαν τὸν συνταγματάρχη σὲ ἀνάκριση. Γύρισε κατάκοπος. Τὸν εἶχαν κτυπήσει πολύ. Τὸν βασάνισαν μὲ τὴ φάλαγγα. Δὲν ἤθελε νὰ μοῦ δείξει τὰ σημάδια.

— Εὔχομαι παιδί μου ν' ἀντέξης. Εἶναι σκληρὰ τὰ κτήνη.

Ὅλο τὸ βράδυ τὸν περιποιόμουν. Δὲν μιλοῦσε. Πότε - πότε μὲ κτυποῦσε σὰν παιδί του. Ἔνιωθα μιὰ ἀνατριχίλα. Καταλάβαινα ὅτι ἡ στοργὴ καὶ ἡ μέριμνά του στρέφονταν σὲ μένα. Δὲν ἤθελε νὰ τὸ δείξη.

Τὴν ἑπομένη μὲ πῆγαν ἐμένα γιὰ ἀνάκριση. Ἔφαγα λίγο ξύλο, γιατὶ ὁ ἀνακριτὴς Μουτάκος εἶχε κληθῆ νὰ παρευρεθῆ σὲ κάποια σύσκεψη. Ἔτσι, μὲ ξανάστειλαν πίσω στὴν ἀπομόνωση. Τὸ βράδυ, δὲν μπορέσαμε νὰ κοιμηθοῦμε στὸ κελλί. Καταλαβαίναμε καὶ οἱ δύο ὅτι τὰ περιθώρια εἶχαν στενέψει. Ὁ συνταγματάρχης ἔμενε ὄρθιος ἂν καὶ πονοῦσε. Ἀπὸ τὸ στόμα του δὲν βγῆκε κανένα παράπονο. Προσπάθησε νὰ μ' ἐμψυχώση. Ἡ στάση του μ' εἶχε συνεπάρει.

Βρισκόμουν μεταξὺ ὀνείρου καὶ πραγματικότητας.

Τὸ πρωὶ ἦρθαν καὶ πῆραν τὸν Συνταγματάρχη 'Αβδελᾶ, δῆθεν γιὰ ἀνάκριση. Ὕστερα ἔμαθα ὅτι τὸν ὡδήγησαν ἐκεῖ στοὺς λάκκους, ποὺ εἴχαμε σκάψει. Τὸν ἔσφαξαν.

Ὁ συνταγματάρχης 'Αβδελᾶς εἶχε πεθάνει σὰν ἥρωας.

. . . .

Μετὰ δύο μέρες ξαναφάνηκε ὁ βούλγαρος 'Αεροπόρος, στὸ κελλί μου.

— Προσπάθησε νὰ κερδίσης χρόνο, μοῦ εἶπε. Ν' ἀποφεύγης νὰ τρῶς καὶ νὰ πίνης. Μακρυὰ ἀπὸ τὴν πόρτα, νὰ μὴ δείχνης ὅτι ἔχεις μέσα σου ζωή. Ἕως αὔριο θὰ ἔρθη ἕνα ἀεροπλάνο μὲ Ἕλληνας 'Αξιωματικοὺς καὶ Ὑπουργοὺς τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως, ποὺ θὰ φροντίσουν διὰ τὴν ἀποφυλάκισή σας.

Τὸ ἀεροπλάνο ἦρθε ἀλλὰ καὶ ἡ ἐντολὴ γιὰ τὴν τελευταία ἀνάκρισή μου.

Προσπάθησα νὰ φέρω στὸ νοῦ μου τὸν συνταγματάρχη γιὰ νὰ ἀντλήσω δύναμη.

Ὁ καινούργιος διοικητὴς τῆς πολιτοφυλακῆς Δράμας θὰ μ' ἔστελνε στὸ ἀπόσπασμα. Ἡ πόρτα ἀνοίγει καὶ βρίσκομαι μπροστὰ στὸν Ἕκτορα Γεωργιάδη, τὸ γνωστὸ τερματοφύλακα τοῦ Ἡρακλέους. Μὲ κύτταξε ἐμβρόντητος ἀπὸ τὴν κατάπληξη.

— 'Εσὺ εἶσαι ὁ διερμηνέας, νὰ πάρη ὁ διάβολος;

Ὁ Γεωργιάδης ἦταν ὁ καλύτερος φίλος τοῦ ἀδελφοῦ μου. Κοιμῶνταν σπίτι μας, ἐφώναξε τὴν μητέρα μου «μάνα».

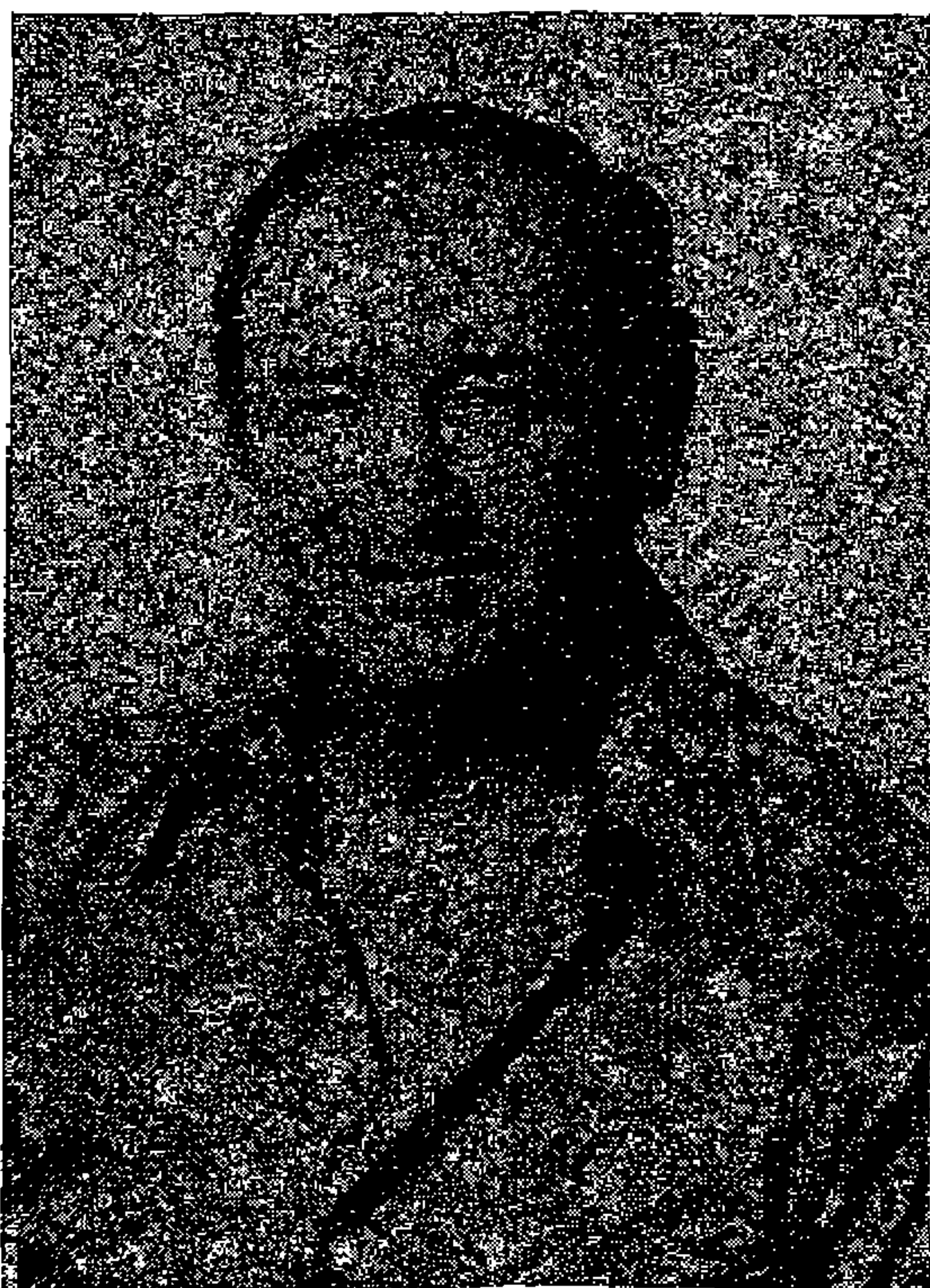
— Γιὰ χάρη τῆς μάνας θὰ ζήσης, εἶπε στὸ τέλος.

Καὶ μὲ ξανακλείδωσε στὸ κελλὶ παίρνοντας τὸ κλειδὶ ὁ ἴδιος, λέγοντάς μου: «Πρόσεχε».

Τὴν ἑπομένη ὁ Λαμπριανίδης καὶ ὁ Πορφυρογένης μᾶς ἀπελευθέρωσαν.

'Απὸ τότε πέρασαν χρόνια. Ὁ Συνταγματάρχης 'Αβδελᾶς γιὰ ὅλους ἐμᾶς ποὺ γνωρίσαμε τὸν στρατιώτη καὶ τὸν ἄνθρωπο, ἀλλὰ προπαντὸς τὸν ἁγνὸ Ἕλληνα πατριώτη παραμένει ἕνα ἀλησμόνητο πρότυπο. Ἕλας ἀληθινὸς Ἕλληνας ἥρωας.

Μάρτιος 1977 — ΛΑΚΗΣ (ΘΕΟΦΙΛΟΣ) ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ

ΛΑΚΗΣ (ΘΕΟΦΙΛΟΣ) ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ
Μέλος τῆς ΠΑΟΝ

Δύο ἐπιστολαὶ τοῦ ΕΛΑΣ πρὸς τὸν τότε φοιτητὴν Ἰωάννην ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΝ, δραστήριον μέλος τῆς ΠΑΟΝ, ἤδη φαρμακοποιὸν Θεσσαλονίκης.

Διὰ τῶν ἐπιστολῶν αὐτῶν οἱ κομμουνισταὶ ἀποπειρῶνται νὰ τρομοκρατήσουν τὸν ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΝ, ἀνεπιτυχῶς βεβαίως. Εἶναι μία ἐκ τῶν μεθόδων ποὺ ἐχρησιμοποίουν, διὰ νὰ τρομοκρατοῦν τοὺς ὀπαδοὺς τῶν Ἐθνικῶν Ὀργανώσεων, τὰς ὁποίας κατεσυκοφάντουν.

9/2/44

Κύριε Αργυρόπουλε

Φοιτητά [illegible]

Ενώ πολύ καλά γνωρίζεις ότι η Π.Α.Ο. [illegible] Εθνικό αγώνα που διεξάγει ο Ελληνικός λαός παίζει προδοτικό ρόλο, ενώ έχεις [illegible] ότι η ηγετική αυτή [illegible] Μαργαρίτη, προδότη [illegible] συνεργάζεται με τους καταχτητές, [illegible] και το προδοτικό της [illegible] στη γραμμή της ΠΑΟ [illegible] ΠΑΟ [illegible] εναντίον του Εθνικού και [illegible] αγώνα.

Είναι [illegible] άνθρωποι [illegible] με τα [illegible] Φαρμακ[illegible] [illegible]!

Η Εθνική Οργάνωση Ε.Α.Μ. που [illegible] θα [illegible] έχει το μεγαλύτερο μέρος [illegible]. Οι [illegible] σε κάθε γωνιά, σε κάθε [illegible] σε κάθε [illegible] σε κάθε γραφείο, [illegible].

Το ΕΛΑΣ ξέρει καλά ποιος είναι και τι κάνεις, ξέρει [illegible], ξέρει [illegible] και [illegible] ξέρει ότι διαδίδεις αισχρές συκοφαντίες, [illegible] και [illegible]. Κάθε [illegible] είναι γνωστοί και [illegible] και ο [illegible] στο Φαρμακείο. Πρόσεχε, [illegible] διότι [illegible] θα είναι [illegible] που θα μετανοιώσεις. Η υπομονή έχει τα όριά της και αν μέχρι τώρα δεν σου [illegible] για να σου δοθεί καιρός να διορθωθείς [illegible]. Με την [illegible] αυτή [illegible] ότι η άλλη δεν θα είναι τόσο [illegible].

Σαν [illegible] ότι αυτό δεν θα [illegible] και να [illegible] καλά.

Σ.Π. του ΕΛΑΣ

ΔΕΥΤΕΡΑ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΙΔΙΟΝ

Κύριε 'Αργυρόπουλε,
(Φαρμακοποιόν)

Διερχόμενος τὶς πλέον τραγικὲς στιγμὲς καὶ ἐνῷ ὁ πόλεμος μαίνεται εἰς ὁλόκληρον τὴν Εὐρώπην ἐναντίον τοῦ Ἄξονος, ὁ Ἑλληνικὸς Λαὸς πιστὸς στὰς ἐνδόξους παραδόσεις μάχεται κατὰ τῶν αἱμοβόρων καταχτητῶν Γερμανῶν καὶ Βουλγάρων ἕναν ἀγῶνα σκληρὸ καὶ ἀδυσώπητο.

Στὸν ἀγῶνα αὐτὸν ὁ ἐχθρὸς δυστυχῶς βρῆκε ὡς συμμάχους ὡρισμένους κακούργους, προδότας, ἐγκληματίας, Γραικύλους, διοργανωτὲς διαφόρων προδοτικῶν ὀργανώσεων ΠΑΟ — ΠΕΚ — ΕΔΕΣ, Πούλου, Ταγμάτων 'Ασφαλείας κλπ.

Δυστυχῶς καὶ σεῖς παρασυρθήκατε, γελαστήκατε καὶ γίνατε ὄργανό τους συνεργαζόμενος μὲ τὸ συγγενολόγι σας, μὲ τοὺς ἐλεεινοὺς αὐτούς, ἀλλὰ μὲ ποιὰν λογικὴν ἐνεργεῖτε, δὲν γνωρίζομεν. Γνωρίζομεν ὅμως τοὺς συνδέσμους σας καὶ τὶς προσπάθειές σας, ἔγιναν παντοῦ γνωστὰ οἱ συκοφαντίες σας καὶ οἱ ἀνόητες ἀπειλές σας. Τὸ Φαρμακεῖον σας ἔγινε Κέντρον Παοτζήδων, ὁ δὲ υἱός σας ἐνθαρρυνόμενος ἀπὸ σᾶς ἐνεργεῖ πλέον ἀνοήτως.

Ὅλα αὐτὰ κ. 'Αργυρόπουλε, σᾶς στιγματίζουν καὶ σᾶς ἀτιμάζουν καὶ ὅλα αὐτὰ ἀποτελοῦν μέρος τῶν ὅσων κάνατε μέχρι τώρα.

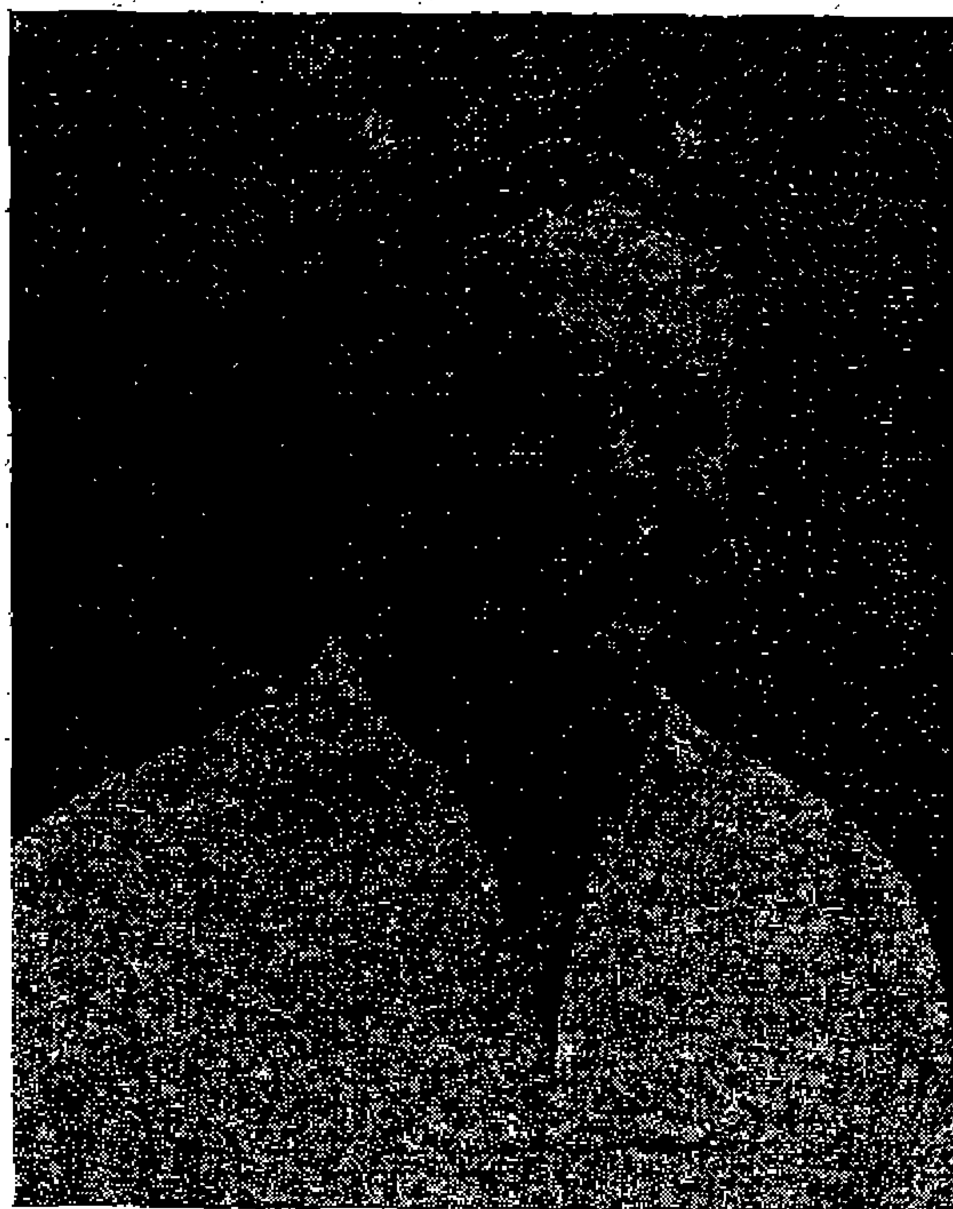
Εἶναι δὲ ἀδιάψευστα διότι ξέρουμε καλὰ νὰ πληροφορούμεθα καὶ διότι παροτρύνατε καὶ πολλοὺς γνωστούς σας πρὸς τὴν ἰδίαν κατεύθυνσιν.

Δὲν βιαζόμεθα, δὲν ἀπειλοῦμε κανένα καὶ οὔτε θὰ ἀδικήσουμε κανένα, ἔχετε ὅμως ὑπ' ὄψιν σας ὅτι ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς δὲν θὰ συγχωρήσῃ ποτὲ κανένα, οὔτε θὰ ἐπιτρέψῃ ποτὲ ὁ ΕΛΑΣ νὰ παίζουν μερικοὶ ἀναίσθητοι μὲ τὴν ζωὴ καὶ τὴν ἐλευθερία τοῦ Ἔθνους.

Ἡ Ε.Π. τοῦ ΕΛΑΣ Θεσ)νίκης σᾶς προτρέπει νὰ σκεφθῆτε καλά, νὰ λάβετε ὑπ' ὄψιν σας τὸν Ἐθνικὸν ἀγῶνα καὶ νὰ ἐνεργήσητε τοῦ λοιποῦ ὡς γνήσιος Ἕλλην. Ἄλλως, θ' ἀναγκασθῇ νὰ κάνῃ ὅ,τι προσπαθεῖ ν' ἀποφύγῃ καὶ τότε τοὺς δρῶντας ἀντεθνικὰ οὔτε τὸ Φαρμακεῖο, οὔτε τὸ σπίτι, οὔτε καὶ ἡ Θεσ)νίκη εἶναι ἀρκετὴ νὰ τοὺς προστατεύσῃ.

Καὶ δυστυχῶς γι' αὐτὰ ὁ κύριος ὑπεύθυνος θὰ εἶσθε σεῖς.

'Αναμένομεν
Ἡ Ε.Π. τοῦ ΕΛΑΣ
Θεσσαλονίκῃ τῇ 9.2.44

ΙΩΑΝΝΗΣ ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΣ
Φαρμακοποιός - Θεσσαλονίκης
Μέλος της ΠΑΟΝ

ΠΑΟ Ε.Σ.
Στρατ. Διοίκ. Ν. Κιλκίς
Γραφεῖον ΙΙΙ
'Αριθ. Ε.Π. 18

ΔΙΑΤΑΓΗ

I) Κατὰ τὰς ὑπαρχούσας πληροφορίας, τὰ ἡμέτερα ἀνταρτικὰ σώματα, ἐνεπλάκησαν εἰς ἀγῶνα ἀπὸ διημέρου, μετὰ τῶν κομμουνιστικῶν τμημάτων τοῦ ΕΑΜ, ἅτινα ἐπετέθησαν μὲ σκοπὸν τὴν διάλυσίν των.

II) Τὰ μέχρι τοῦδε γνωσθέντα ἀποτελέσματα, ἐκ τῆς συγκρούσεως, παρουσιάζονται ἄκρως εὐχάριστα, εἰς τρόπον ὥστε, νὰ φέρεται ὡς λίαν πιθανὴ ἡ τελικὴ ἀπαλλαγὴ τῆς περιοχῆς ἐκ τοῦ κομμουνιστικοῦ κινδύνου.

III) Πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν ἀγωνιζομένων τμημάτων καὶ πρὸς ἀσφάλειαν τῶν χωρίων ἐντέλλομαι τὴν συγκρότησιν ἑνὸς τμήματος. Πρὸς τούτοις δέον νὰ ἐπιστρατεύσωσι τὰ χωρία ἄνδρας ἀναλόγως τῆς ἐπιστρατευομένης δυνάμεως αὐτῶν καὶ ἐν συνεννοήσει τῶν ὀργανωτικῶν ἐπιτροπῶν μετὰ τοῦ 'Ανθυπολοχαγοῦ Μιλτ. Νοΐου.

Οἱ ἐπιστρατευθέντες ἄνδρες δέον νὰ φέρωσι μεθ' ἑαυτῶν τροφὰς 3 ἡμερῶν.

Αἱ ἐπιστρατευθεῖσαι ὁμάδες θὰ κατευθυνθῶσι πρὸς περιοχὴν Πηγαδούλια (Μαχμουτλή), ὅπου δέον νὰ εὑρίσκωνται εἰς χρόνον, καθορισθησόμενον ὑπὸ τοῦ 'Ανθ)γοῦ Νοΐου. Σύνδεσμος αὐτῶν νὰ γνωρίσῃ ἡμῖν τὴν ἄφιξίν των εἰς Πηγαδούλια, ὅπου θὰ εὑρίσκωμαι.

'Επιβάλλεται ἄκρα ἐχεμύθεια, διὰ τὸν φόβον τῶν Γερμανῶν, οἵτινες δυνατὸν νὰ ἀπειλήσωσι ἡμᾶς καὶ τὰ χωρία.

Σ.Δ. τῇ 16 'Οκτ)βρίου 1943
'Ο Στρατ. Διοικ. Ν. Κιλκίς

(Χρ. Μωραΐτης Ταγ/ρχης)

ΠΑΡΑΛΗΠΤΑΙ

1) 'Οργανωτικαὶ 'Επιτροπαὶ Χωρίων
2) 'Ανθ)γὸς Μιλτ. Νόϊος

'Ακριβὲς 'Αντίγραφον

Κρίνεται ἐπιβεβλημένον νὰ εὐχαριστήσωμεν ἰδιαιτέρως τὸν Κον ΙΩΑΝΝΗΝ ΓΡ. ΜΤΛΩΝΑΝ, ὁ ὁποῖος προθύμως καὶ εὐγενῶς ἐπεμελήθη τῆς ἐκδόσεως τοῦ παρόντος βιβλίου.

Ὁ Κος Μυλωνᾶς, συνταξιοῦχος δημοδιδάσκαλος, Ἔφ. Ταγματάρχης πεζικοῦ καὶ σημαντικὸν στέλεχος τῆς ΠΑΟ, πολλάκις εἰς τὴν ζωήν του, μὲ ἀπόλυτον ἐπιτυχίαν, ἀντήλλαξε τὴν διδασκαλικὴν καθέδραν, μὲ τὰς πολεμικὰς τοῦ Ἔθνους ἐπάλξεις.

Παντοῦ καὶ πάντοτε διεκρίθη. Ἐν τῷ προσώπῳ του ἐνσαρκοῦται ἡ Ἑλληνικὴ ἀρετὴ τοῦ πνεύματος καὶ τοῦ πολέμου. Ἐξαίρετον ὑπόδειγμα πρὸς μίμησιν.